NORDHORDLAND TINGBOK

Nr. 43

1754 – 1760

Del A av NHL Tb nr. 43 1754-1760

1754: 1

In Nomine Jesu.

Som/m/ertingene for Aar 1754

[Sartor Skibbreede]

1754 d/en 30te April blev Rætten til almindelig Som/m/er tings holdelse satt med Sartors Skibbreedes Almue paa Tingstædet Tøsøen i overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged H/er/r Kam/m/eRaad Smithes FuldMægtig Sing/neu/r Bildsøe og de Rætten for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne udi forrige Aars Protocoll fol: 308 er indførte og ere følgende. 1. Iver Rasmusen Bielcherøen, 2. Hans Michelsen Bache, 3. Peder Andersen ibidem, 4. Michel Larsen Schoge 5. Niels Olsen Nordeide, 6. Erich Stephensen Agotnes 7. Mons Knapschog og 8. Anders Olsen Waage som alle Ved attester fra Laug Manden H/err Justitz Raad Bager beviiste at Være antagne som Laug Rættes Mænd til Eed,

Og blev derefter de fremlagde Forordninger og videre Øvrigheds befalinger publicerede som følger.

1. Forordning angaaende Fiskerierne og fiskehandelen Nordenfiels i Norge samt hvorleedis med fiskens Virkning, tilberedning og Saltning skal forholdes dat: 12 Sep: 1753.

2. Deres Excellence H/er/r StiftsbefalingsMand von Cicignons ordre til Fogden H/er/r Kam/m/eRaad Smith at lade efter lyse om en Svensk undvigt Persohn navnlig Anders Nielsen der har Været medvider og heeler ved et begangne Tyverie paa Gaarden Gierpen ved Scheen. dat: 14 Martij 1754.

3. Ligeleedes H/err StiftambtMandens ordre til Fogden at efterlyse de 3de fra Bergens Manufactuur Huus undvigte Persohner Sc: Ole Jørgensen Brynild Joensen den 3die foregives at Være fra Stavanger liden af Vext dat: 26 april 1754

4. ditto StiftambtMandens ordre til Fogden at eftersøge Ingebricht Siversen Sparringen fra Ringbøe Præstegield udi Guldbransdahlen som er en huusmand og undvigt med Qvinde Men/n/isket Kari Bronjelsdatter dat: 4 Decbr: *1754 (1753)

5. Kongl/ig Allernaadigst Forordning angaaende Forbud paa brændeveeds Udførsel fra Norge til frem/m/ede Stæder dat: 22 Jan: 1754.

6. H/err StiftsbefalingsMand Cicignons ordre til Fogden at Repartere paa dette Fogderie 135 rdr 5 mrk 14 sk til de Svage Men/n/iskers indlem/m/elses bekostning som ey har havt enten til 1ste eller anden termins bekostning noget selv at betale og for dem alle beløber den Summa 602 rdr 5 mrk 14 sk dat: 10 April 1754

7. Hans Ravels freedlysning at ingen maae gaae over Ager og Eng paa Gaarden Dahleide men blive Ved den anden Vey uden for Gierdet dat: 29 April 1754. vide fol: 486

8. Jan Raverts Odels og Pænge Mangels Lysning til 1/3 Part i Gaarden Humelsund som nu beboes af Erich Peersen dat: 10 April 1754 og ordlydende i Publications Protocollen fol: indført

9. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Sæhle d/en 28 Aug: *1754 (1753) efter afg/angne Anne Olsdatter vid: fol:

10. ditto Skiftebrev paa Gaarden Kaabeltvedt dat: 10 Sept: 1753 efter afg/angne Elling Knudsen vid: fol:

11. Hans Ravels udgivne Pante Obligation til Sorenskriver Johan Garman paa Capital 200 rdr dat: 29 Decbr: 1753 vid: fol:

Inden Rætten aflagde LehnsManden Knud Tøsøen sin allerunderdanigste Lehns Mands Eed efter den fremlagde formular den hand og under skrev.

12. Iver Larsen Bache Paul Schoge og Carsten Bielcherøens udgivne Skiøde til Hans Michelsen Bache paa 36 Mark fisk i Gaarden Bache dat: 30 april 1754 vide fol: 486

13. Paul Hansen Schoges udgivne Skiøde til Knud Larsen Telle paa 9 Mark fisk i Gaarden Telle dat: Bergen d/en 5 Decbr: 1753 vid: fol: 486.

14. Lars Iversen Trellevig og Hans Michelsen Bache paa deres Myntlingers Veigne udgivne bøxelsæddel til Halver Nielsen paa 9 Mark Smør 3 Kander Malt i Gaarden Tøsøen dat: 30 april 1754 med Rev: ej dat.

15. Jens Olsen Vindeneses udgivne bøxelsæddel til Niels Erichsen Laachøen paa ½ Vog fisk i Gaarden Angeltvedt dat: 30 April 1754 med Rev:

16. Peder Knapschog og Engel Olsen Laachøens udgivne bøxelsæddel til Diedrich Andersen paa 42 Mark fisk i Gaarden Laachøen dat: 30 April 1754 med Rev: ej dat

17. Hans Algerøen Jens Sechestad Hans Landeraa Mons Algerøen og Ole Olsen Eide deres udgivne bøxelsæddel til Engel Olsen paa ½ Vog fisk i Gaarden Landeraae dat: 30 april 1754 med Rev: ej dat.

1754: 1b

Derefter blev de fra sistleeden Aars Høsteting opsatte og udsatte Sager paarabte

Knud Larsen Telle efter forrige tiltale Contra Peder Olsen Midtvedt, {og} det forelagde og til fals Maal mulcterede Vidne Ole Grimsen Midtvedt mødte efter Rættens forelæggelse til dette ting vedtagende lovlig at være som Vidne indkaldet atter til dette Ting, ligesom og Parterne Knud Larsen Telle og Peder Olsen Midtvedt mødte for Rætten,

Peder Olsen Midtvedt anmelte det hand med Contra Stevning har indkaldet Knud Larsen Telle at anhøre følgende Vidner Ole Grimsen Midtvedt, Niels Olsen Nipen, Hans Kaaresen Telle, Kari Ulvesdatter Telle som er Mons Willumsen Telles Hustrue, Johanne Michelsdatter Telle som er Johannes Jacobsen Telles Kone, ligesom og indvarslet til VederMehle den lille Botille Diedrichsdatter at forklare hvorfor hun er gaaet af sin Stiffaders Huus, samtlige Vidner at udsiige hvad de om Citanten Knud Telles Adfærd mod sin datter er Vidende og Videre om denne Sags beskaffenhed,

De ovenmelte Vidner som under lovens falsMaal er indkalte mødte alle Vedtagende lovlig at Være stevnt.

Knud Larsen Telle forlanget Stevne Vidnerne fremkalte til at afhiemle dette Stevne Maal,

Anders Olsen Hagenes og Jens Christensen tienende hos Lehns Manden Knud Tøsøen fremstode og efter aflagd Eed forklarede det de med lovlig Varsel har indkaldet Citanten Knud Telle til at anhøre de anførte og mødende Vidner som Peder Olsen Midtvedt har udi den Sag med Contra Stevning indkaldet, og har de mundtlig ankyndiget Stevningen for Knud Telle i hands eget Paahør, og for hands boepel, at anhøre af Vidnerne den Adfærd Citanten Knud Telle har brugt mod sin datter Botelle Diedrichsdatter den tiid hun var hos ham. Og derefter at lide dom med Erstattning for Processens Omkostning

Peder Olsen Midtvedt forlanget de indstevnte og mødende Vidner afhørte

Det første Vidne Ole Grimsen Midtvedt som efter forelæggelse mødte frem stoed og efter behørig formaning Var ham givet at Vogte sig for MeenEed aflagde sin Eed at Ville Vidne sin Sandhed, og derefter først paa Citanten Knud Telles frem satte qvestioner svarede følgende 1. {hvorleedes} tilspurte Knud Telle Vidnet hvor leedis hands \Stiv/datter Botelle

Diedrichsdatter saae ud da hun forloed Citanten og kom til Vidnet i Aaret 1752, Resp: hun nemlig Botele saae meeget elendig ud da hun baade var hungrig og nesten Nøgen uden Skoe uden trøye og intet paa hovedet, da barnet havde lagt 2 døger ude paa Marken af frøgt for ey at kom/m/e til sin Stivfader 2do tilspurte Vidnet om barnet sagde af hvad Aarsag hun havde gaaet fra hands Huus og hvorleedis hand havde medhandlet hænde samt om hun havde lidet hunger eller anden haard Medfart, Vidnet svarede at Barnet sagde hun ingenlunde Vilde eller kunde kom/m/e til sin Stiffader Knud Telles Huus fordi hendes Stiffader ilde medhandlet hænde med hug og Slag, samt leed hunger og fick lidet Klær, og har Vidnet selv seed at Citanten har haardraget bem/el/te sin Stivdatter noget for den tiid barnet gick fra ham, da hand droeg barnet over 2de dørstocker efter haaret, og da hand havde slippet hænde den gang af haaret, toeg hand atter barnet i haaret og toeg hænde ind i Stuen og luckede dørren igien, 3. Citanten tilspurte Vidnet om Peder Olsen Midtvedt kom til ham efter barnet, Vidnet svarede Ney, men barnet forlanged at fare til sin formynder Niels Torgiersen Selstøe, som bad Vidnetz Kone at barnet maatte hensættes til nermeste Mand, som hænde Vilde antage, end videre blev Vidnet tilspurt hvorlænge barnet Var hos Vidnet Resp: fra en Mandag til paafølgende Løverdag, da imidlertiid Stivfaderen ey lod spørge efter barnet skiønt Vidnet boer bøe og bøe i Nerværelse med ham. Citanten Knud Telle havde efter tilspørsel ey at tilspørge Vidnet. Contra Citanten Peder Olsen Midtvedt tilspurte dette Vidne 1mo hvorleedis hand har seed Knud Telle har medhandlet sin Hustrue som er barnetz Moder kort forinden barnet gick ud af huuset, Vidnet svarede hand saae at barnetz Moder midt paa Natten stod paa Gulvet med udslaget haar og græd beklagende sig for Vidnet at hændes Mand havde slaget hænde i hovedet, og sagde Vidnet det Knud Telle altiid har Været streng i sit huus saavel imod sine Koner som og dette barn, 2do tilspurte Contra Citanten Vidnet om Vidnets Hustrue ey selv efter hændes Formynderes forlangende bad Contra Citanten at antage barnet til forsvar siden barnet ingenlunde turde eller Vilde gaae til bage til Stiffaderen Knud Telle, Resp: Jo 3tio Om Vidnet ey Veed at barnet først reyste til sin Værge og Farbroder Niels Selstøel og af ham fick lov at følge Contra Citanten, Resp: Vidnet Vidste det til

1754: 2

fulde at formynderen gav Contra Citanten lov at tage barnet med sig for at hen sætte det til skickelige folck.

2det Vidne Niels Olsen Nipen efter aflagd Eed forklarede det hand har hørt Citanten Knud Telle for den tiid barnet gick fra ham at have ilde med Slag overfaldet hænde i Vreede og Ubesindighed saa længe til hand kunde gaae op og ned fra Søen et halv qvarters tiid, og det for ingen anden Aarsag end barnet spurte sin Stiffader hvor hændes Moder Var, som og Stivfaderen foregav at have slaget hænde for og hørte Vidnet barnet meeget raabte og skreg samt bad for sig, ligesom og Vidnet har seed at barnet Botelle stedse har gaaet forrevet og slit i Klær og lidet Nød for Mad, saa barnet ingenlunde kunde være eller blive hos sin Stivfader, og veed Vidnet ey hvad som skeede da barnet gick af Citantens huus og kom til det forrige Vidne

3die Vidne Hans Kaaresen Telle efter aflagd Eed forklarede det Vidnet stædse har seed Botele Diedrichs datter at have gaaed usel og slet i Klær i den tiid hun var hiem/m/e, som og 2de gange at have seed at Knud Telle har slaget bemelte sin datter den første gang da barnet læset Møg paa en slæde kom Citanten og sloeg barnet med en rogne kiep saa at hun falt ned til Jorden, den anden gang kom Knud Telle af sit huus og drog datteren for sig og med Nævehug sloeg barnet i ryggen som derover 2de gange faldt ned paa Veyen førend de kom til Løen, og idelig sloeg hænde imidlertiid, fordi Stivfaderen beskylte Stifdatteren at have bortkastet en tuster, som dog i Laen af ham nemlig Stiffaderen blev funden, og har Vidnet iidelig hørt at barnet har beklaget sig for haard Medfart af sin Stivfader, hvorudi Moderen og

Var nesten ligesaa haard, lige saa har Vidnet seed det Citanten nogle dage forinden hun gick bort har taget sin Stif datter ud til et Vand under Telle gaard beliggende men ey veed hvad hand havde i sinde Videre dermed, Videre havde Parterne dette Vidne ey at tilspørge {Vidnet} om.

4de Vidne Kari Ulvesdatter efter aflagd Eed forklarede det hun har seed at Botele Diedrichs datter da hun var hos sin Stiffader gick saa ussel i Klær at hun med forrevne Skoe og Strømper har gaaed Vinters tiid i snee og frost saa Vandet har gaaet igiennem Skoene, har og som forrige Vidne seed Citanten slaae datteren med en Kiep da hun læssede Møg som Var sam/m/e Aar hun gick bort, og har Vidnet hørt det Citanten engang har spendt barnet i stuen fordi hand sagde hun havde sulcket et brev for ham, da barnet løb ud grædende, da Stivfaderen toeg hænd ind igien, desuden har Vidnet ofte hørt barnet klage over ey at faae Mad nok, som og seed hun har gaaet usel klæd, og har Vidnet og seed barnet at være blaae slagen i Ansigtet men Veed ey hvor hun det har faaet, dog maae Vidnet Vist slutte at Stiffaderens haarde Medfart har forvoldet at barnet har gaaet bort af forældrenes Huus, desuden har faderen beskylt barnet for Tyverie som Vidnet aldrig har fornem/m/et noget, til dette Vidne blev ey heller af Parterne Videre tilspurt

5te Vidne Johanne Michelsdatter fremstod og efter aflagd Eed forklarede det Knud Telle ofte og mange gang har slaget sin Stifdatter men i sær 1. da barnet bar 2de Vandbøtter paa Agslerne sloeg hand hænde med haanden imellem Skuldrene saa at Vandbøtterne faldt ned og barnet faldt Næsegruus til Jorden, og dernæst nogen tiid efter Veed Vidnet og at bem/el/te Knud Telle kom i hændes og Mands Stue efter sin Stivdatter og toeg fatt paa hænde med hug og slag fra den eene Veg i stuen til den anden forinden barnet fick sige sit Ærinde at Ville laane en Grind til sin Moder at Væve noget udi, desuden har Vidnet erfaret at barnet Var ilde røgtet, og slett og ringe klæd, samt og at have hørt barnet ofte klaget over ey at have faaet Mad til Nødtorft, og som dette Vidne desuden {dagen som hun} har erfaret, at barnet Var frøgtsom for sin Stiffaders haarde Medfart, løb det bort fra ham til hændes Grandes barn, hvor da Knud Telle med et flettet Riis i haanden kom og ledte efter barnet med bulder og Vreede løb barnet ud paa Marken og skiulte sig under en ager Reen

1754: 2b

hvor efter Knud Telle gick til alle og trude den Pige som tiener hos Niels Nielsen Telle at sige hvor hands datter Var, men da bem/el/te Pige foregav at have seed en saadan Pige som hands datter Var at gaae Vest i Marken hvor hand ey fandt datteren blev hand saa vreed paa tieniste Pigen det hand sloeg hænde i Ansigtet, imidlertiid skiulte Botelle Diedrichs datter sig af frøgt for sin Faders Vreede fra Løverdagen til Mandag, da barnet løb til Ole Midtvedt gandske udhungred og slett, desuden har Vidnet hørt det Knud Telles Kone har beklaget sig for haard Medfart af Citanten hændes Mand som have slidt og revet hænde, saa hun bad Vidnet laane sig huus som og Vidnet accorderede hænde, og passered dette ved de tiider barnet løb bort fra sin Stiv fader, saa Vidnet ey kand andet troe eller tænckе end barnet jo høylig har været nød til at forlade sin Stiv fader som saa haart medhandlet hænde

Botelle Diedrichs datter som til Vedermæhle indkaldet, beklaget sig over sin Stiffaders haarde Medfart der med hug og slag ofte uforskylt havde handlet ilde med hænde, ved at haar trække hænde, og slaae hænde med Knøtte Næve og Kiep, har og ofte savnet nødtørftig Ophold, samt og ey faaet de fornødne Klær hun behøved ey heller det mindste til Lønn for sin tieniste, hvilcket alt har været Aarsag hvorfor hun har gaaet fra sin Stiffaders Huus og søgt hen til sin Værge med begier det hand Vilde see hende hensatt til skickelige folck hvor hun kunde være i Sickerhed og faae sit Ophold for sin tieniste, ligesom og Botele sagde det ingen har forlocket eller forført hænde at Gaae bort fra sin Stiffader men allene af frøgt for sin Faders onde og haarde Medfart har hun Været nød hertil, ligesom og Ved at høre sin Faders

trudsel at slaae hænde naar hand fandt hænde ved blev aldeelis ey at kom/m/e til bage, End videre blev hænde tilspurdt hvad Alder hun havde og om hun begynte at lære noget af sin Christendom, hvortil hun svarede det hun nu Var 17 Aar, og har siden hun kom til tieniste hos Colbeen Forland lært noget at læse, og har hun siden havt gott og ingen Nød lidet, saa hun aldeelis ey tør eller Vil gaae til sin Stiffader igien som saa ilde har medhandlet hænde.

Knud Telle som under den heele Sags drift er bleven advaret at entholde sig fra bulder og larm og dog ey har derefter Vilde rette sig blev i følge lov og Forordning mulcteret til Justitz Cassen at bøde 1 rdr.

Derefter blev Citanten Knud Telle tilspurdt hvad hand videre Ved denne Sag havde at erindre, hvortil hand svarede {Vel} at have Ved Continuations Stevning indkaldet fleere Vidner \dog ey/ udi denne Sag som er Contra Niels Selstøel men ey mod Contra Citanten hvorfor hand indloed Sagen til Doms paa sin Siide da hand Reservered sin Sag som er denne uvedkom/m/ende mod Niels Selstøel angaaende sin Hustrues Formynderskab.

Peder Olsen Midtvedt paa egne og Niels Selstøels Veigne forlanget Sagen sluttet til doms.

1754: 3

Eragtet

Sagen optages til doms til i Morgen formiddag.

Michel Paulsen Arrefiord og Niels Jacobsen Snechevig efter forrige tiltale Contra Michel Arnesen fra Bergen, efter Sagens paaraab mødte Parterne.

Citanten Michel Arnesen fremlagde et under dato 29de April sistleeden skriftlig forfattet Indlæg underteigned af Citantens Procurator Johan Reutz af følgende Indhold, hvorved og blev fremlagt den i indlægget paaberaabte Extract.

Contra-Citanterne forlanget Sagen sluttet og til doms optaget

Eragtet

Sagen optages til Doms til Morgen Efter middag.

Lehns Manden Knud Tøsøen anmelte det hand efter Sing/neu/r Georg Fastings skriftlige forlangende har indkaldet Sogne Præsten H/er/r {Georg} Hendrich Gertzen for den Gield hand bem/el/te Georg Fasting for Reede laandte Pænge er skyldig og det med muntlig Varsel ved de 2de Stevne Vidner nemlig Lehns Manden selv og Anders Olsen Hagenes alt til doms lidelse med Erstattning for Processens Omkostning

Stevne Vidnerne fremstode og eedelig forklared det de lovlig har forkynt ovenstaaende Stevne Maal for H/er/r Gertsen dog udløber Stevningstiiden ey forinden i Morgen.

Eragtet

Da hvercken Stevne Maalet indeholder Gieldens Summa hvormeeget sam/m/e beløber som Citanten sigter den indstevnte for, ey heller fuld Varsels tiid er efter Stevne Vidnernes Udsiigende givet udsættes og afviises Sagen til næste ting til nyt Stevne Maal.

D/en 1ste Maij blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt hvor da for Rætten udi Sagen indstevnt af Knud Larsen Telle Contra Peder Olsen Midtvedt følgende blev

Dømt og afsagt!

Ved mundtlig Stevne Maal haver Citanten Knud Larsen Telle indkaldet Peder Olsen Midtvedt til det i Aaret d/en 3 8ber 1752 holdte Høsteting, fordi hand voldelig skal have bortført Citantens Stifdatter Botele Diedrichs datter af hands Huus og derefter hensatt sam/m/e Pigebarn til tieniste hos Colbeen Førland, hvilcket Citanten Ved de indstevnte Vidner paa sin Siide har agtet at beviise; men da saavel Citantens førte Vidner som og de Ved Contra Stevning indkalte Vidner ja Botele Diedrichsdatters for Rætten giorde Tilstaaelse

alle bliver derudi overensstem/m/ende det Citantens Stivdatter har Været høyst nødsaget formedelst sin Stiv fader Knud Telles haarde og usøm/m/elige Medfart, med hug og Slag at begiegne hænde, ja til Nødtørft ey at forsiune hænde med Ophold og Klæde, at forlade hands Huus, henfalder den Paastand Citanten under Indlæg dat: 21 April 1753 har giort som ugrundet af sig selv, aller helst Contra Citanten Peder Olsen Midtvedt i ringeste Maade ey er overtydet at have borttaget Citantens Datter, men vel efter persvation af bem/el/te barns Værge Niels Selstøe henbragt barnet i Sickerhed til tieniste hos saadan Mand der med fornøden Ophold Klæde og Lønn agtet at forsiune hænde, hvilcket Lovens 3 bogs 19 Cap: 17 art: og tillader siden barnet allereede Var over den Alder at kunde undvære Moders Hielp, og ey burde undergaae sin Stiffaders ubillige og haarde Medfart der ingenlunde kand ansees anderleedes end barnet derved skulde stædse blive under en Voldsom Tvang i hands nemlig Stiffaderens tieniste, og ey ved søm/m/elig Opdragelse blive bedre, hvor til de førte Vidner noksom har givet Oplysning, saavel hvor leedis Citanten har opført sig mod bem/el/te sin Stivdatter som og hvad forsætt hand havde atter at handle ilde med hænde i fald hun havde kom/m/ed igien til hands Huus.

Efter saadan Sagens Omstændighed og Vidnernes udførligere forklaring, kiendes og dømmes her med for Rætt

1754: 3b

at den indstevnte Peder Olsen Midtvedt som ey uden den umyndige Botele Diedrichsdatters fødde Værge og Farbroders begier har transportered hænde udi tieniste hos Colbeen Førland, bør for Citantens ubeføyede tiltale aldeelis Være befried, derimod bør Citanten Knud Larsen Telle til den indstevnte for ibragte Processes Omkostning betale 3 rdr, og desuden for sin Adferd mod sin Stiffdatter i ubesindighed at rive hænde i haaret og \med/ Kiep og haand saa ofte at overfalde hænde uden billig Aarsag at bøde til Manufactuur huuset i Bergen 4 rdr og ligesaameeget for sin trettekierhed som temere litigans at bøde til Justitz Cassen nemlig 4 rdr: foruden hvis hand forhen for Ulyd for Rætten er tildømt at betale, da Sagen Ved Vidners examination i Gaar Var under procedur, Som alt 15 dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven

Udi Sagen indstevnt af Michel Arnesen Contra Michel Paulsen Arrefiord og Niels Jacobsen Snechevig er følgende

Dom afsagt!

Ved Stevne Maal dat: 5 Sept: 1752 haver Michel Arnesen boende i Bergen indstevnt Michel Paulsen Arrefiord og Niels Jacobsen Snechevig, som de der Aaret tilforn d/en 6 Sept: 1751 skal have Ved Florvogs landet, hvor de indstevnte Kastet Sild, Voldelig overfaldet ham i den baad Citanten og hands Kam/m/eRad Ole Hendrichsen tilhørte og var udi, samt slaget og revet ham i haaret, hvilcket Citanten efter producered og erhverved Tings Vidne for Bergens byetings Rætt begynt d/en 18de 8ber og sluttet d/en 15 Nov: Aar 1751 har søgt at oplyse, hvorefter hand og Ved indgivne Indlæg dat: 30 Sep: 1752 har baade da og Ved Indlæg for dette Ting giort Paastand til doms Mod saadan Sigtelse har de indstevnte Ved Contra Stevning, som i Rette falt d/en 4de Maij afvigte Aar 1753, begiegned hoved Sagen, og til den Ende indkaldet hoved Citanten Michel og Ole Hendrichsen til deres indstevnte Vidners Anhørelse, og omsiider ved skriftlig Indlæg og I Rette sættelse sistleeden Aars Høsteting sluttet Sagen til doms. Efter saadan Parternes tiltale og Giensvar, samt Vidners forklaring paa begge Siider, har Hoved Citanten Michel Arnesen ey oplyst, det Contra Citanterne med Vold har overfaldet ham, mindre tilføyet ham nogen Skade. Derimod har Contra Citanterne ved Vidner beviist, det Hoved Citanten og medfarende Ole Hendrichsen haver ey allene med deres baad saa hart trengt sig ind paa Contra Citanternes baad, at sam/m/e desaarsage er

bleved beskadiget, og desuden den i Værende Sild bortspildt, da den blev fyldt af Søe, hvor udover Contra Citanten Michel Paulsen var nød at fløgte fra sin egen baad, og redde sig paa hoved Citantens baad, som laae derved, hvor hand ilde er bleven af Citanten medhandlet {baade i Ord ligesom} \men end/ og \at/ Contra Citanterne Ved Citantens Medfart kunde paa Søen bleved borte, og saaleedes kom/m/et til Uløcke og Skade hvilcket alt til kiende giver Citanten Michel Arnesens store Vreede og forbitrelse, der uagtet hand selv vilde kaste bem/el/te Niels Snechevig i Søen, dog brugte saadanne tale Maader, det hand ey skiøttet om hvor dybt der Var;

Thi kiendes og dømmes hermed for Rætt at siden Citanten Michel Arnesen har Ved sin selv raadige Omgang og uanstændige forhold givet Contra Citanterne Anleedning til at beskierme sig mod Vold og Overlast, bliver de og for Citantens Sigtelse aldeelis frie kiendte, derimod bliver Citanten som den der har til

1754: 4

føyet Contra Citanterne Skade paa deres baad og forspildt dem den der udi indehavende Sild tilpligtet at erstatte sam/m/e Skade med 3 rdr og desuden denne forvolte og paatvungne Processes bekostning med 10 rdr: som alt til Contra Citanterne Michel Paulsen Arrefiord og Niels Jacobsen Snechevig bør af Citanten Michel Arnesen udreedes. I øvrigt bør bem/el/te Michel Andersen som med Magt har vildet indtrænge sig ved fiskeriet, overfaldet Contra Citanterne med Ord, hindred dem ved deres lovlige Arbeyde og Næring og tilføyet dem \saadan/ skade der kunde foraarsaget deres Livs og Helbreeds fortabelse i følge Lovens 6 bogs 9 Cap: 24 art: at bøde 3de 40 Lod Sølv eller 60 rdr: hvoraf de 2de Parter i følge Lovens 1 bogs 22 Cap: 4 art tilfalder deres Maj/este/ts Casse og den 3die Part Contra Citanterne, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven. Hvad tiltale Citanterne agter at have til Ole Hendrichsen som Ved Contra Stevning er sigtet som Medgiernings Mand i denne Sag, da Reserveres sam/m/e til Contra Citanternes Lovlige Søgning for hands Vedhørende Verneting.

Derefter blev publiceret

Johannes Rasmusen Tøsøens udgivne Mageskiøde til sin Søster Marthe Rasmusdatter som af ham har bekom/m/et 21 Mark fisk i Gaarden Møevigen dat: 1ste Maij 1754 vid: fol:

2. Marthe Rasmusdatter[s] Mageskiøde til sin broder Johannes Rasmusen som af hænde har bekom/m/et 7 1/5 Mark Smør 2 2/5 Kande Malt i Gaarden Tøsøen dat: 1ste Maij 1754 vid: fol:

Fleere Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten.

Fogdens FuldMægtig fremlagde i følge Cam/m/er Collegii ordre til hands for Aar 1752 aflagde Reegenskabs Oplysning følgende 3de qvestioner 1mo Om det er Almuen bekiendt at nogen Arvepart som for kort eller lang tiid siden kand være faldet paa Kongens eller beneficeret Grund udi Aaret 1752 derfra er afført, saa og om nogen der paa bem/el/te Grunde haver med deres Arveparter fra Arvetompten er bortreyst 2. Om nogen i ditto Aar under sin paaboende Gaard har brugt nogen aparte Skyldsatt Gaard eller gaarde part hvoraf i følge Loven dobbelt Skatt burde være svaret. 3. Om her i Skib: siden General forstambtes ophævelse 1746 er begaaet eller opdaget nogen utilladelig Skovhugst hvorfor de burde tiltales, Almuen til 1ste qvestion svarede Ney, det ey er dem bekiendt saadan Arv at være falden eller bortført, ligeleedis til og 2den og 3die qvestion svaret Ney.

Restancen for indeværende Aars Skatters 1ste og 2den termin beløber 309 – 2 mrk 3 sk

Schiolds Skibbreede

1754 d/en 3de Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Schiolds Skibbreedes Almue paa Tingstædet Møllendahl i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne udi forrige Protocoll er opteignede fol: 314 og er følgende 1. Erich Erichsen Borge 2. Johannes Halversen Heldahl 3. Erich Larsen Ulsmoe 4. Lars Arnesen Yttre Mithue 5. Michel Ham/m/ersland, 6. Anders Laadefiord 7. Jens Kronstad, men udi Niels Olsen Biørgens Stæd som for nyelig er afdød blev i stæden antaget Ole Arnesen Totland som forhen har aflagt sin Laug Rættes Mands Eed

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige forordninger og ordres oplæste som ved nestforrige tingstæd.

Dernæst og Publiceret

Deres Excellence H/er/r Stiftsbefalings Mand von Cicignons udgivne Ordre dat: 30 April sistleeden af landlægderne i dette fogderie som er i dette fogderie 501 at indfordre 79 rdr 88 9/51 sk som kom/m/er Pr: læg 15 16/51 til 66 telt Øxer og ligesaamange Kobber Kiedler.

Derefter fremlagt til Publication

1. Simon Johannesen Yttre Mittues udgivne Skiøde til H/er/r Cancellie Raad Wollert Danchersen paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 1 tønde Malt i Yttre Mitthue dat: 7 Decbr: 1753
2. Peder Hansen Waxbøes udgivne Skiøde til Cancellie Raad Danchersen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Waxbøe dat: 21 Decbr: 1753 begge fol: indført
3. Hillebrant Omsens udgivne bøxelsæddel til Jens Monsen paa ½ Løb Smør ¼ [tønde] Malt og 1/12 huud i Gaarden Dolvigen dat: 30 April 1754 med Rev: Seminarii Fridericiani tilhørende
4. H/err Brandahls givne bøxelsæddel til Paul Arnesen paa ½ Løb Smør ½ Huud i Gaarden Nedre Tistad dat: 17 april 1754 med Rev: ej dat
5. Skiftebrev forrettet paa Søhlen d/en 2 Nov: 1753 efter afg/angne Lars Michelsen vid: fol:

1754: 4b

6. Knud Zachariasens udgivne bøxelsæddel til Crispinus Erichsen paa 1 Løb 12 Mark Smør i Gaarden Øfre Aandeland dat: 3 Maij 1754.
7. Frue Elisabeth Svanhielm S/a/l/ig/ Krigs Raad Hvids udgivne bøxelsæddel til H/er/r Lieutnant Hvid paa 1 Løb Smør i Gaarden Damsgaard dat: 4de Jan: 1754
8. ditto hændes udgivne bøxelsæddel til Michel Paulsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Høllen under Damsgaard beliggende dat: 2 Jan: 1754.
9. H/er/r Biskop Pontoppidans udgivne bøxelsæddel til Jacob Johansen Gimmeland paa 1 p/un/d Smør ¼ Huud i Gaarden Gimmeland dat: 26 Jan: 1752 med Rev: ej dat.
10. Jacob Andersens udgivne Pante Obligation til Iver Olsen boende i Bergen for Capital 30 rdr derfor pandtsatt sit Huus staaende paa Damsgaards Grund den saa kaldede Sortevig mod Laxevaagen dat: 29de April 1754.
11. Brithe Jacobsdatter med Laværge Halver Nielsen Øfstue Jacob Jacobsen Bynes som Værge for Jacob Paulsen Niels Totland Ole Schiold Lars Totland alle som Værger

deres udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen paa 1 Løb 6 ¾ Mark Smør i Skatteskyld og 1 p/un/d 21 Mark Smør 2 Mæl: 6 K: Malt 3/16 huud i L/an/dskyld dat: 3 Maij 1754 med Rev: ej dat

12. Halver Øfstue paa Encken Brithe Jacobsd: Veigne Lars Jacobsen Totland paa Myntlingen Berthe Anthonidatters Veigne givne bøxel sæddel til Ole Monsen paa 18 Mark Smør ¼ tønde Malt 1/16 huud i Gaarden Schiold dat: 3 Maij 1754 med Rev:

13. Cancellie Raad Danchersens udgivne bøxelsæddel til Mons Monsen paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 1 tønde Malt i Gaarden Yttre Mitthue dat: 1 Maij 1754 med Rev:

Procurator ErichChristian Hichman mødte og i Rette lagde en Skriftlig Stevning under dato 19de passato hvorved, Grenadier Niels Pedersen Henne er indstevnt til Vidners Anhør og Doms Lidelse efter Stevne Maaletz Formeld forkyndt af Stevne Vidner Anders Iversen Soleim og Niels Arnesen Nygaard efter dens paaskrift i lovlig tiid forrettet.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt, men mødte ikke,

Stevnevidnerne Anders Iversen Soleim og Niels Arnesen Nygaard fremstode og afhiemlede Stevne Maalet lige efter deres paateignings Udviis, som Anders Iversen selv har skrevet paa Stevne Maalet, da og de indbemelte Vidner som Hichmand æskede alle paaraabt Eedfæstede og afhørt, Peder Nielsen SlotteMand og Alis Østensdatter, men Anders Olsen mødte ikke,

Procurator Hitmand gav dernæst i Rætte Citantens skriftlig forfattede qvestioner til Vidnerne under Dags dato hvorpaa hand forlangede de nu mødendes Svar indhændtet og Ad Protocollum tilført.

Det første Vidne Peder Nielsen SlotteMand opholdende sig for nerværende tiid paa Gaarden Natland fremstoed og efter at behørig formaning Var Vidnerne givet og Eeden af Lov bogen forelæst aflagde sin Eed og svarede til de fremlagde qvestioner følgende Res: Jo og at det skeede nu kom/m/ende Aar 2 aar siden, og at det omspurte i alt saa forholder sig 2do Res: Vidnet svarede ja til alt hvad qvestionen indeholder 3tio svaret Vidnet og jo med dette tillæg at der blev spendt for en frisk hæst kunde sam/m/e ikke trecke det op for Laaven i Laden siden det Var for tungt. til 4de qvestion erindred Vidnet sig ey at have talt dislige Ord 5to svarede jo 6. Dette Var Vidnetz

1754: 5

Svar at den indstevnte leyde hæsten engang til frem/m/ede at ride paa, men det noget før det omprovede passerede dog sam/m/e Som/m/er, saavidt Vidnet er bekiendt til 7de sagde Vidnet sig derom at være gandske bekiendt til 8te gav Vidnet til Giensvar at ikke allene tieniste Pigen Ales men end og Vidnetz Hustrue sagde det omspurte til den indstevnte til 9de svarede Vidnet reent ud ja, Videre havde dette Vidne ey at forklare,

Vidnet Alis Østensdatter nu værende i tieniste paa Gaarden Soleim fremstoed dernæst og efter aflagd Eed besvarede de til hænde fremsatte SpørsMaal saaleedes Sc: 6te svarede som nestforrige Vidne 7de Var dette Vidnes Udsiigende enstemmig med forrige Vidnes Svar til 8de svarede Ney hun sagde ey de Ord, men bad ham fare Vel med hæsten, siden hun saae hand farede altfor strengt med hæsten til 9de qvest: svarede, hun kand ey erindre sig saadanne Ord at være af den indstevnte talte

Procurator Hitmand som fornam at Vidnet Anders Olsen efter paaraab nu ikke møder begierer sam/m/e Vidne forelagt til neststundende høsteting under Lovens FalsMaal at histere til Vidnesbyrds Aflæggelse i denne Sag

Eragtet

Den Lovlig indstevnte Anders Olsen forelægges under Lovens fals Maal at møde til næstholdende høsteting.

Assessor von der Lippe Contra Christopher Espeland

Procurator Blechingberg fremlagde et skriftlig Stevne Maal under dato 4de april sistleeden paa H/er/r Assessor von der Lippes Veigne Contra Christopher Espeland for Resterende 16 rdr efter beviis alt efter Stevne Maaletz udviis.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke

Stevne Vidnerne Jens Aadland og Hans Jensen Aadland frem stode og afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse da de talte med den indstevnte og forkynte Stevne Maalet i hands og Hustrues Paahør for hands egen boepæl.

Procurator Blechingberg for Citanten paastoed Lavdags forelæggelse for den indstevnte til førstholdende høste ting til hvilcken tiid hand nermere i Rette sættelse Reserverede.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Christopher Larsen Espeland forelægges Lavdag til næste ting,

Assessor von der Lippe Contra Hans Larsen Espeland

Procurator Blechingberg fremlagde et under 4de april sistleeden af Citanten skriftlig forfattet StevneMaal Contra Hans *Hansen Espeland for pligtige Pænge 12 rdr

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke

Stevne Vidnerne Jens Aadland og Hans Jensen Aadland frem stod og afhiemlede Stevne Maalet efter paateigningens UdViis da de forkynte sam/m/e for den indstevnte i hands Hustrues Paahør.

Procurator Blechingberg for Citanten declarerede at Hans Larsen Espeland efter Stevne Maaletz forkyndelse paa den paastevnte Gield har afdraget 2 rdr saa hand allene Rester 10 rdr: hvorom hand med det meere Reserverede Citanten sin Irettesettelse, naar han/n/em først bliver givet Lavdag til førstholdende Høsteting.

Eragtet

Den lovlig indstevnte Hans Larsen Espeland forelægges Lavdag til først holdende Høsteting.

1754: 5b

Assessor Von der Lippe Contra Jacob Jonsen Sambdahl.

Procurator Blechingberg fremlagde paa Citanten Assessor von der Lippes Veigne hands under dato 5 April sistleeden udfærdige Stevne Maal Contra Jacob Joensen Sambdahl for Sagen Stevne Maalet indeholder,

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt, men ey møder,

Stevne Vidnerne Niels Nedre Dyngeland og Niels Grimen fremstod og afhiemlede Stevne Maalet efter paateigningens Udviis at Være den indstevnte forkyndt i eget Paahør.

Procurator Blechingberg for Citanten dernæst declarerede at indstevnte Jacob Jonsen Sambdahl siden Stevne Maaletz forkyndelse har betalt de i Stevne Maalet berørte Landskylds *Rettig 2 rdr 2 mrk 13 sk saa hand allene Rester efter beviis skyldige 10 rdr 8 sk hvorom Citantens IRettesettelse Reserveres naar den indstevnte først er givet Lavdag til nestholdende høsteting.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Jacob Jonsen Sambdahl forelægges Lavdag til næstholdende Høsteting.

Procurator Heitmand mødte tillige med Citanten Hans Ravn som selv for Rætten persohnlig Var tilstæde og æskede hands sistleeden høsteting udsatte Sag Contra Daniel Friel udi Rætte og vilde afvarte hvad videre Tilsvar fra den indstevnte nu maatte frem kom/m/e efterdi

Citanten i minste Maader ey har fornum/m/et til den belovede Contra Stevning at Være indkaldet for denne Rætt,

Efter 3de gangs paaraabelse indfandt sig ingen paa Daniel Frils Veigne.

Procurator Heitmand fandt dernæst fornøden at Referere sig til *til Stevne Maalet og de fremlagde beviiser med ærbødig Paastand at indstevnte Daniel Fril af denne ærede Rætt bliVer tilpligtet at betale de paastevnte skyldige 3 rdr 4 mrk tillige med at erstatte denne processes foraarsagede Processes Omkostninger i det mindste med 6 rdr og endelig at den/n/e Sag som en reen og klar Gields Sag uden Videre Udhal nu Vorder til Doms optagen hvormed Comparenten Submitterede denne Sag under Rættens Lovforsvarligste Dom.

Eragtet

Sagen optages til Kiendelse til i Morgen formiddag for at fornem/m/e om den indstevnte med sin belovede Contra Stevning i rette kom/m/er

Cancellie Raad Wollert Danchersen lader stevne Marthe Gim/m/eland med skriftlig Stevne Maal som Procurator Blechingberg paa Citantens Veigne i Rettelagde dat: 17 april 1754 for Sagen Stevne Maalet indeholder,

Den indstevnte blev paaraabt, hvor paa den indstevntes Sønner Svend Johannesen Gim/m/eland og Jacob Johannesen Gimmeland mødte paa hændes Veigne Vedtagende lovlig Varsel.

Comparenterne tilstode det deres Moder har ladet nedsætte udi Phanøe Kierke gaard hændes afdøde Mands Liig og det efter en gam/m/el Sædvane at Gaarden Gim/m/elands liig stædse i sam/m/e Kierke gaard i lang tiid saavidt mindes kand sam/m/estæds har været nedgravne, og har det ey været den/n/e Gaards beboere negtet, som de i fald de derom Var Vidende ey skulle have nedgravet, deres faders Liig dette Aar sistleeden Januarij Maaned.

1754: 6

Procurator Blechingberg forestillede at som indstevnte Marthe Gim/m/elands Sønner nu for Rætten haver modtaget lovlig Varsel saa og tilstaar at den indstevnte deres Moder udi sistavigte Jan: Maanet haver ladet nedgrave hændes Mand udi Phanøe Kierke gaard til hvilcken Kierke Gaarden dog ikke yder nogen Tiende saa efterdi Forordningen af 13 Aug: 1734 udtrøckeligen befaler skal betale for deres begravelse Stæder efter vice Stadt holder Høghs og biskop Rossing forfattede taxt af 1 Sep: 1687 saa satte Comparenten udi Rette at Marthe Gim/m/eland Vorder tilfunden til Citanten som Phanøe Kierkes Ejere at betale for hændes Mands Gravstæd som for et Voxen Lig 4 rdr: og for Klockerne 2 mrk og derforuden erstatte han/n/em denne Processes Omkostning indbereignet Dom/m/ens Løsning og forkyndelse med 2 rdr 3 mrk som til lovforsvarlig dom indstilles.

Comparenterne forestillede det der er 8te Gaarder indbereignet Gim/m/eland som alle har ladet deres Liig nedgrave i Phanøe Kierkegaard og yder tiende til Bircheland, og er de Villige at lade deres Liig nedgrave hvor det bliver dem tilladt, som ey til den/n/e tiid er skeed i Mangel af Birchelands Kierke gaard er for liden Comparenterne forlanget Sagen udsatt til næste Ting for at tilkalde Birchelands Kierkes Ejer tillige til hvem de har ydet tiende og ey faaet Grav stæd i henseende de ey har Været forbuden at grave deres Lig i Phanøe Kierkegaard, som og nermere derom at faae deres Uskyldighed beviist,

Procurator Blechingberg Vilde formeene at Comparenternes Paaskud om Birchelands Kierke Ejeres tilkaldelse er utilstreckelig til denne Sags Ophold saa som de selv inden Rætten maae tilstaae at de til det omstevnte Lig hverken haver begiert Gravstæd paa Birchelands Kierke gaard eller saadant bleVet nægtet, men Kierk Ejeren Erich Larsen Ulsmoe og selv er tilstæde Ved Rætten og Ventelig aldrig Vil tilstaae at hand Gravstæd til det omstevnte Lig har nægtet,

men der imod ikke skal kunde benægte at hand jo aarlig oppebærger Tiende af Gimmelands Gaard og saaleedes protesterede Comparenten paa all Videre ufornøden Opsættelse.

Kierke Ejeren Erich Larsen Ulsmoe sagde det hand med Med Ejere af Birchelands Kierke ey har nægtet det paastevnte Lig at nedsættes i Birchelands Kierke gaard lige som og tilstoed at have af Gimmelands Gaard stædse modtaget Kierkens Tiende, dog maatte hand tilstaae det Vilde blive trangt for Gravstæder.

Comparenterne forestillet at deres begravelses Stæd for Gim/m/eland stedse \baade før/ fra den tiid Deres Maj/este/ts sam/m/e Kierker, saavel Phanøe, som Bircheland har eyet, {har det} til denne tiid saaleedis stædse \har/ Været, og det uden nogen Indsiigelse af Kierke Ejeren førend \ved/ dette nedsatte Liig, da det har været Gimelands Opsiddere nægtet i Phanøe Kierke gaard at nedsætte deres Lig, og altsaa ey kand andet end indstille denne Sag til Rættens Skiøn.

Eragtet

Sagen optages til Kiendelse til i Morgen Formiddag

Nu indfandt sig Procurator Cramer junior og udi Rætten anViiste en til Bergens byetings Rætt til Tings Vidnes Erhvervelse udfærdigede Stevning som for Part og Vidner lovlig findes ankyndiget af sam/m/e Stevning fremleverede hand til den/n/e Actes følge vidimered Copie og i den anled-

1754: 6b

ning samt til bem/el/te tings Vidnes Erhvervelse til frem leverelse i den/n/e Ærede Rætt begierede bem/el/te Cramer under forhen tagne Reservationer til Contra Stevnings incammination udfløttet til 1ste ting og det anviiste Originale Stevne Maal han/n/em med Rættens behagelige Paateigning tilbage leveret.

Procurator Hitmand efterdi Rætten har føyet den indstevntes fuldMægtig {imod} at igientage Sagens behandling Replicerede til det indkomne det hand upaatvivlelig Vil formode at Rætten befinder den indstevnte med sin nu anviiste Stevning til tings Vidnes Erhvervelse der efter Comparentens formeening ikke bør Combineres med denne Sag, allene hensigter til Udflugter at forhale Sagen med, erindrede Forordningen af 19 Aug: 1735 til denne Sags Endskabs befordring til Doms fra den indstevntes Side, serlig da denne Sag som med lovgyldig efter StevneMaalet belagt er en reen og klar Gields Sag, hvorfor Comparenten paa Grund af Lov og forbenevnte Forordning i kraftigste Maader protesterede imod Sagens Videre Anstand under Reservation af Citantens lovlige Rætt og Ancke i Vidrige tilfælde.

Eragtet

Den af Procurator Cramer junior forlangte Anstand til næste ting billiges for til sam/m/e tiid at erhverve det paaberaabte Tings Vidne hvortil Stevne Maal er anviist for Rætten og givet vidimered Copie af, hvorimod den forlangte Original med Paateigning om detz Anviisning blev Comparenten til bage leveret

Erich Bartromsen fremlagde en under dato 10de April sistleeden skriftlig forfattet Stevning Contra Ulrich Diedricsen for Sagen stevne Maalet indeholder ligesom og indstevnt Vidner i Sagen nemlig den Indstevntes Huustrue Cistine Rasmusdatter, Samuel Snedker Mæster Snedker boende i byen, Christopher Gryn Møller, Claus Aarestad og Helge, Endre Arbeyds Mand, og endelig Citantens egen Kone navnlig Cathrine Peders datter og tieniste Pige Cathrine Peders datter.

Den indstevnte Uldrich Diedrichsen forlanget Stevne Maalet afhiemlet da hand {forinden} ey Veed hvad enten hand er lovlig stevnt eller ey, og forinden ey vil vedtage Sagens Stevne Maal for gyldig

Citanten sagde at have brugt Ole Torbiørnsen SkoeMager i Bergen og Jan Hemmichen sam/m/estæds boende som Citanten sagde ey at have tilstæde, der skulde afhiemle Stevningen.

Eragtet

Da Stevne Vidnerne ey møder ved Stevnemaaletz incam/m/ination, og den indstevnte ey vedtager lovlig Stevne Maal opsættes \og afviises/ Sagen til næste Ting {for} til lovlig Stevne Maal.

Joen Pedersen Soldatt Ved Gvarnisonen i Bergen fremstoed og anmelte det hand med mundtlig Stevne Maal til dette ting tiid og Stæd har ladet indstevne Anders Laadefiord fordie hand skal have skieldet ham for en tyv, der nest at anhøre Vidner Niels Olsen opholdende sig hos sin Moder Maren Nielsdatter Ole Larsens Encke i Bergen, Torbiør Larsdatter tienende paa Pladtzet Ved Kiøckelvig, Berthe Olsdatter som er Ole Hetlevigs Hustrue Berthe Christophers [datter]? tienende hos Rasmus Laadefiord alt til et tings Vidnes Erhvervelse.

1754: 7

Den indstevnte Anders Laadefiord, som og de indstevnte Vidner mødte alle, vedtagende lovlig Varsel som og alle at Være under FalsMaal indkalte.

Den indstevnte Anders Laadefiord sagde det hand sistleeden Høst satt i byen udi et Huus hvor den indstevntes Søsters Pige kom ind, hvilcken Comparenten spørgede hvor hands Søster levede, og da bem/el/te Pige hun sagde at være af hands Søsters tieniste, sagde Citanten jeg har taget hænde derfra, hvad Aarsag er det men da de nermere kom i tale overskielte Citanten ham hvorom Comparenten Reserverer at indkalde Vidner og da hand udfordred ham til SlagsMaal ud paa Gulvet Vilde den ind stevnte ey indlade sig i Striid, og da hand omsiider skiltes med ham og gick ud og mueligens Var lidt beskiencket sagde hand de Ord Du har staalet dig fra LandsLægden og givet dig til Gvarnisonen

Citanten forlanget de indstevnte Vidner afhørte.

Niels Olsen opholdende sig i Bergen g/amme/l 22 Aar fremstoed og efter behørig formaning Var Vidnerne givet og Eeden for dem oplæst aflagde bem/el/te Vidne sin Eed og udsagde følgende, det hand udi Rognalds Stue som er ved Nøstet staaende i Bergen Var Ved Parterne samlet ved Micheli tiider sistleeden høst hørte hand Anders Laadefiord og Joen Peersen Var i Samtale og under tiiden Vreed og igien god paa hinanden dog begge beskiencket dog Anders Laadefiord meer drucken end Citanten, hvor da Vidnet hørte Anders Laadefiord sagde til Joen Pedersen Du er en tyv, og saaleedis skiltes de fra hinanden og Vidnet lige saa gick fra dem. Videre havde parterne dette Vidne ey at tilspørge

2det Vidne Torbiør Larsdatter aflagde sin Eed og Vidnede i alt som nestforrige Vidne saa vel om Tiiden og Stæden hvor de Var samlet som og at begge Parter Var beskienckede og i SkielsMaal med hver andre, ligesom og hørte at Anders sagde til Joen du er Tyv og skal blive en Tyv, og derefter talte de lidt med hinanden efter at de reyste sig fra bordet og stoed ud paa Gulvet men omsiider skiltes de fra hinanden.

3tio Berthe Olsdatter aflagde sin Eed og sagde det hun ey kand erindre sig hvad tiid det var for Juulen siste Aar at hun var paa Baad med Anders Laadefiord, hvor da Anders Laadefiord som Var drucken paa Veyen sagde de Ord at hand nemlig Joen Pedersen som de talte med hinanden paa baaden om Var en Tyv, som var angaaende Lægden hand Var gaaet fra til Garnisonen.

4to Berthe Christophersdatter efter aflagd Eed sagde hverken at have været i Rognalds huus da de Ord skal være talte af den indstevnte ey heller været siden paa baad med næste Vidne Berthe Olsdatter saa dette Vidne aldeelis ey veed noget om det paasøgte.

Den indstevnte forlangte Sagen udsatt til sine Vidners Ind kaldelse, som er Rangele tienende i Bergen, Metthe Larsdatter tienende hos Comparenten,

Citanten frem lagde 2de Attester om sin Opførsel nemlig Hr Lieutnant Bugges dat: 27 april og Knud Zachariasens dat: 3 Maij belagt med Stemplet Papier, hvorefter hand Vilde formode Rætten ansaae hands Opførsel at Være god.

Den indstevnte sagde aldeelis ey at have eller kunde tillægge Citanten noget Tyverie, men allene at have meent angaaende Leigden efter forrige tilstaaelse hand havde forladt

Eragtet

Sagen efter den indstevntes forlangende bliver til næste ting givet Anstand til de navn givne Vidners førelse.

1754: 7b

D/en 4de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Udi Sagen indstevnt af Citanten Cancellie Raad Danchersen Contra Marithe Gim/m/eland blev følgende

Eragtet!

At den indstevnte Marithe Gimeland eller de paa hændes Veigne mødende 2de hændes Sønner Svend og Jacob Johannesen Gim/m/eland ey skal betages fornøden tiid til at oplyse og beviise deres formeente og paaberaabte Friehed, at Gaarden Gimmeland med fleere Gaarder uagtet de har ydet Tiende til Birchelans Kiercke dog stædse har havt deres begravelses Stæd for deres afdøde Ved Phanøe Kiercke, baade da deres Maj/este/ts eyede begge Kiercker, som og efter den tiid, som og for at beviise Aarsagen, hvorfor de ey har begraVed det paastevnte Liig Ved Birchelands Kiercke, hvor de sogner, og stædse har ydet deres Tiende, gives Sagen anstand til næste ting efter de indstevntes forlangende.

Dernæst fremlagt til Publication

Thor Olsen Tarlebøes udgivne Skiøde til Ole Mathiesen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Harrebache med tilhørende Inventario dat: 3 Maij 1754 vid: fol:

Procurator Heitmand mødte for Mad/a/me Vessel udi Sagen ind stevnt Contra Comerce Assessor Jan von der Lippe og i henseende til det siste høsteting ude blevne Vidne som Comparenten er berettet skal Være svag, holdt altsaa ufornøden at lade examinere sam/m/e Vidne siden factum formeentlig tilstreckelig er oplyst med de allereede førte Vidners Udsagn derudover frafalt Comparenten det ude blevne Vidne og begierede dette Tingsvidne sluttet, som blev bevilget.

Joen Pedersen som Ved StevneMaal havde i Gaard incam/m/inered Sagen mod Anders Ladefiord hvorudi og Kiendelse til næste Ting Var givet Anstand, fremstoed for Rætten og declarered at være fornøyet med den Erklæring den indstevnte Anders Ladefiord her for Rætten aflægger det hand i Ubesindighed og Druckenskab har tiltalt ham de Ord som hand har sigtet ham for og hvortil hand ey har havt Grund eller føye, hvortil Anders Ladefiord sagde det fortrød ham, og altsaa erklærede paa sin siide ey at ville yttre noget som for eftertiiden skal hensigte til Uforligelighed, men at alt i blandt dem skal blive freedeligt, og de udtalte ord at Være som utalte døde og af ingen verdie, og ey kom/m/e nogen til præjudice i deres Navn og Røgte, hvorved begge Parter Var fornøyet og saaleedis frafalt Sagen.

Niels Pedersen efter forrige tiltale Contra Hans Monsen

Procurator Heitmand mødte for indstevnte Hans Monsen og nu for Rætten i denne Sag et hannem af Rætten udlaant StevneMaal hvorved Niels Pedersen er indstevnt at høre Vidner hvoraf i Gaard 2de Vidner er examinerede og afhørte mens formedelst det 3die Vidnes Ude blivelse maatte Sagen nødvendig udsættes til sam/m/es forelæggelse til høste tinget dette Aar, thi Var Comparenten

1754: 8

Aarsaget at forlange denne Sags Anstand indtil Vidnerne er afhørte efter StevneMaalet item TingsVidnet sluttet og sam/m/e beskreven erholdet under protest mod all overiilelse

Procurator Cramer nu hand fick see den paaberaabte Stevning saa tilkiendegav hand at paagielderen Niels Pedersen aldrig nogen sinde derefter lovlig er bleven stevnt til dette Ting thi hands boepæl og tilhold haver nu været henved 2 aars tiid successive 1 hos Comparenten der næst hos Elling Møller i Bergen paa Nordenes og nu hos Sing/neu/r Danchert Krohn paa det Ha\n/sestedske Contoir i Bergen, da nu den angivne forkyndelse paa Henne er stridende mod Lovens 1 bogs 4 Cap: 2 art: og Varslet ellers burde Være indrettet efter den 8de Art: hvorhos Lovens 20 art: Veyleeder at Varsel kand gives for Fuldmægtig eller Procurator altsaa protesterede Cramer imod Sagens Fremgang efter saadan befindende ulovskicket Omgang, ligerviis protesterede hand det i Gaard dags protocollerede at Vorde mortificered og Sagen at Vorde afviist aldeelis, men Niels Pedersens Sag at Vorde paakiendt efter lovlig udført procedur.

Procurator Heitmand Replicerede at dersom ugrundede protester imod Lov Rett og all billighed skulle finde stæd, havde Citantens fuldMægtig, saavidt havt Skinn af Grund i sin Paastand, mens da den nu anviiste Stevning, hvorefter Tings Vidne Sagen i Gaard er begynt og anhængig giort, samt Ved Rættens Eragtning udsatt til høstetinget efter StevneMaaletz lovlige Afhiemling, som efter Lovens forskrift i Rette tiid forkynt for alle vedkom/m/endes boepæle og tilhold Stæder, saa paastoed Comparenten endnu denne Sag som før udsatt, thi lad (lod) være Citantens urolige Hoved driver ham til at terle fra et Stæd til et andet, saa var det derfor ikke noget følge at Sing/neu/r Monsens indstevnte Tings Vidnes Sag, som engang af Rætten paakiendt udsatt, til frem/m/e bør afviises, dertil med fandt Comparenten fornøden at beviise \ved/ H/err Major Mauritzens Attest, det Soldaten Niels Pedersen Henne af Regimentes Chef er befahlet for længst at hiemføye sig til sit Læg i Gaarden Henne, hvilcken attest er dat: 24 april sistleeden

Procurator Cramer sagde at ligerviis som hand for hidkomsten \ey/ Var Videndes om nogen Stevning at være udgaaet, saa lidet ogsaa Var hand bekiendt førend nu at sam/m/e Stevning skulle Være til et Separat TingsVidne efter *hands (Hans) Monsens Under fuldMægtiges forklaring til Protocollen, ikke dismindre som hand nu fik see den paaberaabte Stevning, og deraf læste at Niels Pedersen Grenadeer skal høre Paastand og lide dom angaaende Hoved Sagen, og erstatte Processens Omkostning tilstreckelig til Hans Monsen, saa Var det Comparenten Cramer inhererede sin giorde protest, uanseet den fremlagde saakaldede Attest fra en enkel Mand, hvilcken af sig selv ey betyder andet, end at Niels Pedersens tilhold Stæd skulle Være som Soldat udi Schiolds Skibbreede, men

1754: 8b

At hand alligevel did i Skibbreedet ikke har noget tilhold Stæd siden hand skal Være befalet fra Bergen at begive sig derhen, hvormed altsaa Contrapartens af saa kaldet attest udsøgende beviis bliver paradox og lige mod ham selv, siden deraf er klar at Niels Pedersen har sit tilhold Stæd udi Bergen, som forholder sig med Sandhed, til sist protesterede Cramer at Hans Monsen maatte tilpligtes at betale Citantens Resterende Lønn med 10 rdr til Opretning for

Processens bekostning, hvorhos og Comparenten erindrede af Lovens 1 bogs 14 Cap: 1 art: at Monsen efter den forløbne tiids beskaffenhed, som bliver paa andet Aar, at hand ikke har ancket over nogen Skades tilføyelse af Niels Pedersen nu bliver vanmægtig at giøre tiltale om en frisk end sige skabbed eller Roal mæssig Øg,

Procurator Heitmand svarede at Niels Hennes under Protector sist tilførte Protocollation, er lige saa umægtig, som den i dag først tilførte, at kunde imod forhaabning kuldkaste den indstevntes forlangte Anstand, aller helst da Cramers beskyldning om Monsens ihielslagne hæstes Massighed gaaer ud paa Sludder uden beviis, hvorfor Comparenten altsaa i Relation af hands forrige Procedur, Refererede sig til sin forrige Paastand og derudi Ventede Rættens lovmedholdige biefald

Eragtet.

Efter den fra Citantens fuldMægtig [P...] Cramer nu i dag tilførte Protest om den i Gaard incam/m/inerede Sags Anlæg ved Varseles mod lov stridende forkyndelse for hoved Citanten Niels Pedersen Henne, hvis tilhold Stæd ubenægtet af Procurator Heitman er i Bergen, og ey har været paa Gaarden Henne, bliver bem/el/te Sag, skiøndt de 2de Vidner er afhørte uden den paagieldendes lovlige tilkaldelse, som Rætten nu først er bleven Vidende om, afviist til nyt StevneMaal Derimod haver Procurator Heitmand paa sin Principals Veigne at erklære sig om hand agter at slutte Hoved Sagen til Doms paa sin Siide med Reservation om sin tiltale til Citanten efter lovlig Søge Maal, eller behøver vide\re/ Anstand

Procurator Heitmand Reserverede sig paa Hans Monsens Veigne den ergangne Eragtning til paaancke og endnu som før paastoed denne Sags Anstand siden Comparenten paastoed at en Kiendelse mod den anden af en og selv sam/m/e Rætt er lovstridig.

Procurator Cramer at forhielpe sin forrige tiener til Endelighed om sin Resterende Lønn, erbød sig udi hands Stæd at Være ansvarlig for Hans Monsens paastaaende Øg og Vederlag for sam/m/e hvis hand vinder Sagen dog med saa skiel at der nu afsiiges Dom om Niels Pedersens Lønn med bekostninger efter forhen giorde Paastand, siden det er ubillig at en træl skal nægtes

1754: 9

sin Lønn og desuden nødes til Proces og bekostning.

Heitman svarede at Proc: Cramers nu først giorde protocollation er ligesom det gamle axioma, at efter brugget kom/m/er til sist tyndt Øhl, hvilket bem/el/te Cramer ikke har giddet drucket forstaaelig i det at hand saa hastig qvitterede sin forrige Client men nu værende hosbond Niels Pedersen Henne og i øvrigt i Kraftigste Maader protesterede i mod Doms Afsiigelse i denne Sag forinden den af Hans Monsen anlagde tings Vidne Sag imod ditto Soldat Niels Pedersen Henne med ydermeere Continuations Stevning den i dag ergangne Eragtning i Agttaget Vorder pleyet, og paa saadan grund Var det Comparenten maatte til Citantens og hands Protectors Geistes Opfyldelse endnu som før protestere paa Sagens Anstand.

Eragtet

Den af Procurator Heitmand forlangte Anstand til at efter kom/m/e Rættens seeniste Eragtning bliver bevilget til næste ting.

Procurator Cramer ....(?) Elisabet Gilbertsdatter Gorden Contra Margrethe Axelsdatter og Johannes med broen fremlagde lavdags forelæggelsen med Paateigning om dens lovlige forkyndelse tillige med et skriftlig forsætt et Tings Vidne og en beskickelse, hvor hos og Stevne Vidner Hans Hansen og Anders Olsen histerede til Lavdags Forlæggelses forkyndelses

afhiemling, bem/el/te stevne Vidner afhiemlede forelæggelsens forkyndelse efter paateigningens Udviis

Procurator Heitmand mødte paa indstevnte Jonas Rasmusen \veigne/ og framlagde hands skriftlige Forsætt under Gaard Dags dato hvortil hand sig Refererede, saa mødte og Comparenten for indstevnte Encke og begierede Sagens Anstand til næste Rætt for efter Sagens Omstændigheder at befordre hændes forsvar saavel ved Contra Stevning som i alle andre lovlige Maader

Procurator Cramer protesterede imod længere Anstand udi denne reede Sag med dette tillæg, at det Skrift under Anders Bertelsen Trellegaards Navn er ikke for en bogstav skrevet af ham selv og at indholden er usandfærdig i Relation til fornevnte Trellegaards aflagde eedelige forklaring efter Tings Vidnes formeld som er frem lagt pag: 7 et 8

Procurator Heitmand Replicerede at den af Cramer op hittede benegtelse Var saa bent frem som om hand havde havt Niels Pedersen Henne hands forrige tiener for sig sam/m/e at fremføre til at udsiuncke Sagen til hands Partes størke for resten holdt Comparenten sig til sin forrige begiering om Sagens Anstand til næste Rætt.

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste Ting tillades

Fleere Sager fremkom ey efter paaraab for Rætten

De sam/m/e af fogden 3de qvestioner blev uden forandring af dette Skibbreede besvaret som ved Sartor Skibbreede og fol: 4 anførte

Restancen for indeværende Aars 1ste og 2den termins Skatter beløber 890 rdr 1 mrk 15 sk

1754: 9b

Herløe Skibbreede

1754 d/en 6te Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Herløe Skibbreedes Almue paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte LaugRættes Mænd hvis Navne i forrige Protocoll fol: 325 er anteignet som alle mødte og med Attester Viiste at have aflagt Deres Laug Rættes Mænds Eed,

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Kongl/ige Ordres og befalinger oplæste som ved nestforrige tingstæd.

Dernæst fremlagt

til Udslættelse og aflysning Henrich Bruuses udgivne Pante Obligation til Michel Halversen Hielmen paa Capital 300 rdr og dat: 14 Nov: 1750 efter Creditors paateignede qvittence af 13 Martij 1754 og altsaa udslettet.

2. Hendrich Bruuses udgivne Pante Obligation til Bergens Skoles Forstander Johan Lampe for Capital 700 rdr: og derfor pandtsatt Gaarderne Nore Sælle og Notnes med tilhørende pertinentier dat: 11 Julij 1753 vide fol:

3. Berthe Lillienschiolds udgivne Pante Obligation til RaadMand Christen Montani paa Capital 100 rdr der er dateret Odense d/en 14 Martij 1754 og i Pantebogen fol: 487, indført

4. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Landvig d/en 30 8ber 1753 efter afdøde Jacob Olsen vid: fol:

5. ditto paa Gaarden Dahle efter afg: Niels Andersen dat: 8de 8ber 1753 – vid: fol:

6. Stifts Praust Tidemans udgivne bøxelsæddel til Anders Johannesen paa 1 1/2 Mæle Malt i Gaarden Treet eller Wesnes dat: 30te April 1754 med Rev: ej dat

7. Assessor Lausens udgivne bøxelsæddel til Niels Fridrichsen Toft paa 18 Mark Smør i Gaarden Røsland dat: 13 April 1754 med Rev:

8. Hr: Stiftspraust Tidemans udgivne bøxelsæddel til Jon Andersen paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Hopland dat: 30 april 1754 med Rev: ej dat

9. Hendrich Bruus sin udg: bøxelsæddel til Rasmus Jonsen [paa] 3 skillings Jord i Gaarden Nore Selle dat: 16 Martij 1754 med Rev:

10. Niels Koren og Jacob Erpecoms givne bøxelsæddel til Elling Olsen paa 12 Mark Smør Skatte skyld i Gaarden Nesse dat: 3 Dec: 1753.

11. Aflyst Ole Laanens udgivne Pante Obligation til Pether Lexau paa Capital 400 rdr dat: 11 Jan: 1750 efter Creditors paateignede qvittence dat: 25 febr: 1754 og saaleedis af Pantebogen fol: 411 udslettet.

12. Auctions Skiøde paa Gaarden Fløen med pertinentier udgiVet af Sorenskriver Garman til Sing/neu/r {Hans} Søren Thode som d/en 28 Decbr: 1753 blev høystbydende Kiøber deraf da Selgeren Ole Laanen lod sam/m/e Ejendom selge dat: 23 febr: 1754 vide fol:

13. Sing/neu/r Søren Thodes udgivne Skiøde til Søren Rosenqvist og Gustav Dondorf paa Gaarden Fløen med pertinentier skyldende 1 Løb Smør i Skatteskyld og 1 Vog 1/2 Løb Smør i Landskyld dat: 24 febr: 1754 vid: fol:

14. Hr: StiftbefalingsMand Von Cicignons givne Privilegium for Gustav Dondorf og Søren Rosenqvist om et Kræm/m/erleyes privilegium paa Gaarden Fløen dat: 9de april 1754 vide fol:

15. Niels Johannesen Herlevehrs givne Afkald paa sin hustrue Agothe GreGorii datters Arv tilfalden d/en 24 April 1747 med Sum/m/a 75 rdr 5 mrk 12 sk til hændes Værge Knud Monsen Brevig dat: 6 Maij 1754 – vid: fol:

1754: 10

16. Rasmus Huusebøes Afkald for sin hustrue Brithe Iversdatters Arv hende d/en 20 Sep: 1748 tilfalden efter sin fader Iver Erichsen og beløbende 41 – 3 mrk 15 sk til Værgen Mons Hansen Bratzhaug dat: 6 Maij 1754.

17. Ole Andersen Schaartvedt paa egne og Med Ejeres Veigne hands bøxelsæddel til Niels Johannesen Herlevehr paa 16 2/3 Mark fisk i Gaarden Dahle dat: 6 Maij 1754 med Rev:

18. Mons Olsen Tosvigens Afkald til Værgen og Curator Niels Rasmusen Kielstad for Capital 275 rdr 13 sk dat: 6 Maij 1754 vid: fol:

19. Assessor Lausens bøxelsæddel til Mons Magnesen paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Huusebøe indbereignet det bøxelManden forhen har havt i brug dat: 20 April 1754 med Rev:

20. Ole Nielsen Tiores udgivne bøxelsæddel til Thomas Knudsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Lansvig dat: 6 Maij 1754 med Rev: ej dat

Knud Christophersen Schelanger Værge for Niels Olsen lader opbyde af sin Myntlings ArveCapitaler 40 rdr som hand har udbragt af Myntlingens effecter til Reede Pænge om nogen sam/m/e mod Renters Ansvar vil antage mod Sufficent [pænge] pant, Men da ingen anmelte sig blev Værgen sam/m/e til bage leveret.

Johannes Olsen Schiellanger Værge for Marte og Anne Olsdøttre opbød af deres Arve Capitaler den Summa 18 rdr: om nogen sam/m/e mod Renters Ansvar Vilde paa Sufficent Pant modtage men da ey nogen indfandt sig blev sam/m/e under forseigling Værgen til bageleveret.

D/en 7de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret

21. Lars Nielsens udgivne Afkald til sin Morbroder og Værge Mons Grøtvedt for Arv efter fader og broder beløbende 13 rdr 1 mrk 12 sk dat: 6 Maij 1754

22. Hr: Assessor Johan Lausens udgivne Skiøde til Teves Ibsen paa Gaarden Blom skyldende i Skatt 1 Løb 1 p/un/d Smør og i Landskyld 1 Vog 2 p/un/d 12 Mark fisk 1/2 tønde Malt, samt Gaarden Søre Selle skyldende 1 Vog 2 p/un/d fisk 1/2 tønde Malt stor 1 p/un/d 12 Mark i alt 2 Voger 12 Mark - dat: 21 Martij 1754 vid: fol: 489.

23. ditto hands udgivne Skiøde til Jørgen Johan Ibsen paa Gaarden Alveim skyldende i Skatt 1 Løb 1 p/un/d 21 Mark Smør og i Landskyld 2 Voger 1 p/un/d fisk 1 faar dat: 2 Jan: 1754 vid: fol: 489

24. Anders Asbiørnsen Bragstads udgivne Skiøde til Niels Olsen paa 27 Mark Smør 3 Skiepper Malt i Gaarden Yttre Bragstad dat: 6 Maij 1754 vid: fol: 489

25. Michel Hansen Haatofts udgivne Skiøde til Paul Johannesen Fosse paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt 1/4 faar i Gaarden Haatoft dat: 7 Maij 1754 vid: fol: 489.

Mons Nielsen Kraagaas Contra Michel Olsen Turøen efter forrige tiltale declarerede at Sagen er forligt og saaleedis ophæves.

Fleere Sager fremkom efter Paaraab ey for Rætten.

De 3de af Fogden fremsatte qvestioner blev af dette Skibbreedes Almue besvaret ligesom af Sartors Almue.

Restancen for 1ste og 2den termin Skatter beløber 397 rdr: 1 mrk 2 sk

Radøe Skibb:

1754 d/en 8de Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Radøe Skibbreedes Almue paa Tingstædet Alvestrøm/m/en udi Nerværelse af Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd, sc: Rasmus Soleim, 2. Ole Risnes 3. Mons Miøs 4. Peter Ascheland 5. Michel Kaalstad 6. Aamund Norebøe 7. Johannes Yttre Morchen og 8. Magne Miøs,

Hvor da for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger blev oplæste som Ved nest forrige Tingstæd.

1754: 10b

Publiceret

Bryning Ehlerses udgivne bøxelsæddel til Johannes Andersen Biørcheland paa 1 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Daland dat: 4 Maij 1754.

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte

RaadMand Christen Montagne lod Ved sin frende Klocker Ludvig de Fine fremlægge sin under dato 17de April sistleeden skriftlig forfattede Stevning Contra Jan Willumsen Sletten for sagen Stevne Maalet indeholder og er saa lydende,

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke.

Stevne Vidnerne Knud Olsvold og Pether Ascheland fremstode og eedelig afhiemlede det de d/en 17de April har forkyndt den fremlagde Stevning for den indstevntes boepæl paa Gaarden Sletten i hands Hustrues og Værfaders Paahør, da Jan Willumsen ey selv var tilstæde.

Lige leedis blev og af Citantens antagne fuldMægtig frem lagt den i Stevningen paaberaabte Leye Contract dat: 24 april 1751. og derefter forlanget forelæggelse for den ude blevne

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Jan Willumsen Sletten forelægges Lavdag til næstholdende Høste ting, hvilcken forelæggelse af Citanten besørges i lovlig tiid forkyndt

Den 9de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og atter paaraabt om nogen havde Sager for dette ting at i rettefore men da ingen indfandt sig blev fremlagt de sam/m/e af Fogden fremlagde qvestioner til dette Skibbreedes Almues besvarelse som paa ligeMaade enstem/m/ig blev besvaret som ved nest forrige Ting.

Jaen Rolands udgivne Afkald til Peter Andersen Ascheland for sin hustrues Agnethe Andersdatters Arv 5 rdr 6 sk hænde efter sine forældre tilfalden dat: 31 8ber 1753

Restancen for inde værende Aars 1ste og 2den termin beløber 414 rdr: 11 sk

Ahlenfit Skibbreede

1754 d/en 9de Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Ahlenfit Skibbreedes Almue paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Rætten sistleeden Aars høsteting opnevnte Laug Rættes Mænd, som alle mødte med attest at Være i eedtagne untagen Niels Willumsen Alver som er sængeliggende i hvis Stæd Joen Endresen \Fosse/ som for Fogden har i dag af lagt sin Eed blev antagen,

Og blev derefter de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordres oplæste som Ved forrige tingstæd.

Dernæst publiceret

Kaar[s]kierkens Værge Hendrich Hespes udgivne bøxelsæddel til Iver Larsen paa 1/4 Løb Smør 1/4 tønde Korn og 1/4 faar i Gaarden Sellevold dat: 28 Jan: 1754.

2. Ingebor Monsdatter afg: Carl Wichnes Encke med Laværge samt øvrige Med Ejere og sælgeres Skiøde til Joen Nielsen Wichne paa 2 p/un/d 6 Mark Smør eller 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Aase indbereignet Kiøberens egen Anpart dat: 27 Jan: 1754 vid: fol:

1754: 11

3. Erich Monsen Tiores udgivne Afkald paa sin hustrues Anne Olsdatters Veigne til Værgen Halver Aamundsen Alver for hændes fæderne og Møderne Arv beløbende 39 rdr 1 mrk, dat: 9 Maij 1754 og af formynderbogen udslettet

4. Karen Friman S/a/l/ig/ Garmans udgivne bøxelsæddel til Rasmus Olsen paa 1 p/un/d Smør 1/3 tønde Malt i Gaarden Totland dat: 9 Maij 1754

5. ditto hændes bøxelsæddel til Hactor Larsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 huud i Gaarden Seim dat: 8 Maij 1754 med Rev:

6. Jacob Tvedtens udgivne Skiøde til Søren Rosenqvist og Wilhelm Teting paa 8 2/3 sk Jord i Gaarden Nedre {Tvedt} Qvam/m/e som efter Fogdens Vedteigning skal efter Matriculen [være]? 2 p/un/d 4 Mark i Skatteskyld og Landskyld 1 p/un/d 6 6/57 Mark Smør 2 Mæler 5 11/57 Kande Malt dat: 8 Maij 1754 vid: fol:

7. Anders Joensen Elsaas og Johannes Halversen Hoplands udgivne bøxelsæddel til Lars Aschildsen Herland paa 1/2 Løb Smør 2 Mæler 6 Kander Malt i Gaarden Nedre Hopland dat: 9 Maij 1754 med Rev:

8. Anders Joensen Elsaas sin Odels og Pænge Mangels Lysning til 18 Mark Smør 15 Kander Malt i Gaarden Hopland som Johannes Halversen Hopland med børn er eyende dat: 9 Maij 1754 vid: fol: 490

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte

Ole Olsen Rebnor fremlagde en Ved Procurator Cramer paa hands Veigne skriftlig forfattet Stevning dat: 23 April sistleeden Contra Gudmund Joensen Berrefiord for Sagen StevneMaalet indeholder som saaleedis er lydende

Den indstevnte Gudmund Joensen Berrefiord mødte Vedtagende lovlig Varsel, siigende det hand sistleeden Høst forleeden Aar har tilbudet Ole Olsen Rebnor som har faaet Elsebe Erichsdatter til ægte, hvis hænde i Arv efter sin Fader og god fader var til falden for hvem den ind stevnte har Været Værge, og altsaa efter Vurderingen derfor med pænge Vilde betale ham, nemlig efter begge Skiftebrevers udviis nemlig 1mo efter faderen dat: 18 Junij 1739 hvorefter hands nemlig Citantens hustrue tilkom 4 rdr 5 mrk 11 sk 2do efter farfaderen Ole Jacobsen dat: 18 Decbr: 1739 hvorefter hænde tilkom 9 rdr 5 mrk 14 sk til sam/m/en 14 rdr 5 mrk 9 sk, som Citanten ey Vilde modtage paastaaende at Vilde i overpænge have af hver daler 2 mrk, som den indstevnte ey kunde tilstaae Citanten, siden den indstevnte foregiver at have soldt Myntlingens paalodnede Løsøre Godtz til det høyeste skee kunde og har paa endeel af Løsøret tabt noget under Vurderingen men paa andet igien noget Avangeret, dog erindrer den indstevnte ikke at der paa Myntlingens Arve er noget profiteret, dog maatte den indstevnte tilstaae det hand ey har soldt noget af den umyndiges Godtz Ved offentlig Auction, men alt under Haanden til adskillige, og har den indstevnte endnu af sam/m/e godtz 1 sølv belte \a 8 rdr/, 1 Undersæng \2 rdr/, 1 Kiste 2 mrk 8 sk som deels er for Elsebe deels for Ingebors Arve for hvem den indstevnte har Været Værge, endnu i behold in natura hos sig, end Videre havde den indstevnte efter egen tilstaaelse endnu en gryde Vurderet for 2 mrk,

1754: 11b

tilsam/m/en 10 rdr 4 mrk 8 sk, som den indstevnte erbød sig at levere og betale til Citanten in natura, men for det overblevne at levere og betale Pænge, siden sam/m/e lige efter Vurderingen er solt

Ole Rebnor som Citant sagde at Vilde beviise den indstevnte at hand paa en børre som Var blandt Myntlingens Løsøre der Var Vurderet 2 mrk, har bekom/m/et 3 mrk og altsaa 1 mrk tilovers herpaa, nok paa 1 line tauv Vurderet 3 mrk avangeret 3 mrk, den ind stevnte sagde ey at kunde mindes dette, som Citanten faaer at beviise,

Citanten forlanget Sagen udsatt til Vidners førelse over Værgens ubillige fordeel hand har søgt nemlig Niels Hansen Dyrnes, Lars Storoxe, Knud Ibidem, Ingebor Jonsdatter, og Reservered sig i øvrigt fleere Vidner at føre om fornøden giøres.

Eragtet!
Sagen udsættes til førstkom/m/ende Høsteting til de forlangte Vidners førelse.

D/en 11te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og publiceret
Ole Magnesen Mundahls udgivne Skiøde til Anders Magnesen Mundahl paa 6 6/11 Mark Smør i Gaarden Mundahl dat: 22 Dec: 1754 vide fol: 490
2. Anders Arnesen og Lars Arnesens giorde Declaration til deres Svoger Mons Jonsen Tofting at beboe deres Faders Jordepart i Gaarden Søre Elsaas af Skyld 1/2 Løb Smør 18 Kander Malt naar sam/m/e til bøxel ham overdrages dat: 11 Maij 1754 vid: fol:
3. Contract sluttet med Berge Jonsen Qvam/m/e, Knud Johannesen Fosse, Ole Larsen Fosse, Peder Larsen Alver Mons Magnusen Fosse paa den eene siide og Søren Rosenqvist og Gustav Dondorf og Toschøens Opsiddere paa den anden siide angaaende at stænge et Sund ved Toschøen og Fløen med et Steengierde dat: 17 april 1754
4. Contract imellem Fløens og Toschøens Ejere angaaende Andeel og fiskerietz Rettighed Ved det imellem begge Gaarder befindende Sund med Videre dat: 17 april 1754.
5. Ligelydende Contract imellem nestbenevnte Contrahentere angaaende bem/el/te Sund og fiskerie dat: 17 april 1754

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Fogden Kam/m/eRaad Smith gav til kiende det hand til dette Ting tiid og Stæd med skriftlig Stevning og lovlig Varsel haver ladet indkalde Drengen Ole Olsen og Pigen Siri Knuds Datter LilleOxe i henseende de begge hinanden i 3die lige leed beslægtede udi løsagtighed har avlet barn sam/m/en derom at anhøre begge deres Forældres Ole og Knud Oxes forklaring angaaende deres Slegtskab, og der efter at lide dom bem/el/te Stevne Maal Var dat: d/en 22 April og efter Stevne Vidnernes Paateigning for Ved kom/m/ende lovlig forkyndt.
Den indstevnte Ole Olsen blev 3de gange paaraabt men mødte ikke, men Sigri Knudsdatter og de 2de Ole og Knud Lilleoxe mødte Vedtagende lovlig Varsel.
Stevne Vidnerne Lars Storoxe og Knud Storoxe fremstode og eedelig afhiemlede det de lovlig efter paateigningens Udviis har forkyndt den fremlagde Stevning for alle Vedkom/m/ende som og for den udeblevne Ole Olsen.

1754: 12

Den indstevnte Sigri Knudsdatter Lille Oxe tilstoed for Rætten det hun afvigte Aar ved S/anc/te Hansdags tiid er bleven besvangred af Ole Olsen som tiente i brød med hænde hos drengens Fader Ole Halsteensen LilleOxe, og med ham avlet et barn som var dødfødt da {hand} hun sam/m/e fødde Ved Vaarfrue Misse eller Marie besøgelses tiid sistleeden inde værende Aar, Videre efter tilspørsel sagde Sigri *Knusdatter det hun Var over 30 aar og forlængst har Været til Confirmation, men derimod har Drengen Ole Olsen endnu ey Været til Alters,
Derefter blev de tilstædeværende og indvarslede 2de Mænd Sc: Ole Halsteensen Lilleoxe som Fader til Ole Olsen fremkaldet for at give Oplysning om de indstevntes Slegtskab til hinanden som saaleedis forklarede, det Knud Berraas Var stamfaderen, og at hand efterloed sig en Sønn navnlig Ole Knudsen Berraas og 1 datter Marthe Knudsdatter bemelte Ole Knudsen Berraas har efterladt sig en Datter navnlig Marthe Olsdatter som har Comparenten Ole Halstensen til ægte og er Moder til den indstevnte Ole Olsen hvorved hands Linie er oplyst, bem/el/te Stamfader Knud Beraas havde som ovenmelt 1 datter Marthe Knusdatter som efter sig har efterladt en datter navnlig Christi Erichs datter som er gift med Knud Olsen Lilleoxe og er Moder til det indstevnte Qvinde Menniske Siri Knuds datter, hvilcket Faderen

Knud Olsen Lilleoxe Concenterede i lige maade saa i Sandhed at forholde sig, dog Vilde de ey formeene at dette Slegtskab i 3die Leed kunde henreignes i henseende de reigner Stamfaderen for 1ste Leed altsaa efter deres Meening at de indstevnte skulle være i 4de Leed hinanden beslægtede.

Fogden sagde at det første Leed kand og bør efter Lov ikke reignes uden fra de 2de Søskende Ole Berraas og Marthe Knusdatter, disse 2de Søskende har efterladt sig 2de døttre som ere Mødre den eene til Ole Olsen og den 2den til Siri Knusdatter og altsaa ere de uden dispute hinanden i 3die lige Leed beslægted som nu har begaaet Leyer Maal sam/m/en.

Derefter producerede Fogden Sogne Præsten H/err Benjamin Olrichs attest under Dags dato angaaende Qvinde Menniskes Skriftestaaelse, og at hun Drengen Ole Olsen til barnefader har udlagt, samt at hand endnu ikke har Været til Alters men sistleeden Paaske paa næste Søndag derefter som Confirmation holdes været Confirmeret. og altsaa har den indstevnte under sin præparation begaaet LeyerMaal.

Og som den indstevnte ey møder for Rætten forlangte Fogden Lavdag for den udeblevne til næste ting.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Ole Olsen forelægges Lavdag til nest holdende Høsteting.

1754: 12b

Fleere Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten.

Fogden fremlagde til Attestation de sam/m/e qvestioner som Ved forrige tingstæd som paa ligeMaade blev ligesom af den forrige Almue ved Radøe besvaret

Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 326 rdr 15 sk.

Lindaas Skibbreede

1754 d/en 13de Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Lindaas Skibbreedes Almue paa Tingstædet Brudeknappen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd Sc: Thomas Udlyhren, Niels Zandersen Nedre Tvedt 3. Iver Fam/m/estad 4. Fuuse Lilleaas 5. Johannes Saltnes 6. Johannes Keilen 7. Ole Sieursetter, og 8. Gaute Magnesen Leervog,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og Ordres oplæste som ved forrige Ting stæd.

1. Skifte brev forrettet paa Gaarden Fam/m/estad d/en 25 Jan: 1754 efter afg: Brithe Iversdatter vid: fol:
2. ditto paa Gaarden Fielsende dat: 20 Sept: 1753 efter afg: Niels Monsen vid: fol:
3. ditto paa Gaarden Schodven dat: 22 Sept: 1753 efter Rangele Jacobsdatter vid: fol:
4. Hr: Torgius Grøgaards udgivne Pante Obligation til Provstinde Maria Fyren Finde S/al/ig/ H/err Niels Legangers Encke paa Capital 200 rdr hvorfor hands Naadsens Aar er givet til forsickring dat: 28 Junij 1753. ved sam/m/e Obligations tinglysning blev anviist afdøde Frue bespinde Bornemans brev dat: 4 Nov: 1749 hvorudi hun declarerer at de Pænge

hand Sc: H/err Grøgaard tilforn har havt tillaans efter Obligation stor 200 rdr, og derfor pantsatt sit Naadsens Aar er forlængst betalt, hvorom i Pante bogen er tilført detz videre Indhold, og altsaa den gamle Obligation udslettet.

5. Frue Justitz Raad Frimans udgivne bøxelsæddel til Rasmus Olsen Hopland paa 19 1/2 Mark Smør 19 1/2 K: Malt i Gaarden Hopland dat: 17 Maij 1753 med Rev: ej dat

6. H/err biskop Pontoppidans udg: bøxelsæddel til Besse Nielsen paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle 4 Kander Malt i Gaarden Hope dat: 28 Martij 1754 med Rev:

7. H/err Lieutnant Tormøhlens bøxelseddel til Lasse Hansen Neredahl paa 1 p/un/d 4 Mark Smør i Gaarden Bache dat: 6 Nov: 1753.

8. Mons Monsløp og Rasmus Christiansen Holmaas paa Vedkom/m/ende Sælgeres Veigne deres udgivne Skiøde til Hans Johannesen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt 1/4 faar i Gaarden {Nedre} Kaland dat: 13 Maij 1754 vide fol: 492

9. Magne Rasmusen Lechvolds udgivne Skiøde til Ole Magnesen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt 18 Mark fisk i Gaarden Lechvold dat: 13 Maij 1754 vide fol: 492.

D/en 14de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt hvorefter de indstevnte Sager blev paaraabte

Fogden H/err Kam/m/eRaad Smith paa Justitiens Veigne efter forrige tiltale Contra Ole Olsen Rebnor.

Fogden fremlagde den paa sistleeden Høsteting afsagde Lavdags forelæggelse som Ved Lehns Manden Lars Fielsende og Ole Bruvold d/en 22de april sistleeden skal Være forkyndt for de udeblivende Vidner som under Lovens falsMaal

1754: 13

Var forelagde til dette ting at møde, hvoraf nu mødte de 3de Vidner Ingebor Monsdatter, Marthe Jonsdatter og Ingebor Jonsdatter

De 2de øvrige Vidner Ingebrict Michelsen og Brite Larsdatter indfandt sig ikke, thi blev Stevne Vidnerne fremkalte og afhiemlede Lavdags forelæggelsen det de lovlig for alle Vidnerne som og for de 2de ude blevne Vidner d/en 22de April sistleeden har forkyndt Lavdags Forelæggelsen i deres Husbonders Huus, nemlig for Ingebrict Michelsen som tiener hos Rasmus Huuse og for Brithe Larsdatter tienende for nerværende tiid hos Knud Ertsholmen begge paa Fediø Landet boende, dog formeener Stevne Vidnerne at Veyret har hindred dem fra at kom/m/e til Tinge.

Fogden forlanget de mødende Vidner først afhørte under Reservation at paastaae nye forelæggelse for de 2de øvrige som nu ey møder i fald fornøden eragtes. hvorpaa

1ste Vidne Ingebor Monsdatter som er Hustrue til Lars Jonsen Rebnor fremstod tillige med de øvrige Vidner, og efter at Eeden af lov bogen Var for hænde og de øvrige Vidner oplæst og betydet aflagde dette Vidne sin Corporlige Eed og forklarede følgende. det hun hørte dagen for Pintze helligdagene afvigte Aar 1753 at Marie Johannesdatter kom raabende ud fra Ole Olsen Rebnors Huus og til Vidnetz Fæe huus hvor Vidnet var inde, og kalte Vidnet med Navn først engang, siden anden gang da Vidnet tillige med sin Mand kom ud til Encken Marie Johannesdatter, som da beklagede sig for dem at Ole Olsen Rebnor havde slaget hænde, og saae blodig ud i Ansigtet, lige som og under Øynene at Være truden, og blaae, hvorefter bem/el/te Marie Johannesdatter gick fra Vidnet, Dette Vidne blev tilspurt om Ole Rebnors Huus staar langt fra hændes nemlig Vidnetz huuse hvor Encken raabte paa Vidnet og de talte med hinanden, Resp: det Var ikkun 3 favne imellem, 2do Om Ole Rebnor ey kom ud da Encken Marie Johannesdatter raabte og klagede sig Resp: Ney de saae ham ikke. 3tio Om hun Veed Videre hvor af dette Ueenighed er kom/m/ed af, Resp: Ney.

Videre sagde Vidnet at førend dette passerede saa Vidnet at Encken Marie Johannesdatters Melcke bøtte stoed uden for Ole Rebnors huus, hvoraf hun meener eller slutter at bem/el/te Marie Johannesdatter var inde i Ole Rebnors Stue, og Var det neppe en halv tiime derefter at det omvundne passerede at bem/el/te Marie Johannesdatter kom raabende og beklaget sig som før er melt at Ole havde slaget hende.

Det 2det Vidne Marthe Jonsdatter Ole Pedersen[s] Huustrue frem stoed der efter og efter aflagd Eed forklarede det hun saae Encken Marie Johannesdatter kom/m/e til sig i sin og Mands boe, og beklagede sig at Ole Olsen Rebnor havde slaget

1754: 13b

hænde, da hun Viiste sit Ansigt som Var gandske blodig, saa at blodet og var kom/m/et paa hændes brøst og klæder, lige som og at bem/el/te Marie Johannesdatter var truden blaae og opsvælmed under det *høyere Øye, men Videre Viste Vidnet ey at forklare hvorleedis hun havde faaet denne Skade, ey heller har seet Ole Rebnor slaget hænde, Videre havde dette Vidne ey at forklare.

3die Vidne Ingebor Jonsdatter efter aflagd Eed forklarede det hun den omvundne tiid Var i Ole Rebnors Stue hvor Encken Marie Johannesdatter kom ind, hvor {de da skielte} Vidnet da hørte at Ole Rebnor og Encken talte med Vreede til hinanden, hvorefter Ole Rebnor bad hænde gaae ud, hvortil Marie Johannesdatter sagde jeg gaaer ey før jeg Vil, 2den gang bad hand hænde i Guds Navn gaa ud, hvorefter Marie Johannesdatter gick ud paa dør og i det sam/m/e sagde du er en bedrager, og da Ole sagde hvem har jeg bedraget svaret hun, alle Granderne paa Gaaren, og efter at hun Var udgaaet, og havde ladet Dørrene staae obne saavel for Stuen som og Uddørren, gick Ole Rebnor ud noget derefter og luckte sam/m/e igien, men strax Ole Var indkom/m/et i Stuen hørte Vidnet et Raab af Marie Johannesdatter bag om Oles Stue grædende og raabende til Lars Jonsen Rebnors Huuse som staar bag om Oles Huuse, Videre Veed Vidnet ikke at forklare, da hun ey heller kand see formedelst fattelse paa sine Øyne. Efter Fogdens tilspørsel sagde Vidnet det hun er Vær Moder til Ole Rebnors Hustrue.

Den til Vedermæhle indkalte Marie Johannesdatter Vedblev endnu sin Sigtelse det Ole Rebnor har slaget hende til blods i sit Ansigt, da hand kom ud efter hende i Uddørren, og det med sin Haand, saa at blodet flød deraf, hvilket hun strax Viiste for de afhørte Vidner.

Fogden sagde at da Stevne Vidnerne forklarer at det i Gaard Værende haarde Veyr har hindred Vidnerne at fremkom/m/e saa lang Vey, begierede hand Sagen udsatt til næste høsteting, til hvilcken tiid hand begierede dem forelagt at møde.

Eragtet

Da de udeblevne Vidner Ingebrict Michelsen og Brithe Larsdatter formeedelst Uveyr kand Være hindred denne gang at møde, forundes dem for denne gang men ey oftere nye forelæggelse under Lovens falsMaal at møde til næste ting, hvilcken forelæggelse Citanten i lovlig tiid paa de udeblevnes bekostning haver at forkynde, som og for deres Hosbonder i hvis tieniste de ere.

Fogden Kam/m/eRaad Smith haver Ved skriftlig StevneMaal under 20de April sistleeden indstevnt Ole Lagesen for Sagen StevneMaalet indeholder som befindes ved den indstevntes egen paateigning d/en 25de April sistleeden at være forkyndt.

Den indstevnte Ole Lagesen blev 3de gange paaraabt men mødte ikke,

Stevne Vidnerne Lars Fielsende og Besse Magnesen Fonnes fremstode og afhiemlede

1754: 14

det de lovlig har ankyndiget ham denne Stevning som den indstevnte selv igiennemlæste og selv paateignede d/en 25de april efter Paaskriftens Udviis

Citanten producerede den af 13de Maij 1752 over Ole Lagesen erhvervede Dom, og tillige indgav sin Reigning paa den Resterende Capital med paa Voxende Renter til denne dag som giør til sam/m/en 19 rdr 2 mrk 14 sk begierende den i rettelagde Doms Fornyelse som og at hand bliver tilfunden at betale hands Reignings Summa med Videre Reservation af Videre Rente indtil endelig betaling skeer, saaleedes og erindred Citanten om denne Sags bekostning, og for nerværende tiid forlanget Lavdags forelæggelse for den ude blevne

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Ole Lagesen forelægges Lavdag til næstholdende Høsteting, som i behørig tiid besørges forkyndt.

Dernæst publicered

Ole Bleeges udgivne Skiøde til Knud Michelsen Haue og Sieur Brunsland paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Haue dat: 14 Decbr: 1753, vid: fol:

2. Ole Severaas Baste Waages og Iver Hodneland paa egne og Med Ejeres Veigne Deres givne bøxelsæddel til Ole Larsen Fielsende paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Fielsende dat: 14 Maij 1754 med Rev: ej dat

3. Sieur Larsen Brunslands udgivne bøxelsæddel til Knud Michelsen Haue paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Haue dat: 14 Maij 1754

4. Ejerne og Opsidderne af Gaarderne Schodven Waage, Fielsende, Schoge og Sletten deres giorde Freedlysning det andre Gaarders beboere ey maae lade deres hæste henkom/m/e paa Deres tilhørende Ejendom Schoge fieldet kaldet efter Videre deres freedlysnings Indhold dat: 14 Maij 1754 vid: fol: 492

Fleere Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten

Fogden fremlagde til attestation de sam/m/e 3de qvestioner som Ved forrige tingstæd som og paa sam/m/e Maade i alt blev som forhen besvaret.

Restancen for indeværende Aars Skatters 1ste og 2 termin beløber 572 rdr: 1 mrk 3 sk

Guulens Skibbreede

1754 d/en 16 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Guulens Skibbreedes Almue paa Tingstædet Schierjehavn i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne i forrige Protocoll fol: 321 findes andførte som og alle mødte med attester at have aflagt deres Laug Rættes Mænds Eed,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordres oplæste som ved nestforrige Tingstæd.

1. Aflyst Hr: Mathias Stabels udgivne Pante Obligation til H/err Friderich Holberg paa Capital 100 rdr dat: 25 Aug: 1738 efter Sing/neu/r Hans Sems derpaa teignede qvittence af 13 Nov: 1753 og altsaa af Pante bogen fol: 155 udslettet.

2. Publiceret Bryning Rolfsen Ehlers udgivne Pante Obligation til Friderich Ehlers paa Capital 700 rdr med 3die priorite i sine eyendeele dat: 12 Jan: 1754 vid: fol:

3. Anne Sophie S/a/l/ig/ Blomgreens udgivne Caution for sin Svoger Johan Jochumsen Møller til Sorenskriver Johan Garmann for Capital 95 rdr dat: 30 Maij 1750 vid: fol:

1754: 14b

4. Anne Helene S/a/l/ig/ Lems udgivne bøxelsæddel til Rasmus Andersen Øjen paa 1 p/un/d 16 Mark Smør i Gaarden Andvigen dat: 28 Martij 1754.

5. H/err Mathias Stabels udgivne Skiøde til Hr: Thomas Som/m/er paa Evenvigs Kierke og tilhørende Pertinentier af Jordegotz Tiende med Videre dat: 8 8ber 1753 vid: fol:

6. Otthe Brandanger Hans Henrichsbøe og Ole Watzøens udgivne Skiøde til Jetmund Jacobsen Hilde paa 2 p/un/d Smør i Gaarden Hilde dat: 16 Maij 1754 vid: fol:

7. Hr: StiftsbefalingsMand von Cicignons udgivne Giestgiverie Privilegium for Hans Andersen at bruge et lidet Øhltapperie i Glavehr dat: 31 8ber 1753 vid: fol:

Udi Sagen indstevnt af LehnsManden Hans Hendrichsbøe Contra Hans Glavehr som Fogden ved Continuation Stevning tillige forlanget til dette Ting udsatt mod bem/el/te den indstevnte. Citanten Hans Henrichsbøe tillige med Fogden Kam/m/eRaad Smith declarerede begge det de har eftergivet Sagen Contra Hans Glavehr og altsaa frafalder Stevne Maalen

Hermund Colbeensen Kellingvold efter forrige tiltale Contra Iver Olsen Kiellevold, sagde det hand Vil frafalde Sagen naar hand faaer allene sine Omkostninger got giort, som Iver Olsen samtøckte naar hand faaer sin Rætt udi den omtvistede Teig efter snøre, som og at den omtvistede Vey ey gaaes af Citanten paa uden om Vaar og Høst, naar hands Græs ey kand tage skade, hvilket Citanten indgick at Ville efterleve, og at de begge Ville som Naboer og Venner leve freedelig sam/m/en

D/en 17de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

Hans Andersen Glavehrs udgivne Revers og Forpligt ey at sælge eller fahlholde til nogen af de som i Schieljehavns Giestgiverietz district er boende med Videre efter dens Indhold dat: 16 Maij 1754 som fol: 492 ordlydende er indført.

Og da fleere Sager efter paaraab ey fremkom for Rætten blev de 3de qvestioner af Fogden fremsatt besvaret ligesom af Lindaas Skibbreedes Almue.

Restancen for indeværende Aars 1ste og 2den termin beløber 558 rdr 3 mrk 12 sk

Echanger Skibbreede

1754 d/en 20 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Echanger Skibbreedes Almue paa Tingstædet BernesTangen udi Nærværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 327 findes tilførte,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger oplæste med videre Ordre som Ved nestforrige Tingstæd.

D/en 21de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret

1. Niels Heldahl og Niels Myhrs bøxelsæddel til Berge Aamunsen paa 1/2 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Hielmaas dat: 20 Maij 1754 med Rev: ej dat

*5 (2.) Ole Elvig Johannes Sættre og Johannes Feetens udgivne bøxel sæddel til Johannes Størchsen paa 9 Mark Smør i Gaarden Feeten dat: 20 maij 1754 med Rev: ej dat.

Sager til dette Ting fremkom ey for Rætten.

Fogden frem lagde til attestation de sam/m/e qvestioner som for forrige Skibbreede som paa lige Maade blev besvaret.

Restancen for indeværende Aars 1ste og 2den termin beløber 393 rdr: 1 mrk 12 sk

Hossanger Skibbreede

1754 d/en 21 Maij blev Rætten paa sam/m/e tingstæd satt med Hossanger Skibbreedes Almue i Nerværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne

1754: 15

fol: 327 findes tilførte, som og alle med attester Viiste at have aflagt deres Laug Rættes Mænds Eed, udi Erich Rachneses Stæd som fraværende var Berge Litland tilstæde,

For dette Skibb: blev de sam/m/e Forordninger og ordres oplæste som ved forrige Skibbreede.

Skiftebrev forrettet paa Gaarden Faatland d/en 21 Nov: 1753 efter afg: Haldor Olsen Faatland

Anders Bernes \blev/ for Ulyd for Rætten {blev} mulcteret for 1 rdr: da Advarsel ey kunde hielpe og hand selv var en Laug Rættes Mand

Skiftebrev forrettet paa Gaarden Fielschaal d/en 21 Nov: 1753 efter Ingebor Andersdatter Fielschaal.

3. Johannes Nielsen Bircheland med fleeres udgivne Skiøde til Niels Johannesen Bircheland paa 1/2 Løb 4 1/2 Mark Smør i Gaarden Bircheland dat: 21 Maij 1754 vid: fol:

4. H/err Benjamin Olrichs udgivne bøxelsæddel til Johannes Jonsen Kalleklev paa 14 2/5 Mark Smør 7 1/5 K: Malt i Gaarden Kalleklev dat: 14 Maij 1754

5. H/err Jens Rennords udgivne bøxelsæddel til Lars Monsen paa 2 p/un/d Smør i Gaarden Lone dat: 4 april 1754 med Rev: ej dat

6. H/err Olrichs udgivne bøxelsæddel til Ole Larsen Kalleklev paa 14 2/5 Mark Smør 7 1/5 K: Malt i Gaarden Kalleklev dat: 21 Maij 1754.

7. Mons Bastesen Hatlands udgivne Afkald for sin hustrues Ingebor Andersdatters ArveCapitaler til Værgen Ole Olsen Lone i alt for 86 – 3 mrk 7 sk dat: 21 Maij 1754 vid: fol: 494

8. ditto Mons Bastesen Hatlands Afkald for sin fædrene og møderne Arv til sam/m/en 87 rdr 3 mrk 15 sk til Curator Berge Litland dat: 21 Maij 1754 ej fol

9. Berge Litland som Laværge for Encken Brithe Andersdatter hands udgivne bøxelsæddel til Ole Haldorsen Fotland paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Fotland dat: 21 Maij 1754 med Rev: ej dat

10. Ole Nielsen Han/n/istvedt som Laværge for sin Moder Marthe Ols Datter og Marcus Heljesen Øfre Kleppe deres Skiøde til Ingvald Sefresen Fielschaalnes paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Nedre Kleppe dat: 21 Maij 1754 vid: fol: 494

Der efter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Fogden paa Justitiens Veigne har ladet indkalde Lars Monsen Lone som for sin Confirmation har besvangred Pigen Marthe *Knusdatter derfor at lide dom,

De indstevnte mødte sigende de begge Vilde ægte hin anden og staae Skrift samt betale deres bøder efter Forordningen med 3 rdr 2 mrk 4 sk hvormed Fogden Var fornøyet og frafalt Stevne Maalet.

Kam/m/eRaad og Foged Rasmus Smith anmelte, det hand med muntlig Varsel til dette Ting Tiid og Stæd har ladet indkalde Drengen Johannes Andersen Aaseim, der førend sin Confirmation har besvangred Qvinde Mennisket Brithe Olsdatter Aaseim begge for deres begangne Leyer Maal at lide Dom.

De indstevnte Leyermaals begiengere mødte begge Vedtagende lovlig Varsel,

Drengen Johannes Andersen sagde det hand Var 19 aar gam/m/el og ey har Været endnu til Confirmation, ligesom og tilstoed at have uden Egteskabs forpligtelse besvangred den her nu for Rætten mødende Brithe Olsdatter, hvilcken hand her for Rætten declarerede ey at Ville ægte.

Qvinde Mennisket Brithe Olsdatter mødte ligesaa for Rætten og efter tilspørsel svarede at Være over 30 aar gam/m/el, og for længst Været til Confirmation, sagde og at den nu mødende Johannes Andersen Var den der haver besvangred hænde, og af hvem hun er bleven frugtsom/m/elig og vænter ey at blive paa en 6 á 8te Uger forløst med det foster hun nu bærer paa, siigende og at bem/el/te Johannes Andersen har lovet hænde Egteskab i fald hands Venner Vilde tilstæde det.

Den indstevnte Johannes Andersen med sine mødende Venner som hands Fader og Svoger Vilde herudi ey samtøcke, det de i Egteskab skulde sam/m/enkom/m/e.

Fogden som erfarede det Qvinde Mennisket Brithe Olsdatter

1754: 15b

endnu havde 2 Maaneders tiid førend hun kom i barselsæng, som og at Drengen Johannes Andersen \ey/ haver Været til Confirmation, forlanget Anstand i Sagen til næste Ting at Omstændighederne imidler tiid Ved enhver kand i agttages til Sagens Sluttning og endelig Paastand til Doms.

Eragtet

Den forlangte Anstand til næstholdende Høsteting bevilges

D/en 22de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt, og da fleere Sager ey efter paaraab fremkom, blev de sam/m/e 4 qvestioner fremlagt til dette Skibbreedes besvarelse, som og paa lige Maade som nestforrige Skibbreede blev besvaret.

Restancen for indeværende Aars Skatters 1 og 2den termin beløber 337 rdr: 5 mrk 3 sk

Arne Skibbreede

1754 d/en 24 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Arne Skibbreede paa Tingstædet Nedre Mielde i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 329 findes tilførte og alle mødte untagen udi afdøde Anders Yttre Sognstad og Lars Øfreides Stæd, er igien antagen Mons Herland og Niels Rølland der alle med attester beviiste at have aflagt deres Laug Rættes Mænds Eed.

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige forordninger og ordres oplæste som Ved nestforrige Ting stæd.

Dernæst publiceret følgende documenter

1. Margrethe S/a/l/ig/ Lodvig Rasmusens Encke hændes udgivne Pante Obligation til Justitz Raad Berent Gundersen paa Capital 95 rdr dat: 16 febr: 1754 vid: fol:
2. Baar Nielsen paa egne og med Cautionisters Veigne hands udgivne Pante Obligation til H/er/r Lyder Sinning paa Capital 400 rdr dat: 17 Jan: 1754 vid: fol:
3. Lars Knudsen, Ole Olsen og Svend Svendsens udgivne Caution for Baar Nielsen for den Capital hand paa egne og deres Veigne har laandt mod sin Pante Obligation hos H/err Lyder Sinning nemlig Capital 400 rdr, dat: 17 Jan: 1754 vid: fol:
4. Peder Jansen Hardts udgivne Pante Obligation til Obriste Lieutnant von der Velde paa Capital 1400 rdr dat: 24de April 1754 Vid: fol:
5. Anne Helene S/a/l/ig/ Lems udgivne bøxelsæddel til Erich Pedersen paa 1/2 Løb Smør 1/2 faar 1/2 Mæle Malt i Gaarden Sættre dat: 22 febr: 1754 med Rev: ej dat
6. Stiftspraust Tidemans udgivne bøxelsæddel til Michel Olsen paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Tuenes dat: 9 Maij 1754 med Rev:
7. ditto hands udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Tuenes dat: 9 Maij 1754 med Rev: ej dat.
8. Anders Riisnes Thomas Hane og Ole Olsen Romsloe deres udgivne bøxelsæddel til Ole Iversen paa 1/2 Løb Smør 12 Kander Malt i Gaarden Yttre Sognstad indbereignet den part Encken eyer som bøxelManden til ægte bekom/m/er dat: 24 Maij 1754. med Rev: ej dat.
9. Brithe Jensdatter Westerlie med fleere hændes børn og deres Værgers udgivne Skiøde til Niels Olsen paa 2 p/un/d Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Westerlie dat: 24 Maij 1754 vid: fol: 494
10. Peder Nielsen Horvigs udgivne Skiøde til sin Værfader Lars Olsen Horvig paa 9 Mark Smør i Gaarden Indre Horvig dat: 24 Maij 1754 vid: fol:
11. Divert Jansdatter S/a/l/ig/ Abraham Hansens udgivne Skiøde til Simon Aamundsen paa et Huus bestaaende i St/o/re Sandvigen dat: 8 Nov: 1745. vid: fol:
12. Rasmus Nielsen Myhrdahls bøxelsæddel til Arne Erichsen paa 1 Løb Smør i Gaarden Nore Mølcheraaen dat: 24 Maij 1754 med Rev: ej dat

1754: 16

13. Lars Olsen Romsloe[s] Odels Lysning til 1/2 Løb 10 1/2 Mark Smør i Skatt og 1 p/un/d 12 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Yttre Sognstad med Videre hands declaration for itzige beboere dat. 24 Maij 1754 vid: fol: 495
14. H/err Sylovs udgivne bøxelsæddel til Mons Olsen Olsnes paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Olsnes dat: 22 Maij 1754 med Rev: ej dat
15. Peder Knudsen Mellingens udgivne Skiøde til Mons Olsen paa 1 Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Mellingen dat: 24 Maij 1754 vid: fol: 495.

D/en 25de ejusdem blev Rætten {til} atter satt med sam/m/e Laug Rætt

Publiceret

Mons Danielsen Toppes paa egne og Moders Veigne ud givne Skiøde til Thomas Olsen paa 9 Mark Smør 7 1/2 K: Malt i Gaarden Breesten dat: 24de Maij 1754 vide fol: 495

Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten

De 4re qvestioner af Fogden fremsatt blev ligesaa af dette Skibbreede som \af/ det nestforrige besvaret.

Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 475 rdr 2 sk

Aflyst Margrethe Pedersdatter S/a/l/ig/ Jan Jensens udgivne Pante Obligation til Jan von der Velde paa Capital 1150 rdr dat: 24 Julij 1734 efter Creditors qvittence dat: 24 april 1754 og af Pante bogen fol: 28 udslettet.

Afg: Margrethe S/a/l/ig/ Jan Jensens Sterboes Arvinger deres udgivne Skiøde til Peder Jansen Hart paa Reeberbahne med Videre Huuser bestaaende i Sandvigen dat: 24 april 1754 vid: fol: 496

Mielde Skibbreede

1754 d/en 27 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt paa Ting stædet Nedre Mielde i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 331 er i forrige Protocoll tilførte.

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige forordninger og ordres oplæste som ved forrige tingstæd.

Dernæst publiceret følgende documenter

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Meehle d/en 19 Martij h: a: efter Wintziens Peersen Meehle vid: fol:
2. ditto paa Gaarden Reveim d/en 19 Martij an: ej: efter Marthe Johan/n/esd:
3. ditto paa Gaarden Nore Reveim dat: 5 Martij efter Ole Nielsen
4. ditto paa Burcheland dat: 14 Martij efter Rasmus Larsen Burcheland
5. Jon Nielsen Wichne, Niels Hundham/m/er og Niels Taqvams udgivne Skiøde til Ole Carlsen paa 1 p/un/d 9 3/4 Mark Smør i Wichne dat: 27 Jan: 1754 vid: fol:
6. Ole Carlsen Wichnes udgivne Pante Obligation til Mons Johansen Hechland paa Capital 28 rdr dat: 27 Maij 1754 vid: fol: 496
7. Ragnilde Iversdatter med fleere Selgeres udgivne Skiøde til Iver Halsteensen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Wim/m/elvig dat: 24 Maij 1754 vid: fol:
8. Apollona S/a/l/ig/ H/err Edvarsens udgivne bøxelsæddel til Lars Monsen Hole paa 1 Løb 12 Mark Smør i Gaarden Rønhofde dat: 12 Maij 1754
9. Anders Nielsen Helles udgivne bøxelsæddel til Erich Bastesen paa 1 p/un/d 18 Mark Smør i Gaarden Øfste Mielde dat: 27 Maij 1754 med Rev:
10. H/err Consistorial Raad Geelmeydens udgivne bøxelsæddel til Johannes Olsen Gerstad paa 1/4 tønde Malt 1/2 p/un/d Smør i Gaarden Gerstad dat: 23 april 1754 med Rev:

11. Skiftebrev forrettet paa Søre Wefle d/en 14 Martij efter Siri Olsdatter

Sorenskriver Garmann som Ejere af sin paaboende Gaard Nedre Mielde, som og Brynild Mitmielde paa egne og Medbrugeres Veigne af Gaarden Mitmielde loed inden Rætten freedlyse deres Gaarder, det ingen i hvo det være maae bør efter denne dag være sig Vaar Som/m/er eller høst tage Afveye ved Gange eller Kiørsel Vey enten over Ager eller Eng over begge deres Gaarder, saafremt de ey Vil for deres Opsætsighed derfor tiltales og straffes, og lide som Vedbør efter Loven men alle at betiene sig af den Vey som løber i mellem begge Gaarder saa Vel til Gange som Kiørsel Vey alle Aaretz tiid

1754: 16b

D/en 28de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt,

Og blev den fra sistleeden Høsteting forelagde Anders Solfestesen Meele paaraabt deraf Wintziens Pedersen Meehle har Været sigtet. men som Laug Rettet og den tilstæde værende Almue berettet det bem/el/te Wintziens Pedersen Meehle er siden seeniste Rættes Dag Ved Døden afgangen og ey nogen af hands Sterboes Arvinger fremfører denne Sag, blev Anders Sølfestesen Meehle paaraabt, som mødte og tilstoed ey allene selv at have skrevet og forfattet det paa hands Veigne ved Knud Josephsen sistleeden Høsteting skriftlig indgivne brev som for Rætten blev oplæst, og af ham bekræftet men end og tilstoed alt hvad Knud Josephsen seeniste Rættes Dag forklaret haver angaaende de borttagne Pænge, som hand med Knud Josephsen har Været eenige om at borttage, som og at sam/m/e Pænge er til Citanten betalt, hvorimod Comparenten blev lovet Sagen af dem ey videre skulle forfølges, ligesom afdøde Wintziens Meehles Ecke, sam/m/e og har forsickred ham om,
Fogden som Ved Rætten Var tilstæde sagde at siden hand fornem/m/er den frastaalne Wintziens Meehle siden siste Rættes Dag ved døden er afgangen, finder hand sig beføyet siden den afdødes Arvinger ey heller nogen paa deres Veigne møder i Sagen, sig sam/m/e at antage og da hand tillige har efterrettning om det Knud Josephsen Meehle staar som Soldat Ved Major Beyers Compagnie begierede Fogden det i Sagen passerede sig af Rætten beskreven meddeelt for denne hands Forseelse for Regimentet at anmelde, og hvad Anders Solfestesen betræffer Reserverede hand sig imod hannem sin tiltale efter lovlig Stevne Maal at formere. som af Rætten blev bevilget.

Derefter publiceret

1. Rasmus Johannesen, Johannes Smaaland med fleere Selgeres udgivne Skiøde til Lars Johannesen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør 2 Mæler 6 Kander Malt i Gaarden Rongved dat: 27 Maij vid: fol: 497.
2. Stephen Grove, Aschild Weset og Johannes Gierstads udgivne Skiøde til Anders Monsen paa 16 Mark Smør 2 2/3 Kande Malt i Gaarden *Hauland (Halland) dat: 27 Maij 1754
3. Anne Larsdatter afg: Andfind Olsens Encke hændes givne Gavebrev til Knud Nielsen paa 21 Mark Smør 21 Kander Malt i Gaarden Meehle, dat: 27 Maij 1754, vid: fol: 497.

Fleere Sager fremkom ey for Rætten

Fogden fremsatte de 4re qvestioner for dette Skibbreede ligesom for de forrige, som i alt og paa lige Maade som forhen blev besvaret

Restancen for inde Værende Aars 1ste og 2den termins Skatter beløber 289 rdr 5 mrk 12 sk

1754: 17

Aastæds Sag!

1754 d/en 3 Julij indfandt jeg mig efter Joen Litthues Forlangende og efter foregaaende beram/m/else paa Gaarden Litthue beliggende i Mielde Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie for der med de af Kongl/ig Maj/este/ts Foged og Kam/m/erRaad Smith opnevnte Laug Rættes Mænd at skiøn/n/e om Citantens Joen Litthues angivne Klage over sin Naboe Johannes Litthue den Citanten foregiver at have meer Jord i brug end hand formeener ham tilkom/m/er. de Ved LehnsManden paa Fogdens Veigne opnevnte Laug Rættes Mænd mødte og ere følgende, 1. Brynild Mitmielde 2. Niels ibidem 3. Einer Bragvatten 4. Ole Waatle, 5. Anders Sundland og 6. Michel Øfstemielde, LehnsManden som ved Forrettningen nerværende frem lagde den ham af Fogden givne ordre om Laug Rættes opnevnelse under dato 6 Junij sistleeden hvorpaa min Paateigning om Tægte Dagens beram/m/else tillige findes og er af følgende Indhold.

Efter at Rætten saaleedes Var satt fremstoed Citanten Joen Litthue og tilkiendegav det hand med muntlig Varsel til dette Stæd og tiid har indkaldet sin Naboe Johannes Litthue, som den der har saa Vel af Ager og Eng Skov og Marck inden og uden Gierds meer i brug end hand haver, uagtet Citanten skatter og \skylder/ for meere end hand alt til at jevnes med ham, hvis {hand} \den indstevnte/ meer end med Rette tilkom/m/er efter foregaaende besigtelse, hvilcket Citanten formoder bliver sit Jordebrug tillagt

Den indstevnte Johannes Litthue mødte Vedtagende lovlig Varsel siigende derhos at have beboed dette Jordebrug i Gaarden Litthue i 20 Aars tiid og i sam/m/e tiid forbedred sin Part som en Leylænding efter Lov tilkom/m/er, hvorved hand formeener i fald sam/m/e Jordepart er bædre end Citantens Part, det da bør være hands Nøtte, til den Ende haver den indstevnte Johannes Litthue indkaldet 3de Vidner Sc: Halver Kielland, Niels Meehle Svend Øfstemielde til at forklare, saavel hvorleedes hands Jordepart Var da hand sam/m/e antoeg, som og hvad Forbeedring den indstevnte i sin tiid derpaa har giort,

De indkalte Vidner mødte ligesom Citanten Joen Litthue sagde at Være ind kaldet til Vedermæhle.

Derefter blev fremlagt et af Hr: Peder Brandahl til mig Sorenskriver Garmann under dato 20 Maij sistleeden tilstillet brev, som tillader denne Forrettnings Foretagelse og tilkiendegiVer det hand som Beneficiarius af denne Gaard {Gaar} Litthue der er benaadet Fanøe Præsteboel derom er Vidende, sam/m/e er af følgende Indhold.

Citanten Joen Litthue anviiste sin af da værende Beneficiario nu afdøde biskop og Lector Londeman under dato 27 Maij 1748 meddeelte bøxelsæddel som d/en 11 Junij nestefter er publiceret, hvorefter hand ...(?) have i brug 1/2 Løb 6 Mark Smør og 1/4 tønde Malt, som da er meer end hvis den indstevnte bruger nemlig 2 sk/illing/s Jord,

End Videre sagde Citanten det hand ey kand siige at den indstevnte har i sin tiid taget noget fra hands Jordepart, men at den er lige som den Ved hands tiltrædelse er ham anviist.

Parterne underkastet deres Parter brugende Jordeparter til besigtelse, hvorefter Rætten forføyet sig ud i deres og Vidnernes Nerværelse og efter deres Anviisning besaae først Gaardens bøemarck paa Nordre Siide i Lierne, hvorda befandtes 2de teiger den første tilhørende Citanten Joen Litthue og den anden den indstevnte som befandtes af lige Godhed uden forskiel og efter enhver Jordeparts proportion da der

1754: 17b

til desuden var ved huuserne god bøe Marck, som henhører til de 2 sk/illing/s Jord som Citanten bruger, derefter forføyet Rætten sig tilbage og derefter paa Vestre Siide af becken gick atter Nord efter og besaae først Citantens bøe og Agre og forefandt 4 Agre øde liggende, hvoraf de 3de for Citantens Tiid er tillagt til bøe men den 4de af Citanten for 2de Aar \igien/ lagt til bøe men ey brøt noget i stæden, som Mændene hvad den siste angaar ansaae at kunde i gode Aar avle 1 tønde Korn, derimod kunde Vel paa andre stæder brydes Agere i stæden, end Videre erfarede Rætten at endeel træer som stod Ved Agerne betoeg endeel Agre sin Vext, formeedelst at Parterne eyede Skoven eller træerne som stode Ved hinandens Agre, som Parterne belovede at rette for eftertiiden og hugge saa ingen Skade derved skal foretages. derefter besaae Vii lige leedis den indstevntes bøe og Agre, som hvad Agrene angaaer befandtes at Være Ved Arbeyde forbedrede og udvidede, ligesom og bøen Ved Veiter igien/n/emskaaren til Nøtte, og ansaae Rætten at Citantens teiger paa den Siide af becken Var lige gode og beqvem til rødning og forbeedring, derefter forføyet Rætten sig sør efter Ved den Indstevntes Floer som Ved det at Johannes Litthue i sin tiid har fløttet saavel sin floer som Smale Huus øverst paa Staldene og udi bøe Jerdet, har forbeedret kiendelig det derunder liggende støcke Jord Hvelvingen kaldet, og har bem/el/te fæhuuse paa en 16 aars tiid siden Været der opbygte og tagne tvende gange fra andre stæder; førend denne Forandring skeede sagde de mødende Vidner at dette støcke Mark Hvelvingen kaldet Var en Vaad og slet Myhre, saa at derformedelst den hosliggende og Citanten tilhørende teig Lønbotten (Løebotten) kaldet ey Var saa god, men ringere end den indstevntes teig, som hand Ved Arbeyde Veiter og Giødning har forbedret, men i sær Ved at sætte sine fæe huuser Ved det stæd; altsaa er af Rætten over seed inden Gierds 3de teiger for enhver af Parterne med sine tilhørende Agre, foruden hvis der til hører de 2 sk/illing/s Jord Citanten har under sit brug, som alt befandtes med behørige Merker afdeelte,

Derefter blev og anviist et saa kaldet Udføre som dog inden for Gierdet paa søndre side Var beliggende, hvilket Rætten ansaae kiendelig at kunde forbedres i fald sam/m/e blev afstenet af den indstevnte Johannes Litthue til Citantens brug, med saa skiel at benevnte Joen Litthue efter forestillelse derpaa Vilde sætte sit Smale huus for derfra at faae Gødning over det støcke Myhre som ligger oven for hands teig, hvilcket og den indstevnte som Lodtagen i sam/m/e Udføre ey allene accorderede Citanten, men end og tillod desuden at et støcke af hands tilhørende bøe tillige maatte til Citantens Mark udsteenes for derved at Viise freedelighed imod sin

1754: 18

Naboe, som indbereignet en tillagt Ager den indstevnte tilhørende og Ved Schierpings haagaard beliggende blev for nerværende tiid, skiøndt den ey er forbeedred, {at kunde} taxered til 2de Læss høe deraf at samle, hvilcket tilbud Citanten accorderede med Løfte at Vilde sam/m/e forbeedre, saa snart hands Leylighed kand dertil blive, hvilcket Rætten ey kunde skiønne rettere end jo at blive tilstreckelig nok til at jevne at denne part bliver ligesaa god efter sin taxt og Skyld som den paaklagede Jordepart, naar saa skeer at Citanten rødder og forbeedrer den part hand allereede har havt og han/n/em nu er tilstaaet og tillagt, saa got som skee bør

Vidnerne efter giorde Anviisning eedfæstede deres Udsiigende at forholde sig saaleedis rigtig, og som de ey havde videre at forklare og ey af Parterne blev tilspurt, blev de af Rætten dimitterede, da de sagde om Skoven uden Gierds ey at Viide nogen Efterrettning.

Efter Citantens forlangende blev ligeleedis Gaardens tilhørende Skov saavel inden som uden Gierds efterseet, der deels af birk deels af Older er bestaaende, hvad den inden Gierds Skov

angaaer da Var derom ey nogen Trette at jo den Skov som paa enhvers bøeteiger findes fremdeelis skal tilhøre og følge enhver Part som tilforn, hvor for allene den Skov oven for Gierds Gaarden blev besigtiget, som udi rigtige Skoge Teiger var afsteenede og af bonite kunde ansees lige gode, og blev derved ey Videre Forandring end at Parterne byttet Slotte Teigerne med hinanden for Rigtigheds skyld for eftertiiden at den eene ey skulle eye Slotten og den anden Skoven men at enhver skulle have den Slottetey hvor paa hand eyede Skoven, dog maatte Rætten befinde det den Slotte Tey Citanten Jon Litthue nu fick i Stæden for den hand forhen havde og den indstevnte Johannes Litthue igien efter egen tilladelse modtoeg en bædre og til større fordeel for Citanten, saa hand derpaa med tiiden kand forøge sin Skov, siden Rønninger og tilvoxende Skov derpaa findes. Hvad bøe Gierdet angaaer, da Vedtoeg begge Parter at Vilde hver for sine Teiger gierde, saavel Nord, som sør, dog var Johannes Litthue end og Villig at gierde et støcke gierde Norst i Lien ved Udgierdet eller Garbugten.

Videre efter tilspørsel af Rætten til Parterne om de Videre havde paa enten af Siderne at lade tilføre, svarede de det de ey Veed noget som denne sinde af dem kand anføres, da de begge belovede herefter for sig og sine Huus folck at leve i Eenighed og freed som skickelige Naboer søm/m/er og anstaaer.

Hvorfor denne Forrettning Ved saadant indgangen forliig bliver sluttet og af Rætten approberet

Til Sluttning blev denne Forrettnings bekostning andført ifølge det Udgangne Kongl/ige Reglement. Sorenskriverens diet og reyse skydtz som for en dags forrettning 3 rdr 5 mrk Incam/m/inations og forseiglingspænge 5 mrk 4 sk Fogden for Opnevnelse har Citanten betalt LehnsManden for Laug Rættes tilsiigelse og som nerværende 2 mrk de 6 Laug Rættes Mænd for Reyse og dags forrettning á 2 mrk: Stevne Vidnerne at forkynde Stevningen som atter for at møde her paa Aastæden á 2 mrk er tilsam/m/en 6 – 4 – 4 sk som Citanten tilpligtes at betale som den der har forlanget denne Forrettning og har faaet tillæg af sin Naboe efter hands frivillige tilstaaelse.

1754: 18b

1754 d/en 6te Julij indfandt jeg mig efter foregaaende beram/m/else paa Aastæden Ved Aarestad udi Schiolds Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie udi Johan Christopher Grybels iboende Huus for der i følge Deres Excellence Hr: Stiftsbefalings Mand von Cicignons paa Citanten Johan Hendrich Grybels giorde Ansøgning og derpaa fulte Resolution til et extra Tings holdelse at foretage den Sag som bem/el/te Citant Contra sin broder Johan Christopher Grybel har anlagt, til paadømme, men da Rætten dennesinde ey kunde sættes i Mangel af Laug Rættet ey Comparerede uagtet saavel Parterne som jeg SorenskriVer Garman opholdt os paa Stædet til Klocken mod 11 om Formiddag blev Sagen udsatt indtil nye Opnevnelse Ved Fogden kand skee, og Tægte dagen blive ved Continuations Stevne Maal atter beram/m/et.

Ilige Maade til sam/m/e tiid og Stæd indfandt jeg mig i følge Deres Excellence Hr: Stiftsbefalings Mand von Cicignons ordre under dato 14 Junij sistleeden til at afhandle den Sag Kongl/ig Maj/este/ts Foged paa Justitiens Veigne paa Niels Willumsens Veigne har anlagt Contra Hans Henrich Grybel hvortil Tægte dagen til denne dag d/en 6te hujus Var beram/m/et, og i Mangel af Tiid formedelst den anden Sags foretagelse tillige til d/en 8de julij som tilstunder, altsaa da Laug Rættet ved denne Sag ey møder kand Rætten {ey} Sagen ey foretages, den/n/e dag, skiøndt den Constituerede Actor Procurator Blechingberg møder, og

altsaa beroer til nestkom/m/ende d/en 8de Julij i fald Laug Rættet til sam/m/e tiid indfinder sig og møder her paa Stæden.

1754 d/en 8de Juli indfandt jeg mig udi Johan Grybels Huus Ved Aarestads Elv bestaaende udi Schiolds Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie for sam/m/estæds i Følge Deres Excellence H/err Stiftsbefalings Mands ordre og bevilning til extra Tings holdelse at foretage den paa Justitiens Veigne og efter Niels Willumsens forlangende indstevnte Sag Contra Hans Hendrich Grybel, hvor da som Laug Rætt mødte efter Lehns Manden Niels Dyngelands tilVarsling følgende Laug Rættes Mænd Sc: 1. Michel Ham/m/ersland 2. Jens Jensen Kronstad 3. Lars Michelsen Myhrdahl 4. Ole Nielsen Heldahl 5. Niels Larsen Sædahl 6. Johannes Halversen Heldahl 7. Lars Arnesen Yttre Mitthue og 8. Erich Larsen Ulsmoe,
Og da Rætten saaleedes Var satt mødte Procurator Blechingberg efter H/err Stiftsbefalings Mandens ordre af 28 Junij sistleeden den hand fremlagde og begierede oplæst, ligesaa i Rette lagde hand en af H/err Kam/m/eRaad og Foged Smiths FuldMægtig Mons/ieu/r Bildsøe d/en 15 Junij nestforhen udstædde Stevnemaal, hvor ved er indstevnte Hans *Hendrihs Grybel som GierningsMand at anhøre i Rette læggende documenter breve og beviisligheder og Vidner Johan Christopher Grybel og hustrue Berte Torgiesdatter, Hanichol Grybel, Dorthe Elisabeth Grybel og Uldrich Diedrichsen under Møllen, foruden andre ustevnte og godvillig mødende Vidner, og sluttelig den beskadigede Niels Willumsen i fornødne tilfælde som til Vedermæhle sin Forklaring at deponere og sin egen Sags tarv at observere. bem/el/te StevneMaal

fandtes paateignet for Vedkom/m/ende at Være forkyndt Løverdagen d/en 15 Junij Ved Clamer Mauritzen og Claus Danielsen.
Stevne Vidnerne og den anklagede blev paaraabt, og Stevne Maalet oplæst og afhiemlet af de mødende Stevne Vidner for alle de i Stevningen ommelte Persohner, lovligt at være forkyndt.
Actor dernæst i Rette lagde et af Fogdens fuldMægtig Bilsøe d/en 12 Junij sistavigt i overværelse af de 2de Vidner Uldrich Diedrichsen og Claus Danielsen tagne Interims examination og derefter begierede de derudi benevnte Vidner i Eed tagne og til eedelig Forklaring admitterede under Reservation af qvestioner til enhver efter Fornødenhed og beskaffenhed.
Regiment Qvarter Mæster og Auditeur Snell efter Høy Velbaarne H/err General Major Segelkes ordre, indfandt sig for Rætten, for der i Anleedning af en til Regimentet hujus anni indløbne Klage Skrift af Lande Værn Mand Niels Willumsen, hvorleedis hand afvigte 11 Junij paa en uanstændig og ulovlig Maade er bleven med hug og Slag, saavelsom og med et ulovlig Instrument af Steenkast, saaleedis medhandlet, at i fald ikke den høyestes beskiermelse derunder havde Været kunde foraarsages døden hvorfor Regiment Qvarter Mæster og Auditeur Snell paa Regimentes Veigne begierede det følgende paaberaabte Vidner nemlig Christopher Grybel med Hustrue, Johan Hendrich Grybels Hustrue og Johan Nicolai Grybel, samt Uldrich Diedrichsen deres Forklaring eedelig at afhiemle.
Det 1ste Vidne Christopher Grybel blev derpaa fremkaldet og efter at hand havde aflagt sin Eed at Vidne sin Sandhed i denne Sag, blev først den af ham ved Fogdens FuldMægtig d/en 12 Junij aflagde Forklaring Vidnet forelæst, som hand i alt bekræftede og eedfæstede at forholde sig rigtig, som hvis derudi af ham er forklaret. Actor derefter tilspurte Vidnet 1mo Om ikke forstuen eller Gangen for denne Stue hvor Rætten nu holdes haver Været og er en sædvanlig Vey og Opgang for saavel Vidnetz tiener til sædvanlig Natteleye

paa Lem/m/en, som og for drengen og alle Vedkom/m/ende til at nedhænte Foeder til hæsten Resp: Joe det har altiid {har} Været en sædvanlig Vey, som omspurdt er. 2do Da Vidnet tilkom og saae at indstevnte Hans Hendrich Grybel havde Drengen Niels Willumsen i haaret og stødte hands hoved mod Gulvet /: som under examinationen forklaret er :/ om ind stevnte Hans Hendrich Grybel da paaskiød i nogen slags Maade af Niels Willumsen at Være angreben eller anleediget. Vidnet svarede det hand ey hørte enten af sin broder Hans Hendrich Grybel eller og af Niels Willumsen noget tale hvoraf tretten havde reist ey heller at hands broder havde paaskudt at Være overfaldet af Niels Willumsen 3tio Om Vidnet for anden Anleedning eller Aarsag kom til at see Hans Hendrich Grybels Medfart mod Niels Willumsen uden allene fordie hand hørte der var larm. Resp: Efter at Vidnet havde spist om Aftenen og ey Var kom/m/et fra bordet hørte hand den Allarm, og altsaa kom hand op til Gangen i Forstuen og uden for dørren. og det uden anden Aarsag. 4to Om Vidnet saae at Niels Willumsen paa nogen anden slags Maade Værgede sig med ModVærge end allene at kunde Conservere sit eget Leegeme og undgaae Skade, og om hand ikke var Villig paa Vidnetz tilskyndelse at undløbe den ind stevnte. Resp: hand kand ey erindre sig hvad enten *Niels

1754: 19b

Niels Willumsen {hvad enten} toeg for sig eller havde ham i haaret men vel at hand toeg for sig med hænderne, men ey saa at Niels Willumsen sloeg Hans Hendrich eller toeg ham i haaret, og at bem/el/te Niels Willumsen Var strax Villig at gaae ud da Vidnet Christopher Grybel tilskynte ham. 5to Om ikke Vidnet Virkelig saae at Hans Hendrich Grybel meedens Niels Willumsen søgte at undløbe ham forøvede adskillige Steenkast og med det siste Virkelig treffede Niels Willumsen i hovedet. Resp: Vidnet svarede jo hand saae saa Vel det Hans Hendrich Grybel 2 á 3 gange kastede efter Niels Willumsen med Steen og treffet ham engang paa Kroppen paa laaret eller beened, men siste gang treffet hand ham i hovedet, og da bem/el/te Niels Willumsen fick slaget i hovedet toeg hand haanden paa hovedet og i det sam/m/e faldt ned til Jorden. 6to Om ikke Hans Hendrich Grybel efter at Niels Willumsen som melt Var beskadiget Var overværende Ved Skadens besigtigelse eller paa advarsel Gierningen tilstoed eller benægtede, eller tilkiendegav nogen Aarsag hvorfor det Var skeed. Resp: Hans Grybel blev tilkaldet og Var nerværende Ved besigtelsen, da hand tilstoed Vel at have kastet efter ham, men ey at have treffet ham 7mo Om Vidnet ikke saae at Niels Willumsen efter slaget toeg sig paa hovedet før hand falt eller efter at hand Var kommet til Jorden. Res: hand saae at Niels Willumsen toeg sig paa hovedet med det sam/m/e hand fick slaget og derefter faldt ned til Jorden. Regiments Qvarter Mæster og Auditeur Snell Var begierende det Vidnet maatte til spørges, {det} hvorleedis landværn Manden Niels Willumsen havde forholdt sig udi den tiid hand havde tient Vidnet, og om hand i en eller anden tilfelde enten i Ord eller Gierning haver givet Anleedning det Vidnets broder Hans Hendrich Grübel saaleedes skulle med handle ham. Resp: i sin tieniste har Niels Willumsen opført sig Vel, og Veed ey hand haver givet sin broder Anleedning til saadan medfart. Videre blev dette Vidne ey tilspurt om, og altsaa dimitteret fra Rætten.

Det 2det Vidne Hannichol Grybel mødte ikke.

Det 3die Vidne Berte Torgiesdatter som er Christopher Grybels Hustrue blev derpaa indraabt fra de øvrige Vidner og efter behørig formaning Var givet hende at Vogte sig for meenEed aflagde sin Corporlige Eed. Hvorefter Actor forlangede Oplæst Vidnetz forklaring under examinations forrettningen, og i alt tilstoed sin aflagde forklaring, dog med den forandring det hun ey saae Hans Hendrich Grybel at kaste, men Vel saae en steen flyve paa siden af drengen, men om den Steen traf Niels Willumsen eller ikke, Veed Vidnet ey at forklare, da Vidnet Var i sin Stue, som er neden for. Actor tilspurte Vidnet 1mo Om ikke

saae fleere end en Steenkast ungefærlig fra denne Stue eller dør efter Niels Willumsen. Resp: Ney ey meer end 1 steen 2do om ikke saae at Niels Willumsen toeg med haanden til hovedet forinden hand falt og klagede sig beskadiget. Resp: Hun

1754: 20

saae ey saa nøye derefter da hun og stoed inden for sine Vinduer om Niels Willumsen toeg haanden paa hovedet førend hand falt, men dog saae at bem/el/te Niels Willumsen falt ned til Jorden. 3tio Om ikke Vidnet Var overværende og saae at Niels Willumsen af Uldrich Diedrichsen og hændes Mand Johan Christopher Grybel efter forommelte fald blev nedbaared i Vidnetz huus og saae at Niels Willumsen havde et hull Saar i hovedet. Resp: Ja og saae blodet flød over hands Klæder. 4to Om ikke Niels Willumsen efter H/err Regiment Qvarter Mæster Snels fremsatte qvestion er et fredeligt Men/n/iske, som ikke Vidnet Vitterlig har givet enten sin hosbonde eller Hans Hendrich Grybel nogen Anleedning til overfald, eller ufreedelighed og ellers begierede Vidnetz Svar til den for 1ste Vidne fremsatte 1ste qvestion. Vidnet svarede det Niels Willumsen har været skickelig i sin og hændes Mands tieniste, og Veed ey hand har givet Anledning til Hans Grybels Overfald, ligesom Vidnet og sagde til den 1ste qvestion at det Var en sædvanlig Vey igien/n/em Gangen til Loftet saavel til Natteleye for drengen, som og at bære Foeder fra til hæsten, dog kand de og kom/m/e en anden Vey op og ned fra Møllen paa Loftet, som ey bruges naar Møllen gaaer, og er desuden ubeqvem da mand dertil bruger en smal stie. Paa Regiment Qvarter Mæster Snels nermere tilspørsel om Niels Willumsen havde nogen ordre at gaae anden Vey end den sædvanlige igien/n/em gangen, Vidnet svarede ey at have giVet drengen nogen ordre hvad Vey hand skulle gaae, men drengen at have giort sit sædvanlige Arbeyde

4de Vidne Dorthe Elisabeth Grybel som er den sigtede Hans Grybels hustrue fremstoed og efter tilbud af Eeds aflæggelse {Vidnede} Vilde Vidne sin Sandhed, som hun og efter Eeden var hænde betydet aflagde. Hvorefter Actor tilspurte Vidnet 1mo Om ikke Vidnet Aftenen d/en 11 Junij laae her i Stuen med hændes Mand Hans Hendrich Grybel Og saae at drengen Niels Willumsen gick igien/n/em forstuen paa Lem/m/en og nedhæntede og udbar foret til hæsten. Resp: den tiid sov hun og ey Veed om det omspurte 2do Om ikke hørte og saae Klam/m/erie imellem hændes Mand og Niels Willumsen i forstuen Resp: hun hørte og saae intet af det om spurte, da hun Var tret og mødig efter en Samling som havde Været Dagen tilforn i hændes Huus til en forspilling paa et Svin. 3tio Om ikke formeedelst en Klam/m/erie imellem Niels Willumsen og hændes Mand enten i Gangen eller uden for dørren saae hvad mellem dem passerede, Res: hun har hverken seed eller hørt da pasagen skeede, men efter det Var passerede, Vognede hun og saae sin Mand siddende paa en Stoel og hands Skiorte for hænder og i halsen sønderrevet, og paa hændes tilspørsel hvorleedis seer du ud, svaret hændes mand det har min Dreng giort, og havde jeg \ey/ raabt Hannichol til hielp havde hand knuset mig i hiel. 4to Om Vidnet Var overværende og saae Niels Willumsen meedens hand blev eller efter hand Var nedbaaren

1754: 20b

i Christopher Grybels Værelse og saae at hand havde hull i hovedet og hørte hændes Mands tilstaaelse at hand havde kastet steen efter ham Vidnet svarede hun kom ned i Christopher Grybels Stue og fandt Niels Willumsen liggende paa Gulvet og Var blodig i haaret, hvorefter hun gick i sin Stue og hæntet brendeviin som hun brugte at slaae bag paa hovedet hvor det saae blodig ud, dog saae hun ey Saaret i sig selv, og den tiid Var hændes Mand ey i Christophers Stue hvorpaa Vidnet gick bort formeedelst dispute imellem hænde og hændes Svoger Christopher Grybel, siden blev hændes Mand nedhæntet Ved 2de Mænd nemlig Hans

i Kalvedahlen og erindrer ey ret hvem den anden Mand var, hvorpaa hændes Mand og nedgick og noget der efter Vidnet selv, men da Vidnet kom ned, Var hændes Mand igien ude af Stuen. Actor havde dette Vidne ey videre at tilspørge. Regiment Qvarteer Mæsteren tilspurte Vidnet til hvad ende de 2de Mænd hæntede hændes Mand ned i Christopher Grybels Stue og om hun hørte af sam/m/e Mænd at det Steenkast mod Niels Willumsen var forøvet hvoraf hand var falden til Jorden. Vidnet svarede hun hørte af de 2de Mænd allene dette at de sagde til hændes Mand hand skulle kom/m/e i Christophers Stue men hvorfor eller til hvad Ende hørte Vidnet ikke, da de og ey talte den tiid om nogen Skade den tiid at Være skeed. Videre havde Regiment Qvarteer Mæsteren dette Vidne ey at tilspørge.

5te Vidne Uldrich Diedrichsen som Vidne med examinations forrettningen som og Claus Danielsen fremstode og efter at bem/el/te Forrettning Var for dem oplæst og de havde begge aflagt sin Eed, sagde de at bem/el/te examinations Forrettning saaleedes som sam/m/e lyder sig i Sanhed forholder og derefter blev af Actor Uldrich Diedrichsen først tilspurt 1mo af hvem hand blev tilkaldet og hvorfor Resp: Christopher Grybel kom selv til Vidnet, og bad ham kom/m/e op siden Hans broder havde kastet Drengen med en Steen 2do hvorleedis Vidnet fant drengen Niels Willumsen da hand kom op efter hands begier. Resp: hand fandt drengen liggende paa Marken paa Ryggen, havende et hull bag i Nacken. 3tio Om Vidnet Var overværende da Hans Hendrich Grybel tilkom og enten af den beskadigede Niels Willumsen hørte beskyldning at Hans Hendrich Grybel havde tilføyet ham den omvudne Skade, eller Hans Hendrich Grybels tilstaaelse at hand Skaden havde til føyet eller kastet ham med Steen Resp: hand hørte Niels Willumsens beskyldning at Være beskadiget af Hans Hendrich Grybel med et Steenkast, ligesom og at Hans Grybel først benegtede, men siden tilstoed at have kastet efter Niels Willumsen engang med en steen, men ey at have ram/m/et ham. 4to Om Vidnet som Naboe kand siige andet end at Niels Willumsen iidelig haver tient her i Møllen som en skickelig og freedsom/m/elig tiener uden nogen Modstand enten i mod sin hosbonde eller anden Vedkom/m/ende Res: Vidnet Veed ey andet end at det forholder sig som omspurt er og at Niels Willumsen sig bekiendt ey har havt nogen Modstand mod nogen

1754: 21

Actor begierede Vidnet Claus Danielsens Svar {for} paa de for nestforrige Vidne fremsatte qvestioner untagen paa de 2de første qvestioner til 3die qvestion svarede det Vidnet hørte at Niels Willumsen efter Vidnetz tilspørsel sagde det hand havde faaet skaden af det Hans Grybel havde kastet ham med en Steen i hovedet som blev sagt aftenen da skaden Var giort, men Dagen derefter da forrettningen d/en 12 Junij blev holdt hørte hand og Niels Willumsens beskyldning mod Hans Grybel men ey Hans Grybels Tilstaaelse uden saaleedes som nest forrige Vidne forklaret haver engang at have kastet efter Niels Willumsen, men ey treffet ham, dog med dette tillæg at {til 4de} Hans Grybel foregav og paastoed at da Klam/m/eriet begyntes i Gangen havde de hinanden i haaret, hvorpaa Hans Hendrich Grybel efter sin egen siigelse maatte raabe sin broder Jan Nicol Grybel til hielp, og da Jan Nicol kom ned Ved Forrettningen sagde hand og det saa forholdte sig. til 4de Qvestion svarede dette Vidne enstem/m/ig som forrige Vidne intet uskickelig at Viide om Niels Willumsen.

Procurator Blechingberg som Actor paastoed det udeblivende Vidne Johan Nichol Grybel under Lovens falsMaal forelagt til en for Rætten beqvem Tiid og til sam/m/e tiid Lav dags forelæggelse for indstevnte Hans Hendrich Grybel til hvilcken tiid hand Reserverede saavel sin i Rettesættelse som den beskadigede Niels Willumsens forklaring efter StevneMaalet, saa velsom hands Paastand og StevneMaal for smerte og pine Tiids spilde Omkostninger samt for mødentlig Andeel af Voldsbøder.

Eragtet!

Den lovlig indstevnte og ey mødende Hans Hendrich Grybel forelægges Lavdag til næstholdende Høsteting at møde paa det ordinaire Tingstæd Møllendahl til hvilcken Tiid og stæd det udeblevne Vidne Johan Nichol Grybel under Lovens falsmaal tillige forelægges at møde, hvilcken forlæggelse Citanten besørger i lovlig tiid Vedkom/m/ende forkyndt. NB beskrevet.

Aastæds Sag

1754 d/en 7de Aug: blev efter foregaaende beram/m/else og i følge Deres Excellence Hr: Stiftsbefalings Mand von Cicignons beVilning extra Rætt satt udi GrynMølleren Christopher Grybels Huus bestaaende Ved Aarestads Elven i Schiolds Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie udi Sagen indstevnt af Hans Hendrich Grybel Contra Christopher Grybel, hvor Da efter Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smithes ordre under 24 Julij sistleeden som LehnsManden Niels Dyngeland fremlagde dette Aars tilnevnte Laug Rættes Mænd alle mødte som fol: 4 findes anførte.

Og efter at Rætten saaleedis Var satt blev først den ovenmelte Deres Excellences Hr: Stiftsbefalings Mand von Cicignons bevilling under 7de Junij sistleeden teignet paa Citantens Reqvisition for Rætten oplæst og er saa lydende

1754: 21b

Procurator Barth mødte for Citanten Johan Hendrich Grybel og sagde at da seeniste Rættes Samling Var beram/m/et at skulle holdes afvigte 6te Julij saa blev dog intet formeedelst Laug Rættes Savnelse udrettet, hvilcket anleediget Comparenten under 7de Julij at forfriske benevnte Stevning ved en Continuations Stævning derved Hoved Stævningen er anhæftet og for den indstevnte Johan Christopher Grybel efter Paateigningens og Forkyndelsens Udviis, lovlig ankyndiget d/en 17 Julij passato, hvilcken Hoved og Continuations Stevning Comparenten i Rettelagde og tillige fremstillede Forkyndelses Mændene, Hans Wittrop og Jan Benjamin der Forkyndelsen under Eed efter Lovens Forskrift var Villig at bekræfte.

Den indstevnte Johan Christopher Grybell blev 3de gange lydelig paaraabt, men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne.

Stevne Vidnerne begge boesatte i Bergens bye frem sagde, og afhiemlede saavel Hoved som Continuations Stevningens Forkyndelse, lige efter Deres paa Stevne maalene skrevne paateigninger.

Procurator Barth sagde at den indstevntes Udeblivelse ikke hensigtes til andet end at udarme Citanten hands fattige broder Ved Langvarig Proces, Ventelig Ved Raad førelse af dislige folck som ikke holder det for Samvittighed at ophidse saavel Søskende som andre til Kiv og Klam/m/er for omsiider Ved Deres Udarmelse at leve med den rige Mand hver dag herligen og udi Glæden, men hvad Frugt de deraf Vil høste Vil tiiden Ventelig Viise. Men for nerværende tiid og da denne Rættes holdelse er en Aastæds trætte som af hans Excellence H/err Stiftsbefalings Mand von Cicignon er bevilget at behandles og paadøm/m/es efter Lovens 1 bogs 16 Cap: nu her paa Aastædet bør paadøm/m/es hvad enten den indstevnte Vil møde eller ikke saa for at skride til Sagens Sluttning til forvæntende endelig Dom, i Rettelagde Comparenten een udi Stevningen paaberaabte Concept Contract dat: 16 Januarij næstleeden, og underskrevet af 4 fornuftige Mænd efterat Contracten forhen Var indgaaet og under skrevet af Citanten og hands broder den indstevnte, hvilcken Concept Contract findes anhæftet Ved et inden Byetings Rætten udi den indstevntes tilkaldelse erhvervet Tings Vidne, hvorved den indstevnte er overtydet at hand uden Modsiigelse frivillig og uden Trudsel og Tvang men med Vel beraad Hue og sund Fornuft efter at hand det nemlig Conceptet har

indgaaet saadan foreening ja og med Hustrues Samtøcke og Tilskyndelse som findes hoshæftet ved oven allegerede Tings Vidne begyndt d/en 1ste April næstleeden og sluttet d/en nest paafølgende 6te Maij.

Videre fremlagde Comparenten og en mellom Parterne oprettet Contract, som nu Ved den seenere er op hævet, dat: 26 Sept: 1752, hvilcken Vidner at Citanten er

1754: 22

formaaet paa indstændige og Veemodige Anmodninger at reyse og qvittere sit fødestæd og med stor bekostning lade sig transportere hid til dette Stæd for at kom/m/e hands broder til Hielp og forekom/m/e at hand ikke skulle geraade til yderste Udarmelse, ligerviis fremlagde Comparenten og en vidimered Copie af den indstevntes brev til Citanten dat: 12 Martij 1752 hvor udi hand inderlig og Veemodig anholder om hands Assistence i fald hand skulle Vinde Leeve brød for sig og Hustrue ja tillige forlanger det hand Vilde med sig bringe fornødne Materialier til Møllens Istandsættelse, siden hand ellers maatte qvittere Møllen og kom/m/e i yderste Udarmelse, ligesom hand og udi sam/m/e forsickrer ey allene om beløn/n/ing men end og at Møllen som efter Contracternes Formæld kunde blive ham overdragen. Af hvilcket Copie brev Comparenten anviiste Originalen siden Copien er oversatt i det Danske Sprog, og af Comparenten attestered rigtig at Være. Videre fremlagde Comparenten og til Sagens Oplysning, en af ham forinden Stevne Maalet udgick udfærdiget beskickelse dat: 4 Martij nestleeden, hvorved Citanten søgte om Freed og loed hoshæftet følge Copie af den forhen producerede Concept Contract, men altsaadant blev med Foragt forkastet Ventelig efter onde Raadgiveres tilskyndelse, sluttelig sagde Comparenten at hands Principal som nu over 15 Uger efter sluttet foreening ikke haver faaet Deel udi de Fortienister som Ved Møllen og deres fellis Arbeyd er falden, har Ved forhen anførte Stevne Vidner forlanget sig tilleveret og til deelet den Deel som hannem maatte tilkom/m/e, men da saadant blev ham nægtet, og det med de Ord at hand ikke skulle nyde noget forinden denne Tvistighed Ved Dom bliver afgiort, saa har Comparenten taget hands tilhørende og i Møllen Værende Reedskaber udi sin Forvaring, siden hand ikke kunde betroe sin broder det længere udi hænderne der Væntelig sam/m/e med meere Møllens brug og Pertinentier kunde have i Sinde at forderve, hvilcken passerede Forrettning Comparenten i Rettelagde, og tillige histerede de udsænte beskickelses Vidner der er Villig at bekræfte det passerede under deres Eed, om Rætten det fornøden eragter.

Og da Sagen nu saaleedis paa Citantens Siide er oplyst at Være reen og at den fri villig og uden Trudsel og tvang indgangne Contract og Foreening bør og maae følgelig tings Vidnetz formæld og de derudi førte Vidners forklaringer staae Ved Magt, siden sam/m/e ikke strider imod Lovens fore skrift, men tvert derimod i følge Lovens 5 bogs 1ste Cap: 1 og 2den Art: bør staae Ved Magt, saa fant Comparenten sig beføyet at paastaae følgelig foran allegerede 1ste bogs 16 art: uopholdelig Dom og det lige efter Stevne Maalet og Contractens formeld, nemlig at indstevnte Grybel bør tilpligtes at røddig giøre og overlevere Møllen med

1754: 22b

Vedhørende Huuse og alle dens Pertinentier, som benevnte Korn og Gryn Mølle har fult og bør følge imod at hand betaler den udi Contracten Stipulerede Summa som og Aarlig yder hvad hand har tilforpligtet sig at udreede til ham eller Hustrue da hand derimod skal see sig hos Ejeren Velbyrdige Comerce Assessor Von der Lippe forsynet med Vedbørlig bøxelsæddel paa Tumten og Vedliggende Pladtz, og da nu den indstevnte som til fulde er oplyst har Været Aarsag i denne Vidløftige trette, saa Vel for denne Ærede Rætt som Ved beskickelser og Tings Vidners tagelse, saa paastoed Comparenten at den indstevnte maatte tilpligtes at betale Citanten udi Processens bekostninger som maatte decourteres i den

udlovede Summa i det mindste med 24 rdr: lige som Citanten og forbeholder sig Ved aparte Søge Maal at indtale Skades Opreysning fra den tiid hand efter Contracten skulle træde til Møllen for hvad som i sam/m/e tiid kunde Vorde fortient, og saaleedis Submitterede og protesterede paa uopholdelig Dom.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Johan Christopher Grybel forelægges Lavdag til næstanstundende d/en 31 aug: {førstkom/m/ende} her paa Aastæden at møde, til hvilcken tiid det nerværende LaugRætt igien haver betiimelig at møde, hvilcken Forelæggelse Citanten besørger i lovlig tiid Vedkom/m/ende forkyndt.

1754 d/en 7de Aug: blev i Følge Deres Excellence Hr: Stiftsbefalings Mand von Cicignons bevilning extra Ting holdet udi Johan Christopher Grybels iboende Huus Ved Aarestads Elven i Schiolds Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie udi Sagen til sam/m/e tiid og Stæd indstevnt af Lars Hansen Contra Johan Christopher Grybel alt efter Stevnemaaletz Videre Indhold.

Efter Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smithes ordre mødte efter til Varsling dette Aars udnævnte Laug Rætt som fol: 4 findes anført og efter at Rætten saaleedis Var satt blev først oplæst den af Hans Excellence Hr: Stiftsbefalings Mand Von Cicignon Givne Resolution under 22 Julij sistleeden teignet paa Citantens indgivne Reqvisition om bevilning til dette extra Tings holdelse i denne Sag og er saaleedis lydende.

Procurator Barth producerede den udvirkede Stevning dat: 23 Julij sistleeden som for indstevnte debitor efter Paateigningens Udviis for Vedkom/m/ende lovlig er forkyndt.

Den indstevnte Johan Christopher Grybel blev 3de gange paaraabt men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne,

Stevne Vidnerne Hans Wittrop og Johan Benjamin begge boende i Bergen fremstode, og eedelig afhiemlede Stevne Maalet lige efter deres paateignings Udviis.

1754: 23

Hvornæst Procurator Barth for Citanten siden den indstevnte holder sig udi Skiul alleniste for at bringe Sagen udi Vidløftighed til store bekostningers Udreedelse fandt sig anleediget for nerværende tiid at producere den indstevntes Pante Obligation paa Capital 210 rdr: hvorpaa endnu Rester til Micheli et Aars Renter dat: 28 Sep: 1752 og Publiceret d/en nestpaafølgende 15 8ber hvilken Obligation er opsagt efter Citantens Forlangende af Sing/neu/r Altenborg og Sing/neu/r Peter Christophersen Mørch, hvilken Opsiigelse under deres Hænder beskreven givet Comparenten fremlagde til Actens følge og ellers fremstillede benevnte 2de Opsiigelse Vidner de hand bad maatte bekræfte fornevnte Forrettnings Rigtighed under deres Eed. Hvornæst Comparenten bad at den indstevnte og udebliVende Johan Christopher Grubel udi denne reene Gields Sag maatte forelægges Lavdag til den tiid som foranførte Sag er udsatt til nemlig d/en 31 aug:

De 2de Opsiigelses Mænd Jens Altenburg og Peder Christophersen Mørch fremstode og tilbød sig begge at aflægge deres Eed, at den for Rætten oplæste Opsiigelse sig i alt saaleedis forholder, og af dem at Være ankyndiget lige efter dens Indhold, hvilcket de \og/ under Eed bekræftede.

Eragtet.

Den lovlig indstevnte og ey mødende Johan Christopher Grybel forelægges Lavdag til næstanstundende d/en 31 aug: at møde paa sam/m/e Stæd hvor Rætten i hands Huus holdes, hvilcken Forelæggelse i lovlig tiid besørges at Vorde for Vedkom/m/ende forkyndt.

Besigtelses Forrettning!

1754 d/en 28de Aug: indfandt jeg mig paa Gaarden Strudshavn i Nordhorlehns Fogderie for sam/m/estæds i følge Welædle og Welbyrdige H/err Kam/m/e Raad og Foged over Sundhor og Hardangers Fogderie Andreas Heibergs giorde Reqvisition at holde en lovlig taxations og Aabods Forrettning over de paa bem/el/te Gaard bestaaende Huuser med Videre dertil hørende pertinentier hvoraf Welbemelte Hr: Kam/m/e Raad efter det derpaa erhvervede Skiøde er bleven Ejer, til bem/el/te Forrettnings holdelse haver Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged udi Norhorlehn Welædle Hr: Kam/m/eRaad Smith opnevnt følgende taxations Mænd som hands skriftlige ordre under 19 Julij 1754 udviiser og er af følgende Indhold, hvilcke indbemelte Mænd alle mødte Sc: af Mielde Skib: Johannes Nielsen Ascheland, Ole Olsen Waatle Helge Waatle af Arne Skibb: Jens Garnes Jens Bircheland og Hans Mielcheraaen, tillige med Lehns Manden Anders Morvigen,

Og efter at Rætten saaleedis Var satt.

Kam/m/eRaad Andreas Heiberg mødte persohnlig og gav tilkiende at hand til denne Forrettnings lovlige fuldbyrdelse har ladet indvarsle afg: Frue bespinde Bornemans Arvinger og Arvingers Formyndere Curatores og FuldMægtiger af hvilcke sig og ved Forrettningen histerede Hr: Kam/m/er Assessor Jørgen Brøcher paa H/err Auditeur Wilhelm Bornemans Veigne og tillige som FuldMægtig paa Hands Velærværdighed Hr: Christen Selmers Veigne som Curator for H/err Fendrick Philip Julius Borneman, der og selv

1754: 23b

Var nerværende, disligeste H/err Contraleur Hendrich Schrøder paa Yngste Sønn Cosmus Bornemans Veigne hvilcke alle declarerede at have lovlig Varsel til denne Forrettning, og hvor efter Comparenten som Reqvisitor begierede at med Forrettningen maatte fortfares efter den Anviisning og Paastand som af hannem bliver giort, hvilcken fornem/m/elig Vil bestaae derudi 1mo hvad brøstfeldighed der findes Ved et hvert Huus i sær og hvad sam/m/e Vil koste at i standsætte 2do hvad et hvert Huus i den stand det nu forefindes kand taxeres at Være af Verdie 3tio At de paa Rødnings Pladtzerne opsatte Huuse som Strudshavns Ejere Vedkom/m/er at Vedligeholde nyder sam/m/e besigtelse og taxation 4to At et hvert Rødnings Pladtz i sær som følger Ejendom/m/en maae besigtes {og} taxeres og beskrives hvorvidt sam/m/e nu er bragt i Stand og hvad der paa for nerværende tiid i henseende til den nu befindende Ager og Eng kand avles og fødes. 5to At det Ved hovedGaarden Strushavn solte Inventarium af Qvæg og andre pertinentier lige leedis maatte taxeres i den stand det nu befindes 6to At Gaardens under liggende Skov lige leedis maatte besigtes og beskrives, i hvad Stand den nu befindes.

Hvorefter da begyndelse blev giort med besigtelses Forrettningen og sam/m/e i 2de dage Continueret som den derover forfattede Forrettning udviiser der paa stæden af medhavende mænd er Vorden forseiglet og er saaleedis lydende som sam/m/e udviiser.

Aastæds Rætt

D/en 31 aug: 1754 blev Rætten atter satt paa det sam/m/estæds udi Gryn Møllens Huus staaende Ved Aarestads Elven i Schiolds Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie for sam/m/estæds Videre at fuldføre Sagen indstevnt af {Johan Christopher Grybel} Hans Hendrich Grybel Contra Johan Christopher Grybel som ved seeniste Rættes Kiendelse afsagt

d/en 7de hujus er til denne tiid forelagt at møde, til Rættens betiening mødte det sam/m/e Laug Rætt som seeniste Gang untagen udi Laug Rættes Manden Erich Ulsmoes stæd som gav sit Forfald til kiende at Være svag mødte Lars Michelsen Myhrdahl, men udi Ole Totlands stæd som ey indfandt sig eller loed anmelde sit Forfald blev paa hands bekostning antaget Hans Monsen Møller Ved Møllendahl,

Og efter at Rætten saaleedis Var satt fremlagde Procurator Barth paa Citanten Hans Hendrich Grybels Veigne og fremlagde den for indstevnte Johan Christopher Grybel seeniste Rættes dag givne Laugdags Forelæggelse som efter Stevne Vidnernes paateigning fandtes at Være d/en 15de hujus forkyndt. hvilcket de nerværende 2de Stevne Vidner Hans Wittrop og Johan Benjamin eedelig bekræftede og afhiemlede lige efter deres paa Laugdags forelæggelsen giorde Paateigning.

Procurator Heitmand mødte for indstevnte Johan Christopher Grybel der nu under Rættens lovforsvarligste Over Veyelse og behandling loed anmelde, at hand necessair

1754: 24

er tvungen til, at oplyse sit Forsvar til yderste punct imod hands broders uvæntelige Indfall der absurd lovstridig og urimelig i sin tiid skal Vorde anseet Ved det hand beføyelig i denne Sag har udfærdiget Contra Stevning til Sagens sande Oplysning rettere end Citanten sam/m/e imod ham reyst og anlagt haver hvorom Comparenten nu for Rætten anviiste fornevnte Contra Stevning under dags dato i den henseende at denne Rættes ærede Dom/m/er der har Grund hærren Assessor von der Lippes broder datter til ægte Kieriste saavidt er beslægtet Landhærren der Virkelig skal blive over tydet at have fingeren i dette Verck med Citanten til egen Fordeel og Intresse, derudover Var Comparenten anleediget ærbødigst hos Rætten at forespørge om den ærede Rætt finder for gott at paateigne Tægte tiiden paa ditto Contra Stevning men Anmodning om saa skulle skee at Tægte dagen maatte da determineres saaleedis at den lovlig {for Vidner} for Vedkom/m/ende kand blive forkyndt, hvor hand i enten af deelerne forventet Rættens biefald efter at den først paa forestillede Fundamente og Grund af Lov havde dristet sig til at lade falde sin exception imod itzige høystærede Dom/m/er til denne Sags behandling og paadøm/m/e i fald Dom/m/eren ikke skulle bevilge determinationen den/n/e sinde til Sagens Foretagelse efter Contra Stevningen.

Barth Replicerede at den fremsatte exception mod Dom/m/eren er udspiret af en Velbekiendt Hierne der søger paa adskillige Stæder at udsue fattige og bringe den/n/em ved utidige trætter til Udarmelse, ja bruger saadan/n/e dertil som Mons/ieu/r Hechmand og fleere, der for at kom/m/e i Moden gaar udi hands Leyetov, thi Var hand forvisset om at Rætten forkastede den fremsatte exception som unøttig siden den strider tvert imod Lov og Kongl/ige Forordninger Hvad sig den anviiste Contra Stevning betræffer da naar sam/m/e igiennemlæses sees klarlig at den er forfærdiget allene for at hindre Sagens fremgang, da dog den indstevnte har havt meer end overflødig tiid med sam/m/e at fremkom/m/e naar hand havde Vist at den kunde have tient ham til Nøtte, men da hand nu seer at Være overtydet ey paa nogen slags Maade at kunde escapere fra den skeede og forhen producerede Foreening saa arbeyder hands Velformaaende men dog fordervelige Raadgivere paa alle slags Krumspring der væntelig Vil forvolde at hand i stæden for Velstand kom/m/er i Armod, altsaa agtede Comparenten ufornøden at give Videre Giensvar til den indstevntes tilførsel men protesterede efter forhen andførte Omstændigheder mod den anviiste Contra Stevnings Antagelse og til sluttning efter forhen giorte Paastand paastoed eedelig Dom udi denne Aastæds Sag, som ingen Ophold bør taale, sær da Møllen med dens tilhørende er mange Uløcker og Uleyligheder underkast ja kunde forvoldes formeedelst Undskab og Ueenighed

1754: 24b

som svæver imellem disse 2de brødre, til sist i Rette lagde Comparenten bereigning over denne Sags bekostning beløbende sig til 36 rdr 2 mrk 8 sk og saaleedis kraftigst protesterede paa uopholdelig Dom, sær da den indstevnte aldeelis ikke beviiser noget betræffende de foregivende søgende unøttige Tings Vidner

Heitmand Replicerede at det formeentlig kand sees og bør ansees fremtiidelig at Citanten der ikke allene selv er begavet med ond Aand men drives af andre Værre end hand ja Vel pænge Gierrigere hvilket den indstevnte forbeholdt sig naar tiid kom/m/er at lægge for dagen, derudover maatte Comparenten saa meeget meere forundre sig at Citanten tillige med Medhielpere siuler den Sandhed, som i sin tiid upaatvivlelig skal vorde oplyst, desforuden sagde Comparenten det skulle Være ham paa Citantens Veigne lige meeget, hvad enten Rætten nu behager at ledere sit Dom/m/er Embeede eller og determinere tiiden som ombeedet er paa til den ende fremlagt Contra Stævning eller ikke, øvrigens {paa} holdt Comparenten ufornøden for ikke at opholde Dom/m/eren med Laug Rættet med Unøttigheder, at beværdige Citantens FuldMægtig Mons/ieu/r Barthes tilførte, som Snack uden beviis med nogen Repliqve denne gang, mens forbeholdt sig sam/m/e til beleyligere tiid, og allene om sit forhen forestillede udbad sig Dom/m/erens Kiendelse.

Barth igientoeg sin forhen fremsatte Protestation om uopholdelig Dom udi denne langvarige Tvistighed som for at forekom/m/e Ondskab og Fortræd jo før jo heller bør paadømmes.

Hechmand i Relation af sit forrige protesterede mod all Overiilelse.

Eragtet

Da Lov og Forordning af 19 aug: 1735 Viiser i hvilcke Sager en \sætte/dom/m/er bør af Øvrighed ansøges, naar vedkom/m/ende dom/m/er kand Være en af Parterne beslægtet eller besvogred, kand den unøttige exception mod mig som dom/m/er ey finde biefald, da desuden Grundeherren ey i denne Sag uden efter ubeviislig forestillelse er interressered, hvorfor den anviiste Contra Stevning som til min beram/m/else i Rætten er anviist, som Citantens FuldMægtig har protestered imod bliver accorderet paa den Maade at den ind stevntes FuldMægtig først explicerer sig hvor lang tiid hand nødvændig behøver til de udi den anviiste Contra Stevning paaberaabte Tings vidners Erhvervlese, hvorefter da Tiiden skal Vorde beram/m/et, paa det den ind stevnte ey skal beklage sig med Rætten at Vorde overiilet, da det Ved endelig Dom Vil ankom/m/e, hvad enten saadan forlanget Udsættelse kand tiene den indstevnte til Forsvar eller og er bleven brugt som et Udhal og Ophold til Sagens Afgiørelse

Procurator Heitmand Reserverede sig Rættens Eragtning i Visse Poster til paaancke dog i anleedning af sam/m/e maatte udbeede sig Sagens Anstand om mueligt af Rætten biefaldes

kand til anstundende 5 8ber eller til hvad tiid dom/m/eren kand finde beleyligst for sig selv til beqvem/m/elighed for andre Embeds affaires om ikke ellers imidlertiid en anden og sætte dom/m/er kunde udvirkes.

Da den forlangte dag just er en af de beram/m/ede tingsdage bliVer Tiiden givet og determineret til d/en 7de 8ber førstkom/m/ende. til den anviiste Contra Stevnings Foretagelse.

Lars Hansen efter forrige Tiltale Contra Johan Christopher Grybel

Procurator Barth paa Citantens Veigne fremlagde Rættens seeniste Rættes dag d/en 7de aug: 1754 afsagde Forelæggelse for den ind stevnte med de 2de Stevne vidner Hans Wittrop og Johan Benjamins Paateigning om dessens forkyndelse. hvilcken bem/el/te Stevne Vidner eedelig afhiemlede.

Procurator Heitman mødte for indstevnte Johan Christopher Grubel der af denne Sags anlægs beskaffenhed Omgang og Rætter gangs behandling har paa saadanne Fundamenter som denne Ærede Rætt nermere tydelig skal blive oplyst om, funden sig overalt beføyet at begiegne Sagen med Contra Stevning til indstevntes formeentlige Rættes Forsvar og Erholdelse, i Visse Maader og puncter, hvorom Comparenten i Rette gav indstevnt Christopher Grybels udfærdiget og som formelt beraabte Contra Stevning, med ærbødigst begiering dom/m/eren behageligst Vilde fastsætte tiiden paa hvilcken sam/m/e de derudi benevnte Vidner lovlig kand blive indstevnte og Varslede under Reservation af indstevnt Christopher Grubels Rætt og Rættes maintinence til følge Lovens beneficia, hvorhos Comparenten for dog at forekom/m/e om mueligt er Videre Laug Maal og pængespilde i denne Sag ærbødig indstillede til Rættens behagelige Fastsættelse inden hvilcken tiid dog ikke længere end til anstundende Micheli indstevnte Christopher Grubel som for betalningen til sam/m/e tiid skal stille nøyagtig Caution for at betage Citanten all tvivl om reedelig betalning, hvilket Var det Comparenten til Rættens bæste Overveyende i begge deele indstillede paa det om mueligt er ingen af Parterne med ufornøden Vidløftighed skal tracteres imidlertiid holdt Comparenten sig fast til frem lagt Contra Stevning i denne Sag, i fald Dom/m/eren behager som Comparenten ærbødigst udbeeder sig at fast sætte tiiden til Sagens igientagelse efter Contra Stevningen saaleedis at indstevnt Grybel forud kand faae besørget Varselen i lovlig tiid.

Procurator Barth Replicerede at hand aldrig havde væntet at en fornuftig Procurator skulle føre \en/ saa ufornuftig procedur i en saa reen og klar Gields Sag efter udstæd uimodsagt og inden Tinge publiceret Pante Obligation, men Comparenten maae slutte som denne ærede Rætt og grandgivelig seer at de brugte inventioner som dog er falsk og uduelig allene hensigter til at besnære hands Creditor de pænge hand efter forbenevnte Obligation haver tilgode Citanten beraaber sig Vel paa Caution for Gielden men sam/m/e fremtoner hand ikke \med/ hvortil hand Væntelig er vanmægtig, uden hand Ville stille en af hands Raadførere der kunde Være af lige valeur som hand selv er,

1754: 25b

Da nu pante brevet er og bliver i sin fulde valeur men pandtet der er underkast mange farligheder saavel ved Ildebrand som andre tilfelde, saa forvissede Comparenten sig om at den ærede Rætt anseer de brugte indvendinger i denne reene Gields Sag som gandske ulovlige og allene hensigter til at spilde Citanten pænge af Pungen, thi fandt Comparenten sig anleediget efter foranførte Lovgrundede Omstændigheder kraftigst at protestere paa den foreviiste saa kaldede Contra Stevnings antagelse, der i ingen deel anrører hoved Sagen, men allene at Vidner skulle føres om Pantet er underkast Elvebrud eller Skree Løb hvilket Comparenten formeener ikke kand finde biefald eller Være Astradeure for disse eller andre uløckelige hændelser som kunde indtræffe til Pandtes Fordervelse og gandske Ødelæggelse. i slig Anleedning protesterede hand paa uopholdelig dom udi denne reene Gields Sag som hans Excellence Hr: Stiftsbefalings Mand von Cicignon Ved extra Rættes holdelse har bevilget til paadøm/m/ende, det indstevnte Johan Christopher Grybel maatte Vorde Ved Dom tilpligtet at betale Obligationens Capital med 210 rdr samt Renter indtil skadesløs betalning skeer, og sluttelig erstatte Sagens bekostning efter den bereigning som nu blev fremlagt. Skulle imod Forhaabning og giorde protest formeedelst den *kaale Indvænding gives nogen Anstand forbeholder Citanten sig at indsøge Erstattnings Opreysning i fald Pandtet skulle paa en eller anden slags Maade enten forringes eller gandske ødelægges af Dom/m/eren, siden Debitor foruden Pantet ey eyer det ringeste.

Heitman svarede at Citantens fuldMægtig jo selv har hørt som Rætten observered at indstevnt Grybel Ved all fliid i mueligste tilfælde søger at entviige Trette og deraf flydende

pængespilde Ved hands nu tilførte forestillelse og declaration, hvorfore den indstevnte saa meeget meere maatte forundre sig over at Citanten med saa deylige Smindker som hands procedur er belagt med ja største Ilfærdighed attraaer Citantens Undergang paa den Maade som fremlagt Contra Stevning indbefatter, end meere forundrede indstevnte sig over det Citantens fuldmægtig modstrider det Ved Comparenten frembragte tilbud om betalning uden lov maal, og da Contra Stevnemaalet udæsker Vidnes byrd om at overtyde Citantens falske andragende for Høy Øvrighed i Gud forbydelige Tilfælde for Møllens brug og Verck med Vedfølgende Huuse bygninger, saa var det i manglende tilfælde af giorde tilbuds Antagelse af Citanten Comparenten paa indstevnte Grybels Veigne ærbødig maatte til forhaabentlig følge af Dom/m/eren allegere Lovens 1ste bogs 13 Cap: 15 art: med protest imod overiilelse, særlig da hvorom Contra Stevningens indbefattende Vidner skal føres

1754: 26

er just til at overtyde Citantens Vrange Andragende for høyØvrighed hvorpaa hand til indstevntes overiilelse denne extra Rætt har faaet sig tilsneget, øvrigens indloed Comparenten alt hvis hand i denne Sag forestillet haver til Dom/m/erens retsindige og lovforsvarligste Kiendelse.

Barth Replicerede kortelig at den indstevntes procedur lugter af lutter Pænge Mangel siden hand væntelig aldrig har tancker at betale sin Gield, thi Capitalen er ham efter forhen producered Opsiigelse opsagt d/en 20 8ber nestleeden Aar, saa at hand har haft tiid og frist at besørge sig Obligationen indfriet og hvad sig den Citerede Lovens Articul betræffer, da er den lige saa upasselig som det 5te hiul til en Vogn, altsaa igientoeg Comparenten sin forrige protest om uopholdelig Dom.

Heitman sagde at naar Citantens Ansøgning til hands Excellence H/err StiftsbefalingsManden om extra Rættes bevilning betragtes, skulle mand snart troe at begge Parter Var lige riige, om det foregivne ellers medførte Sandhed, og da indstevnte ikke søger andet end sig selv til bæste at see Citanten for hands Fordring fornøyet uden Videre Rættergang om mueligt er Citanten Vil Vænde sig fra Trætte eller i mangel deraf søge sit lovlige Forsvar, saa Var det Comparenten under Protest af Rættens Fornægtelse Vedblev sin forrige forestillelse.

Barth igientoeg sit forrige og holdt unødigt at svare Videre til det tilførte, men for at fornøye den indstevnte eller hands fuldMægtig, saa kunde hand vel tilstaae at Møllen Vel kand blive staaende formeedelst Overløb af Vand fall, men ikke og som har havt exempel paa i forrige tiider, og endnu kand intræffe, men for Ildebrand og andre uløckelige hændelser kand Vel ingen Være garent for sam/m/e at forekom/m/e.

Heitmand sagde at Citantens foregivende baade nu og tilforn har en egen Stank af puure ophittede inventioner til at Supprimere indstevnte Christopher Grybel der allene attraaer paa 2de differente lovlige Maader som Rætten upaatvivlelig i agt tager at skille sig fra Proces og see Citanten fornøyed, maatte ellers forestille at dersom Citanten ikke acqviescerer med den proposition at Rætten biefalder Caution og tiid var hand nødtvungen at holde sig til Contra Stevningen da der under saavel som de Agtende {Ved} Vidners førelse attraaes Oplyst og Citanten overtydet det hand bemerkelig tilkiendegiver i hands nu tilførte at Være bange for tillige med aftvungen Processes tilstreckelige Omkostning, med Videre Oprettning for Credits Spilde

Eragtet!

Ihvorvel det kand ansees at den indstevnte ved sin anviiste Contra Stevning Vil betiene sig af skrøbelige argumenter og unøttige søgende Vidner til Indsiigelse imod den Capitals betalning med de deraf dependerende Omkostninger hand nu er sigtet for, og til den Ende forlanger tiiden paateignet til bem/el/te sin Contra

1754: 26b

Stevnings Udtagelse og incam/m/ination for denne Aastæds Rætt som af Høy Øfrighed er bevilget, bliver det ham for denne gang accorderet ifølge den allegerede Lovens 1ste bogs 13 Cap: 15 art: bydende med saadan Advarsel det hand efter eget Tilbud seer sig saaleedis i stand til den tiid at slutte Sagen som nu herved determineres at blive til d/en 7de 8ber førstkom/m/ende, da denne Extra Rætt her paa Stædet atter forretages til denne Sags paadøm/m/ende, da det Vil blive den indstevntes eget besvær om hand Ved den begierte Anstand forvolder sig større bekostninger, som alt Ved endelig dom skal paaskiønnes, siden en anbuden men ey præstered Caution som Citanten ey har modtaget her for Rætten, kand ey hindre Citanten fra sin betalnings Erholdelse, den hand Ved Dom søger at nyde.

Høstetingene for Aar 1754

[Sartor Skibbreede]

1754 d/en 30 7ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Sartors Skibb: i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd som alle mødte.

Og blev for dette Skibbreede følgende Kongl/ige Forordninger og Videre Øvrigheds ordres publicerede som følger

1. Forordning anlangende Skifteforvalteres Salarium i de Sterboder hvor den længstlevende, enten efter Kongl/ig allernaadigst tilladelse sidder i uskift boe eller efter Kongl/ig allernaadigst Confirmeret testamente, beholder heele boen, uden at skifte og deele dat: 5 April 1754.
2. Forordning angaaende nye bønder Gaardes Optagelse og bebyggelse udi Norge med Videre dat: 6 Maij 1754
3. Forordning hvorved Forordningen af 5 Jan: 1753 anlangende at ingen enten Civiles eller Militaires maa kiøbe eller handle med Under Officerer og Gemeene, eller Deres Hustruer og børn uden Vedkom/m/ende Compagnie Chefs skriftlige Concens, extenderes til Norge, saa \og/ at ingen maae Creditere dem noget, uden Compagnie Chefens Consens med Videre dat: 13 ap: 1754
4. Forordning angaaende Straff for dem der enten give Ymyndige og mindre Aaringer Ulovlig Credit eller oppebærer ubillig Aager og Rente dat: 14 Maij 1754
5. Forordning anlangende at alle af bonde standen i Norge baade Mands og Qvindes Persohner som ey bruge Gaarde eller Huus Mands Pladtzer skal Være forbudne, at fæste sig i Aarlig tieniste, og ey være tilladte at arbeyde for dagløn dat: 9 Aug: 1754
6. Deres Excellence Hr: Stiftsbefalings Mand Von Cicignons ordre til Fogden angaaende efter en fra Christiania desertered Svenske navnlig Christopher Worneman dat: 6 aug: 1754
7. ditto hands ordre og Com/m/unication det ingen i hvor det Være maae skal eller maae bruge Split Flag eller Vimpel paa deres baader Jægter eller Chalupper under Mulct og Straff efter Forordning af 17de febr: 1741. dat: 10 Aug: 1754
8. ditto hands ordre til Grænseskydtzens Indrivelse saavel for afvigte som indeværende Aar der aarlig efter Repartition paa dette Fogderie beløber 103 rdr 32 sk som og herefter oppebærges indtil nermere Ordre indløber dat: 27 aug: 1754

9. Ditto hands ordre om Delinqvent Pængers Udreedning for Aar 1751 52, og 1753 beløber efter Repartition paa dette Fogderie 37 rdr 40 sk dat: 10 Sept: 1754.

1754: 27

10. ditto hands ordre og forspørsel hvormeeget Smør og røget faar og buckekiød af Lægderne i paakom/m/ende tilfælde kunde forskaffes nemlig 10 á 12 Skaalpund Smør samt 24 á 36 Skaalpd: Kiød af en fuld gaar og i Proportion af de mindre gaarde dat: 11 Sept: 1754

11. ditto hands ordre og efterlysning efter en fra Jeddernes og Dahlernes Fogderie undvigt Delinqvent navnlig Torgius Michelsen Ugendahl, som er dømt fra Livet fordie hand har havt naturlig Omgiengelse med en hoppe som og et Fruentim/m/er navnlig Anne Cathrine Som/m/erfelt der har begaaet tyverie udi Christiania Stift. dat: 12 Sep: 1754

12. Ditto Stiftsbefalings Mandens Com/m/unication af det Kongl/ig Rescript dat: 23 aug: sistleeden angaaende Rættens Sall: for Aastæds Forrettninger naar sam/m/e overgaar 3 dages forrettning dat: 23 Sep: 1754

Procurator Barth mødte for Sing/neu/r Georg Fasting og gav tilkiende at hand til dette Ting med skriftlig Stevning havde ladet indkalde Velærværdige H/err Hendrich Gertsen at møde og dom at lide til at betale den Sum/m/a 30 rdr foruden Resterende Rente som Rester paa den Summa 100 rdr som hannem d/en 9 Martij 1751 til laans overleveret som og at erstatte Processens ibragte bekostning tilligemed efterstaaende Renter alt efter Stevne Maaletz videre formeld, som Comparenten som lovlig forkynt i Rætten fremlagde.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne

Stevne Vidnerne Wexel Helleke og Christen Sandahl begge boesiddende Mænd i Bergen fremstode og afhiemlede Stevnemaalet det de sam/m/e i dag 14 dage lovlig har forkynt for H/err Gertzen lige efter deres paateignings Udviis.

Procurator Barth lod tilføre at da H/err Gertzen ey nu møder efter lovlig given Varsel saa blev hand nødsaget til Sagens Afhandling at udbeede sig Rættens forelæggelse til benevnte H/err *Jersin (Gertzen) til anstundende Aars Som/m/erting, da hand tillige skal i Rette føre hvad som fornøden kand eragtes i fald den indstevnte ikke imidlertiid skulle see Sagen i Mindelighed afgiort

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende H/err Hendrich Gertzen forelægges Lavdag til næstholdende Som/m/erting anstundende Aar 1755.

Derefter til publication og

Udsættelse fremlagt en af H/err Jacob Jersin Nyegaard udgivne Pante Obligation stoer 150 rdr: dat: 24 Jan: 1742 som efter Søren Elkiers paateignede qvittence er betalt hvorfor sam/m/e herved af Pantebogen udslættes

2. Hr: Jacob Jersin Nyegaards udgivne Skiøde til H/err Nathanael Sunde paa hands ved Børnes Vaagen forhen eyende Vaanhuuse med Videre dat: 11 Julij 1754 vid: fol:

3. Mad/a/me Wessels udgivne bøxelsæddel til Hans Christophersen paa 30 M/ark Smør i Gaarden Glesnes dat: 24 7ber 1754 med Rev:

4. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Bache d/en 10 Maij 1754 efter afg. Mons Michelsen vid: fol:

5. ditto paa Schage efter Michel Thomasen Schage dat: 8 Maij 1754

6. ditto paa Schage efter Marthe Andersdatter dat: 9 Maij 1754.

7. Johannes Olsen Kleppes udgivne bøxelsæddel til Niels Monsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Steensland dat: 30 7ber 1754 med Rev: ej dat

8. Søffren Michelsen Goltens givne bøxelsæddel til Joens Rasmusen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Midtvedt dat: 30 7ber 1754 med Rev:

9. Michel Larsen Schoges givne Skiøde til Anders Michelsen Warøen paa *1 fisk* i Gaarden Varøen dat: 30 7ber 1754

10. Albert Jansen Bringmands udstædde Pante Obligation til Johan Weiner paa Capital 34 rdr: derfor med anden priorite pandtsatt sine Ejendeele Buchen dat: 24 Sept: 1754 indført fol: 498

1754: 27b

D/en 1ste 8ber blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev følgende publiceret

1. Biskop Pontoppidans udgivne bøxelsæddel til Rasmus Pedersen paa 1 p/un/d 12 Mark fisk i Gaarden Angelvig dat: 26 Sept: 1754 og af hands Amanuensi under skrevet tillige med Revers.

2. Dordi Haagensdatter, Haagen Jensen og Ole Olsen Hornesses Skiøde til Haagen Michelsen Schage paa 22 1/2 Mark fisk i Gaarden Schage dat: 1 8ber 1754. vid: fol: 498

3. Knud Larsen Telles udstædde Pante Obligation til Paul Hansen Schoge paa Capital 33 rdr 4 mrk og derfor pantsat 9 Mark fisk i Gaarden Telle dat: 1 8ber 1754 ej fol: 498

4. ditto hands udstædde Pante Obligation til Paul Hansen Schoge og Peder Larsen Knapschog paa 10 rdr 3 mrk og derfor pantsatt en anpart i Ertzholmens Laxe Vog ditto dato

5. Opsidderne paa Gaarden Søre Fielde deres giorde Freedlysning over deres tilhørende Gaards Skov og Mark samt fiskerie og Skiel at forbyde alle og enhver derved at tilføye dem Skade eller hinder dat: 1 8ber 1754

D/en 2den 8ber blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og da ingen Sager for Rætten fremkom fremlagde Fogden til sit Reegenskabs belæg følgende documenter for af Rætten at Vorde attesterede

1mo Et under 12 qvestioner forfattet \document/ i følge Skatte forordningen som indeholdt 1mo Om nogen forandring med Skatte Matriculen og Jordebogen dette Aar enten ved Aftag eller paalæg er skeed 2do om det beneficerede Godtz ey er det sam/m/e som det i Aaret 1747 befandtes, 3tio om Strandvrag 4. Om Sauger findes 5. Om Stransiddere 6. om Peber svenne 7. Om arveløst Gods findes eller 6te og 10de pænge eller 60 lod sølvs bøder og boes lod er falden 8. Om forlovs pænge 9. Om bøxler paa Kongens Gods 10. Om nogen har brugt meer end en Jordepart 11. Om utilladelig Skov hugst og 12. om Sorenskriveren har betalt sin tingskydtz, her til blev til 1, svaret ney til 2, Ja, 3. Ney 4. Ney, 5. Ligesaa 6te det sam/m/e 7. Ney untagen bøder Michel Arnesen var dømt til Sc: 60 Lod sølv som er appeleret 8. derom viste Almuen ey noget men faar ankom/m/e paa Sorenskriverens Attest. 9. Ney, 10. Ney 11. og med Ney besvaret og 12. Ja.

2do Angaaende Miile tallet imellem Tingstæderne hvor langt Stæd fra Stæd

3tio At ey fleere Kræm/m/erleyer en Glesnes, Lochøen og Sollesvigen findes i Skibb: og at Bratholmen beboes af Peder Michelsen en Matros.

4to Angaaende Lehns Mandens Jordebrug hvor meeget sam/m/e er som efter den fremlagde designation derover fandtes rigtig.

5to Angaaende LaxeVogerne da er Nore Toftes taxered for 48 sk Kaurslans for 16 sk Glesnes for 1 mrk, Telles 3 mrk Store Sangolt 3 mrk Hitzøen 4 mrk og Algerøens 4 mrk formedelst deres ringe fiskerie da i de øvrige intet er fisket hvoraf kand skattes.

6. Angaaende de priviligerede Giestgiver stæder til reysendes fornødenhed er ey fleere end Boch von Raae.

7. Restancen for indeværende Aars Restance beløber 82 rdr 4 mrk 3 sk

8. Odels Mantallets forandring for dette Skibbreede blev oplæst som blev umodsagt.

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1755 opnevnes følgende 1. Tørres Øfre Børnes 2. Johannes Nielsen Steensland 3. Erich Larsen Kaursland 4. Hans Hansen Syltøen 5. Jens Setningstad 6. Niels Olsen Knapschaug 7. Lars Monsen Søre Echerhofde og 8. Halver Nielsen Tøsøen,

Schiolds Skibbreede

1754 d/en 3die 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt paa Ting stædet Møllendahl i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd som alle møder i egne Persohner hvis Navne i forrige protocoll fol: 314 er opteignede,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og Videre Stiftsbefalings Mands ordre oplæste som for Sartors Skibbreede er oplæst.

Deruden blev og publiceret det fra Stiftsbefalingsmanden under dat: 27 aug: 1754 Com/m/unicerte Kongl/ige Rescript af 9de ejusdem hvad Chirurgi for deres Obductions Forrettninger skal nyde nemlig hver 2 Slettedaler i diet Pænge og 4 Slettedaler for deres Forrettning foruden frie Skydtz.

1754: 28

Dernæst publiceret følgende documenter

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Aandeland d/en 8 Maij 1754 efter afg: Lars Larsen
2. Aflyst Severin Weiners udstædde Pante Obligation til Postmæster Peder Jørgensen dat: 12 febr: 1746 og d/en 21 Maij sam/m/e aar publiceret paa Capital 600 rdr, som til afdøde Postmæsterens Sterboes Skifteforvalter Justitz Raad Gundersen og borgemæster Forman d/en 27 Julij 1754 er betalt med Renter og Videre alt efter deres Qvitterings lydende som i Pantebogen er ved Udslettelsen anteignet, thi bliver sam/m/e af Pante bogen udslettet. vid: fol: 322
3. Ligeledis aflyst ditto Weiners udgivne Pante Obligation til Obriste Lieutnant Nordahl dat: 9de Martij 1748 paa Capital 500 rdr som siden igien er transporteret til Jaen Frøchen som derfor under dato 26 Julij 1754 har paa Obligationen qvitteret, og altsaa af Pantebogen udslettes.

Ved denne Obligation blev anviist saavel, Nordahls FuldMagt til Procurator Barth som og den Originale Transport dat: 25 Junij 1751. som i Pante bogen er annoteret.

4. Publiceret Severin Weiners udgivne Skiøde til Christian Friele paa Avelsgaarden Sæle med tilhørende Creatuure og Inventario dat: 26 Julij 1754 vid: fol:
5. Aflyst og udslettet Ole Eschildsen, Søren Søfrensen, Johan Paulsen og Berent Stichvechs udgivne Pante Obligation dat: 18 Maij 1736 til Creditor Ass: von der Lippe efter hands derpaa teignede Qvittence af 30 aug: 1754 vid: fol:
6. Ole Eschelsens udgivne Skiøde til Peter Kilian paa 1/5 Part udi Fuldbreeder Møhlen staaende paa Aarestads Grund dat: 17 Maij 1754 vid: fol:
7. Assessor von der Lippes udgivne bøxelsæddel til Peter Kilian paa den Grund ovenstaaende Stampe Mølles 1/5 Part er staaende hvoraf aarlig svares 1 rdr. dat: 12 Julij 1754

8. Inspecteur Gelmeydens udgivne bøxelsæddel til Ole Larsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Nesse dat: 24 Nov: 1753. med Rev: ej dat.

9. ditto hands givne bøxelsæddel til Johannes Johannesen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i ditto Gaard Nesse dat: 24 aug: 1754. med Rev: ej dat.

10. Hillebrant Omsens udstædde bøxelsæddel til Ole Jacobsen paa 1/2 Løb Smør 6 Kander Malt i Gaarden Sølen Seminarii Fridericiano beneficeret, dat: 27 april 1754 med Rev: ej dat.

11. Hr: Peder Brandahls udgivne bøxelsæddel til Lars Nielsen Nedre Tistad paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Nedre Tistad dat: 23 Sept: 1754 med Rev:

12. Hr: Assessor von der Lippes udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Nessed som Milde gaard er underliggende dat: 6 Julij 1754 med Rev: ej dat:

Kongl/ig Maj/este/ts bevilgede Procurator Johan Friderich Cramer frem stoed for denne Rætt og Velfornem/m/e Negotient og 16ten Mend [paa]? S/igneu/r Christian Friels Veigne af Bergens bye der og selv var nerværende og udi anleedning af et Deres Excellences Høy Welbaarne H/err Stiftsbefalings Mand Cicignons hannem paa underdanigst Ansøgning under 1ste hujus tilsændte Erindring ydmygst udbad at denne Respective Rætt Vilde behage at assistere hannem med et lovskicket Tings Vidne og Provs Maal betræffende hands udi dette Fogderie og Schiolds Skibbreede tilhørende Ejendom Gaarden Sæhlen kaldet, saaleedis at hand fremstiller for Rætten de Vidner hand kand finde til Oplysnings givelse om hands eyende Gaards og der underliggende Skovs Omstændighed, samt at de mødende Vidner til den Ende under Eed bør give Forklaring og Giensvar til eftermeldende Qvestioner.

1mo Om ikke paa Sæhlens egen Grund befindes saadant Vandløb at en flom eller becke Saug derved kand drives til bord Skiering

2do Om ikke sam/m/e beck eller Vandløb er paa Sing/neu/r Friels egen udisputerlige Ejendom.

3tio Om ikke Saugen bliver omboende Almue til største Nøtte saaleedis at de i stæden for at reyse en 7 á 8 Miile med en Stock kand der blive hiulpen, og i stæden for at de hiem/m/e kløver

1754: 28b

og forarbeyder en Stock til 2de boer da de paa slig en flom eller becke Saug væntelig maae nyde 5 á 6 tienlige bord, og om ikke altsaa denne Sag kand kaldes en uomgiengelig Fornødenhed for omboende og tiltrængende Almue

4. Om de ikke Veed at der til Gaarden Sæhlen ligger en tem/m/elig god Skauv saa at Sæhlens Ejere kand benøtte sig deraf Ved Saugebrug at faae sig anlagt en deel tylter bord Aarligen og det uden at sam/m/e kunde savnes af Skauen, Sluttelig om de ikke Veed at der baade er og saa fremt forbem/el/te Flom eller becke Sag ey bliver oprettet, at de gode og dygtige træer ere bortvisnende og fleere fremdeelis maae bortvisne

Derpaa fremstoed for Rætten

Johannes Gundersen Sæhlen siigende sig sam/m/estæds paa Gaarden Sæhlen i 18 Aar at have boet men Kormisse førstkom/m/ende at fløtte derfra, og efter aflagd Eed svarede til 1ste qvestion, Jo, til 2. qvestion blev ligeleedis med ja besvaret til 3die svarede dette Vidne at hand ansaae det nøttig at en Saug kunde indrettes for at Skauen disbedre kand nøttes og at det omspurte i qvestionen forholder sig med Sandhed, til 4de qvestion ligeleedis svaret jo at det i alt sig saaleedis forholder som omspurdt er

Ligeleedis fremstoed Johannes Peedersen betient Ved Consumptionen i Bergen men i 24 aars tiid som ved Gaarden Sæhlen har tient paa nermeste Gaard Damsgaard Vel bekiendt om Sæhlens tilhørende Skov og efter aflagd Eed, besvaret 1ste qvestion ligesom nestforrige

Vidne med ja, ligeleedis bejaet 2den qvestion, til 3die svaret ligesom forrige Vidne at det kand blive den omboende Almue til Nøtte, og at deres Skov bedre kand nøttes at en Stock kand saves til 6 á 8te boer i stæden for den tilforn ikkun er kløvet til 2 boer, og desuden findes og de træer som ey lader sig kløve men bliver til ingen nøtte efterliggende i Skoven til 4de svaret og bekræftet den gandske Qvestions Indhold

Det 3die Vidne Anders Larsen Ladefiord som selv var en Laug Rættes Mand fremstoed ligeleedis, da i stæden for ham Niels Monsen Haucheland sadt Rætten imedens hand blev examinered og efter aflagd Eed forklarede til alle de fremsatte 4 qvestioner ligesom nest forrige Vidne, og med dette tillæg saa vel forrige Vidne at der spildes meeget i Skouen af Skatet og Toppen som til smaae {til bønder} bord kunde skieres til bønders Nøtte og brug;

Cramer Junior fandt ufornøden at faae fleere Vidner eedfæstede men allene udbad at denne ærede Rætt Vilde behage at indhænte LavRettes og meenige tingsøgende Almues tilsvar, LaugRættet under deres aflagde Laug Rættes Eed om ikke enhver er bekient at de Ved Corporlig Eed bekræftede forklaringer befindes udi sicker Sandhed, det nerværende LaugRætt sagde, det de alle maae tilstaae at det er høyst nøttig at en saadan Saug kand indrettes for at Skauen dis bedre kand nøttes, og at endeel af LaugRettet er bekiendt at der er en god Skauv til Sæhle gaard, og at Almuen Vil finde sig hiulpen Ved naar de faaer deres tøm/m/er Skaaret i stæden de tilforn har kløvet den og ey faaet af en Stock meer end 2de boer, endeel af Almuens Svar Var i alt som LaugRættes enstem/m/ig.

Endnu forlanget Comparenten at Niels Simensen Forpagter paa Damsgaard maatte i Eedtages og svare til de foran fremsatte qvestioner, og efter Eeden Var aflagt Vidnede

i alt som forrige aflagde Vidner forklaret haver til de 4 qvestioner

Cramer Junior derefter ydmygst udbad at Velædle og Velbyrdige H/err KammeRaad og Foget Rasmus Smith som ved denne examination har Været nerværende behageligst nu vilde tilkiende give om hand mod det passerede noget haver at erindre, Fogdens Svar Var dette at naar Stiftsbefalings Mandens ordre er opfylt, haver hand ey videre derimod at erindre.

Cramer anviiste til sluttning en den 2 Sept: 1754 over Gaardens brøstfeldighed passerede taxations forrettning hvoraf befantes at nu for det første til nødvændig Reparation 225 tylter bord Vil medgaae, og der efter begierede hand det passerede som et tings Vidne sluttet og beskreven meddeelt, saa og deres Excellences høy velbaarne H/err Stiftsbefalings Mand Cicignons foran paaberaabte Erindring der in originali blev producered, Tings Vidne Acten at maatte blive tilført.

Procurator Heitmand mødte for Hans Ravn der lod tilkiende give at Sagen imellem ham og Sr: Daniel Frile siden seeniste Ting forlængst i mindelighed er afgiort hvorudover Comparenten begierede denne sag som debatered, ophævet.

Cramer Junior for Frile sagde ja til anførte siden Frile har nødt nogenleedis Satisfaction.

Heitmand Vedstoed sin Protocollation men i henseende til den paaraabte Satisfaction sagde Comparenten behøver Confirmation

Efter Parternes begier bliver altsaa Sagen ophævet.

Actor Procurator Blechingberg efter forrige Tiltale Contra Hans Hendrich Grybel. til Vidne fore lagt Johan Nichol Grybel hvor om Actor i Rette lagde Rættens Eragtning og fals Maals forelæggelse for Vidnet Johan Nichol af 8de julij indeværende Aar og Laugdags forelæggelse for indstevnte Hans Hendrich Grybel, med paateigning om lovlig forkyndelse af Clamer

Moritz og Claus Danielsen hvilcke sistes Afhiemling hand paa æskede siden deres paateigning ikke med deres Eed er bekræftet,

Det indstevnte Vidne Johan Nichol Grybel som og den forelagde Hans Hendrich mødte Vedtagende lovlig Varsel

Procurator Blechingberg som Actor tilspurte Vidnet Johan Nichol Grybel om hand var til stæde i hands broders Hans Hendrich Grybels Værelser d/en 11 junij indeværende Aar om Aftenen da der forefalt Klam/m/erie eller attaqve af broderen Hans Hendrich Grybel imod Christopher Grybels dreng Niels Willumsen 2. Om hand saae hvorleedis med sam/m/e tildragelighed tilgick og hvor leedis blev begynt, og hvorleedis blev fuldendt.

Derefter blev

Vidnet Johan Nichol fremkaldet og efter behørig formaning Var givet og Eeden ham forklaret aflagde sin Corporlig Eed og svarede paa sit møderne Sprog som er Tysk følgende, som blev i det danske sprog tilført, det hand Var i sin broders huus den omspurte tiid og allereede Var i sæng da Klocken Var 11 om Aftenen, og da raabte hands broder Hans Hendrich 3de gange paa ham, hvorefter hand gick ned og da hand kom ned saae hand det Drengen Niels Willumsen havde sin broder Hans Hendrich Grybel fatt med den eene haand i Struben eller under halsen og den anden Haand i haaret og havde revet hands Skiorte for Ermene og i halsen i støcker Derpaa skilte hand dem fra hinanden og fick drengen Niels Willumsen ud paa dør, da Vidnetz forommelte broder stod uden for dørren, men Vidnet som ey var paaklæd blev inden for dørren, og saae at hands broder 2de gange kastet efter drengen med Steen, men Vidnet saae ey at steenene trefte drengen, eller at drengen blødde forinden hand kom i Christopher Grybels Stue en halv times tiid derefter

1754: 29b

Actor tilspurte Vidnet 1mo Om hand saae nogen anden forfulte Niels Willumsen med Steenkast uden allene broderen Hans Hendrich Grybel 2do Om Vidnet paa anden Anledning gik ned i broderen Christopher Grybels Værelser uden allene fordi i broderen Hans Henrich Grybels Værelser blev Relatered at Niels Willumsen Ved Hans Hendrich Grybels Steenkast havde faaet Skade i hovedet. til 1ste qvestion svarede hand saae ey nogen anden kastet Steen ey heller at hands broder forfulte drengen, til 2den qvest: svarede at Naboen Ulrich berettede at drengen Var blodig og desaarsage gick hand ned i Christophers Stue.

Actor begierede Sagen udsatt til i Morgen for at slutte Sagen Ved Indlæg.

Procurator Cramer Senior paa den beskylte Grybels side begierede Anstand til førstkom/m/ende Som/m/erting for desimidlertiid at faae besørget Udskrift af Protocollen til Grubels fornødne forsvar at besørge.

Procurator Cramer Senior paa Niels Pedersen Hennes Veigne
Contra Hans Monsen efter forrige Tiltale

Procurator Heitmand mødte paa indstevnte Hans Monsens Veigne der under alle lovlige forbeholdenheder imod denne Vrange Sag og Søgning at faae oplyst til Rættens retfærdige Paaskiøn, maatte i henseende til de Contra prætentioner indstevnte Hans Monsen som paastevnt til dette Ting attraaer begier denne Sags Anstand til næste Rætt for imidlertiid at faae erhvervet det hidtil modstaaende Tings Vidne, og Sagen med Contra Stevning til doms Erholdelse at erhverve.

Cramer sagde at hand Vel paa Citantens Veigne er hilset med Stevning for Hans Monsen til doms Vindelse over Citanten, men da Comparenten intet fornem/m/er til selve Stevnings I Rette førelse da holdt hand sig beføyet efter udførte Procedur at urgere paa Sagens Sluttning Ved endelig dom

Proc: Heitman for at fornøye Citanten Proc: Cramer Senior var anleediget af Procurator Cramers tilførte at anViise den til dette Ting udstædde indstevnte Hans Monsens Stevning til Tings vidne angaaende den Contra prætention indstevnte Hans Monsen billig haver for Citantens begangne Mord paa hands hæst, hvilken Stevning Comparenten begierede sig til bage leveret, under vedbørlig Separat Contra Stevning i hovet Sagen til doms som forermelt, udi hvis Anledning Comparenten haaber Rætten ey paadrager sig det Ansvar at overiile ind stevnte Hans Monsen med dom, hvilcket var det Comparenten under Rættens Lov forsvarligste Kiendelse den/n/e sinde maatte indlade Ærbødigst derhos begierende den anviiste Stevning han/n/em af Rætten maatte tilbageleveres

Cramer lod tilføre at som den indstevnte ingen lunde attraaer at befordre Sagen til Udfør paa sin Siide saa var hand beføyet mod Videre Anstand kraftig at protestere, med mindre at hands ommuckede Stevning uden Ophold bliver protocollered.

Heitman anmerkede at Sing/neu/r Cramers tilførte at sam/m/e skielvende af frøgt og banghed for Modstand og Sagens Opdagelse formeentlig som uden prøve med Lov bør forkastes, hvorfor Comparenten saa meeget meere paatrengede sin protest mod Overiilelse og endnu som før vedblev sin paastand om Sagens Udsættelse under

1754: 30

Vedbørlig Reservation af indstevnte Hans Monsens lovtilstreckelige deduction og foregaaende Contra Stevning til derefter at forVænte saadan Dom hvem af Parterne bæst i Sagen grundet er enten den begynte eller den der forsvarer sig i denne Sag til vedbørlig Satisfactions Erholdelse hos den sig i platz for Niels Pedersen Henne sig presenterede {til I} og indstevnte belovede at inde staae for Sagen, hvilcket Var det Comparenten besynderlig da anviiste Stevning skal bruges til saadant Tings Vidne, der vel allereede nestforrige Ting Var begynt, men af Proc: Cramer formeedelst Rættens hielp den tiid blev satt in Suspenso denne sinde udi Sagen til sist ærbødigst erindrede.

Dom/m/eren fandt fornøden i følge Lovens 1 bogs 9 Cap: 10 art: at erindre Procurator Heitmand om den Eed hand er pligtig og altsaa ey med ufornødne Opsættelser og indvicklede Procedur forlænge Sagen, men nu for Rætten at explicere sig hvorfor hands anviiste Contra Stevning ey kand nyde {bie} fremgang siden hand sam/m/e seeniste Rættes dag belovede at i Rette føre.

Heitmand under Reservation af den ergangne Eragtning Vedblev endnu som før sin forrige begiering om Sagens Anstand uden at lade det ankom/m/e paa Dom/m/erens Ansvar om indstevnte Hans Monsen med Retten skulle vorde overiilet.

Cramer ærbødigst erindrede at Citantens Sag er om Resterende lønns betalning og at denne Sag Ved Udflugter er udhalet til bekostelighed over 12 rdr. thi vilde hand paastaae endelig Dom derudinden, og for disvissere at opnaae sit Øyemerke derudinden tage til Gienmæhle udi den anden Sag som skal oprippes af en død Meer

Heitmand uden at beværdige det sist til førte med Repliqve igientoeg sin forrige deduction om og til Sagens Anstand.

Eragtet!

Den vedholdende begier Procurator Heitmand bruger endnu som før om Anstand til næste Ting bliver for denne gang bevilget, med Advarsel da at slutte Sagen til Doms paa sin Siide, saa fremt hand ey vil vænte, som den der med unøttige inventioner opholder Sagen at Vorde anseet, ved Sagens paadøm/m/e.

Procurator Cramer paa Elisabet Gilbertsdatter Gordens Veigne
Contra Margrethe Axelsdatter afg: Johanneses Encke og
hendes Svoger Jonas Rasmusen

Var begierende at denne Sag engang maatte expideres Ved endelig Dom.
Procurator Heitman fremlagde indstevnte Enckes udferdigede Contra Stevning af 2den Sept: sistleeden hvorefter hand i henseende til at de behøvende documenter til Sagens bielag ikke nu har været at bekom/m/e maatte skiønt imod formodning udbeede sig denne Sags Ophold til næste Rætt for ey allene at frembringe den indstevntes yderligere forsvar, mens og for paa Jonas Rasmusens siide at begiegne denne Sag med Contra Stevning, imidlertiid og for nerværende tiid begierede Comparenten Kals Mændene til eedelig Afhiemling om fremlagde Contra Stevnings forkyndelse fremesket.
Cramer for at korte tiiden accorderede Contra Stevningens lovlige forkyndelse men paastoed Dom.

1754: 30b

Heitmand formodede at Citantindens fuldMægtiges saa hastige paastaaende Vel ikke tilbringer ham nogen Dom i den/n/e Sag i dag saalænge ingen bør betages sit lovmæssige forsvar og Rætten som ikke paatvivles i agttager de argumenter hvorpaa den forlangte Anstand er grundet derudover Comparenten saameeget meere forvæntede sig under protest af Overiilelse Dom/m/erens herudinden givende medholdige biefald

Eragtet!

Den forlangte Anstand til næste ting gives efter Contra Citantens paaberaabte Contra Stevning for den indstevnte Jonas Rasmusen dermed til sam/m/e tiid at indkom/m/e

Ass: von der Lippe Contra Hans Espeland

Procurator Blechingberg mødte for Citanten H/err Assessor Jan von der Lippe og gav til kiende at den indstevnte har betalt den paastevnte Fordring untagen Processens Omkostninger men som hand ikke til dette ting er indstevnt efter forelæggelse kunde ingen i Rettesettelse skee for Processens Omkostning men begierede nye forelæggelse til næste ting

Eragtet

Den indstevnte Hans Espeland forelægges Lavdag til nestholdende Som/m/erting tilkom/m/ende Aar 1755

Ditto Contra Christopher Espeland

efter forelæggelse mødte ikke efter paaraab,
Stevne Vidnerne Niels Dyngeland og Jens Aadland fremstode og ædelig afhiemlede forelæggelsens forkyndelse for udeblevne Christopher Espelands boepæl i hands Hustrues og hændes Søsters paahør og det over 14 dage siden.
Procurator Blechingberg for Citanten declarerede at den indstevnte nyelig for dette Ting har betalt den paastevnte fordring og allene Rester Processens Omkostning som ere Stevningen med første forkyndelse 2 mrk 14 sk forseigling og skriVerpænge 5 mrk 4 sk forelæggelse med St: papier 1 mrk 2 sk forkyndelsen 1 mrk 8 sk Procurator Sal: 1 rdr 2 mrk St: Papier til Dom/m/en 4 mrk 8 sk Dom/m/ens forkyndelse 1 mrk 8 sk for hvilke hand paastod Dom.

Eragtet

Sagen optages til Doms til paa Løverdag nestkom/m/ende

Ditto Contra Jacob Jonsen Samdahl

efter Forelæggelse mødte.
Derefter Citantens fuldMægtig Procurator Blechingberg forestillede at Citanten tilstaar at have an/n/am/m/et den paastevnte Landskyld og Rettighed, og allene Rester 10 rdr 8 sk efter den indstevntes Reverse af 5 Maij 1753 den hand i Retten anviiste,

Den indstevnte tilstoed at være skyldig det paasøgte og Vil om en 14 dages tiid betale sam/m/e.

Blechingberg for Citanten giorde i Rettesættelse til betalning for forbem/el/te 10 rdr 8 sk og \med/ Omkostninger som i nestforrige Sag.

Den indstevnte havde ey Videre at erindre.

Eragtet

Sagen optages til Doms til paa Løverdag.

Publiceret

H/err Peder Brandahls udgivne bøxelsæddel til Paul Monsen Nedre Tistad paa 1 Løb Smør i Gaarden Hornes

1754: 31

dat: 23 Sept: 1754 med Rev: ej dat.

Gudmund Stephensen Sættres udgivne bøxelsæddel til Niels Andersen paa 1 p/un/d Smør 1/4 huud i Gaarden Ham/m/ersland dat: 3 8ber 1754 med Rev: ej dat

D/en 4de ejusdem blev Rætten igien satt den efter Lov befalede tiid om Morgenen da til publication fremkom.

1. Niels Halversen Øfre Dyngelands udgivne bøxelsæddel til Størch Pedersen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør 5/8 huud i Gaarden Soevigen dat: 3 8ber 1754 med Rev: ej dat
2. Magne Hansen Jellestad som Laværge for Encken Marie Arnesdatter hændes udgivne Skiøde til Anders Monsen paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Flesland dat: 3 8ber 1754 vide fol: 499
3. Ole Gregoriusen Flesland som Værge for Brithe og Kari Monsdøttre hands udgivne bøxelsæddel til Anders Monsen paa 10 Mark Smør 6 2/3 Kande Malt i Gaarden Flesland dat: 4 8ber 1754 med Rev: ej dat.

Derefter blev paaraabt om nogen havde Videre for Rætten at fremføre hvor til ingen anmelte sig

Rætten blev igien satt sam/m/e formiddag Klocken 10 slett

Procurator Heitmand producerede et Skriftlig Stevne Maal Contra Hans Tostesen Schage under dato sistleeden 16 Sept: hvorved bem/el/te Hans Schage er indstevnt for skyldig Gield 12 rdr til Hr: borgemæster Fasmer og til Stevningens forkyndelses Afhiemling ærbødigst begierede fremæsket Stevne Vidnerne Lehns Manden Niels Dyngeland og Niels Steffensen Grimen af dem vedbørlig under Eed bekræftet.

Stevne Vidnerne fremstode og efter aflagd Eed forklarede det de for meer end 14 dage siden har forkyndt den frem lagde Stevning for Hans Torstensen Schage og det for hands eeget boepæl i den indstevntes og hands tieneres paahør.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke

Heitmand paastoed indstevnte Hans Tostesen Schage efter Lovens Maade pleyet med Lavdag, at møde til næste Rætt

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Hans Tostensen Schage forelægges Lavdag til næstkom/m/ende Aars førstholdende Som/m/erting

Procurator Heitmand producerede en af Hr: borgeMæster Fasmer udstæd skriftlig Stevning Contra Hans Hendrich Grybel under dato 16 Sept: sistleeden der paateignet af Kals Mænd Ole Tolbiørnsen og Jan Hemmich at Være lovlig forkynt til hvilcken Ende Comparenten begierede fremesket bem/el/te Kals Mænd forkyndelsen lovlig at afhiemle, bem/el/te Kals Mænd fremstode og eedelig afhiemlede Stevnemaalet lige efter deres paateignings Udviis.

Heitmand som fornam det Vidnerne endnu ikke er kom/m/et tilstæde maatte til Rættens beleylige udbeede sig med Sagen for et par tiimer at maatte beroe, i forventning at Vidnerne histere, besynderlig da Dom/m/eren Ventelig med andre Sager er occupered i dag hvorved Tiden disbedre kand vindes.

Den forlangte Anstand bevilges.

Procurator Heitmand mødte for Rætten og fremlagde Johan Christopher Grybels skriftlige Stevning til Tingsvidnes Erhvervelse Contra hans broder Hans Hendrich Grybel betreffende hands ugudelige Opførsel og fornem/m/elig de trudsels Ord med Uløcke hand Citanten har begiegnet med sistleeden 31 aug: hvilcken Stevning Comparenten forlangede Kals Mændenes eedelige Afhiemling om sam/m/e lovlige forkyndelse efter deres Paaskrift.

Stevne Vidnerne Ole Torbiørnsen og Jan Hemmichen Kals Mænd i Bergen fremstode og eedelige Stevnemaalet afhiem-

1754: 31b

lede efter deres paateignings Udviis

Den indstevnte Hans Hendrich Grybel tillige med de 3de Vidner Hans Monsen Clamer Moritz og Hans Schram blev paaraabte men ey mødte untagen Hans Monsen.

Heitmand begierede saamange af indstevnte Vidner som nu møder maatte paaraabes eedfæstes og afhøres

Hans Monsen fremstod for Rætten og efter aflagd Corporlig Eed at Ville udsiige sin Sandhed Vandt og forklarede paa følgende Procurator Heitmands fremsatte qvestioner

1mo Om Vidnet ikke betiente Rætten som Laug Rættes Mand sistleeden 31 aug: udi den af Høy Øvrighed bevilgede extra Rætt paa Aarestad Gryn Mølle.

2do Om Vidnet ikke er bekiendt og kand erindre sig at indstevnte Hans Hendrich Grybel før omspurte Tiid og Stæd formedelst Rættelagde ergangne Kiendelse ikke kunde blive ham til Velgefall truede med Uløcke imod Citanten hands broder

3tio Hvorleedis og med hvad Ord før omspurte Undsiigelse af den ind stevnte blev aabenbaret for omspurte tiid og Stæd.

Til den 1ste qvestion svarede jo, til den 2den Qvestion svarede det Vidnet ey hørte at Hans Grybel truede sin broder Christopher at giøre ham Uløcke, men at hand kunde giøre en Uløcke men hvem hand meente derved Viste Vidnet ikke, hvor ved den 3die qvestion og er besvaret

Heitman der uventelig fornam Vidnerne Schram et Moritzens Udeblivelse denne sinde udbeede sig Rættens forelæggelse for dem under falsMaal at histere næste Rætt under forbeholdenhed af den i Stevningen til fleere Vidners førelse tagne Reservation.

Eragtet!

De lovlig indstevnte og ey mødende Vidner Hans Schram og Clamer Moritz forelægges under falsMaals bøder at møde til næste ting deres forklaring og Vidnesbyrd at aflægge da den indstevnte Hans Grybel forelægges Lavdag til sam/m/e tiid.

Dernæst blev efter borgeMæster Fasmers Stevning Contra Hans Hendrich Grybel frem holdet, og af Procurator Heitman fremstillet til forhør de i Stevningen benevnte Vidner hvilcke naar

de først ere blevne i eedtagne bem/el/te Heitman belovede at fremsætte for de qvestioner hand til dennem for nerværende tiid agter fornøden.

De udi Stevningen benevnte Vidner Sc: Hans Kalvedahl med Hustrue Syneve Knudsdatter hans Tieniste Pige som er søster til bem/el/te Hans Kalvedahls Hustrue, som heeder Sophie *Knusdatter og Anders Knudsen opholdende sig paa Bleegen Ved Bergen mødte alle Vedtagende lovlig Stevne Maal

Procurator Barth mødte for den indstevnte fattige Hans Hendrich Grybel der maae beklage sig over det hands broder ey allene Vil tage brødet fra ham og familie men end og at Vice Borgemæster Fasmer som en formaaende og formuende Mand Vil fravinde ham et Svin hvilcket hand da det var en gris har tilkiøbt sig og siden for egne Pænge opfostret og altsaa til sin egen Subsistence opfostred det, hvilcket hand og har ladet slagte siden hand ikke med familie kunde leve uden af eedende Vahre, altsaa Var hand forvisset om at

1754: 32

H/err borgemæsteren frafalder denne anlagde Sag, thi om fuldMægtigen kunde være forbittret over den indstevnte fordi hand ikke fick deel udi Svinet, saa var dog Comparenten forvisset om at H/err borgemæsteren ikke entrerede udi hands nemlig Heitmans Anlæg

Borge Mæster Fasmer som protempore nerværende Var fornøyet med, at den indstevntes fuldMægtig tilstod factum, og derfor agnoscerer hvad hands fuldMægtig Heitmand i den/n/e Sag fremfører.

Barth Repliceret kortelig at hans Principal in totum benægter at have frataget H/err borgeMæsteren noget Sviin, men det Svin som hand nemlig den indstevnte har selv opfød har hand kiøbt og opfostret for sine egne pænge, og hvorfor hand ansaae denne Proces og Svine Sag som gandske unøttig, men derimod forbeholdt sig Satisfactions indtale for tillagde beskyldninger.

Heitman der ikke fuldkom/m/en kunde finde sig fornøyet med ind stevnte Hans Hendrich Grybels FuldMægtiges declaration i enten af 2 fremførte protocollationer som udtalt med mange Ord men dog intet, ærbødigst begierede Vidnerne fremkalte eedfæstede og afhørte.

Derefter blev Eeden for de mødende Vidner af Lov bogen op læst og behørig formaning dem givet at Vogte sig for Meen Eed

Det 1ste Vidne Hans Kalvedahl fremstoed og aflagde sin Eed at Vilde Vidne Sandhed.

Hvornæst Heitmand til Vidnerne fremsatte følgende Spørsmaal 1mo Om Vidnet ikke er bekandt at Johan Christopher Grybel har kiøbt omstevnte Svin af Anders paa Blegen

Barth bad Vidnerne maatte Separeres og at et hvert Vidne maatte for sig selv afhøres.

Heitman til dette anmerkede en slags frygt uagtet den indstevnte hverken i Stevningen eller i Proceduren er beskylt for noget tyverie hvilket Comparenten naar først Vidnerne er examinered og dette Tings Vidne sluttet forbeholdt sig i beleylig tiid at deducere

Barth Replicerede at den frøgt hand bærer er hverken for Citanten eller hands fuldMægtig, men siden Citanten paastaar at Vidnerne ikke bør Separeres saa kunde hand ikke end deraf bemerke end at det fremstillede Vidne skulle ansees som en Skole holder hvorefter de andre skulle gives Anledning at biefalde hands indprentede Forklaring, thi igientog Comparenten sin forrige protest

Heitmand ansaae det siste membrum af Barthes tilførte som notorisch og uden at beværdige sam/m/e med minste Repliqve

Eragtet

Vidnerne haver at Separere sig.

Hvornæst Heitmand fremsatte 2den qvestion saaleedis om Vidnet ikke Veed at omkiecklede Sviin tilhørte Johan Christopher Grybel men ikke Hans Hendrich Grybel. 3tio

Om ikke Vidnet er bekiendt at Hans Sc: Hans Kalvedalens tieniste Pige bragte omkecklede Svin hiem fra byen og om sam/m/e Sviin ikke avlede 6 Unger og hvor sam/m/e Unger er bleven henbragt og af hvem.

Til 1ste Qvestion svaret det hand Veed at Johan Christopher Grybel kiøbte en Griis hos Anders paa Blegen, men om det Var det sam/m/e Sviin som nu omtrettes Veed Vidnet ikke. Til 2den qvestion svarede det hand ey veed hvad enten det Var det Sviin eller ikke, men vel at have hørt det af Christopher Grybel at det skulle Være ham nemlig Christopher Grybel tilhørende. Til 3die qvestion svarede Vidnet det hand Veed at Vidnetz egen pige Sophie som til {er} et Vidne er indstevnt bragte en Gris fra Anders paa Blegen op til Vidnet, derefter har Vidnetz Hustrue efter hændes Siigelse bragt det til

1754: 32b

Christopher Grybel. Heitman tilspurte dette Vidne for det 4de Om Vidnet ikke er bekandt og til Visse kand siige at for omspurte Sviin da det var gris blev af hands tieniste pige hæntet fra Anders paa Bleegen for {Citanten} Johan Christopher Grubel og for det 1ste i Vidnetz huus hiembragt item om Vidnet ikke tillige veed at bem/el/te Johan Christopher gav og betalte Pængerne for Grisen. Der til svaret Vidnet at den Gris som hands pige op bragte fra Anders og hiembragt i Vidnetz huus for det første og siden henbragt til Christopher af Vidnetz hustrue er bleven betalt af Christopher med noget saae eller døvt af Møllen som Anders paa Blegen sagde at have faaet i betalning. Barth tilspurte Vidnet om hand Var hos da accorden skeede om Grisen som hand har vundet om. item om hand med frelst (medfrelst) Som vittighed kand siige at det Svin som nu omtrettes Var virkelig det selv sam/m/e som Citanten vil tileigne sig.

Heitmand tillod denne artige qvestions besvarelse, Vidnet svarede hverken at have været tilstæde da hands pige an/n/am/m/ede grisen eller da hands Kone leveret sam/m/e til Christopher, lige som hand ey heller Veed om det Var det sam/m/e sviin som om trettes eller ey.

Parterne havde dette Vidne ey videre at tilspørge

De øvrige Vidner beroer med til i Efter Middag.

Det 2det Vidne efter at Rætten igien Var satt nemlig Syneve *Knusdatter blev fremkaldet, for hvilke *Hitmand begierede hændes Svar indhæntet paa til første Vidne fremsatt Spørsmaal under Reservation af fleere om Responsum der til kand give Anledning. Vidnet Syneve Knusdatter efter behørig formaning at Vogte sig for Meen Eed aflagde sin Eed med opragte fingre og svarede til den 1ste qvestion at hun veed at Johan Christopher Grybel har kiøbt en gris hos Anders paa *blegen (Blegen), men om det er det omtvistede Veed Vidnet ikke

Barth herunder tilspurte Vidnet hvoraf hun Veed at Christopher Grybel kiøbte den omprovede Gris eller Svinunge og om hun Var hos og hørte paa accorden samt saae at Leverancen skeede Vidnet svarede hun ey *ey var tilstæde da den omprovede Gris blev kiøbt, men Vidnetz {Søster} Søster navnlig Sophie tilbragte hende sam/m/e Gris som Vidned selv bragte hen i Christophers Huus og leverede hands Kone, da hand selv ey var hiem/m/e. til det 2det Spørsmaal svarede at hun Veed at den Gris hun hen bragte til Christopher Grybel hørte ham til

Derunder tilspurte Barth vidnet hvoraf hun Viste saadant og hvem som hændes tieniste der til havde forlanget.

Heitmand der under dette fornam Stratagemata til Vidnet at forleede bandt det paa Dom/m/erens Ansvar hvad enten Vidnetz Svar paa indstevnte siste qvestion bør besvares eller ikke. Vidnet svarede det hun af sig selv bar Svinet til Christopher Grybels huus uden at nogen bad hænde derom. til 3die qvestion svarede det hun Veed at hændes Pige som tillige er

hændes Søster Opbragte fra Anders paa *bleegen (Bleegen) en gris i hændes Huus, men om sam/m/e Gris er bleven til det omkieklede Sviin og avlet saa mange Unger som omspurt er, Veed Vidnet ey at forklare ey heller hvor sam/m/e er henkom/m/e til 4de qvestion svaret det hun har hørt at Christopher Grybel bad hændes pige naar hun gick i byen at afhente hos Anders paa bleegen en gris som og af Pigen skeede, ligesom og at have hørt af sin pige at Anders paa bleegen som er Vidnetz broder paastoed at vilde have for Grisen da leverte den 4 mrk, og Veed at sam/m/e er betalt med pænge, men omsiider nermere explicerede sig ved pænges Værd.

Barth herunder tilspurte Vidnet endskiøndt hendes forklaring

1754: 33

ikke rører Citantens mindste haar, alt som omprovet er. hvoraf hun veed at den omprovede Gris er betalt og paa hvad Maade

Heitmand holt sig til forrige Erindring angaaende de fristelser Vidnerne ængstes med af Contraparten, og protesterede imod Videre besvarelse eller Vidnesbyrd som allereede aflagt er af dette Vidne {siden} førend siste Contra qvestion Var fremsatt.

Vidnet svarede det hun har hørt at Grisen er betalt men hvad entendet er med Vahre eller pænge Veed Vidnet ikke

Heitmand tilspurte Vidnet for det 5te om ikke Anders paa Blegen har faaet af Johan Christopher Grybel Valuta for omprovede Griis Vidnet svarede jo det Veed hun at sam/m/e Gris er betalt af Christopher

Barth tilspurte Vidnet om hun under sin aflagde Eed kand vidne at den soe eller Porke som Citanten Vil fratrætte den indstevnte virkelig var den selv sam/m/e gris som hun bragte til den indstevntes broder Christopher

Heitman forestillede til Rættens Eftertancke at de af indstevntes fuldMægtig formerede Contra Qvestioner til Vidnerne er kiendelig Captiense hvorpaa formeentlig intet Svar fornem/m/elig paa siste Qvestion hvortil Vidnet sin Deposition paa hoved qvestioner har aflagt Videre bør ængstes eller bekymres, indstiller derfor til Rætten om der vel 2 eller 10 gange bør forklares enting

Vidnet Vedblev sin forrige forklaring det hun ey veed om den Gris hun hen bragte er det sam/m/e Svin som nu omtrettes.

Heitman begierede fremesket det 3die Vidne og sam/m/es Svar ind hændet paa hands til 1ste Vidne fremsatte Spørsmaal i tillid at 3die Vidne grundig Vorder examinered og detz Svar indhentet.

3die Vidne Sophie *Knusdatter fremstoed og efter behørig formaning hænde givet aflagde sin Eed og Vidnede følgende til 1ste qvestion sagde det hun har selv hentet fra sin broder Anders paa bleegen en Gris den hun opbragte til sin Søster Syneve Knudsdatter men ey om denne omprovede Gris er det Svin som nu paasøges til 2den qvestion svaret Vidnet hun aldeelis ey Veed hvem det omkieklede Sviin tilhører enten Christopher eller Hans Grybel, den 3die qvestion er under den 1ste besvaret, og ey heller noget af det qvestionen Videre indeholder hvor mange Unger dette omtvistede Sviin har havt eller hvor de er henkomne der af Veed Vidnet ikke, til 5te qvestion svaret at Johan Christopher bad hænde opbringe Grisen fra sin broder, Veed ey noget hvor leedis eller paa hvad Maade denne Griis er bleven betalt af \Johan/ Christopher Grybel eller givet valuta for.

Bart protesterede mod Vidnet Anders Blegen deels fordie hand er Citantens tiener og deels fordie hand skal Vidne udi sin eegen Sag siden det foregives at det omtrettende Sviin da det var en gris skal være soldt af han/n/em til Mølleren Christopher Grubel, men da hand ventelig ikke kand have havt Luften af det Svin som den indstevnte har opfostret, saa bliver hand dismeere Vanmegtig at prove paa at det Svin som den indstevnte har opfostret og slagtet, ja

Comparenten seet prøve af Var enten den selv sam/m/e gris eller udsprungen af hannem som hand havde solt til forbem/el/te Møller.
Heitmand Replicerede at begrunde sistførte exception er bygget paa, ere alt for Vanmægtige at faae kuldkastet eller Ved Rættens Kiendelse afviist Vidnet Andreas Bleching til Vidnesbyrds Aflæg besynderlig, naar Rætten behageligst observerer at ingen af Vidnerne skal Vidne om sin eegen men den Gierning og Rætt Christopher Grybel tileigner sig i saa ofte slugede(?) Svin, paastoed altsaa at Vidnet Anders Blecing bliver til forklaring Vorden admittered, og hvorudi Comparenten forvæntede Dom/m/erens biefald.

1754: 33b

Eragtet
Vidnet Anders Bleche admitteres til Vidnes\byrds/ aflæg, da Ved Dom Vil ankom/m/e hvorvidt hand kand ansees.

Vidnet Anders Blegen fremstoed og efter aflagd Eed, svarede til den fremsatte 1. Qvestion, svarede det hand har solt til Christopher Grybel en Gris 4 Uger gam/m/el, som hand leverede til sin Søster Sofie Knusdatter som bragte den og til Kalvedahlen, til 2den qvestion svarede det hand ey veed om den gris hand solte er det sam/m/e Sviin som nu omtvistes, ey heller om det omtvistede Sviin tilhørte Christopher eller Hans Grybel, den 3die Qvestion besvaret under 1ste, og ey hvor mange Unger sam/m/e Svin har havt, til 4de Qvestion svaret det hand i betalning for Grisen har faaet af Christopher Grybel 4re Voger Klie,
Heitman holdt ufornøden fleere qvestioner enten til dette eller forrige Vidne at fremsætte, men allene producerede omprovede Johan Christopher Grybels under 23 Aug: sistleeden \aar/ udstædde skriftlige tilstaaelse, at omprovede gris bleven til fuldkom/m/en Svin under bem/el/te Grybels Opfostring er Citanten borgeMæster Fasmer tilhørig, hvornæst Comparenten forlangede dette Tings Vidne sluttet og under behørig Rættens bekræftning han/n/em meddeelt.
Barth replicerede at det i Rette lagde beviis under Johan Christopher Grubels Navn dat: 23 aug: 1753 ikke Vedkom/m/er denne Sag, thi har borgemæsteren havt Sam/m/enhandling om Svine Opdragelse og detz Avl med hinanden saa er det noget den indstevnte ey bekymrer sig om, men lader dennem deele saavel det feede som mavre imellem dennem selv. Øvrigens toeg Comparenten sin Principal All lovlig forsvar Reserveret i fald Citanten som ikke formodes skulle anlægge Sag til Doms erlangelse.
Heitmand nest at Replicere Barthes tilførte at den indsigelse hand har i Verk stillet som fyllekalck til dette Tings Vidnes desto større bekostning, besynderlig imod det af Comparenten frem lagde beviis, er alt for tiilig om ikke uduelig, Vedblev sin forrige begier om Tingsvidnetz Sluttning Som blev bevilget.

Procurator Heitmand mødte for Rætten og fremleverede hands paa Sr: Hans Monsens Veigne efter ordre udferdigede Stevning for det 1ste til Tings Vidnes Erholdelse Contra Niels Pedersen Henne og hands Formynder Procurator Cramer Senior, hvorefter Comparenten forlangte det paastevnte Tings Vidnes frem/m/e
Procurator Cramer som hid Var kom/m/et for sin plaisir da hand fick høre sit Navn opraabe, toeg hand underrettning om denne Sag, og da hand havde seet Stevne Maalet med sin egenhændige paateignede exception, da Vedblev hand sam/m/e i mod formodning at tvert imod Lovens 1ste bogs 4 Cap: 1 art: ingen Rettergang stædes over beskylte Niels Pedersen Henne som befindes at Være ustevnt.

Heitman svarede at naar den artige Maade at pucke paa at sætte sig i paagieldende Stæd og siden derefter at excipere sig fra sam/m/e bliver lovfølgelig agnoscered er det ikke umuelig for hver trette kier der vil reyse Sag imod uskyldige, uagtet de selv har fortient Straf for Gierning, Var det enhver tilladt og ingen Kunst at faae andres retferdige attraaende Sag og Forsvar hindred, derudover og som Comparenten haabede Retten ufeylbar er bekandt om Controversen pro et Contra Vilde Vente Dom/m/eren ikke paadrager sig det Ansvar at spilde den frem lagde Stevning i denne Sag, som formeentlig Grundet paa Lov efter den exception fra den

1754: 34

indstevntes Side fremkom/m/en er, paa saadan Fundamente og Allegata der ikke til denne Sag henhører men formeentlig er inaplicable, vedblev Comparenten derfor saa meeget meere sin begier om tingsvidnetz frem/m/e

Eragtet

Da Procurator Heitmand som saavel Ved Rættens sistleeden Som/m/erting aflagde Kiendelse {blev} spildt\e/ det i sam/m/e Sag udstædde Stevne Maal formedelst den paagieldende da ikke lovlig Var indkaldet, hand desuden Ved betiimelig givne exception paateignet af den ind stevnte Procurator Cramer dog ikke endnu har opfylt lovens bydende lovlig at tilkalde den paagieldende og sigtede Niels Pedersen Henne til Vidnesbyrds erholdelse af de indstevnte Vidner, altsaa bliver og mod giorde protest dette Stevne maal afviist til lovlig forkyndelse, da det faar ankom/m/e paa Procurator Heitmand selv hvorleedis hand for sin Principal ved sin Procedur bringer hands Sag til Ophold og Uddrag.

Dernæst publiceret

Friderich Erichsen Hofs udstædde Pante Obligation til Mad/a/me Margrethe S/a/l/ig/ Abraham Wessels paa Capital 20 rdr og derfor pantsatt sit Huus staaende paa Nedre Calfaries Grund dat: 30 Sep: 1754 vid: fol:

2. Salemon Nielsen Yttre Hopes og Niels Larsen Lysevolds bøxelsæddel til Anders Sieursen Mitthue paa 1 p/un/d 18 Mark Smør i Skatteskyld udi Gaarden Mitthue dat: 4 8ber 1754 med Rev: ej dat

3. Salemon Hopes bøxelsæddel til Simon Monsen paa 21 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Haucheland ditto dato med Rev:

Procurator Blechingberg mødte som Actor og satte i Rette at Hans Hendrich Grybel som med enstem/m/ige Vidner er overtydet at have overfaldet Niels Willumsen da hand vilde gaae til sit sædvanlige Sovestæd med Hug og Slag og forfult hannem med Steenkast og slaget han/n/em hull udi hovedet bør betale sine Vols bøder saavel som for hull Saar og blodslag, samt til Klageren Niels Willumsen for hands Smerte og Pine og for basker lønn 20 rdr: og til Actor for hans Umage Ved Sagen 4 rdr: til hvilcken ende hand foruden forhen producerede Forretning i Rette lagde balbereren Diedrich Lexaus Chirurgii Attest.

Regiment Qvarter Mæster Snell mødte og dernæst anleediget af de førte Vidner paa Land Vern Manden Niels Willumsens Veigne giorde følgende paastand 1mo at den indstevnte maatte betale Vols bøder 2do for Saar og blod slag, for hands Smerte og pine 30 rdr samt endelig at betale lægen efter den Reigning hand kand prætendere, og hvorefter Dom forventes.

Barth mødte for indstevnte Hans Hendrich Grybel der neppe kunde begribe af hvad Raison Regiment Qvarteer Mester Snell saa hæftig antager sig Klagerens partie der dog ikke anderleedis er begiegnet end efter fortieniste, men aldrig er overtydet at have handlet

saaleedis at hand til Volds og andre bøders Udreedelse kunde Condamneres, og da Sagen og det passerede er betydelig og af Vidløftighed saa fandt Comparenten sig anleediget for at oplyse den indstevntes Uskyldighed at Udbeede sig Sagen udfløttet til nest anstundende Som/m/erting for imidlertiid at faae Copie af det passerede, da den indstevnte lover til sam/m/e tiid at i Rette føre sit fornødne Forsvar.

Regiment Qvarteer Mæster Snell overlod til Rætten til Paakiendelse hvorvidt Barthes Paastand kand blive billiget

Eragtet

Den af den indstevntes fuldMægtig forlangte Anstand til næste Ting biefaldes, at hand da til den tiid med sin endelig besvarelse indkom/m/er til Sagens paadøm/m/e.

1754: 34b

Cancellie Raad Danchersen efter forrige tiltale Contra Marthe Gimeland

Procurator Blechingberg æskede sam/m/e Sag udi Rette, hvorda mødte Svend Johannesen og Jacob Johannesen Gimmeland refererede sig til sit forrige sistleeden Som/m/erting, siigende at have her for Rætten tilstæde godvillig mødende Vidner, der kand forklare at deres Gaard Gimelands beboere stædse har brugt Phanøe Kirkegaard til at begrave deres afdøde lig paa, uden mindste hinder af Kierke Ejere eller andre

Procurator Blechingberg for Citanten forestillede, at da de indstevnte ved afvigte Som/m/erting har paaberaabt sig en slags beviisning og efter saa lang tiids forløb ikke paa lovlig Maade indkaldet Vidner, hvilcket de baade har kundet faae og om sam/m/e har havt Kundskab, saa paastoed hand Dom efter forrige I Rettesættelse, med tillæg for denne dags Retter gang i Processens Omkostninger 4 mrk 6 sk.

De indstevnte paaskiød og undskylte sig med enfoldighed det de ey forstoed at kalde Cancellie Raad Danchersen til at anhøre de Vidner som nu møder og alt\saa/ forlanger Anstand til næste Ting for lovlig at faae deres formeente Rett ved Vidner oplyst

Procurator Blechingberg Refererede sig til sit forrige

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste Ting bevilges i henseende til de indstevntes Forseelse af Uvidenhed er passeret

Procurator Blechingberg i Rettelagde en Stevning for Erich Bartromsen dat: 18 Sep: sistleeden mod Uldrich Diedrichsen til Vidne den indstevntes hustrue Cistine Rasmusdatter Christopher Grybel, Claus Aarestad og Hustrue, Endre Arbeyds Mand logerende og arbeydende paa Aarstad hos Claus Aarstad

Stevne Vidnerne efter Fogdens Opnevnelse er Hans Kalvedahl og Iver Nielsen i Nobben, med deres paateigning stevne Maalet at Være lovlig forkyndt d/en 19 Sept: hvilcke bem/el/te Stevne Vidner Comparenten for Rætten histerede og forlangede deres Afhiemling.

Stevne *Vidnernerne fremstode og edelig afhiemlede Stevne Maalet, nemlig at have sam/m/e forkyndt for Ulrich Diedrichsens boepæl i hands Hustrues paahør, da hand selv ey var tilstæde for Chistine hands hustrue i eget paahør, ligesaa for Christopher Grybel i eget paahør, ligesaa og for de øvrige Vidner alle i deres eget paahør og for deres boepæl alt d/en 19 Sep:

Den indstevnte tillige med Vidnerne blev 3de gange paaraabt, men ingen untagen Vidnet Johan Christopher Grybel mødte Vedtagende lovlig Varsel, som efter aflagd Eed efter Comparentens forlangende, og derefter til følgende qvestioner af Procurator fremsatt og tilspurte Vidnet 1mo Om hand i dette Aars Vaar d/en 29de Martij Var tilstæde udi indstevnte Uldrich Diedrichsens huus mod Aftenen da Citanten Erich Bartromsen der indkom

2do Om hand ikke fornam at Erich Bartromsens Erinde Var at hand æskede betalning for en Skoeflickning og at Uldrich Diedrichsen disputerede eller modsagde at være for høy. 3tio Om ikke Uldrich Diedrichsen undsagde Citanten med de Ord hand skulle faae betalning ret nu og dobbelt.

1754: 35

4. Om hand ikke fornam at Uldrich Diedrichsen udi Vrede og hidsighed formaaede Citanten baade at drikke med sig og at blive i huuset længere end hand vilde. 5. Om ikke Vidnet tillige med fleere i huuset værende paa Uldrich Diedrichsens Vink gick paa dørren da de fornam at Uldrich Diedrichsen havde ondt i sinde med Citanten, og hvem de til stæde værende Var.

Til 1ste qvestion svaret hand dette Aars Vaar men dagen erindrer hand ikke var Vidnet mod Aftenen i den indstevntes huus hvor Citanten Erich sad men da Var Uldrich ey tilstæde da Vidnet indkom, men lidt der efter kom Uldrich ind i stuen og var beskienket, til 2den qvestion svarede jo at Citanten paastod 20 sk for sit Arbeyde som den indstevnte paastod at være formeeget, siigende derhos omsiider ja du skal faae din betalning om du vil have en halv Rixdaler men du skal ey sye et Sting meer for mig til 3die svaret Ney, ey sam/m/e at kunde mindes til 4de svarede at hand bad Citanten bie, siden hand vilde skienke ham med et Krus Øhl førend hand gick bort, men ey kunde see at det var i Vreede til 5te qvestion svaret det hand ey fornam det Uldrich Diedrichsen enten Vinket af Vidnet selv eller de andre til stæde værende at gaae ud paa dørren, og ey hørte andet end Uldrich skielte Citanten for Slubbert og hundsvott men ey videre sloeg ham, Videre forklaret at en Snedker fra byen gick ud og raabte Vidnet ud for dørren siigende Vidnetz hustrue Var ude som ey var saa, men da Vidnet kom ind i Stuen, Var hvercken Citanten eller den indstevnte derinde, Videre Viste Vidnet ikke at forklare

Blechingberg for Citanten begierede Forelæggelse under Fals Maal for de udeblivende Vidner og Laugdags forelæggelse for den indstevnte.

Eragtet

Vidnerne Chistine Rasmusdatter, Claus Aarestad med hustrue Endre Arbeyds Mand logerende hos Claus Aarestad forelægges under Falsmaal og den indstevnte Uldrich Diedrichsen Lavdag til næste ting førstkom/m/ende Aar, at møde for at aflægge deres Vidnesbyrd og svare i Sagen.

D/en 5te ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rætt

Og følgende udi Sagen indstevnt af Assessor Jaen von der Lippe Contra Christopher Espeland.

Dømt og Afsagt!

Ved Stevne Maal til nestleeden Som/m/erting haver Citanten Assessor von der Lippe paasøgt, at den indstevnte Christopher Larsen skulle betale den Gield af 16 rdr hand han/n/em efter beviis Var pligtig, som og efter Citantens Tilstaaelse er siden Sagen kom i Rette og Forelæggelse givet, til fulde betalt hvorfor Sagens bekostning allene paastaaes Dom for i følge det udstædde stevnemaal, Thi kiendes her Ved for Rett, at den indstevnte sam/m/e bør til Citanten betale med 2 rdr 3 mrk ubereignet Dom/m/ens løsning, som alt 15 dage bør betales under Adferd efter Loven.

Ditto von der Lippe Contra Jacob Joensen Sambdahl
Dømt og afsagt

For pligtig Gield efter Revers haver Citanten Assessor von der Lippe indstevnt sistleeden Som/m/erting Jacob Joensen Sambdahl som sam/m/e Gield har tilstaaet at Være 10 rdr 8 sk, tillige og for resterende Landskyld for sistleeden Aar 1753 den Summa 2 rdr 2 mrk 13 sk, hvilcke siste landskylds pænge Citanten efter giorde declaration har imidlertiid Sagen har

1754: 35b

Været under Rettergang har bekom/m/et, altsaa bliver den indstevnte {tilfunden} tilfunden allene at betale den efter beviis Resterende Summa med 10 rdr 8 sk men end og denne foraarsagede Processes Omkostning med 2 rdr 3 mrk ubereignet Dom/m/ens løsning som hand sparer i fald hand efter den belovede tiid indfinder sig med betalning, men i Vidrige fall 15 dage efter den/n/e Doms forkyndelse tillige med det forrige tildømte bør udreede under Adfærd efter Loven.

Derefter publicered

Simon Monsen Hauchelands udgivne Skiøde til Jacob Monsen Haucheland paa 10 1/2 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Haucheland dat: 4de 8ber 1754 vid: fol:

Fleere Sager fremkom \ey/ for Rætten ikke da Paaraabning skeede.

Fogden frem lagde de sædvanlige bielager som ved Sartors ting fra 1ste til 7 er *er anført da Silde vogerne Søreides blev taxeret for 48 sk Dolvigs 24 sk Madhopen 24 sk Biørnedahls 24 sk og Hope Qvern 2 mrk tilsam/m/en 1 rdr 80 sk

8. Bielager Var om Aftaget paa Unneland ey er forbedret
9. Om Postgaarden Borge.
10. Odels Mantallet blev og oplæst og uimodsagt

Restancen for dette Aars skatter beløber 572 rdr 5 mrk 8 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1754 opnevnes 1. Rasmus Johannesen Øvstetræ 2. Chrispinus Aaneland 3. Niels Grimen, 4. Mons Sædall 5. Mons Sandal 6. Ole Olsen Schiold 7. Lars Hornes og 8. Thomas Søre Gellestad.

Aastæds Sag holdet i Grøn Møller Huuset Ved Aarestad

1754 d/en 7de 8ber indfant Rætten sig paa Aastædet i Gryn Møllens Huus Ved Aarestad for sam/m/estæds at paakiende den Sag Hans Hendrich Grybel har indstevnt sin broder Johan Christopher Grybel for og til denne tiid er bleven efter den indstevntes Forlangende udsatt.

Hoved Citantens FuldMægtig Procurator Barth mødte og Vilde afvarte om den paaberaabte Contra Stevning Vorder in Cam/m/inered da hand derefter forbeholder sin Principal all Vedbørlig forsvar.

Otthesen mødte udi indstevnte Johan Christopher Grybels FuldMægtig Procurator Heitmans stæd, og fremlagde bem/el/te Grybels Contra Stevning i Sagen, hvorefter hand begierede den udsatt til saa beqvem Tiid at hand kand faae H/err Sorenskriverens eedelige Vidnesbyrd og det fornødne Tings Vidne beskreven.

Barth mødte for Hoved Citanten og Vedstoed Varselen men dernæst sagde at enden er begyndelsen lig paa Contra Citanten og fuldMægtigers siide, thi da de nu ikke kand ophidte noget til Udflugt saa foregives 1mo At fuldMægtigen Hechman skal Være hindred formeedelst Svaghed hvilcket dog ikke medfører Sandhed thi benevnte Hechmand Var selv

udi byetings Rætten denne dags formiddag tillige med Comparenten over Klocken 12 slætt og der procederede de ham anfortroede Sager ligesom hand og afvigte freedag mødte her paa Møllendahls Tinget. 2do At Sing/neu/r Otthesen beraaber sig at Vil indstevne Hr: Sorenskriveren til Vidnesbyrds Aflæggelse er ligesaa urimelig som lovstridig, siden Tvistigheden som her ventileres og paastaaes Dom om, allene herrører af en lovlig indgangen Contract mellem Citanten og hands broder betreffende denne Mølles afstaaelse og Overdragelse

1754: 36

altsaa haabede Comparenten at denne ærede Rætt, ikke antager eller i minste Maader Reflecterer paa Contra Citantens urimelige forestillelse om Sagens Udhall og Udsættelse, men derimod efter forhen giorte Lov grundede paastand nu expiderer Sagen med uopholdelig Dom, og det med tillæg for denne dags procedur og Comparentens Sallarium foruden foranførte bereigning, paa hvilcket alt hand kraftigst protesterede og forbeholdt sig all Vedbørlig Paaanke om længere Udhall skulle bevilges og om Ejendom/m/en disimidlertiid kunde Ved Ildebrand eller andet tilfalde geraade til Undergang og Ødelæggelse.

Otthesen saavidt angaaende den 1ste Post producerede Hechmans skriftlige tilkiendegivelse til hands Principal Contra Citanten hvorudi hand overgiver Sagen til hands Principals egen besørgelse, siden hand formedelst Svaghed i sin Ryg ey tør vaage sig til hæst, angaaende den 2den Post derom anviiste hand Contra Citantens Memorial til Hans Excellence Høy Velbaarne H/err Stiftsbefalings Mand von Cicignon om en *satte (sætte) Dom/m/er at faae beskicket hvilcket hand og er forundt og Procurator Johan Simon Cramer der til befalet, og i saadan Anledning protesterede Comparenten paa at nyde den begierte Anstand og ey med Rætten at Vorde overiilet

Procurator Barth Replicerede at Hechmand gierne kand giøre sig Svag om det Var hver tiime paa dagen; seer naar hand manglede hands fornødne Medicamenter, hvorfor denne Post hensvinder som unøttig af sig selv, og hvad sig den 2den Post betræffer da sees at hans Excellence H/err Stiftsbefalings Mand von Cicignons givne Tilladelse til en Sette Dom/m/er er dateret d/en 31 aug: sist leeden inden hvilcken tiid Contra Citanten kunde have besørget sig Tings Vidne eller i det mindste ankyndiget Stevning om hand der til havde havt intention og vedkom/m/er det i Memorialen foregivne aldeelis ikke denne Sag som her føres, men er lutter inventioner for at hindre en fattig Mand fra sin lovlige Rætt og fra tiid til anden at spilde ham pænge af pungen thi igientoeg Comparenten sin forrige protest om uopholdelig Dom.

Otthesen Replicerede at den Ophold som er foreløben siden Resolutionen til satte Dom/m/er blev obtinered, er skeed allene af broderlig Kierlighed i haab at Hoved Citanten skulle formaaes til mindelig Composition, men nu da hand fornem/m/er at have taget feyl i sine tancker, Vedblev hand sit forrige og formoder at Vorde forundt den begierte Udsættelse

Eragtet!

Da den anviiste Constitution for en Sætte Dom/m/er \bevilger/ at modtage mit Sorenskriver Garmans Vidnesbyrd, forinden denne Sag kand sluttes og optages til doms, kand tiiden ey til Udsættelse beram/m/es forinden Contra Citantens fuldMægtig enten anviiser Stevning til mit Vidnesbyrds Aflæg, eller selv forlanger den fornødne tiid, vil altsaa paa Contra Citantens fuldMægtiges nermere explication ankom/m/e \om hand/ paa sin Principals Veigne holder den forlangte Anstand uomgiengelig fornøden til sin Sags fornødne Tarv, og til hvad tiid hand forlanger Sagen desaarsage udsatt.

Otthesen i Anleedning af Rættens Respective Kiendelse og siden Vederparten boer uden Tinglavet begierede Udsættelse i det minste til Høstetinget for Mielde Skibbreede holdes og saa lang tiid derover at Tings Vidnet kand faaes taget beskreven.

1754: 36b

Barth lod tilføre at den ærede Rætt noksom fuldkom/m/en bemerker at de brugende inventioner allene hensigter til Sagens ulovlige Ophold og for at udsvelte Citanten som en gandske fattig og Uformuende Mand, og om det maatte Være Contra Citantens Alvor at føre H/err Sorenskriverens Vidnesbyrd da skal Comparenten paa hands Principals siide uden Videre Stevne Maal og uden exception og hvor den Constituerede Dom/m/er Vilde sætte Rætten enten det Var her eller i Bergen paa det Sagen engang kand kom/m/e til Endskab, tage til Gien Mehle, men i Vidrig fall protesterede Comparenten endnu som før paa uopholdelig dom siden Contra Citanten nu over et halvt Aar har benøttet sig af Møllen og Vedhørende Ejendom som hoved Citanten lovlig er overdraget, ligesom hand og maae befrøgte at den gandske og aldeelis til sist Vorder Ruinered om ikke ødelagt.

Otthesen kunde ikke andet end Vedblive sin forrige Proposition siden sam/m/e er lovgrundet og det ey kand Viides om den satte dommer saa just kunde treffe paa den tiid som H/err Sorenskriveren kand falde beleyligt

Eragtet!

Da Høstetinget for Mielde Skibbreede sist i Nov: Maaned holdes og andre Tinge til d/en 4de Decbr: Continueres bliver Tiiden i tancke at Tings Vidnet kand Vorde sluttet og beskreven meddeelt udsatt til d/en 10de Decbr: førstkom/m/ende.

Imidlertiid betaler Contra Citanten Rættens Gebyhr for sit mødende paa Aastæden for denne dags forrettning som den der har ved sin begierte Anstand til i dag sam/m/e forlanget.

Lars Hansen æskede sin Sag udi Rætte Contra Johan Christopher Grybel efter forrige tiltale som til denne tiid er udsatt

Procurator Otthesen gav tilkiende at det seeniste Rættes dag anviisde Contra Stevne Maal har Johan Christopher Grybel holt unøttig at forkynde siden Vidnerne har Været uvillig at aflægge Deres Vidnesbyrd for denne Rætt som det eene Vidne Diedrich Hagelsteen boer i Arne Skibbreede saa for at faae hands Vidnesbyrd og det fornødne Tings Vidne beskreven begieret hand Sagen udsatt til 8te dage efter nestanstundende beram/m/ede Høsteting for Arne Skibbreede, imidlertiid vil hand besørge det 2det Vidne for Bergens byetings Rætt afhørt med Tings Vidne besørge beskreven for her at i Rette lægge.

Lars Hansen mødte selv og forlangede som en gemeen Mand ikke kand taale saadan lang forhalelse og Proces efterdi hand haver en reen Obligation og forlanger altsaa at nyde Dom til sine pængers betalning med Processes Omkostning.

Otthesen Vedblev sit forrige og protesterede mod Overiilelse af Rætten.

Eragtet!

Da den seeniste Rættes Dag anviiste Contra Stevning ey er i dag fremkom/m/et i Rætten formeedelst foregivne Aarsag at sam/m/e ey er forkyndt for de Vidner som ey godvillig vil møde hvoraf Vidnet Diedrich Hagelsteen navngives at boe i Arne Skibbreede, da i hvorvel det har anseelse at Contra Citanten betiener sig af unøttige Udflugter for at bringe sig selv i disstørre Omkostninger, bliver det dog i henseende til Vidnet Diedrich Hagelsteens Vidnesbyrd af Contra Citanten paastaaes at blive fornøden paa hands

1754: 37

Siide at Vorde ført, som ey forinden hands Competente Foro kand erhverves der til nestanstundende Decbr: Maanedtz begyndelse foretages, hvorved den af Contra Citanten paastaaede Anstand bevilget til d/en 10 Decbr: førstkom/m/ende, da Contra Citanten paalægges til sam/m/e tiid at slutte Sagen til Doms.

Imidlertiid haver Contra Citanten Christopher Grybel som denne Aastæds Sag til i dag haver faaet beram/m/et at betale Rættens Gebyhr.

Guulens Skibbreede

1754 d/en 10de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt paa Ting stædet Schieljehavn i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd

Hvor da de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og Videre Ordres bleve publicerede ligesom for \nest/ forrige Skibbreede.

Dernæst blev

aflyst Ole Jacobsen Bransdahlens udgivne Pante Obligation dat: 11 8ber 1745 paa Capital til H/err Som/m/er skyldig 30 rdr efter Creditors paateignede qvittence af 18 Sep: 1754 nu af Pante bogen udslettet.

2. Hr: Ludvig Daaes udgivne bøxelsæddel til Hans Olsen Bogen paa 2 pund Smør i Gaarden Botnen dat: 28 Maij 1754 med Rev:

3. Abel Lem S/a/l/ig/ á Møinichens udstædde bøxelsæddel til Ole Sieursen paa 18 Mark Smør i Gaarden Nesse dat: 24 Maij 1754 med Rev:

4. Skiftebrev paa Haveland dat: 17 Junij 1754 efter Brithe Johannesdatter

5. ditto paa Miømen af 13 Junij efter Guraae Jetmundsdatter

6. ditto paa Lille Mattre dat: 20 Junij efter Sigri Nielsdatter

7. ditto paa Tvedt dat: 17 Junij efter Lasse Jonsen

8. ditto paa Schieljehavn d/en 10 Maij forrettet efter Pigen Johanne Pedersdatter

9. ditto paa Rambiør d/en 19 Junij efter Rangnille Ellingsdatter

10. ditto paa Haugsdahl d/en 20 Junij efter Anders Monsen

11. ditto paa Watnøen d/en 14 Junij efter Lars Olsen.

12. H/err Thomas Som/m/ers udgivne bøxelsæddel til Elling Jacobsen paa 2 p/un/d Smør i Gaarden Weddevig dat: 22 Sept: 1754 med Rev:

D/en 11te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publicered følgende

1. Skiftebrev forrettet paa Miømnen d/en 13 Junij efter Dordi Hansdatter.

2. Michel Endresen Miømnens Skiøde til Sieur Michelsen paa 18 Mark Smør 1/8 faar i Gaarden Miømnen dat: 10 8ber 1754 vid: fol: 499

3. Ole Jacobsen Svardahlens Skiøde til Otthe Jonsen Brananger paa 1 pund Smør i Gaarden Svardahlen dat: 10 8ber 1854

4. Bendix Finsen Giertaases Skiøde til Mons Jonsen paa 3 1/4 Mark Smør i Gaarden Aandeland dat: 10 8ber 1754

5. Niels Iversen Mitthues bøxelsæddel til Ole Hansen paa 1/2 Løb i Gaarden Molde dat: 10de 8ber 1754 med Rev:

6. Otthe Jonsen Branangers bøxelsæddel til Anders Olsen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Svardahlen dat: 10 8ber 1754 med Rev:

7. Lars og Friderich Miømnens bøxelsæddel til Lars Olsen paa 9 Mark Smør i Gaarden Dyrgroven dat: 10 8ber 1754 med Rev:

8. Magdalene S/a/l/ig/ Sorenskriver de Fines udgivne bøxelsæddel til Ole Michelsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Frøsetter dat: 7 8ber 1754 med Rev: ej dat.

D/en 12te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Og da ingen Sager efter Paaraab fremkom for Rætten blev de sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab som Ved nestforrige Skibb: som i alt og uden forandring blev som forhen besvaret untagen til 3 qvestion at Ved Birchnes er funden og bierget en hollandsk Skibs baad som Consul Fasmer paa Vedkom/m/endes Veigne legitimerer Ejer for

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 112 rdr 5 mrk 4 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1755 opnevnes følgende 1. Jon Jonsen Birchnes 2. Ole Andersen Watzvig 3. Iver Jørgensen Dahle 4. Hans Clausen Dahle 5. Jacob Michelsen Kielbye 6. Johan Johansen Bircheland 7. Mons Larsen Hosteland og Niels Monsen Qvam/m/e.

1754: 37b

Lindaas Skibbreede

1754 d/en 14de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt paa Tingstædet Brudeknappen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten betienende Laug Rættes Mænd som alle møtte,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordres oplæste som Ved nestforrige Skibbreede.

Dernæst publicered

1. Skifte brev paa Gaarden Oenes d/en 10 Junij efter afgangne Marthe Michelsdatter.
2. Jørgen Christensen Morsings Odels Lysning til Gaarden Aaraas skyldende 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt dat: 8 8ber 1754 vid: 500
3. Niels Olsen Lies med fleere selgeres udgivne Skiøde til Peder Andersen Bernes paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 1/4 faar og 1/4 tønde Malt i Gaarden Fam/m/estad dat: 20 Maij 1754 vid: fol:
4. Ole Bleeges udgivne Skiøde til Johannes Tollachsen Recheraas paa 18 Mark Smør 21 Kander Malt i Gaarden Nedre Tvedt dat: 12 aug: 1754 vid: fol:
5. Sessionens Pass for Sande Olsen Tvedt som dimitteret dat: 13 Junij 1754.
6. Hr: Lyder Fasting paa Hr: Justitz Raad Bagers Veigne udstædde bøxelsæddel til Sieur Olsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Rongevehr dat: 4de 8ber 1754 med Rev: ej dat.
7. Michel Arnesen med Curator Niels Østreim med fleeres Værgers udgivne Skiøde til Anders Olsen paa 9 Mark Smør i Gaarden Lervog dat: 14de 8ber 1754 v: 500
8. Iver, Niels, Baar og Peder Fam/m/estads giorde freedlysning om deres paaboende Gaards underliggende Herligheder dat: 14 8ber 1754 vid: 500
9. Gulach Knudsen Hauchaas og Michel Rises Skiøde til Erich Olsen Børrilde paa 18 Mark Smør 12 Mark fisk i Gaarden Oxnes dat: 14 8ber 1754
10. Erich Hansen Fonnebust sit Skiøde til sin Sønn Ole Erichsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Fonnebust ej dat, et fol:
11. Erich Olsen Børrildes bøxelsæddel til Sønnen Ole Erichsen paa 18 Mark Smør 12 Mark fisk i Gaarden Oxnes ditto dato med Rev:
12. Jacob Erichsen Wichene givne Grunde og fæste sæddel til sin Stivfader Niels Michelsen Østreim at opsætte sine Huuser paa hands Jordepart Wichene mod aarlig Grundeleye 1 mrk dat: 14 8ber 1754.

D/en 15de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret
Hr: Ludvig Daaes udgivne bøxelsæddel til Besse Jacobsen paa 11 1/7 Mark Smør 7 3/7 Kande Malt og 5 4/7 Mark fisk i Gaarden Sættre dat: 3 Julij 1754 med Rev: ej dat.

Kam/m/eRaad og Foged Smith paa Justitiens Veigne efter forrige Tiltale
Contra Ole Olsen Rebnor.

Citanten Fogden Smith fremlagde den sistleeden Som/m/erting afsagde Lavdags Forelæggelse for de 2de under Lovens falsMaal forelagde Vidner Ingebrict Michelsen og Brithe Lars Datter som af Stevne Vidnerne Lars Fielsende og Michel Øfre Schodven samt Ole Bruvold at Være efter deres paateignings Udviis lovlig forkyndt.

De indstevnte og forelagde Vidner mødte begge Vedtagende lovlig Varsel, den paagieldende Ole Rebnor mødte ligeleedis.

Fogden forlangte de mødende Vidner at Vorde afhørte og i Eedtagne. Og efter at Eeden af Lov bogen for de mødende Vidner Var oplæst og behørig formaning Var dem givne at Vogte sig for MeenEed, Aflagde

Vidnet

1754: 38

Ingebrict Michelsen sin Corporlige Eed og forklarede følgende, det hand for nerværende tiid er hos sin Fader, men afvigte Aars Pintze Aften tiente hos Ole Olsen Rebnor, hvor hand da hørte at Marie Hansdatter som var i Ole Rebnor[s] stue forinden Vidnet indkom brugte en deel skiels Ord imod Ole Rebnor, hvorom de talte Var dette at hun tiltalte Ole Rebnor for die hand ey som de andre Grander paa Gaarden havde gieret, hvortil hand svarede naar du skaffer mig det fornødne til Gierdet at giere skal jeg som de andre Være dig behielpelig, men omsiider da hun Videre talte bad Ole Rebnor hænde gaae ud af Stuen, og i det hun gick ud paa Dørren kastet Ole Rebnor et støcke bord paa 2de tver haands længde efter Encken Marie Hansdatter men traf hænde ikke, og i det sam/m/e gick hand ud efter hænde paa Dørren, og lidt derefter gick Vidnet ud for at see i Dørren af stuen hvor Ole Rebnor Var hende, saae hand Ole Rebnor luckede Uddørren eller Svaldørren uden for Stuen til, og derefter kom ind i stuen og satt sig ned, strax derpaa hørte Vidnet som Var i Stuen at Encken Marie Hansdatter græd og raabte paa Naboen Lars Rebnor og beklaget sig for ham hvorleedis Ole Rebnor havde reedet hænde til, men Ole Rebnor gick ey ud af sin Stue førend længe derefter, ligesom og Vidnet forblev i stuen over 2de timer derefter, men dog ey saa Encken derefter maaskee efter en 8te dages forløb. Videre efter Tilspørsel forklarede dette Vidne, at da Encken som melt græd og raabte uden for og Ole Rebnor Var indkom/m/en i Stuen tilspurte Ole Rebnors Kone og Værmoder som Var inde i Stuen hvad hand giorde Encken Marie Hansdatter, hør nu hændes Læte eller Raab, hvortil Ole Rebnor svarede jeg giorde hænde ikke noget, det er Allene hændes Sinde og Vreede Ole Rebnor tilspurte Vidnet om hand ey hørte at Marie Hansdatter skielte ham for en bedrager, Vidnet svarede hand hørte hænde sige til den indstevnte hand begierede Uret af alle Granderne paa Gaarden, 2do om hand saae om hand nemlig Ole Rebnor kastede det vudne støcke boer ende efter Encken Marie Vidnet vedblev sin forrige Udsiigelse det hand saa at hand kastede boerdstøcket efter Encken da hun gick Ud af dørren saa at sam/m/e traf paa dørren. Videre havde dette Vidne ey at forklare.

Det 2det Vidne Brithe Larsdatter blev dernæst fremkaldet og efter aflagd Eed forklarede det hun paa Fediø Landet hos Mons Knudsen Berge nu er tienende men sistleeden Aars Pintze Aften tiente hos den indstevnte, hvor hun da kom uden for Ole Rebnors Stue eller

Uddør og den sam/m/e Om vundne tiid saae at Encken Marie Hansdatter satt i dør stocken paa Uddørren af den indstevntes Stue, grædende og blodig i Ansigtet ligesom og saae at der laae blod uden for Dørren paa steenene tæt Ved Dørren, ligesom og At bem/el/te Encke sagde til Vidnet at Ole Rebnor havde slaget hænde, derpaa bancket Vidnet paa Uddørren som Var tillugt for at kom/m/e ind i Oles Stue, og da der blev oplugt men af hvem Veed Vidnet ey at erindre, sagde Vidnet der

1754: 38b

*der ligger blod uden for dørren paa steenene, hvorpaa Ole Rebnors Hustrue strax toeg en Soplim eller kost og gick ud og feyet det bort imidlertiid blev Vidnet efter i Oles Stue, Videre forklarede Vidnet at da hun kom til Encken Marie Hansdatter der sad som melt ude paa dørre stocken, Var endnu ingen kom/m/et til hænde skiøndt hun raabte og derefter saae at Enken gick til Naboen Lars Rebnor, og efter dette var skeed at Encken var gaaet til bem/el/te Lars Rebnor bancket Vidnet paa dørren og som forhen sagde at der laae blod uden for dørren men efter at Ole Rebnors Hustrue havde feyet blodet fra dørren kom hun strax ind i stuen igien og lod Uddørren staae oben efter sig, dog hørte Vidnet da Encken talte med Lars hun sagde det skal blive Ole Rebnor en dag i dag for det hand har slaget og handlet mod mig, men i Stuen hørte *hand (hun) Ole Rebnor ey talte Videre derom Vidnet efter tilspørsel sagde det hun ey vist kand erindre sig om forrige Vidne Var i Stuen da hun indkom som omvundet er.

Det forrige Vidne under forrige aflagde Eed sagde det hand saae, og hørte at Vidnet Brithe Larsdatter kom ind i stuen og talte de Ord at der laae blod ude for dørren men ey saae hvad enten Oles Kone gick ud for at feye det bort eller ey, da hand sat ved sit Arbeyde og saalede Skoe.

Ole Rebnor tilspurte Vidnerne om de har seet det hand har slaget Encken enten med haand eller fod eller om de kand siige at det blod der var uden for dørren Var af ham foraarsaget paa hænde. Vidnerne svarede de Vedbliver deres aflagde forklaringer,

Ole Rebnor anmelte det hand med muntlig Contra Stevning har indkaldet Encken Marie Hansdatter for de beskyldninger hun i denne Sag har havt imod ham at have slaget hænde blodig, ligeleedis og for de Skiends Ord hun har brugt imod ham, det hand Var en bedrager derfor at lide Dom.

Stevne Vidnerne Michel Michelsen Fonnes og Besse Fonnes fremstode, og efter aflagd Eed om Stevne Maaletz forkyndelse forklarede det de for meer end 14 dager siden har indstevnt Encken Marie Hansdatter for hændes tilhold Stæd og talt med hænde selv for at svare til de beskyldninger hun havde mod Ole Rebnor at have slaget og spendt hænde, samt skieldet ham at hand har Vildet bedrage alle hændes Grander, der for at lide dom

Encken Marie Hansdatter mødte Vedtagende lovlig Varsel, og tilstoed og Vedblev sin Sigtelse imod Contra Citanten det hand haver slaget hænde til blods den omvundne tiid og lader det ankom/m/e paa de førte Vidners forklaring, siigende derhos at førend hun blev stevnt en 3 Uger for denne tiid kom Ole Rebnor og toeg hænde i sin egen boe, og bød hænde 2 rdr i forligelse paa det hun skulle fragaae sin Sigtelse det hand havde slaget hænde, og igien lyve paa sig selv det hun enten havde slaget sig selv eller paa anden Maade var kom/m/et til skade, og at hun skulle ligge sig Svag paa de tiider Tinget skulle holdes, hvortil Comparenten svarede Ney, det hverken kand eller Vil jeg giøre

1754: 39

men lader det ankom/m/e paa dom.

Ole Rebnor benegtede Enckens forestillelse i alt, og alt henskiød sig angaaende de skiels Ord Encken har brugt imod ham til de afhørte Vidner i Citantens Sag saavel denne som forrige Rættes dage, og i øvrigt lod det ankom/m/e paa Dom

Kam/m/eRaad Smith som Citant og Actor sagde at som de førte Vidner til deels giver Formodning og i sær de siste i dag førte om at Qvinden Marie Hansdatter Var slaget til blods, nok paastoed hand at indstevnte Ole Olsen Rebnor derfor bør lide og undgielde efter Lov samt at betale Processens Omkostning, hvorom hand var Dom begierende.

Parterne havde ey videre til Sagens Slutning at angive

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Morgen Formiddag

D/en 16de ejusdem blev Rætten igien satt og følgende i Parternes tilkaldelse

Dom afsagt!

Ved mundtlig Stevne Maal haver Deres Kongl/ig Maj/este/ts Kam/m/eRaad og Foged Rasmus Smith efter Reqvirentindens Marie *Johannes Datters til ham indkomne besvær og Klage Maal paa Justitiens Veigne til sistleeden Aars Høste ting indstevnt Ole Olsen Rebnor, som den der sigtes at have slaget bem/el/te Klagerinde Marie *Johannesdatter i Ansigtet til blods, hvorom at Vidne\ne/ de Citerte Vidner 3de Rættes dage, nogle hver gang, ligesom de har Comparered, ere afhørte, mod bem/el/te Søge Maal, som dog med Vidner er for en deel oplyst, har den sigtede Ole Rebnor stædse anført sin benægtelse, men tilsist, efter alle Vidner var førte, incam/m/inered sin Contra Stevning mod Klagerindens Sigtelse og brugte Skieldsord, og dernæst Referered sig til de af Citanten førte Vidner uden at indkalde \fleere eller/ andre Vidner i Sagen, hvorefter hand indlod Sagen til Doms paa sin Siide. Naar altsaa denne Sag efter de aflagde Vidners eedelige Forklaringer Overveyes, bliver det ubenægtet at jo Klagerinden afvigte Aars Pintze Aften har Været til Ords og samtale med den indstevnte Ole Rebnor udi hands egen Stue, hvor da deres Vreede har bragt det saavidt, at Ole Rebnor har udviist Klagerinden derfra, og derefter følget ud med hænde uden for Dørren, men noget derefter lucket Uddørren for Stuen og indgaaet i Stuen, hvorpaa strax efter Vidners forklaring hørtes Graad og Skrig af Klagerinden, der tilkalte sine Naboer som og kom {for Vidnerne} da hun for Vidnerne Sc: Lars Jonsen med hustrue og Ole Pedersen med hans Hustrue beklaget sig saaleedis at Være som Vidnerne erfarede blodig og slagen i Ansigtet under Øyet, og optrudden og hæVet i Ansigtet, som Klagerinden sagde den indstevnte Ole Olsen Rebnor havde giort. End Videre har Vidnet Ingebrict Michelsen forklaret det hand saae den indstevnte kastet et støcke bord Ende efter Klagerinden da hun gick ud af dørren, som dog ey ram/m/et men treffet i dørren, da den indstevnte efter fulte Klagerinden sam/m/e tiid uden for dørren og da Vidnet Vilde gaae ud at see efter dem begge, mødte den indstevnte Vidnet, og tillugte dørren for Svalen, uagtet der strax hørdes Graad og Klage af Klagerinden uden for, saa at den indstevn[tes]

1754: 39b

egen Hustrue spurte hvad hand nemlig hændes Mand havde giort Klagerinden, hvortil hand brugte nogle løse Undskyldninger det Klagerinden giorde det af Vreede og et ondt Sind, dog gick den indstevnte ey ud af Stuen siden, ligeleedis giver Vidnet Brithe Larsdatters aflagde Forklaring ey mindre Oplysning og Formodning om den indstevntes slette Medhandling mod Klagerinden, i det Vidnet saae ey allene Klagerinden sidde uden for Uddørren der græd og beklaget sig, men end og at Være blodig og slagen i Ansigtet, ja saae blod ligge uden for Dørren paa Steenene, hvorefter da Klagerinden gick fra hænde til sine Naboer, bancket \Vidnet/ paa Dørren og efter hun blev indladt advarede om det blod hun paa Steenene havde seed, hvorpaa den indstevntes Hustrue strax tog en Kost med sig i haanden og feyet blodet fra

Dørren og siden kom ind i stuen, hvilcket ey er imodsagt men af Ole Rebnors egen Hustrue tilstaaet; Til sist ansees og den Indstevntes tilbud til Klagerinden om forlig noget mistænckelig ved det hand \nyelig/ vilde søge at forleede hende at imodsige sig selv og formaae hænde at siige hun selv derudi at have Været skyld, det hun blev blodig Hvilcke Omstændigheder noget (meget?) oplyser Sagen til at fatte visse Formodninger at den sigtede Ole Rebnor er sagskyldig udi det paasøgte.

Thi kiendes og døm/m/es hermed for Rætt, at, i henseende Sagen det udkræver i Mangel af nøyagtig beviis, bør den indstevnte Ole Olsen Rebnor i Citantens og Klagerindens lovlige Tilkaldelse, i fald hand trøster sig der til, i følge Lovens 1ste bogs 14 Cap: 6 art: {giøre} \fralægge sig sagen med/ saadan benegtelses Eed, det hand den omvundne tiid hvercken med haand eller andet Leegems Lem eller paa nogen slags Maade eller \med noget/ brugte Middel eller instrument har slaget støbt eller kastet Klagerinden Marie Johannesdatter til blods i Ansigtet eller under sit Øye, og aldeelis ey der til at have Været Aarsag, og saaleedis gandske at Være uvidende om hvorleedis hun til sam/m/e blodslag er kom/m/et; Men i Mangel af saadan Eeds aflæggelse bør den indstevnte ey allene for sit uanstændige og usøm/m/elige Forhold i følge Lovens 6 bogs 7 Cap: 8 art: at bøde 9 rdr og desuden efter nest foregaaende 6 art: 6 rdr 4 mrk 8 sk, tilsam/m/en 15 rdr 4 mrk 8 sk, men end og til nogenleedis Satisfaction til den forurettede \betale for/ Skade, Møye og Reyser 4 rdr, og udi Processens Omkostning 2 rdr, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven, men i dessen Mangel derfor at straffes paa Kroppen, i øvrigt bliver de Ord som er talte imellem Parterne i Vreede, anseede som de der ey bør kom/m/e nogen af dem til Videre Nackdeel, men Være som utalte og mortificerede

Derefter publicered

Frue Justitz Raad Frimands udgivne bøxelsæddel til Michel Michelsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Bragøen dat: 23 april 1754.

Fogden Smith efter forrige Tiltale Contra Ole Lagesen frem lagde Rættens seeniste Rettes Dag givne forelæggelse med paateigning om dens forkyndelse.

1754: 40

Ole Lagesen Ved fremsændte begier forlanget Udsættelse til næste Ting, og begierer til besvarelse hvis i Sagen er fremlagt

Citanten sagde at endskiøndt hand mod den begierte Anstand billigen kunde protestere, saa dog for at Viise sig føyelig udi at unde ham den tiid, hand til sit forsvar behøver Var hand ikke imod den begierte Udsættelse til næste Ting, og for Resten overlod til Rætten sam/m/e at accordere

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste ting Accorderes, allerhelst Citanten imod sam/m/e ey har protestered.

Fleere Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten Derefter blev de sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab attestered ligesom for nestforrige Skibbreede, ligesom og svaret at Bachebøe og Store Fieldsbøe endnu som tilforn er øde liggende, Laxe og Silde Voger indbereignet Hundvens Qvern blev i alt taxeret til 1 rdr 48 sk

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 404 rdr 11 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1755 opnevnes, 1. Ole Monsen Indre Lyhren 2. Anders Monsen Lauaas 3. Michel Knudsen Riise 4. Anders Gudmundsen Hopland 5. Anders Magnesen Leerøen 6. Lars Wendelsen Severøen 7. Ole Monsen Hopland og 8. Erich Olsen Synsbye.

Herløe Skibbreede

1754 d/en 17de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Herløe Skibbreedes Almue paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som alle mødte,

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og Videre ordres oplæste som Ved nestforrige Skibbreede

End Videre bekiendtgiort Deres Excellence H/err StiftsambtMandens Ordre at lade efterlyse en Svensk Toldskriver Peter Wastrum som er deserteret fra sin betiening med endeel Oppebørsler dat: 9 8ber 1754

Dernæst publiceret følgende documenter

1. Skiftebrev forrettet paa Tostensvig d/en 16 Maij 1754 efter Ingebor Mons datter vid: fol: 500
2. Publiceret Frue Justitz Raad Ingebor Maria Krog de Knagenhielms udgivne Pante Obligation til sin Sønn Peter Christian Krogh, hvorudi til forsickring for Capital 560 rdr giVes til forsickring endeel Specificered Løsøre, sam/m/e Obligation er dateret d/en 30 Sept: 1750 vid: fol:
3. Birke Dom/m/er Zacharias Fæsters givne bøxelsæddel til Niels Michelsen Meeland paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Holme dat: 12 Sept: 1754 med Rev:
4. Frue Ingebor Magrethe Krogs bøxelsæddel til Niels Magnesen paa 12 Mark Smør 6 Mark fisk 1 Kande Malt 1/4 Part i Laxe Vogen Søre Hauland dat: 7 8ber 1754 med Rev:
5. H/err Jens Bergendahls bøxelsæddel til Anders Halstensen Mæland paa 2 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Meeland dat: 1 8ber 1754 med Rev:
6. David Frichs givne bøxelsæddel til Gudmund Jensen paa 6 Mark Smør eller 1 skillings Jordepart i Nedre Kleppe dat: 4 febr: 1754

D/en 18de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret

1. Elling Nielsen Nore Aadlands sluttede Forlig med Yttre Sæbøes Ejere og beboere angaaende deres Fædrift og Lands Lod i følge gamle Dom/m/e at tilstæde dem at bruge som tilforn og reedelig at deele Lands Lodden de har part udi dateret 11 Maij 1754 som ordlydende i Skiøde protocollen fol: 500 er indført

1754: 40b

2. Elling Nielsen Nore Aadlands udgivne Skiøde til Ole Knudsen, Lars Olsen Lars Hansen, Jacob Peersen, Peder Monsen og Thomas Knudsen Lansvig paa 1/2 Løb Smør 1/4 tønde Malt i Gaarden Nore Aadland dat: 13 Julij 1754. vid: forl: 501
3. Ditto Kiøberes udgivne bøxelsæddel til Selgeren Elling Nielsen Nore Aadland paa sam/m/e brug i ditto Gaard Nore Aadland ditto dato med Rev: ej dat
4. Hendrich Bruus sin udgivne Pante Obligation til Michel Halversen Hielmen paa Capital 400 rdr med 2den prioritets forsickring udi Gaarden Nore Selle med underliggende Pladtz Sælsvogen dat: 14 Martij 1754 vid: fol: 500

5. Ole Olsen Kaursbøes givne Afkald til sin Værge Ole Jonsen Heggøen for alle de ham tilfaldne Arver som hand har faaet Rigtighed for og efter vurdering beløber 98 rdr 11 sk dateret 17 8ber 1754 vid: fol: 501.

6. Arne Arnesen Lars Arnesen og Karen Arnesdatters Afkalde til deres Værge Mathis Michelsen Wolle for deres bekomne Arve Midler dat: 13 April og 4 Sept: 1754.

Mathis Olsen Oen fremstoed og tilkiende gav det hands Moders Søster Helge Hansdatter der har i en 36 aars tiid havt sit til hold paa Gaarden Oen i Herløe Skibbreede og Mangers Præste gield og nu af Alder henved 60 aar er formedelst tiltagende Svaghed, efter de fra Chirurgs Lexau og Sognepræst H/err Frimands attest befunden og anseed at Være med den Spedalske Svaghed befengt, thi var hand Aarsaged at tilspørge saavel sine Naboer Jacob Rasmusen og Jens Johannesen Oen som og fleere Almues Mænd og Laug Rættet om de ey alle er Vel bekiendt at det svage Men/n/iske Helge Hansdatter aldeelis intet er eyende til hændes indlem/m/elses bekostning

De mødende 2de Mænd forklarede det hun aldeelis ey Videre kand Være eyende end neppe hun kand faae kiøbt sig Klæder for, og ey har noget Videre enten af Arv eller Ejendeele, som og fleere af Almuen sagde det hun har i lang tiid været svag og ey har kundet erhverve sig noget

Herom Var Comparenten begierende sig et Tings Vidne Meddeelt, som blev bevilget.

7. Ole Olsen Ole Gutthormsen Røseth Erich Arnesen Sæbøe Ole Waxtaule og Michel Haatofts Skiøde til Ole Johannesen Dahle paa 2 p/un/d 10 1/2 Mark Smør i Dahle dat: 18 8ber 1754 vid: fol: 501

8. Ole Johannesen Dahles {.....} til Anders Aschildsen Reistad udgivne Pante Obligation paa Capital 41 rdr 3 mrk dat: 18 8ber 1754 vid: Ejusdem: fol: 501

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabt.

Kristi Nielsdatter som er Niels Andersen Fosses Hustrue fremstod for Rætten og gav tilkiende det hun med muntlig Stevne Maal til dette ting tiid og Stæd har ladet indkalde Hellebor Monsdatter som er Ole Hansen Fosses Hustrue fordie hun for en 6 Ugers tiid siden haver med Næve hug slaget hende i Ansigtet, derom til Vidner under Lovens fals Maal indkaldet Tønnes Andersen Fosse, Peder Hansen Fosse og Christi Monsdatter som er Niels Johannesen Fosses Hustrue, som og til Vedermæhle ind kaldet den paagieldendes Husbond Ole Hansen Fosse, alt efter Sagens Omstændighed at lide dom

1754: 41

Paa den indstevntes Veigne mødte hændes Mand Ole Hansen Fosse som gav hændes Forfald til Kiende endnu ikke at have holdt sin Kierkegang efter hændes barsel sæng, men toeg paa hændes Veigne til Gienmæhle og Vedtoeg lovlig Varsel,

De indstevnte Vidner mødte ligeleedis Vedtagende lovlig Varsel til denne Sag.

Den paagieldendes husbond sagde det hand ey veed hands Kone er skyldig i det paasøgte som paa Vidnernes Forklaring faar at ankom/m/e.

De indstevnte Vidner blev alle fremkaldte og Eeden af Lov bogen dem forelæst og behørig formaning givet at Vogte sig for Meen Eed

1ste Vidne {Tønnes Andersen} \Peder Hansen/ Fosse efter aflagd Eed forklarede det for en 6 Ugers tiid siden kom Citantindens Sønn 13 aar gam/m/el løbende til Vidnet med Raab hand skulle kom/m/e fra sit Slotte Arbeyde hiem til at hielpe hands Moder som de Ville dræbe og da Vidnet spurte hvem vil giøre det svaret Barnet Hillebor og Ole og da Vidnet

kom hiem saa hand Citantinden sidde uden for sin egen Stue Uddør med haaret over Skuldrene og græd og imidlertiid Vidnet kom op til Citantinden saae hand dem Hellebor tillige med hændes Mand kom af Stuen, og Hellebor kom med den indstevntes Liin hue og lagde sam/m/e paa hændes hoved, og da hun gick sagde hun de Ord det Var tilpas du fick noget det skal du have fordi du løy paa mig, og da Vidnet tilspurte den indstevnte hvorleedis hun levede, svarede Citantinden, Hellebor har slaget mig helseløs, jeg er nu saa kied af jeg ønsker at kunde smyge under Jorden og da Vidnet Videre tilspurte hvorleedis den indstevnte havde slaget hænde svarede hun det Hellebor havde slaget hende et Slag under hvert Øre og 1 Slag lige for Munden og saae Vidnet ey videre blod end paa Citantindens Hund som stod tæt der ved. Og Veed Vidnet at der ofte imellem den indstevnte og Citantinden forhen har Været Trette men om denne Sag Veed Vidnet ey Videre at forklare

2det Vidne Tønnes Andersen Fosse fremstod ligeleedis og efter aflagd Eed forklarede ligesom forrige Vidne det Citantindens barn kom raabende at Vidnet maatte kom/m/e sin Moder til hielp, da hverken barnet[s] fader eller broder var hiem/m/e, men da Vidnet kom hiem Var allereede den indstevnte gaaet ind i sin Stue og lagt sig ned og græd, beklagende sig for Vidnet at Hillebor havde slaget hænde, men Hillebor som fulte Vidnet tillige med Ole Hansen Fosse, svoer det hun ey fick stort, men sagde der hos havde jeg ey gaaet saa som Vidnet forklared det hun laved frem/m/elig til *børsel (barsel) skulle du Være Værd at jeg havde denckt som er det sam/m/e som slaget, dig skickelig, og imens hørte Vidnet det den indstevnte stedse trettet den indstevnte imod, og saae ey videre end lidt blod paa Citantindens Hund som var tilstæde, dog har dette Vidne hørt af sin Kone det Hellebor i Gaard har sagt det hun Var saa Vreed da hun sloeg Citantinden at om hun havde havt Øx eller Kniv havde hun dermed giort hænde skade,

3die Vidne Kristi Monsdatter efter aflagd Eed forklarede det hun efter sin Naboes til bragte Kundskab at den indstevnte Var slaget gick til den indstevnte der laae i sin Stue og græd og saa ligesom trudden og rød i Ansigtet, og beklaget sig at være slagen af Hellebor, derpaa gick Vidnet til Ole Hansens Stue hvor Hellebor satt, og da Vidnet spurte om de Vidste hvad

1754: 41b

Kristi fattedes, svarede Helbor ja Vi veed, dog uden at siige videre og da Vidnet kom atter ned i den indstevntes Stue kom Hellebor og hændes Mand Ole Fosse tillige der ind, og da blandt andet hørte hun Hellebor sagde havde jeg ey gaaet klæd som jeg gaaer nemlig lavet til barsel, havde du Kirsti Væred Værd at jeg skulle dengt dig meer, og derefter hørte Vidnet Parterne talte med hverandre hvoraf tretten Var kom/m/et men Helborg vilde alt drive den indstevnte til løgnes, Og har den indstevnte saa Vel for dette Vidne som fleere Naboer beklaget sig det hun ey kand Være i freed for den indstevnte, som og længe for den tiid er skeed. Videre havde dette Vidne ey at forklare uden hun saa lidt blod paa Hunden ligesom forrige Vidne forklaret haver.

Citantens Husbond besværget sig over saadan Medfart hands Hustrue overveldes af allerhelst i hands fraværelse og altsaa paastod den indstevnte persohnlig maatte for Rætten møde til næste ting. hvilcket og Ole Olsen forlangede Anstand til

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Herbor Monsdatter forelægges Lavdag til næste ting at svare til den sigtelse som allereede Ved Vidner for endeel er oplyst, og til sam/m/e tiid at slutte Sagen paa sin Siide til doms.

Dernæst Publicered

Søren Rosenqvist og Gustaff Dondorfs udgivne Pante Obligation til Sing/neu/r Peter Lexau paa Capital 400 rdr dat: 25 febr: 1754 vid: fol: 501.

D/en 19de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt og da ey fleere Sager fremkom efter paaraab i Rætte blev de sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab attesterede.
De herudi Skibb: taxerede Laxe og silde Voger beløber 5 rdr 16 sk
Til de øvrige Qvestioner blev i alt svaret som ved nestforrige Skibbreede.
Restancen for indeværende Aars skatter beløber 345 rdr 4 mrk 14 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes, 1. Anders Andersen Bragstad 2. Hans Hansen Erstad 3. Ole Zandersen Øfredahle 4. Friderich Øfredahle 5. Ole Johannesen Nedredahle 6. Niels Johannesen Fosse 7. Jon Rasmusen Grasdahl og 8. Mons Haatoft.

Radøe Skibbreede

1754 d/en 21de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Radøe Skibbreedes Almue paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som alle mødte

Og blev oplæst for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordres oplæste som ved nestforrige Skibb:

Dernæst publicered

1. Hans Olsen Nesses udgivne Skiøde til Lars Larsen Erstad paa 11 1/6 Mark Smør i Gaarden Øfre Manger dat: 9 Maij 1754 vid: fol:
2. Hr: Justitz Raad Gartners udgivne bøxelsæddel til Hans Schrøder paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Bøe dat: 9 April 1754
3. Assessor Lausens bøxelsæddel til Michel Olsen Risnes paa 9 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Nordang dat: 3 Sep: 1754 med Rev:
4. Justitz Raad Gartners bøxelsæddel til Magne Monsen paa 1/8 Løb Smør 5/8 Meele Malt i gaarden Miøs dat: 2 Sep: 1754
5. Lars Olsen Olsvolds paa egne og Myntlings Veigne udgivne Skiøde til Ole Knudsen Yttre Sæbøe paa 9 3/5 Mark Smør 3 Kander 9/20 Potte Malt 1 4/5 sk/illings pænge i Gaarden Yttre Sæbøe dat: 21 8ber 1754 vid: fol: 502.

6. Ole Andersen Namtvedt Claus Clasen Mithachle og Matthis Lassesen Asheim anordnede Værger for afdøde Hans Brataugles børn deres udgivne bøxelsæddel til Otthe Otthesen paa 11 1/4 Mark Smør 7 1/2 Kande Malt i Gaarden Brataugle dat: 21 8ber 1754 med Rev: ej dat
7. Assessor Lausens givne bøxelsæddel til Halver Olsen Manger paa 9 Mark Smør 4 1/2 Kande Malt i Gaarden Nøetvedt dat: 17 Decbr: 1753 med Rev:

De indstevnte blev paaraabt men ingen indfant sig.

D/en 22de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt og atter paaraabt om nogen havde Sager at i Rette føre.

Erich Jonsen som sistleeden Høsteting af Inspecteur Gelmeyden var indstevnt, mødte og anviiste et af Procurator Johan Simon Cramer paa hands Veigne forfattet Indlæg under 18 Sept: sistleeden hvor efter hand vilde fornem/m/e om hoved Citanten møder dertil at give Giensvar, men i Vidrig fald forlangede Anstand til næste Ting, med begier det bem/el/te anviiste Indlæg maatte af Rætten paateignes.

Inspecteur Geelmeyden mødte hvercken selv eller Ved fuldMægtig, thi blev Sagen givet Anstand til næste ting, da Erich Jonsen til sam/m/e tiid bør indkom/m/e med sin lovlig forsvar, siden dette Indlæg ey videre kand i Citantens fraværelse befordres.

D/en 23 ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt.

Publiceret

Frue Kroghs udgivne bøxelsæddel til Willum Christiansen paa 1 p/un/d 16 Kander Malt i Gaarden Ystebøe dat: 11 Maij 1754 med Rev: ej dat

Fleere Sager fremkom ey for Rætten thi blev fremlagt til attestation Fogdens bielager til hands Reegenskab

Angaaende Laxe Voger her i Skibb: blev Hvidsteens taxeret for 2 mrk og Boges for 12 sk i øvrigt besvaret som for de andre Skibbreeder

Restancen for dette Aar beløber 194 rdr 3 mrk 5 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar {beløber} udnevnes 1. Ole Nielsen Midtiore 2. Johannes Halversen Qvidsteen 3. Christian Sættre 4. Rasmus Gundersen Indhelle 5. Knud Nielsen Morchen 6. Mons Siversen Marøen 7. Knud Christiansen Giære og 8 Michil Sletten.

Ahlenfit Skibbreede

1754 d/en 24 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Ahlenfit Skibbreedes Almue paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Over Værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som for dette Aar er til nevnte,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordning[er] og videre ordres oplæste som Ved nest forrige Tingstæd.

Dernæst publiceret

1mo Skiftebrev forrettet paa Gaarden Elsaas d/en 11 Maij 1754 efter afg: Ingebor Jacobs datter vid: fol:

2. Sorenskriver Garmans udgivne Auctions Skiøde til Ole Olsen paa 3 Spand Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Espeland d: 9 Julij 1754 vid: fol:

3. Sorenskriver Frantz Jørgensen Brandrups Opnevnelse til Iver Erichsen at antage sig sine børns Værgemaal, da hand de forrige anordnede Værger derfra Vil forløse dat: 3 Sept: 1754 vid: fol:

De indstevnte Sager blev derefter paaraabt

Kam/m/eRaad og Foged Smith efter forrige tiltale
Contra Ole Olsen og Sigri *Knusdatter.

Hvorda Fogden Kam/m/eRaad Smith gav tilkiende at som hand har erfaret det barnefaderen indstevnte Ole Olsen Lilleoxe er Soldat saa fandt hand sig beføyet at frafalde Sagen til doms lidelse for denne Rætt saavidt han/n/em angaaer, men Reservered sig paa Vedbørlig Stæd og for hands Vedkom/m/ende Chef Forseelsen at anmelde. Men hvad Qvindfolcket Sigri Knusdatter angaar som nu for Rætten Var tilstæde angaar da satte Fogden Velbem/el/te H/err Kam/m/eRaad Smith over hende i Rette efter Lovens Pag: 971 art: 13 at hun derefter for sin begangne Løsagtighed med hændes 3Meenning bem/el/te Ole Olsen Vorder tildømt at arbeyde udi Bergens Manufactuur Huus i 4re Aar foruden Leyermaals bøders Udreedelse og endelig at hun endnu desuden 1/2 Aar i sam/m/e Tugthuus bør døm/m/es til Arbeyde efter Forordning af 2 Sept: 1745 henseende til at Leyermaalet er begaaet med Mands persohnen forinden hand havde Været til Confirmation hvorom hand Var Rættens Dom begierende.

Lehns Manden Lars Storoxe fremlagde den ham af Fogden paa Deres Excellence Hr: Stiftsbefalings Mand von Cicignons Veigne meddeelte Constitution som Defensor at udføre Qvinde Men/n/isket Sigri Knusdatters Sag som og persohnlig for Rætten møder, og forestillede det Qvinde Men/n/isket er begierende at der maae skee Moderation i straffen i henseende til hændes Ungdoms daarlighed, og hændes gamle Forældre som der Ved lider meget af Sorg naar de skulle savne hende fra sig, i øvrigt havde hand ey til hændes Forsvar noget at erindre Da Sigtelsen af hænde selv er tilstaaet, saavel at Leyer maalet er begaaet som og af hun som i 3de Leed er beslægtet med Ole Olsen Lilleoxe, og altsaa indlod Sagen til Doms paa hændes Veigne.

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Morgen Efter middag

Udi den Sag som Ole Olsen Rebnor efter forrige Tiltale Ved muntlig og skriftlig Stevne Maal havde reyst mod Gudmund Jonsen Berrefiord og nu til dette Ting efter Citantens begier Var bleven udsatt mødte paa Citantens Veigne Procurator Johan Reutz og gav tilkiende at bem/el/te Citant Ved muntlig Continuations Stevning havde indstevnt bem/el/te Contrapart saavel til Doms lidelse som til Vidners Anhørelse, betreffende adskilligt af børne Godtzet, som Gudmund Berrefiord skal have afhændet til diverse Persohner for en meget større Summa end det Var vurderet for med videre.

Og til Vidner Var indstevnt Niels Hansen Dyrnes, Lars og Knud Storoxe og Ingebor Rebnor som alle godvillig mødte Gudmund Berrefiord tillige med Vidnerne mødte alle persohnlig for Rætten Vedtagende lovlig Varsel.

Procurator Reutz begierede Vidnerne fremkaldet til

1754: 43

Eeds aflæggelse, hvorefter

1ste Vidne Niels Hansen Dyrnes frem stoed og efter behørig formaning Var ham givet at Vogte sig *sin Eed* (for Meen Eed) aflagde sin Eed at Ville Vidne sin Sanhed, og derpaa blev Vidnet af Procurator Reutz tilspurt, om hand af indstevnte Gudmund Berrefiord haver kiøbt noget af det omstevnte børnegotz, nemlig 1 fiske Liine eller andet meere, naar det skeede, og hvad hand derfor betalt den indstevnte udi Pænge eller pænges Værd Vidnet svarede det hand for 10 á 12 aar siden kiøbte en fiske Line af Gudmund Berrefiord, men Veed ey videre uden efter bem/el/te Gudmunds siigelse at det Var af børnegotzet som var paa Rebnor, og gav derfor da Vidnet fick Liinetouet første gang 3 mrk i pænge, og Var det om Vaarens tiid den første betalning skeede, men Høstens tiid sam/m/e Aar betalte Vidnet den

indstevnte Resten som deels Var i Lyse og deels i pænge tilsam/m/en 3 mrk, men i alt 1 rdr ligesom de Var foreenet om. Den ind stevnte benegtede dette Vidnes Udsiigelse, for saavidt det hand ey har faaet for Liinetouet meer end 3 mrk og en Kan/n/e Lyse til betalning som hand anseer af Verdie for 20 sk De øvrige 24 sk som hand sist bekom hos Vidnet Var for den Umage hands Kone havde at melcke og samle Afdrotten af Vidnetz Melke Koe som gick til Græsning udi hands Gaard Berrefiords Udmarck. Vidnet svarede under forrige Eed det hand ey kand erindre sig hvormange Aar det Var siden at Koen i hagebed hos den indstevnte \var/, men at det Var 2 Aar før den tiid at hand som før er melt kiøbte og betalte Liinen for den omvundne og betalte 1 rdr i Vahre og pænge.

Procurator Reutz giorde Anviisning til Rættens Overveyelse paa Skiftebrevet af 18 Decbr: 1739 som er i Rette lagt holden efter afg: Ole Jacobsen der forklarer at det omvundne Liintou er vurderet for 3 mrk og udlagt Citantens Hustrues Søster Ingebor for 3 mrk.

2[det] Vidne Lars Storoxe blev fremkaldet, for hvem Procurator Reutz fremsatte følgende SpørsMaal. 1. om hand ikke forgangne Aars høst Var med Citanten hos den indstevnte paa hands Gaard Berrefiord for at an/n/am/m/e leverance for det omstevnte, og hvad den indstevnte da svarede og for det 2det hvad hand om det paastevnte børne Godtzetz bortselgelse i en eller anden Maade kand Være Vidende Vidnet efter aflagd eed svarede til 1ste qvestion det hand sistleeden høst Var med Citanten som et Vidne begiert at gaae til den indstevnte paa Berrefiord for at fornemme hvorleedis de med hinanden kunde foreenes om den Arvelod Citantens Hustrue Var tilfalden efter hændes Fader og Farfader, samt at læse Skifte brevene for dem begge, og da de vare indkomne sagde Citanten med 2de Mænd at Være komne for at modtage Leverance af Arven, hvortil Gudmund Berrefiord svarede ja gierne hvorpaa Ole Rebnor svarede har du solt børne godtzet hvortil igien af Gudmund blev svaret, ja, atter

1754: 43b

spurdt om det alt var solt, der til svaret ja, jeg har solt noget i byen og noget paa Landet, nemlig altsam/m/en, derpaa spurte Ole Gudmund om hand ingen Overpænge fick [for]? Godtzet, svarede Gudmund Ney, hvortil Ole svarede jo end paa den børren fick du ey 1 mrk paa den, hvortil Gudmund svarede den skal du faae, Ole Rebnor sagde Videre du fick og noget paa Line touet du solte til Niels Dyrnes, Gudmund svarede jeg troer eller mindes det ikke at jeg har faaet meer for *Liinetoyet da jeg har faaet noget i Lyse og noget i pænge saa meeget Vii var foreenet om, uden at navngive nogen Summa. Ole Rebnor svarede Videre, Vil du enten lade mig faae alt Godtzet in natura efter Skiftebrevetz Udviis saa det kand staae sin Vurdering, eller og med overpænge 2 mrk af hver Rix Daler, eller og lad os forliges skal jeg giøre det bedre derpaa tilbød Ole Rebnor ey at Ville have Overpænge af det Godtz som Gudmund kunde beviise at have ingen Overpænge faaet for, ja og lade mig nøye om det er under Vurderingen solt. Gudmund sagde at Ville betale ham med pænge men ey give Overpænge uden for den børre. Til 2den qvestion svarede Vidnet hand ikke Viste noget om. 3tio blev Vidnet af Procurator Reutz tilspurt om ikke Citanten sam/m/e tiid foreholdte den indstevnte angaaende 1 Koe som hand havde til sig an/n/am/m/et hvilcket ikke var anført i Udlægget, og hvad Ord derom imellem dem falt og 4to Om ikke Gudmund Berrefiord til sist anviiste Citanten og Vidnet endeel af Udlæggene in natura samt hvilcke sorter, altskiønt at hand som omvundet er 2de gange tilforn havde tilstaaet at alt Var solt. Men den 3die qvestion frafalt Citanten. til 4de Qvestion svarede Vidnet hand saae 1 belte som Vidnet toeg selv i haanden og besaae, dernæst sagde den indstevnte at have i behold usolt 1 Gryde og 1 Kiste, men om det og Var en Seng erindred Vidnet ey *erindre.

Det 3die Vidne Knud Storoxe efter aflagd Eed svarede enstem/m/ig og uden ringeste Forandring ligesom nest forrige Vidne forklaret haver.

Til 4de Vidne Ingebor Rebnor frem satte Procurator Reutz følgende qvestioner 1mo om hun ikke har kiøbt hos den indstevnte Gudmund af det omtvistede børne gotz 1 Korn børre for 3 mrk som var Vurderet for 2 mrk samt 1 Gryde for 14 mrk som Var vurderet for 8te mrk og for det andet om hun ikke ligesaa har kiøbt en baad og hvad hun derfor har givet. Ingebor Rebnor efter aflagd Eed forklarede, det hun er en Søster til den indstevnte og at Citantens Hustrue tillige med den afdøde Ingebor Erichs Datter, er hændes børn, forklarede ligeleedis at Være

1754: 44

en Arving efter sin datter Ingebor for hvem hændes broder har Været Værge. Gudmund Berrefiord tillod ey Vidnetz Svar til Videre end hvis hænde selv ey var paa gieldende. Procurator Reutz derimod urgerede paa Vidnetz Antagelse til forklaring, thi omendskiøndt at endeel af det paastevnte Godtz efter Skiftebrevene vel er hænde selv tilfalden saa er hun dog alligevel nu ikke meer sig selv myndig eller raadig saa at siige siden hun har givet sig under sin Svoger Citantens Ophold og tilsiun udi hændes Alderdom for sin Lives tiid imod at hand som billigt beholder hændes formue efter hændes Død, saa at Sagen efter Comparentens Formeening ikke længere kand kaldes hændes egen, over Alt, forbyder ikke Loven saadant Vidnetz førelse, men Vel siger at det i Visse tilfelde ey skal ansees, og hvorfor det paa endelig Dom Vil ankom/m/e hvorvidt sam/m/e hændes Vidnesbyrd Vil blive til følge eller ey, og i slig Anledning paastoed hand Vidnet antaget til forklaring. Vidnet blev tilspurt om hun har kiøbt den omspurte børre som Elsebe paa sin lod har bekom/m/et svaret Vidnet at have kiøbt og der for givet 3 mrk, ligeleedis og være foreenet med Gudmund om den baad som var taxered for 3 mrk at der for skulle faaets de 4 mrk 2 sk i *Ku (en?) Koe som Vidnet Var udlagt paa Skiftet efter sin S/a/l/ig/ Mand, og er denne foreening giort for 12 á 13 aar siden efter Vidnetz egen forklaring, Videre forklaret Vidnet at Gudmund Aaret derefter kom til hændes Gaard imedens hun var ude paa bøygden for at søge sit brød, og afførte fra hændes Gaard en Koe hænde tilhørende og til sin egen Gaard Berrefiord, og da Vidnet kom til Gudmund og spurte om Koen skulle Gudmund svare det hand toeg sam/m/e Koe til betalning for baaden. Gudmund benægtede dette Vidnes Udsiigende, da *jeg hand ey mindes om de 4 mrk 2 sk at have taget til betalning for baaden, og at have kiøbt den anden Koe som Vidnet har forklaret om. Reutz tilspurte Vidnet om det Var mange Aar efter Skiftetz holdelse efter hændes S/a/l/ig/ Mand, at den indstevnte som om forklaret er toeg Koen fra hendes gaard Den indstevnte protesterede imod Vidnetz sigtelse. Reutz Vedblev sin Paastand

Eragtet

Da den fremsatte qvestion til Vidnet som ansees at Være Arving til det Citanten sigter den indstevnte for er hænde selv Vedkom/m/ende da og Citanten paa hændes Veigne fører Sagen, kand mod den ind stevntes giorde protest hændes forklaring i hendes egen Sag \ey/ antages, men hun saavel som Citanten bør Sigtelsen med andre lovgyldige beviiser oplyse

1754: 44b

og altsaa i henseende den afdøde Ingebor er Lodtagen i den omspurte Gryde som paa hændes Arvelod er for endeel ud lagt bliver ligeleedis dette Vidnes forklaring derom ey antaget.

Procurator Reutz for Citanten toeg Paaancke forbeholden over Rættens Kiendelse til beleylig tiid og for vedbørlig Stæd og under saadan forbeholdenhed Vilde Comparenten slutte Sagen, med denne korte forestillelse og paastand den indstevnte er Ved sin egen tilstaaelse sist afvigte Sommerting om sin Vackelagtighed og mislige forhold udinden det paastevnte Vergemaals behandling i det at hand først har fragaaet at have noget af Udlægget in natura i

behold og siden igien haver tilstaaet sam/m/e, med de indkalte Vidner skiøndt hand sam/m/e har benægtet har den indstevnte paadraget sig største Mistancke at hand ey saa lovlig som skee burde med Værge Maalet haver omgaaet sær i det hand ikke efter Loven straxens har Ved offentlig Auction giort Udlægget i pænge, dertil med har Citanten med Vidnerne beviist at hand har søgt mindelig foreening og Leverance eller betalning med pænge men sam/m/e ikke har kundet erholde, saa hand har Været høyst nødsaget Ved sine udstædde Stevne Maale til denne Rettergang hvorfor Comparenten udi et og alt Vil have sig Referered til sam/m/e og i sær til den skriftlige Stevning med paastand at den indstevnte Vorder Ved Dom tilfunden lige derefter at betale Citanten de paa stevnte 29 rdr 5 mrk 4 sk følgelig de fremlagde Skifte breve med Renter fra sam/m/es datis til betalning skeer, tillige med Processens bekostning skadesløs som blev frem lagt med 16 rdr 3 mrk 10 sk. hvorefter Comparenten paa Citantens Veigne toeg sig forbeholden Ved aparte søgeMaal den indstevnte at tiltale saavel for det eene som det andet der af den indstevntes mislige og lovstridige Forhold kunde dependere, hvorom alt hand forventede en skyndig Dom at ey den reene Sag til Videre bekostning for Citanten end allereede skeed er skulle blive opholdt.

Gudmund Berrefiord producerede en af Rætten han/n/em meddeelt Attest om at hand i Aaret 1745 haver ladet de pænge Tinglyse og opbyde som hand for de 2de Arvelodders Løsøre har andvent, og efter Skifte brevernes Indhold beløber 29 rdr: 5 mrk 2 sk som endnu under Rettens forseigling hos ham er beroende, og belover om paastaaes til i Morgen at anviise for Rætten, og altsaa formener for Renters svarelse at blive befriet

Procurator Reutz Replicerede at hand ey befatter sig med enten at see de foregivne Pænge forseiglet eller at Replicere noget Vidløftig til den fremlagde attest,

1754: 45

allene at hand indstillede til Rættens Anmerkning at det umuelig er eller kand Være de paasøgte ArveMidlers Capital, efter som det af Acten sees at den indstevnte endnu til denne tiid har i behold in natura af Udlæggene efter egen tilstaaelse over 10 rdr saa at det kiendelig sees at Ting bydelsen for 9 aar siden ikkun er skeet under et Skin og uden for Lovens tilhold i saa fall der ikke taler om pænge men om Godtz som skal til Tinge opbydes og ey Ved Auction er kundet blevet solt, altsaa paastod Comparenten at opbydelsen ey kunde befrie den indstevnte for Renterne sær naar Acten og Sagens beskaffenhed med den heele Omgang betragtes, hvorfor hand igientoeg sin forrige Paastand og tagne Forbeholdenhed og paastoed Dom i Sagen.

Den indstevnte sagde foruden hand havde tabt meeget paa det solte løsøre som hand kand med Eed bekræfte, har og Citantens Hustrue stædse havt 1 sølv hause spende vurderet for 2 mrk 4 sk, som og Citanten tilstoed saa rigtig, og declarered sam/m/e udi Summen at decourtere tillige med Renter, eftersom hand derom ey har Været Vidende førend paa Tinget da hand blev der om underrettet af hands Værmoder.

Den indstevnte uagtet hand sagde den indstevntes Vermoder havde ey leveret fra sig En andeel af en Gield hun havde paa Langøen modtaget og Arvingerne paa deres Lod udlagt Vilde hand dog for sam/m/e med meere ey opholde Sagen længere for sam/m/e at beviise, men ligeleedis paa sin Siide indlod Sagen til Doms

Eragtet!

Sagen optages til Doms til i Morgen Eftermiddag.

1754 d/en 25de 8ber blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt

Og blev følgende udi Sagen indstevnt af Fogden Smith Contra Sigri Knuds datter i hendes paakaldelse som og mødte.

Dømt og afsagt!

Den indstevnte Sigri Knuds datter har ey allene for denne Rætt, som og Ved Skrifte staaelsen efter Sognepræstens derom fremlagde Attest tilstaaet at have havt med Ole Olsen ublue Omgiengelse og med ham avlet barn, men end og ey benægtet, saavel efter hændes som Ole Olsens Faders forklaring, det hun i 3die lige leed er beslegtet med Leyermaals begiengeren Ole Olsen som forinden hand haver Været til Confirmation har besvangret hænde, altsaa i henseende Fogden har frafaldet sin paastand til Doms Erholdelse over den sigtede Ole Olsen under Reservation at anmelde Sagen for Regimentes Chef, da hand som Soldat derved er staaende, bliver i følge den giorde I Rettesettelse siden den indstevnte Sigri Knusdatter med hændes anordnede Defensor ligeleedis har Submittered Sagen til Doms, saaleedis for Rætt kiendt og dømt, at Qvinde Mennisket, som i det forbudne Leed mod Lovens 6te bogs 13 Cap: 13 art: har forseet sig og af Ole Olsen som sig i 3die Leed er beslægtet for hands Confirmation blevet besvangred bør efter allegerede Lovens art: som og Forordning af 2 Septembr: 1745 for sin begangne Forseelse straffes med

1754: 45b

2 1/2 Aars Arbeyde udi Bergens Manufactuur Huus, samt bøde sine Leyer Maals bøder i fald hun dertil Formue haver men i dessens Mangel prolongeres Tiiden med hændes Arbeyde sam/m/e stæds i Manufactuur Huuset, saavidt \indtil/ bem/el/te bøder i følge forordning af 6 Decbr: 1743 bliver forsoned, hvilcket alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør efterkom/m/es under Adfærd efter Loven.

Udi Citanten Ole Rebnors Sag Contra Gudmund Berrefiord
Dømt og afsagt

Ved muntlig Stevnemaal haver Citanten Ole Rebnor til sistleeden Høsteting indkaldet Gudmund Berrefiord at aflægge Rigtighed for den Arv Citantens Hustrue Elsebe Erichsdatter tilhørte og for hvilcken den indstevnte har Værget, atter til sistleeden Som/m/erting med skriftlig Continuations Stevning paa egne og Værmoder Ingebor Rebnors Veigne indstevnt bem/el/te Gudmund Berrefiord ey allene for det først paasøgte Værgemaal, men end og for det 2det Værge Maal som vedkom/m/er hands afdøde Værsøster Ingebor Erichsdatters Sterboe beløbende sig tilsam/m/en efter producerede Skiftebrevers Udviis til 29 rdr 4 mrk 14 sk hvorda den indstevnte mødte med tilstaaelse ey allene afvigte Aars høst forinden Sagen falt i Rette at Ville betale forestaaende Arve med Reede pænge, men end og til Afdrag derpaa at levere det i behold havende usolte Løsøre in natura der beløber til 10 rdr 4 mrk 8 sk, hvilcket Tilbud Citanten ey har Vildet acceptere men paastaaet enten det fulde Udlæg eller og 2 mrk i Overpænge af hver Rixdaler som det solte Løsøre er bleven udbragt til, men i manglende tilfelde Rente af den fulde Capital fra Skifternes holdelse til denne tiid, og til sist forlanget Sagen udsatt til Vidners førelse om at den indstevnte paa 2de Poster af Udlægget har profitered over Vurderingen, nemlig paa 1 børre 1 mrk og paa 1 Linetauv 3 mrk, til den Ende hand og efter muntlig Continuations Stevne Maal har faaet sine indstevnte Vidner afhørte, men da denne som øvrige Sigtelse ey med lovgyldige Vidner er beviist, foruden hvis de 2de Vidner Lars og Knud Storoxe angaaende den paa børren avangerte 1 mrks Pænge har forklaret, som den indstevnte og ikke har benegtet, men saavel for Vidnerne strax, som siden for Rætten lovet at gotgiøre ham, kand de 2de øvrige Vidner som ey er over eensstem/m/ende, men i sær Citantens Værmoder Ingebor Rebnors Vidnesbyrd udi egen Sag ey efter Lov ansees.

Thi kiendes og døm/m/es her med for Rætt at siden den indstevnte ey er overbeviist paa ulovlig Maade at have omgaaet med de paasøgte Værge Maale, men i den Stæd bragt det Udlæg af Arvene som Ved Tiidens Længde kunde forringes udi Pænge, og det ey under men

efter Vurderingen, kand den Paastand Citanten har giort om at den indstevnte Værge burde Ved Auction sam/m/e have giort ey finde fuldkom/m/en biefald til den indstevntes belastelse, henseende til Lovens 3die bogs 19 Cap: 20 art:

1754: 46

Limitterer og tillader en Værge at sælge Udlægget paa de Stæder hvor Auction ey er i brug, og paa den Maade Værgen har brugt, tillader løsøret at selges det høyeste skee kand og ey ringere end det er vurderet for, og som den indstevnte Værge desuden har holdet sig Lovens Allegerede bogs og Capitels 28 art: efterrettlig saavel at opbyde Myntlingernes udbragte Pænge og Capital paa Rente, som og til beviis ey selv deraf at Ville benøtte sig ladet sam/m/e af Rætten forseigle, som ved den frem lagde Attest beviises i Aaret 1745 at være skeed, kand Citantens Paastand til Renters Erholdelse fra den tiid ey billiges, men vel for den tiid fra Skifternes holdelse da løsøret burde strax bringes i pænge og opbydes, som ey foruden ovenmelte tiid er skeed, altsaa bliver fra Aar 1740 Aars Udgang /: \i hvilket Aar/ som løsøret burde været solt udi, og den indstevnte kand have faaet Leverance fra Værgen forrige Ole Rebnors Sterboe :/ Intresse bereignet af den over blevne Capital, som naar det Udlæg der in natura findes, afdrages med 11 rdr 12 sk, bliver igien den Summa 18 rdr 4 mrk 2 sk og alt saa beløber for 4 1/2 aar til d/en 18 Junij 1745 bereignet Renten 4 rdr 8 sk som tillige med Capitalen tilsam/m/en i alt \er/ 22 rdr 4 mrk 10 sk hvilke bør Citanten af den Indstevnte betales, tillige med det usolte Løsøre bestaaende af 1 belte Vurderet 8 rdr 1 Kiste 2 mrk 8 sk 1 Gryde 2 mrk 1 Undersæng 2 rdr ubereignet den allereede leverte sølvspende 2 mrk 4 sk tilsam/m/en 11 rdr 12 sk, strax giøres Leverance for, Hvad denne Processes Omkostning angaaer som Citanten selv unødig har foraarsaget og forøget kand ey tilstaaes høyere end med 3 rdr, da Sagen angaaende Værge Maaletz Leverance uden saa mange tagne Continuations Stevninger og selv forlangte Opsettelse kunde Vorde afgiort, hvilcket ovenstaaende tillige med de Citanten tilkiendte Omkostninger den indstevnte 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreede og efter kom/m/e under Medfart efter Loven.

Den mødende Sigri Knuds datter med Defensor blev tilspurt om hun bliver til sinds at appellere Dom/m/en til høyere Rætt eller med denne afsagde Dom er fornøyet, hvortil Comparentinden svarede at Være fornøyet uden Videre Apel med Under Rættens Dom.

Dernæst publiceret

Jacob Olsen Tvedts udstædde bøxelsæddel til Hans Olsen paa 2 1/2 p/un/d 3 3/4 Mark Smør i Gaarden Qvamme dat: 25de 8ber 1754 med Rev: ej dat

2. Frue Knagenhielms udgivne bøxelsæddel til Hover Andersen paa 18 Mark Smør 1/4 tønde Malt i Gaarden Nepstad dat: 6 Junij 1754 med Rev: ej dat.

3. Sessions Pass for Lars Olsen Giervig som liden og svag anseed dat: 13 Junij 1754.

Fleere Sager fremkom ey efter paaraab i Rette

De af Fogden frem lagde documenter blev attesterede lige som for forrige Skibbreede.
Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 128 rdr 13 sk

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1. Johannes Olsen Nepstad 2. Rasmus Olsen Grøtved 3. Niels Olsen Echeland 4. Arne Hielmtvedt 5. Knud Andersen Erstad 6. Grim Sellevold, 7. Anders Monsen ibidem og 8. Anders Olsen Espeland.

1754: 46b

Hosanger Skibrede

A/nn/o 1754. den 22de Novbr: blev Rætten til Almindelig Høste Tings holdelse satt med Hossangers Skibredes Almue paa Tingstædet {Alvestrøm/m/en} \Bernes Tangen/ i Overværelse af deres Kongel/ig May/este/ts Kam/m/eRaad og Foged Rasmus Smith og de Rætten for dette Aar opnevnte Laug Rættes Mænd, som alle Møtte, hvis Navne fol: 327 findes anførte.

Og blev for dette Skibrede de sam/m/e Kongl/ige Forord/ninger og Ordres oplæste som ved nestforrige Skibreder.

Dernæst publiceret

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Lohne den 18de Martij 1754 efter afg: Ellev Johannesen Vide fol:
2. ditto forrettet paa Gaarden Hatland d/en 19de Martij 1754 efter Marthe Gebusdr: Vid: fol:
3. ditto forrettet paa Gaarden Miøs efter afg: Brithe Rasmus Daatter dateret 29de Junij 1753, vid: fol:
4. Hr: Stifts Provst Tidemans udstædde bøxelsæddel til Aschield Halvorsen paa 18 Marker Smør og 15 Kander Malt udi Gaarden yttre Bernes dateret 19de Novbr: 1754 med Rev: ej. dat:

Den 23de ejusdem blev Rætten igien satt med samme Laug Rætt, og publiceret

1. Aflyst en {af} Mons/ieu/r Hans Jørgen Holtzrod tilhørende Pandte Obligation til ham af Hr: Benjamin Olrich udstæd den 20de Maij 1750, stoer 99 rdr, hvorefter de paa lille Hammer staaende Huuse Vaaninger har været Pandtsatt, og efter Monsieur Bildsøes qvittering paa Creditors bem/el/te Holtzrods Veigne, efter hands paa Obl. teignede FuldMagt, den 15de Julij A/nn/o 1754, tillatt af Pandtebogen udslettet, vide fol:
2. Ole Olsen Tøssen og Knud Andersen ibid/e/m giorde Fredlysning om deres Gaards underliggende Herligheder, dat: 23de Novbr: 1754
3. Rector Høyers udstædde bøxelsæddel til Aschield Aschieldsen paa 1/2 Løb Smør og 1/2 Mæle Malt udi Gaarden Børcheland, dat: 5te Novbr: 1754 med Rev: ej dat
4. Nils Jonsen Grimstads udgivne Skiøde til Michel Nilsen paa 13 1/2 M/ark Smør 14 k/ander Malt udi Gaarden Grimstad, dateret 22de Novbr: 1754, vid: fol:
5. Johannes Olsen Hoshovdes udgivne Skiøde til Ole Johannesen paa 1 pund 3 Mark Smør 12 kander Malt udi Gaarden Hoshovde, dat: 22de Novbr: 1754, vide fol:
6. Anders Johannesen Hannistvedts udstædde Skiøde til Capitrain Brygger paa 18 M/ark Smør 18 k/ander Malt i Gaarden øvre Kleppe, dateret 22de Novbr: 1754. vid: fol:

Fogden KammeRaad Smith møtte og æskede udi Rætte den fra sidst afvigte Sommer Ting udsatte Sag imod Leyermaals begiængeren Johannes Andersen Aaseim og Qvinde Mennisket Brithe Ols Dr: Aaseim og frem lagde 2de fra Sogne Præsten H/err Benjaminn Olrich ham tilstillede Attester dateret 22de Novbr: næstforløben, og da det vil udfordre at der bør giøres undersøgnings Forrettning hos Drængen Johannes Andersen, begiærede hand Sagen Udsatt til næste Som/m/er Ting.

Hvilken udsættelse blev bevilget.

Fleere Sager fremkom ey efter paaraab udi Rætte

De af Fogden fremlagde documenter blev attesteret ligesom for forrige Skibbrede.
Restancen for indeværende Aars Skatters sidste termin beløber 107 rdr 5 mrk 11 sk

Laug Rættes Mænd for tilkommende Aar opnevnes, ere, 1. Rasmus Olsen Grimstad, 2. Mons Bastesen Hatland, 3. Johannes Jonsen Jelvig, 4. Nils Johannesen Bircheland, 5. Johannes Aamundsen Tepstad, 6. Johannes Siursen Mielstad, 7. Jacob Olsen Qvamme, 8. og Basthe Knudsen Angelschaar, som alle tilsiges betimelig at aflægge deres Laug Rættes Mænds Eed

Echanger Skibrede

A/nn/o 1754. den 25de Novbr: blev Rætten til almindelig Høste Tings holdelse satt med Echangers Skibredes Almue paa Tingstædet Bernes Tangen i overværelse af Fogden KammeRaad Smith og de Rætten for det Aar opnevnte Laug Rættes Mænd som alle møtte.

Og blev for dette Skibrede de sam/m/e Kongel/ige Forord/ninger og ordres oplæst som ved næstforrige Skibreder.

1754: 47

Dernæst Publiceret

1. Ole Olsen og Knud Andersen Tøssens giorde Freedlysning om deres Gaards underliggende Herligheder dateret 23de Novbr: 1754. vid: fol:
2. Opsidderne paa Gaarden Fammestad i Lindaas Skibrede giorde Freedlysning om deres Gaards underliggende Herligheder dateret 14de Octbr: 1754. vid: fol:
3. Hr: Stifts Provst Tidemans udstædde bøxelsæddel til Sivert Nilsen paa 1/2 Løb Smør 1 Qvarteer Malt udi Gaarden Rom/m/ereim dat: 6te Julij 1754, med Rev: ej. dat.
4. Skifte brev forrettet paa Gaarden Fæten den 13de Martij 1754 efter Siur Fæten. vid: fol:
5. ditto forrettet paa Gaarden yttre Hindenes den 6te Maij 1754 efter Mons Olsen og Hustrue Vid: fol:
6. ditto forrettet paa Gaarden Elvig den 20de Junij 1754 efter Hans Stephensen, vid: fol:
7. Hr: Lyder Fastings udstædde bøxelsæddel til Bastian Andersen paa 18 M/ark 1 qvarteer og 6 kander Malt udi Gaarden Qvingedal, dateret 29de Octbr: 1754 med Rev: ej. dat.

Den 26 ejusdem blev Rætten igien med samme Laug Rætt satt.
Og Publiceret

1. Anders Totland og Nils Heldahls udgivne Mageskiøde til Knud Siursen Fieldschaal paa 10 3/8 M/ark Smør 3 15/32 kande Malt udi Gaarden indre Eijde, dateret 25de Novbr: 1754. vide fol:
2. Knud Siursen Fieldschaals udgivne Mageskiødebrev til Anders Andersen Totland paa 6 M/ark Smør 5 kander Malt udi Gaarden Totland, dat: 25de Novbr: ej. An: vid: fol:
3. dittos udgivne Mageskiøde til Nils Johannesen Heldahl paa 3 M/ark Smør 2 1/2 kande Malt i Gaarden Totland, dateret 25de Novbr: ej. an. vide fol:
4. Mons Olsen Aatterstads udgivne Skiøde til Johannes Magnesen Nøttvedt paa 10 M/arke/r Smør 1 2/3 kande Malt udi Gaarden Nøttvedt, dat: 26de Novbr: ej. An. vide fol:

5. Lars Nilsen Wiches udgivne Skiøde til Erich Larsen paa 9 M/ark Smør 6 kander Malt udi Gaarden Wiche, dateret 25de Novbr: ej: An. vid: fol:

6. Johannes Nilsen Sættres udgivne Skiøde til Anders Erichsen Aatterstad paa 4 3/4 M/ark Smør udi Gaarden Sættre, dateret 25de Novbr: ej. an. vid: fol:

7. Lars Nilsen Wiches udstædde bøxelsæddel til Jon Nilsen paa 9 M/ark Smør 6 kander Malt i Gaarden Wiche, dateret 25de Novbr: 1754 med Rev: ej. dat.

8. Siur Nilsen Eisnes udstædde bøxelsæddel til Baste Iversen Hindenes paa 12 M/ark Smør 8 kander Malt udi yttre Eisnes, dat: 25de ejusdem ej. An. med Rev: ej. dat.

9. Høyærværdige Hr: Biskop Pontoppidans udstædde bøxelsæddel til Ole Johannesen paa 1 pund Smør 8 k/an/der Malt 1/6 Faar i Gaarden øvre Echanger, dateret 13de Decbr: 1753, med Revers ej. dat.

10. Gudmund Olsen Elvigs udgivne Afkald til Magne Olsen Nøttvedt for arve Capital 5 Rdlr 5 mrk 14 sk, dateret 26de Novbr: 1754.

Enken Anna Arnes Daatter med sin antagne Laværge Aamund Olsen Wadsel fremstod for Rætten og declarerede, det hun udi indeværende Aar har gandske afstaaet sit Jordebrug for Ole Nilsen, udi Gaarden Biørge, paa denne Condition at han aarlig saalænge hun lever og udi sit Enke Sæde forbliver, skal give hænde Vilkaar med 1 Vog Korn og foster til en Koe, hvor fore hun altsaa til Sikkerhed for eftertiiden, begiærede bemelte Ole Nilsen nu inden Rætten ville give sit Svær, paa hændes tilførte, hvad enten hand hænde saadan Vilkaar vil accordere eller ey.

Ole Nilsen Biørge som end og møtte Sagde gandske at vil holde den forbemelte af Enken ham foreskrevne vilkaar aarlig at yde, og hænde sam/m/e saalænge, hand lever, tilsvare.

Fogden KammeRaad Smith møtte for Rætten og gav tilkende at hand til dette Ting Tiid og Stæd, ved skriftlig Stevne Maal dateret 8de Octbr: sidstl: haver ladet indkalde en Mand her af Skibredet ved Navn Lars Fladeqval fordi hand en 10 aars Tiid siden skal være rømt herfra bøigden og hands da i live havende Hustrue, og det med et løst Qvinde Mænniske navnl: Magdeli Anders Daatter efter hvilke tiids forløb hand nu igien har indfunden sig til indstillelse i Meenigheden og ei medbragt forbemelte Qvinde Menniske tilbage. Om dette og meere er bemelte Lars FladeQval indkaldet at giøre omstændelig og nøyagtig Forklaring. Stevningen blev produceret til Actens følge,

Bemelte Lars Fladeqval møtte og vedtog lovlig Varsel,

KammeRaad Smith lod tilføre at siden Sorenskriver Garmann udi andet Embeds Forrett: er fraværende, begiærede hand Sagen udsatt til næstkom/m/ende Aars Som/m/er Ting, som bevilget blev. Og til hvilken Tiid efter Fogdens begiæring merbemelte Lars Fladeqval og hands indstevnte forlatte Hustrue Ingebor Hans Dansdr: forelagt igien her for Rætten at møde

Fleere Sager frem kom ey efter paaraab udi Rætte

1754: 47b

De af Fogden fremlagde documenter blev attesteret ligesom af forrige Skibrede.

Restancen for indeværende Aars Skatters sidste termin beløber 187 rdr 3 mrk 14 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1755 opnevnes, 1. Mons Monsen Hope, 2. Erich Christophersen Nore Qvinge, 3. Aamund Nilsen indre Hindenes, 4. Nils Andersen yttre Hindenes, 5. Ole Eriksen Svindahl, 6. Ole Arnesen Øvre Echanger 7. Mons Olsen Esem, 8.

og Mons Monsen indre Eijde, hvilke alle tilsiges betiimelig at aflegge deres Laug Rættes Mænds Eed.

Mielde Skibrede.

A/nn/o 1754 den 29de Novbr: blev Rætten til almindelig Høste Tings holdelse satt med Mielde Skibrede paa Tingstædet Nedre Mielde i overværelse af deres Kongl/ig May/este/ts KammeRaad og Foged Rasmus Smith, og de Rætten for dette Aar opnevnte Laug Rættes Mænd som alle møtte.

Og blev for dette Skibrede de sam/m/e Kongel/ige Forord: og ordres oplæste som ved næstforrige Skibrede.

Dernæst Publiceret.

1. Skifte brev Forrettet paa Gaarden Mæhle den 19de Martij 1754 efter afg: Ole Andfindsen Vid: fol:
2. ditto forrettet paa Gaarden bem/el/te Mæhle den 25de Maij h. an. efter Ingebor Andersd: Vid: fol:
3. ditto forrettet paa Gaarden Houe d/en 23de aug: h. an. efter afg: Marthe Ellingsdr: vid: fol:

D/en 30te ejusdem da jeg fra andre Embeds Forrettninger Var ankom/m/et blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt og blev da følgende documenter publicerede

1. Johannes Sieursen Scholdahl, Johannes Smaaland, Mons Solbiør deres udgivne Skiøde til Johannes Andersen Litthue paa 21 1/4 Mark 14 1/6 Kande Malt i Gaarden Søre Revem, og i MidBrudvig 4 1/2 Mark Smør dat: 30 Nov: 1754 vid: fol: 505
2. Ole Johannesen Hartvedt, Johannes Ellevsen Smaaland og Mons Solbiørs udgivne Skiøde til Niels Haldorsen paa 22 Marker Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Hafre dat: 30 Nov: 1754 vid: fol:
3. Aflyst en Pante Obligation udgivet af Jørgen Robertsen Acherberg til biskop Borneman for Capital 60 [rdr]? d/en 2 Junij 1735, efter Tilsiuns Manden Benjamin Angels derpaa teignede qvittence af 17 Maij 1754 vid: fol:
4. Niels Iversen Grimstads Skiøde til Anders Olsen paa 10 1/2 Mark Sm: 6 K: M: i Gaarden Grove dat: 22 Nov: 1754 vid: fol:
5. Lars Monsen, Mons Ellevsen med fleere deres udgivne Skiøde til Johannes Ellevsen Smaaland [paa] 18 Mark Smør 12 K: M: i Gaarden Burcheland dat: 30 Nov: 1754
6. Johannes Ellevsen Smaaland med fleeres Skiøde til Kiøberen Einer Johannesen Rongved paa 18 Mark Sm: 18 Kander Malt indbereignet Kiøberens egen Anpart dat: 30 Nov: 1754.
7. Gaute Iversen Burcheland og Johannes Aadsens Skiøde paa 9 Mark Sm: 6 K: M: i Gaarden Burcheland dat: 30 Nov: 1754
8. Ingebor Monsdatter med sine børns andordnede Værgers udgivne Skiøde til Niels Carelsen paa 1 p/un/d 10 3/12 Mark Smør i Gaarden Wichne dat: 30 Nov: 1754 vid: fol:
9. Aschild Iversen og Aschild Larsen Røschelands Skiøde paa 1/3 part udi et Qvernehuus og Qværn staaende paa Røschelands Grund dat: 29 Nov: 1754 vid: fol:
10. Samtlige Værger for Niels Monsen Nore Reveims børn deres udgivne bøxelsæddel til Mons Pedersen paa 14 2/5 Mark Smør i Gaarden Nore Revem dat: 29 Nov: 1754. med Rev: ej dat

11. H/err Sylovs givne bøxelsæddel til Rasmus Rongve paa 1/2 Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Bircheland dat: 21 Nov: 1754 med Rev:

12. Johannes Andersen Litthues bøxelsæddel til Niels Rasmusen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør 20 Kander Malt i Gaarden Søre Revem dat: 30 Nov: 1754 med Rev: ej dat.

13. Niels Olsen Hole og Ole Aamundsen Grønaas deres bøxelseddel til Lars Knudsen paa 9 Mark Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Nore Kleppe dat: 29 Nov: 1754 med Rev:

14. Sorenskriver Garmans udgivne bøxelsæddel til Lars Wimelvig paa 18 Mark Smør i Wimelvig dat: 30 Nov: 1754 med Rev: ej dat

1754: 48

15. Ole Wefles bøxelsæddel til Johannes Monsen paa 1/2 Løb 4 Mark Smør i Gaarden Søre Wefle dat: 5 Junij 1754 med Rev:

16. Anders Johannesen Yttre Arnes udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen Waatle paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Nore Ascheland dat: 29 Nov: 1754

17. Hr: Sylovs bøxelsæddel til Ole Iversen Hartvedt paa 1 p/un/d 3 Mark Sm: 12 K: M: i Gaarden Hartvedt dat: 22 Nov: 1754 med Rev:

18. Justitz Raad Gartners bøxelsæddel til Mons Michelsen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør 1/2 faar i Gaarden Watle dat: 21 Nov: 1754

19. Apollone S/a/l/ig/ Otthe Edversens bøxelsæddel til Ole Olsen paa 1 pund Smør i Eversdahlen dat: 19 Nov: 1754 med Rev:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1755 opnevnes 1. Ole Andersen 2. Mons Fabiansen ibidem 3. Lars Thomesen ibidem 4. Mons Haldorsen Blom 5. Iver Larsen Hannisdahl 6. Erich Nielsen Rønhovde 7. Gaute Andersen Burcheland og 8. Rasmus Bastesen Burcheland, som alle mødte og aflagde deres Laug Rættes Mænds Eed.

Sager fremkom ey for Rætten hvorfor de sædvanlige bielager bleve attesterede,
Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 32 – 5 mrk 12 sk.

Arne Skibbreede!

1754 d/en 2de Decbr: blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt med Arne Skibbreedes Almue paa Tingstædet Nedre Mielde i Overværelse af Fogdens FuldMægtig Mons/ieu/r Bilsøe og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som ved sistholte Som/m/erting mødte,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Forordninger og ordres oplæste som ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst publiceret

et Skiftebrev holdet paa Angeltvedt d/en 28 Martij 1754 efter afdøde Johannes Johannesen vid: fol:

2. Skifte brev paa Hauchaas dat: 29 Martij 1754 efter Ole Knudsen
3. ditto paa Ulveseth d/en 9 Julij efter Margrethe Monsdatter
4. ditto paa Bruraas d/en 10 Julij efter Børge Gregoriusen.
5. ditto paa Morvigen dat: 7 Decbr: 1753 efter afg: Berthe Andersdatter vid: fol:

*4. Søren Thodes udgivne Skiøde til sin Sviger Sønn Hillebrant Omsen paa Søeboder i Sandvigen bestaaende af 5 boeder 8 Lofter og 2 Kam/m/ere 1 Lem dat: 1 Decbr: 1752 vid:

5. Torchil Iversens Pante Obligation til Gert Christiansen Storm paa Capital 40 rdr: dat: 16 Sept: 1754 vid: fol: 506

6. Tollef Otthesens udgivne Pante Obligation til Sr: Johan Christ....(?) paa Capital 110 rdr dat: 5 8ber 1754 vid: fol: 506

7. Auctions Skiøde udgivet af mig Sorenskriver Garman til Niels Arentzen Zeyer paa et Huus i Sandvigen bestaaende dat: 2 Julij 1754 vid: fol:

8. H/err Consistorial Raad Gelmeydens udgivne bøxelsæddel til Johannes Larsen Midbrudvig paa 1 p/un/d Sm: 4 K: M: i Gaarden Indre Boge dat: 23 april 1754 med Rev: ej dat

9. Karen Friman S/a/l/ig/ Garmans bøxelseddel til Niels Arentzen Teyer paa en huusegrund i Sandvigen dat: 3 Sept: 1754

10. Hr: Cancellie Raad og Borgemæster Matthiesen som Curator for afdøde Sorenskriver Michael Tønders Sterboe hand[s] udstædde Mortifications beviis og qvittering at den Obligation Jon Nielsen d/en 9 Jan: 1738 havde ud givet paa Capital 60 rdr er indfriet og betalt, og altsaa tillades at Vorde udslettet af Pantebogen. dat: 10 Julij 1754.

Efter Fogden Hr: Kam/m/eRaad og Foged Rasmus Smithes Foranstaltning og Deres Excellences Høy Velbaarne Hr: Stiftsbefalings Mand von Cicignons derpaa fulte Resolution er hid til Ting stædet Nedre Mielde hidbragt nogle paagrebne løsgiengere der har havt sin tilhold og Huus værelse udi Erich Er-

1754: 48b

vigens Huus i Arne Skibbreede, for at examineres,

Af de hidbragte blev først under behørig Vagt fremstillet en Mands Persohn navnlig Børge Olsen siigende sig at være 50 aar gam/m/el og fød nest i Hallingdahl, men siden hand Var 2 aar gam/m/el reyste hands Søster over alt med ham hist og her, og har opholt sig den mæste tiid i Bergen Ved at Være drager, ligesom og i 4, 5, á 6 aar Været paa Muster havns Marmor Verck, siden henreyst i Stavanger Lehn og arbeydede som en Kiedel flicker paa Gryder og Messing Arbeyde, derefter reyst til Lier Sogn øster paa og derfra igien til Sogn ved Hafsloe og der med vedkom/m/ende Præsters Attest forsiunet sig, ligesom og sagde at Være gift med det her til Stædet hidbragte Qvinde Men/n/iske Anne Gabrielsdatter som hand for 20 aars tiid er bleven Copulered med Øster paa i Tellemarqven og Tinns Præste giel af Sognepræsten Hr: Lars Qvistie, og har hand i sit Egteskab avlet 8 børn hvoraf 5 er døde, og 3 i Live, den eene hands datter er i tieniste hos Capitaine du Vahl og de 2de andre børn er nu hos ham nemlig 1 dreng og en pige og tillige møder for Rætten, og siger hand ey at have lengere opholdt sig her i Fogderiet paa Ervigen end fra sistleeden Som/m/er, og imidlertiid med Kiedel flickerie ernæret sig, og anmelt sig for Fogden, men dog ey faaet endnu nogen tilladelse, som hand dog attraaer, da hand enten haaber at faae det Huus til Leye i Ervigen fremdeelis eller og at faae selv et Huus opbygt. Comparenten sagde efter tilspørsel det hand hos Erich i Ervigen har leyet sig Huusværelse paa 1 aar som begynte dette Aars Som/m/er og ey forfalder førend tilkom/m/ende Aar, da hand derfor i aarlig Leye skulle give 2 rdr, og holde sig halv brende og Lys selv, og har intet usøm/m/eligt foretaget sig efter den tilstædeværende Almues forklaring saavidt dem er bekiendt i disse Grændser.

Dernæst blev efterspurdt om Comparenten Var Vidende om de øvrige paagrebne hvem de er og hvorfra de er komne, Comparenten sagde at den g/amme/l Kone er hands Væmoder navnlig Anne *pedersdatter som skal Være fød i Sundfiord, men da hand fick hendes Datter opholt sig i Hardanger, og har bem/el/te hands Værmoder ey Været i Lav med Comparenten i all den tiid hand har omreyst, forinden hun for 4 Ugers tiid kom til ham i Ervigen, og var med ham i 14 dages tiid *samlet (samt?) den 2den Mands Persohn navnlig Peder Gabrielsen er

Comparentens broder, der og nyelig er kom/m/et til ham i Ervigen, da saasnart hand kom af sit Slaverie fra Bergen fæstning, søgte hen til Ervigen for at faae hos Comparentens Hustrue nogle Klær tvettet, men ey agter Videre at opholde sig hos Comparenten i det leyede Huus i Ervigen

Qvinde Mennisket Anne Gabrielsdatter sagde at Være Børge Olsens Hustrue gam/m/el henved 50 aar fød i Hardanger i Odde dog ey at Viide Præstegieldet hvad

1754: 49

sam/m/e kaldes, hændes forældre sagde hun at Være Gabriel Isachsen som for 7 aar siden skal Være død synden for Bergen men ey Veed paa hvad Stæd, da hun ey har været paa de grændser, men fra sin barndom Været hos sin Farbroder Øster paa Tellemarqven fra hun var 8te Aar til hun Var 22 aar derefter kom i tieniste hos en KloKer Øst i Tellemarqven ved Navn Ole Helgesen Schortechs (Schorbechs) i Tinns Præstegield, og blev hun i sam/m/e tieniste i 4 aar indtil hun blev gift med sin nerværende Mand *Ole Børgesen* (tidl. og senere nevnt Børge Olsen) og sam/m/en viet af en præst H/err Lars Qvisling, og siden har de med hinanden omreyst og hændes Mand arbeydet paa Kongsberg 1 aar siden vest efter reyst til Tellemarqven i Setter dahl, opholt sig der i 2 aar, derfra til Marmor Verket og opholt sig 1 aar som Arbeyder, siden i Bergen 2 aar, derfra reyst i Modahlen nogle Uger, derfra igien til byen reyst og opholt sig i Bergen i 4 aar hos en Mand boende i Strangehagen navnlig Gytte Lars, derfra atter reyst søe veyen Vest efter igiennem Stavanger Lehn til Setterdahl i Walde Sogn, hvor de opholdt sig 1 aar og siden kom til Byglands Præstegield og der opholt sig i 3 aar, der fra henreyst til Stavanger Lehn og paa Veyen kiøbte sig en baad i Aagefiorden men ey Veed hvad Mandens Navn var der solte dem baaden, med sam/m/e baad reyste de som snarest i byen men derefter reyste Nord efter til Sundfior som kand være for en 8te aars tiid siden, hvor de da som Løsgiengere blev paagrebne og bragt til Bergen, og da de for Politie Rætten blev examinerede og løsgivne, reyste de Øster atter igien, og der i Bache Sogn opholt sig 6 aar, og siden her og der med Smeede tøy omreyste indtil de omsiider hidkom igien til Sogn afvigte Aar, og der opholdt sig til de sistleeden Som/m/er fick huusværelse i Ervigen, Efter tilspørsel sagde hun ligesom Manden at have eyet 8te børn, 5 døde og 3 i Live, de siste ligesom Manden forklaret haver at have de 2de nu med sig og datteren at tiene hos Capitaine du Vahl, de døde børn er paa de Stæder hvor de har opholt sig, nemlig 1 \ved/ Tinns Sogn, \2den/ paa Echer, 3 i Bergen den 4de med Hesjestad, den 5te med Tonstad i Sirdahlen. de nerværende børn er en Sønn fød i Bergen g/amme/l 12 aar og 1 datter 3 aar fød i Sirdahl efter Comparentindens berettning. Comparentinden sagde det den g/amme/l Kone Anne Pedersdatter er hændes Moder og Mandspersohnen er hændes broder Ved Navn Peder Gabrielsen, som ey har Været i Lav med hinanden, forinden de nu for kort blev samlet i Ervigen, da hændes forklaring derom Var enstem/m/ig som hændes Mand, og ønsket hun at faae et fast stæd at blive paa, at de ey som hidtil er skeed skulle nødes at omreyse efter deres brød og Næring at Vinde, og har de accorderet med Manden i Ervigen om huus værelse for 12 maanetlig da Fogden har tilladt dem at opholde sig der saalænge de skicket sig vel, barnet Axel Børgesen g/amme/l 12 aar forklarede enstem/m/ig om sine forældre føde og Op-

1754: 49b

hold stæd ligesom de forrige.

Derefter blev Qvinde Mennisket Anne Pedersdatter frem kaldet siigende at Være henved 80 aar, fød i Sundfiord, siigende at have havt til ægte en Mand Gabriel Isachsen i Hielmelands Sogn i Stavanger Lehn og nærede sig ved Smeede profesion, og var de gift med hinanden i 40 aar og er det henved 10 á 11 aar siden hand døde i Fiorslands Sogn ved Grændserne Øster

efter, og har hun ey noget beviis at fremviise da hun som et fattig Men/n/iske har reyst i Echelands fiorden i Ous Gield siden hændes Mand døde indtil hun kom for en Maaneds tiid kom til sin datter i Ervigen, og sagde hun det Anne Gabrielsen og Peter Gabrielsen begge er hændes børn, og agter ey at forbliVe længere i disse Grændser, men vil begive sig til sin Sønn i byen navnlig Peter Gabrielsen,

Ligeleedis blev Mandspersohnen Peter Gabrielsen frem stillet der medbragte Vagt Mæster Lieutnant Bryggers attest under dato 8 Nov: 1754 det hand som ind dømt paa Bergens fæstning i 3 aar har udstaaet sin straf, sigende sam/m/e dag hand blev dimitteret at have udreyst til sin Svoger Børge Olsen i Ervigen og hos ham opholdt sig en 14 dage, og siden hands Moder og Søster Var til stæde værende Var hands agt allene at faae sine Klæder lappet og tilrette hiulpen, og ey Var andre stæder i sam/m/e tiid, indtil hand sist leeden Løverdag 8te dager siden blev af Lehns Manden antastet og til Morvigen hen bragt, og agter hand som tilforn at opholde sig i Bergen naar hand did henkom/m/er, og ernære sig enten at giøre nye Capitulation som Soldat Ved Gvarnisonen eller og som drager at see sig brød forhverVet, da hand og haaber at see sin gamle Moder Anne Pedersdatter ernæret i hændes Alderdom.

Fogdens fuldMægtig forlanget examinationen sluttet og de forhørte at dimitteres til nermere hands fore stillelse desangaaende kunde gives, og imidlertiid blev Comparenterne overleveret efter hands Forlangende til Varetægt hos Lehns Manden Anders Morvigen

D/en 4de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publicered følgende

1mo Anders Olsen Holes Odelslysning til 12 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Søre Kleppe og \til/ 12 Mark Smør 1/6 huud i Gaarden Indre Arne som d/en 4de Nov: 1744 forhen er publiceret men nu atter igientaget Vid: fol: 285.

2. Johannes Iversen Teigland og Johannes Olsen Hitlands udgivne Skiøde til Lehns Mand Anders Larsen Morvigen paa 8 1/4 Mark Smør 5 1/2 Kande Malt i Gaarden Morvigen dat: 3de Decbr: 1754 vide fol:

3. Jan Iversen Echaas og Ole Aalmaas deres Skiøde til Michel Erichsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Angeltvedt dat: 3 Decbr: 1754 vide fol:

4. Ole Erichsen Indre Arnes udgivne Skiøde til sin Svoger Knud Monsen paa 8 Mark Smør 1/9 huud i Gaarden Indre Arne som med det hand forhen eyer beløber 1 p/un/d Smør 1/3 huud dat: 2 Decbr: 1754

5. Knud Olsen Wichnes udgivne Skiøde til sin Sønn Ole Knudsen paa 9 Mark Smør 1/6 faar i Gaarden Yttre Taqvam dat: 2 Decbr: 1754 vid: fol:

6. Dordi Larsdatter afg: Marcus Holes Enckes udgivne Skiøde til sin Sønn Lars Monsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Hole dat: 25 Maij 1754 vide fol: 506

7. Jan Nielsen Comedors udgivne Pante Obligation til Ole Johannesen Taqvam paa 50 rdr: dat: 15 Nov: 1754 vid: fol: 506.

8. Kari Mons Datter afg: LænsMand Johannes Aschelands Encke hændes udgivne bøxelsæddel til Johannes Andersen paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 1/2 huud i Gaarden Waxdahl dat: 2 Decbr: 1754 med Rev:

9. Justitz Raad Gartners udgivne bøxelsæddel til Niels Haldorsen paa 1 p/un/d Smør 12 Kander Malt i Gaarden Hauland dat: 14 Maij 1754

10. Jan Iversen Echaas hands udgivne bøxelsæddel til Michel Erichsen Angeltvedt paa 1/2 Løb Smør i Angeltvedt dat: 3 Decbr: 1754 med Rev: ej dat

11. H/err Sylovs udgivne bøxelsæddel til Johannes Ingebrictsen Øje paa 18 Mark Smør 1 Vog Næver i Gaarden Qvam/m/e dat: 29 Nov: 1754 med Rev:

12. Simen Aamundsens Pante Obligation til Sorenskriver Garman for 50 rdr dat: 14 Jan: 1754

Nye Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1755 opnevnes 1. Johannes Børcheland 2. Anders Yttre Arne 3. Magne ibidem 4. Aad Indre Arne 5. Aamund ibidem 6. Erich ibidem 7. Niels Arnetvedt og Niels Børcheland,

Sager til dette Ting efter paaraab fremkom ey for Rætten

Fogdens fuldMægtig fremlagde til Attestation de sædvanlige bielager som i alt ligesom forrige Aar blev besvarede.
Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 105 rdr 4 mrk 11 sk

Aastæds Sag!

1754 d/en 10de Decbr: blev Rætten efter foregaaende beram/m/else og Udsættelse til denne dag satt i GrynMøllens Huus Ved Aarestads Elv bestaaende da de tilnevnte Laug Rættes Mænd som seeniste Rættes dag var til stæde og nu indfandt sig
Hvor da Sagen indstevnt af Hans Hendrich Grybel Contra Johan Christopher Grybel efter forrige Tiltale blev til fuldførelse foretaget og paaraabt.
Johan Christopher Grybel histerede sig for Rætten og fremlagde sin egenhændig underskrevne Forsætt af dags dato tillige med de 2de derudi paaberaabte Tings Vidner item en allegered Copie beskickelse samt Copie af Lars Hansen Lorentzens Suppliqve til hans Excellence Stiftsbefalings Manden med Velbem/el/te Herres paateignede Resolution af 30te Junij hujus anni, hvornæst hand tillige anviiste de udi Indlægget paaberaabte bielager saasom Johan Christopher Grybels Memorial til hans Excellence Stiftambt Manden af 27 Julij dette Aar med Velbem/el/te H/err Stiftambt Mandens paateignede Resolution af 30 Julij nestefter, samt en anden billette som udi Indlægget verbotenus er indraget og nu begge deele blev begiert at maatte blive paateignet at Være anviist, til hvilket alt hand sig Refererede og dermed Submitterede Sagen under Rættens retviise Dom.

1754: 50b

Hoved Citanten Hans Hendrich Grybel mødte i egen Persohn sigende af sin Procurator Barth at være tilsagt allene at protestere paa endelig Dom, og ey at forlange Videre Udsættelse paa sin Siide, men da Parterne efter Overlæg og Samtale omsiider med hinanden blev foreenet at for at undgaae Videre Process Trette og Uenighed Declarered de begge for Rætten saaleedis at have indgaaet deres Forlig, det Johan Christopher Grybel for at Vedblive sit Mølle brug og sam/m/e fremdeelis at beholde, Vilde tilstaae og betale sin broder Hans Hendrich Grybel en Summa i Contante Pænge 140 rdr som hand paafølgende Maade og i terminer forpligter sig til bem/el/te sin broder Hans Hendrich Grybel at betale, nemlig 25 rdr til førstkom/m/ende Juul dette Aar d/en 23 Decbr: den 2den termin af 25 rdr til 8te Uger efter denne dags dato, den 3die termin at betale 50 rdr efter 16 Uger fra denne tiid, og omsiider de Resterende 40 rdr at betale til næstkom/m/ende Paaske Aar 1755 da alt skal Være imellem dem sluttet saavidt som af denne accord og Forpligt dependerer, og deres Sager paa begge Siider i all Kierlighed Være afgiort og sluttede, ligesom og bem/el/te Johan Christopher Grybel selv Vilde paa egen bekostning betale Rættens Gebyr for 3de Resterende Sessioner som beløber med Skytz og diet Pænge og 3de dages Forrettninger tillige og for Laug Rættes Møye Reyse og tiidsspilde til 19 rdr, derimod declarerede Hans Hendrich Grybel det hand

med sin broder Johan Christophers tilbud i alt Var fornøyet og Accorderte de anførte terminers betalning, saa hand for alle sine Prætentioner Være sig af hvad Navn nevnes kand nyder de belovede 140 rdr, hvorunder da tillige skal Være forstaaet de Resterende 60 rdr ham efter den sluttede Contract dat: 26 Sept: 1752 Var tilstaaet og hand altsaa ey Videre Søge Maal til sin broder angaaende Møllens afstaaelse skal føre men alt at frafalde og til ham at overdrage og til den Ende forlanget begge Parter deres Sager mod hinanden maatte ophæves da de begge frafalder deres paastand om Videre Dom men i all Kierlighed forpligter og forbinder

1754: 51

sig deres herfor Rætten frivillig giorde Foreening og Accord ubrødelig at efterleve og efterkom/m/e.
Efter saadan Parternes forlangende og giorde declaration blev det tilførte approbered, og altsaa Sagen ophævet.

Den anden Sag Contra Johan Christopher Grybel indstevnt af Lars Hansen Lorentzen er Ved Parternes tilstillede skriftlige forlig af 8de 8ber sistleeden ophævet.

1754
- - - - - - - - - -
1755

(1755: 51)

Sommer tingene for Aar 1755

[Sartor Skibbreede]
1755 d/en 22 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Sartors Skibbreedes Almue paa Tingstædet Tøsøen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 27 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede følgende Forordninger Rescripter og Ordres oplæste.
1. Kongl/ig Rescript angaaende at ingen under et StevneMaal maae indkalde diverse Debitorer men Separat mod dem anlægge Sag dat: 3 Jan: 1755
2. Forordning angaaende Handelen paa de Kongl/ig Danske Americanske Eilande saa og paa Kusten Guinea samt hvad Friehed og Moderation udi Tolden og deslige de derpaa handlende forundes dat: 22 april 1755
3. H/err StiftsbefalingsMand von Cicignons ordre og Com/m/unication til Fogden at for dette Aar skal indfordres 18 dages Udreednings Pænge af hvert Lægd som er 1 rdr 48 sk dat: 29 April 1755

Dernæst publiceret
1. Skiftebrev forrettet efter afgangne Jens Andersen Nipen d/en 23 Sept: 1754
2. ditto paa Gaarden Sehlstøen d/en 23 Sept: 1754 efter Ingebor Michelsdatter
3. ditto paa Hagenes d/en 22 Nov: efter afg: Brithe Larsdatter.

4. Assessor Jaen von der Lippes udgivne Skiøde til Jacob Andersen paa 1 b/ismerpund Smør udi Gaarden Bielcherøen dat: 21 Nov: 1754 vid: fol:

5. ditto hands udgivne Skiøde til Ole Biørnsen paa 1 b/ismerpund Smør i Gaarden Bielcherøen dat: 23 Sept: *1755 (1754) vid: fol:

6. Hans Ravels Freedlysning over sin Gaard Brattenborgs Vedhørende Eng Skov og Gierder med Videre dat: 21 Maij 1755.

7. Hr: Henrich Giertsøns udgivne bøxelsæddel til huusManden Elias Abrahamsen paa et af ham opryddet støcke Marck kaldet Søndre Kirke vaag Sorterende under Sunds Præstegaards tilhørende Udmarck dat: 21 Maij 1755 med Rev: ej: dat:

8. Hr: Nathanael Sundes udgivne Pante Obligation til Consistorial Haberdorf paa Capital 150 rdr dat: 11 Julij 1754 vid: fol:

9. Klocker Kierulf paa H/err biskop Pontoppidans Veigne udstædde bøxelsæddel til Hans Gulichsen paa 15 Mark fisk i Gaarden Ebbesvig dat: 16 Maij 1755 med Rev:

10. Anders Olsen Hagenes sin bøxelsæddel til Sønnen Danial Andersen paa 18 Mark fisk i Gaarden Hagenes dat: 22 Maij 1755 med Rev: ej dat

11. Tørres Knudsen Børnes paa den umyndige Brithe Ulvesdatters Veigne h/an/ds udgivne bøxelsæddel til Jens Johannesen Nipen paa 9 1/6 Mark Smør i Nipen ej dat Rev:

12. Forstanderen for Sem: Fridericiani h/an/ds bøxelsæddel udgivet af Hillebrant Omsen til Jens Michelsen Sichenstad paa 13 1/2 Mark Smør i Sichinstad dat: 22 Nov: 1754 med Rev: ej dat

13. Elisabeth S/a/l/ig/ Lars Jacobsens udgivne bøxelsæddel til Anders Arentzen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Snechevig dat: 26 april 1755

14. Peder Endresen Hamres udgivne bøxelsæddel til Joen Svendsen paa 1 p/un/d 3 Mark Skatteskyld i Gaarden Ham/m/ersland dat: 22 Maij 1755 med Rev:

15. ditto hands udgivne bøxelsæddel til Erich Andersen paa 1 p/un/d 4 Mark fisk i Gaarden Søre Toft dat: 22 Maij 1755 med Rev:

1755: 51b

16. Absalon Andersen paa sin Fader Anders Desiderii Veigne hands udgivne bøxelsæddel til Jens Michelsen paa 9 Mark Smør i Gaarden Øst Tvedten dat: 3 Decbr: 1754.

17. Knud Tøsøen paa egne og MedInterressenteres Veigne h/an/ds udgivne bøxelseddel til Ole Andersen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør i Gaarden Spilde dat: 22 Maij 1755 med Rev: ej dat

18. Søren Michelsen Goltens udgivne bøxelseddel til sin Sønn Casten Sørensen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Nedre Golten ej dat: med Rev:

19. Niels Pedersen Nore Biørøens bøxelsæddel til sin Svoger Ole Mortensen paa 15 7/8 Mark fisk i Gaarden Nore Biørøen dat: 22 Maij 1755 med Rev:

20. Jens Michelsen Sættningstads udgivne Skiøde paa egne og broder Stephen Michelsens Veigne til deres ælste broder Michel Michelsen paa 12 Mark fisk i Gaarden Algerøen dat: 22 Maij 1755 vid: fol: 508.

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte

Jens Michelsen Worland fremlagde en af ham skriftlig forfattet Stevning Contra Anders Andersen Worland med fleere nemlig Ole Thomesen med Fader Thomas Ellingsen og barnet Margrethe Olsdatter med hændes Moder Lutzie Michelsdatter for Sagen Stevnemaalet indeholder sam/m/e er forfattet af Procurator Cramer Senior og dat: d/en 6 Maij 1755.

De indstevnte blev 3de gange paaraabte men ingen mødte ey heller nogen paa deres Veigne

Stevne Vidnerne Jon Ørjesen Kaursland og Johannes Andersen Spilde fremstode og efter aflagd Eed afhiemlede det de d/en 7de Maij sistleeden har forkyndt den fremlagde Stevning og det for Anders Andersen Worland i hands eget paahør, i Thom/m/es Ellingsens boepæl i hands hustrues paahør og for Lutzie Michelsdatter i hændes eget paahør, og for dem alle oplæst Stevnemaalet da Stevne Vidnet Jon Ørgesen selv kand læse skrift.

Citanten tilspurte Stevne Vidnerne om ikke Anders Andersen svarede Ved Stevne Maaletz forkyndelse det hand Vilde allene betale baaden om de andre ey Vilde dog ey førend hand kom for en Rætt, hvortil Stevne Vidnerne sagde det dem saaleedis blev svaret af Anders Worland

Citanten erindred om Laugdags forelæggelse til Næste ting

Eragtet

Den lovlig indstevnte Anders Andersen Worland som og Thomas Ellingsen og Lutzie Michelsdatter Worland forelægges alle Lavdag til næst holdende Høsteting.

Alis Andersdatter Kaarevigen tillige med hændes Fader Anders Torgiersen Kaarevigen fremstoed for Rætten og til kiendegav det de med muntlig Stevne Maal til dette Ting tiid og Stæd har ladet indkalde Hans Michelsen Kaursland fordie hand har inde holdet Citantindens Lønn under Paaskud at have mist noget af sit Huus som hun først fick at skaffe tilbage, forinden hand nemlig den indstevnte Vilde betale hænde den Resterende halve Aars Lønn 2 rdr: der om tillige indstevnt ham at anhøre Vidner Jacob Monsen Spilde Mons Jensen Kaarevigen begge under Fals Maal at møde, og der efter at lide Dom til hændes Lønns Nydelse, og frikiendelse fra ubevislig beskyldning,

Hans Michelsen Kaursland tillige med Vidnerne mødte alle Vedtagende lovlig Varsel.

Den indstevnte Hans Michelsen Kaursland sagde det hand ey kand nægtes at have spurdt Citantinden Alis Andersdatter som tiente ham i et halvt Aar om hun ey vidste hvor eller naar

den sølv Kiede var aftaget eller afslidt den halvedeel, siden hun havde Nøglen til Kisten hvor sam/m/e laae udi siden hands Kone var vandfør og en Krøbling, og kunde ey selv kom/m/e for at see derefter, men ey directe at have beskyldet hænde, ey heller at have nægtet hænde sin Lønn den hand og er Villig at betale hænde.

Citantinden forlangte Vidnerne afhørte

Jacob Monsen Spilde fremstoed og efter aflagd Eed forklarede da Vidnet Var forud advaret at vogte sig for Meen Eed, det hand var nerværende paa Gaarden Kaursland Michelstiider afvigte Aar i Skurtiiden og da hørte Vidnet at Anders Tørgersen Kaursland talede med den indstevnte og fordrede paa sin datter Alis Andersdatters Veigne hændes Lønn, hvortil Hans Kaursland svarede Ney jeg har mist noget af mit Huus som er et støcke af en Sølv Kiede og det vil jeg Viide hvor det er henkom/m/et, da jeg meente at have havt troe Tienere en af de har taget det, dog ey at navngive nogen, den indstevnte tilspurte om ikke Vidnet tillige med Anders Torgersen og fleere Var paa Gaarden Worland og havde drucket tem/m/elig førend de kom paa Kaursland, Vidnet svarede jo, Videre havde dette Vidne ey at forklare.

Det 2det Vidne Mons Jensen Kaarevigen fremstod og efter behørig formaning at Vogte sig for Meeneed aflagde sin Eed og Vidnede følgende. det hand den omvundne tiid hørte Anders Torgersen minte Hans Michelsen om nogen Skyld, men hvad Skyld det var erindred Vidnet sig ey at have hørt, hvorpaa Hans Michelsen sagde jeg har mist noget af mit Huus jeg Vil Viide hvor hen det er kom/m/et, jeg har tienere i mit brød som jeg meente var troe og ey utroe, de har Været derom, og ey hørte at have navngive nogen, ey heller hørte Vidnet den tiid hvad Hans Michelsen skulle have mist, efter tilspørsel til Vidnet svarede hand

at de sam/m/e dag saavel Anders Torgiersen som den indstevnte med Vidnerne alle havde Været paa Worland og drucket noget dog Var Anders Torgiersen meer beskienckt end nogen anden.

Den indstevnte tilspurte Citantinden om hun har krævet ham sin Resterende Lønn og hand hænde nogensinde har nægtet, eller om hand har tillagt hende den beskyldning at have borttaget noget af sølv Kieden, Videre at spørge hende derom, Citantinden svarede Ney det hun selv ey havde fordret sin Lønn, og blevet den nægtet, ey heller til hænde at have sagt nogle Ord til beskyldning, hvorfor hun og nu Vilde Være fornøyet med den Declaration, som den indstevnte har giort og det Løfte at betale hænde den Resterende Lønn, og saaleedis at blive eenige om Processes Omkostningerne hver for sin halvedeel at betale, hvorved Sagen frafaldes.

D/en 23de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt.

Publiceret

Iver Larsen Baches med fleeres udgivne bøxelsæddel til Niels Erichsen paa 1/2 Vog fisk i Gaarden Nortoft. dat: 23 Maij 1755 med Rev:

2. Carsten Michelsen Berge og Mons Baches bøxelsæddel til Ole Andersen paa 1/4 Vog fisk i Gaarden Bache ejusdem dat: med Rev:

Og som ingen fleere Sager for Rætten fremkom efter Paaraab blev Restancen for indeværende Aars 1ste og 2den termins Skatt oplæst der beløber 304 rdr: 5 mrk 10 sk

Schiolds Skibbreede!

1755 d/en 26 Maij blev Rætten til Almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Schiolds Skibbreedes Almue i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og Kam/m/eRaad Smith og de Rætten for dette Aar tilnevnte

1755: 52b

Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 35 findes tilførte som og alle mødte,

Og blev de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og Videre Ordres oplæste som Ved forrige Sartors Skibbreede.

Dernæst blev til Publication fremlagt

1. Hr: Cancellie Raad Wollert Danchersens udgivne Caution dat: 28 Sept: 1745 for forrige Stiftambtskriver og Kam/m/eRaad Jesper Heiberg stoer 1000 rdr som i Deres Maj/este/ts Casse efter H/err Stiftsbefalings Mand von Cicignons paateigning af 16 Maij 1755 er Vorden betalt, hvorfor sam/m/e Caution er tilladt at blive Mortificeret og altsaa af Pante Protocollen er Vorden udslettet vid: fol: 307.

2. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Nordeide d/en 4 Nov: 1754 efter afgangne Syneve Salomonsdatter. vid: fol:

3. Assessor von der Lippes udgivne bøxelsæddel til Joen Mathiesen paa 1/2 Løb 4 1/2 Mark i Gaarden Liland dat: 31 Martij 1751 med Rev: ej dat

4. Sorenskriver Garmans udgivne bøxelsæddel til Lars Olsen paa 1/2 Løb Smør 1 Mæhle Malt 1/8 huud i Gaarden Øfre-Bircheland. dat: 3 febr: 1755 med Rev: ej dat

5. Clamer Eberhard Mortitz og Hustrue Margrethe Nielsdatters deres imellem hinanden oprettede dispensation og testamente for den længstlevende at nyde foruden fæstensGave og begravelses Omkostning endnu den halve hoved Lod dat: 24 april 1755 vide fol:

Dernæst blev de opsatte Sager paaraabte.

Procurator Blechingberg æskede Sagen indstevnt af Cancellie Raad Danchersen Contra Marthe Gimmeland efter forrige tiltale udi Rætte og efter sin udførte Procedur paastoed Dom.
Svend Johannesen og Jacob Johannesen Gimmeland fremlagde en skriftlig Stevnemaal under dato 26 april hvorefter de med fleere indkalder Hr: Cancellie Raad Danchersen til at anhøre Vidner udi denne Sag angaaende deres formeente Rætt at begrave deres døde i Fanøe Kirkegaard, hvilcke Vidner ere Niels Paulsen Frotvedt Peder Nielsen Hennen Niels Johannisen og Mons Andersen Nedre Tistad som alle møder,
Procurator Blechingberg for Citanten kunde ikke agnoscere det anviiste Stevne Maal for andet end som en anviist Gienpart og naar sam/m/e efter detz Indhold som til Tings Vidne bliver incam/m/inered Reservered hand Citanten sin derimod lovlige Indsiigelse og i øvrigt paa Citantens side paastoed denne Sag med Dom expideret. ellers og i fald at den indstevnte og adhærenterne Ved et Tings Vidne Ville beviise at endeel af de liig som efter Forordningen af 13 aug: 1734 i henseende til Tiendes Ydelse henhører at begraves i Birchelands Kierkegaard ere blevne begravne i Citantens Formænds tiid efter uskick Uvane bevilning eller Tilladelse udi Fanøe Kierregaar /: hvilcket Citanten ikke egentlig paastaar at benægte :/ saa bliver saadant ingen Conseeence mod Forordningen og saaleedis paastoed hand dette anviiste Stevne Maal til et aparte Tings Vidne henviist og denne hoved Sag med Dom expideret med Erindring med tillæg for denne dags Rættergang og Procurator Sallarium 1 rdr 6 sk

Eragtet

Da det anviiste Stevne Maal indeholder den af de for Marthe Gimeland mødendes formeente Rætt, at lade deres Liig begrave udi Fanøe Kierkegaard, oplyse ved de indstevnte Vidner, da bliver det tilladt at sam/m/e Tings Vidne

maae nyde fremgang forinden Dom i hoved Sagen afsiiges, i fald dette aparte Tings Vidne kand blive til den indstevntes Sags bestørkelse bemelte Stevne Maal blev oplæst
Procurator Blechingberg mødte for indstevnte Cancellie Raad Wollert Danchersen, just fordi hand imod all stevnings Maade er stevnt imod Lovens {fals}Maade under falsMaal, siden hand ikke benægter, at det kand vel have hændet sig, at endeel af de Jorders Opsiddere og familier, som henhøre til Birchelands Meenighed og Kirkegaard, og der yde deres tiende, efter deres eget Stevne Maal har Været Vandt af Uskick af Uvane af bevilning eller mod en ubekiendt Kiendelse har ladet deres Lig mod Forordningen af 13 aug: 1734 begrave udi Fanøe Kierre gaard, saa kunde det Være ham lige Meeget hvad Citanterne i saa tilfelde kunde Vilde beviise, ikke dismindre Vil Comparenten dog bivaane Rætten og observere samt i fornødne tilfelde protestere, at ikke nogen af de tilstevnte Vidner bliver admitterede at Vidne enten om deres egne eller paarørendes Lig eller Videre, som i mod sam/m/e allegerede Forordning kunde Være stridende, og i saadan Anledning paastoed Comparenten til Vidnerne fremsatt disse præliminaire Qvestioner fremsatt. 1mo hvad Vidnetz Navn er og hvorlænge hand sig paa den eller den Gaard som tiener, Leylænding eller Ejer udi Fanøe eller Birchelands Meenighed haver opholdet 2do hvad Lig af de familier som tiende til Birchelands Meenighed hand erindrer at Være blevne begravne udi Fanøe Kierkegaard i det øvrige

overlader hand til Rætten at examinere hvad Vidnerne kand være vidende om Citanternes og familiernes Ligbegiengelse /: saafremt de ere uden Vidnernes Slegstskab, da Comparenten og sine nermere protestationer og Subqvestioner Vil have Reserveret.

Vidnerne blev derefter fremkalte og formaned at Vogte sig for Meen Eed, hvorpaa

1ste Vidne Niels Paulsen fremstoed og efter aflagd Eed svarede til Citantens fremsatte 1ste qvestion svarede det hand er 79 aar gam/m/el og er fød paa Gaarden Frotvedt hvor hand stedse har havt sit Tilhold og er endnu Leylænding og at sam/m/e Gaard er i Birchelands Sogn beliggende, hand kand og erindre at 4re Mænd fra Gim/m/eland tiid efter anden er begravne udi Fanøe Kirkegaard, nemlig Johannes Nielsen for henved en 30 aar siden, Søren Larsen for 20 aar siden, Hans Monsen for 5 aar siden, og til sist Johannes Svendsen som blev afvigte Aar begraven sam/m/e stæds med de forhen afdøde har Vidnet ey været i Slegtskab, men med den indstevnte Marthe Gim/m/eland som er Johannes Svendsens efterlatte Encke er Vidnet, saanær beslægtet det hands Fader og hændes Moder var Søskende af en Moder Procurator Blechingberg tilspurte Vidnet om hand erindrer fleere Liig af de familier som yde tiende til Birchelands Kierke for kort eller lang tiid at \være/ begravne i Fanøe Kierkegaard, Vidnet svarede fra Gaarderne Smøraas, Steenvig Dolvig, Grimstad begraves deres Lig paa Fanøe Kirkegaard men tienden til Bircheland, men om der er fleere Veed Vidnet ey Vist at erindre, Derefter forlangede den indstevntes fuldMægtig Procurator Blechingberg at Vidnet under sin Eed maatte explicere sig hvilcke hand kiender eller mindes at have været eller endnu ere Opsiddere eller Ejere paa bem/el/te Gaarder og hvornær Vidnet til nogen af dennem

1755: 53b

har været beslægtet, Vidnet svarede fra Dolvig erindrer hand sig at Niels Dolvig er død for længere end 30 aar siden Stephen for 40 aar siden Ole Michelsen for 20 aar og derover og til sist Thomas og Jon som og Mons Larsen med hvilcke Alle hand ey har Været beslægtiget ey heller med nogen af deres familie, ligeleedis er og fra Gaarden Steenvig som tiender til Bircheland begravne i Fanøe Kierkegaard af de hand erindrer Niels Halversen og Stephen Larsen med fleere, som og fra Smøraas Ole Peersen Lasse med fleere af deres familie, lige som og fra Grimstad Halver, Michel og Lars som for kort og lang tiid siden er død og har hand ey Været i Slegtskab med disse Gaarders afdøde Opsiddere. Citanterne tilspurte Vidnet om hand Veed eller har hørt at disse Gaarders Opsiddere nemlig fra Gim/m/eland Smøraas Steensvig Dolvig har begravet andenstæds deres Liig end Ved Fanøe Kierke, Vidnet svarede hand hverken Veed eller har hørt andet, 2do Om Vidnet har hørt eller Veed at det har Været sam/m/e Gaarder forbudet Resp: Ney. For Resten tilspurte Procurator Blechingberg dette som de fleere Vidner om hand Veed at de Liig som har henhørt til Birchelands Meenighed efter tiendes Ydelse og desfølgelig skulle begraves efter F/orordning af 13 Aug: 1734 udi Birchelands Kierckegaard og ere begravne udi sistbem/el/te Fanøe Kierkegaard der er blevne begravne enten uden eller med bevilning eller med eller uden duceur Vidnet bekient eller ubekiendt. Vidnet svarede det hand hørt at de har givet pænge for de Liig fra Birchelands Sogn som er begravet i Fanøe Kierkegaard men af hvem de er givne Veed Vidnet ey at forklare, ligesom hand og ey har hørt at det er givet af nogen tilladelse førend Fanøe Kierke Ejer Danchersen har paastaaet det, Procurator Blechingberg forestillede at det kom ham for underligt for at efter at Vidnet havde tilstaaet at Lig af Birchelands Meenighed Var bleven begraven udi Fanøe kierkegaard med Kirke Ejerens bevilning af Rætten blev erindred den siste nu værende Kirke Ejere Danchersen og desaarsage tilspurte Vidnet hvad bevilning hand Veed at Birchelands Meenighed med forrige Kierke Ejeres Minde har havt til at begrave deres Liig udi Fanøe Kierkegaard. Resp: hand Veed ey at de har havt nogen bevilning dertil, af forrige Kirke Ejere og ey spurt nogen om at begrave deres Lig ved Fanøe Kiercke.

Det 2det Vidne Peder Nielsen Henne fremstoed og aflagde sin Eed at udsige sin Sandhed Proc: Blechingberg paa H/err Cancellie Raad Danchersens Veigne som ubekiendt at nogen Procurator eller lovkyndig Mand fører denne tings Vidne Sag paa Citanternes Veigne begierede alle for første Vidne frem satte Qvestioner og Subqvestioner fremsatt under Reservation af fleere Subqvestioner i fald de skulle behøves, Vidnet svarede det hand i 47 Aar som Ejer har boet paa Gaarden Henne og 1/2 aar som bøxelMand tilforn af General Tolforvalter Garman faaet samme Gaard kiøbt, hvilken Gaard i Birchelands Sogn er beliggende. Procurator Blechingberg tilspurte dette Vidne

1755: 54

om ikke hand med fleere af Birchelands Sogn paastaar og formeener at hand som Vidnetz og families lig efter sædvane og Uskik bør begraves i Fanøe Kirkegaard, Vidnet svarede det hand ey formeener at begraves i Fanøe Kierke, da hands Gaard altiid har havt sin Gravstæd Ved Bircheland hvor de og yder sin tiende, I øvrigt paastoed Comparenten Blechingberg for dette Vidne fremsatt de for forrige Vidne fremsatte qvestioner. til 2den Qvestion svaret at hand Veed fra Gaarderne Gim/m/eland, og Smøraas Veed hand Vist har gravet deres Lig stedse i hands Minde Ved Fanøe Kiercke og ydet tiende til Birchelands Kierke, men kand ey Viide Vist hvormange eller naar sam/m/e er begravne af smaae og store, har ey heller nogen slegtskab til nogen af Parterne eller forbenevnte Gaarders Opsiddere, Til Citanternes 1. Qvestion svaret som 1ste Vidne saavidt Gimmeland og Smøraas angaar, det de stædse Ved Fanøe har begravet deres Lig, til 2den Qvestion svaret aldrig at have hørt at det har Været dem formeent uden nu af denne Kierke Ejer Cancellie Raad Danchersen, til Blechingbergs Subqvestion, aldrig at have hørt at de gaarder har søgt om bevilning at grave deres Lig Ved Fanøe Kierke, ey heller givet noget derfor, førend nu i denne Kirke Ejers tiid,

3die Vidne Niels Johannesen Øfre Tistad gam/m/el 60 aar aflagde sin Eed og forklarede det hand paa Gaarden Tistad i Fanøe Sogn har boed i 37 aar som bøxelMand er ey slegt med Citanterne til 2den qvestion fremsatt af Blechingberg svaret at erindre sig at af Gaarderne Gim/m/eland og Smørraas er nemlig af den siste Gaard i hands Minde 7 Liig begravne i Fanøe Kierkegaard Procurator Blechinberg forestillede at hand i Anleedning af Citanternes Eenfoldighed efter præliminaire qvestioner selv uden foregaaende exception efter Stevne Maalet har extraheret Citanternes qvestioner og derefter har modtaget Vedkommendes Svar Reserverende Indsigelser derimod under hoved Sagen ham ligemeeget hvad Vidnerne end kunde Vilde udsiige Paa Citanternes 1ste Qvestion Resp: hand Veed at de 2de Gaarder Gimmeland og Smøraas har begravet deres Lig ved Fanøe Kierke, de øvrige Gaarder som Steensvig Dolvig Grimstad har og gravet der ved Fanøe Kierke deres Lig 2do har ey hørt at det har Været nogensinde dem forbudet uden for nyelig af Cancellie Raaden, til Blechingbergs Subqvestion svaret det hand ey Veed at nogen bevilning eller gavn derfor er givet, ligesom og at forrige Kierke Ejere har \ey/ faaet noget saavidt hand har hørt eller Veed,

4de Vidne Mons Andersen Nedre Tistad efter aflagd Eed sagde at Være henimod 60 aar gam/m/el er fød paa sam/m/e Gaard og over 30 Aar boed sam/m/e stæds hvilcken Gaard i Fanøe Gield er beliggende er ey med nogle af Citanterne beslægtet til 2den qvestion at af Gaarderne Gim/m/eland, Smøraas, Steensvig Veed Vidnet at deres Lig er begravne Ved Fanøe Kierke, nemlig fra Gim/m/eland 6 á 7 Liig, og paa adskillige tiider, ligesom og fra de andre Gaarder tiid efter anden, som hand ey kand erindre, er ey heller med ovenmelte Gaarders Opsiddere beslægtet. Til Citanternes 1. Qvestion svaret ligesom forrige Vidne til 2den Qvestion ligesom forrige Vidne forklaret haver Var og dette Vidnes Udsiigende.

1755: 54b

Citanterne tilspurte dette og nestforrige Vidne om de ey Veed at deres Gaarders Grav stæder stædse har Været Ved Fanøe Kierke, hvortil de svarede jo,

Procurator Blechingberg mødte og forestillede at naar dette Tings Vidne udi hoved Sagen bliver producered skal derimod paa Citantens Side skee Vedbørlig indsigelse og i Rettesettelse i hoved Sagen.

Eragtet

Citanterne gives Anstand til næste Ting for at tage det i dag tagne Tings Vidne beskreven til indlem/m/else i hoved Sagen.

D/en 27de ejusdem blev Rætten igien satt betiimelig om Formiddagen

Publiceret

Hr: Capitain Philip Nicolls udgivne bøxelsæddel til Gabriel paa 1/2 Gaard ham tilhørende eller 12 Mark Smør udi Nyegaar kaldet dat: 24 Maij 1755 med Rev: ej dat

2. Johannes Nielsen Sandahls udgivne Afkald til forrige Værge Ole Størchsen Lund for Myntlingen Kari Paulsdatters Arve Midler i alt beløbende med Pænge og Godtz in natura 80 rdr: 2 mrk 14 sk: dat: 26 Maij 1755.

Bem/el/te Johannes Nielsen Sandahl lod opbyde af Myntlingens Pænge ved forlangende af Laug Rætten, som faar beroe til næste ting da hand selv haver at med bringe Pængerne

3. Hr: Capitain Philip Nicolls udgivne Skiøde til Anders Ingebrictsen paa Gaarden Nedre *Tolling (Følling/Fyllingen) skyldende 1 Løb 12 Mark Smør i Skatteskyld og 1/2 Løb Smør 1 faar i Landskyld med Videre Inventario dat: 24 Maij 1755 vid: fol:

Actor paa Niels Willumsens Veigne Contra Hans Hendrich Grybel efter forrige tiltale

Hvorda paa Blechingbergs Veigne mødte Casten Hassel hvilken paastoed endelig og uopholdelig Dom udi Sagen lige efter den procedur som forhen er bleven fremført med denne hosføyede Erindring at Actor maatte tillægges et billigt Sallarium for sin udi Sagen havte Møye

Hans Hendrich Grybel mødte og indlod Sagen til Doms

Regiment Qvarter Mester Snell indfandt sig og paa Niels Willumsens Veigne og Referered sig til sit forrige og paastoed Dom.

Eragtet

Sagen optages til Dom til d/en 26 Junij førstkom/m/ende i henseende Tiiden ey tillader for efterstaaende Sager og andre Forrettninger \og/ denne korte tingernes beram/m/else at paadøm/m/e sam/m/e, til hvilcken tiid Laug Rættet her paa Tingstædet haver at møde.

Niels Pedersen Henne Contra Hans Monsen efter forrige tiltale

Procurator Cramer mødte paa Citantens Veigne samt under forbeholdenhed af Paaancke for Ophold protesterede paa Dom hvorved indstevnte Hans Monsen tilfindes at betale Citantens Resterende og paastevnte Lønn med Rente, samt oprette han/n/em denne saa uskiellige udhallede Sags bekostning billigst med 12 rdr:

Procurator Heitmand paa indstevnte Hans Monsens Veigne mødte og under alle lovlige forbeholdenheder nu i Rætten anviiste Original

1755: 55

StevneMaal baade for hoved Citant og fuldMægtig og der af fremlagde Verificered Copie, med Indstillelse at Sagen efter anviist Contra Stevning maatte beroe til næste Rætt, hosføyede ærbødigst begiering at Original Stevningen hvoraf Comparenten indleverede Vidimered rigtig Copie han/n/em paateignet af Rætten maatte til bage leveres.

Procurator Cramer lod tilføre for Niels Pedersen Henne at de begge til dette Ting er stevnt eller Contra stevnt følgelig Copial Stevnings Udviis. Verificered af Proc: Heitmand hvilcket Comparenten beviiste med forbemelte Copie som hand producerede \x/ men da selve Stevnings Maade strider imod Lovens pag: 38 art: 8 saa sluttede Comparenten at Procurator Heitmand enten for at rette Villelsen eller og for længere at ængste Citanten med Proces og utaalelig Udgifter forsetlig Vil føre Sagen i langdrag hvilket Lovens Pag: 56 art: 7 anbefaler Dom/m/eren at paa agte og forhindre, udi selve Anledning Var det at Comparenten \x/ for at hielpe sin Client til Endelighed i denne Sag erbød sig paa hands Veigne at tilsvare hvad prætention Hans Monsen maatte formeene efter fremlagt Copial Stevning at have til Citanten med saa skiel at hand Sagen lovgemæss anlægger og udfører, men der imod kraftigst protesterede at Citantens Sag med endelig og uopholdelig Dom maae blive befordret.

Proc: Heitmand paa Contra Citantens Veigne kunde ey mindre end Rætten, men heller mindre forbyde Contra Citantens Vederparts FuldMægtig at tale til sin Partes bæste saa gott som hand kand, men da Sagen og ting Protocollen skal Viise hoved Anlægget, bliver det formodentlig in Confesso at alle de af parreringer i Sagen er brugt duer til sit Nøtte, overalt begierede Comparenten endnu som før, at hoved Stevningen paateignet af Rætten maatte ham tilbage leveres, hvoraf Copien i Rætten forbliver, i øvrigt protesterede Comparenten mod Overiilelse, besynderlig da det er Viist at hoved Citanten temerair er og skal blive sagskyldig, men Contra Citanten der imod blive frie funden, meer allene paaacktes som ikke paatvivles, at Dom/m/eren selv har funden Contra stevnte Niels Henne at Være en Omflacker der i dag kand Være hos en Principal og i Morgen hos en anden, hvorudover Contra Citanten som i sin tiid skal Viise sig forurettet meer end extraordinair af saadan Persohn er bleven betynget

Eragtet

Da Procurator Heitmand ved Rættens sistleeden Kiendelse og Advarsel blev paalagt at befordre sin Contra Stevning til lovlig Forkyndelse og altsaa til dette Ting desaarsage givet Anstand, som endnu paa hands Siide er bleven exceqveret, da hand i stæden for at fremlægge den Stevning som Procurator Cramer har producered en verificered Copie af under 9 hujus nu anviiser en nye Contra Stevning af 24de ejusdem som ey kand Være forkyndt

1755: 55b

altsaa kand Rætten ey ansee saadan Omgang for andet end til Udhal og Ophold, thi bliver Contra Citanten endnu advaret at i agt tage saavidt ham anggaer ey længere at opholde Sagen, men til næste Ting sam/m/e at slutte, til den Ende bliver den frem lagde Contra Stevning med paateigning ham af Rætten tilbage givet

Elisabeth Gorden efter forrige tiltale
Contra Margrethe Axelsdatter og Jonas Rasmusen

Udi Sagen mødte Procurator Cramer paa Citantindens Veigne og paastoed at hands Protocollation udi hændes forrige Sag mutatis mutandis udi denne Sag maatte blive tilført, saa som denne Sag bliver af en og selv sam/m/e beskaffenhed

Proc: Heitmand mødte for indstevnte Jonas Rasmusen og indleverede en skriftlig Stevning af 24 hujus efter seeniste Rættes dag givne Løfte hvilke benevnte Contra Citant gierne havde sparet sig for om ellers hoved Citantinden Jomfrue Gorden ikke havde spillet prævenire til Sagens mindelig bielag eller Composition, hvilcken Stevning hand in originali fremlagde med vedbørlig Kronet Papier, af hvilken Original Stevning som hand begierede sig af Rætten tilbage leveret hand frem lagde vidimered Copie og der efter ærbødigst forvæntede under Contra Citantens Rætt i lovlig tilfelde Sagens Anstand til den i Stevningen fastsatte tiid Reserverende i øvrigt fornevnte Contra Citants saavelsom hands Sviger Moders nermere Indsiigelse efter givende Anleedning.

Cramer producerede Gienpart af Jonas Rasmusens Ved Procurator Heitmand udferdigede Contra Stevnemaal og i øvrigens nest at igientage sin paaberaabte procedur og Protocollation tillige med paastand protesterede paa Dom

Proc: Heitmand Væntede Dom/m/erens lovligbillige biefal udinden det attraaede fra Contra Citanten.

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste ting bliver for denne gang Contra Citanten givet med Advarsel ey at opholde længere Sagen.

Procurator Barth mødte for Citantinden Karen Sophie Ingebrictsdatter, og producerede et skriftlig Stevne Maal af 6te huj: hvorved H/err Krigs Raad Undahl er indkaldet at anhøre Vidner til et Tings Vidnes Erlangelse hvorleedis hun af hændes MadModer og hosbonde uden ringeste føye er Vorden tractered, og da hun nødvendig bør søge Satisfaction siden det ey er skeed i mindelighed, saa producerede Comparenten for det første Qvestioner til de indstevnte Vidner, som og hændes skrivelse underskrevet af hænde selv til bem/el/te Hr: Krigs Raad, hvor Ved er hæftet hands ubehagelige Giensvar, ligesaa producerede Comparenten og Citantindens husbonde Mons/ieu/r Søren Saxes Copie Skri-

1755: 56

velse til Velbem/el/te Undahl af ham attestered, hvorpaa intet Giensvar formeedelst Visse Raisongs Skyld ikke er paafult, thi Vilde Comparenten i slig Anledning forvænte at de mødende Vidner som er dødelighed underkastet nu til eedelig forklaring maatte Vorde afhørt for at anmelde deres Forklaringer til de fremsettende qvæstioner.

Til de 3de bielager blev i Retten betalt 18 sk for det stemplede papier

Procurator Reutz mødte for indstevnte Hr: Krigs Raad og Com/m/issarius Undahl under benegtelse af Citantindens mange haande dristige og usandferdige Sigtelser udi hændes udstyrede Stevning, saasom at H/err Krigs Raadens Frue skulle have slaaet og pryglet Citantinden udi hændes Ansigt og Øyne, item at hun af H/err Krigs Raaden skulle været javet paa Dør, og endelig af H/err Krigs Raaden med hug og Slag truet, hvilket aldrig medfører mindste Rigtighed eller med lovlige Vidner skal blive afbeviist Hvad ellers den/n/e Citantindes frecke og dum dristige Opførsel imod hændes huusbonde og MadModer tillige med hændes flugt og bortløbelse af sin tieniste angaar derom med det meere Reserverer H/err Krigs Raaden sig vedbørlig Sag og tiltale imod hænde for Vedbørlig Rætt i beleylig tiid at anlægge, efter at dette TingsVidne hvor under Comparenten sin Principals tarv skal besørge, er bleven erhvervet, thi Sagen er ikke af anden beskaffenhed end denne, som og i sin tiid Vil oplyses, nemlig, at da Krigs Raadens Frue foreholdt Citantinden som en Tienerske at opføre sig høflig imod sin MadModer, haver denne nemlig Citantinden med en overmaade freckhed sættende begge sine hænder i Siiden satt sin MadModer Stolen for Dørren og derpaa ulovlig bortgaaet af sin tieniste, Videre Vilde Comparenten under Vidnernes Afhørelse forestille det fornødne.

Barth Replicerede at hand ikke kand begribe ikke heller finder i Loven de Ord at sætte Stolen for Dørren for sin MadModer, men det skal noksom betydes de ind stevnte Ved Vidners forklaringer at de haver handlet imod Lov og overfaldet Citantinden ja Viist hænde fra deres tieniste. hvor hun Var Villig efter pligt at udholde sit Aars tieniste men under trudsel blev afdreven fra hændes hosbondes Huus, for hvilken Omgang hun forbeholder sig Satisfactions Indtale siden en tiener haver lige saa stor Rætt til sin Satisfactions Indtale naar hun skeer Urætt af sin hosbonde og MadModer som de haver mod hænde naar hun opfører sig uskickelig, hvorfor Comparenten urgerede paa Vidnernes Forklarings Antagelse.

Af de indstevnte Vidner mødte Ragnilde Olsdatter, Michel Ham/m/ersland og Encken Siri Ham/m/ersland, der efter blev for de fraværende Vidner Stevnemaalet afhiemlet af de 2de Stevne Vidner Niels Nielsen Nedre Dyngeland og Jens Hansen Aadland ligeefter deres paateignings Udviis for alle i Stevne Maalet benevnte Vidner og tillige for Hr: Krigs Raad

1755: 56b

Derefter blev Vidnerne fremkalte og formanede at Vogte sig for meenEed

Det første Vidne Ragnilde Olsdatter blev frem kaldet og efter Eeden af Lovbogen for hænde og de øvrige Vidner Var oplæst, aflagde sin Eed med opragte fingre og forklarede følgende

Procurator Reutz for Krigs Raaden lod tilføre at hand kunde have Aarsag at excipere imod dette Vidnes forklaring saasom hun ikke har skicket sig bedre i hands tieniste end Citantinden selv men sam/m/e sin Tieniste ligeleedis i ulovlig tiid bortviget men da Hr: Krigs Raad eller Frue ikke frøgter for at den/n/em noget ulovligt Ved sam/m/e Vidnes forklaring skal kunde over beviises saa vilde Comparenten uden exception paahøre hændes forklaring alleniste at Comparenten udbad sig af Rætten dette at Vidnet forløbig Conform Lovens 1ste bogs 13 Cap: 5 art: maatte giøre reede og Forklaring for sig hvem hun er, hvor hun har opholdt sig og Vandret igien/n/em Verden og hvad Rigtighed eller Skuds Maal hun maatte have at fremviise fra dem hun haver tient hos og endelig hvad Aarsagen Var til at hun ikke forblev lengere i den tieniste som hun sist Var udi forinden hun kom til Krigs Raaden at tiene

Barth Replicerede at den fremsatte exception er saadan lig at den indstevnte burde undsee sig sam/m/e at frem sætte siden hand selv har antaget Vidnet i sin tieniste som Am/m/e for at opfostre hands barn, men naar Sagen hvorfor {hand} hun med fleere hands Tienersker har forladt hands tieniste er han/n/em og Frue Kieriste Vel bekiendt, thi en reedelig tiener bør ey allene salereres men end og gives fornøden og nødtørftig Underholdning altsaa protesterede Comparenten paa Vidnetz Antagelse.

Vidnet forklarede det hun for nerværende tiid opholder sig og har sit tilhold i Strengehagen hos en Vagt Mand i Bergen har været sist i tieniste hos Hr: Krigs Raad Undahl og kom derfra 14 dager for sist afvigte Paaske da hun som Am/m/e i 14 Uger havde tient der, Procurator Barth tilspurte Vidnet af hvad Aarsag hun kom af sin tieniste enten for Hug eller slag eller anden uartig Opførsel Vidnet svarede det hun kom derfra fordie husbond og MadModer beskylte hende for ey at have Melck nock, og da hun melkede sig i en Spulkom sagde huusbond og MadModeren at det Var Koe Melck, men til beviis det ey var saa melkede hun sig i deres Nerværelse, men da Krigsraaden lugget hende og Konen sloeg hænde maatte hun løbe af sin tieniste førend hun kom til Krigs Raaden Var hun i Tieniste hos Mad/a/me Heiden et halvt Aar som Am/m/e. Barth herunder tilspurte Vidnet om hun ikke og adskillige gange af hændes hosbonde og MadModer har Været tracteret i den tiid hun stod i Am/m/etieniste hos den indstevnte af ham og hands Kieriste. Procurator Reutz for H/err Krigs Raaden benegtede dette qvinde Men/n/iskes Udsagn for saavidt hand og Frue Kieriste af hænde ubillig er beskylt for Anfall af hug og Slag og da den fremsatte qvestion baade er uden for Stevne Maalet og Lov som forbyder nogen at Vidne i sin egen Sag saa Vilde Comparenten imod saadan Lovstridig Rættergang under alle lovlige forbeholdenheder Vedbørlig have proteste-

1755: 57

red. Barth Replicerede at den indstevnte selv haver givet Anledning til de frem sættende qvestioner saa maatte Citantinden i lige tilfelde om det maatte accorderes nyde den sam/m/e biefall af Rætten som den Citantinden, thi i vidrig fall toeg hun Reservered til paaancke om

ikke Lovens forskrift blev efterlevet, og i øvrigt bad at Rætten Vilde qvestionere Vidnet saavel til den til hænde fremsatte Qvestion som og til de skriftlige Reutz formodede at Dom/m/eren retmæssig indseer hvor ubeføyet Citantinden er Ved det til Protocollen fremsatte Spørsmaal at qvestionere Vidnet om hændes egen Sag uden for Stevne Maalet hvorfor hand vedblev sin forrige exception

Eragtet

Den af Citantindens fuldMægtig fremsatte qvestion til Vidnet udi egen Sag bliver mod giorde exception ubesvaret

Derefter blev de fremlagde skriftlige qvestioner fremsatt til 1ste qvestion svarede det hun kom i tieniste 3 Uger for Juul afvigte Aar, og Veed at Citantinden kom i tieniste den omspurte Tiid, men ey veed hvad hun var accorderet i Lønn uden at Krigs Raad Undahls Frue engang sagde til Vidnet det Citantinden skulle have i Lønn 8 rdr Til 2den qvestion svaret det hun ey hørte andet end Fruen jo lod vel over Citantinden og fornam ey andet end hun skickede sig Vel i tienisten til 3de svarede det Vidnet saae at en Aften stund Klocken 9 slet i Fæstens tiider sloeg Fruen Citantinden med sin haand 10 slag i Ansigtet som Vidnet taalte efter, hvor paa Krigs Raaden kom ud og toeg Ildtangen af sin Frues haand hvormed hun dog ey sloeg, dog saae hun at Citantinden Var slaget blaae over og under Øyet, Procurator Reutz under denne qvestion næst at benægte Vidnets Udsagn in totum tilspurte Vidnet 1mo hvem der Var tilstæde fleere end Vidnet den omvundne tiid udi Kiøckenet 2do om Vidnet hørte hvad Ord og tale der falt imellem Frue Undahl og Citantinden bem/el/te tiid 3tio om ikke Vidnet Viste og hørte at Citantinden sam/m/e tiid løb fra sin tieniste og for hvad Aarsage. Barth lod tilføre at Citantindens qvestioner urgerer just paa det som Procurator Reutz fremsætter og der for Vil haabe at denne qvestions bevarelse henviises under Comparentens frem satte qvestion Reutz svarede at hands fremsatte qvestioner hører directe til Sagen og under den 3die post af Citantindens qvestioner hvorpaa hand urgerede paa Vidnetz Svar til Sagens Oplysning til Reutzes 1. qvestion Resp: ingen Var tilstæde den tiid i Kiøckenet førend Krigs Raaden udkom imens Fruen sloeg Citantinden og toeg som omvundet er Ildtangen fra sin Frue, til 2den qv: hørte Vidnet at Tretten kom af en bitte eller et lidet støcke Lys som Citantinden havde leveret til budeien, hvorfor Fruen blev vred saa tienerne maatte sidde i Mørke, til 3de qvest: Res: Citantinden blev jaget af sin tieniste, saaleedis at Fruen og Krigs Raaden havde hende for sig og skued hende ud igien/n/em Dørren efter at Fruen havde pryglet hende og sloeg Gade eller gang Dørren i Laas for hende. herunder tilspurte Reutz Vidnet om Vidnet saae hvem det var enten Krigs Raaden eller Fruen som skuede Citantinden ud igiennem Dørren, og om Vidnet saae hvem af dem det var der luckede Gadedørren til, Resp: hun saae ey hvem det Var af dem der skuede Citantinden da de begge havde hende for sig og havde hver sine hænder i hændes Arme og leyede hænde ud paa Dørren, dog Veed enten det var Krigs Raaden eller Fruen som luckede Dørren i Laas

1755: 57b

Herunder tilspurte Barth Vidnet om ikke Citantinden har skicket sig ærlig og troe og desuden blev i utiide afviist fra sin tieniste til denne Qvestion svaret som under 2den qvestion det hun har efter Vidnetz Vidende ey skicket sig andet end Vel og at Citantinden i Utiide 4 Uger for Paaske sistavigte gick af sin tieniste, til 4de qvestion Resp: ja det forholdt sig som qvestionen i alt indeholder Procurator Reutz begierede at Vidnet under denne qvestion maatte forklare hvad Ord hun hørte imellem Citantinden og Krigs Raaden den omvundne Dags Morgen passere item hvor Vidnet Var da hun sam/m/e hørte, Vidnet svaret hun var i Am/m/estuen og saae og hørte at Krigs Raaden mødte Citantinden med Stock, og sagde til Citantinden gaae fanden i Vold som du har løbet til, hvilke Ord af Krigsraaden blev talte

efter at Citantinden havde tilbudet sig at blive i sin tieniste til hændes halve Aar Var ude. til 5te Qvestion bekræftet all dens Indhold saaleedis at forholde sig som omspurt er Herunder tilspurte Reutz Vidnet om hun ikke hørte at Krigs Raaden og hands Frue beklaget sig over at Citantinden bortgik fra sin tieniste i Utiide og om nogen af den/n/em enten Krigs Raaden eller Fruen med Virkelige Ord haver nægtet hende sin bom/m/e eller Klæder, samt naar og under hvad Ord, sam/m/e nægtelse skeede. Barth Replicerede at de 3de producerede documenter Viiser at H/err Krigs Raad Undahl har indeholdt Citantindens bom/m/e Klæder og Lønn og det paa 2de Anfordringer, men sam/m/e har nægtet at udbetale og udlevere skiøndt de producerede beviiser øyensiunlig beviiser at hand derom er giort anmodning, og det i de høfligste terminis som en tiener kunde Viise imod sin hosbonde, thi protesterede Comparenten mod Vidnetz Svar denne Post betreffende som allereede er besvaret, men allene begierede Vidnetz Svar til de producerede qvestioner.

Eragtet

Vidnet haver til det omspurte at svare.

Vidnet svaret til Reutzes qvestion det hun ey hørte at Krigsraaden eller hands frue beklaget sig over at hun nemlig Citantinden gick af sin tieniste, og hørte at Krigs Raaden nægtet hænde at faae saa mange Klær som hun behøvet at gaae til byen med, da det Var Vinter dag og laae Snee paa Marken, men ey hørte Videre om hændes bom/m/e blev talt, og laandte Vidnet Citantinden en Kaabe og Skiørt af sine Klæder, til 6te Qvestion svarede det Vidnet hørte at Krigs Raaden udi dørren da Citantinden om Formiddagen blev jaget fra ham sagde jeg skal fare selv og sætte den Canalie til Kagen i Bergen foruden Lov og Rætt, til 7de svarede Vidnet ey noget at Viide om det omspurte ligeleedis til 8de qvestion intet at have hørt noget derom. Procurator Reutz for H/err Krigs Raad Undahl holdt det baade til Unøtte og betenckelig at befatte sig med Videre examination eller qvestioner til dette Qvinde Men/n/iske som er af sam/m/e Art som Citantinden og har begaaet den sam/m/e

1755: 58

ulovlighed som hænde, men Comparenten Reserverede sig under sin forrige benægtelse at tiltale begge disse Stol Søstre for Vedbørlig Rætt for sam/m/e deres Rætt i beleylig tiid Barth Replicerede at hand var af den formeening at Vidnet Var af sam/m/e qvalite som Reutzes hustrue thi om hun ikke har fød meer end et barn end Reutzes hustrue og fleere kunde hændes Vidnesbyrd desaarsage Kuldkastes eller til side sættes Reutz svarede at hand holder sig for god for at indlade sig med Giensvar til Procurator Barthes Utidighed for den/n/e sinde, der ikkun ligner hands Natural, men forbeholt sig paa en anden tiid at afhandle med Proc: Barth den/n/e hands utidige tilførsel Barth Replicerede at hand ikke Verdigede Procurator Reutzes Giensvar, siden hands Opførsel til manges Fordervelse er Vel bekient. Reutz Vilde ikkun med et Notabene anmerke det tilførte og under forrige Reservation lade det ankom/m/e paa Rætten om Procurator Barth Videre skal blive tilladt at bryde Rætten med utidige Protocollationer end skeed er.

2det Vidne Michel Michelsen Ham/m/ersland fremstoed dernæst og efter aflagd Eed forklaret til den for 1ste fremsatte Qvestion svarede hand ey var hiem/m/e den omspurte tiid men kom først hiem om Aftenen saa hand ey saa i hvad Klær hun kom til hands Gaard, men dog hørte hand Citantinden sagde at Være udjaget fra Krigs Raad Undahl selv, og til 2den qvestion svaret det hand saae at Citantinden var blaae under det høyere Øye op paa Kinbeened, men hvor hun havde faaet det Viste Vidnet ey, og ey Veed om hun havde faaet anden Skade og blev Vidnet hos hands Naboe paa Gaarden Ham/m/ersland til anden Dags Natt, da hun begierede fløttning fra sam/m/e Gaard, som og skeede med Vidnets egne børn som fløttet hende til Yttre Hope med baad og det uden betalning. Procurator Reutz tilspurte

Vidnet om hand har talt {med} enten med Krigs Raaden eller hands Frue efter den omvundne tiid at Citantinden var paa Ham/m/ersland og har hørt om og hvorleedis de har fortalt Vidnet om Citantindens Forhold og Undvigelse fra tienisten, Resp: hand har Vel talt med Krigs Raaden og Frue efter den tiid, men ey hørt eller spurt om den handel

3die Vidne Siri Olsdatter Ham/m/ersland efter aflagd Eed Vidnede til den for nestforrige Vidne fremsatte 1. qvestion, det hun den omspurte tiid saae Citantinden i sin og Naboes stue siddende uden forklæde og tørklæde paa halsen, hørte hænde og at beklage sig som qvestionen indeholder, til 2den Qv: Resp: at see hun var blaae paa den Eene Side under Øyet og i øvrigt svaret som qvestion indeholder i alt ja, som Var overeensstem/m/ende med næste Vidnetz forklaring til Reutzes qvestion svaret i alt som forrige Vidne Michel Ham/m/ersland ey at have talt med Krigs Raaden siden den tiid om den handel.

Procurator Barth forlangte forelæggelse for de udeblivende 2de Vidner men Vilde i Respect af Jomfrue Møllerop til stille hænde de fremsatte qvestioner til besvarelse paa det hun til sam/m/e tiid kunde give fornøden

1755: 58b

og sandfærdig Vidnesbyrd dog attestered af 2de troe verdige Vidner.

Reutz for Krigs Raaden igientoeg sin forrige benægtelse og Reservation og ellers forbeholt han/n/em all lovlig forbeholdenhed.

Eragtet

De lovlig indstevnte og ey mødende Vidner Jomfrue Riborg Møllerop og Ingebor Larsdatter forelægges under Fals Maal til næste ting at møde deres Vidnesbyrd at aflægge og fremlægge.

Procurator Barth frem lagde en under dato 10de Maij sistleeden forfattet Skriftlig Stevning paa Citantinden Mad/a/me Danchersens Veigne Contra Hans Wordeman for Sagen Stevne Maalet indeholder hvorudi tillige er indkaldet Vidner Anders Landaas Halver Lille Landaas og den indstevntes Dreng Andreas Nielsen, som efter Stevne Vidnernes paateigning ey er bleven Varslet.

Stevne Vidnerne Ole Torbiørnsen og Jan Hemmich begge borger Mænd i Bergen afhiemlede Stevne Maalet efter deres paateignings Udviis

Procurator Cramer mødte paa Hans Vordemans Veigne og exciperede imod Anders Tollefsen Landaas hands Vidnesbyrd saasom det er Manden der Sagen paagielder men øvrigens Var Comparenten Villig at tage til Gienmehle imod Sag og Sigtelse og til den Ende tilspurte de Øvrige Vidner følgende qvestioner 1mo dog under all lovlig forbeholdenhed, hvad Mark det er de hugger brende Veed udi 2do Om folcket svarede ja det er Vores eget 3tio Om Anders søgte ind paa den indstevnte Wordeman og skielte ham for fante med det tillæg jeg skal hugge nermere ind paa din Mark din forbandede fante, og som af spørsmaalet sees at Sagen Virkelig er om Markeskiel da Ville Comparenten have indstillet om nogen Sag eller eedelig Vidnes byrd kand vorde antaget uden for Aastæden, thi Comparenten paastoed at Tvistigheden som Virkelig angaar Merkeskiel bør Vorde tilbage viist paa Aastæden uden at melde om hvad Dom/m/eren paa sin Kieristes Veigne er i Slegtskab med Citantinden.

Barth Replicerede at Mad/a/me Danchersen er Citant og altsaa til Oplysning om tildrageligheden og Wordemans dristige Gierning har indkaldet hændes tienere siden hand tvert imod Lovens 6te bogs 15 Cap: 16 art: samt nest paafulte 27 art: har {hugget} dristet sig til at fratage hændes tienere som til huusfornødenhed huggede brende veed udi hændes eyende og under Landaas beliggende Skov hvis Skiel og Skifte samt Streckning skal udviises om fornøden eragtes, men hvad Wordemand som har øvet denne dristige Gierning ikke har paatalt sin Sag men ladet den henhviile Ventelig af frøgt at hand paa urette stæder og uden

for sin Ejendoms Merker har frataget og bortranet Citantindens Tieneres Øxe saa vil qvestio blive om Wordemand kand gotgiøre at hvor hugsterne Ved Mad/a/me Danchersens tienere

1755: 59

skeede, Var paa hands Eje og Leye Maal, og om hand derpaa kand beviise Skiel og Skifte til Tvistighedens forebyggelse, men for nerværende tiid da i saadan Casu ey kand haves andre Vidner end de som Var nerværende hvilcken Loven bevilger at aflægge eedelig forklaring om, saa paastod Comparenten for det første at de nu mødende Vidner maatte antages til eedelig forklaring da det siden Vil ankom/m/e paa Wordeman om hand Vil hentrecke Sagen til Aastæden for at beviise hvor hugsterne skeede og hvor hand fratoeg tienerne deres Øxe var paa hands Ejendom og inden hands Merker som da maatte begrandskes, og altsaa haabede hand Vidnerne bliver for nerværende tiid siden de er dødelighed underkast maatte Vorde afhørt.

Cramer protesterede paa sit forrige og derom afvartede Rættens Kiendelse

Eragtet

Da denne Sag Concernerer {en} Merkeskiel imellem Parternes Ejendoms Gaarder hvor den paasøgte Gierning som omvidnes skal \bør/ beviises, da i følge Lovens 1ste bogs 13 Cap: 9 art: og 16 Cap: bliver Sagen henviist til Aastæden hvor Vidnerne efter foregaaende Anviisning og forklaring skal Vorde afhørte og Sagen Videre paadøm/m/es.

Og som fleere Sager efter paaraab ey fremkom i Rætte blev Restancen for indeværende Aars Skatters 1 og 2 termin Attesteret der beløber 851 rdr: 2 mrk 15 sk

Guulens Skibbreede

1755 d/en 30 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/er tings holdelse satt Med Guulens Skibbreedes Almue paa Tingstædet Schieljehavn i Over Værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 37 findes tilførte som alle mødte,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordres oplæste som Ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst publiceret følgende

1. Hillebrant Omsens udgivne bøxelsæddel til Ole Hansen Tveit paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Nedre Østguulen dat: 1 Junij 1754 med Rev:
2. ditto hands udgivne bøxelsæddel til Mons Lassesen paa 2 p/un/d 12 Mark Smør i Gaarden Øfre Grinde dat: 10 Decbr: 1754 med Rev: ej dat.
3. ditto hands udgivne bøxelsæddel \til/ Niels Gullachsen Ospedahl paa 2 1/2 b/ismerpund Smør i Gaarden Østguulen dat: 25 7ber 1754 med Rev:
4. Kongl/ig Allernaadigst Privilegium for Giestgiveren Gabriel Jæger at holde Giestgiveriet i Schieljehavn dat: 17 Jan: 1755 vide fol:
5. Aflyst Ingeborg S/a/l/ig/ Lars Pedersens udgivne Pante Obligation til Assessor von der Lippe paa Capital 150 rdr som indfriet af Gabriel Jeeger d/en 9 Decbr: 1754 vid: fol: 131. sam/m/e Obligation er dat: d/en 6 Junij 1738
6. Aflyst ditto hændes Obligation til bem/el/te Creditor dat: 19 Nov: 1740 og d/en 9 Decbr: 1754 indfriet af Gabriel Jeeger vid: fol:

7. Publiceret Gabriel Jeegers til mig Sorenskriver Johan Garmann udstædde Pante Obligation paa Capital 250 rdr dat: 9 Dec: 1754 vide fol:

8. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Høyvig d/en 14 8ber 1754 efter Anne Erichsdatter vid: fol:

9. ditto forrettet paa Slengesoel d/en 14 8ber 1754 efter afgangne Claus Clausen. vid: fol:

10. Mons/ieu/r Kierulfs som fuldmægtig for H/err biskop Doctor Pontoppidan hands udgivne bøxelsæddel til Hans Olsen paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 12 Mark fisk i Gaarden Underthun dat: 10 Maij 1755 med Rev: ej dat

1755: 59b

11. Rasmus Nielsen Liehaugs udgivne Skiøde til Endre Bertelsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Liehaug dat: 30 Maij 1755 vid: fol: 509

12. Skiftebrev forrettet af Sorenskriver Frantz Jørgensen Brandrup udi Yttre Sogns Fogderie udi Utvers Skibbreede og Gaarden Hop efter afgangne Iver Larsen Hoep d/en 6te 7de Aug: 1754 hvis Sterboe eyede i Gaarden Tvedt i Nordhorlehn og Guulens Skibb: 8 1/4 Mark Smør som til Sønnen Peder Iversen er udlagt for Summa 6 rdr 5 mrk 4 sk vid: fol: 509.

13. Hendrich Larsen og Mons Halversen Store Matres udgivne bevilningsbrev til Iver og Halver Larsen at oprydde og bebygge af deres Gaards Udmark den Stæd Stor dahlen eller *brydalen (Brydalen) Nord Øst fra deres Gaard paa Condition som sam/m/e indeholder dat: 30 Maij 1755 vid: fol:

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Den Priviligerede Giestgiver Gabriel Jeeger fremstoed for Rætten og fremlagde en skriftlig Stevning Contra huusManden Hans Cornelius Fonnevig dat: 27 april sistleeden hvorefter den indstevnte paaklages at fahlholde Øhl brendeviin toback med Videre Citanten til præjudice ligesom og tillige indstevnt Vidner Ved muntlig Stevne Maal derom at Vidne som er Peder Pedersen Henrichsbøe og Hendrich Monsen Gryten som begge møder,

Den indstevnte og paagieldende Hans Cornelius Fonnevig blev 3de gange paaraabt men mødte ikke

Stevne Vidnerne LehnsMand Hans Peersen Henrichsbøe og Svend Hansen Lund fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maaletz lovlige Forkyndelse at Være skeed i hans eget paahør, ligesom og under Fals Maal indstevnt de mødende Vidner og den paagieldende sam/m/e at anhøre.

Det mødende Vidne Peder Pedersen Henrichsbøe fremstoed og efter Citantens forlangende fremstillet til examination og efter aflagd Eed forklarede det hand Ved Juule tiider 13 dags helgen eller hellig 3 Kongers dag hørte Hans Cornelius Fonnevig sagde udi hands Paahør det hand havde faaet af Brithe Underthun en Kagge Øhl for at selge ud, dog veed Vidnet ey enten sam/m/e er udsolt af den indstevnte eller ey, Vidnet blev tilspurt Videre om det ey er bekiendt at den indstevnte har fahl holdet Øhl brendeviin eller tobach i sit Huus og sam/m/e til Almuen solt, svaret det hand er Vidende at den indstevnte har soldt dislige Vahre blandt Almuen, naar sam/m/e har Været til Kierken paa Prædicke Dage.

Hendrich Monsen efter behørig formaning Var ham givet at Vogte sig for Meen Eed, bekræftede under Eed følgende det hand den om vundne tiid hørte ligesom forrige Vidne det den indstevnte har faaet hos Brithe Underthun en Kagge Øhl at udselge men ey veed om hand solte den ud eller ikke, til Citantens qvestion svaret ey at Viide noget derom.

Citanten Reserverede sig at indkalde til næste Ting fleere Vidner om den indstevntes Forhold og fahl hold af drickende Vahre. og til næste Ting forelæggelse for den udeblevne Hans Fonnevig

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Hans Cornelius Fonnevig forelægges Lavdag til næste ting,

D/en 31 ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Tosten Birchnes fremstoed for Rætten og tilkiendegav det hand i sit Huus i en 6 aars tiid har havt et pige barn navnlig Anne Josephsdatter fød i Krosøen i Lindaas Præstegield, som nu er Ved Alder 16 á 17 aar der næsten i 2de Aar har Været svag af den Spedalske Svaghed, hvoraf saavel hændes Moder som 5 hændes Søskende har Været befengt med, og er forhen indkomne tiid efter anden i Bergens hospital thi Vilde hand nu Ved de fremstillede Vidner Joen Jonsen

1755: 60

Birchnes og Ole Andersen sam/m/e faae oplyst om det ey saaleedis rigtig forholdt sig, og om dette svage barn der intet i Arv har bekommet efter sine Forældre har noget til sin Inlem/m/elses bekostning

Vidnerne forklarede at det som Comparenten har forestillet i alt forholder sig saavel om hændes Svaghed som fattige tilstand

Comparenten frem lagde og Stædetz Sogne Præst Hr: Som/m/ers under dags dato herom meddeelte Attest, som blev paateignet at Være i Rætten anviist.

Comparenten forlangte dette sig beskreven meddeelt for at frem viise til Øvrigheden for at faae derefter det svage barn indbragt og indlem/m/et i hospitalet, da og den til stæde værende Almue sagde at det saaleedis som angivet Var rigtig forholdt sig.

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith har til dette Ting tiid og Stæd ved muntlig Varsel ladet indkalde Christen Olsen Haveland her af Skibbreedet formeedelst fortiilig Sam/m/enleye med sin hustrue derfor at lide Dom til bøders betalning.

Christen Olsen mødte vedtagende lovlig Varsel og lovede at Vilde give 1 rdr som fogden accorderede i henseende til hands fattigdom

Og som fleere Sager ey fremkom blev Restancen for inde Værende Aars Skatters 1ste og 2den termin oplæst som beløber 497 rdr 5 mrk 4 sk

Lindaas Skibbreede!

1755 d/en 2 Junij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Lindaas Skibbreedes Almue i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 40 findes anført

Og blev da for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger oplæste som ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst fremlagt til Publication følgende

1. Aflyst Hans Otthesen Nideroses udgivne Pante Obligation til Creditorinden Mad/a/me Sophie S/a/l/ig/ Peder Jørgensens paa Capital 200 rdr dat: 22 Martij 1742, som

efter hændes paateignede qvittence af 20 Decbr: 1754 er betalt hvorfor sam/m/e af Pantebogen udslettes vide 311.

2. Sorenskriver Garmans under dato 30 Decbr: 1754 udstædde Auctions Skiøde til Hr: Magister Ludvig Daae paa Lindaas Vedhørende Præstegields Kiercker med dessens Inventario og Videre som Procurator Hans Otthesen forhen har eyet og solt vid: fol:

3. Hr: Ludvig Daas udgivne Pante Obligation til Mad/a/me Sophie S/a/l/ig/ Peder Jørgensen paa Capital 200 rdr: dat: 20 Decbr: 1754 vid: fol:

Ole Monsen Indre Lyhren fremstoed for Rætten og tilkiendegav det hand med muntlig Varsel til dette Ting har indkaldet Joen Gudmunsen fordie hand skal have \sagt det hand har/ taget et beest fra ham, til Vidner udi Sagen er indstevnt Asbiørn Tollachsen og Mons Larsen Yttre Lyhren og til Vedermæhle indkaldet Anne Jonsdatter afg: Gudmund Yttre Lyhrens Hustrue, de navngivne Vidner under Lovens Fals Maal at møde og efter Sagens Omstændighed at lide Dom, end Videre er og til Vidne indkaldet Friderich Jonsen Skoleholder i Sognet og Lindaas Præste gield, som og Anders Pedersen Yttre Lyhren begge under fals Maal.

Stevne Vidnerne Lars Fielsende og Michel Schauge frem stode og efter aflagd Eed forklarede det de for 3 Uger siden har indstevnt Joen Gudmunsen for den paasagn og beskyldning mod Citanten at have staalet en Koe af hands Huus derom at anhøre Vidner og lide Dom

1755: 60b

til Processens Omkostning, ligesom og indstevnt de anførte Vidner alle under Lovens Fals Maal som og Encken Anne Jonsdatter til Vedermæhle.

Af de indstevnte Vidner mødte alle untagen Anders Pedersen ligesom og Encken Anne Jonsdatter og den indstevnte Joen mødte Vedtagende lovlig Varsel.

Joen Gudmunsen Yttre Lyhren sagde det hand ey kand nægte at have talt disse Ord til Citanten det hand havde staalet eller taget en Koe af hands Huus, som ham uafvidende blev borte af hands Floer og tilhørte hands Moder Anne Jonsdatter, hvilken Koe hand havde til at føde for hende, men Citanten bort førte i sin baad til Gaarden Schotsund, uden derom at give den indstevnte eller hands Hustrue nogen Kundskab derom, og anden Koe meente den indstevnte ey at forekaste eller beskylde ham for at have taget Citanten sagde det hand ey kand nægte at have efter Encken Anne Jonsdatters begier intaget udi sin baad den Koe hænde tilhørte, som stoed i den indstevntes Huus, og der efter sam/m/e henbragte til Gaarden Schotsund, da sam/m/e tiid bem/el/te Anne Jonsdatter følgede med i baaden, og er det 6 aars tiid siden dette skeede.

Ellers anmelte Joen Gudmunsen det hand med Contra Stevning har indkaldet hoved Citanten Ole Monsen fordie hand afvigte høst da den/n/e tale som paastevnt er kom dem imellem stødte hands Kone for brøstet med sin Stav, ligesom og at paastaae det Citanten burde betale hands Moder 1 rdr for et fierdings Aars tieniste hos ham, og dernæst for at oplyse det Hoved Citanten ham uavidende havde bortført den Koe hands Moder tilhørte og stod i hands Huus, derom indstevnt Vidner Asbiørn Tollachsen og Mons Larsen Yttre Lyhren begge under Fals Maal, at forklare hvis de ere Vidende

Citanten forlanget Stevne Vidnerne afhørte og Vedtoeg lovlig Varsel men benægtede ey at have stødt hands nemlig Contra Citantens hustrue for brøstet med sin Stav, ligesom ey at være pligtig hands Moder nogen lønn for et fierding Aar men hand derimod at kunde paastaae huuseleye for den tiid hands Moder har Været i hands Huus det hand dog ey har Vildet eller Vil paastaae, ligesom og Citanten og tilstoed at have Contra Citanten uafvidende bortført hændes nemlig hands Moders Koe til Schotsund.

De af Contra Citanten indstevnte Vidner mødte begge Vedtagende lovlig Varsel,

Hoved Citanten sagde det hand for en 8te dages tiid haver tilbudet Contra Citanten forlig, paa den Maade naar hand Vilde tale med ham Vilde hand frie ham for Omkostning og blive Venner med hinanden, hvilcket ey til denne tiid er skeed hvorfor hand er nød Sagen at incam/m/inere.

Contra Citanten sagde det hand gierne attraaer efter Freed og eenighed og udbad sig forinden Videre Vidners førelse 1/2 tiimes tiid til at overlægge dette med hinanden, som Rætten forunte dem, men som ingen endelig Sluttning kom imellem dem forlangte de de mødende Vidner afhørte

Asbiørn Tollachsen Yttre Lyhren fremstoed og efter behørig formaning Var dette og øvrige Vidner givet at Vogte sig for Meen Eed og forklarede det hand afvigte Aars Høst ude paa

1755: 61

Marcken og Gaarden Udlyren hørte Vidnet at Joen Gudmunsen Udlyren sagde til Ole Monsen Indlyren du stal en Koe i fra mig uden at navngive tiiden naar det skulle være skeed, Contra Citanten tilspurte Vidnet om hand ey saae at hoved Citanten toeg sin haand imod hands Hustrue, Vidnet svarede det hand saae at Citanten laae sin haand imod hændes brøst og havde en liden Kiep i sam/m/e haand i det sam/m/e, men ey saae at hand i det sam/m/e skued hænde, og fornam hand det Var i Vreede men hørte ey hvad Ord der viidere blev talt imellem dem, dernæst sagde Vidnet det hand ey veed rettere end at tretten begyntes om Contra Citantens Moder som Citanten vilde frasiige sig at have udi sit Huus hvor hun dagen tilforn Var indkom/m/et, Videre havde Parterne dette Vidne ey at tilspørge

Det 2det Vidne Mons Larsen fremstoed og efter aflagd Eed forklarede det hand den omvundne tiid hørte at Contra Citanten sagde du toeg en Koe fra mig du skal skaffe mig enten en Koe eller en Koes Værd og ey heller hørte naar det skulle Være skeed, men som Vidnet derpaa gick ind i et Huus hørte hand Contra Citantens Hustrue sagde det seer i paa hand skuer mig for brøstet med Staven sin, og Var Aarsagen til tretten det at Citanten Vilde frasiige sig hands Moder hand havde i Huuset hos sig, og falt hands Ord til Contracitanten, du jager din Moder fra dig slaaer og drager hende, og driver hende indpaa mig hvor hun har Været et par Nætter, men nu ey at vilde have hænde længer,

Det 3die Vidne Friderich Jonsen Skole holder i Lindaas Gield aflagde sin Eed og forklarede, det hand ligesom nest forrige Vidne hørte paa det omvundne Stæd og tiid i alt som Vidnet Mons Larsen forklaret haver at Contra Citanten talede til Citanten, dog med den forskiel du skal skaffe mig enten en Koe eller detz Verd som du staal i fra mig, men ey hørte tiiden naar det skulle være skeed men ey saae det Citanten laae sin haand til Contra Citantens {brøst} Hustrues brøst, og hørte Vidnet at Citanten sagde til Vidnet jeg Vil du skal gaae med og høre paa at jeg frasiiger mig at have Anne Jonsdatter i mit huus, da hun klager sig for mig at Joens Kone slaaer og drager hende, og saae hand at Joen var Vreed da Citanten talte med ham,

Den til Vedermæhle indstevnte Anne Jonsdatter sagde intet at have at klage paa sin Sønn Joen Gudmunsen eller hands Hustrue, og tilstoed at det Var hændes Koe som Ole Monsen bortførte for en 6 aars tiid siden efter at hun ey derom havde givet sin Sønn nogen Kundskab derom, men formaadde bem/el/te Ole Monsen sam/m/e at henbringe til Schotsund, efter at sam/m/e i en 6 aars tiid havde Været hos hendes Sønn bem/el/te Jon Monsen til Foster. Videre sagde hun at Være Accorderet med Ole Monsen at skulle have 4 rdr i Lønn om Aaret i fald hun forblev hos ham til tieniste, men Var der ey længere end 1/4 aar, som hun ey har faaet nogen betalning for.

Citanten forlanget Sagen udsatt til det udeblivende Vidnetz Forelæggelse til næste Ting,

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Anders Pedersen Indre Lyhren forelægges under Lovens fals Maal at møde til næste ting for at aflægge sit Vidne i Sagen. NB

Jan Jacobsen Treeland fremstoed for Rætten og tilkiendegav det hand med muntlig Stevne Maal til dette Ting tiid og Stæd har ladet indkalde Michel Michelsen og Haaver Hundven fordie de Ved sist afvigte Kyndelsmisse tiid har hugget Skov i hands underliggende og brugende Jordeparts tilhørende UdMarck som tilhørte Gaarden Treeland, derom til Vidner indkaldet Anders og Ole Bruvold og Per Ones som alle under fals Maal er indstevnt og møder, derom efter Sagens

1755: 61b

Omstændighed at lide Dom til Processens bekostning
De indstevnte blev 3de gange paaraabt men ey mødte.
Stevne Vidnerne Johannes Fiellang og Michel Schaue frem stode og afhiemlede Stevnemaaletz lovlige Forkyndelse at Være for de ude blivende lovlig forkynt for 3 Ugers tiid siden og i enhver deres paahør.

Eragtet

Da Sagen angaar et Skov skifte hvorudi paaklages de indstevnte skal have hugget Citanten til Fornermelse, da i henseende Vidner i Sagen er indstevnt som imod Lovens 1 bogs 13 Cap: 9 art: ey kand forhøres uden paa Aastæden, hvor Granskning efter ditto 1 bogs 16 Cap: bør skee, henviises Sagen til Aastæden hvor Vidnerne efter behørig Kald og Varsel haver at møde deres Vidne at aflægge og Citanten haver at fuldføre sin Sag efter udtagen Stevne Maal imod de indstevnte.

Halver Synevog haver til dette Ting indstevnt Arne Synevog fordie hand har haardraget ham og Vilde slaae ham, som og fordie hand Citanten uafvidende har fløttet sit halve Nøst Videre ud paa Citantens bøe end tilforn, der om at Vidne under falsMaal indkaldet Peder Monsen Synevog og Jertrue Anders Datter som er den indstevnte Arne Synevogs huustrue for derefter at lide Dom
De indstevnte tillige med Vidnerne blev 3de gange paaraabte men mødte ikke
Stevne Vidnerne Besse Magnesen og Michel Michelsen Fonnes fremstode og afhiemlede det de for 3 Uger siden har ind stevnt paa Citantens Veigne den indstevnte for Sagen Stevne Maalet indeholder og det for hands eget boepæl og i hands paahør, som og for Vidnerne under Lovens fals Maal i Peder Monsen Synevogs Hustrues og 2de andre Koners paahør da hand Var selv fraværende, og for Jertrue Andersdatter i eget og hændes Mands paahør

Eragtet

Da den indstevnte Arne Synevog ey møder ey heller Vidnerne, forelægges sam/m/e Laugdag og Vidnerne under Fals Maal til næste Ting hvilcken forelæggelse tages beskreven og i lovlig tiid bliver at forkynde

Erich Rasmusen Solen fremstoed for Rætten og tilkiendegav at have til dette ting med muntlig Varsel indkaldet Ole Sieursen Nore Nøten fordie hand haver bortstaalet en Skindbrog fra ham for et Aars tiid siden, derom at Vidne indkaldet Vidner Zacharias Rasmusen Nore Nøten og Mons Stephensen Solen under falsMaal, derfor at lide Dom.
Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke
Udi Ole Monsen Udlyrens Stæd som Laug Rættes Mand der var fra Værende blev antaget Ole Rebnor paa hands bekostning
Stevne Vidnerne Besse Magnesen og Michel Fonnes fremstode og eedelig afhiemlede det de i Ole Sieursen Nore Nøtens Stue har for 3 Ugers tiid siden forkyndt ovenstaaende Stevne

Maal udi Vidnet Zacharias Rasmusen Nore Nøten og hands hustrues paahør, da Ole Sieursen ey Var tilstæde, og hands nemlig Oles hustrue ey Vilde gaae ind i Stuen, men dog sagde hænde der om sam/m/e tiid baade før og efter da hun var ude paa Marken

Vidnerne mødte og efter Citantens begier blev frem kalte. hvorpaa

1ste Vidne Zacharias Rasmusen fremstoed og efter behørig formaning Var ham givet aflagde sin Eed

1755: 62

og Vidnede følgende, det Vidnet ey har seet at den indstevnte har taget nogen Skindbrog fra Citanten, men Vel i denne Vinter at have seet at den indstevnte Ole Sieursen har brugt og gaaet med sam/m/e Skindbrog som Vidnet har kundskab om at Citanten Erich Rasmusen forhen har eyet, dog havde Vidnet intet andet kiende Merke derpaa end sam/m/e Var af en tyck huud leehr arbeydet og der var et Hull paa det eene Knæ hvorpaa Var satt en Lap, og Vilde Vidnet ey paa den indstevntes begier sætte nogen Lap derpaa siden hand kiendte at sam/m/e tilhørte Citanten.

Det 2det Vidne Mons Stephensen Solen aflagde sin Eed og forklarede i alt enstem/m/ig som forrige Vidne forklaret haver uden forandring.

Vidnerne sagde det der næsten et Aar siden de saae den omvundne Skindbrog hos Citanten, men ey seed den før end Vaarsmisse tiid dette Aar hos den indstevnte som og ved Juuletiider engang tilforn. Videre havde disse Vidner ey at forklare

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Ole Sieursen Nore Nøten forelægges Lavdag til næste ting.

Fogden æskede udi Rætten den fra afvigte Høsteting paa Ole Lagesens indstændige begier udsatte Sag og efterdi mand fornem/m/er hand nu ey heller møder Var Fogden Dom begierende.

Ole Lagesen blev 3de gange paaraabt men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag

Derefter publiceret

Mons Monsen Nore Qvinges paa egne og broder Einer Monsens Veigne udstædde Skiøde til Magne Ditlevsen paa 12 Mark Smør i Gaarden Knarvig dat: 2 Junij 1755. vid: fol: 510.

Michel Hopland frem stoed for Rætten og tilkiendegav *dett hand til dette Ting har indstevnt sin Værfader Gudmund Hopland fordie hand haver satt sin[e] bæster paa hands Foder og ey beedet ham derom som og taget Huus fra ham som stoed der da hand bøxlede sam/m/e derom at lide Dom,

Den indstevnte mødte siigende det hand Vel har taget ind paa brød eller Jorde parten med sig Citanten hands Svoger, men maae forestille det hand ey har nægtet ham noget Huus som Gaarden tilhører, da hand allene har opbygt et nøst paa ødeToft og ladet ham sit brug i det forrige Nøst, hvorudi hand kunde paastaae at have sit halve brug udi, og har hand opbygt sit Nøst for 9 aar siden og er ham eene tilhørende og ey vedkom/m/er Gaardens Huuse, desuden formeener den indstevnte at tilkom/m/e foruden Gaardens Huuse en liden Skinne Floer, og 1 liden Løe og en fiskeskiaa hvoraf dog Skiaaen tilhører Gaarden efter nermere berettning, de forbenevnte Huuse sagde den indstevnte til sit brug eene at Ville beholde som de der ey tilhørte Gaardens Huuse, hvad sig det øvrige hands Paastand angaaer, da har hand ey nægtet

at betale det foster hands Creatuure har nødt, siden hand ey har i det første Aar {ey} havdt saa mange Creatuure paa sin halvedeel, som hand har havt og ey talt om førend nu da hand Ved Stevne Maal sam/m/e har paastaaet, og har de til denne tiid saaleedis deelt Afgrøden imellem sig at de har fellis arbeydet og inhøstet Aflen af høe og Korn som deres Khreatuure siden har tæret til sam/m/en, og {de} har \de/ holdet til denne tiid fellis bord, dog forklared den indstevnte at have foruden Gaardens

1755: 62b

Afling af Høe kiøbt høe anden stæds til hielp for de beester hand har havt paa sin part.
Den indstevnte forlangte at Sagen maatte gives Anstand til hands Ejer maatte indkaldes som paa den Maade bøxlet ham denne part at skulle Være føyelig imod ham og ey opsessig, da hand og har tilbudet ham sin bøxel igien siden hand ey vil accordere med ham i billighed
Citanten sagde det hand ey vilde fraviige Jorden men have sin tiltale Videre at beviise sin Sag dog paastoed hand 2 rdr aarlig fordie hands Værfader har fød fleere beester paa sin Part end hand har havt.
Den indstevnte sagde saadan Paastand er aldrig tilforn af ham giort det hand og aldeelis ey Vil tilstaae eller finder sig pligtig at betale, men har dog faaet ey allene SaaKorn til den halvepart hos ham som og i Vahre til 8 mrk 4 sk som med Videre kunde blive til afkortning for de første Aar som hand har havt, 2 Creatuure tilovers hvorom hand til næste ting Reserveret at indgive sin Reigning.

Eragtet

Sagen udsættes til næste ting at JordEjeren til sam/m/e tiid kand indkaldes til Vedermæhle hvorvidt Gaardens Huuse er at ansee som og paa hvad Maade Citanten er overladt det halve brug som hands Værfader har opladt for ham, og endelig at Parterne paa begge sider til deres Sags Oplysning indgiver deres prætentions Reigninger til hver andre, for derefter at blive paa skiønnet.

D/en 3die ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Og udi Sagen indstevnt af Fogden H/err Kam/m/eRaad Smith
Contra Ole Lagesen følgende
Dom afsagt!

Til Fornyelse haver Fogden H/err Kam/m/eRaad Smith til sistleeden Aars Som/m/erting Ved Skriftlig Stevne Maal indstevnt den under dato 13 Maij 1752 afsagde Dom Contra Ole Lagesen saavidt hannem Restede saavel af Capital som tilVoxende Rente hvor over af Citanten er indgivet under dato 14 Maij sist leeden Aar saadan bereigning at sam/m/e med benevnte Doms løsning og forkyndelse opløber til Summa 19 rdr 2 mrk 14 sk, Mod sam/m/e Stevne Maal og Søgning har den paagieldende Ole Lagesen til sit Forsvar ey havt noget at erindre skiønt ham efter Forlangende er givet Anstand til dette Ting da hand ey heller har mødt.
Thi kiendes herved for Rætt at den indstevnte Ole Lagesen i følge den forhen ergangne Dom som herved fornyes bør betale hvis af sam/m/e endnu Rester, saavel hvad Capitall som Rente angaar der indbereignet Omkostninger er opsteegen til 19 rdr 2 mrk 14 sk med Videre Rente fra bereigningens dato d/en 14 Maij \a: ../ til betalning skeer, men end og deruden betale denne Sags forvolte Processes bekostninger med 2 rdr: som alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse til forrige Dom haver og Citanten Hr: Kam/m/eRaad Smith bør udreedes under Adfærd efter Loven.

Fleere Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten, thi blev dette Skibbreedes Restance for inde Værende Aars 1ste og 2den termin attestered der beløber 567 rdr 4 mrk 14 sk

1755: 63

Radøe Skibbreede

1755 d/en 4 Junij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Radøe Skibbreedes Almue paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 42 findes anførte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordres oplæste som Ved nestforrige Ting stæd.

Dernæst publiceret følgende

1. LehnsMand Lars Fielsendes udgivne Afkald for sin Hustrues Marthe Andersdatters tilfaldende Møderne Arv og hiem/m/egifte i alt 66 rdr 13 sk til hands Værfader Anders Olsen Strømme dat: 2 Junij 1755 v: f:
2. Arnold Meyers udstædde bøxelsædler til Christian Knudsen til Henrich Nielsen til Knud Jacobsen og til Ole Gudmunsen hver paa 4 1/2 Mark Smør 2 Kander Malt i Gaarden Marøen dat: alle 4re bøxelsædler d/en 14 April 1755 med Rev: ej dat til alle
3. ditto hands udgivne bøxelsæddel til Ole Gudmunsen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i ditto gaard Marøen dat: 17 Decbr: 1754 med Rev: ej d:

D/en 5 Junij blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt [satt]

Publiceret

Hr: Willum Frimands udgivne bøxelsæddel til Erich Michelsen Qvalem paa 1 p/un/d Smør eller 3/4 parter af forrige Leylændings Gregorii brug hvoraf saa vel Mangers Præsteboel som Bøe Kiercke er eyere dat: 3 Decbr: 1754 med Rev:

2. Assessor Lausens udgivne bøxelsæddel til Ole Sieursen paa 9 Mark Smør 7 1/2 K: M: i Gaarden Miøs dat: 3 Jan: 1755 med Rev:

Restancen for indeværende Aars Skatters 1 og 2den termin beløber 438 – 5 – 13

Herløe Skibbreede!

[1755] d/en 6te ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Herløe Skibbreede paa Ting stædet Alvestrømmen, i Fogden H/err Kam/m/eRaad Smithes Nerværelse og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navn fol: 41 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e ordre og Forordninger oplæste som ved forrige Skibbreede

Dernæst fremlagt til Publication

1. Aflyst Søren Rosenqvist og Gustav Dondorfs udgivne Pante Obligation til Pether Lexau paa Capital 400 rdr dat: 25 feb: 1754 da sam/m/e efter Creditors qvittering af 2 April 1755 er betalt og altsaa udslettet vid: fol:

2. Søren Rosenqvist og Gustav Dondorfs udgivne Skiøde til Jacob Steinhagen paa 1 Løb Smør i Fløen med tilhørende Giestgiverie og Videre Inventarium dat: 2 april 1755 vid: fol: 511

3. Jacob Steinhagens udgivne Pante Obligation til Pether Lexau paa Capital 400 rdr dat: 2 april 1755 vid: fol: 511.

4. Ide Marie S/a/l/ig/ Herman Wulfes udgivne Pante Obligation stoer 60 rdr til Christian Olsen Boni lydende paa 2den priorite dat: 13 Nov: 1754 vid: 511

5. Frue Justitz Raad Krogs udgivne bøxelsæddel til Rasmus Aamundsen paa 1 Vog fisk i Lille Fuschanger dat: 16 april 1755 Rev:

6. Mad/a/me Edversens udgivne bøxelsæddel til Christian Christensen paa 2 sk eller 12 Mark Smør i Schielanger dat: 18 april 1755

7. ditto hændes bøxelseddel til Michel Olsen paa en halvepart udi Johannes Olsen Schiellangers brug som er 2 sk i Gaarden Schielanger dat: 18 april 1755.

8. Mad/a/me Karen Friman S/a/l/ig/ Johan Garmans udgivne bøxelsæddel til Gulich Arnesen paa 1/2 Løb Smør 1/4 tønde Malt og 1/2 faar i Gaarden Gaustad dat: 12 Maij 1755

9. Ole Olsens udgivne bøxelsæddel til Peder Erichsen paa 9 Mark Smør 18 M/ark fisk udi Gaarden Fløen dat: 28 Julij 1753

Kristi Nielsdatter Fosse efter forrige tiltale Contra Hellebor Monsdatter declarerede det de med hinanden Var foreenet og forlanget Sagen sluttet og ophævet, med løfte at leve som skickelige Naboer herefter

1755: 63b

D/en 7de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

Hans Jacobsen Muurtvedts udgivne bøxelsæddel til Peder Knudsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Muurtvedt dat: 6 Junij 1755

2. Johannes Larsen Bragstads bøxelsæddel til Michel Hansen Haatoft paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 3 Skiepper Malt i Bragstad dat: 6 Junij [1755]

Restancen for dette Aars Skatters 1 og 2 termin beløber 507 – 3 – 12

Ahlenfit Skibbreede

[1755] D/en 9de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Ahlenfit Skibbreede i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 46 findes anførte

Og blev de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og Ordres oplæste som Ved nestforrige Skibbreede.

Dernæst til Publication fremlagt

1mo Aflyst Doctor Erichsens udgivne Pante Obligation til Procurator Johan Simon Cramer paa Capital 200 rdr dat: 10 Maij 1753 og efter Creditors qvittering af 3 febr: 1755 indfriet hvorfor sam/m/e af Pantebogen udslettes vid: fol: 475

2. ting lyst Doctor Erichsens udgivne Pante Obligation til H/err Consul Henrich Jansen Fasmer paa Capital 1000 rdr dat: 27 Jan: 1755 Vid: fol: 511

3. Mad/a/me Karen Frimans S/a/l/ig/ General TolforValter Garmans udgivne bøxelsæddel til Joen Aadsen paa 3 Spand Smør 3/4 huud i Gaarden Seim dat: 9 Martij 1755

4. Hillebrant Omsens udgivne bøxels sæddel til Iver Iversen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Hannisdahl Semin: Fridericiano tilhørende dat: 24 April 1755 med Rev:

5. Skiftebrev forrettet efter Myntlingen Jens Jonsen Espeland dat: 17 Martij 1755. vid: fol:

6. ditto paa Gaarden Hopland d/en 17 Martij 1755 efter Brithe Hans Datter vid: fol: 511

7. ditto paa Gaarden Elsaas d/en 18 Martij 1755 efter Arne Andersen vid: fol: 511.

Procurator Otthesen mødte for Citanten Ole Wandel i hands Procurator Reutzes forfald efter ordre af bem/el/te Wandahl og hands Hustrue som nu tillige er tilstæde for Rætten og producerede Comparenten et skriftlig Stevne Maal af ditto Reutz forfattet paa Wandals Veigne, hvorved Iver Iversen Monstad og hands tieniste Pige Mali Larsdatter er stevnt til Vidner og Daniel Walleim til Veder Mæhle. bem/el/te Stevne Maal er dat: 14 April 1755 og er saa lydende med sin paateigning af Stevne Vidnerne

De indstevnte Vidner som og den til Vedermæhle indkalte Daniel Walleim mødte alle Vedtagende lovlig Varsel

Derefter blev for de ind stevnte Vidner Eeden af Lovbogen dem forelæst og behørig Formaning dem givet at Vogte sig for meen Eed, hvorpaa

Iver Iversen Monstad aflagde sin Eed at Ville forklare sin Sandhed Otthesen derpaa fremsatte følgende qvestioner 1mo Om ikke Vidnet indkom Ved Muuren udi Citantens boe og veyede 2de buckeskind, og om hand ikke med Citantens hustrue blev foreenet at give for sam/m/e 4 mrk 8 sk.

1755: 64

2do Om ikke Vidnet med sin baad derefter indreyste til Torvet og fandt Citantens hustrue Aseline Østensdatter staaende paa en brygge nest ved Torvet, og om hand ikke raabte hænde at skulle kom/m/e at an/n/am/m/e skindene. 3tio Om hand da ikke imodtoeg forbem/el/te 4 mrk 8 sk eller om hun bød eller gav ham noget meere for sam/m/e 2de Skind. 4to Om hand derpaa ikke raabte til sin tieniste Pige Mali Lars Datter sigende tag skindene op, og om hand ikke sam/m/e leverede til Citantens Hustrue. 5to Om Vidnet tilforn havde giort nogen Accord om sam/m/e Skind {ell} med Waleim, eller om Waleim fick dem at see førend bem/el/te 4 mrk 8 sk Var betalt. 6to Om Waleim er Vidnetz Kiøbmand 7mo Om hand ikke hørte Waleim sige til Citantens Hustrue at giorde hand hænder Rætt skulle hand spende hænde ud paa Søen item om ikke Waleim skuede hænde op til Gaarden og tillige spente hænde med Foden og om hand ikke fornam at hun Var frugtsom/m/elig og gandske nærgaaen saavel som og om Vidnet ikke sagde at have solt Daniel skindene, {men.} 8do Om ikke Vidnet saae at Daniel Waleim toeg Skindene af haanden paa Citantens hustrue kastede dem ned paa bryggen og siden ind i sin boe.

Daniel Walleim fremlagde et af ham underteignet og af Procurator Cramer forfattet Skriftlig indlæg under dato 8 Junij sistleeden hvorudi Contra qvestioner til Vidnerne Var indført som for Rætten blev oplæst.

Otthesen angaaende den imod ham giorde exception Refererede sig til hvis hand til Stevnemaalet og Sagens incam/m/ination har ladet tilføre, hvilcken og Citantens Hustrue tilstoed saaleedis at forholde sig, i øvrigt lader hand det ankom/m/e paa Dom/m/eren at æske Vidnernes Svar til enhver qvestion i sær.

Til 1ste Citantens qvestion svarede Vidnet, det da hand laae Ved Muuren og Ved trappen kom Comparentinden til ham spørgende om hand havde nogle Skind, hvortil hand svarede jeg har 2 bucke skind, som ligger hos en borger Mand nav[n]lig Thomes hos hvem jeg oplagde sam/m/e for Regn skyld, hvortil Comparentinden sagde at Vidnet skulle hændte dem, som og skeede, og derefter gick Vidnet med hænde i boen hvor sam/m/e blev Veyet, og da Vidnet Vilde have 4 sk Marcken for begge Skindene, bød Comparentinden ham 4 sk for marken for det største men 3 sk Marken for det mindste Skind, hvorved ingen accord skeede men Vidnet toeg med sig, og da Vidnet Var kom/m/et ned paa Ende bryggen raabte Comparentinden at ville give for det minste Skind 3 1/2 sk, men Vidnet reyste derpaa og ey sluttet Videre Kiøb Til 2den Qvestion svarede hand reyste med sin baad der paa til Torvet en halv times tiid derefter og ey saae Comparentinden førend hand kom til torvet staaende paa bryggen nest Ved Torvet paa søre Siden af bem/el/te brygge, hvorfra hun raabte til Vidnet om hand Vilde selge Skindene for det hun havde budet ham tilforn men ey at Vidnet raabte det hun skulle kom/m/e at an/n/am/m/e Skindene.

1755: 64b

3tio Vidnet tilstoed at have modtaget 4 mrk 8 sk for skindene men efter den tiid da hand først Var oppe hos Daniel Walleim og tilbød ham bem/el/te 2de Skind om hand sam/m/e Vilde kiøbe til 4de svaret jo efter at pængene Var ham betalt forholt det sig som qvestionen inde holder til 5te svarede hand havde ey slutted accord med Walleim førinden hand fick pængerne hos Comparentinden men Walleim havde Aftenen tilforn seet dem oppe paa Daniels brygge, da Vidnet ey Var selv tilstæde men hands Pige som sagde det siden til ham. til 6te svarede jo hand er hands Kiøbmand og er endnu skyldig til ham til 7de Resp: hand hørte Walleim sagde til Comparentinden dersom hun gaar paa hands brygge og kiøber da skal hand kiøre hænde deraf, men ey saae at Waleim spente hende, men da hand nemlig Waleim stødte lidt paa hende med Ord at skulle gaae fra ham svarede Comparentinden jeg skal ey gaae et trin fra dig, slaae jeg skal ey gaae et trinn herfra ligesom og Vidnet ey Veed enten Comparentinden var frugtsom/m/elig eller ey, ligesom og Vidnet sagde ey at have sagt at solt Skindene til Daniel men dog at have tilbudet ham dem til 8de qv: svaret hand ey Veed eller kand erindre enten at Daniel toeg skindene af hændes nemlig Comparentindens haand eller af bryggen, ey heller saae at bem/el/te Daniel kastede dem i sin boe og Veed Vidnet at bem/el/te Skind laae paa bryggen den tiid Vidnet reyste derfra sam/m/e dag 3de tiimer efter at Comparentinden og Daniel Walleim Var i Samtale derom.

Otthesen endnu tilspurte Vidnet om hand ikke øyensiunlig saae at Daniel toeg skindene til sig og hvor hand giorde af dem, Vidnet Referered sig til sit svar under 8de qvestion, med tillæg det hands pige kastede Skindene af baaden paa bryggen, men hvad enten Daniel toeg sam/m/e af Comparentindens haand eller af bryggen Viiste Vidnet ey at forklare.

til Daniel Walleims fremlagde skriftlige qvestioner svaret Ja, til 2den qvestion ligesaa ja, og at hun havde Punder Vegt i sin boe, ligesom og sagde ey at have Vegt hiem/m/e hos sig hvorpaa hand havde Veyet Skindene tilforn. til 3die qvestion svaret ja, men ey hørte hvad Ord der blev talet den tiid om det qvestionen sist indeholder nemlig at have saa god ret som hand at handle. til 4de Referered Vidnet sig til Citantens 7de Postes besvarelse og ey Videre dertil kunde svare. Til 5te qvestion svaret hand ey hørte Daniel bad Citantens hustrue tage Skindene bort, men Vel at have seet da hand reyste derfra at skindene laae efter paa bryggen som under 8de qvestion er besvaret.

1755: 65

Comparentinden og Daniel Walleim havde dette Vidne ey videre at tilspørge,

Det 2det Vidne Mageli Larsdatter tienende hos Jens Monstad fremstoed og efter aflagd Eed forklarede til de frem satte qvestioner til første svaret ey at Viide noget da hun laae i baaden, til 2den qv: Resp: ligesom forrige Vidne at de reyste til Torvet og Comparentinden raabte til Vidnet de Ord som forklaret er af bem/el/te Vidne. til 3die svaret ey at have seed hvad Vidnet for skindene bekom, men Vel at hun leveret ham pænge men hvor mange det var Veed hun ikke til 4de Vidnet efter Iver Monstad ord kastede Skindene af baaden paa bryggen, men hvad enten bem/el/te Iver toeg imod dem [eller]? ey erindrer Vidnet ikke, til 5te svaret ey at Viide noget om, til 6te svaret hun veed at Iver Monstad har handlet med Walleim naar hand har kiøbt Godtz, til *6te (7de) svaret ey at have hørt de Ord Walleim sagde, men at have seet bem/el/te Walleim skiød hende og sette Foden paa hende men hvor det ram/m/et enten paa Knæet eller andenstæds Veed Vidnet ey at forklare, ey heller Veed enten Comparentinden Var frugtsom/m/elig eller ikke til 8de svaret det hun Vel saae at Daniel havde skindene i sin haand men enten hand toeg sam/m/e af Comparentindens haand eller op af bryggen Veed Vidnet ey at forklare.

Otthesen tilspurte begge Vidner om ikke Iver Iversen ofte har soldt sine Vahre til andre end til Daniel Walleim, Iver Iversen svarede stædse at have kiøbt siden hand blev kiendt med ham sine Vahre hos Daniel, og ey havt andre Vahre uden Veed og Melck, og meeget sielden saadanne andre Vahre.

til de fremsatte Contra qvestioner svaret saavidt Vidnet Veed har Iver Monstad handlet med Daniel i den tiid af 2 aar hun hos bem/el/te Iver har tient til 2den qvestion svaret ey at Viide noget uden at Iver Monstad ude med Muuren toeg skindene op, men hvor hen hand gick Veed ey noget, til 3de svaret ey noget derom at have hørt eller seet til 4de svaret at hun saae det Comparentinden nermet sig ind paa Daniel Waleim, og da hand skuet hende fra sig, kom hun atter ind paa ham siigende hand skulle slaae, hørte og et Lyd af et Menniske men hvem det Var Veed Vidnet ikke, der raabte hun nemlig Comparentinden skulle gaae fra Daniel til 5te svaret hun ey hørte Daniel sagde at hun skulle gaae bort med skindene, men Vel at have seet Skindene laae paa bryggen efter at Comparentinden Var bort gaaed, og var det noget der efter at Iver Monstad og Vidnet reyste derfra.

Daniel Walleim tilspurte Vidnet Iver Monstad om hand ey vilde da hand bortreyste fra bryggen medtage de omtvistede Skind, hvortil Vidnet svarede jeg befatter mig ey med dem

Comparenterne forlanget TingsVidnet besluttet og sig beskreven meddeelt. som blev bevilget

Derefter publiceret

Ole Monsen Spurchelands udgivne bøxelsæddel til Rasmus Monsen Seim paa 18 Mark Smør 1/2 Mæle Malt i Gaarden Yttre-Giervig dat: 9 Junij 1755 med Rev: ej dat

1755: 65b

2. Kari Jacobsdatter med Laværge Jacob Elsaas, Arne Andersen og Anders Espeland Curator for Lars Arnesen Deres bøxelsæddel til Mons Jonsen paa 1/2 Løb Smør 18 Kander Malt i Søre Elsaas dat: 9 Junij [1755] med Rev:

3. Synneve Tollefsdatter med Laværge Halver Mundahls udgivne bøxelsæddel til Anders Magnesen paa 1/2 Løb Smør indbereignet det hand forhen af hænde har bøxlet i Gaarden Mundahl dat: 9 Junij [1755] med Rev:

4. Sorenskriver Garmanns bøxelsæddel til Ole Dagsen [paa] 1 p/un/d Smør 2/3 faar i Gaarden Watne dat: 9 Junij 1755.

5. ditto min bøxelsæddel til Anders Dagsen paa 1 p/un/d Sm: 2/3 faar i ditto Gaard ej dat

6. Lars Jonsen og Jon Endresen Indre Fosses udgivne Skiøde til Christian Olsen Møchisvold paa 2 pund Smør 1 tønde Malt i Gaarden Indre Fosse dat: 9 Junij 1755

7. Jacob Sieursen Elsaas og Aschild Sieursets Skiøde til Sieur Magnesen paa 14 5/8 Mark Smør i Gaarden Echeland dat: 9 Junij 1755 vid: fol: 512.

Derefter blev paaraabt om nogen haver Sager at i rette føre, hvortil ingen anmelte sig

D/en 10de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

Skiftebrev passeret d/en 23 8ber 1754 efter Sieur Olsen paa Gaarden Herland vid: fol:

Og som intet Videre for Rætten blev fremført blev Restancen for indeværende Aars Skatters 1ste og 2den termin attesteret beløbende 399 rdr: 5 mrk 1 sk

Echanger Skibbreede

[1755] d/en 11 Junij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Echanger Skibbreede paa Ting stædet Bernes tangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 47 findes til førte untagen udi Niels Andersen Yttre Hindenes sin Stæd er Halver Olsen Høyland antaget som og har aflagt sin Laug Rættes Mands Eed,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og Ordres oplæste som Ved forrige tingstæd

Dernæst publiceret følgende

1. Lars Nielsen Fieldes udgivne Pante Obligation til mig Sorenskriver Garman paa Capital 30 rdr dat: 5 April 1755 vid: fol: 512

2. Johannes Olsen Vahre og Ole Olsen Eisnes begge som Værger deres udgivne Skiøde til Knud Bastesen paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Biørndahl dat: 11 Junij 1754 vid: fol:

3. Obriste Lieutnant von der Veldes udgivne bøxelsæddel til Magne Halversen paa 1/2 pund Smør i Gaarden Nyegaard dat: 27de April 1754

4. Jan Frøchens bøxelsæddel til Ole Christiansen paa 18 Mark Smør i Gaarden Stalden dat: 9 April 1755

5. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Biørndahl d/en 21 Nov: 1754 efter Sieur Nielsen Biørndahl vid: fol:

6. ditto paa Gaarden Eide efter Gundvor Christensd: Eide d/en 22 Nov: an ej

7. ditto paa Gaarden Myhr efter Agotthe Rasmusd: d/en 21de Mart: 1755.

8. Erich Stephensen Hope Knud Stephensen Haucheland og Gaute Olsen Jordahls deres paa Myntlingers Veigne udgivne Skiøde til Ole Aamundsen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Elvig dat: 7 Jan: 1755.

9. Anne Iversdatter med Laværge Magne Fyllingsnes med fleeres udgivne Skiøde til Mons Monsen paa 19 7/9 Mark Smør 7 Kander Malt i Gaarden Yttre Eide dat: 11 Junij 1755 vid: fol: 513.

1755: 66

10. Mons Monsen Yttre Eides udgivne Forpligt til sin Moder Anne Iversdatter at hun hos ham skal nyde sin Ophold hændes levetiid, og aarlig 1 tønde Korn og foster til 1 Koe og 2 faar dat: 11 Junij 1755

11. H/err Benjamin Olrichs udgivne bøxelsæddel til Niels Nielsen Farristvedt paa 10 Mark Smør 1 Vog 3 pund Næver i Gaarden Farristvedt, dat: 26 Maij 1755 med Rev:

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Ole Rasmusen Reistad fremstoed for Rætten og tilkiendegav det hand med muntlig StevneMaal til dette Ting har ladet indkalde Ole Knudsen Fyllingen fordie hand haver nedhugget af {Ejeren} hands som Ejeres Skov en stor Furre, som hand til Aamund Fyllingen skal have solt ham uafvidende, og der for taget \haand/ pænge 4 mrk 8 sk, der for at lide Dom.

Stevne Vidnerne Ole Johannesen Toft og Ole Nielsen Echanger frem stode \for/ at afhiemle dette Stevne Maal, men i henseende Stevne Vidnet Ole Toft var ey i den Stand sam/m/e at kunde forklare, hvorleedis Stevningen var forkyndt men Var drucken blev hand Mulcteret til fattige i Sognet at betale 2 mrk

Imidlertiid udsættes Sagen til næste ting at Citanten paa Stevne Vidnetz bekostning kand atter faae Sagen lovlig indstevnt

Det 2det Stevne Vidne sagde \ey/ at viide hvorleedis Stevningen Var forkynt, da Ole Toft allene forkynte Stevningen, altsaa da den indstevnte ey tager til Gienmæhle, udsættes Sagen til næste Ting, og afviises til nyt Stevne Maal, siden desuden i sam/m/e Stevning skal Være indkaldet Aamund Fyllingen, uden at faae oplyst til hvad Ende hand \er/ indstevnt, og hvad Sag ham er givet.

D/en 12 Junij blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt!

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith paa Justitiens Veigne efter forrige tiltale Contra Lars Fladeqval, som til dette Ting er forelagt tillige med hands Hustrue Ingebor Hansdatter er forelagt at møde.

Lars Fladeqval mødte, men ey hands forelagde Hustrue Ingebor Hansdatter som ey efter Lehns Mandens forklaring er indvarslet.

Lars Fladeqval sagde det hand i 10 Aars tiid har Været borte fra sin Hustrue Ingebor Hansdatter som ham uafvidende reyste til sine Venner formeedelst deres Fattigdom paa begge Siider da hand i sam/m/e tiid har Været i Guulens Skibbreede og der ernæret sig med sine 2de medførende børn hvor hand har kundet søge Almisse, og opholdt hand sig i de Grændser udi en 4 aars tiid, og omvanket med et qvindeMenniske navnlig Magdeli Andersdatter som Aaret efter hand bortreyste fra sin Kone døde paa Gaarden Monsløb i Lindaas Skibbreede med hvilcken løse Qvinde Menniske hand har avlet et barn som endnu er i Live og hensatt til Foster hos en Mand navnlig Lasse Svardahlen i Guulens Skibbreede, Videre har hand omvancket i Suulen og Sogns Fogderie i 4 aars tiid og med tiggerie ernæret sig, siden i Matzfiorden indtil hand for 2de Aar er hiemkom/m/et til sin Hustrue Ingebor Hansdatter, som ey Vilde modtage ham forinden hun af Øvrigheden bliver dertil befalet, og som hand ingen børn med hænde har havt, er hun til Huuse selv hos en Mand navnlig Tørres

Langedahl, og der agter for føden bem/el/te Mands børn, dernæst blev efterspurdt hvormange børn hand endnu haver i live, hvortil hand svarede det hand havde 6 børn som hand har avlet med sin første afdøde Kone Marthe Olsdatter Fladeqval, hvor af 2de {gifte} er gifte nemlig {Ole} Knud Larsen Herland Niels Larsen Schauge, Ole tienende hos en Kipper og er Soldat, Ragnille tienende paa Strøm/m/e Marthe ligeleedis, Mari tienende paa Ottherstad, og som den indstevnte ey har nogen

1755: 66b

Skrifte Seddel at fremviise om hands Altergang i all den tiid hand har været fra denne Meenighed blev hand tilspurt om hand for nogen Præst i all den tiid har anmelt sig, hvortil hand svarede vel at have anmelt sig men ey bleven antagen af nogen til Alters da hand ey havde at frem Viise nogen Rigtighed hvorfra hand Var kom/m/et eller naar hand havde Været til Alters, men nu forlanger at blive i Meenigheden antaget, siden hand agter som en gam/m/el Mand af 75 aar gam/m/el at opholde sig hos sin Sønn Knud Helland hvor hand for nerværende tiid er til Huuse

Fogden sagde at siden den forelagde Kone Ingebor Hansdatter ey møder for at forklare og oplyse Aarsagen til den ind stevntes foregivne Fraviigelse fra hænde, som formedelst forelæggelsen ey er hænde forkyndt til dette Ting er skeed, forlanget hand for hende nye forelæggelse til næste ting, imidlertiid siden Sagen hviiler Reservered Fogden sin tiltale imod den Sagskyldige men ey havde noget imod at den indstevnte som en aldrende Mand indstillet sig for Vedkom/m/ende Sogne Præst for efter udstanden Kierkens Disciplin at Vorde til Altergang admitteret.

Eragtet

Den til Vedermæhle indkaldede Ingebor Hansdatter forelægges Lavdag til næste ting som i rette tiid for hende bliver at forkynde.

Fogden Kam/m/eRaad Smith gav tilkiende at hand paa Justitiens Veigne til dette Ting har ladet indstevne Qvinde Mennisket Kari Aschildsdatter Farrestvedt for begangne Leyermaal efter foregivende med Soldat Mons Olsen Qvinge som til Vedermæhle er indkaldet tillige hændes bekiendelse at anhøre, og derefter den sigtede Kari Aschilds Datter at lide Dom til bøders Udreedelse.

Den indstevnte Kari Aschildsdatter mødte men ey den angivne Mons Olsen Qvinge

Stevne Vidnerne Knud Andersen Lille Ourdahl og Ingval Johannesen Hauchøen fremstode, og afhiemlede Stevne Maalet det de i Mons Olsens eget paahør paa Gaarden Lille Ourdahl da hand tiener hos Opsidderen Anders har indvarslet ham til Vedermæhle at anhøre Kari Aschilds Datters Udsiigende om det med hænde begangne Leyer maal.

Kari Aschildsdatter Farrestvedt sagde og tilstoed det hun har begaaet Leyermaal og allereede fød et Drenge barn for 8te Uger siden som hun til stæden har hidbragt, og angav at hændes barne fader har Været Mons Olsen Qvinge med hvilcken hun har havt ublue Omgiengelse.

Fogden tilspurte den indstevnte om hun havde noget til sine bøders betalning for dette begangne Leyermaal, hvortil hun svarede aldeelis intet at Være eyende.

Fogden paastod Dom i Mangel af bøders betalning at den indstevnte maatte straffes paa Kroppen

Dom afsagt

Da den indstevnte Kari Aschildsdatter Farrestvedt selv har tilstaaet at have Ved Leyer Maal forseet sig og havt ublue Omgiengelse med den af hende angivne barnefader, og allereede for 8te Uger fød barnet som i Utugt er aflet, bør hun i følge Lovens 6 bogs 13 Cap: 1 art: bøde sine Leyer maals bøder med 12 Lod

Sølv eller 6 rdr og stande aabenbare Skrifte, men i Mangel af bøders betalning at straffes med Arbeyde i Bergens tugthuus indtil bem/el/te bøder kand Vorde forsohnet i følge den Kongl/ig Allernaadigste Forordning om bøders Indrivelse dat: 6 Dec: 1743 dens 14 Post som 15 dage efter den/n/e doms Forkyndelse bliver at fuldbyrde

Og som fleere Sager efter paaraab ey fremkom for Rætten blev Restancen for indeværende Aars skatters 1 og 2 termin attesteret der beløber 371 rdr: 4 mrk: 11 sk

Hossanger Skibbreede

[1755] d/en 13de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Hossanger Skibbreedes Almue paa Ting stædet Bernes Tangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 46 findes anførte untagen udi Rasmus Grimstads Stæd som havde forfald var antaget Ole Røsland,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordres oplæste som ved næstforrige Ting stæd.

Dernæst publiceret følgende

1. Skiftebrev forrettet d/en 22 Maij 1754 paa Gaarden Fielschaal efter afg: Ingebor Andersdatter vid: 513
2. ditto dat: 26 8ber 1754 efter Johannes Johannesen Tepstad vid: fol: 513
3. ditto dat: 22 Nov: 1754 efter Marthe Christensdatter Heldahl ej fol:
4. ditto dat: 22 Maij 1754 efter Elling Aschildsen Litland ej fol:

Ole Halversen Frechaug paa sin Myntling Brithe Einersdatters Veigne og Aschild Olsen Jelvig paa Myntlingen Syneve Einers datters Veigne opbyder for en hver deres Arve Capital 55 rdr 3 mrk 7 sk om nogen sam/m/e Pænge tilsam/m/en 111 rdr 14 sk mod Sufficent Pant og Renters *svarelselse til laans Vil modtage, men som ingen dertil anmelte sig blev bem/el/te pænge under forseigling leveret Værgerne

5. Aschild Olsen Jelvig og Ole Halversen Frechaug paa bem/el/te Myntlingers Veigne udgivne bøxelsæddel til Knud Bergesen paa 19 4/5 Mark Smør 11/40 faar i Gaarden Jelvig dat: 13 Junij 1755 med Rev: ej dat
6. H/err Jens Bergendahls udgivne bøxelsæddel til Lars Nielsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 22 1/2 Kande Malt i Gaarden Sandal dat: 15 april 1755 med Rev: ej dat
7. Claus Jochim Mohns forstander for Tydske Kirken hands udgivne bøxel sæddel til Arne Olsen paa 1/3 part i Gaarden Litland dat: 29 Jan: 1755
8. Anders Hannestvedt Johannes Hoshofde og Ole Johannesens udgivne Grunde Seddel til Jacob Johannesen paa en liden Huus Mands Grund under Gaarden Hoshofde med forbud ey at befatte sig med Øhltap eller andre Vahres Sahl, og ey af Skov eller mark noget at betiene sig, for Grundeleye skal svares aarlig 2 mrk dat: 13 Junij 1755.

Fogden Smith efter forrige Tiltale Contra Leyer Maals begiengeren Johannes Andersen Aaseim og Brithe Olsdatter Aaseim, paa hvis Veigne begges deres forældre mødte,

Fogden sagde at have hos Drengen Johannes Andersen giort Undersøgnings Forrettning om hand noget Var eyende til bøders betalning, men da hand er en ung dreng tienende sin Fader er hand intet eyende, Qvinde Mennisket Brithe Olsdatter har allereede betalt sine bøder, altsaa paastoed Fogden Dom over dem begge hand for bøder og Afstraffelse og hun i ligemaade.

De mødende gamle Forældre Anders Ingebrictsen Aaseim, som og Ole Anthoniusen Aaseim indstillede begge for deres børn at Straffen maatte i mueligste maade formildes, i henseende de begge savner deres børn naar de fra dem skulle bortbringes til Tugt huuset. og altsaa indstillet Sagen til Doms.

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag!

Weemund Tvedten af Hossanger Skibbreede og Præstegield frem stoed for Rætten og anviiste saa vel Sogne Præsten H/err Olrichs Attest under 10de hujus som og Chirurgi Attest under 28 febr: 1755 det hands datter Brithe Weemunds Datter er befenget med den Spedalske Svaghed og som hand aldeelis intet er eyende til hændes Indlem/m/elses bekostning, tilspurte hand den tilstæde værende Almue om dem alle ey er bekient hands yderlige fattigdom, Almuen som og Laug Rættet sagde det Comparenten disværre er en meeget tren[gende]

1755: 67b

Mand og foruden denne svage datter, har endnu en anden datter som er blind hvortil Almuen giver hænde Almisse, da og hands Hustrue er sænge liggende, saa Almuen stædse har kom/m/et ham og hands trængende Huus til hielp, herom Var Comparenten begierende sig en Attest meddeelt.

D/en 14de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Dom afsagt!

Ved muntlig Stevne Maal haver Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith til sistleeden Aars Som/m/er ting ladet indstevne Drengen Johannes Andersen Aaseim, som før sin Confirmation har besvangret Qvinde Mennisket Brithe Olsdatter Aaseim, hvilcket begangne Leyer Maal bægge de indstevnte har tilstaaet, og som det efter de fra Vedkom/m/ende Sognepræst indkomne Attester under 22 Nov: sist leeden Aar erfares, det saavel Drengen Johannes Andersen siden Sagens Anlæg har Været til Confirmation og hand tillige med Qvinde Men/n/isket staaet aabenbare skrifte, bør de begge for deres begangne Forseelse desuden i følge Forordning af 2 Sept: 1745 føres til Bergens Tugthuus og der med Arbeyde temmes {et halvt Aar}, nemlig Qvinde Mennisket Brithe Olsdatter som har betalt sine bøder et halvt Aar og drengen Johannes Andersen hvis bøder Rester ubetalt, ligeleedis et halv Aar og længere indtil sam/m/e bøder \som er 12 rdr/ i følge Forordning af 6 Decbr: 1743 dens 14 Post bliver forsohnet, som 15 dage efter denne doms forkyndelse bliver at fuldbyrde.

Derefter publiceret

Arne Olsen Geidrims paa egne og børns Veigne udgivne Skiøde til Aschild Arnesen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Geitrum dat: 13 Junij 1755 vid: fol:

Knud Bergesen Gielvigs udstædde Afkald til Værgen Niels Johannesen Børcheland for hands Hustrues Ragnilde Larsdatters Arv dat: 13 Junij 1755.

Og som ingen fleere Sager fremkom for Rætten blev Restancen attesteret der for 1ste og 2den termins Skatter beløb 342 rdr 4 mrk 11 sk

Arne Skibbreede!

[1755] d/en 16de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt som der til opnevnt og fol: 50 findes anført til Som/m/ertings holdelse med Arne Skibbreede paa Ting stædet Nedre Mielde i Over Værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged

Og da Rætten Var satt blev de Kongl/ige Forordninger og ordres oplæste som Ved nestforrige Tingstæd

Dernæst publiceret

et Skiftebrev dat: 2 april 1755 efter afg: Marthe Anders datter Børcheland vid: fol:

2. ditto d/en 3 april 1755 efter afg: Syneve Michelsdatter Nore Flactvedt

3. Hans Hansen Hauchaas paa Egne Veigne Elling Nielsen Espelen Værge for Eli, Jens Hansen Værge for Rangele og Hans Hansen deres Skiøde til Ole Olsen indbereignet hands egen Part 2 p/un/d 6 Mark Smør 1 Mæhle Malt i Gaarden Hauchaas dat: 16 Junij 1755 vid: fol:

4. Ole Olsen Hauchaas sin udgivne Pante Obligation til ovenstaaende Selgere tillige med Clement Olsen Hauchaas paa Capital 43 [rdr] ej dat: vid: fol:

5. Helje Nielsdatter med Laværge og fleeres udgivne Skiøde til Elling Nielsen Espelie paa 2 p/un/d Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Espelie dat: 16 Junij 1755 vid: fol:

6. Ole Nielsen Morvigens udgivne Odels skiøde til Elling Nielsen paa bem/el/te Jordebrug i Gaarden Espelen ej dat.

1755: 68

7. Sorenskriver Garmans udgivne Odelsskiøde til Encken Kari Monsdatter Ascheland paa 1 Løb 1 p/un/d [Smør]? 1 1/3 huud i Gaarden Waxdahl dat: 27 febr: 1755

8. ditto hands Skiøde til Anders Nielsen Helle paa hands Hustrues Veigne og Johannes Nielsen Helle paa 2 p/un/d [Smør]? 1/3 huud i ditto Gaard Vaxdahl dat: 27 febr: 1755 vid: fol:

9. Ole Marcusen Seim med fleeres udgivne Skiøde til Ole Andersen paa 1/2 Løb Smør 1/2 Huud indbereignet Kiøberens egen Anpart i Gaarden Hole ej dat:

10. Michel Larsen Aaseim Johannes Seim Niels Stephensen Aaseim og Ole Jensen Tuenes deres bøxelsæddel til Ole Knudsen Wichne paa 1/2 Løb Smør 1/2 faar indbereignet bøxelMandens egen anpart i Gaarden Yttre Taqvam ej dat: med Rev:

11. Kari Monsdatter afg: Johannes Aschelands udgivne bøxelsæddel til Johannes Tørresen Schreijen paa 27 Mark Smør 3/8 huud i Gaarden Waxdahl dat: 16 Junij 1755 med Rev:

12. Magne Esems udgivne bøxelsæddel til Baste Andersen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Kierche Brudvig dat: 12 Junij 1755 med Rev:

13. Corporal Ole Wichnes udgivne Pante Obligation til Sorenskriver Garman paa 9 Mark Smør 1/6 faar i Gaarden Yttre Taqvam til given Pant for Capital 30 rdr: dat: 19 Jan: 1755 vid: fol:

Paa Justitiens Veigne haver Kongl/ig Maj/este/ts Foget Rasmus Smith efter Sognepræstens Anmeldelse indstevnt Knud Larsen Waxdahl som 12 Søndag efter trinitatis Søndag afvigte Aar solte Øhl Ved Brudvigs Kierke ligeleedis Baste Andersen ligeleedis som den der 17de Søndag efter trinitatis sam/m/e Aar solte Øhl begge til at udreede deres bøder efter Loven

Begge indfandt sig og for Rætten tilstoed deres Forseelse og til Fogden betalte hver 2 Lod Sølv eller 1 rdr, hvor med Fogden frafalt Sagen Videre mod dem,

Ligeleedis og indstevnt Niels Nielsen Helle som den 17de Søndag efter Trinitatis afvigte Aar drack sig drucken efter Prædiken da hand sam/m/e dag havde Været til Herrens bord i Brudvigs Kierke, derfor at lide Dom efter Lov.

Den indstevnte mødte Vedtagende lovlig Varsel, siigende ey at kunde nægte jo at have drucket 2 á 3 potter Øhl i lag med andre sam/m/e dag hand Var til Alters.

Fogden i anledning af hands egen tilstaaelse og Sogne Præstens Hr: Sylovs angivelse under 3 Decbr: sistleeden Aar paastoed Dom over den Sag skyldige.

Dom afsagt

Den indstevnte Niels Nielsen Helle, som i druckenskab er befunden den Dag hand har brugt Naderens Sacramente tilfindes herved i følge Lovens 2den bogs 5 Cap: 27 art: at staae aabenbare Skrifte, og da hand har Ved saadan forargelig Synd overtrædet Sabaten bør hand desuden bøde i følge Lovens 6 bogs 3 Cap: 1 art: helligbrøde med 3 Lod Sølv eller 1 rdr 3 mrk samt indstevnings bekostning erstatte som alt 15 dage efter denne Doms forkyndelse bør efterkom/m/es.

I Rette blev fremlagt en under dato 27 Maij sistleeden til dette Ting Tiid og Stæd forfattet skriftlig Stevning underteignet af Procurator Bart paa Citanten David Holtermands Veigne Contra Ole Ellingsen boende i Sandvigen for Sagen Stevnemaalet indeholder,

Den indstevnte Ole Ellingsen blev 3de gange paa raabt men mødte ikke,

Stevne Vidnerne Wexel Helleke og Tørres Nielsen begge boende i Bergen fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse efter paateigningens Udviis

1755: 68b

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Ole Ellingsen forelægges Lavdag til nestholdende Høsteting hvilcken Forelæggelse i lovlig tiid bliver at forkynde.

D/en 17de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Derefter publiceret

1. Skiftebrev forrettet d/en 29 8ber 1754 paa Gaarden Rølland efter afg: Brithe Halsteensdatter vid: fol: 514
2. Marthe Monsdatter med Laværge Niels Danielsen med Curator og Fabian Romsloe Deres Skiøde til Ole Danielsen paa 18 Mark Smør 1/4 huud 3 Kander Malt i Gaarden Seim dat: 16 junij 1755
3. H/err Sylovs udgivne bøxelsæddel til Ole Sieursen paa 21 Mark Sm: 9 Kander Malt i Bresten Lien dat: 17 Junij 1755 med Rev:

Iver Larsen Dahle fremstoed for Rætten og tilkiende gav det hand med muntlig Stevne Maal til dette Ting tiid og Stæd har ladet indkalde Mons *Johannes Schulstad for Resterende Lønn 4 rdr da hand i Aaret 1753 tiente ham om Som/m/eren hver anden Uge nemlig fra Varsmisse Paaske tiider til Micheli sam/m/e Aar, da hand forloed hands tieniste, derfor at lide Dom til bem/el/te Lønns Betalning.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke,

Stevne Vidnerne Johannes Michelsen Seim og Jens Olsen Bogtvedt fremstode og afhiemlede, det de for 3de Uger siden udi Mons Johannesens Schulstads eget Huus og i hands og Hustrues Paahør har paa Citantens Veigne indstevnt ham for de Resterende 4 rdrs Lønn, derfor at lide Dom, ligesom og ind stevnt Johannes Johannesen Wiig og Simen Andersen Stocke til Vidner at de med Citanten har fordred sam/m/e Pænge i Mindelighed.

De indstevnte 2de Vidner forklarede begge det de Var med Citanten hos \Mons/ Johannesen Schulstad dagen efter Christi him/m/elfarts dag dette aar, *{og fordred} paa hands Veigne Citantens Resterende Lønn, men efter nermere tilspørsel sagde Vidnerne det de allene Var nerværende da Citanten selv fordrede sin Lønn, men ey hørte hvormeeget hand paastoed eller Restede, lige som de og hørte at Mons Johannesen svarede Citanten sam/m/e tiid, naar Rætten siger mig det til skal jeg betale, men ikke i Vidrig fall, og om jeg nu havde Pænge betaler jeg ikke føren Rætten siger mig det til.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Mons Johannesen Schulstad forelægges Lavdag til næste Ting, som Citanten lovlig for den indstevnte haver at forkynde.

Og som fleere Sager ey fremkom for Rætten, blev den fremlagde Restance over de Kongl/ig Skatters 1 og 2 termin Attestered der beløber 462 rdr: 2 mrk 14 sk

1755: 69

Mielde Skibbreede!

[1755] d/en 18de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Mielde Skibbreede i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts [Foged] og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 48 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ig Allernaadigste Forordninger og Ordres oplæste som Ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst fremlagt til Publication følgende.

1. Johannes Michelsen Kierche Brudvigs udgivne Skiøde til Einer Nielsen Bragvatten paa 1 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Søre Ascheland dat: 1 Martij 1755 vid: fol:
2. Einer Nielsen Bragvattens udgivne bøxelsæddel til Ole Johannesen Søre Ascheland paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Bragvatten dat: 28 febr: 1755 med Rev: ej dat
3. Udslettet Sergient Harbitz sin udgivne Pante Obligation til Værgen Thomas Hane for de hands Myndling Samuel Erichsens tilhørende Arvepænge 50 rdr som er indfriet og dat: 24 febr: 1755 og altsaa af Pante bogen udslettet.
4. Sergient Harbitz udgivne Pante Obligation til Thomas Hane og Ole Olsen Romsloe paa Myntlingerne Anders og Haldor Andersens Arve Capitaler stoer 50 rdr dat: 18 Junij 1755 vid: fol: 516.
5. Samuel Erichsens udgivne Afkald til Værgen Thomas Hane paa Capital 69 rdr: 4 mrk 2 sk dat: 18 Junij 1755
6. Anders Monsen og Christopher Rølland paa egne og øvrige Værgers Veigne deres Skiøde til Hendrich Svensen paa 18 Mark Smør i Gaarden Winaasen dat: 18 Junij 1755 vid: fol: 515
7. Hr: Sylovs udgivne bøxelsæddel til Samuel Erichsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Mitmielde dat: 17 Junij 1755 med Rev: ej dat
8. ditto hands udgivne bøxelsæddel til Jacob Monsen Niøstad paa 1/2 Løb Smør 1 1/2 Mæle Malt i Gaarden Niostad dat: 18 Junij 1755
9. ditto hands udgivne bøxelsæddel til Niels Michelsen paa 1 p/un/d Sm: 4 Kander Malt i Gaarden Tielland dat: 17 Junij 1755 med Rev:
10. Kari Olsdatter med Laværge Anders Aaseims Skiøde til Ole Johannesen paa 18 (16?) Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Sundland dat: 18 Junij 1755 vid: fol: 515

11. Ole Aamundsen Grønaases udgivne bøxelsæddel til Ole Ellingsen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Nore Borge dat: 18 Junij 1755 med Rev:

Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten.

D/en 19de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt [satt] og da ey heller nogen Sag frem kom efter Paaraab blev den forfattede Restance attesteret der beløber 305 rdr 13 sk

Udi Sagen indstevnt paa Justitiens Veigne Contra Hans Hendrich Grybel for forøvet SlagsMaal og blodsaar paa Reqvirenten Niels Willumsen d/en 26 Junij efter Parternes paaraabning paa Tingstædet Møllendahl Klocken 10 slet formiddag følgende Dom afsagt!

Ved Stevne Maal under 15 Junij sistleeden Aar haver Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smithes FuldMægtig Oluf Lund Bilsøe paa Justitiens Veigne

1755: 69b

indkaldet til det af deres Excellence H/err Stiftsbefalings Mand von Cicignon bevilgede ExtraTing som i Gryn Møllens Huus ved Aarestad d/en 8de Julij nest efter blev holdet den anklagede Hans Hendrich Grybel, der udi Klam/m/erie og Slags Maal skal have Ved et Støcke træ eller Steens kastelse tilføyet Klageren Niels Willumsen Skade og saar i hovedet, til Sagens nermere Oplysning er ved den Constituerede Actor Procurator Blechingberg frem lagt, saavel det af Fogdens FuldMægtig holte interims Examination, som og Chirurgi Lexaus attest under 12te junij sam/m/e Aar, som og de indstevnte Vidner deels Ved extraTinget, deels og ved det ordinaire Ting afhørte, hvorefter saavel Actor, som den paa Reqvirenten Niels Willumsens Veigne mødende Hr: Regiment Qvarteer Mæster Snell Ved deres endelige I Rette settelse har paastaaet den indstevnte at Vorde tilfunden at udreede sine Voldsbøder, samt til den beskadigede for smerte med Videre at betale 20 rdr som af Denfensor blev forøget til 30 rdr. Imod denne Sigtelse og paastand har den indstevnte Ved sin da mødende Procurator forlanget Sagen udsatt til dette Aars Som/m/erting, for da at indkom/m/e med hvis hand til besvarelse fornøden eragtet, men da sam/m/e ey er fremlagt, har den indstevnte selv indladt Sagen til Doms. Naar altsaa denne Sag efter det frem lagde Forhør og de førte Vidners Forklaring overveyes er det oplyst, at Slags Maalet er begynt silde om Aftenen i Forstuen for den indstevntes tilhold Stæd og Stue, hvor Klageren Niels Willumsen, som en Tieniste Dreng Ved Møllen, har havt den indstevnte Hans Hendrich Grybel i haaret med den eene haand og i Struben med den anden haand, da Vidnet Hanicoll Grybel maatte springe af sin Sæng, og efter den indstevntes Raab kom/m/e sin broder til hielp og faae Reqvirenten ud paa Dør, som \og/ efter det 2det Vidnes Christopher Grybels overtalelse lod sig dertil beqvem/m/e, hvorpaa den indstevnte strax uden for Dørren kastede Steen efter \ham,/ hvoraf denne Sluttning kand giøres, at den indstevnte har søgt i Vedvarende Overiilelse over det i Forstuen passerede, en slags Revenge, og Ved den Leylighed kand have med en Steen saaret Klageren,

Thi kiendes hermed for Rætt at siden denne Gierning er af den indstevnte øvet i SlagsMaalet hvortil Klageren Ved Over Magt og haard Medfart har givet den indstevnte Aarsag og Anledning til den siden ham tilføyede Skade, bør den indstevnte befries fra Voldsbøders Udreedelse, ligesom og den

1755: 70

paastaaede Erstattning og Satisfaction Klageren ellers efter billighed og lov kunde tilkom/m/e ey kand Accorderes i hensigt til Klageren selv er befunden skyldig, og saaleedis tabt den Rætt, som hand ellers kunde have havt Adgang til, i fald hand uskyldig Var blevet overfaldet og saaret, Derimod bliver den indstevnte, som selv har søgt at tage sig til Rette, og Ved Steen kastelse hevnet sig, til funden herved i følge Lovens 6 bogs 7 Cap: 8 art: at bøde sine Slags Maals bøder med 9 rdr: og desuden til den Constituerede Actor for Umage Ved Sagen 3 rdr, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven.

Høstetingene for Aar 1755!

[Schiolds Skibbreede]

1755 d/en 30 Sept: blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Schiolds Skibbreedes Almue paa Tingstædet Møllendahl i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 35 findes tilførte

Og blev da de af Fogden fremlagde Ordres publicerede som følger. nemlig

en Plan og Grubernes Opstand samt Invitation til et Participantskap i Aardahls Kaaber Verck med videre under berg Juncker Lintovs beskrivelse under 31 Martij 1755.

2do Deres Excellence H/err Stiftsbefalings Mand von Cicignons udstædde ordres til Fogden hvorved nermere expliceres at de gifte Folck paa Landet som ey bruger Jord eller Haandverck skal ansees som Løsgiengere, og at ingen Jordbrugende maae handle eller Vandle uden hvad som af hands eget Land og Vand kand til Veye bringes, og uden for Kiøbstæden ey maae gaae til anden Haand dat: 27 aug: 1755.

Dernæst publicered følgende

1. Mons Marcusens udgivne Pante Obligation til Mad/a/me Abraham Wessels Encke paa Capital 25 rdr dat: 12 Sept: 1755 vid: fol:
2. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Møllendahl efter afg: Hans Schram begynt d/en 11 Junij 1755 hvor hands eeniste Sønn Walentim {i} Schram er tillagt i fædrene Arv 200 rdr: hvoraf 150 rdr er udlagt i Kobber Møllen og de øvrige 50 rdr skal svares af hands Moder Wendel Cathrine Smith vid: fol: 516
3. Anders Olsens udgivne Skiøde til Jan Nielsen Ronholm paa et Huus staaende paa Damsgaards Grund paa det saakaldede Smiddieberg dat: 3 Maij 1755 vid: fol: 516
4. Lars Olsen Giermeland[s] Advarsel det hans faste Ejendeelers Adkomst og breve samt Signete er blevet ham fraranet saa at enhver entholder sig fra at laane noget derpaa med mindre hand selv frem bringer de documenter hand selv underskriver dat: 30 Sept: 1755 vid: fol: 516.

Derefter blev Sagerne paaraabte at foretages

For Procurator Barth som Citantinden Karen Sophie Ingebricts Datters fuldMægtig anmelte sig Søfren Saxe og for det første gav til kiende Barthes lovlige *Forsvar (Forfald?) ey at kunde histere sig her for Rætten formedelst andre Forretninger, der næst sagde og Comparenten at med den paa siste Som/m/er ting i denne Sag afsagde Fals Maals Kiendelse eller forelæggelse for de 2de Vidner Jomfrue Riborg Møllerop og Ingeborg Larsdatter har det havt saadan beskaffenhed

1755: 70b

at sam/m/e ikke i lovlig tiid for Vidnerne til dette Ting at møde er bleven forkyndt, hvorudi Procurator Barthes bekiendte Svaghed har Været en Virkende Aarsag, thi bad Comparenten paa Barthes Veigne at Rætten Vilde igientage sam/m/e Forelæggelse under Lovens Fals Maal til først holdende Som/m/er ting 1756 sær siden ingen af Vidnerne sig til forklaring godvillig indfinder.

Procurator Reutz Var tilstæde for indkalte H/err Krigs Raad og Krigs Com/m/issari Undahl som for det første exciperede og protesterede imod nu mødende Sing/neu/r Søren Saxes procedur og Indtrængelse som en ubekiendt uauthorisered Persohn at gaae udi Rætte i denne Sag, siden det er bekiendt at bem/el/te Sing/neu/r Saxe hvercken er Procurator eller Procurators FuldMægtig men i den Stæd som bekient staar i Condition som extra Toldbetient hos General Told forpagterne i Bergen, dernæst fandt hand sig beføyet i Anledning af Forordningen af 3 Martij 1743 at erindre Dom/m/eren hvorleedis Citantinden eller hændes fuldMægtig er forfalden i 2de Lod Sølvs bøder for forsøm/m/else med i tiide at tage Rættens sist ergangne Kiendelse beskreven og i tiide lovlig at see forkyndt, hvilcke bøder de og bør udreede forinden nogen Videre Forelæggelse kand eller bør stædis, og i slig Anledning urgerede Comparenten under alle lovlige Forbeholdenheder af hands Principals Rætt og Tarv at frem/m/e paa Rættens lovlige Pleye.

Søren Saxe for Barth havde ingen ordre at fordybe sig udi formaliteter med Procurator Sing/neu/r Reutz, men allene som Barthes Sende bud at lyse hands Forfald og lade tilføre hvad som udi Sagen inprotocollered er, Rætten er ellers selv bekiendt at kiendelsen som af Sing/neu/r Reutz er ommeldet baade er forlanget beskreven og givet beskreven, men at sam/m/es forkyndelse har manglet er just den Vanskelighed som saadant paa Landet medfører, da faae eller ingen iblandt Almuen kand læse Skrift untagen bøygde LehnsManden som og i sam/m/e tiid da Forkyndelsen skulle effectueres Var fra værende ved andre Forrettninger, i øvrigt havde Comparenten det haab at Sing/neu/r Reutzes Paastand om de 2 Lod Sølv finder ikke Stæd i denne begivenhed siden Citantinden er aledeelis uvidende om Forordningens bydende og hændes FuldMægtig Proc: Barth udi hands Svaghed ey har i agttaget det fornødne, thi repeterede Comparenten sin forrige Paastand om *nu (ny?) forelæggelse for de 2de udeblevne Vidner under Lovens falsMaal til næste ting, og Væntede ey anden begiegnelse af Dom/m/eren end som med Lov kunde bestaae og med Loven forsvares, hvorom Rættens gode Kiendelse forvæntes.

Proc: Reutz uden at kunde indlade sig i nogen slags Procedur med Sing/neu/r Saxe som uauthorisered for folk at procedere lod det allene paa Dom/m/erens egen lovlige behandling ankom/m/e hvorvidt den i denne begivenhed agter at proseqvere den Kongl/ig Forordning af 19 Aug: 1735, som foreskriver hvorleedis Procuratorers

1755: 71

FuldMægtiger som fremstiller sig for Principalerne at gaae i Rætte med FuldMagt skal Være forsiunet, og da dette paa Sing/neu/r Saxes Side mangler saa protesterede Comparenten med alle paa Sagens afviisning indtil den paa lovlig Maade af Citantinden Ved lovlig FuldMægtig og ny Stevning igien vorder i Rette ført

Søren Saxe Replicerede at lige som Sing/neu/r Reutz har declarered Comparenten ad Protocollum for en tiener af Andre men ikke af Bart saa kunde det lidet hielpe om Comparenten Var forsiunet med en slags fuldMagt fra Barth, i øvrigt Reserverede Comparenten alle juris et Legis Reservanda

Eragtet!

Da Citantinden eller hændes FuldMægtig har forsømt at lade forkynde i rette tiide den for de 2de udeblevne Vidner Jomfrue Riborg Møllerop og Ingebor Larsdatter paa sistholte Som/m/erting afsagde Rættens Kiendelse hvorefter Vidnerne under Lovens Fals Maal til dette Ting Vare fore lagde at møde deres Vidnesbyrd udi Sagen at aflægge til dette Ting, bør Citantinden Karen Sophie Ingebrictsdatter i følge den Kongl/ig allernaadigste Forordning af 3 Martij 1743 dens 3die Art: betale Toe Lod Sølv til Justitz Cassen førend hænde nye Forelæggelse for de ude blevne Vidner kand bevilges, ligesom og til næste ting besørge sig saadan FuldMægtig for sig i Sagen som af Øvrigheden er tilladt at gaae i Rætte for hænde.

Cancellie Raad Danchersen efter forrige tiltale Contra Marthe Jeemeland.
Procurator Blechingberg mødte for Citanten og efter sin forhen udførte Procedur protesterede paa endelig Dom, med Erindring om skadesløs Erstattning for Processens Omkostning
Paa den indstevntes Veigne mødte efter paaraab ey nogen thi bliver Sagen til Doms afsiigelse optaget til d/en 2den 8ber førstkom/m/ende.

Publiceret

Hillebrant Omsens udgivne bøxelsæddel til Niels Michelsen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Hausdahl Seminarii Fridericiano tilhørende dat: 26 febr: 1755 med Rev: ej dat

2. Johannes Nielsen Sandahls udgivne Afkald til Ole Størchsen Lund som Værge for Kari Paulsdatter hvis Arve Capital beløber 80 rdr 2 mrk 14 sk: dat: 26 Maij 1755 vid: fol:

3. Ole Arnesen Totlands udgivne Afkald for sin Hustrues Elen Olsdatters Arve Midler tilsam/m/en 25 rdr 4 mrk 14 sk meddeelt hændes forrige Værge Lehns Mand Niels Nedre Dyngeland dat: 30 Sept: 1755 vid: fol:

Fleere Sager fremkom ey efter paaraab for Rætten.

For Rætten histerede sig Karen Sophie Ingebrictsdatter og i følge den ergangne Rættens Kiendelse deponerede i Rætten de hænde i dømte Justitz Cassens bøder med 1 rdr hvorefter hun nu forlangede at hænde maatte bevilges nye forelæggelse for de udeblevne Vidner til næste ting som af forseelse ey er bleven forelæggelsen og falsmaals Kiendelsen forhen forkyndt,

Eragtet

Da Citantinden Karen Sophie Ingebrictsdatter haver betalt de til Justitz Cassen i dømte bøder bliver de lovlig indstevnte og ude blevne Vidner Jomfrue Riborg Møllerop og Ingebor Larsdatter under Lovens fals Maal

1755: 71b

til næstholdende Som/m/erting førstkom/m/ende Aar 1756 forelagde at møde Deres Vidnesbyrd udi Sagen at frem lægge og deponere, hvilcken Forelæggelse Citantinden haver at anViise for Hr: Krigs Raad Undahl eller FuldMægtig tillige.

Assessor von der Lippes udstædde bøxelsæddel til Hans Olsen paa 19 1/2 Mark Smør udi Gaarden Søre Gillestad dat: 18 Sept: 1755. med Rev:

ditto hands udgivne bøxelsæddel til Michel Nielsen paa 1 p/un/d 16 1/2 Mark Smør i Gaarden Lieland dat: 12 Nov: 1754 med Rev:

D/en 1ste 8ber blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

og publicered følgende

1. Skifte brev forrettet efter Pigen Brithe Monsdatter Flesland d/en 14 Maij 1755 vide fol:

2. Peter Kilians udstædde Pante Obligation til Anders Samsonsen paa Capital 50 rdr: dat: 9 Sept: 1755 vid: fol:

3. Aflyst Thor Olsen Tarlebøes udgivne Pante Obligation stoer 200 rdr: som d/en 24 8ber 1752 er udgivet til Consistorial Raad Geelmuyden men betalt til Raad Mand Montagne d/en 20 Sept: 1755 efter hands paateigning hvorfor sam/m/e af Pante bogen udslettes.

4. Thor Olsen Tarlebøes udgivne Skiøde til Ole Rasmusen paa 1 pund Smør i Gaarden Tarlebøe dat: 30 Sep: 1755

5. Stiftbefalings Mand von Cicignons Resolution falden {Resolutio} paa Sartors Skibbreedes indkomne Memorial hvorefter 87 Mand af Nordhorlehns Fogderie og Schiolds Skibb: er dem tillagt 12 af Lyse Closteret og 4re Mænd af Sundhorlehns Fogderie er tillagt deres Skibbreede at forsiune skydtzen i Buchen, med den derved af fogden medfølgende Liste over Gaardernes Mantall dat: 27 Sept: 1755 som {ordlydende} i publications protocoll fol: ... ordlydende er indført.

Elisabeth Gilbertsdatter Gordens efter forrige tiltale
Contra Margrethe Axelsdatter og Jonas Rasmusen

Procurator Heitmand producerede paa Jonas Rasmusens Veigne en Contra Stevning under 24 Maij 1755 Contra hoved Citantinden Elisabeth Gordens hvorpaa Stevne Vidnernes paateignede forkyndelse under 18 aug: sistleeden saaleedis er lydende

Procurator Cramer for Hoved Citantinden og Laværge Sing/neu/r Knud Zachariasen Vedstoed lovlig Kald og Varsel, og dernæst erbødigst erindrede at udi denne Sag som paa 3die Aar haver udvaret paa Contracitantindens siide bliver /: Remotis beskyldninger infereret Contra Stevnemaalet som agtes usvorværdigt :/ allene til lovmæssig Doms paafølgende at overVeye den Omstændighed om Contra Citant der besidder den paagieldendes boe og Næring, og hænde der udinden og sit Fælgeskab haver indtaget, giøres forbindtlig med hænde som en for begge

at tilsvare Søgningen. Da nu dette af selve Søgning falder af sig selv og ellers længe forhen ved Comparenten er Vorden ilustrered, da Vilde hand proceduren Vedblive og til Doms indstille allene med saadan ærbødigst Erindring og Paastand at den indgivne bereigning over bekostninger som Ved Contra Citanten er blevet forøget maatte blive augmenteret billigst til 16 rdr: og de indstevnte tilpligtes sam/m/e med det øvrige som en for begge at udreede.

Proc: Heitman for det første kortelig Replicerede paa Vidløftig tilførte at Raisongen til denne Sags længe henstaaelse skulle hand ikke tvivle paa hoved Citantindens fuldmægtig til fulde er bekandt, er kom/m/et af sin Principalinde og Consortes hvorudi Contra Citanterne ingen deel haver eller kand tilkiendes, og hvad sig den anden deel af hoved Citantindens FuldMægtiges tilførte betreffer da Var Comparenten beføyet til sam/m/e at Contradicere ja reent at annulere nu at fremlægge Contracitanten Rasmusens erholte Skiøde in Copie, saa vel som en Vidimered Copie Extract af Margrethe S/a/l/ig/ Johannes Olsens passerede og sluttede Skiftebrev efter fornevnte hændes S/a/l/ig/ Mand, hvoraf Originalerne nu i Rætten blev anviist som af Rætten paateigned ærbødigst blev begiært til bage leveret, hvorhos {Citanten} Contra Citantindens FuldMægtig til kiendegav, at som det bestørkes med hands Protocollation seeniste dag, det hoved Citantinden har forvoldet Sagens Ophold, deels med at anbyde lovlig Forliig og deels med at pucke paa Krig og trette maatte disaarsage i henseende at Margrethe S/a/l/ig/ Johannes Olsens der som Hoved Mand i denne Sag er sigtet har

derudover ladet det beroe med at forsiune sig med behørige documenter til hændes Vedbørlige og lovlige Forsvar, endnu engang for alle ydmygst udbeede sig denne Sags Anstand til næstanstundende Aars førstholdende Sage og Skatte ting med Løfte til den tiid da at skal slutte Sagen til Doms, imidlertiid og ellers altiid holdt Contra Citanten sig til hands nu i Rætte førte Contra Stevning med fremlagde beviiser, ind stillende at hoved Citantinden vorder tilfunden for temerair trætte følgelig Forordningen af 23 Dec: 1735 at undgielde, samt desforuden at oprette ham denne forvolte Processes Omkostninger med 10 rdr: hvorhos Comparenten deprecerede Overiilelse imod ind stevnte Contra Citantinde Margrete S/a/l/ig/ Johannes Olsens

Procurator Cramer uden at besvare det foregaaende Vedblev sin udførte Procedur med benægtelse af hvad derimod maatte Være fra Contra Citanten tilført

Heitmand Referede sig til sit forrige og i henseende til forlangte Anstand ærbødigst forvæntede Rættens lovbillige biefald

Procurator Cramer protesterede paa længere Anstand

1755: 72b

Eragtet

Sagen optages til Doms i fald Procurator Heitmand ey nu fremlægger hvis hand fornøden agter til Sagens Sluttning

Procurator Heitmand forbeholt Margrethe Johannes Olsens Vedbørlige Paaancke over Rættens nu faldne Kiendelse i Vedbørlig tiid og dernæst fremlagde hands skriftlige deduction i Sagen af gaards dato hvormed hand Var tvungen til at beslutte hands Principalindes Sag til Doms

Procurator Cramer holdt ogsaa ufornøden at besvare indlægget uden allene med den Character at det er nothorisch falsk udi alle detz Afdeelinger hvorudover hand atter indstillede Sagen til Doms efter sin udførte procedur samt ellers forvæntede at Proc: Heitmand for sit Arbeyde og forhold udi denne Sag formedelst endelig Dom bliver erindret lige som hand har forskylt

Heitmand Replicerede at den beskyldning Proc: Cramer har tillagt hands sist indkomne deduction Meriterer formeentlig ikke mindre men heller meere sam/m/e Character og hvorleedis Comparentens Forhold inden Rætten baade imod Rættens betiente og Contraparten har Været, haabede Comparenten ikke skal kunde paaklines nogen Last hvorfor og Comparenten lod henvende Procurator Cramers over ham giorde Paastand paa I Rette Setteren selv, øvrigens maatte Comparenten holde sig til sit forrige og dermed Submittere Sagen under lovmedholdig Dom.

Parternes FuldMægtiger efter Tilspørsel Var fornøyede med at anhøre Dom Ved Arne Skibbreedes Tingstæd Gaarden Nedre Mielde d/en 4de Decbr: førstkom/m/ende da de begynte Høstetinge her udi Nordhorlehn ey udløber forinden

Eragtet

Sagen optages til Doms til d/en 4de Decbr: efter Parternes declaration paa Gaarden Mielde at anhøre.

Procurator Heitman for Hans Monsen producerede en skriftlig Contra Stevning af 24 Maij h: a: Contra Niels Pedersen Henne at anhøre Vidner og lide Dom og derefter fremlagde skriftlige qvestioner til Vidnerne hvorpaa hand begierede deres Svar indhændtet under Eed og sam/m/e til Protocollen tilført.

Procurator Cramer Senior for Niels Pedersen Henne tilstoed Stevne Maaletz lovlige forkyndelse men ellers holt indholden uværdig at besvare og desuden trøstede sig til at hand

bem/el/te Niels Henne af fornødenhed haver anlagt Sagen for at opvinde sin til bage staaende unægtelige Løns betalning, og at derimod baade Opfindelser og Udhal skal blive Aarsageren selv til besvær og Ansvar disforuden henskiød Comparenten sig til Lovens beneficium Ved 1ste bogs 13 Cap: 22 og 24de samt 14 Cap: 1ste Articler, med tillid at der imod indtet

1755: 73

bliver forseet hvorimod Comparenten fandtes villig at tage til Gienmæhle for saavidt det paaskylte factum betreffer nemlig at hoved Citant Niels Henne Ved Overlæssing eller i andre Maader dræbte Contra Citantens Øg eller aarsagede disformedelst at hæsten Creperede, derom forbeholdt Comparenten sine Spørsmaale naar Contra Citanten fremstiller lovgyldig Vidner men imod Villige eller andre forbeholdt hand Vedbørlig Indsiigelse

Proc: Heitmand for Contra Citanten haabede at ikke Tings Vidnes frem/m/e formedelst hoved Citantens fuldMægtiges Krumspring nu Vorder spilt særlig da det er en gierning hvorom Vidnernes Provning udfordres, som Contra Citanten uomgiængelig fornødiger paa sin Siide, og Citantens FuldMægtig nu ikke kand undskylde sig med Uvidenhed af Varsel enten for sig selv eller Citanten, og Comparenten formeenede at det Vil ankom/m/e paa endelig Dom hvor Vidt Vidnernes Provning kand gielde og hvad enten de som Villige eller uvillige kand Vorde at ansee, i hvilcken henseende hand ærbødigst begierede at Vidnerne som nu møder maatte paaraabes eedfæstes og afhøres under Reservation af Contra Citantens nermere forestillelse og deduction i fornødne tilfælde.

Cramer erindrede at den 2den Post udi fremlagde Spørs Maale ey kand stædes til besvarelse, saa som Spørsmaaletz Indhold lige anløber imod den 23 art: udi Lovens 1 bogs 13 Cap: sam/m/e Erindring giorde Comparenten ikke i den hensigt at hoved Citanten den i Spørs Maalet opgivne Indsiigelse skulle have tentered men at allene den allegerede Lovens forskrift skal ey giøres nogen Anstød imod

Proc: Heitmand formeente at formelte modsagde 2den Post ikke skal kunde findes Lovstridig og desaarsage saameeget meere forvæntede at Rætten bevilger sam/m/e som en Sagens Vedfølgende Omstændighed der til Oplysning uomgiengelig behøves maatte af Vidnerne besvares, skiønt Citanten af Frøgt med protest har satt sig derimod.

De indkalte Vidner Peder Nielsen Slottemand og Ales tieniste Pige hos Hans Monsen mødte Vedtagende lovlig Varsel hvorefter

Vidnet Peder Nielsen frem stoed og efter behørig formaning at Vogte sig for meenEed samt Eeden af Lovbogen Vidnerne forelæst aflagde sin eed at Vilde Vidne sin Sandhed i denne Sag hvorefter Vidnet til den 1ste af Contra Citantens fremlagde qvestioner svarede det Vidnet selv bad Niels Pedersen Henne som tiente Hans Monsen for Gaards Dreng paa Soleim at hand ey skulle kiøre saa stort læs men tage det i 2de gange, men Vilde ikke og kiørte læsset et lidet støcke og da hæsten ey kunde trække læsset, som var høe, slap hand den hæst og toeg en anden hæst som trækket sam/m/e Høe Læs i Løedørren men dog ey var god for at trække det ind i Laden paa Loven.

1755: 73b

Under den/n/e qvestion til spurte Heitman Vidnet om Vidnet ikke fornam at omprovede Niels Henne fleere gange forlæssede hæsten i høe Kiørselen, Vidnet svarede Ney hand Viste det ikke til 2den Qvestion svarede jo hand havde hørt \det/ og mange gange tilforn at Niels Henne havde truet og lovet at lægge Hæsten førend hand reyste af Gaarden og Veed Vidnet ey om hand sagde det af Galskab eller Alvor, men Ordene blev saa af Niels Henne talte til 3die Qvestion svaret som i 1ste Qvestion findes tilført og ey Videre dertil Viste at svare ey heller om hæsten Var syg. til 4. qv: svaret at hæsten var gaaed af sig \selv/ ind i et Smalhuus

som staaer i bøegierdet og har sin Uddør til Udmarken hvor hæsten Morgenen derefter fantes død til 5te qv: svarede Vidnet det hand Veed at Niels Henne laante engang Hæsten ud til en Mand som Vidnet ey kiendte, der reed til Damsgaard og Fløen paa et par tiimers tiid men om det var med eller mod Hans Monsens Villie Veed Vidnet ey at forklare. Heitmand herunder til spurte Vidnet om Contra Citant Hans Monsen Var hos og til stædde paa Store Soleim da for omprovede Niels udlaante bem/el/te Monsens hæst. Vidnet kunde ey erindre enten Hans Monsen Var paa Gaarden sam/m/e tiid eller ey, ey heller at Hans Monsen havde sændt Niels Henne bud derom, hvilcket passerede tilig om Sommeren sam/m/e Aar hæsten døde til 6te qvestion svarede Vidnet ey at Vide om Hans Monsen leyede nogen hæst i stæden, men Vel kiøbte strax en hæst og gav for sam/m/e 3 rdr: ligesom ey heller Veed hvormeeget Hans Monsen gav for at udkiøre den døde hæst. Procurator Cramer under lovlig forbeholdenhed tilspurte dette Vidne 1mo hvor gam/m/el den Creperede hæst haver Været og hvor langt støcke hand drog det om provede Høe Læs, 2do Om hæsten gick selv i Udmarken eller blev leedet der hen 3tio Af hvad Aarsage efter Vidnetz bæste formodning at hæsten Creperede og om Vidnet kand skiønne at det skeede allene Ved overlæssing. 4to Om hæsten under Læsset blev forceret med Prygls eller drog Læsset Villig 5to for hvad Aarsage og i hvad Anledning Niels kunde sige at Vil giøre hosbonden Skade paa Creatuurer eller i særdeelished hæsten samt hvorleedis ordene falt 6to hvor mange Aar siden saadant passerede og hvor længe siden Niels kom af Hans Monsens tieniste til 1ste qv: svarede hand ey veed hvor gam/m/el hæsten Var men efter sin Meening holdt for hand var 15 á 16 aar

1755: 74

og drog høe læsset saa langt som her over Gulvet i Stuen hvor Rætten holdes Heitmand herunder tilspurte Vidnet om ikke hæsten Var i god Stand førend den som melt blev bedervet og ikke forarmet hverken af sult eller andet som Contra Citanten forvoldede, der til svaret Vidnet at hæsten Var i den stand at hand kunde drage et tem/m/elig Læss og ey var forarmed eller udsultet, til 2den Qvestion Resp: Niels Henne leyet selv hæsten i Udmarken og toeg en anden hæst i Stæden igien, siden saae Vidnet ey Hæsten førend om Morgenen derefter da den laae død i Smal huuset, til 3de svarede hand ey veed af hvad Aarsag hæsten døde eller om det skeede af den overlæssing eller det høelas hæsten skulle drage. til 4de svaret hand ey saae noget af det omspurte uden at hand kunde slaae med tøm/m/en som andre pleyer at giøre, da hæsten drog saa langt hand kunde til 5te qv: Resp: Vidnet ey at Vide af hvad Aarsag eller Anledning Niels Henne sagde at Ville lægge hæsten men om det var af Vreede eller Galskab Veed Vidnet ikke da Niels Henne tøckte og sagde at hæsten trækcet noget seent til 6te svaret at dett er efter hands Erindring den 3de Som/m/er i Aar siden det skeede og er 3 aar siden Niels kom af Tienisten og som Parterne ey havde Vidnet Videre at tilspørge blev sam/m/e dimitteret fra Rætten

Det 2det Vidne Ales Østensdatter blev fremkaldet og efter behørig formaning Var givet at Vogte sig for menEed aflagde sin Eed og svarede til de af Contra Citantens fremsatte skriftlige qvestioner 1mo bekræftet med ja sam/m/e qvestion at Slottemanden forrige Vidne Peder Nielsen befalede Niels Henne at kiøre Høet i 2 Læs som \hand/ lagde paa i et læs, og explicerede sig Videre at det ord befahle er saa meget af Vidnet meent at Peder Nielsen bad eller advaret ham derom Til 2den qvest: svarede ey at kand erindre det de Var Medtienere og ey lod hands tale være i Minde Heitmand herunder begierede Rætten Vilde tilholde Vidnet at betencke sig om hun aldeelis ikke har erfaret af indstevnte Niels Henne at have {udladt sig in} hørt udlade sig med saadan trudsel som qvestionen indbefatter, og hvorom Comparenten udæskede hændes udførligere Svar, Vidnet svarede ey at kunde erindre sig saadanne Ord at Være talte af Niels Henne, til 3die qvestion svared Niels Henne kom ey til laden med den hæst men sprettet eller løste den hæst fra lasset og sætte læste gods hæsten i

stæden for den, hvor med hand kiørte til høelade dørren men kunde ey kom/m/e længere fordi hæsten ey Vant at kom/m/e Videre dog var Vidnet ey længere med end til hun saae læssed staae i lade dørren Veed ey om hæsten desaarsage Var syg, da Niels Pedersen slippede og leyede hæsten ud om Gierdet, hvor i et smalehuus {indgick} som stoed i bøe Gierdet Hæsten gick ind i huuset sent om Aftenen til 4de svarede at hæsten Morgenen derefter fandtes død liggende i Smale huuset, men om det Var af den Indstevntes ilde medhandling Veed Vidnet ikke til 5te Resp: Engang Veed Vidnet at den indstevnte leyede hæsten til en som red til Fiøsanger som Hans Monsen ey Viste noget af, men erindrer ey hvem det var til, og skeede det sam/m/e Som/m/er som hæsten døde. til 6te qvestion

1755: 74b

svaret som forrige Vidne, og efter sigelse hørt at Hans Monsen har for udkiøre hæsten betalt 1 rdr: Dernæst blev Citantens qvestioner for forrige Vidne fremsatt ligeledis dette Vidne foresatt til 1ste svared hun ey Veed hvor gam/m/el hæsten Var, men i øvrigt Conform første Vidnes besvarelse til 2. qv: Res: Niels Henne leyet selv hæsten i Udmarken til 3de svared hun ey veed af hvad Aarsag hæsten døde ey heller om det skeede af Overlæssing til 4de svared som forrige Vidne, til 5te svarede ey at have hørt eller erindrer saadan/n/e Ord Være talte til 6te svared hun troer det er 3 Aar siden det omspurte passerede og Niels kom af tienisten det hun dog ey ret kand erindre. til Heitmands Subqvestion under Cramers 1ste qvestion svaret hæsten var i fuld hold og ey udsultet Paa Cramers tilspørsel svarede Vidnet at den siste hæst som blev forspendt Høe Læsset droeg sam/m/e et lidet støcke længere end den forrige Hæst som blev fraspendt, da Laden var nær hos hvor høet blev læsset.

Procurator Heitmand begierede dette tingsvidne sluttet og beskrevet meddeelt og dernæst producerede Natmandens Roal Urmsens skriftlig underskrevne declaration attestered med 2de Mænds Under skrift til Vitterlighed tillige med Comparentens skriftlige Paastand hvormed hand den/n/e Sag til Doms Submitterede

Cramer kortelig loed følgende tilføre 1mo At det Skuds Maal som Nat Manden skal have udgivet hvor disse ord med paaholden penn findes skrevne med Procurator Heitmands haand bliver af ingen Anseelse for skickelige folck i fald Persohnen selv og Attestanterne havde Været af bedre Classe, enhver Mand kiender dem at Være incorporeret udi. 2do at alt hvad som af Vidners Udsagn kand udleedes bliver dette at Niels Henne belæssede Gaardshæsten med høe som hand drog et lidet støcke men Læsset Ved en anden hæst blev trecket til høe Laden og at den første hæst dagen derefter blev død funden og en bedre kiøbt i stæden for 3 rdr 3tio At denne tilfelde som kand hende den raskeste hæst, ingen lunde kand blive lagt Niels Henne til Skade, men det maae blive Hosbonden eller Raadførere til besvær, da hand i stæden for at betale sin tieneres fortiente Lønn haver heller ladet sig proces overgaae og selv studset med Viderlig og bekostelig trætte. 4to At Contra Citanten Hans Monsen Ved sin Eed ikke inden Rætten kand benægte jo at Være skyldig Hoved Citanten den paastevnte Lønn, og at sam/m/es Rigtighed *x desuden formedelst hoved Citantens Eed kand Vorde bekræftet, thi

1755: 75

Vilde Comparenten efter sin udførte procedur og Paastand fremdeelis opgive Sagen til lovmæssig Dom med ydermeere Paastand at Contra Citant Hans Monsen maatte tilfindes denne Vidløftige Sags bekostning at oprette hoved Citanten billigst med 12 rdr:

Proc: Heitmand Replicerede at Cramers sist tilførte momenta er og bliver formeentlig Snack uden beviis og saadan/n/e forskrifter som aldrig bør følges men forkastes, derudover Contra Citanten saa meget meere trøstede sig paa sine framførte bevisligheder, der noksom overbeviiser Hoved Citanten hands forøvede Malversationer i hands tieniste hos Contra

Citanten, hvorfor Comparenten holt sig til sam/m/e og der efter endnu som før ærbødig indlod Sagen under Dom.

Parterne Var fornøyet at anhøre Dom ved Arne ting stæd

Eragtet

Sagen optages til Doms Afsiigelse til d/en 4de Decbr: førstkommende som Parterne har Vedtaget paa Arne Tingstæd hvor Rætten for sam/m/e Skibbreede holdes at anhøre.

Publiceret

Hillebrant Omsens udgivne bøxelsæddel til Christian Andersen paa 1 spand Smør i Gaarden Drotningsvig dat: 20 Apr: 1755 med Rev: ej dat.

ditto hands udgivne bøxelsæddel til Peder Pedersen paa 18 Mark Smør i Gaarden Biørgen dat: 7 Maij 1755 med Rev: ej dat

3tio Niels Jacobsen Snechevigs udgivne Afkald til Anders Olsen Tenebechlien for hands hustrues Arv stor 9 rdr 1 mrk 11 sk dat: 1 8ber 1755.

4. Jacob Larsen Totlands Afkald for sin hustrues Anne Michelsdatters Arv beløbende 23 rdr: 4 mrk 10 sk: dat: 1 8ber 1755

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith mødte og gav tilkiende at hand til dette Ting Tiid og Stæd med mundtlig Stevning haver ladet indkalde en dreng her af Schiolds Skibbreede Ved navn Ole Monsen formedelst hand udi Aaret 1751 haver begaaet Leyer Maal med Qvinde Men/n/isket Siri Michelsdatter Engevig der for at lide Dom til sine bøders betalning dem hand ey efter adskillige Advarsler har Vilde klargiøre.

Procurator Heitmand for Ole Monsen nu tienende paa Haugsdahl Vilde under forbeholdenhed i alle lovlige tilfelde først til Rættens Oplysning anmelde at fornevnte Ole Monsen nu er Soldat Ved H/err Capitaine Predtziers Compagnie og at sam/m/e Compagnie Chef ikke til Sagen er Varslet forinden Stevne Vidnerne afhiemler deres indkaldelses forrettning

Fogden svarede at hand for det første ikke har Vist at Ole Monsen siden det *af: ham begangne Leyer Maal er bleVet Soldatt til med formeener hand og at den Sags ind stevning er Capitaine Pretzier uvedkom/m/ende, da det hverken hands Mundering eller Gevehr anrører.

Procurator Heitmand dernæst formeente at Compagnie Chefen H/err Cap: Pritzier omendskiøndt den/n/e Sag ikke Vedkom/m/er den indkaltes Mundur og Gevehr burde tilVarsles til Sagen og derudover imod dens Videre frem/m/e exciperede og protesterede paa avisning indtil Compagnie Chefen Vorder tilkaldet

1755: 75b

men skulle Rætten imod forhaabning desuagtet billige Sagens frem/m/e Vilde Comparenten paa den indstevntes Veigne afvarte H/err Kam/m/eRaad og Foged Smithes Paastand til Doms da Comparenten Reserverede bem/el/te Ole Monsens Nermere til og forsvar

Fogden svarede at hand for at forekom/m/e den Vidløftig procedur som Procurator Hechmand har giort og Ventelig meere Vil giøre om Cap: Pretziers Indstevning til Sagen Vil hand gierne derudi Være føyelig og derfor begierede Sagen udsat til næstkom/m/ende Som/m/erting at hand Cap: til den tiid kand lade indkalde, som bevilget blev.

Publiceret

Assessor von der Lippes udgivne Skiøde til Lars Nielsen paa 1 b/ismer/p/un/d 3 Mark Smørs Landskyld Stølen kaldet dat: 21 Junij 1755 vid: fol:

Jens Monsen Dolvigens udstædde afkald til sin hustrues Værge Peder Nielsen Henne for Summa 16 rdr 6 sk dat: 1 8ber 1755.

Procurator Heichmand for Borge Mæster Danchert Petersen Fasmer fremlagde en skriftlig Stevning under dato 29 aug: h: a: hvorved Procurator Sing/neu/r Johan Simon Cramer er indstævnt at anhøre de i stevningen benevnte Vidner, men som Varsels Mændene Michel Borge og Hans Kalvedahlen nu ikke er tilstæde hvorudover sam/m/e Stevnings forkyndelse ikke kand blive efter Lovens bydende afhiemlet thi maatte Comparenten udbeede sig ey allene Sagen udfløttet til næstkom/m/ende Aars førstholdende Skatte og Sage ting mens og at hannem med Rættens behagelige Paateigning Stevning maatte blive udlaandt til nye forkyndelse til forberørte Som/m/erting.

Eragtet

Da det anviiste Stevne Maal ey i mangel af Varsels Mænd kand afhiemles afviises sam/m/e til nyt Stevne Maal.

D/en 2den 8ber blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Udi Sagen indstevnt af Hr: Cancellie Raad Danchersen
Contra Marthe Gimeland blev efter Paaraabning af Parterne
Dom afsagt.

Ved skriftlig Stevnemaal under 17 April sistleeden Aar 1754 haver Citanten Cancellie Raad Danchersen til sam/m/e Aars Som/m/erting indkaldet Encken Marthe Gim/m/eland, som kort tilforn har ladet sin afdøde Mands Lig nedsætte i Phanøe Kierkegaard, hvor Citanten formeener sam/m/e Lig ey burde begraves men Vel Ved Birchelands Kierke hvor den indstevnte aarlig har ydet af sin paaboende Gaard Gim/m/eland den sædvanlige Tiende, i hvis henseende hand Ved Paastand og I Rette settelse fordrer saadan betalning som Forordning og den af forrige Vice Statholder Høegh og *biskog (biskop) Rosing forfattede taxt foreskriver, tillige med Processens skadesløse betalning; Mod sam/m/e Søgning har den indstevnte ved sine Sønner Sven og Jacob Gimmeland som har paa \hændes/ Veigne taget til Gienmehle i Sagen havt denne indsiigelse, det beboerne af Gaar-

1755: 76

den Gim/m/eland som yder Tiende til Birchelands Kierke stædse dog Ved Phanøe Kierke har havt deres sædvanlige Gravstæder, som ey har Været dem fra umindelige Tiider nægtet eller fordret betalning for, hverken da begge Kierker tilhørte Deres Kongl/ig Maj/este/ts eller siden sam/m/e under diverses Kierke Ejeres Værge er komne, til den Ende haver den instevnte under Sagens drift inkaldet Vidner som og har bekræftet, at saavel Gaarden Gim/m/eland, som \endeel/ andre Gaarder, der yder tiende til Bircheland har stædse dog havt sine Gravstæder ved Fanøe Kiercke, og ey førend nu af Citanten som itzige Phanøe Kierkes Ejer blevet sam/m/e nægtet og fordret betalning for;

Thi ansees det her med for Rætt, at siden den indstevnte har som sine Formænd og forrige beboere af Gaarden Gim/m/eland søgt det sædvanlige Gravstæd ved Fanøe Kierke, og ey efter noget forhen ankyndiget Forbud eller Udsiigelse har Været bekiendt derfra at skulle entholde sig ....(?) for i tiide \at/ faae sig anviist Gravstæd Ved Birchelands Kierke, samt Været uvidende om den betalning Citanten efter at Liget allereede Var begravet fordrer, hvilke dog Citanten ey har beviist nogen sinde til ham eller Formænd at Være betalt af bem/el/te Gaards beboere, da dog formodentlig Præst og KierkeVærger i følge Lovens 2 bogs 21 Cap: 28 art: samt allegerede Anordning af 1 Sept: 1687 burde og kunde havt der med indseende, samt fordret og til Indtægt bereignet saadan betalning, i fald bem/el/te Gaards beboere uden da Værende Kierkens Forsvars Samtøcke af en deres Gaard uvedkom/m/ende Kierke gaard havde betient sig til deres ligs nedsættelse, Altsaa efter dislige Omstændigheder kand den

indstevnte Marthe Gim/m/eland ey andet end frie kiendes for Citantens Søge Maal i denne Sag, ligesom og Processens Omkostning ophæves.

Og som ey fleere Sager {ey} fremkom udi Rætte blev de sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab fremlagde til attestation.
da 1mo til de 12 sædvanlige Qvestioner blev svaret som forrige Aar 2do At der ey i nogen Silde Vog i dette Skibb: noget er fisket som til Skatt at svares af kand taxeres som og Hops Qverner er *i forfaldne saa de med Nød kand male til huus behov og ey Videre 3tio angaaende Giestgiver Stæderne blev svaret som forrige Aar 4. angaaende Kongshavns Giestgiverie som er priviligeret. 5to Om \den/ aftagne Gaard Unneland det sam/m/e svaret 6. Om Post gaarden Borge ey er 1 Løb uden Lægd svaret jo 7. om LehnsMands Gaardernes brug 8. om Veyens Længde. 9. OdelsMantallet som blev uimodsagt
Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 598 – 4 mrk 9 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1756 opnevnes, 1. Mons Thorsen Haucheland 2. Johannes Andersen Mellestvedt, 3. Mons Jacobsen Nore Jellestad 4. Halver Olsen Sandahl 5. Knud Pedersen Fantoft 6. Crispinus Fiøsanger 7. Mons Gregoriusen Hetlevig og 8. Niels Olsen Biørndahl.

Sartor Skibbreede!

1755 d/en 4de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Sartors Skibbreede paa Tingstædet Tøsøen i overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som

1755: 76b

forhen er anført untagen i Niels Knappschog og Jens Schingstads Stæd som for Vedvarende haarde Uveyr ey er ankomne blev antagne Johannes Trellevig og Johannes Tøsøen,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Ordres oplæste som og den Resolution angaaende tilhielp af Schiolds Skibbreede med den Skydtz i Buchen som Sartor Skibbreede fandt sig betynget og besværet over, som Ved næstforrige tingstæd. og i Publications Protocollen fol: ... indført

Dernæst publicered
Skiftebrev forrettet paa Gaarden Schage d/en 9 Maij 1755 efter afg: Rasmus Nielsen vide fol:

D/en 6te 8ber blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt da Niels Knapschog og Jens Sechingstad selv mødte

Publiceret følgende documenter
1. Ole Hansens udgivne Skiøde til Hans Hansen Syltøen paa 9 Mark fisk i Gaarden Lochøen dat: 4 8ber 1755 vid: fol: 518
2. Rasmus Iversen Bielcherøen, Mons Kleppe og Lars Steenslands udgivne Skiøde til Iver Rasmusen paa 9 Mark Smør i Bielcherøen dat: 4 8ber 1755 vid: fol: 518
3. Anders Nielsen Bildøens Skiøde til sin Sønn Ole Andersen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Bildøen dat: 6 8ber 1755 vid: fol: 518

4. ditto hands Skiøde til den anden Sønn Niels Andersen paa 1 p/un/d fisk i ditto Gaard og sam/m/e dato.

5. Michel Willumsen Landeraaes udstædde bøxelsæddel til Rasmus Michelsen paa 6 Mark Smør og i Landskyld 9 1/3 Mark fisk i Gaarden Landeraae dat: 6 8ber 1755 med Rev: ej dat:

6. Mons/ieu/r Kierulfs udstædde bøxelsæddel til Paul Paulsen paa 13 1/2 M/ark fisk i Gaarden Foldnes dat: 30 Julij 1755 med Rev: ej dat

7. ditto hands udgivne bøxelsæddel til Michel Pedersen paa 18 Mark fisk i Gaarden Echerhofde dat: 16 aug: 1755 med Rev: ej dat

8. ditto hands udgivne bøxelsæddel til Gullach Pedersen paa 18 Mark fisk i Gaarden Nore Echerhofde dat: 4 8ber 1755 med Rev: Bispestolen beneficerede.

9. Ole Nielsen Foldnes Laværge for Marthe Andersdatter hændes udgivne bøxelsæddel til Mons Ellingsen paa 13 1/2 Mark fisk i Gaarden Kaabeltvedt dat: 6 8ber 1755 med Rev: ej dat.

10. Iver Rasmusen Bielcherøen og Knud Assersen Kaurslands udgivne bøxelsæddel til Niels Hansen paa 1 p/un/d 3 Mark Fisk med den part hand selv eyer dat: 4 8ber 1755 i Gaarden Schoge

11. Mons Monsen Algerøens udgivne bøxelsæddel til Peder Svensen paa 1/2 Vog fisk udi Kallestad dat: 6 8ber 1755

12. Anders Nielsen Bildøen Niels Olsen Eide og Ole Pedersen Laachøen paa deres Myntlingers Veigne udstædde bøxelsæddel til Hans Erichsen paa 21 Mark Smør i Skatteskyld og 1/2 Vog i Landskyld dat: 6 8ber 1755 med Rev: ej dat.

13. Wermund Olsen Midtvedts Odels og Pænge Mangels Lysning til 1 Vog fisk i Gaarden Nipen som beboes af Peder Nielsen dat: 6 8ber 1755. vid: fol:

14. Jon Ørgesens givne Afkald til Lars Schoge som hands Værge for Arve Capital 67 rdr 1 mrk 8 2/3 sk dat: 4 8ber 1755

15. Ole Larsen Landeraae paa sin Hustrues Syneve Olsdatters Veigne givne Afkald til Værgen Niels Olsen Eide for Arv 11 rdr 4 mrk 3 sk og hiem/m/egifte 25 rdr dat: 6 8ber 1755

16. Engel Olsens Afkald til Værgen Niels Nielsen Kaartvedt for Arv 23 rdr 2 mrk 6 sk og hiem/m/egifte 25 rdr ej dat

17. Ole Larsen Landeraaes udgivne Afkald til Værgerne Ole Olsen Eide og Ole Petersen Herlevehr for fæderne og moderne Arv dat: 6 8ber 1755.

18. Rasmus Spieldes afkald for sin hustrues Kari Holjersdatters Arv til hændes Værge Jacob Jacobsen Kaabeltvedt ej dat.

Sager til dette ting fremkom ey efter Paaraab for Rætten.

D/en 7de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt.

Publiceret følgende.

Michel Michelsen Agothnes sit udgivne Skiøde til Johannes Olsen paa et støcke Grund i længde 12 alen og i bredde 10 alen sorterende under hands Jordepart i Agotnes dat: 6 8ber 1755 vid: fol: 518

2. Skiftebrev forrettet efter Margrethe Tollefsdatter Kaabeltvedt d/en 6 8ber 1755 vid: fol: 518

3. Tollef Jacobsen Dyrøen Hendrich Anbiørnsen Nore Echerhovde og Thomas Nielsen Gaulens udgivne Skiøde til Anders Jacobsen Kaabeltvedt paa 1/2 Vog fisk i Kaabeltvedt indbereignet den Part Kiøberen selv har arvet dat: 6 8ber 1755 vid: fol: 518

Derefter fremlagt af fogden de sædvanlige bielager til hands Reegenskab som blev attesterede, nemlig det tingsVidne med de 10 qvestioner besvaret som ved Schiold, Silde og Makrel Vogernes taxation beløb 3 rdr 3 mrk

Restancen for inde Værende Aars skatters 1ste og 2. termin beløber 66 – 3 mrk 1 sk:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1756 opnevnes 1. Øriens Gregoriusen Leerøen 2. Ole Johannesen Tønnevig 3. Mons Willumsen Telle 4. Niels Lassesen Berge 5. Lars Echerhofde 6. Niels Olsen Søre Echerhofde 7. Michel Paulsen Arrefiord og 8. Ole Jensen Strøm/m/e.

Guulens Skibbreede

1755 d/en 11 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med dette Skibbreede paa Ting stædet Schieljehavn i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som fol: 37 findes tilførte

Og blev de sam/m/e ordres oplæste her som forrige Tingstæder.

Dernæst publiceret

et Skiftebrev forrettet paa Gaarden Norland d/en 17 April 1755 efter afg: Ole Heløvsen vid: fol:

2. ditto forrettet paa Gaarden Oppedahl efter afg: Anne Johannes Datter d/en 15 april 1755 vid: fol:

3. Jørgen Lind paa Hans Lems Veigne udgivne bøxelsæddel til Salemon Salemonsen paa 9 Mark Smør i Gaarden Kiettelsvig dat: 22 Sept: 1755 med Rev: ej dat

4. Hans Lems udstædde bøxelsæddel til Aslach Olsen paa 9 Mark Smør i Gaarden Unneland dat: 19 Sept: 1755 med Rev: ej dat

5. Abel Lem S/a/l/ig/ Rector Mønichens Encke hændes udgivne *bøxelsel Seddel til Anders Anbiørnsen paa 1 p/un/d Smør 1/2 spand fisk i Gaarden Røe dat: 11 Sep: 1755 med Rev:

6. H/err Ludvig Daaes bøxelsæddel til Lars Monsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 Mæle Malt i Gaarden Sandnes dat: 28 Julij 1755. med Rev:

7. Jørgen Lind paa Hans Lems Myntlings Veigne udstædde bøxelsæddel til Gregorius Østensen paa 12 Mark Smør i Gaarden Sande dat: 4 Junij 1755 med Rev:

8. Friderich Miømens udgivne Skiøde til Mathis Friderichsen paa 18 Mark Smør 1/8 faar i Miømnen dat: 11 8ber 1755 vid: fol: 519.

9. Bendix Hiertaas Laværge for Encken Christi Olsdatter med fleere Værger for umyndige deres Skiøde til Aamund Knudsen Watnøen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Lille Watnøen dat: 11 8ber 1755 vid: fol: 519.

10. H/err Justitz Raad Bagers Ved fuldMægtig Sing/neur Fasting udgivne bøxelsæddel til Joen Joensen paa 20 1/4 Mark Smør i Gaarden Birchnes dat: 4 aug: 1755 med Rev:

11. Jan Meijers udgivne bøxelsæddel til Thor Olsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør i Gaarden Nor Gulen dat: 12 april 1755.

12. Hr: Thomas Som/m/ers udgivne bøxelsæddel til Johannes Jonsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Westervig dat: 6 8ber 1755

13. Rasmus Nielsens Afkald til Wærgen Jens Rasmusen Birchnes for hands hustrues Syneve Jacobs datters Arv 11 – 1 – 3 sk dat: 11 8ber 1755

14. Jens Rasmusen Børchnes paa sin hustrues Ingebor Pedersdatters Veigne givne Afkald til Niels Joensen Baarøen for Arve Capital 16 rdr 3 mrk 6 2/3 sk ej dat

15. Værgerne Otthe Slengesoel Iver Clausen Nordahl og Hans Clausen Dahles paa de umyndiges Veigne efter Claus Slengesoel deres udgivne Skiøde til Niels Olsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør i Gaarden Slengesoel dat: 11 8ber 1755 vide fol:

D/en 13de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

Abel Lem S/a/l/ig/ Rector á Møinichens udstædde bøxelsæddel til Niels Sieursen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Nedre Berge dat: 2 Maij 1755

2. H/err Thomas Sommers udgivne bøxelsæddel til Christen Olsen Haveland paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Nordahl dat: 12 8ber 1755 med Rev:

3. ditto hands bøxelsæddel til Ole Jonsen Sætenes paa 1 p/un/d Smør i Lille Nordahl dat: 12 8ber 1755 med Rev:

4. Abel Lem S/a/l/ig/ Mønichens udgivne bøxelsæddel til Mons Torchilsen paa 18 Mark Smør udi Gaarden Lund dat: 2 Maij 1755 med Rev:

5. H/err Stiftspraust Tidemans bøxelsæddel til Ole Gietmunsen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Halsvig dat: 25 Maij 1755 med Rev:

6. Lars Torgiersen Totlandsdahlen med øvrige Værger for afg: Ole Herlofsens børn deres udgivne Skiøde til Rasmus Erichsen paa 20 Mark Smør foruden det hand med sin Hustrue selv bekom/m/er dat: 13 8ber 1755 vid: fol: 519.

Derefter blev paaraabt hvad Sager til dette Ting er paastevnt

Gabriel Jeeger efter forrige tiltale Contra Hans Cornelius: Fonnevig fremlagde sin skriftlige declaration at Sagen imellem ham og den indstevnte Var forligt og ophævet sam/m/e er dat: 13de 8ber 1755.

Fleere Sager frem kom ey for Rætten.

D/en 14de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt og da ingen Sager frem kom efter Paaraab, blev de af fogden frem lagde sædvanlige bielager til hands Reegenskab attesterede lige som det forrige Aar

Restancen for indeværende Aars skatter beløber 83 rdr: 4 mrk 10 sk:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1756 opnevnes følgende 1. Endre Olsen Nappen 2. Jørgen Olsen Yttre Mitthue 3. Aamund Olsen Haveland 4. Lars Andersen Berge 5. Jørgen Reinersen Undahl 6. Ole Andersen Westervig 7. Iver Larsen Andvig og 8. Arne Arnesen Hope

1755 d/en 16de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Lindaas Skibbreedes Almue I overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 40 findes tilførte untagen udi Anders Magnesen Leerøens stæd som er svag mødte hands broder Erich Magnesen Østrem,

Hvorda de sam/m/e ordres blev oplæste som for nest forrige Guulens Skibbreede.

1755: 78

Derefter blev fremlagt til Publication følgende documenter.

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Knarvig d/en 10de april 1755 efter afgangne Mons Rasmusen Knarvig.
2. ditto forrettet paa Gaarden Nedre Tvedt d/en 18de april 1755 efter afgangne Ole Nielsen vid: fol:
3. Anne Hansen S/a/l/ig/ Justitz Raad Frimans udgivne bøxelsæddel til Michel Rasmusen paa en halve deel udi sin faders brug der skylder 3 Mæler Korn og 1 mrk Pænge Landskyld dat: 9 Jan: 1755.

Procurator Barth mødte paa Hr: Assessor Jaen von der Lippes Veigne og fremlagde een af hannem under 26de Aug: sistleeden udfærdiget Stevning hvorved H/err Lieutnant Steen som Hoved Mand for det paastevnte som er 183 rdr 2 mrk 1 sk foruden efterstaaende Renter fra Obligationens dato til dette Ting er indkaldet, tillige med Sorenskriveren udi Sundhorlehn Sing/neu/r Abraham Hesselberg som Cautionist til Doms Lidelse om noget hos hoved Manden maatte bruste for sam/m/e at udreede og betale efter Dom og paafølgende exsecution, hvilken Stevning hand i Rætten fremlagde, og dernæst Vilde erVarte om de indstevnte møder.

Den indstevnte blev paaraabt, da Lieutnant Steen lod tilføre det hand siden Sorenskriver Hesselberg ikke nu møder, som den der Ventelig indesidder med pængerne af sin S/a/l/ig/ Fader H/err Obriste Steens Sterboes udkomst, maatte udbeede sig denne Sag udfløttet til anstundende Som/m/erting, paa det hand imidlertiid kand Correspondere med Sorenskriveren til Sagens afgiørelse

Derefter blev 3de gange paaraabt om nogen paa Hr/ Sorenskriver Hesselbergs Veigne møder, hvortil ingen indfandt sig.

Procurator Barth lod tilføre at da Sorenskriver Hesselberg som selv haver paateignet Stevningens lovlige forkyndelse nu ikke møder eller lader møde for sig, saa bad Comparenten at Stevne Vidnerne til Overflød maatte afhiemle Stevningens Forkyndelses Rigtighed.

Stevne Vidnerne Wexel Helleche og Jørgen Aamunsen begge boende i Bergen fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maaletz lovlige Forkyndelse for den udeblivende Hr: Sorenskriver Hesselberg som selv har paateignet Stevnemaalet at Være sig d/en 1 Sept: sistleeden lovlig forkyndt bem/el/te Stevnemaal med dens paateigninger er saa lydende

Procurator Barth dernæst i Rette lagde indstevnte H/err Lieutnant Steens Obligation og forskrivelse af 7de Martij nestleeden Aar saa og Copie af Sorenskriver Hesselbergs udstædde Caution af 9de Martij nest paafølgende begge under lovlig Vidimation siden Comparentens Principal holdt det betenckeligt udi denne

1755: 78b

Aarsens Vanskelige tiid at lade Originalerne kom/m/e {af} ham \af/ hænderne, øvrigens bad Comparenten at Sorenskriver Hesselberg til anstundende Aars Som/m/erting maatte gives Lavdag, og at sam/m/e maatte Comparenten til Forkyndelse beskreven meddeelis.

Eragtet

Da Hr: Sorenskriver Abraham Hesselberg efter lovlig indstevning ey møder forelægges ham Laugdag til nest anstundende Aars Som/m/erting at svare udi Sagen saavidt hand som Cautionist fornøden eragter da og til sam/m/e tiid efter den indstevnte Hr: Lieutnant Steens forlangende gives Anstand.

Hr: Lyder Fastings paa Justitz Raad Bagers Veigne ustædde bøxelsæddel til Hans Olsen paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Hiertaas dat: 10 April 1755 med Rev: ej dat

2. Anne Hansen S/a/l/ig/ Justitz Raad Frimans udgivne bøxelsæddel til Niels Iversen paa 1 p/un/d Smør 4 Kander Korn 1/6 huud i Gaarden Soleim dat: 15 Martij 1755 med Rev: ej dat.

3. Mons Halsteensen Kaalaases udgivne Skiøde til sin Sønn Anders Monsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 1 Mæle 6 Kander Malt i Gaarden Kaalaas dat: 16 8ber 1755 vid: fol:

4. Hr: Morten Ruuses udgivne Skiøde til Ole Bleege paa 1 p/un/d Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Kaardahl dat: 30 Julij 1746 vid: fol:

5. Ole Bleeges Skiøde til Albrict Ellingsen paa 12 Mark Smør 12 Kander Korn i Kaardahl dat: 18 april 1755 vid: fol:

6. ditto hands Skiøde til Christopher Halversen paa 12 Mark Smør 12 Kander Korn i ditto Gaard ditto dato.

7. Anne Helene S/a/l/ig/ Lems udgivne bøxelsæddel til Ole Erichsen Fonnes paa 12 Mark Smør 1/3 faar 1/2 Vog fisk i Gaarden Rebnor dat: 10 Ap: 1755

8. Gertrud S/a/l/ig/ *Dandhersens bøxelsæddel til Thomas Erichsen paa 18 Mark fisk i Pladzet Molløen paa Fediø dat: 23 Sept: 1755 med Rev:

9. Hans Nagels bøxelsæddel til Erich Rasmusen paa 13 1/2 Mark Smør 1 1/2 skieppe Malt udi Gaarden Forland dat: 7 Junij 1755 med Rev:

Ole Monsen Indre Lyhren efter forrige Tiltale Contra Joen Gudmunsen ibidem declarerede at Sagen indstevnt paa Som/m/ertinget imidlertiid er forligt og saaleedis ophævet

Halver Synevog efter forrige tiltale Contra Arne Synevog ligeleedis forligt og frafalden

Michel Hopland Contra sin Værfader Gudmun Hopland lige leedis forligt og ophævet.

Erich Rasmusen Solen Contra Ole Sieursen Nore Nøten er og forligte og frafalder Sagen.

D/en 17de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt og publiceret

Aflyst Ole Nielsen Nedre-Tvedts udgivne Pante Obligation stoer 21 rdr dat: 22 8ber 1740 efter Creditors qvittence af 6te Sept: 1755 udslettet af Pantebogen fol: 188.

Ole Frechaug med de øvrige Arvinger efter afg: Ole Nielsen Nedre Tvedts deres Skiøde til Sander Olsen paa 1 p/un/d 5 1/4 Mark Smør 2 Mæler 2 1/4 Kande Malt i Gaarden Nedre Tvedt dat: 17 8ber 1755 vid: fol: 520.

Rasmus Mathiesen Grindens Afkald til Christian Grinden for Sidsele Christiansdatters Arv efter Skiftebrev dat: 21 Junij 1746 for Arve Capital 24 rdr: 4 mrk 15 sk, dat: 17 8ber 1755

D/en 18de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og da ingen Sager fremkom efter Paaraab for Rætten, blev de sædvanlige af Fogden frem lagde bielager Attesterede ligesom forrige Aar, Udi Aaraas SildeVog noget fisket taxeret for 3 mrk Leerøens ditto taxeret 2 mrk men ey i de øvrige.
Restancens beløb for dette Skibbreede er 366 rdr: 1 mrk 5 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1756 opnevnes 1. Mons Monsen Grimstad 2. Michel Olsen Schoge 3. Aamund Olsen Syndsbye 4. Anders Jørgensen Rosnes 5. Niels Baarsen Lauaas 6. Knud Stephensen Fonnebust [7.] Halver Johansen Wigene og 8. Michel Baarsen Synevog.

Radøe Skibbreede

1755 d/en 20 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Radøe Skibbreede paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Over Værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 42 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Ordres oplæste for dette Skibbreede som ved nest forrige Tingstæd.

Dernæst publiceret følgende

1. Knud Rasmusen Manger og Hans Olsen Dalland Værger Deres udgivne Skiøde til Rasmus Nielsen Kaalstad paa 5 2/3 Mark Smør 3/20 Tønde Malt i Gaarden Kaalstad dat: 24 Martij 1755 vid: fol:
2. Justitz Raad Gartners udgivne bøxelsæddel til Knud Hendrichsen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Hauland dat: 12 Maij 1755
3. ditto hands bøxelsæddel til Michel Andersen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i ditto Gaard dat: 29 April 1755.
4. ditto hands bøxelsæddel til Mons Monsen paa 6 Mark Smør 5 Kander Malt i Gaarden Øfre-Qvalem dat: 13 aug: 1755
5. Assessor Lausens bøxelsæddel til Magne Monsen paa 12 Mark Smør 12 K: Malt i Gaarden Nordanger dat: 20 Sept: 1754 med Rev: ej dat
6. Skiftebrev forrettet d/en 5 April 1755 efter afg: Mons Ellingsen v: fol: 520
7. ditto forrettet d/en 7de april 1754 efter afg: Brithe Johannesdatter vid: fol: 520.

D/en 21de indfandt sig ingen som noget for Rætten havde at anmelde

D/en 22de blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret

1. Arnold Meyers udstædde bøxelsæddel til Johannes Johannesen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Marøen dat: 23 Maij 1755 med Rev: ej dat:
2. Lars Monsen LitleHofde og Simen Østrems udgivne bøxelsæddel paa Deres Myntlingers Veigne til Sivert Pedersen paa 13 1/2 Mark Smør og 13 1/2 Kande Malt i Gaarden Insylte dat: 20 8ber 1755 med Rev:

Sager efter Paaraab frem kom ey for Rætten

De af Fogden fremlagde documenter til sit Reegenskabs belæg blev ligesom forrige Aar attesterede uden Forandring Hvidsteens Laxe Vog taxeret for 2 mrk Boges for 1 mrk og Birchelands for 3 mrk men ey udi de øvrige
Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 187 rdr: 2 mrk 14 sk.

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1756 opnevnes følgende 1. Knud Nielsen Indre-Sæbøe 2. Jacob Yttre Sæbøe 3. Hans Olsen Kartvedt 4. Erich Iversen Biørcheland 5. Lars Olsen Helle 6. Magne Insylte 7. Magne Johannisen Nordang og 8. Lasse Pedersen Sletten.

Ahlenfit Skibbreede

1755 d/en 23 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Ahlenfit Skibbreede i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 46 findes tilførte

Og blev de sam/m/e ordres som Ved forrige Skibbreede her publicerede.

Dernæst blev fremlagt til Publication

1. Skiftebrev forrettet d/en 3 Junij 1755 paa Gaarden Schotsund efter Borni Ellingsdatter vid: fol: 520.
2. Aamund Arnesen Fyllingens udgivne Skiøde til Erich Danielsen Mølcheraaen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Nedre Sieurset: dat: 23 8ber 1755 vid: fol: 520

1755: 79b

3. Christian Olsen Møchisvolds udgivne bøxelsæddel til Sieur Olsen Indre Fosse paa 2 p/un/d Smør 1 tønde Korn i Indre Fosse dat: 23 8ber 1755 med Rev: ej dat
4. Aschild Sieurseth som Laværge for Encken Brithe Larsdatter og Ellev Heggernæs paa samtlige Arvingers Veigne deres bøxelsæddel til Anders Larsen paa 18 Mark Smør 9 K: Malt i Gaarden Sættre ej dat:

Knud Rasmusen Schare som anordnet Værge for Kari Ols Datters Arve Capital i alt 17 rdr 10 sk loed sam/m/e Pænge som hand i dette Aar fra Arne Ellevsen Giervigs Sterboe d/en 19 Martij indeværende Aar har modtaget, og nu for Rætten opbyder, om nogen sam/m/e Capital mod Sufficent Pant og lovlig Renters svarelse Vil til laans have, men da ingen indfandt sig blev sam/m/e Comparenten tilbage leveret under Rættens forseigling til hands forvaring,

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte

Lehns Manden \og/ Knud Storoxe anmelte det de paa Mad/a/me Lampes Veigne som \med/ Privilegio er Allernaadigst tillige med hændes Mand benaadet at holde Giestgiverie i Alvestrøm/m/en, haver indstevnt Ole Johannesen Tepstad nu boende i Kaarsnesset paa Fladøens Grund som Hr: Capitain Borse er tilhørende, fordi hand haVer til reysende udsolt Øhl og andre Vahre hændes priviligerede Giestgiverie til Hinder og præjudice derom at anhøre Vidner Anders og Halver Hilland samt {efter} Berge Qvamme og derefter at lide dom ligesom og til Vedermæhle indkaldet Capitaine Borse om hand i sam/m/e Sag noget haver at svare som ey mødte

Den indstevnte Ole Johannesen mødte tillige med Vidnerne som alle Vedtoeg lovlig Varsel.

Ole Johannesen sagde det hand siden Pintze tiider dette Aar har boet paa Kaarsnesset, og faaet lov af Capitaine Borse at selge til reysendes fornødenhed, Øhl, brendeviin, brød og Toback, hvoraf hand og tilstaar af benevnte Vahre at have ud solt til hvem som har trænget derom og kom/m/et der under Land, dog kand ey troe at det er over 3 tønder Øhl og 2 á 3

potter brendeviin og noget lidt brød og toback, og som hands Ejer Capitaine Borse har opbygget Huus til ham paa det stæd hand nu beboer Kaarsnesset kaldet, som og tilladt ham at selge disse Vare formeener hand intet ulovligt at have giort, dog sagde den indstevnte ey at have faaet nogen bøxelsæddel paa Stædet som Var agtet at blive til et Huus Mands eller Rødnings Pladtz. Efter Citantindens tilspørsel sagde hand det hand haver soldt Øhlet til 4 sk Kanden,

Citantinden forlanget at siden den indstevnte selv har tilstaaet at have udsoldt dislige Vahre i hændes priviligerede Giestgiver district, hvortil ingen friehed

1755: 80

kand af hands Ejer eller andre gives imod det Kongl/ig allernaadigste Privilegio dat: 6 april 1742 som determinerer at distancen fra Alvestrøm/m/en sør efter skal strecke sig lige til Bergen, hvor udi ingen i hændes privilegio maae præjudicere hænde, da som dette Stæd Korsnesset er en kort halv miil \herfra/ formoder hun Rætten anseer den indstevnte Strafskyldig, og altsaa paastaar de solte Vahrers verdie at blive af den indstevnte at betale tillige med denne forvolte Processes Omkostning, og videre efter Forordning at undgielde, bem/el/te Privilegium blev producered

Eragtet

Da den indstevnte Ole Johannesen efter egen tilstaaelse haver declarered at have siden dette Aars Pintze tiider udselget til reysendes fornødenhed saavel Øhl brendeViin toback og brød som alle er dislige Vahre som ere Citantinden og ingen anden i det determinerede district bevilget at fahl holde, da kand den paaberaabte Friehed af hands Ejer, som ey ved nogen skriftlig tilladelse paa den indstevntes Siide {ey heller} er beviist at Være ham givet, befrie ham fra den straff Forordningen af 9 Aug: 1754 dicterer, men altsaa tilfindes til Sognetz fattige at betale 5 rdr, og desforuden til Citantinden betale de solte Vahrers Verdie med Processens Omkostning i alt med 8 rdr, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven.

D/en 24de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt publicered

Ole Olsen Espeland, Ole Aamundsen og Arne Hielmtvedts udgivne Skiøde til Niels Echeland paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Nore Echeland dat: 24 8ber 1755 vid: fol: 520

2. Niels Nielsen Sættres udgivne Skiøde til Ole Olsen paa 9 Kander Malt i Gaarden Sættre dat: 24 8ber 1755 vid: 521

3. H/err Benjamin Olrichs udgivne bøxelsæddel til Erich Andersen Sletten paa 1/2 Løb Smør 6 Kander Malt i Gaarden Kinnes dat: 15 8ber 1755 med Rev: ej dat.

4. Mons/ieu/r Kierulfs paa biskoppens Veigne udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen paa 18 Mark Smør i Sættre dat: 4 Julij 1755 med Rev: ej dat

5. Haaver Andersen Nepstads givne Afkald for sin hustrue Marthe Jacobsdatters møderne Arv tilfalden d/en 21 8ber 1741 med 16 – 1 mrk 6 sk til Værgen Hans Larsen Iisdahl dat: 24 8ber 1755

6. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Næsse efter afg: Niels Stephensen begynt d/en 6 Sept: og sluttet d/en 26 8ber 1754 vid: fol: 521

Efter Paaraab fremkom ey Sager fleere for Rætten

De sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab blev attesterede lige som forrige Aar dog med denne Forandring at Rylands Sildevog blev taxeret for 20 rdr Nesses Vog 6 rdr og Hoplands Vog 6 rdr:

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 181 rdr 14 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1756 opnevnes følgende 1. Ole Paulsen Beraas 2. Rasmus Hansen Hopland 3. Ole Aschildsen Hopland 4. Lars Aamundsen ibid. 5. Anders Olsen Sieurset 6. Peder Han/n/isdahl 7. Magne Andersen Øfstegaard og 8. Iver Iversen Monstad.

Herløe Skibbreede

1755 d/en 25de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Herløe Skibbreede paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd,

Da de sam/m/e ordres bleve for dette Skibbreede publicerede som Ved nestforrige Skibbreede.

1755: 80b

Derefter blev til publication fremlagt følgende

1. blev aflyst Hr: Capitaine Johan Martin Heyms udgivne Pante Obligation til Mad/a/me Bredahls i Stavanger stoer 400 rdr og dat: 4 Maij 1755 efter Hr: Com/m/andeur Lorens de Ferreys paateignede qvittence af 4 Maij 1755 og altsaa af Pante bogen udslættet
2. Capitaine Johan Martin Heym udstædde Skiøde til Elias Petrus Tuchsen paa Gaarden Langeland skyldende 1 1/2 Løb Smør 1 huud og 2de faar med Videre Inventario samt Huuser i Langeland støen staaende dat: 3 Maij 1755 vid: fol: 521
3. Sorenskriver Johan Garmans under dato 27de Aug: 1754 udstædde Auctions Skiøde til Hr: Kam/m/eRaad og Foged Andreas Heyberg paa Gaarden Strushavn skyldende 1 Løb 1 p/un/d Smør med Videre pertinentier og tilhørende Inventario vid: fol:
4. Assessor von der Lippes udgivne Skiøde til Anders Jacobsen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt 4 1/2 Mark fisk i Gaarden Follisøen dat: 6 Maij 1755
5. ditto Selgeres Skiøde til Sovren (Søvren) Andersen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt 4 1/2 Mark fisk i ditto Gaard ditto dato
6. ditto hands Skiøde til Anders Tønnesen paa 18 Mark Smør 12 K: Malt 4 1/2 Mark fisk i ditto Gaard
7. ditto hands Skiøde til Rasmus Rasmusen paa 1/8 part som er 9 Mark Smør 6 Kander Malt 2 1/4 Mark fisk i ditto gaard sam/m/e dato.
8. ditto hands Skiøde til Hans Nielsen paa 1/8 part i sam/m/e Gaard og sam/m/e brug 9 Mark Smør 6 Kander Malt 2 1/4 Mark fisk sam/m/e dato. alle indført fol: 521.
9. Skiftebrev forrettet paa Landsvig efter Sigri Hansdatter d/en 8 April 1755
10. ditto paa Rong efter Mari Mathisdatter d/en 5 Maij 1755
11. ditto paa Dahle efter Magdeli Johannesdatter d/en 5 Maij 1755
12. ditto paa Rong efter Anne Knusdatter d/en 5 Maij 1755
13. Raad Mand Christen Montagne paa Frøcken Berthe Lillienschiolds Veigne hands udstædde bøxelsæddel til Sing/neu/r Christian Dreyer paa Pladtzen eller holmen Jordholmen kaldet hvorpaa Huuserne er bem/el/te Dreyer selv tilhørende hvoraf Aarlig til hver Pintze tiider skal svares aarlig leye 1 rdr 3 mrk da derfor i bøxel er givet 10 rdr: dat: 10 Maij 1755.
14. Knud Michelsen Tosches bøxel sæddel til Michel Knudsen paa 13 1/2 Mark Smør i Gaarden Tosche indbereignet bøxel Mandens egen andeel dat: 4 aug: 1755

15. Frue Justitz Raad Ingebor Maria de Knagenhielm med hændes Sønn Petter Christian Krogh Conducteur Ved det Norske Fortifications Etat Deres Arv og Gields Fragaaelse efter afdøde Justitz Raad og President Krogh i Trundhiem dat: 30 Sept: 1755 som med de for Rætterne paateigninger at Være publicerede er i Skiøde protocollen fol: ... indført.

16. Frue Justitz Raad Kroghs udgivne bøxelsæddel til Einer Aschildsen paa 9 Mark Smør 18 Mark fisk i Gaarden Davanger dat: 22 Sep: 1755 med Rev:

17. ditto hændes bøxelsæddel til Lodvig Henrichsen paa 18 Mark Smør 1/4 tønne Malt 1/4 part i Hannøe udi Gaarden Tvedt dat: 18 7ber 1755.

18. ditto hændes bøxelsæddel til Rasmus Christiansen paa 1 p/un/d Smør 8 Mark fisk i St/o/re Fuschanger dat: 26 aug: 1755

19. Assessor Lausens bøxelsæddel til Daniel Arnesen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Sture dat: 8 april 1755.

20. Knud Larsen Boge og Ole Knudsen Lansvigs bøxelsæddel til Willum Olsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør i Gaarden Lansvig dat: 4de aug: 1755

21. Assessor Lausens udgivne bøxelsæddel til Niels Nielsen Sylte paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Sture dat: 28 Martij 1752 med Rev: ej dat

1755: 81

D/en 27de 8ber blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publicered

Erich Olsen Øfredahles udgivne Pante Obligation til Værgerne Ole Halversen Frechaug og Aschild Gielvig paa Capital 22 rdr dat: 27 8ber 1755 vid: 522

2. Rasmus Magnesen Tvedtens udgivne Afkald paa sin Hustrues Marthe Anders Datters Veigne til hændes Værge Hans Erstad saavel for Arv efter hændes Fader beløbende 17 rdr 2 mrk 14 1/2 sk som efter hændes Søster stor 5 rdr 5 mrk 13 sk dat: 27 8ber 1755

Anders Nielsen Aadland fremstoed for Rætten og tilkiendegav det hand med muntlig Stevne Maal til dette Ting tiid og Stæd har ind stevnt Jacob Olsen Refschaar fordie hand dette Aars Som/m/er skal have overfaldet ham med Skields og trudsels Ord samt at have skuet ham baglængs ned i baaden, der om at anhøre de indstevnte Vidner som under Fals Maals bøder er ind kaldede, nemlig Mons Refschaar Cathrine Jacobsdatter Refschar som er Isach Refschars Hustrue og Niels Andersen Søre-Aadland, som alle møder og Vedtagende lovlig Varsel for derefter at hænte Dom over den indstevnte efter Loven

Jacob Olsen tilstoed at have givet ham en skiden Mund som og Citanten brugte mod ham, men ey at have skued ham i baaden.

Citanten forlangte de indstevnte Vidner fremkalte og efter at Eeden for Vidnerne Var oplæst af Lovbogen og behørig formaning Var dem alle givne at Vogte sig for Meen Eed fremstoed

det 1ste Vidne Mons Refschaar \og/ efter Corporlig Eed for Rætten Var aflagt forklarede det ongefær 4re Uger for sistleeden Micheli tiider indeværende Aar Var Vidnet nerværende paa Aadlands Vaagen for at kaste Sild da Jacob Olsen Refschaar med de øvrige af Note Lavet var tilstæde untagen Anders Nielsen Aadland og imens hand nemlig Citanten Var borte kastede de Nothen ud som strax derefter stod fast, strax derpaa kom Citanten til Søes og indtoeg Jacob Olsen Refschaar ham i Note baaden hvor der Var nogle andre paa sam/m/e baad hvor efter de da nemlig Anders og Jacob reyste ud paa Søen for at løse Noten af bunden, imidlertiid hørte Vidnet som stod paa Land ey rettelig hvad Ord Jacob brugte til Anders Aadland untagen at Jacobs Hustrue sagde til sin egen Mand agte dig hvad du giør det var et galt Sinde, efter tilspørsel sagde Vidnet ey at have seet at Jacob skuede Anders ned i baaden, men Vel saae at Anders reyste sig op i baaden, da det Var et tem/m/elig støcke derfra hvor Vidnet stoed paa Land og parterne Var i baad ude paa Søen dog fornam Vidnet at der

var Synd og Ondskab imellem begge Parter, og efter at de Var komne paa Land hørte Vidnet ey videre da de skiltes fra hinanden, Videre havde det Vidne herom ey at forklare.

2det Vidne Cathrine Jacobsdatter fremstoed og efter aflagd Eed forklarede det hun den omvundne tiid Var med paa Notebaaden da Anders Aadland og Jacob Refschaar vilde løse Noten af bunden siden den stod fast, og hørte Vidnet at Jacob sagde til Anders du er den værste fante og Kieltring som der er som blev sagt saasnart hand nemlig Anders kom ind i baaden og da de var

1755: 81b

komne ud til Noden saae Vidnet at Anders Var falden baglængs over Toften i baaden og at Jacob holdt haanden ud for sig imod Anders siden hand havde skuet ham saa at hat og hue falt af Anders i det sam/m/e hvorpaa den indstevntes Hustrue sagde til Jacob hændes Mand, Jacob agte dig hvad du giør kand du ey holde freed saavel som de andre det Var et galt Sinde dette, der paa sagde Jacob til Anders imedens de skieldede paa hinanden dette Var første gang det er Vant at Viide om det bliver det siste, Gud give jeg var under 4re Øyne med dig jeg skulle giøre hvad jeg kunde med dig, hvorpaa Anders sagde hvad Vilde du da giøre, det Veed jeg vel, men hvad enten Jacob sagde du var Verd at kastes paa Søen eller at hand skulle kaste ham paa Søen veed Vidnet ey Vist at forklare, der skulle ey fleere spørge efter dig, Vidnet efter tilspørsel sagde ey at have seet Anders giorde nogen Modstand men da hand Var staaet op igien i baaden saae Vidnet de arbeydede sam/m/en paa baaden, og der efter skiltes de fra hinanden.

3tio Niels Andersen Søre Aadland fremstoed og efter aflagd Eed forklarede, det hand Var i sin egen baad da Jacob kom til Lands med node boden for at intage Vidnetz Fader Anders Søre Aadland som de havde biet efter i sam/m/e hørte hand Jacob sige du er den værste fante der er paa Holsene, og da de kom ud paa Søen til noden saae Vidnet som laae med sin baad tæt derved at Jacob med sin Haand skuede Citanten for brøstet saa hand falt baglængs ned i baaden da Jacobs egen Kone som Var paa Node baaden tiltalte ham med de Ord agte dig Jacob hvad du giør det var et galt sinde dette du kand give dig til freds som det andet folk giør Videre sagde dette Vidne Vist 3de Gange Jacob sagde til Anders jeg skal kaste dig paa Søen, hvortil Vidnet sagde hand Var noget for gam/m/el at kastes paa Søen hvortil Jacob sagde Gud give jeg Var under 4re Øyne med dig jeg skulde giøre hvad jeg kunde, og skulde ingen fleere spørge efter dig

Den indstevnte sagde til alt dette at Citanten Var selv Skyld og gav Anleedning her til at hand af Forargelse har forgrebet sig imod ham, og haver altsaa intet Videre til sin befrielse at anføre

Citanten æskede Sagen til Doms

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag

Jacob Olsen Refschaar fremstoed for Rætten og gav tilkiende det hand med muntlig Stevne Maal til dette Ting har indkaldet Anders Nielsen Aadland fordie hand ey har giort ham ret for hands Kones Arbeyde med Noden for 2de Aar siden som og at hand haver skieldet ham for en fante sam/m/e tiid i Som/m/er 4 Uger for Micheli, der om at anhøre Dom.

1755: 82

Anders Nielsen Aadland vedtoeg Varsel, og sagde det hand ey har faaet meer end sin Mands Lod ligesom og det ey tilkom/m/er ham allene dertil at svare da der er fleere saavel paa Aadland som Refschaar som til Sagen bør indkaldes som og for sam/m/e kand aflægge

Rigtighed siden de alle har Været participantere i fiskeriet som da kand være falden, hvad sig den anden Post angaaer om de siels Ord da benægtet den indstevnte ey dislige Ord at have talt

Citanten sagde for nerværende tiid ey at have indkaldet Vidner men forlanget Anstand til næste ting at indstevne Vidner saavel om den Urætt hand har lidet for sin Kones Arbeyde, som og om de Skielsord der er talte formeente Citanten den indstevnte burde paalægges Eed at udsige sin Sandhed siden hand ingen Vidner derom kand forskaffe. Efter Rættens tilspørsel sagde Citanten at Vilde indkalde Anne Refschar og Johannes Refschar til næste ting at Vidne om hvormeeget Arbeyde hands Hustrue har udviist og om hun ey skulle tilkom/m/e større anpart end hun blev tillagt og til den Ende forlanget Anstand til næste Ting

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste ting gives Citanten for at indkalde Vedkom/m/ende i Sagen samt de paaberaabte 2de Vidner Anne Refschar og Johannes Refschar siden hand formeener sam/m/es forklaring skal nøtte ham til sin Sags bestørkelse

D/en 28de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt

Da følgende

Dom blev afsagt!

Da det af de førte Vidners Forklaring erfares at den indstevnte Jacob Refsgaar har paa en uanstændig Maade begiegnet Citanten Anders Nielsen Aadland fordi hand ey saasnart som hand siuntes ned kom til Søes for at blive behielpelig med det fiskerie som skulle giøres til fellis forvæntende Nøtte, hvorudover deres Nod blev fast staaende og altsaa gav ham som en ung og taabelig Mand Anledning i hastighed at tiltale Citanten med nogle ubeqvæms Ord, som og at skue Citanten som en gam/m/el Mand tilsiide hvorved hand kom til at falde ned i baaden, dog uden nogen beviislig eller paaklaget Skade derved at have faaet, hvortil og dette kom/m/er at efter Skiels Ord og trette paa begge Sider at den indstevnte skal have brugt nogle trudsels Ord samt ønsket sam/m/e tiid at have Været under 4re Øyne med ham eller i Eenrum, som alt passer sig til beviis paa hands ubesindighed og Vreede, hvorom hand og af sin egen Hustrue blev advaret at Vogte sig fra.

Thi kiendes efter saadan Sagens beskaffenhed hermed for Rætt at siden den indstevnte Jacob Refschaar af en fremfusende Ivrighed har saaleedis forseet sig imod Citanten bør hand paa Grund af Lovens 6 bogs 7 Cap: i henseende til hands slætte Omstændigheder og Vilkor, ey allene til Advarsel for andre ligesindede bøde til Sognetz fattige 2 rdr og oprette Citanten Sagens Omkostning med 1 rdr, men end og i Citantens lovlige tilkaldelse offentlig afbede sin Forseelse hand imod Citanten har begaaet samt erklære og forsickre det hand i Ord eller Gierning for eftertiiden ey skal give Citanten ydermeere Anledning til minste Klage men i den stæd beflitte sig paa som en skickelig Naboe at opføre sig imod ham, saafremt hand ey Vil Vænte naar atter bevislig paaklages at Vorde yderligere anseet og afstraffet, hvad Mulct med Videre den indstevnte er tildømt at betale bør 15 dage

1755: 82b

efter denne doms lovlige forkyndelse udreedes under Adfærd efter Loven ligesom den Afbigt den indstevnte er tilfunden at giøre bør til Næste ting efterkom/m/es i Citantens lovlige til kaldelse.

Og som ey fleere Sager fremkom for Rætten blev de fremlagde af Fogden sædvanlige bielager attesterede ligesom nestforrige Aar, da de herværende Silde og LaxeVoger i alt er bleven taxeret til 3 rdr 48 sk i alt.

Aflyst Gelius Witters udstædde Pante Obligation dat: 6 Nov: 1750 til Mad/a/me de Besche stoer 50 rdr efter Creditorindens paateignede qvittence af 27de 8ber 1755 og altsaa af Pante bogen udslettet fol: 422

Publiceret Sorenskriver Garmans udstædde Auctions Skiøde til Sing/neu/r Søren Rosenqvist og Gustav Dohndorf paa en halvepart i Gaarden Sunde eller Lille Beeren som Gelius Witters opbuds boe forhen har Været tilhørende dat: 10 8ber 1755 og fol: ... indført.

Restancen for inde Værende Aar beløber 372 rdr 2 mrk 13 sk

Laug Rettes Mænd for til kom/m/ende Aar blev følgende opnevnt, 1. Ole Nore Fosse, 2. Rasmus Jacobsen Hesdahl 3. Torres Nielsen Hesnes 4. Ole Michelsen Gaustad 5. Niels Andersen Søre Aadland 6. Elling Nielsen Nore Aadland 7. Jacob Hansen Myhrtvedt og 8. Ole Hansen Søre-Fosse.

Hossanger Skibbreede!

1755 d/en 20 Nov: blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Hossanger Skibbreedes Almue paa Tingstædet BernesTangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som alle mødte

Og blev den sam/m/e Deres Excellence Stiftambt Mand Cicignons ordre til Fogden af 27 aug: sistleeden publicered som Ved Nestforrige Skibbreeder

Dernæst Publiceret

et Skiftebrev forrettet paa Gaarden Jelvig d/en 15 Dec: 1754 efter afg: Marthe Olsdatter

2. ditto forrettet paa Gaarden Taaschedahl d/en 18 April 1755 efter Dorthe Olsdatter

3. ditto forrettet paa Gaarden Haarsaas efter Joen Christensen Haarsaas d/en 28 April 1755

4. Consistorial Raad Gelmeydens udgivne bøxelsæddel til Lars Ellevsen Fitie paa 1 pund Een halv og en fierendeel Mark i Gaarden Fitie dat: 26 Julij 1755 med Rev: ej dat

Ole Nielsen Kleveland som anordnet Værge for Myntlingen Lisbeth Monsdatter Herland loed inden Rætten opbyde om nogen mod SuffiCent Pant og Renters svarelse behøvede en Capital af 46 rdr bem/el/te Myntling tilhørende, men da ingen dertil anmelte sig blev sam/m/e under Forseigling bem/el/te Værge til forvaring tilbage leveret

5. Jørgen Nielsen Øfstues og Lars Halversen Fielsende paa sine børns Veigne udstædde bøxel sæddel til Niels Jørgensen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Øfstues dat: 20 Nov: 1755, med Rev: ej dat

D/en 21de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev publiceret

1. Niels Joensen Grimstad og Ellev Olsen Fities udgivne bøxelsæddel til Michel Nielsen paa 14 Mark Smør 14 Kander Malt i Gaarden Grimstad dat: 20 Nov: 1755 med Rev:

2. Berge Litland Gudmund Galteland Ole og Haldor Faatlands udgivne bøxelsæddel til Michel Nielsen paa 12 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Grimstad ej dat: med Rev:

1755: 83

3. Johannes Monsen Faugsdahls udgivne Afkald til Værgen Sevre Fielschaal for hands Hustrue Annes Arve tilsam/m/en paa Capital 13 rdr 5 mrk 3 sk dat: 20 Nov: 1755

4. Ole Nielsen Helles Odels og Pænge Mangels Lysning til den Jordepart i Gaarden Hole som bruges af Niels Hole, men eyes af Torchil Monsen Øfstues og Ole Nielsen Kleveland dat: 19 Nov: 1755 vid: fol:

Niels Olsen Røsland fremstoed for Rætten og tilkiendegav det hands Fader Ole Røsland som nu er svag og Sænge liggende har til dette Ting tiid og Stæd med muntlig Stevne Maal indkaldet Anders Olsen Svennem fordie hand for 7 eller 8 Aar siden skal have oppe baaret paa Citantens Veigne 3 rdr 3 mrk paa det betingede Arbeyde udi Gravdahl da hands Fader tillige med 2de andre Mænd Var i Lave med Anders Svennem og sam/m/e betingede Arbeyde udrettede, til Vidner om denne Accord er indstevnt Berge Blegeli og Lars Svennem begge under FalsMaal indkalte og som Anders Svennem ey har Vildet betale de paasøgte 3 rdr 3 mrk har hands Fader Været foraarsaget derfor at instevne ham for Rætten derfor at lide Dom.

Den indstevnte Anders Olsen Svennem mødte Vedtagende lovlig Varsel, siigende det hand ey finder sig pligtig Videre at betale til Citanten end 1 rdr 3 mrk som hand for 8te Aar siden har leveret til Citanten, men strax har faaet tilbage og siden den tiid tilbudet ham det hand og nu er Villig at betale, men for det øvrige benægtet hand ey at have oppebaaret fleere Pænge hvoraf Citanten skulle paa sin Part tilkom/m/e meere, da de med hinanden har giort Afreigning og enhver deraf bekom/m/et sin Andeel, som de siden har siuntes at Være for lidet.

De indstevnte Vidner mødte begge Vedtagende lovlig Varsel. og tilbød at aflægge uden Videre Stevne Maal deres Forklaring den indstevnte sagde at de Vidner, som nu godvillig fremstiller sig er de 2de Mænd, som har Været med i Accorden.

Og efter at Vidnerne Var formanet at Vogte sig for Meen Eed fremstod

Berge Blegelie og efter aflagd Eed forklarede det hand tillige med Ole Røsland og Lars Svennem samt den indstevnte Anders Svennem alle Var i en Accord at forskaffe til Gravdahls Ejere en flaade Kante Veed som tylte Viis skulle dem betales, og oppebar de nogle Pænge til at betale Skoge Mændene af forinden de kom med flaaden frem, men hvor mange Pængene Var erindrer Vidnet ikke, skiøndt hand med de 3de øvrige som Var i Accorden Var tilstæde og pængene an/n/am/m/ede hos Capitaine Nicoll, siden har de tiid efter anden modtaget Pænge efter Flaaden Var kom/m/et til Gravdahl men naar eller hvormeeget hver gang Veed Vidnet ey Vist at forklare, da Vidnet allene modtoeg 10 rdr af sam/m/e Accord som Vidnet har aflagt Reigning for, veed ey nu at erindre enten hvor meget den fulde Accord beløb eller og hvormange Pænge der er udgaaet saa vel til SkogeMændene, som og til Arbeyderne for flaadning som og ey Veed hvormeeget der skiød over til deeling og profit for alle de som havde Contrahered; Vidnet efter tilspørsel sagde at den siste Afreigning som herom blev giort var ude i Gravdahl for en 8te Aar siden da de reyste paa baad sam/m/en, sagde Anders Svennem at Ole Røsland skulle paa sin Part have hos ham af Accorden til gode 3 rdr 3 mrk, det hand sam/m/e tiid tilstoed Vidnetz broder Ole Røs[land]

1755: 83b

som Var nerværende paa baaden, Videre har dette Vidne ey at forklare som den tiid passeret, og maae Vidnet tilstaae at da de Ord paa baaden blev talte om Accorden Var de ey gandske ædrue den indstevnte tilspurte Vidnet om hand ey Veed at der endnu Rester hos Cap: Nicoll ubetalt paa Accorden 7 rdr 2 mrk 4 sk, som hand inde holder for manglende Sager Ved Arbeydet, Vidnet svarede der til jo. Videre havde dette Vidne ey at forklare

Det 2det Vidne Lars Svennem fremstoed og efter aflagd Eed forklarede, i alt som nestforrige Vidne untagen med denne forskiel det hand hos Capitainen an/n/am/m/ede alle Pængerne som forud blev betalt til flaadens Indkiøb som hand igien til Skoge Mændene i Samnanger har udbetalt, men ey kand erindre sig efter saa lang tiids forløb hvormeeget sam/m/e beløb og hvorfor hand den tiid har aflagt sine MedContrahentere Reegenskab siden er snart af den eene snart af den anden oppebaaret Pænge og igien til Arbeydere afbetalt dagslønne, men hvormeeget sam/m/e har beløbet, eller hvad tiid enhver blev afbetalt erindrer Vidnet ey at forklare, og erindrer Vidnet sig at da Afreigning, skeede da flaaden Var leveret at alle næsten siden den tiid oppebar hver sin Part af betalningen hos Cap: Nicoll untagen at Ole Røsland æsked paa at Anders Svennem havde faaet 3 rdr 3 mrk og Lars Svennem 4 mrk meere end dem tilkom og ham paa sin Part skulle tilhøre, som da henstoed intil paafølgende Nye Aars Aften, da atter Afreigning skulle giøres da Anders Svennem med bragte 9 mrk for at giøre alting klart imellem sig og Ole Røsland som og bem/el/te Ole da modtoeg udi sin broder Berge Blegelies Nerværelse, hvorved da alt sam/m/e Aften blev afgiort og aftalt at alle skulle Være fornøyet men dagen derefter leverte bem/el/te Ole og Berge Pængerne tilbage som de der sagde ey dermed at Ville Være fornøyede, siden beroed det indtil de om Som/m/eren derefter skulle reyse til Gravdahl for at indfordre de Resterende 7 rdr 2 mrk 4 sk, som blev dem nægtet, da Capitainen Vilde sam/m/e inde holde for et og andet, som Var kom/m/et til skade paa Vinduer med Videre, og ey bød Vidnet meer end 3 – 3 mrk, som de ey Vilde modtage, da Berge lovet at Vilde indestaae for sam/m/e, og Var hverken Vidnet eller Anders Svennem nerværende paa Gravdahl da Skaden Capitainen paaklagede Var skeed som Berge Blegelie allene faaer at tilsvare.

Den indstevnte sagde det hand ey kand tilstaae Videre end de 9 mrk hand tilforn har tilbudet, men paastaar at nyde sin part udi de Resterende paa Accorden og hos Cap: Nicoll bestaaende 7 rdr 2 mrk 4 sk som hand ey har forbrudt men Reservered sig hos Berge Blegelie at indsøge, som den der skal have givet Capitainen Anledning sam/m/e at inde holde.

Eragtet

Da det ey paa Citantens siide er oplyst med lovfeste Vidner det den indstevnte Anders Svennem Virkelig er pligtig Citanten den paasøgte Summa 3 rdr 3 mrk, gi-

1755: 84

ves Sagen anstand til næste ting for at forskaffe anden lovligere beviis enten Ved lovlig Afreigning eller attest fra Capitaine Nicoll hvorleedis deres Contract er opfylt og hvor mange Pænge enhver af de Contraherende har oppebaaret og igien udlagt til fornødne Udgifter og Arbeyds Lønne.

D/en 22de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt og da ingen Sager efter Paaraab fremkom for Rætten blev de sædvanlige documenter til Fogdens Reegenskab fremlagt til attestation som i alt som nestforrige Aar blev attesterede, taxeret Sandals Næssetz Laxekast for 1 mrk 8 sk og Fotlands Qværne for 2 mrk

Restancen for inde værende Aars skatter beløber 109 rdr: 1 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1756 opnevnes 1. Ole Gudmunsen Søre Øfstues 2. Anders Aamunsen Miøs 3. Knud Johannesen Søre Byseim 4. Ole Olsen ibidem 5. Niels Gutormsen Rachnes 6. Lars Nielsen Nore Mielsta 7. Gudmun Fusesen Tvedten og 8. Berge Knudsen Sandahl.

Echanger Skibbreede

1755 d/en 24 Nov: blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Echanger Skibb: paa Tingstædet Bernestangen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne forhen er tilførte de alle mødte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e ordre oplæst som ved nest forrige Skibb:

Dernæst publiceret

et Skiftebrev forrettet paa Gaarden Otterstad d/en 24 Maij 1755 efter afg: Knud Johannesen vid: fol:

2. Ole Børgesen Eisnesses boende i Sandvigen hands udgivne Skiøde til Lars Børresen paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Eisnes dat: 24 Nov: 1755 vid: fol:

3. H/err Ludvig Daas udgivne bøxelsæddel til Erich Iversen paa 1 Spand Smør 9 Kander Malt i Gaarden Miøanger dat: 28 Junij 1755 med Rev:

For Citanten Casten Hassel fremstillede sig for Rætten Søvren Saxe som for det første producerede Hans Excellence H/err Stiftsbefalings Mand Von Cicignons Resolution hvorved Comparenten er Authorisered at gaae i Rætte for Carsten Hassel til denne Tings Vidne Sags prosecution sam/m/e er dat: 21 Nov: sistleeden Dernæst fremlagde Comparenten det af Citanten bem/el/te Hassel udstyrede Stevne Maal under 20 8ber sistleeden som findes paateignet at være for indstevnte Axel Nepstad d/en 24 ejusdem udi hands boepæl i Bergen lovlig forkyndt af sam/m/e Stads anordnede Kals Mænd, som og eedelig af dennem i sam/m/e Paateigning af dem er bekræftet, hvorefter Comparenten Vil afvarte om Axel Nepstad og Vidnet Anne Jonsdatter møder anmodende derhos at Stevne Vidnerne udi des Mangel maatte afhiemle Stevningens lovlige forkyndelse efter deres Paateignings formeld.

Ellers bemerkede Comparenten at Sing/neu/r Axel Nepstad selv histerer sig for Rætten og altsaa vilde hand forvænte hvorvidt Velbem/el/te Sing/neu/r Nepstad intenderer at explicere sig til Søge Maalet.

Axel Nepstad tillige med Vidnet mødte Vedtagende lovlig Stevne Maal

Axel Nepstad fremlagde sit skriftlige Indlæg under 30 8ber sistleeden saa lydende

Søfren Saxe for Casten Hassel fandt ikke saa tilstreckelig tiid til Sing/neu/r Axel Nepstads nu indleverede Skriftes besvarelse men desuagtet og for tiiden at vinde Var Comparenten af den faste formeening og Paastand at ligesom Stevne Maalet

1755: 84b

indbefatter den reene formalite at Vidnet Anne Jonsdatter hvis Provs Maal for denne Rætt paakræves forhen for byetings Rætten i Bergen i lige tilfelde er stevnt og saggivet, men ved byefogdens d/en 21 Julij sistleeden ergangne fals Maals kiendelse er sam/m/e Vidne frie kiendt for Vidnesbyrd under det forum, men Citanten Hassel derimod paalagt at søge bem/el/te Vidne for Echanger Skibbreede til Vidnesbyrds Aflæggelse, saa kand vel det af Sing/neu/r Axel Nepstad indleverede Skrift lidet blive at Regardere paa sær siden Citanten Ved lovlig udfærdiget og for begge Parter Sc: Sr: Nepstad og Vidnet lovlig forkynte Stevne Maal har paatalet sin Rætt i denne tings Vidne Sag, i hvilken henseende og siden indstevnte Vidne Anne Jons datter herpaa tinget er tilstæde, saa fremsatte Comparenten de Qvestioner til hændes eedelige besvarelse som han/n/em fra Citanten er bleven tilstillet nemlig

1mo Om hun ikke tiener indstevnte Axel Nepstad og hvor længe hun har tient ham.

2do hvem det Var der overtalede Vidnet ikke at møde for bye tings Rætten i Bergen udi Citantens Sag, om det Var hændes Husbond eller nogen anden efter hands ordre

3tio Om hun ikke haver seet og formerket at Citanten haver skrevet for hændes hosbonde og tient ham udi adskillige ting i nogle Aar.

4to Om hun ikke tidt og ofte haver hæntet Citanten fra sit hiem efter Sing/neu/r Nepstads ordre saavel Morgen som Aften ja end og som/m/e tiider i umagtpaaliggende ting

5. Om ikke Citanten i særdeelished da Vidnet for nogle Aar siden Var bleven ueens med sin hosbonde, maatte opholde sig udi 4re dage i Nepstads Huus for at forfatte et Catelogus over den Leverance som Vidnet da af Huus meubler og andet maatte giøre til Sing/neu/r Nepstad.

6. Om Vidnet ikke i almindelighed er bekiendt og haver erfaret at hændes Hosbonde er særdeelis Vanskelig og trettekiær der for ringe bagateller søger Proces og Rættergang.

7. Om hun ikke tillige har erfaret at hand sielden uden dispute og Vidløftighed afbetaler hvad de som hannem tiener billig burde nyde og have fortient

8. Om hun ikke i særdeelished er bekiendt at en Vis Mæster Snidker af Bergen blev overtalt af hændes hosbonde for en tiid siden at giøre endeel Snedker Arbeyde paa hands Gaard Fyllingen men om ikke Manden da hand i nogle Uger havde været der og omsiider begierede at Viide hvad ham daglig i lønn skulle tilstaaes om hand nemlig Sing/neu/r Nepstad da ey allene bød ham en aldeelis utilstreckelig og for saadan Mand ubillig Lønn, mens end og da Snedkeren desaarsage maatte reyse fra Fyllingen om ikke Sing/neu/r Nepstad da indeholt hands Vertøy for at forcere ham til Arbeydetz fuldførelse og om sam/m/e endnu ikke er i Nepstads Værge beroende

Paa disse qvestioner Var det Comparenten paastoed Vidnetz Reelle Giensvar og Forklaring efter at Eeden af Lovbogen for hænde Var oplæst og anden Formaning

1755: 85

hænde af Rætten Var given om Sandhed at Vidne.

Axel Nepstad forlanget Rættens Kiendelse om Vidnet skal Vorde antaget imod hands indgivne Forsætt

Eragtet

Vidnet Anne Jonsdatter admitteres til Eedelig forklarings Aflæggelse til de qvestioner Citantens egen Sag er Vedkom/m/ende da hun der til lovlig Kald og Varsel har nødt, ligesom og hændes hosbonde Axel Nepstad til Vedermæhle er indkaldet sam/m/e at anhøre,

Saxe for Citanten Reserverede Paaancke over Rættens Kiendelse og ellers formeente at alle de fremsatte qvestioner Vare den hoved Sag Vedkom/m/ende som imellem Nepstad og hoved Citanten er verserende og altsaa paastoed Comparenten Vidnetz omstændelige Svar til enhver Post i sær og i des Mangel Reserverede alle Juris Reservanda.

Vidnet Anne Jonas datter fremlagde sit skriftlige Indlæg under 31 8ber sistleeden

Saxe ansaae det af Vidnet Anne Jonasdatter i Rette lagde skrift som aldeelis uduelig og Vanmægtig til at kunde passere for noget lovligt og skriftlig Vidnesbyrd og det for disse korte Aarsager, først at Vidnet ikke hverken kand læse Skrift eller skrive skrift for det 2det at hun selv persohnlig møder for Rætten til Vidnesbyrds Aflæg 3. At hun ikke befindes af den Stand og Condition som loven distingverer fra persohnlig Møding og tillader skriftlig Vidnesbyrd at fremsænde og 4. At det af hænde indleverede Skrift ind befatter allene en haaber Chicaner for Citanten og nogle smaae kolde inventioner om Sigtelsen i sig selv thi paastoed Comparenten kraftigst at Vidnet under Eed Specialiter bør besvare de ad protocollum dicterede qvestioner og det muntlig nu her for Rætten.

Vidnet sagde det hun hverken selv har skrevet eller kand læse det frem lagde, men dog at have været tilstæde, da det blev skrevet og detz Indhold her for Rætten tilstaar

Eragtet

Vidnet som persohnlig møder haver at besvare efter hændes Eed er aflagt, de qvestioner som Sagen er Vedkom/m/ende,

Vidnet Anne Jonasdatter efter at hænde behørig Formaning Var givet at vogte sig for Meen Eed og Eeden af Lovbogen for hænde var {aflagt} oplæst aflagde sin Corporlige Eed og forklarede til de fremsatte Qvestioner følgende. til 1ste qvestion svaret hun endnu tiener hos Axel Nepstad og har tient ham i 8 Aar til nest kom/m/ende Aars Paaske. Til 2. Qv: det var ingen som over talte hænde ey at møde ved tinget i Bergen i Hassels Sag da hun ey var i byen da Stevning blev forkyndt i byen da sam/m/e Stevning ey heller blev hænde forkyndt paa Fyllingen hvor hun Var, saa hverken hændes hosbonde \eller andre/ har overtalt hænde fra at møde for byetinget

1755: 85b

3tio Resp: hun har ofte seet Hassel at skrive i sin hosbondes Huus adskilligt men om det har Været alt for hændes Hosbonde eller andre Veed Vidnet ey at forklare

4to hun har ofte gaaet til Hassel efter sin hosbondes ordre for at hænte ham til at giøre Afreigning med hændes hosbonde, men ey kand erindre at hun i umagtpaaliggende ting har hæntet ham

5te Resp: hun kand erindre sig at Hassel Var i hændes Hosbondes Huus og opteignede de Meubler hændes hosbonde tilhørte men hvor mange dage det Var Hassel Var der erindrer Vidnet ikke, dog giorde Vidnet ey videre Leverance derefter da Meublerne blev i Huuset og af Vidnet styrt som tilforn.

6te Vidnet svarede det hun ey Veed noget om sin Hosbond uden at hand som andre Vil paastaae sin Rætt og ey har Forstand om Videre qvestionen indeholder.

7de Ey at have hørt at de som har tient eller arbeydet for ham har klaget de jo har faaet sin betalning

8de svarede ligesom udi det skriftlige forsætt den Post angaaende er tilført, som og at den omspurte Snedker i den tiid hand var i Arbeyde paa Fyllingen fick en og anden gang nogle Madvare og pænge men hvor meeget Viste Vidnet ikke, ey heller Veed om det Var fuld betalning for Arbeydet eller ikke da hand bortreyste, dog har hun hørt sin hosbonde skal have sagt at have 15 mrk til gode hos Snedkeren da hand reyste, ligesom og Vidnet Veed at endeel Vertøy blev efterstaaende paa Fyllingen hvor og sam/m/e endnu er staaende.

Saxe for Citanten under all lovlig forbeholdenhed for saavidt Vidnet udi sin Forklaring kunde findes enten Vaklende ustadig eller urigtig og derfor kunde Meritere Action i behøvende tilfelde begierede Tings Vidnet for denne Gang sluttet og snarest mueligt beskreven.

Nepstad havde ey Videre mod Tings Vidnetz expedition

Eragtet

Det *bevilger tings Vidnet Vorder udstædet og beskreven meddeelt efter Citantens forlangende

Derefter publiceret

Anne Helene Lems udgivne bøxelsæddel til Christian Christiansen Nesbøe paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Nesbøe dat: 12 Nov: 1755 med Rev: ej dat

2. Lisbet Olsdatter og Ole Klevelands udgivne bøxelsæddel til Johannes Andersen Indre Eide paa 11 3/5 Mark Smør og 4 8/15 Kande Malt i Gaarden Indre Eide dat: 24 Nov: 1755 med Rev:

1755: 86

D/en 25de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret

Agotthe Sieursdatter afgangne Johannes Hansens med Laværge Christen Sieursen Indre Eides udstædde Skiøde til Iver Simensen Aschevig paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Aschevig dat: 25 Nov: vid: fol:

2. Hans Halversen Lies paa Myntlingen Anders Monsens Veigne bøxlet til Ole Monsen 13 1/2 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Yttre Hindenes dat: 25 Nov: 1755 med Rev:

3. Frue Kroghs udgivne bøxelsæddel til Niels Hansen paa 18 Mark Smør 15 Kander Malt i Gaarden Jordahl dat: 22 Maij 1755 med Rev: ej dat

Derefter blev paaraabt de indstevnte Sager

Lehns Manden Magne Esem anmelte det hand med muntlig Varsel efter Hr: Post Mæster Brøchers ordre til dette Ting Tiid og Stæd har ladet indkalde hands Leylænding Johannes Olsen Schaar for Resterende Landskyld i alt 12 rdr 5 sk tillige med Sagens foraarsagede Omkostningers Erstattning at betale efter Dom.

Den indstevnte Johannes Olsen mødte Vedtagende lovlig Varsel siigende det hand ey havde tilstæde sin Landskylds bog som var hos Jord Ejeren men ey kunde fragaae det hand jo Var meeget skyldig af Resterende Landskyld

Citanten loed indlevere sit skriftlige Indlæg hvorudi Var anført saavel for hvad Aar og hvor mange den indstevnte Var skyldig Landskyld samt at sam/m/e efter det afslag Ejeren havde giort endnu beløber 12 rdr 5 sk som er for 17 aars Landskyld og efter at sam/m/e for ham Var oplæst kunde hand ey noget derimod sige men Vedstoed dens Rigtighed i alle maader, undskyldende sig allene med sin yderlige Fattigdom ey at kunde hvor gierne hand Vilde udbetale den paasøgte Summa, da hand i mange Aar af gott folck har ombeedet gott folck at give sig Korn til at besaae sin Gaard med, og har nu ikke engang noget til dette Aars Skatters betalning, hvorfor hand til sin Ejeres Godhed og fremdeelis givende Moderation faaer lade det ankom/m/e og altsaa ey Videre til Indsigelse mod Søge Maalet havde at erindre,

Citanten udi sit Indlæg paastoed Dom.

Dom afsagt

Da den indstevnte Johannes Olsen Schaar ey kand benægte det hand jo til sin Jord Ejer H/err Post Mæster David Brøcher er skyldig den paastevnte Summa for Resterende 17 aars Landskyld fra 1738 aars begyndelse bereignet til 1754 Aars Udgang aarlig efter given Moderation {bereignet} 4 mrk 9 sk som for bemelte Aaringer beløber med en fierdeparts forhøyelse af Landskylden for det siste Aar 12 sk i alt til Sum/m/a 13 rdr 5 sk hvorpaa i all den tiid ey meere er betalt end 1 rdr og altsaa Rester 12 rdr 5 sk, Alt saa kiendes hermed for Rætt at den indstevnte ey allene bør betale Citanten den paastevnte Summa 12 rdr 5 sk men end og den/n/e foraarsagede Processes Omkostning som inbereignet Dom/m/ens Løsning beløber efter indgivne bereigning 2 rdr 1 mrk 2 sk som alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven.

1755: 86b

Fogden forlangede Sagen Contra Lars Fladeqval udsatt til næste ting for ved nye forelæggelse at indkalde hands Hustru Ingebor Hans Datter som til dette ting ey har faaet Varsel efter seeniste Rættens forelæggelse.

D/en 26 Nov: blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret
Magne Hinnes, Ole Echnes Mogns Indre Eide Magne Fyllingsnes og Tollev Indre Eides udgivne bøxelsæddel til Mons Monsen paa 12 8/36 Mark Smør 3 2/3 Kande Malt i Gaarden Yttre Eide dat: 26 Nov: 1755 med Rev: ej dat:

Og som ey fleere Sager efter Paaraab frem kom for Rætten blev de af Fogden fremlagde documenter til hands Reegenskabs belæg attesterede ligesom forrige Aar.
Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 171 rdr: 5 mrk 15 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1. Arne Larsen Tofte 2. Hans Johannesen Yttre Hindenes 3. Jon Nielsen Wiche 4. Mons Olsen Otterstad 5. Johannes Johan/n/esen ibidem 6. Ole Nielsen Nøtvedt 7. Johannes Magnesen ibidem og 8. Knud {Aschildsen Farrestvedt} Larsen Nedre Herland

Mielde Skibb:
1755 d/en 28 Nov: blev Rætten til Almindelig Høste tings holdelse satt med Mielde Skibb: Almue paa Ting stædet Nedre Mielde i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd

Og blev den sam/m/e {Kongl: Forord} StiftamtMands ordre oplæst som Ved Echanger Skibb:

Dernæst publiceret
1. Hans Christian Gartners bevilnings Seddel til Ole Olsen Ascheland paa en Nøste Grund og Skott til at henge en Not paa Waatle Grund hvorfor aarlig gives 8 sk dat: 23 8ber 1755.
2. Appollone S/a/l/ig/ Eversens udgivne fæstesæddel til Lars *Ellingsens Haue og Gaute Iversen Burcheland paa en Nøste Grund dat: 20 Nov: 1755
3. Johannes Olsens udgivne bøxelsæddel til Johannes Magnesen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør 20 Kander Malt i Gaarden Søre Revem dat: 27 Nov: 1755 med Rev: ej dat.
4. H/err Sylovs udgivne bøxelsæddel til Lars Monsen Lone paa 1/2 Løb Smør 1 1/2 Mæle Malt i Gaarden Schaar dat: 27 Nov: 1755 med Rev:

D/en 29de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret
1. Ragnilde Johannesdatter afg: Wintziens Pedersen Mæhles Encke med hændes Laværge Ole Johannesens udgivne Skiøde til Johannes Eliasen paa 1/2 Løb 6 Mark Smør 18 Kander Malt i Meele dat: 28 Nov: 1755 vide fol:
2. Michel Olsen Lars Olsen Schaar Johannes Olsen Gierstad Johan/n/es Gulichsen Gierstad og Ole Olsens udgivne Skiøde til Ole Olsen Søre Solberg paa 1 p/un/d 4 1/2 Mark Smør indbereignet Kiøberens egen part i Gaarden Søre Solberg dat: 28 Nov: 1755 vid: fol:
3. Consistorial Raad Gert Gelmeydens udgivne bøxelsæddel til Lars Ingebrictsen Kielland paa 18 Mark Smør 8 Kander Malt og 4 Kander Korn i Gaarden Kielland dat: 3 april 1755 med Rev:
4. Hr: Sylovs udgivne bøxelsæddel til Torres Torresen (Tørres Tørresen) paa 1/2 Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Yttre Brudvig dat: 17 Junij 1755 med Rev:
5. Niels Grimstad og Ellev Olsen Fities udgivne bøxelsæddel til Niels Johannesen paa 1/2 Løb Smør 16 Kander Malt i Gaarden Grove dat: 10 Nov: 1755 med Rev:

6. Peder Bastesen Brestenslie og Lars Hansdahlens udgivne bøxel sæddel til Baste Bastesen paa 1 p/un/d Smør 16 K: M: indbereignet hands egen Part i Gaarden Søre Borge dat: 29 Nov: 1755 med Rev:

1755: 87

7. Opsidderne paa Nore og Søre Solberg deres fredlysning at ingen af omkring boende Gaarders beboere maa skiere Løng Vier eller baand paa deres tilhørende Udmarck eller i deres Skov dat: 29 Nov: 1755

Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten thi blev de sædvanlige af Fogden fremlagde documenter attesterede.
Restancen for dette Aars skatter beløber 72 rdr: 3 mrk 15 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1756 opnevnes 1. Johannes Olsen Gierstad 2. Mons Johansen Solberg 3. Lars Aadsen ibid: 4. Halsteen Hansdahl 5. Stephen Monsen Grove 6. Mons Aaseim 7. Erich Magnesen Anthun og 8. Erich Johannesen Haue.

Arne Skibb:

1755 d/en 1 Decbr: blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Arne Skibb: i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd,

Da for dette Skibb: den sam/m/e Ordre af Deres Excellence Stifts befalings Manden blev publiceret som ved nestforrige Tinge.

Dernæst publiceret følgende.

1. Johan Christian Sæhuus udgivne Pante Obligation til Sr: Ole Rasch paa Capital 400 rdr dat: 28 Decbr: 1754 vid: fol: 523
2. Bente Kirstine Bendix datters Gavebrev paa sin halve hovedlod til Pigen Guri Olsdatter dat: 30 april 1754
3. Hillebrant Omsens udgivne Pante Obligation til H/err Etats Raad Thomas de Fine paa Capital 500 rdr dat: 17 Nov: 1755
4. Hendrich Anthon Cramers udgivne Pante Obligation til H/err Lyder Sinning paa Capital 30 rdr dat: 10 Junij 1754, fol: 524
5. Tollef Otthesens udgivne Pante Obligation til Mad/a/me Anne S/a/l/ig/ Herman Friderich Siemers paa Capital 60 rdr lydende paa 2den prioritets forsickring dat: 5 7ber 1755
6. Elling Rasmusens Pante Obligation til sin Stivsønn Niels Olsen paa Capital 40 rdr dat: 3 8ber 1755 fol: 524.
7. Dorthe Carnelsche paa sin Mand Erich Nielsens Veigne udgivne Pante Obligation til Sing/neu/r Diedrich Nielsen paa Capital 160 rdr dat: 29 April 1755
8. Niels Erichsen Kiøstadius sin udgivne Pante Obligation til KorsKierkens Præster og Skolens Forstandere paa Capital 900 rdr dat: 8 Aug: 1755
9. Ole Ellingsen Beyers udgivne Pante Obligation til Sing/neu/r Jan Frochen (Frøchen) paa Capital 150 rdr dat: 4 Nov: 1755
10. Svend Svensens udgivne Pante Obligation til Sorenskriver Garman paa Capital 80 rdr dat: 24 8ber 1755

11. Tosten Einersens udgivne Caution og skadesløs brev for sin Svoger Sven Svendsen til Sorenskriver Garman for nestbem/el/te Obligations Capital 80 rdr dat: 24 8ber 1755.

12. Karen Friman S/a/l/ig/ Garmans udgivne bøxelsæddel til Svend Svendsen paa en Huusegrund i Store Sandvigen 18 alen i længde og 8 i bredde dat: 9 8ber 1755.

13. Skiftebrev forrettet d/en 3 april 1755 paa Gaarden Mællingen efter Barbra Aamunsdatter vid: fol:

14. ditto paa Gaarden Bredsteen den 7 Aug: 1755 efter Marthe Andersdatter vid: fol:

1755: 87b

15. Skiftebrev paa Espelie efter Niels Olsen dat: 12 Maij 1755
16. ditto paa Herfindahl d/en 28 Julij 1755 efter Anne Knusdatter
17. ditto paa Hauchaas d/en 12 Maij 1755 efter Brithe Hansdatter
18. ditto paa Dahle d/en 6 Maij 1755 efter Ole Johannesen
19. ditto paa Biercheland d/en 2 April 1755 efter Jens Iversen
20. ditto paa Morvigen d/en 4 april 1755 efter Margrethe Tollefsdatter
21. ditto paa Sognstad d/en 19 april 1754 efter Anders Thomesen

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Rasmus Smith gav tilkiende at hand til dette Ting Tiid og Stæd med skriftlig Stevning af 27 Sept: sistleeden haver ladet indkalde bonde Manden Helge Weaa formedelst udi sit Egteskab begangne Leyer Maal med Qvinde Men/n/isket Marithe Johan/n/es Datter Stamnes som siiges at Være hinanden i 3die Leed beslægtigede og i henseende Qvinde Men/n/isket Sorterer under Apostels Godtzetz jurisdiction paa Wos og der for sin Forseelse Vorder Actioneret er det der for at Helge Nielsen Weaa for denne Rætt bør lide Dom, til Veder Mæhle er og Qvinde Men/n/isket Marithe Stamnes med hændes Fader og Formynder Johannes Stamnes indkaldede for at giøre sin Forklaring hvor Vidt hun tilstaaer den forøvede Forseelse, samt hvor nær de hinanden er beslægtede.

Til den Ende producerede Fogden den skriftlige Stevning som med stevne Vidnernes Paateigning om dessens Forkyndelse er saaleedis lydende

Den indstevnte Helje Weaa tillige med den til Vedermæhle indkalte Marthe Johannes Datter Stamnes mødte begge vedtagende lovlig Varsel

Helge Nielsen Weaae efter egen tilstaaelse sagde at Være gift med sin gamle og svage Hustrue Anne Nielsdatter og i sam/m/e Egteskab besvangred Marthe Johannesdatter Stamnes som er sig i 3die Leed beslægtiget, hvilcken sin Daarlighed hand høylig fortryder og angrer, og som hands gamle og skrøbelige Kone Vil tage ham til gode den forseelse hand i sit Egteskab har beganget haaber hand Rætten i mildeste Maader døm/m/er paa hands øvrige forseelse.

Den til Veder Mæhle indstevnte Marthe Johannes Datter tilstoed saavel at Være af den indstevnte Helge Veaa besvangret som og at Være ham i 3die Leed beslægtiget, og som hændes Fader Johannes Fader og Var tilstæde bevidnede hand om Leyer Maals begiengernes Slegtskab til hinanden at det saaleedis forholdt sig

1755: 88

nemlig at hændes Farfader og hands nemlig Helge Weaas Mor Moder var Søskende med hinanden, og alle saa disse at Være hin anden i 3die lige Leed beslægtigede.

Fogden fremlagde den over Helge Weaas boe holte Registrations og Vurderings Forrettning passeret d/en 2 Sept: sistleeden og af Deres Excellence Hr: Stiftbefalings Mand V: Cicignon d/en 19 Nov: approberet, hvorefter erfares at naar Gielden er decourteret bliver allene efter at

hands Hustrues hovedLod tillige er frareignet den Summa 6 rdr 5 mrk 8 sk, hvorfor Fogden giorde følgende Paastand at bem/el/te Helje Nielsen Weaa Vorder straffet i følge Lovens 6 bogs 13 Cap: 13 art: samt i Mangel af de til fulde Leyermaals bøders betalning at straffen for han/n/em prolongeres.

Den indstevnte Helje Weaae beklagede sig storlig det hand som en jordbrugende Mand høylig Vil finde sig betynget i fald hand maae forlade sin gamle og svage Hustrue der ingen Hielp kand faae i hands fraværelse til hændes Leve Ophold, da hun ey fleere tienere haver end hver 8de dag en tieniste Pige, som ey kand giøre hænde den tieniste hun behøver da hun den største tiid for Alder og Svaghed maae holde Ved Sængen. indlader altsaa til Rættens Skiøn Sagen under Dom.

Marthe Johannes datter sagde allereede for sit Værneting at Være Actioneret, hvorfor hun fra Rætten blev demitteret

Eragtet

Sagen optages til doms til førstkom/m/ende Onsdag d/en 3die Decbr:

Publiceret

Johannes Nielsen Mieldem og Niels Johannesen Arnetvedts udgivne bøxelsæddel til Helge Johannesen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 18 Kander Malt i Gaarden Mieldem dat: 1 Decbr: 1755 med Rev: ej dat

D/en 2den ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

De Kongl/ig Skifte Com/m/issarier udi afg: H/err Obriste Lieutnant von der Veldes Sterboe Hr: Comandeur Capitaine Ferry og H/err Justitz Raad Bagers med øvrige Sterboeds Arvingers udgivne Skiøde til Frue Sophie von de Velde afg: Major S/a/l/ig/ Berent Frochens (Frøchens) efterladte Encke paa Gaarderne Øfreide med Ervigen, Selvigen og Jordahlen med tilhørende Inventariis dat: 19 Sept: 1755 vid: fol: 525 og 526

2. Marthe Nielsdatter Schreyen med Laværge og øvrige hændes børn deres Skiøde til Besse Tørresen paa 1/2 Løb Smør i Schreyen dat: 2 Decbr: 1755 vid: 526

3. Anders Veset Ole Rosetter (Røsetter) og Hans Blindems udgivne Skiøde til Ole Monsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 1/2 Mæle Malt i Gaarden Hauchaas dat: 1 Decbr: 1755 ej: fol:

1755: 88b

4. Ole Monsen Hauchaas sin udstædde Pante Obligation til Værgerne for sine Stivbørn Sc: Anders Veseth Ole Rosetter og Hans Blindem paa Capital 26 rdr dat: 2 Decbr: 1755 ej: fol: 526

5. Ole Jensen Ullesetter med fleere hands børn skiøder til Berge Aamundsen 1/2 Løb Smør 1/4 tønde Malt i Gaarden Ullesetter dat: 2 Decbr: 1755

6. Berge Halsteensen Jordahl og Ole Halsteensen Aalmaas paa deres afdøde Søsters børns Veigne udgivne Skiøde til de umyndiges Fader Niels Stephensen Rolland paa 1 p/un/d 3 Mark Smør i Gaarden Rolland dat: 2 Decbr: 1755

7. Mons Larsen Myhrdahls udgivne Pante Obligation til Hans Iversen Molcheraaen paa Capital 40 rdr dat: 2 Decbr: 1755

8. Ole Danielsen Seims udgivne Pante Obligation til Aad Iversen Indre Arne paa Capital 20 rdr dat: 2 Decbr: 1755

9. Jomfrue Inger Lucie Mørch med Curator H/err Sinnings udgivne bøxelsæddel til Lars Bessesen paa 1 p/un/d Smør 1/3 huud i Gaarden Indre Arne dat: 15 Nov: 1755

10. ditto hændes udgivne bøxelsæddel til Aamund Rasmusen paa 1 p/un/d Smør 1/3 huud i ditto Gaar ej dat:

D/en 3die ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Hvorda udi Sagen paa Justitiens Veigne indstevnt
af Kam/m/eRaad og Foged Smith følgende blev
Dømt og afsagt!

Da den indstevnte Helje Nielsen Weaa efter egen Tilstaaelse har udi sit Egteskab begaaet Leyer Maal med Qvinde Mennisket Marthe Johannesdatter Stamnes som i 3die lige Leed er ham beslægtiget og med hænde avlet barn, bliver hand for saadan sin begangne Forseelse og ublue Omgiengelse med bem/el/te sit næst søskende barn i Følge Lovens 6te bogs 13 Cap: 13 art: tilfunden og hendømt at arbeyde i Bergens Fæstning 2de Aar samt desuden Tiiden Ved Arbeyde sam/m/estæds at Vorde prolongeret indtil det manglende af hands doble Leyer Maals bøder i følge Forordning af 6 Decbr: 1743 bliVer forsoned, siden den indstevnte efter den i Rette lagde Registrations Forrettnings Udviis ey formaar Videre derpaa at betale end hvis hands Hovedlod som er 6 rdr 5 mrk 8 sk kand tilstrecke, som altsaa henfalder til deres \Kongl/ig / Maj/este/ts Casse Hvilcket alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør efter kom/m/es og udreedes under Adfærd efter Loven.

Efter tilspørsel til Helge Nielsen Veaae sagde hand uden Videre Apell for Laugtinget Ville allerunderdanigst ansøge om deres Maj/este/ts Naade til Moderation i straffen, og ved sam/m/e sin Suppliqve forestille sine trængende Omstændigheder.

Assessor Brøchers udgivne bøxelsæddel til Helge Knudsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 huud i Gaarden Haarvigen dat: 24 febr: 1755

1755: 89

Fleere Sager til dette ting fremkom ey udi Rette

Fogden frem lagde de sædvanlige documenter til Attestation som ligesom forrige Aar blev besvaret, allene at Helge Weaae er tildømt at udreede sine dobble Leyer Maals bøder.

Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 129 rdr 4 mrk 3 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1756 opnevnes 1. Niels Michelsen Romsloe 2. Niels Romsloe 3. Ole Yttre Sognstad 4. Niels Jensen Taqvam 5. Ole Jonsen Morvigen 6. {Mons Tel} Johannes Monsen Tellevigen 7. Lars Toft og 8. Lars Espelie. som alle tilsiiges betiimelig at indfinde sig for at aflægge deres Laug Rættes Mænds Eed.

Udi Sagen indstevnt af Niels Pedersen Henne Contra Hans Monsen blev efter Parternes Concence i dette Laug Rættes nerVærelse og paa Arne Skibbreedes Tingstæd hvor Sagen til Doms afsiigelse Var optaget følgende

Dom afsagt.

Ved skriftlig Stevne Maal under 11 april 1753 haver Citanten Niels Pedersen Henne indstevnt sin forrige Hosbond Hans Monsen til Som/m/ertinget holdet med Schiolds Skibbreede d/en 7 Maij ej. an: for den Resterende Lønn 5 rdr ham endnu tilkom for det Aaret tilforn aflagde Som/m/er Arbeyde paa bem/el/te Hans Monsens brugende Gaard Soleim, som og for differerende 8 sk ham ey ved sin Fratrædelse af hands tieniste er Vorden gotgiort i alt beløbende til den Summa 5 rdr 8 sk. Mod bem/el/te Søge Maal har den indstevnte under den

gandske procedur ey havt ringeste benægtelse men stædse Ved adskillige forlangte Udsættelser og mislige Contra Stævningers Forkyndelse allene prolongeret Sagen til den 1ste 8ber inde værende Aar 1755, da bem/el/te hands Contra Stevning omsiider som lovlig forkyndt blev admittered, efter sam/m/e Vorder Hoved Citanten sigtet, som den der i hands Værende Tieniste skal have bedervet og omkom/m/et Contra Citantens tilhørte Gaards Hæst, hvilcket hand deels Ved indstevnte og afhørte Vidner deels ved en fremlagt Attest under Nat Mandens Navn dat: 26 Maij h: a: har søgt at overtyde Citanten, for derefter i følge sin sluttelig giorde Irette settelse at nyde den døde Hæstes Værd med 27 rdr samt Erstattning for Processens Omkostning efter indgivne bereigning anført med 12 rdr 2 sk. Naar alt saa denne Contra Citantens Sigtelse Ved de afhørte Vidners aflagde Forklaring examineres, da bliver Citanten ey Videre overtydet end engang at have sam/m/e Aars Som/m/ertiid læsset for meeget Høe paa en Slæde som den omtvistede Hæst ey kunde uden et lidet støcke træcke paa Veye til Høe Laden, hvorfor Citanten uden at forcere Hæsten med Hug eller Prygl at træcke Læsset længere, spændte bem/el/te hæst fra Slæden, og bragte ham i UdMarken, hvorfra den siden er ind gaaet i et faare huus og derudi Dagen der efter blev død funden, men da Vidnernes forklaring ey derudi er overeenstem/m/ende det Citanten forhen har

1755: 89b

truet med at Ville bederve eller omkom/m/e Hæsten, eller nogen sinde har seet Citanten enten med noget skadelig instrument eller \paa/ ulovlig Maade har ilde medhandlet eller brugt sam/m/e hæst, kand den Skade Contra Citanten paa søger at have lidt Ved at hæsten er Crepered ey væntes af Citanten at Vorde oprettet efter saadan utilstreckelig Attest og giorde Paastand, hvorfor Citanten som ey Ved lovlig beviis er imputered saadan Voldsom Gierning at have øvet mod den omtvistede Hæst /: der ligesaa snart af anden paakom/m/ende Svaghed kand Være styrtet, Vorder herved for Contra Citantens Sigtelse frie kiendt. Derimod bør Hans Monsen som til denne tiid ey har betalt Citanten sin tiener Niels Pedersens Lønn, men sam/m/e mod Lov inde holdt, ey allene betale bem/el/te paastevnte Lønn samt Videre Resterende med 5 rdr 8 sk men end og erstatte ham de foraarsagede Processes Omkostninger som Contra Citanten Ved unøttige Opsættelser og inventioner har forøget med 6 rdr ubereignet Dommens Løsning, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven.

Udi Sagen indstevnt af Elisabeth Gilbertsdatter Gorden
Contra Margrethe Axelsdatter og Jonas Rasmusen
bliver efter Parternes Samtøcke at anhøre dom paa
Arne Skibbreedes Tingstæd følgende
Dom afsagt!

Ved Stevne Maal under 12 Sept: 1753 haver Elisabeth Gilberts Datter Gorden ey allene ladet indstevne Margrethe Axelsdatter afg: Johannes Ved broen hands Efter leVerske, som den der ey har Vildet fuldbyrde det sluttede Kiøb om Citantindens til hænde solte Vaan huus beliggende i Bergen lige over Appoteqver haven for hvilcket efter Accord skulle gives 50 rdr, men end og bem/el/te hændes Sviger Sønn Jonas Rasmusen som en for begge at tilsvare ermelte paasøgte Kiøbe Summa med Rente fra Forfalds Tiiden Micheli sam/m/e Aar tillige med Processens Omkostning. Til dette Søgemaal at Legitimere har Citantinden producered det for Bergens bye ting erhvervede Tings Vidne begyndt d/en 21 Maij sam/m/e Aar, hvorved paa Citantindens Siide oplyses det bem/el/te Huus Virkelig er solt til den indstevnte i paahør og Nerværelse af den Kiøbendes Laværge Rasmus Bertelsen som og den selgendes 2de Søskende, hvortil og dette kom/m/er

1755: 90

det brandt Directeur Lorentz Petersen som et indkaldet Vidne tillige tilstaaer om Kiøbetz Sluttning at have faaet Com/m/unication Ved det hand af den indstevnte blev anmodet at skrive Skiødet paa bem/el/te huus som hun selv skulde bekoste, ligeledis har Citantinden og fremlagt den udi Stevningen paaberaabte beskickelse af 30 Maij ej: anni hvor udi den indstevnte betydes at see heller Sagen i Mindelighed end Ved Rættergang afgiort for at forekom/m/e bekostning paa begge Siider, Men da intet uden benægtelse af den indstevnte og hændes Sviger Sønn Jonas Rasmusen til beskickelsen er skeed som og imedens Sagen er Ventilered, har Citantinden Ved skriftlig deduction af 4 Mai sistleeden Aar 1754 sluttet Sagen til Doms med Paastand saa vel da som siden om Erstattning for Processens i bragte Omkostning. Mod dette Søge Maal har saavel den indstevnte Margrethe Axelsdatter ved sin udtagne Contra Stevning som ey førend sistleeden Aars Høsteting blev incam/m/inered benægtet Søgemaalet, som og Jonas Rasmusen baade Ved Indlæg af 3 Maij 1754 fra Sagen excipered sig, som og Ved Contra Stevning som først seeniste Rættes dag dette Aar frem kom i Rætte paa staaet Satisfaction for paaførte Processes Omkostningen siden hand uskyldig i Sagen er indraget og hvis Ejendeele er forlængst Separerede fra sin Sviger Moders fellisskab, hvilcket hand Ved et paaberaabt Skiøde og Videre Annectered Extract af et efter hands afdøde Sviger Fader passeret Skiftebrev har holdt fornøden at illustrere, hvorefter da begge de indstevnte Ved skriftlig Indlæg omsiider Slutter Sagen til Doms paa deres Siide.

Efter saadan Sagens beskaffenhed og Parternes frem lagde beviis, bliver dette unægtelig at jo den indstevnte Margrethe Axelsdatter har muntlig Ved haanreckning sluttet et fast Kiøb om Citantindens Huus, for hvilcket efter Accord skulle præsteres 6 Maaneder fra den tiid Kiøbet Var sluttet den Summa 50 rdr:, hvilcket saa vel Ved de for bye tinget førte Vidner som og Ved brandt Directeur Petersens aflagde forklaring til fulde er beviist, saa den af Jonas Rasmusen anførte Undskyldning om indstevnte sin Sviger Moders Vandkundighed og fattigdom ey kand befrie hænde fra at Vedblive den Contract, som efter Lovens 5 bogs 1 Cap: 1 art: bør efterkom/m/es; Men hvad den sigtede Jonas Rasmusen angaar, da i hvorvel hand i Sagen har meleret sig ved Giensvar til beskickelsen paa sin Sviger Moders Veigne, kand hand dog ikke som \den der/ fra Sagen har excipered sig og hvercken Været til stæde Ved Kiøbetz Sluttning, mindre som Cautionist for Kiøbe Summen erklæret sig at Ville betale sam/m/e eller in Subsidio svare for det manglende, til pligtes at betale for sin Sviger Moder det hun til Citantinden er og bliver skyldig, allene paa det fundamente, Citantinden paastaaer, at have taget til huusværelse og Logemente bem/el/te sin Sviger Moder som efter Lovens 5te bogs 1 Cap: 9 art: ey har oprettet saadan Contract med ham hvorefter hand efter Citantindens Sigtelse burde efter

1755: 90b

nestfølgende 12 art: betale hændes Gield.

Thi kiendes og døm/m/es her med for Rætt, at den indstevnte Margrethe Axelsdatter allene bør i følge Lov\s 5 bogs/ og allegerede Capituls 1ste art: efterkom/m/e sin Kiøbe Contract og til Citantinden betale den accorderede Kiøbe Summa med 50 rdr samt Renter 5 p/ro C/en/to af bem/el/te Capital bereignet fra Micheli Aar 1753 til betalning skeer, samt tillige erstatte hænde de saa vel for bye tinget i Bergen som for denne Rætt foraarsagede Processes Omkostninger med 12 rdr, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven. I det øvrige henfalder Jonas Rasmusens Paastand om erstattning for Processes Omkostning, som den der har Ved sin raadførsel og giensvar paa beskickelsen tilført Citantinden og sin Sviger Moder denne Vidløftige Sags Omkostning og selv sam/m/e paa sin siide foraarsaget.

1755
- - - - - - - - - -
1756

(1756: 90b)

Som/m/er tingene ProAnno 1756

[Schiold Skibbreede]
1756 d/en 3 Maij blev Rætten til Almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Schiolds Skibbreedes Almue paa Ting stædet Møllendahl i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 76 findes tilførte der alle med Attester beviiste at have aflagt deris Laug Rættes Mænds Eed,

Og blev for dette Skibbreede følgende publiceret.

Den Kongl/ig Anordning om betleres Afskaffelse og de fattiges Underholdning udi Bergens bye og Stift dat: 29 aug: 1755.

2. Rente Kam/m/eretz ordre til Moderation i Kongens Anpart Korntiende som her efter i stæden for 2 rdr skal svare 1 rdr 3 mrk af hver tønde havre i Nordhorlehns Fogderie dat: 17 Jan: 1756 med hosfølgende Stiftsbefalings Mand Cicignons Com/m/unication des angaaende dat: 5 febr: 1756.

3. StiftamptMandens Ordre og skierpelse for de modvillige af Schiolds Skibbreede at den deel som er hen lagt at skydse med Sartors Skibb: dat: 15 Jan: 1756

4. Hans Wordemans udgivne bøxelsæddel til Ole Andersen paa 1/2 Løb 9 Mark Smør 1/2 huud i Gaarden Øfre Natland dat: 2 Jan: 1756.

5. Mad/a/me de Bedsches udgivne bøxelsæddel til Jens Jensen paa 1 Løb Smør udi Gaarden Kronstad dat: 11 8ber 1755

6. Knud Zachariasens udgivne bøxelsæddel til Iver Stephensen paa 1/2 Løb 1 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Øfre Aadneland dat: 10 febr: 1755.

7. Jean von der Lippes udgivne bøxelsæddel til Mons Monsen Lund paa 2 b/ismerpund 18 Mark Smør udi Gaarden Lund dat: 14 febr: 1756

8. H/err Peder Brandahls freedlysning over Fanøe Præsteboels beneficerede Gaard Myrdahls tilhørende Skov dat: 24 ap: 1756

1756: 91

[9.] Skifte brev forrettet paa Gaarden Aadland d/en 25 Sept: 1755 efter afg: Anders Nielsen vid: fol:

Rasmus Johannesen Hauchelandstræet anviiste et Ulveskind som hand strax efter Nye Aar har formedelst et udlagt Aadsel ødelagt, som hand formeener sig af Almuen til næste ting godtgiort. som af Fogden blev merket

Publiceret

[10.] Hillebrant Omsens udgivne bøxelsæddel til Peder Paalsen paa 10 1/2 Mark Smør i Gaarden Muhren dat: 7 April 1756 med Rev: ej d:

11. Knud Zachariasens udgivne bøxelsæddel til Iver Aamundsen paa 2 p/un/d 18 Mark Smør i Gaarden Aandeland dat: 2 Jan: 1756 med Rev: ej dat

12. ditto hands udgivne bøxelsæddel til Madtz Andersen paa Gaarden Nedre Aandeland skyldende 3 Løber 12 Mark Smør dat: 2 Jan: med Rev: ej dat

13. Lars Nielsen Stølens Encke Anne Nielsdatter med Arvingers udgivne Pante Obligation til Tyge Christopher Jæger paa Capital 80 rdr dat: 13 Martij 1756 vid: fol: 527.

14. Gudmund Stephensen Sættres udgivne bøxelsæddel til Ole Joensen paa 2 p/un/d Smør 1/2 huud i Gaarden Ham/m/ersland dat: 3 Maij 1756 med Rev: ej dat.

15. Capitaine Philip Nicols udgivne bøxelsæddel til Hans Rasmusen paa den halvepart i Gaarden Øfre Fyllingen dat: 10 april 1756 med Rev: ej dat:

Procurator Cramer Senior fremlagde paa Citanten Hans Peter Berrigs Veigne en skriftlig Stevning under dato 14 april 1756 Contra Hans Wordeman for Sagen Stevne Maalet inde holder.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne

Stevne Vidnerne Ole Nielsen og Lorentz Juel tilholdende i Bergen fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse lige efter deres Paateignings Udviis

Procurator Cramer forlangte for den udeblevne forelæggelse til næste ting

Eragtet!

Den lovlig indstevnte og ey mødende Hans Wordeman forelægges Lavdag til nestholdende Høsteting.

Karen Sophie Ingebrictsdatter til Tingsvidnes Erhvervelse Contra Hr: Krigs Com/m/issari Undahl efter Forelæggelse til Vidners Anhørelse til dette ting

Procurator Uldrich Friderich Synderborg mødte for Citantinden og fremleverede Rættens seeniste Ting ergangne Forelæggelse for de 2de udeblivende Vidner Riborg Møllerop og Ingeborg Larsdatter samt fremstillede de 2de Stevne Vidner som bem/el/te Forelæggelse til Forkyndelse har Været *overleved til sam/m/e Forkyndelses Eed fæstelse saa fremt Procurator Reutz der nu histerer og Viiser sig for Rætten ikke skulle Vedtage Forkyndelsen for H/err Krigs Raad Undahl, men naar saa skeer Kals Mændene allene at afhiemle hvad Vidnerne angaaer.

De 2de Stevne Vidner LehnsMand Niels Dyngeland og Niels Stephensen Grimen fremstode for at afhiemle den fremlagde Rættens Forelæggelse saaleedis nemlig den 7de april sistleeden at have forkyndt for Vidnet

1756: 91b

Ingebor Larsdatter denne forelæggelse, men ey for Jomfrue Riborg Møllerop siden hun ey havde nogen blivende eller tilhold Stæd her, men er i sin Moders Huus i Hardanger som hændes broder Scherjant Møllerop forkynte Lehns Manden Ved Birchelands Kierke men ey Var i hands Huus, ligesom de ey har anviist denne forelæggelse for Krigs Raad Undahl eller FuldMægtig siden de ingen befalning derom havde.

Procurator Reutz som Var tilstæde for at observere H/err Krigs Raad Undahls Rættes tarv i denne Sag kunde ikke indlade sig i nogen Procedur siden hverken H/err Krigs Raaden eller Comparenten følgelig Kiendelsens Indhold er bleven i nogen Maade kaldet eller ind varslet til de agtende Vidner at anhøre for hvilcken Aarsags skyld det Var at Comparenten maatte protestere og excipere imod Vidnernes Antagelse forinden Rættens Kiendelse er bleVen efterlevet med Varsel eller ankyndigelse enten for Comparenten eller hands principal selv

Procurator Synderborg havde største Ømhed for at opholde Rætten med unøttig vidløftighed men siden Procurator Reutz Ved sit tilførte der hen haver intenderet og Fornødenheden {og}

saaleedis udkræver at Comparenten maatte Replicere til hands tilførte, saa Var det at Comparenten Vilde have erindret at Loven ingen stæds paabyder Forelæggelse for indstevnte i Tings Vidne Sager at forkynde, men allene for Vedkom/m/ende hvor fore og da Procurator Reutz Ved sin Nerværelse allereede haver rettet den Forseelse som Kals Mændene haver begaaet Ved ey at anviise Forelæggelsen for H/err Krigs Raad Undahl saafremt sam/m/e ellers kand kaldes Forseelse siden Vedkiendelsen ikke er paalagt nogen Vis tiid eller loven nogen tiid foreskriver inden hvilcken Forelæggelses Forkyndelse skal skee, henfalt af sig selv. Comparenten paastoed følgelig det histerende Vidne Ingeborg Larsdatter admittered til Eedelig forklaring efter de forhen producerede qvestioner

Procurator Reutz uden at indlade sig i Vidløftig Protocollation til Ophold for Dom/m/eren da tiiden er knap holdt sig til sit tilførte og til lovens reene Ord som forbyder Vidner at føres over ukaldede eller uvarslede Persohner, men i sær Refererede hand sig til Rættens egen Kiendelse som hand haabede Dom/m/eren formaintinerer uden at Viige derifra, ellers anmerkede Comparenten at Procurator Synderborg Ved sin første Protocollation selv haver maattet tilstaae nødvændigheden med at lade Varsle H/err Krigs Raaden

1756: 92

siden hand Ved sam/m/e lovede at Ville beviise Varselen for ham ved Kals Mændenes Afhiemling som dog ikke er skeed altsaa forvæntede hand Sagen for denne Gang afviist og Vedbørlig Varsel for den paagieldende.

Synderborg inhererede sit forrige som Viisede hvor unøttig og ugrundet Procurator Reutzes Indsigelse Var og der næst fant fornøden at erindre Forordningen af 3 Martij 1741 over bem/el/te Reutz til bøders Udreedelse for at bemøye Dom/m/eren med unødig Interlocutorier thi Krigs Raad Undahl er bleven lovligen stevnet saa og nu lader møde.

Reutz Vedblev sit forrige og agtede ikke Værd at svare noget til Synderborgs ubeføyede Erindring som noget der langt fra ikke kand anstøde Comparenten eller giøre hands Procedur og protest lovstridig

Eragtet!

Da Citantinden endnu ikke efter Varsels Mændenes Afhiemling har efter levet Rættens seeniste ergangne Forelæggelse for det udeblevne Vidne Jomfrue Riborg Møllerop som ey heller desaarsage som ukaldet efter forelæggelsen kand feldis paa sine fals Maals bøder, ey heller efter levet Rættens Kiendelse for Hr: Krigs Raad Undahl sam/m/e at anviise, bliver Sagen til Vidnernes lovlige Indkaldelse givet Anstand til næste ting, da Vidnet Jomfrue Riborg under Fals Maal til sam/m/e tiid forelægges sit Vidnesbyrd at aflægge, til hvilcken tiid og Vidnet Ingeborg Lars Datter haver at møde under Fals Maal, siden hun formedelst den indstevntes FuldMægtiges exception at den Vedkom/m/ende ey er tilkaldet at anhøre hændes Forklaring kand imod Lov Vorde admittered.

D/en 4de Maij blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith mødte og i Rette æskede den fra forrige Høsteting udsatte Sag imod Leyer Maals begiengeren Ole Monsen Sletten og i anledning af hands da giorde løfte med at producere hands Capitaines Pritzes Com/m/unication at Soldatens Ind stevning Var ham anmeldet der om fremlagde hand Velbem/el/te Capitaine Pritziers Skrivelse af 26 april sistleeden, hvor af hand leveret en vidimered Copie. Dernæst producered hand Sogne Præsten H/err Brandahls attest som bevidner Leyer Maaletz Rigtighed at Være skeed 1751 og altsaa 4 aar førend hand er bleven Soldat.

Den indstevnte lod Ved sin Procurator Blechingberg anmelde sit Forfald af Svaghed under skriftlig Indlæg dat: 3 Maij sistleeden hvorefter hand forlanget Sagens Anstand til næste ting at svare udi Sagen.

Fogden i henseende til omstændighederne det udkrævede havde mod den forlangte Udsættelse ey at erindre.

Eragtet

Sagen gives Anstand til næste ting.

1756: 92b

Dernæst publiceret følgende

Aflyst og udslettet den publication Lars Olsen Nestue sistleeden Høsteting giorde under dato 30 Sept: sistleeden Aar for at efter søge hvad ham var frakom/m/et det hand nu Ved sin paateignings Udviis af Gaard dags dato har igien bekom/m/et, hvorom i Protocollen er anført det fornødne fol: 516

2. Ole Gregoriusen Flesland paa sin Myntling Kari Monsdatters Veigne udgivne Skiøde til Anders Monsen paa 5 5/8 Mark Smør 3 3/4 Kande Malt i Gaarden Flesland som med det forhen eyede beløber 18 Mark Smør 12 Kander Malt dat: 3 Maij 1756 vid: fol: 528

3. Anders Monsen Fleslands udgivne Pante Obligation til Myndtlingen Kari Monsdatter og Værge Ole Gregoriusen paa Capital 18 rdr 4 mrk 8 sk dat: 3 Maij 1756 vid: fol: 528

4. Afgangne Mons Larsen Mellishaugs Arvinger med deres Curatorer og Værgers udgivne Skiøde til Niels Larsen paa 2 p/un/d Smør 2 Giedskind i Gaarden Mellishaug dat: 4 Maij 1756 vid: fol:

5. Salemon Nielsen Yttre Hopes udgivne bøxelsæddel til Ole Monsen paa 1 p/un/d 18 Mark Smør 1/2 tønde Malt i Steensvig dat: 3 Maij 1756 med Rev: ej dat

6. Jacob Jacobsen Byeneses udgivne bøxelsæddel til Johannes Baarsen paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden NordEide ej dat: med Rev:

7. Skifte brev forrettet paa Gaarden Nedre Bratland efter afg: Anders Nielsen dat: 18 aug: 1755 vid: fol: 528

8. Isach Buchofs afkald for sin Hustrues Arv til hændes anordnede Formynder Clamer Eberhart Mores for hændes fædrene Arv dat: 3 April 1756 vid: fol: 528

Fogden anmelte at hand har ladet indkalde Drengen Ole Monsen tienende paa Gaarden Nordeide og Qvinde Mennisket Guri Olsdatter hos Lars Olsen Nestue med muntlig Varsel for med hverandre begangne Leyer Maal derfor at lide Dom til ey allene bøders betalning men end og til Afstraffelse formedelst at Drengen Ole Monsen ey har Været til Confirmation.

Af de indstevnte mødte Drengen Ole Monsen, men ey Qvinde Mennisket, hvorfor Stevne Vidnerne Niels Dyngeland og Niels Grimen fremstode og eedelig afhiemlede at have lovlig indstevnt Guri Ols Datter i hændes eget Paahør tilholdende da paa Gaarden Nestue.

Drengen Ole Monsen tilstoed at have havt Omgiengelse med den indstevnte Guri Olsdatter og hænde besvangred, som og tilstoed endnu ikke at have været til Confirmation.

Fogden lod tilføre at siden Qvinde Men/n/isket Guri Ols Datter formedelst Svaghed ey nu kand møde for

1756: 93

Rætten begieret hand Sagen udsatt til næste Høsteting, da hand og til den tiid Vil besørge Præstens Attest.

Eragtet
Den lovlig indstevnte og ey mødende Guri Olsdatter forelægges Lavdag til næste ting.

Og som ey Videre frem kom for Rætten blev den af Fogden fremlagde Restance attesteret beløbende 918 rdr 11 sk

Sartors Skibbreede!
[1756] D/en 5 Maij blev Rætten til Som/m/ertings holdelse satt med Sartors Skibbreede paa Tingstædet Tøsøen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 77 findes tilførte

Da den sam/m/e Kongl/ig Anordning om de fattiges Væsen og Underholdning og betleries Afskaffelse for dette Skibbreede blev oplæst dat: 29 aug: 1755
Ligesom angaaende Tiendens formindskelse i Nordhorlehns fogderie for 1/4 Part.

Dernæst publiceret
et Skifte brev forrettet paa Gaarden Biørøen d/en 26 Sept: 1755 efter afg: Giertrud Olsdatter vid: fol:
2. Skiftebrev paa Gaarden Windenes efter Jacob Olsen dat: 7 Maij 1755
3. Mad/a/me Wessels udgivne bøxelsæddel til Salemon Torchildsen paa 1 b/ismerpund fisk i Gaarden Hum/m/elsund dat: 1 Maij 1756
4. ditto hændes bøxelsæddel til Asser Thomesen paa 21 Mark Smør i Gaarden Østvedt dat: 1 Maij 1756 med Rev:
5. Aflyst {S/a/l/ig/} Magrethe S/a/l/ig/ Mathis Rasmusens udgivne Pante Obligation dat: 26 Junij 1751 til Hans Ravert paa Capital 50 rdr efter Creditors Qvittence Ved hands Hustrue dat: 31 Jan: 1756 og altsaa af Pante bogen udslettet fol: 443.
6. Udsie Salig Dahls Enckes med Laværges udstædde Arv og Gields Fragaaelse efter hændes Mand dat: 2 April 1756
7. Petter Bruuses Odels Lysning til Gaarden Søre Toft dat: 3 Maij 1756 vid: fol:

D/en 6te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret
8. Henrich Michelsen Søre Echerhofdes Skiøde til Michel Henrichsen paa 12 Mark Smør 6 Mark fisk i Gaarden Søre Echerhofde dat: 5 Maij 1756 vid: fol: 528
9. Lars Johannesen Tønnevigens Skiøde til Niels Johannesen paa 9 Mark fisk i Gaarden Nedre Børnes dat: 5 Maij 1756
10. Friderich Monsen Leerøens bøxelsæddel til Ole Ingebrictsen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Leerøen dat: 5 Maij med Rev:
11. Anders Jacobsen Ham/m/erslands udgivne Skiøde til sin Værfader Hendrich Halversen Søre Biørøen paa 1 p/un/d fisk dat: 5 Maij 1755 vid: fol: 529
12. Knud Tøsøen Niels Olsen Tøsøen og Anders Jacobsen Ham/m/erslands Skiøde til Mons Thomesen Eide paa 23 5/8 Mark fisk i Gaarden Lille Sangolt dat: 6 Maij 1756
13. Engel Hansen Bildøens Skiøde til sin ælste Sønn Ole Engelsen paa 1 p/un/d fisk i Bildøen dat: 6 Maij 1756
14. ditto hands Skiøde til den anden Sønn Niels Engelsen paa 1 p/un/d fisk i ditto Gaard ej dat

14. Ole Olsen Eide Hans Algerøen Michel Kaartvedt Engel Hansens udgivne Skiøde paa egne og MedArvingers Veigne deres Skiøde til Knud Danielsen paa 2 p/un/d fisk i Gaarden Morland dat: 6 Maij 1756 vid: fol:

15. Ole Olsen, Hans Jensen Leerøen, Hans Schoge (Schage) og Knud Tøsøen som Værger Deres Skiøde til Knud Monsen paa 16 Mark Smør 2/9 huud i Gaarden Leerøen dat: 6 Maij 1756 vid: fol:

16. Hans Michelsen Baches udgivne bøxelsæddel til Johannes Johannesen paa 8 Mark Smør 1/9 Huud i Gaarden Leerøen dat: 5 Maij 1756 med Rev:

17. Paul Hansen Schoges bøxelsæddel til Hans Paulsen paa 12 Mark Smør i Gaarden Nedre Tvedt dat: 5 Maij 1756 med Rev:

18. Hans Stephensen Agotnes sit Skiøde til Peder Hansen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Agotnes dat: 5 Maij 1756 vid: fol:

19. Niels Nielsen Landeraas og Erich Thomesen Tvedtens udgivne Skiøde til Niels Nielsen paa 18 6/9 Mark fisk men efter selgernes beretning 1 p/un/d fisk i Gaarden Landeraae dat: 6 Maij 1756 vid: fol:

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte

Jens Michelsen Worland fremstoed for Rætten og tilkiendegav dette hand tillige med Anders Andersen Worland og Ole Ellingsen ibidem med mundtlig Stevning haver ind kaldet Iver Larsen Bache og Mons Olsen Tofte tillige med andre deres Interressentere om et sildekast som formeenes bem/el/te Mænd skal have forspildt for dem efter deres egen tilstaaelse, og at deres Sild havde allereede \været/ i fær med at dræbe deres nemlig Citanternes sild, og at Citanterne fick selv at see til deres egen Sild

Stevne Vidnerne Peder Otthesen Dom/m/edahl og Bendix Christensen ibidem blev frem kaldte for at tilkiende give hvorleedis de haver forkyndt Stevningen og efter aflagd Eed forklarede det de paa Citanternes Veigne har til dette Ting tiid og Stæd indstevnt Iver Larsen Bache og Mons Olsen Toft for de Ord de har talt til Jens Worland da hand Var paa Glesnes holmen det hand skulle fare til sin Noed og see til sam/m/e da der Var kom/m/en saa meegen Sild til den derudi Var før at Noden ey sam/m/e kunde taale, ligesom og indstevnt Vidner Lasse Lassesen Berge og Paul Trellevig og Lars Iversen og Johannes Olsen og Sieur Sieursen alle paa Trellevig til at forklare om hvorleedis de fandt og saae Silden død i Noden og de 3de siste Vidner om de ey saae at Silden i haart Veyr blev staaende i Citanternes Nod, men blev borte da de indstevnte i stille Veyr kastede med sin Nod ligesom og indkaldet de indstevnte sam/m/e Vidner at anhøre, ligesom og fordie de indstevnte har taget deres Nod i Citanternes fraværelse og med sam/m/e stænget fisk, derfor at anhøre Dom.

Af de indstevnte mødte Iver Larsen Bache og Mons Olsen Toft, tillige med Vidnerne untagen Paul Trellevig i hvis Stæd hands Husbond møder navnlig Lars Iversen Trellevig

1756: 94

De indstevnte Vedtoeg lovlig Varsel, da de begge sagde det de i dette Aars Vaarfiske med deres Interressentere og Nodefolck stenget uden for Citanternes Nod, deres egen SildeNott dog 124 favner fra Citanternes Nod, og i bredden tvert over Vogen 98 favner, og paa det dybeste 7 1/2 (9 1/2) favn i dybden, og efter at deres Nod var satt paa bem/el/te Stæd kom der saa stor Mængde sild i de indstevntes Nod at Silden gick baade ud og ind imellem Land og Noden som de ey endnu havde faaet Øret i Land paa Østre siden, paa sam/m/e tiid udkastet og deres Naboer deres Nott atter ud for de indstevntes Nott, næsten 30 favner derfra, og trænget Fisken saa hart ind i deres og Naboers Nod at den gick baade ud og ind deraf, ligesom og der og i Citanternes Nod Var en stor mængde fisk som ligeleedis trængde ind derudi, Om

Aftenen de indstevnte bortreyste var der i de 2de yderste Nøder en stor Mængde fisk og sild, men om Morgenen de kom igien Var der meget forskield paa saa at der var lidt af sam/m/e imod det der Aftenen tilforn var udi {Noden} de 2de yderste Nøder, men Veed ey paa hvad Maade silden var saa formindsket, og kand de ey nægte de jo har taget Citanternes smaae Nott som de ey den tiid brugte selv for at stænge af lidet sund \til hielp/ tillige med deres egne Sildegarn, som de og tilstoed for Citanterne selv da de kom paa Glesnes holmen, da de tackede dem for laanet, ligesom de og Vil betale og fornøye Citanterne for brug af deres tilhørende smaae Nott for saa kort tiid, ligesom de og ey kand benegte at de advared Jens Worland med de øvrige Citantere om at de skulle fare til deres Nod og der paa tage Vare siden der var saa stor Mængde fisk derudi, som de tænkte Var for Citanternes eget bæste og Nøtte.

Jens Worland tilstoed at de indstevnte advarede ham om den Mængde Sild der i hands Nod som var stengt var indkom/m/en men ey at have hørt den Aften at de indstevnte havde brugt hands Intressenteres smaae Nodt til at stænge Sundet med førend om Morgenen da Citanterne kom selv derover at de indstevnte havde brugt den da den laae paa landet i en ball da frem/m/ede og andre sagde det, da og Citanterne tilstoed det for dem

De indstevnte Vedblev endnu sit forrige sam/m/e Aften at have sagt dem om at have brugt den smaae Nod,

Citanten blev tilspurt om den smaae Nod havde faaet nogen Skade Ved det de indstevnte brugte den, hvortil hand og de svarede Ney.

Citanterne formeener at deres Sild som stoed stengt, er formedelst de tilkom/m/ende Nøder uden for bleven skremt og afskrecket da de indstevnte indreyste for at tage den smaae Nod til sit brug, og altsaa paastaaer oprettning for deres fiske spilde, siden de ey var nerværende da Silden gick ud og ey veed hvorleedis {...} det tilgick.

Dernæst forlanget Citanterne at deres Vidner maatte føres, saavel hvorleedis deres Nøder stod, og tillige de indstevntes Nod og hvad videre dem herom kand være Vidende, og om de ey saae at de havde Sild i deres Nod indtil Citanterne satt deres Nod uden for

1756: 94b

Eragtet

Da Sagen Concernerer et Fiskerietz brug som Parterne agter at føre Vidner om hvorleedis en hver af deris Nøder har staaet og hvorlangt fra hinanden, da som Sagen det udfordrer og foregaaende besigtelse efter Vidners Anviisning paa Aastæden behøves for at skiønne om de indstevnte har til føyet Citanterne Skade og fiske spilde Ved at sætte deres Nod uden for, henviises Sagen til Aastæden hvor Vidnerne i følge Lovens 1ste bogs 13 Cap: 9 art: bør føres, hvor efter i Sagen skal skiønnes hvad Rætt medfører. Imidlertiid haver Citanterne efter lovlig udtagen Continuations Stævning at faae tiiden beram/m/ed til denne Forrettnings fuldførelse.

Fogden anmelte det hand til dette Ting havde ladet indstevne en dreng heraf Skibbreedet navnlig Iver Andersen som endnu ikke har Været til Confirmation tillige med Qvinde Mennisket Marthe Anders datter Worland formedelst med hinanden begangne Leyer Maal derfor at lide dom saavel til deres bøders betalning som Vedbørlig afstraffelse i henseende drengen ey har Været Confirmeret.

De indstevnte mødte begge Vedtagende lovlig Varsel og tilstode drengen Iver Andersen nu tienende paa Worland det hand haver besvangret den nu her for Rætten mødende Marthe Andersdatter i den tiid hand begynte at gaae for at præpareres til sin Confirmation, hvor til hand endnu ey har Været, dog formeener hand med tiiden at ægte denne nu mødende Marthe Andersdatter som af ham er besvangret.

Den mødende blev og tilspurt hvor gam/m/el hand var hvortil hand svarede 20 Aar, og er fød i Herløe og er en huusMands Sønn, som siden hos sin Fader her i Skibbreedet har opholdet sig.

Qvinde Mennisket Marthe Andersdatter tilstoed og lige leedis af Comparenten Iver Andersen at Være besvangred og allereede at have Været i barselsæng for 6 a 7 Ugers tiid siden og allereede 8te dage forinden at have staaet aabenbare Skrift, og at dette nu er det 2det Leyer Maal som af hænde er begaaet, da hun for det første begangne Leyer Maal har Clareret sine bøder, men nu agter at ægte denne mødende dreng Iver Andersen,

De indstevnte forlangte at i henseende Iver Andersen nu til førstkom/m/ende Micheli tæncker at Vorde til Confirmation antagen og Qvinde Men/n/isket har det spæde barn at opfostre og ey for nerværende tiid har noget til bøders betalning Sagen da til næste ting maatte gives Anstand

Fogden accorderede deres forlangende at Sagen maatte udsættes til næste høsteting, at hand imidlertiid kand befordre sin Confirmation, og hun sit spæde barens Opklædelse da de og uden Videre forelæggelse til næste rætt her indstiller sig for at høre Citantens paastand til Doms

1756: 95

Eragtet

De indstevnte gives Anstand til næste ting \da/ de igien haver at møde at anhøre Paastand til doms.

Og som fleere Sager efter paaraab ey fremkom for Rætten blev den af Fogden fremlagde Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termins Skatter attestered som beløber 310 rdr 2 mrk 3 sk

Guulens Skibbreede

[1756] D/en 10de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Guulens Skibbreede paa Ting stædet Schieljehavn i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 77 findes tilført,

Og blev *de sam/m/e Kongl/ig Anordning og Rente Kam/m/eretz ordre oplæste som ved nestforrige Skibbreede publicerede.

Dernæst publiceret

1. H/err Thomas Som/m/ers udgivne bøxelsæddel til Otthe Christophersen paa 1/2 Løb 8 Mark Smør i Gaarden Galten dat: 29 Decbr: 1755 med Rev:
2. H/err Justitz Raad Bagers udstædde Bøxelsæddel til Ole Rognaldsen paa 13 1/2 Mark Smør i Gaarden Birchnes dat: 11 Martij 1756 med Rev:
3. Jørgen Lind paa Hans Lems Veigne udg: bøxelsæddel til Michel Arnesen paa 18 Mark Smør i Gaarden Sande dat: 10 Martij 1756
4. Hr: StiftsPraust Tidemans bøxelsæddel til Ole Olsen Eide paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 9 Kander Malt 1/2 faar i Gaarden Nedre Grinde dat: 12 april 1756 med Rev: ej dat
5. Justitz Raad Bagers udgivne bøxelsæddel til Ole Hansen paa 13 1/2 Mark Smør i Gaarden Bremnes dat: 13 April 1756 med Rev:

6. Lasse Hallands udgivne {bøxelsæddel} Skiøde til Anders Lassesen paa 2 p/un/d 18 Mark Smør udi Halland dat: 10 Maij 1756 vid: fol: 529.

Efter Paaraab fremkom ey nogen Sag for Rætten

D/en 11te ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Og blev til

Aflysning og Udslettelse af Pante bogen frem lagt en af Ingebor Jacobsdatter S/a/l/ig/ Lars Pedersens udgivne Pante Obligation dat: 22 Maij 1748 til Søren Brede paa Capital 50 rdr som efter hands efterladte Hustrue Maren S/a/l/ig/ Søren Bredes qvittering af 29 Nov: 1755 findes at Være betalt, hvorfor og sam/m/e blev udslettet.

Videre fremkom ey noget for Rætten, thi blev den af Fogden forfattede Restance over de Kongl/ig Skatters 1ste og 2den termin attestered som beløber 509 rdr 2 mrk 3 sk

Lindaas Skibbreede

[1756] D/en 12te ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Lindaas Skibbreede paa Tingstædet Brudeknappen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 79 findes anførte

Og blev den sam/m/e Kongl/ig Anordning og Rente Kam/m/eretz ordre publiceret som ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst publiceret

Skiftebrev dat: 10 8ber 1755 efter afg: Agothe Baarsdatter forrettet paa Gaarden Knarvig

ditto forrettet paa Gaarden Monstad d/en 11 8ber 1755 efter afgangne Ole Jørgensen

3. Lieutnant Paul Tormøhlens bøxelsæddel til Rasmus Nielsen Fonden paa 1 p/un/d 4 Mark Smør i Gaarden Bache dat: 17 Jan: 1756 med Rev

4. Hr: Ludvig Daas bøxelsæddel til Niels Thomesen paa 9 Mark Smør 18 Mark fisk i Gaarden Leerøen dat: 1 Decbr: 1755 med Rev:

1756: 95b

5. Ditto hands udgivne bøxelsæddel til Thomas Ingebrictsen paa 9 Mark Smør 3/4 Mæle Korn i Gaarden Berresvig dat: 3 Nov: 1755 med Rev:

D/en 13de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret følgende

1. Niels Molland Hans Matre Anders Monsen Loftaas Anders Røsnes Michel Fonnes paa egne og umyndiges Veigne deres udstædde Skiøde til Anders Monsen paa 12 Mark Smør i Gaarden Monstad dat: 12 Maij 1756 vid: fol: 530

2. Michel Baarsen Synevog Michel Fonnes og Johannes Knarevig som Værger deres udgivne Skiøde til Johanes Nielsen Knarvig paa 9 Mark Smør 1/2 Mæle Malt i Gaarden Knarvig dat: 12 Maij 1756 vid: fol: 530

Procurator Barth mødte paa Comerce Assessor von der Lippes Veigne og producerede denne ærede Rettes seeniste Eragtning som for Sorenskriver Hesselberg d/en 23 febr: nestleeden efter hands egen paateigning lovlig er forkyndt, og alt saa i følge hands forhen giorde Forestillelse og Paastand paastoed Dom siden Sagen og Tvistigheden er saa klar at den ikke kand modsiiges, dog med tillæg paa hands Principals Veigne i Omkostninger i det mindste i alt med 30 rdr.

Den indstevnte Hr: Lieutnant Steen mødte siigende at Sorenskriver Hesselberg har Været Skifte forvalter og haver havt reede Pænge udi hænderne af hands S/a/l/ig/ Faders tillagte Pension saavelsom Anslaget til Auction hands S/a/l/ig/ Faders efterladte Meubler hvilcket hand for lang tiid siden havde kunde betalt H/err Assessor von der Lippe Jaen von der Lippe af de reedeste Midler efter Obligationens Formeld, og hvad Ved Auctionen er bortsolt og H/err Sorenskriver Hesselberg som Skifte forvalter haver givet Credit meer end som Auctions Forordningen tilholder forlanges da at H/err SorenskriVer Hesselberg hvilcken Crediten haver givet bør ansvare den Summa efter Auctions Verketz Indhold, ligesom hand paa egne og Sorenskriver Hesselbergs Veigne producerede en under bem/el/te Hesselbergs vidimation forfattet Indlæg saa lydende.

Barth Replicerede at den Tvistighed som kand Være imellem den indstevnte og hands Svoger samt Sorenskriver Hesselberg vedkom/m/er aldeelis ikke denne trette, thi her søges allene Dom for en forhen producered Obligation som og om noget maatte briste at Sorenskriver Hesselberg tillige maatte Vorde tilkiendt at udreede sam/m/e, og alt saa protesterede i henseende til denne reene Gields Sag

1756: 96

imod Videre Anstand, men urgerede paa endelig Dom

Den indstevnte havde mod sin udstædde Obligation ey noget at indvende men sam/m/e tilstoed, og allene forlangede Udsættelse paa egne og Sorenskriver Hesselbergs Veigne til næste anstundende Høsteting.

Derimod Barth protesterede.

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Eftermiddag

Dom afsagt!

Da Hr: Lieutnant Johan Christopher Steen efter sin udstædde Forskrivelse og Obligation dateret 7de Martij 1754 har forbunden sig inden et Aar fra dato til Citanten Hr: Assessor von der Lippe at betale dens indeholdende Capital 350 rdr med paaløbende Rente 5 ProCento til betalning skeer, hvorpaa Ved H/err SorenskriVer Abraham Hesselberg, som for benevnte Capital har under paa følgende 9de Martij 1754 givet Citanten sit skadesløse brev, er blevet d/en 13 aug: 1755 til Afdrag paa benevnte Capital betalt den Summa 166 rdr: 3 mrk 15 sk, saa at den paastevnte Capital 183 rdr 2 mrk 1 sk endnu Rester, som Citanten ved Dom paastaaer tillige med paaløbende Renter og bekostninger {at Vorde} af den ind stevnte H/err Lieutnant Steen, Og i manglende tilfelde om noget deraf hos ham maatte kom/m/e at briste, da af Hr: Sorenskriver Hesselberg i følge hands til Citanten givne skadesløs brev at Vorde udbetalt. Altsaa da Kravet og det paa stevnte ey er enten af indstevnte Hr: Lieutnant Steen, som hoved Mand, eller Hr: Sorenskriver Hesselberg, som Cautionist, Vorden modsagt, men allene af Hr: Lieutnant Steen forestillet, at bem/el/te paafordrede Søgemaal Vilde ankom/m/e paa Hr: Sorenskriver Hesselberg, som Skifte forvalter udi hands S/a/l/ig/ Faders Sterboe, og desaarsage ved sit indgivne Indlæg forlanget Anstand for at see indrevne Sterboetz endnu ude staaende Midler, hvilcket Citantens Fuldmægtig har besvaret at Være Citantens Sag uvedkom/m/ende, og desaarsage i følge Stevne Maalet og giorde Paastand urgered paa Dom

Thi kiendes og Døm/m/es hermed for Rætt, at bem/el/te H/err Lieutnant Steen i følge af sin paa egne og Medarving H/err Lieutnant Landsteens Veigne udstædde Obligation, som efter dens indhold ey er indfriet, ey allene bør til Citanten Hr: Assessor von der Lippe betale den derpaa Resterende Capital med 183 rdr 2 mrk 1 sk med Resterende og skadesløse Renter fra Obligationens dato til betalning skeer, men end og denne Processes Omkostning med 16 rdr: som alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven, Men i fald Creditor ey skulde erholde hos benevnte Hr: Lieutnant Steen sin fulde betalning, efter Dom/m/ens Indhold, bliver Hr: Sorenskriver Hesselberg som Cautionist tillige for det manglende Citanten ansvarlig, som {Citanten} efter denne doms lovlige Forkyndelse inden benevnte tiid og Omgang efter loven bør i følge sit udstædde Skadesløs brev sam/m/e erstatte.

1756: 96b

Derefter publiceret

Lars Halversen Fielsende paa Knud Andersens Veigne udstædde Skiøde til Michel Brynilsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde og 12 Kander Malt i Gaarden Øwre-Syslach dat: 13 Maij 1756 vid: fol: 530

Og som ey Videre for Rætten fremkom blev til Attestation fremlagt den over de Kongl/ige Skatter forfattede Restance beløbende 618 rdr 3 mrk 5 sk.

Radøe Skibbreede!

[1756] D/en 15de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Radøe Skibbreede satt paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 79 findes tilførte untagen at udi Erich Børchelands Stæd som er svag blev antagen Knud Nielsen Marøen som forhen har aflagt sin Laug Rettes Mands Eed

Og blev publicered de sam/m/e ordre som Ved nestforrige Tingstæd og tillige efterfølgende seenere ankomne ordre.

Dernæst publiceret

Deres Excellence Hr: Stiftsbefalings Mands Com/m/unication af det Kongl/ig Rescript at Tiende skal svares over allt af all slags fisk saavel Sild som anden fisk dat: 4 Maij 1756

Ligeleedis hans Excellences ordre til at eftersøge en disserterende Delinqvent fra Sundmør navnlig Rasmus Jensen Biørneseth dat: 6 Maij 1756

1. Anne Marie S/a/l/ig/ Lausens udstædde bøxelsæddel til Ole Magnesen paa 16 Mark Smør 11 Kander Malt i Gaarden Ulvatten dat: 16 april 1756 med Rev: ej dat
2. Jan Gudmunsen Hielmens bøxelsæddel til Hermund Monsen Haaland paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Haaland dat: 15 Maij 1756 med Rev:
3. Halvor Olsen Taasches bøxelsæddel til Knud Johannesen Indhelle paa 6 Mark Smør 3 Kander Malt i Gaarden Indhelle dat: 25 8ber 1755 med Rev:
4. Justitz Raad Gartners bøxelseddel til Aamund Johannesen paa 6 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Bøe dat: 6 April 1756
5. ditto hands bøxelseddel til Knud Jonsen paa 11 1/2 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Nedre Qvalem dat: 3 Jan: 1756

6. ditto hands bøxelseddel til Niels Olsen paa 6 Mark Smør 4 Kander Malt i Gaarden Hauland dat: 23 april 1756

7. ditto hands bøxelseddel til Rasmus Halversen paa 5 3/4 Mark Smør 4 1/2 Kande Malt dat: 3 Jan: 1756 i Gaarden Nedre Qvalem

8. ditto hands bøxelseddel til Christen Pedersen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Bøe dat: 6 april 1756

9. Frue S/a/l/ig/ Lausens bøxelseddel til Ole Simensen paa 9 Mark Smør 1/4 tønde Malt i Waagenes dat: 23 febr: 1756 med Rev: ej dat

10. H/err Wilhelm Frimands bøxelseddel til Niels Olsen paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Nedre Morchen dat: 3 Dec: 1755

1756: 97

11. Ditto hands udgivne bøxelseddel til Knud Monsen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Øfre Tvedt dat: 12 Decbr: 1755 med Rev:

12. ditto hands bøxel seddel til Ole Olsen Reistad paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Reistad dat: 4 febr: 1756 med Rev:

13. H/err Stifts Praust Ole Tidemans bøxelseddel til Christian Johannesen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Waagstøl dat: 23 febr: 1756 med Rev:

14. Frue Lausens bøxelseddel til Ole Larsen Instefiorden paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 2 Mæler 6 Kander Malt i Gaarden Søre Lie dat: 17 april 1756 med Rev:

15. Jonas Pedersen Gensbergs bøxelseddel til Rasmus Rasmusen paa 9 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Lille Tvedt dat: 12 Decbr: 1755

16. Afg: Assessor Lausens bøxelseddel til Joh: Johannesen Borcheland paa 18 Mark Smør 20 1/2 Kande Malt i Gaarden Nedre Tvedt dat: 20 9ber 1754 med Rev: ej dat

17. Peder Christensen Indre Helles bøxel seddel til Ole Christensen paa 6 Mark Smør 3 Kander Malt i Gaarden Indre Helle dat: 22 Martij 1756 med Rev:

18. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Dahle d/en 23 8ber 1755 efter afgangne Marthe Andersdatter Dahle vid: fol: 530

19. Hr: Willum Frimans udgivne bøxelseddel til Lars Haagensen paa 9 Mark Smør 4 1/2 Kande Malt i Gaarden Nordre Morchen dat: 15 Maij 1756

Procurator Otthesen mødte for Citanten Hr: Told Inspecteur Gelmeyden og fremlagde et Stevne Maal dat: 24 April sist leeden hvorved Mons Endresen Sletten til i dag er ind stevnt for 3de aars Resterende Landskyld med Videre efter Stevne Maaletz Indhold.

Den indstevnte Mons Endresen Sletten vedtoeg lovlig Varsel, siigende ey at have negtet Citanten den Resterende Landskyld, naar hannem afstaaes den jærde støcke som Citanten har under sit brug underlagt, men tilhører den Jordepart som den indstevnte skatter og skylder for, hvilcket naar ham afstaaes den fulde Landskyld skal betales, imidlertiid forlanger hand Sagen udsatt indtil hand med Contra Stevning kand faae Citanten indkaldet til Aastæden, for at lade granske det støcke Marck Citanten har fra den indstevntes Part taget til brug under den Part som Citanten har bortforpagtet.

Otthesen Replicerede at hand ey kunde agnoscere den ind stevntes saa løse foregivende siden hand ey veed hvorleedis sam/m/e medfører Rigtighed eller ikke, desuden kunde saadant ey giøre ham berettiget at inde holde Landskylden i saa lang tiid nemlig 3 aar beløbende sig aarlig 1 rdr 5 mrk 8 sk som giør 4 rdr 4 mrk 8 sk og 4de pænge sam/m/e 3de aar 1 rdr 2 mrk 10 sk til hvis betalning med 4 rdr i Processens Omkostning protesterende alt saa imod den begierte Udsættelse og paastoed Dom.

Den indstevnte sagde det hand paa Resterende Landskyld har betalt med foster Leye 1 rdr 4 mrk, dernæst giort 4 fløttninger fra Sletten til Byen á 20 sk hver gang er 5 mrk

1756: 97b

nok for en Liaae og et par Aare som hands nemlig Citantens folck har faaet 1 mrk, som den indstevnte formoder bliVer decourteret, og Vedbliver som forhen sin forrige begier om Sagens Anstand

Otthesen kunde ey heller tilstaae dette siste tilførte saa som hand derom ikke fører ringeste beviis og Comparenten er uvidende hvad Sam/m/enhæng dermed kand have, thi protestered hand paa endelig Dom i Sagen.

Eragtet

Efter den indstevnte Mons Endresens forlangende for Ved Contra Stevning at begiegne Sagen og paa Aastæden at lade skiønne hvorvidt hands foregivende medfører Rigtighed om det støcke Marck som Citanten har under et andet brug henlagt og skulle henhøre under den indstevntes brug hvor af skattes og skyldes, bliver Sagen givet Anstand til næste ting, da den indstevnte imidler tiid naar Stevning er udtaget haver at lade sam/m/e anviise til beram/m/else for mig, at det omtvistede Støcke marck kand Vorde begrandsket i Vedkommendes lovlige tilkaldelse.

Procurator Otthesen ligeleedis paa Citanten Hr: Told Inspecteur Gielmeydens Veigne fremlagde en Contra Elling Sletten forfattet skriftlig Stevning under 24 April sistleeden for 3de Resterende Aars Landskyld med Videre.

Den indstevnte Vedtoeg lovlig Varsel, siigende ey at Vil nægte Citantens Landskyld naar hand faaer det støcke Marck og Ager støcke som til hands brug er lagt men Citanten har og bruger under den Part som Forpagteren har faaet til Leye, og forlanger den indstevnte ligeleedis Udsættelse for ved Contra Stevning til Aastæden at lade besigtige det støcke Marck som tilhører med Rette hands bøxlede Jorde part men som melt af Citanten bliver brugt af hands forpagter.

Otthesen sagde at endskiøndt den af Elling Sletten giorde forestillelse som dog er upaalidelig kunde medføre rigtighed saa er det dog en Post som er adskilt fra den paastevnte og i 3de Aar indeholte Landskyld, beløbende sig i alt til 6 rdr 1 mrk 2 sk 3die Aars tage indbereignet, thi protesterede hand kraftigst imod den begierte Udsættelse i denne paastevnte reene Sag men paastoed dom til betalning med Erstattning for Processens Omkostning med 4 rdr.

Den indstevnte Vedblev endnu som før sin begier om Udsættelse for at afbeviise sin Uskyldighed ved Aastæds begrandskelse

Eragtet

Den forlangte Udsættelse og Anstand til næste ting bevilges, at den ind stevnte imidlertiid Ved sin

1756: 98

belovede Contra Stevning til Aastæden kand faae sin forestillelse beviist og sit fornødne Forsvar besørget, da hand imidlertiid naar Stevning er udtaget haver sam/m/e at anviise til beram/m/else, naar Sagen paa Aastæden kand vorde foretaget

D/en 17de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

Lars Larsen Erstads udgivne Skiøde til Knud Rasmusen Øfre Manger paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Øfre Manger dat: 15 Maij 1756 vide fol:

Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten, thi blev den af Fogden frem lagde Restance for de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin Attestered beløbende til 388 rdr 9 sk

Ahlenfit Skibbreede

[1756] d/en 17de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/er tings holdelse satt med Ahlenfit Skibbreedes Almue paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Øverværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten til nevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 80 findes tilførte,

For dette Skibb: blev de sam/m/e Anordning[er] og ordres oplæste som for nestforrige Skibbreede

Derefter publicered

1. Lars Andersen Søre Echeland og Erich Danielsen Mølcheraaens udgivne bøxelseddel til Ole Andersen Levestad paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Søreaas dat: 17 Maij 1756 med Rev: ej dat
2. Skifte brev forrettet paa Gaarden Sættre d/en 30 Sept: 1755 efter afg: Halsteen Iversen vid: fol: 530.
3. Johannes Iversen Teigland og Johannes Olsen Hitlands ud givne Skiøde til Ole Aschildsen Hopland paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Hopland dat: 17 Maij 1756
4. Ole Halvorsen Frechaugs udgivne bøxelseddel til Hans Larsen Yttre Giervig paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Yttre Giervig dat: 17 Maij 1756 med Rev: ej dat.

D/en 18de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

1. Aflyst og udslettet Hans *Niesen Nedre Mundahls udgivne Pante Obligation stoer 90 rdr dateret 28 Julij 1746 til Creditor Ole Bleege som derfor ved paateignet qvittence af 23 Jan: 1756 har faaet sin fulde betalning hvorfor sam/m/e af Pante bogen udslettes.
2. Publiceret Hans Nielsen Nedre Mundahls udgivne Skiøde til Aasene Capels Kierke Almue paa 1 Løb Smør i Gaarden Mundahl dat: 17 Maij 1756 vid: fol: 531.
3. Anders Olsen Hilland, Thomas Hatten, Ole Jensen Sellevold og Knud Johan/n/esen Soltvedt paa egne og Myntlingers Veigne deres udgivne bøxelsæddel til Anders Arnesen paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 3 Mæler Malt i Gaarden Soltvedt dat: 18 Maij 1756 med Rev: ej dat.

Og som ey videre Sager for Rætten efter Paaraab frem kom blev til Attestation fremlagt den forfattede Restance beløbende 421 rdr 1 mrk 6 sk

Herløe Skibbreede

[1756] d/en 19de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Herløe Skibbreedes Almue i Over-

Værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 82 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Anordninger og ordre oplæste som ved næstforrige Skibbreede.

Dernæst publiceret følgende

1. Skiftebrev forrettet d/en 26 Martij 1756 efter afdøde Ingebor Anders Datter Haatoft. vid: fol:
2. ditto forrettet d/en 26 Martij 1756 efter Johannes Larsen Yttre Bragstad vid: fol:
3. Aflyst Zacharias Fæsters udgivne Pante Obligation dat: 28 Jan: 1737 til Creditor Assessor Lausen paa Capital 200 rdr som er siden til Prausten H/err Ahrens transporteret og d/en 3 Nov: *1756 (1755) Qvitteret og af Pante bogen udslettet
4. Sorenskriver Johan Garmans Auctions Skiøde til Encken Brithe Hansdatter Tvedt paa 1 p/un/d 9 Mark Smør i Skatteskyld i Gaarden Øwre Tvedt dat: 7 8ber 1755 vid: fol:
5. ditto auctions Skiøde til Ole Hansen paa 1 p/un/d 9 Mark Smør i Gaarden Øfre Tvedt ditto dato.
6. ditto Auctions Skiøde til Ole Michelsen paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Nedre Tvedt ej dat
7. ditto Auct: Skiøde til Baste Knudsen Tvedt paa 2 p/un/d 3 Mark Smør i Gaarden Øwre Tvedt ej dat
8. ditto Auct: Skiøde til Niels Michelsen Holme paa 1/2 Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Holme ej dat
9. ditto Auct: Skiøde til Lars Monsen Holme paa 1/2 Løb Smør 1 Mæle Malt i ditto Gaard Holme ej dat
10. Ole Michelsen Nedre Tvedts udgivne Pante Obligation til Anders Paulsen Toft paa Capital 50 rdr dat: 27 8ber 1755 vid: fol: 531
11. Gustav Dohndorfs udgivne Pante Obligation til Provstinde S/a/l/ig/ Magister Peter Bredahls paa Capital 99 rdr og derfor pant satt 1/6 deel Løb Smør og 1/6 tønde Malt i Gaarden Sunde dat: 10 8ber 1755 vid: fol:
12. Hans Jansen Rong paa sin Myntling Niels Jansens Veigne hands udstædde Skiøde til til Paul Sørensen og Peder Arnesen Hagen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Røsetter dat: 25 8ber 1755 vid: fol:
13. Mad/a/me Apollone S/a/l/ig/ Edvarsens udgivne bøxelsæddel til Mons Nielsen Biørcheland paa 18 Mark Smør i Gaarden Schiellanger dat: 9 Jan: 1756 med Rev: ej dat.
14. Hendrich Bruses bøxelsæddel til Rasmus Nielsen paa 3 skillings Jord udi Gaarden Nore Selle dat: 21 Junij 1755
15. ditto hands bøxelseddel til Johannes Knudsen paa 3 skillings Jord udi ditto Gaard Nore Selle dat: 23 Junij 1755
16. Anne Marie Pogenberg S/a/l/ig/ Assessor Lausens udgivne declaration om det af hændes S/a/l/ig/ Mand Assessor Lausens udgivne Skiøde dat: 21 Martij 1754 til nu afg: Teves Ibsen paa Gaarderne Blom og Søre Selle er ugyldig, med Videre dat: 10 Maij 1756 vid: fol:
17. ditto hændes udgivne bøxelseddel til Johannes Andersen Hopland paa 18 Mark Smør 1/4 tønde Malt 1/2 faar i Gaarden Schintvedt dat: 12 Martij 1756 med Rev:

18. Christen Montagnes udgivne bøxelseddel paa Frøchen Lillienschiolds Veigne hands udgivne bøxelseddel til Mons Andersen paa 21 Mark Smør i Gaarden Harchestad dat: 25 febr: 1756 med Rev:

19. Frue Kroghs bøxelsæddel til Anders Magnesen paa 9 Mark Smør 1/8 huud 6 Kander Malt i Gaarden Fromreide dat: 24 Martij 1756 med Rev:

20. Ole Olsen Idens bøxelseddel til Stephen Christensen paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Wigebøe dat: 24 febr: 1756 med Rev:

21. Anders Jacobsen Follesøes udgivne Pante Obligation til Hans Waage paa 50 rdr dat: 11 Maij 1756 vid: fol: 533.

22. Thomas Olsen Brevigs Skiøde til Ole Thomesen Rong paa 3 Mark fisk i Gaarden Rong dat: 19 Maij 1756 vid: fol:

23. Birthe Hansdatter S/a/l/ig/ Anders Tvedtens Enckes Skiøde til Lars Nielsen Grasdahl paa 1 p/un/d 9 Mark Smør i Gaarden Øfre Tvedt dat: 19 Maij 1756 vid: fol:

24. Niels Møsche og Erich Landeraas bøxelsæddel til Paul Samsonsen paa 1 p/un/d 3 3/17 Mark fisk i Gaarden Wiig dat: 19 Maij 1756 med Rev:

25. Michel Huusebøe Otthe Taasche Knud Taasche og Ole Marøens bøxelseddel til Jonas Gudmundsen paa 13 1/2 Mark Smør 6 Kander Malt 1/4 faar 9 Mark fisk i Gaarden Taasche dat: 19 maij 1756 med Rev:

26. Mons Olsen Tosvigs bøxelseddel til Lars Pedersen paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt 1/4 faar i Gaarden Haatoft dat: 19 Maij 1756 med Rev:

27. ditto hands udgivne bøxelseddel til Iver Selgestøe paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt 1/4 faar i ditto Gaard ditto dato

28. Ole Thomesen Rong paa Marie Clemetsdatters Veigne udgivne Skiøde til Ole Clemetsen Rong paa 3 (8?) Mark fisk i Gaarden Rong dat: 19 maij 1756

D/en 20de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og frem kom til publication

1. Gustav Dohndorfs Overdragelse og transport paa sin halve eyende deel udi Gaarden Lille Bergen til sin Svoger Søren Rosenqvist dat: 15 Maij 1756 hvormed Var af dags dato annecteret attest af Pantebogen hvorvidt denne Ejendom med Pante Forskrivning Var behæftet, vid: fol: 533.

2. Syneve Tønnesdatter med Laværge Baste Tvedt og Knud Haaversen Nedre Tvedts udgivne Skiøde til Aamund Aamundsen paa 15 Mark Smør 8 Kander Malt 1/6 faar i Gaarden Erstad dat: 19 Maij 1756. vid: fol: 532 og 533.

3. Johannes Bastesen Refsgaards declaration at Johannes Halversen Moldeklev hands tilkom/m/ende Hustrue og hændes tilkom/m/ende Mand i fald den første Mand {skulle bibe} skal beboe hands tilhørende Gaard i Moldeklev skyldende 18 Mark Smør 8 Kander Malt dat: 20 Maij 1756 vid: fol:

Og som ey fleere Sager efter paaraab fremkom for Rætten da den fra sistleeden Høste ting indstevnt af Jacob Revschaar Contra Anders Aadland i midlertiid er forligt blev Restancen for indeværende Aars skatter attestered beløbende 507 rdr: 4 mrk 7 sk

1756: 99b

Hossanger Skibbreede

1756 d/en 21 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Hossanger Skibb: paa Ting stædet Bernestangen i Over Værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten til nevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 84 findes tilførte som alle mødte untagen Lars Mielstad, i hands Stæd Anders Hustrulie, Mons Angeschaar for Gudmun Tvedten, Anders Bernes for Knud Byseim som alle havde forfald og selv havde leyet benevnte Laug Rættes Mænd.

For dette Skibbreede blev den Kongl/ig Anordning og Videre Ordres oplæste som ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst publiceret

1. Skiftebrev forrettet paa Hustrulie d/en 7 Julij 1755 efter afg: Ingebor Bergesdatter
2. ditto paa Mielstad d/en 29 8ber 1755 efter Niels Hermundsen
3. ditto paa Hole d/en 29 8ber 1755 efter Fuuse Nielsen
4. Halver Johannesen Fotlands udgivne bøxelseddel paa egne og Med Ejeres Veigne til Johannes Halversen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Fotland dat: 21 Maij 1756 med Rev:
5. Mons/ieu/r Kierulfs paa biskop Pontoppidans Veigne udgivne bøxelseddel til Peder Erichsen paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 4 Kander Malt og 2/3 faar i Gaarden Fielschaal dat: 29 Nov: 1755
6. H/err StiftsPraust Tidemans udgivne bøxelseddel til Magnus Søfrensen paa 1/2 Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Galteland dat: 12 Maij 1756 med Rev
7. Capitaine Bryggers udgivne bøxelseddel til Sieur Rasmusen Fielschaal paa 18 Mark Smør 18 Kander Malt i Gaarden Østre Kleppe dat: 5 Maij 1756 med Rev: ej dat.

D/en 22de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

8. Helje Nielsen Watzells bøxelsæddel til Niels Olsen Møxter paa 18 Mark Smør i Gaarden Egemoe dat: 21 Maij 1756 med Rev:
9. Anders Johannesen Hannestvedts udgivne bøxelsæddel til Torres Joensen paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Nedre Kleppe dat: 22 Maij 1756 med Rev: ej dat.

Sager frem kom ey for Rætten efter paaraab

Restancen for dette Aars skatters 1ste og 2 termin beløber 368 rdr 2 mrk 4 sk

Del B av NHL Tb nr. 43 1754-1760

(1756: 99b)

Echanger Skibbreede

[1756] D/en 24de ejusdem (Maij) blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Echanger Skibbreede paa Tingstædet Bernestangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten til nevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 86 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Anordninger og Ordres oplæste som ved nestforrige Skibb:

Dernæst publiceret følgende

1. Hr: Lyder Fasting ved sin Hustrue Marie Elisabeth Fasting udgivne bøxelseddel til Mons Monsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Nore Qvinge dat: 5 Maij 1756 med Rev: ej dat

2. Magne Olsen Yttre Hindeneses udgivne bøxelseddel til Hans Johannesen paa 20 Mark Smør i Gaarden Indre Hindenes dat: 24 Maij 1756 med Rev: ej dat.

1756: 100

3. Joen Helgesen Fyllingens udgivne Skiøde til Axel Nepstad paa 9 Mark Smør 3 3/4 Kande Malt og 1/6 deel faar i Gaarden Fyllingen dat: 9de Junij 1755 vid: fol:

4. Axel Nepstads udgivne bøxelsæddel til Joen Helgesen paa 27 Mark Smør 11 1/4 Kande Malt og 3/6 deel faar i Gaarden Fyllingen dat: 9 Junij 1755 med Rev: ej dat

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Citanten Mons Olsen Qvinge Soldat og staaende Ved Hr: Major Beyers Compagnie fremstoed for Rætten og tilkiendegav det hand med muntlig Stevne Maal til dette Ting Tiid og Stæd har indstevnt Aschild Andersen Nipen og Ellev Heggernes som de der begge har oplucket hands Kiste og deraf taget 1 pænge paa 4 mrk og 5 rdr i andre pænge, derom at anhøre de indstevnte Vidner Hans Langedahl og Ole Olsen Langedahl, for derefter at erholde et lovligt tings Vidne

De indstevnte blev 3de gange paaraabt, men ingen mødte untagen Aschild Andersen Nipen, thi blev Stevne Vidnerne Ole Arnesen og Ole Johannesen Øfre Echanger fremkalte som efter aflagd Eed afhiemlede Stevnemaalet det de sistleeden Løverdag 14 dage siden har indstevnt Ellev Heggernes at møde til dette Ting tiid og Stæd fordie hand var en Medhielpere eller raadfører at opbrecke Citanten Mons Olsen Qvinges Kiste og deraf udtaget en Pænge paa 4 mrk og 5 rdr i andre Pænge, derom at anhøre Vidner tillige som og fordie hand Varskuede eller advarede de Mænd paa Langedahlen og dessens Opsiddere at røm/m/e Gaarden

De indstevnte Vidner Hans og Ole Olsen Langedahl mødte vedtagende lovlig Varsel.

Aschild Andersen Nipen mødte, som tilstoed det hand i dette Aar i Fastens tiider haver opbrecket Mons Olsen Qvinges Kiste og deraf udtaget en 4re mark daler men de øvrige Pænge 5 rdr 1 mrk 4 sk leverte Mons Olsen Qvinge ham selv, og belovet desuden den øvrige Rest 6 rdr 4 mrk 12 sk at betale ham Et Aar der efter, naar hand sam/m/e havde fortient og erhvervet, og forlanger Comparenten Sagen udsatt til næste ting for at indkalde sine Vidner nemlig Ellev Heggernes og Ole Langedahl og Tørres Langedahl, da hand og agter at beviise at den Pænge som var en 4 mrk daler som Comparenten bortog af hands nemlig Citantens Kiste Var ham tilhørende hvilken Citanten med fleere Pænge har frataget ham for 2de Aar siden Ved S/anc/te Hans dags tiider

Hr: Lieutnant Bector \som/ paa Citantens Veigne var til stæde forlangte de nu mødende Vidner afhørte, og efter at Eeden af lovbogen for dem var oplæst og behørig formaning Var dem given fremstoed det første Vidne

Hans Langedahl og efter aflagd Eed forklarede følgende, det Elev Heggernes kom til Gaarden Langedahl 14 dage for VorfrueMisse tiligt om Morgenen og tiltalte Vidnet efter at hand havde talt med Vidnetz tieniste pige tilforn det hand ey gav sig om at Vidnet eller hands Naboe Var tilstæde paa Gaarden, siden hand Vilde tale med Mons Olsen Qvinge der tiente hos Tørres Langedahl, hvad enten hand Vilde tilstaae om hand havde

1756: 100b

taget Aschild Nipens Pænge eller ey, da det kand baade være og ikke om hand nemlig Ellev Heggernes kom tilbage med Mons Olsen Qvinge eller ikke, sigende tillige at Aschild Nipen Var ved Søen, Aschild Nipen tilspurte dette Vidne om hand ey saae at Mons Olsen Qvinge leverte ham Pængerne og lovede at betale ham de øvrige Resterende Pænge til Vaaren Aaret

der efter. Vidnet svarede det hand saae at Aschild Nipen holdt Pænger i haanden, men om bem/el/te Aschild selv havde taget dem eller faaet dem af Mons Qvinge veed Vidnet ey at forklare, dog hørte Vidnet at Ellev Heggernes sagde jeg Vil høre om Aschild og Mons er forligte om Pængerne, da saae Vidnet at de haandtoeg hinanden at de skulle Være forligte da Mons svarede ja, og belovede at betale Aschild Nipen de Resterende Pænge om et Aar derefter, og hørte hand sam/m/e tiid at de Pænge Aschild sam/m/e tiid fick og forvarede Var 5 rdr 1 mrk 4 sk og at de pænge som endnu Restede og Mons lovede hand skulle faae Var 6 rdr 4 mrk 12 sk Videre havde Parterne ey dette Vidne at tilspørge

Det 2det Vidne Ole Olsen Langedahl aflagde ligeledis sin Eed og forklarede følgende, det hand den sam/m/e Dag 14 dage for VarsMisse paa Gaarden Langedahl da hand Var i tieniste hos Tørres Langedahl, hvor Mons Olsen Qvinge sam/m/e tiid var hørte hand ude paa Marken da Mons Olsen Ellev Heggernes og Aschild Nipen Var samlet, at bem/el/te Ellev Heggernes og Aschild Nipen tilspurte Mons Olsen om hand Vilde tilstaae at hand havde taget Aschild sine Pænge, som Mons Olsen da negtede, men da de alle kom i Tørres sin Stue sagde Mons Olsen ja lad mig have taget dem nemlig Pængerne, hvor næst Vidnet saae at Aschild Nipen med en afbrudt Liaae obnede Mons Olsens Kiste, men saae ey hvad enten Aschild toeg Pængerne deraf eller ikke, siden da de kom ind i Stuen saae hand Aschild reigned eller talte Pængerne, da hand hørte at der var 5 rdr 1 mrk 4 sk og en heel slet daler, som Mons Olsen Qvinge fra Aschild Nipen fick tilbage, lige som og Vidnet saae og hørte at Mons Olsen og Aschild, toeg hinanden i haand paa at være forligte saaleedis at Mons Olsen paa et Aars tiid derefter skulle betale Aschild de Resterende Pænge, men førend forliget var sluttet, saae hand Mons Olsen kastet sine Klær uden om bue dørren siigende til Aschild, du kand \faae/ dem paa Pængerne, hvortil Aschild sagde trænger du ey om dine Klær vil jeg lade 2de Mænd see derpaa at du leverer mig dem. Parterne efter tilspørsel havde dette eller forrige Vidne ey videre at tilspørge.

1756: 101

Citanten beklaget sig at Være bleven overfaldet af Aschild Nipen og Ellev Heggernes samt af dem bleven slagen, men ey derom at kunde faae Vidnesbyrd, i øvrigt benegtede at have giort noget forliig med Aschild Nipen

Den indstevnte vedblev sine forrige Paastand om Sagens Anstand til næste ting, da og Ellev Heggernes faaer gives Lavdag

Eragtet

Sagen gives Anstand til næste ting efter den indstevnte Aschild Nipens forlangende for ved Contra Stevning at indkalde sine Vidner ligesom og den nu ey mødende Ellev Heggernes til sam/m/e tiid forelægges Lavdag.

D/en 25de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt og da ey fleere Sager efter paaraab fremkom for Rætten blev den forfattede Restance Attestered der for 1ste og 2den termins Skatter beløber 397 rdr 3 mrk 13 sk

Mielde Skibbreede

[1756] d/en 28de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Mielde Skibbreedes Almue paa Tingstædet Nedre Mielde i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 87 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Forordninger og ordre oplæste som Ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst publiceret

Berge Litland og Erich Rachnes sin bøxelsæddel til Mons Olsen Wichne paa 1 pd: 9 3/4 Mark Smør i Gaarden Wichne dat: 21 Maij 1756 med Rev: ej dat:

2. Medea Dorothea Bugge S/a/l/ig/ H/err Iver Legangers udgivne bøxel seddel til Mons Knudsen paa 1/2 Løb 1 3/4 Mark Smør 9 1/4 Kande Malt i Gaarden Nore Wefle dat: 15 Decbr: 1755

3. Amanuensis Kierulf paa biskop Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Anders Larsen paa 1/2 Løb Smør 1 Mæle Korn 1/6 huud i Søre-Reistad dat: 24 Maij 1756 med Rev:

4. Gullach Johannesen Gierstads bøxelsæddel til Johannes Gullachsen paa 12 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Gierstad dat: 28 Maij 1756 med Rev: ej dat:

5. Mad/a/me Edvarsens bøxelsæddel til Erich Andersen paa 1/2 Løb 6 Mark Smør i Rønhofde dat: 22 Maij 1756 med Rev: ej dat

6. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Niaastad d/en 27 Nov: 1755 efter afg: Mons Larsen vide fol: 533

D/en 29de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt og da ingen Sager til dette Ting var indstevnt blev den forfattede Restance over 1ste og 2den termins Skatter attesteret der beløber 345 rdr 1 sk:

Arne Skibbreede!

[1756] d/en 31 ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Arne Skibbreedes Almue paa Tingstædet Nedre Mielde i Over værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 89 findes tilførte,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Anordninger og ordres oplæste som Ved nestforrige Skibbreede blev oplæste.

Dernæst publiceret

Skiftebrev forrettet d/en 18 Nov: 1755 efter afdøde Lars Pedersen Seim.

2. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Indre Sognstad d/en 17de Sept: 1755 efter afg: Malene Monsdatter

1756: 101b

3. Carl Friderich Proms udgivne Skiøde til Herman Danielsen paa en Søeboe og Loft med felles Vinde bestaaende i Store Sandvigen dat: 2 Jan: 1749 vid: fol: 533.

4. Evert Hansens Skiøde til Christopher Lahusen paa et Huus staaende i Store Sandvigen dat: 28 april 1756

5. Christopher Lahusens udgivne Pante Obligation til H/err Regiment Feltskier Diedrich Lexau paa Capital 150 rdr dat: 30 April 1756

6. ditto hands udgivne Pante Obligation til Hans Frørop paa Capital 50 rdr dat: 3 Maij 1756 vid: fol: 534

7. Udslettet og aflyst Niels Kiøstadius sin udgivne Pante Obligation til Kors Kierkens Skoles Forstandere under dato 8 Aug: 1755 paa Capital 900 rdr da sam/m/e efter Peter Stamans Qvittering paa samtlige Christi Krybbes forstanderes Veigne d/en 27 Martij 1756 er indfriet og betalt og altsaa af Pantebogen udslettet

8. Mad/a/me Else afg: Jochum Schrams udgivne Skiøde til Niels Kiøstadius paa Gaarden Eisvog med pertinentier dat: 6 aug: 1755

9. ditto hændes oprettede Kiøbe Contract med Johan Hendrich Grybel om bem/el/te Eisvog dat: 24 April 1755.

10. Niels Kiøstadius sit udgivne Skiøde til H/err Pastor Johan August Buttner paa bem/el/te Gaard Eisvog dat: 27 Martij 1756

11. Hr: Pastor Johan August Butners udgivne Pante Obligation til Sing/neu/r Jaen Frøchen paa hands Myntlinger Jan von de Velde Frøchen og Lydia Frøchens Veigne paa Capital 1490 rdr dat: 27 Martij 1756 fol: 535.

12. Inger Lucia Mørchs udgivne bøxelseddel til Johannes Gregoriusen paa 1 p/un/d Smør 1/3 huud i Gaarden Indre Arne dat: 13 april 1756 med Rev: ej dat

13. H/err Stiftspraust Tidemans udgivne bøxelseddel til Ole Jensen paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Tuenes dat: 22 Maij 1756 med Rev:

Og som ey Videre for Rætten fremkom af Sager eller dislige blev den af Fogden forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin attestered beløbende 510 rdr: 5 mrk 9 sk

Aastæds Sag

Anno 1756 d/en 11 Junij indfandt jeg mig paa Gaarden Nedre-Fyllingen i Schiolds Skibbreede beliggende for sam/m/e stæds efter Reqvirenten Anders Ingebrictsens forlangende at foretage en lovlig besigtelses og taxations Forrettning over hands tilhørende og paaboende Gaards Huuser med Videre efter bem/el/te hands Reqvisitions og Indvarslings Skrift dateret 5 Maij sistleeden, hvorpaa var teignet saavel min Sorenskriver Garmans berammelse til Forrettningens Foretagelse til den/n/e dag som og Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smithes ligeleedis paa-

teignede ordre til bøygde LehnsManden Niels Dyngeland paa hands Veigne at opnevne de behøvende Lavrettes og besigtelses Mænd, som LehnsManden sagde at Være følgende Jacob Jacobsen Bynes, Iver Paulsen ibidem, Lars Larsen Søraase, Lars Olsen Smøraas, Chrispinus Iversen Fiøsanger og Lars Nielsen Søraas som alle mødte, bemelte Reqvisition som Procurator Reutz fremlagde med Pænge til det stemplede Papier 6 sk paa Anders Ingebrictsens Veigne er saa lydende.

Derefter blev fremstillet de 2de Varsels Mænd LehnsMand Niels Dyngeland og Niels Stephensen for at afhiemle dette Varsel for hvem og naar sam/m/e er skeed, da de efter aflagd Eed forklarede at have forkyndt denne Varsel for Hr: RaadMand Risbrich i hands eget Paahør d/en 26 Maij sistleeden for Christian Friel paa hands Gaard Sæhlen i hands eget Paahør sam/m/e dag, for Hr: Capitain Nicol som nu møder for Vidnerne Lars Andersen Pladsen, og Lars Larsen Øfre-Fyllingen Alle paa benevnte dag, som ligeleedis møder.

Procurator Reutz for Reqvirenten forestillede for det første at hand blandt andet havde dette til Grund for denne Reqvirerede taxations og besigtelses Forrettning, nemlig 1mo at udi Skiødet findes benevnt at alle Huuser paa Gaarden skulle befindes nye og paafølgelig i

gandske forsvarlig Stand uden Aabods fald som dog anderleedis vil befindes 2do At der udi Skiødet befindes nevnt Qvern som heller ikke forholder sig saaleedis, og pro 3tio at Gaardens Inventarii Hæst skulle Være af Verdie 15 rdr da den efter Reqvirentens formeening ikke befindes af den Verdie, hvorfore Comparenten for det første begierede alt forommelte at tages udi Øye siun til Vedbørlig beskrivelse og taxation

Procurator Blechingberg mødte for H/err Capitaine Nicol som og selv ved Rætten Var nerværende og i Anledning af Citantens procedur og forestillelse udbad sig en føye Samtale med H/err Capitaine til paafølgende explication ad Protocollum.

Procurator Reutz producerede til Rættens Efterrettning og Eftersiun H/err Capitaine Nicols Skiøde til Reqvirenten in Originali af dato 24 Maij 1755 og publiceret paa Schiolds Skibb: Som/m/erting d/en 27 Maij ej anni.

Procurator Blechingberg tillige med indstevnte H/err Capitaine Nicoll efter foranførte sin Procedur til Citantens Forestillelse Replicerede, at, foruden at Citanten efter nu producerede Skiøde for meere end 1 Aar siden uden(?) Paaancke har modtaget Leverance, saa kand de af hannem som Aarsage til besigtelsen, anførte

1756: 102b

3de Poster nu efter saa lang tiids forløb ikke kom/m/e i nogen ConCideration, thi den første Post betreffende Gaardens Huuser som efter Skiødetz formeld nye ere opbygde har Citanten Acqviescered med bem/el/te Huuser i den Stand de Ved tiltredelsen befandtes, den 2den Post betreffende Qvernen da Viiser Skiødet ey at Være benevnt noget Qverne Huus men som i alle andre Skiøder under Gaardens tilliggelser benevnt Qvern og Qverne Vand, som ey anderleedis kand forstaaes, end som en Rettighed at benøtte sig af Gaardens Skove og Vandfald til Qverns og Vand Løbs Indrettelse, ligesom Ved Skiødet er givet Magt inden Gaardens rette Grændser at fiske hvor ingen tilforn har fisket, at bygge Sætter og Sæter boliger om end ingen tilforn haver bygt, at giøre Ager og Eng hvor ingen tilforn haver Været med Videre, Den 3die Post betreffende Gaards hæsten som nu Vil formeenes ikke at Være af den Værd som modtaget er, saa kand H/err Capitaine Nicoll om noget af alt dette i henseende til Skiødet og tiltrædelsen ikke indlade sig udi nogen slags taxation til Aabod sig til præjudice /: hvilket desuden af Citanten Vilde blive en taabelig proposition i henseende til forvæntende Odels Løsning af den Qvidsel (Kvissel = grein av ei slekt) som har Været Selgere til H/err Capitaine Nicoll :/ men Vil Citanten formeene at hand Ved sit Kiøb fra H/err Cap: Nicoll er bleven fornermet eller begaaet, da er H/err Cap: Nicoll Villig og hermed tilbyder sig naar forlanges at igiengive Kiøberen Citanten hands udbetalte Kiøbe Summa for Gaardens Jord og alle tilliggelser naar han/n/em med Huuserne i den Stand de nu befindes tilleveres med den besættning Skiødet om melder, nemlig 12 forsvarlige Melke Kiør 1 hæst og 3 1/2 tønde Sæde Korn af havre og anderleedis Vil H/err Cap: Nicoll i det foranførte sig ikke indlade. Hvad sig det øvrige paastevnte betreffer, nemlig Skovens og Markens Uddeeling mellem Aastædet Nedre-Fyllingen og de angrænsende Gaarder Øfre-Fyllingen Pladsen og Sæhlen da Vil H/err Cap: Nicoll /: i fald hands forrige tilbud om Gaardens Afstaaelse Vorder modtaget uden Vidløftighed finde sig med de angrændsende i Mindelighed men i Vidrig fall og siden hands udstædde Skiøde bebrever Citanten Ager Eng og Skoven saaleedis som den af forrige Opsidder brugt og benøttet er og inden de Merker som hidintil til Gaarden haver tilligget og med rette tilligge bør, er H/err Cap: Nicoll fornøyet med at saavel de indstevnte Vidner som og i særdeelished Lars Jacobsen som forhen har beboet Jorden udi 21 aar og sam/m/e

1756: 103

for et Aar qvitteret om sit og angrændsendes brug giør anviisning, og i fald Citanten efter saadan Anviisning skulle blive misnøyet Vil H/err Cap: Nicoll ikke heller Være imod at Skoven for saavidt som de grændser til Pladsen og Øfre-Fyllingen vorder sam/m/enkastet og mellem bem/el/te Jorder ud deelt dog paa Citantens egen bekostning.

Procurator Reutz for Citanten holdt det til unøtte at indlade sig i Vidløftig Protocollation for derved at opholde Forrettningen men allene til H/err Capitainens forestillelse betreffende Huuserne kortelig Replicerede at det ikke er Citantens forsætt at søge nogen Erstattning hos Capitainen i saa fald men hands nemlig Citantens Intention derved er allene at faae det beskreven hvor mange Huuser og i hvad Stand sam/m/e befindes til Efterrettning i sin tiid i fald nogen Odels Arving Gaarden skulle Ville indløse, og hvad H/err Capitainens tilbud om at Ville modtage Pænge af Citanten angaar, da erklærede hand sig dertil at hand med sam/m/e ikke kand acqviescere siden hand ikke har kiøbt Gaarden paa den Maade nemlig sam/m/e at afstaae igien. For Resten Vedblev hand at urgere paa Forrettningens fremgang først med Huusernes besigtelse og taxation.

Hvor efter Rætten begav sig ud og eftersaae Gaardens Huuse for sam/m/e at beskrive og besigtige.

Og befandtes under et Tag

1mo En Nye opbygget Stue med hos og tilbygte Melke Kam/m/er med forsvarlig bordtag og alt tilhørende inden og uden til, saa intet derpaa kunde Være at udsætte, Stuens Længde Var 8 á 9 alen og 8 alen i bredde. behøver altsaa intet til Aabod

2do Paa Vestre Siden af Stuen er et *gamlet Tømret og brøst feldigt Ildhuus, sam/m/e faar nedtages og ombygges og med nydt forbeedres til sam/m/e behøver følgende Reparation da sam/m/e er 9 alen i Længde og 8 alen i bredde

3 tylter Tøm/m/er á 9 alen á 2 rdr	6 rdr		
16 Voger Næver til hielp med den gamle á 24 sk	4		
Sper og troe samt bortag er gott og kand bruges.			
til at frembringe tøm/m/eret det gamle at nedrive og det nye			
at opbygge samt Svalerne paa begge sider at opføre og i			
fuldkom/m/en Stand at bringe anføres i Arbeys Lønn hvortil			
4re Mand i 14 dage behøves á 24 sk daglig beløber	14		
2 torvalds træer á 12 alen á 1 mrk		2	
6 Kroger á 1 sk			6
	24 rdr	2 mrk	6

Procurator Blechingberg erindrede Ved den/n/e taxation at hand fandt fornøden at oplyse taxations Mændenes Ukyndighed, thi Ildhuuset 9 alen lang 8 alen bred

1756: 103b

8 omfar høy om end ingen dør Var udgiør kun 32 stocker som er 4 stocker mindre end 3 tylter hvilcke 32 stockers frem førsel ikke kand koste meer end 2 2/3 mrk. 4re bygnings Mænd kand bygge saadant enkelt huus med 4 Naaver 1 Mand Pr: Nov 4 omfar om dagen giør 2 dage Sper og troe som ere til stæde med Svalen og tæckning 3 i det høyeste 4 dage

Procurator Reutz for Citanten ansaae det unødigt at besvare denne Erindring thi om H/err Capitainen skulle synes at Lav Rættet eller taxations Mændene er gaaen uden for billigheds Grændser som dog ikke skulle Være at formode langt mindre lovlig kand beviises da findes en Lov skreven Vey hvorleedis saadant skal blive rettet, thi Vilde hand lade baade den allereede skeede og videre behøvende Skiøn og taxation fremdeelis som før ankom/m/e paa

Dom/m/erens og de udnevnte Mænds billige behandling som de agter Lov Gemæs, og ansvarlig

Laug Rettet Vedblev deres taxation at sam/m/e er efter deres Skiøn rigtig, da derudi ey allene nu er 9 omfar men og desuden tømrede brøster, ligesom den angivne Arbeyds Lønn at fremføre og øxe tøm/m/eret samt Ildhuuset i alt at opbygge og i fuldkom/m/en Stand bringe ey er for høyt opført

Ved dette Ildhuus er tilsatt 2de smaae afdeelinger enten til Lem eller Sviinhuus af gam/m/el tøm/m/er nøttet uden bortag det 1ste af benevnte Afdeelinger Var 5 alen i længde og bredde det 2det 4 alen langt og 7 alen bred som nu i sin Værende tilstand blev taxered at Være \af/ Værdie tilsam/m/en 2 rdr:

Dernæst blev Høe Laden og Floeren begge under et Tag staaende efterseet som til taxation blev ansatt at behøve følgende

2 tylter Sper á 10 alen lang á 1 rdr 1 mrk 8 sk er	2	3 mrk	
8 tylter udskott boer til at forbedre troet med á 2 mrk med førsel	2	4	
4 torvalder á 10 alen á 12 sk		3	
30 Voger Næver til taget at forbedre med á 24 sk	7	3	
til Underslag under Floer Sperrene 4 støcker Kante veed á 8 alen og			
6 smaae Standere der til á 3 alen lang tilsam/m/en		2	12
til Arbeyds Lønn til Laden og Floren i alt	2	2	
i øvrigt fandtes bordtag med det Videre i forsvarlig Stand			
	---	---	---
	16 rdr		12

Fleere Huuser blev ey anviist til taxation ligesom ey heller Videre efter tilspørsel paa Gaarden findes da hverken Udlader eller udhuse Stald eller Qverne huus har været eller endnu er opsatt eller findes opbygt

Procurator Reutz forlangte at den anviiste hæst maatte i sin nu værende Stand vorde taxered, hvortil Mændene sagde

1756: 104

den for nerværende tiid Var af Verdie efter deres Meening 12 rdr men om sam/m/e for et Aar siden Var meere Værd \da/ og Priisen paa hæste Var høyere end dette Aar, kunde de ey videre dertil give sit Skiøn

Procurator Reutz forlangte derpaa Vidnerne til Forklaring antagne om Gaardens Skov og de gamle Merker samt hvorleedis bruget i saa fald haver Været, nemlig Lars Pladsen og Lars Øfre Fyllingen samt det aparte efter Indvarslingen godvillig mødende Vidne Erich Olsen Ladegaarden og at de efter deres aflagde forklaring følgelig Loven maatte giøre Anviisning i Marken til paafølgende Eedfæstelse, thi hvad den forrige Opsidder eller Forpagter navnlig Lars Jacobsen angaar som H/err Cap: Nicoll i sær paatrænger til forklaring da Vilde Citanten naar de øvrige Vidner ere førte nermere erklære sig hvorvidt hand kand modtage sam/m/e Vidnesbyrd uden tilkaldelse for Citanten sam/m/e at anhøre eller ikke

Procurator Blechingberg paa Cap: Nicolls Side Vilde formeene at ligesaa lidet som det ustevnte og godvillig mødende Vidne Erich Olsen Ladegaardens som et frem/m/et og Villig Vidnes Forklaring kand blive til Efterrettlighed saa meget meere Vilde hand formode at forrige Opsidderes Lars Jacobsens som nu fra Jorden og dens brug frem/m/edes forklaring kand blive *veeget aller helst i anviisning om Skovens brug mod angrendsende Ejere efter hvilken brug Citantens i rette Skiøde skal Reguleres, og ellers i alt Refererede sig til forrige tilbud saafremt Citanten ikke med forrige Opsidderes Anviisning skulle finde sig fornøyet

Reutz Refererede sig kortelig til sin forrige Paastand, med dette tillæg at det ikke staar til H/err Cap: Nicoll at føre Vidner uden lovlig tilkaldelse for Citanten, men derimod bliver det klar og unægtelig at Citantens egne Vidner efter Varselen bør stædes

Vidnet Lars Pladsen sagde sig at være 42 aar er fød paa Pladsen her Ved Nedre Fyllingen beliggende har stædse været hiem/m/e hos sin Fader Anders Andersen boende paa Pladsen har selv efter sin Faders død beboet sam/m/e stæd som bøxel Mand i 14 Aars tiid. Procurator Reutz tilspurte dette Vidne om hand ikke Veed og har hørt samt deels af egen Erfaring er bekiendt at Skifte imellem Gaarderne Nedre og Øfre Fyllingen er huuse hauene (Huusehauene) kaldet og Steenen paa Echelie i fieldet, og om ikke saavel Vidnet som hands S/a/l/ig/ Fader har holdt sig sam/m/e Merker efterrettlig uden at Viide anden Skiel og Skifte imellem sam/m/e Gaarder. 2do om ikke Vidnet paa sam/m/e Stæder kand giøre Anviisning. Til første qvestion svaret Vidnet det hand hørt at folck har sagt at Huusehauene og Steenen paa Echelie fieldet skulle Være merker imellem Øfre og Nedre Fyllingen, men om det saa er eller ikke Veed Vid[net]

1756: 104b

ey at forklare, og som disse merker skal være paa Vestre Side af Vidnetz paaboende Gaard Pladsen kaldet, har hand eller hands Fader ey holdt sig sam/m/e efterrettlig, da saadant var dem uvedkom/m/ende, eller der udi har havt noget brug, og har Vidnet ey heller hørt om andre Merker imellem benevnte Gaarder Nedre og Øfre Fyllingen til 2den qvestion svarede det hand kand anviise Huusehauene samt Steenen paa Echelie fieldet, men hvad enten sam/m/e er rette Merker eller ey kand Vidnet ey bekræfte 3tio blev Vidnet af Proc: Reutz tilspurt om hand ikke for lang tiid og mange Aaringer siden af Opsidderne paa Gaarden Øfre Fyllingen selv har hørt sige og tilstaae at forommelte Stæder vare merkerne og Skiftet imellem Øfre og Nedre Fyllingen, hvor til Vidnet svarede Ney hand af Øfre Fyllingens Opsiddere ey har hørt noget der om Reutz tilspurte Vidnet 4to om hand ikke har hørt at Hvidestenen under Fieldet som strecker sig under Fiøsanger er merke skiel imellem forbem/el/te Gaarder Øfre og Nedre Fyllingen, Vidnet svarede det Hvidestenen er merke imellem Fiøsanger og Nedre Fyllingen men ey veed om det tillige skal være et merke til Øfre Fyllingen, og har hørt der om saa tale af sin Salig Fader at den skal ligge i en Uhr med Rinden under Fieldet men dog ey kand giøre Anviisning hvad Steen det er som saaleedes kaldes 5to Om Vidnet kand forklare og anviise noget Merke Stæd efter gam/m/elt Kand og brug i Skauen imellem Nedre Fyllingen og Pladsen, der til svarede jo sam/m/e at kunde anviise efter sin S/a/l/ig/ Faders og eget brug, end og da Lars Jacobsen boede paa denne Gaard Nedre Fyllingen saavel den tiid hands fader som hand har beboet Pladsen som og saaleedis har forholdet sig længe tilforn og saalænge som Vidnet kand minde og erindre sig

Det 2det Vidne Lars Larsen Øfre Fyllingen sagde sig at Være henimod 60 aar, og beboet Øfre Fyllingen i 27 aar men i Aar frasagt sig bruget sam/m/estæds og antaget at være Huus Mand paa sam/m/e Gaard til 1ste svarede hand af Løs Snack vel har hørt om de omspurte Huuse hauene og Steenen paa Echelie i fieldet skulde Være Merker i mellem Øfre og Nedre Fyllingen, dog om Merket Huusehauene ey hørt førend nu her at sam/m/e skulle Være Merke, men om Steenen paa Echelie i fieldet har hand hørt det af løs snack for et Aars tiid siden men ey før og har Vidnet i den tiid hand har beboet Øfre Fyllingen ey holdt sig disse omspurte Merker efterrettlig dog kand Vidnet giøre Anviisning saavel paa Huuse hauene som Steenen paa Echelie fieldet,

1756: 105

for det 3die blev dette Vidne i sær af Proc: Reutz tilspurt om hand kand benevne og anviise de Stæder som efter gam/m/el Kann og brug egentlig skal være Skielrum og Skifte imellem Øfre og Nedre Fyllingen, Vidnet svarede at de Merker ham har Været underviist om af de gamle som har været hands formænd og Naboe paa Øfre Fyllingen og hvilcke Vidnet har holdt sig efterrettlig udi all hands tiid er Echelie Kleiven paa Vestre Side og paa Søre Siden af Echeli Steenen, samt i Syd Ost fra Echeli Kleiven og paa høyeste Botnehauen, paa denne Kandt Veed Vidnet ey fleere Merker at angive imellem de omspurte 2de Gaarder Nedre og Øfre Fyllingen 3die qvestion til forrige Vidne blev af Proc: Reutz forbigaaet til 4de qvestion svarede Vidnet at have hørt at Hvidestenen skal være \Merke/ imellem Øfre Fyllingen og Fiøsanger men Veed ey om Pladsen naaer derudi men Pladsens Merke naaer i Øfre og Nedre Fyllingens Merker paa Syndre og østre Side da bem/el/te Hvidsteen ligger over Gaarderne i en Nordost, kand giøre saadan Anviisning herom som forrige Vidne forklaret haver til 5te svaret Ney at ikke kunde anviise noget Merke imellem Nedre Fyllingen og Pladsen og ey har hørt \om/ noget Merke imellem sam/m/e.

Det 3die mødende Vidne Erich Olsen Ladegaard sagde at Være 53 aar gam/m/el har tient sin Fader herpaa Gaarden Nedre Fyllingen navnlig Ole Anthoniusen i 7 aar og det henimod 30 aar siden eller lidt derover, samt tient 1 aar paa Øfre Fyllingen hos Encken Gitlov efter at hand kom fra sin Faders tieniste, blev ligeleedis efter given formaning at udsiige sin Sanhed tilspurdt de fremsatte Qvestioner for forrige Vidner. til 1ste svaret Vidnet det hand veed og har hørt af de gamle at Huuse hauene, Sør hauen og Steenen paa Echeli fieldet skal Være Merker imellem Øfre og Nedre Fyllingen, og har Vidnetz Fader i sin tiid holdt sig sam/m/e Merker efterrettlig. til 2den qvestion svaret at paa bem/el/te Stæder kand hand Sc: Vidnet giøre Anviisning 3die qvestion er under den 1ste besvaret Om 4de Qvestion Viste Vidnet ikke noget at svare til Til 5te qvestion svaret Vidnet ligeleedis ey at Viide om nogen Merker imellem de omspurte Gaarder har været eller endnu findes. Procurator Blechingberg uden at binde sig til dette Vidnes forklaring i anledning af i rette lagde Skiøde tilspurte Vidnet om hand kand giøre nogen forklaring eller Anviisning paa de Kann eller Merker som Nedre og Øfre Fyllingens samt Pladsens Opsiddere udi brug holte sig efterrettlige i de Aaringer da forrige Opsidder Lars Jacobsen brugte Gaarden Nedre

1756: 105b

Fyllingen. Vidnet svarede det hand ey veed derom siden hand er for saa lang tiid siden er kom/m/et fra Gaarden Nedre Fyllingen

Proc: Blechingberg siuntes at der nu er spilt alt for megen tiid med den af Citantens fuldMægtig anstillede examination, hvorved dog intet andet kand oplyses end om Gaarderne Øfre og Nedre Fyllingens samt Pladsens Opsiddere havde giort Anviisning paa den af dennem havte upaaklagede og udisputerte brug saaleedis som H/err Cap: Nicoll strax haver proponeret med tilbud i fald Citanten fantes misnøyet om Skovens sam/m/enkastelse og Udlodning hvortil hand sig endnu Refererer

Procurator Reutz sagde at naar Vidnerne efter forhen giorte Anviisning først er blevne i Eed tagne om deres giorte forklaring Vil hand for Citanten fremføre sin nermere proposition og forestillelse til Forrettningens Sluttning og ellers angaaende det af H/err Capitain paastaaede Vidnes førelse igientoeg sin forrige exception og protest.

Procurator Blechingberg Vilde ikke saa meget urgere paa eedelig forklaring af Lars Jacobsen som H/err Cap: Nicoll har histered han/n/em som forrige Nedre Fyllingens Opsiddere til at Confereres med de førte Vidner, saa som Øvre Fyllingens Opsidder Lars Larsen og Pladsens Opsidder Lars Andersens forklaringer, og tager Vel Citanten og fuldMægtig ikke fortrydelig op om hands Udsigende og declaration om brug efter Kann og Merker bliver over eenskom/m/ende.

Procurator Reutz formodede og paastoed lovlig Rettergang og imod all uordentlighed der udenfor kraftigst protesterede.

Christian Friele indfandt sig under Forrettningens holdelse og forlanget følgende tilført, at som han har ikkun havt Sæle i en kort tiid, saa har hand end nu lidt bekymret sig om Skoven og dens grænse Skiel, og naar en saadan Forrettning skal foretages, ville hand gierne at det kunde skee med alle de angrænsende Naboer under een Forrettning og deres samtlige tilskud og Samtøcke; Skulle Anders Nedre Fyllingen nu Ville Viise grændse Skiel imellem sin og Sæle Skov har Comparenten der intet imod, dog uden hands tilskud i bekostning, da hand i saafal vil efter besigtelsen nermere erklære sig

Hvorefter Rætten begav sig ud for at efter see det første Lars Pladsen andgivne Kann eller holte Merke imellem Gaarden Nedre Fyllingen og hands nemlig Vidnetz paa boende Gaard Plassen, og det i Geleyde af Gaarden Nedre-Fyllingens forrige beboere Lars Andersen hvorda alle tillige med Citanten forføyede sig til Sæle Mer-

1756: 106

ket som i mod Søder (Sør er) liggende hvor det ligger en stor Steen med et hvidt blick paa vestre Kanten og i en Myhr liggende Nordunder en høy Little Lyshovden kaldet, derfra i lige streckning Nord efter i Gaarden Plassens bøegierde, derfra i sam/m/e streckning og Videre Nord efter I Reedehauen, som og kom over eens med forrige Opsiddere Lars Andersens forklaring, saa disse 3de angivne merker efter Citantens declaration og Vidnetz forklaring skal for efter tiiden blive efter deres foreening anseede for rette Merker og Grendse Skiel imellem forbenevnte Gaarder Pladsen og Nedre Fyllingen, hvormed H/err Capitaine Nicoll som Ejer af Pladsen Var fornøyet,

Procurator Reutz for Citanten da hand fornam at ingen Grede kunde findes udi Lars Larsens Øfre Fyllingens Forklaring sær uden Anviisning og det nu er saa seent paa Aftenen Klocken mod halv Otte at Rætten ey længere kand opholdes det og fornem/m/es at ingen mindelig foreening i mellem Øfre Fyllingens Opsiddere og Citanten om Grændse skiellet til dessens fastsættelse kand erholdes, saa declarerede Citanten at hand Var nødsaget at holde sig til de merker som for ham er berettet siden hands leylighed ikke er at anvænde fleere Omkostninger med Rætten herpaa Aastæden at faae satt og hvorfor hand begierede forrettningen efter det passerede sluttet og tillige frafalt anviisning af det andet Vidne Erich Olsen Ladegaarden og paafølgende Eedfæstelse.

Procurator Blechingberg for H/err Cap: Nicoll fandt fornøden at erindre at hvis ikke Citanten og fuldMægtig selv havde spilt tiiden med examination og Confundered Vidnet Lars Larsen med qvestioner saa kunde Ved bem/el/te Vidnetz Anviisning hvorpaa Vidnet sig haver beraabt og været Villig bleven lige saa god grede om Øfre og Nedre Fyllingens merker og brug som ved 1ste Vidnes Lars Pladsens Anviisning er skeed, og saaleedis vil H/err Cap: Nicoll fremdeelis ved øvrig Fyllingens Opsiddere holde sig forrige upaaanckede Merker til brug efterrettlige.

Procurator Reutz havde herimod ey Videre at erindre, thi bliver denne Sags Omkostning for denne dags Forrettning bereignet

Stemplet Papier til forrettningen 24 sk en dags forrettning paa Aastæden 3 rdr Skydtz fra og til min Gaard som er 3 1/2 Miil er 2 rdr 2 mrk diet pænge 1 rdr 2 mrk for de 6 Laug Rettes Mænd for forrettning og Reyse á 1 mrk 8 sk Lehns Manden for Laug Rettes tilvarsling og mødende ved forrettningen 3 mrk Fogden for Opnevnelse 2 mrk, for uden hvis ved Actens Udstædelse efter dens Vidløftighed paa kom/m/e kand som Reqvirenten haver at udbetale tilsam/m/en 9 rdr 1 mrk 8 sk

Procurator Reutz forlangede at hands Sallarium med 4 rdr maatte tilføres.

1756: 106b

Aastæds Sag!

1756 d/en 14 Julij indfandt jeg mig paa Gaarden Mellingen i Radøe Skibbreede for sam/m/estæds i følge Elling Knudsen og Mons Endresens udstædde Stevne Maal af 11te Junij og den derpaa teignede beram/m/else at holde en Aastæds begrandskning imellem Citanternes brugende Jordeparter i denne Gaard paa den eene Siide og deres Jord Ejere H/err Told Inspecteur Wilhelm Gielmeydens brugende Jordeparter paa den anden Siide med Videre efter Stevne Maaletz Indhold, til bem/el/te Forrettnings holdelse frem lagde Lehns Manden Knud Olsvold Fogden H/err Kam/m/e Raad Smithes til ham ergangne Ordre under 16 Junij sistleeden paateignet Citanternes Reqvisition om Lav Rettes Opnevnelse hvorefter hand anmelte at have opnevnt de nu her ved Retten mødende 6 Laug Rættes Mænd 1. Anders Johannesen Børcheland 2. Ole Tørresen Vaxtaule 3. Thomas Monsen Børcheland 4. Elling Knudsen Soleim 5. Willum Christiansen Ystebøe og Mons Christiansen Ystebøe, hvorefter da Rætten saaleedis var satt og Fogdens Ordre oplæst, ligesom og Parterne paakalte.

Citanterne fremlagde den udi denne Sag udstædde Stevne Maal Contra H/err Inspecteur Gielmeyden som med dens paateigning om lovlig forkyndelse saaleedis er lydende.

Lehns Manden Knud Olsvold og Rasmus Tolleshaug blev paaraabt og eedelig afhiemlede det de lige efter paateigningen har d/en 15 Junij sistleeden forkyndt det oplæste Stevne Maal for Told Inspecteur Gelmeyden i Bergen og for de 2de i stevningen benevnte Vidner Niels Bircheland og Niels Instebøe som begge møder, men ey for Niels Sæbøe som og er fraværende.

H/err General Skibs Maaler og Told Inspecteur Wilhelm Gelmeyden histerede sig persohnlig for Rætten tillige med hans antagne FuldMægtig Procurator Jacob Preus som forestillede at saa meget det falder under Velbemelte hands Principals Forundring hans Leylændinger Elling Knudsen og Mons Endresens saa selsom/m/e saa meget uartige Opførsel imod mehr Velbem/el/te H/err Geelmeyden som deres nu

1756: 107

Virkelig Værende Jordrott, ved udstyret og ham ankyndiget Citation, hvilcken bærer Navn af Contra Stevning da dog Comparenten med hans Principal ikke finder for sig nogen Hoved Stevning fra hans Haand udferdiget til Aastædet imod besagde hands 2de Leylændinger eller at Comparentens Principal i nogen slags tilfelde ved Stevne eller Søge Maal imod besagde 2de Leylændinger haver underkastet sig denne Respective Rættes Grandsknings behanling og paafølgende Dom i nogen slags deel af de Poster som Leylændingernes nu anhængig giorde Citation indbefatter, saa meget meere formeente Comparenten at disse 2de Leylændingers Citation er lovstridig og paa en Vand Grund bygget, Vel tilstaar H/err Geelmeyden at hand af necessite for disse Leylændingers Competente Foro haver maattet søge dem for Resterende Landskyld og Rettighed af deres tilleyede og besiddede brug, og sam/m/e hands prætentions Sag hviiler endnu for Værnetinget under behandling til Videre prosecution og paafølgende Dom, men H/err Gelmeyden kand ingenlunde persoadere sig at troe at disse 2de Leylændingers attraaende dissing ved og under denne deres Stevning skulle eller kunde miskes udi H/err Gelmeydens forhen anlagde Sag for deres foro, eller og at den af H/err Gelmeyden imod disse hans Leylendinger anlagde Landskylds Sag, kand eller bør indlem/m/es med denne Rættergang, og saa leedis paa enten af Parternes Siide orddeelis under een og selvstændige Rætter gang, som Leylændingerne siunes at have Smag udi, og saaleedis her paa Stæden ved Dom afgiort. Thi haabede Comparenten at Leylændingernes nu

anhængig giorde Citation in totum Vorder afviist Men ikke disto mindre benægter H/err Gelmeyden aldeelis at hand hverken haver fordret eller taget meere Landskyld eller Afgift af disse Leylændingers tilleyede brug end i forrige Ejeres tiid af dem og deres Formænd i bruget haver Været ydet, og formedelst deres Maj/este/ts allernaadigste Lov er billiget, hvilket i sin tiid nermere skal Vorde illustrered og legitimered, paa det Stæd hvor H/err Gelmeyden haver anlagt sin til Leylændingerne havende Prætentions Rætt og Indtale, H/err Gelmeyden tilstaar ellers, selv at bruge og

1756: 107b

høste det slette støcke Mark som disse hans 2de Leylændinger nu dog forgieves Vil have ham fratvungen, det vil og befindes i Sandhed og i bekiendelse saavel af disse 2de Leylændinger som de andre omboende Naboer, at berørte slette støcke Enge Mark aldrig og i ingen tiid haver henligget til disse Leylændingers Leye Maal, og saameget mindre hverken forhen eller siden været begreben under og i deres {bre} meddeelte fæste breeve, paa følgelig at de og aldeelis ingen Rætt haver at paastaae at sam/m/e til deres brug bør hen lægges, ligesom og H/err Gelmeyden reent ud declarerer ingenlunde at tilstaae dem minste Fods bredde og Længde til og udi sam/m/e slette støcke Enge mark, og sam/m/eledis bliver det og at ansee med Øje jorden udi hvilcken tidt bem/el/te 2de Leylændinger uden aller ringeste Hiem/m/el Adgang og føye intenderer at tilvinde sig helvten, thi sam/m/e har med det forrige ingen tiid fuldt nogen deres brug, men af Alders tiid været og forhaabentlig bliver et Virkelig Dependent af det brug H/err Gelmeyden sig selv benøtter, thi begribes ikke til hvad Ende at disse Leylændinger sig selv til fortrøden Udgift og pænge spilde samt at paatrænge H/err Gelmeyden ufornøden kostbar Rætter gang Vil aftrænge ham de ting som de ingen Rætt haver til, eller med noget lov gyldigt Instrument og heller ikke lovfaste Vidner skal kunde gotgiøre at have været fult deres brug men henligget under H/err Gelmeydens eget brug, og hidindtil ukiert af nogen hands Leylændinger, thi hvad den af Leylændingerne udi Citationen paaskrydende Forpligt eller tilsagn som ved Alvestrøm/m/en skulle Være passeret angaaende disse Leylændingers attraaende tillæg afstaaelse og indrøm/m/else for dem, nemlig det slette støcke Enge mark af 8te til 9 Læs høes Afling er angaaende da declarerer end H/err Gelmeyden at hand ingen Forpligt og tilsagn enten muntlig eller saa meget meere skriftlig haver engageret disse 2de Leylændinger, anden end hvad brug

1756: 108

den/n/em ved deres fæste breve ere forundte og af dennem udi H/err Gelmeydens Forfædres tiid haver nødt og besiddet det selvstændige brug, og hvad de med Rett bør have og tilkom/m/e skal dennem ubehindred følge, men at Hr: Gelmeyden i øvrigt Vil lades med Rolighed og af den/n/em uden for deres Grændser være uporret. Comparentens Principal ønskede ellers gierne at disse hands 2de dristige og fast oprørske Leylændinger her i Rætten vilde fremtone som og kraftigst æskes og protesteres paa enhver deres given bøxelbrev til Rættens og Sagens nermere Oplysning, og for deraf at udfinde om udi sam/m/e deres bøxelbreeve befindes benevnt nogen Part eller Andeel enten udi Øde jorden eller det nu af Leylændingerne nu paasøgende slette støcke Enge Mark, da det ellers forhaabentlig Vil findes klart, og nermere i tiiden oplyses at Jorden in Specie et Genere er i den sam/m/e stand som da den af Ejeren H/err Gelmeyden blev kiøbt og det uden aller minste Forandring af den tiid som den nemlig Jorden haver Været fult H/err Gelmeydens forfædre, saasnart nu Comparenten med hands Principal haver bemerket hvorleedis det skal have sig og af Rætten Vorder optagen i hvad tilstand denne Leylændingernes saakaldet Contra Stevning skal ansees følgelig formelte Comparentens procedur da Sagen ellers ikke findes beklæd med nogen

Comparentens Principals foregaaende Hoved Citation her til Aastæden, samt og om Rætten i Relation af alt forbem/el/te Comparentens tilførte imod Comparentens gode Formeening skulle admittere nogen af de indstevnte Vidner, da Vilde Comparenten tage nermere Messyres til hans Principals Rættes Videre Forfægtning og fremmelse, og derudinden forbeholdt ham alle Lovens benaadninger, og altsaa for det første afvartede Rættens retviise Eragtning.
Citanterne sagde det deres Ejer H/err Told Inspecteur Gelmeyden ey en skilling meer i Skatt af sine 2de Jorde parter end de nemlig Citanterne af deres som alle er lige i Skyld svarer hvorfor de og formeener at deres Jorde-

1756: 108b

parter bør Være lige saa gode som deres Ejeres, og som der 4re gange har været Jordebytte saavel paa deres som Ejerens Parter men ey blevet ved magt staaende, saa at deres forrige Ejer Cancellie Raad Gelmeyden har lovet at de skulle faae sin Rætt i deres Jordeparter lige imod hands Jordeparter, som og er skeed af ham for 28 aar siden, da hand i stæden for det nu omtvistede Engestøcke som i fra gam/m/el tiid har henhørt til deres Jordeparter og hand lagde til sine Parter tillagde Citanten Elling Knudsen og Endre Gullachsen halveparten i Ødejorden, og stod denne foreening saaleedis i 5 á 6 aar, men siden blev det dem og forbudet, og har ey videre end nu deres bue Rock (buråk) over sam/m/e Ødejord ey heller har de siden den tiid havt nogen Andeel eller brug i bemelte Slette Marke støcke, dog har det været *ham (dem?) belovet af Cancellie Raaden at efter hands død skulle de faae det igien under deres brug, og altsaa paastaar at saa vel Engestøcket som og den halvepart i Ødejorden som af fellis Udmarck er intaget, maae tillægges deres Jordeparter, som og at Rætten vil eftersee og skiønne om sam/m/e ey med Rætte bør tillægges dem, lige leedis anmelte Citanten Mons Endresen at hands itzige Ejer H/err Inspecteur Gelmeyden haver for 3 aar siden belovet ham Engestøcket tilbage uden videre Omkostning, som ey til den/n/e tiid er skeed.
Dernæst fremlagde Citanten Elling Knudsen sin af Knud Gelmeyden meddeelte bøxelseddel dat: 3 Nov: 1734 og 1 Decbr: sam/m/e Aar publiceret hvorefter ham er bøxlet 1 Løb Smørs Landskyld i Gaarden Mellingen, dernæst lige leedis fremlagde Citanten Mons Endresen sin bøxelseddel udgivet af H/err Inspecteur Wilhelm Geelmeyden d/en 30te April 1751 og d/en 15 Maij sam/m/e Aar publiceret, lige leedis lydende paa 1 Løb Smørs Landskyld i Gaarden Mellingen, som de begge holder at Være høyere end hvad de skatter for, da de til Deres Maj/este/ts skatter for 2 p/un/d 6 Mark Smør, som da er 3 sk/illing/s Jord meer til Ejeren de landskylder af, det de med deres landskylds og Skatte bøger beviiste, som de til den ende producerede, og siden de har udlagt saa anseelige bøxler formeener de i det ringeste at nyde

1756: 109

Rætt og Lige i Gaarden, ligesom de og paa deres egen bekostning har opbygget alle Jordepartens Huuse untagen en høe Lade som de begge af Ejeren fick til brug Og som Hr: Inspecteur Gelmeyden til deres Værneting har indstevnt dem for Resterende Landskyld har de været foraarsaget at forlange Sagen udsatt til det ordinere og først holdende høsteting for imidler tiid at faae deres Sag ved denne Aastæds begrandskning oplyst hvortil de Ved denne deres Contra Stevning har tilvarslet deres Ejer, forlanger altsaa at det omtvistede Enge støcke som og Øde jorden maae tages i Øye siun nu ved Rættens Nerværelse.
Proc: Preus for itzige Ejer H/err Inspecteur Geelmeyden lod tilføre, med formeening at alt hvad de saa kaldede Contra Citantere nu inden Rætten haver fore bragt og opført af Protocollum er en idel og blott Snack og tale uden aller mindste Ved føyet Legitimation enten af sandrue brevskaber eller Lovgyldige Vidnesbyrd, og saameget dismindre kunde Comparenten formode at sam/m/e bør kom/m/e i Consideration og Reflecteres paa, og heller

ikke derpaa kand grundes nogen fastsettelse til denne Rættes biefald efter deres nemlig Citanternes Paastand at tage nogen tilleyede Jordeparter og heller ikke enten det paastevnte slette Enge støcke eller Ødejorden til Siun og til Grandskning Være sig enten imod hinanden eller imod den Andeel som Ejeren for sig selv af Jorden haver taget til brug, hvorfor og Comparenten til allerunderdanigst følge Lovens bydende protesterede imod saadan Citanternes attraaede {behav} begrandskning og Rættens behandling, lige som og Comparenten sam/m/eledis i Kraft af Loven imodstoed Vidners førelse om Ord som enten af forrige Ejer som for rum/m/e Aar ere hendødde eller af itzige Ejer for faae eller fleere Aar *en (er) henledne skulle være udtalte, hvilcke ellers med andre her af udflydende Omstændigheder hermed Vorder Ejeren H/err Gelmeyden Reserveret nermere at demonstrere og deducere, hvad ellers angaar disse Citanteres nu fremlagde bøxelbreve, da observerer forhaabentlig Rætten i Confrontation med de anviiste Skattebøger at omendskiøndt besagde bøxelbreve Vel lyder for enhver i sær

1756: 109b

af disse Leylændinger paa 1 Løb Smørs Leye, saa haver dog hverken forrige Ejer afg: Cancellie Raad Knud Geelmeyden eller nu hands Efter Mand H/err General Skibs Maaler og Told Inspecteur Geelmeyden ikke affordret eller oppebaaret disse Leylændinger meere Landskyld og anden Rettighed af deres tilleyede Jordeparter end for 3/4 deel Løb Smør og meere haver Leylændingerne ikke betalt, øvrigens Vedblev Comparenten Preus sit forrige tilførte, og uden Videre nu til Procedur at henskride afvartede Rættens Eragtning.

Eragtet

Da Citanterne Ved deres Jord Ejeres Stevne Maal sist leeden Som/m/erting inde værende Aar for Værnetinget er indkalte for Resterende Landskyld af begge deres her i Gaarden Mellingen brugende Jordeparter, som de har foregivet er dem for høyt bereignet i henseende bem/el/te deres Ejer H/err Inspecteur Gielmeyden har under sine ved Forpagtere brugende Jordeparter et Enge støcke som de formeener har henhørt og bør følge deres brug og bøxlede Jordeparter, og til den ende forlanget Udsættelse i Sagen til næst holdende Høsteting for imidlertiid i deres Jord Ejeres Lovlige tilkaldelse at tage bem/el/te omtvistede Enge støcke af Rætten begrandsket og deres Jordeparters tilhørende Anpart paaskiøn/n/et alt saa kand saadan Paastand Hr: Inspecteur Gelmeyden Ved sin FuldMægtig har ladet tilføre ey hindre hands Leylændinger og Contra Citanternes lovlige udfærdigede Stevne Maal, at jo den forlangde begrandskning bør nu at skee, og det omtvistede paaskiønnes, saavidt her paa Aastæden bør og kand, forinden Sagen til doms for Værnetinget sluttes, hvor Parterne nermere med sine endelige I Rettesettelser bliver henviist, Hvad de indstevnte Vidners antagelse angaaer Sc: om {efter} Ord passerede for nogle Aar siden, faldne imellem \itzige/ Jord Ejer, og Citanterne hands Leylændinger i henseende det ey er nogen injurie Sag, hvor om skal Vidnes, men et Løfte og accord, som skal Være indgaaet, admitteres

1756: 110

sam/m/e til forklaring, da Vidnerne nu møder her, og efter indkaldelse erbyder sig der til.

Procurator Preutz paa Hr: Gelmeydens Siide Reserverede ham lovlig paaancke over Rættens affattede Kiendelse for Ober Rætten i beleylig tiid.

Og efter at Rætten med Parterne havde taget til deres Maaltiid en tiimes tiid, blev de indstevnte Vidner Niels Knudsen Bircheland og Niels Olsen Instebøe fremkalte til forklaring og efter at behørig formaning Var dem gived at Vogte sig for MeenEed aflagde sin Eed og forklarede følgende,

det hand (Niels Knudsen Bircheland) for 3 aar nest kom/m/ende Høst, hørde i Alvestrøm/m/en da Ting holdtes sam/m/estæds at Mons Endresen tilspurde sin Ejer H/err Inspecteur Geelmeyden om hand kunde faae det got som forhen var bortaget, men veed ey hvor udi det bort tagne bestoed, hvortil Ejeren svarede Leylendingen vii skal forliges derom, men meeere kand Vidnet ey erindre at være talt. Preutz tilspurte Vidnet om der under den omvuden Tale imellem Ejeren H/err Gelmeyden og Leylændingen Mons Endresen blev nevnt det nu omtrettende slette Engestøcke, samt og om nogen Anpart for ditto Leylænding og den 2den Leylænding Elling Knudsen udi Ødejorden nogen af dennem til gotgiørelse. Vidnet svarede ey at kunde erindre sig det omspurte.

Det 2det Vidne Niels Olsen Instebøe efter aflagd Eed forklarede, det hand 3 Aar nestkom/m/ende Høst hørde i Alvestrøm/m/en da Tinget sam/m/e tiid holdtes i Tingstuen at Mons Endresen talte til sin Ejer Inspecteur Gielmeyden om et bøe støcke som hands Formand har havt tilforn og hand Vilde have tilbage fra sin Ejer, men blev ey talt om hvor sam/m/e Engestøcke skulle Være beliggende, hvortil Ejeren svarede du skal faae det igien og blive forligt, men Elling Knudsen Var ey paa Tinget til stæde sam/m/e tiid, det Elling og nu for Rætten tilstoed, til Procurator Preutzes frem satte qvestion for forrige Vidne \som/ blev og tilspurdt dette Vidne, som blev lige leedis alt som af forrige Vidne besvaret.

Parterne havde efter tilspørsel disse Vidner ey Videre at qvestionere.

Citanterne Reserverede sig til at indkalde fleere Vidner om fornøden giøres nemlig Niels Sæbøe som ey til denne tiid har faaet Varsel som og Mons Monsen Instebøe Peer Lassesen Nesbøe, \og/ Ole Johannesen Solen, samt Mons Monsen Giere til hvad Tiid og Stæd Sagen det udfordrer.

Derefter forføyede Rætten sig ud for i følge Stevne Maalet og den ergangne Eragtning at tage under begrandskning det omtvistede Støcke mark

1756: 110b

hvor da i Parternes Nerværelse af Citanterne blev anviist et ved Mons Endresens Huuse staaende stor Esbetræ som Viiser bøemerket imellem Jord Ejerens \2de/ Jordeparter paa Søndre og Citanternes brugende Parter paa Nordre side fra sam/m/e Esbetræ paa den saa kaldede Østre Part hvor en Veite Nord efter i Dam/m/e Hiørnet paa Østre Side af det omtvistede bøestøcke findes, blev bredden efter en udstragt Snoer opmaalet som da befantes at Være \fra Nord til Søer/ 28 favner, i længde fra bem/el/te Esbe træ og Vest efter, først til Ager Reenen blev lige leedis med snoer maalet at Være 41 favner, der fra over Ageren i lige linnie ligeleedis i Vest over til brottet af den gamle, dog paa sam/m/e stæd sumlige Steen Gaard, 76 favner, tilsam/m/en 117 favner i længde, paa Vestre Parten paa det smaleste af sam/m/e omtvistede bøestøcke ligeleedis efter maalet bredden, fra Nord til Søer, som befantes at Være 13 favner.

Derefter begav Rætten sig efter Citanternes forlangende og Anviisning Øst efter og imod Søen, hvor Haagaarden i forrige tiider har været, og kiendelig Viises at have strecket sig lige fra Øst ved Søen langs det ommelte Esbetræe og i Vest over brottene til den forhen anviiste støcke Steengaard paa Vestre Side hen imod Udmarken, hvor efter Laug Rettet skiønnede at denne Merkes gaard eller haagaard hvoraf beviis, som melt er seet, maae have været rette Skilsmisse Grendser imellem Citanternes 2de parter paa Nordre og Jord Ejerens 2de Parter paa Søndre Siide eller deelet Gaarden i 2de lige Parter, da saadanne Merker og haagaarde støer findes efter Laug Rættes Vidende paa alle de om Og hos liggende Gaarder sam/m/e Ejer tilhørende, og over bemelte Gaarder strecker sig ligesom paa denne Gaard fra Øst eller Søen vest over til deres Udmarker. Videre blev efter Citanternes begier af Laug Rettet skiøn/n/et at der paa det omtvistede og opmaalede Engestøcke kand høstes 10 á 12 Læs høe, og altsaa blive tilstreckelig til 2de Kiørs foster Videre efter Citanternes tilspørsel om ikke dette omtvistede

Engestøcke var særdeelis got, og om der ey i sam/m/e fandtes en Ager hvoraf efter det formeente Merke deres parter burde tilfalde et støcke, der til Laug Rettet ey kunde andet end tilstaae at jo dette Støcke Mark Var meget got og med Græs begroet

1756: 111

som og at merket som før er melt blev anviist at gaa over Ageren, saa de ansaae sam/m/e støcke Enge og Ager bond til 1 1/2 skillings Jord eller 9 Mark Smørs skyld.
Derefter begav Rætten sig til det 2det i Stevningen Mentionerede Stæd Ødejorden kaldet, hvorudi Citanterne paastaar at nyde Andeel, sam/m/e er paa Nordre Side fra Citanternes 2de Jordeparter beliggende, og fra sam/m/e efter forefundne Garstøe adskilt lige leedis fra Øst til Vest tversover, og mod Nord strecker sig lige til Gaarden Østebøe, sam/m/e Ødejord bliver af Jord Ejerens Forpagtere brugt til Høeslette, og er af et anseeligt stort begreb, lige som derpaa og findes tem/m/elig got Græs og i Tiiden kunde blive meget bedre, men for nerværende tiid, naar det derpaa Voxende Græs bliver nogenleedis vel indsamlet og høstet, kand deraf faaes Foer til 5 á 6 Kiør og altsaa af bonite kand ansees lige mod 5 skillings Jord, i fald den paa sam/m/e Maade til Høe slette bruges, og ey som tilforn til Som/m/er beite Citanterne forlangede end videre, at Rætten vilde tage under begrandskning og Øyesiun deres 2de brugende Jordeparter, for derefter tillige at oversee de 2de andre, som Ejeren bruger, samt tillige skiønne om de eller Formænd har sparet Fliid, som Leylændinger at forbedre deres brugende Jordeparter, og om de til Jevnet og forbedring ey høylig er trengende saavel til det omtvistede Engestøcke, som halvdeelen i Ødejorden, Hvorefter Rætten over alt besaae Citanternes anviiste Jordeparter, og fornam at Veiter paa mange Stæder i Myren var optagne og i stand holte, men end og at mange Stæder udi deres bøe Var meget ringe og tyndt Græs, som formedelst Mosse og Steen kunde ey væntes at blive forbedred, da derimod de øvrige 2de Parter befandtes i henseende til Jorden bedre og med jevnere og tyckere Græs begroet, og altsaa exciperet det omtvistede Enge støcke og Ødejorden ubenevnt, var for sine Parter og Skatte skyld i alt saa gode som Citanternes, i fald det paasøgte Engestøcke og halv deelen i Ødejorden bliver deres Parter tillagt.
Og som dagen til ovenstaaende begrandskning og det der over forfattede Skiøn forløb indtil silde paa Aftenen bliver Sagen til i Morgen tiilig udsatt til Parternes Efterrettning, da Rætten igien Klocken 7 slætt holdes.

D/en 15de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt hvorda Procurator Preus mødte og forlangte det i Gaard beskrevne Skiøn og passerede oplæst som blev ham bevilget.

1756: 111b

Procurator Preus lod tilføre at det nu og fremdeelis bliver i Rættens bekiendelse at den Gaards dag passerede besigtelse og Opmaalning paa det paastevnte Støcke Engeslette er skeed efter Leylændingerne Elling Knudsen og Mons Endresen deres egen blotte Anviisning og løse Udsiigende, tvertimod Ejeren H/err Geelmeydens Paastand og Samtøcke, det Remarqveres og at Dom/m/eren med Laug Rettet uden for disse Leylændingers Stevne Maal og imod Ejerens Samtøcke og Villie haver foretaget sig Siun og Grandskning til paafulte og nu oplæste Laug Rettes Sentiment over Ejeren H/err Gelmeydens egen besiddende Andeel af Jorden over hvilken behandling i et og alt saavel som og hvad der betreffende Ødejorden uden Ejerens tilladelse og bieværelse er Vorden behandlet og skiøn/n/et end dog sam/m/e deres skiøn ikke er fæstet paa lovfaste Vidners Udsiigende eller lovgyldige brevskaber men saa meget meere Leylændingernes troeløse berettning og forestillelse, Ejeren H/err Geelmeyden forbeholt sig lovformelig Paaancke i sin tiid og paa sit Vedbørlige Stæd.

Dernæst fandt Comparenten Preus sig anleediget, til forbesagde Leylændinger Elling Knudsen og Mons Endresen følgende Pant til deres forventende Giensvar at fremsætte nemlig om de nu som Gaards Dag her for Rætten Vedstaar at det besagde Gaars dag op maalede Støcke Enge Mark haver Været byttet ligerviis som til Mons Endresens formands brug for 28 Aar henleden skal Være skeed og at sam/m/e støcke Engemark ikkun et aar efter byttet af Mons Endresens formand i bruget Været brugt, item og om den 2den Leylænding nu som sig opført Citant i all den forbesagde tiid af 28 aar haver havt omtrettende støcke Enge Mark under sit tilvundne brug og i det Aar efter at forbesagde bytte skulle være passeret. Leylendingerne svarede det nemlig Elling Knudsen sam/m/e Aar da byttet skeede og er 28 Aar siden sloeg tillige med Endre Gulachsen det nu omtvistede Engestøcke og i sam/m/e ligeleedis opbrød et støcke paa den Ager som i sam/m/e Engestøcke er liggende, den anden Endre Gulachsen har efter Mons Endresens siigelse ligeleedis opbrødt i sam/m/e Engestøcke 2de smaae Agre som endnu er i brug af Hr: Gel-

1756: 112

meydens forpagter.
Preus fandt sig beføyet at fremsætte endnu følgende Subqvestion, om disse 2de Leylændinger siden det af dem benevnte Aar nogensinde haver brugt formelte omtrettende Støcke Enge Mark, Leylændingerne siiger det de ey har brugt Engestøcket i 28 aar, men de 2de Agre støcker som Endre Gulachsen opbrød er for 10 aar siden ligeleedis kom/m/et fra den Part Mons Endresen nu bruger.
Derefter paastoed Procurator Preus at tiit forbemelte Leylændinger nu Reel bør declarere om de attraaer Sagens Udfløttelse her til Aastædet eller deres ordinaire Værneting og det første til hvilken tiid, paa det Ejeren H/err Gelmeyden i midlertiid og betiidelig kunde see sig om Contra Stevnings Udferdigelse til og mod disse hands Leylændinger hvilken Contra Stevning med Videre af hands Rætt til Vedbørlig Satisfactions Indtale ...(?) paaførte Rættergang Comparenten med Lov toeg hands Principal forbeholden
Leylændingerne vilde formeene at de anviiste Merkes og Haae gierder vil blive tilstreckelig nok at beviise deres Rætt hvor for de for at undgaae Videre bekostninger {de} vil lade Sagen til Værnetinget blive udfløttet.
Til sist forlangede Procurator Preus behageligst Vilde meddeele ham eller hands Principal Com/m/unication og Gienpart af Protocollen om noget Vist af det her for Rætten Gaars dag og den/n/e rettes dag passerede Leylændingernes tilførsel til Protocollen, som og hvad af Dom/m/eren og Mændene for besagde Gaarsdag er siunet opmaalet begrandsket og skiønnet, og i forhaabning sam/m/e forderligst at nyde, for der efter at indrette Ejeren H/err Gelmeydens forhen urgerede Contra Stevning og Videre observere hands Tarv til hands Rættes prosecution, til hvilcken Ende Comparenten Preus paa sam/m/e Instrumentes beskrivelse, dog paa ustemplet Papier, leverede 3 mrk, og om meere derfor skal erlægges skal sam/m/e præsteres imod Copiens Overlevering
Citanterne forlangte ligeleedis Copie af det passerede for at Consulere deres Procurator siden de selv er ukyndige, om deres Sags tarv.
Citanterne til sist tilbød sin Ejer at i fald hand siunes at det paastaaende Støcke Mark og halvedeelen i Ødejorden som efter formeente Rætt er tilhørende deres parter \bliver for meeget/ vil de tilbyde naar sam/m/e Var..(?) tillægges at kaste Lodder med Ejerens 2de Jordeparter.
Ejeren dertil sagde at hand holdte Leylæn-

1756: 112b

dingernes nu sist tilførte aldeelis ikke værdig ringeste besvarelse, men derimod i et og alt Referede sig til sit forrige og forhen tagne Reservation.

Videre toeg Citanterne sig Reserveret ved Overlæg af sin Procurator at besørge sin Sags tarv.

Og som Parterne paa enten af Siderne ey havde videre at tilføre blev Forrettningen saavidt passeret er sluttet og dens bekostning bereignet for Laug Rettet og Dom/m/erens Nerværelse paa Aastæden i 2de dage 8 rdr: Fogden for Mænds opnevnelse 1 mrk Lehns Manden for Laug rettes tilvarsling og møde i 2de dage 4 mrk, for uden hvis der til det Stemplede Papier og dessens beskrivelse medgaaer efter detz Vidløftighed, tilsam/m/en som nu Citanterne udtælger tilsam/m/en 8 rdr 5 mrk, hvad videre for Skydtz og diet Pænge angaaer da skal ved Actens Udstædelse sam/m/e blive bereignet.

[Alenfit Skibreede]

Anno 1756 d/en 6 Augustij følge Hans Excellence Hr: Stiftsbefalnings Mand von Zitzingongs Ordre og Consitution som tilføres Acten under No: 1. indfandt Jeg Johann Friedr/ich Cramer mig med de af Foegden Velædle og Velb/y/r/dige Rasmus Smith opnefnte Lav Rettes Mænd vide Acten tilført No: 2.

Og da fremstoed Mr: Preben Hansøn paa Hans Principals Hr: Sorenskriver Garmans Moeders Karen Friman Sal: Johann Garmans weigne og i Retten fremleverede Eet Stefnemaal efter at Retten war sadt med opnefnte Lav rett, Peder Haaversøn Nesse, Ole Monsøn Sporcheland, Anders Larsøn Hopland, Anders Joensøn Elsaass, Jacob Siursøn *Nodre Elsaas, og Hans Knudtsøn Bøgevold. alle af Alenfidt Skibreede udi Nordhordlehns Foegderie.

LensManden Lars Stoere Oxe war wed Retten Nærwærende. tilligemed Knudt og Besse Schare.

Indkaldte Corporal Johannes Olsøn møtte og vedtog Loflig Varsel, og i Retten fremleverede Deres Excellences Continuations Constitution af 13 Julij sidstl: beteigned No: 3. Saa og en Contra Stefning af 9 Julij 1756 ankyndiged samme dato for Hoved Citantinden Mad/a/me Garmann hvorved ere indkaldet til Vidnesbyrd Halvor HøyesSønn, Ole Halvorsen Schaasem, Johannes Larsøn Moxvold og Hustrue Marie, Erich, Iver og Christian Nedre Møxvold, Ole Botaas, gamle Lasse Beraass, Niels Lille Oxe, Jens Stephensøns Hustrue og Fader Stephen Stephensøn samt indstefntes Hustrue Kari Ellefsdatter Jens Stephensøn. som Sags Mend, Christian Nedre Møxvold

1756: 113

Knud Scharres og Anders Pedersen Feste.

Corporal Johannes Olsøn paastoed af andførte Vidner førte Knudt Schare, Besse Schare, Ole og Niels Lille Oxe, Christian, Erick og Iver Nedre Mychesvold, Anders Pedersøn Feste, Iver Berraass, Steffen Møchlesvold og Hustrue Karij Ellefsdatter Hvilcken sidste Nemlig Karij Ellefsdatter Johannes Olsøn forklarede at det skal være Hans Hustrue, og Jens Stephensøns Hustrue Marthe Matzdatter er og kaldet til Vidne.

Citantindens Fuldmægtig paastoed Huuserne besigtiged og Skaden Taxered, da det derEfter skal andkomme paa viidere andførsel; Retten derpaa eftersaae denne Gaarde Parts Huuse og fandt denne brøstfeldighed.

Høeladen

behøver en løs Staf med en beete	1 rdr
Een og en Halv Tylt Sper 12 al: lang á 2 rdr	3
til underslag og Hus sval Træ 4 t/ylt á 1 mrk 8	1

det Søre bordtag paa bem/el/te Løe behøver en Tylt Tøm/m/er at
Kløve Fieler af 12 al: lang 4 3
2 Torvel 12 al: lang á 1 mrk 2
8 Kroger 8
det Østre bordtag paa sam/m/e løe 1 t/ylt bord 3
Tolv Kipper Næver á 3 mrk 6
til Trov 5 Tylter udskot bord á 2 mrk 1 4

Floeren

Een og en Halv Tylt Tømmer 12 al: lang á 4 rdr 6
Tree bielcker hver 10 alen lang á 2 mrk 1
Tvende dito 13 al: støcket á 2 mrk 8 sk 5
Til *Golvaasernernes Forbedring og gulvet 1
Een Tylt Spær 12 alen lang 2
til Trov 10 Tylter udskot bord á 2 mrk 3 2
Tie Kipper Næver á 3 mrk 5
Toe Torvaller 10 al: lang á 14 sk 1 12 sk
9 Kroeger 9 sk
Een Tylt Tømmer til dend Søndre Siides bordtag at Hugge Fieler af 4 3
Arbeids Lønn og anden bekostning til Løen og Floeren 16

Ildhuuset

Paa Nordre og Vestre Siide fandtes Ildhuuset Vel brøstfeldig, Men af
Ælde, dog paa Søndre Siide maatte andsettes til Aaboed 12 1 4 sk

---

70 rdr 2 mrk 1 sk

1756: 113b

70 rdr 2 mrk 1 sk

Een liiden Melcke boe derpaa

brøstfeldig Een Tylt Kante Ve Kaldes Smaa bielcker 2
Toe Tylter udskot bord til omvøle á 2 mrk 4
Fem Kipper Næver á 3 mrk 2 3
Arbeids lønn indbereigned Skrue bekostning 2
Fiire Kroger 4 sk

Een Senge boed

fantes vel i forsvarlig Stand, dog henseende til dends Ælde ingen
Aaboed Kunde paalegges, altskiønt det kunde ickuns blive en
Ringe Ting.

Det sam/m/e fandtes og ved Jorde Partens Stue; Men Svelerne
fattes Toe kante stycker 14 al: lang 2 Torveler 14 al: á 24 sk 1
Een stock til bordtag paa Søre Siiden 2 8
Eet Knæ under Stafleie 1 8 sk
2 Knipper Næver á 3 mrk 1

Qverne Huuset

fandtes nogenleedis forsvarlig hvorudi denne Jorde Part er berettiged
for halve deelen, og derfor ingen Aaboed Kunde Andsettes,
Men paa Nøsted ansettes 3
Citantindens Fuldmægtig paastoed at det udstyrede Stefnemaal
maatte følges, saavel til Gierdes som Bøegaardens Skades Taxation
tilligemed Gaarde Partens Skou som efter forregivende temmelig

af Johannes Olsøn skal wære Ruinered.
Indstevnte Johannes Olsøn sagde, at Hand haver forbedret men icke forverret Skouen og Bøe Garen findes \i/ bedre Stand end Hand dend annam/m/ede.
Preben Hansøn vedblev sit forrige og erindrede om tilliæg (tilleg) for Fløtning og Føring, det Hand andførte til 6

Taxerede Aaboeds Summa 88 rdr 1 mrk 5 sk

Eragted!

Mad/a/me Garmans Fuldmægtiges paastand om Skou, Gierdes eller bøegaardes besigtelse og dets Skades Taxation kand Retten ey befatte sig med, Siiden Hans Excellences andordning ey indbefatter viidere end Huusene at besigtige, dets Aaboed at Taxere og dend skyldige til betalning at henfinde efter beskaffenhed.

1756: 114

Mad/a/me Garmans Fuldmægtig Reserverede paaancke over Decisionen! Men ellers Protesterede paa Dom til erstatning af Taxerede Aaboed 88 rdr 1 mrk 5 sks udbetalning og Skadesløs bekostning, der saaleedes bliver at bereigne

Dend Satte Dommers gebyhr for tvende dage	5 rdr		
Diæt Penge	1	2 mrk	
Skyds for 3 Mand Fem Miile frem og tilbage	2	1	8
Copie af Stefning			6 sk
Stempled papier til Indlæg og Hoved Stefning			12 sk
Incaminations gebyhr		5	4 sk
Stempled papier til Acten med Forkyndelse		5	4 sk
For Skyds og Tiids forsømmelse	3		
Og forventende Vidnesbyrds beskrivelse	1	1	8
Lensmanden og Mænd for Stefningens Forkyndelse med Reise bekostning	1		
H/err Camme Raad og Foeged Smith for Lav Rettets opnefnelse		2	
deres belønning og Reises bekostning	1	3	

---

17 rdr 3 mrk 10 sk

Og derefter indgaf Hand sin Skriftlige paastand beteigned No: 4.
Johannes Olsøn begierede sit Stefnemaal fuldt.
Jens Steffensøn møtte og vedstod at Johannes Olsøn hafde opsagt Gaarden for Ham, imod at Hand til Johannes Olsøn skulde betale for afstaaelsen Tyve Rdr, Men intet betalt ey heller Haver Hand faaed Bøxel Seddel formedelst Mad/a/me Garmann ey wilde tage Ham goed for Huuse Aaboeden.
Corporal Johannes Olsøn derefter indgaf et Skriftlig Indleg beteignet No: 5
Jens Stephensøn vedblev sit forrige og benegted Corporal Olsøns tilførte.
Lens Manden Lars Stoer Oxe og de tvende Mænd Knudt og Besse Schare hafde dette at Siige, de hafde sidstl: 19 Martij funden Huusene udi lige omstendighed som De i Dag er befunden.

1756: 114b

Citantindens Fuldmægtig Refererede sig til forrige paastand og forventede Dom.
Corporal Johannes Olsøn holdt sig til sit Indlæg, og fremleverede Skriftlige Qvestioner til Vidnerne De Hand paastoede førte.

Eragtet!

Det ansees med serdeeles bemercksomhed at Corporal Johannes Olsøn først ved Indlæg af 2 Augustij 1756 Paastaar Sagens afviisning, og Siiden vil have Sagen ført samt Vidner afhørt efter Qvestioner under samme 2 Aug: Datered; betragter Man nu Hands Nemlig Corporalens Contra Stefning og viidere Proponerte, da maa man andsee Ham Vacklende, og dend Sag Hand haver mod Jens Steffensøn er denne Rett uvedkommende, Men dermed henviises Hand til Landets ordinaire Rett, dog Kand Retten ey nægte Ham Vidner førte, saavit Hoved Citantinden Kand paagielde og ey bliver stridig mod Lovens 1 Bogs 13 Cap: - j dend andleedning faar Hand derefter indrette sine Spørsmaale.

Corporal Johannes Olsøn lod tilføre at nu sidst afvigte Fasten et Aar var Hand med Jens Steffensøn hos Mad/a/me Garmann og da var Hun gandske vel fornøied, saavel med Ham som Jens Steffensøn og derom paastoed Jens Steffensøns Eedlige Forklaring antagen.
Mad/a/me Garmans Fuldmægtig vedblev sit forrige og endnu Protesterede mod det Eene udæskende Vidnes forklaring, Siiden Hand efter jndstefntes Hensigt, skal Vidne i egen Sag, og om ord der mod Lov ey Kand vorde antagelig.

Eragted.

Vidnet som tilkaldet Kand wel icke mod Lov til Eedlig forklaring antages, dog bliver Hans Forklaring uden Eed i det andførte modtaged.

Jens Steffensøn sagde at Hand war med C: (Corporal?) Citanten hos Mad/a/me Garmann, da Hand Nemlig Corporalen opsagde sin Gaard for Ham Steffensøn, Men fleere ord faldt icke af Mad/a/me Garmann denne Sag vedkommende hvorpaa Hand vilde aflegge sin Eed.

1756: 115

Corporal Johannes Olsøn fremleverede et Skriftlig Indlæg beteigned No: 6 som tilligemed de forrige Documenter i Retten blev læst.
Jens Steffensøn vedblev sit forrige, og Mr: Preben Hansøn iligemaade, benegtende Hvad benegtes bør og Sagde at Corporal Olsøns Indlæg icke medfører Ringeste Rigtighed.
Paa Rettens tilspørsel om noged viidere af Parterne war at tilføre, Svarede de Nei, undtagen Corporal Johannes Olsøn paastoed endnu sine Vidner over Jens Stephensøn førte.

Afsagt.

Sagen optages til Doms til i Morgen Kl: Syv Slett formiddag, Siiden dagen er forløben.

Den 7de ejusdem blev Rætten med samme Laug Rætt satt, hvorda udi foran beskrevne Sag, indstevnt af Mad/a/me Karen Frimann Salig Johan Garmanns, bliver saaleedes af den Satte Dommer med opnevnte Laug Rættes Mænd Eenstemmig

For Rætt kiendt Dømt og Afsagt!

Ved Mad/a/me Garmanns Reqvisition til deres Excellence Hr: Stiftbefalnings Mand Von Cicignon dateret 25de Junij 1756. blev Jeg Kongelig May/este/ts bevilgede Procurator Johan Friderich Cramer Anbefalet som sette Dommer at paakiende hvad Hoved Citantinden Mad/a/me Garmann kunde vinde i Erstatning fra forrige Leylænding Corporal Johannis Olsen for den Aaboed Hand var pligtig at udreede for Gaarden Øwre Mychisvolds Huusers brøstfældighed. derfter haver Fogden Hr: Cammer Raad Smith udnevnt et lovlig og Upartisk Laug Rætt den 30te Junij 1756, og i detz andleedning samt til følge Mad/a/me Garmanns udstædde Stevne Maal af 25de Junij 1756. og den Constituerede Dommers

berammelse af 30te Junij: 1756. er Rættens behandling foretaget paa Aastædet Møchiswold, hvor Johannis Olsen i Rætten fremleverede en Continuations Constitution dateret 13de teignet paa ditto Olsens Reqvisition af 9de Julij: hvorved den Satte Dommer er paalagt at paakiende hvad prætentioner som pro et Contra lovlig er paastevnt og under Sagen hen hørende, med Clausul at den Constituerede Dommer i Sagen i følge Lov og Ansøgerens udtagne Stevne Maals Poster skal ansee hvorvidt de under Sagen kand blive at inddrage og paadømme. Saadant haver Dommeren med opnevnte Laug Rætt ved Gaars dagen affattede og Protocollen tilførte Kiendelser holdt sig Efterrettlig, uden at de kunde Antage Veder Partiets urimmelige Anførsel og Indlæg dateret 2den Augustij 1756. ey heller qvestioner af samme dato, den udstyrrede Contra Stevning er til deels frafaldet, og til Sluttning efter sammes indhold ey videre paastoed end Jens Stephensens forklaring Protocollen u Eed fæstet tilført. Ved Johannis Olsens Skriftlige Forsætt, dateret 6te Aug: 1756. Anføres og beskrives Vidnesbyrd, som hverken kunde Antages ey føres mod fremsatte protest, og Hoved Citantindens Indlæg af 5te hujus der bliver Lov med holdig. Sagen som behandlet er, bliver ey af anden Omstændighed udi Dom at paaskiønnes, end om Johannis Olsen ved sin overdragelse

1756: 115b

Af Mad/a/me Garmanns Eyendom udi Mychiswold til Jens Stephensen haver brugt den forsigtighed som lov foreskriver. Hoved Citantinden har beviist ved troesværdige Mænds bekræftelse nemlig Læns Manden Lars Storoxe, samt Besse og Knud Schare, at den af Corporal Johannis Olsøn forhen i Gaarden Mychiswold brugte Jordepart og dets Huuse ved Jens Stephensens Antrædelse fandtes i stærk beskadiget Stand, ligesom det og af Acten befindes hvorleedes Huusene er omtalt da Jens Stephensen og Johannis Olsen foreenedes om Jordebrugets afstaaelse. Men derimod findes ikke Lov fæstet beviis at Hoved-Citantinden Mad/a/me Garmann nogen sinde haver antaget eller vedtaget Huuserne uden Anke, ey heller er det oplyst at Jens Stephensen nogen sinde har faaet eller bleven tilsagt bøxelsæddel, og Contra-Citant Corporal Johannis Olsen har i ingen deel kundet bekræftet hvad Hand haver forestillet, saavidt enten afstaaelse eller vedstaaelse kunde betræffe derimod haver Hand som melt, fremført en hob unyttigt Tøy til acten eller Sagen ey heller denne Rættergang vedkommende dog skal alt producerede Acten ind lemmes, men Hoved Sagen Eenstemmig paakiendes, at Corporal Johannis Olsen der ikke har frem ført ringeste benægtelse imod Læns Manden Lars Storoxe og Besse samt Knud Schares deris den 19de Martij: sidstleeden tagne begrandskning som i Rætten blev foreviist og opsteg til en temmelig Pænge, men den Gaards dagen paa det nøyeste til 88 rdr 1 mrk 5 sk. bereignede Aaboeds fald, kand Rætten ikke Citantinden Mad/a/me Garmann til fyldest got giøre siden Hun maae have været bekiendt om, at Jens Stephensen beboede Gaarden, dog kand Johannis Olsen ey frie findes for Aaboeds tilsvar,

og bliver altsaa efter saadan beskaffenhed og foreskrevne Actis udviis for Rætt Kiendt dømt og Afsagt, at Corporal Johannis Olsen mod Regres som hand best veed og kand, bør betale Citantinden Mad/a/me Garmann af taxerede Aaboed og fald 88 rdr 1 mrk 5 sk den Summa 60 Rdr Skriver Treedsindstyve Rixdaler, og Erstatte hænde af de bereignede Omkostninger 17 rdr 3 mrk 10 sk Pænge 12 Rixdaler, da Corporal Johannis Olsen bliver frie for videre Ansvar Jordeparten i Møchiswold vedkommende, og Reserveres sin Skade gields Indtale fra Jens Stephensen, saa fremt hand der til lovlig føye kand findes i Forestaaende og det tildømte udreedes 15. dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

J: F: Cramer	Anders Jonsen	Peder Haawersen	Hans Knudsen
	Elsaas L:S:	Nesse L:S:	Bøgevold L:S:

Jacob Sieursen	Ole Monsen	Anders Larsen
Nore Elsaas L.S.	Spurcheland L.S.	Hopland L.S.

Høste tingene Pro Anno 1756

[Schiolds Skibbreede]

1756 d/en 30 Sept: blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Schiolds Skibbreedes Almue paa Tingstædet Møllendahl i overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 76 findes tilførte

Og blev følgende Forordning og ordres oplæst og publiceret.

1756: 116

1. Placat angaaende Forbud Nordenfields i Norge paa smaae Las derfra til frem/m/ede Stæder at udføre dat: 10 Maij 1756
2. Deres Excellence Hr: Stiftsbefalings Mand von Cicignons giorde Repartition over \de/ Hospitalet indlem/m/ede Syges bekostninger som paa Nordhorlehn og Wosse fogederie beløber 142 rdr 5 mrk 5 sk dat: 3 Sept: 1756.
3. ditto hands provulgation om *2de Persohner fra Nohre Annex udi Ronougs Præstegield Nohre Annex og Sandsvers Fogderie ved Navn Sebiørn Knudsen Piibergaarden dat: 9 Sept: 1756

Dernæst publiceret

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden NordEide d/en 15 Martij 1756 efter afdøde Lars Friderichsen
2. ditto paa Gaarden Stølen efter Lars Nielsen dat: 13 Martij 1756
3. ditto paa Gaarden Sæhlen efter Elias Andersen d: 17 Junij 1756
4. ditto paa Store Mittue efter Michel Carlsen d/en 17 aug: 1756
5. H/err Lyder Sinnings udgivne bøxelsæddel til Otthe Nielsen paa 1 Løb Smør i Gaarden Lille Borge dat: 25 febr: 1756 med Rev: ej dat
6. Jaen Frøchens udgivne bøxelsæddel til Ellef Olsen Scholdahl paa 1/2 Løb Smør og 1/2 tønde Malt i Gaarden Espeland dat: 26 april 1756 med Rev:
7. Hillebrant Omsens udgivne bøxelsæddel til Mons Nielsen paa 2 p/un/d 18 Mark Smør i Gaarden Nedre Bratland dat: 14 febr: 1756 med Rev:
8. ditto hands udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen paa 2 p/un/d 18 Mark Smør i Gaarden Nedre Bratland dat: 14 febr: 1756
9. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Mellishaug d/en 21 april 1756 efter afdøde Mons Larsen.
10. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Tarlebøe d/en 12 Jan: og 31 ejusdem 1756 efter afdøde Thor Olsen
11. H/err Peder Brandahls udgivne bøxelsæddel til Baar Danielsen paa 1 p/un/d 5 1/4 Mark Smør i Gaarden Søre Jellestad dat: 27 april 1756 med Rev: ej dat

Derefter blev den opsatte Sag indstevnt af Citanten Hans Peter Berrig Contra Hans Vordeman foretaget

Procurator Cramer Senior paa Citantens Veigne frem lagde den sist leeden Som/m/erting afsagde Forelæggelse for indstevnte Hans Vordeman som af Lehns Manden Niels Dyngeland og Niels Grimen som histerede sig for Rætten og efter aflagd Eed afhiemlede det de med lovlig Varsel for 14 dage siden har i Hans Vordemans eget Paahør og hands boepæl Slettebachen forkyndt den/n/e forelæggelse Procurator Cramer foreviiste og lod som et bielager i Rætten forblive den i stæden for Lavdag ankyndigede Continuations Stevning hvor hos Varsels Mændene histerede til

1756: 116b

Afhiemling, som nu forbigaaes siden Lavdags forelæggelse er vorden afhiemlet, men Comparenten sluttede Sagen Ved skriftlig Forsætt af denne dags dato samt til bielag som er Citantens beskickelses forrettning

Procurator Reutz mødte for indstevnte Vordeman som i egen Persohn for Rætten Var tilstæde og begierede Anstand i Sagen til næste Rætt samt Copie af Indlægget for at indkomme med sit Forsvar til sam/m/e tiid og ellers Reserverede Contra Stevning i Sagen om fornøden skulle giøres.

Cramer protesterede paa Anstand fordi Sagen og Søgningen er betydelig, men mæst derfor at indstevnte Sr: Wordemand længe siden blev Søgningen skyldig og 3/4 Aar derom ved beskickelse blev paamindet og omsiider haver havt Stevnings og Lavdags frist.

Procurator Reutz for Vordeman under forbeholdenhed af hands Rætt og Indsiigelse imod det paastevnte Krav og tillige Contra Reigning derover at forfatte Vedblev sit forrige

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste Ting bevilges

Procurator Reutz indfandt sig for Rætten og gav tilkiende at hand med Mundtlig Kald og Varsel til dette Ting havde ladet indstevne Forpagteren paa Gaarden Nordaas Zacharias Rasmusen til Doms Lidelse at betale Comparenten skyldig Værende 4 rdr for hans Mage og Sallarium Ved en dispute hand forgangne Aar blev geraaden udi med nogle der ilde havde tilreed og slaget ham tillige med Comparentens Udlæg til feltskiererne som havde besigtet hands tagne Skade og tilføyede Slag hvilcket i alt beløber sig til den paastevnte Summa 4 rdr for hvilcke Comparenten Vil have paastaaet Dom med Erstattning for Processens bekostning.

Stevne Vidnerne LehnsMand Niels Dyngeland og Niels Grimen fremstode og efter aflagd Eed afhiemlede, det de i Gaard 14 dage siden

1756: 117

med mundtlig Varsel har udi den indstevnte Zacharias Rasmusens eget Paahør og paa Gaarden Nordaas forkyndt den tilførte og oplæste Stevning.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men Mødte ikke

Procurator Reutz i slig Anledning forlangte Lavdag for den indstevnte til næste Ting.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Zacharias Rasmusen forelægges Lavdag til nestholdende Som/m/erting tilkom/m/ende Aar 1757.

Magne Hansen Søre Jellestad fremstoed for Rætten og tilkiende gav det hand med mundtlig Varsel har ladet indkalde Malene Monsdatter Søre Jellestad til dette Ting tiid og Stæd fordi hun haver beskylt ham at have fløttet Marckesteene og fordie hun har over faldet ham samt bidt Citanten i sin høyre Arm som freedagen for Pintzedagene dette Aar skal Være skeed, samt at hun dagen derefter atter skal have truet ham, derom at anhøre Vidner Ellev Jacobsen

Søre Jellestad Erich Iversen Nore Jellestad Thomas Hansen Søre Jellestad Lars Monsen ibidem Baar Danielsen ibidem som alle under falsMaals bøder er indkalte, for derefter over den sagskyldige efter Sagens Omstændighed at hænte Dom med Processens Omkostning.

Stevne Vidnerne Jens Hansen Aadland og Christopher Larsen Lieland fremstoede og efter aflagd Eed afhiemlede det de med lovlig Varsel har indkaldet Malene Monsdatter tillige med Vidnerne ligesom Stevnemaalet indbefatter, da de udi den indstevntes Malene Monsdatter og hændes Mand Baar Danielsens eget Paahør og for deres boepæl forkynte for 14 dage siden ermelte Stevning, samt at anhøre Vidner i sam/m/e Sag.

Den indstevnte Malene Monsdatter blev 3de gange paaraabt men mødte ikke untagen hændes Mand Baar Danielsen som tillige med de øvrige Vidner alle mødte

Citanten forlangte de mødende Vidner afhørte, thi blev behørig Formaning dem alle givne at vogte sig for MeenEed, og blev derpaa det

1ste Vidne Ellev Jacobsen Søre Jellestad frem kaldet som efter aflagd Eed forklarede, det hand nogle dage før Pintzedag dette Aar hørde at Malene Mons datter sagde til Citanten ude paa Marken og Gaarden Søre Jellestad du har fløttet Marckesteenene, men hvad Videre Skiels ord der forhen var talte Veed Vidnet ey at forklare

1756: 117b

men en stund eller tiime derefter kom Citanten til Vidnet grædende, og bad Vidnet skulle see sig hvorleedis den ind stevnte Malene havde faret med sig, Viisende paa en af sine Arme det hands haand lidt over haandledet var bidt saa det Var kiendelig og siunlig tegn at være af tender dog var blodet ey udkom/m/et men bloemehlet men dog saa Vidnet ey naar eller af hvem det skeede Dagen derefter tilspurte Vidnet den indstevnte hvor for hun beed Citanten, hvor til Malene svarede jeg skulle ey have giort det hvis min Mand Baar havde kom/m/et og forhindret os saa jeg ey fick hevne mig Citanten havde dette Vidne ey at tilspørge ligesom den indstevntes Mand sagde og det sam/m/e.

2det Vidne Erich Iversen Nore Jellestad aflagde sin Eed og forklarede det hand den besagde tiid for Pintze inde værende Aar kom paa Søre Jellestad og der hørte at Malene Monsdatter og Magne var i Samtale, og at hun sagde til Citanten du er en indbegravne Skielm du har fløttet Markesteene og i det hun holdt sin Knøtte Næve for Magnes Ansigt sagde hun til ham slaae mig, hvortil Magne svarede Ney jeg slaaer dig ikke og da Vidnet gick ind i Magnes Stue hørte Vidnet det Malene banckende raabte du er en tyv; og sagde Vidnet det hændes Stue er gandske i Nerheden med Citantens, hvorefter Magne gick ud af sin Stue men Vidnet blev efter inde, dog hørde Vidnet at Magne raabte efter den indstevntes Mand Baar det hand skulle holde styr i sit Huus thi hvis ikke maatte hand hænte fleere folck, men hvad der passerede da Magne kom i Malenes huus Veed Vidnet ey, men kort derefter kom Magne igien udi sin Stue hvor Vidnet sad, siigende jo jeg fick lige for jeg gick hen, og da Vidnet tilspurte ham hvorleedis da strøg Citanten sin trøye Op lidt over haandleeden og Viiste ham det hand Var bidt saa tegn af hændes tænder Viistes, Videre havde dette Vidne ey efter tilspørsel at forklare.

3die Vidne Thomas Hansen Søre Jellestad efter aflagd Eed forklarede det hand freedag for Pintze indeværende Aar kom med Citanten i følge fra Søen {hvor} da Malene Monsdatter mødte dem begge siigende til Magne, jeg er alt god igien Vil du ey forlige dig, hvortil Magne sagde Ney du foer ey saa med mig i Gaard at jeg kand forlige mig, hvortil hun svarede ja du skal have det bedre en anden gang, men hvad der dagen tilforn Var passeret derom viste Vidnet ey noget at forklare

1756: 118

4de Vidne Lars Monsen efter aflagd Eed forklarede i alt eenstem/m/ig som nestforrige Vidne Thomas Hansen uden ringeste forandring.

5te Vidne Baar Danielsen efter aflagd Eed sagde det hand hørte Malene sagde det hand .....(?) med hands Fader skal have fløttet Merkesteene, med Videre Ord som blev talte og hand ey kand erindre, Citanten tilspurte Vidnet om hand ey kom da hand raabte efter ham, Vidnet svarede ey den tiid, Videre om hand ey saae det hands Kone nemlig Malene havde sig nemlig Citanten i haaret, dertil svaret Vidnet jo, ligesom og tilstoed at have skildt Malene fra Magne da hun holdt ham i haaret, men om hun sam/m/e tiid beed Magne i Armen det havde Vidnet hændes Mand ey observeret, men Vel hørte at Magne skreg og beklaget sig derfor at hun nemlig Malene beed ham i Armen.

Baar Danielsen forlangte paa sin indstevnte Hustrues Veigne sagen udsatt til næste Ting.

Eragtet

Da den indstevnte ey møder og hændes Mand til den ende forlanger Sagen udsatt bliver sam/m/e bevilget ligesom den udeblevne Malene Mons datter forelægges Lavdag til næst holdende Som/m/er ting da at svare i Sagen.

Publiceret

Malene Olsdatter afg: Thor Olsen Tarlebøes Encke med Laværge Claus Aarestads udgivne Skiøde til Niels Andersen paa 2 p/un/d Smør i Gaarden Tarlebøe dat: 30 Sept: 1756 vid: fol:

D/en 1ste 8ber blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt

Publiceret

Lars Nielsen Peder Vinciansen og Peder Nielsen Hamres Skiøde til Michel Nielsen paa 1/2 Løb Smør 1/4 huud i Gaarden Schage dat: 30 Sept: 1756 vid: fol: 536

2. Jørgen Kierulf paa Doctor og biskop Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Johannes Nielsen paa et Rødnings Pladtz under Gaarden Soleim kaldet Westre Lien hvoraf til Jordrotten svares 5 mrk 8 sk dat: 23 Sep: 1756

3. Assessor Von der Lippes udgivne Skiøde til Hans Johansen paa 1/2 Løb Smør udi Gaarden Goevigen d: 29 Nov: 1755 vid: fol: 536

4. Søren Thodes oprettede Contract med Willum Larsen Forpagter paa en Pladtz Møllen kaldet Ved Kiøchelvig dat: 9 8ber 1751 vid: fol: 536

5. Hillebrant Omsens paa Seminarii Veigne udgivne bøxelseddel til Rasmus Christophersen paa 1 Løb Smør 1 faar 1/2 huud i Gaarden Ladefiord dat: 8 Martij 1755 med Rev: ej dat

1756: 118b

6. Aflyst Erich Bartromsens udgivne Pante Obligation dat: 5te 8ber 1752 til Vice Borgemæster Danchert Fasmer for 24 rdr, som ved anviist transport dat: 22 febr: 1754 er overdraget Mad/a/me Wessel som derfor dags dato har for Capital og Rente udstæd sin qvittence hvorfor og sam/m/e af Pante Protocollen udslettes

7. Erich Bartromsens udgivne Pante Obligation til Mad/a/me S/a/l/ig/ Raad Mand Montagnes paa Capital 20 rdr dat: 1 8ber 1756 vid: fol: 536.

Kam/m/eRaad og Foged Smith efter forrige tiltale Contra Ole Monsen Sletten, æskede sam/m/e Sag udi Rætte og afvartede om hand møder for at svare i Sagen

Ole Monsen blev 3de gange paaraabt men hverken selv eller ved andre lod møde.

Fogden Var Dom begierende paa den indstevntes leyermaals bøder,

Sagen optages til Doms

Ditto Hr: Kam/m/eRaad Smith Contra Ole Monsen Nordeide og Guri Olsdatter efter forrige tiltale

Fogden forlangede i denne Sag Anstand til næste ting da hand ey havde forsynet sig med Præstens Attest til denne tiid, som blev bevilget.

Dom afsagt udi Sagen Contra Ole Monsen Sletten!

Da Ole Monsen Sletten sistleeden Aars høsteting da Sagen falt i Rette haver Ved sin Procurator anmelt det hand som Soldat ved H/err Capitaine Pritziers Compagnie formeente sin Chef burde faae Com/m/unication om den Indstevning Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith havde formeret mod ham angaaende det i Aaret 1751 begangne Leyermaal med Qvinde Mennisket Siri Michelsdatter Engevig, haver Fogden Accorderet hands forlangte Anstand til næst kom/m/ende Ting, da Fogden fremlagde saavel Sogne Præstens Attest om det begangne leyermaal af den indstevnte at Være øvet, som og hands Chefs Missive det sam/m/e Ole Monsen Sletten først d/en 28 Maij 1754 ved Sessionen til Soldat er Vorden enroulleret, hvorimod ey ringeste benægtelse er skeed, da hand atter ved en anden Procurator skriftlig lod anmelde sit forfald ey at møde sam/m/e tiid hvis aarsage hand atter til dette ting nød Anstand i Sagen, men da hand ey heller nu har

1756: 119

mødt, men allene af unøttige Udflugter søgt at opholde Sagen, bliver efter de fremlagde Citantens producerede beviiser hermed kiendt og dømt for Rætt at Ole Monsen Sletten for sit i Aaret 1751 begangne Leyer Maal med Siri Michelsdatter bør i følge Lovens 6 bogs 13 Cap: 1 art: bøde \til deres Maj/este/ts Casse/ 24 Lod Sølv eller 12 rdr som 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør udreedes men i dessens Mangel der for i følge Forordning af 6 Decbr: 1743 straffes efter Øvrighedens forgot befindende med fængsel paa Vand og brød.

Og som efter Paaraab ey fleere Sager frem kom for Rætten frem lagde Fogden til Attestation følgende bielager til sit Reegenskab som i alt Var 9 støcker og ligesom sist leeden Aar 1755 fol: 76 findes Specificerede, der og i alt blev ligesom forrige Aar besvaret uden ringeste forandring

Restancen over de Kongl/ige Skatter for dette Aar beløber 535 rdr 1 mrk 7 sk,

Restancen over Tienden frem lagde Forpagteren Mons/ieu/r Bildsøe som efter at Almuen Var gotgiort den Kongl/ig bevilgede 1/4 Parts Moderation beløber 6 rdr 7 sk

Hops Eene Qvern hvorpaa noget males blev taxered for 2 mrk

Laug Rætt for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1. Iver Olsen Rølland 2. Jacob Jonsen Samdahl 3. Lars Larsen Yttre Mitthue 4. {Ole Nielsen} Niels Olsen Schiold 5. Joen Nielsen Ham/m/ersland 6. Anders Ingebrictsen Nedre Fyllingen 7. Rasmus Christophersen Ladefiord og 8. Zacharias Gundersen Kaabeltvedt.

Sartor Skibbreede!

1756 d/en 4de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Sartor Skibb: paa Tingstædet Tosøen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 77 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Kongl/ige *Forordringer og ordres oplæste som Ved nestforrige ting stæd.

Dernæst publiceret

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Foldnes d/en 11 Junij 1756 efter Ole Nielsen
2. ditto paa Gaarden Bache d/en 14 Junij ej an: efter Knud Michelsen
3. ditto paa Nore Biørøen d/en 12 Junij 1756 efter Einer Pedersen N/o/re Biørøen
4. ditto paa Øfre Børnes d/en 19 aug: ej an efter Tørres Knudsen
5. ditto paa Søre Biørøen d/en 20 aug: efter Niels Nielsen
6. ditto paa Gaarden Windenes d/en 21 aug: efter Jens Olsen Windenes
7. ditto paa Gaarden Windenes d/en 21 aug: efter Randie Ellingsdatter
8. Elisabeth S/a/l/ig/ Lars Jacobsens udgivne Skiøde til Paul Larsen Holm paa Gaarden Snechevig med underliggende Bratholmen og Øer
9. Skiftebrev paa Gaarden Leerøen d/en 23 Sept: 1754 efter Mons Olsen
10. Metthe Christine S/a/l/ig/ Høyers udgivne bøxelseddel til Hans Stephensen Bielcherøen paa 16 1/2 Mark Smør i Gaarden Hamre dat: 2 8ber 1756 med Rev:
11. Margrethe S/a/l/ig/ Abraham Wessels udgivne bøxelsæddel til Lars Andersen paa 1 p/un/d 6 Mark fisk i Gaarden \Kaarevigen ved/ Glesnes dat: 30 Sept: 1756 med Rev ej

1756: 119b

D/en 5te 8ber blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt

Publiceret

1. H/err Lyder Sinnings udgivne bøxelsæddel til Erich Nielsen paa 1 1/2 Vog fisk i Gaarden Schove dat: 1 8ber 1756 med Rev:
2. Knud Tøsøen paa egne og Interressenteres Veigne givne bøxelsæddel til Johannes Andersen paa 13 1/2 Mark Sm/ør i Gaarden Spilde dat: 4 8ber 1756
3. ditto hands bøxelsæddel paa Anne Michelsdatters Veigne til Knud Monsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Nedre Golten ej dat
4. Anders Nielsen Bildøen Niels Olsen Eide og Ole Pedersen Laachøens bøxelsæddel til Hans Nielsen paa 21 Mark Sm/ør i Gaarden Laachøen dat: 5 8ber 1756 med Rev: ej dat
5. Ole Pedersen Laachøen Anders Olsen Waage, Ole Hansen og Hans Hansen Syltøens bøxelsæddel til Anders Monsen paa 2 p/un/d fisk i Hitzøen dat: 5 8ber 1756
6. Engel Olsen Laachøen og Peder Larsen Knapschogs bøxel sæddel til Johannes Olsen paa 42 Mark fisk i Gaarden Laachøen ej dat med Rev:
7. Lars Thorsen Schoges bøxelsæddel til Arne Larsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Schoge dat: 4 8ber 1756
8. Ole Nielsen Nipen paa egne og Interressenteres Veigne udgivne bøxelsæddel til Niels Nielsen paa 1 p/un/d 13 1/3 Mark fisk i Gaarden Søre Biorøen da hand desuden er eyende 10 2/3 Mark fisk tilsam/m/en 2 p/un/d fisk dat: 4 8ber 1756 med Rev:
9. Niels Pedersen Nore Biørøens bøxelseddel til Mons Aamundsen paa 2 13/16 Mark fisk i Gaarden Nore Biørøen dat: 5 8ber 1756 med Rev:
10. Jørgen Kierulfs udgivne bøxelsæddel paa biskop Pontoppidans Veigne til Hans Pedersen paa 13 1/2 Mark fisk i Gaarden Tellnes dat: 11 Sept: 1756
11. Hans Olsen Schoges udgivne Skiøde til Ole Hansen paa 20 1/4 Mark fisk da hand selv eyer 6 3/4 Mark fisk tilsam/m/en 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Schoge dat: 4 8ber 1756 vid: fol: 537.

12. Peder Olsen Hagenes sit udgivne Skiøde til Sønnen Ole Pedersen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Hagenes dat: 5 8ber 1756 vid: fol: 537.

13. Iver Rasmusen Bielcherøens udgivne Skiøde til General Toldforpagterne i Bergen paa Huuser bestaaende paa Leerøens Grund Svinøen kaldet dat: 19 aug: 1756.

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Hendrich Halversen Søre Biørøen fremstoed for Rætten og til kiende gav det hand med mundtlig Varsel til dette Ting tiid og Stæd har Ved Lehns

1756: 120

Manden Knud Tosøen og Peder Hagenes indstevnt Niels Olsen Tosøen fordie hand sistleeden Som/m/erting inde værende Aar har grebet Citanten i brøstet og kaldet ham en huundsvott derom at anhøre Vidner Metthe Jacobsdatter Tosøen Malene Olsdatter Hitzøen som under fals Maals bøder er ind kaldt nemlig det første Vidne Metthe Jacobsdatter men Malene Olsdatter godvillig møder, samt efter Sagens beskaffenhed at lide Dom samt erstatte de forvolte Processes Omkostninger.

Niels Olsen Tosøen mødte tillige med Vidnerne Vedtagende alle lovlig Varsel. Niels Olsen Tosøen benægtede Sigtelsen

De indstevnte Vidner blev frem kaldte og efter at Eeden af Lov bogen for dem Var oplæst og behørig formaning Var dem givet at Vogte sig for MeenEed fremstoed det

1ste Vidne Metthe Jacobsdatter som er Johannes Tosøens Hustrue og efter aflagd Eed forklarede, at sistleeden Som/m/erting var Citanten Hendrich Halversen Søre Biørøen udi hændes Stue her paa Gaarden Tosøen siddende hvor Niels Olsen Tosøen kom ind mod Aftenen og fattet Hendrich Søre Biørøen med den eene Haand i brøstet og den anden i Struben og kastet ham i bencken og imod Veggen, og sagde du er en Huunsvott det har du levet for all din tiid, og passerede det sam/m/e dag efter at Tinget var holdet herpaa Stæden, Efter tilspørsel til Vidnet om Hendrich Søre Biørøen giorde nogen Modstand eller gav ham anledning til saadan Medhandling mod sig, Vidnet svarede Ney Citanten Var fredelig og bad den indstevnte holde fred, kaldende ham sin broder og du kom/m/er ey ud med dine Skields Ord, og Var den indstevnte ey gandske drucken men Vidste Vel hvad hand udrettede og efter at Vidnet fick dem skilt ad og opreyste Citanten af bencken hvor hand laae som i Svime og Ilden af en tobacks Pibe laae i hands Skieg, bragte Vidnet Niels Olsen Tosøen ud paa dørren da hand 2de gange efter hændes Ord ey vilde gaae tilforn Citanten tilspurte Vidnet om ikke Malene Olsdatter sam/m/e tiid Var i Stuen, dertil Resp: Jo. Videre havde Parterne dette Vidne ey at tilspørge

Malene Olsdatter nu tienende hos sin Fader Ole Iversen Hitzøen men da det paastevnte skeede Var i tieniste hos Johannes Tosøen fremstoed og efter aflags Eed forklarede, at den omvundne tiid var Hendrich *Nore Biørøen i Johannes Tosøens Stue hvor Niels Olsen Tosøen kom ind mod Aftenen siigende jeg skielder dig for en hunsvott det har du Hendrich levet for all din tiid, hvorpaa da Hendrich vilde tage Ild i sin tobacks pibe skudde hand ham først og siden tog den eene haand i hands brøst og den

1756: 120b

anden i hands Strube og kastet ham baglengs i Veggen saa hand falt i Svime i bencken, og da Vidnet Metthe Jacobsdatter fick dem skilt ad og plucket Ilden af Hendrichs Skieg bragte hun Niels Olsen ud paa dør. i øvrigt Var dette Vidnes Udsiigende i alt enstemmig som nestforrige om Hendrich Biørøens fredelighed, og ey gav Anledning til Slags Maal eller Skienderie.

Den indstevnte efter adskillige paamindelser at ære Kongens Rætt skieldede Vidnerne efter aflagde Eed og under deres aflæggende Forklaring at det Var løgn, og absenterede sig, omsiider blev hand atter indkaldet, og sagde det hand intet havde at klage paa Citanten, og ey til sit forsvar havde noget at tilføre.

Citanten indlod Sagen til Doms da hand ey Videre havde at fremføre men paastoed Sagens Omkostninger

Lige leedis loed Fogden erindre om de Ved Sagen faldende bøder i henseende den indstevnte saavel ved sin Omgang mod Citanten som opførsel her for Rætten dertil er forfalden

Den ind stevnte med Eeder og Studse Ord vedholt endnu at foruroelige Dom/m/eren.

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag

Publiceret

Lars Iversen Trellevigs og Halver Nielsen Tøsøens udgivne bøxelsæddel til Lars Michelsen Echerhofde paa 1 p/un/d 6 Mark fisk i Gaarden Aase dat: 5 8ber 1756 med Rev:

Kam/m/eRaad og Foged Smith æskede i Rette den fra sistleeden Som/m/er ting udsatte Sag Contra Leyermaals begiengerne Iver Andersen og Qvinde Mennisket Marthe Andersdatter som begge mødte og declarerede drengen Iver Andersen endnu ikke at bleven Confirmered men skal til næste Confirmation som nu forestaaer antages, Vedblev endnu forrige Samtøcke med hinanden at Vilde ægte vies til hinanden.

Fogden lod tilføre at da drengen endnu ikke har været til Confirmation og derhos declarered at ægte Qvinde Men/n/isket var hand anleediget i henseende til deres bøders betalning at oppebie baade hands Confirmation og Egteskabetz fuldbyrdelse at begiere Sagen udsatt til næste ting da hand sin nermere Paastand om bøderne efter beskaffenhed skal fremsætte, hvilcket blev bevilget

D/en 6 8ber sat Rætten med sam/m/e Laug Rætt.

1756: 121

Dom afsagt udi Sagen indstevnt af Hendrich Søre Biørøen
Contra Niels Olsen Tosøen.

Ved de afhørte 2de Vidner Metthe Jacobsdatter Tøsøen og Malene Olsdatter Hitzøen deres eenstem/m/ig aflagde eedelig Forklaring er indstevnte Niels Olsen Tosøen overtydet sistleeden Aars Som/m/erting at være indkom/m/et udi sin Naboes Johannes Tosøens Stue og der, da hand var noget beskiencket, ilde opført sig mod Citanten Hendrich Halversen Søre Biørøen som hand deels udskieldede med usøm/m/elige Ord deels greb i brøstet og Struben samt trøcket ham mod Veggen og nedkastet ham paa den der ved staaende benck hvor Citanten blev liggende som i Svime en liden tiid dog uden nogen Videre tilføyet Skade, saadan Medhandling i stæden den indstevnte kunde hos Citanten faaet sam/m/e forsonet, har hand ladet det kom/m/e til Proces ja med studsige og ubesindige Ord end og her for Rætten tiltalt saavel Citanten som de indstevnte Vidner, uagtet hand af Rætten blev advaret derfra at entholde sig.

Thi kiendes og døm/m/es hermed for Rætt at den indstevnte for sin ubesindige Medfart at over falde Citanten uden givne Aarsag eller giørende Modstand bør i følge Lovens 6 bogs 7 Cap: 8 art: bøde til deres Maj/este/ts Casse som for Jordskuf 9 rdr: samt for de ubeqvemme og usøm/m/elige brugte Skieldsord, som herved Mortificeres og ey bør kom/m/e Citanten til præjudice i sit Navn og Røgte, bøde til Sognetz fattige 2 rdr, dernæst bør bemelte Niels Olsen

Tosøen, som ey har vildet rette sig efter Rættens Advarsel søm/m/elig at opføre sig under Sagens procedur bøde til Justitz Cassen 1 rdr samt til Citanten erstatte denne Sags forvolte Omkostninger med 1 rdr 3 mrk ubereignet Dom/m/ens Løsning som alt 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven men i Mangel af bødernes betalning der for i følge Forordning af 6 Decbr: 1743 at straffes paa Kroppen

Dernæst publiceret
et Skiøde dat: 5 8ber 1756 udgivet af Wintziens Olsen Næsse og Knud Pedersen Næsse til Ole Jacobsen paa 13 1/2 Mark Smør i Skatte Skyld indbereignet Kiøberens egen Anpart i Gaarden Næsse vid: fol: 537.

Og som ey fleere Sager for Rætten fremkom blev de sædvanlige tingsVidner attesterede.
Hvor da ey fleere Sager til Skatz svarelse blev anmeldet end Sangoltz og Schoges Qvalvog taxeret for 3 mrk og Bildøens Silde og Makrel Vog 4 mrk tilsam/m/en 1 rdr 1 mrk
I øvrigt var de øvrige alle ligesom forrige Aar besvaret
Restancen for de Kongl/ige Skatter beløber 63 rdr: 13 sk
Restancen for Kongs tiende 4 rdr: 2 mrk 15 sk:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1. Thore Larsen Lerøen 2. Niels Olsen Børnes 3. Ole Monsen Nedre Golten 4. Kasten Michelsen Berge 5. Michel Iversen Kaartvedt 6. Engel Olsen Landraa 7. Knud Nielsen Sollesvig og 8. Niels Aamundsen Fiereide.

1756: 121b

Guulens Skibbreede

1756 d/en 11 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Guulens Skibb: i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 77 findes tilførte untagen udi Jørgen Mitthues Stæd som har forfald mødte Knud Rasmusen Mitthue

Og blev for dette Skibb: det sam/m/e Kongl/ig Rescript og Videre Ordres oplæst som ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst publiceret følgende
H/err Wilhelm Frimands udgivne bøxelsæddel til Mons Erichsen Egemoe paa 1 p/un/d 3 Mark Smør udi Gaarden Totland dat: 23de April 1756 med Rev: ej dat.

D/en 12te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publicered
1. Mons Stephensen Waagesetters udgivne Skiøde til Ole Monsen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Waagesetter dat: 11 8ber 1756 vid: fol: 537
2. Botele Knudsdatter med Laværge Johannes Knudsen Andvigens Skiøde til Lars Olsen Andvigen paa 12 Mark Smør 1/3 faar i Andvigen dat: 12 8ber 1756 vid: 537
3. Mons Magnesen Scheggedahl med fleeres Skiøde til Magne Monsen paa 1/2 Løb Smør i Schieggedahl dat: 12 8ber 1756 ej fol: 537
4. Christen Aamundsen Bersvigs Skiøde til Thoer Aamundsen paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Bersvig dat: 12 8ber 1756 vid: fol: 538
5. Hillebrant Omsens udgivne bøxelsæddel til Lars Ellingsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Nedre Øst Guulen dat: 24 Mart: 1756 med Rev: ej dat:

6. H/err Stiftspraust Ole Tidemans udgivne bøxelsæddel til Johannes Olsen paa 1 Løb Smør 1 tønde Korn i Gaarden Steene dat: 12 Junij 1756 med Rev: ej dat

D/en 13de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og da ingen Sager fremkom for Rætten blev de sædvanlige Attester og bielager til Fogdens Regenskab attesterede ligesom paa sistleeden Aars Høsteting

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 53 rdr 3 mrk 11 sk

Restancen for Kongens Anpart Korn tiende 1 – 2 – 1 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1757 opnevnes. 1. Hans Jetmundsen Lie 2. Mons Larsen Stevnbøe 3. Iver Christophersen Neredahl 4. Hendrich Hendrichsen Nord Guulen 5. Knud Johannesen Høivig 6. Peder Andersen Andvigen 7. Lars Sevatsen Kietland og 8. Rasmus Stephensen Tverberg.

Lindaas Skibb:

1756 d/en 15 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt paa Ting stædet Brudeknappen i Over Værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som alle møder

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Anordninger oplæste som ved nestforrige Ting stæd.

1756: 122

Dernæst publicered følgende

1. Anders Halversen Tyberneses Skiøde til sin Sønn Magne Andersen paa 18 Mark Smør 18 Kander Malt i Gaarden Tybernes dat: 15 8ber 1756 vid: fol: 538
2. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Røsnes d/en 3 april 1756 efter afg: Kari Knudsdatter.
3. ditto paa Udkiilen d/en 10 Aug: 1756 forrettet efter Hans Gundersen
4. ditto paa Leervog d/en 9 Aug: 1756 efter Ole Jacobsen vid: 538
5. Frue Anne Hansen S/a/l/ig/ Justitz Raad Frimands udgivne bøxelsæddel til Christian Monsen paa 19 1/2 Mark Smør og 19 1/2 Kande Malt udi Hopland dat: 3 febr: 1756 med Rev: ej dat
6. ditto hændes bøxelsæddel til Hans Michelsen Fæste paa 1/2 tønde Malt og 12 skilling pænge i Gaarden UdLyhren dat: 18 Junij 1756 med Rev:
7. ditto hændes bøxelsæddel til Ole Olsen paa 1/2 p/un/d Smør 1/6 huud i Gaarden Søre Niøten dat: 10 Maij 1756 med Rev: ej dat.
8. ditto hændes bøxelsæddel til Endre Colbeensen paa 16 Kander Malt 8 skilling pænge i UdLyhren dat: 28 Jan: 1756 med Rev: ej dat.
9. Ole Bleeges bøxelsæddel til Johannes Olsen Fam/m/estad paa 1 p/un/d 1 1/3 Mark Smør i Gaarden Nedre Qvam/m/e dat: 10 April 1756 med Rev:
10. Lars Halversen Fielsende som sine børns Værge hands udgivne bøxelsæddel til Anders Johannesen paa 20 12/29 Mark Smør 6/21 huud i Gaarden Fiellanger dat: 15 8ber 1756 med Rev:
11. Ole Bleges udgivne bøxelsæddel til Johannes Knudsen paa 23 1/2 Mark Smør i Gaarden Hodne dat: 10 April 1756 med Rev: ej dat

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte

Procurator Otthesen fremlagde det af ham udstæde Stevne Maal hvorved Deres Welærværdighed Hr: Daae er indkaldet til dette ting og siden hand selv er nerværende Vilde Comparenten fornem/m/e hvad hand imod Søge Maalet har at indvende

Hr: Magister Daae loed tilføre at som hand uventelig af Sing/neu/r Otthesen er indstevnt af Otthesen som hand formeener skulle tilhøre Lindaas Kierker og hand ey har faaet Leylighed at give Sing/neu/r Otthesen Contra Stevning paa hvad Creatuurer der mangler til Kierkerne samt hvad Skatter hand til Stifts prausten har betalt for Resterende Skatter for 1754 disligeste og i sam/m/e Aar har holdet Viin og brød da det tilkom Otthesen sam/m/e at udlægge, forlangede hand til Contra Stevnings Udtagelse Sagen udsatt til næste ting

Otthesen holdt ufornøden at besvare H/err Daaes tilførte som er og bliver ubeviislig men Comparenten fremlagde den skeede examination nestavigte Aar her paa ting stædet d/en 2 Junij med Kierke værgerne attestered af H/err Sorenskriver Garman, tillige med extract af Auctions Forrettningen, og naar begge disse documenter Confereres med hin anden saa findes Stevne Maalet derved i alt legitimered, ellers mangler her en attest

1756: 122b

fra Ole Elvigen for de Sandnes tilhørende og over skydende 2de Kiør thi protesterede hand imod den begierte og forlangte Udsættelse.

Hr: Daae Vedblev sit forlangende om Udsættelse til Næste ting

Eragtet

Den af H/err Daae forlangte Udsættelse for at udstæde sin Contra Stevning i Sagen bevilges til næste ting.

Publiceret

Ingebrict Kielen Besse Sættre og Hans Jacobsen Kallands paa umyndiges Veigne udgivne Skiøde til Aamund Joensen paa 18 Mark Smør i Leervog dat: 15 8ber 1756 vid: fol: 538.

2. Johannes Halversen Hope og Halver Olsen Høylands Skiøde til Rasmus Joensen Wiig paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Wiig dat: 15 8ber 1756 vid: fol:

3. Jacob Tvedtens udgivne bøxelsæddel til Ole Erichsen paa 1/2 Løb 8 Mark Smør i Gaarden Lauaas dat: 15 8ber 1756 med Rev: ej dat:

D/en 16de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

Herman Diedrich Steenfelts udgivne Obligation til Rasmus Huuse paa Summa 200 rdr dat: 31 Maij 1756 og i Pantebogen fol: 538 ordlydende indført.

Og som ey fleere Sager efter paaraab fremkom for Rætten blev de sædvanlige Tingvidner af fogden fremlagt examinered og attesterede som i alt lige som forrige Aar blev besvarede. untagen at udi Aaraas og Setenes silde Vog er noget lidt fisket og altsaa ansatt for 2 mrk men ey udi de øvrige Vaager

Restancen for de Kongl/ige Skatter beløber 299 rdr 12 sk

Tiende Restancen beløber 11 rdr 3 mrk 6 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1757 opnevnes 1. Michel Magnesen Hopland 2. Rasmus Nielsen ibidem 3. Berge Rasmusen Fonnebust 4. Ole Halversen Waboe 5. Sieur

Halsteensen Bingaas 6. Aamund Larsen InLyhren 7. Joen Erichsen Sieurseth og 8. Iver Bendixen Findesbøe.

Herløe Skibbreede

D/en 18de 8ber 1756 blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt med Herløe Skibb: paa Ting stædet Alvestrømmen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 82 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e ordre oplæste som ved nestforrige Ting stæd.

Dernæst publiceret

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Hennøen d/en 20 Martij 1756 efter Marthe Mons datter vid: fol:
2. ditto paa Gaarden Lansvig d/en 23 Martij 1756 efter Brithe Olsdatter vid: fol:
3. ditto paa Gaarden Echeland d/en 26 Martij 1756 efter afg: Peder Olsen Echeland vid: fol:

1756: 123

4. Niels Erichsen Angeltvedts udgivne Skiøde til Paul Hansen Schoge paa 18 Mark fisk i Gaarden Turøen dat: 6 8ber 1756 vid: fol:
5. Jacob Steinhagens udgivne Pante Obligation stoer 400 rdr til Creditor Peter Lexau dat: 2 april 1755 er af Debitors Sterboe indfriet og af Creditor bem/el/te Lexau d/en 18 Junij 1756 qvitteret hvorfor sam/m/e af Pantebogen er udslettet vid: fol: 511
6. Gert Henrich Schriever paa sin datter Birgittha Kirstine Schrivers Veigne udgivne Pante Obligation til Peter Lexau paa Capital 400 rdr dat: 18 Junij 1756 vid: fol:
7. Baste Knudsen Tvedtens udgivne Pante Obligation til Ole Halversen Frechaug paa Capital 50 rdr dat: 27 Sept: 1755 med paateigning af 23 Maij 1756 at paa Capitalen 20 rdr er betalt vid: fol:
8. Michel Olsen Turøens udgivne Obligation til Lars Samuelsen for Capital 13 rdr 2 mrk 8 sk dat: 15 8ber 1756 vid: fol: 539
9. Rasmus Olsen og Michel Olsen Vindenes deris Skiøde til Johannes Olsen Agotnes paa 12 81/128 Mark fisk i Gaarden Wig dat: 5 8ber 1756 vid: fol:
10. Johannes Agotnes og Hans Stephensens bøxelsæddel til Gunder Olsen paa 31 1/2 Mark fisk i Gaarden Wiig d/en 5 8ber 1756 med Rev:
11. H/err Bergendahls bøxelsæddel til Johannes Michelsen Mæland paa 2 p/un/d Smør og 16 Kander Malt i Gaarden Meeland dat: 16 8ber 1756 med Rev:
12. Frue Justitz Raad Kroghs udgivne bøxelsæddel til Mons Nielsen paa 1 p/un/d 7 1/2 Mark Smør 1/3 huud i Gaarden Fosse dat: 1 8ber 1756 med Rev:
13. ditto hændes bøxelsæddel til Lars Andersen paa 1/8 Løb Smør 3/4 Mæle Korn og 1/4 faar i Hanevigen d/en 13 8ber 1756 med Rev:
14. ditto hændes bøxelsæddel til Ole Ellingsen paa 18 Mark Smør 1/4 tønde Malt og 1/4 part i Hannøe \og/ udi Gaarden Tveedten dat: 13 8ber 1756 med Rev: ej dat:

D/en 20de ejusdem blev Ræten igien satt og publiceret

Christian Dreyers udgivne Pante Obligation til Assessor Jørgen Brøcher paa Capital 600 rdr dat: 30 Nov: 1752 hvor paa Renter til d/en 30 Nov: 1755 var afskrevet, sam/m/e er i

Pante bogen fol: 540 indført og Creditor ved paateigning givet til kiende at Skiøde for den pandtsatte Ejendom ey er af Debitore vorden besørget til Publication

Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten

De sædvanlige af Fogden fremlagde bielager til hands Reegenskab blev Attesterede som i alt ligesom forrige Aar blev uden Forandring besvaret untagen at der ey i nogen Silde eller LaxeVog noget er fisket dette Aar.
Restancen for indeværende Skatter beløber 409 rdr 5 mrk 12
Tiende Restancen beløber 7 rdr 1 mrk 11 sk

Laug Rættes Mænd for 1757 opnevnes følgende 1. Søren Follesøen 2. Rasmus ibidem 3. Diedrich Michelsen Øfre Kleppe 4. Knud Nedre Kleppe 5. Thomas Jansen Kraagaas 6. Niels Søre Hauland 7. Rasmus Ellingsen Kaalevog og 8. Simen Stien

1756: 123b

Radøe Skibbreede

1756 d/en 21 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Radøe Skibbreedes Almue paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 79 findes tilførte untagen i Knud Nielsen Indre Sæbøes stæd som har forfald er i stæden Niels Knudsen Indre Sæbøe,

Og blev for dette Skibb: den sam/m/e Anordning og Ordres oplæste som ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst publicered følgende.

1. Jonas Peersen Gensbergs udgivne Skiøde til Assessor Jørgen Brøcher paa 1/2 Løb Smør 3/4 tønde Malt i Gaarden Twedt dat: 27 Aug: 1756 vid: fol:
2. Anders Joensen Wetaas sit udgivne Skiøde til Ole Danielsen paa 1/2 Løb Smør 2 Mæler Malt i Gaarden Søre Wetaas tillige med Videre Løsøre og boehave dat: 7 april 1755 vid: fol:
3. Hr: Wilhelm Frimans udgivne bøxelsæddel til Niels Michelsen paa 18 Mark Smør 8 Kander Malt udi Gaarden Rigstad dat: 20 Maij 1756 med Rev: ej dat

Værgen Johannes Simensen Tolleshaug for Myntlingen Kari Berges datter opbød af hændes udbragte Arve Capital den Summa 44 rdr 4 mrk.
Ole Nielsen Nedre Tiore Værge for Marie Børges datter opbød af hændes Arv 44 rdr 14 sk
og Christen Knudsen Willanger Værge for Knud Christensen opbød lige leedis af hans Arv 14 rdr 5 mrk
om nogen sam/m/e mod Sufficent Pant og Intresses Svarelse Ville antage, men da ingen anmelte sig blev pængerne tagne under forseigling og enhver af Værgerne til Forvaring og Ansvar til bageleverede.

Publicered

BorgeMæster Fasmers udgivne bøxelsæddel paa egne og Frue Hofmands Veigne til Johannes Joensen paa 1/2 Løb 6 Mark Smør udi Gaarden Ascheland dat: 8 Jan: 1754

Søren Thodes som Interims indsatte Forstandere for Seminario Fridericiano hand[s] udgivne bøxelsæddel til Simen Johannesen paa 1 Spand Smør 1/4 tønde havre Meel i Gaarden Søre Solen dat: 6 8ber 1756 med Rev:

Ole Torgiersen Voxtaules udgivne Skiøde til Knud Rasmusen Storeim paa 11 3/4 Mark Smør 3 3/4 Kande Malt i Gaarden Yttre Sæbøe dat: 21 8ber 1756 vid: fol: 540

D/en 22de ejusdem blev Rætten satt med følgende Laug Rættes Mænd Ole Torgiersen Voxtaule Elling Knudsen Soleim Willum Christiansen Ystebøe Mons Christiansen ibidem og udi Thomas Monsen Børchelands Stæd og Anders *Johannes Borchelands

1756: 124

Stæd som har forfald blev de 2de Mænd Niels Knudsen Sæbøe og Jacob Rasmusen Sæbøe antagne,

Hvor da Sagen indstevnt af Hr: Inspecteur og Ober Skibs Maaler Wilhelm Gelmeyden Contra Elling Knudsen og Mons Endresen efter forrige tiltale blev paaraabt

Procurator Ulrich Friderich Sønderborg for H/err Inspecteur Geelmeyden producerede hands udferdigede Contra Stevne Maal til hvis Afhiemling saafremt Vedkom/m/ende ikke møder Stevne Vidnerne Var nerværende og naar hand derom ved paaraab bliver bekiendt eller afhiemling er skeed skal hand Videre fremføre det fornødne.

De indstevnte Elling Knudsen og Mons Endresen mødte Vedtagende lovlig Varsel

Procurator Sønderborg for Inspecteur Geelmeyden derefter forestillede at denne Sag hvorved hoved Citanterne har søgt forbeedring udi deres brugende og tilbøxlende Jordeparter i Gaarden Sletten er uvedkom/m/ende den Sag Inspecteuren som Comparentens Principal H/err Geelmeyden har reyst mod dem af Resterende Landskyld med Videre, thi protesterede Comparenten i følge det Kongl/ig Rescript om diverse Sagers afhandling paa denne Sags Separate afhandling saavidt det omtvistede Engestøcke og øde Marck angaar fra Sagen om Landskyld og Rettighed og derom Vilde afvarte Rættens Kiendelse

De indstevnte fremlagde et af Procurator Cramer paa deres Veigne under 16 8ber sistleeden forfattet Indlæg saa lydende

Procurator Synderborg Replicerede at Ved det indkomne Skrift Mons og Ellings antagne Procurator Johan Simon Cramer som Skriftes forfattere Vel Speculativement har Combineret 2de Sager under eet men sam/m/e inde holder intet som kand svecke Comparentens Paastand om Sagernes Separate Afhandling og paadøm/m/ende lige saalidet som det at bem/el/te Mons Endresen og Elling Knudsen har givet deres Stevne Maal til Aastæds begrandskning Navn af Contra Stevne Maal og Vil indføre Tvistigheden at de bør have meere til brug end de for nerværende tiid brugt haver i deres tilbøxlede Jordeparter, den Land skyld og Rettighed som Inspecteuren hos dennem haver paasøgt, thi det Vil blive Inspecteur Geelmeyden for sin Deel Vedkom/m/ende at beviise hvad hand udi Landskyld med Videre bør nyde, og de 2de bem/el/te hands Contraparter at oplyse at de ikke har havt det i brug hvor af Landskyld svares

1756: 124b

Men saadan Oplysning kand ikke skee forinden at Comparentens Paastand bliver ved Kiendelse Absolvered hvorfore hand og paa sam/m/e Urgerede.

Eragtet

Da paa Aastæden d/en 14 Julij sistleeden er skiønnet hvor til Comparenten og henviises sam/m/e af den affattede Kiendclse at erfare, det den af Contra Citanterne til Aastæden udtagne Stevning for at beviise sin formeente Rætt ved at lade det omtvistede Enge støcke og Ødegiord begrandske, er anseet lovlig, og at sam/m/e Forrettning allereede er passeret Men

Sagen til endelig Parternes Paastand og sluttning til Doms er henviist til dette ordinaire Ting at paakiendes hvorvidt Citanten Hr: Inspecteur Geelmeydens Søge Maal for Resterende Landskyld hos de indstevnte Leylændinger findes rigtige og derimod Contra Citanternes Contra Prætentioner til ham findes gyldige altsaa da sam/m/e er en og sam/m/e Sag bliver og i følge den forhen ergangne Eragtning her paa det Ordinaire Ting paakient Parternes Søge Maal imod hinanden under en og sam/m/e Dom.

Sønderborg paa H/err Inspecteur Geelmeyden Reserverede Ancke over den nu afsagde Kiendelse og dernæst tilfølge den sam/m/e faaer at taale at begge Sager under et tracteres og afgiøres og lige leedis at rette proceduren der hen. Producerede Reigning dat: 21 8ber sistleeden der Viiser hvad Landskyld og Rettighed Elling og Mons Resterer til Inspecteuren, disligeste at sam/m/e er under og ikke over det hand af 3/4 Løb de nemlig Mons og Elling haver til brug i Gaarden Sletten tilkom/m/er og da sam/m/e er ubetalt og bem/el/te Contra Citanter ingenlunde enten har eller skal beviise at de meer for forrige Aar har betalt saa haver og Land skylden og Rettigheden sin Rigtighed. Hvad derimod betreffer at dem ved bøxelseddelen er ligesom overladt 1 Løb i stæden for 3/4 Løb som de bruger og hvor over de Vil formeene at tilkom/m/e det omtvistende Enge støcke og Ødejorden som under H/err Inspecteurens og forfædres brug haver ligget adskilt fra Leylændingerne Elling og Mons Endresens brugende Jorde parter i meer end 28 Aar efter deres egen tilstaaelse, da kand sam/m/e Mislighed Ved bøxelsæd-

1756: 125

delens Udstædelse der er passered forinden H/err Inspecteuren blev Ejere af Jordeparten ey blive mindste Reflexion Værd, allerhelst at det er gotgiort at der ikke er betalt meer i Landskyld og Rettighed end af 3/4 Løb Videre sagde Comparenten at det ey kunde drage nogen følge med sig at Inspecteuren haver bedre og større Part i Jorden end hands ulydige Leylændinger Elling og Mons, thi de kand ingenlunde tilreigne sig meer end det de haver havt i brug skatter og skylder af, hvorfra Engestøcket og Ødejorden er adskilt. IligeMaade sagde og Comparenten at de Vidner som ere førte ved begrandskningen og denne ingenlunde præjudicerer Ejerens Rætt eller bestyrker Contraparternes Paastand, thi det bliver ingen følge at forberørte Enge støcke og Ødejord skal følge Contraparterne fordi at de Vil have og siunes at Være tient med sam/m/e under deres brugende Jorde parter. Disformedelst og at Inspecteur Geelmeyden aldeelis benegter hands Contraparters Mons Endresen og Elling Knudsens ubeviislige Sladder saavel Ved Aastæds begrandskningen som ellers, fremdeelis at Jordens Omkastelse er et paafund som ingen Grund haver i Lov indlod hand Sagen Dom, med Paastand 1mo At Mons Endresen og Elling Knudsen maatte vorde tilfunden at betale deres Resterende Land skyld efter bereigning, og dertil 4de pænge for Udeblivelse 2do At H/err Inspecteuren for hands Contraparters Paastand aldeelis maatte vorde frie funden, og 3tio de derimod henfundne som ulydige og opsætzige Leylændinger at lide og undgielde og enten at fravige deres hidtil brugte Jordeparter i Gaarden Sletten imod bøxelens til bage givelse og paa Huusene hæftende Gield til Inspecteuren at betale, samt endelig at oprette Processens Omkostninger nogen leedis skadesløs med 40 rdr. øvrigens Reserverede Gielmeyden sig alle Lovens beneficia

Sønderborg dernæst forlangede at Elling Knudsen og Mons Endresen maatte explicere sig om de meer Land skyld og Rettighed til H/err Geelmeyden har betalt eller af ham har Været krævet end bereigningen indeholder, hvortil de svarede at i Landskyld og Rettighed med fløttning har de aarlig betalt 1 rdr 5 mrk 8 sk ubereignet Odelskatten som de selv til Tinge betaler og har de udi sam/m/e Landskyld betalt 3 mrk for fløttning og naar Land skylden er betalt har de foruden de 1 rdr 5 mrk 8 sk hver til foræring betalt 1 mrk

1756: 125b

Sønderborg Refererede sig til den udførte procedur paa Inspecteurens siide og modsagde Mons Endresen og Elling Knudsens foregivende om den Eene Markes extra betalning

Mons Endresen og Elling Knudsen sagde det de til dette ting efter deres tagne Reservation paa Aastæden har indstevnt Peder Lassesen Nesbøe, Mons Monsen Instebøe, Mons Monsen Giere og Erich Jonsen Giere og Ole Johannesen Solen til Sagens nermere oplysning som alle under fals Maal er indvarslede og nu møder.

Sønderborg paa Gelmeydens Veigne protesterede imod at paahøre de nu angivne Vidner da hand dertil efter Loven ingen Varsel havde nødt og paastoed saadan bagsmeck og angivende som Ophold og Udflugt maatte ansees og sam/m/e fra Rætten afviist, og Sagen i den Stæd til Doms optagen.

Contra Citanterne sagde at Inspecteur Geelmeyden ved sin i rette lagde Contra Stevning stevnet dem saa silde at de ey fick Stevnings tiid til ham at anhøre deres nu andgivne Vidner hvorfor de forlangte Sagen til næste ting maatte gives Anstand, paa det Inspecteur Geelmeyden kunde gives lovlig Varsel til anhøre sam/m/e Vidner, hvorved deres Rætt nermere formeenes at Vorde oplyst.

Sønderborg i Relation af den forrige udførte procedur protesterede paa Videre anstand men Urgerede paa Dom

Eragtet

At de indstevnte Mons Endresen og Elling Knudsen ey skal betages tiid og leylighed med Vidner at oplyse hvis de til deres Sags tarv formeener at fornødige, og ey desaarsage beklage sig ved Rætten at Vorde over iilet bliver Sagen til næste ting givet Anstand, da dette Laug Rætt som ved begrandskningen nerværende og nu tilstæde haver til sam/m/e tiid her at møde.

Procurator Sønderborg fremstoed og indleverede H/err Inspecteur Geelmeydens udferdigede Continuations Stevne Maal imod Erich Jonsen Sletten og saafremt den indstevnte ikke møder og Vedtager lovlig Varsel fremstillet hand Knud Olsvold og Ole Voxtaule til at afhiemle

1756: 126

bem/el/te Stevne Maals lovlige forkyndelse

Stevne Vidnerne fremstode og efter aflagd Eed forklarede lige efter deres paateignings Udviis d/en 4 8ber sistleeden at have oplæst og forkyndt dette Stevnemaal i hands eget Paahør og for hands boepæl.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men Mødte ikke.

Sønderborg paastoed Lav dag for den indstevnte til næste ting.

Eragtet.

Den lovlig indstevnte og ey mødende Erich Jonsen Sletten forelægges Lavdag til næstholdende Som/m/er ting førstkom/m/ende Aar 1757.

Publiceret

Frue Kroghs udgivne bøxelsæddel til Mons Nielsen paa 20 Mark Smør 11 1/3 Kande Malt i Gaarden Ystebøe dat: 8 Maij 1756 med Rev:

H/err Inspecteur Geelmeydens udgivne bøxelsæddel til Einer Rognaldsen paa 1 p/un/d 12 Mark Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden Sletten dat: 10de 8ber 1756 med Rev: ej dat

D/en 23de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og da ey videre efter paaraab fremkom for Rætten blev de sædvanlige tings Vidner Attesterede som ligesom forrige Aar blev besvarede untagen at allene i Birchelands Silde Vog noget er fisket saa at sam/m/e er taxeret for 3 mrk men ey noget i de øvrige.

Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 152 rdr 2 sk

Tiende Restancen 5 rdr 3 mrk 13 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1757 opnevnes 1. Rasmus Nielsen Yttre Sæbøe, 2. Magne Simensen Hole 3. Knud Zachariasen Kartvedt 4. Jacob Notvedt 5. Lars Monsen Solen 6. Sieur Knudsen Dalan 7. Hans Hansen Lilletvedt og 8. Michel Qvaleim.

Ahlenfit Skibbreede

1756 d/en 25de 8ber blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt paa Ting stædet Alvestrøm/m/en med Ahlenfit Skibbreedes Almue I Nerværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 80 findes tilførte untagen i Iver Monstads Stæd mødte Mons Storoxe i Lars Hoplands Stæd Aamund Hopland og i Rasmus Hoplands Stæd mødte Niels Hopland,

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e ordres oplæste som ved nestforrige Skibbreede.

Publiceret

Skifte brev forret[tet] efter drengen Lars Arnesen Søre Elsaas d/en 17 Maij 1756 vid: fol: 540

2. ditto paa Gaarden Sellevold d/en 18 Maij 1756 efter Ole Bergesen Sellevold v: 540

3. ditto paa ditto Gaard d/en 30 Aug: 1756 efter Brithe Hansdatter

4. ditto paa Gaarden Øfre Mundahl dat: 28 Junij 1756 efter afg: Halver Ellevsen vid: 540

5. Berge Hansen Wetaas paa egne og Myntling Siri Michels datter deres Skiøde til Christian Haaversen Fosse paa 12 Mark Smør 6 Kander Malt i Yttre Fosse dat: 25 8ber 1756 vid: fol: 540

1756: 126b

6. Ole Knudsen Kaaperdahl og Erich Rylands udgivne Skiøde til Ole Baarsen Nore Lie paa 21 6/7 Mark Smør dat: 25 8ber 1756 vid: 540

7. Anders Larsen Tollev Larsen Indre Eide Arne Toft og Sieur Indre Eides bøxelsæddel til Aamund Johannesen Tepstad paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Øvre Mundahl dat: 25 8ber 1756 med Rev: ej dat

8. Hans Michelsen Nore Fæstes Skiøde til Peder Andersen Lyhren paa 18 Mark Smør 1/4 tønde Malt i Gaarden Nore Fæste dat: 10 Junij 1756 vid: fol: 541.

9. Niels Bastesen Hilland med sine Svogre og børns udgivne Odels skiøde til Anders Peersen Lyhren paa Jordeparten i Gaarden Nore Fæste dat: 25 8ber 1756.

10. Jens Jacobsen Monstad med fleeres udgivne Skiøde til Ole Hemmingsen Odderaas paa 24 Mark Smør 16 Kander Malt i Gaarden Aadderaas dat: 25 8ber 1756

11. Christian Olsen Møchesvolds udgivne bøxel sæddel til Joen Endresen paa 1 p/un/d Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Indre Fosse dat: 25 8ber 1756

12. Doctor Erichsens udgivne bøxelsæddel til Ole Jonsen Ryland paa 6 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Levestad Alversunds Kierke tilhørende dat: 13 april 1756

13. Alexander Wallaces udgivne bøxelsæddel til Ole Jonsen Ryeland paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i ditto Gaard Levestad dat: 13 april 1756.

14. Karen S/a/l/ig/ Garmans udgivne bøxelsæddel til Ole Iversen paa 1/2 Løb 9 Mark Smør 5/8 huud i Gaarden Seim dat: 25 8ber 1756.

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith anmelte det hand med mundtlig Varsel til dette Ting Tiid og Stæd har ladet indkalde den Egtegifte Mand Peder Stephensen Sletten for begangne Leyer Maal med Pigen Anne Arnesdatter Hielmtvedt derfor tillige med pigen begge at lide dom

Den indstevnte Peder Stephensen Sletten mødte men ikke Anne Arnesdatter paa hvis Veigne hændes Fader Arne Hielmtvedt mødte vedtagende lovlig Varsel paa hændes Veigne og til kiende gav det hun for nerværende tiid er svag og selv ey kunde møde.

Den indstevnte Peder Stephensen Sletten tilstoed det hand i sit Egteskab med sin Hustrue Marthe Willumsdatter Hielmtvedt, har med en anden nemlig Pigen Anne Arnesdatter med Leyer Maal

1756: 127

forseet sig, og som bemelte hands Hustrue Var nerværende declarerede hun at Vilde benaade sin Mand for denne forseelse.

Pigens Fader Arne Hielmtvedt declarered og paa sin datter Anne Arnesdatters Veigne at efter hændes Sigelse og tilstaaelse er hun af den her for Rætten mødende Peder Stephensen Sletten bleven besvangred, dog ikke endnu at Være kom/m/et i barselsæng men Vænter sig imod Juuletiider.

Fogden producerede SognePræsten H/err Benjamin Olrichs Attest under 23de hujus hvoraf erfares at begge de indstevnte har udstaaet Kierkens disciplin. Ligeledis producerede hand den over bemelte Peder Slettens boe Giorde Registerings og Vurderings Forrettning passeret d/en 18 Sept: sistleeden som d/en 2den 8ber af Deres Excellence Hr: StiftsbefalingsMand von Cicignon er approberet, hvoraf fornem/m/es at naar Gielden fra boeds Formue afdrages bliver ikkun paa den indstevntes Hovedlod 3 rdr 1 mrk 9 sk, altsaa paastoed Citanten Dom over hannem for de manglende 20 rdr 4 mrk 7 sk eller i des Mangel følgelig Forordning af 6 Decbr: 1743 at straffes paa Kroppen efter Øvrighedens forgot befindende.

Hvad Qvinde Mennisket Anne Arnesdatter angaar da Vedtoeg Faderen i Mindelighed hændes bøder for hænde at betale, hvorfor Fogden frafalt Videre Dom over hænde at paastaae.

Creditorerne udi Peder Slettens boe mødte efter indvarsling for Rætten som alle tilstoede deres Kravs Rigtighed efter tilspørsel til enhver.

Dom afsagt!

Da Peder Stephensen Sletten som en Egte gift Mand her for Rætten har tilstaaet at have med Leyer Maal forseet sig med Qvinde Mennisket Anne Arnesdatter Hielmtvedt og allereede efter den frem lagde Attest paa sam/m/e bekiendelse udstaaet Kierkens disciplin, tillige med den indstevnte Pigen{s} \hvis/ Fader og paa hændes Veigne har tilstaaet saadant begangne Leyermaal med bem/el/te Peder Sletten at være øvet, altsaa da Leyermaals begiengeren ey efter frem lagde Registrations forrettning formaar videre paa sine doble Leyermaals bøder at udreede {som hand} end 3 rdr 1 mrk 9 sk, bliver hand for de manglende 20 4 *sk (mrk) 7 sk som tilsam/m/en i følge Lov bør \være/ 24 rdr, her ved tilfunden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse at udstaae Straff paa Kroppen alt efter Forordning af 6 Decbr: 1743 dens bydende, som af Øvrigheden determi-

1756: 127b

neret Vorder i betragtning af den indstevntes Omstændighed

D/en 26de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret
Ole Olsen Nesses udgivne Skiøde til Anders Thomesen Nesse paa 22 1/2 Mark Smør 15 Kander Malt i Gaarden Nesse dat: 26 8ber 1756
2. Anders Thomesen Nesses udgivne Pante Obligation til Ole Olsen Nesse paa Capital 90 rdr dat: 26 8ber 1756 vid: fol: 541.

Fleere Sager fremkom efter paaraab ey for Rætten, hvorfor de sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab blev attesterede, og besvaret ligesom forrige Aar untagen at i Rylands og Næsses Silde Vog intet er fisket dette Aar hvor af Skattes kand
Restancen for inde værende Aars skatter beløber 189 rdr: 5 mrk 10 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1. Aamund Mundahl 2. Anders Magnesen Mundahl 3. Hans Nielsen ibidem 4. Arne Hansen Tvedten 5. Mons Jonsen ibidem 6. Ole Larsen Yttre Fosse 7. Jacob Jacobsen Hauchaas og 8. Johannes Larsen Møchesvold.

Hossanger Skibb:

1756 d/en 22 Nov: blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Hossanger Skibbreede paa Tingstædet Bernestangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd untagen [i] Knud Byseims Stæd som er svag mødte Anders Bernes

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Ordres oplæste som ved nestforrige Skibbreeder.

Dernæst publiceret
1. Skifte Com/m/issarier Lorentz de Ferry og Justitz Raad Bager med samtlige Med Arvinger i afg: H/err Obriste Lieutnant Jan Von der Veldes Sterboe deres udgivne Skiøde til Sing/neu/r Jaen Frøchen paa 9 Løber 2 p/un/d 6 Mark Smørs Jordegotz i Echanger og Hossanger Skibb: beliggende dat: 25 febr: 1756 vid: Skiøde protocollen fol: 542
2. Skiftebrev forrettet d/en 30 Junij 1756 efter Ole Elvig vid: fol:
3. ditto forrettet d/en 29 Junij efter Brithe Olsdatter Miøs vid: fol:
4. Peder Erichsen Fieldschaals Skiøde til Elling Joensen Byseim paa 8 2/5 Mark Smør 4 4/5 Kande Malt i Gaarden Byseim dat: 22 Junij 1756.
5. Værgerne Lars og Halver Hemvigens bøxel sæddel til Jacob Johannesen paa 18 Mark Smør i Gaarden Elvig dat: 22 Nov: 1756 med Rev: ej dat

D/en 23de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret
Anders Johannesen Hannistvedt og Johannes Søre Byseims udgivne bøxelsæddel til Anders Nielsen

paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Hole dat: 24 Maij 1756 med Rev: ej dat

LehnsManden Magne Hatland paa egne og Mons Hatlands Veigne samt paa de 3de Opsiddere paa Gaarden Lohnes Veigne loed inden Tinge menige bem/el/te Gaarders om kring boende og andre frem/m/ede advare det de for eftertiiden endtholder sig fra enten at skiere Løng i deres paa boende udmarcker, eller at afskiere topperne af de unge tilvoxende furrutræer saafremt de ey vil vænte naar nogen derved betrædes at Vorde i følge Lov derfor anseede, som de der af frem/m/ed Skov benøtter sig,

Og som ey fleere Sager til dette Ting efter paaraab frem kom blev de af fogden fremlagde bielager til hands Reegenskab Attesterede ligesom nest forrige Aar, untagen at Fotlands Qvern svarer 2 mrk og Sandahls Nesset for Laxekast taxeret for 4 mrk. Lars Olsen Hatlands-Vogen blev anmelt at bruge Øhltap og deraf kand skatte efter forordninegn, som og Aschild Iversen paa Klubben som bruger et lidet Øhl tap, som Almuen ansaae haver at kunde svare 1 rdr: hvoraf Fogden[s] Extract skal meddeelis til Indfordring hos Vedkom/m/ende
Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 84 rdr 4 mrk 2 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1757 opnevnes 1. Niels Hansen Leren 2. Magne Andersen Møxter 3. Bertel Haldorsen Eyde 4. Mons Aschildsen Hesjedahl 5. Haldor Nielsen Kalevig 6. Ole Joensen Kalesta 7. Anders Nielsen Grøsvig og 8. Johannes Nielsen Toschedahl.

Echanger Skibb:

[1756] D/en 25de ejusdem blev Retten til almindelig Høstetings holdelse satt med Echanger Skibb: paa Ting stædet Bernestangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd, untagen i Hans Johannesen Hinnes Stæd som har forfald mødte Joen Nielsen Helletvedt,

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Forordninger og ordres oplæste som Ved Hossanger Skibb:

Dernæst publiceret

Skifte Com/m/issarierne efter afg: Obriste Lieutnant von der Velde deres Skiøde til Jaen Frøchen paa endeel Jordegotz her i Skibbreedet beliggende dat: 1756 som lige leedis for Hossanger Skibb: blev tinglyst og i Skiøde protocollen fol: 542 indført

2. Siri Olsdatter med Laværge Johannes Olsen Schaars udgivne Skiøde til sin Sønn Johannes Monsen paa 9 Mark Smør i Gaarden Egefit dat: 24 Nov: 1756 vid: fol: 542.

3. Jørgen Nielsen Øfstues paa Myntlingen Anders Magnesens Veigne hands udgivne bøxelsæddel til Johannes Olsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Schaar dat: 24 Nov: 1756 med Rev: ej dat

4. Michel Hansen Nedre Echangers udgivne bøxel sæddel til Rasmus Andersen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Nedre Echanger dat: 24 Nov: 1756 med Rev:

1756: 128b

5. Axel Nepstads udgivne Skiøde til Aamund Arnesen paa 1/2 Løb Smør 15 Kander Malt 1/4 faar i Gaarden Fyllingen dat: 30 8ber 1756 vid: fol: 542

Lars Padøen og Anders Mulen fremstoed for Retten og til meenige Mands Efterrettning inden Tinge advarede det ingen uden deres Minde i deres paa boende Gaarde Padøen og Mulens underliggende og tilhørende Udmarck og Skov maatte indkom/m/e for enten at skiere Vier, Løng eller Topper af den unge til Voxende Skov, som alt er imod lov stridig og bliver deres Gaarde til Forringelse og Skade i fremtiiden; Skulde nogen imod denne giorde Erindring desuagtet fornerme dem i bem/el/te deres Gaarders tilliggende Herligheder, kand de derfor efter lov vænte til Strafs lidelse vedbørlig at Vorde anseede.

Sagen indstevnt af Mons Olsen Qvinge Contra Aschild Andersen Nipen blev paaraabt, men Citanten mødte ikke, hvorfor Sagen til i Morgen faaer beroe i fald hand til sam/m/e tiid indfinder sig

D/en 26 ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og da Mons Olsen Qvinge endnu ey indfandt sig efter paaraab ey heller andre for Rætten fremførte nogen Sag blev de af Fogden fremlagde documenter Attesterede ligesom forrige Aar untagen at Biørsvigs Qvern er allene i den Stand at sam/m/e skal skatte for 1 mrk 4 sk Dernæst blev annoteret at Mons Andersen Echnesvogen bruger Øhltapperie med videre hvorfor den nerværende Almue og Laug Rætt skiønnede at hand af saadant brug kand betale 1 rdr:
Restancen for de Kongl/ige Skatter beløber 140 rdr 1 mrk 9 sk
Restancen for den Kongl/ig Anpart Korn tiende 3 – 5 – 4 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1757 opnevnes. 1. Iver Halsteensen Nore Qvinge 2. Lars Knudsen Enestrand 3. Christian Nesbøe 4. Johannes Andersen Øfre Aas 5. Arne Biørnevold 6. Christen Larsen Heggertvedt 7. Ole Johannesen Øfre Echanger og 8. Sieur Magnesen Høeland.

Mielde Skibb:

1756 d/en 29 Nov: blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt med Mielde Skibb: i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som alle mødte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Ordres som Ved nestforrige Ting stæd publicerede.

Dernæst publicered

et Skiftebrev forrettet d/en 2 Junij 1756 efter Afg: Lars Monsen Rønhovde vid: fol:

2. Lars Aadsen Nore Solbergs udgivne Skiøde til Niels Torfinsen Breche paa 24 Mark Smør 2 Mæler 6 Kander Malt i Gaarden Nore Solberg dat: 29 Nov: 1756 vid: fol: 543

3. Raadstue Skriver Hans Geelmeydens Extract af den i Bergen passerede Skifte forrettning begynt d/en 17 Dec: 1754 og slutted d/en 18 febr: 1755 efter afdøde Ole Larsen Wefle, hvorefter

1756: 129

Berthe Olsdatter Wefle gift med Niels Monsen er tilfalden i Gaarden Wefle 1/2 Løb Smør 3 Kander Malt i Søre Vefle for 38 rdr 1 mrk 8 sk sam/m/e Extract dat: 23 Nov: 1756. vid: fol:

4. Michael Bernt Høghs udgivne Skiøde til *Monsen Søre Vefle paa 18 Mark Smør 1 1/2 Kande Malt i Gaarden Søre Vefle dat: 28 Nov: 1755 vid: fol:

D/en 30te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret

Jacob Monsen Niaastad og Mons Monsens udgivne Skiøde til Erich Monsen Niaastad paa 12 3/8 Mark Smør i Gaarden Niaastad dat: 29 Nov: 1756 og udi Skiøde protocollen fol: 543 indført.

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med muntlig Varsel haver ladet indstevne drengen Sieur Johannesen Waatle og Qvinde Mennisket Guri Olsdatter for med hinanden begangne Leyer Maal til bøders betalning eller i detz Mangel at lide Straff efter forordningen.

Men da drengen nu har declarered at Vil betale sine bøder i Mindelighed frafalder Fogden over ham at paastaae Dom.

De indstevnte mødte begge Vedtagende lovlig Varsel og tillige tilstode med hinanden at have begaaet det paasøgte Leyer Maal, Qvinde Mennisket Guri Olsdatter sagde ey endnu at have Været i barselsæng, og \ey/ at have det ringeste til sine bøders betalning, foruden de ringe Klæder hun har paa sig.

Fogden saavidt Qvinde Men/n/isket angaar begierede Sagen udsatt til næste Ting, inden hvilcken tiid hand formodede hændes barselsæng er overstanden. som bevilget blev.

Stephen Monsen Grov paa egne og Naboer Michel Larsen og Niels Johannesen Grovs Veigne loed anmelde det hand med de fandt sig beføyet til meenige Mands advarsel at lade inden Tinge forbyde alle uden deres som Gaarden Grove beboeres \givne/ tilladelse at afskiere eller bortføre Løng af deres Udmarck eller tilhørende field Groves field kaldet, saafremt de ey vil vænte naar de derved overkom/m/es efter Lov at Vorde anseede til Straffs Lidelse.

Fleere Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten thi blev de af Fogden fremlagde bielager til hands Reegenskab Attesterede lige som forrige Aar og paa sam/m/e Maade besvarede.

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 52 rdr: 3 mrk 14 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1757 opnevnes 1. Magne Gierstad 2. Johannes Gulachsen Gierstad 3. Magne Schistad 4. Arne Wefle 5. Niels Koppen 6. Johannes Thomesen Schaftun 7. Lars Wimelvig og 8. Erich Øfste Mielde

1756: 129b

Arne Skibbreede

1756 d/en 1 Decbr: blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt paa Tingstædet Nedre-Mielde i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd

Hvor da de sam/m/e ordres og befalinger som ved nest forrige ting blev publicerede.

Dernæst

aflyst Dirich Carl Hagelsteens udgivne Pante Obligation til Madame Birgithe S/a/l/ig/ Hans Bangs Encke paa Capital 2500 rdr dat: 1 aug: 1748 som efter Creditorindens paateignede Qvittence af 1 8ber 1756 er Vorden indfriet og betalt hvorfor sam/m/e af Pante bogen udslettes.

2. Ole Andersen i Sandvigen hands udgivne Pante Obligation til Rasmus Larsen Øxneberg paa Capital 32 rdr dat: 17 Junij 1756 vid: fol: 544.

3. Peder Reiersens udgivne Skiøde til Christian Gotfrid Petersen paa et huus staaende i Sandvigen dat: 2 8ber 1756 vid:

4. Christian Gotfrid Petersens Skiøde til Lars Olsen paa bem/el/te huus i Sandvigen dat: 12 Nov: 1756 vid: fol:

5. Lars Olsens udgivne Pante Obligation til SorenskriVer Garman paa Capital 29 rdr dat: 13 Nov: 1756

6. Karen Friman S/a/l/ig/ Garmans udgivne bøxelsæddel til Thore Jacobsen paa en liden Enge støcke i Sandvigen dat: 14 8ber 1741

7. ditto hændes bøxelsæddel til bem/el/te Thore Jacobsen paa en anden liden Grund i Sandvigen dat: 12 Maij 1745

8. Rasmus Sieursen Kaaldahls udgivne Skiøde til Anders Sieursen Kaaldahl paa 2 pund 6 Mark Smør i Gaarden Langhelle dat: 8 8ber 1756 vid: fol:

9. Mad/a/me S/a/l/ig/ Høyers udgivne bøxelsæddel til Ole Stavenes paa 12 Mark Smør 1 Vog Næver paa Gaarden Schulstad dat: 5 Junij 1756. med Rev ej dat.

10. H/err Sylovs bøxelsæddel til Ole Monsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Løetvedt dat: 19 Nov: 1756

11. Skiftebrev paa Gaarden Sætterdahl d/en 13 april 1756 efter afg: Niels Knudsen vid: fol:

12. ditto paa Gaarden Rolland d/en 28 April 1756 efter afg: Marthe Jans datter

13. ditto paa Fyllings Lie d/en 1 Julij 1756 efter Niels Monsen

D/en 2 Decbr: blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt hvorefter de ind stevnte Sager paaraabt

Fogden H/err Kam/m/eRaad Smith gav til kiende at hand til nerværende Ting Tiid og Stæd i følge Præsterne til Kors Kierken H/err Jens Rennords og H/err Lyder Sinnings under 15 passato til ham indgivne Klage :/ med skriftlig Stevning af 16de Nov: sistleeden haver ladet indkalde Rasmus Jansen i Sandvigen og hands Hustrue Cathrine

1756: 130

Andersdatter efter Stevne Maaletz Indhold, hvorhos til Vidner er indkalte Rasmus Jansens tieniste drenger nemlig Gert Gertsen, Lars Kaaresen og Halvor Rasmusen item Gotfrid Petersen og *Lars biskops* hustrue Lisbet Jansdatter. Ovenmelte Stevne Maal blev tillige med Præsternes Klage Maal af Fogden producerede.

Den indstevnte Rasmus Jansen med hustrue blev 3de gange paaraabt men ey mødte, af Vidnerne mødte alle i egne Persohner, untagen Lisbeth Jansdatter

Stevne Vidnerne Tosten Einersen og Isach Pedersen begge i Sandvigen boende fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse for alle Vedkom/m/ende efter paateigningens Udviis

Fogden begierede at de indstevnte og mødende Vidner maatte fremkaldes for at aflægge deres eedelige Vidnesbyrd. Hvorefter Eeden af Lov bogen for Vidnerne blev oplæst og behørig formaning dem givne at Vogte sig for Meen Eed Derpaa fremstoed det

1ste Vidne tienende hos Rasmus Jansen navnlig Gert Gertsen og efter aflagd Eed forklarede til de fremsatte Spørsmaale følgende. Fogden tilspurte Vidnet 1mo Om det er ham bekient at hands Husbond Rasmus Jansen til druckenskab er hengiven og om hand ikke afvigte bededag indeværende Aar har Været drucken og tillige øvet anden Guds fortørnelse med Skielden og banden. 2do Om hand har hørt at der har været jevnlig Uforligelighed imellem bem/el/te Rasmus Jansen og hands Hustrue Cathrine Andersdatter, og hvem der udi saadan Ueenighed har været Aarsag. Til 1ste qvestion svaret Vidnet jo det er ham til fulde

bekient at hands Hosbonde de fleeste tiider gaar drucken, som og sistleeden beededag at være saa meget beskiencket at hand øvet Synd og Allarm saavel med sin Kone som hands Værmoder der er i sam/m/e huus, deels ved at skielde dem begge som og at bande. Til 2den qvestion svaret, ligeleedis at have hørt og seet at der imellem hands hosbonde og MadModer stedse har været Uforligelighed som saavidt er kom/m/et at de har haardraget hinanden, og at hands hosbonde Rasmus Jansen i sit druckenskab altiid har været begynder og Aarsag til saadan trette og Ueenighed saavel imod hands Hustrue som aller mæst i mod hands Værmoder naar hun Vil skille dem ad, og har hands hosbonde fortrydelse over sin Hustrue, at hand ey faaer styre selv pængerne

1756: 130b

og naar hand forlanger sam/m/e hos sin hustrue 4 á 8 sk og ey faaer dem til at dricke op bliver hand fortørnet

Det 2det Vidne Lars Kaardsen efter aflagd Eed svarede til de 2de fremsatte qvestioner i alt som forrige Vidne forklaret haver

Det 3die Vidne Halver Rasmusen ligeleedis tienende hos den indstevnte efter aflagd Eed forklarede i alt som forrige Vidner, untagen det hand ey har seet at Rasmus Jansen har haartrecket sin Kone.

4de Vidne Gotfrid Petersen fremstoed og efter aflagd Eed, forklarede det ham tilfulde er bekiendt at Rasmus Jansen er meget til drukenskab hengiven, og at der imellem ham og hands Hustrue og Værmoder stædse er uforligelse, men ey kand erindre hvad enten Rasmus Jansen sistleeden bededag var drucken eller ey da hand ey veed om hand var i hans huus den dag eller ey til 2den qvestion svaret at hand i 3 Aars tiid hand har boet i Sandvigen stedse har hørt Uforligelse imellem Rasmus Jansen og Hustrue og seet at de har været sam/m/en med trette dog en gang saa hand Rasmus Jansen at Være krabbet i Ansigtet og hands Hustrue at have Viist Vidnet sam/m/e tiid at Være bidt i Armen som hun sagde sin Mand Rasmus Jansen havde giort. Vidnet efter tilspørsel Videre svarede at Aarsagen til Ueenigheden er at naar ham nemlig Rasmus Jansen bliver nægtet pænge 2 á 4 sk bliver hand fortørnet paa sin Kone og Værmoder, og saaleedis ypper Klam/m/eriet baade naar hand er ædrue og beskienket

Fogden loed tilføre at siden *Claus biskops* Hustrue Lisbeth Jansdatter som Søster til Rasmus Jans *datter ey møder, saa frafalt hand hændes Vidnesbyrd uden at paastaae nogen Forelæggelse for hænde, siden de allereede førte Vidner giver allereede Oplysning nok om Rasmus Jansens forhold og uskikelige Levnet, men for ham allene forlangede Lav dag.

Eragtet

Den lovlig indstevnte Rasmus Jansen forelægges Lavdag til næstholdende Som/m/erting

1756: 131

førstkom/m/ende Aar 1757, da med sit tilsvar at ind kom/m/e i Sagen.

Oluf Lund Bilsøe i rette lagde for bogbinderen i Bergen Sing/neu/r Niels Kiøstadius hands skriftlige StevneMaal under dato 15 Nov: 1756 hvorved er indkaldet Hans eller Johan Hendrich Grybel at lide dom for skyldig værende 45 rdr 2 mrk til Citanten med videre efter Stevne Maaletz Indhold, hvorved Indlæg og Reigning Var annecteret

Den indstevnte Hans Hendrich Grybel blev 3de gange paaraabt men hverken selv eller nogen paa hands Veigne mødte

Stevne Vidnerne Tosten Einersen og Isach Petersen Kloman fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maalet efter deres paateignings Udviis

Citantens fuldMægtig begierede Lavdag for den indstevnte Hans Hendrich Grybel til anstunde[nde] Aars 1757 Som/m/erting, for at indkom/m/e *men (med) hvad hand imod Søge Maalet kand have at erindre

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Hans Hendrich Grybel forelægges Lavdag til nest kom/m/ende {Aars} 1757 aars Som/m/erting.

Aflyst Hillebrant Omsens udgivne Pante Obligation til H/err Etatz Raad de Fine paa Capital 500 rdr dat: 17 Nov: 1755 efter Creditors Qvittence hvor for sam/m/e af Pante bogen udslettes

2. H/err Stiftspraust Tidemans udgivne bøxelsæddel til Besse Nielsen Stanghelle paa 1/2 Løb Smør 1 qvarteer Malt i Gaarden Tuenestvedt dat: 4 Nov: 1756 med Rev: ej dat

3. H/err Bergendahls bøxelsæddel til Mons Danielsen paa 1/2 Løb Smør 18 Kander Malt i Gaarden Flactvedt dat: 30 April 1756 med Rev: ej dat

4. H/err Assessor Jørgen Brøchers bøxelsæddel til Ole Larsen Dahle paa 1 pund Smør 1/3 huud i Yttre Horvigen dat: 16 Junij 1756.

5. Anne Besses datter, Niels Nielsen Sætterdahl Knud Mæhle og Niels Jamnes Skiøde til Thomas Nielsen Sætterdahl paa 17 Mark Smør i Sætterdahl dat: 2 Dec: 1756 vid: fol:

6. Thomas Nielsen Sætterdahls bøxelsæddel til Niels Nielsen paa 17 Mark Smør i Sætterdahl dat: 1 Dec: 1756

7. Clemet Olsen Hauchaas og Hans Iversen Mølcheraaens bøxelsæddel til Iver Jensen paa 1 p/un/d 6 6/7 Mark Smør 7 5/7 Kande Malt i Bircheland dat: 1 Dec: 1756 med Rev:

8. Kari Haldorsdatter med fleeres Skiøde til Ole Johannesen paa 16 1277/1302 Mark Smør i Gaarden Dahle dat: 1 Dec: 1756 vid: fol: 544.

1756: 131b

9. Ole Erichsen Weaa og Johannes Kaastads bøxelsæddel til Anders Johannesen paa 18 Mark Smør i Fyllings Lie dat: 2 Decbr: 1756 med Rev: ej dat:

10. Johannes Gregoriusen Indre Arne, med fleere deres Skiøde til Gudmund Olsen Seim paa 18 Mark Smør 1/4 huud og 3 Kander Malt i Gaarden Seim dat: 10 Julij 1756 vid: fol:

11. Gudmund Olsen Seims udgivne Pante Obligation til Sorenskriver Johan Garmann paa Capital 28 rdr dat: 10 Julij 1756 vid: fol: 545

D/en 3de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Opsidderne paa Gaarden Yttre Boge beliggende under Matriculens No: 23 i Arne Skibb: og Nordhorlehns Fogderie skyldende i Skatte skyld 1 Løb 18 Mark Smør og i Landskyld 1 Løb Smør 2 Mæler Malt navnlig Knud Halsteensen og Niels Erichsen fremstode begge for Rætten til kiende givende at Midnats tiid Natten til Søndagen d/en 14de Nov: sistleeden opkom paa deres paaboende og eyende Gaards Huuse en uløckelig Vaade Ild, hvorved alle deres Huuse nemlig 2de høelader 2de florer 5 stue Huuser 3de boer 2de Ild huuse og 1 smale floer alle bleve lagde udi Aske, tillige med alt det derudi indsamlede Høe og Korn med Videre deres tilhørende boeskab af træe boeskab Kaaber Messing og lidt Sølv, med Klæder og videre saa de neppe derfra kunde redde sig selv og deres Creatuure, i saadan Omstændighed formedelst erlidte Ilds Skade er det Comparenterne forlanger dette tings Vidne sig beskreVen meddeelt for det efter Ved allerunderdanigst giørende Ansøgning at anholde om Deres Maj/este/ts Naade til Skatternes Eftergivelse for {de} 2de Aar i følge den

udgangne Aller naadigste Skatteforordning da de belover ved ansøgning og hielp af gott folck at see Gaardens Huuse med tiiden igien opsatte. Og som den til stædeværende Almue som og Laug Rætten til fulde var denne Gaarden Yttre Boge uløckelig overgangne Ilde brand bekiendt og Opsiddernes desaarsage tilføyede Skade og forliis blev sam/m/e forlangte tings Vidne Vedkom/m/ende under Rættens forseigling beskreven meddeelt.

1756: 132

Johannes Johannesen Dahle anviiste et Biørne feld af en biørn som hand sistleeden Micheli Aften indeværende Aar i *Dahs (Dahls) Marcken og Arne Skibb: har feldet og skudt for derefter af Almuen at nyde den belønning Deres Maj/este/ts Allernaadigste forordning dicterer. hvorfor ham og af Fogden blev betalt 2 rdr.

Og som ey fleere Sager efter Paaraab fremkom for Rætten blev de af Fogden fremlagde bielager til hands Reegenskab attesterede ligesom forrige Aar, untagen af Tellevigs Laxe Kast er saa ringe fangst dette Aar været at deraf ey meere kand skattes end 24 sk.
Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 85 rdr: 3 mrk 15 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1757 opnevnes 1. Ole Trengerei 2. Iver Monsen Romsloe 3. Erich Sædahlen 4. Thomas Sædahlen 5. Ole Erichsen Echaas 6. Lars Øfreide 7. Erich Melcheraaen og 8. Mons Olsen Søre-Toppe.

1756
- - - - - - - - - -
1757

(1757: 132)

Aastæds Sag.

1757 d/en 19de April indfandt jeg mig efter foregaaende beram/m/else paa Gaarden Nedre-Fyllingen i Schiolds Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie beliggende for sam/m/estæds i følge udstæd Stevne Maal af 20 Decbr: 1756 af Procurator Sønderborg paa H/err Lieutnant Hiermans Veigne Contra Anders Ingebrictsen at foretage den paastævnte Odels Sag. Til Rættens betiening sam/m/e tiid og Stæd haver Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Hr: Kam/m/eRaad Smith ved ergangne Ordre til Skibbreedes Lehns Mand Niels Dyngeland ladet opnevne følgende Laug Rættes Mænd, Sc: 1. Ole Rasmusen Bratland 2. Rasmus Johannesen Møllendahl 3. Mons Nielsen Sandahl 4. Ole Nielsen Øfre Dyngelan 5. Niels Stephensen Grimen 6. Niels Larsen Sædahlen 7. Knud Pedersen Fantoft og 8. Halver Nielsen Lille Landaas, som alle anmelte ingen af Parterne at Være Ved Slægtskab anrørende men af Lehns Manden opnevnte til denne Sags foretagelse.
Procurator Synderborg for Hr: Lieutnant Hierman producerede det paa hands Siide udferdigede Stevne Maal af dato 20 Decbr: anni passati, og fremstillede de 2de Mænd Niels Fyllingen og Chrispinus Nielsen Damsgaard til sam/m/es eedelige Afhiemling om lovlig forkyndelse for Vedkommende, ved Sam/m/e stevnemaal blev leveret 6 sk til Stemplet papier
Procurator Reutz indfandt sig paa indstevnte Anders Ingebrictsens Veigne som aldeelis ikke tilstaaer at være lovlig stevnt eller for hannem af de angivne Stevnelæsere at være oplæst eller forkyndt saadant et Stevnemaal under Procurator Sønderborgs Navn som hand nu har ladet i

Rette lægge, thi Vel Var der faae dage for Juul de bem/el/te 2de Mænd her paa Gaarden med sig havende en liden Dreng eller umyndig barn

1757: 132b

som oplæste og stamlede noget efter en liden Seddel paa løst og ustemplet Papier uden nogen Haands Under skrift hvilcket Anders Ingebrictsen som en enfoldig bonde Mand ikke forstoed sig paa, hvad det skulle betyde og langt mindre kunde hand befatte at sam/m/e skulle Være noget lovligt Stevne Maal som Procurator Sønderborg i Navn af H/err Lieutnant Hierman som formeentlig Odels Ejere til denne Gaard Vil have det incam/m/inered og hentydet til. I saadan henseende begierede Comparenten under alle lovlige forbeholdenheder af Anders Ingebrictsen Sag og Rættes tarv, at de histerede Stevne Vidner efter foregaaende Separation forløbig maatte svare under aflagd Eed paa følgende qvestioner 1mo Om de med uskad Samvittighed kand Contestere at det producerede Stevne Maal Virkelig og i Sandhed er det sam/m/e som faae dage for Juul her paa Gaarden blev oplæst af den med havte dreng eller barn 2do Om under den Seddel eller Skrift som sam/m/e barn oplæste Var noget Navn skreven som nu befindes 3tio Om Vidnerne kand skrive eller læse Skrift 4to hvem det var som udsændte dem til at paahøre sam/m/e Skrift oplæse og betalte dem derfor, og 5to Om ikke Anders Ingebrictsen udloed sig med at hand ikke kunde antage sam/m/e for noget lovligt Stevne Maal derefter og naar saa er skeed skal Comparenten Observere det paa sin Siide behøvende paa sin Principals Siide.

Procurator Sønderborg Vilde ikke opholde Rætten med besvarelse paa Procurator Reutzes saa Vidløftige som unøttige tilførte. der maae Vidne at hands Part Ingebrictsen frøgter for sig, og af blodt uløst til Freed og løst til trette og Proces har forvoldet Rættens Hidværelse, men i Anledning af Lovens 1 bogs 4de Cap: 3 Art: der tillader baade mundtlig og skriftlig StevneMaal samt den Ide mand bør giøre sig over Stevne Vidner efter lov declarerede at det var lige meeget hvad enten Procurator Reutz eller hands Principal Vilde ansee den Varsel der Var givet den siste at møde hid paa Stædet i dag at Være enten mundtlig eller efter skriftlig Seddel eller pro Memoria, da det Var ham nok at Lovens 5 bogs 3 Cap: 10 art: Var bleven opfyldet paa Citanten Lieutnant Hiermans Siide, saaleedis at Anders Ingebrictsen

1757: 133

var kaldet for Juul at møde hid i dag for Aastæds Rætt at anhøre Niels Fyllingens og Chrispinus Damsgaards beskickelses forrettning d/en 10de Aug: an: passati Eedelig bekræftet, og at anhøre Citantens procedur og Paastand til at modtage Løsnings Pænge for hands nu paaboende Gaard Nedre-Fyllingen. Citanten som Odels berettiget paa sin Hustrues Veigne udi sin Rætt Conservered og Anders Ingebrictsen de forvolte Omkostninger at erstatte, hvorfore hand i Relation til sit forrige frem stillede til edelig forklaring desangaaende de for benevnte 2de Mænd.

Procurator Reutz for Ingebrictsen var af langt andre Tancker end Procurator Sønderborg, thi der maae i Rettergang om den helst skal Være lovlig distingveres imellem et skriftlig og et mundtlig Stevne maal; da her nu ikke skal handles om det siste nemlig mundtlig Stevne Maal men allene om det første eller skriftlige nu fremlagde saa Vilde Comparenten Vedblive sin forrige Paastand betreffende Omgangen med sam/m/e skriftlige Stevne Maal, og altsaa holdt det unødig at handle om noget mundtlig paa det Sagen og Rættergangen ikke skal forvildes men føres lovlig det hand alt overloed for det første til den Ærede Dom/m/eres Observance samt behandling og Paakiendelse efter at Eedens forklaring af Lov bogen var bleven oplæst og Stevne Vidnerne Separered. Ellers anmerkede Comparenten dette at Vidnerne som i stevne maalet findes benevnt ere de selv sam/m/e Persohner der nu er frem stillet til

Afhiemling, som hand med det meere i sin tiid under Hoved Sagens procedur Vil giøre sine Reflexioner over.
Sønderborg Replicerede at naar der skal distingveres imellem Sludder og Realite da Vil den fornuftige Dom/m/er befinde at Procurator Reutzes tilførte henrører under det første, men Comparentens under det siste, hvorfor hand i Kraft af Lov paastoed Stevne Vidnernes Afhiemling først efter hands tilførte
Procurator Reutz sagde at hand havde hørt paa Procurator Sønderborgs afsagde Dom over sig selv og Comparenten men hand Vænter bedre og lovligere Kiendelse af Rætten, for det øvrige igientoeg hand sit forrige og formeente at de mødende beskickelses og Stevne Vidner maae og bør aflægge forklaring lige efter de fremsatte qvestioner, da derefter forvæntelig vil befindes at ikke den rette og Lov skrevne Maade Ved stevningens forkyndelse og i Relation af dens Incam/m/ination er bleven brugt

1757: 133b

Proc. Sønderborg Referered sig til sit forrige.
Stevne Vidnerne blev der efter fremkalte som efter at Eeden blev dem betydet aflagde sin Eed om Stevne Maaletz Forkyndelse at Vilde forklare sin Sandhed. Hvorefter de Eeden af Lov bogen for Stevne Vidnerne var oplæst aflagde
Niels Rasmusen Øfre-Fyllingen sin Corporlige Eed, og svarede til Procurator Reutzes fremsatte 1ste qvestion det hand ey kand læse eller skrive og altsaa ey Veed hvad enten dette Stevne Maal er det sam/m/e Papier som nogle dage for Juul blev i hands Nerværelse forkyndt af en dreng her paa Gaarden til 2den qvestion svarede det hand ey Veed eller erindrer at Procurator Sønderborgs Navn stoed under Stevningen, og den dreng som er Chrispinus Damsgaards Sønn ey saa rap kunde læse sam/m/e skrift, 3die qvestion er forhen besvaret nemlig at Vidnet hvercken kand læse eller skrive til 4de qv: svarede at Chrispinus Damsgaard bad ham gaae med sig at gaae her til Gaarden Fyllingen for at høre paa brevet som skulle oplæses, og endnu ey at have af nogen derfor nødt betalning til 5te qv: svarede at Anders Ingebrictsen ey den dag Var hiem/m/e da de forkyndte det i hands Hustrues og Drengs paahør, men Stevne Vidnet nedsænte den medhavte dreng til Sæhlen hvor Anders Ingebrictsen Var sam/m/e der sagde at Vilde have Copie af brevet, som Stevne Vidnet ey har leveret ham
Procurator Reutz i betragtning at Rætten allereede af dette Vidnes forklaring har befunden en ulovlig Omgang med det incam/m/inerede Stevne maals lovlige forkyndelse, i det at Vidnet ey kand siige at det er det sam/m/e som blev oplæst af den lille dreng, formeente at det ikke kunde ansees lovligt at Vidnet nu tvert imod efter Procurator Sønderborgs Paastand skal giøre forklaring om et andet eller mundtlig Stevnemaal i stæden for det skriftlige fremlagde, hvorfore Comparenten fandt sig beføyet imod noget muntlig Stevnemaals Afhiemling at protestere det hand til Dom/m/erens lovmæssige behandling og paaskiøn Submitterede under igientagne forbeholdenhed af Principalens Rætt, da Rætten desuden befinder hvor aldeelis Vanskelig om ikke umuelig det Vilde Være for Vidnet som en

1757: 134

gam/m/el Mand tilfulde at kunde erindre sig, punctuel alle de Ord som Sing/neu/r Sønderborg Protocollen om det muntlige Stevne maal har fremført.
Sønderborg sagde at det Var et gott fictum af Proc: Reutz og hands Principal som befinder at de har en ond Sag at det nu i Rette lagde Stevne Maal ey Var det sam/m/e som her paa Gaarden før Juul afvigte Aar i Vidnernes Nerværelse blev oplæst, hvorfore Comparenten mod Proc: Reutz Vilde have erindret Forordningen af 3 Martij 1741 og ellers begierede det nu i

Rette lagde Stevne Maal for Stevne Vidnerne og de folck som Ved detz Oplæsning den forbem/el/te tiid var tilstæde her paa Gaarden og derefter deres Svar at give om ikke det er det sam/m/e som de forhen har hørt oplæse, ligesom hand derhos begierede at Stevne Vidnerne i det øvrige maatte give Svar til hands forhen frem satte qvestion.

Reutz Vilde ikke opholde Rætten med Hoved Sagen thi den frøgter hands Principal sig i mindste ikke for, men hand Vilde allene paasee og paastaae lovlig Rættergang Ved det producerede Stevnemaals Afhiemling og naar saa er skeed og det andet saa kaldede Stevne Vidne først er bleven afhørdt lige som det første Vilde hand strax fremsætte sin Reelle exception paa sam/m/es forventelige Afviisning, og da tillige erindre hvad hand imod Procurator Sønderborgs Paastand til selve Vidners forklaring efter Stevnemaalet kand agte fornøden, for Resten Vedblev Comparenten sin Protest mod Afhiemling paa et mundtlig Stevne Maal imod det skriftlige incam/m/inerede eller der uden for.

Sønderborg vedblev sin forrige begier og Paastand

Reutz indloed sit tilførte under Dom/m/erens paakiendelse.

Derefter blev det

2det Stevne Vidne Chrispinus Andersen Damsgaard fremkaldet som efter aflagd Eed til de fremsatte Procurator Reutzes qvestioner svarede til 1ste qvestion det hand ey Veed hvad enten dette producerede papier var det sam/m/e som hands broder i hands Nerværelse oplæste her paa Gaarden faae dage for Juul, da Vidnet ey selv kand læse Skrift.

Sønderborg forbeholdt ancke paa Citantens Veigne over det at Rætten antager Vidnerne til Forklaring paa Procurator Reutzes frem

1757: 134b

satte Spørsmaale forinden Stevnemaaletz lovlige Afhiemling efter Comparentens Paastand

Procurator Reutz haabede at Procurator Sønderborgs tilførte Ancke henfalder til Unøtte af sig selv saa som Comparenten ikke seer at Dom/m/eren har handlet mindste ubillig derudi at Maaden om Stevnemaaletz forkyndelse først og fornem/m/elig bliver undersøgt Ved Vidnernes Svar til Comparentens præliminaire Qvestioner hvoraf Resten siden Vil blive at paaskiøn/n/e hvorvidt Omgangen med den incam/m/inerede skriftlige Stevning skal ansees lovmæssig eller ikke.

Sønderborg igientoeg sit forrige begier og paastand med protest mod Reutzes qvestioners besvarelse forinden hands tilførte Vorder opfyldt at Stevnemaalet saa leedis lovlig og ordentlig er Vorden afhiemlet.

til 2den qvestion svarede Stevne Vidnet det hand ey kand erindre sig hvad enten der var noget Navn under det skrift som da den omspurte tiid blev oplæst eller ey, kand ey heller erindre om Sønderborgs Navn der udi stoed til 3die Respondit hvercken at kand læse eller skrive til 4de svarede at have faaet Skriftet som skulle oplæses fra Lieutnant Hvidt, men at have siden talet med Lieutnant Hierman som tilstoed at skriftet var fra ham og lovet at skulle betale ham for sin Umage herunder tilspurte Procurator Reutz Vidnet om omprovede H/err Lieutnant Hvidt sagde til Vidnet hvem der havde skrevet det skrift som hand skulle paahøre at den smaae dreng oplæste. Vidnet svarede Ney hand ey sagde hvem der havde skrevet det, men hand skulde allene gaae for Lieutnant Hiermand med det til 5te qvestion svarede at Anders Ingebrictsen ey var hiem/m/e da den smaae dreng oplæste brevet her i stuen i Anders Ingebrictsens Hustrues og drengs Paahør. Procurator Reutz tilspurte Vidnet til sist om ikke Anders Ingebrictsen strax eller faae dage efter at det omvundne Skrift blev oplæst begierede af Vidnet at faae en Copie deraf men fick den ikke førend for faae dage siden

1757: 135

item hvad Aarsagen var, hvorfore hand ikke før til sin Efterrettning bekom sam/m/e.
Sønderborg bemerkede at den nu tilførte qvestion hører ikke til det nemlig Stevnemaaletz forkyndelse, hvor om Stevne Vidner bør giøre forklaring og Vidnet har aflagt sin Eed paa, og derfor exciperede og protesterede imod sam/m/e qvestions besvarelse.
Reutz formeente tvert imod at qvestionen directe hører til Undersøgningen om Stevningens Forkyndelse og Afhiemling hvorom hand *Refered sig til Lovens 1 bogs 4 Cap: 4 art: og derefter forvæntede Vidnetz Svar.
Vidnet svarede at baade Anders Ingebrictens hustrue begierede Copie af ham da Skriftet blev oplæst som og Anders Ingebrictsen selv nogle dage derefter, og har Vidnet leveret bem/el/te Anders Ingebrictsen en Copie en Søndag i Fasten, men hvad enten den var rigtig eller ey veed Stevne Vidnet ikke da hand hverken kand læse eller skrive.
Sønderborg igientoeg sit forrige og bemerkede at Vidnetz forklaring kand ikke Relevere da det af Comparenten i dag producerede Stevne Maal ikke er oplæst for enten af Stevne Vidnerne, og de saaleedis ikke kand viide meer om end at de seer et Papier ligge paa bordet med nogen Skrift paa thi lugte Viste Comparenten at stevne Vidnerne eller noget Men/n/iske ikke kunde udi et Papier og der af viide hvad det indeholdt.
Den producerede Stevne Maal blev for Stevne Vidnerne oplæst, som sagde at Indholden var Vel den sam/m/e men om der er noget tillagt eller frataget Veed Stevne Vidnerne ikke ey heller at erindre om Sønderborgs Navn derudi var benævnt
Procurator Reutz tilspurte endnu begge Vidner om de hørte oplæse af drengen nogen Paateigning paa Skriftet af Fogden eller Dom/m/eren som nu befindes hvilcke paateigninger hand til den Ende for dennem begierede oplæst, ligesom hand og begierede at Niels Rasmusen Øfre Fyllingen i sær maatte tilspørges hvis Landbonde hand er og de begge tillige om de ere lovlig stevnte til denne Rætt eller uden des godvillig har mødt.
Proc: Sønderborg haabede Rætten indseer hvorleedis Proc: Reutzes Spørs Maal om Kam/m/eRaad Smithes og Dom/m/erens Paateigning paa Stevne Maalet er daarlighed uden for Stevne Vidnernes Afhiemling og ikkun til at piine og plage dem som

1757: 135b

enfoldige Mænd da paateigningernes dato viiser at de ere skeede og paaskrevne siden Stevnemaalet til bage fra dem som Stevne Vidner Var leveret Vedkom/m/ende og derfor exciperede imod Svar paa Reutzes qvestion des angaaende hvad ellers Stevne Vidnerne angaar saa vidt de i Stevne Maalet er benevnte til at beædige deres beskickelses Forrettning forhen, da var det nok at de var tilstæde for at forholde sig derefter ligesom og Comparenten da ingen meere tvist kand yppes om lovlig Varsel fremlagde H/err Lieutnant Hiermans beskickelse til Anders Ingebrictsen de dato 5 Aug: 1756 med beskickelse Vidnernes paateigning af bem/el/te Anders Ingebrictsens Svar d/en 10 Aug: nestefter med begier at sam/m/e for ham maatte oplæses nu hand er tilstæde og hands Svar indhentes om hand ikke Vedstaar des rigtighed efter beskickelses Vidnernes paateigning, i Vidrig fall skulle det ham over tydes formedelst Velbem/el/te beskickelses Vidners eedelig bekræftelse her inden Rætten hvortil de som Rætten selv hørte erklærede sig Villig uden Videre Stævne Maal, forbeholdende sig Lieutnant Hiermands Rætt Videre der efter at pleye
Procurator Reutz i Relation til hvad begge Vidner enstem/m/ig har forklaret om Misligheden i Omgangen Ved det Skriftes forkyndelse saavelsom og i henseende til den Uvisshed der haver om at det er det sam/m/e som nu er producered samt endelig i Over Veyelse af Lovens 1ste bogs 4 Cap: 1ste og 2den Art: item Forordningen af 3 Martij 1741 fandt sig beføyet imod Sagen og Stevningens antagelse aldeelis at protestere ligesom hand sig ogsaa exciperer fra at tage til nogenslags Gienmæhle i Hoved Sagen forinden hannem et lovligere Stevne Maal i lovlig og rette tiid Vorder forkyndt udi hvilcken hands Paastand hand

saaleedis efter de afbeviiste Omstændigheder forvæntede Rættens biefald under sin igien tagne forbeholdenhed med ydermeere indstillelse at Anders Ingebrictsen Vorder opret-

1757: 136

tet Skadegield for paaført bekostninger ved Comparentens Reyse og Sallarium her til Stædet billigst 3 rdr.

Proc: Sønderborg indstillede til Rætten at Stevne Maalet var determinat i henseende til tiid og Stæd med meere følgelig Lovens 1 bogs 4 Cap: 5 art:, at det var forkyndt for den indstevntes boepæl saaleedis i sam/m/e Capitul foregaaende 2 art: paabyder, hvorom ey heller nogen Tvist er, at det som mehr Aller høyst bem/el/te Allegerede Lovens 1 bogs 4 Cap: 3 Art: indeholder om mundtlig eller skriftlig kaldsæddel paabyder og æsker var opfyldet Ved Stevne Vidnernes Afhiemling og at sam/m/e sætter Mundtlig og skriftlig Stævning at være lige gyldig og nevner dem at være promiscus, saaleedis at enten Varselen er skeet efter skriftlig Kaldseddel eller givet mundtlig det er lige meeget, naar ikkun den givne Varsel med Eed bekræftes, som her er skeet efter Stevne Vidnernes Afhiemling, at det Stevnemaal som er producered er udi Indhold det sam/m/e som for Juul af dem er bleven Anders Ingebrictsen forkyndt, hvorimod det ikke kand agtes at de nu efter saa lang tiids forløb ikke kand hudske om Comparentens Navn stoed derunder, eller om et Ord kand Være meer eller mindre i Stevne Maalet, hvilcket Comparenten Sub juramento efficii bekræftede ikke at Være til, da hand det i Rette lagde og intet andet har forfattet og udgivet eller er Vidende om at være forkyndt og endelig at Stevne Maalet har sin Rigtighed efter Lovens 5 bogs 3 Cap: 10 Art: og altsaa paastoed Comparenten det som et lovligt Stevne Maal at validere. forbeholdende Satisfactions Indtale hos Procurator Reutz og hands Principal om nogen af dem skulle ville debitere Comparenten som en Rættens forvildere Ved at have udstæd andet Stevne Maal end eene og allene dette i Rette lagde, eller paa nogen anden Maade mod Eed og Pligt opført sig saaleedis igientoeg Comparenten sit forhen tilførte.

Procurator Reutz uden at bemøye Rætten med nogen Vidløftig mundtlig Repliqve til Proc: Sønderborgs Movement eller udviiste fortørnelse over den Erindring og Paastand som Comparenten efter Omstændighederne formeener sig lov beføyed at have giort, igientoeg ikkun igien kortelig sit forrige, og Submitterede sam/m/e under Rættens lovmæssige Paakiendelse, og da her

1757: 136b

ikke handles eller skal paakiendes om nogen Mundtlig Stevning men om en skriftlig som er fremlagt, saa agtede hand heller ikke nødig at bemøye sig om det første, sluttelig sagde Comparenten dette, at i hvordan det med Stevningens forkyndelse kand Være tilgaaet eller ikke saa er dog den Mangel tillige med de forrige ud funden at det skriftlige Stevnemaal hvad for et det har været eller ey er bleven forkynt uden Stemplet Papier, som formerkes der af at det er i Rettelagt med 6 sk i Rætten i stæden for forrige Aars Papier som Comparenten indstillede med det meere under Rættens Paakiendelse om og hvorvidt sam/m/e kand kiendes lovmæssig eller ikke.

Proc: Sønderborg Refererede sig til Forordningen af 23 Jan: 1719 som byder at stævne Maal naar de kom/m/er i Rætte skal være paa 6 sk til Under Retterne, men Obligerer just ikke Stemplet Papiers Nerværelse Ved Forkyndelsen, imidlertiid forsickrede Comparenten at det var belagt med Stemplet Papir til 6 sk, hvilket under forkyndelsen og Stevne Maaletz Omvexling fra en haand til anden lettelig kunde forkom/m/es, da nu Stevne Maalet er belagt med 6 sk og Kongens Intrader ey er blevne defrandered der allene kunde forvolde bøder men ikke Stevne Maaletz Afviisning, saa i Relation til sit forrige paastoed Comparenten Stevne

Maalet som lovlig antaget og Sagen udsatt til en for Rætten beqvem tiid da Comparenten for andre Vigtige Forrettninger ey længere kand Være tilstæde forbeholdende til sam/m/e tiid at faae beskickelses forrettningen som er producered af Vidnerne beediget og endelig Sagen besluttet

Proc: Reutz Vedblev i et og alt sin giorde exception og Protest paa Sagens Afviisning og overloed til Dom/m/eren hvorvidt hand finder fornøden til Oplysning om det stemplede Papier at qvestionere Vidnerne eller ikke, men Comparenten haabede til Visse

1757: 137

Rættens lovmæssige biefald til Sagens Afviisning baade for forrige Aarsags skyld saa og fordi at procurator Sønderborg som fører Sag for en i Hardanger boende Mand ikke har producered nogen FuldMagt til Sagens prosecution som skee bør følgelig Lovens pag: 108 Art: 13.

Sønderborg blev paaraabt men var allereede afreyst

Eragtet!

Da de afhørte 2de Stevne Vidner som efter egen tilstaaelse ey kand skrive eller læse Skrift \og/ efter de fremsatte qvestioners besvarelse ey haver paa den indstevntes Hustrues og seenere hændes Mands forlangende leveret strax nogen Copie \af Stevningen/ som Lovens 1ste bogs 4 Cap: 4 Art: foreskriver og befaler, hvorved den indstevnte er ved sin antagne FuldMægtig blevet anleediget til at excipere mod dette Stevne maals Antagelse, og mod sam/m/e protestere, hvorimod Citantens sig selv angivne FuldMægtig formeener, at uagtet Stevne Vidnerne ey tydelig kand forklare om det er den sam/m/e Stevning, som de har anhørt af en dreng at forkyndes, er den sam/m/e som nu for Rætten for dem er oplæst, dog bør ansees lovlig; da som ingen Sag uden Stevnemaalet findes lovlig forkyndt i Rættergang bør ansees følgelig Lovens 1 bogs 4 Cap: 5 art: og efter næstforrige Allege[re]de 4de Art:, kand mod den indstevntes giorde protest Sagen ey andet end til nyt Stevne Maal af Viises, aller helst da Citantens FuldMægtig ey har i følge den indstevntes Paastand nogen FuldMagt, hvor efter denne Sag af ham anlagt, ...viist her i Rætten, at Være sig af sin Principal Hr: Lieutnant Hierman meddeelt, men allene forlanget Sagen udsatt til en beleylig tiid, thi bliver efter Rættens Skiøn det incam/m/inerede skriftlige Stevne Maal, som efter Lovens forskrift, h[v]ercken lovlig er forkyndt af Stevne Vidnerne \og/ med deres paateigning fremlagt i Rætten til beviis, at de sam/m/e selv har forkyndt, afviist til lovligere Indstevning, som ved nyt Stevne Maal til Tisdagen nest efter Paaske Uge nestkom/m/ende Aar 1758 følgelig Lovens 5 bogs 3de Cap: 10 Art: kand af Vedkom/m/ende i agt tages og besørges. Hvornæst Citantens Fulmegtig Procurator Sønderborg betaler paa sin Principals Veigne efter declaration inden Rætten denne dags forrettning her paa Aastæden som sam/m/e har Reqvirered, Sc: Skydtz til og fra Aastæden 3 1/12 Miil 2 rdr 2 mrk diet \og dom/ pænge 2 rdr 1 mrk 4 sk en dags Forrettning 3 rdr: 8te Laug Rættes Mænd for forrettning og Reyse á 1 mrk 8 sk hvor

1757: 137b

paa enhver af Procurator Sønderborg er betalt 1 mrk følgelig Rester 8 sk Pro persona tilsam/m/en altsaa Omkostningerne som nu er ubetalte og bør efter lovlig tiid betales 8 rdr 1 mrk 4 sk.

Som/m/ertingene Pr: Anno 1757.

[Sartor Skibbreede]

[1757] D/en 29de April blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Sartor Skibbreede paa Ting stædet Tosøen i Overværelse af Fogdens FuldMægtig Mons/ieu/r Toftgaard og de Rætten for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd som alle fol: 121 findes tilførte untagen udi den opnevnte Knud Nielsen Sollesvigs Stæd som foregiver at være Lodtz blev antagen en gam/m/el Laug Rættes Mand Johannes Olsen Trellevig.

Og blev efter at Rætten var satt følgende Kongl/ig Forordning publiceret

1. Forordning angaaende Misbrug med brendeviins Drick at afskaffe med Videre udi Norge dat: 8 Martij 1757.

Dernæst publiceret

et Skifte brev forrettet d/en 4 Aug: 1756 paa Gaarden Kallestad efter afg: Lars Monsen vid: fol:

2. Guri Hansdatter afg: Ole Nielsen Foldnes Encke med Laværge Rasmus Andersen Folnes sit udgivne Skiøde til Engel Hansen Bildøen paa 9 1/2 Mark fisk i Gaarden Kaartvedt dat: 29 April 1757 vid: fol: 545

3. Ole Johannesen Tønnevigs Skiøde til Aamund Johannesen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk men efter Matriculen 1/2 Vog fisk og 1 p/un/d 3 Mark Smør i Skatteskyld i Gaarden Tønnevig dat: 29 April 1757 vid: fol: 545

4. Wermund Olsen Mitvedt med fleere Selgeres Skiøde til Salemon Olsen Kaursland paa 15 Mark fisk i Gaarden Søre Toft dat: 29 April 1757 vid: 545

5. Jens Larsen Trengereide Michel Kallestad og Grim Telles skiøde til Lasse Berge paa 31 1/2 Mark fisk ubereigned Kiøberens anpart i Gaarden Trengereide ej dat et fol:

6. Niels Torgiersen Selstøel og Anders Kaarevigs bøxel seddel til Halver Asbiørnsen paa 18 1/4 Mark Smør Skatte skyld i Gaarden Spielde dat: 29 April 1757 med Rev

7. Iver Rasmusen Bielcherøens bøxel sæddel til Casten Rasmusen paa 1/2 p/un/d Smør i Bielcherøen dat: 29 april 1757.

8. Peder Knapschogs bøxelseddel til Ole Hansen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Gietanger ej dat.

9. Jens Johannesen Nipen og Mons Willumsen Telles bøxel Seddel til Johannes Knudsen paa 7 1/2 Mark Smør i Gaarden Øfre Børnes ej dat.

10. Hans Olsen Nore Toft og Salemon Olsen Kaursland[s] bøxelseddel til Mons Olsen paa 1/2 Vog 4 Mark fisk i Gaarden Søre Toft ej dat

11. Ole Iversen Hitzøens bøxelsæddel til Anders Olsen paa 21 Mark fisk i Gaarden Moevig ej dat

12. Engel Hansen Bildøens bøxelseddel til Lars Michelsen paa 1/2 Vog fisk i Gaarden Kaartvedt dat: 29 April 1757

D/en 30te ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt

Publiceret

Lars Michelsen Dahles udgivne bøxelsæddel til Ole Willumsen paa 9 3/4 Mark fisk i Gaarden Schage dat: 29 April 1757 med Rev: ej dat

Knud Tøsøen paa egne og Med Ejeres Veigne i Gaarden Turøen freedlyser deres Gaards tilliggende Herligheder være sig at skiere Torv rive Løng, udsætte faar og henligge

Hom/m/erteiner Ved deres Land at alle og enhver der fra entholder sig med Videre efter det forfattede Skrift dateret 30 April 1757 som fol: findes tilført.

Mons Pedersen Søre Lie fremstoed for Rætten og tilkiende gav det hand med mundtlig Varsel til dette Ting tiid og Stæd har indstevnt Ole Ellingsen og Thomas Ellingsen Worland fordie de haver brugt hands Øg som hand ey andet Veed har været sig tilhørende i henseende den af farve med en hviid Skierne eller blick i Panden Var lige med den Citanten har eyet men forleeden Høst 1755 er bortkom/m/en derom at anhøre de indstevnte Vidner Anders Larsen Kaursland huus Mand sam/m/e stæds, som og hands Sønn Iver Andersen tienende hos H/err Hendrich Jersin og af Alder 22 Aar dog ey endnu været til Confirmation, alt til et Tings Vidnes Erholdelse

De indstevnte mødte Vedtagende lovlig Varsel men benegtede ey at have brugt saadan Øg som Citanten søger dem for.

De indstevnte Vidner mødte lige leedis som under Lovens fals Maal er indkalte.

Hvorpaa det 1ste Vidne Anders Larsen Kaursland frem stoed som efter behørig Formaning Var ham givet at Vogte sig fra Meen Eed aflagde sin Eed og forklarede følgende, det hand forleeden Høst aar 1755 var af Thomas Ellingsen Worland ombeedet at opkiøre og Viist ham at læsse tøm/m/er som fra Søen til Worland skulle opføres, hvilcket og Vidnet giorde, da Thomas Ellingsen Worland tilbragte ham en fremmed Øg eller hors, som Var Mørck rød eller brun af farve med hviid Skierne eller blick i Panden som var rund til Anseelse, med sam/m/e Øg opkiørte Vidnet en tøm/m/er stock til Gaarden Worland, hvor Ved hand Viiste de indstevnte hvorleedis de skulle læsse tøm/m/eret paa Droggen, siden gick Vidnet fra dem til Jens Worland imod Middags tiid og Arbeydede paa bem/el/te Jens Worlands Qvern men om Aftenen, da hand kom hiem i Gaarden igien saae Vidnet at der Var meere tøm/m/er opkom/m/et, men hvor meget veed Vid[net]

1757: 138b

ey tilfulde dog Var det efter Vidnetz Erindring i det ringeste henved 1 tylt eller derover, Efter tilspørsel sagde Vidnet at hand Veed den Øg som omvundet er ey var de indstevnte Worlands Mænd tilhørende men var en frem/m/et tilhørende, men hvad enten sam/m/e var Citantens eller anden Mands Øg, kunde Vidnet ey siige, dog sagde Vidnet at da Thomas Ellingsen Worland leverede ham Øgen at kiøre med og Vidnet spurte ham hvis Øg det Var, svarede Thomas Worland det er Mons (Thomas?) Eyes Øg, hvor paa Vidnet svarede det troer jeg ikke da jeg kiender hands Øg, hvorpaa Thomas atter sagde naar jeg skal siige min Sandhed er det Spilde Øgen, hvorpaa Vidnet sagde til Thomas du er en klogere Mand end jeg Viste du hved det er at betle eller bruge en anden Mands Øg eller sætte hand i reede giorde du det ikke hvorpaa Thomas svarede det skal ey staae noget paa Øgen. Citanten tilspurte Vidnet om hand kiender Lasse Berges Øg, hvortil hand svarede ja, og at det ey var den Øg hand kiørte den omvundne tiid Med, da sam/m/e Var med en hviid blick i Panden som ey findes paa Lasse Berges tilhørende Øg

Det 2det Vidne Iver Andersen fremstoed dog uden Eed forklarede det hand i Aaret 1755 tienede hos Anders Worland, og saae en Øg som var satt for en Drog af farve rødbrun med en hviid Stierne i Panden som Thomas og Ole brugte, men den tiid Vidnet saae Øgen hviled den og stoed og aad, og fornam Vidnet at sam/m/e dag en deel \tøm/m/er/ var opkommet til de indstevntes Huuser paa Worland, Vidnet Veed og tilfulde at den omvundne Øg Var en frem/m/et Mand tilhørende, men om det var Citantens veed Vidnet ikke, dog var sam/m/e ey Lasse Berges som Vidnet kiender af farve og skickelse.

De indstevnte sagde at den Øg de brugte til opkiøre deres tøm/m/er fra Søen med var Lasse Berge tilhørende, og at de ey har beedet ham derom tilforn, men siden forligt sig med ham derom.
Mons Pedersen Lie forlanget Udsættelse til

1757: 139

næste ting for at beviise at den Øg som de indstevnte har brugt har Været sig tilhørende og har havt den Farve og merke som Vidnerne har forklaret.
Efter adskillige Advarsler at Thomas Ellingsen skulle opføre sig søm/m/elig for Rætten saavel imod Vidner som {den} Citanten Vilde hand dog ey rette sig, hvorfor hand til Justitz Cassen blev mulcteret at betale 1 rdr: for sit uanstændige Forhold saa vel med beskyldninger mod Vidnerne som og Ved at sværge og pucke for Rætten.
Citanten Reservered sig at indkalde fleere Vidner og ved Continuations Stevning at tiltale de ind stevnte.

Fleere Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten Hvorefter Fogdens FuldMægtig fremlagde den for 1ste og 2den termins Skatter forfattede Restance som beløber 235 rdr 4 mrk 9 sk: som blev attesteret.

Schiolds Skibbreede!

1757 d/en 2 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Schiolds Skibbreedes Almue paa Ting stædet Møllendahl i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 119 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede den sam/m/e Kongl/ig Forordning publiceret som ved nestforrige Skibbreede.

Dernæst publiceret følgende documenter

1. Knud Zachariasens udgivne Pante Obligation til Procurator Johan Simon Cramer paa Capital 270 rdr: dat: 6 Martij 1757 vid: fol:

Udi Sagen indstevnt af Hans Peter Berrig Contra Hans Wordeman er Procurator Johan Simon Cramers declaration under Dags dato skriftlig indkom/m/et at sam/m/e Sag er ophævet og Ved Forliig afgiort, hvor ved følgende document til Publication blev fremlagt.

2. Hans Wordemans udgivne Skiøde til Hans Peter Berrig paa sin halvedeel udi den Jordepart i Gaarden Tvedt som de tilforn har intressered udi, dat: 16 April 1757 vid: fol:
3. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Schage d/en 6 8ber 1756 efter afg: Lars Olsen vid: fol:
4. ditto paa Gaarden Nordeide efter afg: Jens Monsen dat: 15 Martij 1756
5. Mons/ieu/r Kierulfs paa H/err biskop Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Gabriel Andersen paa et Huus Mands Pladtz under Gaarden Store-Soleim, Soleims Liens Bache kaldet dat: 19 Martij 1757 med Rev: ej dat
6. ditto hands udgivne bøxelsæddel til Mathis Matzen paa 6 Mark Smør i Gaarden Solems Lien dat: 26 8ber 1756

7. Mad/a/me Else Magrethe Schrøder S/a/l/ig/ H/err Brandahls Encke hændes Udgivne bøxelsæddel til Jens Christophersen Kaland paa 1 Løb 2 2/5 Mark i Smør og Malt i Gaarden Øfre-Mitthue, dat: 5 April 1757 med Rev: ej dat.

1757: 139b

*7. Jan Nielsen Ronholms Skiøde til Lars Jacobsen Nedre Fyllingen paa et Huus med en Standerværck opbygget Lade paa Damsgaards Grund staaende dat: 7 Martij 1757.

8. Knud Knudsens Skiøde til Jan Nielsen Rønholm paa nogle Huus staaende paa Huus Mands Pladtzen Wossenborg under Damsgaard Sorterende dat: 7 Martij 1757 vid: fol:

9. Salemon Nielsen Yttre Hopes Skiøde til Niels Larsen Lysvold paa en Anpart i Birchelands Kierke og Inventario dat: 2 Maij 1757 vid: fol:

10. Ole Nielsen Øfre-Bratlands Skiøde til Zacharias Rasmusen Nordaas paa 2 p/un/d 6 Mark Smør 24 Kander Malt i Gaarden Øfre-Bratland dat: 2 Maij 1757 vid: fol:

11. Syneve Erichsdatter og Lars Larsen Nedre Børchelands Skiøde til Erich Larsen paa 3/4 Løb Smør 1/2 huud i Gaarden Aadland dat: 2 Maij 1757

12. Erich Larsens Pante Obligation til Syneve Erichsdatter og Søskende Lars Nedre Borcheland Ole Larsen og Marthe Larsdatter paa Summa 72 rdr dat: 2 Maij 1754

13. Søren Thode som Interims Forstander for Seminario Fridericiano hands bøxelsæddel til Zacharias Rasmusen paa 3 Spann Smør 1/2 tønde Malt i Øfre-Bratland dat: 9 8ber 1756.

14. Niels Dyngeland og Lars Myhrdahls bøxelsæddel til Halver Peersen paa 3/4 Løb Smør i Gaarden Store Mitthue dat: 2 Maij 1757 med Rev: ej dat.

15. Salemon Nielsen Yttre Hopes bøxelsæddel til Ole Monsen Soevigen paa 1 Løb 21 Mark Smør i Skatte skyld og 1 Løb 27/50 Mark Smør, 1 tønde 9/25 K: M: 31/200 huud og 2 79/100 s: Pænge i Gaarden Store Mitthue. dat: 2 Maij 1757. med Rev:

16. Michel Nielsen Schage Lars Nielsen Peder Winciansen og Peder Nielsen Hamres Løfte og Revers at deres Stivfader Lars Nielsen skal beboe og bruge den part i Gaarden Schage skyldende 1/2 Løb Smør 1/4 huud all sin Leve tiid dat: 1 8ber 1756.

17. Ober Vrager Jørgen Reimers Skiøde til Sr: Ole Steen Rasch paa Gaarden Nordaas med Inventario og Videre skyldende 2 1/2 Løb Smør 1 tønde Malt dat: 30 Martij 1757 vid: fol:

Procurator Reutz indfandt sig for Rætten paa Kongl/ig Maj/este/ts Ober Vrager udi Bergen Sr: Jørgen Reimers Veigne og i Rette lagde en af ham udstæd Stævning af 18de passato imod Zacharias Huus som ved de mødende Stevne Vidner Jacob Jacobsen og Jacob Nielsen sam/m/e dag lovlig er forkyndt hvorefter hand vilde fornem/m/e om den indstevnte møder, i hvis fattelse Comparenten paastoed Stevningen afhiemlet.

Den indstevnte mødte Vedtagende lovlig Varsel Siigende ey at have hugget Videre Skov paa bøen

1757: 140

end hattel og Krampe til brende veed som hand foregiVer Ejeren har givet ham Lov til for at rødde bøen

Procurator Reutz i slig Anleedning og da hand nu ikke er forsynet med Sagens beviisligheder begierede den sam/m/e udsatt til førstkom/m/ende Høste ting for den til Doms at beslutte i fald den indstevnte ey imidlertiid mindelig skulle see Sagen afgiort

Eragtet

Sagen efter Citantens forlangende udsættes til neste Ting

Procurator Reutz declarered den Sag fra sist holte Høste ting udsatt til denne tiid Contra Zacharias Huus ophævet og forligt.

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith efter forrige Tiltale Contra Leyer Maals begiengeren Ole Monsen nu tienende paa Søreide æskede Sagen i Rette og efter Løfte producerede saavel Sogne Præsten Hr: Peder Brandahls anmeldelse af 10 Decbr: 1755 som hand begierede til Sagen extrahered som og Capellanen H/err Seehuus hands attest af Gaards dato om Leyer Maalet og at hand publice derfor er absolveret

Den indstevnte Ole Monsen blev 3de gange paaraabt men mødte ikke.

LehnsManden Niels Dyngeland og Niels Grimen fremstode og eedelig afhiemlede forelæggelsen af dem at Være lovlig forkyndt for Ole Monsen i hands eget paahør

Fogden giorde derefter denne paastand at indstevnte og forelagte Ole Monsen Vorder tildømt ey allene at betale sine Leyermaals bøder efter lov men end og fordie hand haver begaaet LeyerMaal førend hand har Været præparered til Confirmation efter Forordningen at straffes.

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Morgen ForMiddag

Fogden anmelte det hand til dette Ting haver ladet ind stevne Peder Nielsen Leervig for begangne Leyer Maal med Pigen Sidsele Aslachsdatter derfor at lide dom til bøders betalning.

Den indstevnte mødte Vedtagende lovlig Varsel samt tilstoed Leyer Maalets Rigtighed med Qvinde Men/n/isket Sidsele Aslachsdatter beklaget sig at være fattig,

Fogden begierede Sagen opsatt til næste høsteting, i henseende hand belover at Ville imidlertiid see at betale noget af bøderne

Ditto indstevnt Brithe Gregorii Datter nu tienende paa Gaarden Aarstad for begangne Leyermaal med Johannes Johannesen fra Sundfiord derfor at lide dom

Den indstevnte blev paaraabt men ey møder

Niels Dyngeland og Niels Grimen afhiemlede det de med meer end 14 dages Varsel indstevnede Pigen Brithe Gregorii datter nu tienende Claus Aarestad for sit begangne Leyer Maal, i hændes og Huusbonds paahør

Fogden forlangte Laugdag for den udeblevne

Eragtet

Den lovlig indstevnte Brithe Gregorii datter forelægges lavdag til næst holdende Høsteting

1757: 140b

Magne Hansen Søre Jellestad efter forrige tiltale Contra Malene Monsdatter, forklarede at have Ved de 2de Mænd Jens Aadland og Christopher Lieland forkyndt Rættens forelæggelse for Malene Monsdatter

Bem/el/te Stevne Vidner fremstode og efter aflagd Eed forklarede at de d/en 13 April sistleeden forkynte den indstevnte Malene Monsdatter Rættens forelæggelse til dette Ting at møde i Rette i hændes eget og Moders Paahør og for hændes boepæl da hun sam/m/e tiid ilde begiegnede Stevne Vidnerne

Den indstevnte og forelagde Malene Monsdatter mødte ikke efter 3de ganges paaraab

Stevne Vidnerne sagde og at have lige leedis indvarslet hendes Mand Baar Danielsen som sam/m/e tiid ey var tilstæde.

Magne Hansen Søre Jellestad fremlagde Capellanens Attest under 6 passato hvoraf hand end ydermeere formoder den indstevntes Usøm/m/elige Adfærd end ydermeere beviises
Citanten Referered sig til de afhørte Vidners Forklaring over den indstevnte og forlanget Dom til hændes bøders Udreedelse samt Erstattning for i bragte Omkostninger,

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Morgen Formiddag

Erich Iversen Nore Jellestad fremstoed for Rætten og til kiende gav det hand med muntlig Varsel til dette Ting tiid og Stæd haver ladet indkalde Malene Monsdatter Baar Danielsens Hustrue for utilladelige beskyldninger at have lagt i med anden Mands Kone samt kaldet ham en Strage der om at anhøre Vidner Johannes Mathiesen tienende den indstevnte og Lars Monsen tienende paa Søre Jellestad som og til Vedermæhle indkalt Ingebrict Davidsen Nore Gillestad for paa sin hustrues Veigne at svare i Sagen, alt efter Sagens beskaffenhed over den indstevnte at paastaae Dom til Undgieldelse efter Loven samt Erstattning for paa førte Omkostninger.
Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke ey heller nogen paa hændes Veigne af Vidnerne mødte Lars Monsen, men ey det 2det Vidne Johannes Mathiesen, lige leedis mødte og den til Vedermæhle indkalte Ingebrict Davidsen Nore Gillestad.
Stevne Vidnerne Jens Aadland og Christopher Lieland fremstode og afhiemlede under Eed det de d/en 13de April sistleeden forkyndte Stevne Maalet for den

1757: 141

indstevnte i hændes og Moders paahør, samt til Vedermæhle indkalte hændes Mand Baar Danielsen som sam/m/e tiid ey var tilstæde, lige som under fals Maal indstevnt til Vidne hændes dreng Johannes Mathiesen, alt for Sagen Stevne Maalet indeholder.
Citanten forlanget det mødende Vidne Lars Monsen tienende hos Thomas Søre Jellestad fremkalt som efter aflagd Eed forklarede det hand Vorfrue Misse dag sistleeden stoed ved Nøstet paa Gaarden Søre Jellestad hvor Malene Monsdatter kom ned og talte med Ingebrict Nore Gillestads Kone, siigende til hænde du kand ikke forlade den Stracken din du haver hos dig i huuset dog uden at navn give nogens Navn hvortil Ingebricts Kone ey svarede hænde noget, Videre hørte Vidnet ey blev talt uden hun sam/m/e tiid sagde til Ingebricts hustrue, du kand ey forlade din Kierlighed til ham men ey heller Navn gav nogen den tiid. Videre havde dette Vidne ey at forklare og af Citanten ey blev tilspurdt.
Citanten forlanget det udeblevne Vidne forelagt og forelæggelse for den indstevnte.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Malene Mons datter tillige med hændes Mand Baar Danielsen forelægges Lav dag til næste ting, som og det lovlig indstevnte men ey mødende Vidne Johannes Mathiesen under Lovens Fals Maal fore lægges til næste ting sit Vidnesbyrd i denne Sag at deponere, hvilcken forelæggelse Citanten i lovlig tiid haver at besørge forkyndt.

D/en 3die Maij blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt [satt] og følgende

Dom afsagt!

Da den indstevnte Dreng Ole Monsen nu tienende paa Gaarden Søreide haver sistleeden Aars Som/m/erting selv tilstaaet at have førend sin Confirmation begaaet Leyer Maal med Guri Olsdatter, hvilcket er ligeleedis fra Stædetz Præster anmeldt, og at den indstevnte for bem/el/te begangne Forseelse er publice Vorden Absolveret, bør hand desuden ey allene i følge Lovens 6 bogs 13 Cap: 1 art: {ey allene} betale 12 rdr: men end og som den der førend sin Confirmation og imidlertiid hand dertil præpareredes har begaaet Leyer Maalet i følge Forordning af 2 Sept: 1745 henføres til Bergens Tinghuus og der med Arbeyde tæmmes et

halvt Aar, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør efter kom/m/es under Adfærd efter Loven.

Dom afsagt

Da Citanten Magne Hansen Søre Jellestad haver Ved enstem/m/ige Vidner afbeviist hvor usøm/m/elig

1757: 141b

den indstevnte Qvinde Malene Monsdatter Baar Danielsens Hustrue har saa vel i Ord som udøved Ondskab opført sig kort for Pintze Fæsten afvigte Aar 1756 ...(?) da hun over skieldede Citanten med nergaaende og ubeviislige beskyldninger for at have fløttet Merkesteene, deels ved at biide ham i Armen og rive ham i haaret, hvor imod den indstevnte som hvercken efter Indstevning til Høstetinget afvigte Aar eller Forelæggelse til dette Som/m/er ting haver mødte, har enten selv eller Ved sin Mand som til Vedermæhle \var/ indkaldet Anført til sit Forsvar ringeste Indsiigelse, men meeget meere efter den producerede Præstes Attest levet i Uforligelse med sine Naboer, og ey agtet om gode Formaninger og Advarsler.

Thi kiendes hermed for Rætt, at den indstevnte Malene Mons datter, ey allene til Citanten Magne Hansen Søre Jellestad bør aflægge en søm/m/elig Afbigt for de uanstændige Ord og beskyldninger hun Citanten haver forurettet med, som lige leedis bliver mortificerede, og ey bør kom/m/e ham til forkleinelse i hands gode Navn og Røgte, men end og for sin formastelige Adfærd at biide og rive Citanten i Armen og haaret, at bøde ey allene til Deres Maj/este/ts Casse i følge Lovens 6 bogs 7 Cap: 8 og 14 Art: 9 rdr men end og til Sognetz fattige 4 rdr, samt til Citanten Magne Hansen at erstatte denne Processes Omkostning med 3 rdr, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven, men i dessen mangel derfor i følge Forordning af 6 Decbr: 1743 at straffes med Arbeyde udi Bergens Tugthuus.

For Rætten fremstoed Qvinde Mennisket Karen Joensdatter og anmelte det hun med mundtlig Varsel til dette Ting tiid og Stæd har ladet ind kalde Fredrich Erichsen Nobben for skyldig laante pænge 3 rdr 3 mrk, derfor at lide Dom med Processens Omkostning at erstatte da hand i Mindelighed ey har Vildet sam/m/e betale.

De 2de Stevne Vidner Lehns Mand Niels Dyngeland og Niels Grimen fremstode og efter aflagd Eed afhiemlede Stevne Maalet at have forkyndt for den indstevntes Hustrue da hændes Mand Fredrich Erichsen ey Var tilstæde det hand til

1757: 142

dette ting skulle møde Citantinden for den Gields betalning 3 rdr 3 mrk hand hænde Var skyldig fra den tiid de tienede sam/m/en hos afgangne Hans Schram.

Den indstevnte Friderich Erichsen Nobben blev 3de gange paaraabt men mødte ikke, ey heller nogen paa hands Veigne

Citantinden forlanget den indstevnte til høstetinget maatte gives Lavdag

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Friderich Erichsen Nobben forelægges Lavdag til nestholdende Høsteting, som i lovlig tiid bliver af Citantinden besørget at Vorde ham forkyndt.

Ole Larsen Samdahl fremstoed for Rætten og til kiende gav det hand med mundtlig Varsel har ladet indkalde Ole Øfre Natland for pligtige 6 rdr 3 mrk for en Koe hand for et Aar siden har kiøbt hos Citanten der for at lide Dom da mindelig betalning ey er paafult til Processens Omkostnings Erstattning

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke.

Stevne Vidnerne Niels Dyngeland og Niels Grimen fremstode og afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse at Være skeed d/en 9de April sistleeden udi den indstevntes Hustrues paahør og for hands boepæl paa Gaarden Øfre Natland.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Ole Øfre Natland forelægges Lavdag til næst holdende Høste ting, som i lovlig tiid af Citanten besørges at Vorde forkyndt.

Og som ey fleere Sager efter Paaraab fremkom for Rætten blev Restancen for inde værende Aars 1 og 2 termins Skatter fremlagt og attestered at beløbe 1045 rdr: 5 mrk 15 sk.

Radøe Skibbreede

1757 d/en 4de Maij blev Rætten til Som/m/ertings holdelse satt paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 126 findes tilførte,

Og blev den sam/m/e Kongl/ig Forordning som ved nestforrige Skibb: publiceret

Dernæst publiceret

H/err Stifts praust Tidemans udgivne bøxel sæddel til Stephen Jonsen Kaalstad paa 1 p/un/d Smør 1 qvarteer Malt i Gaarden Olsvold dat: 4 Jan: 1757 med Rev: ej dat.

2. Arnold Meyers bøxelsæddel til Michel Hansen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Marøen dat: 10 Jan: 1757 med Rev:

3. Elling Erichsen Taasches bøxelsæddel til Østen Willumsen paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Grindem dat: 4 Maij 1757 med Rev: ej dat.

1757: 142b

D/en 5te ejusdem blev Rætten satt

Og Sagen indstevnt af hoved Citanten H/err Inspecteur Geelmeyden Contra Leylændingerne Mons og Elling Sletten efter forrige Tiltale paaraabt da det mødende Laug Rætt som ved begrandskningen var tilstæde nu og indfandt sig.

Contra Citanterne Mons og Elling Sletten fremstode for Rætten og fremlagde en under dato 14 April sistleeden skriftlig ved deres Procurator Johan Simon Cramer forfattet Continuations Stevning til at anhøre Vidner efter Stevne Maaletz Videre indhold som blev oplæst og er saa lydende.

Procurator Jacob Preutz mødte paa Hr: Told Inspecteur Gielmeydens siide og Vedtoeg lovlig Varsel efter det nu for Rætten publicerede Stevne Maal imod hvilcket Comparenten pro tempore ey besynderlig havde at Remarqvere untagen at de nu opkrævede Vidner Separatim maatte afhøres og examineres, da og Comparenten der efter Vilde see ram/m/et de fornødne Qvestioner som til Sagens Oplysning for et hvert Vidne kunde fremsættes Dernæst Reserverede Comparenten Preutz sin Principal all lovlig forbeholdenhed til hands formeenede

Rætt imod Contra Citanterne saavel i hoved Sagen som det meere deraf formedelst uskiønsom/m/e Opførsel maate udflyde.

Contra Citanterne fremlagde og et skriftlig Indlæg under 4de hujus forfatted af Procurator Cramer saa lydende.

Procurator Preutz til indkomne Skrift Replicerede at i kom/m/ende tiid skal sam/m/e med det meere fra Verderparternes fuldMægtiges haand finde sin Vedbørlige besvarelse, saasom Comparenten for nerværende tiid ansaae saavel dette som det foregaaende uværdig besvarelse til at opholde Rætten, men Comparenten VedbliVer sit forrige til Sagens Sandhed at anhøre de nu opkrævte Vidner, og derefter agter hand at skride til Videre forbeholdenhed af sin Principals Rætt, efter at hand har fornum/m/ed hvad Leylændingerne attraaer deres formeenende Rætt at forfægte.

De ind stevnte og i Stevningen anførte Vidner Peder Larsen Nesbøe, Mons Monsen Instebøe Mons Monsen Giere og Ole Johannesen Solen mødte alle, untagen Erich Joensen Solen, som

1757: 143

formedelst Stevne Vidnerne ey var til stæde kunde Varselet for bem/el/te Vidne ey vorde afhiemlet.

Derefter blev samtlige mødende Vidner fremkalte og behørig formaning dem givne at Vogte sig for Meen Eed og efter at sam/m/e Vare Separerede frem stoed

Peder Larsen Nesbøe og efter aflagd Eed forklarede, det hand for 3 á 4 aar efter Vidnetz bæste Erindring blev Vidnet tillige med Ole Solen begiert af H/err Inspecteur Gielmeyden at deele de 2de Parter som Inspecteuren nu lader bruge imellem ham og hands Søster Mad/a/me Montagnes, hvor da sam/m/e tiid forefalt at Contra Citanterne sagde til Vidnet og medhavende Mand Ole Solen i haver Vel hørt at Vii udi haven skal eye et støcke Jord eller Enge slette, jeg har vel hørt det af Eder siige men Veed ey hvad enten det er sandt eller ikke, derpaa blev det første omtvistede Engestøcke ikke deelt i blandt de 2de Inspecteurens Parter, men siden for sig selv deelt i 2de smaae Parter nemlig i mellem H/err Inspecteuren og hands Søster, og efter at Vidnet og Ole Solen gav Inspecteuren Efterrettning om bem/el/te Jordeparter deeling, kom Inspecteuren ud for at besee sam/m/e, og da hand \havde/ overseed alt som og det omtvistede lille Enge støcke at Være deelet i 2de Parter tilspurte Inspecteuren Aarsagen der til, hvortil de svarede at siden Mons og Elling mangler der paa og siiger sam/m/e skal til høre deres part, har Vidnet sam/m/e saaleedis deelt, hvortil Inspecteuren svarede hvad skal det være til hvad min Fader har brugt vil jeg og have, hvortil Vidnet sagde jeg kand ey tillægge dem det skulle nogen feyl paa Inspecteurens Parter findes kand dette Engestøcke gievne der udi, hvorpaa Vidnet og {i.ter..derede} sagde til Inspecteuren, det var Synd at Mons og Elling skulle miste det naar de med Rette skulle eye det. Videre havde Citanterne dette Vidne ey at tilspørge Procurator Preutz tilspurte Vidnet under hands aflagde Eed kand forklare at det omtrettende Enge slette saavel som Ødejorden hvorudi Citanterne Mons Endresen og Elling Knudsen attraaer at have sig til Vunden nogen sinde enten i deres eller formænds tiid haver ligget eller Været henlagt udi afg: Canc: Raad Knud Gielmeydens Leve tiid eller og hands formænd til disse Leylændingers Leye Maal. 2do Om og af Vidnet omvundne deelings Forrettning imellem Told Inspecteur Geelmeyden og hands Søster

1757: 143b

er bleven tillagt Øfrighedens Ordre eller opnevnelse følgelig lov. 3tio Om Vidnet ikke Veed at Citanterne og deres Formænd fra Alders tiid og til nerværende Stund haver havt det sam/m/e brug som dennem er tilbøxlet og de nu besidde, og foruden sam/m/e ingen deel i det

omtrettende. Til 1ste svarede at efter hands erindring i 28 Aar Veed hand at det omtrettende Enge støcke og Ødejor ey har Været henlagt under Contra Citanternes brug og Jordeparter, Veed og at sam/m/e Citantere ey ved Lov og Dom har ancket derpaa men vel ofte talet der om at sam/m/e burde høre dem til, til 2 qvestion svarede ney at være af Øvrighed der til opnevnte, men allene af Inspecteuren der til forlangte. Til 3 Qvest: svarede at hand veed at Citanterne stædse har brugt de sam/m/e brug de nu besidder, foruden deel i det omtrettede. Videre blev ey dette Vidne tilspurt.

2det Vidne Ole Johannesen Solen fremstoed og efter aflagd Eed forklarede, det hand for 4 aar siden efter sin Erindring blev tillige med Peder Nesbøe forlanget at deele de 2de nu Hr: Inspecteurens brugende Jordeparter imellem ham og Søster, hvor da Contra Citanterne advarede dem om det omtvistede Støcke ey burde kom/m/e til deeling da de formeente det burde dem tillægges, da Elling og Mons sagde i har jo hørt det at sam/m/e bør tilhøre os, som Vidnet og sagde at have hørt af Citanten Monses Formand Edre stedse at have ancket og manglet paa, i øvrigt Var dette Vidnetz forklaring eenstem/m/ig med det første Vidne Til Procurator Preutzes fremsatte 1ste qvestion svaret at i de 30 aar hand boede paa Sletten, har stedse det omtrettende Enge støcke været brugt af Cancellie Raad Geelmeyden og ikke af Citanterne eller formænd saa Vidt Vidnet Veed, til 2den qvestion svarede ligesom forrige, at hand allene efter Inspecteuren sin Ejeres forlangende sam/m/e har giort til 3die svarede i alt som forrige Vidne, Citanten Mons tilspurte Vidnet om hand ey har hørt sin Fader Endre Gulachsen ancke og mangle paa det omtrettende Engestøcke og det i H/err Cancellie Raad Geelmeydens tiid dertil svarede Vidnet jo hand har det hørt ofte, men dog ey har hørt at det Ved Stevne

1757: 144

Maal eller Rættergang er paaancket.

3de Vidne Mons Monsen Instebøe som er efter siigende 86 Aar gam/m/el og nu som huus Mand opholder sig paa Sletten aflagde sin Eed og forklarede, det førend Ambt Mand Lillienschiold blev Ejer og beboere paa Mellingen brugte 5 Leylændinger sam/m/e Gaard Mellingen som da bem/el/te Leylændinger brugte den kaldede Ødejord til fellis Som/m/erbeite, men siden da Ambt Mand Lillienschiold opsagde Leylændingerne og toeg sam/m/e til eget brug som varede efter Vidnetz Erindring i 30 Aars tiid, siden da Cancellie Raad Geelmeyden blev Ejer deraf blev de 2de Mænd Elling og Endre {Monsen} Gulachsen over ladt og bøxlet den halve part i Gaarden Mellingen, som endnu bøxelviis bruges af Citanterne; da Vidnet ey veed videre end at Leylændingernes Creatuurer gick i Som/m/erbeite i Ødejordens marck som ey er indhægnet da Ambt Mand Lillienschiold brugte Haagierdene og afførte og brugte endeel steen deraf. Til den af Preutzes fremsatte qvestion angaaende Engestøcke Vidste Vidnet ey noget at forklare, de 2de øvrige Qvestioner frafalt Comparenten for dette Vidne at fremsætte.

4de Vidne Mons Monsen Giere fremstoed og efter aflagd Eed forklarede at Være 50 aar gam/m/el og at have hørt af sin Fader Mons Rasmusen som boede paa Mellingen men blev opsagt af AmbtMand Lillienschiold da hand blev Ejer og beboere af sam/m/e Gaard, det hands Fader med de øvrige da værende Leylændinger brugte Ødejorden til fellis Sommer beite, men i Cancellie Raad Gielmeydens tiid er Ødejorden allene brugt af Gielmeyden til høe slette, og ey hørt at derom nogen Retter gang af Citanterne er ført førend nu den er anlagt, men Vel har hørt at de har talt og larmet derom at Citanterne burde have det, men ey Veed om Citanterne har brugt det omtvistede Enge støcke.

Videre blev ey Vidnerne tilspurt.

Citanterne frafalt det 5te Vidne Erich Jonsen siden Stevne Vidnerne ey møder til at afhiemle hands Varsel, og i øvrigt Refererede sig til deres Indlæg om Sagens Anstand til næste ting for af det passerede at faae Udtog til besvarelse

Proc: Preutz paa Inspecteurens Veigne loed tilføre at hand endnu maatte fordrage Citanternes fremturende Vidløftighed formeentlig bygget paa en Vandløs Grund og efterdi besagde Citantere endnu intenderer til Sagens forlængelse saa Vilde Comparenten have sam/m/e indstilled

1757: 144b

til Rætten, i formodning at Comparenten nyder Gienpart af hvis i dag er passeret, paa det hand kunde tage Messures til Contra Stevning til Sags besluttning Ved demonstration og i Rettesettelse.

Eragtet

Sagen gives Anstand efter Citanternes forlangende til næstholdende Høsteting.

Hr: Inspecteur Gielmeyden efter forrige tiltale Contra Erich Joensen Sletten efter Udsættelse som Procurator Preutz paa Citantens Veigne i Rette lagde og befindes d/en 6 April sistleeden forkynt hvorom hand frembragte LehnsMand Knud Olsvold og Mons Christiansen Ystebøe til Varselets Afhiemling, som og sam/m/e afhiemlede efter deres paateignings Udviis

Den forelagde Erich Jonsen Sletten blev 3de gange paaraabt men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne

Preutz for Citanten loed tilføre at paa det den indkalte end ikke skal beklage sig med Rætten overiilet saa Var Comparenten tilfreds med at Sagen blev udfløttet til næste høsteting, dog med alvorlig forelæggelse for den indkalte til sam/m/e tiid at møde for da at modtage Citantens sluttelige Paastand og derpaa Dom at Vænte.

Eragtet

Da den lovlig indstevnte og fore lagde Erich Jonsen Sletten ey møder bliver hand efter Citantens tilførte atter til næstholdende Høsteting forelagt at møde og svare i Sagen hvis hand ey Vil Vænte da efter de indkom/m/ende Paastand at lide Dom.

Publiceret

H/err Willum Frimans udgivne bøxelsæddel til Stephen Ellingsen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Halland dat: 18 Jan: 1757 med Rev: ej dat

Og som ey fleere Sager for Rætten frem kom, blev den forfattede Restance over 1ste og 2den termins Skatter fremlagt og attesteret beløbende 389 rdr 4 mrk 2 sk

Ahlenfit Skibbreede

1757 d/en 7 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Ahlenfit Skibb: paa Ting stædet Alvestrømmen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 127 findes tilførte,

Og blev for dette Skibbreede den sam/m/e Forordning publiceret som ved forrige Skibbreede.

1757: 145

Dernæst publiceret følgende

1. Magne Rasmusen Lechvolds med fleere udgivne Odels skiøde til Anders Thomesen Nesse paa de Jordeparter i Gaarden Nesse som Niels Larsen tilforn har eyet men nu tilhører bem/el/te Anders Thomesen dat: 7 Maij 1757 vid: fol: 547
2. Anders Pedersen Nore Feste og Ole Nielsen Berrefiords udgivne Skiøde til Ole Sæbiørnsen paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Nore Feste dat: 7 Maij 1757 vid: fol: 547
3. Karen Friman S/a/l/ig/ Garmans udgivne bøxelsæddel til Lars Aadsen Soelberg paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Halstendahl dat: 14 April 1757
4. Min Sorenskriver Johan Garmans udgivne bøxelseddel til Lars Monsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt og 1/2 Mæle Korn i Gaarden Storoxe dat: 15 febr: 1757
5. Brithe Larsdatter med fleere Selgeres udgivne Skiøde til Mons Andersen Totland paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Sættre dat: 25 Nov: 1756 vid: fol: 547
6. KierkeVærgeren for KorsKierken Sr: Henrich Hespes bøxelseddel til Mons Olsen paa 1/4 løb Smør 1/4 tønde Korn 1/4 faar i Gaarden Sellevold dat: 14 Jan: 1757.
7. ditto hands bøxelsæddel til Anders Olsen for 18 Mark Smør 1/4 [tønde] Korn 1/4 faar i ditto Gaard dat: 13 april 1757.
8. ditto hands bøxelsæddel til Ole Erichsen paa 1/4 Løb Smør 1/4 t/ønde Korn og 1/4 faar i ditto Gaard dat: 4 Jan: 1757
9. Amanuensis Kierulfs udgivne bøxelsæddel til Halsten Olsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Toscheim dat: 29 Decbr: 1756. med Rev:

Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten

Fogden fremlagde til attestation den forfattede Restance over 1ste og 2den termins Skatter beløbende 405 rdr 2 mrk 3 s:

Herløe Skibbreede!

1757 d/en 9de Maij blev Rætten satt til almindelig Som/m/ertings holdelse med Herløe Skibbreede i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 123 findes tilførte,

Og blev for dette Skibbreede den sam/m/e Kongl/ig Forordning publiceret som ved nestforrige Skibbreede.

Dernæst publiceret følgende.

1. Skiftebrev paa Gaarden Taaschen d/en 22 Martij 1756 efter afg: Gudmund Michelsen vid: fol:
2. ditto paa Gaarden Herlevehr d/en 2 8ber 1756 efter afg: Metthe Monsdatter
3. Hr: borge mæster Danchert Fasmer og Ludolf Kramers tilladelse og Concession at Skiødet paa Blomvog og underliggende Herligheder maae Vorde publiceret i henseende de begge som Panthavere har nødt deres betalning for det derudi forhen pantsatte, men nu til Sing/neu/r Koren og Jacob Erpecom solt Ejendom, sam/m/e Attester teignet paa sist bem/el/te Ejeres Reqvisition af 2 Maij 1757 og under 2 og 7 Maij besvaret er i Pante bogen fol: indført.
4. Procurator Johan Simon Cramer og Joachim Friderich Gerdes Skiøde til Sr: Jacob von Erpecom og Niels *Korn paa Kræm/m/er Leyet Blomvog med Videre dat: 14 April 1751 vid: fol:

1757: 145b

5. Jacob von Erpecom og Niels Korens udgivne Pante Obligation til Assessor Jørgen Brøcher paa 1000 rdr: dat: 24 April 1751 hvor paa Renterne fantes at Være betalt til d/en 24 april 1757 vid: fol:

6. Anviist til Udslettelse Forstanderen for Latinsche Skolen Cort Schrivers qvittence af 26 april 1757 at den Capital 700 rdr som hævtede paa Selsvogen med underliggende Herlighed er af Peter Bruuses falit boes Curator Sing/neu/r Jacob Lange Vorden betalt efter den Pante Obligation dat: 11 Julij 1753

7. Ligeleedis Anviist Henrich Bruuses udgivne Pante Obligation til Michel Hielmen dat: 14 Martij 1754 hvor paa ligeleedis af bem/el/te falit boes Curator Jacob Lange er liqvideret og betalt Creditor 230 rdr: d/en 25 april 1757.

8. Sorenskriver Johan Garmans udgivne Auctions Skiøde til Michel Hielmen paa Gaarderne Nordselle, Selsvogen og Notenes med Videre dat: 25de April 1757

9. Michel Hielmens udgivne Pante Obligation til Sorenskriver Johan Garmann paa Capital 227 rdr dat: 23 April 1757 vid: fol:

10. Omund Johannesen Bræches udgivne Pante Obligation til Etatz Raad de Fine paa Capital 500 rdr: dat: 4 Jan: 1757 vid: fol:

11. Knud Tosøen med Interressenteres freedlysning at ingen af Turøens omgrændsende Gaarder bør fornerme deres Ejendom enten Ved at rive Løng skiere Torv eller udligge ved deres Land deres hum/m/erteiner med Videre dat: 30 April 1747

12. Anne Marie S/a/l/ig/ Assessor Lausens Enckes bøxelsæddel til Mons Joensen Blom paa 8 1/4 Mark fisk 1 1/2 Kande Malt i Gaarden Blom dat: 29 Jan: 1756

13. Krigs Raad Wilhelm Korns bøxelsæddel til Lars Thomesen Schiold paa 1 p/un/d 12 Mark fisk i Gaarden Hofden dat: 19 8ber 1756 med Rev: ej dat

14. Mad/a/me Karen S/a/l/ig RaadMand Montagnes Encke paa Frøcken Berthe Lillienschiolds Veigne hændes udgivne bøxelseddel til Johannes Lassesen paa 12 Mark Smør i Gaarden Kielstad dat: 20 Nov: 1756

15. Johan Lampe paa H/err Jørgen Johan Ibsens Veigne hands udgivne bøxelsæddel til Christian Iversen paa 2 skillings Jord i Gaarden Alveim dat: 3 Maij 1757.

16. Anne Thodes H/err Doctor Erichsens udgivne bøxelsæddel til Aamund Brynildsen paa 3 1/2 skilling i Garden Miaatvedt dat: 6 Decbr: 1756.

17. Hr: Kam/m/e Raad Andreas Heibergs udgivne fæste brev til Berge Olsen at beboe og oprydde et Huus Mands pladtz Stølen kaldet beliggende under Gaarden Strudshavn dat: 3 Maij 1756 med Rev:

1757: 146

18. Frue Kroghs udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen paa 12 Mark Smør 1/6 Huud i Gaarden Kraagaas dat: 24 Decbr: 1756 med Rev:

19. Hr: Etatz Raad de Fines Skiøde til Omund Johannesen Breche paa Gaarden Strømsnes med tilhørende inventario skyldende 1 p/un/d 12 Mark Smør 1 Mæle Korn eller Malt dat: 3 Jan: 1757 vid: fol:

20. Johannes Nielsen og Niels Johannesen Herlevehrs Odel skiøde til Peter Nielsen Herlevehr paa 1 p/un/d fisk i Herlevehr med Andeel i Qvaleisundet dat: 9 Maij 1757 vid: fol:

21. Ole Andersen Schurtvedts bøxelsæddel til Rasmus Nielsen paa 9 Mark Smør i Skatte skyld og 16 2/3 Mark fisk i Landskyld i Gaarden Dahle. dat: 9 Maij 1757 med Rev:

22. Lars Nielsens udgivne bøxelsæddel til Michel Hansen paa 1 p/un/d 9 Mark Smør i Skatteskyld i Gaarden Øfre-Tvedt dat: 2 Maij 1757 med Rev: ej dat

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith mødte for Rætten og gav tilkiende at hand til dette Ting paa Embeds Veigne med skriftlig Stevning haver ladet indkalde et Qvinde Men/n/iske navnlig Marthe Knudsdatter Schaar for begangne Leyer Maal med Mons Andersen Løfaas derfor efter Stevnemaaletz indhold at lide Dom bem/el/te Stevnemaal er d/en 13 April 1757 dateret og med paateigning saa lydende.

Den indstevnte Marthe Knudsdatter Schaar mødte Vedtagende lovlig Varsel, tilstoed og at have begaaet Leyermaal med Drengen Mons Andersen Lofaas (Løfaas), som i Deres Maj/este/ts tieniste afvigte Aar blev enroullered og nedreyste til *Khvn (Kiøbenhavn), som lovet hende Egteskab, men ey siden har Vildet ægte hænde, og har hun med ham avlet barn, som blev død fød noget for alle Helgen sistleeden Aar 1756.

Fogden i Mangel af den i stevningen paaberaabte Kongl/ig Resolution samt Sognepræstens Attest til Acten at fremlægge, forlanget Sagen udsatt til næste ting. som bevilget blev.

D/en 10de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt og da ey fleere Sager efter Paaraab fremkom for Rætten blev den af Fogden fremlagde Restance over 1ste og 2den termins Skatter Attestered som beløber 544 rdr: 3 mrk 15 s:

Lindaas Skibb:

[1757] D/en 11te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt som sistleeden Aars Høsteting blev opnevnt til Som/m/ertings holdelse for Lindaas Skibbreede udi Nerværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged, da Laug Rettets navne fol: 122 findes tilførte, men i Aamund Lyhrens *Stæst som er fraværende Var af ham leyet Thomas IndLyhren og i Joen Sirsets Stæd ligeleedis leyet Ole Kaaresen Sirset,

Og blev for dette Skibb: den sam/m/e Kongelig Forordning oplæst som ved nestforrige Skibbreede.

Dernæst publiceret

1. et Skiftebrev forrettet paa Gaarden Hitle Hofde d/en 14 Sep: 1756 efter afg: Lars Monsen vid: fol: 549
2. Endre Sieursen Grimstads Skiøde til sin Sønn Jacob Endresen paa 1/2 Løb Smør 1/2 Mæle Malt 1/2 Mæle Korn i Gaarden Grimstad dat: 11 Maij 1757 vid: fol:

1757: 146b

3. Sing/neu/r Hans Nagels udgivne Skiøde til Clemet Røsnes paa Gaarden Førland skyldende 1 Løb Smør 1 tønde Malt dat: 29 8ber 1756 vid: fol:
4. Jacob Langes udgivne Skiøde til Jan Gudmundsen paa 1 Løb 18 Mark Smør i Skatteskyld, og 2 p/un/d 6 Mark Smør 1 Mæle Malt 1 faar i Landskyld i Gaarden Weddefield dat: 9 Maij 1757 vid: fol:
5. Som Laværge Ole Kaaresen Sieurseth som Curator og Værge Iver Bendixen Finnesboe deres Skiøde til Joen Larsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Nedre Syslach dat: 11 Maij 1757 vid: fol:
6. Endre Hansen Schoges udgivne Skiøde til Ole Olsen paa 26 1/2 Mark Smør 20 Kander Malt i Gaarden Schoge dat: 11te Maij 1757 vid: fol:
7. H/err Ludvig Daaes udgivne bøxelsæddel til Michel Olsen paa 18 Mark Smør 1 3/4 Mæle Malt i Gaarden Tykhelle dat: 3 Jan: 1757

8. ditto hands bøxelsæddel til Sergient Jochum Friderich Rhode Schunemand paa et Pladtz Mochinshellen kaldet dat: 2 Maij 1757 med Rev:

9. Clemet Hansens bøxelsæddel til Rasmus Magnesen paa 27 Mark Smør 3/8 tønde Malt i Gaarden Førland dat: 10 Maij 1757

10. Jørgen Kiærulf paa biskop Pontoppidans Veigne hands udgivne bøxelsæddel til Knud Olsen paa 18 Mark Smør 8 1/4 Kande Malt og 1/4 faar i Gaarden Fondenes dat: 16 Dec: 1756

11. Anne Helene S/a/l/ig/ Lems Encke hendes udstædde bøxelsæddel til Hans Sieursen Hille paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Dyrnes dat: 19 April 1757 med Rev: ej dat

12. H/err Justitz Raad Bagers udstædde bøxelsæddel til Niels Hansen paa 12 Mark Smør 4 Kander Malt 12 Mark fisk i Gaarden Østreim dat: 13 April 1757 med Rev:

13. Hr: Capitaine Groves og Matz Rognaldsen Spiøtøens freed lysning og forbud det ingen uvedkom/m/ende og frem/m/ede maae rive Løng eller tage Skiel og *Øskers (Østers?) Ved deres Gaarders underliggende Holmer eller Øer med Videre dateret 11 Maij 1757 vid: fol:

14. H/err Ludvig Daaes udgivne bøxelsæddel til Ottho Sættre paa 12 Mark Smør 6 1/2 Mark fisk 3/4 Mæle Korn i Sættre dat: 13 April 1757 med Rev:

15. ditto Hr: Daas bøxelsæddel til Jacob Erichsen paa 12 Mark Sm: 1/2 Vog fisk i Gaarden Børilden der af eyer Lindaas Præsteboel 8 Mark Sm: 1 p/un/d fisk og Mangers Præsteboel 4 Mark Smør og 12 Mark fisk. dat: 13 April 1757 med Rev: ej dat.

Lehns Manden Lars Fielsende fremlagde en af Hr: Daae under 5te April sistleeden skriftlig forfattet Contra Stevning imod Procurator Hans Otthesen Nideros som med paateigning om Stevne maaletz Forkyndelse er saa lydende. Ligeleedis og paa Citantens Veigne fremlagde hands forfattede Indlæg af 10de hujus med de 2de derudi paaberaabte Attester fra H/err Capitaine Grove og

Hr: Stiftspraust Tideman som saaleedis er lydende.

Den indstevnte Procurator Hans Otthesen blev 3de gange paaraabt men ey mødte ey heller nogen paa hands Veigne.

Stevne Vidnerne Lars Fielsende og Michel Schoge fremstode og eedelig afhiemlede Stevnemaaletz lovlige forkyndelse efter paateigningens Udviis at Være skeed i Procurator Otthesens Hustrues og børns paahør i Bergen og i hands boepæl.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Procurator Hans Otthesen Nideros forelægges Lavdag til næst holdende Høsteting

Fleere Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten

D/en 12te ejusdem blev Rætten med samme Laug Rætt satt

Mons/ieu/r Kierulfs paa Hr: biskop Pontoppidans Veigne ud givne bøxelsæddel til Michel Larsen paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle 4 Kander Malt i Gaarden Hope dat: 3 febr: 1757 med Rev:

Og som ey Videre for Rætten af Sager eller publicationer fremkom blev den forfattede Restance over 1ste og 2 termins Skatter Attesterede beløbende 645 rdr 4 mrk 13 s:

Guulens Skibbreede

[1757] D/en 13de ejusdem blev Rætten med Guulens Skibbreede satt paa Tingstædet Schieljehavn til almindelig Som/m/er tings holdelse i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 121 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: den sam/m/e Kongl/ig forordning oplæst som ved nestforrige Tingstæd

Dernæst publiceret

mit Sorenskriver Garmanns udgivne Auctions Skiøde til Hr: Thomas Som/m/er paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Nedre Oppedahl dat: 28 8ber 1756

2. ditto Auctions Skiøde til Lars Olsen paa 9 Mark Smør i Gaarden Dyrgrof dat: 28 8ber 1756.

3. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Miømen efter afg: Ingebor Jacobsdatter dat: 14 8ber 1756 vid: fol:

4. Madame de Fines bøxelsæddel til Mons Larsen paa 1 Mæle Malt i Gaarden Hosteland dat: 14 Martij 1757 med Rev:

5. Hr: Thomas Sommers udgivne bøxelsæddel til Elling Østensen Nordahl paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Store Nordahl dat: 12 Maij 1757 med Rev: ej dat

6. Mad/a/me Lems bøxelsæddel til Colbeen Olsen Mitthun paa 1/2 Løb 9 Mark Smør i Gaarden Kellingvold dat: 5 april 1757 med Rev:

7. ditto hændes bøxelsæddel til Hans Knudsen paa 1 p/un/d 7 1/2 Mark Smør i Gaarden Kellingvold dat: 14de April 1757 med Rev: ej dat

8. S/a/l/ig/ Justitz Raad Frimands Enckes bøxelsæddel til Lars Jonsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Tongedahl dat: 6 Dec: 1756.

Sager fremkom ey for Rætten thi blev Restancen for 1ste og 2den termin Skatter Attestered som beløber 486 rdr 3 mrk 10 s:

1757: 147b

Hossanger Skibb:

1757 d/en 16 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Hossanger Skibbreedes Almue paa Tingstædet Bernestangen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 128 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede den sam/m/e Kongl/ig forordning publiceret som ved nestforrige Tingstæd

Dernæst publiceret følgende

1. Magne Esem og Joen Larsen Echangers bøxelsæddel til Knud Knudsen Strømme paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Grøsvig dat: 16 Maij 1757 med Rev: ej dat

2. Johannes Larsen Hustrulies bøxelsæddel til Johannes Aamundsen Tepstad paa 1 Løb Smør i Hustrulie dat: 16 Maij 1757 med Rev:

3. Johannes Aamundsen Tepstads bøxelsæddel til Jørgen Aschildsen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Tepstad dat: 16 Maij 1757.

4. Niels Jacobsen Klevelands bøxelsæddel til Sieur Bergesen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Kleveland dat: 16 Maij 1757 med Rev: ej dat:

5. Berge Andersen Litland paa egne og MedEjeres Veigne hans bøxelsæddel til Ole Bergesen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Fotland dat: 16 Maij 1757 med Rev: ej dat

6. Mathis Olsen Brørvig og Ole Nielsen Han/n/istvedts bøxelsæddel til Knud Ingebrictsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Brørvig dat: 16 Maij 1757 med [Rev:]

7. Anders Johannesen Hannestvedts bøxelsæddel til Ole Olsen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Indre Bernes dat: 16 Maij 1757 med Rev: ej dat

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith anmelte det hand til dette Ting med skriftlig Stevning haver indkaldet Peder og Mons Svennem for endeel forøvet Skov hugst udi deres paaboende og Hossanger Præsteboel beneficerede Gaard Svennem kaldet efter Videre Stevningens formeld som hand producerede og er dateret d/en 28de April 1757

De indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke,

Stevne Vidnerne Ellef Fitie og Anders *Lasta (Låstad) som Lehns Manden Magne Hatland med havde da hand oplæste og forkynte Stevningen fremstode og eedelig afhiemlede at have forkyndt Stevningen for de indstevntes Hustruer og for deres boepæl, ligesom Lehns Manden Magne Hatland og Anders Ladstad sagde at have anviist sam/m/e Stevne Maal for Sognepræsten H/err Benjamin Olrich som Beneficiario af Gaarden Svennem.

1757: 148

Fogden producerede ligeleedis den ved bøygde Lehns Mand Magne Hatland efter hands ordre giorde Optelnings og Forbuds Forrettning paa de paastevnte hugne og til Søen ned bragte Tøm/m/er som d/en 3 Martij sistleeden er forrettet. Hvorefter Fogden for de udeblivende forlangte Laug dag til nestkom/m/ende Høsteting

Eragtet

De lovlig indstevnte og ey mødende Peder og Mons Svennem forelægges Lav dag til næste ting da sam/m/e forelæggelse for Hr: Olrich ligeleedis anviises i fald hand for sine Leylændinger noget agter fornøden at svare i Sagen.

D/en 17 Maij blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt, og da ey fleere Sager efter Paaraab fremkom for Rætten blev den forfattede Restance over 1ste og 2den termins Skatter Attestered beløbende 367 rdr: 5 mrk 4 sk

Echanger Skibbreede

Sam/m/e dato (17 mai 1757) blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Echanger Skibbreede i Nerværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 128 findes tilførte,

Da den sam/m/e Kongl/ig forordning blev publiceret som Ved forrige Skibbreeder.

Dernæst publiceret

1. Jan Frøchens bøxelsæddel til Anders Larsen Yttre Eide paa 18 Mark Smør i Stalden, Mielde Kierkegotz tilhørende dat: 20 April 1757

2. Hr: Lyder Sinnings udgivne bøxelsæddel til Johannes Erichsen paa 18 Mark Smør 1 Skieppe Malt i Gaarden Rommereim dat: 8 Martij 1757.

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte

Jacob Johannesen Biørge fremstoed for Rætten og til kiende gav det hand med mundtlig Varsel til dette Ting Tiid og Stæd har indkaldet sin Naboe Ole Nielsen Biørge for ulovlig Snack og onde beskyldninger saavel imod Citanten som hands Hustrue og tienere som og at anhøre Vidnerne Iver Knudsen og Johannes Andersen Hindenes der under fals Maal er indvarslet, for der efter Sagens beskaffenhed at lide Dom.

Den indstevnte Ole Nielsen Biørge blev 3de gange paaraabt men mødte ikke,

Stevne Vidnerne Lars Olsen Biørnedahl og Ole Andersen Biørnedahl fremstode og efter aflagd Eed afhiemlede Stevne maaletz lovlige forkyndelse at Være skeed for den indstevnte i hands eget Paahør meer end for 14 dage siden.

De indstevnte Vidner mødte begge vedtagende lovlig Varsel.

Citanten forlanget de mødende Vidner afhørte.

Det 1ste Vidne Iver Knudsen tienende hos Citanten Jacob Biørge fremstoed og efter behørig formaning var ham og det 2det Vidne givet samt Eeden

1757: 148b

af Loven forelæst, aflagde Vidnet [sin Eed] og sagde det Citanten Jacob Johannesen Biørge for en 14 dage siden tiltalte Ole Nielsen Biørge det hand skulde bortage sin døde Øg som laae i bøegaren hvor til Citanten bød sig til med sine folck at blive ham behielpelig at bortføre, hvorpaa Ole Nielsen blev vred siigende til Citanten du viste hvor den laae og ikke Vilde siige det, skyldende Citanten for at hands folck skulde have hugget i hands Skov, med de Ord den er ey bedre som modtager end den som hugger, Videre Viste Vidnet ey at svare og erindred sig ey meere at have hørt.

Det 2det Vidne Johannes Andersen Hindenes tienende hos Ellev Totland fremstoed og efter aflagd Eed forklarede det noget over 14 dage siden hørte hand Jacob Biørge tilspørge Ole Nielsen Biørge om hand ey vilde drage sin døde Horsøg af Veyen da Citantens Creatuure ey kunde kom/m/e frem formedelst Øgen laae i Veyen, hvorpaa Ole Biørge brugte skam/m/elige Ord til Jacob siigende du viste min Øg laae der og Vilde ikke advare mig, hvorpaa den indstevnte udskielte saavel Citantens Hustrue som Vidnet selv at have hugget Skav i hands Skov og at have loste eller flecket Never i hands Skov, ligesom og sagde at Citantens Hustrue Var af den Onde, Vidnet hørte ligeledis at Citanten tilbød Ole Nielsen at Være ham behielpelig til at bortføre hands døde Øg, men ey at hand svarede hvercken ja eller Ney at gaae med, men i den stæd gav en skam/m/elig Mund.

Vidnerne blev tilspurt hvem den døde Øg er til hørende, naar sam/m/e er død og hvor den for nerværende tiid er beliggende. Dertil enstem/m/ig svarede Vidnerne Øgen til hører Ole Biørge, sam/m/e Øg er for 3 Uger siden død og er beliggende i bøegierdet og Garstøen i Kue Rocken og i Veyen for Jacobs Creatuurer og ved hands bøe, da Gierdet sam/m/e stæds er nedfaldet.

Videre havde Citanten Vidnerne ey at tilspørge men forlanget Lavdag for den indstevnte til næste Ting

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Ole Nielsen Biørge forelægges Lav dag til næst holdende Høsteting.

Publiceret

Joen Nielsen Heltvedt som Curator for Rasmus Johannesen og Aamund Olsen Vasild som Værge for Johannes Andersen deres Skiøde til Jørgen Larsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Yttre Hindenes dat: 17 Maij 1757 vid: fol:

1757: 149

D/en 18de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og da ey fleere Sager efter Paaraab fremkom for Rætten blev den forfattede Restance over 1ste og 2den termins Skatter attestered beløbende 406 rdr 3 mrk

Mielde Skibbreede!

[1757] D/en 20de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Mielde Skibbreede paa Ting stædet Nedre Mielde i Over værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 129 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede den sam/m/e Kongl/ig Forordning oplæst som ved nestforrige Skibbreede.

Dernæst publiceret følgende

1. Appolone S/a/l/ig/ Otthe Edvarsens udgivne bøxelsæddel til Magne Mathiesen paa 1 Løb 12 Mark Smør i Gaarden Rønhovde dat: 7 Maij 1757
2. Hr: Arnoldus von Vesten Sylovs udgivne bøxelsæddel til Lars Johannesen Steentvedt paa 1 p/un/d Smør 4 Kander Malt i Gaarden Tielland dat: 19 Maij 1757 med Rev: ej dat.

Og som ingen Sager til dette Ting Var indstevnt blev d/en 21de ejusdem da Rætten igien Var satt den forfattede Restance attesteret beløbende 309 rdr: 3 mrk 1 s:

Arne Skibbreede!

[1757] D/en 23de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Arne Skibbreede paa Ting stædet Nedre Mielde i Over værelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 132 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: den sam/m/e Kongl/ig Forordning publiceret som Ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst aflyst følgende Pante Obligationer

1. Ludvig Rasmusen Reebslagers Pante Obligation til Hr: Friderich Holberg som da Værende Forstandere for Encke fattig huuset i Bergen dat: 22 Nov: 1731 paa Capital 130 rdr er aflyst og udslettet efter transpordtered Creditorinden Sophie S/a/l/ig/ Hans Dahls paateignede Qvittence af 14 febr: 1757. hvorved den paaberaabte transport blev anviist dat: 22 Nov: 1743.
2. Aflyst ditto Ludvig Rasmusens Pante Obligation til Jørgen Assersen Hiort dat: 23 Martij 1740 paa Capital 200 rdr efter anviist transport af 7 Sept: 1750 og 6 8ber 1751 qvitteret af Berent Gundersen d/en 14 febr: 1757. vid: fol:

3. Aflyst ditto Ludvig Rasmusens Pante Obligation til afg: Joachim Friils Sterboe dat: 19 April 1743 paa Capital 450 rdr 2 mrk 7 s efter Sophie Hans Dahls Enckes qvittering af 14 febr: 1757

4. Lige leedis aflyst Margrethe S/a/l/ig/ Lodvig Rasmusens udgivne Pante Obligation til Justitz Raad Berent Gundersen paa Capital 99 rdr dat: 16 febr: 1754 efter Creditors Qvittence af 15 febr: 1757

Publiceret

5. Margrethe afg: Ludvig Rasmusens udgivne Pante Obligation til H/err Justies Raad Berent Gundersen paa Capital 795 rdr dat: 14 febr: 1757 vid: fol:

6. Hans Schultez udgivne Pante Obligation til Mad/a/me Carnelsche S/a/l/ig/ Hendrich Bremers paa Capital 200 rdr dat: 28 8ber 1756 vid: fol:

1757: 149b

7. H/err Johan August Bytners udgivne Pante Obligation til Jaen Frøchen paa sine børn Jan von der Velde og Lydia Jandsdatter Frøchens Veigne stoer 800 rdr dat: 2 Maij 1757 vid: fol:

8. Magdelene Thomasdatter afg: Anders Olsens udgivne Skiøde til Ole Olsen Ham/m/ersnes paa et Vaanings huus staaende i Sandvigen dat: 9 Junij 1753 vid: fol:

9. Ole Olsen Ham/m/ersnes udgivne Skiøde til Johannes Monsen paa sam/m/e Huus i Sandvigen dat: 22 april 1757 vide fol:

10. Johannes Monsens udgivne Pante Obligation til Sieur Olsen paa Capital 70 rdr: dat: 21 april 1757 vid: fol:

11. Karen Friman S/a/l/ig/ Johan Garmans udgivne bøxelsæddel til Johannes Monsen paa en huuse Grund i Sandvigen dat: 20 Martij 1757

12. Aflyst Christopher Lahusen i Sandvigen hands udgivne Pante Obligation til Diedrich Lexau paa Capital 150 rdr dat: 30 April 1756 efter Creditors qvittence af 9 Decbr: 1756 udslettet i Pante bogen fol:

13. Lige leedis udslettet og aflyst ditto Lahusens Pante Obligation til Hans Frørop stoer 50 rdr dat: 3 Maij 1756 efter Creditors qvittence af 9 Decbr: 1756 vid: fol:

14. Sorenskriver Johan Garmans udstædde Auctions Skiøde til Niels Johannesen paa et Huus i Sandvigen som Lahusens Sterboe forhen har været tilhørende dat: 2den Decbr: 1756 vid: fol:

15. Niels Johannesen Eides udgivne Pante Obligation til Manufactuur Forstanderen Albert Henrich Meyer paa Capital 100 rdr dat: 2den Decbr: 1756 vid: fol:

16. ditto hands udgivne Pante Obligation til Albert Henrich Meyer paa Capital 50 rdr med 2den priorite dat: 3 Dec: 1756

17. Karen Frimans udgivne bøxelsæddel til Niels Johannesen paa 1 pladtz og Huusegrund i Store Sandvigen dat: 12 Nov: 1756

18. Ole Larsen Hiertaas af Schudevigen hands Skiøde til Ole Olsen Nesse paa en huuse Vaaning i store Sandvigen som Selgeren forhen har beboet og paa egne og børns Veigne soldt d/en 9 febr: 1757 vid: fol:

19. Evert Christiansen i Sandvigens udgivne Pante Obligation til Christi Krybbes Forstandere i Bergen for Capital 90 rdr dat: 11 Nov: 1754 vid: fol: 8

20. Peder Jansen og Diedrich Hagelsteens givne Caution for Evert Christiansens Debet til Christi Krybbes Forstandere i Bergen for Capital 90 rdr dat: 11 Nov: 1754.

21. H/err Sylovs udgivne bøxelsæddel til Jacob Thomesen Hane paa 1/2 Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Wasdahl dat: 20 Maij 1757. med Rev: ej dat.

1757: 150

22. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Mieldem d/en 15 April 1757 efter afg: Johannes Nielsen Mieldem vid: fol:

23. Anne Nielsdatter afg: Stephen Tuftis Encke med Michel Olsen Hiortelands bøxelsæddel til Johannes Thomesen paa 1/2 Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Tuft dat: 23 Maij 1757 med Rev: ej dat

24. Michel Andersen Garnes sit udgivne Skiøde til Corporal Knud Iversen Garnes paa 18 Mark Smør 3 Kander Malt 1/4 Huud i Gaarden Garnes dat: 7 Martij 1757 vid: fol:

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Fogden Hr: Kam/m/e Raad Smith anmelte det hand til dette Ting med mundtlig Varsel haver ladet indstevne et Tydsk Qvinde Men/n/iske navnlig Elisabeth Barbara Schipsin som haver tient hos Gryn Mølleren Johan Hendrich Grybel udi Eisvog og der begaaet Leyer Maal med en skorsteen feyer Svenn Friderich kaldet som strax efter hændes besvangrelse er bortreyst, for saadant sit begangne Leyer Maal at Udreede sine bøder efter Loven.

Den indstevnte Elisabeth Barbara Schipsin mødte vedtagende lovlig Varsel siigende at Være hidkom/m/ed med Gryn Mølleren Johan Grybel og i hands tieniste bleven besvangret af \en/ Skorsteens feyer Svend Friderich kaldet som er bortreyst efter hændes siigelse med ham tilstoed Comparentinden at have havt Omgiengelse og have avlet et barn som er fød 14 dage efter Paaske inde værende Aar, men dagen efter fødselen død, og begravet ved Aasenes Capel. Comparentinden beklaget sig over sin ringe og slette Tilstand ikke at have noget til sine bøders Udreedelse.

Fogden forlanget Sagen udsatt til næste ting for at indhendte Sogne Præstens Attest, saavel om hændes bekiendelse Ved Skriftestaaelsen som og om barnetz begravelse.

Eragtet

Sagen udsættes efter Fogdens Forlangende til næste ting.

Fogden Hr: Kam/m/e Raad Smith anmelte det Stevne Vidnerne som skulde forkynde Lav dags forelæggelse for Rasmus Jansen Reebslager i Sandvigen ey er frem kom/m/ed ventelig for Uveyr i Gaard, og alt saa ey kand faae sam/m/e afhiemlet, forlanget altsaa nye forelæggelse for Rasmus Jansen til næste ting

Eragtet

Efter Citantens Forlangende gives atter Rasmus Jansen nye forelæggelse til nestanstundende Høsteting da at svare udi Sagen.

Fleere Sager frem kom ey for Rætten efter Paaraab, thi blev den forfattede Restance over 1ste og 2den termins Skatter attestered som beløber 395 rdr 4 mrk.

1757: 150b

Aastæds Sag

1757 d/en 10de Junij efter foregaaende beram/m/else indfandt jeg mig paa Gaarden Aarstvedt i Arne Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie for sam/m/estæds i følge udgangne Stevne Maal at foretage en Marcke gangs forrettning imellem Gaarderne Aarstvedt og Tertnæs samt Gaarden Rølland alt efter Stevne Maaletz Videre Indhold, til bem/el/te Forrettning Var Ved Skibbreedes Lehns Mand Anders Larsen Morvig efter Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smithes

Ordre af 27 April sistleeden opnevnte følgende Laug Rættes Mænd Sc: 1. Erich Andersen Jordahl 2. Mons Andersen Hitland 3. Lars Iversen Øfreide 4. Lodvig Olsen Horvig 5. Ole Ludvigsen Mølcheraaen og 6. Ole Jonsen Morvig som til Parterne ey Var beslægtede og alle mødte, bem/el/te Reqvisition med Fogdens paateigning er saaleedis lydende

Procurator Johan Simon Cramer paa Citanten Nichlaes Ivendorfs Veigne frem lagde en under dato 27 April sistleeden udstæd skriftlig Stevning som efter paaskriftens Formeld var ankyndiget d/en 27 April sistleeden for Hospitalets Forstandere Sing/neu/r Harman Lodding hvilcken loed tilføre at hand Sagens behandling indstillet til Rætten Ligerviis Var Stevne Maalet forkyndt d/en 2den Maij for de ind stevnte Parter og Vidner

Af de indstevnte Parter mødte Ole Tertnes og Niels Rolland i egen Persohn men for Berge Ulset mødte hands Sviger Fader Ole Jensen Ulseth, som alle tilstode lovlig til denne Forrettning at Være stevnt, hvoriblandt Berge Ulseth og Niels Rølland er selv Ejere men Ole Tertnes har sit brug til bøxel af Hospitalet.

Af Vidnerne Niels Tertnes Ole Ulseth Johannes Rødland og Ole Aarstvedt mødte alle vedtagende lovlig Varsel, og efter at Eeden for dem alle Var betydet at de efter giørende Anviisning sam/m/e skulle aflægge, og Vogte sig for Meen Eed, blev først

Niels Tertnes fremkaldet som paa tilspørsel forklarede det hand Var henimod 60 Aar og fød paa Gaarden Tertnes, samt boed sam/m/estæds i 26 aar og Veed Skiel og Skifte imellem Tertnes og Aarstvedt

2 Vidne Ole Ulleset sagde at være noget over 60 Aar og har boed over 30 henimod 40 aar og Veed faste Merker imellem Ulleset og Aarstvedt og har hørt og Været bekiendt om merkerne

1757: 151

imellem de øvrige Gaarder Tertnes og Rølland.

3 Vidne Johannes Johannesen Rødland efter siigelse henimod 60 Aar er fød paa Rølland og sam/m/estæds været boefast Mand i 38 aar er selv Ejere til sin Jordepart, kand giøre tilforladelig Anviisning paa Merkerne imellem Rolland og Aarstvedt, samt imellem Aarstvedt og de øvrige Gaarder efter gamle Mænds Siigelse og Anviisning.

4 Vidne Ole Monsen Aarstvedt gam/m/el 51 aar fød paa Gaarden Titland men her som bøxelMand boed paa Gaarden Aarstvedt boed 21 Aar, Veed efter den Anviisning ham af Tertnes Opsiddere er skeed Merkeskiellene imellem Tertnes og Aarstvedt, ligesom og imellem de øvrige Gaarder Ulleset og Rolland ligeleedis efter bem/el/te Gaarders beboeres Anviisning. samt andre gamle Mænds siigelse.

Hvorpaa Rætten begav sig til Merkerne imellem Aarstvedt og Gaarden Rølland og paa Veyen blev observeret at i Sydost fra Aarstvedt er merket fra høyeste houen i Store Lie fieldet kaldet saavel Merket fra Øfreide som Rølland, hvorunder og fra nedløber en liden beck som i Regn Veyr er synlig og staaer et stort Træe udi Uhren og oven for Uhren et hvidt blick i fieldet, fra forbenævnte Merke i Nord og øverst paa Aaspenipen fantes en Grund satt Steen dog uden Merke, derfra lige i Nor til Merkes Kleiven hvor 2de Steene bleve nedsatte med Kull under den første nemlig ved Merkes Kleiven og den anden paa Østre Siide af Merkes hauen som blev med Kalck bestrøgen paa det sam/m/e skal udhugges Kloppe udi, derfra blev paa vestre Siden af Oxe bierget kaldet og imellem 2de Eege træer atter et Kalcke Merke satt paa en Jordfast Steen som ligeleedis skal udhugges Kloppe udi, hvorfra i lige streckning Nord efter Merket gaar i et fladt Svaberg Gieldene kaldet som lige leedis blev med Kalck merket for siden at hugges Kloppe udi, derfra lige leedis gick Merket alt efter Vidners Anviisning i Nord til smaae Stam/m/e skaret *lang (langs?) fieldrysten som da er det Norderste Merke imellem Aarstvedt og Røllands Ejendom/m/e. Fra dette Merke Smaae stam/m/e Skaret kaldet forføyet Rætten sig efter Vidnernes Anviisning i Nordvest til Merkerne imellem Aarstvedt og

Ulleset og forefandt Merket at være store Stam/m/e Skaret, som er en stor Steen liggende tæt ved Kierke Veyen og hos et stort furretræ sam/m/e steen blev ligeledis kalcket med et Kors for der udi at udhugge Kloppe, hvorfra i lige Streckning atter i en Jordfast Steen liggende paa et Stæd Aamunsdahls Munden et kalcket Kors blev giort for Videre at indhugges Kloppe efter, derfra over en stor Myhr og i sam/m/e lige streckning blev atter i en Jordfast steen hvorved 2de store Steene laae enden og fleere bagen for et Merke af Kalck strøget at sam/m/e derefter skal indhugges Kloppe udi, derefter blev atter paa Østre Siide af Haucheberget paa en

1757: 151b

paa en Jordfast steen med Kalck krydset, som viiser lige til Merkes steenen staaende øverst paa Haucheberget, som da er hoved Merke steen saavel imellem Aarstvedt og Ulleset som og begyndelsen af Merket imellem Aarstvedt og Tertnes, det og Opsidderne paa Tertnes tilstode og Vidnerne forklarede at have af formænd og gamle Mænd hørt og erfaret. Vidnerne Ole Ulleset og Ole Aarstvedt anviiste Merket fra forbemelte Merkes steen paa Hauche{dahls} bierget som Rætten satte en høyere steen hos og blev kalcket for at udhugges Kloppe udi at Merket gick i en Vest over Merkes hauen kaldet hvor ved Eftersøgning 3de steene midt og øverst paa hauen fandtes 3de Steene som Var begroede med Mosse som igien blev ophøyet og lagt Kull under samt Kalcket for at udhugges Kloppe udi sam/m/e haue blev og af Tertnes Mændene kaldet for Merkes hauen, skiønt Vidnet Niels Olsen Tertnes Vilde forestille at Merket paa Søndre Siide af den saakaldede Merkes haue 38 skrit der fra skulle være og altsaa anviiste en liden steen staaende imellem 2de større, som Rætten besaae og erfarede nyligen at Være rørt da sam/m/e deels var nylig afslagen og rørt samt grønt Loug under liggende saa Rætten ey kunde ansee sam/m/e at være noget lovligt eller gam/m/elt Merke da sam/m/e og afsiides var liggende. Fra Hauche bierget som før er melt og Merkeshauen blev efter Ole Aarstvedts Anviisning anmelt at paa Lille Aasen Var for 16 á 18 Aar 3de Steene oplagt sam/m/estæds til Merke og det i \Niels/ Tertnesses og Vidnetz Nerværelse som og bem/el/te Niels *Ternes selv tilstoed, efter at sam/m/e Var bortveltet og bortført sam/m/e tiid, bem/el/te steene fandtes nu atter Ved Rættens begrandskning at Være hist og her afveltet paa Marken, men blev nu atter igien paa forrige Stæd oplagt paa Vestre Siide af Lille Aasen hvor sam/m/e i forrige tiider har været liggende, hvorunder og i det faste berg et Kors med Kalck blev tegnet for derudi at hugge Kloppe, fra dette Merke anviiste Vidnerne Ole Ulleseth Ole Aarstvedt Johannes Rødland i lige streckning den saa kaldede Kue hauen hvor og midt udi og øverst paa hauen laae 3de Steene som og af Rætten blev erfaret nyelig at Være forinden Grandskningen skeede rørt og optaget da Jord paa den eene Steen fandtes samt grønt Laug under sam/m/e, {sam/m/e} bem/el/te

1757: 152

Steene blev alle rettede som de der for Rette Merke blev skiøn/n/ede og med Kull underlagt. fra Kuehauen gick Merket lige ned i Søen til det Stæd hvor Hauchedahls Mændenes Nøst efter Aarstvedts Ejeres tilladelse og bevilning er bestaaende, hvor og tæt ved Nøstet fandtes udi et fladt berg et Kors af Anseelse deels som en Riv i berget deels og hugget tillige som Laug Rettet ey kunde ret skiøn/n/e om sam/m/e for et fuldt Merke kunde holdes eller ikke, og blev vedtaget at sam/m/estæds skulle ind hugges Kloppe derefter da Rættens begrandskning samt Vidnernes udsagde forklaring Var oplæst lydelig for alle fremstode Vidnerne nemlig Niels Tertnes og under Corporlig Eed forklarede det hands aflagde Forklaring og anviisning saaleedis som tilført er rigtig forholder sig saavidt hand veed og af andre har hørt,

Det 2det Vidne Ole Ulleset eedfæstede ligeleedis sin giorde Anviisning og forklaring sam/m/e at have hørt rigtig at forholde sig

3die Vidne Johannes Johannesen Rødland eedfæstede ligeleedis sin Anviiste Anviisning og forklaring rigtig at forholde sig

4de Vidne Ole Aarstvedt under Eed stadfæstede ligeleedis at den giorde Anviisning og aflagde forklaring rigtig efter hands bæste Viidende og som hand har hørt forholder sig.

Procurator Cramer Senior loed derpaa tilføre at som Citanten har Ole Tertnes mistænckt for Merkesteenenes Affløttelse og andres Oprettelse Vest fra rette Skiel og Merke til besvigelse for den Gaarden Aarstvedt tilliggende Skov, af hvilcken hand ogsaa haver benøttet sig for 12 Stam/m/er, saa for at Viise paa Citantens Siide det hand ikke er for at have trette med ham for saadant saa som hand heller vil troe at Gierningen er giort af Vandkundighed end som af Ondskab, da vil hand sam/m/e forbryderen have efter givet, med saa skiel hand tilstaaer forseelsen inden Retten, og lover for Efter tiiden at blive inden sine egne Merker, men stockerne som hugne ere tilbage levere Ejeren Sing/neu/r Ibendorf, samt til den Ende skaffer dem ned til Aarstvedt vogen.

Ole Tertnes svarede det hand hvercken selv eller ved andre har forandret eller forfløttet nogen Merker eller steene og ey veed hvem sam/m/e giort haver er og Villig at aflevere Citanten i Aarstvedt vogen de hugne 12 stocker som hand af Uvidenhed har hugget inden for de Gaarden Aarstvedt befundne og tilhørende Merker.

Sluttelig indlod fornevnte Procurator Cramer Senior paa Citantens Sing/neu/r Ibendorfs Veigne til Doms at hands indstevnte Naboer af Rødland

1757: 152b

Ulseth og Tertnes maatte tilpligtes for sig og Efter kom/m/ere at erkiende Rættens i Dag beskrevne og til deels fornyede Merker for rette Kann og Skiel imellem deres paaboende Gaarder og Gaarden Aarstvedt, saaleedis at ingen efterdags fra deres Siide paa nogen Maade fornermer Gaarden Aarstvedt udi Skov eller Mark alt under Vedbørlig tiltale og Straff efter Loven disligeste erindrede og Comparenten at det ved selve Dom maatte ihu kom/m/es angaaende Qverne huuset som Røllands Mændene haver staaende paa Aarstvedts Grund er dennem allene bevilget men aldeelis ingen Rettighed hvilcket ogsaa ydermeere nu inden Rætten ved selv Ejerne Niels Stephensen og Johannes Johannesen blev tilstaaet.

Til Allersist forlangede Citanten at han/n/em ved dom maatte gives tilladelse i lovlige Mænds Over værelse og Paasiun at lade indhugge Klopper udi de stæder hvor Kalcke Kryds i dag er Vorden paasatt og at sam/m/e Mænds forrettning bliver Doms Acten tilført.

Parterne havde efter tilspørsel ey videre at tilføre, thi blev af Dom/m/eren og medhavende Laug Rættes Mænd følgende

Dom afsagt

Da Rætten efter Vidners giørende Anviisninger og Forklaringer udi andgrænsende Naboers og Opsidderne af Gaarden Rølland Ulleseth og Tertnes *Neverelse hvortil og bem/el/te Tertneses Ombuds Mand lovlig har faaet Varsel og under kastet sig rettens Skiøn, har befunden ved begrandskning paa Aastæderne saavel de gamle Merker som og de til Videre Oplysning imellem de gamle i dag oprettede Nye Merker efter Compas Strekning at være rigtige fra Stæd til andet imellem for benevnte 3de Gaarder paa den eene og Citantens Gaard Aarstvedt paa den anden Siide, altsaa skiønner og døm/m/er Vii her med for Rætt at bemelte ved begrandskningen beskrevne Mercker, som gyldige er anseede, skal for Efter tiiden være og forblive rette Skiel og Kann imellem meer bemelte 4re Gaarder, hvorefter alle Ved kom/m/ende saa vel itzige som efter kom/m/ende Gaarders Ejere og Leyere bør rette og *forfalde (forholde) sig, saa at ingen i mindste Maade tilføyer hin anden ringeste Skade være

sig i Skov eller Mark fra øverst til nederst saavidt Merkerne beskrevne ere, ligesom det og bliver derved

1757: 153

at Rødlands beboere som efter egen tilstaaelse har af Aarstvedts Ejere tilladelse at betiene sig af Qvernested paa Aarstvedts Grund, fremdeelis anseer sam/m/e som en bevilning og ingen Rettighed som henhører til Rollands Ejendom. Videre tillades Citanten at lade Ved 2de Laug Rættes Mænd som i dag Ved begrandskningen har været tilstæde at udhugge Klopper paa de Jordfaste Steene som i Rettens Nerværelse er med Kalcke Kryds teignede, men formedelst tiidens skyld og Mangel af med havende instrumenter i dag ey kunde Vorde indhugget, hvor efter bem/el/te Mænds Forrettning over den effectuerede Udhugning ved Klopperne af Citanten besørges Dom/m/eren tilsændt for at tilføres denne Doms Act.
Til Sluttning bliver denne Forrettnings bekostning anført som er Stemplet Papier til Actens Udstædelse 4 mrk 8 sk Dom/m/erens diet og Reise pænge frem og tilbage fra Aastæden 2 rdr 2 mrk En dags forrettning 3 rdr: Dom og forseiglings pænge 5 mrk 4 s: Laug Rettes Mænd á 1 mrk 8 sk er 1 rdr 3 mrk Lehns Mand for Opnevnelse og bivaanelse ved Forrettningen 3 mrk tilsam/m/en 8 rdr 5 mrk 12 s: som Reqvirenten af denne Forrettning udbetaler.

Aastæds Sag!

1757 d/en 16 Junij indfandt jeg mig paa Gaarden Øfre Kleppe i Hossanger Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie for sam/m/estæds i følge Ejerne af bem/el/te Gaard nemlig Welædle Hr: Capitain Ole Brygger, Anders Johannesen Hannestvedt Ole Nielsen Hannestvedt og Marchus Heljesen Øfre-Kleppes Deres Reqvisition og forlangende at uddeele og skifte den Skov og UdMarck som hidindtil har ligget under deres Gaard og fra den forheen uddeelte har Været tilfellis, til bem/el/te Forrettnings holdelse haver efter deres giorde Reqvisition tillige deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og Kam/m/eRaad Rasmus Smith ved ergangne Ordre til Skibbreedes Lehns Mand Magne Hatland ladet opnevne følgende Laug Rættes og Grandsknings Mænd Sc: Anders Svennem 2. Ingvald Sevresen Fielschaalnes 3. Anders Sevresen Westre Kleppe 4. Niels Nielsen Aaseim, 5. Ellev Olsen Fitie og 6. Lehns Manden Magne Hatland som alle mødte.
Øfre-Kleppes 4 Ejere mødte i egne Persohner tillige med 3de deres Leylændinger nemlig Ole Nielsen, Knud Magnesen som er sængeliggende og Sieur Rasmusen, da den 4de Leylænding Sc: Marcus Heljesen er tillige Ejere af sit paaboende og brugende Jordebrug, og anmelte det de til denne Forrettning med muntlig Varsel har indkaldet, saa vel de 4 Opsiddere paa Gaarden Børcheland Sogne Præsten til Kors Kierken Hr: Jens Rennord i Bergen aller naadigst beneficered, nemlig Ole Johannesen den ældre og Ole Johannesen den yngre Ole Olsen og Jacob Haldorsen som mødte og toeg til Vedermæhle, som og Ejerne af Gaarden Indre Bernes nemlig Anders Johannesen Hannestvedt og Johannes Hansen Indre Bernes, hvilcken siste ved sin Sønn Hans Johannesen loed møde i sin fraværelse for at bivaane forrettningen.

1757: 153b

hvorefter de til stæde værende lovede i samtliges Nerværelse at anviise de angrænsende Merker for derefter at ud deele til Gaardens 4 Ejere den hidindtil ubyttede og uskiftede Skov og Udmarck.

Hvorefter Rætten forføyet sig ud for at eftersee Situationen og Streckningen, og begav sig til det Norderste Mercke imellem Gaarderne Biørcheland, og Østre Kleppe, som da af begge Gaarders Opsiddere og Ejere blev anviist at Være Norderst i Kajehaue-Noven, som langs Kaje hauen sør efter til søndre hauens Noven strecket sig hvor en stor Steen Var liggende og til Kloppe at indhugges udi blev teignet, derfra lige til en houe Sveehaugen kaldet paa hvis Østre Side Merke ved 3de nedlagde Steene blev giort, hvor efter Kloppe i det hosstaaende bierg skal hugges, derfra ligeleedis i Sør Gaar Merket til Vestre Kaalhauens Naave og lige ned til Tiønen, derfra skiller Elven begge Gaarders Ejendom alt under Hegge bottens Kleiven. hvor om de samtlige til stædeværende blev eenige at forbemelte Merker skulle Være og forblive de rette, hvorefter de angrendsende skulle Viide at rette sig for Eftertiiden

Lige leedis blev og Merkerne imellem Gaarderne Indre Bernes og Østre Kleppe efterseede i Vedkom/m/endes Nerværelse, hvor da det Nordeste Merke Var Kalhaue Noven, der fra NordOst til Skubbe Kind Hauen, hvor en furre med indhugget Merke fandtes, og der ved under *Lougen 3de Steene liggende, som blev opreist og rettede til et Merke, derfra i lige streckning gick Merket i Nordost Videre til Nore Rodt hauen, og derfra over Oldertonen, hvorunder nedfalder en liden beck, som gaar til Søen eller Vaagen

Efter at saaleedis Merkerne imellem angrændsende Naboer Var anviiste og tilførte i Vedkom/m/endes Nerværelse og tilstaaelse, blev Gaarden Øfre Kleppes ubyttede Skov inden for de beskrevne Merker saaleedis i 4re Parter deelt imellem bem/el/te Gaards Ejere, som skeede saaleedis og paa følgende Maade, først blev ved blinde Lodder imellem forbem/el/te 4 Ejere udlodnet de Skogeteiger streckende sig fra Norderste Kaje haue Noven paa den Vestre og Nore Rodt hauen paa den Østre Siide som strecket sig paa Nore Siden af Tiønen, hvor da Ejeren Hr: Capitain Brygger bekom den Østerste Part og Skogeteig Ved Vaagen, Ejeren Marcus Helgesen Skogeteigen dernæst, Anders Johannesen Hannestvedt der næst, og Ole Nielsen Hannestvedt den Vesterste Skogeteig imod Biørchelands Merkeskiel.

Derefter blev atter \de/ 4 andre Skoge teiger, nemlig fra Tiønen fra Søre Siiden og op til bøe Gierdet som paa lige Maade ved blinde lodder {blev} ud lodnet, hvor da Anders Hannestvedt bekom den Vesterste teig mod Børcheland, H/err Capitain Brygger dernæst, Ole Nielsen Hannestvedt dernæst, og Marcus Helgesen den Østerste Skogeteig imod Vaagen.

Og som dagen ey Videre kunde tilstrecke blev Forrettningen udsatt til i Morgen, da Skoven ligeleedis imellem de 4 Ejere skal deelis, nemlig paa Østre Siiden af Gaarden ved Rodberget, Lebs hauerne og nord efter Drougen som ligeleedis efter forlangende i Skogeteiger skal udlodnes.

1757: 154

D/en 17de ejusdem blev den øvrige ubyttede Skov af Laug Rettet i samtlige Ejeres og Leylændingers Nerværelse uddeelet saa paa Rodberget fra Norderst Ved Tosse Stien blev 4re Skogeteiger udlodnet til Brandbotten derfra atter 4 teiger udlodnet til Rødberg Nesset, ligeleedis blev Lebshauerne fra Espeschar hauen indtil Aarevogs Tangen uddeelet i 4re Skogeteiger, som og de saa kaldede Drongene der begyntes fra gamle Støe Kleiven og til Merkesviigen ved Vogen hvor en Kloppe Ved Søen skal indhugges udi lige over den lyse Steen som ligger under fløeMaale, og blev altsaa ligeleedis Ved Lodsedler enhver Eyer givet 2de Skogeteiger i Rodberget og 1 teig i Lebsøerne og Drongene, hvor af Marchus Helgesen fick No: 1 Anders Hanestvedt No: 2 Ole Nielsen Hannestvedt No: 3 og Capitain Brygger No: 4, og altsaa hver 4 teiger i de beskrevne Stæder af Skoven, hvormed alle og enhver Var vel fornøyede og sagde i alt at kunde Viide at rette sig.

Hvad Drongøen angaaer som ey er kom/m/et i nogen deeling Var samtlige Ejere tilfreds med at Capitain Brygger som en Lodtz Ejere i Gaarden maatte sam/m/e til sit eget brug indhægne til Som/m/er beite for sine egne Creatuure saa længe bem/el/te Capitain Brygger

sam/m/e Vil bruge og er Ejere for sin Part i Gaarden Øfre Kleppe, da sam/m/e i den tiid bliver at ansee som den øvrige Gaards Ud Marck uvedkom/m/ende, hvorudi \hand og/ hands Leylænding har lige brug desuden med de andre.

Og som Parterne efter Tilspørsel ey havde Videre at erindre men forlanget denne Forrettning sluttet, blev sam/m/e af Laug Rættet skiønnet og kiendt det de efter deres bæste Overlæg og Grandskning har tildeelt enhver Ejer lige Skogeteiger paa et hvert af de beskrevne Stæder saaleedis som de veed rettest at være, Thi bliver af Rætten sam/m/e beskrevne Merker saavel i mellem angrændsende Gaarder Bircheland og Indre Bernes paa den eene, og Gaarden Øfre Kleppe paa den anden Siide i alt stadfæstede, ligesom beskrevne ere, hvor imod Vedkom/m/ende Leylændinger og Ejere ey har havt ringeste indsiigelse, men skal tiene samtlige til Efterrettning hvorefter enhver bør rette sig, lige som den/n/e Gaard Øfre Kleppes Ejere og Leylændinger retter sig efter den Udlodning enhver af de forhen beskrevne Skogeteiger ved de 2de dags forrettning har bekommet; og i ingen Maade hinanden til Fornermelse for Eftertiiden tilføyer nogen Skade.

Dernæst blev denne forrettnings bekostning anført som er Stemplet Papier til Forrettningens beskrivelse 4 mrk 8 s: Dom og forseiglings Pænge 5 mrk 4 s: 2de dags Forrettning 5 rdr diet og Skydtz tilbage 1 rdr 4 mrk Fogden for Mænds Opnevnelse 1 mrk LehnsManden for Laug Rettetz tilsiigelse og møde her paa Aastæden 3 mrk de 6 Laug Rættes Mænd for 2de Dage á 3 mrk er 3 rdr tilsam/m/en 11 rdr 5 mrk 12 s: som de 4 Ejer Contribuerede og betalte.

1757: 154b

Aastæds Sag!

1757 d/en 30 Juni indfandt jeg mig paa Gaarden Midtvedt i Sartors Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie efter foregaaende beram/m/else udi Sagen indstevnt af Midtvedts Gaards Opsiddere Contra endeel Opsiddere paa Gaarden Telle til hvilcken Sags Forhandling Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Hr: Kam/m/eRaad Smithes FuldMægtig Toftgaard Ved ergangne Ordre til Skibbreedes Lehns Mand Knud Tosøen har opnevnt følgende Laug Rættes Mænd 1. Paul Monsen Foldnes 2. Ole Nielsen ibidem 3. Hans Hansen Waage 4. Anders Olsen Waage 5. Hans Simensen Schage 6. Gregus Monsen Glesnes som alle mødte

Og efter at Rætten saaleedis Var satt fremlagde Citanterne Rasmus Thomesen Wermund Olsen Peder Olsen og Johannes Rasmusen Mithvedt deres under dato 11 Junij sistleeden Ved Procurator Reutz forfattede Skriftlig Stevning Contra Johannes Jacobsen Tørres Jacobsen Niels Nielsen og Niels Ingebrictsen Telle, som og de i Stevningen benevnte Vidner og til Veder mæhle indkalte Persohner som alle mødte

Procurator Johan Simon Cramer paa de indstevntes Veigne af Gaarden Telle for det første tilspurdte Citanterne om Gaarden Midtvedt er høyere skyldsatt end for 1 Løb men derimod Gaarden Telle for 2 Løber Smør, hvortil Citanterne svarede det saaleedis forholdt sig og derom tillige fremlagde Fogdens Extract af Matriculen dat: 29 Junij sistleeden.

Deraf Vilde Comparenten Cramer giøre saadan uforgribelig Sluttning at Telles Opsiddere udi bøe og UdMark og anden herlighed som underligger skal have dobbelt imod Gaarden Midtvedts Opsiddere, men ikke dismindre skal Telles Opsiddere udi mange Maader Være bleven fornermet lige som og sees kand hvorleedis Midtvedts Opsiddere Ved Elven som skifter Indbøen fra Telle haver giordt Gierde for at bringe Elve Løbet over til Telles bøe Opsidderne til Skade og giort Overgierde Ved en deres Laxe Vog Norden fra dette Stæd i Skade for Telles der synden for beliggende Laxe Vog hvilcke sist bem/el/te 2de fornermelser

1757: 155

Telles Opsiddere Vænter at Midtvedts Opsiddere i Mindelighed optager og forandrer for der ey derudover at geraade med hinanden udi nye trette, men hvad denne Rættergangs Søgning anbetreffer hvorudinden Telles Opsiddere forvænter at hoved Citanterne skal befindes temerair og ugrundede udi detz angaaendes indstillede Cramer for det første hvorleedis Marthe Andersdatter ey kand være noget lovgyldig Vidne med hoved Citanterne siden hændes datter og Mand Peder Olsen Midtvedt er blandt hoved Citanterne, sluttelig til kiende gav Comparenten at Telles Opsiddere Var bleven nødsaget under muntlig Contra Stevning at tage til Forsvar for ey allene at see deres Ejendom beskiermet for sig selv og Efterkom/m/ere alt til Ejernes bæste som og at indtale Vedbørlig Oprettning og skade gield, disligeste at til den Ende Var stevnt nogle Vidner under Lovens Fals Maal til denne dag og tiid for at aflægge Forklaring og giøre Anviisning angaaende rette Kand Merke og brug henhørendes til Gaarden Telle og til sist at beedige sam/m/e Forklaring og Anviisning

Thi fremstoed Stevne Vidnerne Peder Otthesen Dom/m/edahl og Bendix Christiansen sam/m/estæds og afhiemlede det de under Lovens fals Maal har indkaldet følgende Vidner Christopher Nordvig Iver Christophersen Nesse, Kari Nielsdatter Syltøen Lisbeth Olsdatter Hitzøen, Ole Nielsen Østtvedten Inga Jonsdatter Glesnes, Botele Olsdatter Midtvedt Brithe Grimsdatter Telle, Anne Olsdatter Kaursland som alle mødte, hvilken siste Var ført til Stranden men formedelst Svaghed ey var god for at kom/m/e op til huuserne hvor Rætten holdtes og dismindre beqvem at bivaane Markegangs forrettningen, som Contra Citanterne hende forløvede

Citanterne Vedtoeg lovlig Contra Stevning til at anhøre forbenevnte Vidner lige efter den tilførte Stevne Maals Indhold, samt anmelte desuden at have ind stevnt foruden de i Skriftlig Stevne maal anmelte Vidner Sc: Ole Monsen Telle, Ole Nielsen Østvedt Willum Michelsen Børnes, Anne Michelsdatter Børnes Marthe Andersdatter Midtvedt, endnu andre ubenevnte nemlig Brithe Jacobsdatter Østvedt Agotthe Michels Datter Nipen, Tørres Jacobsen Telle, Christopher Iversen Nordvig, Aamund Grimsen tienende paa Glesnes, som alle mødte og blev Parternes ind stevnte Vidner paa begge Siider fremkaldte og Eeden for dem alle oplæste og betydet saaleedis at udsiige Sandhed og giøre Anviisning paa Stæderne som de med Eed agtede at bekræfte.

1757: 155b

Derefter blev Vidnerne Separerede og hoved Citanternes indstevnte Vidner hver for sig først indkalte.

1. Vidne Ole Monsen Telle efter tilspørsel sagde at Være 70 aar og boed paa Telle 47 aar forklarer at kand giøre Anviisning paa Merkerne imellem Mitvedt og Telles hiem/m/e Mark saavidt hver Gaard eyer for sig selv, saavidt hand har hørt af de gamle forfædre, hoved Citanterne tilspurdte Vidnet om hand har hørt og seed i fordum tiid at Midtvedts Creatuure har skinnet under Ravne berg fieldet, Vidnet sagde hand har hørt saavel Mitvedts itzige Opsiddere som deres Formænd har tileignet sig bem/el/te Skindstøl men Telles Opsiddere har hand og hørt sagt dem imod, har undertiiden seet Midtvedts Creatuure er kom/m/et der at skinne, men Telles Creatuure stedse og altiid siden Vidnet \for/meener at sam/m/e Skinstøll ligger i Telles Kann og hiem/m/ehage, hoved Citanterne tilspurte 2do Vidnet om ikke Telles Creatuure har skinnet paa et Stæd Grane kaldet som Telles UdMark tilhører, Vidnet svarede at Telles Creatuure og skinner paa Grane som ligger lige saa i Telles UdMarck eller hiem/m/e hage 3tio tilspurdt om ikke hand har seet og hørt at Midtvedts Opsiddere har drevet Telles Creatuure naar de har betet om som/m/eren Ved Vae Myhren Vidnet svarede ved Van Myhren har Telles Creatuure gaaet og beitet ukieret, saa som hand veed at sam/m/e Myhre

hører under Telle, men naar Telles Creatuure har kom/m/et under Midtvedts bøegierder da har Vidnet seet at Midtvedts beboere har drevet Telles Creatuure derfra hoved Citanterne spurdte 4to hvem der har gierdet i Sørvigen, Vidnet svarede Telle Opsiddere har gierdet sam/m/estæds til betryggelse for sine Creatuure 5to Om Telle Manden har tilforn skaaret Torv Ved Vad Myhren paa Nordre Siide førend nu Dagen for sist leeden S/anc/te Hans dag, Vidnet svarede tilforn har Tellemanden ey skaaret sam/m/e stæds, førend nu den omspurdte tiid da Knud Telle skar torven, men Midtvedt Manden har ey heller skaaret der, saasom det ligger tet ved Telles bøegierde. 6to Paa Videre tilspørsel forklarede Vidnet at Midtvedts Mændene har skaaret deres Torv ved

1757: 156

Torbiørshauen, som Tellemanden ey har paatalt. 7mo til Citantens Spørsmaal svaret at fægangen til Sørvigen er længere sør om Iile Kleiven, men gange Veyen for folcket er gaaet længere Nord

Det 2det Vidne Ole Nielsen Østvedt blev fremkaldet siigende at være 64 aar og boed paa Østvedt i 40 aar sagde at kunde forklare og anviise de Merker hand har hørt skulle være imellem Midtvedt og Telle alt efter Midtvedts forrige Opsidderes beretning, hvilcket Telle Mændene og har imodsagt naar de har Været til tale derom, har og hørt at Midtvedts Creatuure har skinnet paa *Raone bierget, og Telle i fleng til 2det svarede at Telles Creatuure ligeleedis har skin/n/et paa Grane, til 3de qv: svarede hand har s...d seed noget af det omspurte til 4de qv: Vidste Vidnet intet af til 5te svarede paa søre Siden af Vae Myhren har Midtveds Mændene skaaret, til 6te Qv: svaret ligesom forrige Vidne til 7de svaret at den gamle fægang til Sørvigen var Norden for Torbiørs hauen men nu er Synden for hauen

3die Vidne {Michel} Willum Michelsen Børnes g/amme/l henved 50 aar er Farbroder til Wermund Olsen Midtvedts Kone har hørt af sine Forældre herpaa Gaarden boende at Rafne berget og Grane becken skal være et Kann imellem Telle og Midtvedt og har hand i sin opvext drevet sin Faders beester ved disse Merker indtil tver becken hen til Telles bøe gierde til Som/m/er beite men naar Telle Creatuurerne kom sam/m/e stæds kiørte eller bortdrev vidnet bemelte Creatuure Nordom Rafne berget efter sin faders befalning, hvorimod Tellemanden ey giorde nogen paatale.

4de Vidne Anne Michelsdatter Børnes hustrue til Jens Ulvesen Børnes og Søster til forrige Vidne og Moster til Wermund Midtvedts Kone er 66 aar g/amme/l er fød herpaa Gaarden men herfra bort fløttet i sit Alders 23 aar, har hørt af sine forældre ligesom næst forrige Vidne angaaende Merkerne Rafne berget og Grane becken, og har Telle Mændene ey sam/m/e paatalt da deres beester gick med hinanden i fleng,

5. Vidne Marthe Andersdatter Midtvedt er Encke boende til huuse og Vilkaar hos sin datter og hændes Mand Peder Olsen, er henved 60 aar gam/m/el og boed herpaa Gaarden, siigende Ved Rafneberget ofte at have melket samt at hændes Mand har gravet ..... Rødder sam/m/estæds, men for nu 7 aars tiid har hun ey melket der, men *med (ved) Sørvigen. Citanterne tilspurte Vidnet om hændes Mand oprev en Rod synden for Rafne bierget og blev der liggende paa 4de Aar førend den blev reent af hændtet om da Tellemanden anckede derpaa Vidnet svarede at det Var \vel/ over 30 aar siden

1757: 156b

at Roden blev optaget af hændes Mand og af ham hiem taget tiid efter anden, som ey blev paatalt af Tellemændene

6te Brithe Jacobsdatter Østvedt g/amme/l 49 aar fød sam/m/estæds har hørt af sine forældre paa Østvedt boende at merkerne skulle være \fra/ Rafneberg og Vest i Grane becken har fornumet at Telle beesterne paa 2 á 3 aars tiid er kom/m/et længere Sør til Midtvedt og Østvedt end tilforn Midtvedt til fortrængsel

7. Agotthe Michelsdatter Nipen har en datter gift med Johannes Rasmusen og en anden datter gift paa Telle med Mons Willumsen Telle, siiger af sine Forældre boende paa Telle navnlig Michel Tørresen Telle at have hørt, at Telle Mændene havde deres fæbeite og Stølsgang i fellis Marck paa Heiene kaldet, og erfarer og fornem/m/er Vidnet at Telles Creatuure beiter nermere og nermere imod Midtvedts Kann og Merke imod forrige tiider men Vist om Merker Veed Vidnet ey at siige uden at have hørt at Telles Creatuure hver 3de Dag om Vinteren blev kiørt om Vae Garen som strecker sig til Sørvigen

8. Tørres Jacobsen Telle g/amme/l 53 aar sagde at i hands Ungdom veed hand at Midtvedts Creatuure beitet ved Rafne bierget og skinnet som er 20 aar siden og derover men siden ikke, men synden Rafne bierget har Telle Creatuurerne bleven bordtdrevne naar de har kom/m/et ner ved Midtvedts bøe gierde.

9. Christopher Iversen Norvig g/amme/l 84 aar har tient i 5 aar paa Midtvedt for 64 aars tiid siden som og i 4 aar paa Telle efter hand kom fra Midtvedt forklarede ey at viide om nogen Merke men Vel har hørt at begge Gaarder har knurret om feebeite, og seed naar Telles Creatuure kom Synden for Ravneberget i Recke blev de af Midtvedts Opsiddere drevne Norden for Recke, og der beitet Telles Creatuure med fred saasom det da blev sagt at Telle sam/m/e tilhørte og kand paa det omvundne giøre Anviisning

10. Aamund Grimsen g/amme/l 35 aar er Søskende barn til Peder Olsen Midtvedts Kone er fød herpaa Gaarden og herfra reyst for 14 aar siden, har hørt af sin Moder hun befalet ham naar Telles Creatuure kom Synden for Recke {og om} skulle hand drive dem Norden for Recke hen til Tverbecken, ligeledis Videre hørt af sine forældre at om Som/m/eren naar Midtvedts folcket gick til Støels, og fornam Telles Creatuure var kom/m/en Synden for Sørvig skulle de

1757: 157

drive dem ned i Sørvigen, ligesom de og var befalet at drive Telle Creatuurerne tilbage naar de kom i Haringe fenne som er mit i Recke. synden for dette Haringe fenne maatte Telle folck ey heller skiere torv.

Procurator Cramer paa Contra Citanternes Veigne Var nu forlangendes at deres opkræfte Vidner undtagen Christopher Nordvig, Ole Nielsen Østvedten saavel som og Botele Olsdatter Midtvedt maatte blive afhørt til Efter meldende Spørs Maale 1mo Vidnetz Alder og Ophold Stæd samt hvor Vidnet er fød 2do hvorleedis Merkeskiel imellem begge trettende Gaarder var kaldet og er beliggendes 3tio Om Vidnet har hørt at Tellemanden anckede paa Midtvedts Opsiddere naar de siste har drevet de førstes Creatuure Norden for Reecken item at Tellemænd aldrig taalte men modstoed naar Midtvedt Mænd deres Creatuure enten Var drevne eller og Norden for Rekken. 4to Om Vidnet veed og kand giøre Anviisning paa det støcke feebeete eller have som Tellemændene bruger for sig selv og lige saa Midtvedt mændene, item om ikke desuden forbem/el/te Gaarder har lige fellis beete udi et stort støcke UdMarck Heiene kaldet

Det første Vidne

Iver Christophersen Nesse fremstoed og svaret til 1ste qvestion at Være 53 aar er fød paa Nordvig tient paa Telle i 7 aar for 24 aar siden er Søskende barn til Ole Monsen Telles afdøde Kone, og ligesaa til Wermund Midtvedtens afdøde Kone, til 2det svarede hand Veed ey om Merkerne imellem de omspurte Gaarder men hvorleedis Feegangen Var det veed Vidnet nemlig naar feet fra Telle kom Synden om Reecken knurret Mitvedts Mændene og

naar de kom Norden for knurret Telle Mændene den 3die qvestion er under den 2den besvaret til 4de svarede ney hand Veed ey viidere end anviise det omvundne Reecke, ligesom og at der i den fellis UdMarck Heiene kaldet er beite saavel til fellis for disse omtrettende Gaarder som Nipen og Østvedt

2det Vidne Kari Nielsdatter Syltøen g/amme/l 50 Aar fød paa Telle gift derfra i sit alders 23 aar har en halv broder navnlig Mons Willumsen Telle og Ejer i Telle for en ringe part, er halv Søskende barn til Wermund Mitvedts nu levende Kone og fuldsøskende barn til Rasmus Thomesen Midtvedts Kone, til 2det Spørs Maal svarede at Telles Creatuure i forrige tiider reckte 3die hver dag om Voe Garen og Veyen ud til Sørvigen, om Vinteren, men naar frosten var sterck reckte de hver dag som og om Som/m/eren gick de og sam/m/estæds horn mod hørn, men naar Creatuurerne kom Norden for

1757: 157b

Reecken taalte Tellemanden det ikke, men Synden for knurrede Midtvedt Mændene, naar Telles Creatuure kom der, den 3die qvestion er besvaret under 2den qvestion, til 4de svarede hun har hørt og Veed at hver Gaard har sin hiem/m/e have Midtvedt den Sønderste Part og Telle den Nordre part hvor imellem hun har hørt at Reecken skal Være Skilsmisse efter hændes forfædres siigelse, som og at Heiene er fellig for bem/el/te 4 Gaarder efter hver Jords Skyld

Det 3die Vidne Lisbeth Olsdatter Hitzøen g/amme/l 58 Aar g/amme/l fød paa Telle og derfra fløttet i sit alders 11 aar har 2de Søstre gift paa Telle den eene med Hans Kaaresen den anden med Niels Nielsen, veed ey videre end af Telles bøe gaard blev Creatuurerne udsluppen langs Recken til Sørvigen Veed ey videre til Spørsmaalene at forklare

4de Brithe Grimsdatter Telle gift med Knud Larsen Telle g/amme/l 40 aar er fød paa Midtvedt og boed i 9 aar men for 7 aar henfløttet til Telle, Veed ey Videre end at merket blev reignet som tidt er omprovet nemlig i reckerne eller fægangen {til} hvor Telle manden tilreignet sig den Norderste men Midtvedt den sønderste Deel og naar Midtvedts Creatuure kom Nord over Reckerne .....(?) Rafne berget kiørte Tellefolkene Mitvedts Creatuure sør efter det sam/m/e giorde Mitvets Opsiddere med Telles Creatuure, kand giøre Anviisning paa Reecken, svarede til 4de qvestion ligesom 3die Vidne angaaende den fellis Mark.

5te Vidne Inga Jonsdatter Glesnes 51 aar g/amme/l fød paa Tosse Vogen tient paa Mitvedt 4 aar for 27 aar siden, veed ey videre end forrige 4de Vidne siigende at have melket ved Rafne berget.

Fleere Vidner forlanget Contra Citanterne ey afhørte, hvor efter Retten begav sig ud for at modtage Vidnernes Anviisning i Geleyde saavel af begge Gaarders beboere som deres Ejere for at eftersee de anviiste og af Vidnerne forhen navngivne Merker og Kann til Gaarderne Midtvedts og Telles hiem/m/ehager og UdMarck, da i Nordvest først blev gaaet til den saakaldede Voegaarden hvor de 4re indstevnte Mænd der bruger til sam/m/en 1 1/2 Vog fisk har deres Uddrift paa den Østre Siide af Midtvedt Vandet, da de øvrige 6 Opsiddere paa Telle har paa Nordre Side af deres Gaard deres Uddrift

1757: 158

til deres UdMark og hiem/m/ehage, derfra i lige Streckning begav Rætten sig til Tverbechen som er en liden beck eller K...(?) og derfra i en Vest op igiennem ved Tverbechen Norden for Brøsk hauerne og Sønden for Rafnebierget lige ned til Sørvigbottnen, derfra i en Vest Nordvest til Granebechen som da efter nogle Vidners forklaring skulle være det yderste Merke imellem for benevnte Gaarders hiem/m/e hager, der fra begav Rætten sig tilbage igien paa Søre Siiden af Torbiørs hauen hvor den saa kaldede bue Reecke i Kroger og bugter paa

begge Sider ligesom der Var tør og haard Vey, derfra til Haringe fenne som var sluttningen af Torbiørs hauen og ind efter til Vaae Myhren Vidnet Ole Monsen Telle under Pucken og Opsæssighed fordrede at Rætten vilde gaae igien tilbage for at lade sig af ham anviise 2de Merker de hand sagde at have hørt skulle være rette Kann imellem benevnte Gaarder, hvilcket Rætten føyet ham udi, og følgede med ham, da hand anviiste paa et stæd og flad Mark Sør af Siden fra Ravne bierget nogle faae ved hinanden liggende Steene, atter paa et andet Stæd synden paa Iile Kleiven 2de liggende Steene, som efter Rættens Skiøn ey kunde Være at ansee for ringeste Merke eller tiene til Oplysning. Efter Rættens tilspørsel havde Vidnerne ey Videre at anviise eller forklare, derefter besaae Rætten den hiem/m/ehage Mittvedts beboere kan/n/er sig til efter Vidners forklaring og Anviisning som da sam/m/e over alt blev over seed, befandtes at være meget snever til en Løbs Smørs eller 2 Voger Fiskes Skyld, dernæst og besaae Leyligheden hvorleedis sam/m/e ved Skifte og Gierde kunde afdeelis og Separeres fra Telles UdMarck og en beqvem bue Reecke for Telles Creatuure anskaffes som kand lade sig giøre i fald Parterne derom kand Vorde eenige, hvis ikke faaer lige leedis Telles øvrige Hiem/m/e hage besees for at faae en hvers UdMarck efter Gaardernes Skyld proportioneret hvor til Dagen ey kunde til strecke da det er silde paa Aftenen, thi blev forrettningen udsatt til i Morgen, da Vedkom/m/ende Parter og Vidner indfinder sig igien.

D/en 1ste Julij blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt og Parterne med Vidner paakalte. da det

1ste Vidne Ole Monsen Telle fremstoed og bekræftede under Eed sin aflagde Forklaring og Anviisning paa Aastæden efter at sam/m/e for ham Var oplæst.

2det Vidne Ole Nielsen Østvedt eedfæstede ligeleedis sin aflagde forklaring. Cramer tilspurte Vidnet /: saa som hand skal have taget feyl ved Anviisning paa Torbiørs hauen skal være længere Sør end Vidnet i Gaard anviiste :/ af hvilcken og hvad tiid at Stædet hand kalte Torbiørs hauen blev Vidnet anviist og sagt det skulle Være Torbiørs hauen, Vidnet svarede hand havde hørt det af sin

1757: 158b

Foster Fader Grim Telle henimod 50 aar siden efter sin Erindring

De beslegtede Vidner til begge Parter blev efter deres Samtøcke eedfæstede dog under forbeholdenhed af en hvers Indsiigelse i tiiden

3. Willum Michelsen Børnes eedfæstede sin Forklaring og Anviisning at forholde sig efter hands bæste Vidende

4. Vidne Anne Michels datter eedfæstede i ligemaade sin aflagde forklaring og Anviisning efter sit bæste Vidende

5. Vidne Marthe Anders datter eedfæstede sin forklaring og Anviisnings Rigtighed

6. Brithe Jacobsdatter Østvedt aflagde sin Eed om sin forklarings Rigtighed efter bæste Vidende

7. Agotthe Michelsdatter Nipen eedfestede ligeleedis sin aflagde forklaring

8. Tørres Jacobsen Telle eedfestede lige leedis sin aflagde forklaring og anviisning og derpaa end videre paa SpørsMaal forklarede at Telles og Midtvedts Creatuure har gaaet og beetet sam/m/en ved Vad Myhren

9. Christopher Iversen Nordvig eed fæstede lige leedis sin aflagde forklaring og Anviisning efter hands bæste Vidende at forholde sig rigtig

10. Aamund Grimsen eedfestede sin aflagde forklaring og oplyste at Harringe fenne ligger nermere til Vae Myhren i Ost end hand i Gaard giorde anviisning paa,

Contra Citanternes Vidner blev ligeleedis frem kalte.

1. Iver Christophersen Nesse eedfæstede i lige Maade sin aflagde forklaring efter hands Vidende at forholde sig rigtig

2. Kari Nielsdatter eedfæstede ligeleedis sin aflagde forklaring
3. Lisbeth Olsdatter Hitzøen eed fæstede ligeleedis sin forklaring
4. Brithe Grimsdatter Telle eedfæstede ligeleedis sin forklarings Rigtighed
5. Inga Jonsdatter Glesnes eed fæstede i lige maade sin forklaring.

Procurator Cramer paa Contra Citanternes Veigne da hand allereede havde erfaret hvorleedis hoved StevneMaalet er ganske uhiemlet saa som intet Vidne har kundet udsiige noget Contra Citanterne til præjudice saa agtede hand nu fornøden at erindre Rætten om Situations Chart hvilcket uforbigiengelig paa Sag Voldernes Siide bør Vorde i Rette lagt til følge Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste forordning til den Ende at Parternes Merker og det ganske district kand Vorde befattelig til oplysning for dem selv samt Dom/m/eren til fast fundament at dømme til bestandighed

1757: 159

i saadan Anledning da forbemelte Situations Chart savnes og altsaa for denne tiid ingen dom kand Vorde afsagt men dertil uforbigiengelig en anden tiid maae Vorde anberammet saa Var Comparenten forlangendes at hand disimidlertiid Vorder forsiunet med Udskrift af Protocollen befattendes samtlige Vidners Udsagn med Anviisning og Eedfæstelse saasom hand derefter formedelst og under Continuations Stevning i Relation til Situations Chartet attraadde at indlade sig med andre Vidners førelse i fornødne tilfelde, men i sær at beslutte Sagen med lovlig Paastand.

Omsiider efter Parternes Samtale blev de paa følgende Maade foreenet det de Vil sædte Hagegierder imellem deres Gaarder nemlig fra Søre Siden af Vae Myhrs hauen derfra til Torbiørs hauen ved Kanten af sam/m/e der fra mit i Sørvigen og igiennem Nordre Sørvig Smuet da Telle Mændene skal eye Hiem/m/ehagens Marck paa Nordre og Midtvedts Mændene paa Søndre Siide, hvilcken Gierdes Gaar skal sættes forderligst at Midtvedts 4 Opsiddere og 8te Mænd fra Telle giør Arbeydet ferdig, disligeste blev de foreenet hvor fornøden giøres at opsætte Vare eller Merkesteen til fuldstændig beviis for Skiel og Merke imellem bemelte Gaarder paa det hvercken itzige Opsiddere og deres Eftermænd skal kom/m/e i Videre trette men leve kierlig som Christelige Naboer med hinanden, hvilcket Parterne belovede skriftlig under deres hænder at indgive til Høstetinget til Sagens Sluttning, ligeleedis forlanget Parterne at til sist maatte tilføres at Telle Mændene maatte af det gamle Recke betiene sig men ingenlunde til at beite inden for det Gierde som opsættes

Videre blev parterne foreenet at hoved Citanterne betaler Rættens Gebyhr og Contra Citanterne paatager sine egne bekostninger at udreede.

Aastæds Sag!

1757 d/en 28 Julij indfandt jeg mig paa Gaarden Tostensvig i Herløe Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie beliggende for sam/m/estæds efter foregaaende beram/m/else at foretage en Sags Foretagelse i Sagen indstevnt af Lars Monsen Tostensvig Contra Mons Olsen Tostensvig for Sagen Stevne Maalet inde holder, til bem/el/te Rættes holdelse haver Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og Kam/m/eRaad Rasmus Smith Ved paateignet Ordres til Skibbreedes Constituerede LehnsMand Baste Knudsen Tvedten ladet opnevne følgende Laug Rættes Mænd som tillige med Lehns Manden alle mødte, nemlig 1. Ole Halversen Frechaug 2. Hans Andersen Hesdahl 3. Johannes Halversen Frechaug 4. Mons Magnesen Bragstad 5. Lars

1757: 159b

Johannesen Grasdahl, og 6. Mons Monsen Haatoft

Og efter at Rætten saaleedis Var satt fremlagde Lehns Manden Citantens Reqvisition med Fogdens paateigning dat: 19 Julij 1757 som saaleedis er lydende.

Dernæst fremstoed Procurator Cramer Senior og i Rette lagde Lars Monsens Stevne Maal af 18 Maij sistleeden med paateignet beram/m/else af 23de ditto til i dag og forkyndelses paaskrift af 4de Julij sist leeden. Ligeleedis fremlagde Comparenten Skiftebrevet efter hands S/a/l/ig/ Formand i Egteskabet passeret d/en 16 Maij 1752 og tinglyst d/en 23 8ber sam/m/e Aar hvoraf hand Udlæggets 1ste Post forlanget denne Act tilført, saa som sam/m/e Vedkom/m/er denne Sag eller Tvistighed som ellers Ord efter anden lyder som følger

Udlagt Jordegots

1. Udi Gaarden og Arvetompten Tostensvig beliggende udi Herløe Skibbreede og Nordhor Lehns Fogderie efter 2de Skifters Udviis dat: 8 Sept: 1722 og 27 Martij 1733 forrettet efter den S/a/l/ig/ Mands Forældre annam/m/er Encken den halvedeel som er 10 Mark fisk Vurderet for 12 rdr 3 mrk

Procurator Reutz mødte og fremstoed for ind stevnte Mons Olsen Tostensvig, og loed tilføre at Citantens FuldMægtig Cramer havde giort bædre og Viiseligere dersom hand af Stevningen havde udelucket de Stropher ConCernerende beskyldning om at bedrøve Forældre og andet Snack som er og bliver Sagen og Tvistigheden uvedkom/m/ende og indtet føder af sig uden meere Arrighed imellem Slegt og Venner, men da det ikke dismindre har behaget FuldMægtigen med sligt at udlade sig saa vilde Comparenten dette forbigaae og allene forbeholde den indstevnte hands Rætt og Satisfactions Indtale mod beskylderen paa rette Tiid og Stæd for dette og andet Til-

1757: 160

læg udi Stevningen af Vold og dislige. Hvad Sagen i sig selv ellers angaaer da Vilde Comparenten for det 1ste fornem/m/e hvorleedis Citanten med Lov agter at proseqvere denne anlagde Sag i sær hvor med hand agter at Legitimere sig berettiget til den i Stevne Maalet paastaaede Gaardens Uddeeling forinden foregaaende endelig Dom er afsagt, thi imod saadan Paastand for inden Ultimat Dom forinden er afsagt Vilde Comparenten kraftigst have protesteret, saa som saadant ikke Vilde ansees for andet end at begynde Sagen forkiert fra Excecution af, hvilcket Comparenten formodede den Ærede Dom/m/ere noksom fornuftig indseer og Ved lovlig Rættens pleye afverger For ellers nermere at oplyse Sagens beskaffenhed Vilde Comparenten for det første have sig Referered til den paa Mons Olsens Veigne under 9de hujus udstædde Contra Stevning som hand producerede og begierede Stevne Vidnernes Afhiemling

Procurator Cramer henseendes til den over ham declamerede personelle beskyldning paastoed sam/m/e ved Dom til Parternes Værneting henviist saasom den her ventilerede Hoved Sag ey bør opholdes eller beblendes med dislige injurier hand fremlagde ellers Sogne Præsten H/err Frimands Skriftlige Raport af 3 Maij til Over bevisning at Comparenten giorde sig forgieves Møye for at kunde stifte Freed og Kierlighed imellem Forældre og barn, sluttelig indloed hand sig med paastand lige efter Stevne Maalet, nemlig at Contra Citant Mons Olsen Tostensvig som lovgemæss ellers havde ind kaldet Hoved Citanten hands Stiv fader med sin Hustrue som er Contra Citantens kiødelige Moder til denne Rætt, maatte tilpligtes paa Grund af fremlagde Skiftebrev at udlægge hændes tilhørende halvedeel af sit tiltagne brug udi Gaarden Tostensvig som er 10 Mark fiskes Leye disligeste for sit lovstridige forhold at Vorde anseet med Convenable Mulct og at oprette Hoved Citantens igien/n/em 4 Aars tiid dette Aar Medbereignet á 20 rdr Aarlig og oprette han/n/em Processens bekostning skadesløs hvor i blandt Comparenten sit Sallarium med bereignet Skydtz Kost og Tæring indstille-

1757: 160b

de til 24 rdr hvornæst det Vil falde omsiider af fornødenhed at Ved selve forvæntende Dom den paastevnte Uddeelings Forrettning bliver foretaget og udført, ellers svarede Comparenten til Contra Stevne Maalet følgende 1mo At Tretten er ikke om Odels eller Løsnings Rætt men angaaendes den omtvistede Jorde Godtzetz formastelige bemægtigelse hvorudover den Post til anden Rætter gangs Søgning efter Lovens forskrift af Fornødenhed bør Vorde hen Viist, hvorpaa Comparenten ligerviis kraftigst protesterede, men der under om saa skeer at Mons Olsen selv lyster eller lader sig hidse til saadan Rættergangs Søgning da agtede Comparenten at oplyse 2do At Jorde Godtzetz taxt imellem Forældre og børn ey kand blive til nogen Følge Ved Udløsning, men at Ved saadan begivenhed lovmæssig taxt efter Jorde Godtzetz Værd skal blive til Følge saa som at Lov skal grundes paa Natuurlig billighed udi hvilcken Anleedning Comparenten Cramer udi Principalens Over Værelse og efter hands Ordre erbød sig for hands Stiv sønns udi denne Gaard Tostensvig eyende 10 Mark fiskes Leye at betale ham for hver Marck imod lovlig Odelskiøde 10 rdr giør til sam/m/en 100 rdr 3tio forestillede Cramer at hands Principal aldrig befrøgter det hands Contra part og Stiv sønn med enten benevnte eller ubenevnte Vidner som kiender Gud og Veed at sætte Priis paa deres egen Samvittighed skal over beviise hands Hustrue at have solt overdraget eller paa anden lovlig Maade opgiVet sit Udlæg i denne Gaard efter Skifte brevet, hvilcket ogsaa giøres urimeligt formedelst den Omstændighed at hverken Transport eller Skiøde excisterer

1757: 161

Og nu først ved Stevnemaal ommucker at Ville give Pænge for, ikke dismindre i Relation til Lovens Pag: 129 art: 22 og 23 samt 133 art: 1ste toeg Comparenten sin Principals Forsvar Reserveret lige som hand og paa Hustruens Veigne forløbig benægtede hvad hænde til besvær Ved Stevning allereede er Declamered eller fremdeelis og paa hvad Maade skee kand maatte forebringes eller udsiiges sluttelig bad Cramer at det allegerede brev fra H/err Friman lydelig for Rætten maatte oplæses.

Procurator Reutz begierede for det første Contra Stevningen af Stevne Vidnerne afhiemlet Stevne Vidnerne Baste Knudsen Tvedt og Ole Hansen ibidem fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maaletz Forkyndelse for de i bem/el/te Stevning benevnte Personer og Vidner som alle mødte

Procurator Reutz derpaa begierede de mødende Vidner antagne efter Contra Stevningen paa følgende Qvestioner 1mo Om ikke Contra Citantens Moder eller Hoved Citantens Hustrue efter hændes Mands død selv brugte og styrede de 20 Mark fisk eller hændes afdøde Mands brug og Ejendom i Gaarden Tostensvig udi de 2de Aaringer 1752 og 1753 og at Contra Citanten dertil selv hialp hænde med sin Tieniste uden Vederlag 2do Om hun ikke om Vinteren eller Ved Kyndelmisse tiider i Aaret 1754 selv qvitterede sam/m/e Jordepart godvillig og gav sig ind her paa sam/m/e Gaard hos Contra Citanten og under hands Lye og Værelse uden at agte sam/m/e hændes S/a/l/ig/ Mands Gaardspart Videre 3tio Om hun ikke forblev hos sam/m/e sin nu havende Mand Lars Monsen indtil Aar 1755 om Høsten da de først holdte Bryllup og frem deelis har Været og endnu er under sam/m/e sin Mands egen Jordspart og brug 4to Om ikke Vidnerne veed at Contra Citantens FarFader Mons Paulsen eyede og brugte som sin egen Odel de 2 p/un/d eller den heele *Gaad Tostensvig i langt over Hevds tiid 5to Om ikke ligeleedis Contra Citantens Fader afg: Ole Monsen ligeleedis udi over 21 fulde Aar eyede og brugte ligeleedis som sin Odel de

1757: 161b

20 Marker fisk her i Gaarden som hand efterloed sig, og at bem/el/te Contra Citant er sin Faders eeniste Sønn og Odels berettiget til sam/m/e.

Derefter blev Vidnerne frem kaldte og Eeden af Lov bogen dem forelæst og formanet at Vogte sig for Meen Eed der efter Separerede

1. Vidne Paul Andersen Toft fremstoed og efter aflagd Eed forklarede at være henved 80 Aar samt forklarede til den 1ste qvestion svarede det hand Veed at det omspurte forholdt sig rigtig men om Contra Citanten i sin tieniste i de 2de Aar nød Vederlag der for Veed Vidnet ikke, til 2den qvestion svarede det saaleedis rigtig forholdt men Veed ey at der den tiid Var nogen Tvistighed om Affløttelsen til 3die qvestion svarede lige leedis jo til 4de svarede lige leedis i alt ja til 5te svarede lige leedis i alt som qvestionen indeholder at det saaleedis i Sanhed forholder sig

Det 2det Vidne Jacob Monsen Toft siigende at Være 47 aar efter aflagd Eed svarede til 1ste qvestion enstem/m/ig med forrige Vidne til 2den qvestion svaret at Citantens Hustrue i Aaret 1754 om Vinteren gick fra sit brug og fløttet til Lars Monsen og toeg Huusværelse hos ham, men veed ey videre dertil nogen Aarsag, til 3de qvestion svaret i alt som forrige Vidne og sam/m/e bekræftede. til 4de svarede at have hørt det omspurdte forholdt sig rigtig, til 5te svaret i alt som forrige Vidne at forholde sig rigtig

Det 3die Vidne Friderich Nielsen Toft efter aflagd Eed forklarede at Være 50 Aar svarede lige som forrige Vidner til 1ste qvestion til 2den svaret det Citantens Hustrue fløttet fra sit brug og ey styrte sam/m/e men indfløttet den omspurte Tiid i Lars Monsens Huuser men ey Veed for hvad Aarsag til 3de qv: svaret i alt som forrige Vidner at det forholdt sig rigtig til 4de Resp: jo at have hørt det til 5te qvestion lige leedis svaret som forrige Vidner at det forholdt sig

1757: 162

Procurator Reutz for at bestørcke de førte Vidners Forklaringer henseende til Odels Rætten paa Contra Citantens Siide til det paastevnte brug i Rette lagde en Verificered Copie af det Odels Skiøde som hands afdøde Farfader Mons Paulsen bekom paa den heele Gaard Tostensvig de 2 pund fisk udi Aaret 1693 d/en 19de Sept: fra S/a/l/ig/ Frue Marchaudij og anviiste Originalen til Conference med begier at sam/m/e af Rætten maatte Vorde paateignet at Være anviist. Videre anviiste Comparenten til bekræftelse Contra Citantens afg: Faders Ole Monsens Skatte bog in Originali der Viiser at hand fra Aaret 1731 af til 1753 inclusive har eyet og brugt samt skattet af sam/m/e sit brug som hand efterloed sig, end videre blev anviist Contra Citantens egen Skattebog der lige leedis Viiser at hand for de 3de sist forløbne Aar 1754, 1755 og 1756 har skattet af samme sin S/a/l/ig/ Faders brug de 20 fulde Marker fisk og er derfor udi Skatte Mantallet indført. Endelig enpresenterede Comparenten til følge Loven Reede Pænge 12 rdr 3 mrk som den halve deel udi Tostensvig afg: Ole Monsen eyede og brugte nemlig 10 Mark fisk er Vurderet for og udlagt til hoved Citantens Hustrue, skulle Hoved Citanten mod forhaabning viise sig Vægerlig til sam/m/e Pænges Motagelse da tilbød Conparenten paa Contra Citantens Veigne for Vidløftighed at ungaae at Vil afstaae til Hoved Citanten endten de 9 Mark Smør og 5 Kander Malt udi Gaarden Udhelle Vurderet for 14 rdr eller og de 9 Mark Smør og 9 Kander Malt udi Gaarden Gripsgaard Vurderet for 14 rdr 4 mrk 8 s: imod at Hoved Citanten god villig afstaaer ham de paasøgte 10 Mark fisk som sam/m/e sin beviislige Odel herudi Gaarden Tostensvig. Og naar Hoved Citanten eller FuldMægtig sig her til haver erklæret skal Comparenten tage videre Messures til hands Principals tarv at proseqvere.

Cramer for Hoved Citanten paastoed Dom efter sin udførte Procedur med dette tillæg at hvis Contra Citanten og Stiv sønn op giver for ham de 10 Mark fisk i Tostensvig

1757: 162b

som hand eyer med Rette da Vil hand til Vederlag enten betale ham de anbudne 100 rdr Contant eller og opdrage ham sin Hustrues Udlæg udi begge forbem/el/te Gaarder Udhelle og Gripsgaard som er lige saa meget som Contra Citanten derudi eyer, nemlig i den første 9 Mark Smør 5 Kander Malt og i den anden 9 Mark Smør og 9 Kander Malt, samt for Kierlighed og Freds Skyld give ham 50 rdr Contant oven i Kiøbet.

Procurator Reutz i saadan Henseende og da hand fornam at der ey vil blive andet end en alvorlig Krig af, samt i henseende deels at hoved Citantens FuldMægtig exciperer imod Rætter gangen henseende til Odels Løsningen og deels inde holder med efter Contra Stevningen at i Rette lægge Original Skifte brevet efter Contra Citantens S/a/l/ig/ Fader hvorudover hand er nødsaget at forsiune sig med extract saavel deraf som af andre documenter til sin Sags tarv forsiunet fandt sig saaledis beføyet under kraftigste Protest mod Over *Iiilelse at begiere denne Sag udsatt efter Loven til Odels Paaske Tiisdag nestkom/m/ende Aar 1758 for da at i Rette føre Continuations Contra Stevning med hvad Videre hand til beviis i denne Sag og til sin Frie findelse for Hoved Citantens Oplagde formeentlige Vrange og ulovlige trette kand agte fornøden, lige som hand og til den Ende udbad sig Copie som en Extract af Protocollen paa alt hvad her i Dag er bleven tilført.

Cramer erindrede følgende 1mo At skifte brevet er producered, 2do At denne Sag aldeelis Differerer fra med truede Odels {Ræ} Løsnings Trette, og altsaa for sig selv uden Videre Ophold af Fornødenhed maae paa kiendes. 3tio At Contra Citanten Ved sine førte Vidner oplyste at det nu er 4 Aar hand anmassede sig sin Moders

1757: 163

Udlæg og hænde fra sam/m/e udnødde til sin da værende Fæste Mand Lars Monsen, 4to At Omstændigheder hvorleedis tilgick og hvorleedis Aar efter Aar med Vidner blev omsøgt hændes Restitution men forgieves item hoved Citantens Forlovelses Fæstnings og bryllups tiid alt sam/m/en som ufornøden ved denne Tvistighed bliver forbigaaet, hvornæst Comparenten imod Videre Anstand og paa uopholdelig Dom kraftigst protesterede, saasom det alt hvad der bør tages under denne Rættes behandling fuldstændig og til Nøye er bleven forklaret

Procurator Reutz under Forbeholdenhed i sin tiid at oplyse hvorleedis de førte Vidner ikke mindre hører til Sagen og at de fornøden ere førte under denne Sag Referered sig til sit forrige, og haabede at Dom/m/eren forud retsindig indseer at ingen Separation i Sagerne kand eller bør skee, lige som hand og forvæntede at Procurator Cramers dissing med at Vilde have 2de Sager i stæden for een Vorder ham efter Loven afslagen.

Procurator Cramer paatrængede sit forrige

Eragtet

Da Contra Citantens FuldMægtig under protest imod Overiilelse har Urgered paa Sagens Anstand og Udsættelse, deels for Ved Continuations Contra Stevning til behørig Tiid og Stæd at paatale og Videre indsøge sin Principals Mons Olsens formeente og paasøgende Indløsnings og Odels Rætt til de omtvistede 10 Mark fisk i Gaarden Tostensvig som Contra Citanten for nerværende tiid bruger men hoved Citantens hustrue efter fremlagt Skifte brev er udlagt, deels og for at forsiune sig med Udskrift af Protocollen over det i Sagen hid intil passerede for derefter Videre at Slutte Sagen til endelig Dom, da i henseende den in Cam/m/inerede Contra Stevning saavidt Odels og Ind Løsningens Rættergang angaaer i følge Lov ey er af Hoved Citanten agnoscered, eller af Rætten \kand/ ansees at Vorde nu paadømt siden der til {ey} i følge Lovens 5te bogs 3 Cap: 10 art: ey er givet saadan Varsel som

bem/el/te Lov dicterer, bliver Udsættelse i Sagen givet til nestkom/m/ende Aar 1758 de dager efter Paaske som af Rætten determinered vorder, da Contra Citanten haver saavel at

1757: 163b

at incam/m/inere den paaberaabte Continuations Contra Stevning, som paa sin Principals Siide at slutte Sagen, saa vidt Hoved Citantens Søgemaal og Sigtelse er angaaende.
Til Sluttning bliver denne Forrettnings bekostning bereignet som af Reqvirenten af denne Forrettning betales for det første.

Høstetingene Pro Anno 1757

[Sartor Skibbreede]

1757 d/en 3de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Sartor Skibbreedes Almue paa Tingstædet Tosøen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 137 findes tilførte da og udi Knud Nielsen Sollesvigs Stæd Rasmus Olsen Reendahlen som opnevnt i den udeblevnes Stæd mødte,

Og blev de af deres Excellence H/err Stiftsbefalings Mand von Cicignon udstædde Ordre oplæste.

1mo angaaende at Repartere bekaastningen over Hospitalets Lem/m/erne som er indkomne bedragende sig til 730 rdr 11 s: hvoraf Nordhorlehns Fogderie tilkom/m/er at betale 166 rdr: 3 mrk 13 s: lige leedis at udbetale Delinqvent bekostningerne beløbende for heele Ambtet 407 rdr 1 mrk 15 s: hvoraf Nordhor Lehns Fogderie skal betale 95 rdr 5 mrk 9 s: bem/el/te Ordre er dat: 17 Sept: 1757. som alt paa løbetallet skal Reparteres

Dernæst publiceret følgende

1mo Skiftebrev forrettet paa Gaarden Trengereide d/en 23 April 1757 efter afg: Syneve Nielsdatter

2do Skiftebrev forrettet paa Gaarden Hamre d/en 25 April 1757 efter afg: Kari Salamons datter vid: fol:

3tio Mad: Wessels udgivne bøxelsæddel til Ole Johannesen Trellevig paa 13 1/2 Mark Smør i Gaarden Trellevig dat: 22 Sep: 1757 med Rev: ej dat

4. Jan Raverts Odels skiøde til Hans Michelsen Bache og Knud Monsen Golten paa 2 p/un/d fisk eller 1/3 part i Gaarden Humelsund dat: 23 Sep: 1757 vid: fol:

5. Hermand Nielsen Nesses Skiøde til Niels Hermandsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Nesse dat: 3 8ber 1757 vid: fol: 9

6. Ole Biørnsen Bielcherøens Skiøde til sin Sønn Ole Olsen paa 1 p/un/d Smør i Bielcherøen dat: 3 8ber 1757 vid: fol: 9

1757: 164

7. Ole Olsens udgivne Pante Obligation til Ole Biørnsen Bielcherøen paa 55 rdr dat: 3 8ber 1757 vid: fol: 10.

8. Samuel Larsen Rendahlen af Sogns Fogderie hands udgivne Afkald til sin Sviger datter Susanne Berentzdatter for hands Arv efter hændes afdøde Mand Lars Samuelsen dat: 8 Junij 1757 vid: fol:

9. Johannes Monsen Søre Tofts udgivne Skiøde til sin Sønn Michel Johannesen paa 20 Mark fisk i Søre Toft dat: 3 8ber 1757 vid: fol:

10. Niels Grimsen Søre Toftetræ paa sin Myntlings Veigne udgivne Skiøde til Ole Willumsen paa 5 5/8 Mark fisk i Gaarden Schage ej dat

11. Mad: Wessels bøxelsæddel til Ole Andersen paa 21 Mark Smør i Østvedten dat: 11 Julij 1757

12. Lasse Lassesen Berges bøxelsæddel til Thomas Lassesen paa 18 Mark Smørs Skatteskyld i Berge dat: 3 8ber 1757 med Rev:

13. Hr: Rector Boalts bøxelsæddel til Salemon Pedersen paa 29 1/2 Mark Smør i Gaarden Hamre dat: 31 aug: 1757

14. Jens Johannesen Niipens bøxelsæddel til Ole Tørresen paa 13 1/2 Mark fisk i Gaarden Øfre Børnes dat: 3 8ber 1757 med Rev:

15. Halver Tøsøen og Lars Trellevigs bøxelsæddel til Niels Andersen paa 1 p/un/d 6 Mark fisk i Gaarden Aase dat: 3 8ber 1757

16. ditto Ejere deres bøxelsæddel til Ole Endresen paa 15 Mark fisk i Aase dat: 3 8ber 1757.

17. Ole Monsen Telle med fleeres udgivne Skiøde til Hans Michelsen Kaursland paa 1 p/un/d Smør 1 p/un/d fisk i Gaarden Kaursland indbereignet Kiøberens egen andeel dat: 3 8ber 1757

18. Hans Michelsen Kaurslands Pante Obligation til Johannes Jacobsen Telle paa Capital 83 rdr dat: 3 8ber 1757

D/en 4de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

1. Wincentz Olsen Nesses udgivne Skiøde til sin Sønn Niels Olsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Nesse dat: 4de 8ber 1757 vid: fol:

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Publiceret

2. Hr: Rector Boalts bøxelsæddel til Wincentz Thomesen paa 40 og 1/2 Mark fisk i Gaarden Dahle dat: 28 Sept: 1757 med Rev:

Mons Pedersen Søre Lie fremstoed for Rætten og frem lagde en under dato 3de Sept: sistleeden forfattet Continuations Stevning Contra Ole Ellingsen og Thomas Ellingsen Worland for Sagen Stevne Maalet indeholder hvorunder tillige til Vidner er indkalte de i Stevningen benevnte Persohner; for hvilke skriftlige Qvestioner tillige blev fremlagde. de indstevnte tillige med Vidnerne blev paaraabt og Stevningen oplæst.

1757: 164b

De indstevnte mødte vedtagende lovlig Varsel, lige leedis mødte alle af de i stevningen benevnte Vidner, untagen \Vidnet/ Dorthe Hendrichs datter Ham/m/ersland og den til Vedermehle indkalte Anders Larsen Kausland, hvor efter Citanten anmelte at det seeniste Rættes dag førte Vidne Iver Andersen har været nu til Confirmation hvorfor hand forlangte sam/m/e Vidnes forhen aflagde Forklaring eedfæstet følgelig det udstædde Continuations Stevne Maal

Contra Citanterne Ole Ellingsen og Thomas Ellingsen fremlagde deres under dato 31 aug: sistleeden forfattede skriftlig Contra Stevning Contra Hoved Citanten Mons Pedersen Søre

Lie for Sagen Stevne Maalet indeholder hvorunder tillige er indkaldet Vidner som i Stevningen er angivne hvoraf alle mødte untagen Lasse Berge som Ved sin Sønn loed lyse sit Forfald af Svaghed

Hoved Citanten forlangte sine ind stevnte Vidner afhørte i følge Stevne Maalet og de fremlagde skriftlige qvestioner som saaleedis er lydende og under 1 8ber sistleeden af Procurator Reutz paa Hoved Citantens Veigne forfattet saavel for Sine som Contra Citanternes indstevnte Vidner, hvorefter Eeden for begge parters Vidner blev oplæst og behørig formaning dem givne at Vogte sig for MeenEed. Derefter blev det

1ste Vidne Ole Andersen Telnes fremkaldet som efter aflagd Eed forklarede at Hoved Citantens Hors eller Øg var rødbrun af farve, lidt lysere under bugen og havde en hvid Stierne i Skallen eller panden og under luggen, saa Stiernen ey kunde sees uden mand strøg Luggen tilbage, hvilcken Farve eller Kiendetegn Lasse Berges Hors ey havde, som Var brun af farve og haver intet blick i Panden, Videre efter tilspørsel sagde Vidnet at hand sist saae Hoved Citantens Øg for 3 aar siden i denne høst.

2. Vidne Asser Jensen Søre Echerhofde efter aflagd Eed forklarede enstem/m/ig med første Vidne at Hoved Citantens Hors var rødbrun af farve lysfarved hale og Mann og havde en lys flek i Panden paa Venstre Siden af Panden som strecket sig ned paa Panden, kand ey erindre sig rettere end det er 2 Aar siden hand saae den sist Ved Micheli tiider, Veed ey videre hvad enten

den er brugt af Worlands Mændene eller ikke, har ey seed Lasse Berges Øg og ey veed derom noget at forklare.

3. Vidne Niels Larsen Nore Lie aflagde sin Eed og forklarede ligesom forrige Vidne om hæstens farve at være rødbrun hvid {....} harg eller fax og en hviid Stierne i Panden Veed ey hvad farve Lasse Berges Øg haver som hand ey har seet, har for 3 Aar siden seet Monses om vundne Øg ved fastens tiider først kom/m/ende

4. Iver Andersen som siden seeniste Rættes dag har Været til Confirmation blev forelæst sit forhen aflagde Vidnes byrd som hand med eed forklarede rigtig i alt at forholde sig, siigende efter hoved Citantens Spørsmaal det hand havde sin haand paa den om tvistende Øg og toeg Luggen op og blev kiendelig Var at den havde en hvid Stierne eller blick i Panden og i øvrigt igientager sin forrige aflagde forklaring

5. Jens Worland efter aflagd Eed forklarede til de fremlagde Skriftlige qvestioner 1. Respondit Ja det var en frem/m/et Øg 2. svaret hand veed ey hvis Øg det var som Contra Citanterne brugte at kiøre sit tøm/m/er op med 3. svaret hand ey med Vished eller Sandhed kand siige om hand saae fleere frem/m/ed Øger den tiid, men den hand saae de brugte var efter Vidnetz bæste erindring rødagtig, dog ikke veed nermere beskrivelse derom da hand var noget der fra da hand saae den omvundne Øg, veed ey heller hvad farve eller Coleur Lasse Berges Øg haver den hand ey har givet agt paa, sagde efter tilspørsel at denne høst er den 3die høst siden at Contra Citanterne opkiørte tøm/m/eret med den frem/m/ede Øg.

6. Vidnet Birthe Torsdatter efter aflagd Eed svarede til de fremlagde qvestioner at hun saae at Contra Citanterne kiørte tøm/m/eret Høstens tiider som er 3 høst disse tiider siden men veed ey hvis Øg det var ey heller hvad farve den havde til den 5te skriftlige qvestion svarede Vidnet ney det hun ey havde givet den tiid nogen frem/m/et Øg Mad og Veed ey noget videre af det omspurte

7. Marthe Andersdatter Wørland, nu tienende paa Steensland, fremstoed og efter aflagd Eed forklarede det hun den omvudne tiid da Worlands Mændene og Contra Citanterne opkiørte deres tøm/m/er var svag og ey saae hvad Øg de brugte, Veed altsaa aldeelis intet om de omspurte Qvestioner

8. Peder Otthesen Dom/m/edahl eedelig forklarede det hand efter sin bæste Erindring for 3 aar siden 14 dage for Micheli tiider saae i sin Gaard Dom/m/edahls

1757: 165b

Udmark saae en frem/m/et Øg af anseelse bleg rød da den Var noget fra ham, men ey veed tilfulde hvad videre kiendetegn den havde, veed ey heller hvorleedis Lasse Berges Øg, har og hørt at Ole Andersen Telnes noget derefter og Ved Juuletiider spurte paa Hoved Citantens Veigne om de ey havde seet nogen fremmet Øg som Var bortkom/m/en.

9. Bendix Christensen Dom/m/edahl eedelig forklarede det hand den omvundne tiid saae i sin Ud Marck en rød brun Øg uden at viide hvem sam/m/e tilhørte førend Mons Søre Lie og Ole Telnes noget derefter kom for at efter spørge den da Vidnet svarede dem at saadan Øg havde gaaet i hands Mark for nogen tiid siden af saadan brun rød farve, men om den havde hviid blick i panden eller ey veed Vidnet ey at forklare da hand ey var den saa nær.

Derefter blev Contra Citanternes indstevnte Vidner følgelig deres i rette lagde Stevne Maal fremkalte. hvor da fremstoed

1ste Vidne Colbeen Olsen Førland som efter aflagd Eed forklarede det hand 3de høsten fra denne tiid af kom til Worland for at mahle, og da saae hand at Anders Larsen Kaursland arbeydede paa en Drog til at kiøre tøm/m/er for Contra Citanterne og derefter gick til Qverne huuset hvor adskillige Øger gick uden for Gierdet, hvor da Thomas Worland toeg fatt paa en Mørk borcket Øg med sort hale og mancke og sort lue som Vidnet siger at være Lasse Berge tilhørende, samme toeg Vidnet sin Haand paa sam/m/e tiid og derefter toeg Thomas Worland sam/m/e Øg hiem og kiørte tøm/m/er med den fra om Morgenen Klocken 7 til om Efter Middagen Klocken 4 da Comparenten reyste fra Worland efter at hand havde mahlet, Veed altsaa at Worlands Mændene ey kiørte den dag med anden Øg end den hand nu har omvidnet til Hoved Citantens frem lagde skriftlige Qvestioner svaret 1mo hand veed at det var Lasse Berges Øg som Wørlands Mændene kiørte tøm/m/eret med den dag hand var ved Qvernen for at mahle, til 2den qvestion svaret hand ey veed hvor mange dage de opkiørte tøm/m/eret til 3die Vidnet var ey længere end 1 dag som

1757: 166

forklaret er, til 4de qv: svaret det hand i Contra Citanternes UdMark saae at der gick adskillige frem/m/ede Øger 7 á 8 i tallet til 5te qv: hand var ey nerværende da Lasse Berge skal have givet tilladelse eller faaet betalning derfor

Det 2det Vidne Jens Worland under forhen aflagd Eed forklarede at det er 3de høst siden at Tøm/m/eret blev opkiørt af Contra Citanterne, men hvor længe det varede med Opkiørselen 1 eller fleere dage Veed Vidnet ey at forklare, Vidnet Veed og at tøm/m/eret et got steen kast fra Søen og over den verste Vey blev baaret foren (førend) sam/m/e blev lessed til videre Opkiørsel.

Anders Andersen Worland efter aflagd Eed sagde det hand ey har seed Contra Citanterne har kiørt tøm/m/er fra Søen ey heller hvad Øg det Var opkiørt med, ey heller Veed hvorlænge Opkiørselen Varede.

4. Vidne Anders Andersen siigende at have været i tieniste den omvundne tiid hos Contra Citanten Ole Ellingsen Worland, men nu tienende paa Framnes paa Ødejorden, aflagde sin Eed det hand kiørte med Lasse Berges Øg, fra om Morgenen til om Efter Middag tøm/m/er for sin hosbond den 1ste dag, nogle dage derefter kiørte hand atter tøm/m/er fra Søen med sam/m/e Lasse Berges Øg som var mørk borck og sort fax og hale dog ey selv kiørte men var med Thomas Worland som kiørte, ligeleedis svaret Vidnet det hands Fader Anders Larsen Kaursland 1ste dag de begynte at kiøre var med for at lære Contra Citanterne

at læsse tøm/m/eret paa droggen og kiørte ey meer end det første les tøm/m/er fra Søen, sagde der hos at da hand nemlig Vidnet kiørte med Øgen viste hand ikke det var Lasse Berges Øg, men nu hand har seet Lasse Berges Øg sistleeden Torsdag erindrer hand sig ey rettere end den var den sam/m/e Øg hand brugte.

Parterne forlanget Sagen til næste ting udsatt for at bekom/m/e Udskrift af det passerede til næste ting som blev bevilget, ligesom hoved Citanten fremlagde Sogne præstens H/err Jersins attester om Vidnerne Anders Larsen Eidesundet og Iver Andersen deres levnet og forhold, den første dat: 19 Sept: og den siste af 3 8ber sist leeden der efter

Eragtet

De lovlig ind stevnte og ey mødende Vidner Lasse Berge og Dorthe Henrichsdatter Ham/m/ersland forelægges begge under lovens fals Maal at møde til næst holdende Som/m/er ting tilkom/m/ende Aar 1758 deres Vidnesbyrd at aflægge, ligesom og den til Vedermæhle indkalte Anders Larsen Kaursland i fald hand videre til Sagen har at svare

1757: 166b

Publiceret

Henrich Halversen Søre Biørøens udgivne Skiøde til sin Sønn Lars Henrichsen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Søre Biørøen dat: 4 8ber 1757 vid: fol: 11

2. Lehns Mand Knud Tøsøen paa egne og med Ejeres Veigne udgivne bøxelsæddel til Wincentz Olsen Forland paa 13 1/2 Mark Smør i Gaarden Spilde dat: 4 8ber 1757 med Rev:

3. Mons/ieu/r Kierulf paa biskoppen H/err Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Niels Pedersen paa 15 Mark fisk i Gaarden Ebbesvig dat: 1 Julij 1757

Grim Olsen Telle Niels Olsen Nipen Tørres Jacobsen Telle Johannes Jacobsen Niels Nielsen Mons Willumsen Ole Monsen Telle nu fraværende som og Knud Larsen lige leedis fraværende, anmelte det de med muntlig Stevning har indstevnt til dette Ting tiid og Stæd Peder Erichsen Nipen Jens Johannesen og Ole Nielsen Thomas Rasmusen Nipen Wermund Olsen Peder Olsen Rasmus Thomesen Johannes Rasmusen Midtvedt, Asser Thomesen Jens Michelsen Østveten Niels Torgiersen Selstøen Erich Nielsen Selstøen fordie de haver kastet Sild i deres nemlig Telles Opsidderes Not efter at de havde draget en halve deel af Vogen som kaldes Indre Vogen hvorudi den halve deel er dem til hørende, hvorom at Vidne Citanterne har indstevnt Ole Christiansen boende i Bergen, samt Ole Hansen ligeleedis i Bergen, Rasmus Brinchmansen i Bergen, Niels Granader ligeleedis boende i Bergen alle at Vidne om Kastets beskaffenhed alt derefter at hænte Dom over de indstevnte for fiske spilde

De indstevnte mødte alle nemlig fra Gaarderne Nipen Midtvedt, Østvedten, Selstøen og sagde at som de 3de første Gaarders beboere har alle deel udi den saa kaldede Indre Vog og altsaa finder sig berettiget for saavidt den halve deel an-

1757: 167

gaaer derudi at kaste og benøtte sig af det der faldende fiskerie formeener de sig intet ulovlig at have øvet da kastet dem tilhørte, hvilcket de Reserveret sig at beviise naar Sagen paa behørig Stæd bliver indstevnt siden sam/m/e angaaer et fiskerietz brug som her paa Tinget ey kand skiønnes om eller føres Vidner førend Stæden af Rætten er grandsket, de indstevnte vedblev Vidnerne ey at admitteres til Forklaring førend paa Aastæden og altsaa indloed Sagen til Kiendelse

Eragtet!

Da denne Sag Concernerer et fiskerietz brug hvortil begge Parter finder sig berettiget og tilholder sig brug i sam/m/e for en halve deel, da som Lovens 1 bogs 16 Cap: befaler at hvor

trette om Fiskerie yttrer sig da skal Dom/m/eren med Lav rettes Mænd kom/m/e paa Aastæden og der besigte og grandske hvorleedis det haver sig dermed, som og bem/el/te Lovs 1ste bogs 13 Cap: 9 art: tilholder at vidner desangaaende ey maae sværge førend de paa Aastæden ere forhørte, altsaa bliver Sagen til Aastæden henviist hvor sam/m/e bør indstevnes og Vidner føres hvorefter vedkom/m/ende haver at beviise sin formeente Rætt for derefter at erholde Dom i Sagen.

D/en 5te ejusdem blev Rætten igien med samme Laug Rætt satt

Hvor da Fogden til Attestation fremlagde de sædvanlige bielager til sit Reegenskab

1mo Specification over de Silde og Laxe Voge hvorudi er kastet Sc: Warøens for 2 mrk Søre Toft 2 mrk, Hitzøens 3 mrk og Algerøens 4 mrk tilsam/m/en 1 rdr 5 mrk men ey i de øvrige hvoraf Skatt svares kand

2do Angaaende Lehns Mandens brugende Jordeparter hvormeget enhver bruger

3tio Angaaende Miile tallet fra Stæd til anden paa Ting Reyserne

4to Angaaende Giestgiveren i Buchen ikke at befatte sig med videre end sit Giestgiverie

5to Angaaende Krem/m/erleyerne i Fogderiet da ey fleere end paa Specificationen andført findes Sc: Glesnes, Lochøen, og Solsvigen.

6te de sædvanlige 12 qvestioner i anledning af Skatteforordningen blev lige som forrige Aar besvaret

7mo blev af Fogden fremsatt følgende qvestioner angaaende de Beneficerede Skove om de er i den stand at noget for Kongens Reigning derudi kand hugges 2. Om de Beneficerede der til har holdt sig berettiget og 3tio om ey sam/m/e Skove er freedlyste, hvortil blev svaret Ney til 1ste at der ey var saa gode Skove, til 2det ligeledis Ney, og til 3die qvestion Ja.

8. Odels Mandtallet blev oplæst og attestered

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 56 rdr 1 mrk 3 s,

Restancen for den Kongl/ig tiende fremlagt af Mons/ieu/r Bilsøe beløber 2 rdr 1 mrk 6 s.

1757: 167b

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith anmelte at have ladet indstevne Brithe Nielsdatter nu tienende paa Børnes formedelst begangne Leyer Maal med drengen Niels Jensen Førre derfor at lide Dom til bøders betalning,

Den indstevntes Huusbond Niels Olsen Nedre Børnes vedtoeg paa hændes Veigne som er fraværende at være lovlig stevnt og forlangte paa hændes Veigne Sagen udsatt til næste ting, som Fogden bevilget.

Og som ey fleere Sager fremkom for Rætten blev følgende Laug Rætt for tilkom/m/ende Aar 1758 opnevnte 1. Jacob Bielcherøen, 2. Christopher Warøen 3. Mons Michelsen Glesnes 4. Jon Sangolt 5. Ole Aase 6. Ole Sechingstad 7. Anders Angeltvedt og 8. Michel Agotnes.

Schiolds Skibbreede

1757 d/en 6te 8ber blev Retten til Almindelig Høstetings holdelse satt med Schiolds Skibbreedes Almue i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 119 findes tilført

Og blev den forrige Ordre som ved Sartor Skibbreede blev publiceret lige leedis

Dernest blev til publication fremlagt

1mo Jens Møller og Jacob Bochs udgivne Skiøde til Joen Nyegaard paa 2 Løber Smør i Gaarden Søreide dat: 3 Maij 1757 vid: fol:

2do Joen Nygaards Pante Obligation til Sr: Jens Møller paa Capital 325 rdr: dat: 3 Maij 1757 vid: fol:

3tio Joen Nyegaards Pante Obligation til Sr: Jacob Boch paa Capital 325 rdr dat: 3 Maij 1757 vid: fol:

4to Sing/neu/r Jacob Bochs udgivne Pante Obligation til Velædle H/err Kam/m/eRaad Rasmus Smith paa Capital 150 rdr dat: 3 Junij 1757 vid: fol:

5. Soldaten Mathias Mathiasens Pante Obligation til Hr: Lyder Fasting paa Capital 40 rdr: af S/a/l/ig/ Dittlef Lucoppidans Legato, dat: 27 Maij 1757 vid: fol:

6. Niels Baarsen Øfstuens Skiøde til Biørne Peedersen paa 1/2 Løb og 7 7/8 Mark Smør 18 6/7 K: Malt med Videre i Gaarden Øfstue dat: 7 febr: 1757 vid: fol:

7. Berthe S/a/l/ig/ Johan Paulsens Enckes udgivne Skiøde til Sr: Engevold Brunshøy paa 1/5 part udi den Ved Aarestad staaende Stampe Mølle dat: 16 Junij 1757 vid: fol:

8. Envold Jørgensen Brønshøy udgivne Pante Obligation til Lars Hansen Lorensen paa Capital 50 rdr dat: 16 Junij 1757 vid: fol:

9. Assessor von der Lippes udgivne bøxelsæddel til felbreederen Engvold Brunshøy paa 1/5 part i Stampe eller Valke Møllen paa Aarestads Grund staaende dat: 14 Julij 1757

10. Mad/a/me S/a/l/ig/ Hr: Brandahls Enckes udgivne bøxelsæddel til Lars Mogensen paa 1 Løb Smør udi Gaarden Nedre Titelstad med Rev: dat: 25 April 1757.

11. Willum Geelmeydens udgivne bøxelsæddel til Johannes Erichsen Nesse paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Tongeland dat: 14 aug: 1756 med Rev: ej dat.

12. Skiftebrev paa Gaarden Store Mitthue efter afg: Halver Nielsen dat: 19 april 1757

13. Assessor von der Lippes udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen paa 2 p/un/d Smør i Gaarden Bontvedt dat: 10 Maij 1757

14. ditto hands bøxelseddel til Mons Nielsen paa 18 Mark Smør i Nordre Jellestad dat: 2 April 1757 med Rev: ej dat

15. ditto hands bøxelsæddel til Mons Monsen paa 2 p/un/d 18 Mark Smør i Gaarden Lund dat: 25 April 1757 med Rev:

16. Mad: S/a/l/ig/ Brandahls Enckes bøxelsæddel til Johannes Andersen Børdahl paa 1/2 Løb Smør 1/4 tønde Malt i Myhrdall dat: 26 aug: 1757 med Rev:

17. Søren Thodes bøxelsæddel til Ole Monsen paa 3 Spann Smør 1/2 Huud i Gaarden Frotvedt dat: 28 Sept: 1757 med Rev:

18. Niels Carlsen Nøtvedt Michel Bratland med fleere Værgers bøxelsæddel til Niels Jacobsen paa 1 p/un/d 12 27/100 Mark Smør 2 Mæler 9/50 Kande Malt 31/400 st: huud samt 1 79/200 Skillings Pænge i Gaarden Mitthue dat: 6 8ber 1757 med Rev:

19. Aflyst og udslettet Johan Christopher Grybels udgivne Pante Obligation dat: 28 Sep: 1752 til Lars Hansen paa Capital 210 rdr som til bem/el/te Creditor efter hands qvittence af 28 Sept: 1757 er betalt og altsaa af Pante bogen ud slettes

20. Johan Christopher Grybels udgivne Pante Obligation til Herman Cramer paa Capital 200 rdr: dat: 28 Sept: 1757 vid: fol:

21. Niels Jonsen, Joen Tostensen Lohne med fleeres Skiøde til Niels Thorsen Lohne paa 1 p/un/d 9 Mark Smør i Lohne dat: 6 8ber 1757 vid: fol: 16

22. Mons Monsen Lund som Værge for Mons Larsen hands Skiøde til Ole Jacobsen paa 6 Mark Smør 1 Kande Malt i Gaarden Sohlen dat: 6 8ber 1757

For Rætten fremstoed Opsidderne og tillige Ejerne af Gaarden Lohne beliggende under Matriculens No: 6 i Schiolds Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie navnlig Mons Olsen og Niels Thorsen Lohne, beklagende sig at deres paaboende og eyende Gaards Huuser ved uløckelig Ildebrand Mandagen d/en 6 Junij indeværende Aar er lagde i Aske, da alle deres Huuser nemlig 2de Stuer 1 Lade 2de Florer 2 faar huuse 4 boer 2de Ildhuus \2de/ Hæste stalde med videre deres indboe af træe vahre Korn med videre blev sam/m/e tiid opbrendt, saa de desaarsage i denne besværlige tiid finder sig høylig anleediget at forestille sin Armod, dernæst og den Vanskelighed at see sig saa mange og bekostelige Huuser igien anskaffede, hvorfor de allerunderdanigst forhaaber Deres Kongl/ig Maj/este/ts Naade til {de} 2de Aars Skatters Naadigste Eftergivelse.

1757: 168b

Den samtlige tilstæde værende Almue efter tilspørsel af Rætten sagde at det disværre i alt som anmeldet er forholder sig og at dem er fuld {Vel} bekiendt saavel om den Gaarden Overgangne Ilde brands Skade, som dens beboere og Ejeres derved erlidte tab, bem/el/te Gaard Lohnes Skyld efter Matriculen er af Skatte skyld 1 Løb 2 p/un/d 12 Mark Smør af Landskyld 1 Løb 1 p/un/d 12 Mark Smør 2 Mæler Malt,

Comparenterne forlanget dette Almuens Giensvar sig under Rættens Attestation beskreven meddeelt, som dem blev bevilget.

Fogden H/err Kam/m/eRaad Smith til kiende gav det hand til dette ting har ladet indvarsle Opsidderne paa Gaarden Unneland for i følge d/en 7 Anteignelse Post udi hands Allerunderdanigste aflagde Reegenskab inden Rætten udi den til stæde værende Almues Overværelse at giøre tilforladelig og sandfærdig forklaring hvormeeget siden det paa Gaarden skeede Aftag de nu for nerværende tiid paa deres brugende Jord aarlig kand saae og avle af Høe og Korn, samt hvor mange Creatuure aarlig kand fødes og underholdes, item hvad anden Herlighed af Skov og fiskerie ved Gaarden findes, Og til den ende beder at Rætten vil tilholde dem deres sandfærdige forklaring her om at giøre.

De 4re Gaardens Opsiddere navnlig Matz Andersen Ole Iversen sagde hver at saae 5 tønder kand i bæste Aar avle hver 15 tønder havre Korn, kand føde hver naar de samler hist og her foret i fieldskaar og daler 12 á 14 Creatuur og 1 hæst hver Iver Stephensen og Iver Aamundsen som bruger mindre parter sagde at kunde saae hver 4 tønder avle 10 tønder føde 10 á 12 Creatuure naar Aaringerne er gode at de til sam/m/e kand hvidt og langt omkring indsamle foer til dem ligesom og hver føder 1 hæst, Videre paa Spørsmaal svarede de at der findes aldeelis ingen anden Skov end lidt til brende veed, og aldeelis intet fiskerie da Gaarden er langt op til Fields liggende, desuden er de aarlig i frøgt at fieldskreed end videre vil over falde da Gaarden ligger tet under høye field.

Deres 2de Naboer Johannes Scholdahl og Anders Haucheland blev af Fogden tilspurdt om den forklaring fornevnte Opsiddere har aflagt findes saa i Sanhed, hvortil de svarede at de ey veed rettere, end det i gode Aar saaleedis forholder sig, men i slette Aar faar de ringere da deres Gaard er Vaad agtig og kold.

Fogden begierede det passerede under Rættens forseigling sig beskreven meddeelt.

D/en 7de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret
Niels Thorsen Lohnes udgivne Pante Obligation til Hans Andersen Kalvedahlen paa 50 rdr dat: 7 8ber 1757 vid: fol: 16.
2. Salemon Nielsen Hope og Lars Nielsen Steensvigs Skiøde til Iver Paulsen Bynes paa 1 Løb 7 1/2 Mark Smør i Gaarden Schiold dat: 7 8ber 1757 vid: fol: 16 og 17

1757: 169

3. Ole Monsen Almeland og Christopher Larsen Lielands Skiøde til Halver Fridrichsen Schage paa 1/2 Løb Smør 1/4 huud i Gaarden Schage dat: 7 8ber 1757 vid: fol:
4. Assessor von der Lippes udgivne bøxelsæddel til Johannes Mathiesen paa 1 p/un/d 16 1/2 Mark Smør i Gaarden Lieland dat: 17 Maij 1757 med Rev:
5. Salemon Nielsen Hope og Iver Paulsen Bynes sit Skiøde til Lars Nielsen Steensvig paa 19 Skilling buegild i Gaarden Metthue dat: 7 8ber 1757 vid: fol:

Derefter blev Sager paaraabte og som det befindes at Anders Ingebrictsen Nedre Fyllingen haver selv en Sag blev til Laug Rettes Mand i hands Stæd antagen Lars Nielsen Steensvig.

Procurator Claus Blechingberg mødte tillige med Citanten Anders Ingebrictsen og i Rette lagde et skriftlig Stevne Maal hvorved hand haver ladet indstevne Hr: Capitain Philip Nicoll fordie hand skal have ladet hugge Træer udi Nedre Fyllingens Eene Merker efter at hand havde solt Gaarden Nedre Fyllingen til han/n/em fornevnte Citant; til Vidne Lars paa Damsgaard og Ole ved Elven Niels Rasmusen og Hans Rasmusen Øfre Fyllingen samt Lars Andersen Plassen item Laug Rættes Mænd Niels Larsen Sætterdahl, Niels Stephensen Grimen Rasmus Hansen Øfre Treet Halver Nielsen Lille Landaas, Knud Pedersen Fantoft Ole Rasmusen Nedre Bratland.
Bem/el/te Stevne Maal med sine paateigninger om dessens Forkyndelse blev oplæst og lyder saaleedis da alle de i Stevningen benevnte Vidner mødte vedtagende lovlig Varsel.
Johan Wilhelm Nicoll mødte paa sin Fader Hr: Capitain Nicolls Veigne og fremlagde et Skriftlig Indlæg under 7de 8ber 1757 med de derudi paaberaabte bielager som er den Constituerede dom/m/er Obiden Videroes holdte Forrettning af 9de Maij indeværende Aar samt et Copie Skiøde af H/err Cap: Nicoll udgivet i Aaret 1755 til Citanten Anders Ingebrictsen paa 1 Løb 12 Mark Smør i Gaarden Nedre Fyllingen.
Procurator Blechingberg i henseende til det indkomne som indeholder Exception deels imod Dom/m/eren og deels imod Vidners førelse kunde ikke lade sam/m/e være ubesvaret men maatte begiere Com/m/unication af det i Rette komne Indlæg og Sagen forfløttet til først kom/m/ende Som/m/erting til nermere besvarelse.

Eragtet

Den af Citanten forlangte Udsættelse til næste Ting bliver herved bevilget.

Publiceret
Peder Nielsen Hennes udgivne Skiøde til Albert Pedersen paa 1/2 Løb Smør og 9 Mark udi Gaarden Henne dat: 7 8ber 1757.

1757: 169b

Ole Mathiasen Harrebaches udgivne Skiøde til Jacob Reinersen paa et støcke Marck af skyld anseet til 12 Mark Landskyld i Gaarden Harebache dat: 7 8ber 1757 vid: fol:

Efter Paaraab fremkom ey Videre Sager for Rætten

D/en 8de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt [satt]

Fogden frem lagde til Attestation de sædvanlige bielager som ved forrige Aars høsteting som og i alt og paa lige Maade blev besvaret som ved Sartor Skibb:
Udi Silde Voger er ey noget fisket saa Hope Qvern allene blev efter examinationen taxeret for 2 mrk
Restancen for indeværende Aars Skatter er 488 rdr 5 mrk 4 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1758 opnevnes 1. Ole Olsen Nedre Bratland 2. Lars Torgiersen Biercheland 3. Ole Olsen Hornes 4. Hans Larsen Espeland 5. Halver Schage 6. Michel Nielsen Schage 7. Paul Jacobsen Biøndahl og Gabriel Aamundsen Nygaard

Guulens Skibbreede!

1757 d/en 13de 8ber blev Retten til Almindelig Høstetings holdelse satt med Guulens Skibb: i Overværelse af Fogdens FuldMægtig Sing/neu/r Toftgaards Nerværelse og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 121 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Ordres oplæste som ved nest forrige Tingstæd.

Dernæst publiceret

1mo Hr: Mathias Stabels udgivne Pante Obligation til H/err Praust Hans Ahrentz paa Capital 200 rdr dat: 20 April 1755 vid: fol:

2do Aflyst og udslettet Johannes Olsen Settnesses udgivne Pante Obligation til Mad: Catharine S/a/l/ig/ Mag/is/t/e/r Nicolaij Stabels paa Capital 31 rdr som efter H/err Stabels qvittering og eftergivelse af 1 Junij 1757 vid: fol:

3. Skifte brev forrettet paa Gaarden Tvedt d/en 6 Junij 1757 efter afg: Giertrud Jensdatter vid: fol: 18

4. ditto paa sam/m/e Gaard efter afdøde Hans Henrichsen ej dat:

5. ditto paa Gaarden Haugsvehr efter Aase Larsdatter af 3 Junij 1757.

6. ditto paa Gaarden Nærdahl efter afg: Margrethe Joensdatter begyndt d/en 13 8ber 1756

7. Karen Frimans udgivne bøxelsæddel til Peder Henrichsen paa 8 Mark Smør i Gaarden Tvedt dat: 13 8ber 1757 med Rev: ej dat

8. Jørgen Lind paa Hans Lems Veignes udgivne bøxelsæddel til Jens Jørgensen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Mitbøe dat: 14 april 1757 med Rev: ej dat.

1757: 170

D/en 14de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

Hr: Stabels udgivne bøxelsæddel til Michel Knudsen paa 1/2 Løb Smør 1 fierding Malt i Gaarden Floli dat: 1 Junij 1757 med Rev:

2. Mad: Divert S/a/l/ig/ Hans Hendrich Didichens udgivne bøxelsæddel til Niels Andersen paa 17 Mark Smørs Leye i Gaarden Kielbye dat: 8 Decbr: 1756 med Rev: ej dat.

Fogden Hr: Kam/m/e Raad Smithes ved FuldMægtig loed anmelde det hand til dette Ting havde indvarslet Opsidderne paa Gaarderne Store og Lille Matre samt Indre Haugstad for i følge den 7de Post udi hands allerunderdanigst aflagde Reegenskab at tilspørge disse de sam/m/e qvestioner som ved Opsidderne paa Gaarden Unneland i Schiolds Skibbreede er skeed for derefter at indhændte dette Skibbreedes og Gaarders Opsidderes Giensvar hvad de saaer og avler samt hvad de af Creatuure kand føde.

Opsidderne paa Gaarden Store Mattre under Matriculens No: 124 fremstode navnlig Hendrich Larsen som efter Aftaget bruger 21 Mark Smør sagde at saae 1 1/2 tønde havre som hand maae saae tyckt i henseende til Jordens beskaffenhed kand i bæste Aaringer avle deraf 6 á 7 tønder, kand føde, naar hand i UdMarcken hvidt og bredt samler sit foer til hielp med det der af hands Hiem/m/emarck falder, 4 Voxne Creatuure og halv deelen til en hæstes foer den 2den Opsidder Mons Halversen der bruger 1 p/un/d 3 Mark Smør forklarede at udsaae 2 tønder, avle 7 á 8 tønder i bæste Aaringer kand føde 5 voxne Creatuure og halv deelen til en Hæstes foring som hand med sin Naboe behielper sig til deres brug med. Til Gaarden er ingen Herlighed hvercken af Skov eller fiskerie, UdMarcken og Hiem/m/e bøen tager aarlig Skade ved den forbie rindende Elv. Laug Rettet med den til stæde værende Almue sagde at de aflagde Forklaringer forholdt sig rigtig

Opsiiderne paa Gaarden Lille Mattre mødte lige leedis nemlig Lars Stephensen som bruger 1 p/un/d Smør i Skatteskyld sagde at saae 1 1/2 tønde havre avle 5 á 6 tønder føder 4 Kiør og 1/3 deel foer samler til en hæstes foster, Hans Iversen og Jørgen Larsen hver brugende 15 Mark Smør i Skatteskyld sagde hver at saae 1 tønde avle 3 á 4 tønder, føder 3 Creatuure og haver med deres Naboe Anpart hver for 1/3 deel i en hæstes foer. Med denne Gaard er ey videre end brende veeds Skov, og er Elven dem saa nær at de ofte maae fløtte deres Huuse for frøgt at sam/m/e ey skal udtages. Almuen og Laug Rettet sagde at denne Opsiddernes forklaring i alle Maader forholder sig rigtig

Opsidderne paa Gaarden Indre Haugsdahl under No: 126 navnlig Michel Jørgensen bruger 1 p/un/d 7 Mark i Skatte skyld saaer 1 1/2 tønde avler 4 á 5 tønder føder 3 Kiør og til 1/2 hæstes foder samler Vidt om kring Høet, Knud

1757: 170b

Monsen bruger 1 p/un/d saaer 1 tønde afler 3 á 4 tønder føder 3 Creatuure og 1/2 hæst, Baste Olsen bruger 20 Mark Smør saar nesten 1 tønde avler 3 á 4 tønder føder 3 Kiør og 1/2 hæst, Encken Marthe bruger 15 Mark Smør saar 3/4 tønde avler 3 tønder føder 3 bæster og 1/2 hæst, som de hist og her maae i Udmark og field indsamle denne Gaard er formedelst field skred og Elve brud meget farlig, saa i fald Opsidderne ey var selv Ejere vilde de ey boe derpaa. Almuen og Laug Rettet sagde at den aflagde forklaring lige leedis i alt forholdt sig rigtig ligesom ingen herlighed ved sam/m/e Gaard i ringeste Maade findes

Fogden forlanget de aflagde forklaringer sig beskreven Meddeelt.

Jørgen Larsen Lille Mattre anviiste et biørne fell af en biørn som hand tillige med Hans Iversen Lille Mattre Christi him/m/els farts Aften dette Aar i Store Mattres Mark har skudt, for hvilcken hand i følge Forordning forlanger betalning af Almuen at vorde indsamlet, som Fogdens fuldMægtig beloved at udbetale ham.

Videre tilspurte Fogden hvormeeget Opsidderne paa de aftagne Gaarder svarer i Landskyld til deres Jordrotter de svarede at de selv er JordEjere følgelig ey svarer nogen Landskyld.

D/en 15te ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Og da ingen Sager fremkom for Rætten blev de sædVanlige af Fogdens FuldMægtig fremlagde bielager til hans Reegenskab Attesterede og i alt som afvigte Aars Høsteting besvarede.
Udi Frøsetters Laxe Kast er intet fisket og paa Eydes 2de Qverner inte mahlet paa hvor af kand skattes.
Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 35 – 4 mrk 1 s:
Restancen for den Kongl/ig Korntiende beløber 1 rdr 1 mrk 6

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1. Jens Iversen Lie 2. Ole Olsen Risøen 3. Lasse Iversen Svardahlen 4. Johannes Jonsen Haveland 5. Peder Olsen Kielbye 6. Iver Monsen Haugsdahlen 7. Lars Jonsen Tongedahlen og 8. Niels Olsen Hosteland

Lindaas Skibbreede

1757 d/en 17de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt paa Ting stædet Brudeknappen for Lindaas Skibb: i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 122 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Ordres oplæste som ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst publiceret følgende Documenter
1mo Sorenskriver Johan Garmans udstædde Auctions Skiøde til Sing/neu/r David Frich paa halvparten i Gaarden Sevrøen skyldende 6 Kander Malt 1 p/un/d 12 Mark fisk i Gaarden Sevrøen med videre tilhørende Huuse dat: 10 8ber 1757 vid: fol:

1757: 171

2do Efter Jørgen C: Morsings begier og skriftlige Reqvisition af 11 8ber sistleeden er medfølgende documenter publicerede Sc:
1mo Claus Morsings Overdragelse til sin broder Jørgen Morsing paa den ved Auction tilkiøbte Gaard Aaraas dat: 6 Sep: 1757,
2do Jørgen Morsings udstædde beskickelse til Claus Morsing dat: 20 Aug: 1757 med beskickelses Vidnernes paateigning og Giensvar,
3tio ditto beskickernes Continuations beskickelse til Johan Hendrich Pytter og hands der til givne Svar af 26 aug: sistleeden samt til Sing/neu/r David Frich af 29 Aug: og Frichs Giensvar af 29de ejusdem samt beskickelses Vidnernes paateigning af 31 ejusdem mensis et anni som alt i Publications Protocollen fol: findes tilført.
3tio Ole Bleges udgivne Skiøde til Ole Larsen Øfretvedt paa 12 Marker Smør 20 Kander Malt i Gaarden Øfre Tvedt dat: 6 Martij 1757 vid: fol:
4to Skiftebrev forrettet paa Gaarden Severaas d/en 2 April 1757 efter afdøde Kari Sieursdatter vid: fol:
5to ditto paa Gaarden Røsnes dat: 2 April 1757 efter afg: Hans Iversen vid: fol:
6to Michel Halversen Hielmens udgivne bøxelsæddel til Christen Julsen Hagensteen paa 18 Mark Smør 12 Mark fisk i Gaarden Oxnes, dat: 22 aug: 1757

7. H/err Ludvig Daaes bøxelsæddel til Niels Nielsen Dyrnes paa en part i Bersvigen skyldende 9 Mark Smør 3/4 Mæle Korn dat: 23 April 1756 med Rev:

8. Frue Anne Hansdatter afg: Justitz Raad Frimans udgivne Skiøde til Lasse Jørgensen paa 1 p/un/d 9 Mark Smør 2 Mæler Korn i Gaarden Søre Schaue dat: 16 aug: 1757 vid: fol:

9. Oluf Bleges bøxelsæddel til Ole Iversen paa 1 p/un/d 1 1/3 Mark Smør i Gaarden Hodneqvam dat: 6 april 1757 med Rev:

10. Anne Hansen S/a/l/ig/ Justitz Raad Frimans udgivne Skiøde til Niels Hansen paa den Øe RaadMands Øen kaldet dat: 13 April 1757 vid: fol:

11. Niels Hansen Østreims Skiøde til Corporal Johannes Olsen paa RaadMands Øen dat: 31 Sept: 1757 vid: fol:

12. Halsteen Endresen Severaases med børns udgivne Skiøde til Endre Halsteensen paa 1/2 pund Smør 2 Kander Malt 1/3 faar i Gaarden Severaas dat: 17 8ber 1757 vid: fol: 21.

13. Lars Hansen Leervog med fleere de umyndiges Værger udgivne Skiøde til Joen Johannesen Nore Qvinge paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Leervogen dat: 17 8ber 1757 vid: fol: 21.

14. Johannes Olsen med fleeres udgivne Skiøde til Østen Erichsen paa 1/4 Løb Smør i Gaarden Røsnes dat: 17 8ber 1757 vid: fol:

15. Bertel Gudmunsen Østreims og Erich Qvalvogens udgivne Odelsskiøde til Østen Erichsen og hustrue Randi Jonsdatter paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Røsnes dat: 17 8ber 1757 vid: fol:

1757: 171b

16. Rasmus Larsen Huuses udgivne bøxelsæddel til Besse Jacobsen paa 4 s/killing/s Jord i Gaarden Oxnes dat: 8 Dec: 1756

17. Fuuse Monsen Sieursetters bøxelsæddel til Mons Fuusesen paa 21 Mark Smør i Gaarden Sieursetter dat: 17 8ber 1757 med Rev:

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Colbeen Tronsen Fiellanger fremstoed for Rætten og til kiende gav det hand med muntlig Varsel til dette Ting Tiid og Stæd har indkaldet H/err Torgus Grøgaard for Resterende Lønn for sin datter Borni Colbeensdatter som er 3 rdr i pænge og 1/4 huud lehr, samt for Resterende Lønn for hands Sønn Tron Colbeensen 9 mrk, som hand efter mindelig Paafordring ey har faaet hos den ind stevnte hvorfor hand har været Nød over den Sag skyldige at hænte Dom til bem/el/te sine børns Resterende Lønns betalning tillige med denne forvolte Processes bekostning at faae erstattet.

Citanten forlanget Sagen udsatt til i Morgen i henseende hands Stevne Vidner som var Berge Fonnebust og Rasmus Holmaas ey var til stæde.

D/en 18de blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Da Citanten Colbeen Tronsen Fiellanger histerede sine Stevnevidner nemlig Berge Fonneburt og Rasmus Holmaas som efter Aflagd Eed Afhiemlede Stevne Maaletz lovlige Forkyndelse i Hr: Grøgaards boepæl og i hands Hustrues Paahør, da de ey fandt Hr: Grøgaard selv som hands Hustrue sagde at være sam/m/e tiid upasselig, og er dette Stevne Maal ham for 17 dage siden ankyndiget ligesom bem/el/te Stevning indeholder

Den indstevnte Hr: Grøgaard blev 3de gange paaraabt men ey mødte

Citanten forlanget for den ude blivende og lovlig Stevnte Hr: Grøgaard Rættens forelæggelse til næste Ting.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende H/err Torgus Grøgaard forelægges Lavdag til nestholdende Som/m/erting tilkom/m/ende Aar 1758, hvilcken Forelæggelse i lovlig tiid for den udeblevne {bliver at} besørges af Citanten at vorde forkyndt.

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith mødte for Rætten og tilkiende gav det hand til dette Ting med skriftlig Stevning af 17 Sept: sistleeden som d/en 28 ejusdem er forkyndt haver indkaldet Ole Lagesen for Sagen Stevne Maalet inde holeder, som hand producerede,

Den indstevnte Ole Lagesen blev 3de gange paaraabt med ey mødte ey heller nogen paa hands Veigne.

Stevne Vidnerne Lars Halversen Fielsende og Michel Olsen Schoge fremstode

og eedelig afhiemlede Stevne Maalet som inden Rætten blev oplæst at være efter deres Paateigning d/en 28 Sept: sistleeden forkyndt for Ole Lagesen og det i hands eget Paahør og boepæl.

Fogden producerede den i Stevning paaberaabte Reigning under dato 17 Sept: sistleeden forfattet beløbende til Summa 24 rdr 11 s: og forlangede siden den indstevnte ey møder Lavdags forelæggelse for den udeblevne Ole Lagesen til næste Ting.

Eragtet

Den lovlig ind stevnte og ey mødende Ole Lagesen forelægges Lavdag til nestholdende Som/m/erting først kom/m/ende Aar 1758, som i lovlig tiid af Citanten besørges til Forkyndelse.

Sager efter Paaraab fremkom ey Videre for Rætten

Publiceret

Aamund Larsen Lyhren med fleeres udgivne Skiøde til Lars Olsen Hetlehovde paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Hetlehovde dat: 18 8ber 1757 vid: fol: 22 og 23.

Procurator Hans Otthesen havde udi Sagen Contra H/err Ludvig Daae under Missive af 11 8ber sistleeden som i Rette blev leveret forlanget det hands Indlæg af 10 Maij inde værende Aar som for silde ankom paa afvigte Som/m/erting maatte i Acten indrages som et efter andet saaleedis er lydende Og efter som Contra Citanten Hr: Ludvig Daae uagtet det er siste Tingdag og silde paa Aftenen ey har fremlagt Rættens \paa/ seeniste Som/m/erting afsagde Lavdags forelæggelse for Hoved Citanten Hans Otthesen, og ey om dette nu i Rette komne Indlæg er Vidende til Sagens endelige Sluttning til Doms paa hands Siide, gives Sagen til næstholdende Som/m/erting Anstand, til hvilcken Tiid Contra Citanten med sin endelige Repliqve til det indkomne Indlæg haver at fremkom/m/e for derefter at anhøre Dom i fald hand til sin Sags Størcke ey Videre agter at frem lægge.

Og som ey fleere Sager efter Paaraab frem kom for Rætten, blev de sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab attesterede som i alt som forrige Aar blev besvaret, i Aaraas og Settenes Sildevog er noget fisket, hvorfor de er taxeret for 3 mrk, men ey i de øvrige Voger, 2do ved Øxnes og Byrilde Landet er fundet 2de Oxe hoveder hviid Viin som til Fogden er leveret, Efter siigelse skal Ole Rebnor paa Langøen bruge Øhltapperie hvorfor hand til Skatts Svarelse vorder Annoteret at betale 2 rdr:

Restancen for indeværende Skatter beløber 270 rdr 1 mrk 14 s:
Tiende Restance 13 rdr 3 mrk 13 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1. Torchild Tolachsen Tvedt 2. Botel Olsen Hodne 3. Mons Larsen UdLyhren 4. Ole Stephensen Kaalaas 5. Rasmus Holmaas 6. Johannes Nielsen Knarvig 7. Michel Fonnes og 8. Halvor Syndevog.

1757: 172b

Herløe Skibb:

1757 d/en 20 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Herløe Skibbreedes Almue paa Tingstædet Alvestrømmen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 123 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Ordres som ved nestforrige Tingstæd publiceret.

1. Skifte brev forrettet d/en 14 Junij efter Thomas Larsen paa Gaarden Rong vid: fol: 24
2. ditto forrettet paa Gaarden Landsvig d/en 27 Aug: 1757 efter afgangne Ole Knudsen Landsvig vid: fol: 24
3. Aflyst Gustav Dondorfs udgivne Pante Obligation til Provstinde S/a/l/ig/ Mag/is/t/e/r Peder Bredahls paa Capital 99 rdr dat: 10 8ber 1755 efter Com/m/andeur Ferrys derpaa teignede Qvittance saavel for Capital som Renter dat: 31 Dec: 1756, hvorfor sam/m/e af Pantebogen blev udslettet.
4. Margrethe S/a/l/ig/ Abraham Wessels udgivne Skiøde til Christian Dreyer paa Kræm/m/erleyet Jordholmen dateret 8 Maij 1745 vid: fol: 24.
5. Paul Meyers udgivne bøxelsæddel til Niels Johannesen paa 12 Mark Smør i Gaarden Herlevehr dat: 30 April 1757
6. Niels Johannesen sin Revers at hands Fader Johannes Nielsen maae bruge den halvedeel af sit opladte brug tillige med sin Sønn dat: 2 Sept: 1757 udi bem/el/te Afstaaede brug i Gaarden Herlevehr.
7. Doctor Erichsens udgivne bøxelsæddel til Frøcknerne Møllerups paa en huuse Grund paa Gaarden Sunde eller Lille Beeren dat: 12 Julij 1757 hvoraf aarlig skal svares i Grundeleye 2 mrk danske
8. Mad/a/me Apollone S/a/l/ig/ H/err Otthe Edvarsens udgivne Grunde Seddel til Stephen Erichsen for en huusegrund paa Gaarden Schiellanger dat: 10 8ber 1757 hvorfor aarlig skal svares 12 s:
9. Jacob Olsen Tvedtens udgivne bøxelsæddel til Knud Friderichsen paa 1 p/un/d Smørs Leye i Gaarden Øfredahle dat: 20 8ber 1757 med Rev:
10. Assessor Lausens udgivne bøxelsæddel til Niels Friderichsen Toft paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Røsland dat: 4 Maij 1755 med Rev: ej dat
11. Anders Michelsen Matros af 3 Divisions 4de Compagnie No: 27 hands udgivne Afkald til sin broder Mathies Michelsen for den Arv ham efter sin broder Niels Michelsen er tilfalden nemlig 15 rdr 5 mrk 12 s dat: Khvn (København) d/en 11 Junij 1755 attestered af Compagniets Chef Wodrof.

D/en 21 ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

Marthe Johannesdatter Moldeklevs udgivne Skiøde til Niels Michelsen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt 1/4 faar i Gaarden Moldeklef dat: 21 8ber 1757 vid: fol: 25

2. Anders Rasmusen Alveims udstædde bøxelsæddel til Lars Andersen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Refschaar dat: 21 8ber 1757

1757: 173

Sager efter Paaraab fremkom

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith med begier at den fra sist holdte Som/m/erting udsatte Sag mod Qvinde Men/n/isket Marthe Knudsdatter Schaar maatte æskes i Rætte, derefter gav til kiende at den siste Gang paaberaabte Kongl/ig Resolution var ham bleven forlagt, begierede derfor Sagen udsatt til næste Ting da hand vænter imidlertiid at faae den opfunden for at blive frem lagt tillige med Præstens Attest.

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges efter Citantens Paastand

Hvorefter da ey fleere Sager efter paaraab frem kom for Rætten, fremlagde Fogden de sædvanlige bielager til hands Reegenskab som blev ligesom paa sistleeden Høsteting besvaret og ved nest forrige Tingstæd untagen at der er bierget af Jan Hielmen et oxhoved Viin som til Fogden er indbragt og ført i Reegenskab. de taxerede Voger er Frommereijdes for 2 mrk Rongs 1 rdr 3 mrk Bloms 1 rdr Bredvigs og Herløevehrs 2 rdr tilsam/m/en 4 rdr 5 mrk men i de øvrige er intet fisket.

Restancen for de Kongl/ig Skatters 1 og 2den termin beløber 346 rdr 6 s.

Restancen paa den Kongl/ig Tiende beløber 11 – 1 – 9 s

Laug Rættes Mænd for til kom/m/ende Aar 1758 opnevnes 1. Niels Aasebøe 2. Ole Hanevig 3. Rasmus Fromreide 4. Hans ibidem 5. Marcus Fromreide 6. Hans Wiig 7. Ole Thomesen Rong og Elling Nesse.

Radøe Skibb:

1757 d/en 24de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Radøe Skibbreedes Almue paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 126 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: sam/m/e Ordres oplæste som ved nest forrige Tingstæd.

Dernæst publiceret

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Indre Sæbøe efter afgangne Anders Simonsen dat: 27 Aug: 1757 vid: fol: 25

2. ditto forrettet paa Gaarden Boge d/en 26 aug: 1757 efter afg: Niels Bastesen vid: fol: 25

3. ditto paa Gaarden Indre-Helle d/en 25 ejusdem efter afg: Joen Knudsen vid: fol: 25

4. ditto paa Gaarden Indre Sæbøe d/en 5 Maij 1757 efter afg: Niels Rasmusen Indre Sæbøe vid: fol: 25

5. Knud Larsen Boges bøxelsæddel til Gunder Michelsen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt udi Gaarden Boge dat: 24 8ber 1757 Rev:

6. Jacob Simensen Soleim med fleere Formyndere for Anders Simonsen Indre Sæbøes børn deres bøxelsæddel til Hans Olsen paa 16 7/8 Mark Smør og *2/24 (5/24)? faar i Gaarden Indre Sæbøe dat: 24 8ber 1757 med Rev:

7. Halvor Taasche med de øvrige Værgers udgivne bøxelsæddel til Erich Iversen paa 16 7/8 Mark Smør 5/24 faar i Gaarden Indre Sæbøe dat: 24 8ber 1757 med Rev: ej dat

Værgen Ole Nielsen Indre Sæbøe loed af sin Myntlings Halver Erichsens Arve Midler saavel ham efter

1757: 173b

sin Fader Erich Nielsen som Farfader Niels Rasmusen Sæbøe tilfalden opbyde den til Contant udbragte Capital 26 – 1 – 6 s

Halver Qvidsteen beskicket Værge for Aamund Erichsen opbød \af/ hands Arv efter benevnte hands Fader og farfader den til Contant udbragte Sum/m/a 27 - 3 - 3

Rasmus Nielsen Sæbøe Værge for Rasmus Erichsen opbød lige leedis af bem/el/te Arver 31 - 0 - 12

Lars Olsen Olsvold Værge for Lars Larsen opbød af sin Myntlings Arve Capital den Summa 27 - 0 – 0

Knud Zachariasen Kartvedt Værge for Marthe og Andrine Andersdøttre opbød deris Arve Capital dem efter deres FarModer Marthe Anders datter Dahle d/en 23 8ber 1755 til falden med 17 - 0 - 0

Om nogen sam/m/e Capitaler mod Sufficent Pant og Renters Svarelse Vilde til laans antage, men da ey nogen af Almuen der til anmelte sig blev sam/m/e under Forseigling enhver af ovenskrevne Værger til Forvaring og Ansvar til bage levered

Publiceret

H/err Wilhelm Frimans udgivne bøxelsæddel til Elling Monsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Nore Lie dat: 20 8ber 1757 med Rev: ej dat

Derefter blev de ind stevnte Sager paaraabte

Michel Erichsen Øfre Qvaleim fremstoed for Rætten og til kiende gav det hand med muntlig Varsel til dette Ting tiid og Stæd har ladet indkalde samtlige Opsiddere paa Gaarden Haueland, Sc: Gudmund, Niels Olsen, Knud Hendrichsen, Johannes Nielsen, Niels Gudmundsen, Niels Olsen, Anders Johannesen Ole Rasmusen Rasmus Iversen, fordie de haver med en trom/m/e skremt og jaget Citantens Creatuure og Øger, hvoraf hand har mist en Øg som er nedkom/m/et udi et Dige, der om at anhøre Vidner hands nemlig Citantens Hustrue Anne Monsdatter og Pigen Christi Mons datter Magne Gundersen Qvaleim Mons ibidem Mons Olsen og Johannes Sieursen Qvaleim som alle under Falmaal er indkalte, og derefter over de Sag skyldige at erhverve dom til sin Skades Oprettning

De indstevnte Haulands Opsiddere mødte Alle Vedtagende lovlig Varsel, ligesom og de indstevnte Vidner untagen Pigen Christi Mons datter mødte lige leedis

De indstevnte Haulands Opsiddere tilstode det de har en trom/m/e paa deres Gaard som er indrettet til at skielle og jage fra deres have og bøe Gierde frem/m/edes Øger og Creatuure med som og dette Aar er skeed og brugt af dem dette Aar, af den Aarsag at Øfre Qvaleims Opsiddere lader deres Øger kom/m/e dem for nær i

1757: 174

deres haver og Støler, uden at de lader dem stocke eller sætte i deres egne Marker og selv har Opsiun med dem

Citanten sagde det Øfre Qvaleim har fellis UdMarck med *med Haulands Opsiddere som de indstevnte og tilstoed og kand Citanten altsaa ikke stocke sine Øger udi fellis Mark aller helst naar de nemlig Haulands Opsiddere rører trom/m/en hvorved der da kand sættes større Skade paa deres Creatuure.

Haulands Opsiddere sagde at de har alle sine tilhørende Øger paa en anden siide af deres Gaard, og ey har Udegang for deres Øger i den fellis have som stræker sig mod Øfre-Qvaleims Gaard.

Citanten efter tilspørsel sagde at den Øg som er ved denne Skremsel og Allarm med trom/m/eslag bortkom/m/en i Diget var 20 aar gam/m/el, og af 2 rdrs verdie efter hands formeening, som hand paastaar at de samtlige bør oprette ham, siden den ved Pintze tiider dette Aar er ham bortkom/m/et, da de og paa Haulands Gaard spillede paa den ommelte Trom/m/e.

De ind stevnte sagde at de vilde gandske Ruinere og itu slaae den indrettede Trom/m/e til at skrem/m/e Citantens eller hands Naboers Øger med under det Løfte af Citanten det hand med Naboer Vilde saa bæst hand og de kunde stocke \sine og/ deres Øger, og ey med deres Villie giøre dem fornermelse, i øvrigt vilde de oprette Skaden paa den borte blevne Øg efter billig værd og efter hands egne Naboers taxation som de da ansatte for 9 mrk, hvilcket Haulands Opsiddere tilstod at Ville gotgiøre ham, tillige med denne indstevnings bekostning, hvormed Parterne var fornøyet og altsaa ophævet Sagen.

D/en 25de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt.

Og publiceret.

1. Gudmund Andersen og Ole Larsen Hoplands udgivne Skiøde til Magne Monsen Insylte paa 5 2/5 Mark Smør 5 2/5 Kande Malt i Gaarden Insylte dat: 24 8ber 1757 vid: fol:
2. H/err Wilhelm Frimans udgivne Skiøde til Lars Navesen paa 2 p/un/d 10 Mark Smør i Gaarden Kolaas dat: 20 8ber 1757 vid: fol: 25 og 26.
3. Niels Olsen Bersvigs udgivne Skiøde til Johannes Andersen paa 19 Mark Smør udi Gaarden Indre Taule dat: 24 8ber 1757 vid: fol: 26.

Der efter blev paaraabt om nogen Sager havde som i Rætten vilde fremføre.

Mons og Elling Sletten efter forrige Tiltale Contra den nu ved Døden afg: Inspecteur Geelmeyden fremlagde et under 17de 8ber 1757 forfattet Indlæg af følgende Indhold

Den indstevntes Encke loed ved Lehns Manden forlange Udsættelse i Sagen til næste ting.

Eragtet

Den af begge Parter forlangte Udsættelse til næste ting bevilges.

1757: 174b

Erich Jonsen Giere Anviiste og producerede sin Contra Stevning forfattet d/en 10 Sept: sistleeden Contra H/err Inspecteur Wilhelm Geelmeyden som efter byens anordnede Kals Mænd Johan Lytchen og Hans Witrops Paateigning sam/m/e dato er bleven for H/err Inspecteur Geelmeyden forkyndt, men da bem/el/te Inspecteur Geelmeyden efter Stevne Maaletz forkyndelse ved Døden er afgangen, og hands Encke ey lader paa Sterboeds Veigne

møde, forlanget Citanten at det med Sagen til nest kom/m/ende Som/m/erting maatte beroe, da hand og til dette Ting desaarsage ey har indkaldet sine Vidner men Reserverer sig sam/m/e til næste ting at indstevne i fald mindelig foreening med hoved Citantens Encke ey kand treffes.

Eragtet

Sagen gives Anstand til næste Ting.

Pether Hofmand Fasmer mødte for sin Fader H/err borgemæster Fasmer og i Rette lagde hands skriftlige Stevning imod H/err Lieutnant Steen med fleere og paastoed at Stevne Vidnerne maatte afhiemle deres paa Stevningen giorde Paateigning.

De indstevnte blev paaraabt men ey mødte

Stevne Vidnerne Knud Olsvold og Ole Monsen Voxtaule blev paaraabt, men af sam/m/e mødte allene Knud Olsvold, da det andet Vidne Ole Monsen Woxtaule er bortreyst fra Tinget og fraværende, lehns Manden Knud Olsvold som nerværende afhiemlede sin Paateignings Rigtighed om Stevne Maalets forkyndelse for de i stevningen benevnte Persohner.

Og som Comparenten merkede at det eene Stevne Vidne Ole Monsen Voxtaule ikke er her til stæde til at afhiemle Stevnemaalet saa var hand nødsaget, at begiere Sagen udsatt til nestholdende Som/m/erting for at presentere Stevne Vidnet til stæde for at afhiemle hands paa Stevningens teignede Forkyndelse til hvilcken Tiid hand og begierede at de udeblevne som nu ikke møder maatte forelægges under Fals Maal.

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste Ting gives i Sagen, til hvilcken Tiid Citanten Ved nyt Stevne Maal haver at indkalde, saavel

1757: 175

Vidner som de til Vedermæhle udi Stevningen benevnte Persohner, da den forlangte Forelæggelse ey kand billiges i henseende Stevnemaalet ey i Mangel af det udeblevne Stevne Vidnetz afhiemling, er tilfulde afhiemlet,

Comparenten Reservered Paaancke over Rættens Kiendelse og forbeholdt sin Rætt i alle tilfelde

Da Rætten blev satt var Klocken halv 6 paa Aftenen

Fogden fremlagde derefter til Attestation de sædvanlige bielager som paa lige Maade som siste Aar blev af Laug Rættet besvaret og ved Herløe Skibb: er svaret undtagen at udi Birchelands Silde Vog er noget fisket og altsaa taxered for 3 mrk men ey udi de øvrige af Specificationen anførte

Restancen for inde værende Aars Skatter er 79 rdr 2 mrk 6

Tiende Restancen 4 rdr 3 mrk 8 s:

Laug Rætt for til kom/m/ende Aar 1758 opnevnes følgende 1. Berge Hansen Nore Wetaas 2. Mons Stephensen Qvam/m/e 3. Johannes Øfre Manger 4. Halver Nesse 5. Mons Monsen Øfre Qvaleim 6. Niels Gudmunsen Hauland 7. Erich Michelsen Bøe og 8. Magne Botelsen Willanger.

Ahlenfit Skibbreede

1757 d/en 27de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt paa Ting stædet Alvestrøm/m/en for Ahlenfit Skibbreede i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 127 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Ordres som ved forrige Ting stæd forkynte.

Dernæst fremlagt til publication

1. Niels Iversen Hoplands udgivne bøxelsæddel til Anders Sættre paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Sættre dat: 21 8ber 1757 med Rev: ej dat
2. Søren Rosenqvist og Wilhelm Tetings udgivne Skiøde til Anders Hansen Berge paa 8 2/3 skillings Jord udi Nere Qvam/m/e dat: 9de April 1757 vid: frol:

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith anmelte det hand paa Embeds Veigne til dette Ting haver ladet med skriftlig Stevning af 4de Aug: sistleeden indstevnet Johannes Olsen Huus Mand under Gaarden Dyvig i Wiigs hoved Sogn, Michel Andersen Huusmand under Gaarden Lae i Havsloe Præstegield og Dyvanger Annex og Peder Olsen Aadnes fra Havsloe Præste gield og Aadnes Annex, i lige Maade Aamund Knudsen Dyvig som Cautionist for ovenm/el/te Johannes Olsen Huus Mand alle udi Sogns Fogderie hiem/m/e hørende og det for Sagen efter Stevne Maaletz Videre Formeld, til Vidner indkaldet Anders Arnesen Soltvedt, Anders og Børge Hilland og Sieur Stephensen Fosse, med den incam/m/inerede Stevning fuldte saavel Stevne Vidnernes eedelige

1757: 175b

Afhiemling som og Fogden Ananias Christopher Harbergs Attestation om bem/el/te Stevne Vidners boepæl og Troeverdighed, bem/el/te Stevning med sine paateigninger om dens lovlige forkyndelse blev oplæst og er saalydende,

De indstevnte blev 3de gange paarabt men ey mødte ey heller nogen paa deres Veigne, den beskadigede Hans Rasmusen Soltvedt som og de i stevningen navngivne Vidner mødte alle Vedtagende lovlig Varsel untagen Sieur Stephensen Fosse som formedelst Uveyr ey er ankom/m/et til Tinge.

Fogden forlangede at den slagne Hans Rasmusen Soltvedt som med Møye er hidkom/m/en til stæde maatte tillige med de mødende Vidner hver for sig aflægge deres Forklaring derpaa blev den svage og beenbrudte Hans Rasmusen Soltvedt frembragt for Rætten, og til kiende gav det hand en Søndags Morgen d/en 31 Julij sistleeden kom ned fra sin Gaard Soltvedt og blev vaar (vaer) at endeel Sogne Jægter udi Nore havnen ved Giestgiveriet Alvestrøm/m/en var beliggende og at paa den Jægt som Peder Olsen Aanes førte Var endeel Næver beliggende hvorpaa hand spurte hvad det Næver Knippe hand havde paa Jægten skulle koste, hvortil bemelte Peder Olsen Aanes svarede hand derfor Vilde have 3 mrk, hvortil Comparenten svarede Vil du selge det faaer du sætte billigere Priis derpaa, hvortil hand svarede hvor jeg selger den bæste kand jeg og selge den Verste og da Comparenten sagde saa bliver vii ey kiøbere med hinanden, hvorpaa de paa Jægten sagde naar haarren ey faar det for halv Værd kiøber de ikke, hvorpaa Comparenten da de videre sagde at de ey vilde sælge ham noget siden det var en Søndag, svarede fick du saa mange Pænge for din Næver som du begierer solte du vel om det og var paa en Søndag, og i det sam/m/e var Comparenten kom/m/et paa Land, hvor da en af de ind stevnte hvad enten det var Michel eller Peder sagde og truede at Ville sætte Comparenten til Masten fordie hand efter deres siigelse skulle nøye Pænge ind paa dem paa en Søndag, og da Comparenten Var op kom/m/et paa Land og ved Huus Konens Huus, kom Michel Peder og Johannes af deres Jægter paa Land

1757: 176

og strax fattede ham ved haaret og Armene for at nedbringe ham igien/n/em Steentrappen og til fieren, hvor da Johannes Olsen som havde tycke og sorte skoe spendede Comparenten som Var uden Skoe og bar beenet, 2de gange paa hands Venstre Fod lige under Knæeskallet saa at Skinnebeened gick i tue og Comparenten falt derover ned i Fieren, hvor fra hand ey selv \kunde/ hielpe sig, men maatte raabe til Vidnet Anders Olsen Hilland som i baad reyste paa Søen, at kom/m/e sig til hielp, hvorpaa de benevnte 2de Giernings Mænd og Sogninger sprang hver ind paa deres Jægter, og efter at nogle fleere Mænd af Comparentens Naboer blev samlet blev hand af dem opbaaret til sin Gaard Soltvedt, hvor hand i Verck og piine har lagt, og ey til denne tiid har kundet tilseet sit Huus, men leyet Folck til at ind høste sin Gaard, mindre fortient det ringeste til sin Føde dette gandske Aar, ligesom hand og for nerværende tiid befinder sig endnu saa skrøbelig det hand uden Hielp af Krøcker ey kand træde paa sam/m/e beenbrudte fod.

Derpaa blev de mødende Vidner fremkaldte som efter behørig Formaning Var dem givet at udsiige hvis de om denne uløckelige tildragelse er vidende fremstoed

Anders Olsen Hilland og efter aflagd Eed forklarede, det hand den besagde tiid en Søndags Morgen kom i sin baad roende uden for havnen ved Alvestrømmen hvor hand da hørte en Allarm og Samtale af nogle Sogninger og Comparenten som raabte lad mig være i freed, hvorpaa Vidnet strax roede til Lands men forinden hand kom til Lands laae Comparenten Hans Rasmusen i fieren og var allereede beenet i tue spendt paa, og da Vidnet spurte hvem det havde giort viiste den beskadigede Hans Rasmusen dem Jægterne hvor paa Giernings Mændene Vare, hvis Navne Vidnet da ey viste, men siden da de ville reyse angav de deres Navne at være som i Stevningen er anmelte; hvorpaa Vidnet sænte Videre bud til sine Naboer nemlig Anders Soltvedt Sieur Fosse Rasmus Fosse som paa en stie opbar den been brudte Hans Soltvedt til sit Huus, som siden den tiid i Verk og pine har lagt og ey haver i ringeste Maade kunde hielpet sig, og saae Vidnet sam/m/e tiid hand havde hiembaaret Comparenten at hands Venstre Fod var gandske i tue, Vidnet efter tilspørsel sagde at Giernings Mændene ey benægtede den øvede Gierning og Skade at have øvet men sam/m/e tilstode, dog skyldede Johannes Olsen som spente Foden i tu, paa de 2de andre nemlig Michel Andersen og Peder Olsen at de Var tillige skyldige derudi, som først antastet den been brudte Hans Soltvedt og sprang paa land efter ham.

1757: 176b

Det 2det Vidne Anders Arnesen Soltvedt efter aflagd Eed forklarede, det hand efter forrige Vidne Anders Olsen Hillands tilkaldelse kom ned i fieren for at hiem bringe den beskadigede og been brudte Hans Soltvedt til sit Huus i det øvrige Var dette Vidnes forklaring i alt eenstem/m/ig med første Vidnes aflagde Forklaring

Det 3de Vidne Børge Hilland efter eeds aflæggelse sagde det hand sam/m/e dag den omvundne Skade var skeed hørte at den sagskyldige og indstevnte Sogning Johannes Olsen sagde at Hans Soltvedt ey havde giort ham nogen Forfang eller givet ham Aarsag til den øvede Skade; hand veed og har disverre seed at Comparentens Fod er bleven been brudt og at hand endnu derudi er gandske Upasselig.

Fogden Reservered sig i fornødne tilfelde til næste ting at fremføre saavel Sieur Stephensen Fosses som fleeres Vidnes byrd samt til sam/m/e tiid med endelig Paastand at slutte Sagen til Doms og nu for de ude blevne paastoed Rættens forelæggelse.

Den beskadigede Hans Rasmusen Soltvedt anmelte det hand for ongefær 5 Ugers tiid siden har hos Aamund Knudsen Dyvig {bekom/m/et} til Afdrag paa sin ved Sagens Sluttning

indgivende Reigning for sin Skade og Nærings Spilde bekom/m/et den Sum/m/a 10 rdr, som bem/el/te Aamund Dyvig har været Cautionist for.

Eragtet

De{n} lovlig indstevnte men ey mødende Mænd af Sogns Fogderie nemlig Johannes Olsen Huus Mand under Gaarden Dyvig i Wiigs hoved Sogn, Michel Andersen huus Mand under Gaarden Lae i Havsloe Præstegield og Dyvanger Annex og Peder Olsen Aadnes fra Havsloe Præste gield og Aadnes Annex forelægges alle Lavdag til næst holdende Som/m/erting tilkom/m/ende Aar 1758 udi Sagen at svare, ligesom det udeblivende Vidne Sieur Stephensen Fosse til sam/m/e tiid under Lovens Fals Maal forelægges sit Vidnesbyrd i denne Sag at deponere.

Aflyst og udslettet Lars Haldorsen Klevedahls udgivne Pante Obligation til Peder Larsen Spilde i Hardanger paa Capital 35 rdr 3 mrk dat: 11 Aug: 1741 efter Creditorens Sønner Sieur og Iver Pedersens qvittence af 21 Maij 1756 og altsaa af Pantebogen udslettes fol: 211.

2. Publiceret Lars Hagtorsen Klevdahls udgivne Skiøde til Lars Andersen paa 1/2 Løb Smør 1 faar i Gaarden

1757: 177

Klevedahl dat: 7de Maij 1757 vid: fol:

3. Lars Andersen Klevedahls udgivne Vilkaars brev til Lars Hagtorsen Klevedahl om at give ham sit Ophold paa Klevedahl og at føde for ham 2de Kiør, og give ham 1 1/2 tønde Korn samt føde for 3 á 4 faar, dat: 7 Maij 1757.

Fogden Hr: Kam/m/eRaad Smith gav tilkiende det hand i Anledning af denne Rættes d/en 23 8ber 1755 afsagde Dom hvorved Ole Johannesen Tepstad nu boende paa Kaarsnesset blev dømt at bøde til Sognetz fattige 5 rdr og for Øhl sahl samt Processens bekostning 8 rdr tilsam/m/en 13 rdr haver Ved skriftlig Stevne Maal af 30 Sept: sistleeden til dette Ting ladet indkalde bem/el/te Ole Johannesen Kaarsnes tillige med hands Ejer H/err Cap: Borse begge Dom at lide til de forhen i dømte bøder og bekostningers betalning, og det i Andleedning af at Velbem/el/te H/err Cap: Borse til Lavtinget haver ladet indstevne bem/el/te forbesagde Dom fordie hand som Ejer ey var givet Lav dag, til den Ende producerede Fogden den paaberaabte Stevning med paateigning om dessens forkyndelse, samt de udi bem/el/te Stevning paaberaabte Underrettes Dom og Laugtings Afsigt. Og dernæst Vilde afvarte om nogen af de indstevnte møder.

Den indstevnte Ole Johannesen Kaarsnes mødte vedtagende lovlig Varsel

H/err Capitaine Borse blev 3de gange paaraabt men ey mødte,

Stevne Vidnerne Lars Storoxe og Børge Qvam/m/e fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maalet efter deres Paateignings Udviis

Den indstevnte Ole Johannesen Kaarsnes havde til sit Forsvar ey Videre at anføre, men i et og alt igientoeg sin ved Under Rætten d/en 23 8ber 1755 aflagde tilstaaelse at have af Hr: Capitaine Borse havt tilladelse at sælge de drickende Vahre som hand har den tiid tilstaaet og bekiendt og hvorfor hand til bøder og Omkostninger er bleven dømt, og blev efter den fremlagde Underrettes Dom hands tilstaaelse og da giorde forklaring atter oplæst som hand igientoeg og bekræftede i alt at forholde sig rigtig

Fogden tilspurte Ole Johannesen om hand i Mindelighed Vilde betale de forhen i dømte bøder og Omkostninger tillige med denne nu foraarsagede Nye Indstevnings bekostning, hvortil Ole Johannesen svarede ey at kunde formaae sam/m/e at betale.

Fogden forlangede Lavdags forelæggelse for Hr: Capitaine Borse til næste Ting.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende H/err Capitaine Borse forelægges Lav dag til næste Som/m/er ting først kom/m/ende Aar 1758, hvilcken Forelæggelse

1757: 177b

Citanten Hr: Kam/m/eRaad Smith i lovlig tiid haver at lade forkynde.

D/en 28de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt, og frem kom til Publication.

Johannes Johannesen Fosse, Paul Johansen Haatoft Grim Sellevold og Jens Fosses udgivne Skiøde til Elling Johansen Hilland paa 1/2 Løb Smør 1 1/2 Mæle Malt i Gaarden Fosse dat: 28 8ber 1757 vid: fol: 27

Fleere Sager efter Paaraab fremkom ikke

Fogden fremlagde de sædvanlige bielager til Attestation som lige som forrige Aar blev besvaret untagen at allene i Rylands og Nesses Silde vog noget er fisket og altsaa taxered til 1 mrk 2 s

Restancen for inde værende Skatter beløber 156 – 4 – 15 s

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1. Anders Olsen Hilland 2. Rasmus Monsen Fosse 3. Jens Monsen Fosse 4. Ole Baarsen Nore Lie 5. Anders Olsen Settre 6. Ole Erichsen Sellevold 7. Berge Herland og 8. Halver Larsen Nore Kaapperdahl.

Echanger Skibbreede

1757 d/en 21 Nov: blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Echanger Skibbreede paa Ting stædet Bernestangen i Overværelse af den af deres Excellence Hr: Stiftsbefalings Mand Von Cicignon under dato 14 Nov: sistleeden Constituerede Foged Hans Christian Astrup og de Rætten for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 128 findes tilførte,

Og blev efter at Rætten saaleedis Var satt ovenm/el/te Deres Excellences Constitution for den Constituerede Foged oplæst og publiceret

Dernæst publiceret

1. Forordning angaaende Forbud paa frem/m/ede Spille Kortz Indførsel til Norge samt deres Stempling med Videre dat: 13 Maij 1757.
2. Placat angaaende de forhen myntede og der efter til Elleve Mark nedsatte Courante Ducaters Indkaldelse dat: 4 Julij 1757
3. Forordning angaaende et Liv Rente Soccetet: (Societet:) dat: 17 Aug: 1757

De øvrige Ordres blev som for forrige Skibb: ligeleedis publiceret

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Dyrdahl d/en 26 Martij 1757 efter afg: Mons Olsen. vid: fol:
2. ditto paa Gaarden Myhr efter Malli Johannesdat: dat: 24 Martij 1757
3. ditto paa Gaarden Rom/m/ereim af 14 April 1757 efter afg: Baar Erichsen og Hustrue.

1757: 178

4. ditto paa Eiterdahl efter Brithe Simens datter dat: 2 Maij 1757
5. ditto paa Lie dat: 7 Junij efter afdøde Ingebor Simonsd:
6. ditto paa Esem d/en 18 Junij efter Rangele Børgesdatter.
7. H/err Postmæster David Brøchers bøxelsæddel til Niels Monsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør i Biørnevold dat: 4 april 1757 med Rev:
8. Mons/ieu/r Kierulfs paa biskop Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Ole Monsen paa 10 1/2 Mark Smør 1 K: Malt i Gaarden Wæland dat: 8 Julij 1757 med Rev:
9. Ingebor Knagenhielm S/a/l/ig/ Justitz Raad Krogs udgivne bøxel sæddel til Rasmus Jacobsen paa 18 Mark Smør 1/2 faar i Nore Ascheland dat: 1 Martij 1757 med Rev:
10. Værgerne for Mons Olsen Dyrdahls efterladte børn deres Skiøde til Mons Olsen som bliver de umyndiges Stivfader paa Gaarden Dyrdahl skyldende 1/4 Løb Smør 1/4 Tønde Malt dat: 21 Nov: 1757 vid: fol:

D/en 22 ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætte satt

Publiceret

Mons Monsen Yttre Eides og Niels Myhrs udgivne bøxelsæddel til Johannes Andersen paa 1/2 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Hielmaas dat: 21 Nov: 1757 med Rev:

2. Jaen Frøchens udgivne bøxelsæddel til Niels Ingebrictsen paa 1/2 p/un/d Smør i Gaarden Nygaard dat: 15 april 1757.

3. Niels Nielsen Øfre Hellands forpligt og Revers at udgive til sin Formand Ole Sieursen Øfre Helland og hands Hustrue Ingebor Iversdatter aarlig Vilkaar 1 tønde Korn foring til en Koe og 3 faar, samt tilsiun med dem at have i deres Alderdom, dog at de til Aaret selv forsiuner sig med Huusværelse paa deres egen bekostning dat: 22 Nov: 1757.

Derefter blev de ind stevnte Sager paaraabte.

Ole Neraas og Anders Røe fremstode for Rætten og til kiendegav det de med muntlig Stevnemaal til dette ting tiid og Stæd har ladet indstevne de 4re Aschelands Opsiddere nemlig Iver Aamund, Rasmus og Joen fordie deres børn og tienere indeværende Aars Som/m/er haver jaget og drevet deres fellis tilhørende Hors Øg i Uføre imellem de 2de field hvis aarsage sam/m/e hors Øg er død og hvorom til Vidne Citanterne har indkaldet Iver og Knud Røe, for derefter hos de indstevnte at erholde sin Skades Oprettning med foraarsagede Processes Omkostning

De indstevnte 4re Aschelands Opsiddere blev 3de gange paaraabt men ey mødte

De indstevnte 2de Vidner mødte vedtagende lovlig Varsel.

Stevne Vidnerne Ole og Anders Tufte fremstode og eedelig afhiemlede det de lovlig har indkaldet forbenevnte 4re Aschelands Opsiddere Iver Aamund Rasmus og Joen og det i deres Hustruers paahør og i enhvers boepæl.

1757: 178b

Citanterne fremstillede Rasmus Aschelands 2de Stivbørn navnlig Knud og Simen Johannesen den ælste gam/m/el 16 aar og den yngste 14 aar, som efter tilspørsel sagde det de tillige med 2de andre drenge nemlig Arne Larsen gl: 12 aar og Ole Iversen 11 aar bleve efter Iver og Aamund Aschelands befaling Viist bort i Marken for at drive af Aschelands UdMarck de der sam/m/e stæds da samlede Øger, og da de vilde drive bemelte Øger af Aschelands Marcken over fieldet kom der en Øg fast i en berg Kløve og blev fast hængende,

hvorefter da de smaae drenge saae det bleve de bange og ey turde siige det til nogen af Aschelands Opsiddere men sam/m/e dølgede indtil 8te dage derefter da Anders Røe kom og spurte efter Øgen, da den lille dreng Ole Iversen gick med og Viiste hvor Øgen laae i Berg Kløften død.

Vidnet Iver Nielsen Røe fremstoed og eedelig forklarede det hand dette Aars Som/m/er nær under Korn Skaaren gick efter Citanternes forlangende hen at see deres døde Øg, som laae i en berg Kløft paa Aschelands LeyeMaal, hvorfra den ey uden Hielp kunde kom/m/et fra, og var sam/m/e Øg røe brun af farve og 1 aar gammel

2det Vidne Knud Røe fremstoed og eedelig forklarede i alt eenstem/m/ig som nestforrige Vidne uden ringeste forandring.

Eragtet

De lovlig indstevnte og ey mødende Iver, Aamund, Rasmus og Joen Ascheland forelægges Lavdag til næste ting først kom/m/ende Aar 1758.

Hans Adolf Toftgaard til kiendegav det hand som FuldMægtig udi sin afdøde Principal Hr: Kam/m/eRaad og Foged Smithes Sterboe holdt fornøden til Reegenskabetz belæg at Continuere med Examinationen over de udi Echanger Skibbreede befunde Aftags Gaarder og til dessens indvarslede Opsiddere at giøre sam/m/e qvestioner om hvad de saaer, avler, og fremføder af Creatuurer samt hvad Videre Herlighed der ved en hver Gaard findes, ligesom hand til den Ende frem stillede

1. Gaarden Moes Opsiddere, Aschild, Knud Jacob og Peder, som alle sagde at bruge lige meeget i Gaarden Moe som er Hossanger Præste boel beneficeret nemlig efter Aftaget 19 1/2 Mark Smør i Skatteskyld

\Aschild/ kand saae ligesom aarene er 2 Tønder avle 12 tønder, føde 3 Kiør og 1 hæst hvortil hand uden Gierds maae samle sit foer, men de 3de øvrige saaer vel lige meeget men formedelst disse har slettere (dårligere)

1757: 179

Agre ikkun kand avle 6 á 7 tønder havre Korn.

2do fremstoed de 4 Opsiddere paa Otterstad nemlig Niels og Anders der bruger 23 Mark i Skatteskyld, Mons og Johannes bruger hver 22 Mark, de første saaer hver 1 1/2 tønde, avler 7 á 8 tønder føder 4 Nød og 1 hæst, ligesom og de 2de siste Opsiddere declarerede at i gode Aaringer var deres Avling og foring den sam/m/e.

3tio fremstoed de 5 Opsiddere paa Farrestvedt som Hossanger Præsteboel er beneficeret, nemlig Knud Aschildsen og Knud Olsen som bruger hver 22 1/2 Mark Smør i Skatteskyld saaer henimod 3 tønder avler 11 tønder føder 4 Nød og 1 hæst Ole, Knud og Niels bruger hver 15 Mark Smør, saaer 1 1/2 tønde afler 6 á 7 tønder, føder 3 Nød og 1 hæst

Den 4de Gaard Steenslands 3de Opsiddere som er formedelst Iis og lange Veye hindrede at hidkom/m/e mødte ikke

Den til stæde værende Almue og Laug Rætt svarede efter tilspørsel at de 3de Mødende Gaarders Opsidderes forklaring forholder sig efter deres formeening rigtig, og at Ved deres Gaarder som alle til fields er liggende ingen Herlighed findes uden noget brende veeds Skov.

Fogdens fuldMægtig forlanget det passerede beskreven som i den Constituerede Foged Hans Christian Astrups Overværelse Ved examinationen blev bevilget.

D/en 23de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt

Og da fleere Sager ikke efter paaraab fremkom for Rætten, fremlagde den Constituerede Foged til attestation de sædvanlige bielager til Reegenskabet, som i alt lige som forrige Aar

blev besvaret, untagen at ey noget er mahlet paa Børsvigs Qvern dette Aar, til det andet Tings Vidne angaaende de Beneficerede Skove blev svaret at der allene udi Gaarden Søre Qvinge og Rom/m/ereims Skove vel kunde findes nogle faae tylter Saug tøm/m/er, men i Mangel af Sauger, ansees det ikke at kunde blive til deres Maj/este/ts høye Intresses befordring at sam/m/e bleve feldede, men maste træer og store bielker findes aldeelis ikke
Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 110 rdr 5 mrk 1 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1758 opnevnes 1. Erich Hope 2. Knud Bertelsen Nore Qvinge 3. Ole Andersen Søre Qvinge 4. Ole Søre Qvinge 5. Lars Andersen Eisnes 6. Aamund Olsen Wassel 7. Lars Andersen Esem og 8. Mons Monsen Yttre Eide.

Hossanger Skibbreede

1757 d/en 24 Nov: blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt med Hossanger Skibbreedes Almue paa Ting stædet Bernestangen i Overværelse af den Constituerede Foged Astrup og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 128 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Kongl/ig Forordning og Ordres oplæste som ved nest forrige Echanger Skibbreede.

1757: 179b

Dernæst publiceret følgende Documenter

1. Skiftebrev forrettet d/en 22 Martij 1757 efter afg: Johannes Søre Byseim
2. ditto dat: d/en 23 Martij an: ej: efter Agotthe Monsdatter Miøs
3. ditto af 24 Martij efter Kari Haldorsdatter Kleveland
4. ditto af 1 Junij efter afg: Brithe Nielsdatter Haaland
5. ditto af 18 Junij efter Rangele Børgesdatter Esem.
6. Jaen Frøchens udgivne Skiøde til Anders Aamundsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Medhuus eller Møes {i} Hossanger Kierke tilhørende dat: 31 Martij 1757 vid: fol:

D/en 25de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt
Hvor efter den Kongl/ig Forordning angaaende et Extra Paabud udi Norge dat: 31 8ber 1757 blev publiceret.

Dernæst publiceret følgende Documenter

1. Torchild Monsen Øfstues Ole Kleveland og Ole Nielsen Helles bøxelsæddel til Ole Jacobsen paa 1/2 Løb Smør 2 Mæler Malt i Gaarden Hole dat: 24 Nov: 1757 med Rev:
2. Torchild Monsen Øfstues bøxelsæddel til Christen Nielsen Aaseim paa 1 pd: Smør 18 Kander Malt i Aaseim dat: 24 Nov: 1757 med rev:
3. Aflyst Anders Monsen Herlands udgivne Pante Obligation dat: 13 Junij 1752 paa Capital 30 rdr sam/m/e som indfriet og betalt bliver af Pantebogen udslettet vid: fol: 461
4. Haaver Olsen Haalands udgivne Skiøde til Sønnen Ole Haaversen paa 9 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Haaland dat: 24 Nov: 1757 vid: fol: 30.
5. Anders Johan/n/esen Hannestvedt Ole Aamundsen Grønaas og Johannes Andersen Noraas deres Skiøde til Aschild Olsen Tvedten paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Tvedten dat: 24 Nov: 1757 vid: fol: 30

6. Weemund Monsen Herlands Odels og pænge Mangels Lysning til 7 13/15 Mark Smør 7 13/15 K: Malt i Gaarden Herland som Corporal Aschild Aschildsen bruger og beboer dat: 24 Nov: 1757 vid: fol: 30

Opsidderne paa Gaarden Tvedt og Aaseim forlangede at det inden Rætten maatte alle og en hver foreholdes og advares det de fra deres Gaarders underliggende og tilhørende UdMarck saavidt omkring boende Gaarders Ejere \ikke/ har anpart udi, for eftertiiden afholder i sam/m/e Leyer Maal enten at henføre deres Faar eller Øger for der udi at beite eller Græsse, saa fremt de vil undgaae at deres Creatuure skal Vorde indsatte til Løsning

1757: 180

samt undgaae den Straff Loven Dicterer for de som af frem/m/ed Ejendom benøtter sig uden Ejer Mændenes Minde og tilladelse.

Den Constituerede Foged i Anledning af de fremsatte Qvestioner for de i forrige Skibbreeder befindende Aftags Gaarders beboere og Opsiddere, forlangede ligeleedis at de udi dette Skibbreede Hossanger forefundne Gaarders Leylændinger maatte examineres om deres Gaarders Afling, Foring og Herlighed.

Og fremstoed Opsidderen \Johan/n/es Knudsen/ paa Gaarden Egemoe der efter det passerede Aftag bruger 1/2 Løb Smørs Skatte skyld, der forklarede at som hands Gaard er meget sandig og jevnlig overløber med ElveVand der med bringer en stor deel sand, maae hand saae 2 1/2 Tønde havre og ey i gode Aaringer kand afle meer end 6 á 7 tønder, men mindre i slette *i aaringer kand føde 5 Nød og 1 hæst og et *Kyllav (Kyrlag) eller 6 støcker faar, hvortil inden og uden Gierds Foring faaer at samles, Gaaren er meget høyt til fields liggende og har ey uden brende veeds Skov og en ringe deel til Huusernes vedlige holdelse.

Der efter fremstode Ejerne og beboerne af Gaarden Møxter, nemlig Knud Nielsen, Ole Erichsen, og Magne Andersen der bruger lige stor Jordepart nemlig en hver 1 p/un/d 5 Mark Smør, som forklarede hver at saae 2 1/2 tønde havre, avle 7 á 8 tønder i bæste Aaringer kand føde 4 Nød og 1 hæst dog ikke uden Tilhielp af at skave og bierge af Skoven til Creatuurernes Underholdning og paa saadan Maade kand holde nogle faaer; hver 4 á 6 støcker, Ved Gaarden findes brende veed og noget smaatt tilfang til Gaardens vedligeholdelse, ellers beklagede Comparenterne sig at Elven Gievnlig udtager af deres Jord og giør deres Søe Vey nesten ubrugelig.

Publiceret

Ole Nielsen Biørges udgivne Skiøde til Ole Nielsen Toschedal paa 4 1/2 Mark Smør 1 1/2 Kande Malt i Gaarden Toschedal dat: 25 Nov: 1757 vid: fol: 30 og 31

Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten.

Dernæst examineret om der noget i Sandahls Laxe Vog er fisket hvoraf skattes kand, hvortil blev svaret at der meget lidt er fisket, og altsaa ey kand taale at skattes af, Fotlands Qvern svarer 2 mrk som forrige Aar. i det øvrige Var alle de frem lagde documenter til Reegenskabetz bielæg Conform med forrige Aars fremlagde og paa lige Maade besvaret som ved Sartor Skibb:

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 54 rdr: 3 mrk 12 s:

1757: 180b

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar *1757 (1758) opnevnes 1. Johannes Hansen Indre Bernes, 2. Ole Nielsen Hannestvedt 3. Sieur Westre Kleppe 4. Johannes Adschildsen Herland 5. Johannes Helgesen Wahre 6. Ingebrict Yttre Bernes 7. Ole Hoshofde og 8. Adschild Haldorsen Yttre-Bernes.

Arne Skibbreede

1757 d/en 28 Nov: blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse Satt med Arne Skibbreedes Almue paa Ting stædet Nedre Mielde i Overværelse af den Constituerede Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 132 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Kongl/ig Ordres og Forordninger oplæste som ved nestforrige Hossanger Skibbreede

Publiceret følgende documenter

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Tuft d/en 14 April 1757 efter afg: Stephen Jensen vid: 31
2. ditto paa Gaarden Horvig d/en 14 April efter afg: Mons Olsen vid: 31
3. Apollone Dahls S/a/l/ig/ Niels Knudsens udgivne Pante Obligation til Gert Christiansen Storm paa Capital 44 rdr: dat: 12 Maij 1757. vid: fol: 32
4. Berthe Simensdatters udgivne Skiøde til Anders Andersen Eije paa et Huus staaende i Sandvigen dat: 24 Sept: 1757 vid: fol: 31.
5. Marcus Monsen Borge og Michel Olsen Yttre Hamre deres udgivne Skiøde til Niels Johannesen Arnetvedt paa 1/2 Løb Smør 2 Mæler Malt i Gaarden Arnetvedt dat: 28 Nov: 1757 vid: fol:
6. Michel Olsen Yttre Hamres udgivne Odels skiøde til Niels Johannesen Arnetvedt paa 1/2 Løb Smør 2 Mæler Malt i Arnetvedt dat: 28 Nov: 1757.
7. Anne Helene S/a/l/ig/ Lems udgivne bøxelsæddel til Sieur Olsen Holdus paa 1/2 Løb Smør 1/2 faar 1/2 Mæle Malt i Gaarden Sættre. dat: 5 April 1757.

Den Constituerede Foged forlanget at de udi Arne Skibbreede befindende Aftags Gaarders Opsiddere maatte lige som ved de forrige Skibbreeder skeed er qvestioneres om hvad de for nerværende tiid paa deres brugende Jordeparter kand saae høste og føde.

Og mødte efter tilvarsling de 9de Leylændinger paa Gaarden Dahle, nemlig Ingebrict Knudsen Iver Knudsen Lars Olsen og Johannes Johannesen som bruger nesten lige brug 1 p/un/d 13 Mark Skatte skyld, saaer hver 2 1/2 Tønde Havre Korn,

avler 8 á 9 tønder i gode Aar, føder 5 Nød og 1 øg samt 6 á 8 faar og Gieder, Niels Knudsen og Torbiørn Olsen bruger hver 1 p/un/d 5 Mark i Skatteskyld, saaer 2 tønder, avler 6 á 7 Tønder føder 4 Nød og 1 øg, samt af Gieder og faar 6 á 8 støcker, Hans Monsen, Niels Olsen og Michel Jonsen bruger hver 16 á 17 Mark Skatteskyld, forklarede at saae 1 1/4 tønde havre, avler 4 á 5 tønder, føder 3 Nød 4 á 6 faar eller Gieder, Med denne Gaard findes brendefang til fornødenhed, og undertiiden kand faaes af Elven naar Aaringerne er gode lidt Lax til deeling imellem samtlige Ejere, forklarede ligeleedis at have siden de passerede Aftage faaet af deres Jorde Ejere godtgiort Landskylden som og ved deres anviiste Landskylds bøger blev beviist, samtlige Opsiddere forestillede at deres Veyer til UdMarcken og aarlig forderves af

den store nedkom/m/ende Elv der og for aarsager (foraarsager) at endeel steen og sand nedkom/m/er over deres bøe Marck.

Derefter fremstoed de 3de Opsiddere af Gaarden Sædahlen nemlig Erich Nielsen, Thomas Nielsen og Niels Nielsen som hver bruger 19 1/4 Mark Sm: som efter tilspørsel svarede at saae ligesom Aarene er til 1 á 2 tønder, avler 6 á 7 tønder, føder 5 Nød, 1 Øg, 6 støcker faar og Gieder, har brendefang til fornødenhed, i øvrigt er 1 1/2 fierding Vey fra Søen liggende, og i høyt Vandløb har jevnlig skade af Elven, forklarede af sine Jord Ejere at nyde det ringe Aftag gotgiort i sin Landskyld.

Efter Rættens tilspørsel til den til stædeværende Almue om Comparenternes forestillelse forholdt sig rigtig svaret endeel at det med Gaardernes Herlighed forholdt sig rigtig som anmeldet var saavidt det dem var bekiendt.

Publiceret

Ole Olsen Steens udgivne Skiøde til Niels Svendsen paa et Huus staaende i Sandvigen dat: 16 Nov: 1757. vid: fol:

2. Niels Svendsens Pante Obligation til Ole Olsen Steen paa Capital 49 rdr: dat: 16 Nov: 1757

3. Karen Friman S/a/l/ig/ Garmans udgivne bøxelsæddel til Peder Rasmusen paa 1 huuse Grund i Store Sandvigen dat: 6 Maij 1756.

D/en 29 Nov: blev Rætten til Sagetings holdelse satt med sam/m/e Laug Rætt.

Publiceret

Ole Olsen Fosmarchens udgivne bøxelsæddel til Johannes Nielsen paa 1 p/un/d 18 Mark Smør i Gaarden Fosmarchen dat: 28 Nov: 1757 med Rev: ej dat:

1757: 181b

2. Johannes Halsteensen Rødlands bøxelsæddel til Thore Olsen paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Echaas dat: 29 Nov: 1757 med Rev:

3. Tormo Larsen Indre Arnes Skiøde til Aamund Andersen Indre Arne og Anders Knudsen paa Anparter i endeel Huuser paa Indre Arnes Grund staaende dat: 28 Nov: 1757 vid: fol: 32

4. Iver Aaseim paa sin Myntlings Marthe Lars Datters Veigne Odels og pænge Mangels Lysning til 1/2 Løb Smør 1/2 Huud i Gaarden Indre Arne som nu bruges af Aamund Andersen dat: 28 Nov: 1757. vid: fol: 32.

5. Sorenskriver Garmans udgivne Skiøde til Ole Nielsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Hane dat: 29 Nov: 1757 vid: fol: 33.

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Abraham Marcusen af Sandvigen fremstoed og fremlagde en under dato 14 Nov: sist leeden skriftlig forfattet Stevning Contra Simon Aamunsen for Sagen Stevne Maalet inde holder ligesom under sam/m/e Sag indstevnt Anne Hansdatter Zidsele Hansdatter, Hans Pedersen og Birthe Nielsdatter til Vidner i bem/el/te Sag.

Den indstevnte Simon Aamundsen tillige med de 2de Vidner Anne og Zidsele Hansdatter blev 3de gange paaraabt men ey mødte

Stevne Vidnerne Tosten Einersen og Johannes Jacobsen blev frem kalte og eedelig afhiemlede Stevne Maaletz forkyndelse efter paateigningens Udviis som og for de ude blevne Vidner Anne Hansdatter og Zidsele Hansdatter som er Hans Susemilds Hustrue.

Citanten fremlagde den i Stevningen paaberaabte beskickelse for den indstevnte under dato 16 Maij sistleeden udferdiget med beskickelses Vidnerne Ole Johannesen Heyen og Tosten Einersen[s] Paateigning om det indhæntede Giensvar.

Citanten forlanget de 2de Mødende Vidner afhørte, hvorpaa Eeden af Lov bogen blev dem fore læst og behørig formaning givne at udsiige deres Sandhed.

Hvorpaa det første Vidne Hans Pedersen boende i Sandvigen fremstoed og efter aflagd Eed forklarede til SpørsMaal følgende.

1757: 182

At Vidnet efter bæste Erindring ey veed rettere end der for en 12 aars tiid siden blev forfattet en Contract imellem Marcus Marcusen og Simon Aamunsen angaaende en Pladtz og Grund i Sandvigen og dens paastaaende Huuse, som skeede i Simon Aamundsens fra værelse der var ude paa en Reyse til Øster Søen sam/m/e Aar som Procurator Barth skriftlig forfattede, hvis Indhold efter Vidnetz Erindring skulle Være at naar Marcus Marcusen[s] Sønn nu mødende Abraham Marcusen blev 18 aar skulle hand tiltræde Pladtzen samt Huuserne som skulle blive staaende og forbedres af Simon Aamundsen der af Abraham Marcusen skulle betales hvis forbedring derpaa fandtes, bem/el/te Contract veed Vidnet ikke om sam/m/e paa Stemplet Papier var skreven eller ikke, men vel at Sæbiørn Ellingsen og Jacob Jacobsen som begge ere døde underskrev sam/m/e Papier eller Contract tillige med Vidnet selv som med Barthes paaholdende Haand teignet med pennen sit Navn derunder dog declarerede Vidnet selv hvercken at kunde læse eller skrive. Videre havde Citanten dette Vidne ey at tilspørge

Vidnet Birthe Nielsdatter som er Joen Ovesens Hustrue og Citantens StivModer efter aflagd Eed forklarede det hun kunde erindre at for 12 Aar siden da hun var forlovet med Marcus Marcusen som hun siden bekom til Egte, forfattet Procurator Barth et skrift eller Contract som Vidnet ey veed enten det var paa Stemplet eller slett Papier imellem hændes Mand Marcus Marcusens Veigne paa den eene og Jacob Jacobsen paa den anden Siide som tillige med Hans Pedersen modtoeg Pladtzen paa Simon Aamundsens Veigne som selv var fraværende og ude paa Reysen, hvis Indhold skulle være at Abraham Marcusen skulle tiltræde Pladtzen og Huuserne naar hand blev 18 aar og betale den forbeedring derpaa var skeed, dog Veed Vidnet at Simon Aamundsen har betalt de omvundne Huuser til Claus biskop som er Abraham Marcusens Formynder. Videre havde Citanten dette Vidne ey at tilspørge men forlanget forelæggelse for de udeblevne

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Simon Aamundsen, tillige med de udeblevne Vidner Anne og Zidsele Hansdatter forelægges Lavdag til næst holdende Som/m/er ting og de benevnte Vidner under Lovens Fals Maal

1757: 182b

hvilcken forelæggelse i lovlig tiid af Citanten besørges at blive forkyndt.

Værgen Ole Olsen Fosmarchens Odels og Pænge Mangels Lysning paa sin Myndtling Mons Johannesens Veigne til 1/2 Løb Smør 6 Kander Malt 1/2 huud i Gaarden Garnes som Corporal Knud Iversen eyer og beboer dat: 29 Nov: 1757 vid: fol: 32

2. Lars Olsen Indre Horvig som Værge for Jens Larsen og Michel Olsen Hiortelands udgivne Skiøde til Johan/n/es Thomesen Tuft paa 9 Mark Smør i Gaarden Hylche dat: 29 Nov: 1757

3. Mons Andersen Hitland og Clemet Hauchaas Værge for Niels Aamundsens børn deres Skiøde til Myntlingernes Fader Niels Aamundsen paa 18 Mark Smør 4 1/2 Kande Malt i Gaarden Bircheland dat: 29 Nov: 1757 vid: fol:

4. Ole Hansen Qvamme og Mons Olsen Søre Toppes som Værger for Clemet Olsen Hauchaases børn deres Skiøde til børnenes Fader Clemet Olsen Hauchaas paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 6 Kander Malt i Hauchaas dat: 29 Nov: 1757 vid: fol:

Besse Nielsen Tuenestvedt fremstoed for Rætten og til kiendegav det hand med muntlig Stevne Maal til dette Ting tiid og Stæd har ladet indkalde Lars Bessesen Indre Arne for skyldige laandte Pænge 6 rdr 4 mrk, hvorpaa hand efter Stevne Maaletz forkyndelse har betalt Citanten 3 rdr 2 mrk 2 s: bliver altsaa for det manglende 3 rdr 1 mrk 14 s: som Citanten paastaar Dom over den indstevnte at udreede med forvolte Processes Omkostning.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men ey mødte

Stevne Vidnerne Aad Iversen Indre Arne og Johannes Michelsen Seim fremstode og eedelig afhiemlede det de med lovlig 14 dags Varsel har indstevnt Lars Bessesen Indre Arne for pligtige Pænge til Citanten 6 rdr 4 mrk at møde her til tinge dom at lide til sam/m/e pænges betalning med Processens Omkostning og i hands eget paahør og for hands boepel forkyndt bem/el/te Stevning

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Lars Bessesen Indre Arne forelægges Lavdag til næst holdende Som/m/erting tilkom/m/ende Aar 1758

1757: 183

Fleere Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten.

Den Constituerede Foged fremlagde de sædvanlige bielager til Reegenskabetz belæg som uden ringeste forandring lige som paa forrige Aars Høste ting blev besvaret untagen at der i Tellevigs LaxeVog intet var fisket hvor af taales kunde at skattes

Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 68 rdr 10 s

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1758 opnevnes 1. Jacob Monsen Olsnes 2. Thomas Olsen Sandvig 3. Ole Michelsen Langhelle 4. Mons Nielsen ibidem 5. Johannes Monsen Blindem 6. Ole Nielsen ibidem 7. Rasmus Nielsen Myhrdahl og 8. Jens Olsen Hauchedahl.

Mielde Skibb:

1757 d/en 1 Decbr: blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Mielde Skibbreedes Almue paa Ting stædet Nedre Mielde i Overværelse af den Constituerede Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 129 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og Ordres oplæste som ved nestforrige Skibbreede.

Dernæst publiceret følgende

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Grove efter afdøde Aamun Rasmusen dat: 29 Decbr: 1756. vid: fol:

2. ditto paa Gaarden Rongved d/en 2 Junij 1757 efter Anne Johan/n/esd:
3. ditto paa Gaarden Prestue d/en 2 Junij an: ej: efter Marthe Ellevs datter. vid: fol:
4. ditto paa Gaarden Mæhle d/en 22 Aug: 1757 efter Ole Johan/n/esen
5. ditto paa Gaarden Gierstad d/en 7 Nov: 1757 efter Gulach Johannesen vid: fol:
6. Apollone S/a/l/ig/ H/err Otthe Edvarsens fredlysning om sin Gaards og tilhørende Gaarders Herlighed fra uvedkom/m/ende at see præcavered dat: 18 Maij 1757 vid: fol:
7. ditto hændes bøxelsæddel paa en Nøstgrund paa Wallestrand til Erich Haue Halsten Hansdahl Iver ibid: Joh: Smaaland Lars Bircheland dat: 29 Nov: 1757
8. ditto hændes bøxelsæddel paa en Nøstegrund til Baste Andersen Nore Wallestrand og Johannes Elvig beroende paa Wallestrand dat: 29 Nov: 1757.

D/en 2den Decbr: blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret
Johannes Nielsen Søre Aschelands med fleere Værger og Creditorers udgivne Skiøde til Johannes Tostensen Waatle i alt med Kiøberens Anpart 2 p/un/d 6 Mark Smør 1 Mæle Malt dat: 1 Decbr: 1757 vid: 36
2. Ole Olsen Søre Solbergs Revers at yde til sin broder Michel Olsen 1 tønde Korn i Vilkaar aarlig dat: 1 Decbr: 1757.
3. Johannes Tostensen Waatles Grunde sæddel til Johannes Sundland og Stephen Rivenes paa et Qverne huus Grund paa Waatle dat: 1 Decbr: 1757

Sager efter paaraab frem kom ey for Rætten

Den Constituerede Foged fremlagde til Attestation de sædvanlige bielager som alle ligesom forrige Aar og Ved næste ting blev besvaret.

1757: 183b

Restancen for inde værende Aars Skatter *belover 49 rdr 5 mrk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1758 opnevnes 1. Johannes Tostensen Watle, 2. Johan/n/es Michelsen ibidem 3. Ole Johannesen Sundland 4. Mons Stephensen Hundhammer 5. Johannes Simensen Reystad 6. Iver Aschildsen Løftaas 7. Johannes Eliasen Meehle og 8. Erich Andersen Haue.

Besigtelses Forrettning

1757 d/en 5 Decbr: indfandt jeg mig i følge Kierke Ejeren for Haugs Præstegields Kiercker Mons/ieu/r Johan Frøchens skriftlige Reqvisition og Forlangende at holde en lovlig Siuns og besigtelses Forrettning over den til sam/m/e Præstegield anskaffede og i stand satte Deigne bolig bestaaende paa Aaseims under liggende og tilhørende Grund i Mielde Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie, hvor da til bem/el/te besigtelses og taxations Forrettnings holdelse den Constituerede Foged Sing/neu/r Hans Christian Astrup ved tillagde Ordre til Skibbreedes Lehns Mand Johannes Ascheland har opnevnt følgende mødende Laug Rættes Mænd: Ole Nore Ascheland Helje Watle, Brynild Mitmielde Niels Mitmielde Mons Ejnersen og Mons Knudsen Øfstemielde, hvilcken Opnevnelse saaleedis er lydende.

Den pro tempore beskickede Deign og Klocker Jens Ibsen mødte efter Tilvarsling og anviiste et hvert Værelse udi Deigne boligen til besigtelse, hvor efter Forrettningen blev Continuered som følger.

1mo blev bygningen udvændig eftermaalet som i længde befandtes at være 12 3/4 og i bredde 10 3/4 Alen, som alt befandtes at Være med nyt bortag paa Nordre Syndre og Østre Siide forsiunet og med tiere forsynet til Conservation, lige som og dertil Vare nye Luger med Hengsler og Kroger alle i forsvarlig Stand, paa Østre og Vestre Siide Var og 2de saa kaldede Stuber hvortil 2de dør som endnu manglede blev taxered at koste i alt 2 rdr.

1757: 184

hvad bortaget paa Vestre Siide angaaer da som sam/m/e staar under Veiret er dertil brugt forhen brugte bord som til bordklædning er omarbeydet tillige med der hos staaende Hønse Huus, hvad taget angaaer da fantes sam/m/e at være dette Aar med torv og Næver tægt og med Veer Læs torvald og Kroger samt Vinskeeder i alt Lov forsvarlig forsiunet. Hvad boeligens indvendige Værelser angaar da befandtes paa Søndre Siide 1mo 1 stor stue med 1 fak Vinduer paa Østre og 2de Enkelte Vinduer paa Østre alle med nye Ram/m/er og Poster samt beslag og Vindue Kroger, nyt Loft og Gulv, samt en derudi god og forsvarlig bielægger Ovn, samt 2de med sine Klincker og hængsler Dørre og Poster

2do et ved sam/m/e Værelse staaende daglig stue med 2de fack Vinduer, lige leedis med nyt Loft og Gulv samt nye bielægger Ovn udi, samt Dør og hængsler alt i forsvarlig Stand

3tio Kiøckenet uden for er med steen Gulv lagt og derudi Skorsteenen i forsvarlig Stand, samt det derudi befindende Skorsteens Jern, med behøvende hyller og Recker

4to Et lidet der ved befindende SpisKam/m/er med træegulv udi, hvorved ey manglede Videre end en Dør som uden hængsler og Laas blev taxered til 4 M/ark samt fornødne lister

Paa Loftet hvortil opgaaes igien/n/em en \i Gangen/ trappe befandtes et nyt med høvlede bord afdeelt Klæde Kam/m/er, hvorudi er 2de smaae Vinduer alt i forsvarlig Stand med Dør Laas og hængsler

Under bygningen Var en muuret Kielder med forsvarlig Dør og Laas for.

Den øvrige mangel deels paa ruder over all bygningen, som og at i stand sette Loftet over Kiøkenet og en dørgerickt over Kiøcken dørren samt en manglende List i daglig Stuen og en Luge til Klæde Kam/m/eret med et par hængsler og dom/m/er blev saaleedis taxeret for 8te store og 5 smaae ruder 2 mrk 10 s: 2 tylter bord til Kiøcken Loftet og en Luge á 2 mrk 4 s: er 4 mrk 8 s: et par Luge hængsler 1 mrk 8 s: 100 spiger 1 mrk 8 s: Arbeyds Lønn til alt at i stand sætte 1 rdr 1 mrk 8 til sam/m/en med de forhen 3de taxerede Dørre 2 rdr 4 mrk beløber i alt 5 rdr 3 mrk 10 s:

I det øvrige declarerede Klockeren Jens Ibsen at naar ham den taxerede Aaboed bliver af Kierke Ejeren gotgiort og det manglende i stand satt har hand ey Videre at erindre

1757: 184b

det jo Kierke Ejerens anskaffede Deigneboelig i alt findes Lov forsvarlig, og ey videre har derpaa at pretendere untagen at hand formoder Kierke Ejerens Artighed bliver saa stor at hand til foraaret lader ham faae engang end nu tiere til bygningens desto bedre Conservation.

De tilstæde værende Laug Rættes og besigtelses Mænds skiøn Var ligeleedis i alt ligesom beskrevet er om Deigne boeligens Aabodsføre Stand baade indvendig og udvendig naar den ringe forhen beskrevne Reparation bliver tillagt.

Thi bliver denne forrettning sluttet og dens bekostning bereignet.

Stemplet Papier til Forrettningen 1 mrk 8 s: Sorenskriverens Sallarium for en dags Forrettning 3 rdr: Actens beskrivelse 3 mrk 12 den Constituerede Foged for Opnevnelse til Laug Retten 2 mrk Lehns Manden for tilsiigelsen og at møde med Laug Retten 2 mrk de Sex Laug Rættes Mænd á 1 mrk til sam/m/en 5 rdr 3 mrk 4 s: som Reqvirenten af denne Forrettning haver at udbetale.

1757
- - - - - - - - - -
1758

(1758: 184b)

Aastæds Sag!

1758 d/en 13de April indfandt jeg mig paa Gaarden Tostensvig efter foregaaende beram/m/else Udi Sagen fra d/en 28 Julij sistleeden udsatt til denne Tegtedag indstevnt af Lars Monsen Tostensvig Contra Mons Olsen Tostensvig, hvor da efter Mons Olsen Tostensvigs Reqvisition af 16 Martij sistleeden er af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bilsøe under paafølgende 17de ejusdem opnevnt til Rættens betiening følgende Laug Rættes Mænd 1. {Gudmund} Gunder Jonasen Tosche, 2. Halvor Olsen Tosche, Ole Halversen Frechau og Johannes Halversen Frechau, af de øvrige opnevnte Laug Mænd sagde Lehns Manden Baste Tvedten at ingen kunde til siiges da Mons Dahle var beslegtet da Anders Olsen ey har Været Laug Rættes Mand Hans Gundersen er sænge liggende, og Jacob Olsen Alveim er Lodtz og ey været Laug Rættes Mand thi haver hand i deres Stæd tilsagt 5. Anders Hansen Hopland 6. Niels Iversen ibidem 7. Anders Johannesen Rong og 8. Elling Erichsen Tosche som alle mødte og Var nerværende, hvorefter Rætten blev satt og oplæst ovenmelte Reqvisition og Fogdens

1758: 185

Paateigning saa lydende

Hvorda for Rætten fremstoed Procurator Reutz paa Contra Citanten Mons Olsens Veigne og i Rette lagde hands udstyrede Continuations Contra Stevning paa Odels Løsning til de omtvistede 10 Mark fisk her i Gaarden følgelig Rættens seeniste Kiendelse af dato 17 Decbr: sistleeden med Comparentens Videre Paateigning under 16 Martij sistavigt med til kiende givelse at der skeede muntlig Reqvisition ved en bilette til H/err Fogden Bilsøe om Laug Rættes Opnevnelse teignet paa sam/m/e Stevning i stæden for skriftlig Reqvisition som altsaa haabes være lige meeget da det nu med de til stæde værende Laug Rættes Mænd har sin Rigtighed i henseende til det Complette Tall, hvorefter Comparenten Vilde fornem/m/e om den indstevnte møder eller om Afhiemling skal skee.

Den ind stevnte Lars Monsen Tostensvig mødte Vedtagende lovlig Varsel og Stevnings forkyndelse til denne Tægte dag saavel for sig som sin Hustrue Inger Nielsdatter og fremlagde et under 12 april sistleeden skriftlig af hands Procurator Johan Simon Cramer paa hands Veigne forfattet Indlæg saa lydende.

Procurator Reutz for Contra Citanten gav et skriftlig Indlæg hvorefter hand paatrængede Dom udi denne Sag og ellers holdt sig til Rættens ergangne Kiendelse med kraftigste protest imod Hoved Citantens Paastand om at faae 2de Sager i stæden for een, som Comparenten ansaae ligesaa absurd som Lov stridig da Sagen efter begge Parters Stevne Maale hænger i hin anden som i en Kiede og efter Comparentens uforbegribelige Meening ligesaalidet kand

og bør skilles ad /: som /: lignes Viis Mand og Kone :/ og for det øvrige agtede Comparenten unødig at opholde Rætten og sig med Vidløftig besvarelse til de mange haande Contra Citanten nergaaende beskyldninger som Indlægget er kryddet med, indstillede til Rætten at Sagen denne sinde uden Videre Udsættelse maatte blive paadømt, thi foruden at denne Odels Sag formeentlig ikke med Lov bør udsættes til ordinair Ting saa har og Hoved Citanten havt Tiid nock til at stevne Contra imod Contra Citantens Løsning fra den Tiid stevningen før Juul blev ham forkyndt i fald hand der til havde havt nogen lovmæssig Adgang som aldeelis ikke sees og altsaa endnu som før paatrengede Comparenten Dom næst endnu tilsist at anviise Løsnings Pængene in Contant følgelig Loven, samt benægtede alt hvad Hoved Citanten udi det indkomne <uden> beviis kand have foregivet og saaleedis kraftigst protesterede imod all Ud sættelse.

1758: 185b

Lars Monsen Refererede sig til sit fremlagde Indlæg og havde ey videre at forestille denne sinde.

Eragtet.

Da Hoved Citanten under frem lagt Indlæg har forlanget, at den Sag hand mod sin Stiv Sønn Mons Olsen har anlagt for den Omgang hand har brugt ved at under ligge sin Moders tilhørende Jorde part af 10 Mark fiskes Leye under sit brug af lige skyld, maatte blive Separered fra den af Contra Citanten anlagde Odels Sag, da finder Rætten saavel i betragtning af disse 2de paastevnte Sager, som seeniste Gang blev givet Anstand udi, ey kand nu blive paadømt i henseende Hoved Citanten forlanger dom i hoved Sagen, men udsættelse i den nu mod ham incammineredе Odels Sag til Contra Stevnings Udtagelse til næst holdende Som/m/erting for ordinair ting, som og at bem/el/te 2de Sager, som i Visse Maader har med hinanden Connexion og under et Ved Sagernes Sluttning paa begge Sider kand vorde paakiendte, hvorvidt enhvers Søgemaal til hinanden er stridigt eller \med/ Lov overeens stem/m/ende, at bevilge Hoved Citanten den forlangte Udsættelse til næst holdende Som/m/er ting, hvor Sagen efter hands Forlangende for ordinair ting henfløttes til doms besluttning paa hands Siide.

Reqvirenten af denne forrettning betaler Rættens Gebyhr som er for Dom/m/erens Møde her paa Stæden 3 rdr diett Pænge 8 mrk: Laug Rættes Mændene for Reyse og forrettning paa egen Kost á 2 mrk er 2 rdr 4 mrk, LehnsManden for Laug Rettet at tilsiige 2 mrk er til sam/m/en 7 rdr 2 mrk. foruden min Skydtz her til Aastæden som er 4 1/2 Miil og tilbage igien 3 rdr:

Besigtelses Forrettning

1758 d/en 18de April indfandt jeg mig paa Phanøe Præstegaard for sam/m/estæds i følge Deres Wel ærværdighed Hr: Lyder Fastings skriftlige Reqvisition og Deres Excellence Hr: Stiftsbefalings Mand Von Cicignons paafulte Resolution at holde en lovlig taxation og besigtelses Forrettning over de saavel Almuen som Sogne Præstens Vedhørende Huuser med Videre, til sam/m/e Forrettnings holdelse haver Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bildsøe opnevnt følgende Laug Rættes Mænd, nemlig 1. Johannes Ascheland, Ole Olsen Waatle Helje Monsen ibidem og Brynild Mit-

1758: 186

mielde alle af Mielde Skibb: Ole Andersen Sognstad og Jens Olsen Garnes som alle efter tilvarsling møder og efter at Rætten saaleedis Var satt mødte Hr: Lyder Fasting og indleverede den ovenmelte Hans Excellences Resolution paa hands forestaaende Reqvisition med videre sam/m/e documentes Paateigning saa lydende. Videre indleverede hands Madame Elsebe Margrethe S/a/l/ig/ Brandahls tillige med hændes Laværge H/err Contraleur Hendrich Schrøder til denne Forrettning givne Kald og Varsel af dato 3de Martij sistleeden hvilcket findes paateignet lovlig at være forkyndet, ligesom og Hr: Contraleur Schreuder som Laværge for sin Søster mødte. Skibbreedes Lehns Mand Niels Dyngeland fremlagde den af Fogden Oluf Lund Bilsøe tillagde Odre af 15 Martij sistleeden hvorefter hand har tilVarslet saavel af Phanøe som Birchelands Sogn endeel Mænd for at bivaane denne forrettning for at i agt tage sin Rætt ved de Huuser dem og den øvrige Almue tilkom/m/er at vedligeholde, og er sam/m/e ordre og opnevnelse saa lydende.

Og blev da med Almuens Huuser først begynt at tage sam/m/e under besigtelse, til hvilcken saa vel som de øvrige Huusers besigtelse H/err Lyder Fasting anviiste til Efterrettlighed den seeniste af S/a/l/ig/ H/err Brandahl begierte og af dato 2 8ber 1750 holdte besigtelses Forrettning, hvorefter Rætten først i den til stæde værende Almues Nerværelse som tilsagde \vare og alle mødte/ untagen Svend Gim/m/eland i hvis Svagheds forfald Niels Arnesen Nedre Totland mødte, da de øvrige ere de Fogdens Opnevnelse *Mentioner. toeg under besigtelse og taxation

1. Herre Kam/m/eret bestaaende paa Syndre Side i længde 14 alen og i bredde 13 alen, hvorudi neden til er en Stue med et Kam/m/er og i Anden Etage 1 Sahl med 2de Kam/m/ere til oven melte Alen Maal er reignet Gangen og Svalen samt trappe og Opgang, Og da der efter den producerede Forrettnings Udviis hvad denne bygning angaaer intet af S/a/l/ig/ Hr: Brandahl fandtes at Være paa Almuens Veigne Repareret, erbød Enckens Laværge sig at Vilde svare den da andsatte Aabod med 40 rdr 5 mrk 8

Thi blev dens brøstfeldighed nu taxeret, da dertil vil medgaae følgende

Gulvet i den nederste Stue			
10 tylter á 3 mrk tylten	5 rdr		
9 støcker Gulvaaser á 1 mrk	1	3	
700 Spiger á 28 s:	2		4
4 fack Vinduer Karmer og Ram/m/er á 1 rdr 3 mrk	6		
Vindue beslag á 1 rdr	4		
Glas Mager Arbeyde á 2 rdr	8		
Dør med Dørgerickter	3		
Dobbelt laas med hengsler	3		
1 VindOvn af 1 alen høyde og bredde uden Giern Rør	8		
Skorstenen med Materialier og Arbeyds Lønn	30		
Sahlen oven paa			
til Gulv samt Loftes forbedring 12 tylter	6		
4re halve fack Vinduer paa Sahlen i alt á 3 mrk	12		

1758: 186b

1 dør med Laas	2 rdr		
6 tylter bord til 2de Kam/m/ere á 3 mrk	3		
1200 Spiger til Gulv og lister	3	3	
2 halve fack Vinduer i begge Kam/m/ere tilsam/m/en	3		
Arbeyds Lønn til Gulv arbeydet indvendig for 26 tylter á 2 mrk 4 s	9	4	8
i det underste Kam/m/er ved Storstuen			
2 tylter bord á 3 mrk	1		

Arbeyds Lønn		4	8
Trappen til de øverste Værelser i alt	2		
1 Gade dør med hængsler og Laas	2	3	
til taget 32 Voger á 1 mrk 8 s	8		
1 par Render á 15 alen	2		
2 torvald á 14 alen		3	
8 Veelæs á 12 s	1		
8 Kroger			8
16 tylter til bordtag og luger á 3 mrk	8		
Arbeyds Lønn til Klædningen at forbedre	6		
10 par Luge hengsler á 2 mrk	3	2	
Arbeyds Lønn til taget og Renderne at oplægge	3		
1000 spiger til udvendig Arbeyde á 28 s	2	5	8
	150	5	4 s:

2do Borgestuen som er 14 alen lang og 13 alen breed befandtes at være af den S/a/l/ig/ Mand H/err Brandahl for endeel Reparered saa Vidt Udvendig hvad Tag og bordtag angaar, men da sam/m/e ey er bragt i den Stand forrige Forrettning udviiser det sam/m/e burde for Tøm/m/eretz skyld at indsætte nedrives, forlanged Almuen, at uagtet tøm/m/eret som tilforn er paa Visse Stæder forraadnet forlanget de dog i henseende til den Reparation paa Taget er skeed Vilde spildes, det bem/el/te borgestue dog maatte blive staaende og taxeres det derpaa manglende som ey er anskaffet

2 tylter rundt tøm/m/er á 14 alen á 6 rdr	12 rdr		
4 tylter bord til bencker á 2 mrk 8 s	1	4	
1 forsætte	1		
1 bord med fod	1	3	
6 bencke støer á 20 s	1	1	8
1 tylt bord til dør		2	8
Hængsler og Klinck til dørrene		5	
	18	4 mrk	

Som Contraleur Schreuder sagde at Vilde levere tilbage til Almuen som noget deraf den taxerede Aabod ey var udlagt paa denne borrestue

I det øvrige declarerede Almuen at Ville bruge bem/el/te borgestue i saadan stand som de for gott siunes til en borrestue og deres egen Comodite.

3tio Hvad Koe floeren angaar som paa Vestre Siide er staaende af længde 25 alen og i bredde 10 alen da befandtes sam/m/e Reparered og i Lovfør Stand

Alle Materialiers frem bringelse saavidt den første bygning angaar er	12 rdr		
Summa Reparations bekostning	162	5 mrk	4 s

Den tilstædeværende Almue havde mod den/n/e taxation ey Videre at erindre men dermed i alt fornøyet ligesom de Vilde og tilstaae Malning uden paa det taxerede Herre Kam/m/er som de tillagde til ovenstaaende Aabod at bereignes med 12 rdr

Almuen forlanget at deres Sognepræst Vilde modtage denne taxerede Summa og sam/m/e til Huusernes Nøtte anvænde til {sin} Com/m/odite for sig og sine Efterkom/m/ere

1758: 187

Hvilcket og Hr: Lyder Fasting Vedtoeg og desuden med Almuen blev eenig om at Vedblive den imellem Prost og Almue forhen skeede Accord for 2 sk Aarlig af hver Mand i begge Sogner at vedligeholde saavel disse som de øvrige Almuens huuser dog at borgestuen af dem selv i standsættes og tilsees da de selv an/n/am/m/er de hos Encken Resterende 18 rdr 4 mrk, hvilcket de begierede til Hr: Fasting maatte leveres som sam/m/e modtager og derfor bliver Almuen ansvarlig.

Derefter blev de Huuser anviiste som egentlig tilhører Præsten at vedlige holde da under et Tag paa Søndre Siide befandtes 1mo Drengestuen, 2do Ildhuuset 3. En liden Klæve og 4to en Melckestue, som alt hvad udvændig angaar med gott Tag og bordtag Var forsiunet, dog behøvet indvendig følgende Aabod

1mo Drengestuen

4 tylter bord til Gulvet	2 rdr		
5 Gulvaaser á 12 s		3 mk	12 s
Arbeyds Lønn til alt		4	
	3	1 mk	12

2do Klæven og 3tio Ildhuuset fandtes tøm/m/eret at være gam/m/elt men med Oplenger vel forsiunet \saa/ at videre Aabod ey derpaa blev lagt

4to Melcke boen behøver til Loft og Gulv

7 tylter bord á 3 mrk	3	3	
5 Gulvaaser á 7 alen á 10 s		3	2
200 Spiger á 28 s		3	8
Arbeyds Lønn med listing og Gulv og Loftes nedleggelse	2	3	12
	7	1 mk	6 s:

5to Røestuen befandtes at være med Loft Gulv, Vinduer forsvarlig Reparered, som og hvad udvendig med tag og bordtag Vel forsiunet dog befindes i sam/m/e Værelse ingen Ovn eller Malning paa tømret indvendig som og 2de gamle dørre.

6to Høe Laden behøvet til begge gavlerne

14 tylter bord á 3 mrk	7		
Arbeyds Lønn til alt	5		
	12		

7mo Den mindste floer eller Fæe Huus var forsvarlig i standsatt behøvet

1 tylt bord til Dørren		3	
1 par hengsler med dom/m/er		1	
6 tylter huun til bordtag paa NordOst side á 20 s:	1	1	8
Arbeyds Lønn		4	
	2	3	8

8. Staburet

6 tylter til Loft og Gulv á 3 mrk	3		
3 bielker á 9 alen		3	
1/2 tylt bord til dør		1	8
5 pillare á 1 mrk 8 s	1	1	8
3 gulv Aaser á 12 s		2	4
5 tylter bord til Klædning á 3 mrk	2	3	
Arbeyds Lønn til alt	5		
	12 rdr	5	4 s:

End videre blev efter giorde Anviisning taxered de paa Pladtzerne Wolden og Smisvigen staaende Huuse nemlig paa Wolden

1mo En høe lade 17 alen lang og 12 alen breed

10 tylter bord til den Vestre Gavel og dør á 3 mrk	5		
1 sole 12 alen		2	
2 Opstandere 10 alen á 1 mrk		2	
4 Voger Næver á 1 mrk 8	1		
Arbeyds Lønn	2	4	
	9 rdr	2	

2do Floeren 9 alen lang og 8te Alen breed er Reparered untagen nogle bord som af de fra høe Laden gamle kand forbedres.

Hvad Høeladen og Floeren paa Pladtzen Smedsvigen angaar da befandtes sam/m/e i forsvarlig Stand Reparered saa at ingen Aabod der paa blev taxered

Summa Præstegaardens Huusers Aabod	47	1	14

Hr: Contraleur Schreuder paa hands Søsters M/a/nd Brandahls Veigne loed tilføre at ingen fleere Huuser befindes enten Almuen eller Præstegaarden

1758: 187b

tilhørende, men de øvrige Værende Huuse, saasom et stort Vaanings huus 1 høe lade paa Phanøe ham/m/eren 1 nøst sam/m/estæds 2de Søeboder ved Søen 1 Qverne huus som staar ved Præstegaarden, 1 hæste stald 1 Veed skygge saavel som paa Smesvigen 1 stue 1 Ildhuus og 1 Melkeboe og paa Phanøe Volden 1 stue 1 ældre stue og 1 boe var Encken Mad/a/me Brandahl tilhørende hvorom og den seenist passerede Aabods forrettning derom nermere giver Oplysning

H/err Lyder Fasting havde saavel af ham anviiste documenter som andre Adkomster fornum/m/et at ovenmelte Huuse ikke til Præste gaarden er henhørende og derfore ey kand have noget imod at det som Mad: Brandahls Ejendom hende tilhører hvorfor hand ey heller nogen Paastand om besigtelse og Aabod kunde giøre

Videre kunde denne Dag ey foretages thi blev forrettningen udsatt til i Morgen.

D/en 19de ejusdem indfandt Rætten sig paa Præste Encke Gaarden Raae i Schiolds Skibbreede for sam/m/estæds i følge Reqvisitionen og det udstædde Stevne Maal at tage under besigtelse og taxation de derpaa staaende Huuse, hvor da Enckens Laværge H/err Contraleur Schrøder tillige med de indvarslede Opsiddere Jacob Fridrichsen og Lars Nielsen indfant sig der alle Vedtoeg lovlig Varsel efter paateigningens Udviis hvorefter de sam/m/e opnevnte Laug Rættes Mænd i Nerværelse af bem/el/te Opsiddere toeg under taxation de efter sist passerede besigtelses Forrettning anførte og Encke Gaarden Raae tilhørende Huuse for der efter at taxere hvis Aabod derpaa et hvert Huus kunde findes

1mo Den saakaldede byestue 10 alen lang behøver

3 tylter rundt Tøm/m/er á 4 rdr	12 rdr		
3 bielker á 10 alen á 2 mrk	1		
1 tylt Sper 8 al:	1		
2 Sperre Lag á 12 al:		4	
12 tylter bord á 3 mrk	6		
8 Voger Næver á 1 mrk 8 s	2		
2 Vindue Karmer med Enckle Vinduer á 1 rdr 4 mrk ialt	3	2	

Arbeyds Lønn i alt	16		
	42		

2do Melcke boden 8 alen behøver

1 tylt tøm/m/er at forbedre med	3		
5 bielcker á 8 al: á 1 mrk		5	
12 tylter bord á 3 mrk	6		
Skorsteenen at forbedre	1	2	
6 Voger Næver á 1 mrk 8	1	3	
Arbeyds Lønn	10		
	22	4 mk	

3tio Et Stave Ildhuus 8 alen i qvadrat

3 tylter bord til dør og bortag á 2 mrk	1		
1 torvald 8 alen			12
3 Øfse Kroger			3
1 Sole 8 alen			12
1 par hengsler		1	
4 Voger Næver	1		
Arbeyds Lønn		4	
	2	1	11

4to Under sam/m/e tag 1 Veed skygge 10 Alen lang 8 al: bred

6 Staver á 1 mrk	1		
2 stavleyer 10 al: á 1 mrk 8 s		3	
1/2 tylt Sper		2	8
2 beeter 8 alen		2	8
8 tylter bord á 2 mrk	2	4	
6 Voger Næver	1	3	
Arbeyds Lønn	4		
	10	3 mk	

1758: 188

5. Borgestuen 12 alen lang med Svalen uden for.

4 tylter bord til Gulv og bencker á 3 mrk	2		
3 Gulvaaser 8 al: á 12 s		2	4
1 førsætte		3	
1 bord med stoel	1		
1 torvald		1	
3 Kroger			3
12 Voger Næver	3		
Arbeyds Lønn	3		
	10		7

6. Fæe huuset eller Floren 26 alen og 10 alen breed

12 tylter bord á 2 mrk	4		
12 Voger Næver at forbedre med á 1 mrk 8 s:	3		

I det øvrige Var Repareret saavidt forsvarlig	7		
Arbeyds Lønn	2		
	9		

7. Høe Laden 49 alen lang 12 alen breed.

10 Soeler á 10 alen á 1 mrk 8	2	3	
2 ditto á 12 alen á 2 mrk		4	
6 torvald á 10 alen á 12 s		4	8
4 tylter Sper á 8 mrk	5	2	
til Svalen ved Løen			
1 Soele á 8 alen			12
1 torvald			10
1 støcke Stav Leye á 12 al:		3	
30 Kroger		1	14
30 tylter bord til troe og bord Kledning á 2 mrk 8 s	12	3	
100 Voger Næver á 1 mrk 8 s	25		
Arbeyds Lønn	16		
	63	4	12

8. Smale floren 11 alen lang 9 alen breed behøver følgende Reparation

1 tylt tøm/m/er á 11 alen	3		
1 tylt Sperr 7 alen		5	
4 bielcker á 8 alen á 1 mrk		4 mk	
16 Voger á 1 mrk 8 s	4		
4 tylter bord til troe og bordtag á 2 mrk 8 s:	1	4	
400 Eege Nagler		3	
Spiger til alt arbeyde i alt 600 á 1 mrk 8 s	1	3	
Arbeyds Lønn	5		
Kiørsel og førsel til alle Materialiers Anskaffelse da endeel er hiem kom/m/et og endeel bragt paa Veye efter Opsiddernes siigelse	30		
	47	1	

Summa Summarum Reparations bekostningerne paa de ovenanførte Huuser beløber	207 rdr	2	14 s:

Opsidderne Vedtoeg at følge til Præstegaarden for at Conferere med Sogne Præsten H/err Fasting som Successor i Embeedet, hvorleedis denne Aaboed paa bæste Maader kand gives dem Anstand til at præstere, hvor og Forrettningen skal Vorde sluttet.

Opsidderne paa Gaarden Raae mødte paa Phanøe Præste gaard i Nerværelse af Hr: Lyder Fasting og Hr: Contraleur Schrøder og tilkiendegav det de paa en 3 aars tiid ey kunde istandsætte de taxerede Huuse.

Hr: Lyder Fasting hvor gierne hand end vilde kunde ey modtage det tilbud som Opsidderne paa Raae haver giort da hand som en nye kom/m/en og Encke Gaarden hidindtil uvedkom/m/ende Mand befinder Aaboden at være saa stor at hand ikke finder Sickerhed for sig selv eller kand forsvare for sin Efter Mand om længere tiid end hid indtil skulle medgaae, forinden den fornødne Reparation skeer, i den Anledning og da Sagen er af tem/m/elig Vidløftighed som ikke saavel ved denne taxations Forrettning kand afgiøres er hand sindet Sagen lovligere at paatale og alle udi Sagen og hvad deraf dependerer Vedkom/m/ende indstevne til allerførste Ting som lovlig Kald og Varsel kand gives, hvorefter hand ærbødigst

forlangede denne Forrettning sluttet og Omkostningen anført og decideret dem til Udgift hvor Aabod er falden.

1758: 188b

Til Sluttning blev disse 2de dagers Forrettnings bekostning bereigned, som er for 2de forrettninger paa diverse Stæder 6 rdr diet Pænge 1 rdr 2 mrk Skydtz til Lands og Vands frem og tilbage 2 rdr Fogden for Mæns Opnevnelse 2 mrk. de 6 Laug Rættes Mænd for Reyse og forrettning á 1 rdr er 6 rdr: Stemplet Papier til Forrettningen og dessens beskrivelse efter Actens Vidløftighed som ved dens Udstædelse skal bereignes, og bliver altsaa de 15 rdr: 5 mrk 8 s: af vedkom/m/ende at udreedes som efter Repartition bliver at ligne imellem Sterboeds Encke, Almuen og Raas Opsiddere eller forrige Ombuds Mands Encke, hvis tilhørende Huuse alle er befundne at være brøstfeldige, hvilcke bereignede Omkostninger Hr: Lyder Fasting imod Regres til Vedkom/m/ende betalte paa Stæden.

Som/m/ertingene for Aar 1758

[Schiolds Skibbreede]

D/en 1ste Maij 1758 blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Schiolds Skibbreedes Almue paa Ting stædet Møllendahl i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bildsøe og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 16 findes andførte, og alle mødte,

Og blev efter Rætten saaleedis Var satt følgende Publiceret.

1mo Deres Kongl/ig Maj/este/ts Allernaadigste bestalning for Oluf Lund Bildsøe at Være Foged over Nordhor og Wosse Fogderie dat: 10 Jan: 1758

2do Forordning angaaende extra Paabud udi Norge dat: 31 8ber 1757.

Dernæst publiceret

et Skiftebrev dat: 8 8ber 1757 og forrettet paa Gaarden Smøraas efter afg: Lars Olsen og hustrue Mari Monsdatter vid: fol:

2do Auctions Skiøde udgivet af mig Sorenskriver Garmann til Kiøberen Niels Monsen paa Gaarden Grimen som skylder 1 Løb 9 Mark Smør i Skatteskyld og i Landskyld 1 Løb Smør 1 Mæle Malt dat: 22 april 1758 vid: fol:

3tio ditto Skiøde til Ole Larsen paa 2 p/un/d 6 Mark Sm: i Skatteskyld og i L/an/dskyld 1/2 Løb Smør 1/2 Tønde Malt i Gaarden Nesse dat: 22 april 1758 vid: fol:

4to ditto Skiøde til Johannes Johannesen paa lige brug i ditto Gaard sam/m/e dato. vid: fol:

5to ditto Skiøde til Johannes Erichsen paa 18 Mark Smør 1/2 huud i Gaarden Tongeland dat: 3de April 1758 vid: fol:

6to Johannes Erichsens udgivne Pante Obligation til Sorenskriver Johan Garmann paa Capital 50 rdr dat: 2 April 1758.

7mo Auctions Skiøde til Frantz Frantzen paa lige brug i Gaarden Tongeland dat: 3de April 1758

8do Frantz Frantzens udgivne Pante Obligation til Sorenskriver Garmann paa Capital 40 rdr dat: 2 April 1758 vid: fol:

9. Assessor Jørgen Brøchers udgivne bøxelsæddel til Jan Andersen paa 1 Løb Smør i Gaarden Tvedteraas dat: 2 Jan: 1758.

10. Assessor Von der Lippes udgivne bøxelsæddel til Jens Hagelsteen paa Kobber Møllens Grund og Vedhørende Engestøcke dat: 17 april 1758.

1758: 189

11. Samuel Geverts paa sin hustrues Stine Wismands Veigne hands Arv og Gields Fragaaelse efter deres Moder Giedsche Wismans dat: 30 Martij 1758 vid: fol:

12. Ole Larsen Nesses udgivne Pante Obligation til Aad Iversen Indre Arne paa Capital 80 rdr: dat: 1 Maij 1758 vid: fol: 38.

13. Aflyst Peder Axelsens udgivne Pante Obligation til Mad: Wessel d/en 3 8ber 1752 udgivet da sam/m/e d/en 4 april 1758 er af Thomas Steen betalt efter paateigned qvittence og altsaa af Pante bogen udslettes

14. Arne Nielsen Kaland og Svend Olsen Øfre Sandvens udgivne Skiøde til Niels Nielsen paa 1 p/un/d 4 3/4 Mark Smør i Gaarden Smøraas dat: 1 Maij 1758 vid: fol:

15. Daniel Friels udgivne fæste seddel til Iver Iversen paa et Rødnings Pladtz under Gaarden Nedre Natland Toschoven kaldet dat: 19 april 1758 med Rev: ej dat.

D/en 2 Maij blev Rætten igien med samme Laug Rætt satt og publiceret

Assessor von der Lippes udgivne Skiøde til Peder Nielsen paa 18 Mark Smørs Landskyld i Gaarden Leervigen dat: 15 april 1758 vid: fol:

ditto hands udgivne Skiøde til Niels Asbiørnsen paa 18 Mark Smør i ditto Gaard Leervigen dat: 15 april 1758.

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Procurator Reutz fremlagde paa H/err Willum Frimans Veigne skriftlig forfattet Stevning Contra Johan Christopher Grybel under dato 6 Martij sistleeden for skyldig værende Pænge 17 rdr 3 mrk 10 s: hvilcken Stevning saaleedis er lydende,

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men ey mødte ey heller nogen paa hands Veigne

Stevne Vidnerne LehnsMand Niels Dyngeland og Michel Michelsen Grimen fremstode og eedelige afhiemlede det de for 3 Ugers tiid siden har forkyndt denne Stevning i den indstevntes eget og hustrues paahør da den indstevnte selv udskrev Copie af bem/el/te Stevning.

Procurator Reutz for Citanten produceret bekræftet Copie af den indstevntes beviis for de paasøgte 17 rdr 3 mrk 10 s: af dato Mangers Præstegaard d/en 25 Junij 1745 og anviiste Originalen til Conference med begier at sam/m/e af Rætten maatte paateignes som anviist, hvornæst hand begierede Lavdags forelæggelse for den indstevnte til først holdende Høste ting at svare til Sagen

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Johan Christopher Grybel forelægges Lavdag til nestholdende Høsteting

Procurator Reutz fremlagde paa Citantinden Mad/a/me Wessels Veigne en under 15 Martij sistleeden skriftlig forfattet Stevning Contra Erich Bartromsen for Sagen Stevne Maalet indeholder.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men ey mødte ey heller nogen paa hands Veigne.

1758: 189b

Stevne Vidnerne Niels Dyngeland og Michel Michelsen Grimen fremstode og eedelig afhiemlede det de for 3 Uger siden lovlig i den indstevntes eget Huus og paahør har forkyndt den fremlagde og nu inden Rætten oplæste Stevning.

Procurator Reutz for Citantinden i Rettelagde Verificered Copie af den omstevnte Frelseseddel under den indstevntes haand paa Stemplet Papier af No: 18 paa 6 sk og videre under No: 22514 hvilcken Copie af Comparenten Var attesteret lige som og Erich Bartromsens Original til Conference blev anviist med begier at sam/m/e af Rætten maatte Vorde paateignet her i dag under Rætten at Være anviist, hvortil som og til Stevne Maalet Comparenten sig Refererede med paastand om Dom til betalning saa Vel for det resterende Aars Grunde Leye 15 mrk til sist afvigte Micheli som og til Videre Grunde Leyes betalning indtil den tiid den indstevnte sit Huus fra Grunden bortfører samt at Erich Bartromsen efter frelse seddelens Udviis vorder tildømt at frafløtte og røddig giøre Grunden siden hand ikke i rette tiid har presteret sin Forpligt og endelig at hand Vorder tilfunden at erstatte Citantinden denne Sags bekostninger skadesløs indbereignet Comparentens Møye og Sallarium billigst 5 rdr, men da den indkaldte ikke mødte, maatte hand begiere ham forelagt Lavdag til næste Rætt, forinden Dom gaar at svare til Sagen.

Eragtet!

Den lovlig indstevnte og ey mødende Erich Bartromsen forelægges Lavdag til nest holdende Høsteting.

Publiceret

Madame Margrethe Abraham Wessels Declaration at have opsagt H/err Vice borgemæster Danchert P: Fasmer hands Laug værgeskab dat: 20 Martij 1758 og underskrevet af Justitz Raad Carbiner som for Bergens byeting d/en 3 April sistleeden publiceret og i Nordhorlehns publications Protocoll fol: 41 indført

Publiceret

Friderich Lindgaards Odels og Pænge Mangels Lysning til Gaarden Phantoft skyldende efter Matricul 1 Løb Smør og Gaarden Store Tvedt 1 Løb Smør 1 tønde Malt og 1/2 Huud dat: 2 Maij 1758 vid: fol: 41

Afg: Hr: Kam/m/eRaad og forrige Foged Smithes Sterboes beskickede FuldMægtig Hans Adolf Toftgaard i Anledning af 1756 Aars udsatte Anteignelses Poster forlanget af Rætten at Laugrettet og den nerværende Almue maatte blive tilspurt, om derudi dette

Skibbreede kunde være Krem/m/er Sæder eller ikke, Laug Rettet og Almuen svarede at dette Skibbreede er for den største deel til Lands og ved Søe kanten befindes aldeelis ingen Krem/m/er Sæder hvor Fiskeries brug drives, men vel hvor Øhl og drickende Vahre selges som er Damsgaard, Haucheland, Møllendahl Calfari og Nygaard som til Skatt er ansatt, som og Kongshavn som er priviligeret.

Hvorpaa Laug Rettes og Almuens Svar blev forlanget beskreven.

Sager efter paaraab skiønt Klocken var halv 7 paa Efter Middag fremkom ey for Rætten.

D/en 3de Maij blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt den i Loven fastsatte Tiid.

Og da efter Paaraab ingen infandt sig som videre Sager for Rætten \havde/ at anføre, fremlagde Fogden til Attestation den over 1ste og 2den termins Skatter forfattede Restance der beløber 854 rdr 2 mrk

Sartor Skibbreede

1758 d/en 8de Maij blev Rætten til almindelig Som/m/er tings holdelse satt med Sartor Skibbreede paa Tingstædet Tosøen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 167 findes tilførte

Og blev den Kongl/ig Ordre og Fogdens befalning for dette Skibb: lige som for Schiolds Skibb: publiceret.

Dernæst publiceret

et Skiftebrev forrettet d/en 28 Sep: 1757 paa Gaarden Algerøen efter afg: Kari Olsdatter vid: fol:

2. Thomas Ellingsen Worlands udgivne Pante Obligation til handels forvalteren paa Glesnesholmen Friderich Lingaard stoer 37 rdr 5 s: dat: 8 Maij 1758. vid: fol: 42 og 43.

3. Michel Iversen Kaartvedts udgivne Skiøde til Erich Larsen paa 4 17/48 Mark fisk i Gaarden Landeraae dat: 8 Maij 1758

4. Ole Andersen Bildøens Skiøde til sin broder Hans Andersen paa 1 p/un/d fisk i Bildøen dat: 8 Maij 1758 vid: fol: 43

5. Hans Simensen Schage og Anders Andersen Worlands Skiøde til Peder Andersen paa 7 1/5 Mark fisk i Gaarden Bache dat: 8 Maij 1758

6. Christian Daniel Orning med antagne Curator Christen Milbachs udgivne Afkald til sin Værge Niels Olsen Eide for Arve Capital 49 rdr dat: 8 Maij 1758 vid: fol:

7. Mons/ieu/r Kierulf paa Pro Cancellarii Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Ole Andersen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Folnes dat: 1 Maij 1758 med Rev: ej dat.

8. Engel Olsen Gietangers udgivne bøxelsæddel til Mons Engelsen paa 13 1/2 Mark fisk i Gaarden Gietanger dat: 8 Maij 1758.

D/en 9de Maij blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev publiceret

Mons Andersen Madhopen og Joen Andersen Slettens udgivne Skiøde til Søren Michelsen Golten paa 18 Mark fisk i Gaarden Midtvedt dat: 8 Maij 1758 vid: fol: 43.

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Abraham Erichsen opholdende sig i Bergen fremstoed for Rætten og tilkiendegav at have med skriftlig Stevne maal under 11 April sistleeden indstevnt Niels Torgiersen Selstøen at møde sig herfor Rætten for Sagen bemelte Stevne Maal indbefatter som blev producered

1758: 190b

og er saaleedis lydende,

Den indstevnte Niels Torgiersen Selstøen blev 3de gange paaraabt men ey mødte ey heller nogen paa hands Veigne,

Stevne Vidnerne Knud Tosøen og Peder Hagenes fremstode og eedelig afhiemlede Stevnemaaletz lovlige Forkyndelse efter deres Paateignings Udviis, hvorefter Stevnemaalet

blev oplæst og de i Stevningen anførte Vidner Ole Svendsen og Anders Olsen Humelsund paaraabte.
Citanten fremlagde bem/el/te Vidners skriftlige forfattede Vidnesbyrd under dato 12 april sistleeden attestered af Johan David Brushaver, Juel og Procurator Cramer som saaleedis er lydende. Ligeleedis fremlagde sit skriftlige forsætt under 5te hujus som saaleedis er lydende.
Citanten forlanget for den lovlig indstevnte Lavdag til næst holdende Høsteting

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Niels Torgiersen Selstøen forelægges Lavdag til nestholdende Høsteting at svare udi Sagen.

Fleere Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten

Publiceret
Niels Lassesen Kleppes paa sin Moders Syneve Nielsdatters Veigne udgivne Skiøde til Niels Lassesen paa 1 p/un/d 6 Mark fisk i Gaarden Berge dat: 9 Maij 1758 vid: fol:

Afg: Hr: Kam/m/eRaad og Foged Smithes Sterboes FuldMægtig Hans Adolf Toftgaard i Anledning af 1756 aars udsatte Anteignelses 3die Post forlanget inden Rætten examineret om der i dette Skibbreede findes Øhltappere, Almuen og Laug Rettet svarede at her findes aldeelis ey andre Krem/m/er Sæder og Øhltapperier end paa Glesnes holmen, Lochøen, Sollesvigen som stædse har af deres brug skattet, som og Buchen der er priviligeret og Bratholmen som beboes af en enroullered Matros navnlig Peder Michelsen, thi hvad Hochelsund angaar da Sorterer sam/m/e under Lyse Closter Godtzetz jurisdiction .....t(?) det i dette Skibbreede er beliggende, og altsaa ey vides rettere end jo at Afgiften for Hochelsund maae aflægges Rigtighed for af Vedkom/m/ende Lyse Closters Foged,
Dette Almuens Svar blev efter forlangende beskrevet udstæd.

Fogden fremlagde til Attestation den over Skatterne for 1ste og 2den termin forfattede Restance som beløber 180 rdr 3 mrk 11 s:

Ahlenfit Skibbreede

1758 d/en 19de Maij blev Rætten til almindelig Sommertings holdelse satt med Ahlenfit Skibbreedes Almue paa Ting stædet Alvestrømmen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 177 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: den sam/m/e Kongl/ig forordning og Fogdens be-

stalning oplæst som ved nestforrige Skibbreede.
Dernæst publiceret
Cam/m/er Collegii Placat angaaende endeel Kongl/ige Indkomsters bortforpagtning Nordenfields udi Norge for de 3de Aar 1759, 1760, og 1761 dat: 6 Martij 1758.

Publiceret følgende fremlagde documenter

1mo Lars Jacobsen og Niels Watnes paa de umyndiges Veigne udgivne Skiøde til Jacob Sieursen Nore Elsaas paa 18 Mark Smør 18 Kander Malt i Gaarden Nore Elsaas dat: 1 Martij 1758

2do Ole Larsen Indre Fosses udgivne Skiøde til Lars Jacobsen paa 1 p/un/d 16 Mark Smør 2 Mæler 2 2/3 Kande Malt i Gaarden Indre Fosse dat: 1 Martij 1758 vid: fol:

3tio Hr: Lyder Fastings udgivne bøxelsæddel til Ole Larsen paa 1/3 deel i Gaarden Hilland som i alt skylder 1 1/2 Løb Smør 1 Tønde Malt og 1/4 tønde Korn dat: 24 febr: 1758 med Rev:

4to Mons/ieu/r Kierulf paa Pro-Canceller Doct: Erich Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Knud Magnesen paa 1/2 Løb Smør 16 Kander Malt i Gaarden Midgaard dat: 26 Jan: 1758. med Rev:

*6. Sorenskriver Garmans udgivne bøxelsæddel til Christian Johannesen Hopland paa 1 p/un/d Smør 2/3 faar i Gaarden Waatne dat: 13 Martij 1758

Fogden Bildsøe i Continuation af Høy Øfrigheds ordre til hands S/a/l/ig/ Formand i Embeedet Hr: Kam/m/eRaad Smith og denne Rættes ved seeniste Aars Høsteting meddeelte Forelæggelse udi Sagen Contra Ole Johannesen Kaarsnesset og hands JordEjere Capitaine Borse den hand nu producerede med Paateigning at sam/m/e for H/err Capitaine Borse lovlig er bleven ankyndiget, Vilde dernæst afvarte om hand møder selv eller nogen paa hands Veigne at tage til Forsvar.

Den forelagde Hr: Capitaine Borse tillige med Ole Johannesen Kaarsnes blev 3de gange paaraabt men ey mødte ey heller nogen paa deres Veigne

Varsels Mændene Lars og Mons Qvam/m/e fremstode og eedelig afhiemlede Forelæggelsens forkyndelse lige efter deres paateignings Udviis

Fogden som bemerkede at ingen møder enten paa H/err Capitaine Borse eller hands Huus Mand Ole Johannesen Tepstads Veigne Var desaarsage begierende at Sagen nu til Doms Vorder optagen og desfølgelig paastoed at indstevnte Ole Johannesen som selv for Rætten har tilstaaet at have holdt til falds Øhl brendeviin brød og Toback hvilcket Forordningen af 9 Aug: 1754 aldeelis forbyder bliver tilfunden at betale til Sognetz fattige 5 rdr til Citantinden eller hændes Mand Rasmus Lampe at [er-]

1758: 191b

statte de Solte Vahrers Verdie med Processens Omkostning i det ringeste med 8 rdr: og hvad heraf skulde mangle hos bem/el/te Ole Johannesen at (af) H/err Capitaine Borse som hands Ejere i følge allegerede Forordning sam/m/e {Citanten} at betale.

Eragtet

Sagen optages til doms til i Morgen Formiddag

Corporal Johannes Olsen Møchisvold fremstoed for Rætten og til kiende gav at have med muntlig Stevne Maal indkaldet Jens Stephensen Møchisvold for Skyld og Pænge nemlig 20 rdr i Opsiigelse for arbeyde at saae hands Jord samt for 1 rdr i laandte pænge, derfor at lide Dom tillige med denne processes bekostning at erstatte.

Den indstevnte Jens Stephensen blev 3de gange paaraabt men mødte ikke

Stevne Vidnerne Lehns Mand Lars Ellevsen og Lars Monsen Storoxe fremstode og eedelig afhiemlede det de for 3 Uger siden har i hands nemlig Jens Stephensens Paahør forkyndt Stevning paa Citantens Veigne for pligtig afstaaelses Pænge for Arbeydspænge at dørke hands Gaard samt for 1 rdrs laandte pænge tillige med Processens Omkostning.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Jens Stephensen forelægges Lav dag til næste ting.

Publiceret

Karen Frimans udgivne bøxelsæddel til Stephens Nielsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 huud i Gaarden Seim dat: 19 Maij 1758

Skiftebrev forrettet d/en 8 febr: 1758 efter afg: Arne Andersen Møcheltun vid: fol:

D/en 20de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Udi Sagen indstevnt paa Justitiens Veigne Contra Ole Johannesen Tepstad og H/err Capitaine Borse blev følgende

Dømt og afsagt!

Ved Stevnemaal af 30 Sept: sistleeden Aar haver forrige Foged Hr: Kam/m/eRaad Smith paa Justitiens Veigne til afvigte Aars Høsteting indstevnt Ole Johannesen Tepstad som den der paa Korsnesset Sorterende under Gaarden Fladøen har i Aaret 1755 brugt Handel med Øhl brende Viin brød og Toback hvorfor hand efter afsagd dom d/en 23de 8ber sam/m/e Aar blev henfunden til Sognetz fattige at betale 5 rdr og til Giest giversken i Alvestrøm/m/en som præjudiceret udi sit Aller naadigst meddeelte Privilegio de solte Vahres verdie tillige med Processens Omkostning i alt med 8 rdr:

1758: 192

sam/m/e Sigtelse har den indstevnte saavel ved forrige som denne Sags Anlæg ey benægtet men i alt tilstaaet og igientaget sin forrige Forklaring saavel om bem/el/te Vahres Falholdelse og Sall som og sin declaration der til at have havt Tilladelse af sin Grunde Ejer H/err Capitaine Borse, som uagtet hand ved første dom blev excipered at svare til sin Huus Mands Mishandling, har dog under Forestillelse ikke at have faaet Lav dag ved Appellations Stevning trædet i Sagen og af Ober Retten nødt biefald til Sagens Foretagelse á prima in stantie, hvorved Sagen er prolongered og den indstevnte bleven efter Apparence taged i forsvar, Men da nu bem/el/te H/err Capitaine Borse hverken efter den af Fogden giorde nye Indstevning eller Rættens givne Forelæggelse som begge ham lovlig forkyndte har fundet behag noget til sin eller Huus Mands befrielse eller Undskyldning at svare i Sagen bliver efter den itzige H/err Foged Bilsøes Paastand og i Rette sættelse for Rætt kiendt og dømt, at den indstevnte Ole Johannesen i fald hand det formaaer bør i følge Forordning af 9 aug: 1754 saavel til Sognetz fattige for sit utilladelige og ulovlige øvede Øhl og andre Vahrers Sahl paa et upriviligered Stæd betale den dicterede Mulct med 5 rdr: som og til Angiveren Mad: Lampe eller hændes Mand som udi sin Giestgiver Næring mod det Kongl/ig privilegii bydende er fornermet, de solte Vahres verdie med 8 rdr: indbereignet hændes derpaa anvente ProCesses Omkostninger, hvad der af det idømte skulle mangle hos Ole Johannesen at Vorde udbetalt, bør hands Grunde Ejer og Hosbonde H/err Capitaine Borse som med sin Huus Mands Forseelse har Connivered, i følge allegerede Forordning blive ansvarlig for, og begge tillige 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse udreede og betale under Adfærd efter Loven.

Dernæst publiceret

Hans Haaversen Nore Titland og Ole Olsen med Curator Mons Gulichsen Fielsendes Skiøde til Michel Michelsen Tuenes paa 1/2 Løb Smør 6 Kander Malt i Gaarden Nore Titland dat: 19 Maij 1758 vid: fol:

2. Jacob Tofting Anders Magnesen Mundahl Hans Olsen Nesse paa deres Myndtlinger Arne Anders og Willum Arnesens Veigne Deres udgivne bøxelsæddel til

Anders Bastesen paa 1/2 Løb Smør 1/2 Tønde Malt i Gaarden Møcheltun dat: 19 Maij 1758 med Rev:

Fogden Bildsøe mødte og i Anledning af den paa Justitiens Veigne forhen indstevnte Sag Contra Johannes Olsen Huus Mand under Gaarden Dyvig i Wigs Sogn, Michel Andersen Huus Mand under

1758: 192b

Gaarden Lae i Havsloe Præstegield og Dyranger Annex, og Peder Olsen Aanes fra Havsloe Præstegield og Aadnes Anex for forøvet Voldsom Overlast paa Hans Soltvedt, gav til kiende at den af Rætten givne Lav dag paa sistleeden Aars Høsteting for de udeblevne og oven benevnte Mænd samt forelæggelse for det indstevnte Vidne Sieur Stephensen Fosse er betiimelig med Hans Excellence H/err Stifts befalings Mandens Ordre til Fogden Harberg om Forkyndelsen blev\en/ afsændt men ey endnu tilbage erholdet, desaarsage Var Comparenten begierende Sagens Anstand til anstundende Høsteting da hand belover sam/m/e med Rættens Forelæggelse paa nye at besørge ankyndiget.

Eragtet

Efter Fogden Bilsøes forlangende som til denne tiid ey har faaet den i betiimelig tiid hensændte Lavdags Forelæggelse tilbage for de 3de af Sogns Fogderie navn givne Mænd Sc: Johannes Olsen huus Mand under Gaarden Dyvig i Wigs Sogn Michel Andersen huusmand under Gaarden Lae og Peder Olsen Aanes begge fra Havsloe Præste gield gives Anstand til næste ting for Ved denne nye Lav dags Forelæggelse atter bem/el/te 3de Mænd til sam/m/e tiid at see {dem} paa nye tilvarslede at svare i Sagen, lige som det {da} forelagde Vidne Sieur Stephensen Fosse som den seeniste Rættens forelæggelse ey er bleven ankyndiget til næste ting haver at møde.

Corporal Hans Larsen Yttre Giervig fremstoed for Rætten og til kiende gav det hand med muntlig Varsel til dette ting tiid og Stæd har ladet indstevne Rasmus Monsen Giervig for tillagde beskyldning at have gnaget sin Ager udi den indstevntes bøe, derom at anhøre Vidner Lars Børgesen Giervig Hans Aslachsen tienende hos Citanten, Berge Olsen og Lars Olsen Giervig, som under falsmaal er ind kaldte og alle møder, og derefter at lide Dom efter Sagens beskaffenhed.

Den indstevnte Rasmus Monsen Giervig blev 3de gange paaraabt men ey mødte.

Stevne Vidnerne Knud Storoxe og Børge Qvamme fremstode og efter aflagd Eed af-

1758: 193

hiemlede Stevne maaletz lovlige forkyndelse at være skeed for Rasmus Monsen Giervig i hands eget paahør og paa hands paaboende Gaard for Sagen den tilførte Stevning indbefatter.

Citanten forlanget de mødende Vidner afhørte, thi blev dem alle behørig formaning givet at vogte sig for meen Eed og vedblive Sandhed.

Det 1ste Vidne Lars Børgesen Giervig som er Citantens Fader efter aflagd Eed sagde at Rasmus Monsen Giervig i dette Aars Vaarvinde da de spaede deres Ager kom til Vidnet og Citanten sin Sønn siigende I haver gnaget Eders Ager ud i min bøe, hvor efter hand gick bort og viiste sin haand i Veyret, Videre havde Vidnet ey at forklare,

Det 2det Vidne Hans Aslachsen tienende hos Citanten efter aflagd Eed forklarede i alt enstem/m/ig som forrige Vidne uden ringeste Forandring.

4de Vidne Berge Olsen Giervig aflagde sin Eed og forklarede det Hans Larsen Giervig forlangte af Vidnet skulle gaae til Rasmus Monsen Giervig for at forhøre om hand vilde

tilstaae de Ord Hand havde talt sam/m/e dag til Citanten nemlig at have gnaget sin Ager ud I Rasmus Monsens bøe, hvortil Rasmus svarede ham ja jeg tilstaar at have beskyldt ham for at have gnaget sin Ager ud i min bøe og den Vey som ligger frem med Ageren er bleven trenget i de 3 Aar hand nemlig Rasmus Var kom/m/et til Gaarden og efter Vidnetz videre tilspørsel at Viise sig hvor Skaden var giort peget hand dertil med sin Finger uden videre dertil at tale, dernæst sagde og den indstevnte at hand ey Veed om hands nemlig Citantens Fader har været saa god mod sin Formand at have givet ham noget som nu Citanten vil tage igien tilbage, Videre havde dette Vidne ey at forklare.

4de Vidne Lars Olsen Giervig efter aflagd Eed forklarede at have været med Berge Olsen da de efter Citantens forlangende skulle tale med Rasmus Giervig da dem i et og alt blev svaret ligesom nestforrige Vidne forklaret haver, dog med dette tillæg at Rasmus sagde det hand vilde giøre sin Eed paa at Ageren var i de 3 aar hand Var kom/m/et paa Giervig gnaget ud i hands bøe, og Veyen desaarsage bleven trengt af Citanten hvilcket Berge Olsen som nest forrige Vidne i alt efter tilspørsel ligeledis at være talt forklarede.

Videre havde Citanten Vidnerne ey at tilspørge men forlanget Lavdag for den indstevnte

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Rasmus Monsen Giervig forelægges lavdag til næste ting

1758: 193b

Fogden nu afg: Kam/m/eRaad Smithes Sterboes FuldMægtig Toftgaard i Anledning af de udi Nordhors Fogderie udsatte Anteignelser udi allerunderdanigst aflagde Reegenskab Pro Anno 1756 dens 1ste Post loed tilspørge dette Skibbreedes Almue om der i sam/m/e Aar 1756 noget i Hoplands Silde Vog kand være blevet fisket eller ikke, Almuen og Laug Retten tillige svarede eenstem/m/ig at udi det omspurte Aar 1756 er udi Hoplands silde Vog aldeelis intet fisket hvorfor sam/m/e ey heller til Skatts Svarelse er bleven taxeret.

Ligeledis efter tilspørsel til Almuen svarede de at herudi ingen Krem/m/er sæder befindes untagen de 2de Giestgiver Stæder Alvestrøm/m/en og Brude Knappen som har der til friehed at fahlholde drickende Vahre.

Fleere Sager fremkom efter paaraab ikke for Rætten thi blev den fremlagde og forfattede Restance der beløber for 1ste og 2den termins Skatter 324 – 5 mrk 7 s: attesteret.

Herløe Skibb:

[1758] d/en 22 ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/er tings holdelse satt med Herløe Skibb: i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 173 findes tilførte som og mødte untagen i afdøde Elling Nesses Stæd som efter berettning er død efter at hand havde aflagt sin Laug Rettes Mands Eed i Stæden er antaget Mons Magnesen Bragstad.

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Forordninger og Ordre oplæste som ved nest forrige Skibbreede.

Aflyst og af Pante bogen udslettet Omund Johansen udgivne Pante Obligation til Etatz Raad de Fine paa Capital 600 rdr dat: 4 Jan: 1757 efter Creditors paateignede qvittence af 2 Jan: 1758.

2. Aamund Johannesens udgivne Skiøde til Fogden Oluf Lund Bildsøe paa Gaarden Strømsnes dat: 17 april 1758.

3. Krigs Raad Korns udgivne bøxelsæddel til Ole Monsen Sture paa 9 Mark Smør i Gaarden Sture dat: 3 April 1758 med Rev:

4. Frue Kroghs udgivne bøxelsæddel til Ulrich Mortensen paa 1 p/un/d Smør 8 Kander Malt i Gaarden Berland dat: 30 Martij 1758

5. ditto hændes bøxelsæddel til Ole Andersen paa 1 p/un/d 13 1/2 Mark Smør 1/3 Huud i Gaarden Fosse dat: 23 Decb: 1757 med Rev: ej dat.

6. ditto hendes bøxelsæddel til Ole Michelsen paa 12 Mark Smør 1/6 huud i Gaarden Kraagaas dat: 3de Maij 1758 med Rev: ej dat:

1758: 194

7. ditto hændes Grunde og bøxelsæddel til Ole Josephsen paa en Grund til Huus og Smidie i Hops havnen hvoraf Grunde Leye med 2 mrk aarlig svares. dat: 20 april 1757

8. ditto fæsteseddel til Peder Danielsen paa et Huusmands pladtz under Gaarden Tvedt dat: 3 Maij 1758 med Rev:

9. ditto fæstesæddel til Johannes Danielsen paa et Huus Mands pladtz under Gaarden Kaalevogen dat: 3 Maij 1758 med Rev:

10. ditto hændes festeseddel til Johannes Larsen Broch paa et Huus Mands pladtz under Gaarden Kraagaas dat: 3 Maij 1758 med Rev:

11. ditto fæsteseddel til Rasmus Monsen paa et huus mands pladtz under Gaarden Lille Fuschanger henhørende under Opsidderen Rasmus Aamundsens brug dat: 3 Maij 1758

12. ditto fæsteseddel til Johannes Halvorsen paa Huus mands pladtzen under Nore Hauland dat: 28 april 1758

13. ditto for Huus manden Samuel Andersen under Gaarden Kierregaarden dat: 18 april 1758

14. ditto for huus Manden Johannes Halversen under Gaarden Nore Hauland dat: 28 april 1758.

15. Jørgen C: Morsings Odels og Pænge Mangels Lysning til Gaarderne Kleppestøe skyldende 2 p/un/d Smør Øfre Kleppe 2 Løber Smør i Skatt og i Ldsk: 1 Løb 1 p/un/d 12 Mark 1 tønde Malt udi Nedre Kleppe 1 Løb 20 1/4 Mark Sm: 3 Mæle og 5 Kander Malt. dat: 8 Maij 1758 og fol: 46 indført

16. Søren Andersen Follesøes udgivne Pante Obligation til Diedrich Olsen Øfre-Kleppe paa sin Myndtling Lisbeth Nielsdatters Veigne paa Capital 50 rdr dat: 22 Maij 1758 vid: fol:

17. Anders Olsens Skiøde til Ole Josephsen paa 1 huuse Vaaning staaende i Hops havnen dat: 22 april 1757 vid: fol:

D/en 23de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret følgende.

18. Friderich Øfre Dahle med fleere Værgers udgivne bøxelsæddel til Simon Andersen paa 1 p/un/d Smør 1 1/2 Kande Malt i Gaarden Øfre Dahle dat: 22 Maij 1758 med Rev:

19. Jacob Pedersen Lansvig og Knud Johannesen Nore Selles udgivne bøxelsæddel til Magne Pedersen paa 18 Mark Smør i Schurtvedt dat: 22 Maij 1758 med Rev:

20. Anders Olsen Hopland og Lars Monsen Holmes Grundeseddel til Niels Colbeensen paa en Grund Ved Søen paa Holme hvoraf Grundeleye 3 mrk aarlig skal svares dat: 22 Maij 1758

21. Frue Kroghs bøxelsæddel til Ole Arvesen paa et Huusmands pladtz under Gaarden Hop Setteren kaldet dat: 3 Martij 1758 med Rev:

22. ditto hendes Fæsteseddel til Iver Olsen paa et Huus Mands pladtz under Gaarden Hauland dat: 3 Maij 1758 med Rev:

23. ditto hendes fæsteseddel til Daniel Olsen paa en huuse Grund under Gaarden Hauland dat: 3 Maij 1758.

24. ditto hendes fæsteseddel til Margrethe Jørgensdatter paa en huuse grund under Hauland dat: 3 Maij 1758.

1758: 194b

25. ditto hendes bøxelseddel til Sivert Andfindsen paa en huuse grund under Hauland dat: 3 Maij 1758

26. Fogden Oluf Lund Bildsøes udgivne Pante Obligation til H/err Conducteur Lieutnant Krogh paa Capital 600 rdr dat: 17 april 1758 vid: fol: 47.

27. ditto hands udgivne Pante Obligation til Sorenskriver Johan Garmann paa Capital 300 rdr dat: 3 Maij 1758 vid: fol: 47.

28. Johannes Simensen Tolleshaug Niels Storeim og Anders Hauchelands udgivne Skiøde til Ole Nielsen Tiore paa 7 5/7 Mark Smør i Gaarden Lansvig dat: 22 Maij 1758 vid: fol:

29. Frue Ingebor S/a/l/ig/ Justitz Raad Kroghs udgivne Pante Obligation til sin Sønn Conducteur Peter Christian Krogh paa Capital 936 rdr: 2 mrk 4 s: dat: 30 April 1758 hvorved tillige blev anviist den i bem/el/te Obligation paaberaabte declaration af dato 13 febr: 1756 som i Skiftebrev begynt udi Trundheim d/en 13 Sep: 1754 og sluttet d/en 17 Maij 1756 efter afg: Justitz Raad og President Krogh fandtes indragen, hvorefter og sam/m/e i Skiøde protocollen ordlydende er indført tillige med den/n/e Obligation fol:

Sagen indstevnt af Lars Monsen Tosvigen Contra Mons Olsen ibidem som til dette ordinaire ting blev efter Hoved Citantens forlangende henfløttet, blev paaraabt, da under Convolut fra Hoved Citantens Procurator til dette ting blev fremsændt 2de skriftlige Indlægger begge af Gaard dags dato daterede. Men da Contra Citanten Mons Olsen hverken selv eller ved fuldMægtig møder til det indkomne at besvare ey heller de til denne Sag opnevnte Med doms Mænd indfinder sig, gives Sagen anstand til næst holdende Høste ting, da Hoved Citanten med sin paaberaabte Contra Stevning haver at frem kom/m/e men i dessen Mangel at slutte Sagen til doms lige som og til sam/m/e tiid besørge de til Odels Sagen forhen opnevnte Laug Rættes og Med doms Mænd tilvarslede.

Jan Gudmundsen Hielmen fremstoed og til kiende gav det hand med muntlig Stevne Maal har ladet indkalde Kirsten Hendrichs datter boende paa Gaarden Hielmen til huusebesigtelse eller Huuse forfald, og om hun derfor kand skaffe Caution, derfor at møde i Rette.

Kirsten Hendrichsdatter mødte siigende at være ugift og at hændes Formynder ey var kaldet til Forsvar for hænde, og veed ey selv hvorleedis hun til dette Stevnemaal kand svare Citanten som merkede at hands anførte Stevnemaal ved Stevne vidnernes forklaring til ham ey er som det bør Være forkyndt

1758: 195

ophæved sam/m/e til nyt Stevne Maal til rette Tiid og Stæd

Publiceret

Knud Johannesen Storoxes udgivne Skiøde til Ole Andersen paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 1/3 faar i Gaarden Hesdahl dat: 23 Maij 1758 vid: fol:

Krigs Raad Korns udgivne bøxelsæddel til Halver Clausen Nore Selle paa 1/4 Løb 9 Kander Malt i Gaarden Huusebøe dat: 26 April 1758 med Rev: ej dat

Den sam/m/e qvestion som til Almuen for Sartor Skibbreede blev og for Herløe Skibbreedes Almue fremsatt af FuldMægtigen Toftgaard om hvad Øhltapperier her i Skibbreedet findes, Almuen svarede at der ikke findes fleere Giestgiverier og Krem/m/er sæder end de sædvanlige som stedse af deres Næring har skattet nemlig Heggøeholmen, Hendøen, Blomvog Strudshavn og Fløen, thi hvad det Øhltapperie i Herløesundet betreffer som Ejeren af Gaarden Herløe H/err Lieutnant Svanenhielm i Fiskerietz tiid lader bruge da er sam/m/e af ringe betydning at sam/m/e til Skatts svarelse ey har været satt og ey heller kand blive taxeret, fleere Stæder findes ikke hvor Øhltapperie bruges, hvilcket Almuens Svar beskreven paa forlangende herved udstædes.

I følge af 1756 aars udsatte Anteignelses 4de Post blev Almuen tilspurdt om dem er bekiendt at der i sam/m/e Aar er udi Herløe Skibb: {bierget} fundet eller bierget anden eller meere Viine end den Jan Hielmen indbragte til Bergen og overleverede til Fogden H/err Kam/m/e Raad Smith, der til blev svaret at de Veed at Jan Hielmen og Iver Longøen fandt og indbragte 1 Oxhoved Viin men ey har hørt eller veed at noget Videre sam/m/e Aar er funden enten af Viine eller andet Vrag godtz hvilcket Almuens Svar blev beskreven udstæd.

Og som fleere Sager efter paaraab ey fremkom blev den forfattede Restance beløbende 343 rdr 1 mrk 2 s attestered

Radøe Skibb:

[1758] d/en 25de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/er tings holdelse satt med Radøe Skibbreedes Almue paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 175 findes tilførte untagen i afdøde Berge Nore Wetaas stæd er Ole Danielsen Søre Wetaas igien opnevnt som af den Constituerede Laug Mand er i Eed tagen.

For dette Skibb: blev de[n] sam/m/e Forordning samt Placat og Fogdens bestalning oplæst som ved nestforrige Skibbreeder.

Aflyst og udslettet Agnethe S/a/l/ig/ Peter Hofmands udgivne Pante Obligation til Johan Christi paa Capital 150 rdr dat: 27 8ber 1740 efter Karnelske S/a/l/ig/ Bremers der paa teignede qvittence af 3 Maij 1758 vid: fol: 194

1758: 195b

2. Borgemæster Danchert Petersen Fasmers udgivne Pante Obligation til Sing/neu/r Johan Freuchen paa Capital 500 rdr dat: 22 Sept: 1757 vid: fol: 50.

Aflyst og udslettet Gert Hendrich Schrivers udgivne Pante Obligation til H/err Wilhelm Friman paa Capital 34 rdr dat: 6 Martij 1751 men af Creditor qvitteret d/en 5 april 1758

3. Auctions Skiøde udgivet til H/err Willum Frimann paa 1 Løb Smør 1 faar i Gaarden Taule som tilforn tilhørte Frue Richelieus Sterboe, dat: 25 Martij 1758 vid: fol:

4. Sorenskriver Garmans udgivne Auctions Skiøde til Endre Rognaldsen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i Skatte skyld og i Landskyld 1/2 Løb Smør 1/2 t/ønde Malt i Gaarden Næsbøe dat: 22 april 1758 vid: fol:

5. ditto Auctions Skiøde til Peder Lassesen Nesbøe paa lige brug i ditto Gaard og sam/m/e dato

6. ditto Auctions Skiøde til Michel Zachariasen paa lige brug i Gaarden Pletten sam/m/e dato

7. ditto Skiøde til Ole Johannesen paa lige brug i Gaarden Pletten sam/m/e dato

8. ditto Skiøde til Niels Olsen Instebøe paa lige brug i Gaarden Instebøe ej dat.

9. ditto til Ole Bertelsen paa lige brug i ditto gaard

10. ditto til Iver Erichsen paa lige brug i ditto Gaard

11. ditto til Lasse Pedersen paa lige brug i ditto gaard

12. ditto til Johannes Baltzersen paa lige brug i Gaarden Mellingen ej dat.

13. ditto til Elling Knudsen Mellingen paa lige brug i ditto gaard ej dat.

14. ditto Skiøde til Mons Endresen Mellingen paa lige brug i Gaarden Mellingen samt aparte adskilligt Inventarium samt den saa kaldede Ødejord alt efter Skiødetz Indhold dat: 22 april 1758. vid: fol:

15. H/err W: Frimands bøxelsæddel til Jon Rasmusen Soleim paa 1/2 Løb Smør 1/2 t/ønde Malt i Gaarden Qvam/m/e dat: 6 April 1758 med Rev:

16. Krigs Raad Korns bøxelsæddel til Elias Albrichtsen Sture paa 9 Mark Sm: 7 1/2 K: Malt i Helleland dat: 5 Jan: 1758. med Rev:

17. Ole Bleeges bøxelsæddel til Anders Jacobsen paa 12 Mark Smør 10 K: M: i Gaarden Børcheland Meelands Kierke tilhørende dat: 20 Jan: 1758

18. Justitz Raad Gartners udgivne bøxelsæddel paa forrige og dette brug tilsam/m/en 1 p/un/d Sm: 20 K: M: udi Gaarden Øfre Qvaleim dat: 17 april 1758

19. ditto hands bøxelseddel til Erich Jonsen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Bøe dat: 30 Martij 1758.

20. Jan Gudmunsen Hielmens udgivne bøxelsæddel til Knud Christiansen paa 12 Mark Sm: 8 K: Malt i Nedre Waagenes dat: 19 Martij 1758. med Rev:

1758: 196

21. Mons Endresen Mellingens udgivne Pante Obligation til H/err Consul Alexander Wallace paa Capital 160 rdr: dat: 11 Maij 1758 vide fol:

22. Elling Knudsen Mellingens udgivne Pante Obligation til Værgerne Rasmus Nielsen Yttre Sæbøe og Halvor Qvidsteen den første paa Capital 31 rdr tilhørende Myntlingen Rasmus Erichsen den anden paa Capital 27 rdr tilhørende Aamund Erichsen tilsam/m/en 58 rdr dat: 25 Maij 1758 vid: fol:

23. Niels Olsen Instebøes Pante Obligation til Ole Nielsen Indre Sæbøe Værge for Halver Erichsen paa Capital 23 rdr og til Lars Olsen Olsvold Værge for Lars Larsen paa Capital 23 rdr tilsam/m/en 46 rdr dat: 25 Maij 1758

24. Mons Gulichsen Fielsendes bøxelsæddel til Hans Haaversen paa 18 Mark Smør 15 Kander Malt i Gaarden Fielsende dat: 23 Maij 1758.

Udi den udsatte Sag indstevnt af forrige Inspecteur Geelmeyden, {og} \mødte/ Mons Endresen og Elling Knudsen Mellingen siigende at de har hørt Encken Mad: Geelmeyden vilde foreene sig med dem, men da sam/m/e ey er skeed forlanget de Sagen udsatt til næste Ting for at erfare det disvissere hvad Udfald og Sluttning det skal faae, siden deres Gaardeparter nu er omvexlede og ved Auction soldte til dem selv.

25. Niels Monsen Øfre Mangers bøxelsæddel til Ole Jensen paa 5 Mark Smør 3 1/3 Kande Malt i Øfre Manger dat: 25 Maij 1758 med Rev:

26. Lars Olsen Helles bøxelseddel til Ole Rasmusen paa 8 Mark Smør 4 Kander Malt i Indre Helle dat: 10 april 1758 med Rev: ej dat

27. Michel Hielmens bøxelseddel til Christen Thomesen paa 18 Mark Sm: 12 Kander Malt i Indre Helle dat: 25 Maij 1758 med Rev: ej dat

28. Ole Simensens Odels og pænge Mangels Lysning til 12 Mark Smør 4 Kander 1/2 potte Malt 2 1/2 s i pænge i Gaarden Yttre Sæbøe som nu beboes af Rasmus Nielsen Yttre Sæbøe dat: 25 Maij 1758 vid: fol:

D/en 26de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og som ingen Sager efter paaraab frem kom for Rætten blev den sam/m/e qvestion angaaende Øhltapperierne i dette Skibbreede frem satt og besvaret af Almuen og Laug Rettet enstemmig, at udi dette Skibb: findes ey fleere Giestgiverier eller Kræm/m/er Sæder end Rosnes og Bøevogen som stædse af deres Næring og brug har svaret og betalt den deraf gaaende sædvanlige Skatt, forbem/el/te Almuens Svar blev efter forlangende under Rættens forseigling udstæd.

Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 287 – 3 – 12

Lindaas Skibbreede

1758 d/en 29 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Lindaas Skibbreedes Almue paa Tingstædet Brudeknappen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Nav-

1758: 196b

fol: 172 findes tilført,

Og blev den sam/m/e Forordning og Placat samt Fogdens bestalning publiceret som ved nestforrige Skibbreede.

Dernæst Publiceret

Deres Excellence H/err Stiftsbefalings Mand Cicignons Ordre under 17 Maij h: a: til Fogden Bilsøe at bekiendtgiøre for Fogderietz Almue, at S/anc/te Jørgens Hospitals Godtz skal til d/en 19 Julij førstkommende Ved Auction udi Herberget Altona for 10 aar fra Aar 1758 til 1768 til nye Forpagtning opbydes

1. Skiftebrev forrettet d/en 12 8ber 1757 efter afg: Knud Michelsen Haue vid: fol:
2. ditto forrettet d/en 1 Nov: 1757 efter afg: Hans Johannesen Kalland
3. ditto paa Øfre Tvedt d/en 3 Nov: 1757 efter Lars Baarsen.
4. Frue Justitz Raad Frimands udgivne bøxelsæddel til Magnus Michelsen paa 1 p/un/d Smør 2 Mæl: Korn i Gaarden Monsløb dat: 16 Decbr: 1757 med Rev: ej dat.
5. Jochum Danchersen paa sin Moders Veigne hands udgivne bøxelsæddel til Hans Christiansen paa 1/2 Vog fisk [i] Stuven paa Fedio. dat: 14 Martij 1758
6. Mons/ieu/r Kierulf paa ProCancellarii Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen p/aa 2 Mæl: Malt i Gaarden Hope dat: 8 Decb: 1757 med Rev:
7. H/err Ludvig Daaes bøxelsæddel til Lars Gregoriusen paa 1/4 Vog fisk og 1/2 Mæle Korn udi Gaarden Korsøen dat: 17 Martij 1758
8. ditto hands bøxelsæddel til Peder Nielsen paa 18 Mark Smør 1 1/2 Mæle Malt i Gaarden Saltnes dat: 4 Jan: 1758

9. Mad/a/me Danchersens udgivne bøxelsæddel til Hans Olsen paa 15 Mark Smør udi Gaarden Qvalvog dat: 28 Dec: 1757

10. H/err Gert Geelmeydens bøxelseddel til Jon Syslach paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt Et qvarteer Korn i Gaarden Maraas dat: 23de Decbr: 1757 med Rev:

D/en 30te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

[11.] Erich Halsteensen Hodne Ole Jacobsen Weraas og Iver Hodnes Skiøde til Niels Jacobsen paa 19 7/12 Mark Sm: i Gaarden Hodne dat: 29 Maij 1758 vid: fol:

12. Hans Michelsen Konglevolds Skiøde til Iver Henrichsen Sæure (Saure) paa 2 p/un/d Smør 1/2 Tønde Malt i Konglevold dat: 29 Maij 1758 vid: fol:

13. Johannes Hansen Indre Kilens som Værge for Syneve Hansdatter hands udgivne Skiøde til Ole Rasmusen paa 9 Mark Smør 6 Kand: Malt 1/8 faar i Gaarden Kalland dat: 29 Maij 1758.

14. Peder og Thomas Oenes Advarsel til Qvalvogens beboere at entholde sig fra at stam/m/e (stem/m/e?) Vand over Oenes Marck til deres Qvern og Savepladtz dat: 29 Maij 1758 vid: fol:

15. H/err Ludvig Daaes givne bøxelsæddel til Lars Sieursen paa 1/2 Løb Smør 1 Mæle Malt udi Gaarden Tvedten dat: 4 April 1758 med Rev: ej dat

1758: 197

16. Anne Helene S/a/l/ig/ fogden Lems udgivne bøxelsæddel til Hans Jacobsen paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Indre Kiilen dat: 8 Maij 1758 med Rev: ej dat.

17. Anne S/a/l/ig/ Justitz Raad Frimands givne bøxelseddel til Aamund Iversen Maraas er efter Fogdens paateigning 2 Mæ: 8 Kander Malt 16 s: i pænge dat: 31 Martij 1758 med Rev:

Procurator Hans Otthesen efter forrige tiltale Contra H/err Ludvig Daae blev paaraabt

Lehns Manden Lars Halversen Fielsende fremlagde efter H/err Ludvig Daaes forlangende hands skriftlig forfattede Indlæg af Gaard dags dato tillige med den derudi ommelte Ole Elvigens Attest af 28de ejusdem, som begge er saa lydende

Hans Otthesen blev paaraabt men ey mødte,

Og som begge Parter ved indgivne Indlæg har sluttet Sagen til Doms bliver sam/m/e til i Efter Middag optaget til Doms Afsiigelse.

Colbeen Fiellanger efter forrige tiltale Contra Hr: Torgus Grøgaard!

Citanten Colbeen Fiellanger fremlagde Rættens paa avigte Aars Høsteting givne Lav dags Forelæggelse for ind stevnte H/err Torgus Grøgaard med paateigning om dessens forkyndelse,

Den forelagde H/err Grøgaard blev 3de gange paaraabt men mødte ikke.

Varsels Mændene Knud og Berge Fonnebust fremstode og eedelig afhiemlede Forelæggelsens forkyndelse at være skeed efter paateigningens Udviis d/en 8 Maij sistleeden og det i H/err Grøgaards og hands Hustrues paahør.

Citanten Referered sig til sit Stevne Maal og paastoed at den indstevnte maatte ved dom tilfindes at betale ham paa sine børns Veigne nemlig for Datteren Borni for Resterende Lønn 3 rdr i pænge og i stæden for 1/4 deel huud lehr 2 mrk 8 s: der næst for Sønnen Tron for 21 Ugers tieniste som Restede paastaaes ikkun 1 rdr 3 mrk, tilsam/m/en i alt 4 rdr 5 mrk 8 s: tillige med Processens Omkostning i alt med 2 rdr, som alt hand indstillede til Dom,

Sagen optages til Doms til i Efter Middag

Lehns Manden Lars Fielsende paa afg: Fogden H/err Kam/m/e Raad Smithes Sterboes FuldMægtig Toftgaards Veigne eskede i Rette den fra Forrige Høste ting udsatte Sag hvorudi sam/m/e tiid blev den indstevnte Ole Lagesen givet Lav dag som ved 2de Mænd Halver Wiigene og Halver Synevog er bleven d/en 27de April sistleeden den forelagde Ole Lagesen forkyndt i hands eget Paahør og boepæl.

Den indstevnte og forelagde Ole Lagesen loed indlevere sit skriftlig forfattede Indlæg

1758: 197b

af Gaard dags dato saa lydende, hvorefter hand til næste ting forlanget Anstand.

Lehns Manden paa Toftgaards Veigne havde mod den forlangte Anstand ey noget at erindre siden hand erfarer at fra Ole Lagesens Siide er indkom/m/et Indlæg, som Toftgaard til næste ting selv faar besvare.

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste ting bevilges

Udi Sagen indstevnt af Proc: Hans Otthesen Contra H/err Ludvig Daae blev følgende Dom afsagt!

Ved Stevne Maal af 18 Sept: afvigte Aar 1756 haver Citanten Procurator Hans Otthesen som Selger af Lindaas Præstegields Kierker indkaldet for bøygde Tinget Deres Welærværdighed H/err Ludvig Daae som af bem/el/te *Kiercke (Kiercker) ved den i Aaret 1754 d/en 9 Sept: holdte Auction er bleven Kiøber for hos ham at nyde Erstattning og betalning for 7 Kiør á støcket 4 rdr. som Citanten foregiver at Være over det Antal som Auctions Conditionerne om formelder med Kierkerne at følge eller til Kiøbet at henhøre, hvilket Citanten formeener at have beviist, deels med den fra endeel Kierke Værgers under dato 2 Junij 1755 givne Attest, for saavidt de 4 Kierker Sc: Lindaas Møching Østreim og Fediø Capel betreffer, som vel mentionerer hvor mange Kierke Kiør og faaer, der da ved en hver af disse 4re ovenmelte Kiercker efter Anmeldelse befandtes, men ey oplyser, hvormange Kiør, der til de 2de øvrige Kierker, nemlig Sandnes og Lyren henhørede, deels og Ved den producerede Extract af oven Allegerede Auctions Forrettning, som Speciel melder hvor mange Kiør og Faaer, der til enhver Kierke i sær ere bleven solte. Mod sam/m/e Søge Maal haver H/err Daae ved Contra Stevning og ind givne Indlæg giort indsiigelse med Forestillelse tillige, det hand aldeelis ikke har an/n/am/m/et eller vil til holde sig fleere Kiør, end de der til enhver Kiercke er ham solte, saa at om nogen overskyder ved een eller fleere Kierker, bliver det Citantens, men ikke hands Fordeel Men da hand ved Lyre Kierke Kiørs Leverance, mangler paa det kiøbte tall 2de støcker Kiør samt 8te faar, og desuden for udlagde Kierke skatt og brød og Viins Anskaffelse i Aaret 1754 som efter hands bereigning i alt beløber 25 rdr er det hand ved Dom paastaar sam/m/e sig tillige med Processens Omkostning gotgiort. Naar altsaa denne Sag efter Parternes indkomne besvarelse og indlæg overveyes, da ligesom Forskiellen udfindes efter Kierke Værgernes Anmel-

1758: 198

delse at 4 støcker Kiør skulle findes fleere end Auctions Extracten indbefatter, nemlig 2de ved Østreims 1 ved Møching og 1 ved Fediø Capel, beviises det og ved den af Contra Citanten fremlagde Attest fra H/err Capitaine Grove, at der paa Leverancen til Lyre Kierke mangler 2de Kiør, hvoraf den eene førend Auctionens holdelse er bortkom/m/en, og den 2den af Citanten solt og taget pænge for, ligesom af auctions Extracten erfares at der ved Lindaas og

Østreims Kiercker mangler 8te faar, som Contra Citanten, hvercken har modtaget eller faaet decourt for i Kiøbe Summen,

Thi bliver her med for Rætt kiendt og dømt, at Citanten Otthesen bør sam/m/e 2de Kiør, der mangler ved Lyhre Kierke enten ved Anviisning paa 2de andre forsvarlige Kiør hvor og Ved hvilcken Kierke de over tallet ham tilhørende befindes, udlevere, eller deres Verd med efter staaende Leye til Contra Citanten H/err Daae at erstatte med 10 rdr, samt for de 8te manglende Faar til benevnte Kiercker á støcket 2 mrk 8 s. som beløber 3 rdr 2 mrk, at blive ansvarlig, dog mod Regres hos Vedkommende efter lovlig tiltale at udsøge de over blevne Kiør og faar som de der bliver Contra Citantens Kiøb uvedkom/m/ende. Hvad Contra Citantens øvrige Pretentions 3die Post angaar for de for Kierkernes Contributioner udlagde og Resterende 3 rdr 1 mrk, da er det ved Stifts praustens qvittence af 22 Jan: 1755 beviist at Contra Citanten sam/m/e har udlagt og betalt, og at Kierke Værgeren Ole Elvig efter hands indgivne Attest i stæden for at betale sam/m/e til H/err Daae har selv i Reigning med Otthesen sam/m/e liqvideret, hvorfor Citanten sam/m/e bør ligeleedis til Contra Citanten gotgiøre, som og den 4de Pretentions Post for Viin og brød Anskaffelse i Aaret 1754 som Citanten efter Conditionernes Formeld til sam/m/e Aars Udgang bør være ansvarlig for i og .....(?) er helst Citanten hvercken ved qvittence eller andet lovligt beviis har oplyst {at} \naar eller hvorleedis/ den til Kierkerne behøvende Viin og brød er til Sogne Præsten H/err Daae tilfulde bleven hiemsændt, \thi/ bør hand ligeleedis sam/m/e efter hands ingivne Søgning derover betale med 8 rdr 3 mrk, tillige med foraarsagede Processes Omkostninger, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven

Udi Sagen indstevnt af Colbeen Fiellanger Contra H/err Grøgaard
er følgende Dom bleven
afsagt!

Til sistleeden Aars Som/m/erting haver Colbeen Tronsen Fiellanger ved Muntlig Stevne Maal ladet indkalde H/err Torgus Grøgaard for at betale ham paa 2de sine børns Veigne den hos ham Resterende og af dem fortiente Lønn, som var for hands Datter \Borni/ 3 rdr i pænge og 1/4 huud og for hands Sønn Tron Colbeensen 9 mrk, men da hand hvercken

1758: 198b

efter Stevnings eller Laug dags forelæggelse Ankyndigelse har med lov gyldig tilsvar eller benegtelse imod Søge Maalet fremkom/m/et for at svare til Sagen mindre afbeviist at Citantens børn for sin aflagde tieniste har erholdet den fordrende Lønn, bliver her med for Rett kiendt og dømt at indstevnte Hr: Grøgaard bør til Citanten Colbeen Fieldanger paa sine børns Tron og Borni Colbeensdatters Veigne betale i alt indbereignet for 1/4 huudleer den Summa 4 rdr 5 mrk 8 s: tillige med denne Processes Omkostning som han/n/em er foraarsaget \med/ 2 rdr, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven.

Publiceret

Anders Refsdahls med fleeres udgivne Skiøde til Anders Jonsen Maraas paa 1/4 Løb Smør 1/4 t/ønde Malt i Gaarden Hauge dat: 30 Maij 1758 vid: fol:

Den i følge Kam/m/eRets udi afg: Fogden Smithes aflagde Reegenskab for Aar 1756 givne Anteignelses 4de Postes fremsatte qvestion om der i sam/m/e Aar er fundet anden eller meere Viin end det Ox hoved Niels Oxnes biergede og indbragte til Fogden Smith i Bergen blev af Almuen og Laug Rettet besvaret enstem/m/ig at de ey veed eller har hørt at videre eller andet

sam/m/e Aar er bierget i dette Skibbreede end forbenevnte Oxhoved Viin som bem/el/te Niels Oxnes har til Fogden afleveret og giort rigtighed for.

Publiceret

Joachim Schrøders udgivne Skiøde til Consul Alexander Wallace paa 1 Løb Smør og 3de Mæler Malt i Gaarden Nedre Syslach dat: 31 Martij 1758 vid: fol:

Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 537 rdr 2 mrk

Guulens Skibbreede

1758 d/en 1 Junij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Guulens Skibb: Almue paa Ting stædet Schielje havn i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 170 findes tilførte,

Og blev for dette Skibb: den sam/m/e Forordning og Placat samt Videre oplæst lige som for forrige Lindaas Skibbreede.

Publiceret

et Skiftebrev efter Joen Hansen Arechlet dat: 2 Junij 1757. vid: fol:

2. [ditto] forrettet paa Dahle d/en 4 Junij 1757 efter Søgni Hansdatter.
3. ditto paa Aandeqvam d/en 15 8ber 1757 efter Johannes Olsen
4. ditto paa Ravnebierg efter Daniel Andersen dat: 15 8ber 1757
5. Jan Meyers udgivne Skiøde til H/err Thomas Som/m/er paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Nore Guulen dat: 20 Martij 1758 vid: fol:
6. Danchert Krohns udgivne bøxelseddel som forstander for Sem: Fridericiani til Lorens Monsen Kløtvet paa 2 1/2 p/un/d Smør i Gaarden Østguulen dat: 6 ap: 1758

1758: 199

7. Michel Jonsen Havelands Skiøde til Joen Michelsen paa 18 Mark Smør 3 Kander Malt i Haveland dat: 1 Junij 1758 vid: fol:

I Følge Kam/m/er Collegii givne Anteignelses Post udi afg: Fogden Smithes Reegenskab for Aar 1756 blev dette Skibbreedes Almue tilspurdt om der i sam/m/e Aar er fundet eller bierget noget videre end 1 Oxhoved Viin som Erich Monsen og Sieur Jørgensen {bierget} Unneland biergede og indbragte til Fogden, hvortil blev svaret at der aldeelis intet Almuen bekiendt videre er fundet eller bierget

D/en 2 Junij blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret

Sorenskriver Garmans Attest at Aamund Olsen Haveland har Arvet og nu er eyende 1 p/un/d 12 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Haveland som hands Værfader Michel Jørgensen forhen har eyet dat: 1 Junij 1758 vid: fol: 60

Og som ey fleere documenter eller Sager efter paaraab fremkom blev den forfattede Restance attestered som beløber 383 rdr 4 mrk 5 s:

Hossanger Skibbreede

[1758] d/en 6 Junij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Hossanger Skibbreedes Almue paa Ting stædet Bernestangen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 180 findes tilførte untagen i Ole Hoshovdes Stæd som havde forfald haver hand formaaet Anders Knudsen Bernes at møde paa sine Veigne,

For dette Skibb: blev den sam/m/e Kongl/ig Forordning og det videre publiceret som ved nestforrige Ting stæd.

Dernæst publiceret

et Skiftebrev forrettet paa Gaarden Taaschedahl d/en 24 Jan: 1758 efter afg: Marthe Olsdatter vid: fol: 60

2. Ole Jacobsen Miøs paa egne og børns Veigne udgivne Skiøde til Aamund Andersen Røsland paa 12 Mark Smør 8 K: Malt i Gaarden Miøs dat: 6 Junij 1758

3. Torchild Monsen Øfstues udgivne Skiøde til Christen Nielsen paa 1 p/un/d 1 1/2 Mark Smør 18 Kander Malt i Gaarden Aaseim dat: 6 Junij 1758 vid: fol:

4. Torchild Monsen Øfstues med fleeres bøxelseddel til Rasmus Olsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Øfstues dat: 6 Junij 1758 med Rev: ej dat

5. Knud Fieldschaals bøxelsæddel til Johannes Johannesen Wiig paa 1 p/un/d 8 Mark Smør 10 2/3 Kande Malt i Gaarden Søre Møching dat: 6 Junij 1758 med Rev: ej dat:

6. H/err biskop Tidemans bøxelsæddel til Tørres Andersen paa 18 Mark Smør 15 Kander Malt i Gaarden Yttre Bernes dat: 12 april 1758 med Rev: ej dat.

Ole Jacobsen Miøs fremstoed for Rætten og tilkiende gav at have til dette ting indstevnt Gudmund og Magne Gatland fordi de haver paa hands Eyende Gaard og tilhørende Jordeparts rette Merker feldet og nedhugget 14 støcker furre træer med smaae og store og sam/m/e bortført til sin Gaard Gatland, derfor at lide Dom til Skadens Oprettning samt denne foraarsagede Processes Omkostning, tillige har Citanten og indstevnt bem/el/te indstevnte til at anhøre de 3de Vidner Haldor, Ole, og Jørgen Øfstues som møder,

De indstevnte Gudmund og Magne Gatland blev 3de gange paaraabt men ey

1758: 199b

mødte,

Stevne Vidnerne Anders og Aschild Bernes frem stode og eedelig afhiemlede at de over 1 Maaneds tiid siden har indstevnt Gudmund og Magne Gatland fordi de har paa Ole Miøses eyende Godtz paa Øftues hugget træer Citanten tilhørende derom at anhøre Vidner nemlig Haldor Ole og Jørgen Øftue, for derefter at erhverve Tings Vidne.

De mødende Vidner forklarede enstem/m/ig at det stæd hvor disse paastevnte træer er huggede er Citantens Jordepart tilhørende, og at de paa sam/m/e stæder kand naar paafordres giøre Anviisning, dernæst sagde og Vidnerne at de indstevnte for dem havde tilstaaet at de havde hugget sam/m/e træer som i tallet var 14 støcker, men tillige sagde at Gatlands Mændene sagde at de formeente at sam/m/e træer var dem tilhørende

Citanten som erfarede de indstevnte ey denne gang møder og forventer de sam/m/e opretter hands Skade og foraarsagede Omkostninger forlangede Anstand i Sagen.

Eragtet!

Da denne Sag Concernerer en Marcke gangs Forrettning hvor Vidner efter giørende Anviisning skal afhøres og eed feste deres Forklaring da i fald Parterne ey efter Citantens formeening bliver foreenede om det paasøgte, bliver Sagen til Aastæden henviist, hvor

vedkom/m/ende bør gives lovlig Varsel, efter den beram/m/else Citanten faar hos Dom/m/eren, at møde, tillige med Vidnerne \som/ til sam/m/e tiid \bør/ indvarsles for om alt at aflægge vedbørlig forklaring og Vidnes byrd.

Anders Nielsen Hole mødte for Rætten og tilkiende gav at have indstevnt Opsidderne paa Gaarden Møes til at fra ligge sig det støcke Udmarck paa Vestre Siden af Elven fra det øverste Stæd Settre Giellen og ned ad i trols hovden og ned til det Inderste Vand Kosdahl kaldet, saaleedis at de for eftertiiden ey sam/m/e skal bruge til Fee beite siden hand paastaar at det er og bør være Gaarden Hole tilhørende.

De indstevnte Anders Aamundsen, Ole Jørgensen, Anders Larsen, Ole Jacobsen alle mødte untagen Anders Aamundsen som er svag paa hvis Veigne Aschild Heldahl mødte, siigende at det paasøgte støcke Udmarck har stædse lagt til Gaarden Miøs og over 100 aar været brugt af Gaarden Miøses beboere til deres Fæbeite, uden at nogen har der paa manglet Vil altsaa ikke afstaae Gaardens tilliggende Herlighed som det de ey kand und være og ey med nogen Urætt selv har tiltaget sig

1758: 200

da Gaardens Miøses Creatuure gaar stedse for sig selv paa dette støcke UdMarck som nu omtvistes og ved field og Uhre er adskilt fra Holes UdMarck, som og ved det Udgierde som Hole Mænd i forrige tiider har opsatt

Citanten havde ey videre efter tilspørsel at tilføre men Reservered sig til Aastæden at indstevne Møses Opsiddere, hvor Sagen og henviises.

D/en 7de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt.

Publiceret

Anders Ingebrictsen Aaseims med børns udstædde bøxelsæddel til Johannes Andersen paa 1 p/un/d Smør 18 Kander Malt i Gaarden Aaseim dat: 7 Junij 1758 med Rev: ej dat

2. Rector Boalts udgivne bøxelsæddel til Johannes Andersen Svennem paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Grønaas dat: 19 Jan: 1758.

Forrige Fogeds FuldMægtig Toftgaard lod fremsætte den sam/m/e qvestion betræffende Kræm/m/ersæder som ved forrige Schiold og Ahlenfit Skibb: omspurdt er, hvortil Almuen svarede at herudi dette Skibbreede ingen Kræm/m/er Sæder har været eller for nerværende tiid befindes, da Skibbreedet for den største part ligger til fields og det øvrige udi smaae og trange Fiorder hvor fiskerie ikke lettelig kand bruges, Forestaaende Almuens Svar blev efter begier, under Rættens Forseigling udstæd.

Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 286 rdr 4 – 4 s:

Echanger Skibb:

[1758] d/en 8de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Echanger Skibbreede i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 179 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ig Forordninger og videre publiceret som for forrige tingstæder.

Dernæst publiceret følgende documenter.

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Biørge d/en 4 Nov: 1757 efter afg: Mari Bastesdatter vid: fol:

2. Jacob Monsen Niaastads udgivne bøxelsæddel til Anders Fuusesen paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Echangerlie dat: 6 Junij 1758 med Rev: ej dat

3. Joen Johannesen Eisnes sin udgivne Pante Obligation til Ole Johannesen Børtvedt paa Capital 50 rdr dat: 24 Nov: 1757 vd: fol:

4. H/err Jens Rennords udgivne bøxelsæddel til Iver Monsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Eiknes dat: 10 Martij 1758 med Revers ej dat.

D/en 9de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt.

Publiceret

Ingeborg Larsdatter med fleeres udgivne Skiøde til Jon Aschildsen paa 1 p/un/d Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Hielmaas dat: 8 Junij 1758 vid: fol: 62.

2. Jon Aschildsens udgivne Vilkaars brev til Ingebor Larsdatter at nyde hos ham 3 Voger Korn føde for 1 Koe og 3 faar dat: 8 Junij 1758 vid: fol: 62.

Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten.

Johannes Olsen Hoshovde paa Myntlingen Anders Magnesens Veigne og Mons Joensen Rom/m/ereims udgivne bøxelsæddel til Niels Bergesen Biørsvig, Sieur Christensen, Tollef Larsen, Johannes Andersen Eije, Iver Simensen Aschevig og Knud og Johannes Schaar paa en Grund og Vandfald Sorterende under Gaarderne Schaar og Biørsvig dat: 9 Junij 1758. vid: fol: 63

Tørres Andersen Langedahls udgivne Skiøde til Ole Sølfestesen paa 1/2 p/un/d Smør i Landskyld og 15 Mark Smør i Skatte skyld i Gaarden Langedahl dat: 9 Junij 1758 vid: fol: 62.

1758: 200b

Niels Bergesen Biørsvig, Sieur Christensen Eije, Tollef Larsen mødte paa egne og Med Interressentere Johannes Andersen Eije, Iver Simensen Aschevig Knud Larsen og Johannes Olsen Schaars Veigne, og inden Rætten til kiende gav det de med underdanigst Ansøgning til deres Excellence Høy Welbaarne H/err Stiftsbefalings Mand Von Cicignon er for nogen tiid ingaaet om bevilning at opsætte og indrette til egne og omkringboende Almues Nøtte en Sav at skiere bord paa, men af Høy bem/el/te Hr: Stiftsbefalings Manden faaet det Svar at de forinden saadan Ansøgning kunde dem Accorderes, maatte med et Lov skicket Tings Vidne see sig forsiunet, saavel om Stæden hvor paa de agtet at opsette Sagen var beneficered Grund eller ikke, som og om det kunde være bøygden til Nøtte, og at sam/m/e ey blev til Skovenes forødelse for at drive med de derpaa skaarne bord nogenslags Negoce (Negotie = handel), thi vilde Comparenterne inden Rætten tilspørge den til stæde værende Almue og Laug Rættet for der paa at erholde deres besvarelse følgende Qvestioner.

1mo Om ikke denne Grund hvorpaa de agter at opsætte Sagen er Sorterende under Gaarden Schaar i Echanger Skibbreede og om det Vandfald som der til behøves ikke er saavel bem/el/te Gaard Schaar som Biørsvig allene tilhørende hvilcke Gaarder er bønder tilhørende, og ey beneficerede Grunde eller Gaarder,

2do At det Vandfald som der til bem/el/te Sav kand hen leedes {ey} er visse tiider paa Aaret ved indfaldende Tørke saa stor Mangel paa at de des aarsage ey kand vente at deres Sav kand kom/m/e at gaae men som en Flom Sag bliver at ansee.

3tio Om ikke det af Almuen og meenige Mand ansees høyst nødvendig at i henseende til Skovenes aftagelse, den øvrige ringe over blevne Andeel Skov paa de faae omliggende Gaarder i dette og nergrendsende Skibbreeder bedre kand nøttes at blive skaarne til bord end som hidindtil at blive hugne og kløvede ikkun til 2de bord, hvor god og stor Stocken end Var, og at de ingenlunde kunde eller Vilde skiere bord paa bem/el/te Sav til nogen slags negoce eller Udførsel, men allene til egen og bøygdens høyst nødvendige brug

1758: 201

Til 1ste qvestion svarede Almuen LensMand og Laug Rettet enstem/m/ig at den Grund som Comparenterne agter at opsætte Sagen paa er bonde gotz og Gaarderne Biørsvig og Schaar under liggende.

Til 2den qvestion lige leedis svaret enstem/m/ig at der vil ved indfaldende Tørcke fattes Vand til saadan Sav paa det Stæd saa en liden Qvern end ikke kunde Visse tiider have nok Vand paa det Stæd at drives med, altsaa kand ey ansee at den kand blive eller ansees for andet end en Flom Sav, der ey uden ved over maade Vand kand drives.

3tio Almuen og det til stæde værende sagde at bøygden høylig trænger til saadan Savs Indrettning for derpaa at faae deres tøm/m/er dis bedre nøttet til bord, hvorved Skovene meere Conserveres end hidintil skeed er da sam/m/e blev i Skovene kløvde og i spon ophuggede, som de af bæste Stock ey fick meer end 2de bord i behold, og som bord fra Kiøb stæden falder bøygden for bekostelig at forsiune sig med til deres Huusers Vedligeholdelse ønsker de samtlige at denne Tilladelse om Savens Indrettning maatte forundes til bøygdens høyst nødvendige brug, da det ingenlunde kand formodes at nogen slags bord enten til Negoce eller Udførsel bliver skaaren i henseende til den store fattelse paa Skov der i dette Fogderie findes

Fogden Bildsøe som nerværende for at paasee under dette Tings Vidnes Erhvervelse Hans Maj/este/ts høye Intresses befordring havde intet at erindre imod den angivne Flom Savs Opbyggelse og Istand sættelse serlig da den til Skovenes Conservation er uforbigiengelig fornøden som og til Almuens Nøtte høyst tienlig, da hand i det øvrige om Ansøgerne skulle nyde Allernaadigst tilladelse skal i beleylig tiid allerunderdanigst see efterlevet de om Sav Væsenet udgangne Forordninger

Comparenterne forlanget det passerede beskreven meddelt, for sam/m/e til videre Forestillelse at insinuere paa behørige Stæder som blev af Rætten bevilget og under vedbørlig forseigling udstædet.

Den sam/m/e Qvestion angaaende Kræm/m/er sæder i dette Skibbreede blev fremsatt for Almuen til besvarelse, hvortil enstemmig det sam/m/e som ved næstforrige Hossanger Skibbreede blev svaret.

Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 318 rdr 4 mrk 11 s:

Mielde Skibbreede!

1758 d/en 12 Junij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Mielde Skibbreedes Almue paa Tingstædet Nedre Mielde i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 183 findes tilførte

Og blev

1758: 201b

for dette Skibbreede de sam/m/e Forordninger og videre ordre oplæste som ved nestforrige Skibbreeder.

Dernæst publiceret følgende

1. Mons/ieu/r Kierrulfs paa Procancler Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Ole Rasmusen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 9 Kander Malt 1/8 huud i Gaarden Reistad dat: 26 Jan: 1758 med Rev: ej dat

2. H/err Gert Geelmeydens udgivne bøxelsæddel til Ole Jensen Anthun paa 18 Mark Sm: 12 Kander Malt i Gaarden Anthun dat: 16 Martij 1758 med Rev: ej dat.

3. Sorenskriver Garmans udgivne bøxelseddel til Haugs Kierkes Ejer Jan Frøchen paa den Grund under Aaseims Gaard som til den perpetuerede Deigne bolig er henlagt med paateigned revers dat: 15 Decbr: 1757. vid: fol:

D/en 13de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret

4. Solvei Erichsdatters udgivne bøxelsæddel til Knud Nielsen Meehle paa 1 p/un/d 13 1/2 Mark Smør i Gaarden Grove dat: 12 Junij 1758 med Rev: ej dat.

5. Halver Johannesen Hemvigens bøxelsæddel til Michel Magnesen paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 18 Kander Malt i Gaarden Søre Kleppe dat: 7 Junij 1758 med Rev: ej dat.

6. Michel Magnesen Hofdens Skiøde til Mons Monsen paa 1 p/un/d 12 Mark Smør i Gaarden Hofden dat: 12 Junij 1758 vid: fol: 64.

7. Mons Johannesen Soelberg og Gudmund Wefletvedt som Værgers udgivne Skiøde til Johannes Gulachsen paa 6 Mark Sm: og 6 Kander Malt i Gaarden Gerstad dat: 12 Junij 1758 vid: fol: 64

8. Knud Nielsen Meehles udgivne Skiøde til Gietle Andersen paa 1 p/un/d 18 Mark Smør 3 Mæler 6 Kander Malt i Gaarden Meehle dat: 12 Junij 1758 vid: fol: 64

9. Gietle Andersens udgivne Pante Obligation til Sorenskriver Garman paa Capital 40 rdr dat: 12 Junij 1758 vid: fol: 64 og 65.

10. Niels Torfindsen Nore Solbiørs udgivne Caution for Gietle Andersens {for} Debit til Sorenskriver Garmann som er 40 rdr dat: 12 Junij 1758 vid: fol: 65

Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten

Til den fremsatte Qvestion om Kræm/m/er sæder eller Giest giver Stæder blev svaret at ingen untagen Hausvigen findes her i Skibbreedet som for sin ringe Næring ey kand skatte

Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 254 rdr 4 mrk 15 s:

Arne Skibb:

1758 d/en 15 Junij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Arne Skibb: i Overværelse af de-

1758: 202

res Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 183 findes tilførte untagen i Mons Langhelles Stæd som ved døden er afgangen er Lars

Monsen Hole igien antagen som har ved den Constituerede Laug Mands Attest beviist at have aflagt sin Laug Rettes Mands Eed,

For dette Skibb: blev de sam/m/e Forordninger og ordre oplæste som ved nestforrige Skibbreede.

Dernæst publiceret følgende documenter

1. Mad/a/me Else afg: Jochum Schrams udgivne Pante Obligation til Kors Kirkens fattig Skole Christi Krybbe kaldet dat: 13 feb: 1758 vid: fol:
2. Karen Friman S/a/l/ig/ Johan Garmans udgivne Skiøde til mig Sorenskriver Johan Garman paa Gaarden Store Sandvigen med underliggende Grunder og Herligheder dat: 22 febr: 1758 vid: fol: 67 og 68
3. Lars Johannesen Rasmus Johannesen med fleeres udgivne Skiøde til Michel Jensen Seim paa 1/4 Løb Smør 1/4 huud og 1/8 tønde Malt i Gaarden Seim dat: 1 Maij 1758 v: 66.
4. Michel Jensen Seims udgivne Pante Obligation til Sorenskriver Garmann paa Capital 30 rdr dat: 1 Maij 1758 vid: fol: 66.
5. Kierke Værgeren til Nye Kierken Erich Didichens udgivne bøxelseddel til Anders Arnesen paa 1 Spand Smør i Gaarden Sandvigen dat: 6 april 1758
6. Sorenskriver Garmans udgivne bøxelsæddel til Peder Andersen paa en Enge Pladtz i Store Sandvigen som Ole Johannesen tilforn har brugt dat: 8 Maij 1758
7. H/err Sylovs udgivne bøxelsæddel til Jacob Thomesen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Indre Brudvig dat: 13 Junij 1758
8. Johan Ham/m/echens Skiøde til Hans Jensen paa et Huus staaende paa Sandvigens under liggende Grund dat: 29 Maij 1758 vid: fol: 68
9. Sorenskriver Garmans bøxelsæddel til Hans Jensen paa ovenstaaende Huusegrund dat: 15 Junij 1758

Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten

Til den af Toftgaard fremsatte qvestion angaaende Kræm/m/er sæder blev svaret, at udi dette Skibb: hvoraf endeel til lands er liggende og endeel udi Fiorderne, hvor fiskerie sielden bruges, er ingen Kræm/m/er sæder eller Giestgiverier uden Salhuus, hvor Øhl og drickende Vahre sælges, som til Skatts svarelse udi de sædvanlige Tings Vidner er anført.
Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 430 rdr 7 s:

(1758: 202)

Aastæds Sag!

1758 d/en 28 Junij indfandt jeg mig paa Gaarden Møllendahl i Schiolds Skibbreede for sam/m/estæds i følge foregaaende Stevning og beram/m/else at afhandle den af Iver Andersen Møllendahl indstevnte Sag Contra sin Naboe Jacob Giise alt efter Stevnemaaletz

videre Formeld, til bem/el/te Aastæds behandling haver Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bildsøe opnevnt de nu ved Rætten mødende Laug Rættes Mænd Iver Paulsen Bynes, Jacob Jacobsen ibidem, Ole Rasmusen Nedre Bratland, Ole Arnesen Øfre Totland, Halver Nielsen Øfstun, og Ole Olsen Schiold, og blev der efter Rætten satt hvor da Procurator Sønderborg i Rette lagde Iver Andersen Møllendahl ved Comparenten udfærdigede Stevnemaal af 8de Maij sistleeden hvorved var indstevnt Jacob Giise tillige med Vidner angaaende en Fornermelse paa Iver Andersens af H/err Assessor von der Lippe tilbøxlede brug i sam/m/e Gaard Møllendahl, hvilcket Stevnemaal for Vedkom/m/ende lovlig Var forkyndt efter Paateigningerne paa Stevne maalet, hvor nest Comparenten Vilde fornem/m/e om de indkalte nemlig Giise som paagieldende og H/err Assessor von der Lippe som Jorddrott og til Vedermehle Stevnemaalet ankyndiget møder og tager til Gienmehle, da Comparenten derefter skulle i agt tage det fornødne for Citanten.

Procurator Cramer Senior paa indstevnte Sing/neu/r Jacob Giises Veigne tilstoed lovlig Varsel, men af Citantens Stevning extraherede eftermeldende nergaaende beskyldninger, 1mo At Giise ey var at beqvem/m/e til at lade Citanten ubeskaaret beholde det brug som hand af Jordrott H/err Assessor Jaen von der Lippe sig til bøxlede i Gaarden Møllendahl, men 2do udviidet sit brug til Citantens Skade og Fortrengsel ved Mark og Høe slett og 3tio lagt endeel af Citantens brug under sit og saaleedis formindsket Citantens brug, thi var Comparenten desaarsage beføyet at forbeholde forbenevnte Sing/neu/r Giise lovmessig Opretnings og Satisfactions Indtale, samt ellers forløbig erindrede at Citanten ey andet eller videre kand paakiere end den Omstændighed om Citanten imedens hand som bøxelMand brugte den part udi Gaarden Møllendahl som hand af Jord Ejeren Velbem/el/te H/err Ass: v: d Lippe var forlehnet med, dislige Forurettelser er blevet tilføyet ved Giise som Stevnemaalet declamerer, thi derom men ikke om beskaffenheden for hands tiid kand allene yppes Ventilation og altsaa bliver forgieves hvad som af forrige brug maatte attraaes at punctere, udi hvilcken Relation og da

1758: 203

atter Velbem/el/te Jord Ejer Assessor von der Lippe haver umaget sig ved denne Rettergang at være nerværendes, da haabede Comparenten af hannem at fornem/m/e om ey Citanten fick sit brug udviist og ey om var saaleedis som fra Citantens Lade i Øster nu forefindes aflagt med Grund Steen, hvornæst Comparenten ligerviis ventede Citantens egen Erklæring angaaende de satte Pæler eller Steens Optagelse i Grendse Skiellet imellem sig og indstevnte Giise efter at Stevning var udgaaet og mehr bem/el/te Giise ankyndiget

Hr: Assessor von der Lippe mødte og Refererede sig til sine udgivne bøxelsedlers Indhold, og kand nu efter saa mange Aars forløb ey rettere erindre end at der blev Steene nedsatt til Merke skiel i Nord og Øst for at skille Giises efter sin S/a/l/ig/ Moder tilbøxlede halve løbs brug, fra den Part Citanten siden bøxlede, og om Citanten siden kand være paa sit brug fornermet faar ved Vidner beviises

Proc: Sønderborg for Citantens Veigne Refererede sig til Stevnemaalet og formeente at den Oplysning som derefter kand indhentes er besvarelse nok paa Proc: Cramers giorde forespørsel, Comparenten begierede derfor de indstevnte Vidner Annoterede til eedelig forklaring paa de qvestioner som Comparenten til dennem udi Protocollen skal dictere, naar Eeden af Lov bogen først for dennem er vorden oplæst og den/n/em er betydet sam/m/es Rigtighed

Af de indstevnte Vidner mødte Anders Nielsen Øfre Natland, Niels Nielsen Nedre Bircheland, Axel Engvoldsen Zacharias Kobbeltvedt, Jens Jensen Kronstad Ole Rasmusen Tarlebøe, Erich Jensen, men de øvrige efter Stevnemaaletz indhold ikke nemlig Christi Nielsdatter, Johannes Nielsen, Niels Pedersen og Erich Nielsen Haucheland, thi blev Stevne

Vidnerne Ole Brinchmand og Hans Witrop frem kalte som under Eed afhiemlede at have efter sin paateignings Udviis indkaldet de udeblevne Vidner ligesom og Jan Lytchens paateigning tillige fandtes.

Proc: Sønderborg begierede et hvert Vidne i sær maatte forklare 1mo om Vidnet har tient hos Giises Moder paa Møllendahl eller hos Giise selv og udi hvad Aaringer. 2do til Anders Nielsen Øfre Natland, Niels Nielsen Nedre Bircheland og Ole Bergesen om udi den tiid de tiente paa Møllendahl den saa kaldede hæste Ager under Giises brug blev pløyet inden eller uden sine rette Grendser, hvor ner sam/m/e Ager gick Aarestads Mølle Vey om der var nogen fellis Mark, imellem Harman Moritz Lod som Citanten nu paaboer og Giises Moders brug

1758: 203b

og hvorvidt, Giises Moders Lod stragte sig imod Herman Moritzes Lod om de veed at giøre Anviisning paa Marckernes og Engesletternes Skiel og Merke saaleedis som de vare til Efterrettlighed i den tiid tiente enten Giises Moder eller Giise. 3tio Til Zacharias Kaabeltvedt om hand haver pløyet den omspurte hæsteAger for Giise i aarene 1755, 1756 og 1757 og Veed at i Aaret 1756 veed at den blev udpløyet uden for det den tilforn havde været pløyet, samt at Giise igien i det sist bem/el/te Aar nemlig 1757 ikke pløyede saavidt som forrige Aar og lod ned sette pæler i Jorden til Merke for Agernes Streckning, og om Citanten der til var kaldet og gav Samtøcke eller ey, 4. til Axel Ingvoldsen om hand har pløyet den bem/el/te hestAger i 9 Aar fra 1744 til 1758 og veed at Ageren ikke gick saavidt ud tilforn som den nu strecker sig, samt at der tilforn ingen Merkepæle var nedsatt 5to til dette Vidne og Jens Jensen Kronstad om Vidnet i Aaret 1756 var nerværende ved hæste Ageren med H/err Ass: v: d Lippe og da befandt at sam/m/e Ager var udpløyet over det den tilforn havde gaaet af Grestorver som var indpløyet af Citantens Marck 6. til Ole Rasmusen Tarlebøe og Erich Jensen om de har i dette Aar pløyet Giises Ager hæst Ageren kaldet og veed eller har seet at for sam/m/e i plov tiiden blev ned satt nye merker enten af Giise selv eller efter hands ordre 7mo Om Vidnerne samtlig kand giøre Anviisning paa hvorvidt Giises Lod udi Gresmarken og Enge slætterne tilforn har gaaet og hvorvidt sam/m/e nu er bleven forøget ved Indtagelse paa Citantens Marck.

Stevne Vidnet Johan Lytchen ankom og eedelig afhiemlede sin paa Stevne Maalet givne paateigning.

Proc: Cramer erindrede sin giorde exception mod Vidners antagelse angaaende Jordebruget for Citantens tiid, thi som hannem sit brug blev udviist fra Jordrotten og hand dermed som billig var tilfreds saa var ey andet øvrigt end at forhøre og omsiider at paakiende om hannem derudinden nogen forfang var tilføyet ved indstevnte Giise, thi hvad som passerede for Citantens tiid imellem Giise eller hands S/a/l/ig/ Moder og Giises Sviger Fader S/a/l/ig/ Moritz

1758: 204

som var Citantens Formand udi Jordebruget derom bør Citanten være ubekymret, hvorfor og Comparenten bem/el/te Exception til Dom/m/erens Overveyende og Kiendelse indlod

Sønderborg Replicerede at Proc: Cramers Indsiigelse imod Vidnernes Anhørelse paa det gandske hands qvestioner inde holder ikke kand kom/m/e udi nogen Consideration deels siden Giise forventelig ikke af H/err Ass: v: d Lippe videre er tilbøxlet end hvad hands Moder har havt i brug, hvorom Comparenten Vilde forvente H/err Assessorens egen Declaration og deels efterdi Giises fornermelse ved brugetz Udviidelse maae oplyses af det brug Moderen forhen har havt uden for hvilket Giise som ham eene tilbøxlet ikke kunde excedere uden at

fornerme Citanten, thi paastoed Comparenten Vidnerne frem/m/ed, nest at ervarte H/err Ass: v: Lippes som Jord Ejeres Erklæring

Ass: v: Lippe Refererede sig til sin foregaaende Erklæring og den udstædde bøxelseddels Indhold

Cramer til Citantens Andførsel svarede at hand ey kand klage paa Fornermelse altsaa (alt saa) længe som hand har det sam/m/e under sit brug som han/n/em ved Jorde partens tiltrædelse blev udviist og indrøm/m/et, derfor formeente Comparenten uforbigribelig at ey fleere eller andre Vidner kand Vorde stædet uden saadanne som angaaende selve brug er videndes samt derpaa kand giøre Anviisning og derefter prove at Citanten ved Giise derudinden er vorden fornermet.

Sønderborg vedblev sit forrige og sagde at hands qvestioner er indrettet lige efter Stevne Maalet til Afbeviisning om den indstevntes fornermelse udi Citantens brug og der for forventede sam/m/e til besvarelse antagen, ellers fremlagde Comparenten Citantens bøxelseddel som viiser at hand er tilbøxlet det halve udi Gaarden Møllendahl af 1/2 Løbs brug og at Giises Moder ligesom Giise selv ikke heller kand være til bøxlet videre end 1/2 Løb da Gaarden Møllendahl er skyldsatt for 1 Løb Smør.

Det fremlagde bøxelbrev var dat: 4 April 1749 og 6 Maij nestefter publiceret og er saa lydende

Cramer atter svarede at det paaberaabte bøxelbrev hiemler Citanten den Jord og det brug som han/n/em den tiid blev udviist og udmerket, hvorudover Citanten dismindre har noget at kiere eller udfritte angaaendes forrige tiid, men ligerviis som Comparenten tilforn indstillede har at berøre sit opdragne brugs paaskylte fornermelse, thi agtede Comparenten sig desformedelst beføyet at Vedblive den tilførte exception

1758: 204b

Sønderborg bemerkede at den frem lagde bøxelseddel ingen Udviisning inde holder at være skeed til Citanten af den halve Løbs brug og at det ikke er uden en fynte hvorpaa Proc: Cramers Indsiigelse er grundet, hvorved hand vil have forebygget Sagens og Sandheds Oplysning, thi Giises Moder har nok paapasset sit brug og videre kand ikke Giise tileigne sig som hand ikke er tilbøxlet meere, de Ord som ellers udi bøxel brevet er tilført nemlig saavidt nu er udviist og udmerket hannem at være overdragen kunde efter Comparentens formeening ikke hendrages til det Proc: Cramer deraf Vil have puncteret og end mindre Lov med holdig forekom/m/e Vidnernes Forklaring om hvormeget tilforn under Giises eller hands afgangne Moders brug har lagt til Oplysning om hvorvidt hand sam/m/e for nerværende tiid har forøget, hvorfor Comparenten vedbliver at paatrenge Vidnernes førelse.

Cramer af bøxelbrevet giorde Anviisning paa selvstendige Ord som hand deraf tilførte Protocollen, nemlig saavidt nu er udviist og udmerket hannem /: Sc: Citanten :/ at være overdragen, thi anmerkede Comparenten den grove beskyldning som hannem ved Sønderborgs tilførte blev paatrenget, og desformedelst paastoed sig ved forventende Dom vedbørlig Satisfaction tillagt, eller dog explicite forbeholden saadan Satisfaction for Bergen byeting som det egentlige Verneting Lov messig at indtale.

Eragtet!

Mod den til Vidnerne fremsatte 2 qvestion betreffende de Mercker og Grændseskiel hvorleedis sam/m/e i Parternes Formænds tiid har Været har vel den ind stevntes Fuldmægtig excipered under forestillelse at sam/m/e ey kand eller bør blive efterretlige, i henseende Citanten ved sin tiltrædelse har antaget sit nu brugende Jorde brug efter den Udviisning og Udmerkning hannem er bøxlet og overdraget, ikke dismindre for at Citanten ey skal betages Leylighed at oplyse hvis hand til sin formeente Rett agter fornøden om sin vedhørende Jordeparts rette skiel og Merker, bliver samtlige Vidner til Forklaring

1758: 205

og Anviisning paa fornødne Stæder admitterede, da det ved endelig Dom faar ankom/m/e hvorvidt sam/m/e kand tiene til Sagens Oplysning, eller ikke.

Hvor efter Vidnerne Separat blev indkalte og af sam/m/e mødte

1. Anders Nielsen Øfre Natland svarede til 1ste qvestion at have tient hos Giises Moder paa Møllendahl, og det for 28 aar siden fra denne tiid efter hands bæste Erindring, til 2den qvestion svaret hand ey veed andet end den omspurte Ager hæsteAgeren henhørende til Giises brug jo blev pløyet inden sine rette Grendser, erindrer at der gick en liden Ager Reene imellem Ageren og Aarestads Mølle Vey men hvor bred sam/m/e var kand Vidnet ingen Reede giøre for men om den omspurte felles Marck svarede Vidnet ey at være vidende da Herman Moritz af sam/m/e benøttet sig, kand ey heller erindre sig det videre i qvestionen omspurte angaaende Merkernes eller Engesletternes Skiel hvorleedis sam/m/e da vare eller nu befindes Cramer forbeholdt Kiendelsens Paaancke i fornøden tilfelde og dernæst tilspurte Vidnet, om hand var bekiendt Citantens brug medens hand har boed her Vidnet svarede Ney hand derom ey er bekiendt

2det Vidne Niels Nielsen Nedre Bircheland, svarede til 1ste qvestion at have tient Giises Moder for en 27 aars tiid, til 2den qvestion svarede dette Vidne i alt som nest forrige Vidne, undtagen med denne forandring at Vidnet siunes en liden forandring siden hand tiente befindes paa Engen synden for Jacob Giises Løe, saa at Engen siunes bredere paa det stæd end tilforn, men veed dog ikke rett hvorleedis hand sloeg den tiid hand tiente hos Giises Moder da der ey var Merkesteene den tiid imellem brugene untagen en liden steen i Reenen eller backen af heste Ageren, til Cramers qvestion svarede dette Vidne Ney hand ey derom er bekiendt.

3de Vidne Ole Bergesen boende i Sandvigen er parterne ubeslegtede, sagde at have tient saavel Giise som hands Moder da de var sam/m/en og det for en 16 aars tiid siden, til 2den qvestion Var dette Vidnes Udsagn i alt enstem/m/ig med det første, med dette tillæg at hand ey kand erindre hvorleedis Merkerne da var efter saa lang tiid, allerhelst nu Gresset er staaende, og forklarede Vidnet end videre det Gresset i hands tiid ved Merke skiellene altiid var først afslaaet paa Herman Moritz sin Lod saa at Vidnet derefter rettet sig naar hand skulle slaae høet paa Giises part; til Cramers qvestion svarede Vidnet Ney hand ey derom har været bekiendt, da hand ey har været hos Citanten eller paa hands brug siden hand kom fra sin tieniste paa Møllendahl.

4de Vidne Zacharias Kaabeltvedt fremstoed og forklarede at have pløyet for Jacob Giise den

1758: 205b

saakaldede hæste Ager og det i Aarene 1755, 56 og 57, og veed at der af Jacob Giises dreng blev spadet med Reenen paa den andre Siide af hæstageren imod den Siide til Aarestads Mølle Vey, men veed ey hvor bredt det var dog efter hands formeening 1 eller halvanden spade bred som var af Reenen eller Græs Marken, som skeede i Aaret 1756, men kand ey erindre hvad enten der blev spaet afvigte Aar 1757 forinden Vidnet pløyede Ageren eller ikke erindrer ey heller rettere end jo Jacob Giise lod ned sætte 2 Pæler i Ager Reenen den 1ste ved Aarestad Mølle Vey i Ost paa Ageren og den 2den i Vest oppe i mod Mølle Veyen, og var Citanten ey den tiid til stæde da bem/el/te pæler blev ned satt. Cramer tilspurte Vidnet 1mo om Giise var hos eller befalede sine folck at afsticke saaleedis med Spade af Veyen eller Engen som Vidnet har om provet 2det hvor langt det var og om det brugtes til Ager eller

efterlagdes usaaet, 3. hvem den Marck tilhørte enten Citanten eller Giise som saaleedis med Spade blev afstucken. 4to om Steenene den tiid stoed til Merkeskiel imellem begges brug fra Ivers Lade Ostvers ligerviis som endnu staar til siune. Til 1ste qvestion svarede at Jacob Giise den omspurte tiid var paa Ageren, og hørte at hand sagde til sin dreng Niels det hand saaleedis skulle spae uden for Plauen som da var af Marcken eller Ager Reenen, til 2det svarede det hand ey veed hvor langt det var, men veed dog det blev saaet sam/m/e aar, til 3de qv: svarede det hand ey veed andet end Citanten tilhørte Marcken, til 4de Qvestion svarede Vidnet hand ey veed noget at forklare siden hand allene har pløyet for Giise og ey veed om Merkerne

Sønderborg til kiende gav at Vidnet Niels Pedersen er kom/m/et til stæde og som hands Vidnes byrd ventelig vil blive Harmonerendes med det sist førte Vidne saa begierede Comparenten at hand maatte antages til forklaring paa den første Generale qvestion om hand har tient Giise og i hvad Aaringer, om ikke i Aarerne 1755, 56 og 57 og der næst om hæste ageren i Aaret 1756 blev udviidet ved det Giise lod indtage af Gres Marken som tilhører Citanten og hvormeget saaleedis blev indtaget, samt endelig om Giise loed nedsætte pæler eller merker for Ageren og dens Udviidelse,

Niels Pedersen boende nu ved Lund gaarden fremstoed og efter behørig formaning at

1758: 206

vogte sig for Meen Eed, forklarede at have tient Jacob Giise i 3 aar og kom/m/ed af hands tieniste afvigte Aar 1757 ved Paasketiider, veed at i Aaret 1756 blev af ham nemlig Vidnet selv spadet paa hæste ageren langs Reinen paa visse stæder en spade bred men paa andre stæder en tver haands bredde af den tilgroede Ager Reene som tilhører Citanten, men det sam/m/e Aar blev ey nogle Pæler af Giise ned satt. Fremdeelis begierede Comparenten Vidnet tilspurt til hvad Ende den om forklarede Indtagelse af Ager Reenen paa som/m/e Stæder 1 spade breed og paa andre stæder en haand bred skeede om det var for at beene Ageren eller for at forøge den og om pæler blev ned satt til Merke for Ageren i Aaret 1757. Vidnet svarede at det var for at rette eller beene Ageren, men ey at for at forøge Ageren saa at der udi til Nøtte skulde saaes, Veed ey heller at der i Aaret 1757 blev ned satt pæler eller Merker for Ageren siden hand sam/m/e Aar før Spadetiiden reyste af sin tieniste. Cramer tilspurte Vidnet 1mo hvem der har sagt ham eller hvoraf hand veed at den smule Ager Reene som var gievnet med Spaden til hørte Ivers brug 2do Om Iver sloeg først i Merkerne og Giises folck bag efter, 3. Om Giises folck sloeg op i Markesteenene som staar fra Ivers Løe Ostvers og Iver oven eller Synden for sam/m/e Marke steen. til 1ste Qvestion svarede hand har seed at Iver har slaaet Gres paa Ager Reenen og det omprovede Stæd og altsaa meener sam/m/e tilhører Citanten til 2den Qvestion svarede at Iver sloeg først i Merkerne og Giises folck siden, den 3die qvestion blev svaret ja til at det saaleedis forholdt sig i alt som qvestionen indeholder Videre efter Cramers qvestion hvor langt det var at Vidnet saaleedis spaede ved Ager Reenen som tilforn er provet, Vidnet svarede at det kunde ey vist siiges hvor langt det var men kand giøre Anviisning hvorefter sam/m/e kand opmaales

5. Vidne Axel Ingvoldsen boende i Fløen har ey tient her paa Gaarden men pløyet hæste Ageren i 9 aars tiid, veed og at Ageren i de Aaringer hand pløyede gick saa vidt ud som nu, men at der den tiid stoed Paaler med Recker paa slagne efter Ager Reenen og under Ageren men i Ager Reenen selv stoed den tiid ingen Merke pæler, til 5te qvestion svarede Vidnet ja at det saaleedis forholdt sig Cramer tilspurte Vidnet først hvoraf hand veed eller hvem der har sagt ham at det var Ivers Mark som var opspaet i Aaret 1756 og om sam/m/e var henlagt til Giises Ager og besaaet, eller

1758: 206b

om torven var efter liggendes til Eng, 2do Om Vidnet er bekiendt at Steenene som staar fra Ivers Løe Ost efter er Merke imellem hands og Giises bøe saaleedis at Iver sloeg det Synderste og øverste men Giises folck det nederste eller Norderste 3tio Om Iver afsloeg sin Deel til Merkerne forinden Giises folck op kom med Slotten sam/m/estæds. Til 1ste Qvestion svarede det hand veed at det var Ivers Mark som var opspaet i Aaret 1756, ligesom og det (den) sam/m/e opspaede Mark blev saaet og henlagt til Ager, dog saae hand torven at ligge ved Ager Reenen hvor fra den var opspaet til 2den Qvestion Viste Vidnet ey noget at forklare siden hand allene har været leyet til at pløye til 3de Qvestion Viste Vidnet ey heller noget at forklare. Sønderborg for at faae nermere Underrettning af dette Vidne om de om forklarede Paaler med Recker udi begierede Vidnet tilspurt om disse Paaler stoed neden for Ageren under Ager Reenen eller Gres Marken uden for Ageren som kaldes Ager Reenen, ved Veyen som gaar til Aarstads Mølle til at bevare Marken formedelst Kiørselen der forbie eller om de stoed oppe i Ager Reenen eller Gres støcket uden for Ageren som er det sam/m/e, 2do Om Ageren var indtaget gandske til disse pæle eller nær dem Vidnet svarede at Paalerne stoed uden for Ageren i Ager Reenen den tiid hand pløyede til 2den qvestion svaret at Ageren Var indtaget ganske til nogle pæler som stoed i Ager Reenen men ey til alle da der er græsmarck imellem Ageren og pælerne endnu paa Visse stæder.

6. Vidne Jens Kronstad forklarede det hand i Aaret 1756 blev forlanget af Citanten at besee den saa kaldede hæste Ager, hvor hand da saae nogle torve liggende paa Ageren men hvor fra sam/m/e Var komne Veed Vidnet ey at forklare, veed altsaa ikke enten Ageren var større eller udviidet da hand ey veed hvor leedis den tilforn har Været.

7. Ole Rasmusen Tarlebøe forklarede at have i dette Aars Vaar pløyet hæstageren, og sam/m/e tiid seet at der stoed 2de gamle Stiker eller eene paaler en oppe og den anden nere men begge paa Søndre Siiden af Ageren og Reinen, hvor da Jacob Giise med en Snor fra begge de gamle Paaler nedsatte nogle nye sticker, med de Ord til Vidnet og de øvrige som pløyede det hand ey vilde tage noget fra eller lægge noget til Ageren

8. Erich Jensen forklarede dette Aar at være

1758: 207

kom/m/et i tieniste hos Jacob Giise og i alt enstem/m/ig forklarede som sistafhørte Vidne Ole Rasmusen forklaret haver uden mindste Forandring.

Proc: Sønderborg for Citanten begierede at Aastædet maatte vorde taget i begrandskning hvad saa vel hæste Agerens Udviidelse angaaer som den videre fornermelse paa Gres Marken Citanten til præjudice efter Vidnernes Anviisning af hvad før til hæstageren haver ligget og udi Marck er bleven brugt til Giises bøxlede Jordepart hvornæst det øvrige bliver Citantens og det som fra ham er kom/m/et og nu maae befindes under Giises part det som nemlig Giise med Urett har tileignet sig.

Cramer indstillede s...(?) Anviisning og begrandskning kand skee paa denne tiid da Marcken er overgrod med høyt Græs og intet Situations Chart er producered hvorefter Anviisning og Anmerkning kand giøres til Gavns hvorfor Comparenten formeente at den/n/e Forrettning som allereede til Klocken 6 slett har udvaret maatte udsettes til en anden beleylig tiid naar Marken er bar eller gresset afslaaet og Situations Chart er produceret.

Sønderborg maatte tilstaae at tiiden tem/m/elig var forløben men som der kunde være pericul veed Vidnernes Dødsfald som de vare Men/n/iske og altsaa ey frie for døden saa siuntes Comparenten det var Hasarderligt at udsætte Sagen imidlertiid indstillede Comparenten det til Retten og formodede lige som hand og paastoed at Vidnerne for nerværende tiid maatte Vorde antagne til Eed til bekræftelse paa deres aflagde forklaring i fald Sagen skulle gives Anstand til en beleyligere tiid og at de til sam/m/e tiid maatte vorde

admonered paa Aastæden at møde og de ude blevne Vidner til sam/m/e tiid under Lovens falsMaal forelagde at møde Untagen Ole Rasmusen Tarlebøe og Erich Jensen samt Jens Jensen Kronstad som ikke behøves til Anviisning, ligesom og ey heller 1ste Vidne Anders Nielsen Natland hvilke Comparenten ikke forlangede til videre Anviisning paa Aastæden.

1ste Vidne Anders Nielsen eedfestede sin aflagde forklaring, ligesom og Ole Rasmusen Tarlebøe sin aflagde forklaring eedfestede, ligesom og Erich Jensen og Jens Kronstad eedfestede deres aflagde forklaring, de øvrige Vidner forlanget Citanten paa Aastæden til den udsatte tiid at giøre sin Anviisning forinden de til Eeds admitteres.

Eragtet

Da Sagen deels for de udeblevne Vidners skyld, deels at *Vidnernerne for nerværende tiid ey kand giøre Nøyagtig Anviisning paa de omprovede Stæder formedelst det høye

1758: 207b

Gres der er staaende paa Marcken og siuler Mercke eller Skiel steenene gives Sagen Anstand til d/en 27 Sept: førstkommende som ansees bæst beqvem til Engens og Agerens indhøstning at være ved den tiid effectueret, til hvilken tiid saavel de Vidner som ey har eedfestet deres forklaring i Mangel af foregaaende Anviisning haver her paa Stæden at møde, lige som og til bem/el/te tiid de lovlig indstevnte men ey mødende Vidner nemlig Christi Nielsdatter Johannes Nielsen Haucheland og Erich Nielsen Haucheland alle under Lovens falsmaal forelægges Lavdag.

Citanten betalte denne Dags forrettnings bekostning som saaleedis bereignes Skydtz frem og tilbage med diet pænge 2 rdr 4 mrk for en dags forrettning 3 rdr Incam/m/inations pænge 5 mrk 4 s: excipered for Vidners førelse de 6 Laug Rættes Mænd á 1 mrk 8 s: er 1 rdr 3 mrk, er tilsam/m/en 8 rdr 4 s:

Aastæds Sag

1758 d/en 31 aug: indfandt jeg mig paa Præste Gaarden Phanøe i Schiolds Skibbreede beliggende for sam/m/e stæds i Følge Deres Welærværdighed Hr: Lyder Fasting som Stædetz Sognepræst, hands under dato 24 Julij giorde Reqvisition og den derpaa d/en 25de ejusdem paafølgende Deres Excellence H/err Stifts befalings Mand von Cicignons Resolution til en Extra Aastæds Rætts holdelse, sam/m/e at Administrere, efter foregaaende beram/m/else, til hvilcken Rættes holdelse Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bildsøe har under 16 aug: sidstleeden opnevnt følgende Laug Rættes Mænd Sc: 1. Johannes Rasmusen og 2. Knud Simensen Tosøen som mødte i Stæden for Halver Nielsen som haver forfald, 3. Niels Pedersen Nore Biorøen, 4. Ørjens Gregoriusen og 5. Endre Nielsen Leerøen og 6. Casten Ingebrichsen Bielcherøen, som alle mødte, og efter at Rætten saaleedis Var satt og Parterne paaraabt blev ovenstaaende Reqvisition og paafulte Resolution samt Fogdens Opnevnelse oplæst.

Hvorda for Rætten fremstoed paa Welædle Velærværdige Hr: Fastings Veigne som Citant i den/n/e Sag Procurator Johan Reutz og i Rette lagde den udstædde Stevning af 28de passato med Dom/m/erens paateigning om Tægte dagen til i dag hvorved til eedelig forklarings Aflæg foruden andre godvillig mødende Vidner Var indstevnt efter følgende in Specie Sc: Hans Olsen Nore Gillestad, Hans Magnesen Søre Jellestad, Magne Hansen ibidem, Mons Salbuen, Johannes paa Pha-

1758: 208

nøe Hamren og Jon Hamre, samt til Vedermæhle og til nermere forklarings Aflæg i fornødne tilfelde de forhen paa Steene Gaard d/en 20 og 21 passato førte og afhørte Vidner som Stevningen indeholder; samt H/err Cancellie Raad Danchersen til Vedermæhle. bem/el/te Stevning er saa lydende

Stevne Vidnerne Lars Eliasen Hornes og Niels Nielsen Dyngeland fremstode og eedelig afhiemlede det de lovlig har indstevnt alle de udi stevningen angivne Persohner undtagen Jon Hamre i Bergen som de ey har stevnt, lige som og til Vedermæhle indkaldet Hr: Cancellie Raad Danchersen som var fraværende men i hands Hustrues paahør sam/m/e forkyndte.

Procurator Cramer Senior for H/err Cancellie Raad Wollert Danchers indfandt sig og tilstoed at Velbem/el/te H/err Cancellie Raad Danchers Lovmæssig var indstevnt til denne Rættes behandling, men næst af forrige behandlings Act som var begyndt d/en 20 passato at forlange det insignerede denne Act tilført fra Pag: 15 til 51 til den Ende at denne Act kand blive omstændelig til den Øfrigheds Oplysning hvor sam/m/e maatte erskine, indstillede til Rætten følgende Erindring til nermere Paakiendelse, nemlig at samtlige forhen afhørte Vidner udi den henseende at nu opkrævede Vidner skal belaste deres Deponerede Udsagn kunde fordres til Vedermaals ting efter Lovens 1ste bog 19 Cap: 13 art:, men ingen lunde for denne Rætt til Videre forklarings Aflæg aller helst sam/m/e Mænd fra Hoved og Contrapart side er vorden udqvestioneret samt fra Rætten dimiteret, som alt forefindes tydelig benevnt ved allegerede forrige Act, thi vilde Comparenten der om først og forløbig indlade sig til Rættens Eragtning for dernæst at erindre hvad som i øvrigt paa Principalens Siide maatte ernødiges efter den Anledning{en} hannem er givet eller maatte gives.

Proc: Reutz for Citanten til Proc: Cramers Paastand henseende til den forrige Actes Indlem/m/else eller den største deel deraf udi denne Act Var af den Formeening hvilcket hand og paastoed at Rætten billiger at det sam/m/e Var ufornøden og kun til Actens Opfyldelse men derimod begierede Comparenten at sam/m/e Act maatte hæftes til denne, hvilcken Comparenten til den Ende in originali producerede. Hvad der næst den anden Sing/neu/r Cramers paastand angaaer om de indstevnte forrige Vidner

1758: 208b

til Vedermæhle, da formeente Comparenten at intet ulovligt ved Stevningens Indrettning i den deel Var underløben, men ikke dismindre declarerede Comparenten nu efter Overlæg med Principalen at hand intet havde de forrige Vidner at tilspørge, dernæst fremlagde hand for det første Vidnet Hans Magnesen Søndre Jellestad hands Forklaring aflagt hiem/m/e i hands Huus, da hand formedelst Alderdom og Svaghed ikke for Rætten persohnlig kunde møde, hvilcken forklaring hand har aflagt i de 2de Mænds Lars Eliasen Hordnes og Ole Olsen Hordnesses paahør, og hvilcke 2de Mænd som nu for Rætten er tilstæde Comparenten paastoed maatte i Eedtages følgelig Lovens Forskrift om sam/m/e Vidners aflagde Forklarings Rigtighed.

Cramer derved erindrede at Lovens 1 bogs 4 Cap: 1 art: ved Skriftes Indrettelse eller Forklarings Modtagelse Var forbigaaet og at altsaa sam/m/e Forrettning ey kand vorde admitteret, thi vel tillades at den Syges Vidne modtages ved 2de Mænd og føres til tinge men Maaden hvorleedis Forrettning skal skee nemlig udi den paagieldendes bieværelse eller lovlig tilkaldelse derom har Lov giveren dømt ved forbem/el/te bud af 1ste bogs 4 Cap: 1 art: thi vedblev Comparenten sin forrige paastand.

Hr: Lyder Fasting som var nerværende paastoed det frem lagde document at være lovlig indrettet og naar det af de 2de oven melte Mænd med Eed stadfæstes, maae ansees, som Vidnetz sande Udsagn og som om hand det nerværende havde giort, hvortil H/err Cancellie Raad Danchersen er til Vedermæhle indkalt lige som det og staar ham frit for Ved Contra

qvestioner paa sam/m/e Maade at søge meere Oplysning af Vidnet, overalt da her ikkun er et forhør men ingen Dom saa vil det i sin tiid tilkom/m/e Vedkom/m/ende Dom/m/ere at kiende og døm/m/e hvorvidt dette Vidnetz Udsagn i Sagen skal gielde thi paastoed H/err Fasting dette Vidnetz Forklaring af de 2de mænd med Eed stadfæstet og derefter i Acten indraget.

Cramer Vedblev sin paastand allerhelst den Respective Dom/m/er uden Comparentens Erindring Visselig paaseer at hands Forrettning skeer lovgemes, hvorfor hand den punct

1758: 209

samt angaaendes Actens beskrivelse hvad enten sam/m/e skal skee efter Comparentens giorde Paastand eller med saadan Limitation og forandring som H/err Fasting indstillede, vilde have oplæst til Rættens *Loffaste Eragtning i begge deele, saasom den 3die dispute Post angaaende opkrævende udførligere Forklaringer af forhen avhørte Vidner, formedelst velbemelte H/err Fasting er bleven Reclameret eller frafalden.

Eragtet!

Ligesom det ey kand nægtes den til Vedermæhle ind stevntes FuldMægtig at faae udi denne Act indraget hvis hand efter den fremlagde Originale tings Vidne Act forlanger der af beskreven, kand det ey heller b.....(?) Citanten som en ligelydende Original og Gienpart deraf har bekostet at faae sam/m/e ved denne Act annecteret naar hand sam/m/e sig \forlanger/ beskreven meddeelt. Hvad sig den fremlagde Hans Magnesen Søndre Jellestads Forklaring angaar som ved de 2de mødende Mænd Lars Eliasen Hordnes og Ole Olsen Hornes er tagen hiem/m/e i Vidnetz Huus som er svag og sængeliggende, da som Lovens 1ste bogs 13 Cap: 4 art: tillader et Vidnes forklaring at maae indhæntes ved 2de Lov faste Mænds paahør, feyler ved det frem lagde document dog dette at den svage Hans Magnesen ikke for bem/el/te Mænd har aflagt sin Eed, som bem/el/te Allegerede Lovens Articul befaler thi gives dette Vidne anstand til i Morgen for bem/el/te nu mødende Vidner at aflægge sin Eed, siden hand formeedelst Svaghed ey {forinden} kand giøre Anviisning paa de omvundne Stæder, hvilcken de med Eed bekræftede Vidnetz Forklaring de nu mødende Vidner Lars Eliasen og Ole Olsen Hornes her igien for denne Rætt med deres Eed skulle fremføre, saafremt det Lovgyldigt kand ansees.

Procurator Reutz i anledning af Rættens Kiendelse declarerede at hands Principals Citanten straxen skal udsænde baad og Folck med de 2de mødende Mænd for at antage Vidnetz Eedfæstelse til paafølgende Indleverelse her i Rætten igien til den af Dom/m/eren bestemte tiid, da det staar til H/err Cancellie Raad Danchersens fuldMægtig om hand paa Principalens Veigne Vil være følgagtig ud paa bem/el/te Gaard Søre Jellestad. Dernæst i Rette lagde Comparenten skriftlige qvestioner til de øvrige Vidner som hand imidlertiid begierede afhørt.

1758: 209b

Proc: Cramer vedblev sin forrige Paastand siden den har Grund i Naturens og Landetz allegerede Lov, men ey forandret ved Kiendelsen indbefattede Lovens dicto, hvorover Comparenten lovlig paaancke Reserverede i forventning at det foretagende med Vidnet som foregives at være syg skal vorde uefterrettlig og som ugiort anseet i sin tiid betreffende den Indbydelse Comparenten var giort ved forehavende Vidnetz forhør dertil var Comparenten villig efter lovlig Omgang udi lovlig tiid men ikke anderleedis.

Derefter blev de indstevnte Vidner fremkalte hvor af mødte

1mo Hans Olsen Nore Jellestad efter behørig formaning var ham givet at udsige saadan sandferdig forklaring som hand med Eed skal siden efter giorde Anviisning paa Aastæden bekræfte, blev efter de frem lagde skriftlige qvestioner dags dato {fremlagde}

tilspurt Vidnet da hand til 1ste Qvestion svarede, at være 48 aar gl: til 2. qv: svarede at have været om det omspurte Silde kast bekiendt i en 28 [aar]? fra den tiid hand kom i tieniste hos Assessor Willum Hansen som hand tiente i 7 aar 3tio svarede at naar der er kastet efter Sild har de satt det eene tauv paa Phanøe Holmen og det andet paa Steene Gaards faste Land, men naar fisken har staaet beleylig dertil har de satt begge Tauerne, nemlig paa Fanøe holmen og det andet paa Fanøe faste Land, og saaleedis har de kastet, naar de har kastet Sør efter, men naar de har kastet Nord efter er det skeed med maadelige Notter, og ikke er kom/m/et paa Phanøe Landet 4to Resp: efter sit viidende har hand ey seet at der er kastet fra Phanøe holmen til noget Skier, men de har satt Tauv ud fra Phanøe faste Land har de kastet til det saa kaldede Flade Skier, som tilhører Steene gaard, og saaleedis kand de ey andet end drage til Lands paa Steene Landet Norden for den omspurte Elv, men naar Landtouerne blev satt det \1ste/ paa Phanøe Landet og det andet paa Steene faste Land da draget de Sør efter til Phanøe faste Land, til 5te svaret i alt ja til 6te svaret det Vidnet seer det ligesaa beleyligt at kaste Sør som Nord. til 7de Vidnet har hørt at naar der er kastet Sør efter og Tauerne har været paa begge

1758: 210

nemlig Phanøe og Steene Land, har Lands Lodden været deelt imellem Steen og Phanøe, og veed hand at saamange som saa har kastet, har og saaleedis betalt, ligesom Vidnet sagde paa lige Maade selv og at have betalt Lands Lodden 8de svarede Silden kom/m/er ind Norden for Phanøe holmen og tæt ved bem/el/te holm og falder snart til Phanøe snart til Steene faste Land. 9de svarede det der i nogle Aar er allene satt tauerne ud fra Steene Landet og gaaet Phanøe Land forbie og holder Vidnet for det ongefer er 5 eller 6 aar siden at der er paa saadan Maade kastet. 10de svarede Vidnet det hand ey veed noget at forklare derom. 11te Vidnet svarede det hand har seet at der har været skimlet Silden, og forklaret Vidnet skimle betyder det sam/m/e som at jage eller skrem/m/e Silden, som skeer paa den Maade, at de sætter en Iile eller Steen under et hvidt eller nyt bord som treckes op og ned i Søen, hvorved Silden under Øretauerne skrem/m/es ind i Noden saa den ey skal gaae ud eller under, og veed Vidnet at det paa saadan Maade er skimlet Sønden fra og Nord efter til Steens Landet, og naar tauet er saa langt fra Steene Landet paa Nordre side skimler de og paa sam/m/e Maade, og er det skeed paa en 6 á 7 aar at saaleedis er skimlet naar de kaster Aalen over, og skeer det saa vel af Cancellie Raad Danchersens folck, som og andre som saaleedis har kastet. Reutz tilspurte dette Vidnet Om hand veed at giøre Anviisning efter Situations Chartet som til den Ende blev anviist paa Streckningen imellem Hornes som er Præstegaarden beneficeret og Phanøe Landet, samt og om de omvundne Stæder, Vidnet svarede jo paa Stæderne at kunde giøre Anviisning Cramer tilspurte Vidnet. 1mo Om hand har tient afg: Ass: Hansen paa Steen og hvorlænge det er siden, 2do hvem der er hands Jordrott og om hand er af dette Phanøe Gield og bruger Nott 3tio Om hand kand giøre Anviisning paa Steen Aalen og er Videndes at ingen har turt kastet Nott sam/m/e stæds uden Forspørsel hos Ejeren paa Steene Gaard efter deres indhentede Tilladelse. til 1ste Qvest: svaret at have tient Ass: Hansen i 7 aar og det for 24 aar siden hand foer derfra 2do svaret at Assessor von der Lippe er hands Jord Ejer og er af Phanøe Gield og bruger Nott 3tio svarede at hand kand giøre Anviisning paa Steen aalen og at hand veed at de har

1758: 210b

alle tiider beedet om tilladelse hos Steene Ejere at kaste, men ikke paa Phanøe {Landet} fordie der var ingen som havde Nott da Sognepræsten boede i byen og den personelle Capellan paa Phanøe, det før omvundne Kast Sør efter til *Panøe Landet Ham/m/ersvigen

kaldet har Vidnet ey hørt Assessor Hansen har forbudet nogen at kaste udi, ey heller andet end jo bem/el/te Assessor Hansen og derudi har kastet

Det 2det Vidne Magne Hansen Søre Jellestad blev frem kaldet og tillige formanet at udsiige saaleedis sin Sandhed som hand med Eed kunde bekræfte, og blev efter bem/el/te fremlagde Qvestioner dette Vidne tilspurt ligesom forrige Vidne og svaret 1mo Resp: 39 aar gam/m/el og er Medhielper i Sognet 2do Resp: hand er bekiendt om det omspurte silde Kast og det i en tiid af 24 aar da hand og har været med at bruge det sam/m/e 3tio Resp: i alt lige som forrige Vidne uden mindste forandring 4to Resp: Vidnet svarede det hand har seed at Landtouerne er satt fra Phanøe holmen, men ey i det Norden for liggende saa kaldede flade Skier, men Vel fra Phanøe fasteland, og saaleedis naar de har satt fra Phanøe holm og Land har de trecket sør efter til Phanøe Land eller Ham/m/er 5te Svaret i alt som forrige Vidne ja til hvad Qvestionen indeholder. 6to Resp: svaret jo det er lættere og nok saa gott sør efter til *Panøe som Nord efter til Steene Landet at kaste, hvilcket Vidnet selv har erfaret 7mo Svaret at Lands Lodden er rigtig {er} deelt i 2de deele den eene part til Cancellie Raad Danchersen og den anden halvepart til Phanøe Sogne præst, hvilcket for en 9 aar omtrent siden skeede, da Vidnet tillige med 2de andre som havde kastet Sild paa dett omspurte Kast bar pængerne til Cancellie Raad Danchersen for Lands Lodden, som deelte selv sam/m/e i lige parter hvoraf hand beholdt den halve part og leverte Vidnet den 2den part som blev leveret til H/err Brandahl paa H/err LondeMans Veigne, og at Lands Lodden er saaleedis deelt imellem begge Gaarders Ejere efter hands Minde i en 24 aars tiid, og skeede saadan Lands \Lods/ deeling allene naar Land touerne stod det eene, nemlig paa Phanøe og det 2det paa Steene Landet, men naar Land tauerne stod det eene paa Phanøe holmen og det andet paa Phanøe landet beholdt Phanøe Præst

1758: 211

all Landslod, ligesom og Steene gaards Ejere beholdt all lands Lod naar hand fra sit Land udsatte begge sine Landtauer og sam/m/e til sit Land bragte. Til 8de qvestion svaret at det lige som omspurdt rigtig forholder sig og at dybden er ved Phanøe holmen og ey hindres enten ved Flue eller Skier til 9de svarede at hand veed der har været \for/ 4 aar efter hands formeening en dispute i mellem H/err Brandahl og Cancellie Raad\en/ om dette silde Kast som hand ey veed uden hvad hand har hørt at de bleve foreenede, dog veed hand at i Cancellie Raadens tiid for 6 á 8 aar dette Kast er forandret, saa det ey som tilforn bliver brugt ved Nodens Udsettelse nemlig at noget tauv settes enten i Phanøe holmen eller detz faste Land. 10. svarede at Cancellie Raad Danchersens tienere har sagt og kom/m/et til Vidnet med de øvrige i Lav havende Node Mænd og sagt dem de skulle fare Phanøe Landet forbie, og laandt dem selv touer til deres egne Note tauer at forlænge med, paa det de efter den Maade som Cancellie Raadens Drenge Vilde have de skulle kaste skulle trecke Nord efter og drage til paa Steene Landet. 11. svarede det hand har seet og selv har været med at de har skimlet fra Phanøe Landet og Nord efter hvilcket saavel Vidnet som Cancellie Raadens tienere og andre har giort efter at Noden var udsatt, men forinden Noden har været udsatt da har Vidnet ey med sine folck skimlet, men allene seet Cancellie Raadens tienere giøre det, naar de har Vildet kaste, og er saadan Maade at skimle paa begynt for en 10 aars tiid siden da Kastet blev som melt forandret, og forklaret dette Vidne ligesom forrige Vidne hvad det Ord skimle betyder og hvorleedis det skeer. Reutz frafalt sin Ad protocollen tilførte qvestion indtil Videre anviisning skeer. til Cramers fremsatte 1. qvestion svaret Ney ikke at have tient andre end hos sin Fader, til 2den qvestion svaret at H/err Fasting er hands Jordrott og at hand boer paa Phanøe Præste boel, som og at have været i 14 Aar Medhielper i Phanøe Gield, og all sin tiid brugt Nodt. til 3de qvestion svarede det hand veed og kand forsaavidt giøre Anviisning paa Steene Aalen, og veed det hand har spurt Cancellie Raad Danchersen naar de har kastet i

Steene Aalen, men og tilspurdt H/err Brandahl i sin tiid naar de har kastet ved Fanøe holmen, og Landet Ham/m/ersvigen kaldet.

3de Vidne Mons Salbuen nu opholdende sig paa Klungervolden henhørende under Steene gaard, blev fremkaldet og behørig formaning givet at vogte sig for meen Eed.

1758: 211b

1. Resp: til den skriftlige Qvestion det hand er 72 aar gam/m/el helge misse tiid, og til 2. qvestion at være vel bekiendt om det omspurte Silde kast da hand paa Gaarden Salbuen er fød og stedse her har været. 3. Resp: lige som de forrige Vidner enstem/m/ig har forklaret 4to svaret det Vidnet har seet at i forrige tiider har de satt Landtouet fra Phanøe holmen og satt det andet tauv i flade skierret og draget saa mestendeel i Land Nord efter dog har det og hendt sig at de og har draget Sør efter Norden for den smaae Elv dog paa Steene Landet, og har Vidnet ofte saaleedis været med naar de paa den Maade har kastet som kand være for en 30 Aar siden 5to svaret i alt som forrige Vidner at de har kastet efter Leylighed baade Sør og Nord efter ved Fanøe holmen. 6to svaret naar fisken saa leedis staar falder det ligesaa got og bedre at kaste Sør efter som Nord 7de det hand veed at Lands Lodden er deelt naar touerne som qvestionen inde holder har været satt paa fellis Land, hvad enten de har trecket til Lands paa Phanøe og Steene Landet, og har hand hørt det af de {Mænd} som eyede Noden at de saaleedis deelede Lands Lodden, men som det var Mad/a/me Henrichsen eller Mad/a/me Gierds som eyede Milde og nu er død kunde Vidnet ey videre derom forklare. 8. Svarede at det forholder sig efter qvestionen i alt saaleedis rigtig til 9de svarede det hand ey veed det første om den omspurte dispute imellem H/err Brandahl eller andre om det omtalte Silde kast, men veed vel at der vel er 4 Aars tiid siden at dette Kast ved at udsette tauerne er bleven forandret 10. svaret det hand ey har hørt at nogen har forbudet det i qvestionen omspurdte og alt saa ey viste noget der til at svare 11. Vidnet har seet at Node Mænd paa det omspurte Stæd har skimlet Silden Sønder fra Phanøe Landet og Nord efter til Steene Landet, naar det giordes nødig, baade før og efter Nodens Udsættning, og efter hands bæste Minde skal der med saadan Skimling Være henved eller over 5 aar, og Veed ey Vidnet efter hvis ordre det er skeed ey heller har hørt noget derom Reutzes 12. qv: blev frafaldet at tilspørge Vidnet {Til} Cramers 1ste og 2den qvestion blev forbigaaet til 3de qvestion svarede det hand veed at giøre Anviisning paa Steene Aalen, og veed at de har beedet Steene Manden eller Ejeren om forlov naar de har kastet

1758: 212

sam/m/e stæds.

Det 4de Vidne Johannes Andersen paa Fanøe Ham/m/eren er 79 aar gl: fremstoed, af hvem Proc: Reutz forlangede at Rætten vilde modtage hands forklaring fortellelses Viis frem om Sagen og i sær om den 3de 9de 10 og 11 qvestion svarede det hand veed om det omspurte silde kast fra den tiid Assessor Hansen kiøbte og kom til Steen, og strax efter at Assessor Hansen var bleven Ejer af Steen kastet {bem/el/te Hansen med} Milde og Jellestads Ejere og beboere et Silde Kast og satt tauet i Phanøe holmen paa den ene side og det andet Norden for Elven paa Steene Landet {der} da 5 baade feed Sild blev optagen paa Steene Landet, og derefter Lands Lodden deelt halvdeelen til Phanøe og halv deelen til Steens Ejere, og brugte de saa at kaste botne Kastene, men naar Silden gaar høyere oppe i Søen Aften og Morgen som kaldes oppe gang satt de under tiiden paa sam/m/e Maade og under tiiden Norden for Elven, den 9de qvestion blev af Citanten frafaldet for Vidnetz Alderdoms skyld, til 10de Qvestion svarede Vidnet at naar Cancellie Raad Danchersen havde udsatt sin store Not, har hand givet andre Lov at kaste hvor de kunde kom/m/e til, i øvrigt fra faldt H/err

Fasting videre at tilspørge dette Vidne for sin Alderdoms skyld. til Cramers 1ste qvestion svarede ey at have tient Assessor Hansen til 2den qv: at hand boer paa Fanøe Ham/m/eren som er Phanøe Præstegaard tilhørende hvor hand 17 aar har boet, til 3de svaret ja hand kand anviise Steene Aalen, veed altsaa ikke selv men har hørt at Krogeide og Jellestad Mændene som har kastet med deres Nøder har beedet om forlov hos Steene Ejere

Citanten fremstillede af de godvillig mødende Vidner Erich Zandersen Krogeide, som et af de i Stevningen god villig mødende Vidner, med begier hand af Rætten maatte tages til forklaring paa alle de fremsatte skriftlige qvestioner, og svaret til 1ste qvestion det hand er 49 aar gam/m/el til 2det svarede det hand er bekiendt om bem/el/te omspurte Kast og det i en 20 á 22 aars tiid \og/ har været med naar andre har kastet, som og selv under tiiden kastet der sam/m/estæds, til 3de svaret at de har kastet fra Fanøe holmen, og satt der det eene tauv og det 2det paa Steene Landet Norden for Elven til 4de svaret naar de har satt tauerne i Fanøe holmen har de tregt Sør efter til Fanøe Landet eller Fanøe ham/m/eren, men ey været \med/ naar de har satt tauv fra Fanøe holmen til flade Skierret som hører Steen til, men vel naar de har satt tauv fra Phanøe fasteland til flade skierret, der til fick de Lov hos Cancellie Raad Danchersen og treckede til Lands paa Steene Landet, og betalte Lands Lodden til

1758: 212b

Cancellie Raad Danchersen, men Veed ey om Cancellie Raaden betalte til Phanøe Ejere, herunder erindrede Vidnet at det første Kast paa det omvundne Stæd var lidet saa at der ikkun omtrent 1 tønde sild blev fanget saa deraf nogen Sild til drengerne maaskee blev givet, men af det siste Kast som Vidnet for 4 aar har giort, da hand udsatt det eene tauv Norden for Elven paa Steene Landet og det 2det i flade skierret som hører Steen til fick de nogen Sild og deraf betalte Lands Lodden til Cancellie Raad Danchersen og har vidnet begge gange hand har kastet beedet Cancellie Raaden om Forlov at kaste og ingen anden, paa Hr: Fastings tilspørsel til Vidnet {svarede}, nemlig om Præsten paa Fanøe den tiid havde Nott, Vidnet svarede at den tiid havde Præsten H/err Brandahl ingen Nott til at kaste Sild med til 5te qvestion svarede ligesom forrige Vidne til 6te svaret at kastet Sør og Nord efter kand være ligesom det høver sig lige gott. til 7de svaret det Vidnet har betalt saavel til Steene Ejeren som og til Hr: Brandahl naar hand har kastet fra Fanøe holmen og til Steene Landet Derunder blev Vidnet af Cramer tilspurdt hvad tiid og hvormange gange saadant er skeed, hvor meget det var og hvilcke Mænd Vidnet havde i Selskab med sig Vidnet svarede det hand ey ret kand huske hvad tiid eller hvormange gange eller hvor meget hand har givet i Lands Lodden, men havde i Selskab med sig Magne Jellestad, Hans Olsen ibiden Anders Krogeide og Anders den yngre samt Peder Steenedahlen til 8de qvestion svaret i alt ja at det saa forholder sig Herunder tilspurte Cramer om ikke dette indløb kaldes Steene Aalen, der til kunde Vidne ey noget svare da \ h/an/d / sam/m/e ikke viste den 9de frafalt Citanten dette Vidne at tilspørge til 10de svarede at Vidnet blev forbudet at drage Noten Sør efter naar de vilde kaste ud for Fanøe holmen, men befalet at drage Nord efter og paa Steene Landet at drage i Land og skeede dette af Cancellie Raadens tienere nemlig Paul Tistad, Ole Johannesen Aaletreet og en af hands huus Mænd Johannes Arnesen og er det efter Vidnetz bæste Erindring 4 á 5 aar siden, og sagde bem/el/te tienere at naar de feylede tauer skulle de faae hos dem til laands som de og sam/m/e tiid fick, og skiødte udi sine Note tauer og brugte

1758: 213

til 11te SpørsMaal svarede at den saakaldede Skimling bruges at holde Silden ved Nodten, som saavel Vidnet og Cancellie Raaden med sin Not har brugt paa en kort tiid ongefehr 4 á 5 aar, og har Vidnet ey skimlet {allene} selv \men/ seed andre skimlet ude{n} med Fanøe

holmen førend de har kastet paa det Silden ey skal løbe ud paa fiorden men kom/m/e heller Nord efter til Kastet, H/err Fasting tilspurte Vidnet om ikke saadan Skimling er skeed allene, naar de har vildet kastet Nord efter og gaaet Phanøe Land og holmen forbie med tauerne. Vidnet svarede at det er skeed den tiid Vidnet kastede Nord efter, at hand skimlede for at holde Silden ved Noten, og at Skimling er skeed naar der ey er satt Tauv paa Fanøe holmen men allene paa Steene Landet. Cramer allene frem satte for dette Vidne denne Qvestion om hand veed den fiske Rendsel kaldes Steen aal som løber imellem Phanøe holmen og Steene holmens blinde Skier, og om nogen nogen tiid har turt kaste med Nod uden forlov af Steene gaards Ejere. Vidnet veed at der løber en Aal imellem Phanøe holmen og de fluer, som ligger fra Steene holmen, og har hørt at det kaldes Aalen, som og at det kaldes Steenaalen, og at Vidnet uden Steene Ejeres forlov ey har kastet Nord paa Steene Aalen, men naar de har kastet Sør efter til Phanøe Landet har Vidnet ey spurt Cancellie Raaden om Forlov, som ey heller har hindret dem derudi, Hr: Fasting begierede dette Vidnes forklaring om hand kand siige eller anviise noget vist stæd hvor den om qvestionerede eller omvundne saakaldede Steeneaal begyndes eller endes, Vidnet svarede det hand vel veed baade Sør og Nord Øst og Vest hvor den omspurte Aal ligger, men ey hvor den begynder eller ender

Og som det er silde paa Aftenen blev Sagen til i Morgen formiddag Klocken 8 slett udfløttet, da vedkom/m/ende Parter og Vidner igien indfinder sig.

Den paafølgende Dag d/en 1 Sept: blev Rætten igien satt med sam/m/e Laugrett i Parternes og Vidnernes Nerværelse, Derefter blev af Citanten fremstillet til Forklaring det 2det godvillig mødende Vidne Anders Johannesen Krogeide paa de frem lagde Skriftlige qvestioner.

1758: 213b

Vidnet Anders Johannesen Krogeide efter behørig formaning Var ham givet at udsiige Sandhed som hand med Eed agter at bekræfte svarede til 1ste qvestion at være 48 aar gam/m/el 2do sagde at være derom bekient for en 20 aars tiid og selv har fra den tiid været med andre og brugt selv Not i 12 aar 3de svarede at naar de har kastet sør efter har de satt det eene Tauv i Fanøe holmen og det andet paa Steene Landet norden paa Elven og i Aale Nesset som skiller Phanøe og Steene Gaarder 4de svarede naar tauerne er satt i Fanøe holmen er det som tilforn er svaret under 3de qvestion men ey har været med naar mand har satt fra Fanøe holmen og til flade skierret og ey heller været med naar de har {i} draget i Land Norden for Elven strax derved, men naar mand har kastet Nord efter har mand tauet i Phanøe faste Land sønden for Elven, og derfra i Steene flade Skier, og saa drager i Land paa Steene Land længere Norden for Elven med begge tauerne naar de vil have Noden i Land 5te svarede Vidnet jo det saa forholdt sig 6te svarede at Kastet Sør efter falder vel saa godt da Grunden er slet, som Nord efter hvor Kastet er dybere. 7de Lands Lodden er deelt naar mand har havt tauerne paa fellis Land og det i den tiid Vidnet har været med og kand mindes. til Cramers for forrige Vidne fremsatte qvestion under 7de qvestion svarede dette Vidne, at det kand være mange gange at Lands Lodden saaleedis er bleven deelt, men Vidnet har selv været med et par gange og selv leveret Lands Lodden til Hr: Brandahl naar som forbemelt Tauerne fra begge eller fellis Land var udsatt, og var der i Lands Lod givet en gang 24 s: til hver part og den anden gang noget \meere/ men ey erindrer hvor meget det var, og var i selskab med ham i Note Lavet Magne Jellestad og hands Kam/m/erater samt 5 Mand af Krogeide for uden Vidnet selv. Herunder blev Vidnet af Reutz tilspurt om Vidnet har været med paa det Søre Kast naar Noden er draget i Land ved Phanøe Ham/m/eren eller Sønden for Elven og om da Lands Lodden ikke er bleven betalt til Phanøe Præst allene. Dertil svarede at naar kastet saa leedis er bleven giort at tauet er satt paa Phanøe holmen og draget i Land

Sønden for Elven og paa Hammersvigen har hand været med de som har betalt Lands Lodden allene til Phanøe Præsten H/err Brandahl samt hørt hands Kam/m/eRater

1758: 214

har betalt bem/el/te Lands Lod efter deres berettning her under blev Vidnet tilspurt af Cramer \hvem/ som beskickede eller befalede at Lands Lod halv eller heel skulle betales til Præsten paa Fanøe, Vidnet svarede ingen beskickede eller befalede dem saaleedis som omspurt er at betale Lands Lodden, men Vidnet og andre har saaleedis betalt det fordi de formeener den saa som omvundet er burde betales. 8de svarede dette Vidne lige som de forrige i alt uden forandring. til Cramers Subqvestion svarede at det omspurte Indløb har Vidnet ey hørt kaldes Steenaalen, men Steenaalen kaldes hvor den er dybest fra Aale Næsset Norden for Elven og Vest under den blinde flue eller Grund under Steene Holmen liggende hvor og flade skierret ligger Vidnets Svar blev af Reutz forlanget om hand ikke ved Aale Næsset, meener og forstaar det huus Mands pladtz som ligger strax norden for Elven der skiller Phanøe og Steene Ejendom. Vidnet forstaar ved Aale næsset den huck paa noreste Siden af Elven, hvor huus Manden Ole i Aale træet boer ved, som henhører under Steene gaards Ejendom 9. Vidnet svarede det hand med sine Kam/m/erater da de vilde giøre et botne Kast og sætte tauet paa Fanøe Landet og Kaste imod flade skierret og trecke i land paa Steene Landet blev de af Cancellie Raad Danchersens tienere og huus Mænd forbuden at sætte tauv i Phanøe Landet, dog fuld førte de kastet da de toeg tauet fra Phanøe Landet og førte det Norden om Elven paa Steene Landet, og giorde saaleedis deres Sildekast og deraf betalte til Cancellie Raad Danchersen allene den fulde Lands Lod Reutz begierede Vidnetz Svar til denne qvestion Om det ikke er først for nogen Aar siden begynt med at forandre Kastet og gaae Phanøe Land og holm forbie og forbuden at drage Sør efter til Phanøe Landet, men i det stæd drage Nord efter og belovet tauv i fald de ikke havde lange tauer nok, Vidnet svarede at det for 12 á 14 aar siden er begynt med Kastes forandring saa leedis at gaae Phanøe Land og holm forbie, men at det er ey meer end 4 aar siden at de blev forbuden at drage Sør efter til Phanøe Landet af de forhen omvundne Cancellie Raadens tienere, som selv kom med tauer til dem som de skulle forlænge deres egne Nodte tauer med, Reutz frafalt altsaa den 10de qvestion som herved har sin besvarelse.

1758: 214b

til 11te qvestion svarede at da der blev fundet paa at kaste bottne Kast som er naar Noden udsettes høyt eller langt ude i Aalen, da blev Skimling tillige begyndt, da Vidnet med Skimling forstaar det sam/m/e som forrige Vidner, og har Vidnet med andre været med og skimlet Sønden fra for at faae Silden Nord efter i Noden Reutz tilspurte Vidnet om ikke den omvundne Skimling er skeed for at hindre Sildens Løb og i den Stæd at jage den i Noden Nord efter, samt hvem der sam/m/e har paafundet og dertil givet ordre. Vidnet svarede at skimling skeer for at hindre Sildens Udløb af Nodten, og for at holde den i Nodten ligesom Kastet er enten der kastes Sør eller Nord dog har vidnet ey skimlet Sør efter, og har fiskere opfunden saadan Maade ved Skimling som ansees nøttig for fiskerie Til Cramers fremsatte siste qvestion for siste Vidne svarede dette Vidne det hand ey veed at den omspurte fiske Rendsel kaldes Steene Aalen, men vel naar fisken kom/m/er ind om Fluerne under Steene holmen og Nord efter, og har de stædse spurt Steene gaards Ejere om forlov føren de har kastet Noren paa Phanøe holmen og draget i Land paa Steene Grund, Cramer spurte Videre om hand og Selskab nogensinde har kastet Noten i Vandet imellem Phanøe holmen og Steene holmen forinden de bad sig og fik Lov paa Steene gaard og det uden at tilspørge nogen anden derom, Vidnet svarede at naar de har kastet Nord efter imellem de omspurte Holmer da har

de spurt om Lov hos Steene Ejer, men naar de har kastet Sør efter saa har de ey spurdt nogen derom, end videre svarede Vidnet det hand ikke {altiid} førend hand har Noten udsatt spurt Cancellie Raaden om Lov naar hand har seet beleyligt at kaste Sør efter, og da er Noten bleven udsatt fra Phanøe holmen ud paa Aalen og draget i Land paa Phanøe faste Land.
Procurator Reutz fremstillede de 2de af Rætten udsændte Mænd til at afhøre det sængeliggende Vidne Hans Magnesen navnlig Hans Eliasen Hornes og Ole Olsen ibidem med begier at de til eedelig forklaring om sam/m/e Vidnetz anhørelse maatte antages og derefter svare, 1mo om ikke sam/m/e Vidne declarerede for dem at være 70 aar gl: sistleeden Pintzetiider 2do at hand var bekient om silde Kastet Norden for Phanøe holmen og deromkring, 3tio at hand declarerede at naar der blev kastet Sør efter saa kastede de fra Phanøe holmen og til Steene Landet og

1758: 215

af Steene Landet til Phanøe holmen ligesom det kunde høve sig og saa treckede de Sør efter det første kast og at Lands Lodden blev deelet til fellis hver sin halvepart enten de treckede Sør eller Nord efter hvor det kunde høve sig, og lige leedis naar de kastede Aalen over saa kastede de fra Phanøe holmen og til Steene Landet og i flade skierret hvor de kunde, og hvor de drog til byttet de Lands Lodden. 4to At naar de kastet saa satte de Land tauet i Phanøe holmen i det første kastede de alltiid i Phanøe holmen og naar de havde trecket Noden til holmen saa langt som de vilde, saa førde de tauerne i Phanøe faste Land og saa læsede eller stængde de paa Phanøe faste Land ligesom det treffede til, og at der ofte er draget til lands baade Norden og Sønden for Elven som skiller Phanøe og Steene Land ad, og hvor de drog byttet de Lands Lodden, 5to at de har kastet baade Sør og Nord efter ligesom de har seet Leylighed til, 6to at Kastet falt ligesaa godt Sør efter af Folck som forstaar det, 7. at Lands Lodden har været byttet i 2de deele hvor de har draget til Lands, naar de har kom/m/et {til} med tauerne til begge Landene, 8. at Indløbet er tet ved Phanøe holmen paa Nordre siide af holmen i Aalen 9. At der var Uvenskab imellem S/a/l/ig/ H/err Brandahl og Cancellie Raaden om Silde Kastet Norden for Fanøe holmen eller Aalen og 10. At for 3 eller 4 Aar siden var der nogle af de som var i Lav med Vidnet ind til Cancellie Raaden og begierede at de maatte kaste paa Aalen og fick til beskeed at dersom de kunde sette begge tauerne paa Steene Landet saa maatte de kaste og saa sætte de op Norden for Elven det første tov og det 2det i flade skier. Halvandet hundrede favner maatte de give ud med tov paa det første Node Øre førend de kom saa langt bort i Aalen eftersom de bleve hindrede at kaste de sædvanlige kast, og for det kast maatte de betale til Cancellie Raaden all Lands Lodden.
Procurator Cramer nest at vedblive sin forhen tilførte exception anmerkede forløbig 2de ting nemlig det hand aldrig seer nogen Rets opnevnelse til de fremstillede Persohner at aftage Eeden og den at i rette bringe, item at selve Gierning var skeed paa Cancellie Raadens bag, disligeste at Procurator Reutz af et Skrift her for Rætten oplæste hvad hand vil begge de histerende Persohner skal efter siige hvilcket skrider Directe imod forordning af 3 Martij 1741: Var under saadan forbeholdenhed af den formeening at begge Mænd som Vidnes byrd skal føre, efter at Eedens forklaring

1758: 215b

var oplæst og fra hin anden Separerede og de ellers har giort reede for sig følgelig Loven aldrig vorder tilladt at bejae det af Procurator Reutz tilførte men selv at vidne hvad den syg værende Hans Magnesen for dem haver berettet eller udsagt og tillige under aflæggende Eed at erklære sig til efter følgende Spørs maal 1mo Om atter bem/el/te Hans Magnesen var ved sin fulde forstand og saa svagelig at hand ey selv kunde gaae 2do hvem der fremsatte Spørs

maalerne for ham og hvad enten sam/m/e var muntlig eller skriftlig 3tio Om Eedens forklaring oplæstes for ham af Lov bogen og ham formaaet at udsige sin Sandhed og hvilcken Persohn det giorde

Reutz kortelig svarede at Vidnetz forklaring er indhentet lige efter Lovens forskrift udi Lovens 1 bogs 13 Cap: 4 art: og lige efter Rættens i Gaard aflagde Kiendelse, hvorimod Contra Parten hverken kand eller bør stride og distomindre Vilde Comparenten forhaabe at Rætten afslaaer hands Paastand med de fremstillede Mænds antagelse under Eed at Vidnet Virkelig i deres paahør aflagde saadan forklaring som tilført er, samt at hand derpaa med opragte fingre aflagde Eed, hvad Proc: Cramers qvestioner angaar da lod Comparenten det paa Rætten ankom/m/e naar de fremstillede Mænd først efter aflagd Eed har svaret paa Comparentens fremsatte, hvilket er Conform Loven, nemlig at der først skal svares paa Citantens Siide

Cramer erindrede at det fremsatte var ikke Spørsmaal men Vidnesbyrd, hvilcket er stridigt imod den allegerede forordning, thi vedblev hand i alt sit forrige og sam/m/e til dommerens Eragtning indloed

Reutz svarede at den allegerede Forordning har ikke stæd i denne begivenhed hvor de frem stillede Mænd efter den Citerede Lovens Articul allene skal frem føre det tilstevnte Vidnes Ord og forklaring om den ikke udi et og alt har været saaleedis som af Comparenten tilført er, hvorfor hand igien toeg sin forrige Paastand.

Optages til Kiendelse til i Efter middag Klocken 2 da Procurator Reutz for at forekom/m/e all videre Vidløftighed og at ikke tiiden skal hengaae med det syge Vidnes forklaring frafalt sam/m/e Vidnes førelse for nerværende tiid under Forbeholdenhed af sammes førelse en anden tiid i fornøden tilfelde. Og i den Stæd begierede det i Gaar paaberaabte Situations chart som nu af Comparenten blev i Rette lagt maatte under begrandskningen tages i Over veyelse, hvorefter Rætten i følge med Vidnerne begav sig paa Reysen til Søes

1758: 216

for at tage det fornødne i betragtning og anviisning af de førte Vidner, og efter alt saaledes var annoteret til fornøden i agttagelse blev sam/m/e udi Vidners og Laug Rættes nerværelse samlet hvis der paa de anviiste Stæder passerede, da Rætten 1mo begav sig til den i Chartet med Lit: D: beteignede og af Vidnerne omforklarede Elv som skiller Phanøe og Steene faste Land, hvor samtlige Vidner forklarede begge Gaarders faste Land paa den Siide af Søen adskilles, hvorfra Rætten med Laug Rettet {med Laug Rætten} blev af samtlige Vidner Viist Stæderne, hvorfra og hvor paa Land, de har udsatt sine Landtauer og Nødter, og draget sam/m/e til Lands, og befandtes altsaa efter Confrontation med det fremlagde Situations Chart, at naar der er kastet det af Vidnerne omprovede Søre Kast viiste Vidnerne ved at udroe paa Søen at have satt det eene Tauv paa Østre Kanten af Phanøe holmen, som i Chartet med Lit: E: er beteignet, og derfra langs bemelte holm stragt Tauerne Nord Vest, dog ey længere end naar Noten var satt som den burde være, ey streckede Vest uden for Phanøe holmens yderste pynt paa Vestre side, det Andet Tov forklaret Vidnerne fremdeelis at have draget Noten til Lands med paa Fanøe faste Land strax ved Elven paa Søre Siden, og der optaget den Sild som er bleven stengt eller fangen, hvilcket Kast Vidnerne forklarede allene at blive brugt ved Phanøes tilliggende og vedhørende Land og Grund, men naar mand behøvede at sætte Noden høyere eller vidløftigere til et større Kast, skeer det paa lige maade, at sætte det første Tauv i Phanøe holmen, og sætter i Land med det andet paa Steene Landet, hvorfra Land drages til Phanøe Land, hvor de ved Phanøe Søeboder beteignet i Chartet med Lit: O, trecker Noden i Land, hvilcket Kast naar det paa siste Maade skeer kaldtes at være det fellis Kast, hvoraf Lands Lodden er deelt, forbem/el/te 2de Kast, som skeer saaleedis Sør efter til Phanøe Landet blev anseede beleylige og beqvemme, og efter Vidnernes forklaring naar Gud giver

sin Velsignelse ere gode. Dernæst anviiste samtlige Vidner det omprovede nye og usædvanlige Kast, naar de trecker Nord efter til Steene Landet og ey betiener sig enten af Fanøe holmen eller Phanøe Landet for der at udsætte Landtauerne, hvor da Vidnerne anviiste Stædet nemlig strax eller nær ved forbemelte lille Elvs Nordre side, som skiller begge Gaarder Sc: Phanøe og Steene Land, hvor da det første Tauv udsættes og føres eller streckes forbie Phanøe

1758: 216b

*Phanøe holmen nær 10 á 12 favner samt over dens tilhørende Grund og tilliggende Kast lige paa en Sydvest under hen til de blinde Grunder, som ligger under Steene holmen, som med Lit: C: er bemerket i Chartet og dens Grunde eller Skier fra A: til B: derfra til det saa kaldede Flate Skier beteignet med Lit: V. hvorfra igien drages i Land paa Steene faste Land udi bugten Norden for og under huusmands Pladtzen i Chartet bemerket med Lit: L: Efter Citantens Forlangende blev dernæst Distancen fra Fanøe holmen Lit: E til F opmaalet, som Vidnerne forklarede at være efter deres bæste vidende og erfaring det stæd hvor den fra Fanøe holmens udgaaende Grund Nord Nord Vest endes, og Aalen begyndes, som da efter Opmaalning ved at strecke et Snøre fra bem/el/te Phanøe holms Land og til det stæd Vidnerne paa Søen efter deres Meed og enstem/m/ige forklaring sagde, befandtes at være 208 alen, Og efter forbemelte Vidners forklaring 17 til 18 favner dyb. End Videre blev anviist og af Rætten observeret Situationen paa de i Chartet beteignede 3de Indløb under Literis S: S: T T: U: U: {....} som og den øvrige Circum ference saavidt bemelte Chart kunde give Anledning til, og da efter at sam/m/e Var Confereret og saa vel paa Søen som paa en høy backe paa Fanøe Landet taget prospecter af, kunde Retten og Laug Rettet ey andet skiønne en Chartet i sær hvad Streckningen af Phanøe Lands tilliggende samt nermest angrendsende Stæder angaar forholder sig rigtig og Vil blive efterrettlig, da Citanten frafalt at lade efter maale andre Stæder Distancerne, som hand holdt og fornøden at opholde Rætten med

D/en 2den Sept: blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt udi Parternes og Vidnernes Nerværelse
Cramer som bemerkede at det var udeladt af begrandsknings forrettningen hvad som Vidnerne udsagde eenstem/m/ig og Comparenten bad Dom/m/eren at maatte tilføres nemlig ved dybetz begrandskning i Aalen at Vidnerne da erklærede sig at did var dybest i Aalen hvor de havde kastet Lod men at de øvrigens ikke viste hvor Aalen begynder eller ender, agtede i den henseende samt for andre Omstendigheder skyld det ey Umagen Værd sig derom enten med Vidner eller Laug Rætten at bekymre allene at hand Reserverede Principalen vedbørlig Indsiigelse og benægtelse med alt hvis den/n/e

1758: 217

forrettning befatter som er stridig saa vel imod Sandhed som og ved forrige begrandsknings Forrettning afhørte Vidners Udsagn og giorde Anviisning saa vel som og hvad det foreviiste Situations Chart maatte indbefatte som er stridende mod det rette og ægte af en Authorisered kyndig Mand forfattet hvilcket ved den forrige Forrettning var siunet og begrandsket af den der til beskickede Dom/m/er Borgemæster og Politie Mæster Lund med til forordnet Laug Rætt, hvilcken Forrettning som var begyndt d/en 26 (20?) Julij sistleeden hvor til Chartet var anhæftet Comparenten fore viiste til Rættens behagelige Eftersiun og omsiider vedbørlig paateignet forlangede sig til bage leveret men i Relation til Rættens foregaaende Kiendelse forlanget hand der af intet denne Forrettning tilført, ellers for denne sinde anmerkede saadan Forskiel imellem begge Charterne at udi det Chart af en uberettiget Persohn ved Navn Wedel

forfattet forefindes den feyl imod det af H/err Capitain de Leeben forfattede Chart at Steene holmen i det første benevnte ligger Vest til Ost i den Stæd det 2det Chart placerer sam/m/e holm nesten Nord og Sør, item at Uddybet fra Steene holmen og Ud efter ligger i Wedels Chart som fra Nord til Sør men i Capitainens Chart nesten Ost og Vest, item at det Indløb imellem bemelte Udgrund og en anden ditto Sydost derfra udi Vedels Chart er ubemerket, saa at Steene Aalen i Wedels Chart skal have indløb Sør til Nor i {den} Stæd\en/ Cap: du Leebens Chart og den sumlige Erfaring Vidner at indløbet er nest Vest fra og indtil Ost, thi var det Comparenten formeente at den anmerkede Vildelse har havt sit Oplæg og Øye merke som skulle propageres ved oftbemelte uberettigede Persohn Wedel og følgelig i sin tiid lige saa meeget kom/m/er til at gielde som hvad Vidnerne haver udsagt eller anviist nemlig slet intet imod den Forrettning samt Udsagn og Anviisning altsam/m/en lovlig eedfæstet som passerede ved forhen Velbemelte H/err Borgemæster Lund samt under hands Haand og forseigling tillige med Laug Rettes forseiglinger udstæd nu her inden Rætten var fore viist.

Procurator Reutz svarede at hvad Reflectioner som Proc: Cramer Protocollen har tilført om foregivne difference imellem Charterne, der med vilde Comparenten ikke opholde sig saasom hid ikke skal skiønnes derom, da et hvert

1758: 217b

Chart i sin tiid for vedkom/m/ende Dom/m/ere der Hoved Sagen skal paakiende vil udstaae sin egen Prøve, lige som og Borger Manden i Bergen Vallentin Wedel og Capitain du Leeben er og vil blive lige authoriserede i saa maade til Charters forfattning, og altsaa loed Comparenten det bevænde dermed uden Videre besvarelse at Dom/m/eren og Laug Rettet haver begrandsket Chartet med Aastædet, sam/m/e Conferered og Chartet dermed rigtig befunden Hvad Cramers tilførsel om Prat eller Snack som af Vidnerne skal være falden i Gaard ned paa Søen derom henskiød Comparenten sig uden Videre Vidløftighed saavel til Dom/m/eren som Laug Retten som til Vidnerne og deres aflagde forklaringer hvilcket alt vil finde sin Rigtighed naar Vidnernes forklaringer blivcr oplæst for dem til paafølgende Eedfæstelse, hvilcket Var det Comparenten fornem/m/elig paastoed til Tings Vidnetz Sluttning under benegtelse imod alt ubeviislig tilførte.

Hvorefter Vidnerne alle untagen den gamle og tung hørede Mand Johannes Andersen Fane ham/m/eren blev fremkalte og efter at Eeden af Lov bogen for dem alle var oplæst og formaning givet at betencke hvad Eeden betyder, fremstoed

det 1ste Vidne Hans Olsen Nore Jellestad for hvem blev oplæst saavel den 1ste dags af ham giorde forklaring som det gaard dags dato ved begrandskningen giørende anviisning og givne Vidnesbyrd hvilket hand med Eed stadfæstede saaleedis i Sandhed at forholde sig efter hands bæste vidende Cramer under sin forrige Reservation tilspurte dette Vidne hvad det fiske Løb kaldes ude fra Korsfiorden og igiennem Fanøe fiorden imellem Steene holmen og fluerne som sticker Sud ost derfra paa den eene Siide og Fanøe holmen paa den anden Siide, item om nogen imedens Vidnet tiente Assessor Hansen turde udkaste Not sam/m/estæds forinden de der til havde udbeedet sig Lov paa Steene gaard, Vidnet under aflagde Eed, sagde at det omspurte stæd har hand hørt kaldes Aalen Vesten paa Fanøe holmen, og har Vidnet sam/m/estæds ey seed nogen at udkaste Nodt førend Silden er ind kom/m/et paa Kastet hvor om Vidnet tilforn har aflagt sin Forklaring, Og til sam/m/e sig henskyder, siigende at vedblive sin forklaring at naar der er kastet paa det Nordre Kast til Steene Landet har de i hands tiid spurt Assessor Hansen om forlov at kaste, men ey

1758: 218

har hørt bem/el/te Hansen at have forbudet nogen at kaste paa Søre Kastet til Fane Landet og ey at have hørt det af Hansens egen Mund men vel af hands tienere kunde det hendet sig da som nu at have forbuden det. Reutz begierede Vidnetz Svar om ikke den af ham nu til sist om forklarede Indløb fra Fiorden af eller Aal er uden for den forhen omprovede Steene Aal hvor fiske Kastene er skeed, Vidnet svarede jo den er uden for thi fisken faar en stæds have sit Indsig førend den kom/m/er paa Kastene. Cramer tilspurte atter Vidnet om hand er bekiendt og videndes hvor Steen aalen begynder og ender, Vidnet svarede at begyndelsen fra Havet veed Vidnet ikke men fra Fane holmen har hand aflagt sin Forklaring hvor den begyndes, ey heller veed hvor den Ender. Og som dette Vidne ey videre blev tilspurdt blev hand fra Rætten dimitteret

2det Vidne {Hans} Magne{sen} Hansen Søre Jellestad blev fremkaldet og den aflagde forklaring for ham oplæst hvilcken hand tillige med den ved begrandskningen givne Vidnes byrd eedfestede saaleedis efter Vidnets bæste vidende at forholde sig i Sandhed. Til Cramers for forrige Vidne fremsatte qvestion Resp: at det omspurte stæd kaldes fiske Rensel og Aal, og paa det stæd har der ey været kastet Not, til Reutzes qvestion svarede jo lige som forrige Vidne til Cramers 2den qvestion, svarede at Aalen eller Steen aalen begynder hvor Fanøe Grund slipper

3de Vidne Mons Salbuen eller Klungervold blev derefter indkaldet og efter at hands Forklaring var oplæst som hand de forrige 2de dage har aflagt sagde at alt forholdt sig rigtig med det tillæg og forandring at i stæden hand første Rættes Dag havde svaret ey at have været med i det nye og saa kaldede usædvanlige Kast, tilstaar hand nu at have været med og Veed det om, hvorpaa hand sam/m/e med sin eed stadfæstede at det rigtig forholder sig efter hands aflagde forklaring. Til Cramers qvestion svarede det hand ey veed hvor fiske Løbet men Steen aalen begyndes Vesten fra Fane holmen, og veed at de har spurdt sig Lov hos Steene Manden saa vel Ass: Hansen som Danchersen naar de har kastet i Steene aalen, og naar fremmede folck kastede der kom der Klam/m/er af siden der ey har været Not paa Phanøe, dette Vidne svarede til den 2den qvestion det hand veed Steene aalen begyndes længere Vest fra Phanøe holmen end i Gaard blev anviist, og som dette Vidne ey blev videre tilspurt blev hand fra Retten dimitteret

1758: 218b

4de Vidne Erich Zandersen Krogeide eedfestede sin aflagde forklaring og Anviisning, da Cramers qvestion tilforn er bleven besvaret, lige som og det

5te Vidne Anders Johannesen Krogeide eedfæstede sin forklarings Anviisnings Rigtighed.

Omsiider indfant sig det 6te Vidne Johannes Andersen Fanøe Ham/m/eren for hvem hands aflagde forklaring blev oplæst den hand med Eed stadfæstede forholt sig efter hands erindring rigtig, da hand ey var i Gaard ved begrandskningen og altsaa ingen Anviisning af Citanten blev æsket af ham.

Erich Zandersen Krogeide explicerede sig til d/en 10de qvestions aflagde og for Rætten forelæste forklaring forinden hand sam/m/e eedfæstede at have feyl taget da hand angav Huus Manden Johannes Arnesen, som ikke var med at forbyde eller befale det som de andre Cancellie Raadens 2de navngivne tienere giorde angaaende det omvundne Kast, og altsaa vilde have ham derfra undtaget.

Citantens Procurator forlanget dette Tings vidne sluttet og beskreven,

Aastæds Sag!

1758 d/en 27de Sept: blev Rætten i følge den i Sagen d/en 28 Junij sistleeden givne Eragtning og Anstand igien satt paa Aastæden Møllendahl, hvorda det opnevnte Laug Rætt som forrige gang mødte igien indfandt sig, lige som og Parterne og de forelagde Vidner alle blev paaraabt.
Procurator Sønderborg producerede Forelæggelsen for de øvrige og de ude blivende Vidner som skal giøre Anviisning og nermere forbeholdt Qvestioner at fremsætte.
Procurator Cramer Var til stæde paa indstevnte Jacob Giises Veigne for at see til hands Tarv og besørge hands Forsvar.
De 3de forelagde Vidner Kristi Nielsdatter Johannes Nielsen Haucheland og Erich Nielsen Haucheland mødte alle, ligesom og de forrige afhørte Vidner som skal giøre Anviisning om det de forhen har aflagt sin Forklaring hvorpaa det forelagde
Vidne Kristi Nielsdatter fremstoed og efter behørig formaning Var dette og de øvrige Vidner givet at udsiige Sandheden saa leedis som hun og de den vilde med Eed befæste og Eeden for dem alle var oplæst, blev hænde tilspurdt efter de forhen til de øvrige Vidner frem satte qvestioner, hvor til hun svarede 1mo at have tient Jacob Giise i 7 aar og for 11 aar siden gaaet af hands tieniste

1758: 219

2do tilsvaret Vidne det hun ey veed rettere end jo hæste Ageren blev pløyet inden sine rette merker og at alting var vel imellem Giise og Iver, veed ey om Merkerne noget wist at siige da hun tiente Giise som Kiøckenpige og gick i byen med Melcken men ey uden naar hun havde en stund til overs gick efter sin hosbonds ordre for at hielpe de andre som arbeydet paa JordArbeydet og altsaa ey har været med naar de har slaaet til Merke, veed altsaa ey heller paa merker at kand giøre anviisning Proc: Sønderborg for Iver Andersen i Continuation af hands forhen Protocollen tilførte qvestioner fremsatte følgende qvestioner nemlig 1mo Om Vidnet under den tiid det har tient enten Giises Moder eller Giise selv udi tienistens første begyndelse eller under den sam/m/e har seet eller hørt at nogen Merke pæle Var ned satt udi Giises Ager hæstAgeren kaldet udi Østre og Westre hiørne, 2do Om Vidnet veed og har seet at der paa Westre Siide af sam/m/e Ager hvor den saakaldede Aarestads Mølle Vey gaar var 2de Pæle nedsatt i Jorden med tvertræ paa hvor af den eene stoed hen til Ageren og om derimellem sam/m/e pæl og Ageren var nogen Streckning af Græs jord eller ikke, 3tio Om Vidnet er bekiendt at fra en Steen under hæste Ageren til Giises høe Lade øverste hiørne blev af Giise eller hands Moder slaaet Høe som den rette Streckning i Græs Marcken, 4to Om der den tiid stoed nogen Steene nedsatte til Skilrum imellem Giises Græs Marck og Ivers saaleedis som der nu staar fra Giises hæste Ager til Ivers Løe Vegs øverste hiørne eller naar disse Skielsteene bleve ned satte og af hvem, paa disse qvestioner begierede Comparenten at dette Vidne tillige med hændes Mand Ole Bergesen og Niels Nielsen Nedre Bircheland maae aflægge forklaring Til 1ste qvestion svarede hun har allene tient Giise men ey hands Moder, veed ey heller at have seet eller hørt at nogen Pæler i den omspurte Ager var nedsatt, til den 2den qvestion explicerede Sønderborg at der skulle spørges i stæden for de tilførte 2de Pæle og hand vilde have meent at der skulle *spørger om der var træe Pæle. til 2den Qvestion svarede det hun ey kand erindre sig noget om det omspurte, til 3de svarede at merkerne erindrer Vidnet ikke, men Giises folck sloeg til Ivers Løe tet ved Hiørnet hvor der laae en liden Veite i hændes tiid Sønderborg herunder begierede Vidnet tilspurt om Slotten gick uden for Giises høelades hiørne og det smaae Steen berg som ligger imellem sam/m/e Løe og Ivers Løe og om Giise gick med

1758: 219b

høe slotten Norden eller Sønden for sam/m/e smaae berg Vidnet svarede at Høe slotten gick til det øverste hiørne af Ivers Lade og til det smaae berg som ligger ved sam/m/e hiørne som er paa Søndre siiden som Vidnet nermere kand giøre Anviisning paa, Til 4de qvestion svarede hun ey erindrer sig hvad Merker der var enten det var steen eller træe stocker, ey heller hvor de stoed har ey heller været her oppe paa bøen fra den tiid hun kom af tienisten Sønderborg fremdeelis her under begierede Vidnet tilspurt hvad det forstaar ved det omforklarede Ivers høeLades øverste hiørne om der ved forstaaes det hiørne som gaar til Møllendahls Vey eller det hiørne som vender hid efter til den alfare Vey som gaar op efter til Landet, Vidnet der paa anviiste i Rettens Nerværelse at det var det Østre hiørne af Ivers Lade som Vidnet meener og har omprovet Cramer paa Giises Siide for dette og de 2de andre til i dag forelagde Vidner fremsatte følgende Spørs Maal, 1mo Om fra Ivers Lades Østre hiørne op efter eller Østvers var ned satt Steene nemlig de sam/m/e som endnu er til siune, 2do hvem sam/m/e havde opsatt, 3tio Om Iver sloeg først til det Merke og Giises folck efter ham, 4to Om da Iver blev Sønden for Steenene uden at kom/m/e forbie eller Nord efter, 5to Om Giises Folck Norden fra sloeg ind i det Merke eller Steenene men ikke Synden for, og om Vidnet paa for bemelte Steene kand giøre Anviisning Til 1ste svarede det Vidnet ey videre end merket gick i det Østre hiørne af Ivers Lade men hvor leedis det streckte sig Øst op efter Veed Vidnet ikke at forklare ey heller om der var ned satt Steene eller ikke, 2do Veed ey heller hvem der har nedsatt Steenene, til 3de erindred ey heller noget at forklare, svaret det sam/m/e til 4de og 5te qvestion intet der om at give nogen Oplysning eller forklaring.

Det 2det Vidne Johannes Nielsen Haucheland fremstoed og begierede Proc: Sønderborg da at dette Vidne maatte aflægge forklaring paa den 2den fremsatte qvestion hvornæst Comparenten til dette Vidne og Niels Pedersen Vidnet Zacharias Kobbeltvedt og Erich Nielsen Haucheland fremsatte følgende qvestioner 1mo Om Vidnet veed eller er bekiendt at der udi Vidnetz tieniste hos Jacob Giise blev ned satt pæle i hands Ager Hæstageren kaldet hvad tiid disse pæle blev nedsatte og om noget

1758: 220

af Ageren til Græsmarck eller Ager Reenen blev ud lagt som før fra sam/m/e var indtaget til Ageren og hvor meget det ongefær kunde være, 3tio Om der stoed Pæle med tvertræe paa ved Aarestads Mølle Vey og om den eene af disse pæle blev optaget i plaugtiiden ved Agerens Udviidelse. 4. Om Vidnet har været nerværende med Jordrotten H/err Assessor von der Lippe Citanten Mons/ieu/r Giise udi Anledning af Citantens Klage over fornermelse af Sing/neu/r Giise paa hæste Ageren og da hørt at Giise har sagt at hand intet af Ageren Vilde lægge ud igien til Græs Marken eller Ager Reenen uden ved Dom, paa hvilcke qvestioner Comparenten begierede forbenevnte Vidners Svar Vidnet svarede til 2den qvestion svarede hand i den tiid hand tiente Giise ey veed rettere end den omspurte Ager jo blev inden sine rette Merker pløyet og ey aftaget eller *eller tillagt noget dertil, har i 3 Aars tiid tient Giise og for 4 Aar siden sistleeden Paaske gaaet af tieniste veed altsaa ey videre noget om det qvestionen inde holder, til 1ste svaret at det 1ste Aar hand kom i Giises tieniste som var Aar 1751 var der ingen pæler nedsatt i Hæst ageren, men enten Aar 1752 eller 1753 som Vidnet ey vist erindrer dog i den tiid hand tiente blev Pæle nedsatt i bem/el/te Ager, og blev den tiid ey for en finger bred noget forandret enten ved at intage noget af Reenen til Ager, eller Ageren at udviide, men blev lige som tilforn brugt og pløyet, her under blev Vidnet ved Cramer tilspurt om ved sam/m/e pælers Ned settelse Sing/neu/r Giise sagde til sit Folck at de maatte med Pløyning bliven inden eller Norden for sam/m/e pæle, men ikke gaae med Plouen uden eller Sønden for i Gres Marken, og at til den Ende pælerne skulle være til Efterrettlighed for hands eget folck. Vidnet svarede at i hands tiid blev Pælerne ned satt ey for Agerens

skyld, men for Veyens skyld frem med hæst ageren, saa at i stæden for 2de Veye ikkun en Vey skulle gaaes, og altsaa ey veed om de Pæler som paa Søre Siiden af hæste Ageren nu staar, ...r(?) sam/m/e ere ned satte. til 3de svaret i sin tiid veed hand ey nogen pæler blev optaget men stoed lige som de blev ned satt i hands tiid, til 4de svaret at hand var for 2de Aar siden til stæde da Assessor von der Lippe, Jacob Giise, Citanten Axel {Kobbeltvedt} Ingvoldsen Fløen og Zacharias Kobbeltvedt var nerværende paa hæste Ageren, og da Iver tiltalte Jacob Giise at hand skulle udlægge paa Vestre siide af Ageren det af Marcken indtagne støcke

1758: 220b

Jord, som var af ulige bredde, dog mest paa Søndre siide men smalere Nord efter, paa det breedeste henved En halv Alen og paa det smaleste et halvt qvarter, men længden veed \h/an/d / ey førend Anviisning skeed er, hvortil Jacob Giise svarede det skal ey lægges ud igien førend Dom/m/en siiger ham derfra Til Cramers fremsatte 1. qvestion svaret at de omspurdte Steene som nu staaer stoed og i den tiid hand tiente lige som de nu befindes, til 2det Resp: Steenene var satt for hands tiid, men af hvem veed vidnet ey at forklare som sam/m/e har nedsatt, ey heller hørt det af nogen, til 3de svarede at i hands tiid har baade Jacob Giises folck slaaet først til Merkerne som og Ivers folck ligesom det har høvet sig, til 4de og 5. svarede jo det forholdt sig rigtig at Giises folck blev paa Nordre og Ivers folk paa Søndre Siide af Steenene med deres Slotte og kand paa bem/el/te Steene giøre Anviisning.

3de Vidne Erich Nielsen Haucheland sagde at have tient Jacob Giise 1 aar og kom af tienisten sist leeden Paaske inde værende Aar, svarede til 2den qvestion at afvigte Aar veed Vidnet at Jacob Giise lod legge igien upløyet paa Vestre Siden af hæste Ageren et støcke Jord af bredde 1/2 alen paa det bredeste og paa det smaleste Et halvt qvarteer som stregte sig som en Ladske fra Sør til Nord ved Reinen paa hæste Ageren, og var Giise sam/m/e tiid da de pløyede og sagde det jeg lægger dette igien eller tilbage er fordi Iver intet skal have at klage. til Citantens 1ste qvestion svaret Vidnet at sistleeden Aar 1757 blev en pel i Østre og den anden pel i Vestre hiørne nedsatt paa hæste Ageren, og blev ved disse peelers nedsettelse hvercken intaget noget af Gres Marcken eller Ageren noget tillagt saavidt Vidnet veed eller kand siige derom til 3de svaret i hands tiid blev ingen Pæl optaget veed altsaa ey videre om det qvestionen indbefatter. til 4de svaret hand ey var nerværende og altsaa ey hørte hvad den tiid passerede. til Cramers qvestioner Resp: 1. de sam/m/e Steene som nu staar paa det omspurte Stæd befindes og nu, til 2. qv: svaret ey veed hvem sam/m/e har opsatt til 3de svaret at Iver sloeg først nederst ved Merkerne, men Giise igien først oven ved Merkerne, og til 4de og 5. i alt enstem/m/ig som nestforrige Vidne forklaret haver

1758: 221

Niels Pedersen blev fremkaldet og fremstoed for Rætten til hvilcket Vidne Comparenten begierede hands i dag frem satte qvestioner maatte paalægges at give Giensvar saa vidt Pælerne med Recker paa paa den Vestre side af hæste Ageren betræffer hvad tiid sam/m/e bleve nedsatte og om en af disse pæle ikke afgick ved Agerens Ud fløttelse, Vidnet svarede at en af de pæle som var satt for Veyens skyld som stoed paa Vestre Side paa Reenen af hæste Ageren blev løs da de pløyede i det andet Aar hand tiente Giise som er paa 3de Aar siden men dog ey blev nedtaget eller bortreven men stoed i sit sam/m/e stæd hvor den tilforn havde staaet men nogen tiid der efter blev bemelte Pæle borte men af hvem eller hvorleedis det skeede veed Vidnet ey at forklare

Zacharias Kaabeltvedt blev af Sønderborg tilspurdt af de i dag tilførte qvestioner nemlig den 3de og 4de til 3de svarede at da hand i Aaret 1756 pløyede hæste Ageren blev

den eene pæl paa Vestre Siide af Ageren løs reven, og liggende efter ham paa Marcken da hand havde pløyet, veed altsaa ikke hvor den siden blev af eller af hvem borttaget, til 4de qvestion svaret at hand Var til stæde paa hæste Ageren da hand hørte at det omspurte forholdt sig rigtig og i alt Var enstem/m/ig med 1ste i dag førte Vidne Johannes Nielsen Hauchelan til den 4de qvestions besvarelse

Dernæst blev efter Citantens forlangende de 2de Vidner Ole Bergesen og Niels Nielsen Nedre Bircheland til nermere forklaring paa de af Sønderborg fremsatte qvestioner frem kalte, da Ole Bergesen fremstoed og forklarede til 1ste Qvestion det hand i den tiid hand tiente Giises *Moer (Moder) og Giise selv ey har seet om noget af det omspurte, til 2den svarede at i hands tiid var ey nogen Pæler satt paa de omspurte Stæder og altsaa ey veed videre der til at svare til 3de svarede det Vidnet i sin tiid veed at fra en Nob eller under hæste Ageren blev slaaet til Merckes indtil Veggen af Nore Gavlen og Ostre hiørnet af Ivers Lade, og var den tiid ey steene satt som nu imellem øverste og nederste Merke, til 4de svarede hand ey veed af hvem disse Steene ere satte siden det er skeed siden hand reyste af sin tieniste herunder begierede Vidnet Sønderborg tilspurdt om der blev slaget høe af Giise eller hands Moders folk udi lige streckning fra den omforklarede Nob eller Steen i eller under hæstageren Vest efter og hvorleedis høe slotten stragte sig fra Citantens Ager blev vold Ageren kaldet inden for Møllendahls Elv, om med høeslotten blev gaaet udi lige strekning fra sam/m/e Agers Nordre Ende i West til en Rogne busk eller om den gick Sør efter, og om Vidnet finder nogen Forandring udi det som før har Været under Giises Part til sam/m/es Udviidelse ind paa Citantens Marck frem for tilforn

1758: 221b

Vidnet svarede det hand ey til fuldkom/m/enhed erindrer hvor leedis den Høe slotte fra Noben eller Steenen under hæstageren gick til Løe hiørnet og om sam/m/e gick snoor beent eller ikke, og erindrer Vidnet sig at fra bem/el/te Agers hiørne som ligger paa nedre Side til Elven at de sloeg fra Agerens Nordre hiørne og bent ned over til Elven, men om der var en Rognebusk den tiid hvor Merket skulle gaae veed Vidnet ey at erindre, og Veed altsaa ikke at nogen forandring nu frem for tilforn er skeed med høeslotten

Niels Nielsen Nedre Bircheland frem stoed og lige leedis forklarede til de fremsatte qvestioner 1mo svaret lige som nest forrige Vidne ey at have seet eller hørt nogen pæle i eller paa hæste Ageren var nedsatt i sin tiid, til 2den Qvestion intet derom at viide, til 3de svarede af fra en steen under hæste Ageren blev slaaet i det Nordre Ostre hiørne af Ivers Løe, dog just ikke i lige streckning da der ingen Steene imellem øverste og nederste Mercke var opsatt da som nu befindes, veed ey heller naar og Af hvem disse Steene er nedsatte, da hand efter en 27 aars forløb hand her har tient paa Møllendahl ey har seet førend dette Aar at Steenene har Været opsatt. til Sønderborgs Subqvestion svarede Vidnet at fra bem/el/te Nob eller Steen under hæste Ageren blev slaget høe Vest ned over Myhren til Ivers Østre Løe hiørne dernæst fra Nordre Siide eller Ende af den Ager som ligger Vesten for Møllendahls Veyen og Vest ned i Elven hvor der stoed en Steen i backen i hands tiid, men Veed ey om den omspurte Rogne busk og veed ey af nogen forandring paa bøen untagen at hand siunes at de steene som nu staar er længere Sør satt end tilforn i hands tiid da der ingen Steene Var men de rettet sig efter 2 á 3 smaae træe sticker eller kiepper som var satt paa Myhren Øst og Vest over. Cramer for Giise nest at erindre hvorleedis Merkesteenene ved Iver selv var oprettet for en 7 Aars tiid, tilspurte Vidnet hvad Merker hand har paa bøen saa hand forvist ved Eed kand sande at Steenene som staar til Skil Merke staar nu længere Sør end som Giises S/a/l/ig/ Moder loed slaae Græs, saa hændes Græsse Slett skulle være endet længere Nord end som Steenene nu staar, Vidnet svarede det hand af Løe hiørnet paa Ostre Kanten af Ivers Lade kand viide at Steenene nere med bem/el/te Lade staar nu længere Sør end Vidnet i sin

tiid sloeg høe, men oven for og over Myhrer Veed Vidnet ey hvad enten Steenene staar rigtig efter den Slotte som da var eller ikke.

1758: 222

Proc: Sønderborg hvad Steenenes Nedsættelse fra hæstageren og ned efter angaar, hvilcken Nedsættelse er imputered Citanten forbeholdt Comparenten at giøre vedbørlig Indsiigelse i sin tiid imod sam/m/e, men for denne sinde begierede Comparenten at Rætten vilde tage Aastæden i begrandskning paa de omtvistede Stæder og at Vidnerne paa sam/m/e maatte giøre Anviisning hvor vidt tilforn har været brugt under Giises Lod, ligesom Comparenten anviiste Ingenieur Kroghes over Aastædet og de omtvistede Stæder forfattede Situations Chart til Rættens Eftersiun og Overveyelse med Aastæden med begier at sam/m/e derefter med paateigning maae Vorde Comparenten til bageleveret.

Hvorefter Rætten Ved Geleyde af Parterne og de tilstæde værende Vidner forføyede sig ud paa Marcken og toeg Anviisning først fra det omprovede Østre hiørne af Ivers Lade i Chartet beteignet med E derfra langs bem/el/te Steene under den i Reinen ved hestageren befindende jordfæstede Nob og Merke steen Lit: F: som befandtes i lige streckning at være med smaae steene udskiftet imellem det øverste og nederste Merke, derfra begav Vii os paa den saa kaldede heste Ager og begav os først efter Vidnernes Anviisning paa det Vestre Hiørne af bemelte Ager hvor Rætten befandt at en bredde nesten af 3 qvarteer som tilforn har Været brudt til Ager Var igien lagt til bøe, som strecket sig efter første maal i længde 22 1/4 Alen og var paa det smaleste Et halvt Qvarteer breed, men hvad enten sam/m/e igien lagde støcke eller strim/m/el Jord som for lang tiid har havt anseelse at være brugt til Ager, men nu til Eng igien udlagt bør Være til Ager fremdeelis, der om gav Laug Retten sit Skiøn, at det for anseelse at den indstevnte der til kunde have havt Anledning /: da Reinen uden for er breed nock saa at den Alfare Vey til Aarestad Mølle endnu ligger der uden for :/ og sam/m/e til Ager {at} indtaget efter det som Ageren i forrige tiider har Viiset sig til at have Været, men da forbem/el/te strim/m/el Jord nu er igien udlagt til bøe kunde Rætten ey skiønne at det Gres som der paa avles kunde taxeres høyere end til en halv Vogs Vegt og af Verdie 8 á 10 s:, der efter blev atter Længden fra det igienlagde støcke Marck ved Reenen taget efter Vidnet Niels Pedersens Anviisning længere Nord ved Reinen hvor da til Ager var brugt dette Aar en distance af 17 alens længde men i bredde ulige paa det bredeste en fod bredde og paa det smaleste 2 tver finger som Vidnet forklarede fra Reenen at have udstucket kand Spade den tiid hand afvigte Aar Var med, da de skulle pløye, derefter blev anviist paa Høste Agerens

1758: 222b

Søre Siide hvor Rætten forefandt nogle træe Kieppe at være satt i lige Linie fra begge hiørnepaalerne, dog anseer Retten at de mellemste Paaler var nedsatt i Spade tiiden efter at Ageren var tilsaaet, da der uden for de bem/el/te mellemste Pæler imod Reenen var en fod bred Jord som dette Aar har været pløyet og saaet, og paa visse stæder igien smalere, saa det var til Anseelse gott at reinen som nu er med peeler beenet og rettet fremdeelis saa leedis kunde blive, hvilcken streckning og pæler i Chartet med Lit: L: L: K K er bemerkede, derfra begav Retten sig ned til den saa kaldede blege Volds Ager paa Nedre Siiden af Møllendahls Veyen hvor da den i Chartet med S beteignede Pæle paa Nordre hiørnet af Ageren stoed, hvorfra Merket til en steen Lit: G af de Vidner som alle har tient Jacob Giise nemlig Johannes Nielsen Haucheland Niels Pedersen Lundgaard og Erich Nielsen Haucheland sagdes at have gaaet, og de med Slotten at have rettet sig, derimod sagde Niels Børcheland ey at have seet denne Merkesteen i den tiid hand tiente Giises Moder, men vel at der havde staaet en anden Merkes steen Norden for i Elve brotten, den hand dog ey efter tilspørsel kunde

anviise, eller opfinde, lige som dette Vidne og sagde at den Rogne rund, som stoed derved var siden hands tiid opvoxet, hvilcket og Vidnet Ole Bergesen forklarede det hand om samme Steen ey var bekiendt som nu stoed, og ey heller kunde finde nogen anden som skulle i hands Stæd have staaet lidt længere Nord.

Sønderborg begierede Vidnernes Eedfæstelse af deres aflagde Forklaringer hvorefter Comparenten Videre skulle besørge det fornødne

Hvorpaa Vidnerne Niels Nielsen Nedre Bircheland eedfæstede sin aflagde forklaring samt Anviisnings Rigtighed efter sit bæste Viidende at forholde sig saaleedis i Sandhed, lige som og Vidnet Ole Bergesen Sandvigen Eedfæstede sin aflagde forklarings Rigtighed og Anviisning, det 4de Vidne Zacharias Kobbeltvedt som og Axel Ingvoldsen Fløen og Niels Pedersen, Kristi Niels datter, Johannes Nielsen Haucheland, og Erich Nielsen Haucheland {som} alle eedfæstede deres aflagde forklaring og Anviisnings Rigtighed efter deres bæste Vidende.

Sønderborg for Citanten forestillede at det anviiste Situations Chart udviiser Sagens Oprindelse formedelst ind stevnte Giises indtagelse af Citantens Græsmark til hands nemlig

1758: 223

den indstevntes Ager kaldet hæstageren at hand nemlig den indstevnte har ved Steeners nedsættelse fra Steenen under hæstageren til Citantens Løes Østre Hiørne i Nord indtaget af Citantens Græs Marck og lagt sam/m/e til sit og at den indstevnte lige saa har i Marcken ved den saa kaldede blegvolds Ager indtaget ved en tver Linie af Citantens Mark disligeste forestillede Citanten at det med Vidnerne er bleven oplyst hvad Situations Chartet udi forbem/el/te 3de puncter udviiser at den indstevnte har fornermet Citanten og det for faae Aar siden og deraf taget frugten lige som ogsaa at den indstevnte har nedsatt Steene og Pæle saavel udi Marck som Ager men ingen lunde til saadan præjudicerlig Udsteening og Ud Merckning Været berettiget da nu Rætten vel har skiønnet om det forliis som Citanten er blevet tilføyet ved den ind stevntes hæstagers Udviidelse af Citantens Græsmark men ikke henseende de andre 2de Stæder fastsatt hvormeget forliis Citanten kand være til føyet ved det ind stevnte Giise har slaaet uden for sine rette Grendser og Giise ved saadan Citanten tilføyed fornermelse har givet han/n/em Aarsag til denne bekostelige Retter gang hvilcket i sær Erich Nielsen Haucheland og Zacharias Kaabeltvedt har udi sit Prove maal givet Oplysning om udi det at indstevnte Giise i Jordrottens Nerværelse har paaberaabt at ville have dom, saa indloed Comparenten denne sinde uden Videre Vidløftighed Sagen til Doms med paastand at Giise bør og maae ind lægge sin ager saa Vel paa Vestre som Søndre Siide hvor hand har udviidet den efter Situations Chartets Udviisning at den rette Streckning imellem Giises Græsmarck paa Nordre og Citantens paa Søndre Siide maae fastsettes at gaae fra Steenen under hæstageren til Giises høe Lade hiørne teignet i Chartet F F eller i det minste ikke udviides over den i Chartet anteignede Steen imellem Citantens og Giises Løer at Streckningen ligesaa udi GræsMarcken af Møllendahls Vey maae fastsættes at gaae som den i Giises Moders tiid har gaaet lige bent ned fra Citantens Ager bleg volds Ageren kaldet dens Norderste hiørne til en Rogne busk i Chartet anteignet S. R. At Giise som haver uden føye og uden Rættens Middels Overværelse Citanten til skade

1758: 223b

nedsatt Steene og Pæler til Merke maae derfor med bøder vorde anseet, dis ligeste at den ind stevnte Giise ellers for den Citanten tilføyede Skade og Afgang udi hands høe slott igien/n/em nogle Aaringer Maae tilfindes at give han/n/em 50 rdr Reparation og endelig at Giise maae Vorde tilpligtet at oprette Citantens aftrengede Processes Omkostninger med 48 rdr:

Cramer paa Giises Siide da det nu var bleven Mørckt loed allene kortelig tilføre at daarlig Var Sagen begynt paa Ivers Siide og langt daarligere besluttet siden ikke en smule hiem/m/el er viist for den megen Snack og grove beskyldninger thi var Giise disformedelst trenget at indtale vedbørlig Satisfaction hvor til Comparenten forlangede Udskrift af denne dags protocollation for dernæst at hilse paa Iver med Contra Stevning som hand lovede forderligst at insinuere til Dom/m/eren for at faae tiid og Stæd beram/m/et, hvis ikke med Sagen gives Udstand til Ordinair ting som Comparenten indstillede at være det jevneste uden saa er andre Vidners førelse og Aastæds begrandskning skulle behøves.

Sønderborg indstillede at Citanten er en fattig Mand som trænger til at Soulageres, da derimod den ind stevnte er feed og riig og disformedelst Ved langvarig Retter gang snart kunde under kue Citanten uden at vinde andet dermed Comparenten kunde derudover ikke tage deel i Sagens Udsættelse hand formeente og at Sagen ikke kunde udfløttes til Møllendahls ting siden sam/m/e betienes af et andet Laug Rætt som ikke Sagen med Dom kand absolvere, hvad ellers den Moverede daarlighed som den indstevnte har betitlet Citantens begynte og udførte Sag med da loed Comparentens Principal sam/m/e Retournere paa beskylderen ellers vel vidende at en Daare døm/m/er gemeenlig andre og deres Gierninger for daarlige fordi Daarskaben Regerer hos dem selv.

Eragtet!

Den af den indstevntes fuldMægtig forlangte og paastaaede Anstand til det i Dag passerede at faae beskreven for derefter at begiegne hoved Sagen med Contra Stevning

1758: 224

bliver herved bevilget, men da denne Sag til det anstundende høste ting som den 6 8ber begyndes ey kand vorde Contra stevnt for tiidens korthed skyld, det her nu mødende Laug Rett ey heller uden paa Aastæden bør skiøn/n/e, bliver Sagen til en beleylig Aaretz tiid tilkom/m/ende Aar 1759 udsatt, da tiiden naar Contra Stevningen mig anviises skal vorde determinered, som da ligeleedis for dette Laug Rett bliver at bekiendt giøre som da paa Aastæden igien indfinder sig hvor Sagen til Doms bliver at befordre

Citanten blev bereignet denne Dags Forrettnings bekostning beløbende 7 rdr 4 s: som hand paa Stæden betalte

Sartor Skibbreede!

1758 d/en 2 8ber blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt med Sartor Skibbreede paa Ting stædet Tosøen i overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 167 findes tilførte,

Og blev der efter de fremlagde Kongl/ige Forordninger og Videre Ordres oplæste og publicerede.

1mo Forordning om Told og Consumptions Sviigs Afskaffelse med brendeviin udi Norge dat: 3 Julij 1758

2do Anordning anlangende Forandring og bedre Indrettning ved Postvæsenet i Norge dat: 4de Aug: 1758

3tio Deres Excellence Hr: Stifts befalings Mand von Cicignons ordre at alle de svage hospitaletz Lem/m/er skal forinden de indkom/m/er anmelde sig paa Som/m/ertinget paa det Repartitionen til høste tinget kand giøres til deres Indlemmelses bekostning dat: 11 Julij 1758

4to ditto Hr: Stifts befalings Mandens ordre til Repartition paa Nordhor og Wosse fogderie for de i hospitalet indtagne svage Lem/m/er nemlig for 31 støcker til 2den termin

for 1ste termin for 15 støcker samt for 13 støcker i Ambttet som endnu ey ere indkomne hvis bekostning da er bereignet i alt at blive paa Fogderiet 247 rdr 1 mrk 6 s: som paa Løbetallet skal af Fogden Reparteres dat: 28 aug: 1758

5to en Copie af den ergangne Ordre om Grendtze Skyds bekostning hvoraf paa dette fogderie er bereignet 103 rdr 32 s: aarlig at betale saa længe sam/m/e forrettning vedvarer

Dernæst publiceret følgende documenter

1. Skifte brev forrettet d/en 13 April 1758 efter Guri Mathisdatter Kaabbeltvedt
2do ditto dat: 14de ejusdem efter afg: Christi Olsd: Kaartvedt
3tio dat: 15de ej: efter Anders Monsen Hidsøen
4to ditto dato efter Ole Iversen Hitzøen.
5to dat: 18de ej: efter Malene Hansdatter Dahle.
6to ej: dat: efter Mons Peersen Søre Lie
7mo dat: 12 aug: efter Brithe Olsdatter Knapschaug.
8do Justitz Raad Carbiner paa Mad: Wessels Veigne udgivne bøxelsæddel til Joseph Johansen paa Jordeparten Hæste Nesset kaldet i Gaarden Glesnes dat: 17 aug: 1758
9. ditto hands bøxelsæddel til Ole Torchildsen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Hom/m/elsund dat: 16 april med Rev: ej: dat:

1758: 224b

10. Anders Jacobsen Kaabeltvedts udgivne {bøxelsæddel} Skiøde til Anders Andersen paa 18 Mark fisk i Gaarden Kaabeltvedt dat: 2 8ber 1758 vid: fol: 69.
11. Jens Michelsen Worlands udgivne Skiøde til Peder Andersen paa 21 3/5 Mark fisk i Gaarden Bache dat: 2 8ber 1758 vid: 69
12. Danchert Krohns som forstander for Seminario hands udgivne bøxelseddel til Thomas Knudsen paa 15 Mark Smør i Gaarden Knapschaug dat: 20 Sept: 1758 med Rev: ej dat
13. Hans Michelsen Baches bøxelsæddel til Lars Erichsen paa 10 Mark Smør i Humelsund dat: 2 8ber 1758 med Rev:
14. Hans Waages Ole Nord Eides og Erich Agotneses bøxelsæddel til Stephen Michelsen paa 18 Mark fisk i Gaarden Nordeide dat: 2 8ber 1758

D/en 3de 8ber blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rett untagen i Ole Sechingstad som var upasselig blev igien antaget Halver Nielsen Tosøen.

Hvorefter den af Abraham Erichsen indstevnte Sag Contra Niels Torgiersen efter forrige tiltale blev paaraabt.

Procurator Cramer paa Abraham Erichsens Veigne loed indlevere Rættens sistleeden Som/m/erting afsagde Laugdags forelæggelse for Niels Torgiersen Selstøen med Varsels Mændenes Paateigning om dessens lovlige Forkyndelse tillige med et derved forfattet skriftlig Indlæg dat: 1 8ber sist leeden.

Den indstevnte og forelagde Niels Torgiersen Selstøen mødte vedtagende Varseletz lovlige forkyndelse, men derhos forlangede, at i henseende hand mod Søge Maalet behøver ved Vidner at oplyse sin Uskyldighed og til den Ende Ved Contra Stevning at indkalde sin Contra Part sam/m/e at anhøre {forlanget hand}, Sagen \da/ udsettes til næste ting for imidlertiid at faae beskreven af hvis der i Sagen er indkom/m/et fra Citanten Abraham Erichsen til nermere besvarelse.

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste ting bliver den indstevnte bevilget for til sam/m/e tiid at faae det i Sagen passerede beskreven samt til sam/m/e tiid at incamminere sin belovede Contra Stevning i Sagen.

Lehns Manden fremlagde paa Sing/neu/r Peter Greves Veigne og efter hands Forlangende en af ham skriftlig forfattet Stevning under 13 aug: sist leeden Contra H/err Hendrich Gertzen for Skyld efter Reignings Kraf den Summa 42 rdr: 1 mrk 8 s: med videre efter bem/el/te Stevne Maals Indhold som saaleedis med sin paateigning er lydende

1758: 225

Den indstevnte Hr: Hindrich Gertzen blev 3de gange paaraabt men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne.

Stevne Vidnerne Knud Tosøen og Mons Nielsen Tosøen fremstode og eedelig afhiemlede Stevnemaaletz lovlige forkyndelse efter deres paateignings Udviis.

Lehns Manden paa Citantens Veigne erindrede om Laug dags forelæggelse for den indstevnte H/err Hendrich Gertzen til næste ting

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Hr: Hendrich Gertzen forelægges Lavdag til næst holdende Som/m/erting tilkom/m/ende Aar 1759, hvilcken Forelæggelse Citanten i lovlig tiid besørger til Forkyndelse

Arne Rasmusen Selle frem stoed for Rætten og til kiende gav at have med muntlig Varsel ladet indkalde sin Naboerske Encken Botele Rasmus datter Selle til dette ting at svare ham den Skade hændes Creatuure dette Aars Som/m/er har tilføyet ham ved at opæde Kornet af 16 smaae Ager støcker Citanten tilhørende, samt at anhøre de 2de Mænds Forklaring som Agerne har beseet og Skaden taxered, for derefter at lide Dom til Skadens Opretning samt denne forvolte Processes Omkostning.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men ey mødte

Stevne Vidnerne Knud Tosøen og Mons Nielsen ibidem fremstode og eedelig afhiemlede det de for 3 Ugers tiid lovlig for hændes boepæl og i hendes eget paahør har forkyndt den ovenførte Stevning,

Citanten forlanget at de 2de Mænd Ole Johannesen Tønnevig og Lars Iversen Trellevig som har beseet den skade paa hands Ager som dette Aar er skeet maatte aflægge deres Forklaring desangaaende

De mødende 2de Mænd sagde det de for en 4 Ugers tiid da Kornet var monet bleve af Citanten forlanget at besee hands Agre støcker eller flecker som hand foregav af hands Naboe den indstevntes Creatuure at være opædet eller bedervet, og da erfarede bem/el/te Mænd at \af/ 9 Agrestøcker Var Kornet gandske opædt, men at de øvrige 7 agre støcker havde faaet nogen Skade, saa at de efter deres bæste skiøn taxerede all den Skade Citanten var til føyet paa 3 fieringer Korn, som bem/el/te Mænd paa Stæden og sagde til den indstevnte og tilbød paa Citantens Veigne hænde at give ham igien lige saameget Korn for i stæden, hvilcket Botele Rasmusdatter benægtede, siigende det ey var hændes beester allene som Skaden havde foraarsaget, videre forklarede bem/el/te Mænd at de ey blev forlanget at \be/see Gaardens Gierder hvad enten sam/m/e var lovføre eller ikke, uden for saa vidt Citanten{s} anviiste sit Gierde hand vedligeholder som Mændene ey andet skiønnede end jo at være i Lov før Stand.

1758: 225b

Citanten forlangede Lavdags forelæggelse til Næste ting

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Botele Rasmusdatter Selle forelægges Lavdag til næst holdende Som/m/erting tilkom/m/ende Aar da sam/m/e for Enckens Laværge tillige ankyndiges.

Fogden Bildsøe til kiende gav at have efter Lehns Mandens Anmeldelse paa Justitienz Veigne til dette ting indkaldet gift Manden Rasmus Thomesen Kypper tienende hos Hans Ravel paa Lochøen tillige med Zacharias Ellingsens hustrue Siri Pedersdatter at lide dom til vedbørlig Afstraffelse formedelst med hin anden begangne Leyer maal.

De indstevnte Leyer Maals begiengere blev paaraabt hvoraf Qvinde Mennisket Siri Pedersdatter allene mødte

Stevne Vidnerne Michel Pedersen Tøsøen og Ole Pedersen Hagenes fremstode og eedelig afhiemlede det de i hands eget paahør og tilhold Stæd paa Lochøen har forkynt ham ovenstaaende Stevning.

Siri Pedersdatter tilstoed for Rætten det hun i sit Egteskab som en gift Kone med Zacharias Ellingsen som siden i fior Høst har været fraværende og bort reyst er bleven besvangret af Rasmus Thomesen Kypper med det barn hun endnu er frugtsom/m/elig med og vænter om 2 á 3 Uger at føde til Verden

Fogden erindrede om Lauv dag for den udeblevne Rasmus Thomesen Kypper til nestkom/m/ende Aars Som/m/erting da hand og til den tiid skal besørge paa enhvers Ejendeele og Formue om de nogen haver lovlig Seqvestrations Forrettninger at producere hvoraf mand de forventende i dømte bøder kand blive betalt.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Rasmus Thomesen forelægges Lav dag til nestholdende Som/m/erting tilkom/m/ende Aar 1759

Publiceret

Erich Thomesen Tvedtens udgivne Skiøde til Christopher Jacobsen Landeraae paa 1 7/10 Mark fisk i Gaarden Landeraae dat: 3 8ber 1758 vid: fol: 69 og 70.

2. Peder Michelsen Bratholmens udgivne Pante Obligation til Michel Michelsen Agotnes paa Summa 34 rdr dat: 3 8ber 1758 vid: fol: 70

D/en 4de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt hvorda Fogden fremlagde til attestation de sædvanlige tingsvidner til sit Reegenskabs bielæg

1mo det i følge Skatte forordningen indrettede 1? qvestioner som alle ligesom forrige Aar blev besvaret untagen til 3de qvestion at der er fundet en afbrudt Mast som i Gaard ved Auction er soldt.

2do angaaende Silde og Laxe Voger blev svaret at her i Skibbreedet aldeelis intet er fisket untagen lidt Makrel i Bildøens Vog, som blev taxeret for 4 mrk.

1758: 226

3tio angaaende Kræm/m/er Sæder at her ey findes fleer end Glesnesholmen Lochøen Solsvigen og Bratholmen som bruges af den enroulerede Matros Peder Michelsen

4to om de Priviligerede Giestgiver Stæder at der af ey findes meer en Buch von Raae.

5to Om Lehns Mændenes brug hvormeeget sam/m/e skylder

6to Om Veyenes længde til tingstæderne.

7mo Odels Mantallet hvad difference der siden siste Aar er dermed forefalden.

8do Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 58 – 1 – 6

Laug Rættes Mænd for til kom/m/ende Aar 1759 opnevnes 1. Niels Erichsen Nore Toft 2. Ole Kaaresen Glesnes 3. Klemet Hansen Schage 4. Johannes Store Sangolt 5. Erich Jensen Eije 6. Wintzens Eije 7. Anders Søre Echerhovde og 8. Anders Jacobsen Kaabeltvedt

Schiolds Skibbreede

1758 d/en 5te 8ber blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt med Schiolds Skibbreedes Almue paa Ting stædet Møllendahl i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 169 findes tilførte og alle møder

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og Videre Ordre oplæste som ved nestforrige Sartor Skibbreede.

Dernæst publicered

Skifte brev passeret efter Mons Olsen Lohne d/en 20de april 1758. vid: fol:

2. Jacob Friderichsen og Lars Nielsen Raaes udgivne Pante Obligation til Mad: S/a/l/ig/ Brandahls Encke paa Capital 172 rdr: og der for givet Speciel Pant af sine Creatuure dat: 29 aug: 1758. vid: fol:

3. Madtz Andersen Nedre Aandelands udgivne Pante Obligation til Knud Zachariasen paa Capital 124 rdr: og der for givet forsickring i sit boehave og Creatuure dat: 3 Maij 1758 vid:

4. Ole Iversen Nedre Aandelands udgivne Pante Obligation til Knud Zachariasen paa Capital 274 rdr: dat: 3 Maij 1758 vid: fol: 72

5. Iver Stephensen Øfre-Aandelands udgivne Pante Obligation til Knud Zachariasen paa Capital 104 rdr: dat: 3 Maij 1758 vid:

6. Knud Zachariasens giorde FreedLysning over sine Gaarder Øfre og Nedre Aandelands UdMarcker dat: 2 8ber 1758 vid: fol:

7. H/err Lyder Sinnings udgivne bøxelsæddel til Lars Marcusen Store Borge paa 13 1/2 Mark Smør 1/8 tønde Malt i Gaarden Store Borge dat: 6 Junij 1758

8. ditto hands bøxelsæddel til Michel Marcusen Store Borge paa 13 1/2 Mark Smør 1/8 t/ønde Malt i Gaarden Store-Borge dat: 6 Junij 1758

9. Thoer Joensens udgivne Skiøde til Ole Einersen Borge paa et Huus staaende paa Lundgaards Grund dat: 2 8ber 1758 vid: fol:

10. Kirstine afg: Jonas Wismans udgivne Skiøde paa en femte Part i den ved Aarestad Grund staaende Stempe Mølle dat: 26 Julij 1758 vid: fol:

11. Knud Peter Kroghs udgivne Pante Obligation til Provstinde Magdalene Margrethe Christie paa Capital 50 rdr dat: 4de 8ber 1758 vid: fol:

12. Jaen van der Lippes udgivne bøxelsæddel til Knud Peter Krogh paa 1/5 Part i Skindbereeder Møllen paa Aarestads Grund bestaaende med dens tilhørende Vandløb dat: 30 Sep: 1758 med hosfølgende Revers ej dat:

1758: 226b

Procurator Reutz paa Citanten Søren Rasmusens Veigne fremlagde en Skriftlig Stevning under 20 Sept: sistleeden af Comparenten selv forfattet Contra Hans Wordeman for

Resterende Grundeleye og Sagen Stevne Maalet indeholder, bem/el/te Stevne Maal er saaleedis lydende

Den indstevnte Hans Wordemand blev 3de gange paaraabt men ey mødte ey heller nogen paa hands Veigne.

Stevne Vidnerne Hans Witrop og Einer Andersen begge i Bergen boende fremstoede og eedelig afhiemlede Stevne maaletz forkyndelse lige efter deres paa Stevne maalet giorde paateigning

Procurator Reutz derpaa for Citanten anviiste in Originali et auctions Skiøde til Citanten paa det i Stevne Maalet benevnte Huus under den indstevntes Haand og Zeigl dat: 24 Jan: 1753 hvor af ellers blev fremlagt Extract saavidt Sagen og Søgemaalet vedkom/m/er ligeleedis anviiste hand forrige Manufactuur huusetz forstander i Bergen afg: Hans Bots originale qvittering af 6 Maij 1755 for de af Citanten betalte og her igien paasøgte Grundeleyer hvoraf lige leedis blev fremlagt lige lydende Copie med begier at Rætten behageligst vilde paateigne Originalerne som anviist efter foregaaende Conference med Extracten og Copien, hvorefter Comparenten erindrede om Lav dag for den indstevnte til først kom/m/ende 1759 aars Som/m/er ting. Og til Sluttning loed tilføre at Huuset efter Skiødetz Udviis er soldt paa Auction til Citanten d/en 8 Julij 1752.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Hans Wordeman forelægges Lavdag til nestkom/m/ende 1759 Aars Som/m/erting.

Procurator Reutz paa Citanten Peter Greves Veigne fremlagde en skriftlig Stevning Contra Friderich Otto Floer dat: 11 Sep: sistleeden for Gield den Summa 108 rdr 2 mrk 15 s: med videre efter Stevnemaaletz Indhold.

Den indstevnte Floer blev 3de gange paaraabt men ey mødte ey heller nogen paa hands Veigne

Stevne Vidnerne Hans Witrop og Christopher Dram boesatte borger Mænd i Bergen fremstode og eed fæstede at de efter deres paateignings Udviis har forkyndt Stevnemaalet, og at derpaa Stevnemaalet foruden at der Var Tall indført nemlig 108 rdr 2 mrk 15 s: og ved stevnemaaletz forkyndelse fandtes med bogstaver bemelte Summa at være paateignet neden under dette Stevnemaal lige som det nu befindes.

1758: 227

Procurator Reutz paa Citantens Veigne gav tilkiende at indstevnte Floer har betalt paa Søge maalet efter at hand blev stevnt 18 rdr 3 mrk 15 s: saa at der ikkun Rester 89 rdr 5 mrk som nu paasøges dom paa efter adskillige af Citanten til den indstevnte overleverede Specielle Reigningers nermere Udviis, og som hand fornam den indstevnte ey mødte efter paaraab maatte hand begiere Lav dag for ham til nestkom/m/ende 1759 aars Som/m/erting.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Friderich Otthe Floer forelægges Lavdag til nestkom/m/ende 1759 Aars Som/m/er ting

H/err Willum Friman efter forrige tiltale Contra Johan Christopher Grybel efter Lav dags forelæggelse fra sistleeden Høsteting, som *Pocurator Reutz for Citanten producerede lovlig forkyndt.

Den indstevnte og forelagde Grybel mødte og fremlagde et under dags dato af ham forfattet skriftlig indlæg med hos følgende og Annecterede Reigning af sam/m/e dato

Procurator Reutz for Citanten fandt ikke noget udi Indlægget som enten høvede Giensvar ey heller kunde kom/m/e i mindste Consideration uden rigtighed eller beviis imod Citanten H/err

Frimands benægtelse hvorudover Comparenten ey heller vilde bemøye sig dermed men i Relation til Stevne Maalet og det producerede beviis urgerede paa dom til betalning for det paastevnte med 5 rdr billigst for Processens bekostning lige som Comparenten og henholdt sig til Lovens 5 bogs 13 Cap: 4 art: og ellers over loed det til den indstevnte der efter paa lovlig Maade ved particulair Sag at tiltale Citanten for foregivne Reignings Kraf i fald hand der til skulle agte sig beføyet og sam/m/e skulle kunde legitimere imod Citantens benægtelse.

Den indstevnte forlanget Sagen udsatt for ved Contra Stevning at beviise sit angivende og fordrings Rigtighed

Procurator Reutz henholdt sig til den førte Procedur og kraftigst protesterede imod den forlangte Anstand udi denne af puur beviis dependerende Sag og det paa Grund saavel af Lovens 1ste bogs 4 Cap: 24 art: som og den forhen allegerede Lovens Art: der viiser at det fore givne Reignings Krav som af Citanten modsiiges ikke bør Meleres under denne Sag lige som Comparenten og anmerkede af Indlægget at hvad den indstevnte har opgivet om Krav for Aaringerne 1742, 43 og 44 er afgiort ved det her paastevnte beviis af Aaret 1745 saa at intet paa den indstevntes foregivende kand Reflecteres i nogen Maade men at den begierte Opsættelse tvert imod allene maae ansees til forsettlig Upligt og Ophold i Sagen.

Den indstevnte Vedblev sin begier om Sagens Anstand til næste ting for at beviise ved Vidner sin Sag og Rætt paa sin Siide

Eragtet

Den forlangte Anstand bliver til nestkom/m/ende Aar 1759 aars Som/m/erting bevilget, da hand til sam/m/e tiid med sin Contra Stevning og videre paaberaabte beviiser haver at frem komme.

1758: 227b

Publiceret

Ole Steen Rasches udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen Fossem paa 1 1/2 Løb Smør udi Gaarden Nordaas dat: 28 Sept: 1758.

2. ditto hands udgivne bøxel sæddel til Anthonius Zachariasen Huus paa 1 1/2 Løb Smør i ditto Gaard Nordaas dat: 28 Sept: 1758.

Mad/a/me Wessel Contra Erich Bartromsen efter forrige tiltale og forelæggelse.

Procurator Reutz paa Citantindens Veigne frem lagde Rættens seeniste afsagde Lav dags Forelæggelse for Erich Bartromsen som for Rætten møder og sagde det hands Leylighed ey var at betale Mad/a/me Wessel den tiid hand blev stevnt men efter Stevningens forkyndelse var hand hos Citantinden selv med Forspørsel om hand skulle afrøm/m/e Pladtzen efter Procurator Reutzes Stevne Maal, hvor da hun svarede det hændes paastand ey var dertil, men fordrede allene den Resterende Afgift nemlig for 1 aar som den indstevnte nu vilde betale til Citantindens Fuldmægtig som er 15 mrk danske.

Procurator Reutz moedtoeg de af den indstevnte anbudne og paasøgte 15 mrk men da sam/m/e ikke har været anbuden førend efter at Sagen var i Rette ført i Som/m/er med bekostninger da den indstevnte ey vilde betale hvad i saa maade billig fordret blev saa havde Comparenten ey videre end at paastaae Dom til bekostningernes skadesløs Erstattning med billige 4 rdr 2 mrk efter Specielle Reigning som Comparenten producerede lige som hand og paatrængede Dom efter forrige paastand til Pladtzens Fraviigelse i Conformite af den producerede frelse Seddel aller helst da den indstevnte end ikke har betalt afgiften for dette Aar forfalden

Comparenten Erich Bartromsen sagde at have været i Procurator Reutzes huus førend forelæggelsen var forkyndt, og tilbød ham Afgiften 15 mrk samt indførsels pænge 5 mrk 4 s:

tillige med Stevne pænge og for at gaae i Rætte 2 mrk, som bem/el/te Reutz ey modtoeg men paastoed meere nemlig 17 mrk eller 3 rdr, hvorfor Comparenten ydmygelig om beeder Rætten at Sagen bliver udsatt til næstkom/m/ende ting for at gaae i Accord med sin Ejer angaaende Omkostningerne eller \om/ det med billighed nu kand afgiøres for Rætten.

Procurator Reutz Replicerede at den indstevnte aldeelis ikke blev affordret videre end hvad bekostninger som den tiid var medgaaet til Varsel Rættens Gebyhr Stevning og papier med forelæggelse og papier hvilcket Reigningen udviiser thi paatrængede hand Dom efter sit

1758: 228

forrige med protest imod Udsættelse, hvortil ingen minste lovlig føye sees da ingen Udveye sees uden at Retten faaer kiende paa Reigningen om den er ubillig eller ey, thi det er den indstevntes egen skyld at hand ey i tiide indfandt sig førend Sagen var falden i Rette.

Erich Bartromsen forlanget Sagen udsatt til næstkom/m/ende Ting for at høre hvad Ejerens Paastand er.

Reutz vedblev sin protest paa dom i Sagen under forbeholdenhed af paaancke og Citantindens Rætt i alle maader.

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Morgen Eftermiddag

For Rætten fremkom Peter Hendrich Fasmer og indleverede en skrift hvorefter hand begierede paa sin Moder Mad: Fasmers Veigne tilført det hun begierede at Sagen efter at Stevne maalet er *er incam/m/inered, maatte beroe og Vidnerne under Fals Maal fore lægges til næste Rætt efterdi det har været hende umueligt formedelst Procurator Blechingbergs som hændes Mands Fuldmægtige hæftige Svaghed ved ham, hvilcken Sagen og dens Sam/m/en hæng allene er bekiendt, til i dag at fremkom/m/e med de i Sagen fornødne qvestioner, bemelte Stevnemaal indstevnt af Hr: borge Mæster Fasmer Contra Mad/a/me Wessel med Sviger Sønn Justice Raad Carbiner som hændes antagne Laværge blev producered som findes dateret d/en 24 aug: sistleeden alt til et tings Vidnes erholdelse hvorunder de i Stevningen benevnte Vidner er indkalte

Procurator Reutz mødte for Mad/a/me Wessel H/err Justitz Raad Carbiner og for sig selv og indgav en skriftlig exception af dags dato hvorefter hand paastoed Sagen og Stevne Maalet som lovstridigt og inqvisitorisch fra Rætten afviist og derhos tillige giorde Anviisning paa Lovens 1ste bogs 4 Cap: 5 art som vil at der i Stevne maalet skal meldes fornem/m/elig hvorfore mand stevnes, hvilcket mangler med alle andre formaliteter til lovlig Sag og Stevne maals Anlæg.

Peter Hendrichen Fasmer havde ey efter tilspørsel noget at svare *sam det hand sagde ey at forstaae til de af Procurator Reutz frem lagde exceptioner

Eragtet

Da Citanten ey har forsiunet sig med en Persohn som i sin fuldMægtiges Svaghed kand besvare udi hands Stæd de fra Procurator Reutz indkomne skriftlige exceptioner bliver Sagen givet Anstand til nestkom/m/ende Aars Som/m/er ting, da nermere naar Sagen æskes i Rette skal Vorde ved Kiendelse eragtet hvor vidt dette Stevne maal til Vidners førelse og antagelse kand ansees lovgyldigt eller ikke.

Aflyst Anders Monsen Fleslands udgivne Pante Obligasjon til Ole Gregoriusen Flesland paa Capital 18 rdr 4 mrk 8 s dat: 3 Maij 1756 efter Creditors qvittence af dags dato udslettet af Pante bogen fol: 528

1758: 228b

2. Ole Gregoriusen Fleslands bøxelsæddel til Gregus Olsen paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Flesland dat: 5 8ber 1758 med Rev: ej:

3. Mad: S/a/l/ig/ Brandahls udgivne bøxelsæddel til Hans Hendrich Eliasen paa 1 Løb Smør udi Gaarden Tittelstad dat: 7 febr: 1758.

D/en 6te ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

Friderich Lingaards freedlysning for Gaarderne Fantoft og Tvedtens under liggende Skove at ingen uden Gaardernes beboere derudi maae hugge dat: 5 8ber 1758 vid: fol:

2. Mad/a/me S/a/l/ig/ Brandahls udgivne bøxel sæddel til Paul Hansen Søre Giellestad paa 1 p/un/d Smør 1/3 huud i Gaarden Hornes dat: 11 Jan: 1758

3. Søren Thode som Interims beskickede Forstander for Seminario hands udgivne bøxelsæddel til Johannes Torgiersen paa 1 Løb Smør 1 faar og 1/2 huud i Gaarden Ladefiord dat: 28 Nov: 1757 med Rev:

Ole Larsen Samdahl frem stoed for Rætten og til kiende gav det hand med mundtlig Varsel til dette Ting i Continuation af forrig giorde Stevne maal i Aaret 1757 haver indstevnt Ole Øfvre Natland for pligtige Pænge 6 rdr 3 mrk for en Koe som Citanten for 3 aar sistleeden og inde værende Aars Paaske solte ham, tillige og for de forvolte Processes Omkostningers Erstattning, sam/m/e ved Dom at betale da mindelig betalning efter hands Løfte til denne tiid [ey] er skeed.

Den indstevnte Ole Andersen Øfvre Natland mødte vedtagende lovlig Varsel sagde det hand maae tilstaae at have kiøbt for 3 aar siden en Koe hos Citanten, som den indstevnte sagde at skulle give ham 6 rdr 8 s: \for/ hvorpaa hand gav i haand pænge 8 s:, sam/m/e Pænge tilstoed den indstevnte ey at have betalt til denne tiid af Aarsag bemelte Koe er efter hands Siigelse løs og ey saa god som den bør være, og altsaa ey kand eller Vil betale meer end 3 rdr: eller og vil levere Koen tilbage tillige med aarlig Leye af Koen saalænge hand sam/m/e har havt i sit Værge og brug.

Citanten Vilde aldeelis ey sam/m/e accordere men paastoed de Pænge som Koen Var solt for tillige med de forvolte Processes Omkostninger saavel for 1ste som denne forvolte Processes Omkostninger, siden den ind stevnte ey har Vildet indfinde sig til mindelig betalning efter det giorde forliig paa sistleeden Aars høste ting.

1758: 229

Ole Andersen Øfvre Natland forlangte Sagen udsatt til Contra Stevnings Udtagelse og Vidners førelse til næste ting for at beviise at Koen ey er som den bør være og altsaa ey meere Værd end det hand nu for Rætten erbyder sig at Ville betale.

Citanten forlanget Dom i Sagen, siden det er nu saalænge siden at kiøbet er sluttet og ingen betalning er paafult.

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Efter middag.

Udi Sagen indstevnt af Mad: Wessel Contra Erich Bartromsen blev følgende Dom afsagt.

Da den indstevnte Erich Bartromsen haver efter Stevne maaletz Ankyndigelse tilbudet Citantindens Fuldmægtig den paasøgte Afgift og Grundeleye som og efter tilbud for Rætten af bem/el/te FuldMægtig er i Gaard modtaget bliver allene til paakiendelse at skiønne hvorvidt Omkostningerne efter indgivne Reigning bør kom/m/e den indstevnte til Last, da

som det Tilbud den indstevnte forinden Lavdags forelæggelsens forkyndelse skeede, om Omkostningernes Erstattning til sam/m/e tiid ey blev til en samlet Summa bereignet, men foraarsaget at Forlig ey desangaaende blev sam/m/e tiid sluttet, bliver det herved kiendt og dømt for Rætt at den indstevnte i Conformite af Forordning af 19 aug: 1735 dens 15de art: nyder Moderation i de opførte Omkostninger, og altsaa, ubereignet Dom/m/ens Løsning og bekostning, betaler til Citantinden Mad: Wessel i Processens Omkostning {\med/} 2 rdr 1 mrk: hvorved hand for denne gang befries fra sin paaboende Grunds fraviigelse, siden hand i Mindelighed har vildet søgt at rette for sig, og altsaa Citantindens FuldMægtiges paastand desangaaende henfalder, de i dømte bekostninger, i fald de ey i mindelighed betales, bør 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse tillige med det stemplede Papiers bekostning til dom/m/en og dens Forkyndelse udreedes under Adfærd efter Loven.

Udi Sagen indstevnt af Ole Larsen Samdahl Contra Ole Øfre Natland blev følgende Dom afsagt!

Da den indstevnte Ole Andersen Øfre Natland haver selv for Rætten tilstaaet for 3 aars tiid siden at have med Citanten sluttet Kiøb om en Koe for hvilken hand skulle give ham 6 rdr 8 s og paa Kiøbet levere 8 s i haandpænge, samt i de aar taget til sig Koen den hand endnu haver, og \nu/ tilbyder enten at levere tilbage eller ikkun at svare 3 rdr for samt betale Aarlig Leye af, saalænge hand sam/m/e har havt i sit Værge og brug, hvorudover Citanten saa vel forhen i Aaret 1757 ved Stevnemaal som og til dette ting har funden sig beføyet at paasøge <....>(?) den betalning \som/ ey er prestered, og fordre sin betalning efter Dom tillige med de forvolte Processes Omkostninger,

Efter saadan Sagens Omstæn-

1758: 229b

dighed, bliver hermed for Rætt kiendt og dømt at den indstevnte som har for saa lang tiid siden taget i sit Værge og brug den Koe hand af Citanten har kiøbt, bør og for sam/m/e betale den accorderede Summa efter hands egen tilstaaelse med 6 rdr da hands Forestillelse om Koens Ringhed og slettere Priis ey kand efter saadan tiids forløb ansees uden til formeente Udflugter og tids Udhaling, lige som og til Citanten betale de foraarsagede Processes Omkostninger med 2 rdr som alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven.

Encken Kirstine S/a/l/ig/ Jonas Wismands loed ved sin Sønn Jonas Wismand i Rætten indlevere hændes under dato 5 Junij 1758 udstædde Stevne maal Contra Mad/a/me Wessel til et tings vidnes Erhvervelse, men da hverken Varsels Manden Hans Witrop, og den anden nemlig Lytchen er død, ey heller den indstevnte og de i bem/el/te Stevning benevnte Vidner mødte, blev Sagen til næste Aars Som/m/erting udsatt, til hvilcken tiid Citantinden ved nye Indkaldelse for vedkom/m/ende og Varsels Mændenes til stæde værelse om dessens forkyndelse kand vænte Stevne maaletz fremgang i Sagen til hvilcken ende dette Stevne maal skal blive med Rættens paateigning extraderet, naar Citantinden det forlanger.

Publiceret

Assessor von der Lippes udgivne bøxelsæddel til Lars Nielsen Schage paa 2 b/ismerpund 6 Mark Smør i Gaarden Lieland dat: 10 April 1758 med Rev: ej dat

2. Lars Larsen Røes udgivne Skiøde til Encken Berthe Johans datter afg: Ole Erichsen Bredvigs forrige Hustrue paa 1 p/un/d 18 Mark Smør i Gaarden Bredvig dat: 22 april 1758 vide fol: 75.

3. Berthe Johannesdatters udgivne Pante Obligation til Frue Anne Simers S/a/l/ig/ H/err Kam/m/eraad Heibergs paa Capital 150 rdr dat: 22 april 1758 vid: fol: 75 og 76.

4. Niels Asbiørnsen og Peder Nielsen Leervigens udgivne Pante Obligation til bem/el/te Frue Anne Simers S/a/l/ig/ H/err Kam/m/eRaad Heibergs paa Capital 150 rdr dat: 4 april 1758 vid: fol: 76.

5. Jacob Reinersen Harrebaches udgivne Pante Obligation til Mad: Karen S/a/l/ig/ Raad Mand Montagnes paa Capital 90 rdr dat: 18 Maij 1758 vid: fol: 76.

6. Aflyst og udslettet af Pantebogen Jon Nygaards til Jacob Boch paa Capital 325 rdr dat: 3 Maij 1757 efter Creditors paateignede qvittence vid: fol: 13.

7. lige leedis aflyst hands nemlig Jon Nyegaards til Jens Møller udgivne Pante Obligation paa Capital 325 [rdr] dat: 3 Maij 1757 efter Creditors paateignede qvittence vid: fol: 12 og 13.

1758: 230

8. Jon Nyegaards udgivne Skiøde til Rasmus Christophersen paa 1/3 part i Gaarden Søreide som er 1/2 Løb Smør 16 Kander Malt dat: 3 Maij 1758 vid: fol:

9. ditto hands udgivne Skiøde til Erich Nielsen paa 1/3 part i ditto Gaard Søreide dat: 3 Maij 1758 vid: fol:

10. ditto hands Skiøde til Ole Nielsen paa 1/3 part i ditto Gaard Søreide dat: 3 Maij 1758 vid: fol:

D/en 7de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt og da ingen Sager efter paaraab fremkom blev de sam/m/e bielager som for Sartor Skibbreede fra 1 til 8 attesterede og besvarede i alt som der sam/m/estæds forklaret er dog med den forandring at intet slags Vrag Godtz er her i Skibbreedet bierget, som og at der intet i nogen Silde Vog er fisket til Skadtz svarelse, og at Hope Qverner ey har været i stand at noget derpaa er mahlet.
Restancen for inde værende Aars Skatter 416 rdr 4 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1759 opnevnes 1. Mons Johannesen Haue 2. Ole Olsen Bontvedt 3. Knud Eliasen Lille Milde 4. Baar Søre Giellestad 5. Jacob Raae 6. Halver Søvigen 7. Lars Michelsen Madhopen og 8. Haagen Nielsen Nyegaard

Guulens Skibbreede!

[1758] D/en 10de ejusdem blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Guulens Skibbreede paa Tingstædet Schieljehavn i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 170 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordres oplæste som ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst publiceret

1. H/err Justitz Raad Bagers bøxelsæddel til Lars Salemonsen paa 11 1/4 Mark Smør i Bremnes dat: 4 8ber 1758 med Rev: ej dat

2. ditto hands bøxelsæddel til Ole Olsen paa 6 3/4 Mark Smør udi ditto Gaard dat: 4 8ber 1758 med Rev:

3. Jørgen Lind paa Hans Lems Veigne udgivne bøxel sæddel til Endre Michelsen paa 18 Mark Smør udi Gaarden Sande dat: 4 Julij 1758

4. Skiftebrev forrettet d/en 2 Junij 1758 efter afg: Peder Henrichsen Tvedten vid: fol:

5. ditto forrettet d/en 3 Junij 1758 efter afg: Kari Jonsdatter Rørtvedt. vid: fol:

D/en 11te ejusdem blev Rætten til almindelig Tings holdelse igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd.

Publiceret

Karen Friman S/a/l/ig/ Johan Garmanns udgivne bøxelsæddel til Østen Jacobsen paa 8 Mark Smør i Gaarden Tvedt dat: 10 8ber 1758 med Rev: ej dat.

2. Michel Jørgensen Indre Haugsdahls udgivne Skiøde til Ole Michelsen paa 1 p/un/d Smør 7 2/3 Kande Malt i Gaarden Indre Haugsdahl dat: 10 8ber 1758 vid: fol: 78

3. Niels Monsen Qvamme og Michel Jørgensen Indre Haugsdahls udgivne Skiøde til Niels Monsen paa 15 Mark Smør i Gaarden Indre-Haugsdahl dat: 10 8ber 1758 vid: fol: 78.

1758: 230b

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Ole Andersen Westervig fremstoed for Rætten og til kiendegav med mundtlig Varsel at have ladet ind kalde til dette Ting og stæd Hans Olsen Glenien til at anhøre de indstevnte Vidner Lasse Iversen Svardahlen og Colbeen Hansen Glenien som Citanten agter at føre over den beskyldning hand haver giort imod ham nemlig at have taget Ostre fra hands Land, og derefter for sin ulovlige beskyldning at lide Dom tillige med at erstatte Processens Omkostning.

Den indstevnte Hans Olsen Glenjen blev 3de gange paaraabt men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne.

Stevne Vidnerne Svend Hansen Lund og Iver Torchildsen Kiellingvold fremstode, og eedelig afhiemlede det de 14 dage for dette Ting har indstevnt Hans Olsen Glenijen i hands egen Paahør og for hands boepæl at møde her for Rætten at anhøre Vidner om den beskyldning og paasagn hand har giort imod Citanten at have fra den indstevntes Land borttaget Ostre, ligesom og indstevnt Vidnerne

De indstevnte Vidner mødte vedtagende under Lovens falsMaal lovlig at være stevnt, og efter at behørig formaning var dem givne at Vogte sig for Meen Eed og udsiige Sandhed fremstoed

1. Vidne Lasse Iversen Svardahlen og efter Corporlig aflagde Eed forklarede, det hand 8 dage for Pintze dagene indeværende Aar kom fra Kiercken og paa baaden da de reyste fra Kierken sam/m/en hørde hand i det andet Vidnes Colbeen Hansen Gleniens Nerværelse at Hans Olsen Glenien raabte af sin baad til Ole Andersen Westervig som i sin egen baad roede jevnsides med dem, at hand nemlig Ole Andersen havde taget Ostre paa sit nemlig den indstevntes Land, hvilcken beskyldning hand sam/m/e tiid 2de gange giorde, hvortil Ole Andersen Westervig skiød Comparenten til Vidne, videre havde dette Vidne ey at forklare.

2det Vidne Colbeen Hansen Glenjen fremstoed og efter aflagd Eed forklarede i alt eenstem/m/ig og uden mindste forandring alt hvad forrige Vidne Lasse Iversen forklaret haver saa vel om Tiiden og stæden som og hvad Ord Hans Olsen Glenjen brugte og beskylte Citanten for.

Citanten forlangte den lovlig indstevnte men ey mødende Hans Olsen Glenjen forelagt til næste ting

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Hans Olsen Glenjen forelægges Lav dag til nestholdende Som/m/erting tilkommende Aar 1759.

1758: 231

Ole Jetmundsen Halsvig fremstoed for Rætten og til kiende gav det hand med mundtlig Varsel har indstevnt sin Naboe Ole Sieursen Halsvig fordie hand for 6 Uger for sistleeden Michels dag har revet taget af den boe paa Halsvig som Citanten af Almuens forrige Ting huuser har tilkiøbt sig og lagt Pængerne for paa sist leeden Sommer ting, lige som og fordi hand opsloeg boe dørren og udkastet hands tøy af huuset og bemæstret sig sam/m/e \boe/ og derefter igien opsatt tag derpaa \hvilken hand/ har {d..} for nerværende tiid til sit brug, for saadan sit Forhold og ulovlige Medfart at lide Dom saa vel til boens til bage givelse som erstattning for foraarsagede Processes Omkostninger.

Den indstevnte Ole Sieursen Halsvig blev 3de gange paaraabt men mødte ikke.

Stevne Vidnerne LehnsMand Hans Henrichsbøe og Johannes Olsen Steene fremstode og eedelig afhiemlede Stevne maalets lovlige forkyndelse og at de i hands eget paahør og for hands boepæl har ankyndiget ovenførte Stevning, ligesom og at bem/el/te Stevne Vidner saae at den indstevnte opsatte taget paa bem/el/te boe som var staaende paa sam/m/e Tomte, hvor den stædse har staaet

Citanten forlangte Lav dag for den ude blevne

Eragtet

Den lovlig ind stevnte og ey mødende Ole Sieursen Halsvig forelægges Lavdag til nest holdende Som/m/erting tilkom/m/ende Aar 1759.

Publiceret

Anders Johannesen Holsøens udgivne Skiøde til Joen Andersen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Holsøen dat: 11 8ber 1758.

2. Anders Johannesen Holsøen, Johannes Andersen Bogen og Magne Schuggedahls udgivne Skiøde til Guttorm Monsen paa 1/2 Løb Smør 1/4 tønde Malt 1 faar indbereignet Kiøberens egen Anpart i Gaarden Holsøen dateret 11 8ber 1758 vid: fol:

3. Mons Monsen Hopes udgivne bøxelsæddel paa sin Myntling Guri Monsdatters Veigne til Hans Einersen paa 1/2 pund Smør i Gaarden Arreklet dat: 11 8ber 1758 med Rev: ej dat.

D/en 12te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til attestation fremlagt de sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab som blev i alt besvaret som sistleeden Aars høsteting da intet Vrag er funden og ingen Silde eller Laxe Vog blev taxeret.

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 52 rdr 15 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1759 opnevnes 1. Rasmus Andersen Børchnes 2. Iver Lassesen Sande 3. Jens Pedersen Store Watzøen 4. Botel Ørchnes 5. Johannes Olsen Steene 6. Ole Erichsen Tongedahl 7. Rasmus Olsen Lille Slire og 8. Thore Aamundsen Bersvig.

1758: 231b

Lindaas Skibbreede!

[1758] D/en 13de ejusdem blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Lindaas Skibbreedes Almue paa Ting stædet Brudeknappen i Overværelse af deres Kongl/ig

Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 172 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og videre ordres oplæste som ved nestforrige Skibbreede

Aflyst Hasman (Harman) Diedrich Steenfelts udgivne Pante Obligation til Rasmus Huuse dat: 9de Decbr: 1754 efter Creditors FuldMægtig Procurator Cramers paateignede Qvittence af 31 8ber 1757. og af Pante bogen udslettet vid: fol: 538

2. Sorenskriver Garmanns udgivne Auctions Skiøde til Claus Morsing paa Gaarden Aaraasvogen med pertinentier skyldende 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt og 1/2 Vog fisk dat: 26 Sept: 1757. vid: fol: 79 og 80.

3. Claus Morsings udgivne transports Skiøde til sin ældre broder Jørgen Christensen Morsing paa oven melte Gaard Aaraasvogen. dat: 28 Sept: 1757 vid: fol: 80 og 81.

4. Aflyst Jørgen Michelsen Nedre Syslachs udgivne Pante Obligation til Jørgen Peter Møller dat: 5 8ber 1746 og efter qvittence saaleedis af Pante bogen udslettet fol: 329.

5. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Konglevold d/en 20 Martij 1758 efter afg: Susanne Jonsdatter vid:

6. ditto paa Gaarden Fiellanger d/en 2 Junij 1758 efter afg: Kari *Knusdatter vid: fol:

7. ditto paa Gaarden Boerilde d/en 5 Junij 1758 efter afgangne Else Jacobsdatter vid: fol:

8. Frue Justitz Raad Frimans udgivne bøxelsæddel til Magne Olsen paa 1/2 pd: Smør og 1/6 huud i Gaarden Søre Niøten dat: 7 Julij 1758 med Rev: ej dat:

9. ditto hændes udgivne bøxelsæddel til Jetmund Jetmundsen paa 1/2 p/un/d Smør 1/4 tønde Malt i Gaarden Hopland dat: 26 aug: 1758 med Rev: ej dat

10. H/err Ludvig Daaes Grunde og fæste Seddel til Ole Olsen Rebnor paa Pladtzen Langøen dat: 3 Maij 1758 med Rev:

11. H/err Contraleur Schrøder paa sin Værmoder Mad: Lems Veigne udgivne bøxelsæddel til Michel Aamundsen Indre-Kiilen paa 18 Mark Smør i Indre-Kiilen dat: 21 Sep: 1758 med Rev:

12. Gertrud S/a/l/ig/ Danchersens udgivne bøxelsæddel til Aamund Johannesen paa et pladtz Nordre Tangen kaldet dat: 21 Decbr: 1757.

Hr: Capitaine Grove indfandt sig for Rætten og tilkiende gav det hand med mundtlig Varsel til dette Ting Tiid og Stæd har ladet indkalde Ole Endresen UdLyhren for ulovlig Østre fangst ved Citantens paaboende Gaard Qvalvogsnesset

1758: 232

derom at andhøre de indstevnte under Lovens falsMaal indkalte Vidner Sc: Madtz Spiotøen Mons Nielsen Ystebøe Alv ibidem og Ole Giere, for efter Sagens beskaffenhed at lide Dom tillige med at erstatte denne Processes Omkostning

Den indstevnte Ole Endresen UdLyren mødte tillige med vidnerne Vedtagende alle lovlig Varsel.

Ole Endresen UdLyhren benægtede aldeelis intet at have taget Østre ved Capitainens Land, men formeente for Sigtelsen aldeelis at være frie.

Capitaine Grove som Citant forlanget de indstevnte Vidner afhørte, som efter behørig *formanig var given *den alle

1. Vidne Mats Spiotøen fremstoed og efter aflagd Eed forklarede, det hand kort for Som/m/ertinget inde værende Aar kom roendes paa sin baad og mødte den indstevnte roendes

paa sin egen baad, hvor hand da mødte den ind stevnte paa Søen imellem Qvalvognessets og Spiotøens Land, hvor da Vidnet fornam at der Var en halv fierding Ostre i baaden, tillige med en Tang at op tage Ostre med, som og havde en børse i baaden med sig, og da Vidnet tilspurte den indstevnte hvor hand havde taget de optagne Ostre, svarede at hand havde taget dem paa Lyre Kalven, og da Vidnet end videre fornam at der laae Ostre baade for og bag i baaden sagde Vidnet disse Ostre har du vel taget fra Capitainens Land, {taugde} \men/ den indstevnte taugde dertil og roede bort, Vidnet havde efter tilspørsel, om hand saae {Vidnet} den indstevnte imedens hand optoeg Ostrene, og hvad Stæd det var paa, ey noget videre der til at svare, siigende ey at have seet ham uden roende i baaden, og som før er forklaret dernæst sagde Vidnet at de øvrige 3de Vidner som alle Vare paa en anden baad {og} kom mens Vidnet talede med den indstevnte og saaleedis hørte og saae hvad passerede sam/m/e tiid

Det 2det Vidne Mons Nielsen Ystebøe fremstoed og forklarede det hand tillige med de 2de andre Vidner Alv og Ole Giere kom 4re Ugers tiid efter Paaske roende i et Erinde og paa Veyen imellem Capitainens og Madtz Spiotøens Land saae hand Madtz i sin baad og Ole Endresen i sin baad liggende paa Søen ved en holme, hvor da Madtz Spiotøen raabte til Vidnet og de øvrige Vidner i faaer roe her hid, og da de kom til hin anden sagde Madtz Spiotøen nu skal i see at Ole Endresen har Ostre i sin baad, hvilcket og Vidnerne og erfarede og ansaae at Være hen ved en halv fierding Ostre, lige som og saae at bem/el/te Ole havde en Ostre tang i baaden, og at Ostrene laae baade for og bag i baaden, lige som de og hørte at bem/el/te Ole sagde det hand havde taget Ostrene paa Lyhre Kalven som underligger UdLyhren, og som Vidnet ey saae eller hørte Videre derom

1758: 232b

skiltes de ad, og efterloed Madts og Ole i deres baade efter sig, veed altsaa ey videre herom at forklare uden at Ole Endresen sam/m/e tiid sagde det hand Var reyst bort om fiorden paa skiøtterie og havde hørt lyd af en Aarfuel

3. Vidne Alv Østebøe aflagde sin Eed og i alt eenstem/m/ig forklarede lige som forrige Vidne Mons Nielsen Ystebøe uden ringeste forandring

4. Vidne Ole Giere efter aflagd Eed forklarede enstemmig det sam/m/e som de øvrige 2de sist afhørte Vidner

Den indstevnte vedblev endnu sin forrige benægtelse siigende at have foreenet sig med Lyhre Mændene om de optagne Ostre paa Lyhre Kalven og altsaa ey at have taget noget fra Citantens Land

Citanten forlanget Opsættelse i Sagen til næste ting for nermere Oplysning at erholde.

Eragtet

Den forlangte Udsættelse til næste ting bevilges

H/err Lieutnant Johan Christopher Steen fremstoed og for Rætten til kiende gav det hand med mundtlig Stevne maal til dette Ting tiid og Stæd har ladet indkalde Anders Knudsen Qvalvogen for nergaaende Ord hand til andre har ladet falde til andre om Citanten selv og hands gandske Huus, samt derom at anhøre de under fals Maal indkalte Vidner Erich og Michel Qvalvog for der efter at lide Dom samt erstatte denne Processes Omkostning

Den indstevnte Anders Knudsen Qvalvogen blev 3de gange paaraabt men mødte ikke

Stevne Vidnerne Lars Halversen Fielsende og Michel Olsen Schoge fremstoede og eedelig afhiemlede det de for 3 Uger og 3de dage siden har paa Citantens forlangende indstevnt Anders Knudsen Qvalvog at anhøre Vidner om de Ærrørige Ord hand skal have udtalt om Citanten for derefter at lide Dom til Undgieldelse og Erstattning for Processens Omkostning, ligesom de og for hands boepel og i hands eget paahør har forkyndt bem/el/te Stevning samt under falsmaal indkaldt Vidnerne som begge møder.

Det første Vidne Erich Gudmundsen Qvalvog blev fremkaldet og efter behørig formaning Var Vidnet givet aflagde sin Eed og forklarede følgende det hand var paa baad med Anders Knudsen Qvalvog i forrige Aar 1757 aars Vaarfiske og da Vidnet tillige med Michel Thomesen Var med anden Mand paa baad med den indstevnte hørte hand Anders Knudsen Qvalvogen sagde der er tyve Pack i Brudeknappen allesam/m/en, hvortil

1758: 233

Vidnet sagde tag dig agt hvad du taler og agte din Mund, om jeg ey vil forføre dig kand andre giøre det da det er Nattens og alfare Vey saa andre og kunde høre det, hvor til hand siden taugde stille, Citanten tilspurte Vidnet i hvad Anledning saadan tale begyntes, hvortil Vidnet svarede at det kom af et par Skoe som den indstevnte sagde sin Søster skulle have mist i den tiid hun tiente i Brudeknappen. Videre havde dette Vidne ey at forklare.

Det 2det Vidne Michel Thomesen Qvalvogen efter behørig formaning var ham givet at vogte sig for Meen Eed, aflagde sin Eed, og sagde det hand forleeden Aars Vaarfiske Var paa baad med Anders Knudsen Qvalvog tillige med det 2det Vidne Erich Qvalvog, og da imedens de roede, sagde bem/el/te Anders Knudsen Qvalvog de ere tyve pack alt i hop i Brudeknappen de har slaaet min Søster saalænge at hun er myg og kiender ikke nu at nogen slaaer hende, Videre kunde Vidnet ey erindre uden at hand hørte Erich Qvalvogen sagde hand skulle tage sig i agt hvad hand talte hvorpaa ey videre blev talt noget af ham.

Citanten havde Vidnerne ey videre at tilspørge men forlanget Lavdag for den udeblevne Anders Knudsen Qvalvogen til næste ting

Eragtet

Den lovlig ind stevnte og ey mødende Anders Knudsen Qvalvog forelægges Lavdag til nestkom/m/ende 1759 Aars Som/m/erting.

Publiceret

Sieur Larsen Brunslands udgivne Skiøde til Anders Jonsen paa 1/4 Løb Smør 1/4 tønde Malt i Gaarden Hauge dat: 13de 8ber 1758 og udi Tingbogen fol: 81 indført.

Skifte brev forrettet efter afdøde Pige barn Anne Nielsdatter Fielsende dat: 29 Maij 1758.

D/en 14de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Hvorda den udsatte Sag indstevnt af forrige Foged Kam/m/e Raad Smidt Contra Ole Lagesen blev paaraabt.

Hans Adolf Toftgaard som antagen FuldMægtig i afgangne H/err Kam/m/e Raad og Foged Smithes Sterboe loed indlevere sit under 7de hujus forfattede skriftlige Indlæg som saaleedis er lydende, med begier at Sagen i rette maatte æskes

Ole Lagesen blev paaraabt men ey mødte ey heller nogen paa hands Veigne.

Eragtet

Sagen da den indstevnte ey møder optages til Doms til i Efter middag.

Joen Gudmundsen Yttre Lyhren frem stoed for Rætten til kiende givende det hand efter *Skivelse fra Amsterdahm tilskrevet fra en Mand sam/m/e stæds til sin Moder her i Skibbreedet sig opholdende hos Comparenten paa Gaarden Yttre Lyhren har erfaret det hands broder som var en enroulleret Matros fød paa Yttre Lyhren i Lindaas Skibbreede Nordhorlehns Fogderie Bergens Stift i Norge, navnlig

1758: 233b

Mons Gudmundsen skal for 1 Aars tiid eller længere tilforn ved døden Være afgangen paa en Reyse fra Ostindien da hand med hollandsk Skib seylede fra Amsterdahm, og som hand til Legitimation om hands igien levende Arvinger behøver et Lovskicket Tings Vidne, er det hand tilspurte den til stæde værende Almue om det ikke er dem alle bekiendt at bem/el/te Mons Gudmundsen har som en seylendes Persohn været herfra Districtet bortreyst i en 7 aars tiid Dernæst om det ikke er alle og enhver bekiendt at bem/el/te Mons Gudmundsen {ey har}, som efter berettning skal være død, ikke haver fleere eller andre Arvinger i live efter sig end hands Moder Anne Olsdatter, som er Encke, og Comparenten selv som er hands eeniste og rette fuldbroder.

Almuen og Laug Retten svarede at det til fulde er dem samtlige bekiendt at den omspurte Mons Gudmunsen som enroullered Matros er for en 7 aars tiid siden herfra districtet bortreyst, og at hand ey haver uden sin Moder Anne Olsdatter og broder Joen Gudmunsen Yttre Lyhren \efter sig her paa Stæden/ som ere hands rette og eeniste Arvinger.

Om hvilcket Almuens Svar Comparenten forlangede Udskrift af Protocollen sig beskreven meddeelt, og af Rætten under dens Forseigling Attesteret, som bevilget blev.

Publiceret

Frue Justitz Raad Frimans udgivne bøxel sæddel til Michel Thomesen paa 1 Spand Smør 1 Mæle Malt og 1/2 Mæle Korn i Gaarden Qvalvogen d: 31 Martij 1758

Udi forrige Foged Smithes indstevnte Sag Contra Ole Lagesen er følgende

Dom afsagt.

Ved Stevne maal af 17de 7ber sistleeden Aar 1757 haver forrige nu afg: Foged og Kam/m/e Raad Rasmus Smith indstevnt Ole Lagesen til at betale de efter hands indgivne Reigning under sam/m/e dato Resterende Kongl/ige Skatter, saavel af Jorden og Pladtzen Budahlen, som og for Nærings Skatten af hands paa boende Stæd ved Kiilstrøm/m/en, i alt beløbende til Summa 24 rdr 11 s:, hvorimod den indstevnte og forelagde Ole Lagesen ey har fremført nogen benægtelse, men allene begieret Sagen udsatt til dette Ting, under Paaskud og Forestillelse at faae Copie til besvarelse af det fra Citanten indkomne, men da den indstevnte fra sistleeden Som/m/er ting hvercken har vigilered for den paaberaabte Udskrift at see sig besørget, ey heller møder for at frem lægge eller at afbeviise noget mod Søge Maaletz

1758: 234

Rigtighed, kand Rætten ey andet end efter det fra Citantens Sterboes antagne FuldMægtiges Paastand under fremlagt skriftlig Indlæg dat: 7 hujus slutte Sagen til Doms og i følge Lovens 1 bogs 4 Cap: 32 art: efter fremlagde beviisligheder, som af den indstevnte er uimodsagt, for Rætt kiende og døm/m/e, at den indstevnte Ole Lagesen ey allene bør til Citantens H/err Foged Smithes Sterboes FuldMægtig betale den paa søgte Restance af ubetalte Skatter for benevnte 2de Stæder Budahlen og Kiilstrøm/m/en efter den forfattede bereigning med Summa 24 rdr 11 s: men end og i Processens foraarsagede Omkostninger betale efter derover indgivne Reigning 3 rdr 4 mrk 14 s: som alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven.

De sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab blev attesterede ligesom for forrige Skibbreede som og det om de øde Gaarder Fielsbøe og Bachebøe, Videre af Silde Voger er ey kastet udi end i Aaraas og Sættenes som blev taxeret for 1 mrk 8 s:

Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 241 rdr: 4 mrk 6 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1759 opnevnes 1mo Michel Michelsen Bragøen 2. Ole Knudsen Ind Lyhren 3. Besse Jacobsen Oxnes 4. Sieur Olsen Rongevehr 5. Ole Monsen Bruvold 6. Johannes Andersen Øfretvedt 7. Michel Olsen Tychhelle og 8. Mons Hansen Fonnebust.

Herløe Skibbreede!

[1758] D/en 16de ejusdem blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Herløe Skibbreedes Almue paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 173 findes tilførte da og Mons Magnesen Bragstad i afdøde Elling Nesses Stæd blev antagen,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og Ordres oplæste som ved nestforrige Tingstæd.

Aflyst Effie S/a/l/ig/ Johan Barthes til Mad: Adelusia S/a/l/ig/ Mag: Peder Bredahls udgivne Pante Obligation stoer 100 rdr: dat: 24 Sept: 1751 efter Creditorindens qvittence udslettes af Pantebogen vid: fol:

ligeledis aflyst Rasmus Heltes udgivne Pante Obligation til Jan Lampe dat: 4 April 1747 stoer 25 rdr efter Creditors qvittence af Pante bogen udslettet

3. Sorenskriver Garmans udgivne Auctions Skiøde til Consul Alexander Wallace paa et Nøst staaende paa Selsvogen samt Gaarden Longøen med videre dat: 27 Maij 1757 vid: fol:

4. Michel Halversen Hielmens udgivne Skiøde til Consul Alexander Wallace paa de Huuser Staaende paa Rødnings Pladtzen Selsvogen dat: 29 Aug: 1758 vid: fol:

5. Mons Olsen Tosvigens udgivne Skiøde til Niels Jacobsen Gripsgaard paa 18 Mark Smør 18 Kander Malt i Gaarden Gripsgaard dat: 16 8ber 1758 vid: fol:

1758: 234b

6. Frue Anne S/a/l/ig/ Kam/m/eraad Heibergs udgivne Leye og fæste seddel til Niels Jensen paa et støcke Marck Engevigen kaldet med dessens paastaaende Huuse, hvoraf i Leye aarlig svares 6 rdr: dat: 28 Julij 1758.

7. Frue Kroghs udgivne fæste og bøxelsæddel til Ole Johannesen paa et huusmands pladtz under Hope Gaard liggende Lien kaldet som under Asch Sorterer dat: 23 Dec: 1757 med Rev:

8. Krigs Raad Korens udgivne bøxelsæddel til Erich Monsen Bratzhaug paa 18 Mark Smør i Bratzhaug dat: 3 8ber 1758 med Rev: ej dat:

9. Frue Justitz Raad Kroghs udgivne bøxelsæddel til Rasmus Thomesen paa 24 Mark fisk i Gaarden Brevig dat: 23 Sept: 1758. med Rev:

10. Skifte brev forrettet d/en 10 April 1758 efter afg: Rasmus Jacobsen Hesdahl.

11. ditto dat: 10 April 1758 efter afg: Ole Sandersen Øfredahle

12. Liqvidations forrettning imellem Niels Knudsen og Inger Aamundsdatter Tosvigen dat: 21 Jan: 1758.

13. Skifte brev begyndt d/en 11 April og sluttet d/en 22 Maij 1758 efter afg: Ole Johannesen Taasche.

14. ditto efter afdøde dreng Ole Thomesen Hatten dat: 22 Maij 1758.

15. ditto paa Gaarden Hesdahl efter afg: Syneve Anders Datter.

16. David Frichs udgivne bøxelsæddel til Jon Michelsen paa 16 Marcker eller 2 2/3 Skillings Jordepart udi Gaarden Nedre Kleppe dat: 9 8ber 1758.

De indstevnte Sager blev paaraabte.

Procurator Sønderborg paa Welædle Hr: Foged Oluf Lund Bildsøes Veigne fremstoed og producerede hands udferdigede Stevnemaal af dato 29 Aug: sist leeden imod hands forhen havte Skriver Karl Jens Weirum hvorved tillige Var ind kaldet Vidner til Oplysning om bem/el/te Weirums slette Opførsel under hands tieniste hos H/err Fogden Bildsøe, hvilcket Stevnemaal for Vedkom/m/ende som baade har paateignet forkyndelsen og ikke lovligen er vorden ankyndiget. hvornæst Comparenten Vilde fornem/m/e hvem af de indstevnte møder.
Jens Weirum producerede dernæst en af den/n/e Rætt d/en 21 aug: sist udstædde Stevning hvorved Fogden Bildsøe og Execeutor Jacob Lange er indstevnet efter paateignet lovlig forkyndelses Formeldning, og derefter Vilde afVarte Fogdens Procedur efter sit Stevne Maal.

1758: 235

Af de indstevnte Vidner mødte Michael Adzlev og Jacob Jørgen Kastrup men ey de øvrige i Stevningen 3de benevnte Vidner Sc: Michael Fielsted Bildsøe Jomfrue Friderica Hylle og Sieur Erichsen Strømsnes, thi blev Stevne Vidnerne Lehns Manden Baste Tvedt og Ole Hansen Tvedt frem kaldte som eedelig afhiemlede det de d/en 3die Sept: sistleeden har for de ude blevne Vidner Ankyndiget den for Rætten oplæste Stevning og det i Vidnernes eget paahør.
Proc: Sønderborg for Hr: Fogden Bildsøe fremdeelis producerede skriftlige Qvestioner hvorefter hand begierede at de mødende Vidner maatte Vorde antagne til eedelig Forklaringer, da Comparenten siden skulle fremsætte sine Indsiigelser imod det fra Vederparten incam/m/inerede Stevnemaal
Derefter blev Vidnerne fremkaldte, og efter behørig formaning var Vidnet Michael Aslev givet at udsiige sin Sandhed
Forinden erindrede Weirum at dette og de samtlige øvrige Vidner er alle Fogdens tieniste Folck untagen Sieur Erichsen hvilcken er hands Forpagter ja den eene af dem navnlig Mons/ieu/r Bildsøe er end og Fogdens broder Sønn og der for indstillede om de til Vidnesbyrd kunde antages.
Sønderborg Vedblev sit forrige om Vidnernes Antagelse siden deels Lovens 1ste bogs 13 Cap: 17 art: admitterer Vidnernes Forklaring og deels Weirums Indsiigelse er uden hiem/m/el og til ufornøden Udhal og Vidløftighed i Sagen, samt at det siden bliver Rættens Sag under Dom at observere hvorvidt Vidnernes Udsiigende kand blive at Reflectere paa eller ey.
Weirum overloed allene til Rætten om villige Vidner kunde antages eller ey.
Eragtet
Vidnerne Admitteres til Forklarings Aflæggelse i denne Sag.

Vidnet Michael Aslev fremstoed og efter sin aflagde Corporlig Eed at vidne sin Sandhed fremlagde sin skriftlige Forklaring af 14de 8ber sistleeden som selv for Rætten oplæste sam/m/e, Sønderborg begierede at dette Vidne ellers maatte give Svar til disse 2de Qvestioner nemlig 1mo Om Vidnet ikke har formerket at Weirum udi sin tieniste hos Fogden og af ham og hands er bleven vel og høflig accomoderet, og at Weirum udi den tiid har nødt god og forsvarlig Forflegning, og 2do Om bem/el/te Weirum

1758: 235b

Natten til d/en 21 Julij ved sin Oplevelse Nattetiide giorde megen Støien og Allarm i huuset til 1ste Qvestion det forholder sig alt rigtig som qvestionen indeholder. til 2den qvestion svarede at hands skriftlige Vidnesbyrd udviiser {omt} at Weirum omtrent Klocken 12 om Natten gick ud af Kam/m/eret brugende til sam/m/e dørs Op og Iluckelse ikke anden end ordinair daglig force og siden Vidnet efter sin omprovede Udgang ikke kom hiem førend om Morgenen kunde hand ikke viide hvad som imidlertiid kunde være passeret End videre begierede Sønderborg Vidnet tilspurt 3tio Om Fogden om Morgenen d/en 21 Julij sistleeden talte om at hand ikke havde faaet Søvn den Natt for Weirums Uroelighed og at hand havde ligget med allehaande Frøgt for hvad Weirum maatte vilde foretage sig, item 4to Om Vidnet er bekient i hvad Situation Weirum Var da Fogden aller først i Bergen toeg ham til sig.

Weirum erindrede at Spøsmaalerne gaar lige uden for Stevne Maalet, hvorfor hand protesterede mod Svar paa sam/m/e.

Sønderborg Replicerede at Stevne maalet indbefatter Fogdens Opførsel mod Weirum og Weirums igien mod Fogden som haver Været saadan at Fogden ikke har kundet længere Vedblive Weirums Tieniste at modtage, hvorfore qvestionerne ikke løber uden og forbie Stevne maalet men Harmonerer netto med sam/m/e til Sagens og Sandheds Oplysning, thi paastoed Comparenten Vidnetz Svar til de fremsatte qvestioner og Weirum admonered i følge Forordning af 3 Martij 1741 at entholde sig fra sine ufornødne Indsiigelser.

Weirum svarede hands Indsiigelser Var meer end fornødne, thi ikke allene de siste men og de fremlagde qvestioner er gandske udenfor Sagen og Stevne maalet og allene sigter til at inqvirere over Weirum og ved den Leylighed paa det høyeste beklicke ham, hvor til Fogden havde saa meget dismeere force i henseende til at indstevnte Vidner ere Villige, havde altsaa ikke forseet sig mod den allegerede Forordning men indstendig bad at hands Indsiigelse af Rætten maatte finde biefald.

Sønderborg kunde ikke andet merke end at Weirum Var bange for at hands Conduite skulle

blive lagt for Dagen ved Vidnernes Forklaring og der for Var tient med sine Indsiigelser, men som Sagen og Sandheden var tient med det som er tvertimod saa ved blev Comparenten sin forrige Paastand.

Weirum forsickrede ikke at have mindste Redsel eller Aarsage dertil, men allene forlangede at begiegnes paa lovlig Maade.

Eragtet

Da Citantens fremsatte 3die qvestion hensigter til den fornødne Sandheds Oplysning om Weirums Opførsel at faae illustrered haver Vidnet i Conformite af Stevningen der paa at svare,

Vidnet svarede til 3die qvestion i alt jo at Fogden om Morgenen da Vidnet indkom til ham havde fortalt ham det. Til 4de qvestion svarede derom vidste hand intet videre end hvis hand havde hørt i Bergen af en og anden nu ustevnt at hand nemlig Weirum Var udkastet af sin Condition og at en Viss Mand den første Nat efter sam/m/e Udkastelse af Med ynck havde forbarmet sig over ham og hands udkastede pagage sam/m/e at herbergere. Weirum tilspurte Vidnet 1mo Om hand i nogen minste Maade havde givet Anledning til hvad dispute der havde været imellem Weirum og de øvrige Med tienere paa Gaarden efter Vidnetz forhen skriftlige giorde Forklaring. Vidnet svarede at af de disputer som hand afviste at have været imellem Mons/ieu/r Weirum og de øvrige Fogdens tienere, dertil havde Weirum selv ved sit underlige og egensindige Væsen været oprindelse 2do hvorudi det har bestaaet, Vidnet svarede at det var ubeskriveligt, men for saavidt mueligt at give en kort ide derom saa kunde Vidnet for sin deel og saa leedis hørte hand det gick andre ikke tale et Ord i Weirums

Nerværelse med nogen med mindre Weirum strax toeg sig det til lige som mand skulle have talt om hannem, da Vidnet dog for sin deel ved dislige Leyligheder ikke engang tænckte paa ham. 3tio Om der ikke ofte og mange gange blev talt om Weirum med Scoptiske irriterende og stickende expressioner. Vidnet svarede derom Vidste hand intet med mindre det skulle bestaae derudi at naar Weirum som jevnlig skeede med puddret Paruqve Kiortel og Vest i klæd og et par gamle hæleløse tøffler paa Fødderne gick ud paa Marken og med en stor Stock i haanden sloeg omkring sig i gress og busker at hand da derved kand have opvegt en Forundring eller Latter hos een eller anden.

1758: 236b

4. Om der ikke ofte baade ved spiise og thee bord i Ord og Geberder er foretaget sligt som kunde opivre og fortryde det aller taalmodigste Menniske Vidnet svarede at hand aldrig Veed at noget blev foretagen talt eller giort som enten directe eller indirecte sigtede til at irritere Mons/ieu/r Weirum men hand toeg sig selv til et og andet som i saa fald passerede 5. Om Weirum har truet at slaae enten een eller anden, Vidnet Refererede sig til sin skriftlige Forklaring 6. hvorudi den Eckelhed har bestaaet som Vidnet har forklaret Weirum at have Udviist baade i Fagter og Geberder imod Guds Gaver. Vidnet svarede at lige som hand i sin skriftlige forklaring haver Vundet om Weirums fagter ved det smørre brød som var Oprindelsen til den imellem Fogden og ham reyste dispute saaleedis var og Weirums Forhold moxen i alle ting ved at inqvirere Kniver, skeer, Kopper og Kiørler med blæssing Tørring og dislige, hvilcket Vidnet haver syntes at kunde opvecke Eckelhed hos enhver Honet der blev tracteret Ved en brav Mands bord. 7. Om denne blesning, tørring, eller dislige Vidnet om vidner har bestaaet udi andet end at afskylle et par Thee Kopper aftørre enten Kniver eller Skeede paa Duget, og det anstændig og paa saadan Maade som kunde skee Ved enhver Mands bord. Vidnet nest at Referere sig til sit forrige Svar sagde at det var alleniste Maaden paa hvilken den omvunden blæsen og tørcken skeede, der kunde opvecke Eckelhed saa som Vidnet ansaae det ufornøden i henseende til at ingen anden end Weirum fandt mindste Aarsag til at øve saadant. 8. Om Maaden hvorpaa det skeede ikke var ordentlig og anstaaelig saaleedis som i næste qvestion er omspurt. Vidnet fandt ikke Ord hvor med hand nøyere kunde explicere sig end allereede skeed er, hvorfor hand forhaabede at blive holdet undskylt. Sønderborg herunder tilspurte Vidnet om Kniv og Gafler, skeer og Talerkner paa Mad boret og Thee Kopper paa Thee bordet i Fogdens Huus kom reene og pyntelige frem lige saavel for Weirum som Fogden selv og de andre Folck, og om Weirum sloeg nogen Krøller paa Næsen eller brugte andre haanlige Geberder naar hand saaleedis som omvudnet er afviste de endten Skeer Knive eller Thee Kopper Vidnet svarede at hand hvercken saae eller Viiste andet end at jo alle ting blev ligesaa

1758: 237

reenferdig fremsatt og frem lagt for Weirum som alle de øvrige ved bordet, men at den omvundne Renselse skeede lige som en slags Haanhed.

Weirum i henseende til Vidnetz Svar paa 7de qvestion sagde at Vidnet ikke har manglet paa Ord som ret kunde denigrere Comparenten hand begierede og derfor og hand vilde erindre sig Ord til explication paa sin Forklaring som Weirum har omspurdt og tillige erindre sig sin dyre aflagde Eed, hvorfor Weirum endnu begierede udførlig Svar paa sit siste Spørsmaal

Sønderborg erindrede at Weirum ikke har forklaret under sin 8de qvestion hvad hand har meent ved den Maade hvorpaa det skal være skeet, hvorfore det heller ikke kunde falde til Mistøcke at Vidnet ikke kunde forklare noget om mørke og uforstaaelige ting, hvornæst

Comparenten meente at den omforklarede Maade paa Comparentens qvestion som Weirum har brugt ved sin extra ordinaire Reen ferdighed af Vidnet nemlig at Weirum Viiste haanlighed naar hand saaleedis som omforklaret er tørrede Skeer Kniver og Thee Kopper er meere end Svar nock paa Weirums 8de qvestion thi bad Comparenten at Vidnet maatte forklare om Weirum udi anden Conversation ikke har viist foragt for Fogdens Persohn og iblandt andet ikke har vildet løftet paa hatten naar hand har gaaet ham gandske ner forbie, men seet enten stivt ned i Marcken eller afsiides

Weirum havde ved 7de og 8de qvestion givet gandske forstaaelige Spørs maale som mangler fuldkom/m/en forklaring og derfor endnu som før begierede yderligere Svar derpaa.

Vidnet bad Mons/ieu/r Weirum endnu nøyere at oplyse sig hvad hand ved den omspurte Maade maatte have forstanden, thi ellers Viste Vidnet ikke det mindste i hvor gierne hand end vilde derom at forklare videre end allereede skeed er, med mindre hand omtrent kunde efterabe de sam/m/e Geberder med hvilcke Maaden er skeet

Weirum ønckede (onckede) Vidnetz Eenfoldighed i fald sam/m/e efter fore givende var egte, og begierede at Vidnet af Retten forceret til at give saadan forklaring som omspurt er.

Vidnet svarer til 7de og 8. qvestion omstendelig det hand kand erindre sig, {Vidn} at Weirum løftede skee Kniver og deslige snart op snart ned snart paa langs snart paa tvers, tørrede dem i Dugen holdt dem op i mod Lyset for at beskue dem nøyere, tørrede dem atter igien og saa videre, anden Maade viste hand ikke at forklare sig paa, og har altsaa ikke seet den Maade brugt ved nogen brav Mands bord hvor hand har freqventeret.

1758: 237b

Sønderborg in Hererede sin sist fremsatte Qvestions besvarelse af Vidnet om Weirums anden udviiste Foragt for Fogdens Persohn.

Vidnet svarede jo det forholdt sig saa men om det var skeed af Foragt kunde Vidnet ey siige 9de tilspurt om Weirum ikke har spist af hvad Mad som har været paa bordet uden nogen Foragt. Vidnet svarede at hand baade har seet Mons/ieu/r Weirum spiise med god Appetit og under tiiden lidet og saa gott som intet hvortil hand bæst maae viide Aarsagen. 10. Om Weirum har begieret anden Mad eller alle tiider været fornøyet med hvad Kost hand fick uden at klage det aller mindste derpaa Vidnet svarede Ney hand Veed ikke at have hørt nogen Klage af Weirum over Maden. 11. Om Weirum anderleedis den 20 Julij om Aftenen lavede sig Smør og brød til end som paa en ret ordentlig og skickelig Maade, og om hand ikke lige saa adbar sig, da hand toeg et haar af Smørret. Vidnet Refererede sig til sin skriftlige forklaring at Weirum som hand siiger ved at tage et haar af Smørret giorde Meere og længere deraf end Vidnet syntes dertil at kunde behøves, saa Vidnet endnu som før sagde at det ikke var Gierningen i sig selv, men Maaden nemlig den lange pilkning der kunde give Anledning til Væm/m/else saa at om Vidnet hvilcket hand dog ikke erindrer ligeleedis kand have fundet et haar i Smørret haver hand dog vel paa en skiult Maade for andre sam/m/e aftaget, hvortil heller ikke meegen og lang Umage behøvedes. 12. Om Veyrum pilckede længe efter haaret end som fornøden giordes og til hand fick det Vidnet svarede at hand ikke Viste om der virkelig fandtes Haar i smørret, eller Mons[ieur] Weirum allene lidte derefter 13. Om Fogden Bildsøe ikke derpaa da Weirum udtoeg haaret Viiste sig over Maade hidsig forbød og befalede at drage haaret af og derefter med en heel hob Ord begiegnede Weirum uden nogen mindste føye reysende sig op af Stolen nogle gange ret ligesom hand vilde have slaget Weirum, og derved gav Aarsage at Weirum paa en høflig Maade forsvarede sig, bad om Freed og ikke at blive over iilet paa nogen uanstændig Maade Vidnet svarede at da Fogden brugte de Ord som hand udi sit skriftlige Vidnesbyrd har

1758: 238

forklaret, fornam hand nok at de blev talt med fortrydelse over Weirums omvundne Maade, men at Fogden reyste sig af Stolen ligesom hand vilde have slaget Weirum der sad langt fra ham paa den anden Siide af bordet det sagde Vidnet i Kraft af sin aflagde Eed ikke at kunde erindre, thi just i det sam/m/e blev Maaltiidet ophævet og enhver gik sin Vey. 13de Om de Ord som Vidnet i sit skriftlige Vidnesbyrd har andført Weirum at have talt den omvundne tiid nemlig hvad fattes jer Karl, jeg troer hand vil velte sig paa mig den Karl og Virkelig af Weirum blev udtalt hvorom hand bad Vidnet nøye Vilde efter tæncke sig. Vidnet som ikke uden betænckning haver skrevet hvad som skreven er og langt mindre uden betænckning bekræftet det her inden Rætten med sin aller høyeste Saligheds Eed vedblev altsaa som virkelig passeret hvad som i hands skriftlige Vidnesbyrd findes forklaret. 14. Om saa er at de omvundne Ord blev talt af Weirum om Fogden da ikke ved de haarde expressioner og Tale Maader som hand udøste mod Weirum gav Anledning til sam/m/e.

Sønderborg ind stillede at baade denne og de foregaaende Weirums qvestioner medfører intet uden Sagens Ophold og det som sigter til at Carpere Vidnet og om mueligt til at forvilde det, thi hvad her nu omspørges det er af Vidnet forhen forklaret og lige saadanne forholder det sig med Weirums foregaaende qvestioner, hvorfore Comparenten da det er Rættens Sag i følge Lovens 1 bogs 5 Cap: 7 Art: at standse Weirum derudi, Comparenten protesterede mod Weirums utiidigheder og hands Spørsmaalers besvarelse om det som allereede af Vidnet er forklaret.

Weirum svarede hands Spørsmaal er ingenlunde extravagent men paa den eene siide er det til at faae omstendelig forklaring paa Sagen i sig selv og paa den anden Siide er det i Conformite af Stevne maalet og Sing/neu/r Sønderborgs Qvestioner og derfor begierede Svar paa siste Spørsmaal

Sønderborg giorde Rætten anviisning paa Weirums 13de qvestion og Vidnetz Svar der til som indbefatter den Anledning Weirum nu ved den 14 Qvestion omspørger og i saadan henseende vedblev sin giorde protest.

Eragtet

Da den af Weirum fremsatte 14de Qvestion har under næstforrige 13de nødt sin besvarelse Admoneres Weirum herefter at entholde sig fra unødvendige Spørsmaale at opholde Rætten med

1758: 238b

Weirum som ved Rættens Kiendelse Var afskaaret Svar paa sit Spørs Maal tilspurte Vidnet 15de Om hand giorde nogen Skade eller viiste nogen Geberder at vilde giøre Skade med sin herts fenger (hirtsfenger = lang jaktkniv) den omspurte Aften d/en 20 Julij eller om hand ikke toeg sam/m/e til sig for dermed at begive sig til næste gaard for enten ved Melck eller anden Middel at see sig præcavered i fald hand som hand vist tæncker havde faaet nogen forgift

Sønderborg indstillede det til Rætten at Vidnetz skriftlige forklaring fuldkom/m/en underretter om at Weirum toeg hertz fengeren og begav sig ud med den paa Marken og at Vidnet ikke saae *Vidnet (Weirum?) der eller førend Vidnet kom hiem og Weirum Var nedlagt, hvorfor det første af Weirums 15de qvestion er besvaret, da Willien er indvortes og ikke kand viides af Vidnet, hvad det siste om Giften betreffer bad Comparenten at Weirum maatte explicere sig af hvem hand havde faaet forgift for med Vidnetz Svar tillades derpaa, thi ellers er qvestionen i den deel inqvisitorisch og sigtet til lige saa vel stevnt som ustevnt Mand.

Weirum Vilde ikke opholde Rætten med at besvare Sing/neu/r Sønderborgs unøttige tilførte men allene begierede at Vidnet maatte svare paa Spørsmaalet og ham ikke nægtes Rætten

Sønderborg i saadan Anledning da det første af den 15de qvestion er besvaret og det siste inqvisitorisch protesterede mod Svar paa sam/m/e Qvestion og paastoed Weirum kiendt til bøder i Kraft af Forordningen af 3de Martij 1741 for sine Unøttigheder tvert imod Rettens seeniste ergangne Kiendelse.

Weirum haabede at blive frie for bøder da hand ikke har omspurdt andet end det fornødne for at oplyse Sagen.

Eragtet

Optages til kiendelse til i Efter middag

Vidnet som under skriftlig forklaring har besvaret Weirums i 15de qvestion omspurte, nemlig ikke at have seet Weirum fra den tiid hand om Natten den 20 Julij udgick med sin hertz fenger og indtil Vidnet om Morgenen hiemkom og fandt Weirum liggende i Sængen vedbliver sin forklaring i det som det øvrige, hvorfor det ansees ufornøden at Weirum derom atter igientager desangaaende sin qvestion om Vidnet saae at Weirum med bem/el/te hertz fænger giorde nogen Skade

1758: 239

ikke dismindre haver Vidnet at svare til bem/el/te qvestion om hvad hand kand have hørt forinden Weirum med bemelte sin hertz fenger udgick om hand da med Ord exprimerede sig til hvad Stæd eller Gaard hand vilde gaae hen og for hvad Aarsags skyld hand vilde medtage sin hertz fenger og om hand veed hand dermed har giort nogen Skade. Vidnet svarede at Weirum gick stiltiendes ud af Kammeret uden at Vidnet enten kunde viide hvor hand vilde hen eller hvad hand sig Vilde foretage, og saaleedis hverken før eller siden haver hørt eller seet hannem at tentere noget utilladeligt med Hertz fengeren. 16. Om Vidnet kand siige at da Weirum d/en 21 Julij efter Vidnetz forklaring skal have udladt sig med nogle Skiels Ord da fogden skulle være i et andet Kam/m/er nest ved enten at Weirum viste at fogden var der eller og at Ordene skulle blevet talt til ham nemlig Fogden. Vidnet Refererede sig til sit skriftlige Vidnes byrd, og kunde ikke viide hvem Ordene som hand har skrevet skulle være meent naar det ikke skulle være Fogden, thi førend hand gick ind i sit Kam/m/er var der den forrige tiid af dagen ikke ventilered et eeniste Ord imellem Weirum og *Vidnet enten gott eller ondt, men saa snart hørtes ikke Fogdens Kam/m/er dør som formedelst sin Tranghed giorde et tem/m/elig brag naar den blev oplugt førend det omvundne passerede nemlig at Stolen blev kast og Ordene blev talt, men som Vidnet end og i begyndelsen var uviss om enten det var Fogden eller en anden som gick ind i Kam/m/eret, saa kunde hand af alt ikke andet end vedblive sin forrige Sluttning at Ordene maatte sigte paa Fogden siden ingen anden end hand og undertiiden dog mest i hands fraværelse hands Kieriste havde sin gang der udi, Vidnet har ellers merket at Mons/ieu/r Weirum ofte har havt en extraordinair god hørelse men hand har og ofte hørt ham klage sig paa sam/m/e Sandse, om hand altsaa har havt opluckte Ørne (Øren) eller tilstoppede den tiid kunde Vidnet ikke viide, besynderlig da det just nu falder Vidnet i Erindring at hand engang haver seet Weirum at udtage noget ligesom bumulds dotter af sine Ørne (Øren).

Weirum havde ikke spurdt Vidnet hvad enten hand havde obne eller tilstoppede Ørne thi det er end noksom bekiendt at Comparenten er tunghøret, hvorfore sligt gierne kunde være spart og i den Stæd directe svart paa Spørsmaalet hvad enten Vidnet kand siige at Weirum Viste det Fogden den omvundne tiid skulle været i Kam/m/eret eller nogen anden af Huusetz folk

1758: 239b

Vidnet svarede det hand skinbarlig hørte at fogden talte i sit Kam/m/er inden for, men om Weirum hørte det kunde Vidnet ey viide. 17. Om Vidnet med Sanhed kand siige at Weirum enten i Ord eller Gierninger imod Fogden eller Kieriste har forseet sig som kunde give Aarsag til den paafulte Forrettning, og om hand ikke har viist all den høy agtelse som dem tilkom samt Kierhed og troeskab imod dem. Vidnet svarede at hand formeente at denne qvestion udi det foregaaende noksom finder sin besvarelse

Weirum som til fulde havde erfaret at Vidnet havde havt meer end nock af Ord og forklaring i det som var Comparenten til Gravamen (noe som trykker, besvær), men manqverede lige saa snart (saart?) som Sandheden og Omgangen efter Weirums formeening skulle tydelig op lyses, hvorom hand nermere skulle giøre sin Erindring i beleylig tiid, lige som og Reserverer sig ved et aparte tings Vidne at oplyse det spurdte, og derfor nu ikke Videre Vilde qvestionere dette Vidne.

Hvorefter dette Vidne blev dimitteret og

det 2det Vidne Sieur Erichsen Strømsnes som siden Sagens foretagelse har indfundet sig blev fremkaldet, Sam/m/e Vidne begierede Sønderborg paa Fogdens Veigne at maatte Vorde admittered til eedelige forklaring paa følgende Qvestioner. 1mo Om Vidnet har kiendt Weirum imedens hand Var i Fogdens tieniste, 2do Om Vidnet har hørt seet eller formerket at Weirum udi den tiid har opført sig uroelig og forunderlig saa hand ikke kunde kom/m/e til Rette med de andre Folck paa Gaarden og om hand iklæd paa bye Maneer med tøffler paa beenene og en stor Stock i haanden er gaaet ud i Marken og har slaaet om sig med den nemlig Stocken. 3tio Om Weirum en Natt i Som/m/er Dagen førend hand kom fra Fogden kom til Vidnet og klagede over Vidnetz hustrue hvor udi denne Klage bestoed om hand forlangte Sød Melk af Vidnet og til hvad Ende, om det skulle Være fordi hand havde faaet gift ind og om Weirum nevnte udi hvis huus og af hvem hand havde faaet Giften, og 4to Om Weirum Var vreed og for bittret den tiid hand kom til Vidnet og om hand havde nogen hertz fenger hos sig og hvorleedis hand bar den.

1758: 240

Vidnet Sieur Erichsen Strømsnes fremstoed og efter behørig formaning var ham givet at udsiige sin sandhed aflagde sin Corporlige Eed at vidne sin Sandhed. til 1ste qvestion svarede jo, Til 2den qvestion svarede det hand af Gaardens folck har hørt at alle var bang for Weirum at giøre ham i mod, men ey har hørt det af Weirum selv som den hand ey havde Compagnie med, som og har hørt folckene siige at de ey kunde være i roelighed for ham, ligesom og selv kunde siige ey at blive til Freds med ham og har Vidnet seet ham nemlig Weirum i klæd som omspurt er. til 3die svaret jo at Weirum kom den omspurte tiid til Vidnet, klagende over Vidnetz hustrue, det hun havde nægtet Weirum Melck til kiøbs for 1 s: som hand Vilde dricke, fordi hand i Maden havde faaet forgift sam/m/e Aften, dernæst forklarede Vidnet at det var paa Midnats tiid at bem/el/te Weirum nedkom paa bryggen ved Søen og raabte til Vidnet som laae i sin baad paa Søen mens dim/m/ed eller mørket var, og tiltalede ham saaleedis, ligger du her, og derefter begierede af Vidnet det hand skulle føre ham til nermeste Gaard, paa det hand kunde faae sig for 1 s: fersk Melck, hvortil Vidnet svarede kunde i ikke faae den hos min Kone, hvortil Weirum svarede Ney jeg faar den ikke, Vidnet tilbød sig derpaa at vilde gaae hiem med ham som og skeede, da hand og overloed ham 1 s: i Melck, Vidnet sagde tillige at ved Søen hørte hand Weirum tale de Ord da hand som om vudnet er nedkom og tiltalte ham da Vidnet spurte hvad hand Vilde med Melcken, svarede Weirum Vidnet faaer jeg ikke Melck er mit Liv faren fordie de har givet mig Forgift i Maden, Rotte Krud eller hvad Slag dievel skab det har været. Til 4de qvestion svarede Vidnet det hand ey saae at Weirum havde nogen hertz fenger hos sig da det var paa det mørkeste paa Natten, dog saae Vidnet at bem/el/te Weirum havde en Stock i haanden. 5to begierede Sønderborg

Vidnet tilspurdt om Fogden ikke er en meget sagtmodig og stille Mand imod alle og har den berøm/m/else over alt. Vidnet svarede jo og Velsignede saavel Fogden som hands Hustrue som imod Vidnet stedse har giort ham godt. Weirum tilspurdte Vidnet 1mo Om Comparenten beskylte nogen for det om

1758: 240b

vundne forgift at have givet sig, hvortil Vidnet svarede det Weirum ey sagde hvem der havde givet ham forgiften Sønderborg herunder begierede Vidnet tilspurt om hand andet af Weirums tale kunde merke end at hand ved Fogdens bord og i hands huus havde faaet den paaklagede forgift, eller om der var nogen anden stæd som Weirum kunde have faaet Mad end i Fogdens Huus den omprovede Aften Vidnet svarede hos andre end i Fogdens Huus kunde Weirum ey have spist da der uden hos Vidnet selv ey var andre hvor hand kunde spise som ey skeede da hand ey havde uden Sild og Suppe som Weirum ey vilde spiise Videre om Weirum Var Vreed da hand forlangte den søde Melck og bandte Vidnetz hustrue som ikke Vilde lade ham faae den, Vidnet svarede jo hand Var Vreed men ey bandede hans Kone, siigende til Vidnet du er en skickelig Mand men du har en Dievel til Kone, og det sagde Weirum fordie hands Kone nægtet at give ham Melk. Weirum tilspurte Vidnet for det 2det hvorfore Vidnet ikke kunde være til freds med Weirum og om Weirum enten i Ord eller Gierninger havde giort enten Vidnet eller sine noget i mod samt hvori det bestoed. Vidnet svarede at da Vidnet engang med Weirum reyste fra Struds Havns Kierke og seiglede og roede tillige bad Weyrum Vidnet kaste Seiglet ned og roe, svarede Vidnet ham jeg meener i har ey noget paa os at klage, hvortil Werum sagde jeg skal faae Fogden at skaffe mig andre folck naar jeg farer til Kiercke, 3tio tilspurdt om det ikke den om vundne tiid var til deels stille og til deels Modvind saa mand ikke kunde have nogen Nøtte af at føre Seigl og om der ikke da Weirum tiltalede Vidnet for at roe blev holdt op med at roe saa de laae og kom ingen stæds, Vidnet svarede at da Vinden blev stille og de havde ingen Nøtte af seylet begynte de at roe og nedtage seylet hvilcket var det Weirum forlangte og Vidnet og føyet ham udi. 4to Om {Vidnet} [\Weirum/] har spist nogen sinde hos Vidnet Sild og Suppe siden Vidnet har forklaret at Weirum ikke Vilde have det.

1758: 241

Resp: Ney Weirum har aldrig spist hos ham da hand ey var saa mægtig at beede saadan Mand til bords ey heller har seed ham spiise hos andre, veed altsaa ikke hvad enten hand spiser Sild eller Suppe. Parterne havde dette Vidne ey videre at tilspørge thi blev hand dimittered fra Rætten.

det 3die Vidne Jacob Jørgen Kastrup blev frem kaldet og efter given formaning af Rætten at forklare sin Sandhed aflagde sin Eed og forklarede til de af Citanten fremlagde skriftlige qvestioner 1. svarede at Weirum er bleven gandske Honet begiegnet af Fogden saavel som hands Kieriste saavidt Vidnet veed, og Forflegningen i Fogdens Huus veed jeg ikke hand med nogen føye kunde paaklage til 2det svarede Vidnet at naar mand undertiiden kunde tale noget ved bordet dog Mons/ieu/r Weirum uvedkom/m/ende toeg hand sig det dog til undertiiden, og af de andre Vidnets Medtienere har hørt at hand spurte dem under tiiden med bitter hed hvad de talte over bordet, men til Vidnet har hand ey talt noget saa som Vidnet alletiider toeg sig agt at tale noget Ved bordet untagen det var saa høyt at enhver kunde høre det. til 3die svaret at Mons/ieu/r Weirum kom alle tiider hastig ind af dørren toeg sin Stoel og sætte sig hurtig ned paa den dog ey førend Fogden eller hands Kieriste havde satt sig, og saae Vidnet undertiiden at hand vel vente og saae paa thee Kopperne og tørkede dem og ligeleedis ved spiise bordet tørrede og bleste af Talerkner saavel som af Skeer, men hvad

enten sam/m/e Var hands Geberder eller Malice Viste Vidnet ikke til 4de svaret det hand ey hørte at Fogden eller hans Kieriste talte til ham nemlig Weirum i nogen Maade om hands Opførsel førend d/en 20 Julij, da Fogden tiltalte Weirum ved Spise bordet da hand vilde smørre sig et smørre brød efter Maden, hvor hand i Smørret vilde pilcke et haar af, da fogden spurte Weirum er der noget Skarn i Smørret siden hand sad saa og pilckede det, hvortil Weirum svarede det hand maatte dog pille et haar af Smørret, hvor paa igien blev af Fogden svaret i sidder altsaa og piller og jeg veed ikke at i faar meer Skaren i Maden end de andre. Sønderborg herunder tilspurte Vidnet om det ikke var Weirums Maade alle tiider at blæse og tørre Tallerkner og skeer som kom frem paa bordet ligesom sam/m/e kunde været skidne og ureene om dislige ting ikke Vare reene og pyntelige saavel for Weirum som de andre, om Weirum den 20 Julij om Aftenen saa over maade pillede

1758: 241b

og ragede i Smørret og bekigede det som det havde Været fult af Skaren men om det ikke var reent og forsvarligt og endelig om Weirum Ved Fogdens tiltale som omprovet svarede I Karl vil i velte jer paa mig eller hvorleedis Ordene falt og om Maaltiidet der ved blev endt. Vidnet svarede at det forholdt sig som omspurt er angaaende Weirums Maade at tørre talerkner skeed og gafler alligevel de var reene og den omspurte Aften pillede og igien/n/em saae Weirum det Smør hand toeg paa Kniven, men om der fantes noget urent, det hand toeg paa Kniven kunde Vidnet ey forklare, dog veed Vidnet ey andet end jo smørret som var paa bordet var reent og gott, men kunde Vel og Være der udi et haar, Vidnet kunde ey erindre at Weirum sagde til Fogden i Karl, men vel at hand sagde 2de gange med bitter hed vil I ret indvelte Eder paa mig og i det sam/m/e sad hand og heldede sig til bage paa Stolen hvorpaa Fogden sagde bliver Eders Opførsel ikke anderleedis behøver jeg ikke Eders tieniste længere, hvorpaa Weirum sagde det skulle blive til Paaske, Fogden svarede det vil vii snackes om og derpaa blev Maaltiidet endt og hver gick sin Vey til 5te svaret Vidnet det hand ey veed noget hvorleedis det passerede om Natten, da Vidnet var paa et andet Kam/m/er Sønderborg frafalt de øvrige skriftlige qvestioner til dette Vidne og derimod begierede Vidnet til spurdt om Fogden og hands Kieriste ikke har begiegnet Weirum høvlig og artig men om Weirum derimod ikke har udviist Uhøflighed og foragt mod og for Fogdens Persohn og har ikke *har Vildet hilset til ham naar hand har gaaet ham forbie men seet af siiden om Weirum ikke har giort haandske Miiner naar hand har været ved Spiise eller thee bordet og om Fogden ikke klagede sig over den 21 Julij at hand ikke fick Roelighed om Natten til sam/m/e for Weirums Uroelighed og Støyen item om Vidnet ikke har hørt at Weirum skal have klaget sig over Gift som hand skulle have faaet i Maden og om der har været nogen Aarsag til den Klage. til det omspurte om Fogdens og hands Kieristes høvlige begiegnelse mod Weirum svaret Vid-

1758: 242

net ligesom forhen jo, Vidnet svarede hand ey har observeret naar Weirum mødte Fogden hvad enten hand har hilset ham eller ikke, Vidnet kand ey heller siige at Weirum har giort nogen haandske Miner ligesom hand ey har lagt noget merke der til, men hørte at \om/ Morgenen efter d/en 20 Julij eller d/en 21de ejusdem som var den dag efter at Fogden havde tiltalt Weirum Aftenen tilforn, klagede Fogden ey at have faaet roe den heele Natt saasom Weirum gick ud og ind af sin Kam/m/erdør ligesom Vidnet sagde at have hørt det af de andre 2de afhørte Vidner at Weirum skulle have faaet forgift ind, men ey af hands egen Mund hørt ham klaget sig derfor

Weirum bad Vidnet fare med Gud.

Sønderborg for de udeblevne Vidner begierede Forelæggelse til næste ting, ligesom og see Lavdag for Excecutor Jacob Lange og ellers bemerkede at Weirums Stevne Maal hvercken indeholdt noget rigtigt eller Var indrettet efter Lovens forskrift saaleedis som 1 bogs 4 Cap: 2den Art: befaler, thi Stevne maalet fandtes ikke af hannem udferdiget men af Dom/m/eren hvorfor Comparenten paatrengede Stevne Maaletz Afviisning

Weirum svarede hands Stevne Maal er lige indrettet efter Lovens og Procedurs Maade under Rættens haand og Seigl og forkyndelsen dermed omgaaet saaleedis som Lovens 1 bogs 4 Cap: byder haabede der for Sing/neu/r Sønderborgs giorde Indsiigelse vorder til siide satt og ey paa agtet, hvornæst Weirum uagtet de øvrige paaberaabte Vidner producerede sit Indlæg dat: Bergen d/en 13de hujus tillige med den ind stevnte Udkastelses Forrettning passeret paa Strømsnes den 22 Julij hvilcken ved Indlægget er begiert Comparentens forventende Doms Act ved hæftet, begierende for det øvrige Sing/neu/r Jacob Lange forelagt til næste Rætt.

Sønderborg igientoeg sin forrige Paastand af Mons/ieu/r Weirums stevne maals Afviisning siden Stevne maalet under Rættens haand og Zeigl efter den af ham allegerede Lovens 1 bogs 4 Cap: 4 *Cap: allene Vedkom/m/er Ober Rættes Stevninger men den af Comparenten allegerede 2den Art: hvorudi det heeder at Sag Søgeren skal stevne den som for Sagen er etc: allene Vedkom/m/er Underettes Stevne Maale i Norge og deres Indrettning af den vedkom/m/ende Part og ikke Rætten, hvor imod Mons/ieu/r Weirums Stevne Maal directe

1758: 242b

anløber.

Weirum Replicerede at lige saavel som den Citerede 2den Art: byder at Sag søgeren skal stevne den som for Sagen er med 2de Mænd og den paa følgende 3die Art: befaler hvorleedis med skriftlig og mundtlig kaldsedler og forkyndelse skal omgaaes saa befaler og den forhen af Weirum allegerede 4de Art: hvorleedis Forkyndelsen paa udstædde Rettens Stevninger kand paateignes hvilcket er at forstaae lige saa vel om Under som Over Rættes Stevninger, Comparenten havde altsaa betient sig af saadan Stevning som hand paa menagerligste Maade kunde faae der var ey heller i sam/m/e nogen defect i henseende til tiid Stæd eller nogen formalite Stevne Maalet betreffende, Comparenten kunde derfor ey andet end paastaae Stevne Maalet for gyldig antaget uagtet alle ugyldige og ulovgrundede Indsiigelser som der imod kunde tenteres.

Eragtet!

Optages til kiendelse til i Morgen da det er silde ud paa Aftenen

Den 17de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt sat og følgende

Kiendelse afsagt!

Den Exception og Paastand Citantens FuldMægtig har giort mod Weirums fremlagde Stevning som efter hands Reqvisition og til sændte Concept af 15 aug: er under paafølgende 29de ejusdem af Rætten udstædet saasnart Tingerne i Nordhorlehn var beram/m/et kand ey ansees biefældig med Lovens Allegerede Articler som uden distinction tillader Rætten sam/m/e at udstæde, Men som praxie af bem/el/te Weirum ikke er fuldt selv som Sagsøger at udstæde sit Stevne Maal, bliver det Citanten til dis større Vished af Retten foreviist, saavel den ordlydende Concept som den derpaa teignede Reqvisition som under bem/el/te Weirums egenhændige Underskrift er Rætten tilsændt at Originalen efter sam/m/e er udstædet, i saadan henseende bliver Stevne maalet gyldig anseet, og antages naar bem/el/te Weirum enten Ved Afhiemlings tings Vidne eller Ved de paa Stevningen under teignede Varsel Mænds mødende lader sam/m/e Stevning som lovlig for Vedkom/m/ende ankyndiget afhiemle.

Weirum som havde ventet at det havde Været nok at Stevnemaalets Forkyndelse efter Lovens 1ste bogs 4 Cap: 4 art: Var indrettet lovet at efterkom/m/e Rættens ergangne Kiendelse med Afhiemlings tings Vidne at forskaffe og ellers forbeholdt sig Ancke over Kiendelsen.

Sønderborg indstillede til Rætten om Weirums Stevnemaal ikke bør afviises aldeelis siden

1758: 243

sam/m/e for vedkom/m/ende Excecutor Sing/neu/r Jacob Lange er vorden lovmedholdig forkyndt og Forkyndelsen til Tinge bekræftet i følge Lovens 1 bogs 4 Cap: 3 art: som handler om Omgangen med Under Rættens Stevnemaal, da der imod den 4de art: nestfølgende allene handler om Formaliteten ved Ober Rættens Stevne Maale og i følge den 3die Allegerede art: burde nemlig Stevne Maalet være til denne tiid afhiemlet, ellers forbeholdt Comparenten Ancke over Rættens Kiendelse og for H/err Fogden Bildsøe ikke vilde tage til Gienmæhle efter eller Agnoscere med Weirums Stevne Maal Sønderborg fremdeelis indstillede til Mons/ieu/r Weirums betenckning at hands Opførsel saavel udi Fogdens tieniste som under Udkastelses Forrettningen har været saa leedis at Mons/ieu/r Weirum ikke kand undgaae Lovens strengeste affindelse, hvorfor det blev Mons/ieu/r Weirum ligesaa gott betiimelig at Submittere sig Fogden bekiende hand har forseet sig og beede om Forladelse samt ellers at lade det ankom/m/e paa Fogdens egen genereusite hvorvidt hand vilde tilstaae Weirum Lønn, thi Fogden ønskede helst som en Medlidende og Christelig Mand at see Weirum tage til Forbeedring end at see ham bragt i bedrøvede Omstædigheder for sit Forhold og naar dette naaes da kunde Sagen dermed blive declarered ophævet men hvis Weirum ikke skulle finde sig i Fogdens Honette tilbud, da bad Comparenten hands forrige Gaards Dag om forelæggelse og Lavdag maatte vorde taget til Følge.

Weirum forestillede det stevnemaaletz forkyndelses paateigning viiser at Sing/neu/r Lange lovlig er stevnt, det øvrige af Exceptionen angaaende Stevne maaletz Afviisning har Comparenten i Gaard ved sin tilførsel demonstrered at være ulovgrundet, hvorfor hand ikke Videre nu vilde anføre derom, men dertil Refererede sig Comparenten Submitterede sig for alle Var og Villig at beede om forladelse hvem hand havde pexered sig imod, men Fogden havde hand ey mindste Aarsag til at beede om forladelse siden hand hverken i Ord eller Gierninger i ringeste har fortørnet ham forinden hand paa saa haard Maade ataqverede Comparenten da hand høylig Var Forceret til at defendere sig, den Attraae Fogden efter Sing/neu/r Sønderborgs tilførte skal have til Weirums befordring og bæste kand ey være andet end en skalled Undskyldning, thi hvis det var ægte og Virkelig havde hand ingenlunde til Comparentens yderste defame, tort, Velfertz og Pænge Spilde saaleedis angrebet Comparenten uden nogen Med ynck, Forliig Vil

1758: 243b

Weirum gierne have som er det hand inderlig Attraaer I det øvrige begierede Comparenten at saafremt Rætten ikke udstæder Lavdag for Sing/neu/r Lange hands producerede Indlæg og Udkastelses Forrettning maatte ham tilbage leveres

Sønderborg formerkede at Weirum er forherdet og derfor ey allene Vedbliver sit slette forhold men end meere hands Rætt ærekrenkende beskyldninger mod Fogdens Persohn at forfægte og fordoble, kunde ikke andet end igien tage sin giorde Forestillelse om Weirums Stevnemaals illegalite og hands nemlig Comparentens begier om forelæggelse og Lav dag til Sagens Videre fremme og Weirums omsiider sig paadragende tilbørlige Afstraffelse uden nogen Medlidenhed af Fogden.

Weirum declarerede at hand hverken var forherdet, ført eller havde ført nogen slet Forhold saa denne Sing/neu/r Sønderborgs tilførte som ey medfører Sandhed kunde have Været spart, bad ham ikke formeeget at brøste sig af Afstraffelsen over Weirum siden det vist vil Retournere paa Fogden, henholdt sig dernæst til sin forrige begier

Eragtet

Da Sing/neu/r Weirum ey haver enten afhiemlings \Tings/ Vidne eller sine Stevne Vidner tilstæde at afhiemle det af ham fremlagde Stevne maal gives ham Anstand til næste ting, til stevne maaletz nye Forkyndelse for Vedkom/m/ende \og/ Excecutor Jacob Lange og dessens Afhiemling saavel for den indstevnte Hr: Fogden Bildsøe behørig efter Lov indrettet besørge som og for ermelte Excecutor, thi bliver efter Comparenten Weirums forlangende det fremlagde Indlæg, som og medfølgende Udkastelses Forrettning Citanten Weirum tilbage leveret af Rætten

Lige leedis bliver i Fogden Bilsøes anlagde Sag mod Mons/ieu/r Jens Weirum

Eragtet

De lovlig ind stevnte og ey mødende 2de Vidner Michael Fielsted Bildsøe og Jomfrue Fridericha Hylle forelægges under Lovens Fals Maal Lav dag til næste ting, lige som og Excecutor Jacob Lange til sam/m/e tiid gives Lav dag

1758: 244

Weirum forlangte Stevningen tillige med de øvrige documenter til bage som blev ham leveret.

Procurator Sønderborg paa Citanterne Iver Olsen og Siri *Jacobs Haulands Veigne producerede en skriftlig Stevne maal mod Ellen Rafnang og hendes Husbonde Jacob Stephensen til Vedermæhle for processens Skyld at høre Vidner som tillige Var indkaldet betreffende Skields Ord af bem/el/te Elen Rafnang mod Siri Jacobs datter og derefter at lide Dom efter Stevne Maaletz formeld dat: 6 Julij sistleeden, hvilcket Stevne maal lovlig er forkyndt og derom frem stillede Varsels Mændene til Afhiemling.

De indstevnte blev 3de gange paaraabt men ey mødte.

Varsels Mændene Baste Tvedt og Helje Espetvedt fremstode og eedelig afhiemlede det de lovlig og Løverdagen efter Michels Dag sistleeden som var d/en 30 Sept: haver forkyndt denne for Rætten oplæste Stevning saavel for Elen Ravnang som og for hændes hosbonde Jacob Stephensen, og de nu mødende Vidner.

Sønderborg begierede Vidnerne fremkalte til eedelig forklaring efter Stevnemaalet.

1. Vidne Aschild *Niesen Haugland fremstoed og efter given formaning af Rætten at udsiige Sandhed aflagde sin Eed og forklarede, det Vidnet tiiligt i Aars Som/m/er førend Som/m/er tinget ner der efter holdtes begierede Siri Jacobsdatter det hand tillige med det 2det Vidne Niels Magnesen beskickelse Viis skulle gaae til Elen Ravnang for at tilspørge hende om hun havde befahlet eller givet sine børn forlov at kalde sig nemlig Siri en hore, hvor til Elen Ravnang svarede Ney jeg har ey befalet mine børn, men sagde dog i Vidnernes Nerværelse da og Siri Jacobs datter sam/m/e tiid var til stæde, maatte de ey vel kalde dig det har du ey hørt fleere kaldet dig, hvortil Siri svarede ney jeg har ey hørt det for Ørene, men hvad de kand have talt paa min bag veed jeg ikke, Elen sagde der paa føy dig du maae skam/m/e dig at være i blandt folck, hvortil atter blev svaret af Siri Gud bevare mig derfra, Elen sagde atter du er en Egteskabs Dievel, der er 3 Mænd paa Tveten som for din Skyld har slaget sine Koner. Sønderborg begierede Vidnet tilspurt om de viste noget ondt at siige paa

Siri Jacobs datter og om her paa Landet ved Egteskabs Dievel forstaaes et meget ondt Men/n/iske og naar det er et Qvind folck saadan en som ligger i ondt Levnet med gifte Mænd. Vidnet svarede hand intet ondt Veed med Siri Jacobs datter, og at

1758: 244b

det siste af Qvestionen indbefatter saadan bemerkelse af Ord som omspurdt er.

Det 2det Vidne Niels Magnesens Hauflands forklaring som hand med Eed stadfæstede Var i alt eenstem/m/ig med forrige Vidnes forhen aflagde forklaring

Sønderborg begierede Lav dag for de indstevnte til næste ting.

Eragtet

Den lovlig indstevnte Elen Rafnang med sin hosbonde Jacob Stephensen Rafnang forelægges Lav dag til næste ting tilkom/m/ende Aar 1759.

Publiceret

Halsteen Tørresen Dahles udgivne Skiøde til Rasmus Magnesen Dahle paa 18 mark Smør 15 Kander Korn i Gaarden Nedre Dahle dat: 16 8ber 1758 vid: fol:

2. Mons Olsen Tosvigens udgivne bøxelsæddel til Anders Olsen paa 14 2/5 Mark Smør 7 1/5 Kande Malt og 2/16(?) faar i Gaarden Indre Bragstad dat: 16 8ber 1758

3. Frue Justitz Raad Kroghs udgivne bøxelsæddel til Hendrich Schutle paa 1 1/2 Løb Smør i Gaarden Asch: dat: 13 8ber 1758 med Rev: ej dat

4. ditto hændes bøxelsæddel til Jacob Abrahamsen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i ditto Gaard dat: 13 8ber 1758

5. ditto hendes bøxelseddel til Rasmus Anbiørnsen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i ditto Gaar dat: 13 8ber 1758

6. ditto hændes bøxelsæddel til Aschild Andersen paa 24 Mark Smør 2/3 huud 8 Kander Malt i Ravnanger dat: 3 Maij 1758 med Rev: ej dat:

Klockeren til Mangers Præstegield Gert Hendrich Schriver indleverede paa sin Sogne Præst Hr: Wilhelm Frimands Veigne og efter hands ham givne fuldMagt en under dato 27 Sept: sist leeden skriftlig forfattet Stevning Contra Ole Hansen Aasebøe for Sagen stevne Maalet indeholder alt til den hos den indstevnte effectuerede Seqvestrations og Udkastelses Forrettning ved Dom at faae stadfæstet, til hvilcken Ende hand og frem lagde den i stevningen paaberaabte Seqvestrations Forrettning under Fogden Bilsøes Haand udstædet som og den i stevningen anførte bereigning opløbende til Sum/m/a 13 rdr 2 mrk 8 s: hvorefter Comparenten Vilde afvarte om den indstevnte møder eller nogen paa hands Veigne.

Den indstevnte Ole Hansen Aasebøes Hustrue Inger Nielsdatter mødte siigende hændes Mand Var sængeliggende, men Vedtoeg paa hands Veigne lovlig af Hr: Frimand at Være stevnt, beklagende sig og Mand at være

1758: 245

udkastet fra sin tilbøxlede Gaard, som hændes Mand antoeg efter at den i 9 Aar havde lagt øde, og hvorpaa hændes Mand i den tiid hand i 4 aars tiid derpaa boede har opsatt en nye lade paa sin egen bekostning tilstaaer og at Reste sin Landskyld den hun har tilbudet sin Ejer H/err Wilhelm Friman forleeden Aar Vaarens tiider som hand dog ey vilde modtage, og forklarer Comparentinden at af det Godtz som er nu opteignet og Seqvestrered er endeel beester andre folck tilhørende som hændes Mand har havt paa Leye, som og at der er inde staaende børne Godtz for hvilcket hændes Mand Var Formynder, thi vilde Inger Nielsdatter forlange Sagens Anstand til næste ting for at beviise sit andragendes Rigtighed.

De indstevnte Vidner Ole og Stephen Wigebøe blev efter Citantens forlangende fremkalte til eedelig forklaring om Opsiigelsens Rigtighed.

Ole Olsen Wigebøe efter aflagd Eed forklarede det hand tillige med Stephen Wigebøe Var efter H/err Wilhelm Frimands begier udsændt til Ole Hansen Aasebøe 4 Uger for sist leeden Aars Juul for [at] udsiige ham fra sin brugende Jordepart i Gaarden Aasebøe, hvortil bem/el/te Ole Hansen ey svarede Videre end beklage sig for sin Svaghed og at lide Uret, atter Var bem/el/te Vidne 4 dags paaske inde værende Aar hos bem/el/te Ole Hansen for at tilspørge om hand vilde træde fra Gaarden da hand ligeleedis beklagede sit Kors var lige svart og at det ey blev ham til Nøtte længere der at blive, Videre Viste dette Vidne ey at forklare.

Det 2det Vidne Stephen Christiansen Wigebøe efter aflagd Eed forklarede det hand i lige Erinde og paa bem/el/te og omvundne tiider var med Ole Olsen Wigebøe for at udsiige Ole Hansen og at dette Vidne hørte de sam/m/e Ord som nest forrige Vidne har forklaret den indstevnte Ole Hansen svarede,

Comparenten havde imod den forlangte Anstand Inger Nielsdatter har begiert til næste ting ey noget at erindre, da hand paa Hr: Frimans Veigne vilde Accordere hvis hun eller hændes Mand lovlig kunde beviise andre med Rette til kom/m/er af det Seqvestrerede Godtz

Eragtet

Sagen gives Anstand til næste ting, til hvilcken tiid den indstevnte forelægges Lavdag for da at ind kom/m/e med hvis hand til sin Sags størcke og beviis agter fornøden.

1758: 245b

Publiceret

Sorenskriver Garmanns paa sin Moder Karen Frimans Veigne udgivne bøxelsæddel til Haaver Olsen paa 18 Mark Smør 1/4 tønde Malt udi Gaarden Gaustad dat: 17 8ber 1758.

Mons Pedersen Fielstad Værge for Peder Olsen og Peder Sieursen Huusebøe Værge for Marie Olsdatter afdøde Ole Pedersen Kaursbøes efterladte børn anmelte det de af bem/el/te deres Myndtlingers dem d/en 27 Maij 1752 efter deres afdøde Faders \Arv/ har soldt og udvent en deel Løsøre og Creatuure som excipered alt dem udlagde og paalodnede Sølv, tinn og en ringe deel andet er udbragt i Pænge nemlig for Peder Olsen den Summa 18 rdr 2 mrk 1 s: og for Pigen Marie Ols datter 10 rdr 4 mrk 14 s: som de opbød til tinge for enhver som sam/m/e mod Pandt og Intresse behøvede men da ingen dertil anmelte sig blev sam/m/e pænge af Vergerne under Rættens forseigling og til deres forvaring tilbage leveret.

Rætten blev der næst satt og beklædet af de udi Sagen Indstevnt af Lars Monsen Tostensvig Contra hands Stiv sønn Mons Olsen, tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 184 findes tilførte og efter Indvarsling møder, hvorefter Parterne blev paaraabt,

Mons Olsen Tostensvig mødte persohnlig for Rætten

Lars Monsen Tosvigens fuldMægtig Procurator Cramer loed frem lægge 2de af ham under 16 8ber sist leeden forfattede Indlægger som saaleedis er lydende, hvor efter Citanten Lars Tostensvig har indladt Sagen under Dom, lige som og Mons Olsen Tostensvig efter Rættens tilspørsel til ham ey havde Videre i Sagen at erindre, men forlanget Sagen ligeleedis under Dom paa sin Siide

Eragtet!

Sagen bliver til Papirernes eftersiun udsatt til i Morgen da videre skal skiønnes naar sam/m/e til doms kand optages

D/en 18de ejusdem blev Rætten med bemelte Laug Rætt satt da følgende Dom af Dom/m/eren og Laug Retten

blev afsagt og dømt

Ved Stevne Maal af 18 Maij sistleeden Aar 1757 haver Lars Monsen Tostensvig som til ægte haver Inger Nielsdatter indstevnt sin Stivsønn Mons Olsen Tostensvig til Aastæden og Gaarden Tostensvig, hvor Rætten d/en 28 Julij 1757 holdtes, for der at modtage Dom til Undgieldelse, saavel for den selv tiltagne Friehed hand har brugt i at tiltræde og benøtte sig af de 10 Mark fiskes leye som Citantens Hustrue er i ditto brug og Gaard eyende, som og at Restituere sig sam/m/e alt efter foregaaende eller paafølgende lovlig Uddeeling. Mod sam/m/e Søge maal har den ind stevnte ved sin sam/m/e Rættes dag fremlagde Contra Stevning af 9 Julij sam/m/e Aar ved indstevnte Vidner Vildet beviise det hands Moder har frafløttet sit brug og indgivet sig paa brug af 4 Mark fiskes leye til Citanten som nu er hands

1758: 246

Stiffader, hvorudover hand formeener sig som Ejer af 10 Mark fisk som hand efter sin Fader har arvet, og Odels baaren til de andre 10 Mark fisk som hands Moder tilhører intet ulovlig at have foretaget, men i den stæd i følge sit udtagne Stevnemaal paastaar at hands Moders eyende halvepart maae ham som Odels Mand tildøm/m/es for den af ham anbudne Løsnings Summa 12 rdr 3 mrk men da Hoved Sagen formedelst Citantens giorde exception mod Contra Citantens Stevne Maal ey kunde sam/m/e Rættes dag blive paadømt, blev efter Rættens Kiendelse Anstand givet til d/en 13de April indeværende Aar 1758, hvor da Contra Citantens paaberaabte Continuations Stevning blev incammineret, og ligesom udi forrige Stevning af Contra Citanten urgered det hands Moders eyende 10 Mark fiskes Leye maatte ham til Odel og Ejendom tilkiendes hvilcket hand under Indlæg indloed til Doms, hvorimod hoved Citanten ved 2de skriftlige Indlæg af 12te april har paastaaet Sagernes Separation og efter det første æsket Dom i hoved Sagen men efter det 2det Indlæg Anstand til Contra Stevnings Udtagelse imod den af Mons Olsen indstevnte Odels Sag, som hand til nestholdende Som/m/erting som den 23 Maij holdtes for Ordinair Ting belovede at indkom/m/e med, men i stæden at incam/m/inere den paaberaabte Contra Stevning, blev i Rætten atter indleveret 2de Indlægger med Paastand som nestforrige, hvorudover Rætten da Contra Citanten Mons Olsen eller hands FuldMægtig ey mødte til det indkomne at besvare ey heller det opnevnte Laug Rætt var tilstæde, fandt Dom/m/eren fornøden at give Opsættelse i Sagerne til dette høsteting, hvor saa vel hoved Citanten med sine Retten tilsændte 2de Indlægge som Contra Citanten som selv mødte indloed deres Sag under Dom.

Thi blev efter de fra begge Parter indkomne Indlægge som udførte Procedur Sagens Omstændigheder overveyede, hvor da det unægtelig erfares, at den indstevnte Mons Olsen Tostensvig haver af egen tiltagen Friehed og uden beviislig tilladelse bemæstret sig og brugt under sit brug de 10 Mark fiskes Leye, som hands Moder Inger Nielsdatter paa sin hoved lod eyede imedens hændes Mand i Egteskab levede med hænde men efter hands død blev udlagt i Skiftet passeret d/en 16 Maij 1752; bemelte Jorde part som Contra Citanten hvercken ved Afstaaelse bøxel eller Skiøde har havt nogen Rætt til, har hand som sin Ejendom skattet af brugt og benøttet sig af, uagtet hands Moder og Citanten hands Stiffader har i Mindelighed selv og ved andre forlanget hand sam/m/e skulle afviige, men i stæden paa saadan/n/e Erindringer at give Agt, har hands indbildte dristighed og uanstændige Ulydighed bragt ham til den yderlighed at paastaae bemelte Jordeparts Indløsning til fremdeelis besiddelse Odels og Ejendom mod anbudne Løsnings Summa 12 rdr 3 mrk, hvorudover Citanten paa sin hustrues Veigne har fundet sig

1758: 246b

foraarsaget ved lovlig Rættergangs Søgning at bringe ham til pligt og efter tancke om sønlig Lydighed, og i den {Stæd} henseende paastaaet det bemelte omtvistede 10 Mark fiskes Leye maatte efter lovlig Uddeeling Restitueres hands hustrue og sig til brug besiddelse og Ejedom saa længe bemelte hands hustrue levede.

Thi kiendes og Døm/m/es hermed for billigt og Rætt, at den indstevnte Mons Olsen, som stædse har nægtet at fraviige de omtvistede 10 Mark fiskes Leye, som hands Stivfader med hands Moder er eyende, og frem for ham er berettiget selv at besidde og benøtte sig af, da Loven ingenstæds melder at en Moder bør Viige fra sin Ejendoms Gaard og brug for sin kiødelige Sønn men heller at Lovens 5 bogs 2 Cap: 19 art: dicterer at det staaer hænde som en efter levende Kone, efter sin afdøde Mand frit for at udløse sit barn der fra naar hand udi Gaarden har noget arvet, bør hand ey allene bemelte 10 Mark fiskes brug, som hand ey, men Moderen tilhører, afviige, og sam/m/e for Citanten og hands Moder til deres tieniste brug og Nøtte indrøm/m/e, naar lovlig Uddeeling af dem forlanges efter deres Villie og ved beleylig tiid forinden Spadetiiden tilkom/m/ende Aar 1759, men end og for den tiid hand af selvraadighed har brugt og benøttet sig af bem/el/te sin Moders Ejendom, som over 4 aar har vedvaret, at erstatte og betale Citanten og hands Moder, som derved har tabt og funden formindskelse i sit Leve brød den Summa 20 rdr, des uden tilfindes bemelte Mons Olsen for sin vedholdende Opsetzighed mod sine Forældre, ligesindede ulydige børn til afskye, at bøde til Sognetz fattige Casse 4 rdr som og til Justitz Cassen for temerair trette 2 rdr: som og til Citanten at betale denne foraarsagede Processes bekostning indbereignet Rættens Gebyhr for saavidt reester hos Citanten ubetalt, i alt den Summa 24 rdr, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør efterkom/m/es og udreedes under Adfærd efter Loven.

I øvrigt Reserveres Contra Citanten Mons Olsens Odels Rætt i alle Maader at blive uforkrænckt til bemelte 10 Mark fiskes leye i Gaarden Tostensvig, som hand efter sin Moders død, i fald hand hænde over lever, er og bliver nermest berettiget til at indløse, hvor efter og sam/m/e Jordepart enten Ved Arv eller Løsnings Pænge efter Lov igien bør kom/m/e under det brug hvor fra det nu efter ergangne Dom bliver uddeelt og Separered, og saaleedis naar rette Løsnings tiid exsisterer, nemlig efter Moderens død, kom/m/e igien under det Aasæde og Hovedbøle som det udi hands Faders tiid været haver.

1758: 247

Derefter blev med det ordinair Laug Rætt Rætten satt og publiceret

1. Et Skiftebrev passeret d/en 17de 8ber 1758 efter afg: dreng Niels Jansen hvor efter hands broder Hans Jensen Rong som eeniste Arving og halv broder har arvet for uden andet Løsøre, Andeel i Gaarderne Walle og Røsetter hvor om i Skiøde Protocollen fol: 85 er extraheret
2. Skiøde udgivet af Niels Andersen Søre Aadland paa 7 1/3 Mark Smør i Gaarden Hesdahl dat: 17 8ber 1758 vid: fol:

Og som ey fleere Sager for dette Ting efter paaraab frem kom for Rætten frem lagde Fogden de sædvanlige bielager til sit Reegenskab for at blive attesterede hvorudi det angaaende Silde og Laxe Voger ey fleere fandtes som bleve taxerede end Toftes Vog for 5 mrk Rong 3 mrk og Nesses ditto 3 mrk tilsam/m/en 1 rdr 5 mrk. Ligesom der udi Skibbreedet er af Vrag Godtz bierget 1 Skibsbaad ved Heggøens Land som i dag Ved Auction er bleven soldt.

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 291 rdr 3 mrk 12 s:

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1759 opnevnes. 1. Peder Olsen Berland 2. Elias Fuschanger 3. Jens Johannesen Hauland 4. Mons Halversen Blom 5. Diedrich Michelsen Nesse 6. Jacob Rasmusen Oen 7. Jens Oen og 8. Ole Tostensen Oen.

Radøe Skibb:

[1758] D/en 19de ejusdem blev Rætten igien satt til almindelig Høstetings holdelse for Radøe Skibbreedes Almue paa Ting stædet Alvestrømmen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 175 og 195 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og Ordres oplæste som ved nestforrige Skibbreede!

Dernæst publiceret

H/err Jens Rennords udgivne bøxelsæddel til Rasmus Danielsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Wetaas dat: 11 8ber 1758 med Rev: ej dat.

2. Ole Knudsen Yttre Sæbøes udgivne Skiøde til Joen Olsen paa 16 Mark Smør 5 Kander 3/4 Potte Malt og 3 Skilling Pænge dat: 19 8ber 1758 vid: fol: 85

3. Mons Tørrisen Kaalstads udgivne Skiøde til sin Sønn Tørris Monsen paa 9 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Kaalstad dat: 19 8ber 1758 vid: fol: 85

4. H/err Jens Rennords udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Wetaas dat: 12 Julij 1758 med Rev: ej dat

Ole Larsen Møching fremstoed for Rætten og til kiende gav det hand med muntlig Varsel har ladet indkalde sin Naboe Mons Andersen Møching fordie hand ey holder sine bøegierder, i stand hvorud over og den indstevntes Chreatuure har kom/m/et ind og opedt et støcke bøe eller Græsmarck som Citanten har ladet ved 2de Mænd taxere og besee til Skadens Skiøn og Opretning, hvilke Mænd nemlig Anders Johannesen Børcheland og Knud Michelsen Tosche under falsMaal er indkalte derom at Vidne, ligesom og til Vidne indkaldet Thomas Monsen Bircheland at forklare hvad hand Veed om den foreening der er giort angaaende den indstevnte skulle Ved lige holde sit Gierde, hvilcke Vidner den

1758: 247b

indstevnte er indkaldet til at anhøre tillige med fleere Vidner i fornødne tilfelde, for der efter at lide Dom til Skadens og Processens Erstattning og bekostning.

Mons Andersen Møching med de indstevnte Vidner mødte alle Vedtagende lovlig Varsel.

Mons Andersen Møching tilstoed det hands bøe gierde ey er saa Lov før som den bør Være, saa at hands Chreatuure dette Aar har Været inde paa bøen og opedt noget af Citantens bøe,

De indstevnte Vidner sagde at de havde beseet Græsmarcken, som Var opedt, hvor de erfarede at der Var af Chreatuure opædt til et Chreatuurs foer hvis Skade de ansaae af Verdie til 5 mrk som og at de havde erfaret at Gierderne ey var forsvarlige paa nogen af Parternes Siide

Vidnet Anders Biørcheland efter aflagd eed forklarede det hand sistleeden Aar 1757 havde seet begge parters Gierder og da funden at Gierderne ey var forsvarlige paa nogen af siiderne dog Var Mons Andersens Gierde slettere end Citantens saa at Chreatuure kunde gaae over uden hinder og lovet da Parterne at de paa begge Siider skulle i stand sette

Gierderne i fald ikke den som det efterloed ey vilde derfor tiltales for Rætten og oprette Skaden, som Chreatuurerne kunde ved deres overgang foraarsage,

Thomas Monsen Bircheland efter aflagd Eed forklarede i alt som forrige det hand siden sistleeden Aar ey har beseet Gierderne og da befandt at Mons Andersens Gierde Var slettere, ligesom og at skaden som dette Aar er skeed Var som forklaret er til at taxere paa et Chreatuurs foer eller skade for 5 mrk.

Den indstevnte sagde at Ville oprette den taxerede Skade ligesom og for Eftertiiden at Ville gierde forsvarlig det hand og paastoed sin Naboe burde og paa sin Siide giøre.

Citanten forlanget Dom i Sagen.

Da denne Sag efter Vidnernes forklaring ey forinden, Grandskning og Siun paa Aastæden er foregaaet, hvorleedis saavel den indstevntes som Citantens Gierder dette Aar har været, kand paakiendes, og Citanten ey Vil mod tage det tilbud som nu for Rætten af den indstevnte tilbydes, bliver Sagen udsatt til næste ting, at derefter lovlig Siun af Citanten kand fremlegges, hvorleedis saavel hands som den indstevntes Gierder er i stand og Ved lige holdte.

1758: 248

Johannes Bendixen Wetaas fremstoed for Rætten og til kiende gav det hand har indstevnt Rasmus Danielsen Nore Wetaas til at anhøre Vidner Hans Olsen Nore Vetaas og Ole Olsen Nore Wetaas over de Ord hand dette Aar i Kornskieringen har talt og skieldet ham for nemlig en Løber, der om at erklære sig, hvad hand dermed har meent,

Rasmus Danielsen Nore-Wetaas sagde det hand sagde til Johannes Wettaas den tiid hand kom for at see en Ager som var Ole Olsen tilhørende og Var af Creatuure opedt, hvad er det du løber efter, og har aldeelis intet havt nogen ond tancke der med, lige som hand ey heller Veed noget ondt med ham hvorfor hand havde Aarsag til at skielde ham ud, og altsaa fra alt ondt røgte vil have ham frit erklæret, da hand ey veed uden alt hvad som søm/m/er og anstaaer en ærlig Mand:

Citanten Var med denne inden Rætten ham givne Erklæring i alt fornøyet, og lovede som Naboer herefter begge at leve i freed og Eenighed.

Peder Christensen Indhelle og Erich Knudsen og Niels Johannesen Udhelle haver til dette ting indstevnt de 2de Mænd Rasmus Rasmusen Nore Grindem og Johannes Paulsen ibidem, fordie de haver dette Aar kiørt med allt deres fornødne op og ned igien/n/em deres bøe, uagtet der uden for deres bøegierder er gamle Veye, hvor de kand naar sam/m/e bringes i stand fremkom/m/e, hvorved Citanterne beklagede sig tiid efter anden at lide Skade paa deres bøe som er blød og opkiøres saa vel om Vaaren Som/m/er som Høsten, og altsaa ved Dom paastaaer at de indstevnte bør aflægge denne optagne Kiørsel Vey og betiene sig af den gamle Vey til deres Kiørsel og brug.

De indstevnte mødte sagde det de har kiørt paa den omstevnte Vey saa vel dette Aar som de forrige Aar, og kand altsaa ey andenstæds kom/m/e med deres Kiørsel, da den Vey uden for bøegierdet er øde og vanskelig at frem kom/m/e paa formedelst den er med diger og torve skier ubrugelig. Vil altsaa ey fraviige den Vey de nu bruger nemlig igien/n/em Citanternes bøe.

Citanterne paastoed at den Vey udenfor bøe gierdet baade har været en gam/m/el Vey og er muelig at blive god, naar de som bruger den Vil koste noget lidt arbeyde paa at bringe den i stand, desuden sagde og Citanterne at der er endnu en anden Vey som de kunde og kom/m/e skiøndt meere besværlig, nemlig fra Waagenes

1758: 248b

og til Nore Grindem, dog holder Citanterne at den første Vey som er uden for bøe gierdet kand gandske i stand bringes, og de altsaa ey tage Skade paa deres Indbøe og Mark ved saadan skadelig Kiørsel

De indstevnte vedblev at det var for meget vanskeligt at faae den foreslagne Vey i Stand.

Eragtet

Da de indstevnte ey vil fraviige den Vey Citanterne paastaaer at lide skade paa udi deres Indbøe og Marck, og ey i stand sætte den gamle Vey uden for bøe gierdet, da forinden Siun og Grandskning er skeed paa begge Veye hvor leedis det der med sig kand have af beskaffenhed, henviises Sagen til Aastæden, hvor Parterne kand giøre Anviisning paa stæderne og Rætten skiønne hvorvidt en hver er grundet i sin Forestillelse, som og hvad enten den nu brugende Vey inde paa Citanternes bøe skal fremdeelis bruges eller og den uden for Gierdet som en gam/m/el Vey kand og bør bringes i stand

For Rætten fremstoed de 2de Mænd nemlig Johannes Olsen og Anders Olsen begge boende paa Gaarden Indre Taugle beliggende under Matriculens Nummer 19 i Radøe Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie beklagende sig at deres paaboende Jordeparts Huuser d/en 24 8ber sistleeden Aar 1757 ved uløckelig Ildsvaade, imedens de Var fraværende og herpaa Tingstædet for at betale deres Skatter bleve lagde udi Aske, tillige med deres andet Løsøre som ey blev reddet tillige blev opbrent

Da for Anders Olsen som bruger i Skatteskyld 2 p/un/d 9 Mark, opbrendte 2de boer halvt Ildhuus og halv Stue, dog blev det øvrige af hands Indboe bierget men for Johannes Olsen som bruger 1 p/un/d 18 Mark opbrendte den halve Stue En boe med over værende Loft og Kam/m/er samt halve Ildhuus tillige med alt det hand havde i bem/el/te huuser og ey kunde faae reddet da Ilden i hands Huus først begyndtes,

Thi Var de begierende Almuens og de tilstædeværende Omboende Gaarders beboeres Giensvar om det ikke i alt saa leedis som andraget Var forholdt sig.

Almuen med de øvrige deres Naboer forklarede det enstem/m/ig at Comparenternes Andragende i alt forholdt sig rigtig og at det Var dem alle bekiendt den paaklagede Ildskades tildragelighed den anmelte tiid, hvilcket \Svar/ de 2de skade lidende 2de Mænd forlangte sig beskreven meddeelt for derefter at ansøge deres Maj/este/ts om aller naadigst forventende Eftergivelse i deres Skatters Ydelse for dette og efter følgende Aar Thi blev sam/m/e dem bevilget og under Rættens Seigl beskreven udstæd

1758: 249

Publiceret

Arnold Meyers bøxelsæddel til Michel Hansen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Marøen dat: 10 Julij 1758 med Rev:

Justitz Raad Gartners udgivne bøxelsæddel til Johannes Johannesen Marøen paa 12 Mark Smør 10 Kander Malt udi Øfre Qvaleim dat: 12 Aug: 1758.

Michel Hielmens bøxelsæddel til Ingebrict Jonsen paa 9 Mark Smør 4 Kander Malt i Gaarden Indre Helle dat: 19 8ber 1758 med Rev: ej dat

D/en 20de ejusdem blev Rætten igien med samme Laug Rætt satt

Publiceret

Knud Rasmusen Øfre Mangers udgivne Skiøde til Truls Knudsen paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Øfre Manger dat: 19 8ber 1758 vid: fol:

Hr: Raadstue Skriver Hans Geelmeyden som Laværge for sin Sviger Søster Mad/a/me S/a/l/ig/ Inspecteur Gelmeydens haver efter skriftlig begier at Protocollen maatte Vorde til ført at hand som Laværge paa bem/el/te sin Kiere Sviger Søsters Veigne, ved dette nu holdende Høsteting for Radøe Skibbreede forlanger at Sagen imellem hænde og de 2de Opsiddere paa Sletten angaaende Øde Jorden med videre, som nogen tiid har været under Proces uden videre Ophold og Udsettelse til Doms maatte Vorde optaget. Og naar Dom er gaaet Vilde hand af sam/m/e mod betalnings Erlæggelse Vænte sig Udskrift tilstillet. hvilcket brev var dateret d/en 7 8ber sistleeden

Elling Knudsen og Mons Endresen Sletten mødte siigende at Encken tillige med Laværge havde belovet at Sagen imellem dem og afg: Inspecteuren skulle Været ophævet imod at Landskylden skulle betales og Omkostningerne paa begge Siider være ophævede men da de nu erfarer at Laværgen H/err Raad stue Skriver Geelmeyden æsker Sagen til doms forlanger hand at det Skiøde hand har d/en 22 april 1758 erhvervet maatte tiene Rætten til Oplysning det hand under sit tilkiøbte brug har faaet den heele omtvistede Ødejord, og at bem/el/te brug er den Part som forrige Inspecteur Ved Forpagter har brugt, bem/el/te Skiøde fremlagde Mons Endresen for af Rætten at blive som anviist paateignet Elling Knudsen sagde og at have kiøbt sin nu paaboende Jordepart sam/m/e tiid, dog ikke at have nu til stæde sit Skiøde, hvorudi meldes hand ingen Part i den omtvistede Øde jord skulle have, saa at Sagen ved saadan Sahl og Kiøb har under Processen faaet en langt større Forandring end de havde væntet, forlanger de begge Anstand til næste ting for da med deres endelige Sluttning ved skriftlig Indlæg at indkom/m/e, da de som eenfoldige bønder ey kand finde sig udi hvorleedis deres Rætt kand Vorde i agt taget og altsaa nødes derom at Consulere deres Procurator som forhen i Sagen har skrevet for dem

1758: 249b

Eragtet

Den af Elling Knudsen og Mons Endresen forlangte Anstand til næste ting bliver af Rætten bevilget, dog med tilhold at de til sam/m/e tiid med hvis de agter til sin Sags størke fornøden fremkom/m/er, hvor efter Sagen til Doms paa deres Siide kand indlades, og saaleedis ved Dom blive sluttet

Publiceret

Jan Gudmundsen Hielmens udgivne bøxel sæddel til Michel Monsen Haaland paa 13 1/2 Mark Smør i Gaarden Haaland dat: 20 8ber 1758 med Rev: ej d:

D/en 21 ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev fremlagt de sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskaber for at attesteres, da udi sam/m/e ingen forandring fantes untagen at af Hvidsteens Laxe Vog er noget lidt bekom/m/et og fisket taxeret for 2 mrk og af Birchelans Silde Vog lige leedis taxeret for 3 mrk.

Restancen for indeværende Aars skatter beløber 85 rdr 3 mrk 5 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1759 opnevnes 1. Tollev Ascheland 2. Johannes Michelsen Maraas 3. Ole Østensen Nøtvedt 4. Rasmus Knudsen Nore Solen 5. Ole Knudsen Søre Waagenes 6. Joen Nore Bøe 7. Joen Jacobsen Miøs og 8. Mons Knudsen Soltvedt.

Ahlenfit Skibb:

[1758] D/en 23de ejusdem blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt med Ahlenfit Skibbreedes Almue paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 177 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kong/lige Forordninger og ordre oplæste som ved nestforrige Skibbreede.

Dernæst publiceret følgende documenter!

1. Michel Rasmusen IndLyhrens og Grim Brynildsen Sellevolds udgivne Skiøde til Rasmus Monsen paa 1 p/un/d 6 3/4 Mark Smør 15 3/4 Kande Malt i Gaarden Fosse dat: 25 Maij 1758 vid: fol:
2. Anders Olsen Hilland med fleeres udgivne Skiøde til Anders Arnesen Soltvedt paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Soltvedt dat: 23 Maij 1758 vid: fol: 86
3. H/err Wilhelm Frimands udgivne bøxelsæddel til Gulach Knudsen paa 2 p/un/d Smør 16 Kander Malt udi Gaarden Hauchaas dat: 23 Martij 1757 med Rev:
4. Skiftebrev forrettet d/en 8 April 1758 efter afg: Ingebor Olsdatter Isdahl vid: fol: 86.
5. ditto forrettet d/en 16 aug: 1758 efter afg: Ole Aschildsen Hopland vid: fol: 86

Knud Johannesen Storoxe Værge for Kari Olsdatter op bød af hændes Arve Capital den Summa 9 rdr da hand af hændes øvrige til Pænge udbragte Løsøre desuden har til Myndtlingen indløst et Sølv belte for 9 rdr og endnu har lidt usolt, thi Vilde hand nu allene opbyde de 9 rdr som i Contant af ham foreviises om nogen sam/m/e mod Sufficent Pant og Intresses Svarelse

1758: 250

vil modtage, men da ingen der til anmelte sig blev bem/el/te Pænge forseiglet og af Rætten \til/ forvaring Værgen leveret tilbage.

Publiceret

Iver Erichsen Levestads og Ole Iversen Seim paa egne og Med Arvingers Veigne deres Skiøde til Samson Helgesen paa 2 p/un/d Smør 2 Mæler 8 Kander Malt i Gaarden Nore Levestad dat: 27 8ber 1757 vid: fol:

Samson Helgesens udgivne Vilkaars brev til Iver Erichsen Levestad dat: 27 8ber 1757 vid: fol:

3. Anders Arnesen Soltvedts udgivne Skiøde til Mons Joensen Elsaas paa 10 2/25 Mark Smør 5 1/25 Kande Malt i Gaarden Søre Elsaas dat: 23 8ber 1758
4. Ole Nielsen Giere og Michel Michelsen Titlands udgivne Skiøde til Rasmus Christiansen Nore-Titland paa 20 1/4 Mark Smør i Gaarden Nore Titland dat: 23 8ber 1758 vid: fol: 88.
5. Lars Andersen Klevedahls Skiøde til Magne Magnesen paa 18 Mark Smør 1/2 faar i Gaarden Klevedahl dat: 23 8ber 1758
6. Erich Ryland og Ole Nore Lies udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen Gausereide paa 1/2 Løb Smør 1 Mæle Malt i Gausereide dat: 23 8ber 1758 med Rev: ej dat

Sager efter paaraab frem kom ey for Rætten

Fogden Bildsøe æskede den Sag udi Rætte Contra de 3de Mænd af Sogns Fogderie Johannes Olsen Michel Andersen og Peder Olsen Aanes hvilcke paa dette Aars Som/m/erting er givet Lavdag som Comparenten til lovlig Forkyndelse har overleveret Fogden Harberg i egen Haand ongefehr in medio Septembris som belovede til Sagen her for Tinget i Rette falt betiimelig at vilde fremsænde. Under sam/m/e Forelæggelse er tillige med Lavdag indkaldet det indstevnte Vidne Sieur Olsen Fosse af Nordhors Fogderie og Ahlenfit Skibbreede som begieredes af Rætten at maatte tages i Eed til Vidnes byrds Aflæg om hvad hand om den forøvede Vold af benevnte 3de Sogninger paa Hans Rasmusen Søre Soltvedts Persohn kand være vidende. Da Vidnet nu selv møder.

Sieur Olsen Fosse efter behørig formaning Var ham givet at udsiige sin Sandhed, hvorpaa Vidnet efter aflagd Eed forklarede det hand en Søndags Morgen afvigte Aar d/en 31 Julij kom roende i en baad forbie Nesset ved Alvestrøm/m/en hvor da Anders Hilland raabte paa Vidnet at kom/m/e op i fieren og paa Land til huusmands pladtzen, for at see at Sogningerne havde spendt Foden i tu paa Hans Rasmusen Soltvedt, hvilcket og Vidnet saae saaleedis at forholde sig, nemlig at bemelte Hans Rasmusens Fod var under Knæe skallet afbrødt, som loed sig kiendelig tilsiune da Vidnet med de øvrige treckede den Lægge Strømpe eller hase af, hvorpaa det forhen aflagde Vidne Anders Soltvedt gik til et rogne træe for at løsse barcken deraf som de brugte til at forbinde Foden med,

1758: 250b

og derefter lagde den benbrudte Hans Søre Soltvedt paa en stie og bragte ham til sit huus da Vidnet med de 3de Mænd Magne Haaland, Rasmus Fosse, og Brithe Lars Datter bar ham, og hørte Vidnet da at den Svage klagede sig at de 3de indstevnte Sogninger vare de som havde tilføyet ham Skaden paa sin fod, sam/m/e Søndag mod Aftenen da Lehns Manden kom til Alvestrøm/m/en hørte Vidnet at Sogningen Johannes Olsen tilstoed at hand havde kom/m/et til at giøre den Skade at spende beenet i tu paa Hans Rasmusen Soltvedt og Sogningen Michel Var den første Mand som sprang af Jegten paa Land for at tage fatt paa bem/el/te Hans Soltvedt og at Michel havde tilstaaet jeg skal tage ham fatt om hand smøg som en Katt, og at Sogningen Peder kom tillige og toeg fatt paa bem/el/te Hans saa de begge nemlig \Michel/ og Peder fick Hans i fieren hvor da Johannes Olsen imens de holdt spente Foden i tu paa ham, Videre forklarede Vidnet at have hørt af Sogningen Peder siige det hand Vilde afhindre Johannes som havde Hans Soltvedt i haaret, men kunde ikke, da Johannes spente med sin fod 2de gange paa Hans sin fod og siste Spend blev foden paa Hans i tu brecket, Vidnet efter tilspørsel sagde det hand ey hørte af Sogningerne selv forklare andet end Hans Soltvedt ingen Aarsag havde givet til saadan Medfart. Vidnet sagde ligeleedis det hand med Lehns Manden og Elling Fosse indbragte Giernings Manden Johannes til byen, hvor de 2de andre Sogninger Michel og Peder med Jegten i for Veyen var ankomne, hvor de da alle hos Fogden mødte og tilstode Gierningen men fick tilladelse at reyse til Alvestrøm/m/en igien for at accordere med Hans Soltvedt om den erlidte Skade, hvor da Vidnet hørte at bem/el/te Sogninger da de vare komne paa Soltvedt tilspurdte den svage Hans Rasmusen hvad hand paastoed for sin erlidte Skade, hvor de da blev eenige om hver at give ham 10 rdr som til sam/m/en Var 30 rdr hvorom da af Lehns Manden blev skrevet en Contract som alle 3de Sogninger under teignede deres boemerker under, hvortil Vidnet tillige med Elling Hilland skrev under til Vitterlighed, og beholdt Hans Soltvedt den paa stæden skrevne Contract i sit hiem/m/e, men Lehns Manden udskrev deraf en Copie og leverte Sogningen Peder Aadenes for at med bringe den til Fogden til beviis hvorleedis de var blevne med den svage Hans Soltvedt forligte.

Hans Rasmusen Soltvedt fremlagde den omprovede Contract som d/en 2 aug: sistleeden Aar Var imellem Parterne forfattet af Lehns Manden Lars Stor Oxe som sam/m/e til Vitterlighed har under skrevet og for Retten Vedstoed at være det sam/m/e

Skrift som da blev af ham forfattet og af Vedkom/m/ende Sogninger med paaholden Penn underteignet, og saaleedis er lydende.

Fogden havde intet videre Vidnet at tilspørge men dernæst fandt sig anleediget endnu engang for alle at begiere de 3de Sogninger atter forelagde at møde til nest anstundende Som/m/erting med hvad de til deres Forsvar kand have at i rette føre, efterdi Comparenten ey endnu til denne tiid fra Fogden Harberg er til hænde kom/m/et den ham overleverede Lavdags forelæggelse er altsaa uviss om hvad der med kand have været Aarsag til Ophold

Eragtet

Den af Fogden Bildsøe forlangte Lavdags forelæggelse for Johannes Olsen huusMand under Gaarden Dyvig, Michel Andersen huusMand under Gaarden Lae og Peder Olsen Aanes alle af Sogns Fogderie til næstkom/m/ende 1759 aars Som/m/erting bliver af Rætten bevilget i henseende \til/ Fogdens forestillelse at sam/m/e forhen givne forelæggelser ey er blevne ham til rette tiid tilsænte, hvorfor Vedkom/m/ende nu igien forelægges til næste ting for da at svare i Sagen hvis de fornøden agtet til deres Forsvar.

Publiceret

Christian Olsen Møchisvolds udgivne bøxel sæddel til Lars Aslachsen paa 1 p/un/d Smør 1/2 tønde Korn i Gaarden Indre-Fosse dat: 23 8ber 1758 med Rev: ej dat:

D/en 24de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og da efter Paaraab ey videre for Rætten blev frem ført af Sager eller dislige blev til Attestation frem lagt de sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab som blev attesterede ligesom forrige Aar undtagen at Hoplands Silde Vog blev taxeret for 4 mrk og Nesses ditto for 2 rdr

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 143 rdr: 2 mrk 10 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1759 opnevnes 1. Lars Olsen Indre Gervig 2. Lars Erstad 3. Hans Olsen Nedre Qvam/m/e 4. Lars Olsen Berraas 5. Lars Aschildsen Hopland 6. Rasmus Olsen Totland 7. Ole Nielsen Spurcheland og 8. Mons Jonsen Elsaas

Echanger Skibb:

1758 d/en 23 Nov: blev Rætten til almindelig høstetings holdelse satt paa tingstædet Bernes tangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 179 findes tilførte,

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og videre Ordres oplæste som ved nestforrige Ahlenfit Skibbreede.

Dernæst publicered følgende documenter

1. Skifte brev forrettet paa Muulen d/en 3 April 1758 efter afg: Anders Aamundsen vid: fol:
2. ditto efter Elling Johansen Echangerlie dat: 4de april 1758
3. ditto efter Anders Olsen Lie dat: 4 april 1758
4. ditto efter Kari Erichsdatter Fyllingen d/en 6 April 1758

5. ditto efter Syneve Andersdatter Røe d/en 28 aug: 1758

6. Frue Justitz Raad Frimands udgivne bøxelsæddel til Magne Sieursen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Hølleland dat: 24 junij 1758 med Rev:

7. Kors Kierkens Værge Hendrich Hespes udgivne bøxel sæddel til Michel Andersen paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Kiechal dat: 10 Julij 1758

D/en 24de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

1. Niels Myhrs med fleeres udgivne Skiøde til Ole Monsen paa 18 Mark Smør 18 Kander Malt i Houge dat: 23 Nov: 1758 vid: fol: 90, 91

2. Ole Halversen Schotsund med fleeres udgivne Skiøde til Hans Halversen Lie paa 12 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Hauge dat: 23 Nov: 1758 vid: 91

3. Aschild Hansen Blegelie og Lars Fyllingens Skiøde til Mons Knudsen Echangerlie paa 7 1/5 Mark Smør 4 4/5 Kande Malt i Echangerlie dat: 23 Nov: 1758 vid: 90.

4. Rasmus Nielsens udgivne Odelskiøde til Lars Stephensen Elvig paa hands paaboende og eyende Jorde part i Elvig dat: 23 Nov: 1758

5. Aflyst en af Aamund Olsen Aschevig til Jon Jonsen Fielschaal udgivne Pante Obligation dat: 5 april 1740 som er d/en 25 Nov: 1750 transporteret til Helje Aamundsdatter som der for har nødt Gotgiørelse og d/en 24 Nov: 1758 qvitteret. og altsaa af Pante bogen udslettet fol: 179 og 180:

6. Aamund Olsen Aschevigs udgivne Skiøde til Helje Aamundsdatter paa 1 p/un/d 12 Mark Smør i Skatteskyld dat: 24 Nov: 1758 vid: fol:

7. H/err Ludvig Daaes givne bøxelsæddel til Erich Knudsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 13 1/2 K: M: i Miøanger dat: 24 Febr: 1758 med Rev: ej dat

8. Frue Kroghs udgivne bøxelsæddel til Jon Erichsen paa 12 Mark Smør 10 Kander Malt i Jordahl dat: 22 Dec: 1753 med Rev:

9. Anders Olsen Heggernes og Ole Tollachsen Smørdahls givne bøxelsæddel til Ole Olsen paa 9 Mark Sm: 6 K: Malt i Gaarden Lie dat: 25 aug: 1758 med Rev:

10. Johannes Monsen Store Ourdahls bøxelsæddel til Niels Sieursen Hindenes paa 12 Mark Sm: i Egemoe dat: 23 Nov: 1758 med Rev:

D/en 25 ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og da Sager efter paa raab ey fremkom for Rætten blev de sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab Attesterede lige som for forrige Aar.

Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 102 – 1 mrk 1 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1759 opnevnes 1. Anders Larsen Stall 2. Daniel Ascheland, 3. Ole Larsen Rom/m/ereim 4. Knud Aschildsen Farrestvedt 5. Magne Magnesen Weeland 6. Jacob Johannesen Biørge 7. Rasmus Andersen Echnes og 8. Ole Knudsen Øfre-Herland.

Hossanger Skibb:

1758 d/en 27de Nov: blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Hossanger Skibb: Almue paa Ting stædet Bernestangen i Overværelse af deres Kongl/ig

Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 180 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordres oplæste som ved nestforrige Skibbreede.

Dernæst publiceret følgende documenter

1mo Skifte brev forrettet d/en 1 April 1758 efter afg: Brithe Andersdatter Fotland vide fol:

2do efter Pigen Marthe Bastesdatter Settre dat: 6 Junij 1758

3tio efter afg: Kari Andersdatter Littland d/en 7 Junij 1758

4to efter afg: Anne Halversdatter Aaseim d/en 6 Junij 1758.

5. Jan Frøchens udgivne bøxelsæddel til Lars Monsen Strøm/m/e paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Lavigh: dat: 26 april 1758 med Rev:

Lars Torbiørnsen Oxendahl fremviiste Felden af en biørn som hand dette Aars høst i Oxendahls Marchen har skudt og altsaa efter forordningen forvænter for Skuddet betalning for af de omgrendsende Gaarders beboere

Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bildsøe frem stillede for Rætten en Misgiernings Mand ved Navn Mons Ellingsen Haugstvedt som af egen drift frivillig i Mænds Overværelse for Comparenten haver bekiendt at have havt unatuurlig Omgiengelse med adskillige Slags umælende Chreatuure til hvilcken Ende hand paa Justitiens Veigne her til dette Ting med lovlig Varsel er indkaldet at lide Dom i følge Loven alt efter Stevnemaaletz nermere Udviis af dato 19 Sept: sistleeden som blev produceret;

Den indstevnte Mons Ellingsen Haugstvedt fremstoed uden baand og fengsel frie for Rætten tillige med den ham af Fogden beskickede Defensor Knud Sieursen Haugstvedt som frem lagde den sig meddeelte Constitution af 19 Sept: sistleeden, som begge Vedtoege lovlig Varsel,

Den indstevnte Mons Ellingsen som efter anseelse og hands paarørendes siigelse er henved 30 aar gam/m/el, sagde det hand ey kand erindre sig at have Været hos Fogden og for ham angivet {den} den Gierning at have begaaet som hand sigtes for, har og efter hands forklaring aldrig saadan Gierning, at bole med Chreatuure {at have} forøvet, det hand tackede Gud aldrig at have havt Tancke til mindre begaaet, er og haver Været jevnlig svag, men i sær dette Aar da hand i en 9 Ugers tiid var seerdelis plaget i sit hoved og Øye, som ved den Leylighed og i sam/m/e Svaghed svalt ud og altsaa blev paa sam/m/e sit Venstre Øye blind, Veed altsaa ikke hvad som af ham kand Være talt i den tiid hand af Svaghed og Sinds Uroelighed kand have {øvet .....} \giort/ som hand ey kand erindre sig

1758: 252b

Defensor Knud Sieursen Haugstvedt som er den indstevntes Naboe og Grande sagde det hand med fleere kand vidne at den indstevnte længe har Været Vankelmodig og svag men i sær dette Aar da det toeg over haand med ham, da hands Øye og \af/ Verck og pine svalt ud, saa hand en 8te dages tiid forinden hand giorde den bekiendelse om sig selv Var i Snack og tale at ansee som et rasende Menniske, som til et beviis derpaa skar {hand} blader af bøger og gav sin dreng sam/m/e at hund og Katt skulle efter hands befalning sam/m/e opæde, sagde og til sin Stev broder Ole Langeland som for Rætten Var tilstæde det hand nu ey længere kunde agte eller beskiøtte sig selv for den overmaade Verck og piine hand havde i sit hoved og Øye, som Varede indtil 5 Uger for sistleeden Michels Dag, da hand i sam/m/e Uroelighed Verk og

piine forlangte sin Stiv fader Mons Monsen Indre Eide at følge sig til Lehns Manden Magne Hatland for hvem hand sagde at have begaaet den Gierning hand sigtes for. bem/el/te Mons Monsen Indre Eide var Ved Rætten tilstæde og bekræftede det sam/m/e lige som og Niels Grimstad og Rasmus Grimstad forklarede at det dem alle tilfulde Var bekiendt det den indstevnte Mons Ellingsen Haugstvedt har dette Aar været jevnlig svag og klaget sig i sit hoved og Øye.

Actor uventelig bemercker at Delinqventen Mons Ellingsen nu lige saa hart benegter og modsiiger den bekiendelse hand forhen i Lehns Mandens Niels Jensen Grimstads og Lars Olsen Hatlands Vogs Overværelse som hand har tilstaaet under dato 17 aug: sistleeden hvilken hands bekiendelse som den tiid skriftlig blev forfattet i Pennen Comparenten i rette lagde med begier at sam/m/e for ham maatte oplæses, for der efter hands Svar at erholde

Mons Ellingsen Haugstvedt efter at sam/m/e for ham var af Rætten oplæst sagde det hand aldeelis ey Veed eller kand erindre sig at have aflagt saadan bekiendelse over sig selv som det forelæste Skrift indeholder beklaget sig at hands Svaghed har været saa stor at hand i forvirrelse dislige Ord skal have talt, men efter Rættens tilspørsel aldeelis benegtede ikke at have nogensinde havt unatuurlig Omgiengelse med noget slags umælende Chreatuur

1758: 253

enten for kort eller lang tiid siden,

Defensor frem lagde Sognepræsten H/err Benjamin Olrichs skriftlige Attest af Dags dato om den indstevntes forhold i Liv og Levnet som og om hands Sinds Gemytte og tilstand som saaleedis er lydende

Ligesom hand og fremstillede Niels Jonsen Grimstad og Lars Olsen Hatlands Vogen Rasmus Grimstad, Peer Olsen Svennem, Sieur Larsen Langeland Ole Grønaas Niels Svennem, Mons Svennem som alle er bekiendte om den indstevntes Liv og Levnet fra sin Ungdom da hand iblandt dem har været i deres Naboe Lav opfødt og opalet, og tilspurdte samtlige om de har hørt eller seet noget uanstændigt af ham i Liv eller Levnet eller har hørt at nogen saadan Gierning som hand sigtes for af ham skal være forøvet, de mødende Mænd svarede eenstem/m/ig det de alle har kiendt ham fra sin Ungdom op for et stille og skickeligt Menniske, og aldrig har hørt eller fornum/m/et at saadan Gierning af ham skal være forøvet, men formeener at som hand fra sin Ungdom op deels har Været beskadiget i sin høyre fod hvoraf hand endnu har feyl og Verck som og siden Været jevnlig svag i sit hoved og Øye dette Aar, hand da af en slags Utaalmodighed over sin Svaghed og fattige Omstændigheder, samt desaarsage foraarsagede Uroelighed i Sindet kand være kom/m/et til en slags Urigtig bekiendelses giørelse over sig selv

Den indstevntes Hustrue Kisti Gulichsdatter sagde med beklagelse det hændes Mand stædse har været svag, saavel paa Legems som Sinds kræfter og at hun med taalmodighed har Været ham i sin Skrøbelighed behielpelig, Velsigner ham for den tiid de har Været sam/m/en og ønsker Gud vil igien give ham sin helbreed, har aldrig seet eller erfaret af ham noget usøm/m/eligt enten i Liv eller Levnet,

Actor loed til føre at som den indstevnte Mons Ellingsen nu her for Rætten in totum har benægtet den bekiendelse hand forhen over sig selv har giort, sam/m/e hands benægtelses Sandhed end meere er bestørket med hands Siele sørgeres Attest om hands gode forhold som og de øvrige bem/el/te hands Grander bevidner med formeening at sam/m/e af ham er udsagt formedelst tungsindighed og forvirrelse i hovedet, saa fandt Actor sig beføyet at frafalde den Paastand hand efter udstyrede Stevnemaal ellers maatte have giort

1758: 253b

til Doms Lidelse, men som hand ved sin daarlige bekiendelse dog haver givet stor Forargelse saa til exempel for andre paastoed Actor at hand ved Dom vorder tilfunden at stande aabenbare Skrifte og ellers efter sine fattige Omstændigheder at give en liden Kiendelse til Sognetz fattige.

Defensor indlod Sagen til doms

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag

D/en 28de blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt.

Og følgende Dom af Rætten og Laugrettet afsagt.

Da Mons Ellingsen Haugstvedt for Rætten saavel har fragaaet den bekiendelse hand for Fogden i Mænds Nerværelse skal have aflagt over sig selv sistleeden d/en 17de aug: foregivende sin Svaghed og forvirrelse hand den tiid havde i hovedet kunde have bragt ham til saadan urigtig Paasagn om sig selv, det hand dog aldeelis ey kunde erindre sig, som aldeelis modsagt og benægtet den Gierning hand sigtes for med umælende Creatuure at have havt unatuurlig Omgiengelse, da i henseende den indstevnte ikke med noget slags lovligt beviis er overtydet saadan Misgierning at have øvet, men hands Defensor i den Stæd til den indstevntes Forsvar saavel Ved Sognepræstens som andre hands Naboers Attest og Skuds Maal har oplyst det bem/el/te Mons Ellingsen fra hands Ungdom til denne tiid har ført et stille og skickeligt Levnet saa ingen om ham noget usømmeligt har hørt eller seet af ham, men derhos været svag og skrøbelig saavel af Leegems som Sinds Kræfter kand Rætten som tillige har bemercket at den ind stevnte af Verck og piine har mist sit Siun paa det eene Øye ey andet skiønne end sam/m/e piinagtige Svaghed hvor til andre hands skrøbelige og fattige Omstændigheder kand Være komne haver forvildet hands Sandser samt bragt ham til saa daarlig og fortvivlende Udsagn og bekiendelse om sig selv, hvorfor da dislige Ord og talemaader af den indstevnte som et rasende og kleinmodigt Menniske den fornevnte Tiid er talte, ey kand eller bør kom/m/e ham til Nack deel, bliver hand og desformedelst for all slags Strafs Lidelse som uskyldig frietagen, hvorved da den af Fogden sluttelig giorde I Rette settelse over ham frafaldes, saavel om hands aabenbare Skriftestaaelse som Kiendelses Erlæggelse til Sognetz fattige, da det første kunde give ham som et skrøbeligt og Vankelmodigt Menniske nye Scrupel til større Sinds Uroelighed, og det siste foraarsage ham med fattige familie yderligere Armod,

1758: 254

Publiceret

Niels Sieursen Galteland med fleeres udgivne bøxelsæddel til Mons Bessesen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt udi Gaarden Galteland dat: 27 Nov: 1758 med Rev: ej dat

2. Ingvald Sefresen Fielschaalneses bøxelsæddel til Niels Olsen paa 19 1/4 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Heldahl dat: 27 Nov: 1758

3. Anders Ingebrictsen Aaseim med fleeres udgivne Skiøde til Johannes Andersen Aaseim paa 20 Mark Smør 15 Kander Malt i Gaarden Aaseim dat: 27de Nov: 1758 vid: fol: 92

4. Aflyst Marcus Heljesen Kleppes udgivne Pante Obligation til Johannes Olsen Hemvigen paa Capital 40 rdr dat: 28 8ber 1743 efter Johannes Andersen Eides paateignede qvittence af 27 Nov: 1758 af Pante bogen udslettet.

Peder Olsen Svennem fremstoed for Rætten og tilkiende gav det hand med mundtlig Varsel til dette Ting tiid og Stæd har indstevnt sin Naboe Anders Olsen Svennem fordie hand dette Aar haver slaget høe paa et Slotte støcke som Citanten tileigner sig at tilhøre, derom til Vidner at anhøre indstevnt Niels og Mons Svennem, som og Mons Sefresen Svennem at forklare, saavel at det støcke er Citanten tilhørende, som og at hand har forbudet ham bem/el/te støcke at slaae, for der efter at erholde Dom over den Sag skyldige efter Sagens beskaffenhed.

Anders Olsen Svennem mødte Vedtagende lovlig Varsel sagde det hand som paa sædvanligt Stæd har slaget Høe paa det Stæd Citanten Vil tileigne sig, hvilcket Citanten har borttaget dette Aar, og har hand ey slaget paa Citantens Slotte eller bøemarck men paa sit eget brugs under liggende Marck som er i Ud Marcken og et indtagen Udslotte, som hand til Jevnet imod sine Naboer paastaaer at tilhøre da intet siunlig Mercke findes, og altsaa forlanger i fald Citanten ey vil ombytte Udslotten med ham forlanger hand Siun og Grandskning paa Aastæden maae skee, i henseende der er saa stor Ulighed imellem hands Citantens og de øvrige Naboers Udslotter, saa at den part er den ringeste uagtet de alle har lige brug i Skatt og Landskyld af Jorden

Citanten tillige med Vidnerne vilde ey fralægge sig deres hidtil brugte og indtagne Udmarcke støcke men sam/m/e Vilde for eftertiiden bruge, og altsaa ey vilde sam/m/e uden Lov og Dom omvexle, eller af sam/m/e noget henlægge til den indstevntes brug som paaklages at være ringere.

Den indstevnte forlanget Sagen til Siun og Grandskning henviist, beklagende sig at Være saa vel inden som uden Gierds indskrencket og fornermet af sine Naboer saavel paa Ager som Eng

Eragtet!

Da Parterne beklager sig forurettet at være

1758: 254b

paa deres Græsning og fellits hos liggende høeslette hvor paa ey kand kiendes førend lovlig Syn og besigtelse er skeed, ey heller Vidner admitteres forend Anviisning paa Stæderne er skeed, bliver Sagen i følge Lovens 1 bogs 16 Cap: og 13 Cap: 9 art: i Vedkommendes lovlige tilkaldelse henviist til Aastæden, da Parterne haver at udtage lovlig Stevning til hvilken tiid Dom/m/eren beram/m/er Tiiden til Sagens foretagelse {til} nest kom/m/ende Aar 1759.

Publiceret

Ole Arnesen Søre Røslands udgivne bøxel sæddel til Lars Olsen paa 1/2 p/un/d Smør 1/2 Mæle Malt i Gaarden Søre Røsland dat: 28 Nov: 1758 med Rev: ej dat

2. Johannes Hansen Indre Bernesses udgivne bøxelsæddel til Hans Johannesen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Indre-Bernes dat: 28 Nov: 1758 med Rev: ej dat.

Og som ey fleere Sager efter Paaraab frem kom blev de sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab Attesterede som ligesom forrige Aar blev besvaret

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 34 – 5 – 8

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1759 opnevnes 1. Johannes Monsen Faugsdahl 2. Peder Olsen ibidem *2 (3.) Johannes Erichsen ibidem 4. Lars Ellevsen Fetie 5. Lars Monsen Lone 6. Mons Sefresen Svennem 7. Josep Olsen Tvedten og 8. Aschild Olsen Tvedten.

Arne Skibbreede!

1758 d/en 30 Nov: blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt med Arne Skibb: paa Ting stædet Nedre Mielde i Overværelse af Fogden og de Rætten tilnevnte Laug Rettes Mænd hvis Navne fol: 183 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Kongl/ige forordninger og Ordres oplæste som ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst publiceret

1. Skiftebrev forrettet efter Johannes Larsen Seim d/en 3 April 1758 vid: 93.
2. ditto efter Ingebor og Gunilde Larsdatter Søre Mølcheraaen dat: 5 april 1758 fol: 93
3. Niels Thorsen Lohnes udgivne Skiøde til Johannes Sieursen Scholdahl paa 18 Mark Smør i Gaarden Brudvig dat: 29 Nov: 1758 vid: fol: 93
4. Johannes Sieursen Scholdahls bøxelsæddel til Seebiørn Knudsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør i Brudvig dat: 30 Nov: 1758 med Rev:
5. Sorenskriver Garmans bøxelseddel til Johannes Olsen paa 12 Mark Smør i Weaa dat: 30 Nov: 1758
6. Anders Nielsen Helles bøxelsæddel til Ole Johannesen paa 1 p/un/d 13 290/651 Mark Smør i Gaarden Dahle dat: 30 Nov: 1758 med Rev:
7. Aflyst Elling Rasmusen i Sandvigens udgivne Pante Obligation til Niels Olsen dat: 3 8ber 1755 da sam/m/e er betalt og saaleedis udslettes
8. Aflyst Anders Monsen Hauchaas sin udgivne Obligation til Niels Svennem paa Capital 44 rdr dat: 16 Maij 1747.

1758: 255

9. Ole Olsens udgivne Pante Obligation til Sorenskriver Garmann paa Capital 40 rdr dat: 7 8ber 1758 vid: fol: 92, 93.
10. Sorenskriver Garmans udgivne bøxelsæddel til Rasmus Nielsen paa en pladtz i Sandvigen som Rasmus Nielsen har forhen brugt. dat: 10 Junij 1758.
11. H/err Sylovs udgivne bøxelsæddel til Knud Jonsen Dahle paa 12 Mark Smør 1 Vog Næver i Gaarden Olsnes dat: 29 Nov: 1758 med Rev: ej dat:

D/en 1 Decbr: blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt.

Publiceret

Herbor Pedersdatters udgivne Skiøde til Ole Olsen paa et huus staaende i Store Sandvigen dat: 13 Junij 1758 vid: fol:

2. Kari Larsdatter Blindem med fleeres Skiøde til Niels Carlsen Teigland paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Bruraas dat: 30 Nov: 1758 vid: fol:
3. Anbiørn Nielsen Hiortelands Skiøde til Ole Jensen paa 18 Mark Sm: 12 Kander Malt i Sætterstøel dat: 30 Nov: 1758 vid: fol:
4. Erich Monsen Herfindahls Skiøde til Mons Erichsen paa 12 Mark Smør i Herfindahl dat: 30 Nov: 1758.
5. Birgitthe S/a/l/ig/ Hans Bangs bøxelsæddel til Knud Erichsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 Tønde Malt og 1 1/2 Skillings Leye dat: 5 aug: 1758
6. Anders Sieursen Kaaldahls bøxelsæddel til Thomas Sieursen Everdahl (Herfindal) paa 13 1/2 Mark Smør i Langhelle dat: 9 8ber 1758 med Rev: ej dat

7. Sorenskriver Garmands Grundeseddel til Ole Olsen paa en huuse Grund i Store Sandvigen dat: 30 Junij 1758

Procurator Johan Friderich Cramer fremstoed og i Rette leverede en af Niels Kiostadius mod Johan eller Hans Grybel under 5 8ber sist leeden udstædde samt lovlig ankyndigede Stevne Maal, og derefter indgav et skriftlig Indlæg med vedhæftet Reigning

Lehnsmanden indleverede et af Procurator Blechingberg paa den indstevntes Veigne skriftlig forfattet Indlæg af 28 Nov: sistleeden, hvorefter Sagen til næste Ting forlanges udfløttet.

Procurator Cramer indstillede det til Rætten om Sagens Anstand

Eragtet.

Den forlangte Anstand til næste ting bevilges

For Rætten fremstoed Abraham Marcusen med fuldMægtig Procurator Cramer junior udi en Sag indstevnt af bem/el/te Marcusen imod Simon Aamunsen der declarerede nemlig bem/el/te Marcusen at hand gierne ønskede at udvinde sig fra trette og Rætter gang og til den Ende anbød Verderpart Honet foreening, saaleedis det er bekiendt Rødnings Rettighed tilhører Citanten, det er

1758: 255b

og allereede afbeviist hvad Contract der imellem Citantens forfædre og Veder partiet til Affløttelse er indgaaet, lige leedis er unægtelig at de forrige Huuse ere afrevne og nye igien opbygte, Vil nu Veder partiet imodtage 100 rdr: og affløtte samt indrøm/m/e Citanten den nye Vaaning da skeer det uden forbeholdenhed, i øvrigt haabede hand at H/err Sorendommer altskiøndt som Grunde Herre indseer Sagen i følge Lovens forskrift, og at denne Sag har taget forsøm/m/else henkastede hand paa Skibbreedes Skaffer Tosten Einersen.

Den sigtede Simon Aamundsen blev paaraabt men mødte ikke.

Cramer derpaa udbad Rættens forelæggelse for bemelte Simon Aamundsen at erklære sig til nestholdende ting om hand fremsatte Proposition Vil antage eller ikke, da hand og i fornødne tilfelde haver sig Continuations Stevning forbeholden, Rødnings boels Rætten paa sin Siide at afbeviise og endelig Dom at forvente

Eragtet

Den indstevnte Simon Aamundsen forelægges Lavdag til næste ting for at indkom/m/e med hvis hand i sin Sag agter fornøden at svare til Sagen.

Karen Hans datter som er Jan Nielsen Com/m/edors Kone frem lagde en af Procurator Sønderborg forfattet skriftlig Stevning Contra Baar Nielsen i Sandvigen under dato 10 Nov: sistleeden som med paateigningen om dessens forkyndelse er saa lydende.

Den indstevnte Baar Nielsen blev 3de gange paaraabt men ey mødte ey heller nogen paa hands Veigne af Vidnerne mødte Marthe Andersd: og Karen Halsteensdatter

Stevne Vidnerne Tosten Einersen og Johannes Jacobsen fremstode og eedelige afhiemlede det de lovlig har forkyndt Stevne Maalet i Baar Nielsens Huus d/en 11 hujus i den indstevntes paahør.

Comparentinden forlanget Lavdag for den indstevnte til næste ting da hun sam/m/e tiid vilde lade fremlægge hvis fornøden i Sagen paa hændes siide kand blive

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Baar Nielsen i Sandvigen forelægges Lav dag til nest holdende Som/m/er ting tilkom/m/ende Aar 1759

I Rætten blev af Tosten Einersen frem lagt en skriftlig Stevning forfattet af Procurator Cramer Senior paa Encken Syneve Anders datters afgangne Anders Pedersens Veigne Contra Ole Johann Olsen under dato 29 aug: 1758 hvorunder tillige til Vidner er indkaldet Sophie Johannes datter, Marthe

1758: 256

Andersdatter og Karen Halsteensdatter, alt efter Stevnemaaletz Indhold som med paateigning saaleedis er lydende.

Den indstevnte Ole Johann Olsen som Vidnet Sophie Johannesdatter mødte ikke efter 3de gangs paaraabning.

Stevne Vidnerne Tosten Einersen og Johannes Jacobsen fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse efter paateigningens Udviis

Paa Vidnet Marthe Anders datters Veigne fremlagde Tosten Einersen hændes skriftlige Eed dat: 27 Nov: 1758 attestered af Proc: Cramer og Juul.

Det 2det Vidne Karen Halsteens datter mødte persohnlig sagde endnu ey at have været til Confirmation, og altsaa uden Eed sagde at have seet, da hun kom gaaendes forbie Syneve Andersdatters pladtz, saae hun drengen Ole Johann Olsen nogle Uger nemlig den 6 Uge for sist leeden Micheli sloeg Citantinden en Ørefigen og skuede hende til Jorden da de begge var ude paa marcken, Videre Vidste Vidnet ey at \have/ hørt eller seet om det omspurdte, hvilcket naar paafordres hun med Eed forklarede at kunde Eedfæste.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Ole Johann Olsen forelægges Lavdag til næste ting, ligesom Vidnet Sophie Johannesdatter forelægges under Lovens faldsMaal forelæggelse til sam/m/e tiid at møde.

Creditorerne efter afg: Marthe Jans datter Rolland deres udgivne Skiøde til Johannes Johannesen Rølland paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Rølland for Summa 81 rdr dat: 1 Dec: 1758.vid: fol: 94 og 95.

2. David Middelthuns Skiøde til Erich Sættre paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 2 Mæler Malt i Gaarden Falchanger. dat: 3 aug: 1758 vid: fol: 95.

3. Knud Midhorvig med fleere Værger deres bøxelseddel til Iver Larsen paa 18 Mark Smør i Indre Horvig dat: 1 Dec: 1758 med Rev: ej dat.

D/en 2 Decbr: blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt sat

De sædvanlige tings Vidner blev attesterede som paa sistleeden høste ting

Restancen for 1758 aars skatter beløber 67 rdr 14 s:

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1759 opnevnes 1. Johannes Kaasta 2. Johannes Monsen Stanghelle 3. Mons Nielsen Helle 4. Niels Nielsen Helle 5. Helje Johannesen Mieldem 6. Lars Nielsen Yttre Arne 7. Aarent Jansen Espeli og 8. Erich Flagtvedt.

Mielde Skibb:

[1758] D/en 4de Decbr: blev Rætten til høstetings holdelse satt med Mielde Skibb: i Overværelse af Fogden og de tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 183 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og Videre ordres oplæste som Ved nestforrige Ting stæd.

1758: 256b

Dernæst publiceret følgende documenter.

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Grove d/en 30 Martij 1758 efter Michel Larsen Grove vid: fol: 96.
2. ditto paa Qvidsteen efter Lars Einersen dat: 22 Martij 1758
3. Anders Olsen Fogstad og Einer Riveneses som Værgens udgivne Skiøde til Ole Olsen Nore Ascheland paa 18 3/8 Mark Smør i Gaarden Øvstemielde dat: 30 Nov: 1758 vid: 96
4. Marcus Helgesen Kleppe og Johannes Helgesen Wahres udgivne Skiøde til Mons Helgesen Hesjedahl paa 18 Mark Smør i Hesjedahl dat: 27 Nov: 1758 vid: fol: 96.
5. Ole Michelsen Langhelle paa sin Myndtling Sieur Olsens Veigne giorde Odels og Pænge Mangels Lysning til 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Borge dat: 2 Dec: 1758 vid: 97

D/en 5te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

Mons Johannesen Søre Solbergs og Mons Olsen Olsneses Skiøde til Elling Ellingsen som med den Part Kiøberen har arvet er 1/2 Løb Sm: 2 Mæl: 6 Kander Malt i Søre Solberg dat: 4 Decbr: 1758 vid: fol: 97

2. Elling Ellingsen med Curators givne Revers og forpligt for Mons Johannesen Søre Soelberg dat: 4 Decbr: 1758 vid: fol: 97
3. Johannes Eliasen Meehles bøxelsæddel til Anders Andersen paa 1 p/un/d 1 3/4 Mark Smør i Meehle dat: 4 Dec: 1758 med Rev: ej dat

Og som ey fleere Sager for Rætten fremkom blev de sædvanlige bielager ligesom forrige Aar Attesterede.

Restancen for inde værende Aar beløber 34 rdr 2 mrk 11 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar *beløber (opnevnes) 1. Baste Nore Wallestrand 2. Ole Olsen Eversdahl 3. Knud Rongve 4. Knud Rølland 5. Erich Johannesen Yttre-Brudvig 6. Anders Simensen Stoche 7. Halsten Hechland og 8. Niels Blom.

1758

\- - - - - - - - - -

1759

(1759: 256b)

Aastæds Sag!

1759 d/en 3de April blev efter foregaaende Beram/m/else Rætten satt paa Gaarden Møllendahl i Schiolds Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie i Sagen ved Contra Stevning indstevnt til Aastæden af Sing/neu/r Jacob Giise Contra hoved Citanten Iver Andersen

Møllendahl, hvor da de sam/m/e 6 Laug Rættes Mænd som fol: 202 findes anført var nerværende.

Thi fremstoed Proc: Cramer Senior paa Contra Citantens Veigne som frem lagde den udstyrede Contra Stevning med paateignet Rættens beram/m/else, ligerviis Var til stæde samtlige derudi navngivne Vidner.

Til hvilcke Comparenten fremsatte eftermeldende Spørsmaale.

1759: 257

1mo Niels Pedersen om hand har seet Iver Andersen da hestageren var opspaet i Aaret 1756 at hand indførte Sæde Kornet paa Ageren og efterkiørte med sin Rive, item om Vidnet for sig selv havde opspaet en liden Reen/n/e af en Spades bredde og om det skeede allene for at jevne Ageren, og sluttelig om den saaleedis afhievnede Strim/m/el fra Ager Renen blev efter Giises befalning udi nest følgende Aar 1757 uspadet efter liggendes til Græs {mar} Marck.

Til Sing/neu/r Claus Danielsen Aarestad, om hand har seet Iver Andersen i Aaret 1756 eller anden tiid at ind rage (indrage) Sæde Kornet paa hæsteAgeren og det sam/m/e at efterstøde med sin Rive.

Til Erich Andersen Hauge om hand var med Slotte Markens Afsteening til Skielle Merke, hvad Aar det var, og om Iver Andersen sam/m/e Afsteening selv bestyrede, uden at Sing/neu/r Giise derved var nerværende, item om Iver Andersen med sit folck først afsloeg Græsset til Mercke steenen paa den Søndre, men Giises folk paa den Nordre Siide item om Vidnet forefinder at sam/m/e Merke steene, er bestaaendes endnu saaleedis som den tiid vare nedsatte ved Iver Andersen item om hæste Ageren forefindes uforandret saaleedis nu som den var sam/m/e tiid Vidnet tiente her paa 4de Aars tiid, 10 Aar herfor.

Til {Erich And} Niels Erichsen Haucheland indstillede Cramer at forbemelte Spørsmaale og maatte blive fremsatte til hands besvarelse, og omsiider til hands og de øvrige Vidners Eedfæstelse efter at Anviisning er giort.

Sorenskriver Widerøe mødte paa Citanten Iver Andersen Møllendahls Veigne efter beskickelse og tilladelse af hans Excellence H/err Stifts befalings Mand von Cicignon opgivne Resolution de dato 2 April 1759, som hand i Rætten in Originali overleverede til Actens Indlem/m/else og udi øvrigt Vilde tage til Anmerkning hvad det af Contra Citanten Sing/neu/r Giise hands passerede Contra Stevning egentlig maatte hensigte som videre af Vidnernes Eedfæstede Udsagne og forklaringer samt Anviisninger paa Stæderne hvor egentlig tvistes om, Videre kunde give Anledning, og i øvrigt Citantens videre partes at observere.

Proc: Cramer af den fremlagde Reqvisition bemerkede hvorleedes Iver Andersen Møllendahl Vedhænger den beskyldning af tilføyet Fornermelse af Giise baade paa Ager og Eng, thi desformedelst /: i Relation til det afbeviiste Contrarium og Giises Sagesløshed :/ fordyber fornevnte Iver Andersen sig alt meere udi betydelig Ansvar, samt destoheller maae findes pligtig til Vedbørlig Doms

1759: 257b

lidelse, allerhælst det havde været jevnligere for nok bem/el/te Iver Andersen naar hand paa en føyelig Maade havde seet den Voldede Skade og Forargelse oprettet, end som for høyeste Øvrighed og for offentlig Rættergang at forøge beskyldning med beskyldning, for Resten sagde Comparenten at være vel fornøyet dermed at Ivers Sag bliver beobagtet Ved en sindig og fornuftig og erfaren Mand som er vandt heller at bielægge tvistigheder end som til egen berigelse eller fordeel at lægge Proces eller trette til den anden.

Comparenten Widerøe til Citanten Cramers tilførte fandt sig beføyet 1mo at vedblive Sagens Reele i agt tagelse paa Citantens Veigne men fandt sig for det Andet ikke mindre bepligtet at admirere Velbemelte Proc: Cramers giorde tilførsel i denne Sag som desuden allmindelig er Velbekandt at paasee og Contribuere alt hvad til Christsøm/m/elige forliiger i faldende tvistigheder stiftet og Ueenighed der ved forebygget, hvortil Comparenten for sin deel intet meere Vilde ønske at saadan Christelig Afsigt maatte findes Stæd imellem nerværende stridende Parter, da intet fra hands Siide der til skulle ermangle.

Proc: Cramer da hand af det foregaaende havde bemerket hvorleedis Iver Andersen alvorlig er sindet at udreede sig fra den Sag veed billig Forliig, da proponerede bem/el/te Cramer at Sagen skulle ophøre med saa skiel naar hand og bem/el/te Iver Andersen yder til Sognetz fattige 6 rdr til Reparation for hands haarde beskyldninger, item opretter Giise sine Udgifter nogen leedis med 24 rdr, saavel som og giver Rætten Satisfaction for denne Rætter gangs Søgning og derved til hørende Sallarium, samt i øvrigt for efter tiiden angaaendes bøen og hæste Ageren lader det forblive lige som det af gam/m/el tiid været haver, nemlig bøen saaleedis som med Steene er adskilt og med hæste Ageren saadan/n/e som endnu sees og forefindes.

Comparenten Widerøe til Proc: Cramers anførte Replicerede at det ikke formodedes at et mindelig Forliig med saa betydelig og for Citanten som en allereede overbeviist Uret Vederfaret Mand kunde beqvem/m/e sig til saadan/n/e proponerede og for hannem Uergaaende propositioner men heller havde formodet at beqvemmeligere Vilkore til freds stiftelse udfordredes

Cramer til forestaaende indstillede at de mødende Vidner maatte blive afhørte.

Hvorefter samtlige Vidner som mødte blev frem kaldte og advarede at Udsiige deres Sanhed saaleedis som de med Eed siden trøstet sig at bekræfte.

1759: 258

Første Vidne Niels Pedersen Lundgaard, blev til besvarelse fremsatt Procurator Cramers for dette Vidne fremsatte Qvestion, hvortil hand svarede det hand saae at Iver Andersen Møllendahls Kone Aar 1756 indførte Sæde Kornet paa hæste Ageren med en Soplim og siden indførte Jorden ind ved Reinen med en Rive, ligeleedis tilstoed Vidnet at have opspaet en liden Reine af en Spades breed for at gievne Ageren; Aaret 1756, men efterfølgende Vaar 1757 Var hand ey ved Spadningen, men har seet afvigte Aars høst at sam/m/e Strimmel af reinen Var igienlagt til Græsmark. Atter blev Vidnet af Cramer tilspurt om Skille steenene imellem Parternes Græsmark fra Ivers høelades Østre Siide op efter til hæstageren var opstaaendes i det Aar Vidnet tiente her paa Møllendahl og var til Skiel Merke for Parterne saaleedis at Iver med sit folck sloeg Gresset paa den Søndre men Giises folck paa Nordre Siide. Vidnet svarede at det forholt sig rigtig som qvestionen inde holdt.

2det Vidne Claus Aarestad fremstoed, og svarede til den fremsatte qvestion, det hand ey havde seet enten Iver Møllendahl eller hands Kone at have indraget eller efterstødt Sæde Kornet den omspurte eller anden tiid paa hæste ageren, hvilket Vidnet og for Rætten med Eed stadfæstede.

3de Vidne Erich Andersen Hauge sagde til det om spurte, at have været med Slotte Markens afsteening til Skiel merke, for en 10 Aars tiid siden da hand og sam/m/e Aar kom af sin tieniste fra Jacob Giise, da Iver Andersen i hands husbonde Jacob Giises Nerværelse, nedsatt begge tillige Steene efter en Snoer fra hæsteAgerens hiørne steen til Iver Andersen Nore Lade hiørne, alt som de nu efter hands giørende Anviisning befindes endnu at staae, hvorefter Iver med høe slotten rettet sig paa Søndre og Giises folck paa Nordre siide, det øvrige Vilde Vidnet af qvestionen Reservere sig besvarelse at give om naar hand havde sam/m/e seet Ved Anviisning paa Stæden.

4de Vidnet Niels Erichsen Haucheland sagde det hand for 10 Aars tiid siden da hand arbeydede paa Jacob Giises Lade, saae Vidnet at saavel Iver Andersen som Jacob Giise Var samlede og nerværende da de efter en Snoer satt skiel steene fra hæste agerens øverste hiørne steen og til Ivers Nordre Lade hiørne, men det øvrige af qvestionen Viste dette Vidne ey at forklare noget om for saavidt hæste ageren angaar

1759: 258b

Hvorefter Rætten forføyet sig ud for at tage anviisning af Niels Pedersen Lundgaar samt Erich Hauge og Niels Erichsen Haucheland, som alle anviiste de om provede Skielsteene at staae i lige Linie fra Ivers Lades Nordre hiørne op i hiørne steenen af hæste Ageren paa lige Maade som da de for 10 Aars tiid i begge Parters Nerværelse Vare nedsatte, ligesom Niels {Erichsen} Pedersen Vedblev og Referered sig til den Anviisning hand saa vel i dag som forhen har giort paa hæste ageren angaaende den Strim/m/el Jord hand i Aaret 1756 op spaede men nu igien befindes at Være lagt til Græsmarck.

Comparenten Widerøe fandt sig anleediget af Vidnet Niels Pedersens i dag aflagde forklaring betreffende en saakaldet Strim/m/el af Ivers Eng som af han/n/em blev opspadet og tillagt Giises hæste Ager kaldet at til spørge om hand af sig selv og paa egen haand saadan ulovlig eragtende Gierning foretoeg eller af hvem hand dertil Var given ordre eller befalning 2do til ermelte Vidne betreffende hands Vidnesbyrd det Iver Møllendahls hustrue skal have med en Rive eller Soplim ind ført Kornet som Var saaed i hæste Ageren Giise tilhørende om ikke sam/m/e omprovede og udsaaede Korn blev af den faste Marck og ind paa Ageren hvor Sæden ellers Var saaet, til den Ende at sam/m/e ikke paa Engen eller Reinen til videre fremvext og følgelig Agerens forøgelse skulle blive beliggende.

Det 1ste Vidne Niels Pedersen Lundgaard eed fæstede sin aflagde forklaring og Anviisning paa Aastæden at forholde sig rigtig, hvorefter ham under aflagd Eed blev tilspurt de af Comparenten Widerøe fremsatte qvestioner til 1ste qvestion svarede Vidnet det hands hosbonde Jacob Giise befalet ham at spade Ved Reinen den omvundne tiid i Aaret 1756, til 2den qvestion svarede at Vidnet saae at Ivers Kone sobte Sæden ind med Sopling og rive paa hæste Ageren, saavel fra Reinen som Græs Var paa som ved reinen der Var af ham opspaet den omvundne Strim/m/el Jord af og var besaaet Videre qvestion til ermelte Vidne Niels Pedersen Lundgaard om den nu omvundne hæste Ager kaldet i de 2de Aar 1754, og 1755 da Vidnet tiente hos Giise Var saavidt udlagt udi Citantens paaboende Gaardepart Møllendahls med rette tilliggende Græsmark som den ellers blev siden udviidet det 3die paafol-

1759: 259

gende Aar 1756 skeede, da hand ermelte Aar ligeleedis tiente hos Giise saavel paa den Vestre Siide af Aarestads Mølle Vey som paa den Søndre imellem begge hæste Agerne, og uden for de Merke pæle som af Giise efter eget tøcke i Aarene 1757 og 1758 er bleven oprettet uden Citantens Minde eller tilkaldelse. Vidnet svarede: det i Aaret 1756 omprovede Strim/m/el Jord blev af ham spadet og tillagt ageren, men ey veed hvad enten det tilforn har været tilhørt Ageren eller ikke som var paa den Vestre Siide af Giises til hørende hæste Ager, men hvorleedis det har havt sig paa den Søndre siide mod Ivers anden tilhørende og saakaldede hæste Ager i Aarene 1757 og 1758 Veed Vidnet ey at forklare da hand kom af tienisten om Vaaren 1757 før Spadetiiden Videre blev dette Vidne af Parterne ey tilspurt og alt saa dimitteret af Rætten

Det 2det Vidne Erich Andersen Hauge eedfæstede sin aflagde Forklaring og efter giorde Anviisning erfarede at de omprovede Skiel steene stoed end nu i liige Streckning og

paa sam/m/e Maade som da de for 10 Aar siden i hands Nerværelse og paasiun blev af Parterne nedsatt

3de Vidne Niels Erichsen Haucheland eedfæstede ilige maade sin aflagde forklarings Rigtighed og befandt at Skiel steenene stoed lige som da de i hands Nerværelse Var udsatte for 10 aar siden.

Proc: Cramer paa Contra Citant Giise besluttede Sagen Ved skriftlig Forsætt, belagt med 2de Udskrifter af denne Sags Protocoll som hand bad ved Doms Acten i sin tiid at vorde anhæftet, hand erindrede ogsaa, hvorleedis det til overflød er bleven bemerket at Skielle steene som for 10 Aars tiid siden Ved Iver Andersen Var ned satt til Marckens Afdeeling staar endnu Jord fast disligeste ogsaa at den strim/m/el Jord som udi Aaret 1756 ved Giises dreng var opspadet til hæste ageren at jevne eller rette, men nest kom/m/ende Aar 1757 blev urørt og efterlagt nu fore findes overgroed med græstorv af hvilcke omstændigheder disfastere maae sluttes at Niels Andersen i alle Omstændigheder er sag skyldig.

Comparenten Widerøe Vilde *ervatte (ervarte) Efterrettning af Procurator Cramers skriftlig i dag i Rætten indgivne Forsætt med hvilcken hand Sagen til doms har besluttet, hvor efter hand Sagen ydermeere paa Citantens Veigne agtede at accom/m/odere.

1759: 259b

Comparenten Widerøe paa Citantens Veigne Reserverede sig indsiigelser udi Contra Citantens indgivne Forsætt i beleylig tiid og i øvrigt fremlagde udi Rætten 2de af Citanten Iver Møllendahl udstædde Stevne Maale til fleere Vidnesbyrdes Afhørelse hvormed hand agter yderligere at afbeviise at hand til dette Søge Maal høyligst har været anleediget og beføyet, dermed at befrie hands tilbøxlede brug fra de allereede afbeviiste fornermelser og fleere som ydermeere Ved de førende Vidner eragtes at blive gotgiort og til saadan Ende Vilde forvente de indstevnte Vidner *fra (for?) Rætten Conform Stevne Maalene paaraabte og de mødende til Vidnesbyrds Aflæg forklaring og Anviisning paa fremsættende Qvestioner afhørte, i sær og først de nye indstevnte Vidner Ole Einersen, Ole paa Lundgaarden, Niels Monsen Haucheland, Sieur Sieursen Haucheland, Niels Olsen tienende hos Samuel Geevers paa Møllendahl Enken Syneve afg: Iver Nobbens Efterleverske, Niels Monsen, Johannes Monsen og Ole Johansen, hvilcke 3de siste alle boende i Bergen.

Hvorefter Stevne Maalet dat: 5 Martij 1759 blev oplæst og stevnemaalet af de 2de Stevne Vidner Jan Andersen og Michel Michelsen Grimen afhiemlede at være forkyndt efter deres paateignings Udviis

Af de indstevnte mødte ingen efter paaraab.

Dernæst blev den anden Stevning under dato 17 Martij sistleeden oplæst

Stevne Vidnerne Niels Arnesen Sædahl og Michel Michelsen Grimen fremstoed og eedelig afhiemlede Stevne maalet efter deres paateignings Udviis at være forkyndt for de i bem/el/te paateigning anførte Vidner som alle mødte undtagen Ole Einersen boende Ved Lundgaarden.

Procurator Cramer for Contra Citant Giise for at korte tiiden vedstoed at det fremlagde Continuations Stevne Maal Var bleven lovlig forkyndt for bem/el/te Sing/neu/r Giise, men bemerkede at det som er dateret 17 passato befatter deels opvarmede beskyldninger deels ogsaa en Sandhed at Iver Andersen desformedelst Vedtager at have opsagt Merke skiel steenene, hvilket hand tilforn havde excipered sig for, i det øvrige loed Comparenten det saadan/n/e hentomle med Vidners bemøyelse og bekostnings Spilde indtil Iver Andersen enten bliver fortrydelig eller trætt, men i den punct protesterede Comparenten at intet Vidne bør admitteres til Spørsmaal angaaende Jorde brugetz beskaffenhed *for (før) Iver Andersens bøxelbrevs dato, siden Jordrotten disformeedelst deciderede at hand skulde have Jorde bruget saadan som hand ...(?)

1759: 260

den tiid blev udviist.
Widerøe paa Cramers tilførte holdt det uomgiengelig fornøden at Vidnesbyrd udi denne og dislige Aastæds og Egne tretter uomgiengelig maae og bør føres til Oplysning og Rettesnoer hvorefter indfaldende disputer skal skiønnes og eragtes, i sær i følge af Loven at hvad af en Jords med rette til og Underliggende maae og bør indtales paa det et hvert brug som fra gam/m/el tiid under Jorden og dens brug kand igien tilkom/m/e, og altsaa paastoed Vidnerne afhørte som ydermeere til Rættens nermere Eragtning indstilles.
Comparenten Widerøe forlanget at af de indstevnte og nu mødende nye Vidner Niels Monsen Haucheland, Sieur Sieursen ibidem, Niels Olsen tienende hos Samuel Gievers Encken Syneve afg: Iver Øfre Nobbens Efter leverske at aflegge enhver deres forklaring paa fremsættende qvestioner.
Til Niels Monsen Haucheland 1mo Om hand ikke den tiid hand murede paa Jacob Giises Steenlade i Aaret 1748 da var nerværende og saae Merke skiel steenene nedsatte fra Citantens høelades østre og Nordre hiørne lige op efter Myhren til den gamle Merke skields Steen som staar under Aarestads Mølle Vey da ermelte Merke skiels steene bleve nedsatte efter en Snoer saavel af Jacob Giise som og hands dreng Erich Andersen Hauge. Niels Monsen Haucheland mødte og efter aflagd Eed svarede at det Aar hand arbeyde paa Jacob Giises Lae 10 eller 11 aar siden erfarede hand at de omspurdte Merke skiel steene paa det omspurdte Stæd fra Ivers Løe hiørne blev satt over Myhren til den g/amme/l merke skiel steen under Aarestads Mølle Vey under hæste Ageren og det i begge Parters som og drengen Erich Andersen Hauges Nerværelse, da Merkesteenene efter en Snoer blev satt med fellis parters Samtøcke. Cramer spurdte dette Vidne hvilcken det var af Parterne som fæstede Snoren og {f.} nedsatte Steenene disligeste om sam/m/e nedsatte Steene ved begrandskning i dag formiddag forefandtes i sam/m/e tilstand, Vidnet svarede at Iver Møllendahl og Jacob Giises dreng Erich Andersen Hauge stragte Snoren som og satte Steenene derefter alt i Giises Nerværelse, som bad at Steenene til fuldkommenhed maatte sættes som og skeede da ingen talte den tiid derpaa, og Veed ey andet end Steenene jo staar nu som de da blev satt, dog Vilde hand nermere derefter see.
Det 2det Vidne Sieur Sieursen Haucheland blev tilspurt af Comparenten 1mo Om hand ikke haver tient paa Gaarden Møllendahl hos Anne Jørgens boende i Møllen 2do Om hand ikke er vidende at Merkerne paa Engen saavel Citanten som Giise tilhørende til Skilsmisse imellem begge stoed fra en Nob steen under Giises hæste Ager og under Aarestads Mølle Vey ned i West over Myhren

1759: 260b

paa den Søndre Siide af Giises trælade, hvorfra igien Merket igien gick i Sudvest og i det synderste Steenbierg af Citantens Nordre og Østre Løe hiørne, og at sam/m/e Merke med træepaaler eller pæler vare nedsatte til Giises Moders høe Lade paa den Søre Siide og som den tiid ey vare fastsatte i Jacob Giises høe Lade. 3. Om Merkerne som forbemelt ikke fra den tiid fra Nord til Søer imod de forbigangne tiider da hand tienede paa Møllendahl er bleven merkelig forandrede Citantens brug til Formindskelse og Afgang. 4. Om ikke Merke skiellet imellem Citantens og Giises Leye Maal neden for den Alfare Vey som Gaar til Møllendahls Nøst Norden for Citantens saakaldede blege Volds Agers Norderste hiørne hvor der sam/m/estæds befindes voxen en Klunger busk under den alfare Vey og at merket paa dens Vestre Siide gik lige til den gamle Elve backe hvor der til Skilsmisse stoed en Merkesteen og hvad forandringer ved sam/m/e Merker nu imod den tiid kand være fore løben

item hvad hand kand være vidende om Giises hæsteagers Udviidelse \nu/ imod forbigangne tiider. Til 1ste Qvestion svarede ja at have tient i Møllen hos Anne Jørgens 2de Aar og kom/m/et af sam/m/e tieniste Aar 1730 som er 29 aar siden. til 2den qvestion svarede at merket gick fra den omspurte Nob under Aarestads Mølle Vey i Reinen af hæsteageren West over Myhren paa den Søndre Siide af Giises formands træe lade som da stoed, hvor fra Merket igien gick i Sudvest og i det synderste Steenbierg af Citantens Nordre og Østre Løe hiørne, og var de Merker som da stoede af smaae Kiepper og ban/n/e stager saa det lignede meer barne Verck end rigtige Merke skiel, dog rettede vedkom/m/ende Parter sig med Slotten efter sam/m/e pinner eller Kiepper, hvilcke Kiepper Var noget Sønden for Giises Moders Løe. til 3die svarede det hand merker at der er forskiel imellem de nu befindende Mercker og de som i hands [tiid]? stode, dog er hiørnesteenen under hæste ageren den sam/m/e, men Merket gick lidt meere kroget end det nu giør det er rettet nemlig lidt nordligere i forrige tiider, som Vidnet ved Anviisning bedre kand oplyse. til 4de qvestion svarede at den tiid hand var her for 29 Aars tiid siden stoed en Steen tæt ved en Rougn paa den Nordre siide paa Elve baren under bleege volds Ageren, som nu ikke findes, og \ey/ veed hvor den er henkom/m/en, enten den af Elven er udtagen eller ikke, men den som skal nu tiene til en Merke steen staar \lidt/ længere Sør end den forhen omvundne som nu er borte.

1759: 261

Cramer for Giise holdt det ufornøden sig med dette Vidne at bemøye saasom hand berører det som ved Iver Andersen selv er vorden jevnet med Merkesteen som hand ned satte for 10 aar og endnu forefindes.

Comparenten videre paa Citantens Veigne uddroeg den/n/e Anmerckning af Cramers tilførte at ved dette Vidne sist qvestionerede Merker er alldeelis uden for og paa et andet Stæd og neden for den alfare Vey og ikke mindste Com/m/unication haver med de før i dag omprovede Merkeskielle som ved begge Parters Samtøcke er vorden nedsatte, men er ved Separat fornermelse paa hands tilbøxlede brug underløben.

3de Vidne Niels Olsen tienende hos Samuel Giervers blev fremkaldet og af Comparenten tilspurt 1mo Om hand ikke tiente udi Aaret 1758 hos Citanten Iver Møllendahl, der til svaret Vidnet jo, 2do Om hand ikke om høsten sam/m/e Aar ansaae det Korn som Contra Citanten Jacob Giise loed efterligge paa hæste agerens Søndre Siide og Sønden for Merkepælerne imellem begge hæste Agerne, 3tio Om ikke Citanten da hand skar og indhøstede sin hæste Ager sam/m/e tiid forbød sine folck at de ikke skulle afskiere det Korn som Jacob Giise havde ladet staae saaleedis uhøstet og blev saaleedis uden Citantens Nøtte der efter liggende til 2den qvestion svarede jo det hand haver seet det omspurte Korn staae paa Roden uskaaret paa bem/el/te Stæd, til 3de svarede jo det forholdt sig altsaa som qvestionen indeholder og at Jacob Giise ey heller loed det med sine folck skiere men blev efterliggende og uskaaret af nogen bemelte uskaaren Korn stoed Synden for Merke pælerne imellem begge hæste Agerne, og var det efter Vidnetz nøyeste Eftertancke ey meer Korn i fald det var blevet afskaaret end til et maadeligt band, hvoraf reent Korn naar det blev udtersket kunde blive en handfuld Korn

4de Vidne Syneve Nielsdatter afgangne Iver Øfre Nobbens Efter leverske blev frem kaldet, og tilspurt de 2de siste for forrige Vidne Niels Olsen fremsatte qvestioner, hvortil hun til 2den qvestion svarede at sist leeden høst skar hun med de fleere Jacob Giises hæste Ager, da bem/el/te Giise befalede hænde og de andre som skar Ageren det de ey skulde skiere det Korn som stoed Synden for de nedsatte smaae Pæle, hvilcket og Vidnet med Arbeyderne efter kom saa bem/el/te Korn ey blev skaaret men efter liggende, og kunde ey rettere Viide end det som blev efter staaende kunde være 2 eller 3 band, til

1759: 261b

3de qvestion svarede at da hun 14 dage derefter *skal (skar) Ivers der hos liggende hæste Ager, Var det efter staaende Korn paa Giises Ager endnu staaende som Iver Andersen ey vilde skiere selv lige som og forbød hænde at skiere, men skulle blive liggende.

Hvornæst Comparenten Widerøe forlanget for Vidnet Erich Jensen tienende hos Jacob Giise hands forklaring betreffende Kornet paa hæste Ageren som blev igien liggende Conform nest forrige Vidne Niels Olsen forelagde Qvestioner; Vidnet Erich Jensen sagde det hand sistleeden høst saae noget Korn staae Sønden for pælerne uskaaret i Giises hæste Ager men ey var med da det øvrige af bem/el/te Ager blev skaaret. sam/m/e Korn blev ey indhøstet af nogen, men Creatuurerne aad det op da de indkom paa bøen

Comparenten Widerøe var begierende at de Vidner som allereede ere vorden i dag afhørte saavidt Merke skiels forandringerne nu imod forrige tiider ere under løbne maatte giøre Anviisning paa Stæderne hvorom forklaret er og hvortil det tagne Situations Chart ernødiges til Anviisning og Conference til videre paafølgende Eed fæstelse.

Comparenten Widerøe agtede ufornøden denne sinde at bemøye Rætten med de 3de indstevnte Vidner Sc: Niels Nielsen Nedre Børcheland, Zacharias Kaabeltvedt samt Erich *Niesen Haucheland deres giørende forklaring helst efterdi berørte Vidner deres forklaringer samt eedfæstede Anviisninger for hen udi Sagen haver aflagt, Videre fant Comparenten fornøden at indhendte indstevnte Axel Ingvoldsen Floens nermere giørende forklaring lige leedis Vidnet Jens Jensen Cronstads paa følgende qvestioner Om de ikke i Aaret 1755 begge af Citanten Iver Andersen vare tilkaldede nøye at besee og undersøge de Kiendetegn hvormed beviises at Giises hæste Ager havde gaaet længere ud og som den tiid ey voxede Korn paa, 2do Om de paaler som stode under Giises hæste Ager med tver træe paa saa langt inde i Ageren som de nu forefindes,

Vidnet Jens Jensen Cronstad sagde at være af Iver Møllendahl tilkaldet i Aaret 1755 da hand sloeg sit høe eller græs neden for Jacob Giises hæsteager paa Øfvre og nedre side eller Søre og Vestre Siide, for at besee om bem/el/te Iver Møllendahl havde giort Jacob Giise [Skade]? paa sit Korn paa hæste Ageren, hvor da Vidnet ey kunde merke ringeste Skade Var Giises Korn

1759: 262

tilføyet, til 2den qvestion viste Vidnet ey noget at forklare,

Axel Ingvoldsen forklarede det sam/m/e til 1ste qvestion som Jens Cronstad, til 2den qvestion svarede at den tiid stoed de paaler under Giises hæste ager med tvertræe paa ey saa langt inde imod Ageren som de nu forefindes, da forskiellen ongefær kand være 3 qvarters bredde, bem/el/te Pæle staar for nerværende tiid i Ager Reenen paa fast græs Marck, og ey i den Jord som er optaget til Ager.

Comparenten producerede Situations chartet til nermere Conference og Referered sig til forrige begier om Vidnernes Anviisning, men da Dagen var forløben, ind stillede hand til Dom/m/eren hvad tiid Sagen ydermeere til foretagelse kunde Continuere.

Eragtet

Sagen udsættes til i Morgen Klocken 1 slett til Vidnernes nermere giørende Anviisning efter enhvers giorde forklaring.

D/en 4de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt i Parternes Nerværelse, og Vidnerne igien paaraabt hvor da af i Gaard udeblevne Vidner i dag mødte Niels Monsen og Ole Johannesen begge boende i Bergen som Comparenten Widerøe Var begierende til Vidnes byrds Aflæg at vorde antagne

Til Vidnet Niels Monsen blev af Comparenten frem satt følgende qvestioner 1. Om Vidnet ikke haver tient udi 11 aar paa Gaarden Møllendahl hos Herman Moritz som var Citantens formand i de Aaringer 1733 og 1734 og om hand ikke udi Aaret 1735 ankom i tieniste hos Jens Monsen paa Møllendahl og udi Aaret 1736 der forblev, men de øvrige 7 aar tiente Johannes ved broen paa Møllendahl 2do hvad Vidnet kand forklare om Merkernes Forordning Ved Citantens og Giises brug saavel Ageren som Enge Marken angaaende, og hvad forskiel nu imod forrige tiid kand sees at være underløben 3. Om disse forandringer udi Merkerne ikke er skeed efter den tiid Giise tilbøxlede sin paaboende Gaarde part i Møllendahl eller og udi de siste Aar Herman Moritz afstoed det brug som Citanten nu besidder 4. Om Vidnet ikke lige leedis er vidende at saadan Forandring ved Merkerne {ikke} skeede i Aaret 1742 da Merkerne gick forhen fra en Nob steen under Giises hæste Ager og Aarestads Mølle Vey Sønden for Giises træe Lade ned i steenbierget, og der fra igien i det Sønderste Steenbierg hvorfra Merket igien stragte sig i Iver Andersens Østre og Nordre Løe hiørne og om ikke ermelte Merker med træe pæle Vare nedsatte

1759: 262b

5. Om Vidnet ey tillige er vidende og kand forklare at Merket imellem Jacob Giises og Iver Møllendahls Gaardeparter neden for den Alfare Vey og Norden for Citantens saa kaldede bleege volds Ager befandtes at gaae fra en Klunger busk ned og i Vest til en Rogne busk hvor der stoed en Merke skiels steen paa backen og om ikke sam/m/e Merke befindes efter den tiid og siden Jacob Giise bøxlede sin paaboende Jordepart befindes forandret fra Nord til Sør 6. Om Vidnet ikke er vidende og kand forklare at Giises tilhørende hæste Ager er bleven meere udviidet baade paa den Søndre og Vestre siide af Aarestads Mølle Vey og imellem begge parters tilhørende hæsteagre. Til 1ste qvestion svarede det hand i 2de Aar nemlig 1733 og 1734 tienede Herman Moritz ved Møllen, og om Som/m/eren arbeydede paa bem/el/te Moritzes Jorde part saa vel med høe slagning som videre Jord arbeyde, neste Aar kom i tieniste hos Jens Monsen boende ved Aarestads Mølle og tiente ham i 2 aar, derefter tiente Johannes Olsen ved Møllendahls eller Aarestats broen i 7 aar til 2. qv: svaret at Vidnet siunes Merkerne fra den tiid hand var i tieniste paa Møllendahl er frem for de nu befindes, saa at Merkesteenene er fløttet længere Sør end tilforn, nemlig de som gaar fra Ivers Løe hiørne og op til hæste Ageren, til 3den qvestion svarede at den forandring var skeed i Jacob Giises tiid siden hand bøxlede Gaarden, og efter den tiid Vidnet tienede hos Herman Moritz veed ey heller hvad Aar det er skeed, da hand ved Merkernes Forandring ey har været til stæde til 4de svarede da Vidnet tienede Herman Moritz gik Merket fra en Nob steen under Giises hæste Ager staaende og Aarestads Mølle Vey, og gick ned i en Vie Rund i et lidet berg tæt ved Jacob Giises Lade paa Nordre Siide, der fra Merket ned efter \i/ {..} Iver Andersens Løe hiørne paa Nordre Siide hvor der ligger et berg. Vidnet blev tilspurdt af Cramer hvem der berettet ham om Merkerne og hvad tiid det var Vidnet sagde hand havde seet det med sine egne Øyne at der var paa det stæd merker men ingen har sagt ham det, og saae hand de første Merker i den tiid hand tiente hos Herman Moritz, at være treepeeler ned satt, i stæden nu at der staaer steene.

1759: 263

til 5te qvestion svaret at Merket paa det omspurte Stæd gick fra en Klungerbusk ned og i Vest til en Rognebusk ned til Elven, men ey veed om derved stoed nogen Merke skiel steen paa backen, og siunes Vidnet dette merke er forandret fra Nord til Sør, da den øverste Steen som stoed ved Klunger busken er fløttet længere i Sør men ey veed hvad tiid det er skeet, dog efter den tiid Giise er kom/m/et til bruget til 6te svaret jo hand veed at hæsteageren er udlagt

baade paa Sør og Vestre Siide nemlig den Giise tilhører, og kand nermere ved anviisning derom giøre forklaring

Det 2det tilstevnte Vidne Ole Johannesen blev for Retten fremkaldet at giøre forklaring paa 1ste qvestion Om Vidnet ikke har tient paa Møllendahl hos Jan Bucholt i Aaret 1742, og dernæst til sam/m/e Vidne maatte fremsættes de øvrige Qvestioner paa hvilcke nest forrige Vidne Niels Monsen haver aflagt forklaring Til 1ste qvestion svaret at for 17 aar siden tiente hand Jan Bucholt boende i Møllen ved Møllendahl og reyste et Aar derfra, og igien antoeg tieniste hos sam/m/e Bucholt 1 aar derfra kom i tieniste hos Iver Møllendahl og tiente ham 1 aar, som er for 14 aars tiid siden Til 2. qvestion svaret hand seer Forandring ved (med) Jacob Giises brugende hæste ager som paa Søre og Vestre siide er udviidet, og af Ivers Enge marck opbrudt til sædejord som og at Merket da hand tienede hos Bucholt gick fra en Nobsteen staaende i Kanten af Aarestad Veyen under Giises hæste Ager gick ned Norden for en liden Kielde neden Giises Lade der fra ned i et berg ved Ivers Nordre Løe hiørne, hvilcke Mercker var satt med træe pinner eller sticker til 3de qvestion at den forandring med hæsteageren er skeed i Jacob Giises tiid men ey veed naar det er skeed som og det omvundne Merke hvad bøen angaar som ongeferlig ey viides Aarstal paa, dog Var det siden den tiid saa vel Jacob Giise som Iver har bøxlet deres parter. til 4de qvestion er Vidnetz svar under 3de qv: givet til 5te qvestion angaaende det omspurte Merke ved blegevolds Ageren sagde Vidnet, at den øverste Merke steen stoed ved en Klungerbusk og gick ned efter i Vest til en liden Rogne busk oven for bemelte Rogne busk stoed en Merke steen neden paa den saa kaldede bleege vold og elve backe, hvor der er en liden gange Vey imellem Rogne busken og den steen som da stoed, da hand tienede paa Møllendahl hos Bucholt, men blev fløttet mens hand var paa Møllendahl og tienede siste gang hos Bucholt, Vidnet explicered sig nermere at den forandring skeede med det omvundne

1759: 263b

Merke den tiid hand tiente hos Bucholt, men hvad enten det var det første eller siste Aar det skeede erindret Vidnet ey vist at siige. Comparenten Widerøe fandt sig anleediget til følge dette Vidnes givne siste qvestions Sluttning at tilspørge Vidnet om hand ikke er vidende at de nu sist af han/n/em omvundne Merker neden for den alfare Vey ikke er blevne forandrede efter den tiid og siden Jacob Giise tiltrædde Gaarden Møllendahl ere blevne forandrede fra Nord til Søer, Vidnet svarede at den tiid forandringen skeede ved Merket tiente Vidnet hos Bucholt da og Giise havde bøxlet sit brug, og er merket {fra} den tiid fløttet fra Nord til Sør {og} Cramer spurte Vidnet til nermere Oplysning skiønt ellers hoved Qvestionen uvedkom/m/ende, om Vidnet har fundet eller endnu kand finde nogen Merkets forandring ved det omprovede Stæd fra den tiid Vidnet kom fra tienisten hos Mølleren Bucholt Vidnet svarede at siden hand kom af tienisten fra Bucholt paa Møllendahl er ingen forandring ved dette Merke skeed. den 6te qvestion er under 3de besvaret.

Comparenten vilde fornem/m/e om de indstevnte men Gaars dag ude blevne Vidner Johannes Monsen, Johannes Nielsen tienende hos Fosvinchel denne sinde møder, hvilcke efter paaraab ey heller mødte i dag. Og hvad det indstevnte Ole Einersen Lundgaard angaar agtet Citanten unødig til Vidnes byrds Aflæg at benødige men forbie gaaes for Vidløftighed at undgaae og i øvrigt indstillede at de saavel Gaard som denne dags afhørte Vidnesbyrde maatte efter protocollens formæld og efter deres giorde forklaringer giøre Anviisning paa Stæderne til paafølgende deres forklaringers Eed fæstelse

Hvorefter Rætten ved Geleyde af Parterne modtoeg Vidnernes Anviisning paa de omprovede Stæder og først begav os hen til

Iver[s] {Larsens} Nordre Løe hiørne i Cartet beteignet Lit C, hvor de af Niels Monsen omvundne Merkesteene op til Nobsteenen under hæste Ageren var staaende, som hand

forklarede at staae endnu som den tiid de bleve i hands Nerværelse satte i Parternes Nerværelse, hvilken hands saavel i Gaard aflagde forklaring som anviisning i dag rigtig at forholde sig hand med Eed bekræftede.

Det 2det Vidne Sieur Sieursen Haucheland giorde ligeleedis sin Anviisning og efter det omprovede Merke ved Iver Andersens Nordre Løe hiørne anviiste end Kielle som laae i fra Jacob nu opsatte Steen høeLade paa Søndre Siide 11 1/4 alen og fra de nedsatte

1759: 264

Merkesteene 8 3/4 alen, som Vidnet forklarede i sin tiid merket havde gaaet fra op i Nob Steenen under hæste ageren ved Aarestads Veyen, lige som og anviiste Giises hæste ager hvor forskiellen paa Søndre siide var efter hands Erindring den/n/e at af Engemarcken Iver tilhørende Var til ager indtaget nesten 2 fods bredde, men paa Vestre side fantes det udtagne igien tillagt, men efter hands meening var endnu en {....} haandbreed breede ey udlagt til bøe. hvilcken hands aflagde forklaring og Anviisning hand med Eed bekræftede efter sin bæste Erindring at forholde sig rigtig.

3. Vidne Niels Olsen eedfæstede lige leedis sin aflagde forklaring

Lige leedis eedfæstede det 4de Vidne Syneve Nielsdatter sin aflagde forklaring

5. Vidne Erich Jensen eed fæstede sin aflagde forklaring,

6. Axel Ingvoldsen Fløen var ey nu til stæde

7. Jens Cronstad ædfæstede lige leedis sin aflagde forklaring,

8. Niels Monsen var enstem/m/ig ved den giorde Anviisning med Sieur Sieursen Haucheland og altsaa eedfæstede sin derom giorde forklaring efter hands bæste Erindring saaleedis rigtig at forholde sig

9. Ole Johannesen som var i alt enstem/m/ig med 2de siste Vidner angaaende de gamle Merker saavidt Anviisningen angick bekræftet sin aflagde Forklarings Rigtighed saaleedis efter hands bæste Erindring at forholde sig.

Comparenten Widerøe efter at de indstevnte og mødende Vidners allereede inden Rætten giorde Forklaringer paa følgende Anviisninger og dessens Eedfæstelser fant sig øvrigt ernødiget af Rætten imod betalning at maatte gives Udskreven Procurator Sing/neu/r Cramers Gaard dags i rettelagde og skriftlig forfattede Indlæg for derefter at tage videre Messures som til Sagens uomgiengelige Tarv erfordres, sær da Citanten Iver Andersen Møllendahls billig mæssige Søge Maal imod Giise ved sam/m/e i meget er vorden forduncklet og Confunderet og som ikke uden ved Reele tilbage drivelser og til føyede Afbeviisligheder af de førte Vidners aflagde eedelige forklaringer kand blive opklaret saaleedis at enhver tydelig skal kunde kiende og forstaae at Citanten af Giise udi denne Sag er vorden forurettet og at den siste trodsende har aftvungen Citanten de svare af den/n/e Sag entstaaende Om kostninger, hvor over og des formedelst saadan/n/e for han/n/em utaalelige paakostede byrder allereede er vorden ved allerunderdanigste Ansøgning til hands Kongl/ig Maj/este/ts om beneficio paupertatis at blive forundt, til hvilcken {Anstand} Ende hand i Midlertiid om billig Anstand

1759: 264b

efter Dom/m/erens Leylighed er anholdende.

Cramer forefindendes at hoved Citantens fuldmægtig ey allene defamerer Comparentens Principal Giise men og tillige pynter sin egen tvert imod det er i bekiendelse at den siste af Vrang præjudicio er vorden daaret og at hand der ved fremfødes altskiøndt den første udi alt er sagesløs, hvorover det synes ligerviis som hoved Citanten Var forherdet i fortrædelighed, thi paatrængede Comparenten Sagens skyndigste afgiørelse ved lovmæssig Dom, hvor ved hoved Citanten dismerkeligere Vorder straffet, hvorhos Comparenten indstillede at hoved

Citanten vorder tilpligtet over hvis skriftlig er paastaaet end ydermeere at erlægge Comparentens Salarium med bekostning i dag som bliver 8 rdr, som og at fornøye Rættens Gebyhr for denne Dag, hvilken ved ham er Voldet siden Contra Citant Giise med sin Sag allereede Var expideret i Gaar for middag

Comparenten Widerøe med Cramers tilførte vilde ey bemøye sig med andet at Replicere men blive ved de Reele hoved Sagen Ved kom/m/ende ting, men fandt sig hellers øvrigt i kraftigste at protestere imod Cramers paastaaede Concernerende nerværende Rætter gangs tiid hvilken egentlig er bleven forvoldet ved Contra Citanten Giises udi Sagen formerede Contra Stevning og uden hvilcken Sagen allereede og for længst kunde blevet afgiort, dis formedelst hand og paastoed at hoved Citanten ved Eragtning for sam/m/es Ansvar aldeelis Vorder frie kiendt, og sluttelig Vilde Comparenten som før Sagens Anstand udbeedet, med tillige Anhold at maatte imidlertiid vorde beskreven givet hvad ved den/n/e Rættes seeniste forhandling er vorden Justitz Protocollen tilført for derom og i alt at have en dis paalideligere af alle Sagens førte Sam/m/enhæng og Indhold.

1759: 265

Eragtet

Sagen efter hoved Citantens Fuldmægtiges Paastand gives Anstand til næst kom/m/ende 26 Junij, Rættens Gebyhr bliver af Parterne hver for sin Anpart at udreede, da 2de dages Forretning har været holdet til Contra Citantens Sag, og hoved Citantens ved Continuation Stevning Continuerede nye Sag til Vidners førelse, Aastæds Sagens her paa Gaarden Møllendahl bereignede Omkostninger bliver altsaa herved bereigned saaleedis 1ste dags forrettning for Dom/m/erens Sal: 3 rdr skydtz til og fra Aastæden med diet pænge 3 rdr 2 mrk Laug Rætten tilsam/m/en 1 rdr 3 mrk i alt 7 rdr 5 mrk som Contra Citanten Giise betaler, 2den dags forrettning for dom/m/eren 1 rdr Laug Retten 1 rdr 3 mrk til sam/m/en 2 rdr 3 mrk som hoved Citanten betaler.

Som/m/ertingene Pro Anno 1759

Schiolds Skibb:

1759 d/en 1 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Schiolds Skibbreedes Almue paa Tingstædet Møllendahl i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 230 findes tilførte undtagen at udi afdøde Mons Johannesen Haues stæd er Otthe Nielsen Borge igien antagen, som alle mødte,

Og blev de Kongl/ige Forordninger og ordres først publicerede.

1. Rente Kam/m/erets Ordre til Fogden ey fra dette Aars begyndelse at gotgiøre i sit Reegenskab Post bønderne deres Lønn siden de af General Post *ambtfet nyder Contant betalning dat: 13 Jan: 1759
2. Rente Kam/m/eretz ordre at for dette Aar 1759 skal svares udreednings Penge som til General Munstring men til 1760 Udreedning som til Completerings Session og saa fremdeelis et Aar om et andet med Udreedningens Svarelse paa denne Maade Continuere dat: 24 Febr: 1759
3. Stifts Ambt Mandens Relation om det Kongl/ig Rescript at ingen af Deres Maj/este/ts Søe folck maae tage tieniste hos de i Kriig begreben Magters Kapere, dat: 7 Martij 1759.

4. Land Etatens Gen: Com/m/issariats ordre efter det Kongl/ig Rescript at Lægs Udreederne skal i stand sætte hvis af Lægs eqvipage kand mangle efter Compagnie Chefernes Erindring til Fogderne dat: 9 april 1759

5. Stifts Ambt Mandens ordre til Fogden at efter Lyse en fra LehnsMands Gaarden Schulstad i Oplandenes Ambt deserterende Svensk Person navnlig Ole Gabrielsen dat: 9de april 1759.

6. Deres Excellence H/err Stiftsbefalings Mand von Cicignons udgivne bestalning til Jan Andersen Tveteraas at Være Lehns Mand udi Schiolds Skibbreede dat: 16 Decbr: 1758

1759: 265b

7. Forordning angaaende Toldens Forhøyelse paa Viine med videre udi Dannemarck og Norge dat: 15 febr: 1759.

Dernæst blev følgende documenter fremlagt til Publication

1. Aflyst og udslettet Jacob Bochs udgivne Pante Obligation til forrige Foged og Kam/m/eRaad Rasmus Smith paa Capital 150 rdr dat: 3 Junij 1757 efter Sterboeds tilsiuns Mand Jacob Langes paateignede Qvittence af 14 febr: 1759 og altsaa af Pante bogen udslettes fol: 13.

2. Erich Nielsens udgivne Pante Obligation til Jacob Boch paa Capital 240 rdr og derfor pandsatt sin eyende Part i Søreide dat: 30 7ber 1758 vid: fol: 98

3. Ole Nielsens Pante Obligation til Jens Møller paa Capital 180 rdr dat: 30 7ber 1758 lige leedis pandsatt sin part i Søreide vid: fol: 98

4. Rasmus Christophersen Ladefiords udgivne Skiøde til Jens Møller paa 1 p/un/d 18 Mark Smør i Gaarden Brevig dat: 30 7ber 1758 vid: fol:

5. Mad: Else Margrethe Schrøder S/a/l/ig/ H/err Peder Brandahls udgivne Skiøde til H/err Lyder Fasting paa endeel Huuser bestaaende paa Fahnøe Præstegaard dat: 28 Martij 1759 vid: fol:

6. Hans Peter Berrigs udgivne Skiøde til Uldrich Diedrichs paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Store Tvedt med videre inventario dat: 8 Dec: 1758 vid: fol:

7. Kongl/ig Maj/este/ts Stempler Ole Steen Rasches udgivne Pante Obligation til Ober Vrageren Jørgen Reimers paa Capital 700 rdr dat: 31 Martij 1757 vid: fol:

8. Skifteforvalter Sorenskriver Garmans Skiøde paa Aamund Haagensen Tvedts Sterboetz Veigne til Peder Wintziensen Hamre paa et Huus staaende paa Calfarie ved øfre Siide af Post Veyen dat: 5 april 1759 vid: fol:

9. Ass: von der Lippes udgivne bøxelsæddel til de 4 felbreeder Sc: Søfren Sørensen Johannes Watlef Envold Brunshøy og Knud Peter Krogh paa 1/5 part i stampe Møllen som Peter Kilian tilforn har brugt men afstaaet ved Sahl. dat: 24 april 1759 med Rev:

10. Samtlige Værger for Mons Olsen Lohnes børn udgivne bøxelsæddel til Johannes Ellingsen paa 1 p/un/d 9 Mark Smør i Gaarden Lohne dat: 30 Nov: 1758 med Rev:

11. Skifte brev forrettet efter Michel Johannesen Haue dat: 10 Nov: 1758 vid: fol:

12. ditto efter Mons Johannesen Haue forrettet d/en 19 feb: 1759 vid: fol:

13. Jacob Bochs udgivne Skiøde til Niels Carlsen Nøtvedt paa 1/2 Løb 1/2 pund Smør 1/2 Huud i Gaarden Nøtvet dat: 31 Jan: 1759 vid: fol:

Derefter blev de opsatte Sager paaraabte

Søren Rasmusen efter Forrige tiltale Contra Hans Wordeman.
Procurator Reutz fremlagde Lavdagen for den indstevnte Vedbørlig beskreven som hand sagde Var lovlig forkyndet.

1759: 266

Den ind stevnte og forelagde Hans Wordeman mødte og sagde at hand kunde nok fornem/m/e af Citantens Stevnemaal hand uden Tvivl maae mangle paa hukom/m/else thi Comparenten lovede til nest kom/m/ende Høsteting at indkom/m/e med hvad hand kand have at erindre i mod Fordringen og derved klarlig oplyse og godtgiøre at Citantens Fordring aldeelis er urigtig, til hvilcken tiid Comparenten var begierende Sagen udsatt.

Procurator Reutz for Citanten Referered sig til hvad hand seeniste ting har fremlagt til Søgemaaletz fuldkomne Legitimation, hvorimod den indstevnte aldrig kand formaae noget at indvende, ligesom hand og har havt tiid nok fra Stevningens Forkyndelse og til nu at kunde fremføre sit paaberaabte, som dog ey kand være andet end at Skine til at forlange Anstand efter, og at opholde den fattige Citant, hvorfor Comparenten kraftigst paatrængede Dom efter Loven med protest imod Sagens videre Udhal, og ellers foruden hoved Søge maalet paastoed Sagens bekostning erstattet billigst med 6 rdr.

Wordeman forbeholdt sit Svar imod Reutzes tilførte og ellers Referered sig til sit forrige forlangende til Udsettelse enten til Contra Stevnings Udtagelse eller Ved Skriftlig demonstration til nestkom/m/ende Høste ting at indkom/m/e, som hand formodede Rætten biefalt ham nemlig den forlangte Anstand.

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste ting bevilges den indstevnte.

Sing/neu/r Peter Greve Contra Friderich Otthe Floer efter forrige tiltale

Procurator Reutz fremlagde Lavdags forelæggelsen for den indstevnte som af bem/el/te Floer var paateignet at Være sig forkyndt

Varsels Mændene Lehnsmand Jan Tveteraas og Michel Michelsen Grimen fremstode, og forklarede at have anviist ham i byen bem/el/te forelæggelse men til dis større Sickerhed d/en 14 april sistleeden forkyndte sam/m/e i bem/el/te Floers tilhold Stæd paa Nyegaard i hands eget paahør, da hand og sam/m/e tiid teignede paa forelæggelsen skiønt under feyltagelse af rette dato

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne

Procurator Reutz paa Citantens Veigne paatrængede Dom efter forrige Paastand for de Resterende 89 rdr 5 mrk, følgelig Citantens egen hændige Reigning som blev fremlagt, samt ellers erindrede om tillæg udi Omkostningerne for Lavdagen og dens forkyndelse Comparentens Sallarium i alt med det forrige paastaaede billigst 6 rdr

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag

1759: 266b

Sorenskriver Ouden Widerøe paa Citanten H/err Stadtz haupt Mand Friels Veigne Compareredе for Rætten og tilkiende gav, som og producerede hoved Citantens udferdige Stevne Maal af dato 11 April 1759 Contra Johannes Torgiersen Sechlen (Seehlen) med forkyndelsens lovlige forkyndelse, og at Comparenten til bem/el/te Sags Udfør er af Hans Excellence Høy Velbaarne Hr: Stifts befalings Mand von Cicignon fremlagde hand høy bemelte Herres der til givne Com/m/ission og tilladelse, hvorefter Comparenten Vilde ervarte Om indstevntes saavel som Vidnernes mødende

Den indstevnte tillige med de udi stevningen benevnte 2de Vidner bleve paaraabte men ey mødte

Stevne Vidnerne Jan Tveteraas og Michel Grimen frem stode og eedelig afhiemlede lovlig at have forkyndt Stevne Maalet saavel for den indstevnte Johannes Torgiersen Sælen som Vidnerne Ole Olsen og Rasmus Sæhlen i alles deres boepæl og paahør efter deres paa stevningen skrevne paateigning

Comparenten Widerøe paa Citantens Veigne bemerkede den indstevntes Udeblivelse og ligesaa de indstevnte Vidner Ole Olsen Sæhlen og Rasmus ibidem deres saavelsom godvillig mødende Vidner Peder Tostensen Sæhlen samt Johannes Sæhlen Udeblivelse, fandt sig desaarsage beføyet at begiere den indstevnte Johannes Torgiersen Lavdag til næste ting forelagt tillige med Vidnerne under FalsMaals forkyndelse paalagt at møde og deres eedelige Vidnesbyrde udi Sagen som paastevnt at aflægge.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Johannes Torgiersen Sæhlen forelægges Lavdag til nest holdende Høsteting, til hvilcken tiid de lovlig indstevnte Vidner Ole Olsen Sæhlen og Rasmus ibidem under Falsmaal forelægges Lavdag deres Vidnesbyrd i Sagen at deponere.

Procurator Blechingberg fremstillede sig udi den Sag indstevnt af H/err Borgemæster Fasmer Contra afg: H/err Abraham Wessels og H/err Justitz Raad Carbiner efter det for Sagen udstædde Stevne Maals nermere Udviis og i rette lagde et af Citanten egen hændig underskrevne besvarelse paa de indstevntes ind komne Exception dat: Khvn: 7 April 1759. som hand forlangede oplæst.

Og dernæst anviiste et Comparenten overlevered Notarial Instrument paa H/err borgemæster Fasmers Reqvisition af 22 Maij 1758 ditto dato sluttet som udi det fremlagde Forsætt er paaberaabt allene til Rættens Eftersiun men ufornøden i Acten at tilføres, og ellers Refererede sig til H/err borge mæsterens egen paastand om forelæggelse under Fals Maal til en beqvem tiid hvorved mueligens kunde

forekom/m/es Vidnernes Spilde ved dødsfald eller andre tilfelde.

Procurator Reutz mødte for H/err Justitz Raad Carbiner og nest at anmerke hvorleedis Citanten til sin Sags formeentlige størke og til pretext for at faae sine Vidner ført beraaber sig paa en Notarial protest uden som skee bør at fremlægge enten Originalen eller Copie der af til Dom/m/erens Eftersiun udi den Kiendelse som skal forvæntes hvilcket dog i en af deelerne bør skee, saa fremt noget derpaa af Rætten kand Reflecteres, begierede allene for denne Sinde at maatte meddeelis Copie af den fra Citanten fremlagde besvarelse paa den skeede Exception og at Sagen maatte gives Rum til nest holdende Høste ting, da sam/m/e med Vedbørlig Giensvar til Dommerens paafølgende Eragtning skal blive begiegnet,

Proc: Blechingberg kunde ikke uden for den ham givne Ordre enten in Copie eller Originali frem lægge det allene til Rættens Eftersiun anviiste Original Notarial Instrument, men eftersom Sagen udi Stevne Maalet Special er benevnt og Stevne Maalet ellers haver alle sine lovlige Reqvisita saa protesterede hand mod den af Proc: Reutz begierte Opsættelse, sær da dette allene hensigter til dette Tings Vidnes Ophold, for at faae Leylighed til at overiile Citanten med den mellem Parterne for en anden Rætt og Foro Verserende hoved Sag, hvilcket alt hand indstillede til denne Rættes lovforsvarligste behandling og paakiendelse.

Proc: Reutz paa Hr: Justitz Raadens Veigne protesterede mod Overiilelse og forvæntede at han/n/em vederfares sam/m/e juste til at faae besvaret det indkomne som Citanten selv paa afvigte høsteting sær da Sagen og det som intenderes at føres Vidner om synes at Være af en besynderlig Art.

Proc: Blechingberg som nu af Rætten blev erindret hvad hannem tilforn var ubekiendt at Stevne maalet i Comparentens Svaghed og fraværelse saavelsom borge mæsterens Fraværelse

da sam/m/e falt i Rætte skal Være forsømt at afhiemles saa fandt hand nu fornøden til Sagens frem/m/e at begiere Sagen udsatt til førstkommende Høsteting og til den Ende udbad sig det originale Stevne Maal med sin paateigning af Rætten til laans da Continuations Stevning derefter skal indrettes

Eragtet

Den forlangte Anstand til nestkommende Høsteting gives i Sagen ligesom den forlangte Original Stevning blev Comparenten Blechingberg efter forlangende leveret med Rættens paateigning

Publiceret

Rebecha S/a/l/ig/ de Bedsches Skiøde til Ole Andersen paa et lidet huus staaende paa Kronstad Næsset dat: 7 Dec: 1758 vid: fol:

1759: 267b

H/err Lyder Fastings udgivne bøxelsæddel til Sieur Olsen paa 1 Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Lysevold dat: 28 april 1759 med Rev: ej dat.

H/err Willum Friman efter forrige tiltale \Contra/ Johan Christopher Grybel som blev paaraabt men ey mødte.

Procurator Reutz for Citanten urgerede paa Dom endnu som før efter forrige giorte Paastand med erindring om tillæg udi Omkostningerne for denne Dags Rettergang foruden det paastaaede 2 rdr.

Eragtet.

Sagen optages til Doms til i Morgen.

Mons/ieu/r Kierulfs udgivne bøxelsæddel paa H/err Procancellarii Pontoppidans Veigne til Ole Nielsen paa en huus Manns Pladtz Soleims-Liens Bache dat: 21 8ber 1758 med Rev:

Fogden Bilsøe anmelte at have til dette Ting paa Justitiens Veigne ved skriftlig Stevne Maal af 14 april sistleeden indkaldet Lars Olsen Næstue og hustrue Marthe Michelsdatter som de der i deres Egteskab udi mange Aar har henlevet i en syndig uforligelighed som end meere bestørkes Ved Sognepræsten paa Phanøe Velærværdige H/err Fastings Klage under 7de febr: nest forhen alt til at anhøre Vidner og efter beskaffenhed Dom at lide.

Den forbem/el/te Stevning blev fremlagt.

Procurator Blechingberg som finder sig øm over at for Verslig Foro skal føres Rættergang om Tvistighed imellem Egtefolck mødte for Rætten og forestillede at da indstevnte Marthe Michelsdatter for Comparenten har beklaget sig for denne Sags Anlæg og i særdeelished at endeel af de indstevnte Vidner skal være hændes Avinds Mænd og endeel saadanne som hun i sin tieniste ingen tillid har kundet have til, thi haver hand ved Memorial til H/err Stifts befalings Manden af Gaard dags dato søgt at faae de indstevnte fra Proces og Rættergang delibererede, allerhælst Processen af H/err Foged er anlagt uden foregaaende Hr: Stiftsbefalings Mandens foranstaltning, som hand formeente i saa betydelige tilfælde burdte indhæntes forinden publiqve Rættergang om Egtefolkes Uforligelighed skulle stædes, men da det haver behaget H/err Stiftsbefalings Manden Ved paateignet Resolution af ditto Gaard dags dato at lade Sagen ankom/m/e paa H/err Fogdens an og tilsvar og naar Sagen paa Justitiens Veigne proseqveres at Constituere Comparenten Supplicantindens Partes Lov forsvarlig at defendere /: hvilcken Resolution hand nu in originali i Rette lagde :/ saa maatte Comparenten begive sig til Stevne Maaletz og den af H/err Fogden til Sagens Legitimation og

Størke nu fremlagde Sogne Præstens Velærværdige H/err Lyder Fastings Klages Examination, da befinder Comparenten udi Stevne maalet den formeentlige Mangel at Klageren Velærværdige H/err Lyder Fasting, ikke er kaldet til Vedermæhle

1759: 268

som Comparenten formeente uforbigiengelig Var fornøden efterdi H/err Lyder Fasting udi sin Klage utrøckelig melder at hand haver tilspurdt begge hvem der kunde give den bæste og paalideligste Erklæring eller Efterrettning, og at de derpaa haver navngivet de i hands brev Specificerede Persohner, men af Marthe Michelsdatter in totum modsiiges i Stevne Maalet at Være indførte de af hænde til formeentlig Størke navngivne og ellers bad at Rætten vilde behage de i H/err Fastings brev Mentionerede Vidner med Stevne Maalet Confererede om og nogen skulle være udeladte og hvorfore, og efter hvilke Omstændigheder Comparenten uforgribelig Vilde formeene at Præsten som Author til denne Sag efter foregaaende lovlig Varsel burde Være til Veder mæhls ting efterdi hand saaleedis egentlig er hoved Mand og rette paagieldende i Sagen, {saa} men da saadant som en høy fornøden Formalitet udi denne betydelig Sag er forbigaaet, saa kunde Comparenten efter den ham til Lovforsvarlig defension givne ordre ikke forsøm/m/e at protestere paa Stevne maalet og Sagens Afviisning under alle lovlige Reservationer i fald Sagen mod Formodning til Vidners Førelser skulle nyde Fremgang, Ved Conference med Stevne Maalet og Præstens Klage inden Rætten befandt Comparenten Blechingberg i Præstens Klage at være navngivne som Vidner Anders Forpagter paa Indre Hope, Guri tienende hos Herman Danielsen i byen. Birthe Olsdatter boende Ved Nøstet og gift med en baasMand om hvilcke indstevnte Lars Næstues Kone skulle give Oplysning og Elen Erichsdatter som skal boe i Fieldet ved byen hvilcke alle udi Stevne Maalet ere udeladte, derimod findes ved Stevne maalet indkaldede Niels Monsen ved Lundgaarden Sylvi Olsdatter, Halvor Nielsen Øfstue, Ole Olsen Øfstue og Eli Olsdatter Nore Hope, hvilcke sist bem/el/te ikke i Præstens Klage er angivne, saa falder det heel mistænckeligt at ikke enten Præstens Angivelse Stricte er fuldt og meere mistenckeligt at andre Vidner uden for Præstens Klage i Stevne maalet ere indlem/m/ede og tilkaldede, hvor om Comparenten Vel kunde æske Citantens Erklæring hvorfor hand ikke Stricte har fuldt Præstens Klage og hvem der har formaaet ham nogle udi Klagen angivne Vidner af Stevne maalet at udelade og andre uden for Klagen at indstevne, men som Comparenten for nerværende tiid allene tilholder sig sin forhen fremsatte exception /: ladende det øvrige til eventuel fornøden Contra Stevning beroe og om sin forrige Paastand Vilde afvarte Rættens Afviisnings Kiendelse.

Fogden Replicerede at som hand formeener efter Embedes Pligt at paatale denne Sag der allene angaaer at faae oplyst hvem af de ind stevnte til saadan syndig Uforligelighed er aarsag

1759: 268b

ey behøvede at indkom/m/odere hands Excellence H/err Stiftsbefalings Manden om foregaaende Ordre til denne Sags prosecution, og gierne for den Civile Rætt kunde anlægges efterdi ikke er paastevnt til nogen Skils misse i Egteskabet hvorpaa for Consistorii Rætten bør ventileres Desuden udviiser noksom Sogne præstens frem lagde Klage at alle kierlige Erindringer og formaninger om Eenighed at stifte har været frugtesløs, og at de indstevnte saaleedis har fremtuuret i en syndig og høyst forargelig Uforligelighed, hvorfor Comparenten som beskicket Politie Mæster bør see hem/m/et hvad angaar de af Præstens Klage udeladte angivne Vidner, da er det ikke skeed for at favorisere eller forurette enten af Parterne men fordi Comparenten formeente at Vidnernes Tall vare over flødige nok og til Sagens og Sandhedens Oplysning og at Sogne præstens i Klagen benevnte Vidner Var ufornøden alle at

indkalde, ligesom Comparenten ikke heller kand see at den for ham Var nogen Stricte følge. Betreffende at H/err Lyder Fasting som Klager ikke er stevnet tæncker Comparenten just ikke er til streckelig til Stevnemaaletz Afviisning siden hand dog Ved sin Klage har indgivet den sam/m/e Oplysning som om hand til Veder mæhle havde Været ind stevnt, og altsaa Vilde indstille til Rættens Skiøn at Sagen efter Stevne maalet nyder Frem gang og Vidnerne som nu møder antagne til eedelig forklaring, betreffende de i stevne maalet uden for Præstens Klage indkalte Vidner da skal de i sær kunde give Oplysning om Ueenigheden imellem de indstevnte hvortil Sagen hensigter.

Procurator Blechingberg fandt lidet fornøden at svare til H/err Fogdens tilførte for saavidt H/err Fogden haver Replicered til Comparentens Exception og paastand om Sagens Afviisning, hvortil Comparenten ingenlunde har brugt til Fundamente at Sagen skulle henhøre under Geistlig Foro ey heller engang egentlig at Stift befalings Manden er forbigaaet forinden Sag om den Materie er bleven paatalt, men har brugt som en hoved Fundament at Præsten ikke er kaldet til Vedermæhle for at kunde explicere sig hvorvidt enten af de ind stevnte Egtefolck have navngivet og opgivet Vidner for ham og hvilcke enhver i sær haver navngivet, hvilket alt ved H/err Fogdens Stevne Maal uden for Præstens Klage er perturbered. Thi igientoeg hand sin forrige Protest med Forbeholdenhed og begier at i fald Rætten imod Formodning skulle admittere de indstevnte Vidner til Forklaring, Rætten da Vilde inde holde med Vidnernes Examination indtil førstkommende Høsteting, deels efterdi Comparenten /: siden Constitutionen han/n/em først i Gaard aftes er vorden tilstillet :/ og Comparenten ikke om de nu ved Stevne Maalet befundne Misligheder efter Conference med Klagen med indstevnte Marthe Michelsdatter sig om alle Vidners beskaffenhed

1759: 269

har kundet bespørge ikke dismindre igientoeg hand sin paastand om Sagens totale Afviisning.

Fogden Referered sig til sit forrige, og ellers intet har imod om Rætten for got befinder det i Rette lagde Stevne Maal at afviise, da Comparenten i saa fald til andstundende Høsteting skal oprette den Mangel at indkalde de i Klagen udeladte Vidner af Stevne Maalet, samt ind varsle Sogne Præsten H/err Fasting til Vedermæhle

Eragtet

Da Citanten Hr: Foget Bildsøe selv har observeret den Mangel i Stevne maalet af de udeladte Vidner Sogne præstens Klage indbefatter, samt og vedtaget til Veder mæhle at indkalde Klageren Hr: Fasting, bliver Sagen til nyt Stevne Maal udsatt til næst holdende Høste ting.

Publiceret

Iver Paulsen Bynes sin udgivne bøxelsæddel til Ole Nielsen paa 1 Løb 6 3/4 Mark Smør i Gaarden Schiold dat: 1 Maij 1759 med Rev: ej dat:

2. Danchert Krohns udgivne bøxelsæddel til Rasmus Monsen Knappen paa 1/2 p/un/d Smør i Gaarden Knappen dat: 28 April 1759 med Rev: ej dat.

Sorenskriver Widerøe mødte og paa Sing/neu/r Hans Wordemans Veigne fremlagde en skriftlig forfattet Stevne Maal af dato 14 april sist leeden Contra Ole Andersen Natland, og tillige frem lagde hands Excellence H/err Stifts befalings Manden von Cicignons høygunstige Com/m/ission og Tilladelse for Citanten udi denne Sag at gaae i Rette.

Den indstevnte Ole Andersen blev 3de gange paaraabt men mødte ikke

Stevne Vidnerne Lehns Mand Jan Andersen Tveteraas og Michel Michelsen Grimen fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maalets forkyndelse efter deres paa Stevningen giorde paateigning

Hvornæst Comparenten til kiende gav da hand bemerkede den ind stevnte Ole Andersen Natland ey møder hannem da til næstholdende Høsteting Lavdag maatte vorde forelagt.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Ole Andersen Øfre Natland forelægges Lavdag til næstholdende Høste ting.

Den paafølgende 2 Maij blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt [satt] og udi Sagen indstevnt af Sing/neu/r Peter Greve Contra Friderich Otto Floer følgende

Dom afsagt

Da indstevnte Friderich Ottho Floer hverken efter Stevne Maal som sist leeden høsteting i rette falt eller efter Forelæggelse til dette Ting har mødt for at svare udi den Gields Sag Citanten Peter Greve mod ham har anlagt for skyldig Værende Pænge som efter Sigtelse og indgivne Reigning beløber til Summa 89 rdr: 5 mrk, men altsaa Ved sin Udeblivelse givet til kiende intet mod Søgemaa-

1759: 269b

letz Rigtighed at have at erindre eller indvende, Altsaa bliver herved for Rætt kiendt og dømt at den indstevnte Friderich Otthe Floer bør til Citanten Sing/neu/r Peter Greve ey allene betale de paasøgte og pligtig værende 89 rdr 5 mrk men end og den foraarsagede Processes bekostning med 4 rdr som alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven.

Udi Citanten H/err Frimans Sag Contra Johan Christopher Grybel

Dom afsagt.

Ved Stevne Maal af 6 Martij 1758 haver Citanten H/err Willum Friman Ved sin fuldMægtig ladet indstevne til afvigte Aars Som/m/erting Gryn Mølleren Johan Christopher Grybel for efter i hende havende beviis skyldig værende 17 rdr 3 mrk 10 s: Mod sam/m/e Søgemaal haver den ind stevnte sistleeden Høsteting efter givne forelæggelse mødt med sit i Sagen indgivne skriftlige Forsætt under 5 8ber sam/m/e Aar som hand lovede til dette Ting Ved udtagen Contra Stevning ved Widner at beviise sin formeente Uskyldighed og Contra Pretentioners Rigtighed. Men da den indstevnte til dette ting, hvercken med den paaberaabte Contra Stevning eller anden lovlig Legitimation om sin Contra Reignings Rigtighed er indkom/m/et til dette Ting, og altsaa ey benægtet sit under 25 Junij 1745 udgivne beviises Gyldighed, hvor efter hand er pligtig at betale den paasøgte Summa, bliver hermed for Rætt kiendt og dømt at den indstevnte Johan Christopher Grybel bør til Citanten Hr: Willum Friman ey allene indfrie og betale sit beviis og den efter sam/m/e paasøgte Summa med 17 rdr 3 mrk 10 s: men end og erstatte Citanten de paa Sagen anvente Processes Omkostninger med 4 rdr: som alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven.

Aflyst og udslettet af Pante Protocollen Peter Kilians udgivne Pante Obligation paa Capital 50 rdr dat: 9 Sept: 1755 efter Creditors paateignede qvittence af 15 Martij 1759

2. Sorenskriver Garmans udgivne Auctions Skiøde til Johannes Watlauf, Jens Peter Sørensen, Envold Jørgensen Brønhøy (Brunhøy/Brønhog), Knud Peter Kraag paa 1/5 Part i Feldbreeder Møllen Ved Aarestad dat: 15 Martij 1759 vid: fol: 104

3. bem/el/te 4 Kiøberes udstædde Pante Obligation til Jacob Giise for Summa 50 rdr hvorfor til under pant er givet bem/el/te 1/5 Part i felbreeder Møllen dat: 12 Martij 1759 vid: fol: 104.

4. Michel Nielsen Nord Eides udgivne Skiøde til Ole Andersen paa 13 1/2 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Nordeide dat: 1 Maij 1759 vid: fol: 103.

5. Niels Haagensen Hennes udgivne Skiøde til Lars Olsen Henne paa 1/2 Løb Smør 1/4 Huud i Gaarden Henne dat: 2 Maij 1759 vid: fol:

1759: 270

Niels Asbiørnsen Leervig fremstoed for Rætten og tilkiendegav at have med mundtlig Stevne Maal indkaldet Michel Larsen Schaalevig til dette Ting fordie hand haver kiøbt og indbragt svage Jeeder paa sin Gaard hvorved en Oxe for Citanten er Crepered for 3de Aar siden, som hand paastaaer Erstattning og Betalning for, til Vidner udi Sagen har Citanten ladet ind stevne Michel Friderichsen Olsvig, Sieur Larsen Plassen, Cap: Nichol, samt et godvillig mødende Vidne Lars Jacobsen Snechevig alle under Lovens Fals Maal, samt den indstevnte til at anhøre bem/el/te Vidners Forklaring, og derfor efter Sagens beskaffenhed at lide Dom.

Den indstevnte mødte tillige med Vidnerne Vedtagende lovlig Varsel.

Michel Larsen Schaalevig frem lagde sit skriftlige forfattede Indlæg under 1 Maij sist leeden som lyder saaleedis.

Citanten fremlagde et skriftlig Indlæg fra H/err Capitain Nicoll under gaard Dags dato saa lydende.

Citanten forlanget de indstevnte Vidner afhørte hvorpaa Eeden af Lov bogen for dem alle blev oplæst og betydet dem at udsiige deres Sandhed

1. Vidne Michel Friderichsen Olsvig fremstoed og efter aflagd Eed forklarede, at for 2 Aar siden stoed Niels Leervigs Oxe til Foster hos Vidnet, hvor den og sam/m/e tiid af Vidnetz egne Chreatuure blev besmittet men dog levede indtil Foster tiiden var ude, hvorefter [Vidnet] sagde til Citanten det hand Vilde overlevere ham Oxen i den Svage Stand den var, hvorpaa Citanten svarede siden den er af dine Chreatuure besmittet vil jeg ey modtage men bad Vidnet bem/el/te Oxe maatte gaae iblandt sine Chreatuure, hvilcket Vidnet tillod og gav Løfte at have med hands Oxe samme Opsiun som med sine Chreatuure, siden sam/m/e Aar gick den i Vidnetz Marck intil 3de Uge efter S/an/te Hans dags tiider, og var saar og skrøbelig og gick selv ud i et døveseck, hvor fra den blev 2de gange optrecket men omsiider 3die gang blev befunden at ligge død derudi Videre havde Citanten dette Vidne ey at tilspørge om

2det Vidne Sieur Larsen Pladsen fremstoed og efter aflagd Eed forklarede, det hand ey veed angaaende den paasøgte Oxe noget at siige siden hand sam/m/e ey har seet, men maae beklage sig det hand og har havt svaghed paa sine Creatuure som hand har hørt Citantens Oxe har Været befænget med, Videre havde dette Vidne ey at forklare.

Det 3die godvillig mødende Vidne Lars Jacobsen Snechevig fremstoed og efter aflagd Eed forklarede

1759: 270b

At hand for et Aars tiid siden har hørt af en Mand som skal have solt den indstevnte Jeeder det hand sagde at have advaret Kiøberen det hands Jeeder hand solte ham ey var skickelig friske, hvorfor hand og som se.....(?) fick pænge igien af Selgeren, Videre havde Citanten ey dette Vidne at tilspørge.

Citanten forlangte Sagen udsatt til fleere Vidners indkaldelse navnlig Niels Jacobsen og Michel Jacobsen Snechevig, og til Vedermæhle Vedkom/m/ende alt til Sagens videre Oplysning.

Den ind stevnte begierede lige leedis Sagen udsatt til bem/el/te tiid i fald hand Vil med Contra Stevning begiegne Hoved Citanten for sin ubillige Søgning.

Eragtet

Sagen gives Anstand til næste ting.

Hans Adolf Toftgaard som FuldMægtig udi afgangne Kam/m/e Raad og forrige Foged Smithes Sterboe Var i anledning af *af de for Aar 1757 ham tilsændte Anteignelser i S/a/l/ig/ Fogdens Reegenskab foraarsaget at tilspørge Almuen og dette Skibbreedes Laug Rætt, i hvor lang tiid Øhltapperiet har været holdet paa Nyegaard førend Aaret 1756 da sam/m/e først til Skatts svarelse blev angivet hvor til Almuens Svar blev givet at først i Aaret 1755 kom Friderich Otto Floer til stædet Nyegaard og sam/m/e Aar begynte med Øhltapperiet skiøndt Huuserne ey blev i fuld stand førend ud paa Sommeren sam/m/e Aar, Veed altsaa ikke Videre herom at forklare end de formeener at hands Næring Var lige saa god første som følgende Aar hand der boet indtil hand nu sistleeden Paaske der fra er bortfløttet.

Lige leedis blev Almuen tilspurdt om Anders Indre Hope er af saa slette Omstændigheder at hand ey formaaer at udreede 1 rdr Mulct Pænge som hand ved Completterings Sessionen pro 1757 blev tilfunden at betale formeedelst udeblivelse ved bem/el/te Session. Almuen Var hands tilstand ey bekiendt, siigende det hand er en Forpagter paa Gaarden Indre Hope som H/err borge Mæster Fasmer er tilhørende, Veed altsaa ikke hvad Ejendeele hand selv haver, da Ejeren tilhører efter deres Formeening Gaardens Creatuure, men troer dog at hand kunde formaae at udreede den i dømte 1 rdrs mulct, af egne effecter.

Om sam/m/e Almuens Svar Var FuldMægtigen tings vidne beskreven \forlangende sig/ meddeelt som blev bevilget

Publiceret

Frue Svanhielms udgivne bøxelsæddel til Johannes Nielsen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Øfre Laxevog dat: 3 april 1759

ditto hændes bøxelsæddel til Ole Mathiesen paa 6 Mark Smør i Pladtzen Laxevognæs kaldet. dat: 3de april 1759.

Og som fleere Sager efter Paaraab ey for Rætten fremkom blev den forfattede Restance over 1ste og 2den termins Skatter frem lagt til attestation som beløber 912 rdr 2 mrk 6 s:

1759: 271

Sartor Skibbreede

1759 d/en 4 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Sartors Skibbreedes Almue paa Tingstædet Tosøen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne Fol: 226 findes tilførte, og blev for dette Skibbreede den sam/m/e Forordning og videre ordres oplæste som ved nestforrige Schiolds Skibbreede.

Dernæst publicered følgende documenter

1. *Abbert Hendrich Meyers udgivne bøxelsæddel til Ole Tørresen paa 13 1/2 Mark Smør i Gaarden Trellevigen dat: 20 April 1759 med Rev: ej dat
2. Rector Boals udgivne bøxelsæddel til Michel Peedersen paa 1/2 Vog og 4 1/2 Mark fisk i Gaarden Dahle dat: 1 Maij 1759 med Rev: ej dat.

Sing/neu/r Peter Greve efter forrige Tiltale Contra H/err Gertzen.

Procurator Johan Reutz producerede Lauv dagens beskrivelse fra siste Rætt med dens Forkyndelses Paateigning, hvorefter den forelagde H/err Hendrich Giertzen blev paaraabt.

Lehns Manden Knud Tøsøen og Mons Nielsen Tøsøen Vedstoed deres Forkyndelses paateigning, og fremlagde et under dato 1 Maij 1759 af H/err Hendrich Gertzen forfattet skriftlig Indlæg, saa lydende

Procurator Reutz for Citanten erindrede 1mo at imod det paastevnte Søgemaals Rigtighed ingen benægtelse er giort eller Væntelig kand giøres siden sam/m/e end yderligere af Comparenten blev deducered med Citantens Specielle Reigning som nu blev fremlagt dat: 26 passato der ellers er Conform med den Vin kelder bog som den indstevnte selv haver Conform Lovens 5 bogs 13 Cap: 48 art: og 2do at den skeede exception bortfalder af sig selv til Unøtte om den end i lovlig tiid var bleven fremsatt saaleedis som Lovens 1 bogs 2 Cap: 24 art: foreskriver, thi var det at Comparenten i denne reene Gields Sag kraftigst paatrængede Dom over den indstevnte her paa dette Stæd hvor hands Værne ting er, da det siden er og bliver Citantens Sag paa videre lovlig Maade at søge sin betalning der efter og saaleedis haabede Comparenten at Rætten i ingen Maade Reflecterer eller kand Reflectere paa den indstevntes søgte Udflugter med at henviise Citanten til Skifte Rætten efter hands Hustrue, da den indstevnte er og bliver den rette debitor i hvordan hands boeds tilstand end i sin tiid maatte befindes at være eller ikke, sluttelig paastoed Comparenten Erstattning for denne processes bekostning, foruden for Hoved Søgemaalet billigst med 8 rdr. Lige som hand og til sist toeg sin Principals Rætt i alle Maader Reserveret under protest imod all Udflugt og ophold i fald Citanten nogen Viderlighed mod forhaabning skulle tilføyes Ved uforsvarlig Udhall eller Opsættelse uden for den indstevntes egen forlangende.

Optages til Kiendelse til i Morgen.

1759: 271b

Publiceret

Skiftebrev forrettet d/en 4 Sept: 1758 efter afg: Christi Mons Datter vid: fol:

2. Paul Larsen Holms paateignede Mortification og tilbage givelse af dato 30 Nov: 1758 paa det Skiøde Elisabeth S/a/l/ig/ Lars Jacobsen har udgivet d/en 3 Sept: 1756 og sam/m/e Aar d/en 4 8ber publiceret som udi Protocollen fol: er indført paa Gaarden Snechevig med videre

3. Elisabeth S/a/l/ig/ Lars Jacobsens Skiøde til H/err Fendrich Johan Nicolai Møllerop paa Gaarden Snechevigen med underliggende Bratholm dat: 30 Nov: 1758 vid: fol: 105

4. Paul Larsen Holms udstædde Revers for endeel laandte Meubler til Sing/neu/r Niels Tornbye dat: 3 Maij 1759 og udi Pante Protocollen fol: 106 ord lydende indført

5. ditto hands udstædde Revers for endeel laante Meubler til H/err Fendrich Johan Nicholay Møllerop dat: 3 Maij 1759 vid: fol: 106.

6. Danchert Krohns udgivne bøxelsæddel til Niels Nielsen Lochøen paa 3 mrk i pænge i Gaarden Spield Seminarii Fridericiani tilhørende dat: 6 Martij 1759 med Rev: ej dat

7. Paul Hansen Schoges bøxelsæddel til Simon Paulsen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Nedre Tvedt dat: 4 Maij 1759 med Rev:

8. ditto hands bøxelsæddel til Hans Paulsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Schoge dat: 4 Maij 1759 med Rev: ej dat

9. Iver Larsen Baches bøxelsæddel til Ole Hansen paa 1/2 Vog udi Nore Toft dat: 4 Maij 1759 med Rev: ej:

10. Niels Olsen, Michel Jensen Øfre Børnes og Ole Hum/m/elsund deres bøxelsæddel til Michel Wintziensen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Selle dat: 4 Maij 1759 med Rev: ej dat

11. Wintziens Michelsen Tosøens udgivne bøxelsæddel til Peder Wintziensen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Tosøen dat: 4 Maij 1759 med Rev: ej dat

12. Helge Andersdatter med Laværge Niels Møsches udgivne bøxelsæddel til Ole Jensen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Windenes dat: 4 Maij 1759 med Rev: ej dat

Fogden Bildsøe efter forrige Tiltale Contra Rasmus Thomesen Kypper som efter forelæggelse mødte tilstoed Sigtelsen i alt at have som Egte gift Mand begaaet Leyer maal med Sigri Pedersdatter som er gift med en anden Mand nemlig Zacharias Ellingsens hustrue;

Fogden efter Comparentens egen tilstaaelse havde ey videre at forlange end Anstand til næste ting for at frem lægge den hos Leyer Maals begiengeren skeede Seqvestrations Forrettninger med høy Øvrigheds paateignede Approbation.

Eragtet

Sagen gives Anstand til næstholdende høsteting

Fogden anmelte at hand paa Justitiens Veigne til dette Ting har indkaldet gift Manden Niels Pedersen Nore Biorøen for begangne Leyer Maal med hands tieniste Pige Siri Pedersdatter Telnes at lide Dom til bødernes Udreedelse, ligesom og at have indvarslet

1759: 272

bemelte Pige Siri Pedersdatter som for Rætten mødte, den indstevnte Niels Pedersen Nore Biørøen blev 3de gange paaraabt men ey mødte,

Stevne Vidnerne Lehns Mand Knud Tøsøen og Halver Tøsøen fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse

Qvinde Mennisket Siri Pedersdatter udlagde den indstevnte Niels Pedersen Nore Biørøen at være hændes barne fader og at hun med ham har avlet et barn, som hun for 10 Ugers tiid siden har fød til Verden og endnu er i Live.

Fogden begierede Lavdag for indstevnte Niels Pedersen Nore Biorøen til næstkom/m/ende høste ting og ellers frafalt Sag mod Siri Pedersdatter at anlægge siden hun i Mindelighed sine Leyer Maals bøder betaler

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Niels Pedersen Nore Biorøen forelægges Lavdag til næst holdende høsteting.

Publiceret

Peder Hamre Niels Telle og Ole Leerøens bøxel sæddel til Peder Andersen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Nore Toft dat: 4 Maij 1759 med Rev: ej dat

Abraham Erichsen efter forrige tiltale Contra Niels Torgiersen blev declareret at være forligt.

Arne Rasmusen Selle efter forrige tiltale Contra Encken Botele Rasmusdatter Selle, mødte efter forelæggelse tillige med {sin} Laværge Niels Olsen Nedre Børnes, sagde at den Skade som er skeed paa Citantens Ager af hændes Creatuure er ey allene foraarsaged for hændes skyld, men vilde dog efter det giorde tilbud af den ind stevntes Sønn Michel Wintziensen tilstaae at oprette sin Naboe Citanten den erlidte Skade med 3 Qvarteer havre Korn, samt for foraarsagede Processes Omkostninger {med} 9 mrk, som Citanten var fornøyet med og

antoeg for fulde med den indstevntes Laværges Samtøcke som beloved at inde staae for forliigets fuldbyrdelse, hvorved Sagen blev ophævet

Knud Jonsen Schaar af Sundhorlehns Fogderie fremstoed for Rætten og tilkiendegav det hand til dette Ting tiid og Stæd har indstevnt Iver Rasmusen og Casten Rasmusen Bielcherøen for en garnsættning torskegarn som de indstevnte i dette Aars Vaar fiske tiid haver fundet med Førlands Land der bestoed af 3de støcker, og Citanten har mistet og savnet, men forlanget at sam/m/e maatte ham Viises, som den indstevnte har nægtet dem, hvorfor de har Været nød at indkalde de ind stevnte for Rætten til anhøre Vidner i Sagen nemlig Lars Ingebrictsen Schaar Johannes Nielsen Schaar, Ole Sieursen tienende paa Schaar alle Vidner tilholdende i Sundhorlehn, for derefter at erholde et lovligt tings Vidne sluttet, alt for at faae Vedbørlig Oplysning om Citantens borte blevne Garnsættning.
Af de indstevnte mødte Iver Rasmusen Bielcherøen som vedtoeg paa egne og indstevnte broder Casten Rasmusen Bielcherøen lovlig Stevne Maal

1759: 272b

Ligesom af de indstevnte Vidner Lars Ingebrictsen Schaar og Johannes Jonsen ibidem som under fals Maal var indkalte og godvillig mødte.
Iver Rasmusen Bielcherøen sagde det hand 2 á 3 Uger for sistleeden Paaske haver fundet Ved Forlands Land en torske garns Settning som laae et støcke ud fra Landet paa Søen, sam/m/e biergede og indtoeg den indstevnte tillige med sin broder Casten Rasmusen og henbragte til Lands ved Hochelsunds holmen med begier at Elias Nielsen Førland vilde tage sam/m/e i Forvaring til Ejer mand indfandt sig, og fornam at bem/el/te Garn settning var paa flæerne merket med en H og paa andre flæer med andre bogstaver men erindrer ikke enten det var en K eller A, har ladet sam/m/e dag bem/el/te Garn syne og Viise for Rasmus Iversen Bielcherøen som er hands Fader, Stephen Monsen Grimsei, Colbeen paa Reusen som er boende i Tysnes Gieldet, otte Dage derefter kom de indstevnte Vidner for at spørge om Garnene, da den indstevnte svarede ja, at have fundet garnene men undskylte sig med ikke at kunde foreviise dem Garnene, siden Elias Forland ey var til stæde som havde bem/el/te Garn i forvaring, siden den tiid har den indstevnte ey havt dem i sin haand eller Viist nogen dem ey heller har andre Ejer Mænd indfundet sig for at efterspørge sam/m/e, og er villig strax at udlevere bem/el/te garn til rette Ejermænd, veed og til fulde at hand eller hands broder som ere indstevnte ey har brugt dem eller forbyttet dem men leveret sam/m/e fra sig til sin Svoger Elias Førland, som den indstevnte ey veed hvorleedis hand sam/m/e har taget i forvaring enten i Huus eller andre Stæder, da den indstevnte 2 á 3 dage efter at garnene var fundne reyste fra Førland, men da hand igien med Vidnerne reyste nogle dage derefter for at viise dem garnene, kunde hand ey viise dem garnene formedelst Elias Forlands fraværelse og har altsaa ey nu tilstæde garnene, har ey heller taget favne Maal eller nermere Kundskab om den biergede Garnsættning som hand fandt, mindre ladet sam/m/e af nogen uvillige Mænd besigte eller taxere.
Iver Rasmusen Bielcherøen {erbød sig} som for at faae Endkab paa Sagen udbad sig tiid til i Morgen for at kom/m/e i foreening enten at fornøye ham Garnet med pænger eller i andre Maader at skaffe Garnet til stæde.
Hvorved Sagen til i Morgen udsættes da det er silde paa Aftenen.

1759: 273

Publiceret

Jens Johannesen Nipens bøxelsæddel til Knud Tørresen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Øvre Børnes dat: 4 Maij 1759 med Rev: ej dat.

ditto hands bøxelsæddel til Niels Erichsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Sehlstøen dat: 4 Maij 1759 med Rev: ej dat.

Udi Peter Greves Sag Contra H/err Hendrich Giertzøn er følgende

Kiendelse afsagt!

Vel haver den indstevnte H/err Hendrich Giertzøn til dette Ting hannem Var givet Lavdag ved skriftlig indsændt Forsætt under 1 hujus først givet denne Rætt tilkiende det Citanten Peter Greve skal forhen have i Skiftet efter hands afdøde Hustrue indgivet sin Fordring, og at sam/m/e Skifte endnu er under geistlige Skifte Forvalteres behandling henstaaende, hvorfor den indstevnte formeener og paastaaer det paasøgte Kravs Afgiørelse til benevnte Skifte Rætt henviist, hvor imod Citantens FuldMægtig for denne Rætt har Urgered paa Dom, men da den indstevnte hvercken ved Skifte Rættens Attestation har Legitimered sin Forestillelse at bemelte Reignings Fordring som nu paasøges er indgivet til Skifte Rætten og annotered boet til Udgift, mindre om der mod fordringen og det paasøgte er giort Indsiigelse eller benægtelse, bliver den indstevnte H/err Giertsøn givet Anstand til næst holdende Høsteting for at oplyse saavel Kravetz Anmeldelse for Skifte Rætten at Være skeed, som og at til kiende give denne Rætt hvad hand mod Søge maalet kand have at erindre.

D/en 5te ejusdem da Rætten igien Var sat og ovenstaaende Kiendelse afsagt blev til Publication fremlagt.

1. Mons/ieu/r Kierulfs paa Procancellarii Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Anders Olsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Garden Waage dat: 30 April 1759 med Rev: ej dat
2. ditto hands bøxelsæddel til Mons Olsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Foldnes dat: 30 april 1759 med Rev: ej dat.
3. ditto hands bøxelsæddel til Niels Jensen paa 1/2 fierding Torsk i Gaarden Strøm/m/e dat: 28 april 1759 med Rev:
4. Andreas Normands udgivne bøxelsæddel til Aamund Carlsen paa 2 hviid i Gaarden Sollesvigen dat: 2 Maij 1759.

Ole Andersen Østtvedten mødte for Rætten og tilkiende gav at have indstevnt Encken Brithe Jacobsdatter Østtvedten med Laværge Ole Monsen Telle til Vedermæhle fordi hun haver oppebaaret afvigte Aars 1758 Citantens tilhørende Avl af høe og Korn, derfor at lide Dom, samt til Vidner i Sagen indkaldt under Fals Maal Ole Nielsen Østtvedt og Asser Thomesen og Malene Michelsdatter Østtvedt, og den indstevnte sam/m/e at anhøre.

Den indstevnte Brithe Jacobsdatter og til Veder mæhle indkalte Laværge mødte ikke efter Paaraab

1759: 273b

Stevne Vidnerne Hans Simensen Schage og Ole Willumsen ibidem fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse at være skeed for hændes boepæl dog i hændes fraværelse, men udi hændes Naboes Ole Nielsen Østvedtens og Asser Thomesens Paahør, og det for meer end 14 dage siden.

De indstevnte Vidner mødte alle, som Citanten forlangede afhørte.

1ste Vidne Ole Nielsen Østvedt fremstod og efter behørig formaning var dem givne aflagde sin Eed, og forklarede det ham er vidende at Encken Brithe Jacobs Datter afvigte Aars Høst toeg det høe Citanten Ole Andersen Østvedt tillige med hænde sistleeden Som/m/er

havde indavlet og udgav sam/m/e til sine Creatuure da Citanten ingen Creatuure selv er eyende eller har ført nogen til Gaarden, dog veed Vidnet at en stor deel af sam/m/e høe Var udskiemt og noget formedelst laens fugtighed og tuft bedervet, dog blev alt høet liggendes udi den sam/m/e Løe, som det var indhøstet udi, ligesom og er Vidnet bekiendt at Citanten saavel som den indstevnte har til fellis har brugt og taget af det indhøstede Korn, men hvor meget enhver deraf har bekom/m/et er Vidnet uvidende om, og veed Vidnet at alt høet er brugt til hændes egne Creatuure, og ey deraf noget soldt eller kom/m/et fra Gaarden.

2. Vidne Asser Thomesen frem stoed og efter Eed forklarede enstem/m/ig som første Vidne med tillæg at det bedervede høe kunde ansees til et halvt Nøs Foster, lige som og om det øvrige at de begge fellis har indavlet høet, og at de begge har udtersket Kornet hver paa sin tiid, men Veed ey hvormeget enhver deraf har bekom/m/et.

3. Vidne Malene Michelsdatter tienende hos Jens Michelsen Østvedten efter aflagd Eed forklarede i alt eenstem/m/ig med første Vidne uden ringeste forandring.

Citanten forlanget Lavdags forelæggelse for den indstevnte

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Brithe Jacobsdatter med Laværge forelægges Lavdag til næst holdende Høsteting

Parterne Knud Jonsen Schaar og Iver Rasmusen Bielcherøen var eenig om at see Sagen i Mindelighed afgiort, og altsaa frafalt de indstevnte Vidners førelse.

Fleere Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten thi blev den fremlagde Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin attestered som beløber 284 rdr 2 mrk 3 s:

1759: 274

Lindaas Skibbreede

1759 d/en 7 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Lindaas Skibbreedes Almue paa Tingstædet Brudeknappen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 294 (234) findes tilførte

Og blev for dette Skibb: den sam/m/e Kongl/ig Forordning og ordres oplæste som ved forrige Tingstæd.

Dernæst fremlagt til Publication

1mo Aflyst H/err Ludvig Daaes udgivne Pante Obligation til Mad/a/me Sophie S/a/l/ig/ Peder Jørgensen paa Capital 200 rdr dat: 20 Decbr: 1754 efter Creditorindens paateignede qvittence af 20 Nov: 1758 altsaa af Pante bogen udslettet

2do publiceret H/err Ludvig Daae udgivne bøxel sæddel til Ellev Olsen paa 1/2 Løb 6 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Loetvedt dat: 4 Jan: 1759 med Rev: ej dat

3. Gertrud S/a/l/ig/ Danchersens bøxelsæddel til Iver Iversen paa 1 Pund 3 Mark Smør i Gaarden Huuse dat: 20 Martij 1759

4. Frue Frimands bøxelsæddel til Gaute Hansen paa 1/2 Løb Smør 16 Kander Malt i Røsnes dat: 3 Nov: 1758 med Rev:

5. H/err Benjamin Olrichs udgivne bøxelsæddel til Ole Monsen Ole Knudsen Aamund Larsen og Michel Lyren paa Øde gaarden Dragøen, hvoraf Afgift skal svares aarlig 3 rdr, men Ejeren betale afgaaende Skatter, dat: 22 Jan: 1759 med Rev:

6. Skiftebrev forrettet paa Nore Schaue efter afgangne Ole Olsen dat: 28 8ber 1758 vid: fol:

7. ditto forrettet paa Wigene efter afdøde Pige Massie Monsdatter dat: 26 8ber 1758 vid: fol:

8. ditto forrettet paa Tybernes efter Magne Andersen dat: 27 8ber 1758 vid: fol:

9. H/err Ludvig Daaes bøxelsæddel til Erich Olsen paa 1/2 p/un/d Smør 1/2 Vog fisk i Gaarden Børilde dat: 3 Jan: 1759 med Rev: ej dat.

10. ditto hands bøxelsæddel til Joen Jacobsen Hertzviig paa en Pladtz Schaarholmen kaldet dat: 20 Jan: 1759 med Rev:

11. Anders Halvorsen Tyberneses bøxelsæddel til Joseph Nielsen paa 9 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Tybernes dat: 7 Maij 1759

12. Joachim Danchersens udgivne bøxelsæddel til Claus Bastiansen paa 15 Mark Smør i Gaarden Qvalvog dat: 18 Jan: 1759

13. ditto hands bøxelsæddel til Niels Bastiansen paa 15 Mark Smør i ditto Gaard Qvalvog dat: 18 Jan: 1759.

14. Gunder Tosche og Arne Synevogs udgivne bøxelsæddel til Iver Arnesen paa 18 Mark fisk 6 Kander Malt i Gaarden Udkiilen dat: 7 Maij 1759 med Rev: ej dat

15. Anders Jonsen Houges udgivne Skiøde til Ole Knudsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Hauge dat: 7 Maij 1759 vid: fol:

16. Hans Andersen Fielangers {bøxelsæddel} \Skiøde/ til Lasse Andersen paa 20 12/21 Mark Smør 6/21 huud i Gaarden Fielanger dat: 7 Maij 1759

17. Gertrud S/a/l/ig/ Danchert Danchersens udgivne bøxelsæddel til Ole Nielsen Dyrnes paa et støcke Marck Mulen kaldet paa Fediøen liggende at rødde og beboe dat: 23 Martij 1759.

1759: 274b

Sager efter paaraab frem kom ey for Rætten

D/en 8de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

Aslach Sieursen Recheraases udgivne Skiøde til Lars Johannesen Hemvigen paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Recheraas dat: 7 Maij 1759

2. Lars Johannesen Hemvigens bøxelsæddel til Anders Andersen paa 18 Mark [Smør] 1 Mæle Malt i Gaarden Recheraas dat: 7 Maij 1759

3. Anne Helene Frorups udgivne bøxelsæddel til Jacob Erichsen Borrilden paa 21 Mark Smør 5/6 faar 2 p/un/d 15 Mark fisk i Gaarden Rebnor dat: 10 april 1759 med Rev: ej dat.

4. H/err Benjamin Olrichs bøxelsæddel til Endre Andersen Wiig paa 1/2 Løb Smør 6 Kander Malt i Gaarden Wiig dat: 2 Nov: 1758 med Rev: ej dat.

Restancen for inde værende Aars Skatters 1ste og 2den termin beløber 573 rdr 2 mrk.

Guulens Skibbreede

1759 d/en 9 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Guulens Skibbreede paa Ting stædet Schieljehavn i Over værelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 231 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e ordres og Forordninger oplæste som ved nestforrige Lindaas Skibbreede.

Publiceret

et Skifte brev forrettet d/en 31 Julij 1758 paa Gaarden Hop i Utvehrs Skibb: og Yttre Sogns fogderie efter afg: dreng Peder Iversen hvis efter ladte Jordepart i Gaarden Tvedt i Guulens Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie er udlagt til Brithe Ivers Datter nemlig 8 1/4 Mark Smør vurderet for 6 rdr 5 mrk 4 s: vid: fol: 108

2. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Nørland d/en 20 Junij 1758 efter afg: Anne Larsdatter vid: fol: 108

3. H/err Ludvig Daaes udgivne bøxelsæddel til Ole Monsen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Waagsetter dat: 3 Jan: 1759 med Rev:

4. ditto hands bøxelsæddel til Jørgen Michelsen paa 1 p/un/d 6 Mark [Smør] udi Gaarden Qvam/m/e som er Klocker Gaard dat: 4 April 1759 med Rev:

5. Magdalene S/a/l/ig/ Sorenskriver de Fines udgivne bøxelsæddel til Rasmus Aamundsen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Dusund dat: 12 8ber 1758 med Rev: ej dat.

6. Hans Olsen Tvedtens udgivne Skiøde til Mathias Hansen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Tvedten dat: 9 Maij 1759 vid: 108

7. Johannes Aamundsen Ramberg Knud Høyvig og Niels Johannesen Mollands Skiøde til Ole Danielsen paa 1 p/un/d 8 1/2 Mark Smør i Skatte skyld i Gaarden Rambierg dat: 9 Maij 1759 vid: fol:

8. Ole Danielsen med fleere Værgers udgivne Skiøde til Sieur Sieursen paa 2 p/un/d 5 Mark Smør indbereignet Kiøberens anpart med sin hustrue bekommet alt i Rafneberg dat: 9 Maij 1759 vid: fol:

Derefter blev de opsatte Sager paaraabte

Ole Andersen Westervig efter forrige tiltale Contra Hans Olsen Glenien som efter forelæggelse mødte, tilstoed at have sagt at den indstevnte Ole Andersen Westervig haver været for hands Land og taget Ostre, hvilket hand dog ey kand beviise Citanten over

hvilcket Citanten aldeelis benægtede.

Den ind stevnte Hans Olsen Glenjen sagde det hand af Ubesindighed og uden Skiel og Reede har udtalt de Ord om Citanten at have taget Ostre Ved hands Land, som hand aldeelis igien tager og beeder den indstevnte om Forladelse for og skal aldeelis Være døde og som utalte og ey kom/m/e den ind stevnte til ringeste forkleinelse i hands gode Navn og Røgte,

Citanten Var fornøyet med den inden Rætten af den indstevnte giorde Erklæring naar hand betalte de paa Sagen anvente bekostninger som den indstevnte belovede at Ville betale, hvor ved Parterne saavel om denne som Videre deres mellemværende trette lovede at være foreenede

Ole Jetmundsen Halsvig og Ole Sieursen Halsvig mødte begge, og gav til kiende at være foreenede og alt saa ophævede Sagen, under Løfte at Citanten beholder den paastevnte Stue og faar Opretning for sin Omkostning.

Fleere Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten

Fogden Bildsøe mødte og til kiende gav at hand ved Lehns Manden paa Justitiens Veigne har indstevnt til Doms Lidelse Syneve Rasmus datter Bremnes for begangne Leyer Maal med Mons Michelsen begge i værende tieniste hos Bryning Wichingvog og Vilde afvarte om nogen af de indstevnte møder.

Den indstevnte Syneve Rasmusdatter mødte ikke.

Stevne Vidnerne Iver Hendrichsen Midbøe og Hans Tørresen Tønsberg mødte og afhiemlede Stevne Maaletz lovlige Forkyndelse for bem/el/te Syneve Rasmus datter at være skeed

Fogden erindrede om Lavdag for den indstevnte til næste Rætt

Eragtet

Den lovlig indstevnte Syneve Rasmusdatter forelægges Lavdag til næstholdende Høsteting.

Og som ey fleere Sager efter paaraab ey for Rætten frem kom blev til Attestation fremlagt den forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin beløbende 470 rdr 2 mrk 2 s:

Radøe Skibbreede

D/en 14 Maij 1759 blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Radøe Skibbreedes Almue paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Over værelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 249 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordre oplæste som ved nestforrige Tingstæd.

Skiftebrev forrettet d/en 24 8ber 1758 efter afdøde Pige Marthe Nielsdatter paa Gaarden Boge dat:

2. ditto paa Gaarden Indre Sæbøe efter afg: Haldor Erichsen dat: 24 8ber 1758 vid: fol:

3. ditto paa Gaarden Boge efter Knud Larsen dat: 24 8ber 1758 vid:

4. ditto paa Gaarden Søre Wetaas d/en 8 Jan: 1759 efter afg: Kari Olsdatter vid: fol:

5. ditto paa Kaalstad d/en 10 Jan: 1759 efter Ingebor Stephensdatter vid: fol:

6. Anne Danchersen Fasmers udgivne bøxelsæddel til Knud Ellingsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Søre Haucheland dat: 22 febr: 1759.

1759: 275b

7. Ole Knudsen Øfre Waagenes sit udgivne Skiøde til Stephen Olsen paa 8 Mark Smør 5 1/3 Kande Malt i Waagenes dat: 16 Martij 1759 vid: fol:

8. Michel Halversen Hielmens udgivne bøxelsæddel til Knud Jonsen paa 12 Mark Smør 16 Kander Malt i Indre Helle dat: 7 april 1759 med Rev: ej dat

9. ditto hands udgivne bøxelsæddel paa Myntlingerne Cathrine Kristi og Anne Hendrichs datters Veigne til Knud Stephensen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Waagenes dat: 16 Martij 1759

10. Krigs Raad Korns udgivne bøxelsæddel til Anders Olsen Qvam/m/e paa 1/2 p/un/d Smør 4 Kander Malt i Gaarden Sebdahl dat: 10 April 1759 med Rev:

11. Erich Erichsen Søre Wetaas Peder Haaversen Nesse Knud Olsvold Ole Nore Tiore og Rasmus Tolleshaugs Skiøde til Niels Haaversen Houcheland i alt med Kiøberens Part 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Søre Wetaas dat: 14 Maij 1759 vid: fol:

12. H/err Wilhelm Frimans udgivne bøxelsæddel til Hans Petersen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Lunde dat: 30 8ber 1758.

13. Knud Rasmusen Storeims bøxelsæddel til Hans Hattesen Weddefield paa 19 Mark Smør i Gaarden Yttre Sæbøe dat: 30 Decbr: 1757 med Rev: dat: 14 Maij 1759.

14. H/err Wilhelm Frimands udgivne bøxelsæddel til Omund Andersen Kidsetter paa 18 Mark Smør 18 Kander Korn i Gaarden Kidsett. dat: 18 April 1759 med Rev: ej dat.

15. Stephen Joensen Olsvold Jacob Rasmusen Yttre Sæbøe og Johannes Andersen Nore Morchens Skiøde til Michel Monsen Kaalstad paa 7 Mark Smør 9 1/3 K: Malt i Kaalstad dat: 14 Maij 1759 vid: fol:

De fra sist leeden Høste ting opsatte Sager blev paaraabt men ingen mødte for at svare derudi

Mons Endresen og Elling Knudsen Sletten mødte i den af dem opsatte Sag, siigende det de sist leeden Løverdag haver Været hos Inspecteur Geelmeydens Encke for ligesom forhen er skeed at til byde hænde at Ville betale hænde den paastevnte gamle og Resterende Land skyld og det med 2de Mænds Vidne, hvormed hun Var fornøyet og sagde at naar de engang for Høsten ind kom med de tilbudne pænge Vilde hun sam/m/e modtage og saaleedis ophæve all videre Proces og Vidløftighed og at hun aldeelis ey har paastaaet eller vil paastaae nogen Videre Dom i Sagen men sam/m/e Vil frafalde.

Hvilcket de 2de Mænd Willum Østebøe og Ole Bertelsen Sletten som var med Comparenterne har hørt paa og naar paafordres kand tilstaae og forklare, i slig anleedning har de holt unødig at giøre Videre Omkostning for at faae deres Procurator Ved skriftlig Indlæg

1759: 276

at slutte Sagen til doms paa deres Siide da de erbyder sig inden Høsten og længe derfor at betale hænde Landskylds pængene imod at hun paa sin og de paa deres Siide ophæver Videre saavel giorde Omkostninger som videre Søge maal til hinanden, og altsaa endnu forlanger Sagen til næste ting udsatt,

For faae Dage er under 5 Maij sistleeden mig Sorenskriver Garman indløben Raadstue Skriver Geelmeydens brev som af ham uden Encken Inspecteur Geelmeydens begier og Underskrift har forlanget Sagen til doms optagen, som Comparenterne blev til kiende givet, hvortil de svarede at de siden den tiid har talet med Encken selv og med hænde som lovet er at afgiøre Sagen i Mindelighed hvor for de formener intet at have med Laværgen uden hændes Minde at handle, men forlanger Sagen som forhen udsatt til næste ting, for at viise til den tiid Sagens afgiørelse.

Eragtet!

Da Raadstue Skriver Geelmeyden ey har med Citanten nu afdøde Inspecteur Geelmeydens Enckes FuldMagt eller Under skrift i de fremsænte breve Legitimered sig at æske denne Sag til Doms aller helst de ind stevnte Mons Endresen og Elling Knudsen har tilbudet hænde Forliig som hun har i Vidners paahør Været fornøyet med naar hun bekom de paasøgte Land skylds Restancer, da gives Sagen anstand til næst holdende høsteting at de ind stevnte kand med Encken enten afgiøre Sagen i Mindelighed eller paa sin Siide slutte den til doms, da det til sam/m/e tiid paa ligger Encken selv at slutte Sagen som hændes Laværge til Vitterlighed kand i følge Lovens 3 bogs 19 Cap: 41 art: underskrive enten til Forliig eller udførlig Paastand til doms efter Sagens Omstændigheder.

D/en 15de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt

Publiceret

Niels Erichsen med Curator Halvor Tosches Odels Lysning til 16 7/8 Mark Smør 5/24 faar i Gaarden Indre Søbøe som nu beboes af Erich Nielsen Indre Sæbøe dat: 14 Maij 1759 vid: fol: 111

2. Peder Andersen Sagstad Ole Paulsen Berraas og Halver Fischesetters Skiøde til Hans Haaversen Fielsende paa 18 Mark Smør 15 Kander Malt i Fielsende dat: 14 Maij 1759 vid: fol: 111 og 112

3. Halvor Olsen Tosches bøxelsæddel til Knud Johannesen paa 6 Mark Smør 3 Kander Malt i Gaarden Indhelle dat: 14 Maij 1759 med Rev: ej dat

4. Gregorius Simonsen Yttre Sæbøes bøxelsæddel til Lars Larsen paa 9 9/10 Mark Smør 4 2/5 Kande Malt 2 1/5 s: pænge i Gaarden Yttre Sæbøe dat: 15 Maij 1759 med Rev: ej dat

Og som fleere Sager efter paaraab ey frem kom for Rætten blev Restancen for de Kongl/ige Restancer attestered beløbende 291 rdr: 2 mrk 15 s:

1759: 276b

Herløe Skibbreede

[1759] D/en 16 Maij blev Rætten med Herløe Skibbreede satt paa Ting stædet Alvestrøm/m/en til almindelig Som/m/ertings holdelse i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 247 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordres oplæste som ved nestforrige tingsøgende Almue ved Radøe Skibbreede.

Dernæst publicered følgende documenter.

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Rong d/en 28 Sept: 1758 efter Afg: Pige Christi Thomesdatter vid: fol:

2. Jacob Erpecom og Niels Korns udgivne bøxelsæddel til Mons Jacobsen paa 12 Mark Smør i Gaarden Nesse dat: 25 april 1759

3. Krigs Raad Korns bøxelsæddel til Ole Anbiørnsen paa 1/2 deel i sin Fader Anbiørns brug i Schiold dat: 5 Jan: 1759 med Rev: ej dat.

4. Frue Justitz Raad Kroghs udgivne bøxelsæddel til Knud Andersen paa 18 Mark Smør 1 1/2 Mæle Korn 1/2 faar i Hanevig dat: 2 Jan: 1759 med Rev:

5. ditto hændes bøxelsæddel til Lars Johan/n/esen paa 18 Mark fisk i Gaarden Hetlevig dat: 2 Jan: 1759 med Rev:

6. ditto hændes bøxelsæddel til Mons Jensen paa 20 Mark Smør i Nore Hauland dat: 8 Maij 1759 med Rev: ej dat.

7. ditto hændes bøxelsæddel til Lars Monsen paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Heggernes dat: 2 Jan: 1759 med Rev:

Procurator Sønderborg æskede den af H/err Foged Bildsøe paastevnte Sag mod hands forrige Skriver Karl Mons/ieu/r Weirum og Vilde fornem/m/e hvad bem/el/te Weirum udi sam/m/e

Sag maatte have for denne sinde at erindre, da Comparenten Videre skulle besørge det fornødne paa Fogdens Siide.
Weirum Var til stæde, som for det første toeg sig Ancke forbeholden over Rættens Kiendelser passeret d/en 17 8ber Anno passato, Weirums Stevne maal betreffende og dernæst Vilde afvarte Citantens procedur thi det er ham som har ind stevnet Vidner, faaet sam/m/e Lavdaget og alt saa er pligtig at frem/m/e sin Rættergang
Sønderborg som merkede at Mons/ieu/r Weirum intet har for sig uden den tilførte formeente unøttige Forbeholdenhed fremlagde nu Rættens d/en 17 8ber afvigte Aar ergangne Forelæggelse for de udeblevne Vidner med Lavdag for Sing/neu/r Jacob Lange i Bergen beskreven og bem/el/te Langes med Vidnernes paateigning om lovlig forkyndelse. Hand frem lagde og Videre Jomfrue {Birg} Frideriche Hylles

1759: 277

egen hændig skrevne eedelige Svar og Vidnes byrd paa Fogdens hænde insinuerede qvestioner i følge hands incam/m/inerede Stevne Maal.
Weirum i Medhold af Lovens 1ste bogs 13 Cap: 4 art: protesterede imod dette Vidnes byrds antagelse, deels siden Vidnet ikke er af saadanne fornem/m/e Folck som sam/m/e Articul tillader at frem sænde skriftlig Vidnes byrd, men ikkun er en tieniste Pige hos Fogden, deels og siden sam/m/e Vidnes byrd ikke er attestered at være af hænde selv skrevet og underskrevet men det er Comparenten ja end meere Rætten gandske ubekiendt hvad enten det er hændes eget eller andres Skrift og Under skrift, ja Weirum herforuden ifølge Forordningen af 3 Martij 1741 og Lovens pag: 121 art: 7 var end og berettiget til at æske Vidnetz Corporlige og persohnlige Vidnes byrd og forklaring saavel paa den eenes som den anden parts eragtende Spørsmaale, hand paastoed der for som melt Vidnes byrdet Casseret, Vidnet Mulcteret med Fals Maals bøder, siden det ikke beviislig er frem kom/m/et med Vidnesbyrd, og ellers paalagt lovmæssig og persohnlig at møde.
Sønderborg Submitterede at Mons/ieu/r Weirum ligner sig selv naar hand søger ubeføyet som her er skeed at denigrere en fornem/m/e Jomfrues Stand og Vilkaar thi Rætten er formodentlig selv bekiendt at Jomfrue Hylle fører sig Honet og skickelig op, og ligesaa er af fornem/m/e Familie udi saavidt hændes Fader har staaet i Kongl/ig tieniste som Lieutnant, men nu Ved Døden er afgaaen, hvorfore Sing/neu/r Weirums urigtige Erindring mod hænde, bliver at annotere som en Plet paa ham selv, Comparenten sagde dernæst at naar Mons/ieu/r Weirum læser bædre over i Lovens allegerede articuler saavel den 4de som 7de i første bogs 13de Cap: saa vil hand befinde at hands protest og øvrige Paastand bliver absurd, thi primo maae Jomfrue Hylle som en fornem/m/e Jomfrue der selv kand skrive og har skrevet det indkomne Vidnesbyrd nyde det beneficium som den allegerede 4de art: til Frietagelse for persohnlig møde til Vidnes byrds Aflæg forunder hænde, og dernæst maae hun ogsaa have sam/m/e troeVærdighed udi sit Vidnes byrd uden behøVende attestation som fornem/m/e Folck, da attestation paa skriftlige Vidner ikke Reqvireres eller befahles Ved den allegerede articul, uden hvor Svaghed exsisterer og et Vidne ikke selv kand skrive, som saaleedis ikke har sig med Jomfrue Hylle, Videre Submitterede Comparenten at den

1759: 277b

allegerede 7de art: ikke skicker sig til Jomfrue Hylle der har aflagt sit Vidnesbyrd, og er ikke tvungen til nogen Contra qvestioner fra Mons/ieu/r Weirum at besvare mod hændes Villie, førend hun til den Ende bliver lovlig stevnet, imidler tiid tæncker Comparenten dog at Jomfrue Hylle er Villig til at besvare hvad lovlige Contra qvestioner Weirum maatte have til hænde at frem sætte, naar sam/m/e hænde skriftlig bliver Insinuerede, i saadan Anleedning

Reprotesterede Comparenten kraftigst paa Jomfrue Hylles egenhændig skrevne Vidnes byrds forblivelse i Rætten til Sagens Oplysning, hand frafalt ellers Mons/ieu/r Fielsteds Vidnes byrd og øvrigens Submitterede Sagen Dom, da det af de førte Vidner er at fornem/m/e hvorleedis Weirums Opførsel og Conduite i Fogdens Huus har Været heel uanstændig, lige som hands Opførsel under Udkastelses Forrettning efter Fogdens Reqvisition passeret d/en 22 Julij sistleeden Aar hvilcken Forrettning Comparenten producerede har ikke Været mindre slem uanstændig og nærgaaende for Fogden, med Paastand at den giorde Udkastelses Forrettning maae Vorde Confirmered og Mons/ieu/r Weirum henfunden til bøders Udreedelse {og} \for/ brugte Expressioner og hands Forhold imod Fogden i følge Lovens 6te bogs 21 Cap: 4 art: item at hands Forhold og Expressioner maae kiendes utilbørlige og strafværdige og Mons/ieu/r Weirum at giøre Fogden deprecation for sam/m/e inden Rætten, item at Mons/ieu/r Weirum maae blive tilpligtet Udkastelses Forrettningens bekostning og denne processes bekostninger indbereignet Comparentens Møye og Reyser med 40 rdr. ellers Vilde Comparenten nermere Paastand i Sagen til Skierpelse efter Anleedning fra Weirum have sig Reserveret i Sagen at giøre.

Weirum lignede sig altiid selv i at frem føre Sandhed og paastoed Rætt og Rættens Pleye men ingen lunde med eller derudi at sværte nogen, hvilcket hand hverken havde fornøyelse udi eller bemøyede sig med, men loed dem sværte dem selv, hand ansaae ikke heller hvorleedis Fridericha Hylles Opførsel haver behaget Sing/neu/r Sønderborg og glimret ham i Øynene, men Comparenten ansaae allene

1759: 278

paa at hun efterkom/m/er sin Pligt, som Loven byder og ingenlunde betager hænde det privileguom som hun ved Loven er forundt, det Comparenten ikke heller kand, Weirum sagde ellers kortelig at Sing/neu/r Sønderborgs Sminke og Undskyldning for den saakaldede Jomfrue Hylle samt Forklaring over de af Weirum allegerede Lovens Articuler kand ikke staae sin prøve, thi hvordan Sing/neu/r Sønderborg end vænder sig har dog Hylle løbet an imod den allegerede 4de Art: pag: 120 da hun ikke er saadan/n/e fornem/m/e Folck som sam/m/e Art: tillader at fremsænde Vidnesbyrd, men en tieniste Pige og der for persohnlig maae møde, og da hun nu ikke er det bør hændes Vidnes byrd ikke skriftlig antages, ja end saa meeget dismeere siden det ikke Ved attestation er beviist at sam/m/e er hændes eget Verk. Hvorleedis den allegerede 7de art: pag: 121 gandske er applicable i denne tilfælde og saaleedis som Weirum forhen har fremsatt den, det Viiser sig og selv, uden Videre dertil at svare, og betreffende den giorte Paastand med sam/m/es indbefattende beskyldninger da forbeholdt Weirum sig derpaa Videre Svar, men nu for denne sinde begierede Rættens Kiendelse angaaende det frem lagde Vidnes byrd, da Comparenten dernæst Videre skal giøre fornødne Indstillelser.

Sønderborg sagde at Jomfrue Hylles Caracter Sutineres med høy agtelse i Fogdens Huus og saavel af Comparenten som andre der har den Ære at visitere Fogden, hand Comparenten holdt Videre Svar ufornøden til Weirums tilførte, men Referered sig til sit forrige indtil saa længe at *Mons Weirum beskylder Comparenten for Falskhed udi at have angivet det for Jomfrue Hylles Vidnes byrd som ikke saa skulle være, da Comparenten skulle snacke Videre med Mons/ieu/r Weirum og justificere sig, men det producerede Jomfrue Hylles Vidnes byrd behøver ellers ikke nogen Attestation som skrevet af hænde selv.

Weirum hverken Vilde eller havde fornøden at fornøye Sing/neu/r Sønderborg med den forlangte beskyldning men allene henholdte sig til sit forrige

Sønderborg protesterede paa Dom

Weirum begierede Kiendelse som før og ellers Sagen opsatt til næste Rætt

Sønderborg bemerkede at Mons/ieu/r Weirums siste Petetum om Kiendelse og Sagens Opsættelse til næste Rætt er sig selv imod, thi et af deelene kand allene nu skee, hvor fore og som det ikkun viiser med Mons/ieu/r Weirums anden Opførsel un-

1759: 278b

der Sagen at hand intenderer dens Udhall og dertil kom/m/er at hand kunde bortreyse uformodentlig saa protesterede Comparenten mod den begierte Udsættelse at faae dom i Sagen.

Weirum Replicerede at *bande (baade?) Kiendelsen nu kand skee og Opsættelse bevilges uden mindste Contradition for Weirum, dette var det og hand paa nye igientoeg og begierede og protesterede mod Over iilelse.

Optages til Kiendelse til i Eftermiddag

Da Vidnet Jomfrue Fridericha Hylle efter Forelæggelse til dette Ting har indskicket sit Vidnes byrd skriftlig med Eed bekræftet til de af Citanten H/err Foged Bildsøe skriftlig hænde foresatte qvestioner følgelig sit i Sagen incam/m/inerede Stevne Maal, som Lovens 1ste bogs 13 Cap: 4 art: giver hænde som et af en fornem Familie og Honet Fruentim/m/er tilladelse til, hvis ind sændte Vidnesbyrd efter allegerede articul skal agtes lige saa lovgyldig, som hun persohnlig det paa tinge havde aflagt, altsaa da den indstevnte Mons/ieu/r Weirum directe ey har benægtet at bem/el/te hændes Vidnes byrd er af hænde selv skrevet og underskrevet henfalder den giorde Erindring om Attestanteres Fornødenhed af sig selv, men bemelte Vidnes skriftlige Vidnes byrd anseet lovgyldig at antages og forblive i Rætten til Sagens Oplysning, hvorefter den indstevnte efter lovlig Omgang kand, efter sin giorde Paastand desuden til opsættelse i Sagen, til næste Ting faae indrettet sine fornødne eragtende skriftlige Contra qvestioner til Vidnetz nermere besvarelse,

Til den Ende bliver og efter den indstevntes begier Sagen udsatt til næst holdende Høste ting.

Procurator Sønderborg i Rætten æskede Sagen af Iver Olsen og Siri Jacobsdatter Contra Elen Rafnang og til kiendegav at den giorde Lavdag ikke er bleven Elen Rafnang forkyndt hvor for hand begierede samme fornyet til næste ting, hand paastoed ellers at den indstevnte Elen Rafnang som med Vidner er over beviist at have angrebet Siri Jacobs Datter med dures og forsmædelige beskyldninger som hun ingenlunde formaaer at gotgiøre maatte henfindes til bøders Udreedelse efter Lovens 6 bogs 21 Cap: 4 art: at oprette Siri Jacobsdatters erlidte tort og fortræd efter begges Vilkaar med 20 rdr: og endelig at betale hænde udi Sagens Omkostninger 12 rdr. hvorom hand afvartede

1759: 279

Dom i Sagen efter Lavdagen er vorden i Rette ført

Eragtet

Den lovlig indstevnte Elen Rafnang forelægges Lav dag til næstholdende Høsteting

H/err Wilhelm Friman efter forrige tiltale Contra Ole Hansen Aasebøe fremlagde et skriftlig Indlæg under 16 hujus saa lydende, hvorefter Opsættelse blev forlanget og den indstevnte nye forelæggelse givet

Eragtet

Ole Hansen Aasebøe forelægges Lavdag til nest holdende Høsteting at svare det fornødne i Sagen samt at slutte Sam/m/e paa sin Siide til doms.

Publiceret

Lars Monsen og Mons Olsen Tosvigens bøxel sæddel til Lars Gulachsen paa 18 Mark Smør 18 Kander Malt i Gaarden Gripsgaard dat: 16 Maij 1759 med Rev: ej d:

2. Rasmus Christiansen Fuschanger med fleeres bøxel sæddel til Jon Olsen paa 15 Mark Smør 5 Kander Malt i Gaarden Echeland dat: 16 Maij 1759 med Rev:

3. Krigs Raad Korns bøxelsæddel til Zacharias Olsen Røsland paa 18 Mark Smør i Rosland dat: 8 febr: 1759

4. Baste Tvedten paa Mons Tosvigens Veigne udgivne bøxel sæddel til Elling Rasmusen paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 1 Mæle 4 Kander Malt i Gaarden Hiertaas dat: 16 Maij 1759 med Rev: ej dat.

Afgangne Foged Kam/m/eRaad Smithes Sterboes FuldMægtig Hans Adolf Toftgaard i Anledning af Anteignelserne udi 1757 aars allerunderdanigst aflagde Reegenskab for Nord hors Fogderie forlangede at tilspørge Almuen om det er dem bekiendt hvor mange Aar Øhltapperiet har Været holdt paa Giest giveriet Herløesundet kaldet af H/err Lieutnant de Svanenhielm, hvortil af endeel af Almuen blev svaret i all den tiid som Hr: Lieutnant Svanhielm har Været Ejer af Stædet nemlig fra Aar 1751 d/en 15 Maij da hand har faaet Skiøde paa Herløe Gaard og underliggende Herløe Sund er dette ringe Øhltapperie Været i brug i fiskerietz tiid dog til ringe Aftræck eller Intresse for Stædetz Ejere, da det saakaldede Giestgiveriets Huus er saa slet forfalden at ingen reysende der kand tage Logemente, og i alle de aar ey har kunde faae uden lidt tyndt Øhl som oftes har været suurt og bederved i Mangel at ingen stort har søgt did for at kiøbe noget, og er der neppe i alle de Aar aarlig brygget 2 tynder Malt hvoraf det deraf tillavede tynde Øhl er blevet soldt eller udvandt til Nøtte, men som melt ofte er bleven hen liggende, og noget deraf enten bleven surdt eller bedervet saa mange har ey deraf kiøbt noget, desuden er der ey brygge Ved Stæden saa at nogen kand søge Havn nu, førend sam/m/e med bekostning blev anskaffet og Huuserne forsvarlig Reparerede.
Dette Almuens

1759: 279b

Svar som Laug Rætten i alt samtøckte at forholde sig rigtig blev efter forlangende beskreven udstædet og af Rætten attestered.

Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten.

D/en 17de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

For Rætten fremstoed Jacob Stephensen Rafnanger og til kiende gav det hand til dette Ting tiid og Stæd har ladet med muntlig Stevning indkalde Iver Olsen Huus mand i Tvedte Vogen fordie hand sistleeden Aar har slaget 2de Citantens børn nemlig hands Sønn Stephen Jacobsen til blods i Ansigtet hvoraf endnu sees Ahr og Kiendetegn og hands Datter Helge Jacobs datter lige leedis slaget og ilde medhandlet dog paa diverse tiider men i sist leeden Aar, derom at anhøre Vidner som under FalsMaal er indkalte og møder nemlig Ludvig Hendrichsen Ravnanger, Gertrud Rasmusdatter som er huusmanden Peder Danielsen Tvetevogens Hustrue Elling Bastesen Tvedten, Ole Ellingsen Tvedten, Ole Jacobsen tienende hos Elling Tvedten, {Gertrud} for der efter at lide Dom efter Sagens beskaffenhed med Erstattning for foraarsagede Processes Omkostninger.

Den indstevnte Iver Olsen Tvedtevogen blev 3de gange paaraabt men ey mødte ey heller nogen paa hands Veigne.

Stevne Vidnerne Baste og Michel Tvedten frem stode og eedelig afhiemlede det de i dag 14 dage siden har lovlig indstevnt Iver Olsen Tvedtevogen i hands eget paahør og i hands boepæl, at møde Citanten for den øvede Medhandling og Slags øvelse hand har brugt og øvet mod hands børn samt derom at anhøre Vidner.

De samtlige anførte Vidner mødte Vedtagende alle lovlig Stevne Maal, som Citanten forlangede maatte admitteres til forklaring og Vidnes byrds Aflæg, hvorfor Eeden for dem alle blev oplæst af Lov bogen og behørig Formaning givne at Vogte sig for MeenEed

1. Vidne Ludvig Hendrichsen Ravnanger frem stoed og efter Corporlig Eed forklarede, det hand afvigte Aar kort for Som/m/er tinget var ned gaaen til Tvedtevogen i Peder Tvedtevogens Stue, hvor Iver Olsen Tvedtevogen indkom og Citantens datter Helge Jacobsdatter af alder 12 aar Var inde tillige hvor da hand hørte at Iver Olsen talede til bem/el/te barn er det dig som kom/m/er ned og uden for min stue og raaber at Boldevins horen skal kom/m/e ud, og hvem er de som ligger det dig ind at tale om Horer, hvor paa barnet svarede det har jeg hørt af mange, men erindrer ey ret hvad enten hand sagde disse Ord før eller efter at hand i Vidnets Paasiun toeg fadt paa bem/el/te Pige barn og med

1759: 280

sin haand sloeg barnet saavel at trecke hænde over sit Knæe og \hand/ optoeg Klæderne paa barnet, som siden at slaae hænde Øre fiigen saa vel paa høyre som Venstre Siide, hvorpaa Vidnet hørte barnet græde og jamre sig, hvorefter Vidnet og den indstevnte tillige med barnet gick hver sin Vey af stuen, siden har Vidnet efter nogen tiids forløb givet barnetz Forældre det til kiende hvorleedis til gaaet Var, og veed altsaa ey videre herom at forklare

2. Vidne Gertrud Rasmusdatter under Eed forklarede i alt eenstem/m/ig som forrige Vidne det hun saae at den indstevnte sloeg Citantens barn paa sam/m/e Maade som forklaret er, og tiltalte barnet med sam/m/e Ord som omprovet er, og passered alt dette i Vidnetz egen Stue hvor barnet Helge i Erinde fra sine forældre var nedkom/m/en, og bad bem/el/te barn af frøgt at Iver Olsen skulle slaae hænde meere at Vidnet Vilde følge sig til sine forældre, hvorpaa Iver Olsen svarede ney jeg skal ey slaae dig meere hvilcke Ord og Ludvig Hendrichsen efter egen tilstaaelse sagde at have hørt.

3. Elling Bastesen Tvedten fremstoed og efter aflagd Eed forklarede, at hand ongefehr for et Aars tiid siden da hand Var i sin Stue, kom en af hands folk ind bad ham kom/m/e ud for at see hvorleedis Citantens Sønn *Jacob Stephensen* (Stephen Jacobsen) 14 á 15 Aar gam/m/el Var tilreed, hvor da barnet tillige med Citantens Fader sad ude for en Veg, og barnet Var gandske blodig i Ansigtet og paa Klæderne og Vidnet saae at barnet Var slaget huul under det Vænstre Kin been saa stort at en tom/m/elfinger der udi kunde lægges og Var blodig og ilde med handlet, hvorpaa Vidnet tilspurte barnet, som skalv og bevret af frøgt og verck og lidet kunde tale, hvor leedis hand Var kom/m/et til den skade, hvor til barnet svarede Iver Olsen i Tvedtevogen har slaget eller stødt mig i Ansigtet med en Aare Lom, hvilcket og det 2det Vidne Ole Ellingsen Tvedten sam/m/e tiid saae og hørte barnet siige og beklage sig for Vidnet sagde desuden at efter denne Sag til dette ting er bleven paastevnt ind kom Iver Olsen Tvedte vogen til Vidnet siigende med Knur at hand ey burde Vidne mod ham, hvortil Vidnet svarede naar jeg er lovlig stevnt maae jeg Vidne, og hvorfor har du saadant giort imod barnet, hvortil Iver Svarede jeg Vilde ey slaget barnet, men kastede Aaren i barnet, Veed altsaa ey Videre at forklare om denne Skade barnet blev tilføyet, men Veed at barnet endnu har Ahr i Ansigtet paa Vænstre Siide paa Kinden.

4. Vidne Ole Ellingsen Tvedten efter aflagd Eed forklarede i alt uden mindste Forandring det sam/m/e som nestforrige Vidne Elling Bastesen forklaret haver

1759: 280b

saavel om barnetz Skade, som de Ord den indstevnte talte efter Stevningen var udgaaet.

5. Vidne Ole Jacobsen fremstoed og efter aflagd Eed forklarede at for et Aar siden da hand Var ned i Tvedtevogen tillige med Citantens Sønn Stephen Jacobsen og 2de andre Drenge nemlig Jacob Andersen g/amme/l 14 aar og Tollev Jensen Rafnang g/amme/l 12 á 13 aar, saae hand at bem/el/te Stephen *Olsen (Jacobsen) laae ned paa Lunden i fieren i Tvedtevogen slaget og blodig i Ansigtet men ey saae da bem/el/te Stephen Jacobsen fick slaget men hørte at Stephen sagde at Være slaget eller stødt med en Aare af Iver Olsen, hvilcken Aare Vidnet bar med sig og hensatt med et Nøst, som de befandtes at Være blodig i Lom enden lige som der og fandtes bloed paa Lunden hvor den slagne Stephen Jacobsen længe havde ligget, men omsiider reyste sig op for at gaae hiem, men paa Veyen indbragte Vidnet sin slagne broder Stephen Jacobsen til den Indstevnte Ivers Kone Guri Michelsdatter for at lade hænde see hvad hændes Mand havde giort som da udloed sig med fortrydelse derover

Under forrige aflagde Eed forklarede Vidnet Gertrud Rasmusdatter, det hun og har seet Citantens Sønn Stephen at Være den omvundne tiid saaret og blodig i Ansigtet, som og at have seet blod liggende paa Lunden i fieren og paa Aaren tillige samt hørte barnet skrige da Skaden skeede, men ey saae det da hun var inde i sin Stue, for inden Vidnet Ole Jacobsen kom til hænde med begier at see sin broder som var beskadiget

Citanten som ey Videre havde at erindre forlanget den indstevnte forelagt til næste ting

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Iver Olsen Huusmand i Tvedte Vogen forelægges Lavdag til næste ting.

Og som ey fleere Sager efter paaraab frem kom blev Restancen over de Kongl/ige Skatter attesterede som beløber 510 rdr 10 s:

Ahlenfit Skibb:

1759 d/en 18de ejusdem blev Rætten til almindelig Sommertings holdelse satt med Ahlenfit Skibbreedes Almue paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af deres Kongelige Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 251 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede den sam/m/e Forordning og Videre ordres oplæst som Ved nestforrige Ting stæd.

Dernæst publiceret følgende documenter

1759: 281

1. Skifte brev forrettet efter pigen Ingebor Olsdatter d/en 17 8ber 1758.
2. Obriste Christian Friderich Møllerops Odels Lysning til Gaarden Fladøen i Ahlenfit Skibbreede beliggende dat: Leanger ved Trundhiem d/en 31 Martij 1759 vid: fol: 113.
3. Regiments Qvarteer Mæster Christian Undahls udgivne Pante Obligation for Capital 844 rdr: 54 s: til Sing/neu/r Johan Frøchen som sam/m/e efter med gaaende qvittering for ham til Lægs Cassen har betalt efter Sessions herrernes derfor givne qvittering af 16 Nov: 1758; bem/el/te Pante Obligation er dat: 5 8ber 1758 og i Pante bogen fol: 113 indført

4. Kongl/ig Allernaadigst udgivne Reluitions Skiøde til mig Sorenskriver Garmann paa 2 Løber Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Schare dat: 17 april 1759 vid: fol:

5. Karen Frimand S/a/l/ig/ Johan Garmans udgivne Skiøde til Ole Ellevsen paa 1/2 Løb Smør 1 tønde Malt i Gaarden Mochisvold dat: 7 april 1759 vid: fol: 112

6. Værger Niels Søre Wetaas, Knud Olsvold Peder Nesse og Jon Yttre Sæbøes bøxelsæddel til Friderich Jonsen paa 1/2 Løb 9 Mark Smør 15 Kander Malt i Gaarden Søre Titland dat: 14 Maij 1759 med Rev:

7. H/err Lieutnant Krogh paa Frue Knagenhielms Veigne udgivne bøxel sæddel til Magne Haaversen paa 1/2 Løb Smør 1/4 tønde Malt i Gaarden Øfre Tvedt dat: 8 Maij 1759. med Rev:

8. Magne Haaversens Revers til sin Stivfader Knud Ellevsen at give ham aarlig Vilkaar foruden Huus og brende veed foster til en Koe og 2 Smaler samt en tønde havre Korn dat: 8 Maij 1759

9. Jacob Olsen Tvedten og Aschild Olsen Herlands udgivne bøxel sæddel til Peder Knudsen paa 1/2 Løb Smør 2 Mæler 6 Kander Malt i Gaarden Herland dat: 18 Maij 1759 med Rev:

10. Kongl/ig Allernaadigst Skiøde for Ole Hansen og Med Ejere paa Løsnings Rætten til 1 Løb Smør 1 tønde Korn 1 Huud i Gaarden Lille Oxe dat: 20 Martij 1759

11. ditto Kongl/ig Allernaadigst Skiøde til Magne Hansen og Med Ejere paa Løsnings Rætten til 2 Løber Smør 1 1/2 tønde Malt i Gaarden Isdahl dat: 17 april 1759 vid: fol:

Fogden Bildsøe æskede i Rætte den for Hans Rasmusen Soltvedt paa Justitiens Veigne anlagde Sag imod Johannes Olsen huus mand under Gaarden Dyvig i Wiigs hoved Sogn, Michel Andersen Huus Mand under Gaarden Lie i Havsloe Præstegield og Aadnes Anex, samt Peder Olsen ibidem, og dernæst producerede Rættens d/en 23 8ber afvigte Aar ergangne Lavdagelse med paateigning at sam/m/e for bem/el/te indstevnte lovlig er bleven ankyndiget som af Fogden Harberg tillige er Attesteret, henseende til Forkyndelse Mændenes troe værdighed og Sufficenes. Øvrigens begierede Comparenten at de for Sagen paagieldende Sogninger maatte paaraabes om ere tilstæde, Men da ingen af dem eller nogen paa deres Veigne [mødte]? efter 3de gangers paaraab sagde Comparenten at som det med de i Sagen

1759: 281b

førte Vidners eedelige aflagde Forklaringer tydelig er bleven over beviist mehr bem/el/te indstevnte Johannes Olsen Dyvig Michel Andersen og Peder Olsen Aadnes at de paa en Søndag d/en 31 Julij 1757 uden ringeste given Aarsag paa en Mordædisk og Voldsom Maade har antastet Klageren Hans Rasmusen Soltvedt, de 2de af dem nemlig Michel og Peder steegen af deres Jægt efter ham paa Land og holdet ham fast i haaret og Armene samt Johannes Olsen med 2de stød sønder spendt hands been Ved Knæet saa at hand strax falt til Jorden, hvilcken Misgierning de indstevnte selv har tilstaaet baade for Vidnerne da de efter Raab og skrig af Hans Rasmusen kom ham til hielp, lige saa i Bergen for da værende Foged nu afg: Kam/m/eRaad Smith. Altsaa paastoed Comparenten dem enhver for sig ved Dom tilfunden efter Lovens Pag: 930 art: 819, og 11te at bøde for haard greb 9 rdr for beenbrud halv Mande bod 13 rdr 3 mrk. samt for basker Lønn kost Velferds Spilde og Smertes Lidelse efter Reigning til den skade Lidende at betale. item efter Pag: 941 art: 2, og 5 at bøde sine Vals bøder 60 rdr: og efter Pag: 899 art: 1. samt Pag: 948 art: 22 at betale hellig brøde 1 rdr 3 mrk og endelig denne forvolte Processes Omkostninger til Actor at erstatte i minste med 8 rdr: sluttelig paastoed Comparenten at dersom de skyldige \ey/ skulle formaae alle disse bøder at udreede det manglende da med Straff paa Kroppen efter Forordningen af 6 Decbr: 1743 at forsohne.

Hans Rasmusen Soltvedt indfandt sig for Rætten, tilkiende givende det hand til denne tiid efter den indgangne skriftlige foreening under dato 2 Aug: 1757 med de 3de Sogninger ey har nødt de paa Accorden manglende 20 rdr:, hvorfor hand sam/m/e accord frafaldt som paa deres Siide selv var brudt og i den Stæd frem lagde sin Reigning hvorfra hand Vilde decourtere de af Cautionisten Aamund Knudsen modtagne 10 rdr; saa hands øvrige Reignings Summa bliver 56 rdr 3 mrk: som hand til Rættens paakiendelse Submitterede tillige under Dom. bem/el/te Reigning blev fremlagt og er dat: 18 Maij 1758.

Sagen optages til Doms til i Eftermiddag {i Morgen Formiddag}

Efter Stevnemaal af 4de aug: 1757 haver Fogden nu afgangne Kam/m/eRaad Smith paa Justitiens Veigne indkaldet Johannes Olsen Huusmand under Gaarden Dyvig i Wiigs Hoved Sogn Michel Andersen Huus Mand under Gaarden Lae i Havsloe Præstegield og Dyvanger Annex, og Peder Olsen Aadnes fra Havsloe Præstegield og Aadnes annex alle 3de Persohner hiem/m/e hørende i Sogns Fogderie til dette Skibbreedes tingstæd at møde og dom lide, fordi

1759: 282

de en Søndag d/en 31 Julij 1757 i havnen og paa Landet ved Alvestrømmen har overfaldet og antastet en Jordbrugende Mand af Ahlenfit Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie navnlig Hans Rasmusen Soltvedt, og hannem saa ilde medhandlet at hands been blev afspendt og brecket, saa hand med Vee og smerte nødsagelig maatte bæres derfra; Sam/m/e Sigtelse er ved indstevnte og afhørte Vidner da Sagen d/en 27 8ber Aar 1757 i rette falt som atter igien da Sagens drift og forfølgning af den i Embeedet Succederende Foged Oluf Lund Bildsøe er bleven Continuered til fulde ved det fore lagde Vidne Sieur Olsen Fosses under 23 Nov: sistleeden Aar 1758 hands aflagde Forklaring blevet oplyst at de 3de bem/el/te og indstevnte Sogninger har Været eenige at angribe og efter sætte den beskadigede Hans Soltvedt, til den Ende de og alle har gaaet i Land fra deres Jægter for at løbe efter bem/el/te Hans Soltvedt og efter de havde faaet ham fatt nedbragte ham i fieren alt uden minste Føye eller dertil given Aarsag, ligesom og at de 2de Mænd nemlig indstevnte Michel Andersen og Peder Olsen i stæden for at afværge har heller givet Aarsag til at den klagende ey har kundet undgaae eller slippe fra den 3die Mand Johannes Olsen, som fattet ham i haaret og med sin Fod og tycke og haarde Skoe 2de gange afspente og sønder brød Klagerens Fod tæt under Knæe skallen, hvorved den beenbrudte og beskadigede af Vidnerne maatte hiembæres fra Stædet gierningen skeede til sit Huus paa Gaarden Soltvedt, hvor den svage en anseelig tiid i Verk og piine maatte henligge, og i værende tiid savne den Fortieniste til Nærings søgelse, som andre hands Naboer den bæste Aaretz tiid nøt haver, men i den Stæd bekoste andre til at indhøste sin Gaard. Efter saadan Sagens Omstændighed og Vidners forklaring at de indstevnte for dem, saavel som Fogden, da de indkom til byen, har tilstaaet denne Giernings og øvede Skades tildragelighed, hvilcket end videre er beviist Ved et af de indstevnte selv frivillig og skriftlig forfattet forliig under 2 aug: 1757 at Ville see bem/el/te Hans Soltvedt tilfreds stillet med tilbudne 10 rdr for enhvers Anpart, som dog ey er fuld byrdet til denne tiid untagen at Cautionisten Aamund Knudsen for Giernings Manden Johannes Olsen har til Klageren betalt 10 rdr, kom/m/er og dette hertil at de indstevnte hvercken efter Stevning, eller givne forelæggelser har mod Sigtelsen giort ringeste benægtelse eller Indsiigelse til deres formeente befrielse.

Thi kiendes og døm/m/es her med for Rætt, at som de 2de Mænd Michel Andersen og Peder Olsen begge har Været de, som paa en Søndag har tillige med Giernings Manden Været med at antaste og overfalde den sagesløse Hans Soltvedt, bør de hver for sig at betale deres Volds bøder med 60 rdr og helligbrøde 1 rdr 3 mrk, samt hver for sin part i følge Lovens 6 bogs 7 Cap: 11 art: oprette den forurettedes Skades og Nærings spilde, hvorpaa intet af dem noget forhen er betalt med 15 rdr: som da for enhver bliver at udreede og betale med 76 rdr 3 mrk,

Hvad hoved Giernings Manden Johannes Olsen angaaer da betaler hand foruden lige med de andre Med Giernings Mænd, ey allene sine

1759: 282b

Volds bøder og helligbrøde og for Nærings spilde for den forurettede 5 rdr: men end og i følge Lovens 6 bogs 7 Cap: 8 art: for haar greb 9 rdr og efter 9 art: halv Mande bods bøder med 13 rdr 3 mrk, i alt 89 rdr, Af hvilcke forbemelte bøder den forurettede Klager nyder i følge Lovens 1 bogs 22 Cap: 4 art: sin andeel. Processens Omkostning, i fald de i dømte der til Formue haver, betales med 8 rdr af de samtlige, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør hos enhver af de idømte 3de Persohner udsøges under Execution og Medfart efter Loven, men i Mangel af dessens betalning og bødernes Udreedelse bør de indstevnte sam/m/e i følge Forordning af 6 Decbr: 1743 med straff paa Kroppen at forsohne.

Dernæst publicered

Karen Friman afg: General toldforvalter Garmans udgivne bøxel sæddel til Niels Stephensen paa 1/2 Løb Smør 1/2 huud i Gaarden Seim dat: 18 Maij 1759 med Rev:

2. Halvor Mathiesen og Helje Reveims paa Myndtlings Veigne udgivne bøxelsæddel til Mathias Mathiasen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt indbereignet bøxel Mandens egen part i Gaarden Hofsdahl dat: 18 Maij 1759 med Rev: ej dat

Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten thi blev den af Fogden frem lagde Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2. termin attestered som beløber 416 – 3 – 4 s:

Echanger Skibbreede

[1759] D/en 21 ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Echanger Skibbreede paa Tingstædet Bernestangen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 251 findes tilførte,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Forordninger og ordres oplæste som Ved nestforrige tingstæd,

Desuden blev og efterfølgende indløbne ordres publicerede Sc:

1. Kongl/ig Rescript angaaende 1 Karls inhvervning af et hvert Compagniets district af de 13 Nationale Regimenter i Norge til den Kongl/ige Liv Guarde til fods dat: 14 april 1758 og Ved Stiftsbefalings Manden d/en 4 Maij 1759 Com/m/uniceret

2. ditto Rescript angaaende de i Kriigs værende Magters Kapere som under Deres Maj/este/ts Kyster og havne indløber hvorner distancen skal reignes naar sam/m/e for Priis ansees dat: 20 April og Com/m/uniceret d/en 12 Maij 1759

3. ditto angaaende at delinqventers Dom som er hen dømte til Kagstrygning og brende merke skal førend de exseqveres gaae ned til Deres Maj/este/ts Approbation dat: 14 April og d/en 15 Maij 1759 Com/m/uniceret.

Dernæst publiceret

1. et Skiftebrev forrettet paa Hoshovde d/en 6 Martij 1759 efter afg: dreng Jacob Monsen Herland vid: fol:

2. ditto efter afg: Christen Sieursen Indre Eide dat: 24 Nov: 1758. vid: fol: 115

3. Anne Helene S/a/l/ig/ Fogden Lems udgivne Skiøde til Christian Christensen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Næsbøe dat: 15 febr: 1759 vid: fol: 115

1759: 283

4. ditto hændes Skiøde til Rasmus Johannesen Hennenes paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i ditto Gaard Nesbøe ej dat: vid: 116

5. Jacob Tvedtens udgivne bøxelsæddel til Johannes Jacobsen paa 12 Mark Smør 18 K: Malt i Gaarden Wiche dat: 21 Maij 1759 med Rev: ej dat

6. H/err Olrichs bøxelsæddel til Johannes Andersen Møxter paa 2de Kiør og 6 Smaler i Gaarden Moe strøm/m/en 9 Mark Smør 2 Voger Næver dat: 27 April 1759 med Rev: ej dat:

7. Klockeren Ludvig de Fines udgivne Skiøde til Mons Jensen paa 1 p/un/d 7 1/2 Mark Smør i Gaarden Kleif dat: 24 Nov: 1758 vid: fol:

8. Mons Bastesen Hatlands udgivne Skiøde til Tollef Larsen Indre Eide paa 20 Mark Smør 6 3/4 Kande Malt i Indre Eide dat: 21 Maij 1759 vid: fol:

9. Kongl/ig Allernaadigst Skiøde for Aamund Nielsen og Med Ejere paa Løsnings Rætten til 1 Løb Smør og 2 faar i Gaarden Indre Hindenes dat: 17 april 1759.

10. Stephen Iversen Høyland bøxelsæddel til Iver Fuusesen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Høyland dat: 21 Maij 1759 med Rev: ej dat

For Rætten fremstoed de 2de Jordbrugende Mænd af Gaarden Biørnevold beliggende under Matriculens No: 29 i Echanger Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie som skylder i Skatteskyld 1 Løb Smør og i Landskyld 2 p/un/d 6 Mark Smør 2 Mæler Malt, hvoraf enhver af dem bruger en halv part, begge navnlig Arne Jonsen og Niels Monsen Biørnevold, og anmeldte at begge deres Gaards brugende bønder huuse Ved uløckelig Vaade Ild Midnatz tiid d/en 4de febr: sist leeden ere lagde udi Aske, untagen Floer og Lade er bleven i behold for Arne Jonsen, men ikkun høe Laden for Niels Monsen blev i behold, saa alle de øvrige Huuser af \2/ Stuer, 3 boer, Smalhuus og floer samt 2 Ildhuuser og Veed skiule alle bleve opbrendte med hvis de af fattige Ejendeele derudi havde, tillige med endeel i bem/el/te Huuser indbierget og udtersket Korn Leylændingen Niels Monsen tilhørende, saa de desformeedelst ere bragte i yderlige Omstændigheder,

Den tilstæde værende Almue som og Laug Rætten forklarede eenstem/m/ig at Comparenternes andragende i alt forholdt sig rigtig, og at denne Gaard er liggende 1/2 Miils Vey fra Søen hvor aldeelis intet bygnings tøm/m/er findes, men altsaa med *stør (største) bekostning maae bæris og føres.

Comparenterne forlanget dette Almuens Giensvar under et Tings Vidne sluttet, for derefter at giøre Allerunderdanigst Ansøgning om Allernaadigst forskaansel for Skatters Udgivelse for de 2de Aar Skatte Forordningen Allernaadigst befrier dem for, da de lover at Vil stræbe at see brugenes Huuser igien efter haanden opbygde og vedblive deres bøxlede Jordeparter som Jord Ejeren {Assessor} Postmesteren Brøcher er tilhørende, dette bliver altsaa herved af Rætten beskreven udstæd og med Laug Rættes hostrøgte Zigneter Attestered hvis passeret er.

Publiceret

et Kongl/ig Skiøde for Ellev Aschildsen og Med Ejere paa Løsnings Rætten til 2 Løber Smør 1 tønde Malt i Gaarden Fyllingsnes dat: 17 april 1759 vid: fol: 118.

1759: 283b

Publiceret

Aamund Nielsen Hindenes og Iver Nielsen Røes udgivne Skiøde til Mons Erichsen Houge paa 9 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Houge foruden den 2den halve part hand selv eyer dat: 21 Maij 1759 vid: fol: 118

Jacob Olsen Tvedtens udgivne Skiøde til Olle Olsen Finnesteigen paa 21 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Weeland dat: 23 Nov: 1758 vid: fol: 118 og 119.

Og som ey nogen Sag efter Paaraab fremkom for Rætten blev til Attestation fremlagt den af Fogden forfattede Restance for 1ste og 2den termins Skatter beløbende 402 rdr 5 mrk 12 s:

Hossanger Skibbreede

1759 d/en 22 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Hossanger Skibbreedes Almue paa Ting stædet Bernestangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnævnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 254 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Forordninger og ordres oplæste som ved Echanger Skibbreede.

Dernæst publiceret

Skifte brev forrettet paa Hoshofde d/en 6 Martij 1759 efter afg: Jacob Monsen Herland dat: 6 Martij 1759.

2. Skifte brev paa Gaarden Nore Øfstues efter afg: Torchel Monsen dat: 25 Nov: 1758 vid: fol:

3. Anne S/a/l/ig/ Fogden Lems udgivne bøxelsæddel til Johannes Haldorsen paa 1/2 Løb Smør i Eegefit dat: 19 Martij 1759 med Rev:

4. Forstanderen for den tydske Marien Kirke Claus Jochim Bohns udgivne bøxelsæddel til Aschild Larsen Litland paa 1/3 part i Gaarden Litland hvoraf svares Landskyld Aarlig 1 rdr 1 mrk 8 s: og 3de tag 2 mrk. dat: 1 febr: 1759.

5. Kongl/ig Allernaadigst Skiøde for Ellev Olsen Fetie til 1 halv Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Mossevold under Hossanger Skibbreede dat: 17 April 1759 vid: fol: 119.

Sager efter paaraab kom ey for Rætten.

Fogden fremlagde den over Skatternes 1ste og 2den termins Skatter forfattede Restance beløbende 362 – 4 mrk 1 s:

Mielde Skibbreede

1759 d/en 25 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Mielde Skibbreedes Almue paa Ting stædet Nedre Mielde i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 256 [findes tilførte] som alle mødte

Og blev de sam/m/e Kongl/ige ordre og Forordninger oplæste som ved nestforrige Tingstæd.

Dernæst publicered følgende documenter

1. Aflyst Johannes Johannesen Nore Aschelands udgivne Pante Obligation til Ole Schaftun paa Capital 50 rdr dat: 29 Nov: 1753 da sam/m/e efter Creditors qvittence af 4 Dec: er Vorden betalt og altsaa af Pantebogen udslettes fol: 329

2. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Rongved d/en 2 Nov: 1758 efter afg: Kone Anne Erichsdatter vid: fol: 119

3. H/err Michael Svartzkops udgivne bøxelsæddel til Gudmund Simensen Wefletvedt paa 1 Løb Smør i Gaarden Søre Wallestrand dat: 12 april 1759 med Rev: ej dat.

4. Peder Andersen Kleveland paa egne Veigne Erich Andersen Hauge og Lars Bergesen Hansdahlen som Værger deris udgivne Skiøde til Johannes Nielsen paa 1 p/un/d Smør 12 Kander Malt i Wefletvedt dat: 25 Maij 1759 vid: fol:

1759: 284

5. Kongl/ig allernaadigst Skiøde for Mons Johansen og Magdelie Johannesdatter med børn og øvrige Arvinger paa Løsnings Rætten til 3 Løber Smør 1 tønde Malt 12 s: pænge i Gaarden Øfste Mielde dat: 26 april 1759 vid: fol:

6. ditto Kongl/ig Skiøde for Anders Nielsen og Med Ejere paa Løsnings Rætten til 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Hvidsteen dat: 17 april 1759 vid: fol:

7. Mons Knudsen Øfste Mieldes udgivne Skiøde til Ole Monsen paa 1/2 Løb Smør 8 Kander Malt og 2 s: i pænge dat: 25 Maij 1759 vid: fol: 120.

8. Ole Monsens Revers om Vilkaars ydelse aarlig til sine Forældre og udstædet til Faderen Mons Knudsen Øfste Mielde dat: 25 Maij 1759

9. Hille Larsdatter Hvidsteen med børns udgivne Skiøde til sin Sønn Lars Larsen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Hvidsteen dat: 25 Maij 1759 vid: fol:

10. Lars Larsens udstædde Vilckaars brev og Revers til sin Moder Hille Larsdatter dat: 25 Maij 1759

11. Skifte brev forrettet paa Gaarden Nore Ascheland d/en 13 Nov: 1758 efter afg: Johannes Johannesen vid: fol: 120.

12. Anders Johannesen Yttre Arnes paa sin Myndtling Kari Johan/n/esdatters Veigne udgivne bøxelsæddel til Niels Andersen paa 16 1/2 Mark Smør 10 Kander Malt i Gaarden Nore Ascheland dat: 25 Maij 1759 med Rev: ej dat

Og som Sager efter paaraab ey frem kom for Rætten blev den forfattede Restance over 1ste og 2den termins Skatter attestered som beløber 320 rdr 5 mrk 6 s:

Arne Skibbreede!

1759 d/en 28 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Arne Skibbreedes Almue paa Ting stædet Nedre Mielde i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 256 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e ordre og Forordninger oplæste som ved Mielde Skibbreede

Dernæst publicered følgende documenter

1mo et Skifte brev forrettet paa Gaarden Søre Breedsteen d/en 31 8ber 1758 efter afg: Brithe Hansdatter

2do forrettet efter Ole Marcusen Seim d/en 4 Nov: 1758

3tio paa Gaarden Mieldem efter afg: Ole Hognesen dat: 10 Nov: 1758

4. Aflyst Tollef Otthesens udgivne Pante Obligation til Johan Christi paa Capital 110 rdr dat: 5 8ber 1754 efter Krigs Raad Claus Kohrns qvittering af 17 Maij 1759 sam/m/e af Skipper Hans Lorentzen Fæster betalt hvorfor sam/m/e af Pantebogen udslættes

5. Tollef Ottesens Encke Anne Margrethes udgivne Skiøde til Hans Fæster paa hændes Huus staaende i Sandvigen dat: 10 Aug: 1757 vid: fol:

6. Hans Fæsters udgivne Pante Obligation til Hans Berensen Forman paa Capital 110 rdr dat: 16 Maij 1759 vid: fol:

1759: 284b

7. Aflyst Rasmus Pedersen Grindes udgivne Pante Obligation til Sieur Olsen paa 40 rdr dat: 13 Junij 1752 og efter Creditors qvittence af 4 febr: 1759 udslettes fol: 468

8. Niels Johannesen Arnetvedts udgivne Skiøde til Helje Johannesen Mieldem paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Mieldem dat: 28 Maij 1759 vid: fol:

9. Sorenskriver Garmans Grunde og bøxelsæddel til Friderich Rasmusen paa en huuse grund i Sandvigen dat: 7 april 1759.

10. Ole Pedersens udgivne Skiøde til Friderich Rasmusen paa et Huus staaende i Sandvigen dat: 7 april 1759 vid: fol:

11. Friderich Rasmusens udgivne Pante Obligation til Auditeur og Told Casserer Hans Ramschart paa Capital 50 rdr dat: 7 april 1759 vid: fol:

12. Dorthe Elisabeth S/a/l/ig/ Grybels Enckes Arv og Gields fra gaaelse efter sin afdøde Mand Johan Hendrich Grybel dat: {7 april 1750} 5te Maij 1759 vid: fol: 123

13. Jan Frøchens udgivne bøxelsæddel til Anders Olsen Fogstad paa en under Brudvigs Kierke tilhørende og saa kaldede Kierke teig, beliggende ved Fogstad streckende sig fra Orms Tungen er saakaldet ved Nærdahls Elven Norden fra og Sør efter til Kiæring hafnen, hvoraf skal svares 4 mrk aarlig dat: 23 Dec: 1758

14. Sorenskriver Garmans paa sin Moders Veigne udgivne bøxel sæddel til Baste Tvedten paa 3/4 parter i Østre Klauens Laxe vog dat: 23 Maij 1759. med Rev:

15. ditto hans bøxelsæddel til Lars Nielsen Tvedten paa 1/2 part i Søre Klauens Laxe Vog dat: 23 Maij 1759 med Rev:

16. Niels Bragstad Anders Olsen ibid: og Ole Eversdahlens udgivne Skiøde til Thomas Olsen paa 9 Mark Smør 7 1/2 Kande Malt i Gaarden Søre Bredsteen dat: 28 Maij 1759 vid: fol: 125 og 126

17. Ole Christiansen i Sandvigen hands udgivne Pante Obligation til Sieur Olsen paa Capital 90 rdr og derfor pant satt sit Huus i Sandvigen dat: 16 Dec: 1758 vid: fol:

18. Niels Monsen Hauchelands udgivne Skiøde til Ole Christiansen paa et Huus staaende i Store Sandvigen dat: 9 8ber 1758. vid: fol:

19. Sorenskriver Garmans bøxelsæddel til Haaver Tollevsen paa en huusegrund i Sandvigen dat: 15 Julij 1754

20. ditto hands bøxelsæddel til Anders Andersen paa en halv Engepladtz Echeren kaldet under Sandvigs Leye Maal dat: 28 Maij 1759.

Den fra sist holdte Ting opsatte Sag Af Encken Syneve Anders Datter indstevnt Contra Ole Johan Olsen blev paaraabt

Anders Andersen paa bem/el/te sin Sviger Moder Syneve Anders datter afg: Anders Petersens Encke producerede sin Continuations Stevning Contra Ole Johan Olsen dat: 7 Maij sistleeden, hvor under tillige er indstevnt

1759: 285

Vidner Sophie Jannesdatter og Karen Halsteens datter for Sagen bem/el/te Stevning indeholder

Den indstevnte Ole Johan Olsen som og Vidnerne mødte Vedtagende lovlig Varsel, siigende det hand ey kand fra gaae at have slaget Syneve Andersdatter en Øre fiigen som og skuet hænde over et Gierde, men at bem/el/te Syneve Andersdatter haver og trecket ham i haaret samt skieldet ham ud, Citanten benægtede det hands Værmoder ey har slaget eller revet den indstevnte i haaret.

Det ind stevnte Vidne Sophie Johannesdatter efter aflagd Eed forklarede det hun saae 5 Uger for Michelij afvigte Aar at Syneve Andersdatter paa sin Grund og Huuser der ved staaende sloeg Ole Johan Olsen en Ørefigen og trecket ham i haaret kaldende og skieldende ham for en hund og hunUnge, hvorpaa bem/el/te Ole Johan skuede hænde over et Gierde saa hun derved blev siddende, Vidnet forklarede at bem/el/te hændes Sønn havde slaget Syneve Andersdatter en Øre fiigen eller sloeg imod hænde da hun først havde slaget ham, Videre havde dette Vidne ey at forklare Comparenten benægtede hændes Udsiigende saavidt hændes Moder havde slaget hændes Sønn den indstevnte Ole Johan Olsen.

Det 2det Vidne Karen Halsteens datter mødte siigende at have siden afvigte høsteting været til Confirmation og altsaa nu hun atter er indstevnt til Vidne eedfæstede sin forhen aflagde forklaring efter at sam/m/e for hænde af Protocollen var oplæst, som hun uden forandring tilstoed at forholde sig rigtig, og ey at have seet eller hørt Videre den tiid passeret end forhen omvudnet er af hænde.

Den indstevnte forlangte Sagen udsatt til næste ting at hand paa sin Siide kand faae fornøden Forsvar til Contra Stevnings Udtagelse i Sagen.

Den forlangte Anstand til næste ting forundes den indstevnte,

Abraham Marcusen Contra Simon Aamunsen efter forrige tiltale fremlagde ved sin Procurator *Procurator Cramer Junior Rættens forelæggelse lovlig ankyndiget og derefter Vilde forvente hvad Vederpartiet havde at fremføre

Simon Aamundsens Hustrue Anne Hansdatter loed indlevere sit under 25 Maij sistleeden ved Thomas Steen i hændes Mands fraværelse forfattede Indlæg med 3de der udi indbefattede bielagere nemlig Skiøde og bøxelsæddel in originali og Copie af bem/el/te documenter

Proc: Cramer fandt Indlægget usvarværdig efterdi det inde holder unøttige Paaskudde og af en uberettiget underteignet, men hvad det pro-

1759: 285b

ducerede Skiøde betreffer da findes derved en særdeelis Mislighed efterdi der under som Vitterligheds Mand teignede Hans Pedersen langt anderleedis inden denne ærede Rætt haver om vudnet og falder sam/m/e desuden Suspect formedelst til bage holdelse til denne tiid, der saa fremt det havde været rigtig havde betaget nu tillige mødende OldGesel for Reebslagerne all anvente store bekostninger dog anmerkede hand at Dydædle Mad: Garman i anledning af sam/m/e mistenkelige Skiøde haver udstæd producerede bøxelbrev lige som og skiødet om det end var rigtig ikke betyder andet end huusetz Kiøb og maae Marcusen i det øvrige beklage sig over slet formynderskab til hvilke hand efter beskaffenhed sin lov skrevne tiltale i fornødne tilfelde Reserverer, men da alt dette ikke er Sagen men allene hoved Sagen dependerer af indgaaede Foreening dermed 2de eenstem/m/ige Vidner er stadfæstet nemlig at Citant da 12 aar gam/m/el ved 18 aars Alders Opfyldelse men nu i 23 aar skulle indrøm/m/es huuserne og pladtzen saa i henseende til lovens 5 bogs 1 Cap: 1 og 2den art: indloed Marcusen Sagen under dom til afbeviiste og ind gangne Contractes Opfyldelse samt for afnødde bekostninger tiids spilde Reyser og Procuratorers belønning hvorunder

Comparentens Reysers Møye med 8 rdr bliver at bereigne billigst 50 rdr at oprette, haver ellers Claus Bischop engagered sig udi noget dersom oplyst allereede findes lovmæstridigt og ikke paaseet den pligt han/n/em Vedhørte da vil sam/m/e hviile paa hands egne Skuldre fra dennem der kand finde sig beføyet der til

Sagen gives Anstand til næste ting til den ind stevnte Simon Aamundsen eller hustrues nermere besvarelse i følge den af hænde Ved ind givne Indlæg giorde Reservation.

Fleere Sager efter paaraab frem kom ey for Rætten

Knud Olsen Wichnes bøxelsæddel til Johannes Michelsen paa 12 Mark Smør 2 Kander Malt i Gaarden Seim dat: 28 Maij 1759 med Rev: ej dat

Derefter fremlagde Fogden til Attestation den forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin beløbende 562 rdr 6 s:

Besigtelses Forrettning

1759 d/en 15 Junij infandt jeg mig paa Præste gaarden Manger i Radøe Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie beliggende for sam/m/e stæds i følge Sogne Præstens Reqvisition af 28 Martij og den derpaa af Deres Excellence Høy Welbaarne H/err Stiftsbefalings Mand von Cicignons under dato 24 April inde værende Aar givne Resolution, at forfatte en lovlig Skiøns og taxations Forrettning over de ved uløckelig Ilde brand bort komne Huuse som saavidt af Almuen

1759: 286

igien i følge Lov bør opføres og i stand sættes, til bem/el/te forrettnings frem holdelse haver Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bildsøe under 8 Junij sistleeden opnevnte følgende taxations og Vurderings Mænd, Sc: Lens Mand Johannes Ascheland Brynild Midt Mielde, Mons Øfste Mielde, Helje Waatle alle af Mielde Skibbreede, Jens Garnes og Ole Sognstad af Arne Skibbreede, lige som og bem/el/te H/err Foged under 8de ejusdem skriftlig har tilmeldet at have til de 2de Lehns Mænd Baste Tvedten og Knud Olsvold at tilvarsle til denne forrettning at bivaane nogle Mænd af hvert Sogn i dette Præste gield for at paa see Almuens Partes høybem/el/te Resolution samt fogdens Opnevnelse er saalydende.

Foruden at Reqvirenten H/err Willum Friman mødte, ind fandt sig af Mangers Sogn Johannes Erichsen Boge, Knud Larsen Morchen, Mons Sebdahl, Palme Halland, Anders Johannesen Børcheland, Thomas Børcheland, Knud Manger af Sæbøe Sogn Ole Knudsen Yttre Sæbøe Niels Knudsen Indre Sæbøe, Hans Johannesen *Tolles, Johannes Michelsen Maraas Johannes Halversen Qvidsteen, af Bøe Sogn Erich Knudsen Midhelle, Christen Søre Waagenes, Magne Qvaleim Michel Erichsen Qvaleim, Ole Monsen Bøe, Ole Rigstad Peder Møes, Gregus Nordang Iver Soltvedt og Knud Marøen, tillige med deres Lehns Mand Knud Olsvold som sam/m/e har tilvarslet, de Mænd af Herløe Sogn indfandt sig ikke ey heller deres Lehns Mand Baste Tvedten.

Hvor efter Forrettningen blev begyndt og taxation taget over de Huuse Almuen efter Lov fandt sig tilpligtet at opbygge og bekoste, da Almuen forestillede, at i hvorvel de forhen har Vedlige holdet de daglige Præstegaardens vedhørende Huuse af daglig stue Sænge Kam/m/er Kiøcken og Spise Kam/m/er som de ey erkiender sig at opbygge eller bekoste vil de nu naar de herfra frie tages i den stæd som andre Sogners Almue opbygge de Huuse Loven dem

tilholder, nemlig Et Herre Kam/m/er hvortil de Vil tillægge 2de annecterede Sænge Kammere, og dernæst borge stuen, da det 3die huus som er Koe stalden er endnu i behold,

thi blev det 1ste huus Herre Kam/m/eret kaldet udseet tomte og Grund til og bliver i Længde 19 Alen og i bredde 12 Alen med de hosføyede 2de Kam/m/ere, hvor til behøves.

12 tylter tøm/m/er á 5 rdr	60 rdr		
14 bielker á 4 mrk	9	2	
4 sperrelage á 12 alen á 2 mrk 8 s:	1	4	
2 1/2 tylt Sper á 10 alen á 10 mrk	4	1	
15 hanebielker á 7 alen á 1 rdr tylten	1	1	8
2 par Render á 10 mrk	3	2	
14 Gulvaaser á 12 al: á 24 s:	3	3	
	83	1	8
Arbeyds Lønn for tøm/m/er Arbeydet under Sper	40		
Kiørsel á 2 mrk tylten	6		
54 tylter bord til Suetag Vinskeer Gavler og Recker á 2 mrk 8 s:	22	3	
12 tylter Legter á 20 s:	2	3	
3000 tagstene á 8 rdr	24		
50 Kiølpander á 3 s:	1	3	6
	179	4	14

1759: 286b

	179	4	14
12 hage spiger á 1 mrk	2 rdr		
600 Eege Nagler á 14 s:		5	4
2 tylter Oplænger á 2 rdr	4		
1 tylt til Gavle Spirer	2		
30 tylter bord til bord tag og luger á 2 mrk 8 s:	12	3	
50 tylter bord til Loft og Gulv samt Lister á 3 mrk	25		
5 fack Vinduer med Jern og tilbehør á 6 rdr	30		
4000 spiger til all bygning á 28 s:	11	4	
3 fyllings dørre med Dørgerickter á 9 mrk	4	3	
Hængsler og Laaser til sam/m/e á 15 mrk	7	3	
Luge hængsler med Kroger 10 par hængsler á 1 mrk 8	2	3	
10 Kroger og 15 Kramper		2	
en VinOvn med rør samt Muret Pibe oven for Loftet med Jerndør og alt tilbehør	46		
Arbeyds Lønn til suetag med Gavler og Panders Oplægning	14		
Arbeyds Lønn til bortag med Luger og at oplænge huuser	8		
Arbeyds Lønn indvendig til Loft og Gulv samt Listing over alt	16		
til Malning over bygningen til Conservation samt tiere til Renderne i alt	11		
Kiørsel for bordene og tagsteenen samt Kalck og steen med Videre	20		
1 Port i Gangen med hængsler	2	3	
1 Vindue til Gavlen i Loftet	1		
	401	1 mrk	2 s:

2det Huus Borge stuen i Længde 11 alen lang og 10 i bredde. der til medgaaer

5 tylter Tøm/m/er á 5 rdr	25		
2 tylter Speer á 8 alen á 8 mrk	2	4	
2 bielker á 2 mrk 8 s:		5	
1 Sole og Underslag á 2 mrk		4	
	29	1 mrk	
6 standere á 12 s:		4 mrk	8
1 par Render á 12 alen	1	4	
2 torvald á 14 alen á 2 mrk		4	
2 bruntroe á 1 mrk		2	
1 1/2 tylt Kante veed til Gulv Aaser og benke støer á 11 alen á 2 rdr	3		
40 tylter bord til troe bortag og Gulv og benker á 2 mrk 8 s:	16	4	
24 Kipper Næver eller 48 Voger Næver á 3 mrk 8 s:	14		
bord og forsæte	2		
Ovnen at opsætte med Lehr og Stene	4		
Dør og hængsler		4	
1 Vindue med Karm	1		
200 spiger á 28 s:		3	8
300 Eege Nagler á 14 s:		1	12
Arbeyds Lønn til all borgestuen at forfærdige	30		
8 Øfse Kroger á 2 s:		1	
Kiørsel og førsel	10		
til Grunderne at rødde samt Steen at sætte under begge disse bygninger	10		
	124	5	12

Summa disse 2de huusers bekostning beløber 526 – 0 – 14 hvortil kom/m/er denne Forrettnings Bekostning som efter dens Vidløftighed bliver bereigned.

Almues Mænd som har Været nerværende Ved disse 2de Huusers Vurdering havde ey videre herved at erindre men belovede naar Repartition efter Sognetz Mandtal er skeed skal Pængerne Vorde udreedet, men til Sogne Præstens Videre Anmodning at Være sig behielpelig til de øvrige fornødne Præste gaardens Vedhørende Huuse, declarerede de til stædeværende paa egne og fraværendes Veigne det de ey kunde eller formaae Videre at kom/m/e ham til hielp

1759: 287

Sogne Præsten H/err Wilhelm Friman forlangede at Rætten vilde til Efterrettning i fremtiiden for Vedkom/m/ende Øvrighed og Efter Mænd i Kaldet, annotere hvad Tomter, der nu findes øde for \de/ paastaaende Huuser, som efter forhen passerede Forrettninger har tilhørt Præste gaarden, og hvoraf endnu de fleeste uomgiengelig behøves, Hvor da Rætten erfarede at den Vaaning som paa Søndre Siide af haven har staaet bestaaende af Daglig Stue med Senge Kam/m/er Kiøcken og Spise Kam/m/er med under Værende Kielder alt i længde 21 alen og i bredde 10 alen var borte og ved uløckelig Ildebrand blevet opbrent 2do At en stue østen for ungefær 8 á 9 alen, 3tio Portstuen á 9 alen 4to Et Kam/m/er Vesten for 9 alen lang, tillige med et Kam/m/er over bygt en liden Kielder, og 6to et Stave Ildhuus 12 alen lang 10 alen breed med Skycke 5 alen breed alt Var borte, og sam/m/e tiid opbrendt, da alle forbemelte

Huuse foruden de Almuen tilhørte {alle} som i en fiir kandt har Været bygde Ved hinanden {og} paa en tiid ved overgangne Ilds Vaade \ere/ lagde i Aske, Og som velbemelte H/err Friman i det øvrige Refererede sig til sin forhen indgivne Memorial og endnu fremdeelis underdanig instiller til Deres Høy-Welbaarne Excellences gunstige Omsorg og besørgelse hvorvidt den tilhielp til de manglende og mest behøvende Huusers Opbyggelse kand beløbe, saa lever hand i det underdanigste haab at hand dertil paa bæste Maader kand blive forhiulpet.

Aastæds Sag

1759 d/en 26 Junij blev efter seenist Rættens givne Anstand og Udsættelse Aastæds Rætten satt paa Gaarden Møllendahl i Sagen indstevnt af Iver Møllendahl Contra Jacob Giise og Rætten med sam/m/e Laug Rætt administrered som Ved forrige Gang.

Procurator Cramer Senior paa Giises Siide indstillede at Udhall forvoldedes fra Contra partens Siide uden minste Fornødenhed saa som det ex actis er kiendeligt at Processen var Consumeret ikke dismindre havde forbem/el/te Sing/neu/r Giise i den Anleedning til Overflød ladet udgaae sit Continuations Stevne Maal til nermere Oplysning angaaende Contrapartens hævede baade ubetydelige og ugrundede instance betreffende Slotte Merket Norden for bleege volds Ageren, liger viis havde hand bevirket et accurat Situations chart thi producerede Comparenten begge forbemelte brev skaber nemlig Continuations Stevning og Situations chart det første til nermere Oplysning at bevirke og det andet til Rættens begrandskning og eftersiun til forvændtelig fuldstændig approbation

Stevnemaalet dat: 31 Maij sistleeden blev frem lagt, og af de 2de Stevne Vidner Lehns Mand Jan Andersen Tveteraas og Michel Michelsen Sædahl afhiemlet lovlig at Være forkyndt saavel for

1759: 287b

hoved Citanten Iver Møllendahl, som de 3de Vidner Niels Pedersen ved Lundgaard, Johannes Monsen paa Haucheland og Mons Bratland, og det meer end med 14 dages Varsel, da det Var d/en 6 og 8 Junij sistleeden at de for Vedkom/m/ende forkynte dette Stevne maal som blev oplæst.

Sorenskriver Widerøe Compareredе paa hoved Citanten Iver Møllendahls Veigne og for det første vilde afvarte de af Jacob Giise nye indstevnte Vidner deres efter Stevnemaalet giørende Udsagn og forklaringer derefter hand toeg sig Reserveret Sagen ydermeere at giøre Accommoderet lige leedis Vilde hand og ervarte hvorvidt det af Contra Citanten i dag i Rette lagde Situations chart af Rætten maatte blive Reflecteret og anseet ved Skiøn og begrandskning som paaberaabt og paastaaet er helst efterdi hoved Citanten Iver Andersen Møllendahl som paagielder til sam/m/es Affattelse at overvære ikke er bleven Varslet eller indkaldet, tillige er Comparenten endnu ey vidende af hvem erm/el/te Situations chart er bleven forfattet, men det af hoved Citanten Iver Andersen Møllendahl forhen i Rette lagde Situations chart hvilcket ved seeniste Rættes holdelse mig til Efter siun blev overleveret og nu igien bliver af Comparenten extraderet fortrøster Comparenten sig i alt at maae agtes udi denne Sag til Oplysning og Efterrettning uomgiengelig helst da sam/m/e ved den Kongl/ig bestaldte Conducteur Lieutnant H/err Krogh er bleven affattet og til sam/m/es foretagelse Contra Citanten Jacob Giise lovlig er Vorden tilkaldet, hvilcket for det første indstilles paa følgelig procedur

Cramer paastoed at ved Situations chart ey bliVer anseet præjudicium authoritatie eller anden forgyldning, men allene det som er accurat og rigtig, i den henseende havde Comparenten lys Dag aflagt Sing/neu/r Giises bevirkede chart for Contraparten og hands

fuldMægtig og vilde defiere dem derudi at beviise minste Urigtighed foruden at selve chart er producered til Rættens Undersøgning, dernæst betreffendes de Ved Stevning benevnte Vidner Var ey Comparentens forsætt om de udeblive skulde efter denne at lade Sagen prolongere, men heller Var bered paa at skride til Sluttning, hvis det maatte hende at Ivers ankyndige Continuations Stevning udeblev fra Rætten, hvorom hand afvartede Veder partens nermere Erklæring og Resolution.

Comparenten Widerøe paa hoved Citantens Veigne Refererede sig til sit forrige tilførte hvor

1759: 288

efter hand strax Vilde være i stand med hoved Citantens Continuations Stevning at i Rette kom/m/e, naar først Contra Citantens giorde Paastand saavel Continuations Stevningen som det i dag i Rette lagde chart af Rætten bliver antaget til begrandskning og videre efterrettlighed, og ydermeere som forhen paastoed at det af hoved Citanten i rette lagde Situations chart formeedelst dessens lovlige behandling bør i denne Sag imod det i dag indleverede beholde over vægten.

Cramer /: siden hand ey var for at indvickles med mange Parentesis eller havde Gaver til at spilde Principalens Pænge til Unøtte :/ Var af det nest foregaaende anleediget at producere Copie af Iver Andersens sist udstyrede Stevning belagt med stemplet Papier, liger viis ved skriftlig Forsætt af denne dags dato at ind stille Sagen til Doms, hvorhos hand i Rette lagde lovlig Udskrift af næst forre gaaende Rættergangs protocollation, hvilcket med forhen fremlagde Udskrifter Comparenten ombad maatte anhæftes Doms Acten i sin tiid, sluttelig indstillede Cramer efter at Sing/neu/r Giises bevirkede Situations chart med Aastædet er Confronteret at Lovens 1 bogs 5 Cap: 7 art: Vorden exseqveret saaleedis at unøttigheder Udflugter og forhalinger bliver hem/m/et men Sagen Stricte juris paakiendt efter Lov brev skaber og Vidner.

Hvorefter Rætten forføyet sig ud for at eftersee de i chartet frem lagt af Sing/neu/r Giise andførte Merker og Skiel steene, hvor da Chartet udviiser efter Compas Streckning at merket Ved bleege Volds Ageren gick fra en Eenepaale ved Møllendals Veyen ned til Merkesteenen ved Elven alt som i chartet rigtig er anteignet, lige som og de Merckesteene fra Iver Møllendahls høy Lade hiørne indtil og under hæste Ageren rigtig Var anført i chartet og beteignet som i bem/el/te Situations Chart er anteignet, hvorfor Rætten i alt approbered det fremlagde Chart at Være rigtig anlagt, og de begrandskede Merker saa leedis beteignede paa chartet, som Stædernes Situation udviiser.

Comparenten Widerøe Vilde hernæst afvarte Contra Citantens declaration om de ved Continuations Stevning af han/n/em indstevnte Vidner frafaldes eller paastaaes til ydermeere Forklarings Aflæg at blive indkaldede hvorefter hand med hoved Citantens Contra Continuations Stevning agtet i Rætten at frem kom/m/e.

De i stevningen indkaldede 3de Vidner blev paaraabt men til denne tiid ey indfandt sig

Comparenten Widerøe paa hoved Citanten Iver Andersen Møllendahls Veigne fremlagde den af han/n/em udstyrede Continuations Stevning af 11 Junij 1759 med Forkyndelsens paateigning, hvor

1759: 288b

efter hand paastoed de indkaldte Vidner til Vidnes byrds aflæg og giørende Anviisninger fremkaldede

Cramer tilstoed forbem/el/te Stevne maal lovlig Var forkyndt for Giise og da sam/m/e Stevning nu blev protocolleret at den fremlagde Gienpart maatte bevilges ham tilbage leveret, som og af Rætten blev extraderet

De indstevnte 2de Vidner Ole Johannesen og Niels Monsen mødte vedtagende lovlig Varsel.

Comparenten Widerøe formerkede at de indstevnte Vidner mødte udbad hand sig at følgende qvestion (-er) dennem maatte Vorde givne

1mo til første Vidne Niels Monsen om hand ikke er vidende paa hvad tiid den Forandring med merkerne Ved bleege volds Ageren er skeed, om ikke efter den tiid at Giise havde antaget Gaarde bruget paa Møllendahl samt at giøre Reel anviisning paa hvad Stæd Marke skiels steenene sam/m/estæds forhen stode og tillige hvorhen samt til hvad Stæd de siden er Vorden hen fløttet og nu forefindes. 2do Om ikke saadan Forandring, efter Citantens formeening skeede udi foraars tiiden 1742 efter at Giise Var kom/m/et til Møllendahl.

Til det 2det Vidne Ole Johannesen bliver de 2de nest foran til forrige Vidne Niels Monsen fremsatte qvestioner given og pro tertio om Forandringen ved Merkerne paa bøen eller Engen ved bleege Volds Ageren ikke skeede det første Aar hand tiente hos Bucholt paa Møllendahl nemlig 1742 efter at Giise som for bemelte havde antaget Gaarden Møllendahl til brug og dørckning.

Vidnet Niels Monsen efter behørig formaning af Rætten Var givet at udsiige sin Sandhed svarede til 1ste qvestion svarede det hand Veed at Merkerne Ved bleege Volds Ageren saavel i Jacob Giises som Iver Møllendahls tiid er forandred og fløttet men af hvem det er skeet er Vidnet uvidende om, lige som og Vidnet kand giøre Anviisning paa stæderne hvor de forhen har staaet og nu er staaende, da det øverste \ved/ Veyen staaende Merke Var en Klunger buske tæt ved den endnu staaende Eene paale, men den nederste Merke var en steen staaende Ved en Rogne busk ned ved Elven, Til 2den qvestion svarede at denne forandring skeede efter Vidnetz bæste Erindring i Aaret 1742 som er 17 aars tiid siden, da Giise Var her kom/m/et til Møllendahl.

Det 2det Vidne Ole Johannesen fremstoed og svarede til 1ste qvestion svaret det hand veed at det første Aar hand kom i tieniste hos Jan Bucholt som er for 17 aars tiid siden, blev den forandring med Merkerne Ved blege volds Ageren, at det øverste Merke som var som det nu er med Eenepaalen staaende Ved en Klunger

1759: 289

busk ved Møllendals Veyen, men det nederste Merke var en steen som i forrige tiid stod ved en Rognebusk og var gange vey i mellem bem/el/te Steen og Rognebusk, men nu befindes ey Steenen der men fløttet sam/m/e Aar længere Sør hvor den nu staar, men hvad enten det er sam/m/e eller en anden steen som saaleedis er fløttet Veed Vidnet ey Vist at forklare. til 3die svaret dette Vidne det hand saae Jacob Giise selv fløttet Merkesteenen fra det stæd den før stoed og hvor den nu er staaende og det den om vudne tiid for 17 aar om Morgenen tiilig da hand kiørte Lestegodtz til Nøstet.

Cramer tilspurdte Vidnerne hvem der beboede den tiid Ivers brug, Vidnet Ole Johannesen svarede at det Var sam/m/e Aaret Iver Møllendahl bøxlede, og at Merke steenenes forandring skeede førend Iver kom til sit brug. Det 2det Vidne Niels Monsens forklaring om tiiden forandring med merkerne Var skeed Var Conform med forrige Vidne, men sagde ey at Viide eller at have seet hvem den forandring med Steenene havde giort.

Sing/neu/r Giise histerede \sig/ persohnlig for Rætten anleediget af Ole Johannesens tilførte om Merke steenens forfløttelse fra Nord til Sør hvilcket Comparenten Giise declarerede at være usandfærdigt og erbød sin benægtelses Eed aldrig saadant ved sig selv eller ved andre at have i Verkstillet men at Merke steenen ned Ved Elven stoed for hands tiid hvor den nu staar, og at hands folk aldrig med hands Vidende Sønden for imellem Merkepælen og Steenen haver afslaget et Græs straae men er forbleven Norden for sam/m/e Merkepæl og Steen, derefter sagde Giises fuldMægtig Cramer at det blir mistænckeligt alt hvad Ivers i dag opstilte Vidner

haver udsagt til formeentlig Skade for Sing/neu/r Giise eller til formeentlig Fordeel for Iver baade for den Omstændigheds skyld at de er Vorden Convincered anderleedis baade med Vidner og begrandskning som og derfor at de lader sig drage fra byen her til Møllendahl, og desforuden er af den Sort som kaldes bye Rusk, men overalt indstillede Comparenten at hvis saadan forandring Var existered for 17 aars tiid siden, da maatte det være skeed enten for eller udi Ivers tiid, og hand alligevel at tabe i begge deele, thi hvis det første exsisterer da Vidner bøxel brevet imod ham, men tilstaaes det siste saa taber hand for de mange forløbne Aars Skyld hand saadant har fordraget uden paaancke som Lovens 1 bogs 14 Cap: 1 art: necessario paafordrer, thi var det Comparenten blev ubemøyet for de *ogstilte slette og ventelig forud præpareredе Men/n/iskers

1759: 289b

enten Udsagn eller anviisning siden intet dermed kand beviises Comparentens Principal til præjudice eller Iver Andersen til nogen Liise eller fordeel, der næst da det Var nu lacket over Middag og et af Giises Vidner nu Var til stæde kom/m/et saa ind stillede Cramer at sam/m/e og de øvrige om histerer maatte blive admittered til Forklarings Aflæg og Anviisnings Eedfæstelse.

Vidnet Johannes Nielsen som i stevne Maalet var benevnt Johannes Monsen fremstoed og af Proc: Cramer paa Giises Veigne blev tilspurdt 1mo hvor mange Aar hand tiente hos Jacob Giise og hvad tiid hand slap af sam/m/e tieniste, 2do Om hand Var med at slaae Græsmarken norden fra blege Volds Ager ned til Møllendahls Elv 3tio Om Græsset blev slaget til Eeenepaalen i gierds Gaarden ved Møllendahls Veyen ned efter eller vest Vert til den opstaaende Steen og saalige indtil Elven 4. Om dette Var rette Slotte Mercker imellem Giise og Ivers bøe og om Vidnetz hosbonde Giise tilsagde sit folck ingen lunde at maatte kom/m/e Synden for sam/m/e Slotte merke 5to Om Iver eller hands folck jevnlig ved høe slotte har seet Vidnet og hands Med Arbeydere at ned slaae høet saaleedis som forhen er bleven om spurdt. Vidnet Johannes Nielsen fremstoed og forklarede til 1ste qvestion svarede at have tient Giise i 3de Aar og gaaet af hands tieniste om Vaaren 1754 til 2. qvestion svaret jo, lige saa blev 3die qvestion med ja bekræftet til 4de svaret at det var de rette Merker i hands tiid og at Giise og hands folck holdte sig sam/m/e efterrettlig saa at ingen kom Synden for, til 5te svaret at Iver eller hands folck ey kom Norden for og Giises folck ey Synden for de omprovede og endnu staaende Merker

Comparenten Widerøe paa hoved Citantens Veigne Refererede sig i alt til det af hannem i dag i rette lagde Continuations Stevne Maal og i detz følge de indstevnte Vidners allereede giorte Forklaringer at maatte Ved nermere giørende Anviisning paa Stæderne hvorom egentlig forklaret er til ydermeere bekræftende Eeds Aflæg at vorde admittered uagtet de saavel af Contra Citanten som hands fuldMægtiges giorde declamationer og Igiensiigelser imod forbemelte Vidners giorde Udsiigende, aller hælst da sam/m/e som ubeviiste ikke kand kom/m/e i minste Consideration til hem/m/else udi Vidnernes forklaring og Eed fæstelse.

Cramer erindrede angaaendes Mistagelse udi foranstaaende proposition da Comparenten aldrig har in hibered enten Anviisning eller Prove Maals Aflæg men vel er sindet at excipere

1759: 290

imod Ole Johannesen for saavidt hand {er} her inden Tinge blev overtydet sit usandfærdige Udsagn betreffendes Merkesteens forfløttelse fra Nord til Sør for 17 aars tiid, hvor over den Persohn bliver incompetent sin Vrange beskyldning ved sin Eed at Corroborere, men i den punct maae Vorde til bage Viist

Comparenten Widerøe paa hoved Citantens Veigne Vedblev sin forrige Paastand at de førte Vidners Udsagn maatte ved nermere giørende Anviisning og paafølgende Eed fæstelse vorde ubehindred af Contra Citantens Løse Snack og Indsiigelser stadfæstet og ikke kom/m/e i minste Regarde til Vidnernes ubehindrede Løb.

Hvorefter Rætten forføyet sig ud for at modtage saa Vel Contra Citantens som hoved Citantens giørende Anviisning angaaende de om provede Merker Ved bleege Volds Ageren, hvor da

Vidnet Johannes Nielsen anviiste saavel det øverste Merke som var Eenepaalen i Gierds gaarden ved Møllendahls Veyen som den nu opstaaende Merkesteen som det nederste Merke ved Elven som efter Situations chartet rigtig er anført, hvilcke Mercker Vidnet sagde at være de sam/m/e nu som da hand her tiente og at med Slotten der efter enhver af Parterne at have Rettet sig

Hoved Citantens 2de Vidner Niels Monsen og Ole Johannesen vare ved Anviisningen begge eenige at øverste Merke Var fra den forhen omvundne og om provede Eene Paale ved Møllendahls Veyen, men at Merket ned efter som var en steen havde staaet længere Nord tilforn for en 17 aars tiid, end den nu befindes da distancen fra forrige Stæd Vidnerne forklarede den havde staaet til det Stæd, hvor nu Steenen stod var 14 3/4 alen bredt i nederste Ende, og altsaa blev {altsaa} med hoved Citantens chart Confereret at være beteignet og af anseelse som fra Eenepaalen S, til Q og R. er anført, paa hvilcket omtvistede Støcke Marck Laug Rettet ansaae det paavoxende Græs at kunde ansees til 2 Vogers Vægt af tørt høe i det høyeste.

Hvorpaa Vidnerne til Eed fæstelse blev antagne, som siden der mod Ole Johannesen er excipered vil det ved final Dom ankom/m/e hvorvidt hands Vidnes byrd kand Reflecteres paa eller ikke.

Johannes Nielsen sagde det hvad hand havde omproved og udsagt angaaende de nu anviiste Merker ved bleege Volds Ageren i alt paa hands gode Samvittighed og oprigtige Sanhed forholdt sig rigtig men fordi hands chef har forbudet ham at aflægge Eed uden for sit eget foro, da hand er Soldat under Liv Compagniet og Gen: Major Segelkes Regimente begierede hand at blive forskaanet for Eeds aflæg.

Proc: Cramer i Relation til det forestaaende men allermæst derfor at ey Vederparten selv

1759: 290b

kand nægte Salva Conscientia hvad Soldat Johannes Nielsen haver udsagt og anviist saa loed hand det der med beroe uden Videre paastand, men i den stæd protesterede paa endelig Dom, og i henseende til Vidners førelse toeg sig Competentia juris

Hoved Citantens Vidne Niels Monsen eedfæstede sin aflagde forklaring og anviisning efter hands bæste Erindring saaleedis at forholde sig

Det 2det Vidne Ole Johannesen eedfæstede i lige maade sin aflagde forklaring og Anviisning saa ledes efter sin bæste Erindring at forholde sig rigtig.

Comparenten Widerøe paa hoved Citantens Veigne Vilde endnu som før afvarte hvad enten Contra Citantens indstevnte og endnu ikke mødende Vidner bliver frafaldet eller ikke og for saavidt det eene mødende Vidne Johannes Nielsen Hauchelands giorde Udsagn og forklaring og hvormed Contra Citanten Ved seeniste Continuations Stevning har paastaaet den han/n/em givne Sigtelse angaaende Merke skiellenes forandring ved blege volds Ageren at fralægge kand berørte Vidnes Udsagn i henseende at sam/m/e ikke lovlig er Vorden eed fæstet kom/m/e i mindste Consideration til Contra Citantens uskyldighed eller forsvar i mod Sigtelsen og i øvrigt gav det Comparenten anledning i henseende til Contra Citantens seenist udferdigede Continuations Stevning af 31 Maij sist leeden og der udi anførte og paaberaabte Iver Andersen Møllendahls meddeelte bøxelbrev hvorudi fastsættes at hoved Citanten Ved

sam/m/e er bleven udviist hvormeeget af Jordebruget saa vel Ager som Eng skulle følge, da som Comparenten ey haver seet eller er Vidende om sam/m/es Indhold udbad hand sig af Rætten en Gienpart af sam/m/e til nermere besvarelse og i midlertiid vilde hand i anledning af hoved Citantens formerede og udstædde siste Stevne maal have til Rættens Skiøn indstillet om de ved sam/m/e paastaaede Merke skiel for nerværende tiid ere beqvem da saavel Ageren som Engen staar med sin grøde kunde blive eragtet denne Sinde at forfares med eller om sam/m/e ved høste tiiden beqvem/m/eligere loed sig giøre, øvrigt hvad det i dag i Rette lagde og paa nye affattede Situations chart er angaaende forbeholdt Comparenten sig nermere Indsiigelse aller helst da samme Ved Rættens ergangne Eragtning er bleven som rigtig anseet og antagen og des imod hoved Citantens forhen affattede og udi Rette lagde Situations chart som af den Kongl/ig Conducteur Krogh derved er bleven lige som til siide satt, og i øvrigt Vilde ervarte Rættens eragtning.

Cramer siuntes at forestaaende baade postulato og peditorium Var Værd at skrubbes, men for aarsagers skyld som er lovlig vilde ey Comparen-

1759: 291

ten dermed være bemøyet, men kuns efter sit forrige paatrængede uopholdelig Dom samt protesterede imod Videre Anstand

Comparenten udbad sig tillige af Rætten til Efter siun og videre besvarelse det i dag i Rette lagde Situations chart imod qvittering udleveret som af Contra Citanten er Vorden indleveret, og tillige den for begierte Gienpart af Citanten Iver Andersens i rette lagde bøxelbrev og da Comparenten bemerkede at de af Contra Citanten paaberaabte og indstevnte Vidner ikke paastaaes førte Conform Stevnemaalet og Contra Citantens paaberaabte uskyldigheds forsvar ved Merke skiellenes Forandring ved bleege volds Ageren hvilcket Comparenten i Anledning af Stevne Maalet ellers havde formodet og i hvis følge Comparenten eragtede det ufornøden at indstille Sagen ved nermere deduction og slutteligste indstillelse til Dom og det alt uden Videre Vidløftighed kunde blevet sluttet til Doms Afsiigelse, men da saadant Comparentens Forsætt ved de indstevnte Vidners førelse og Frafald hindrer sam/m/e udbad hand sig en efter Dommerens eget for gotfindende beleylig tiid determinered til hvilcken tiid Comparenten uden Videre begierende Anstand i denne Sag Vil indkom/m/e med hvis til Doms besluttning maatte ernødiges

Cramer vedblev sit forrige og protesterede paa Dom Foruden det forhen af Comparenten Widerøe forlangede saavel Gienpart af bøxelbrevet som det i rette lagde Situations charte frem laan Var hand tillige begierende at maatte blive meddeelt Gienpart af Contra Citantens fuldMægtiges i Dag i rette lagde Indlæg for sam/m/e med alt det øvrige i sin tiid at giøre besvaret.

Eragtet!

Efter hoved Citantens begier og paastand til at faae de forlangte Udskrifter beskrevne for at slutte Sagen til Doms paa sin Siide bliver Sagen til d/en 27 Sept: førstkom/m/ende givet Anstand, da forinden det forlangte Situations chart inden Rætten kand tages til Efter siun af hoved Citanten, eller af dessens Forfattere Valentin Wedel mod betalning forlanges en Copie af, da enhvers bekostede Situations chart ved deres forventede Doms Acter in originali bliver annecterede

Til Sluttning blev denne Sags forrettnings bekostning bereignet som er for Skydtz og diet pænge 2 rdr 4 mrk for en Dags forrettning paa Aastæden 1 rdr Laug Rættes Mændene á 1 mrk 8 s: er 1 rdr 3 mrk tilsam/m/en 5 rdr 1 mrk, som Reqvirenten Iver Møllendahl udbetaler forinden Rætten til *nu (ny?) reyses bekostning og Udgifter atter bemøyes.

1759: 291b

Aastæds Sag

1759 d/en 30 Junij indfandt jeg mig paa Gaarden Bildøen i Sartor Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie beliggende for sam/m/e stæds efter Engel Hansen med Sønner Ole og Niels Engelsen *Biløens Reqvisition og foregaaende beram/m/else at holde Aastæds Rætt til den imellem Citanterne og Anders Nielsen opkomne Tvistighed angaaende en bur ræcke (bueræcke/buråk) eller Vey som den indstevnte Vil formeene Citanterne nu, som forhen sam/m/e har brugt, fremdeelis at betiene sig af, til bemelte Forrettnings og Aastæds Sags behandling haver Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Velædle Oluf Lund Bildsøe ved ergangne Ordre til Skibbreedes Lehns Mand Knud Tosøen ladet opnevne følgende Laug Rættes Mænd 1. Ole Knudsen Eye, 2. Hendrich Søre Biørøen, 3. Winzens Tosøen 4. Halver Tosøen 5. Paul Schoge og 6. Lars Schage som alle mødte tillige med Lehns Manden som frem lagde Fogdens Ordre til Opnevnelsen under 13 Junij sist leeden, siigende alle at Være Parterne ubeslægtede, bem/el/te ordre er saa lydende.

Og efter at Rætten saaleedis Var satt fremstoed Engel Hansen med sine Sønner Ole og Niels Engelsen Bildøen siigende med mundtlig Varsel at have indstevnt Anders Nielsen Bildøen fordi hand har hindret Citanterne at bruge et sædvanligt bureche for deres Creatuure nemlig det som gaar Nord i fra Huuserne og kaldes den øvre Vey eller burecke. lige som og at anhøre Vidner om hvorleedis det forhen har Været, og til at anhøre Dom hvorleedis det for Efter tiiden bør Være.

De indstevnte Vidner Anders Echerhofde og Asser Echerhofde mødte tillige med den indstevnte Anders Bildøen som alle Vedtoge lovlig Varsel.

Den indstevnte Anders Bildøen sagde det hand har formeent og forbudet Engel Hansen og hands børn at betiene sig af den øvre Vey og burecke for deres Chreatuure under formeening at hand og Citanterne kunde betiene sig af den nederste Vey dog maatte hand tilstaae at saavel øverste som nederste Vey og burecke har været fra gam/m/el tiid \brugt/, og indtil nu hand sam/m/e nemlig den øverste Vey har forbudet dem det, og har de samtlige brugt den øverste Vey om Vinteren indtil Vaaren naar Spade tiiden begyntes, men den nederste Vey igien brugt fra Vaarens tiid indtil Creatuurerne er bleven udladt og uddrevet i UdMarken.

Anders Echerhofde gam/m/el 48 aar sagde at have tient her paa Gaarden i 5 aar hos Anders Nielsen for 20 aar siden, hvor da heele Gaardens buskab blev drevet indtil Vaaren igien/n/em den øverste burecke Nord efter, men igien/n/em den nederste Vey fra Vaarens tiid til de udloed Creatuurerne af bøen, og brugte de saaleedis Veyene af Aarsag naar Agerne Var lagt om Vaaren Vilde de ey lade Creatuurerne kom/m/e paa den øverste Vey, men med fællis samtøcke brugte

1759: 292

den nederste Vey, og Var i Vidnetz tiid ey heller saalænge hand har hørt af andre nogen Geil paa nogen af Veyene men alt obent paa begge Veye og Stæder, indtil nu da der skal for nyelig Være opsatt nogle Stenger efter Anders Nielsens egen tilstaaelse paa den Nedre Vey for at forekom/m/e Creatuurerne ey skal gaae forvidt.

Det 2det Vidne Asser Echerhofde gam/m/el 71 aar, sagde at have tient 5 1/2 aar hos Citanten og 4 aar hos den ind stevntes Fader Niels Andersen Bildøen og det for 29 Aar siden sagde i all sin tiid at have seet Creatuurerne reckte og gick paa den Øfre Vey og burecke intil Vaaren, men fra den tiid og til de slap ud i UdMarcken paa den nederste Vey, og at der ey Var geil paa nogen af Stæderne.

Vidnerne lovede at Ville giøre Anviisning paa begge burecker, hvor efter Rætten forføyet sig ud for at efter see begge Stæder, og da efter Vidnernes Anviisning og Parternes Nerværelse først toeg i Øyesiun og betragtning den nederste Vey eller burecke som strecket sig Nord fra Gaardens Huuser over Engels bøe marck paa Vestre og Anders Nielsens paa Østre Kandt, hvor vii da erfarede at bem/el/te Anders Nielsen med opsatte Recker eller Stænger havde trenget Veyen ind paa Engels Marck saa der fra bem/el/te Stenger intil Merkesteenen ey var meer end 1 1/4 alens bredde, desuden erfarede Rætten at denne nederste Vey var meeget sumpig og moradsig saa den til jevnlig Vey fra Høst til Vaar, og derefter til ud paa Som/m/eren ey stædse kand bruges uden alt for stor og kiendelig Skade for Ole og Niels Engelsens Jordeparter som har et anseeligt støcke dyb og blød Marck ved den nederste Siide af Veyen beliggende hvorpaa Creatuurerne nødvendig i henseende til den andre Veys blødhed og slette Stand maatte søge at gaae paa, følgelig blive optraad ved jevnlig gang, der imod erfaredes at den øvre Vey, som den indstevnte vil hindre Citanterne at bruge om Vinteren for efter tiiden, men tilforn har Været til fellis Nøtte og brug for deres Creatuure at gaae paa, er Marcken fast og haard, saa Rætten ey kand skiøn/n/e at sam/m/e ved Creatuurernes Overdrift, allerhelst der ey har været eller endnu behøves nogen Geil, kand tage skade, hvor for og af samtlige Laug Rætt blev skiønnet, at den ey kand undværes til brugs som sædvanligt om Vinteren; men den nederste allene at betiene sig af fra Vaaren til Creatuurerne i UdMarcken udlades, Videre blev og bemerket at den indstevnte Anders Nielsen har de 2/3 parter af Gardens Skyld og brug følgelig dobbelt af Creatuure imod Citanten og børn, som ikkun eyer og bruger 1/3 part, saa at Parterne hver efter sin anpart i fald den nederste Vey med stenger skulle geiles, maatte den indstevnte nedtage sine opsatte og fløtte dem længere ind paa sin Marck og ey som nu trenge Veyen

1759: 292b

ind paa Citantens bøe Marck, og saaleedis for den korte tiid nemlig fra Vaaren og som melt til Creatuurerne i Udmarken blev udladt i udMarken betiene sig af den nedre Vey

Vidnet Anders Echerhofde eedfæstede sin forklaring og Anviisning saaleedis i Sandhed at forholde sig

Vidnet Asser Jensen Echerhofde eedfæstede ligeleedis sin aflagde forklaring og Anviisning paa Stæden.

Citanten paastoed at den øverste Vey nu herefter som tilforn maae igien blive udlagt og til fellis brug og burecke for hands Creatuure om Vinteren men den nederste ikkun til brug fra Vaaren intil Creatuurerne bliver frem lagt eller udladt i UdMarken alt som tilforn Været haver, lige som og at de opsatte Stenger ey bør indsættes den andre Vey til fortrængsel for den tiid sam/m/e Vey den korte tiid skal bruges, og i øvrigt indloed Sagen til Doms med Erstattning for i bragte Omkostninger.

Den indstevnte Anders Bildøen tilbød Citanterne forliig at Vederlægge dem i fald de vilde undvære den Vey at bruge, da at give dem Vederlag af sit brug enten et støcke af en Ager eller af Græsmarck, hvor til Citanterne svarede Ney, ey at kunde eller vilde undvære den gamle Vey

Anders Bildøen efter tilspørsel havde til sin Sags størke et videre at erindre.

Thi blev følgende Dom afsagt og \af/ Med Doms Mænd dømt

Da saavel den indstevnte Anders Nielsen Bildøen selv, som og de 2de indstevnte og afhørte Vidner eenstem/m/ig har tilstaaet og forklaret, at saavel nederste som øverste Vey og bue Recke har været brugt paa Visse Aaretz tiider, nemlig den øverste fra Høst til Vaar og den nederste fra Vaarens tiid naar Jorden er tilsaaet indtil om Som/m/eren Creatuurerne skal udlades i Udmarken, Rætten og har erfaret at den nederste Vey i fald sam/m/e stædse skulle bruges blev ved Creatuurernes jevnlige Gang helst om Høsten og indtil Vaaren meget

besværlig og fast ubrugelig formedelst de derudi befindende Moradser og bløde Stæder, som foraarsagede at Creatuurerne hvoraf Citanterne ikkun eyer 1/3 part men den ind stevnte de øvrige 2/3 parter nødvændig maatte søge ind paa Citanternes derved liggende bøe Mark som er dyb og feed Græsbond, hvorved sam/m/e blev optraaed og forringet, i slig Anledning da den saa kaldede Øfre Vey er paa haard Marck, og skiønt den stædse af Alders tiid har været brugt om Vinteren ey befindes at være beskadiget,

Kiendes og døm/m/es her med for Rætt, at den indstevnte Anders Nielsen som efter egen tilstaaelse har formeent Citanterne den Øfre Vey at bruge til deres Creatuurers Overdrift til Udmarken bør i følge Lovens 3 bogs 16 Cap: 2 art: lægge sam/m/e Vey ud igien

1759: 293

og for sin selvraadige Omgang bøde til Deres Maj/este/ts Casse sine 3 Lod sølv eller 1 rdr 3 mrk, ligesom og igien optage ved den Nederste Vey sine opsatte Recker og sam/m/e længere ind paa sin egen Marck indfløtte, i fald hand til sin Markes Conservation fremdeelis vil benøtte sig deraf for den tiid Creatuurerne paa bem/el/te Vey den korte tiid fra Vaaren og til først af Som/m/eren passerer der igien/n/em, paa det Veyen ey skal intrænges Citanten paa sin Marck som neden for Veyen er liggende til Skade.

De Citanterne foraarsagede Processes Omkostninger bør den indstevnte til dem at erlægge med 12 rdr, hvorunder tillige Rættens Gebyhr som ved Actens Udstædelse bereignes er begreben, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven

Dom/m/erens diet og Reyse Pænge som er for 9 Miil á 2 mrk er	3 - 4
Dom og forseiglings Pænge samt forrettning	3 - 5 - 4
Lehns Manden for Laug Rættes tilvarsling og sit mødende samt fogden for deres opnevnelse	4
Laug Rættet á 1 mrk 8 s:	1 - 3
Stemplet Papier til Doms Acten	4 - 8
	10 - 2 - 12

Aastæds Sag

1759 d/en 30 Aug: indfandt jeg mig paa Gaarden Smøraas i Schiolds Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie for sam/m/e stæds efter foregaaende beram/m/else at holde Aastæds Rætt, imellem Citanten Hr: Assessor Von der Lippe og hands Leylænding Ole Nielsen Smøraas paa den eene Siide og den indstevnte Halver Nielsen og Niels Nielsen Smøraas paa den anden Siide, hvorda til Rættens betiening Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bildsøe ved skriftlig ordre af 18 aug: sistleeden Ved Skibbreedes Lehns Mand Jan Andersen Tveteraas har ladet opnevne følgende Laug Rættes og Med doms Mænd Sc: 1. Salmon Nielsen Hope 2. Lars Nielsen Steensvig 3. Lars Larsen Søraas 4. Lars Torgiersen Biørcheland 5. Niels Nielsen Nedre Biørcheland og 6. Knud Pedersen Fantoft, bem/el/te Ordre fra Fogden til ovenstaaende Mænds Opnevnelse frem lagde Lehns Manden og er saa lydende.

Lehns Manden declarerede at have til Fogden anmeldet at disse navngivne og nu mødende mænd er af ham opnevnte og ere til Parterne ubeslegtede, men ey faaet seenere Ordre fra Fogden desangaaende.

Paa Citanten Assessor Von der Lippes Veigne mødte Procurator Claus Blechingberg og frem lagde et skriftlig Stevne Maal under 28 Julij sist avigt af Comparenten paa hands Veigne

udfærdiget med paateignet berammelse til i Dag fra Dom/m/eren under 8de Aug: nestefter og ellers paateignet at Være forkyndt Ved Jan Andersen Tvedteraas og Michel Michelsen Sædahl for alle Vedkom/m/ende i eget *paafør (paahør) d/en 13de 14 og 15de Aug: hvorom til Afhiemling de 2de sist bemelte sig for Rætten histerede.

Bem/el/te Stævne Vidner fremstode og eedelige afhiemlede Stevnemaaletz lovlige forkyndelse for alle

1759: 293b

de i stevningen benevnte Persohner og Vidner, som alle mødte untagen af Vidnerne Marthe Hielmeland som endnu ey var til stæden kom/m/et.

Procurator Blechingberg dernæst for Citanten til at legitimere sin Ejendoms Rætt producerede for det første Deres Kongl/ig Maj/este/ts høylovlig ihukom/m/elses Kong Christian Den Siettes allernaadigste Skiøde til Ole Nielsen Smøraas paa 2 p/un/d 9 1/2 Mark Smør Landskyld udi bem/el/te Gaard Smøraas dat: 1 aug: 1740, dernæst bem/el/te Ole Nielsens transport Skiøde til Citanten af 24 Sept: sam/m/e Aar af de 2de borgerMænd nu afdøde Abraham Forman og Gellius Jørgensen underskreven til Vitterlighed begge publicerede Ved høstetinget for Schiolds Skibbreede d/en 13de 8ber sam/m/e Aar hvor efter hand for det første Vilde fornem/m/e om indstevnte Med Ejere i Gaarden Halvor Nielsen og Niels Nielsen nu møder og tager til Gienmæhle.

De indstevnte Halver og Niels Smøraas mødte begge persohnlig for Rætten, hvoraf Halver Nielsen frem lagde en skriftlig Contra Stevning paa egne Veigne under dato 14 aug: sistleeden saa lydende, med 6 s: til Stemplet papier imod Ole Nielsen Smøraas, med paateigning af bem/el/te Stevne Vidner om dessens forkyndelse

Procurator Blechingberg for Assessor Jan von der Lippe forestillede at hand ikke til dette saa kaldede Contra Stevne Maal kunde tage til Gienmæhle, thi for det første er der ved ikke fult Lovens 1 bogs 4 Cap: 1 art: eftersom endeel Stevne Maaletz indbefattende Poster Concernerer hands af Ole Nielsen brugende Ejendom her i Gaarden Smøraas og bem/el/te Assessor von der Lippe som Ejer ikke Ved Stevnemaalet enten muntlig eller skriftlig er tilkaldet, 2det indeholder dette saa kaldede Contra Stevne maals 4de Post en Sigtelse mod Ole Nielsen for Skielsord som ikke Vedkom/m/er denne Rætter gang men hen hører for ordinair foro endelig er og for endeel processen ikke saa tydelig nevnt at det kand validere for lovlig Rætter gang til følge bem/el/te Lovs 1 bogs 4 Cap: 5 art: thi paastoed Comparenten at dette Stevne Maal saa vel Halver Nielsens derefter intenderende Rætter gang med alle Vorder afviist, ikke dismindre skal det staae Halver Nielsen som den indkaldede Part frit for til de af Citanten indkaldede Vidner saavidt den af ham paaastevnte Sag vedkom/m/er at fremsætte alle sine fornødne qvestioner saaleedis som Lovens 1 bogs 13 Cap: 7 art: bevilger, thi da de fornermelser som Halver Nielsen udi sit Stevne Maal Vil paaskadige er noget som Assessor von der Lippe som Ejer aldrig haver Været indberettet langt mindre sig derom at erkyndige Ved lovlig Stevne Maal anleediget, hvorfore og Comparenten nu saa meget dismindre kand Være instricejed eller informeret hands og hands Leylændings Ræt at i agt tage, hvilcket alt hand præliminariter til Rættens Lov forsvarlige Kiendelse Vil have indstillet og ellers paastaar sine Vidner som først stevnte først afhørte.

1759: 294

Eragtet.

Da det af Halver Nielsen Smøraas frem lagde skriftlig Stevne Maal mangler at Være for Jordrotten Assessor von der Lippe forkyndt og paa det fundament af hands FuldMægtig i følge Lovens 1 bogs 4 Cap: 1 art: protestered at Rettergang angaaende hands Ejendoms brug

ey maa stædis førend hand dertil lovlig Varsel har bekom/m/et, alt saa afviises dette stevne Maal til lovligere behandling, men Halver Nielsen tilladt Ved fremsættende qvestioner til de efter Citantens Stevne Maal indkaldede Vidner at faae sin Sag til formeent befrielse oplyst.

Hvorefter Citantens Vidner blev paaraabte, hvor af først fremstoed Peder Sandven Lehns Mand boende paa Lyse Closters Godtz, Gertrud Selle Rasmus Tistad, Brithe Dolvig for hvilke tillige med Marthe Gim/m/eland i fald hun sig skulle indfinde Proc: Blechingberg fremsatte følgende qvestioner

1mo Om Vidnet er opahlet eller tient her paa Gaarden hvad tiid, hos hvem, og hvorlænge.

2do Om Vidnet Veed og kand giøre Anviisning paa hvor vidt Citantens Opsidder haver brugt inden Gierds til brug af Ager og Eng.

3tio Lige leedis om hand ikke er vitterlig at UdMarken til Fæbeite er fellis, men til hugster adskilt og uddeelt, samt hvorvidt saadan sist bem/el/te brugs Rætt til hugster for Ole Nielsen sig strecker

4. hvorvidt gamle bøe *hierdet for Halvor Nielsens brug forhen stode og kand giøre Anviisning hvad nu efter befindende Gierde af bue hage der af er indtaget og indhægnet med fleere qvestioner Comparenten efter et hvert Vidnetz beskaffenhed kand finde sig anleediget at fremsætte.

1ste Vidne Peder Sandven efter behørig formaning Var ham og de øvrige Vidner givet at udsige og forklare Sandhed, svarede til 1ste qvestion at være fød her paa Gaarden Smøraas og været sam/m/e stæds til hand Var noget over 20 aar gam/m/el hos sin Moder som siden fick hands Stiffader Ole Nielsen, derefter blev hand som Soldat udcom/m/anderet, og efter halvtrende Aars forløb kom og toeg tieniste 1 aar paa Sandahl men siden toeg Gaarde brug an paa Sandven hvor hand nu boer til 2det svarede jo at kand giøre Anviisning hvor leedis brugene i hands tiid har Været. 3tio Res: jo hand veed at UdMarken har Været fællis men hugsteren adskilt og uddeelt, som og ved Anviisning at forklare hvorvidt Ole Nielsens Merker strecker sig 4. Resp: Jo hand kand derpaa giøre Anviisning.

2det Vidne Gertrud Selle svarede til 1ste at hun er fød herpaa Gaarden og været her i 30 aar hos sine forældre og Citanten Ole Nielsen som er hændes Stivfader men nu er boende paa Selle og Været gift med Niels Selle til 2. qvestion svarede ja derpaa at kand giøre anViisning til 3die svarede det hun om hugsterne uden gierds ey er fuld Vitterlig, da Mandfolckene huggede i Skoven men hun som et qvindfolck ey bekymret sig derom

1759: 294b

til 4de svarede jo hun kand giøre anviisning hvorleedis det gamle Gierde stoed og det som af bue hagen er indtaget

3de Vidne Rasmus Tistad broder til næstforrige 2de Vidner svarede til 1ste qvestion at Være fød herpaa Gaarden Været sam/m/estæds til hand Var 20 aar gam/m/el lige leedis hos sin Stiv fader Ole Nielsen, indtil hand siden kom ud at tiene til 2den qvestion svarede jo derpaa efter sin Erindring at kand giøre derpaa anviisning til 3de svarede jo og i alt som 1ste Vidne at fæbeitet har været fellis men hugsterne adskilt, lige som og til 4de qv: at kand giøre Anviisning paa det omspurte

4. Vidne Brithe Dolvig afg: Paul Dolvigs Encke, svarede at have tient i 8te Aar hos afdøde Ole Johannesen Smøraas som er den part den indstevnte Halvor nu eyer og bruger, men derfra toeg hun for 24 aar siden og blev gift med Paul Dolvig til 2den qvestion svarede at hun ey kand anviise Merkerne imellem Parternes brug inden Gierds, ligesom og til 3de qvestion at hun om hugsteren uden Gierds intet er bekiendt, men Veed at fæbeitet har \været/ til fellis til 4de qvestion svarede jo derpaa at kunde giøre anviisning

5. Vidne Marthe Gim/m/eland sagde at Være opahlet herpaa Gaarden og tient sin Stiffader Ole Johannesen Smøraas til hun Var 20 aar siden tient borte, men igien hiem kom en 6 aars tiid og tiente bem/el/te sin Stiffader intil hun blev gift med Jacob Gim/m/eland som er en 35 aar siden til 2den qvestion svarede det hun ey kand mindes merkerne, men Vel hvad agre enhver Part brugte i den tiid til 3de svarede som nestforrige Vidne Brithe Dolvig til 4de svarede lige som bem/el/te Vidne derpaa at kand giøre anviisning

Dernæst frem stillede Proc: Blechingberg de 3de Vidner Niels Dyngeland Lars Myrdahl og Niels Tistad for hvilcke hand fremsatt følgende qvestioner

1mo Om de ikke haver været beskickelse Viis udsændte til Halvor Nielsen herpaa Gaarden og advaret hannem at hand skulle entholde sig fra at udfløtte sit bøe gierde /: saaleedis som nu befindes her Vesten for Gaarden :/ og der med at indtage den alfare Vey

2do i hvis Navn de saadant ham betydede og hvem dennem havde udsændt.

3tio hvorlænge det er siden,

4to Om det nu der befindende og udfløttede Gierde allereede Var færdig og den derudi staaende Smale fiøs allereede Var opbygt

6. Niels Dyngeland, svarede jo til 1ste qvestion at det saaleedis som omspurt er forholdt sig, til 2den qvestion svarede at de Var udsændte af Ole Nielsen Smøraas og Lars Olsen som nu er død, til 3de svarede at det er ongefær 3 aar siden, til 4de svarede at Gierdet den tiid Var færdig, men ey den derudi \nu/ staaende Smale huus Var da der opbygt.

7. Vidne Lars Myrdahl og

8. Niels Tista som Var med LehnsMand Niels Dyngeland som beskickelses Vidner

svarede til de fremsatte 4 qvestioner i alt enstem/m/ig som Niels Dyngeland forklaret haver uden mindste forandring

Videre frem stillede Proc: Blechingberg som Vidner Lars Lille Tvedt og Michel Ham/m/ersland, for hvilcke hand fremsatte efterfølgende qvestioner

1. Om de ikke for nogle Aar og hvorlænge siden efter begier af Ole Nielsen og da værende Opsidder paa Niels Nielsens part nemlig Lars Olsen haver indfunden sig og besigtiget en deel Veed som Halver Nielsen havde hugget udi den dem tildeelte Skoveteig.

2do Om de ikke efter bem/el/te Reqvirenternes forlangende have formeent Halvor Nielsen sam/m/e at afføre.

3tio Om de ikke mindes at den Sag har været paastevnt til tinge og de tillige til Rætten haver været kaldede.

Vidnet Lars Lilletvedt tilstoed det passerede og at det er 7 aar denne Som/m/er siden, til 2det svarede jo til 3de svarede lige leedis det og saaleedis forholdt sig at det om høsten sam/m/e aar blev paastevnt af Lars Olsen

Vidnet Michel Hamerslands forklaring til de 3de qvestioner Var i alt eenlydende og overeens stem/m/ig med Vidnet Lars Lilletvedts aflagde Vidnesbyrd

Endelig fremstillede Proc: Blechingberg Vidnet Jens Mitthue som hand tilspurte

1mo Om hand ikke har tient her paa Gaarden hos hvem og hvorlænge siden

2do Om hand ikke Veed at hands hosbonde Halvor Nielsen haver hugget eller ladet hugge endeel Veed udi den Skoveteig som Ole Nielsen og Lars Olsen tilholdte sig som deres til deelte.

3. Om ham er bekiendt at Lars Lilletvedt og Michel Ham/m/ersland indfandt sig og forbød Halvor Nielsen saadant at afføre.

4to Om ikke det hugne sam/m/e forbud uagtet af Halvor Nielsen med Vidnet og fleere blev hiem baaret Natte tiide

Vidnet Jens Mitthue svarede at have tient Halver Nielsen i 8 Aar {siden}, og faret af hands tieniste for 2 aar siden til 2den svarede jo hand derom er Vidende og kand giøre Anviisning paa stæden til 3de svarede Der om Var hand og Vidende at det og saaleedis forholdt sig til 4de svarede at førend forbudet skeede Veed Vidnet at der blev hiem baaret noget af Veeden men om der efter forbudet Var giort den øvrige deel af Veeden blev hiem bragt, Veed Vidnet ey for Vist at siige da hand ey sam/m/e kand erindre.

De 3de Vidner Niels Dyngeland Lars Myrdahl og Niels Tistad efter at de i Rættens Nerværelse havde giort anViisning paa omforklarede bøegierde, eedfæstede hver for sig sin aflagde Forklaring og giorde Anviisning saaleedis i alt at forholde sig rigtig.

De 2de Vidner Brithe Dolvig og Marthe Gim/m/eland eedfæstede iligemaade deres aflagde Forklarings Rigtighed

1759: 295b

Den indstevnte Halver Nielsen under deres forhen aflagde Eed tilspurte beskickelses Vidnerne Niels Dyngeland Lars Myrdahl og Niels Tistad om hand icke den tiid til ham Var udsænt fra Ole Nielsen og Lars Olsen at forbyde ham at opsætte det Gierde hand længere til UdMarcken havde udfløttet tilbød og sagde at hand vilde lade giøre paa Gierdet Grind eller Leed paa 2de stæder hvor de selv vilde have dem, saa de derigien/n/em kunde have sin Vey, hvortil bem/el/te Mænd svarede at Halver Nielsen sam/m/e tiid giorde dette tilbud saavel i deres som og Ole Nielsen og Lars Olsens Nerværelse og paahør, men der til blev af de sist benevnte ey givet Svar enten ja eller ney om de dermed Var tilfreds.

Og som Parterne ey havde disse afhørte og eedfæstede Vidner Videre at tilspørge blev de fra Rætten dimitterede

Derefter forføyede Rætten sig ud paa Marcken indengierds og i Parternes Nerværelse modtoeg af Vidnerne Anviisning paa det fra fellis Udmarck i Syd vest indtagne og indhægnede støcke Marck, hvor da befandtes kiendelige Steene af det gamle Gierde hvor sam/m/e havde staaet beent, men det nye steengierde med lidt Stange Gierde opsatt i {en} Øst længere ud til bem/el/te fellis UdMarck i Længde og i en Krumning eller bugt 118 alen og i bredde mit paa 35 alen saa at det nye indhægnede støcke Marck gick til nederste Ende gandske som en Kiile, i bemelte nye Gierde Var og opsatt den nye faare floer som tilhører Halver Nielsen og til hands derunder liggende bøe marck kand give tøe og blive til Forbeedring for hands bøe og marck som ligger i en backe ned efter, Videre blev af Rætten i agt taget at paa bem/el/te nye gierde fandtes 2de saa kaldede Klyve Leed af den beskaffenhed at tver stengene nedtages naar nogen i stæden for at klyve derover Vil gaae der igien/n/em, og at Veyen uden for bem/el/te Gierde som er til bue Reecke for all Gaardens Creatuure er noget Vaad dog for Creatuurerne frem kom/m/endes, men besværlig og trang at kiøre med Læs noget paa, hvorfor Rætten ansaae det fornøden, at i stæden for de saa kaldede Klyve Leed, Grinde Leed kunde indrettes, som og Halver Nielsen Var Villig og tilbød sig at Vilde forandre og Vedlige holde, saa at Veyen paa det gamle stæd og nu indgierde støcke Marck kunde til Kiørsel og gange Vey bruges

Derefter blev efter Ole Nielsens forlangende efterseet en liden strimel Græsmarck ongefær 2 alens bredde langs ved et Gierde Niels Nilsen tilhørende, som af bem/el/te Niels Nilsens formand Lars Olsen skal Være af fellis Mark indtaget da Gierdet blev udfløttet, hvilcket støcke Mark stædse efter des indhægning har Været brugt til høe slætte af bem/el/te Niels Nielsen og hands formand, ligesom og paa et andet stæd en strimel bøe mark liggende neden for Niels Nilsens bøemarck paa nedre Side af Veyen paa den eene, og Halver Nielsens Ager paa den anden Siide som Ole Nielsen kaldede at Være uskiftet, men dog ikke til fellis Være brugt, men stædse slaget høe paa af Niels Nilsen og hands Formand Lars Olsen, hvilcke forbemelte 2de støcker Niels Nilsen paastoed at tilhøre sin tilhørende og eyende Jordepart

1759: 296

Videre forføyede Rætten sig til de omtvistede Merker paa bøen, hvor da først med Parternes Samtøcke nederst paa Ole Nielsens Marck kaldet Qverne brotterne hvor Ole Nielsen havde afslaget sit høe til Merckerne men Halver Nielsen havde ladet sit græs staae, Merkerne bleve rettede og med steene i stæden for træer forbedrede, saa at den første Steen blev nedsatt ved 2de i en Rod staaende biørker og derfra i en Sydvest over Qverne brotterne til et andet biørketræe staaende paa Nordre Siide af Qværne huus backen eller brottet, imellem forbem/el/te Mercker, blev opsatt kiendelige Merkesteene efter en Snoer og var 4 i tallet.

Atter blev Merckerne fra nederste Stæd op efter, og indtil slocke breckerne efter Vidnernes anviisning og endeel befindende steene efterseede, som og blev rettede <og> hvor parterne Var eenige at steene tilforne havde staaet, nye i stæden satt, fra bem/el/te Slocke brecker lige op igiennem til bye stølen fandtes Merkesteenene alle tilsyne og kiendelige, saa at derved ingen Forandring er skeed men forbliver som forhen til Efterrettning for begge parters tilhørende Jordeparter.

Og som Dagen var forløben blev Forrettningen til i Morgen udsatt.

D/en 31 *Sept: (Aug:) blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og Parterne paaraabte.

Hvor da Vidnet Gertrud Olsdatter Selle, som saavidt hun havde paa bøen indengierds giort Anviisning eedfæstede sin aflagde Forklaring og anviisning i Gaard saaleedis i Sandhed at forholde sig efter hændes bæste Vidende.

Hvorefter Rætten efter Parternes forlangende begav sig i UdMarken for at eftersee Skoven og blev da hengaaet til den Norderste Skogeteig, som Ole Nielsen og Niels Nielsen haver til felles streckende sig fra Gaarden Lilletvedts Mercker efter Vidnet Peder Sandvens Forklaring til Kaal huus stien og mit i det sorte field oventil, derfra til nederste Merke i Myhren hvor 3de Steene bleve lagde, ligesom et par Steene i en Eene tue og atter oven for et par Steene, til Adskillelse imellem Halvers tilgrændsende Skogeteig, {bleve lagde} Udi denne først benevnte Skogeteig blev af de 2de Vidner Lars Lille tvedt og Michel Ham/m/ersland anviist Stæden hvor Halvor for noget over 7 aars tiid siden skal have hugget endeel Older træer, som bemelte Halvor sagde hand af Uvidenhed den tiid huggede i formeening at sam/m/e teig var for ham som de andre MedEjere til fellis, da hands Formand saadant havde berettet ham, fra dette Merke blev hengaaet til den 2den Skoge teig Smuget kaldet hvor udi 4 par Steene blev henlagde alt efter Vidnetz Anviisning og Parternes foreening, derfra til Skogeteigen Rabben kaldet hvor 5 par Steene bleve lagde, derfra atter til Skoge teigen øverst fra Stienoven og ned til Lonen eller Elven hvor bem/el/te Vidne Peder Sandven anviiste forrige Merke fra øverste Stæd havde gaaet men mit udi en bugt til et Stæd hvor et Almetræ skal have staaet men for lang tiid er bortraadnet, saa roden deraf ey fandtes om hvilcke Merke det 2det Vidne Rasmus Tistad ey heller kunde give Forklaring, thi blev dette Skogeteigs

1759: 296b

Merke beent afsteenet og 6 par Steene i lige Streckning ned lagt paa fornødne Stæder op efter hvor om Parterne bleve eenige tillige, derfra hengaaet til en anden Skoge teig hvis øverste Merke er øverst i Stor slock hauen som med 6 par steene blev afdeelt til nederste Merke i en beck, derfra til den siste teig hvor merket gick øverst af hiørnet paa Steentreet og i Sydvest paa Haagaards Gierdet imod Nodtvedts haagaards Gierde, hvor Streckningen Ved Nedlæggelse af 6 par Steene blev kiendelig, udi sist bemelte teig anviiste Ole Nielsen 4 Oldre

træer af maadelig Vext at Være en Alen eller lidt derover fra roden slagen barcken af 2 fingers bredde rundt omkring Stam/m/en, saa at de 2de træer desaarsage Var tørre men de 2de andre træer endnu Løv paa, og som Videre Ved begrandskningen ey blev erindret uden at Halvor benægtede den Sigtelse at have selv eller Ved andre beskadiget de paaklagede og anviiste træer, forføyet Rætten sig til bage igien til Gaardens huus for videre at modtage Vidnernes Eedfæstelse paa deres Forklaring og giorde Anviisning.

Hvorpaa Vidnet Peder Sandven eedfæstede sin i Gaard aflagde Forklaring, samt i dag giorde Anviisning saaleedis efter hands bæste Vidende og Erindring at forholde sig rigtig

Vidnet Rasmus Tistad eedfæstede i lige Maade sin aflagde forklarings Rigtighed da hands Anviisning saavidt hand Veed er ved begrandskningen tilført det hand om alle Merker ey har Været Vidende.

De 2de Vidner Lars Lilletvedt og Michel Ham/m/ersland eedfæstede i lige maade deres aflagde forklarings og anviisnings Rigtighed.

Proc: Blechingberg derefter for ikke at for længre tiiden at præparere sig til skriftlig I Rette sættelse og Paastand forestillede saaleedis mundtlig at det med i Rette lagde Kongl/ig Skiøde og derpaa fulte Ole Nielsens transport Skiøde noksom er oplyst at Assessor Jaen von der Lippe retmæssig er berettiget til at paatale de klagemaaler som hands Leylænding Ole Nielsen haver ført over ind stevnte Halvor Nielsen, det er og befunden Ved Rættens begrandskning Confereret med beskickelse Vidnernes eedelige forklaring at Halvor Nielsen har opbrecket gam/m/elt *hierde Sydvest fra Gaarden og sam/m/e igien udfløttet og derved indtaget et støcke Mark tillige med det sletteste og beqvem/m/este af den alfare Vey saaleedis {saaleedis} som det under Rættens begrandskning befundet og beskrevet er og hvilcket Gierde hand Vel haver belovet at giøre obne Grind eller Leed paa, men dog først dermed biet næsten paa 2de Aar da hand paa 2de stæder har indsatt Klyve Leed med 7 á 8 stænger udi hver, over hvilcket mand ikke uden største besværlighed leedig kunde klyve men neppe med nogen sver dragt paa Ryggen uden sam/m/e at aflægge imedens Obningen og tilluckningen hver gang skeede, derforuden giort Veyen saa besværlig for Creatuurer til deres buevey at de

neppelig uden fare kand passere, da nu Halvor Nielsen er forsynet med en anden Vey fra sine huuser igien/n/em sin bøe til Skov og Mark, hvilcken hand Vil formeene Citantens Opsidder at bruge, saa paastoed hand at Halvor Nielsen udi den Post ved Dom bør tilfindes at udlægge den indtagne Alfare Vey med det meere, saaleedis som før saavel til frie pasage for hands Leylænding børn og tienere til frie og ubehindret pasage for Læs at kiøre og andet paa Ryggen derover at bære, som for Gaardens Creatuure derover at drives til UdMarken, under denne Post om Ole Nielsens frie og ubehindrede Kiørsel Vey erindrede Comparenten den Respective Rætt at det i dag ved Grandskning er befunden hvilcken besværlig Vey det vilde blive for Ole Nielsen om hand fra sine yderste Skogeteig mod Lilletvedt eller de Skogeteiger neden for Halvor Nielsens bøe skulde nødsages at bære eller kiøre Veeden enten til sit Leed for bye Veyen eller Vesten om til den omtvistede Vey som er indtagen af Halvor Nielsen til bøe, hvorfore Comparenten paastoed at Halvor Nielsen uformeent bør tillade Ole Nielsen frie pasage igien/n/em Skoge Leet over bøen og i sam/m/e Skoge Leed hænge og Vedligeholde en Grind til at oplucke og i lucke, 2det hvad sig betreffer hiem/m/e bøen og de der paaskadigede og paaanckede Merker enten af Steene som skulle Være optagne eller af træer som skulle være om hugne da er det nok at Rætten haver befundet at saavel steene som træer Ved Ende Merket imellem begge parters bøe ved qværne Elven savnedes hvilcke at have for kom/m/et Ole Nielsen er Villig med Eed at vilde benægte og overloed Comparenten til Halvor Nielsens benægtelse under Eed om hand sig dertil trøster, at hverken bem/el/te Steene eller nogen af de savnede 3de træer saasom en Rogn og en Ask /: thi birken er bort kom/m/et

i hands formands tiid med hands Minde eller Vidende ere blevne forkomne hugne og bortførte hvad det øvrige af sam/m/e Merke fra den først Ved birken ned satte Steen betreffer som alt rettet og forbedret blev, da er Comparenten paa Citantens Veigne dermed udi alt Vel til freds og paastaar sam/m/e udi et og alt til Efterrettning og Efterlevelse i Eftertiiden ved dom stadfæstet, 3tio hvad sig betreffer den af Halvor Nielsen forøvede og ubenægtede hugster udi Ole Nielsens norderste Skoge teig da kand hands derom paaskudte Uvidenhed ikke undskylde han/n/em efterdi det i dag er befunden at hand haver Vist baade der og fleere Stæder i Marken om Merkerne imellem alle Skogeteiger at giøre Anviisning og paastand, ikke heller kand hand undskyldes derved at det eene Vidne Jens Mittue /: hvis forklaring endnu ikke er beædiget :/ under sin forklaring ikke har kundet eller maaskee Vildet erindre som hands forrige tiener at det hugne efter og mod forbud er bleven afført, hvorfore Comparenten endnu paastoed bem/el/te Vidne fremkaldet for at svare til efterfølgende qvestioner efter at Eedens forklaring han/n/em Vorder forelæst om hand ikke endnu kand erindre sig at det forhen omspurte og i sam/m/e teig af Halver Nielsen eller hands ordre nedhugne efter at forbud Var skeed er bleven afført, da Comparenten om den Post Reserverer sin I Rettesættelse

1759: 297b

Vidnet Jens Mittue efter aflagd Eed eedfæstede sin i Gaard aflagde forklaring lige som og til den i dag fremsatte qvestion, svarede det hand ey kand erindre sig om noget af den omspurte Veed efter forbudet var giort blev hiem bragt eller ikke;

Efter saadan/n/e Omstændigheder Vilde Comparenten for saavidt lade det ankom/m/e paa Halver Nielsens Eed det hand ikke haver benøttet sig af det som melt hugne efter at forbud var skeed og derefter indstillede til doms at hand i manglende tilfelde bliver tilfunden at undgielde efter Lovens 6 bogs 15 Cap: 15 art: men ellers efter paafølgende 16 art: 4de Post betreffende de beskadigede træer udi den sist begrandskede Skogeteig da kand det Vel være troeligt at hand saadant ikke har forrettet saadant med egne hænder men derimod mueligens kunde oplyses at Være skeed ved hands børn men aldrig er troeligt at nogen frem/m/et sligt i Skoven skulle forøve og just i denne Opsidderes Merker, thi Vilde hand sam/m/e Post lige leedis lade ankom/m/e paa den indstevntes Halver Nielsens Eed enten til befrielse eller vilkorlig Undgieldelse at saadant ikke er skeed med hands foreviidende og Villie, og da saaleedis intet er Videre som Meriterer nogen I Rette sættelse over Halvor Nielsen undtagen at Comparenten Vil beede Rætten at formane Parterne til freedelig Omgiengelse udi det i Dag ved Rættens Middel adskilte saa fandt Comparenten fornøden for saavidt medEjeren Niels Nielsen betreffer at paastaae det saavel den omtvistede strim/m/el som Ved Gierdetz Udviidelse Ved Ole Nielsens Smale huus er tillagt Ole Nielsens Eng saavel som den anviiste Strim/m/el Eng mod Halvor Nielsens Ager Østen for Niels Nielsens huuse Vaaning som Ole Nielsen har bevilget sin forrige Stivsøn Lars Olsen skal og bør herefter følge Ole Nielsen til brug Ejeren Assessor von der Lippe sin Rætt dertil i alle Maader uforkrænckt, hvad sig betreffer det Stabur som Ole Nielsen formeener at være hannem for nær af Niels Nielsen opsatt og hvorved forhindres Afløb af de gode ting som skulle flyde fra hands fiøs til bøens forbeedring, da kunde Comparenten derom ingen I Rette sættelse giøre men Vil blive Niels Nielsens egen Sag og skade om hands Staburs fundamente ved saadan Løb nogen Sveckelse kunde tilføyes I øvrigt og da Halvor Nielsen kiendelig haver foraarsaget denne Rættergang og ellers har intenderet med Lov stridigt Stevne Maal at Confundere og ellers i UdMarken bemøyet Rætten til langvarighed og Ophold med fleere end fornødne Steeners Ned sættelse udi ellers upaaanckede Merker saa paastoed Comparenten at hand Vorder tilfunden at erstatte Citanten 1. hvad Rætten for sin Gebyhr til kom/m/er efter forventende bereigning dernæst stevne Maaletz bekostning med stemplet Papier og forkyndelse 2 rdr 3 mrk 8 s:, for Actens

beskrivelse med Vidnernes forklaring samt det stemplede Papier dertil 3 rdr: Comparentens Reyse og Møye med Vidners examination og begrandskning at bivaane samt fløttning Kost og tæring paa 4 dage, 12 rdr som alt til Lov forsvarlig Dom indstilles.
Den ind stevnte Halvor Nielsen Vedblev endnu som før *sin benægtelser saavel til den 2den Post udi

1759: 298

Citantens I Rættesættelse at have hugget Merkes træe eller ladet optage Merkes steene, som og at hand ey har hugget uden af Uvidenhed i det merke hvor i 3de Post er giort i Rettesettelse, hvilcket Ole Nielsen ligeleedis kand have forseet sig udi ligesom og det hand eller hands folck aldeelis ey har bedervet eller afslaget borck af noget træe i Ole Nielsen skoge teiger, og at hand endnu er villig at sætte Leed i det nye indhægnede støcke Marck, og at hand ey heller vil formeene Ole Nielsen at kiøre og reie om Skoge Leedet Vinters tiider fra Micheli og til Korsmisse, men ey med løse hæster naar Grøen og gresset staar at riede der igien/n/em da det er Halvers bæste og blødeste bøe som ellers derved tager skade, i øvrigt er hand villig naar Ole Nielsen Vare føyelig at igien viise sam/m/e Føyelighed mod ham, men da hand i mange Maader deels Ved at trænge ham i hands bye Vey ved at udsætte Stænger ved Nilses Svale hvorved Oles bøe ligger, som og ved at holde Jeeder paa Gaarden som beskadiger Skoven, af hvilcke Creatuure saavel hand som Naboe Niels Nielsen ingen haver, Reserverer hand sin Rætt og tiltale til Ole Nielsen i beleylig tiid for det og meere
Niels Nielsen fremlagde sit paa sin tilkiøbte Jordepart erhvervede Skiøde dat: 1ste Maij 1758 og sam/m/e dato publiceret, hvorefter hand af Vedkom/m/ende Selgere har kiøbt sin Formands brug, hvis tilliggende bøe af Eng og Ager hand formeener og paastaaer \sig/ at tilhøre og altsaa ey vil afstaae eller overlade noget der af; beklager sig at Ole Nielsen har taget fra dette brug et støcke bøemarck Østen paa Ole Nielsens Smale huus og saavel afvigte som denne Som/m/er af bem/el/te Ole Nielsen slaget høe paa, som Comparenten forbeholder sig Rætt at tiltale ham for i beleylig tiid,
Omsiider da Parterne Var begge forlangende, at alle deres mellem havende Pretentioner til hinanden kunde kom/m/e til Forliig og blev følgende Poster indgaaet nemlig Halvor Nielsen at beholde det Vestre for Gaarden over Veyen ud viede Gierde og derved til sin bøe indtagne og beskrevne Støcke Marck og opførte Smale floer sig til Nøtte, derimod Vedtager hand paa egen bekostning at forfærdige og efter dags at Vedlige holde tvende forsvarlige hænge Leed af hvilke den nederste saaleedis indrettes, at derigien/n/em fra *Gielden (Geilen) kand være beqvem Kiørsel til og fra Marcken og Skaugen med forsvarlig Læs for alle Gaardens beboere Lige saa Vedtager Halvor Nielsen paa egen bekostning at oprydde og indrette uden for det nye Gierde og Smale floer en forsvarlig og beqvem bue Vey efter gode Mænds approbation for alle Gaardens Creatuure. 2do Vedtager Parterne Ole Nielsen og Halvor Nielsen at holde sig alle de nu ved Eftersiun af Rætten saavel paa hiem bøen som udi Skouen til hugster forbedrede og nedsatte Merker saaleedis som her foran indført findes efterrettlig til brug og Hugster 3tio Kiørsel igien/n/em bøen bliver ingen af Parterne formeent Vinter dag hvor beqvem/m/est falder, men naar Jordens Grøde staar paa Marken bliver allene tilladt at føre Kløv den alfare Vey igiennem bøen hvortil af begge sides Parter holdes en hængende Grind men løse hæster til og fra UdMarken skal føres igien-

1759: 298b

nem den almindelige bue Vey og ey over bøen; og som det ey falder Ole Nielsen giørlig andenstæds at hiem bære Veed fra sine norderste Skaue teiger uden igiennem Halvor Nielsens bøe gierde skal det være Ole Nielsen tilladt Vinterdag til saadan Ende at nedkaste en Aabning

paa Haldor Nielsens forbem/el/te bøe Gierde, dog at hand hvergang saadant fornødiger der om advarer Halvor Nielsen at hand kand være vidende naar og hvor det skeer for at eftersee, at det af Ole Nielsen igien forsvarlig tilluckes. 4. Udi Gaardens thun hvor Halvor Nielsen til bye Veyen skal passere forbie det Niels Nielsen tilhørende og over for Ole Nielsens Ildhuus bygde Svale skal Ole Nielsen fløtte sine for sit Engestøcke opsatte Stenger saaleedis at Halvor Nielsen med Kløv og Læs beqvem/m/elig kand passere forbie fornevnte Svale Væg til og fra den almindelige bye Vey, hvor imod all Halver Nielsens prætention om en gam/m/el bye Vey fra sit Thun til den almindelige bye Vey Norden for thunet med alle frafalder. 5. Vedtager Parterne at Udreede hver for sin halvedeel de hidindtil medgaaende Omkostninger til denne Forrettnings holdelse.

Foranførte indgangne forliig blev af Citantens FuldMægtig Procurator Blechingberg i alle Maader acCorderet og Vedtaget, hvor efter hand og paa hands Veigne Vilde udbeede sig det passerede in forma beskreven men betreffende Niels Nielsen Refererede hand sig til Stevne Maalet og sin giorde I Rette sættelse.

Thi blev af Rætten udi den Post betræffende Niels Nielsens Sag følgende

Dom afsagt!

Da Citanten efter sit udferdigede Stevne maal ey directe har paasøgt mindre beviist at de 2de Strimler Engemarck som indstevnte Niels Nielsen og hands Formand hidindtil upaatalt har brugt og foregives af Niels Nielsen efter Skiøde at Være ham som sit brugs rette Vedhørende Enge bøe tilhørende, bør tilhøre Citantens eyende men af hands Opsidder Ole Nielsen brugende Jordepart, men allene Af bem/el/te hands Leylænding Ole Nielsen løselig er forklaret at disse forbemelte Strimler Enge Marck er til Niels Nielsens Formand nu afdøde Lars Olsen overdraget til brug, som Var imod Lov og en Leylændings Pligt, saadan Overdragelse at giøre uden sin Jordrots Minde, Altsaa kand Rætten i Mangel af lovlig beviis paa saadan Ole Nielsens løse tale og udsagn ey frakiende Niels Nielsens brug bem/el/te 2de Støcker Enge Marck som i hands og Formands tiid har Været brugt og tildeelt under den indstevntes brug som hand Ved Skiøde er blevet Ejer af, men i den stæd Reserverer saavel Citanten Ved lovlig Søgning at beviise sin formeente Rætt som og den indstevnte forbeholdes sin lovlige forsvar til sin Ejendoms Conservation at tage alt efter Parternes eget forgott befindende.

Aastæds Sag!

1759 d/en 27 Sept: blev efter Rættens seeniste givne Eragtning og Udsættelse Rætten igien satt paa Aastædet

1759: 299

og Gaarden Møllendahl i Sagen indstevnt af Hoved Citanten Iver Andersen og hands Naboe Contra Citanten Jacob Giise hvor da Rætten blev administrered af de sam/m/e Laug Rættes Mænd untagen Ole Bratland som ved Døden er afgangen og Ole Arnesen Totland som ey er fremkom/m/en, eller i sin Stæd fremsænte nogen.

Procurator Cramer for Contra Citant Giise Reserverede Lovlig Ancke over bevilget Ophold i denne forlængst Consumerede og oplyste Trette aller helst fordi bem/el/te Ophold er grundet paa Udflugter og følgelig saameget mindre imod Lovens 1 bogs 5 Capt: 7 art: maatte blive differeret hvornæst Comparenten end Videre protesterede paa uopholdelig Dom, med Paastand om denne Sags bekostningers tillæg billigst med 10 rdr:

Sorenskriver Widerøe paa Hoved Citanten Iver Andersens Veigne Compareredе for Rætten og i Rette lagde et skriftlig forfattet Indlæg af Dags dato tillige med en hosfult Reigning over

de bekostninger som Iver Andersen Møllendahl paa denne Sag nødsagelig har maatt udreede, og tillige frem lagde 4 støcker diverse Udskrifter af Justitz Protocollen under No: 1, 2, 3, og 4 som hand begierede at maatte i sin tiid Acten Vorde annecterede, hvorefter hand sluttelig indstillede Sagen til Lov mæssig paakiendelse i et og alt efter foregaaende Lovlige Skiel og Merkers Nedsættelse, imellem begge Parters rætte tilliggende.

Procurator Cramer Vedblev sin udførte Procedur hvorved Sagen er satt i sit Rætte Lys, men Veder parten overtydet at hand allevægne er ugrundet

Eragtet

Sagen optages til Doms afsiigelse til d/en 6 November førstkom/m/ende da imidlertiid udi den afdødes Ole Bratlands Stæd Citanten Iver Møllendahl besørger af Fogden opnevnt en anden Laug Rættes og Med doms Mand, som tillige med de øvrige Laug Rættes Mænd og Dom/m/eren kand Votere til Doms.

Saavel forrige som denne Rættes bekostning er ey bleved af Parterne betalt.

Del D av NHL Tb nr. 43 1754-1760

(1759: 299)

Høste tingene for Aar 1759

[Schiold Skibbreede]

[1759] D/en 1ste 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt paa Møllendahl for Schiolds Skibbreedes Almue i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Fo-

1759: 299b

ged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 230 bliver at erfare,

Og blev følgende Forordninger og Videre Ordres oplæste som her efter følger.

1. Forordning angaaende frem/m/ede Stemplede Kaartes Cassation og afskaffelse samt hvorleedis Videre med de Inden Landske Fabriqverede Stemplede Kaarters forhandling og brug her efter i Danm/ark og Norge skal forholdes dat: 18 Maij 1759
2. ditto angaaende Indenlands Fabriqverede Vahres handel og brug samt Toldens forhøyelse paa alle slags frem/m/ede Kramvahre i Norge dat: 18 Maij 1759
3. Kongl/ig Rescript af 14 april 1759 at en af hver Compagnie som godvillig vil lade sig anhverve til Liv guarden til Fods maae saadant tillades
4. At de 3de broers bekostning nemlig Møllendahls Aarestad og Fløens paa Almuen skal Reparteres efter Stiftambt Mandens Resolution som beløber 62 rdr 24 s: foruden 9 rdr 4 s: som Lyse Klosters Godtzetz bønder betaler dat: 6 aug: 1759
5. angaaende Delinqvent Sager, som ere paadømte maae først forestilles til Kongl: approbation førend sam/m/e exceqveres dat: 15 Maij 1759.
6. Kongl/ig allernaadigst bevilning for Ejeren af Stædet Haucheland paa der at holde Kroe og Giest giverie dat: 30 Sept: 1758.

Dernæst publiceret følgende documenter

1. Hr: Lyder Sinnings udgivne bøxelsæddel til Johannes Olsen Melheim paa 1 p/un/d 16 1/2 Mark Smør 3/8 tønde Malt i Gaarden Store-Borge dat: 30 Martij 1759 med Rev: ej dat

2. Assessor von der Lippes udgivne bøxelsæddel til Peder Andersen paa 2 p/un/d 15 Mark Smør i Gaarden Sambdahl dat: 28 Martij 1759 med Rev: ej dat.

3. Johannes Sieursen Scholdahl og Niels Torsen Lohnes udgivne Skiøde til Ole Nielsen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør 10 Kander Malt indbereignet hvad Kiøberen med sin hustrue tilfalder i Gaarden Haue dat: 1 8ber 1759. vid: fol:

4. Aflyst og udslettet en af Hans Schram udgivne Pante Obligation til forrige biskop Borneman paa Capital 200 rdr dat: 25 april 1744 da sam/m/e er qvitteret efter givne fuldMagt af Procurator Reutz d/en 27 aug: 1759 Vid: fol:

5. Jens Hagelsteens udgivne Pante Obligation til Frue von der Ohe paa Capital 200 rdr dat: 27 aug: 1759 vid:

6. Aflyst og udslettet Uldrich Didrichsens udgivne Pante Obligation til Assessor von der Lippe paa Capital 90 rdr da sam/m/e efter transport er qvitteret af mig Sorenskriver Garmann d/en 8 Nov: 1758 hvorfor sam/m/e af Pante bogen fol: 319 bliver udslettet.

7. Mons Monsen Lunds udgivne bøxelsæddel til Peder Monsen paa 2 p/un/d Smør 1/2 huud i Gaarden Sædalen dat: 1 8ber 1759 med Rev: ej dat

8. Danchert Krohns udgivne bøxelsæddel til Rasmus Olsen paa 3 spand Smør i Gaarden Haugsdahl dat: 23 Martij 1759 med Rev:

1759: 300

9. Danchert Krohns udgivne bøxelsæddel til Salemon Nielsen paa 3 sk:s pænge i Gaarden Helleren Seminario Fridericiani tilhørende dat: 28 Sept: 1759 med Rev: ej dat

For Rætten fremstoed Kongl/ig Maj/este/ts bevilgede Procurator Friderich Cramer og producerede en af Sing/neu/r Hans Wordeman under 14 Sept: sist leeden mod Velagte bonde Mand Anders Nielsen Øfre Natland udstædde og den næst paa følgende 15de ditto lovlig ankyndigede Stævning, bad dernæst indkaldte paaraabt

Stevne Vidnerne Jan Andersen Tveteraas og Michel Michelsen Sædahl fremstoede og efter at den indstevnte blev paaraabt og ey mødte, afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse.

Derefter anviiste Cramer det den indstevnte foreviiste Concept Skiøde hvilcket hand udbad med Rættens Paateigning tilbage leveret og til Actens følge i Rette producerede Udskrift lige lydende under Vidimation samt i henseende til Udeblivelse af indstevnte under lovlig Reservation imidlertiid at søge Sickerhed for paastevnte Capital med deraf flydende Renter og bekostninger samt Tids spilde maatte efter Lovs Forskrift paa denne tiid erindre om Lov dag til først holdende Som/m/erting.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Anders Nielsen Øfre Natland forelægges Lavdag til næst holdende Som/m/erting tilkom/m/ende Aar 1760.

Cramer Junior fremstoed og i Rette Leverede en fra Hans Wordeman mod Lars Øfre Natland under 14 Sept: sistleeden udstædde og den paafølgende 15de ditto lovlig ankyndigede Stevne maal, Vilde derefter forvænte om indstevnte møder eller ikke

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke,

Stevne Vidnerne fremstoede og eedelig afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse efter deres paateignings Udviis

Cramer derpaa frem leverede til Anviisning Concept Skiødet den indstevnte foreviiste og til Actens følge Vidimered Copie producerede samt begierede og paastoed det udi Sagen mod Anders Nielsen nu i denne Sag igien anviiste Concept Skiøde med Rættens paateigning til bage leveret, da derefter den indstevnte selv maae til skrive sig hand formedelst Udeblivelse

paaforer sig selv Ved Citantens Sickerheds Søgelse for paastevnte, men da indstevnte ikke møder maatte hand for denne gang udbeede Lav dags

1759: 300b

forelæggelse til førstholdende Som/m/erting

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Lars Øfre-Natland forelægges Lavdag til næstholdende Som/m/erting tilkom/m/ende Aar 1760.

Søren Rasmusen efter forrige Tiltale Contra Hans Wordeman hvor da mødte Procurator Reutz for Citanten og under Forbeholdenhed af Paaancke over den reede Giels Sags Ophold imod protest urgerede fremdeelis paa uopholdelig og lovlig Dom for det beviiste Søge Maal med skadesløs Erstattning for paaførte bekostninger efter forrige paastand, med ydermeere Erindring om tillæg for Comparentens Sallario til dette Ting foruden det forrige anførte billigst 2 rdr:

Cramer Junior Var tilstæde tillige med indkaldte Sing/neu/r Wordeman, og gav Anviisning paa et Skifte brev passeret d/en 21 Junij 1752, hvor der findes paa 6te blads Men rettere 7 blads anden Siide at Citanten er gieldig til Wordeman for et huuse Kiøb 66 rdr og at ditto Citant ikke derimod inden Skifte Rætten havde Videre Krav end 30 rdr: hvorover det maae udflyde at Wordeman under Contra Stevning inden denne Rætt maae søge sin Gieldner Citant Rasmusen for Resterende 36 rdr: tillige med for det hand bliver gieldig for hvad hand sig paa Auction efter afgangne Berthe Bergen Danielsdatter haver tilkiøbt, desuden anViiste Wordeman qvitteringerne for de efter sam/m/e Skifte brev til Creditorerne afleverede betalninger, sluttelig Vilde og Wordeman under Reserverede Contra Stevning søge Satisfaction for tilføyede tort Credits Spilde blame og afnødde bekostninger, til hvilket at i Verksætte og vænte Vunden hand som melt under alle lovlige forbeholdenheder og protest mod Overiilelse forvæntede den begierte Anstand bevilget

Procurator Reutz for Citanten sagde at hand fornam nok til Skrepping Skryding og truing paa Wordemans siide men Comparenten tvivlede om at hand noget af det alt enten kand beviise eller væntelig drister sig at i Verck føre, thi Comparenten har beviist med Auctions Skiødet at Kiøbe Summen for det Citanten tilkiøbte Huus for længst er betalt, og at hand alligevel ikke undseer sig for at kræve det op igien, Citanten benægter og aldeelis at være Wordeman ringeste skilling skyldig saa hands indvændinger ere lige saa vrange og unøttige som Lov stridige og ubeviiste; da nu Sagen siste Rættes Dag efter Wordemands begier blev udsatt til

1759: 301

Upligt paa sam/m/e Grund som nu foregives, og Comparenten for {halv} et Aar siden har beviist Søge Maaletz Rigtighed saavel med Skiøde som fremlagde qvitteringer for paasøgte Grunde Leye som Wordeman burde have betalt, saa igientoeg Comparenten sin forrige protest og Paastand om Dom som er grundet paa Lovens 1 bogs 4 Capt: 24 art: og 5 Cap: 7 art og loed det ankom/m/e paa Rættens Ansvar om endnu videre Ophold til ydermeere Pænge spilde for den fattige Citant skulle forundes.

Cramer fandt ufornøden at opfylde Protocollen med Slidder Sladder thi det bliver nok Wordeman Legitimerer sig frie for Søge maalet men Vil Citantens fuldMægtig Proc: Reutz tage til saa fuldkom/m/en Gienmæhle som hands Principal lovlig ved Contra Stevning til dette Ting var indkaldet til Trettens Afslettelse, da er Wordeman Villig at træde til Sagens Sluttning for ikke udi denne bagatelle Sag end Videre at blive defamered og som en bekiendt Sufficent

Mand af Vederpart angreben med den expression at saa fremt Anstand bevilges at Usickerheden skulle ankom/m/e paa Dom/m/erens An og til svar, agnoscerer Vederpartens FuldMægtig ikke tilbudet, da vedblev Cramer at udbeede Anstand, under den der under anførte protest.

Reutz for Citanten igientoeg sit forrige, og Væntede tillige at Lovens 5 bogs 13 Cap: 4 og 5 art: bliver til følge i denne reede Gields Sag.

Cramer formerkede at Proc: Reutz i dag er meget grundrig udi at anføre Lovens dicta, men da de ikke til denne trætte bliver tienlig, saa forvæntede hand at Vinde Rættens bie fald udi sin giorde Paastand.

Reutz troede gandske Vel at de Citerede Lovens articuler ikke tiener Wordemans uduelige Sag men de tiener *dag forvæntelig til Dom/m/eren udi Rættens pleye.

Eragtet

Sagen gives Anstand til næste ting da den ind stevnte Wordeman besørger til sam/m/e tiid at in cam/m/inere sin Contra stevning i Sagen eller sam/m/e slutte til Doms.

Procurator Reutz mødte og producerte en Contra Stevning udstæd til dette Ting af Citanten Peder Wintziansen Hamre imod Erich Bartromsen Skoemager for skyldig Værende Pænge efter Stevne Maaletz Udviis hvilcket for han/n/em selv efter paateigningen er lovlig forkyndt, og som hand nu seer ham for Rætten Vilde Comparenten forvænte om hand Søgemaalet Vil fragaae eller tilstaae.

Erich Bartromsen mødte Vedtagende lovlig Varsel forlanget at hands haand eller beviis som hand har udgivet og leveret til Peder Winciansen Hamre maatte leveres i Rette, som lyder om

1759: 301b

deres Accord, Peder Wintziansen den første Vinter før hand kom i Nobben accorderte hand med den indstevnte om haae og høe at Vilde give ham saameget som 6 rdr 1 mrk 8 s: {og s} som hand og for det Aar betalte ham, og skulle kiøre hands egen samlede Møg paa Pladtzen toeg hand siden og kiørte paa sin egen Marck nemlig 4 Læss som er nu 3 Aar siden, Aaret derefter kom den indstevnte i Læger Vold for pænge bad Citanten som en reedelig Naboe om hand kunde redde sig med nogle Pænge, hvorpaa hand svarede om jeg Vilde lade ham haae og Høe i nogle Aar saa Vilde hand give ham 4 rdr Aarlig, men Gud bedre hands tilstand Var ringe, og accorderte med ham at hand skulle slaae høe og haae i 3de Aar paa den Condition at hand skulle møge Pladtzen og give ham for de 2de Aar aarligen 4 rdr og for det 3de 5 rdr, nu falerte den indstevnte paa de 2de Aar 4 rdr 3 mrk og paa det 3de Aar 1 rdr 1 mrk 8 s: hvorpaa hand leverte ham 12 rdr:,

Proc: Reutz for Citanten svarede at her ikke tvistes enten om Møg Høe eller halm eller dislige, men Søge Maalet er om reede laante Pænge 12 rdr, som Citanten har forstragt den indstevnte i hands Nød og trang hvilcket hand hverken har benægtet eller kand benægte, og som den indstevnte imod foreening har taget Pladtzen i fra Citanten da hand ikkun havde havt den 1 Aar, da den indstevnte Var forbunden efter eget Løfte at lade Citanten beholde sam/m/e udi 3 aar for de bemelte 12 eller 13 rdr, saa finder Rætten at Sagen er reen og tydelig paa Citantens men qvalkalagtig og forvirret paa den indstevntes Siide hvorfor Reutz paa Citantens Siide paatrængede Dom til betalning for sam/m/e ubenægtede og paastevnte 8 rdr, med 3 rdr billigst for Sagens bekostninger.

Den indstevnte forlangte Sagen udsatt til Contra Stevning og Vidners førelse om disse Pænger som og hvad Aarsagen Var at Citanten ey nød høet for de 2de siste Aar.

Procurator Reutz bad at Rætten Vilde overveye den søgte Opholds Unøttighed og utilladelighed i en reede Giels Sag og at den indstevnte bekiendt er i de Omstændigheder at

hand Ved den begierte Udsættelse ikkun søges at giøre Citanten meere usicker med betalningen hvorover Proc: Reutz kraftigst protesterede imod Ophold og efter sit forrige paastoed Dom med tilbydelse for at evitere Udflugt at Citanten gier-

1759: 302

ne Vil betale Citanten for 3 á 4 Læs Møg, som det synes hand fornem/m/elig anker paa ikke at skal være udkiørt paa den plætte Marck som Citanten i det Eene Aar for de i Stevningen benevnte 4 rdr har brugt.

Erich Bartromsen paastaaer at Peder Wintziansen bør svare ham for de 4 Læss Møg hand bortførte uden hands Minde som Rætten der paa kand skiønne, og dernæst ey at blive overiilet med Sagen.

Reutz næst at igientage sit forrige var eenig med den indstevnte for ey at opholde Sagen efter bagatellerie at Rætten udi Dom skiønner om hvad 4 Læs Møg kand være Værd at kiøres fra {den indstevntes til} Citantens til den indstevntes Pladtz og at sam/m/e udi dom kom/m/er til Afkortning udi Søge maalet Ved hvilcken declaration hand haabede at den begierte Opsættelse for den Sags skyld af sig selv henfalder.

Sagen optages til Doms til i Morgen.

Procurator Heitmand mødte for Mæster bager Sing/neu/r Pether Voet og indleverede hands Skriftlige Stevning af 11 Sept: forkyndt den nest paafølgende 12te ejusdem hvorved Salemon Monsen boende paa Calfarie Var indstevnt at modtage Dom saa vel til Confirmation paa en hosindstevnte Salemon d/en 9 Aug: passato passered Seqvestrations Forrettning under Arrest som og at lide Dom til betalning for det manglende Ved formelte Seqvestrations Udsøgning som er 9 rdr 2 mrk 14 s: tillige med halv P/rocen/to rente der af maanetlig fra forberørte forrettnings dato samt denne processes bekostning tilstreckelig at erstatte med det videre efter Stevne maalet.

Om hvis Forkyndelse Comparenten nu fremstillede Kalsmændene til sam/m/e at afhiemle nemlig Ole Torbiørnsen og Lars Christophersen begge boende i Bergen, som og da den indstevnte efter paaraabning ey mødte afhiemlede Stevne maaletz lovlige forkyndelse efter deres paateignings Udviis

Procurator Heitman efter at hand havde anviist den i Stevne Maalet ommelte passerede Seqvestrations Forrettning efter arrest som hand af Rætten forlangede sig tilbage leveret, siden den indstevnte efter paaraab ey nu møder begierede indstevnte Salemon Monsen pleyet med Lav dag til næste Rætt.

Eragtet

Den lovlig indstevnte Salemon Monsen forelægges Lav dag til nestkom/m/ende Aars Som/m/er ting

1759: 302b

Velædle og Velbyrdige H/err Capitain Christopher Pritzier fremstillede sig for Rætten og gav til kiende at hand den 18de april inde værende Aar til H/err Fogden Bildsøe havde indgivet en skriftlig Klage over endeel bønder og Jordemænd som udi afvigte Aar 1758 af ModtVillighed med det af Lehns Manden og Skydtz Skafferen tilsagte Exerceer Skydtz ere ude blevne uagtet at hans Kongl/ig Maj/este/ts Forordning af 28 Martij 1746 og hands Excellence H/err Stifts befalings Mand von Cicignons til de Herrer Fogder ergangne Paamindelser af 15 Aug: 1750 dennem ikke alleniste af H/err Fogden H/err Kam/m/eRaad Smith er bekiendt giort men og af itzige H/err Foged Bildsøe Ved Embedetz tiltrædelse igientaget, hvilcken og til følge

Capitainens Klage paa dette Aars Som/m/erting Alvorligen har tiltalt og advaret Almuen udi Mindelighed at godtgiøre den forsøm/m/ede Skydtz for afvigte Aar og for Eftertiiden rigtig at skydtze men altsam/m/en er ufuldbyrdet og de som efter den tiid er tilsagde at skydtze er udeblevne, thi havde H/err Capitainen til dette ting lovligen ladet indstevne de modvillige derfor nemlig Jacob Jonsen Johannes Nielsen og Jacob Sandahl af Gaarden Sandahl, Niels Michelsen og Niels Jacobsens Encke af Haugsdahl, Ole Olsen Samdahl Mons Haaland Mons og Ole Lund, Niels (merkt med ein liten kross framføre) og Halver Øfstebøe, Ole Buntvedt, Niels (merkt med ein kross framføre) og Ole Froetvedt, Jacob Gim/m/eland, Ole Riple Lars Nedre Totland Niels Øfvre og Niels Nedre Totland hvorefter Capitainen næst at afvarte om de indstevnte møder Vilde forhaabe at Rætten ikke alleniste tilfinder dennem at betale det forsøm/m/ede Skydtz fra Biørcheland og Fanøe som er 2 1/2 Miil til Citantens hiem Klyve og Molde fra bem/el/te 2de exerceer Pladtzer mens end og at de efter Rættens Siigelse andre til exempel for saadan deres Modvillighed og høy Øvrigheds ordres Over hørighed maatte blive mulcterede og for eftertiiden rigtig at skydtze naar de af Lehns Manden og Skydtz skafferen maatte tilsiiges samt endelig at betale denne processes Omkostning.

Citanten gav ellers tilkiende at hand havde ladet indstevne Skafferen Michel Michelsen Sædahl og Ole Totland at de samtlig forbenevnte bønder ere blevne rigtig tilsagde til Exerceer Skydtz sist leeden Aar 1758.

De indstevnte mødte siigende de ey tør eller Vil nægte Officererne skydtz men beklager sig de ey kand udstaae at giøre saa lang skydtz, som er

1759: 303

fra deres hiem frem og til bage naar Skydtz skal aflægges 5 á 6 Miil, og har de for de forrige Aar stædse betalt Skydtzen med Pænge enten til Skafferen eller til Lehns Manden, naar de ere paafordrede untagen for afvigte Aar 1758 da de ey blev fordrede pænge men bleve tilsagde at skydtze med deres egne hæste som alle holder for at blive dem for Vanskelig, og at de heller Vil svare med pænge end de xxx (3 krossar i ein trekant) kand undergaae at aflægge Skydtzen saa lange Veye og tilbyder de sig heller at Ville Pr: Mand betale 6 sk til Mands, eller i den Stæd vil de tilbyde sig at aflægge Skydtzen men 1 Miil frem og en Miil til bage, af gangen som er fra Søfteland til Bircheland 1 Miil og fra Søfteland til Fanøe lige leedis 1 Miil, og forlangede Parterne Sagen udsatt til i Morgen, i fald mindelig accord kand treffes.

Udi Sagen imellem Hr: Stadtz haupt Mand Christian Friele Contra Johannes Torgiersen Sæhlen efter lovlig ankyndiget Lav dags forlæggelse mødte Procurator Cramer Junior producerende sam/m/e, og der efter Vilde forvænte hvem som møder eller ikke

Saavel den indstevnte Johannes Torgiersen Sæhlen tillige med de forelagde Vidner Ole Olsen og Rasmus Sæhlen [mødte] som alle Vedtoege lovlig Stevne maal.

Den indstevnte sagde at hvad hand har accordered med Citanten om Forpagtnings Afgiften har den indstevnte førend sin fratrædelse fra Gaarden Sællen betalt til Stadtz haupt Manden, saa hand ey Veed at hand noget der paa skulle Reste, da hand dog ey har nogen qvittering der for at frem viise Hvad hæsten angaaer da var sam/m/e udygtig da sam/m/e blev ham tilleveret ligesom hand ey heller antoeg sam/m/e paa sit Ansvar, men fick af Citanten en anden hæst til Gaardens brug saavel til Pleuen som møge Kiørsel og Videre dog brugte hand undertiiden tillige og den gamle hæst, dog foret hand ingen af bemelte hæster som Citanten selv besørget Høe til, Veed og ey at hand har forkom/m/et nogen Smaler for Citanten, da den eene Smale blev i hiel stanget og af den indstevnte bleven nedbragt til Citanten, som selv beholdt Skindet men solte ham den døde Krop eller Kiødet hvor for den indstevnte betalte Citanten 3 mrk, og som hand om Vaaren ey Vilde tage paa sit Ansvar Smalerne som var udsveltede, og

1759: 303b

af forrige Forpagter ruede, vilde hand ey førend ved høsten naar Ulden skulle tages af dem tage dem paa sit Ansvar, og Veed altsaa den indstevnte ey rettere end jo at have svaret det fulde tall af Smaler som hand om høsten an/n/am/m/ede under sit Ansvar, da accorden saaleedis Var indgaaet at Citanten skulle have Avelen af Lam/m/ene men den indstevnte Ulden i stæden for foret.

Cramer for Stadtz haupt Manden anmerkede at den største deel af Sigtelsen er Vedstaaet da det der efter maae blive en gyldighed naar Sing/neu/r Frile reent benægter Videre end 12 rdr paa Afgift 26 rdr at have bekom/m/et, saa sees det og tveetydig at den paastevnte hæst er Creperet under unøttigt brug Smalerne forkom/m/et Ved uforsvarlig Medfart med det meere, hvorunder bliver ubemeldet indstevntes uartige Opførsel med de af Selle Gaards Jord udhugne og til Gierds Gaard brugte samt af ind stevnte Væntelig af bitterhed Spolerede Staurer nu bliver Stadtz haupt Mand Friles Paastand for denne gang at indstevnte Johannes Torgiersen bliver pligtig funden efter egen Vedstaaelse at udbetale paastevnte med skadesløs bekostning billigst 9 rdr da hand frafalt Vidnernes Videre Forklaring altskiøndt de ere mødende dog Reserverede deres forklarings Ind hæntelse med fleere Vidners og der med indloed Sagen under retsindig Dom.

Den indstevnte som erfarede at Citanten har procurator imod ham i Sagen er nødsaget at forlange Sagen udsatt til næste ting for at faae Udskrift af det passerede og til sam/m/e tiid at oplyse sin Sag til sin befrielse

Cramer protesterede paa Udsættelse og paastoed Dom efter indstevntes egen tilstaaelse som tydelig nok forklarer den i Stevne Maalet anførte Sigtelse.

Den indstevnte Vedblev sin paastand om Sagens Anstand.

Eragtet

Den forlangte Anstand til næstholdende Som/m/er ting Gives den Indstevnte

D/en 2den 8ber blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt sat, da følgende Dom udi Citanten Peder Wintziansen Hamres Sag Contra Erich Bartromsen i Parternes Paakaldelse blev

1759: 304

Afsagt

Da den indstevnte Erich Bartromsen har selv tilstaaet at have i sin Nød og trang laandt og bekom/m/et af Citanten Peder Wintziansen Hamre den Summa 12 rdr, og derpaa ey Videre afbetalt end 4 rdr ved det hand det 1ste accorderede Aar loed Citanten beholde det Høe og Haae som paa den indstevntes brugende Engepladtz avledes, Rester hand altsaa endnu de paasøgte 8 rdr, som den indstevnte hvercken efter accord med Høe eller haae i de paafølgende og nu forløbne 2de Aar har givet ham Valuta for, eller med Pænge afbetalt, thi kand den ind stevntes Paaskud og indvending om de af Citanten bortførte 4 Læs Giødning eller Møg ey kom/m/e Sagen Udi lang drag, siden saavel efter den indstevntes paastand som Citantens tilstaaelse derfor til Afgang i det paasøgte skeer gotgiørelse med 24 sk efter Rættens Skiøn, da den indstevnte derimod herved tilpligtes at betale til Citanten de endnu Resterende 7 rdr 4 mrk 8 s: og desuden i henseende hand ey har Vedblevet sin accord at lade Citanten faae Høe og Haae af sin Pladtz i de sist forløbne 2de aar, men sam/m/e til andre over ladt, og saaleedes forvoldet denne Processes Omkostning, da tillige at erstatte bem/el/te Omkostninger med 2 rdr som alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter loven.

Publiceret

Deres Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste Privilegium for Johan Nicolai Møllerup paa et Kroe hold og Giestgiverie ved Stædet Kongshavn dat: 19 aug: 1758 vid: fol: 128

2. H/err Lyder Fastings udgivne bøxelsæddel til Lars Andersen paa 1 p/un/d 23 1/4 Mark Smør i Gaarden Haucheland dat: 28 Sept: 1759 med Rev: ej dat

3. Amanuensis Kierulfs udgivne bøxel sæddel paa biskop Pontoppidans Veigne hands udgivne bøxelsæddel til Mons Nielsen paa 2 p/un/d 8 Mark Smør i Gaarden Nedre-Bircheland dat: 10 Julij 1756 med Rev:

4. Ole Knudsen Riples udgivne Skiøde til Ole Olsen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør 1/4 huud i Gaarden Riple dat: 1 8ber 1759 vid: fol: 128, og 129.

5. Ole Olsen Riples udgivne Pante Obligation til sin Fader Ole Knudsen Riple paa Capital 100 rdr dat: 1 8ber 1759 vid: fol: 129

6. Niels Arnesen Nedre Totlands udgivne bøxelsæddel til Peder Jacobsen paa 3 3/8 Mark Smør 2 1/4 Kande Malt i Gaarden NordEide dat: 1 8ber 1759 med Rev:

1759: 304b

7. Danchert Krohns som Forstander for Seminario hands bevilgnings Seddel for Niels Larsen Lysvold at boe og opsætte sig et Huus paa Gaarden Sandahls Grund dat: 11 Maij 1759 med Rev:

8. Oluf Steen Rasches udgivne bøxelsæddels Revers under teignet af Ole Olsen Fossem paa 1 1/2 Løb Smørs Leye i Gaarden Nordaas dat: 28 Sep: 1758

9. ditto hands bøxelsæddels Revers underteignet af Zacharias Huus paa 1 1/2 Løb Smør i ditto Gaard dat: 28 Sept: 1758.

10. Oluf Rasches freedlysning at ingen maa kaste fisk for de Mænd paa Schiolds tilhørende Land siden hand med dem derom er Contraheret dat: 10 aug: 1759 Vide fol:

11. Skifte brev forrettet paa Gaarden Brevig d/en 3 Maij 1759 efter afg: Ole Erichsen vid: fol: 127

Sorenskriver Widerøe for Niels Erichsen Møllendahl fremstillede sig for Rætten og i Rette lagde et skriftlig forfattet Stevne Maal af dato 14 Sep: h: a: Contra Lars Andersen Haucheland med Kals Mændenes Paateigning om Stevne Maaletz lovlige forkyndelse, og tillige producerede skriftlig forfattede Qvestioner for de udi Sagen indkaldede Vidner hvorefter Comparenten først Vilde ervarte saavel Contra partens som de ind stevnte Vidners Mødende.

Comparenten anviiste den af deres Excellence Hr: Stifts befalings Mand givne Constitution at gaae for denne Rætt og andre {i} paa Landet i Stiftet i de Sager hand forlanges udi dat: 1 8ber 1759.

Den indstevnte tillige med Vidnerne blev paaraabt da Lars Andersen Haucheland frem lagde sin Jordrott H/err Lyder Fastings skriftlige Indlæg under dato 1 8ber saa lydende.

Comparenten Widerøe paa Citantens Veigne protesterede i kraftigste imod det i dag fra Sogne Præsten til Fanøe Præste Kald H/err Lyder Fastings i Rette komne med Paastand at den indstevnte Sag desuagtet maatte nyde sin lovlige Gienge og i øvrigt paastoed velbemelte Sogne Præstens ind komne afviist som noget denne Sag ubedkommelig under formeening at hvis hand som Ejere havde fundet sig beføyet nogen Ancke at føre over Gaarden Hauchelands huusers brøstfeldighed da burte sam/m/e for længst have skeet helst efterdi Citantens saa vel som Contra Citantens Foreeninger om Gaardens Afstaaelse allereede for et Aar siden er passeret og med Ejerens

1759: 305

Minde og Samtøcke bevilget, hvorpaa end ogsaa i dag for Rætten er fanget beviis i det bem/el/te Lars Andersens af Ejeren Sognepræsten H/err Lyder Fasting meddeelte bøxelsæddel er Vorden bekiendtgiort, ligesom Comparenten i øvrigt og i alt benægtede at den imellem Parterne sluttede Foreening om Gaarden Hauchelands Afstaaelse ingenlunde er skeet enten med Vilkaare eller Reservationer om huusernes brøstfeldighed, men frit indgaaet og samtøcket imellem begge Parter uden nogen slags forbeholdenheder, ligesom og Comparenten formeente at Sogne Præstens anførte mojens ingenlunde saavidt den paaberaabte Reservation om Huusernes brøstfeldighed angaaer ingenlunde kand holde prøve og langt mindre indskrencke Sagens Vedbørlige Løb, helst da hand hvercken er stevnt og ey heller ved Stevnemaal har Legitimered sig at Være sagen Paagieldende.

Den ind stevnte sagde denne gang ey Videre at ville svare men Referered sig til det indgivne Indlæg fra sin Jordrott.

Comparenten paastoed som før Vidnerne afhørte

Eragtet!

Da Jordrotten Hr: Fasting ved indkomne Indlæg for sin Leylænding den indstevnte Lars Andersen Haucheland besværer sig over den accord der er sluttet imellem hands Leylænding og Citanten som forhen har havt hands beneficerede Jorde part i brug at sam/m/e er brøstfeldig hvad brugetz huuser er angaaende, hvor om ey uden hands tilladelse {ey} Ved afstaaelsen kunde giøres accord eller afslag men sam/m/e burde leveres af Citanten i aabosfør stand, altsaa da bem/el/te Hr: Fasting er som Jord Ejere at ansee som paagieldende, bliver Sagen til næste ting udsatt At Citanten til sam/m/e tiid Ved Continuations Stevne maal kand til Vedermæhle indkalde Hr: Fasting som den indstevntes Jordrott.

Comparenten Widerøe paa Citantens Veigne efter afskeedigelsens publication Var under lovlig Reservation af Kiendelsens paaancke begierende at sam/m/e hannem imod betalning maatte lovlig hannem Vorde beskreven meddeelt.

Publiceret

Svend Johannesen Gim/m/eland med fleere Selgeres udgivne Skiøde til Lars Larsen Søreaase paa 25 7/8 Mark Smør i Gaarden Søreaase, dat: 2den 8ber 1759 vid: fol:

1759: 305b

Den Sag indstevnt af Hr: Capitaine Christopher Pritzier som fra i Gaard blev udsatt til i dag blev af Citanten i Rette æsket, og da ingen mindelig Foreening Var at treffe maatte Citanten Referere sig til hands incam/m/inerede Stevne Maal, til hvis følge hand Submitterede Sagen til Lovmæssig Dom med paastand at de samtlig indstevnte Vorder tilfunden ey allene at betale den forsøm/m/ede Skydtz hver for 2 1/2 Miil fra Fanøe og Bircheland til Citantens hiem fra Exercer Pladtzerne billigst med 24 s: Pr: persona under hvilcken betalning hand ikke har kundet Hiem reyse, thi til Exerceer Pladtzerne er Capitainen bleven skydtzet af Vedkom/m/ende bønder under Lyse Closters Godtz, men end og at de samtlige og enhver for sig med Mulct efter Rættens billige Siigelse andre til Advarsel for sam/m/e deres Over hørighed at Vorde anseede. og endelig at en for alle tilfindes at erstatte Citanten hands til denne Sag anvænte bekostninger med Stevnepænge Reyse her til Tinget Dompænge og Procurator Sallarium til sam/m/en billigst med 6 rdr, da for det øvrige blev i Rette lagt til Oplysning og Actens følge samt til Legitimation for Sagen Verificerede Copie af hands Excellence H/err Stifts befalings Mand von Cicignon paa Forordningen af 28 Martij 1746 grundede Resolution og Foranstaltning af 15 aug: 1750

De indstevnte enstemmig tilbød at Vilde for Skydtzen til exerceer Pladtzerne aarlig udgive 8 s: Pr: Mand i fald Capitainen Vil sam/m/e accordere, men i fald at all slags skydts, som til Compagniets Officerer behøVes maae under en accord sluttes Vil de Pr: Mand betale 1 mrk,
Citanten dertil Replicerede at hand for dette inde værende Aar som er upaastevnt og for efter følgende tiid Vil for at Soulagere Almuen være til freeds med de anbudne 16 sk aarlig Pr: Mand af det Mantall som til Land skydtzen er henlagt og efter siigende skal Være nogle og Syttie Mand Med saa skiel at de nerværende indstevnte paa egne og de øvrige Ustevntes Veigne forpligter sig til Lehns manden at levere som der for igien til Citanten giør Rigtighed prompte at betale og at for inde værende Aar betalningen inden Juul aflægges, men for det paastevnte for 1758 og det Videre som paa stevnt er maatte Citanten paastaae Dom som melt siden de indstevnte ikke har Vildet beqvem/m/e sig til sam/m/e i Mindelighed at afgiøre

1759: 306

de indstevnte vilde indlade Sagen til Rættens Kiendelse formeenende de ey har forseet sig at have ikke indfunden sig med deres hæste, siden \de/ stædse \har/ været vandte at betale med Pænge, som de og for afvigte Aar Vil betale, saavidt der paa kom/m/e kand, som de tilbyder at vilde godvillig give 1 mrk til Mands \for/ i fald Capitainen der med er fornøyet og Vil ophæve Sagen og Videre Paastand til Doms,
Capitainen Var med de indstevntes giorde tilbud at betale 1 mrk for det paasøgte Aar fornøyet for at Viise sin føyelighed, og altsaa frafalder og op hæver Sagen i haab at den Respective Øvrighed paaseer at dette forliig bliver over holdet.

H/err Capitain Johan Ferdinand August Pritzier som Leutnant Ved hands broders H/err Capitain Pritziers Compagnie fremstoed for Rætten og gav til kiende at hand til dette Ting med mundtlig Varsel havde ladet indstevne forrige Lehns Mand her for Schiols Skibb: Niels Nielsen Dyngeland til doms lidelse at betale ham de af Almuen her i Skibbreedet incasserede Skydtz pænge fra Exerceer Pladserne Fanøe og Bircheland for Aaringerne 55, 56 og 1757 efter foreening med Citanten siden den indstevnte sam/m/e ikke i Mindelighed har Vildet betale samt at erstatte Processens bekostninger, hvornæst Citanten tilkiendegav at de paasøgte Skydtz pænge som hand selv har maattet betale beløber sig i alt 20 rdr 2 mrk efter Reigning som for det første blev anviist, og Vilde fornem/m/e om den indstevnte møder.
Den indstevnte blev paaraabt men ey møder
Stevne Vidnerne Jan Andersen Tveteraas og Michel Michelsen Sædahl fremstode og eedelig afhiemlede det de med 14 dages lovlig Varsel i hands eget Paahør har forkyndt forestaaende Stevning
I hvilcken Anleedning Citanten paastoed Lavdag for ham til nestholdende Som/m/erting
Eragtet
Den lovlig indstevnte og ey mødende Niels Nielsen Dyngeland forelægges Lav dag til næste ting tilkommende Aar 1760.

Publiceret
Mons/ieu/r Kierulfs paa Doct: Pontoppidans Veigne hands udgivne bøxelsæddel til Peder Monsen paa 15 Mark Smør 10 Kander Malt 5/48 huud i Gaarden Yttre Hope dat: 16 Jan: 1759 med Rev: ej dat

Procurator Blechingberg æskede udi Rette den Sag indstevnt af borgemæster Fasmer Contra afgangne Mad: Wessel Justitz Raad Carbiner og Procurator Reutz og i Rette lagde den udfærdigede Continuations Stevne Maal med dens Paateigning om detz Forkyndelser, og fremstillede som Stevne Vidner betreffende de i og omkring byen

1759: 306b

boende, Ole Torbiørnsen og Lars Christophersen, og betreffende de paa Landet boende Vidner Lehns Manden Jan Andersen Tveteraas og Michel Michelsen Sædahlen og naar hand har fornum/m/et hvorvidt H/err Justitz Raad Carbiner paa egne og sin Sviger Moders Veigne samt Sing/neu/r Johan Reutz tager til Gien Mæhle efter foregaaende Stevningens Afhiemling skal hand nermere proseqvere sin Paastand om Vidnernes examination.

Procurator Reutz Var tilstæde for indstevnte H/err Justitz Raad Carbiner og saavel for ham som for sig selv vedtoeg denne Stevnings lovlige forkyndelse, men i henseende til Sagen og det omstevnte Refererede hand sig til sin i dag ..ar(?) siden imod Sagen og Stevningen frem førte skriftlige exception og Protest hvorpaa hand afvartede Rættens lovlig faldende Kiendelse til denne Rætter gangs Afviisning som inqvisitorisch uden at det er benevnt hvad eller hvorom Vidnerne skal giøre Forklaring ellers forbeholdt Comparenten sig nermere Erindring og Paastand naar hand har fornum/m/et Citantens Qvestioner til Vidnerne og sam/m/e er bleven i Rette lagt.

Procurator Blechingberg for Hr: borge mæster Fasmer siden hand fornem/m/er at Procurator Reutz paa Hr: Justitz Raad Carbiners og egne Veigne haver tilstaaet lovlig Varsel Refererede sig til den paa Citantens Siide nest afvigte Som/m/erting i Rette lagde Repliqve og til dessen ydermeere belæg i rette lagde Gienpart af H/err Justitz Raad Carbiners Contra protest af 29 Maij 1758 og den deri allegerede Notarial forrrettning af 26de ejusdem nest forhen, og naar sam/m/e med H/err borge Mæster Fasmers forhen ommelte Repliqve og Stevne Maalet Confronteres da finder Vederparten til Fuldkom/m/enhed at H/err borge mæster Fasmer Ved paasøgende Tingsvidne intenderer at fra lægge sig de hannem Ved Contra protest og Notarial Forrettning tillagde beskyldninger, hvor fore hand nu paastoed at Vidnerne saa mange som møder naar først Stevne Maalet er Vorden afhiemlet til eedelig forklaring maae Vorde antagne.

Procurator Reutz Var af den Formeening at de i Rette lagde documenter Var aldeelis unøttige til Citantens dissing Ved Vidnernes førelse derved at kunde opnaaes hvorfore hand uden at indlade sig i Videre Vidløftighed derom, udi et og alt igientoeg sin exception med Paastand om Stevningens Avviisning under igientagen Forbeholdenhed af Justitz Raadens Rætt, og med benæg-

1759: 307

telse imod alt hvis Citanten uden Giem/m/el og beviis har Vildet foregive eller fremdeelis kunde Vilde foregive.

De 2de Kals Mænd Ole Torbiørnsen og Lars Christophersen frem stode og eedelig afhiemlede Stevne Maaletz forkyndelse for de i Stevningen benevnte Persohner lige efter deres paateignings Udviis. De 2de andre Stevne Vidner Jan Andersen Tvedteraas og Michel Michelsen Sædahlen afhiemlede lige leedis stevne maaletz forkyndelse for de benevnte Vidner efter deres paateignings Udviis.

Eragtet

Da det er siste tingdag for dette Skibbreede og andre Forrettninger endnu forestaar at de fra Citanten nu og den indstevntes forhen indgivne documenter, betreffende den giorde exception om Vidnernes Antagelse, ey kand Vorde denne sinde med Kiendelse skiønnet, bliver Sagen til Kiendelses anførelse udsatt til bemelte documenters Revision til d/en 7 Nov: førstkom/m/ende, da Parterne samme Tiid bekiendtgiøres tillige med Vidnerne til den Ende, at sam/m/e indfinder sig.

Kongl/ig Maj/este/ts Foged over Nordhorlehn Oluf Lund Bildsøe gav tilkiende at hand i Anledning af Hans Excellence Hr: Stiftsbefalings Mand von Cicignons ordre af 1ste hujus haver for Rætten ladet ind kalde Chrispinus Jensen boende paa en Pladtz under Hope Gaards skyld, tillige med Gaardens Forpagtere Rasmus Iversen og Anders Olsen at give sin forklaring paa følgende qvestioner.

1mo Om ikke benevnte Chrispinus Jensen allene haver en liden pladtz i forpagtning som ligger under Hope Gaard men ikke at have forpagtet enten alt eller noget af bemelte hoved gaards Skyld 3 Løber 18 Mark Smør

2do Om ikke Rasmus Iversen og Anders Olsen allene begge har forpagtet den heele Gaard, samt hvor mange Creatuure dem ved tiltrædelsen er over leveret.

3tio hvormange Kiør Chrispinus Jensen føder paa sin beboende Pladtz og om ikke hands Sønn Erich Chrispinusen tiente afvigte Aar 1758 paa Gaarden Lie hos Kypperen Knud Zachariasen hvad tiid hand derfra hiem kom til Faderen og endelig om bem/el/te Chrispinus Jensen af sin Ejere Var lovet noget Part i forpagtning paa Hoved Gaarden Hope, til hvis brug at styre hand nød Vændig behøvede sin Sønns hielp.

Chrispinus Jensen som efter indvarsling møder for Rætten sagde at have udi brug og forpagtning en liden Pladtz underliggende Gaarden Hope, hvorpaa kand fødes 8te Kiør, men ey forpagter noget af selve Hoved Gaardens Skyld til denne tiid, dog sagde hand det af sin Ejere var belovet at faae den halvepart

1759: 307b

i hovedgaarden naar noget brug blev leedigt, svarede og til 3die qvestion at hands Sønn Erich Chrispinusen tiente paa Gaarden Lie i 2de Aar indtil hand der fra hiem kom 24 dage for dette Aars Paaske, og reyste efter 14 dages forløb fra ham med de fra Compagniet udcom/m/anderede Folck.

De 2de andre indkalte Mænd Anders Olsen og Rasmus Iversen svarede til 2den qvestion at de hver har forpagtet halv deelen af Gaarden Hope og Været dermed i en 6 aars tiid lige som de og for nerværende tiid sam/m/e Gaard styrer og bruger Gaardens tilhørende Creatuurer hvis tall ved tiltrædelsen var for dem hver 20 støcker men formedelst Svaghed kand nu være mindre. Fogden tilspurte de nu mødende Forpagtere om nogen af dem har været udsagt, hvortil de svarede Ney.

Fogden forlangte det passerede sig beskreven meddeelt.

Publiceret

Rasmus Christophersen Ladefiords udgivne Skiøde til Lars Nielsen Steensvig og Salemon Nielsen Yttre Hopes paa 1/2 Løb Smør og 16 Kander Malt i Gaarden Søre Eide dat: 2 8ber 1759 vid: fol: 131.

2. Lars Nielsen Steensvig og Salemon Yttre Hopes udgivne bøxelsæddel til Tollev Larsen paa 1/2 Løb Smør 16 Kander Malt i Gaarden Søre Eide dat: 2 8ber 1759 med Rev:

3. Tollev Larsen Erich og Ole Søreide samt MedEjere Salemon Nielsen Hope og Lars Nielsen Steensvig og Anders Strøm/m/e fredlyser den imellem deres Gaard liggende Strøm for Skields op og borttagelse dat: 2 8ber 1759.

D/en 3de 8ber 1759 blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt [satt] og da ey fleere Sager efter paaraab fremkom for Rætten blev de sædvanlige tings Vidner til Fogdens Rægenskabs belæg attesterede, som paa fol: 225 ere Specificerede fra No: 1 til 8.

til det 1ste blev svaret til 4de qvestion at her i Skibbreedet findes paa Gaarden Sæhlen en Sag hvorpaa Ejeren Stadtz haupt Mand Friel til sine egne Huusers fornødenhed har skaaret en deel bord, til 2det svarede at der ey er fisket i nogen udi de Examinationen omspurte

Voger, lige som Hope Qverner ere ubrugelige de øvrige documenter blev attesterede lige som forrige Aar.
Restancen for inde værende Aar beløber 491 – 5 – 15

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1760 opnevnes 1. Erich Olsen Nore Gillestad 2. Hans Olsen ibidem 3. Christopher Larsen Espeland 4. Hans Johannesen Govigen 5. Mons Rasmusen Knappen 6. Niels Nielsen Espeland 7. Christian Andersen Drotningsvigen og 8. Niels Asbiørnsen Leervigen.

Restancen for den Kongl/ig tiende beløber 8 – 2 – 14

1759: 308

Sartor Skibbreede

[1759] D/en 4de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Sartors Skibbreedes Almue paa Tingstædet Tosøen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som fol: 226 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Forordninger og ordres oplæste som ved nest forrige Schiolds Skibbreede, desuden og følgende Ordres siden den tiid indløbne Sc:

1. Kongl/ig Rescript angaaende hvad distance Capere maae tage Priiserne fra de i Krig *værerende Magters Franchrig og Stoer Britanien naar sam/m/e som Priis Vorder anseede, da 1 Miils distance efter Søe Miile skal reignes dat: 12 Maij 1759.
2. StiftambtMandens ordre til Fogden at Repartere paa Fogderiet den Summa 199 rdr 4 mrk 13 s: for de udi S/anc/te Jørgens Hospital ind lem/m/ede Spedalske Syge som paa Løbetallet skal lignes dat: d/en 3 8ber 1759
3. Stiftambt Mandens ordre at alle Loser maae ey træde paa de Skibe som kom/m/er fra Levanten og Middelhavet formedelst den grasserende smitsom/m/e og anstickende Sygdom men med deres baade at indseigle for Skibene i den havn de skal ligge practice indtil nermere Ordre. dat: 4 Sept: 1759

Dernæst Publiceret følgende documenter

1. Skifte brev paa Gaarden Leerøen forrettet d/en 4 Julij 1759 efter Botele Jensdatter vid: fol:
2. ditto paa ditto Gaard efter Ole Alvesen d/en 5 Julij 1759
3. ditto paa Berge efter Lasse Lassesen d/en 6 Julij 1759
4. ditto paa Waage efter Ole Rasmusen d/en 4 Julij 1759
5. ditto paa Kaabeltvedt efter Anne Anfinsdatter dat: 9 Julij 1759
6. ditto paa Algerøen efter Hans Hansen dat: 7 Julij 1759
7. ditto paa Søre Toft efter Brithe Olsdatter dat: 5 Julij 1759
8. Kongl/ig Allernaadigste udgivne bevilning for Albert BrinchMands Encke at holde et Kroehold og Giæstgiverie ved Stædet Boch von Raae dat: 2 Sept: 1758 vid: fol:

Fogden Bilsøe efter forrige tiltale Contra Rasmus Thomesen og Siri Pedersdatter.
Fogden efter Løfte seeniste Som/m/erting i Rette lagde de hos Kypperen Rasmus Thomesen og Siri PedersD: forbegangne Leyer maal uden for deres lovlig Egteskab erhvervede Undersøgnings Forrettninger begge af høy Øfrighed approberede d/en 21 Julij sistleeden, hvorefter Actor paastoed begge de skyldige Ved dom tilfunden at betale hver for

sig deres dobbelte Leyermaals bøder nemlig 24 rdr for Rasmus og af Siri Peders datter 12 rdr. samt i Mangel deraf at lide paa Kroppen med Fængsel.
De indstevnte mødte begge havde til sin Undskyldning ey Videre at erindre men Submitterede sig under dom
Sagen Optages til Doms til i Morgen

Fogden æskede udi Rætte Sagen imod Niels Pedersen Biørøen, som hand forlangede udsatt til i Morgen.

Fogden gav til kiende at hand til dette Ting paa Justitiens veigne haver indkaldet gift Manden Niels Pedersen Telnes

1759: 308b

fordi at hand udi sit Egteskab haver besvangret en Pige navnlig Gertrud Torchilds datter begge at lide Dom efter paafulte og herved Reserverende I Rettesættelse.
Stevne Vidnerne LehnsMand Knud Tosøen og Peder Olsen Hagenes fremstode og eedelig afhiemlede det de meer end med 14 dages Varsel har indkaldet fornevnte og indstevnte Persohner og i deres eget Paahør forkyndt Stevnemaalet.
De indstevnte efter Paaraab mødte ikke
Fogden erindrede om Lav dag for de udeblevne
Eragtet
De lovlig indstevnte og ey mødende Niels Pedersen Telnes og Gertrud Torchilsdatter forelægges Lavdag til næstholden Som/m/erting tilkom/m/ende Aar 1760.

Berthe Marie S/a/l/ig/ Brinchmands Encke haver ved muntlig Varsel indkaldet sin tieniste dreng Niels Olsen fordie hand af sin tieniste, hvorudi hand kom ved hellig 3 Kongers tiider dette Aar og ey længere forblev end til 3de dags Pintze Aften er afviget, og blev afhentet og bortført af Jon Svendsen Ham/m/ersland, der for at lide Dom tillige med Processens Omkostninger at erstatte, ligesom og haver indkaldet til Vedermæhle bem/el/te Jon Ham/m/ersland og tillige at lide Dom som den der har afhæntet og forlocket sin Svoger Niels Olsen at afreyse og bortfare af hændes tieniste og igien intaget ham til huuse og tieniste nogle Uger indtil hand igien begav sig til tieniste hos Hans Ravel hvor hand nu er.
Stevne Vidnerne Peder Olsen Hagenes og Mons Nielsen Tosøen fremstode og eedelige afhiemlede det de lovlig har indstevnt Niels Olsen for Sagen stevningen inde holder udi hands eget Paahør paa Laachøen hvor hand nu opholder sig.
Jon Svendsen Ham/m/ersland som mødte Ved Rætten sagde det hand havde laandt en baad og henkom til Buchen og der medtoeg sin Svoger Niels Olsen af tienisten, siden hand nemlig Niels Olsen sagde det hand ey Vilde længere Være der, og altsaa indtoeg hand hands tøy bestaaende af en Kiste og reyste saa med ham til sit Huus paa Ham/m/ersland, hvor hand forblev en 3 Ugers tiid, indtil hand siden henkom til Ravel en fiorten dagers tiid efter S/anc/te Hans dags tiider dette Aar, og saaleedis purkede for Rætten at hand burde have drengen og saaleedis absenterede sig fra Rætten.
Citantinden Reserverede sin paastand imod Jon Hammersland som den der har forlocket og bortført hændes dreng Niels Olsen at gaae af tienisten at oprette hændes Skade hun derved har lidt Ved at leye frem/m/ede folck til at indhøste hændes holmer og at

1759: 309

lide efter lov efter fortienisten, ligesom og erindre om Lavdag for den ude blevne Niels Olsen til næste ting.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Niels Olsen forelægges Lav dag til næste ting, da Jon Svendsen Ham/m/ersland til sam/m/e tiid haver at møde og efter Omstændigheder at lide Dom.

Publiceret

Hermand Olsen Midtvedt Mons Olsen Søre Toft og Sæbiørn Jacobsen *Fereviogs med fleeres udgivne Skiøde til Salemon Olsen Kaursland paa 15 Mark fisk i Søre-Toft dat: 4 8ber 1759 v: f:

2. Peder Hamres udgivne bøxelsæddel til Hendrich Olsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Ham/m/ersland dat: 1 8ber 1759 med Rev: ej dat.

Peter Greve efter forrige tiltale Contra H/err Hendrich Gertsen blev paaraabt, hvor da Citanten loed fremlægge et skriftlig Indlæg under 3de hujus saa lydende

Hr: Jersin blev paaraabt men ey møder, thi blev Sagen optaget til Doms til i Morgen.

Fleere Sager efter paaraab frem kom ey for Rætten.

D/en 5te 8ber blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og udi den paa Justitiens Veigne indstevnte Sag Contra Rasmus Thomesen og Siri Pedersdatter følgende

Dom afsagt!

Da Rasmus Thomesen og Siri Pedersdatter selv har tilstaaet begge at have uden deres lovlige Egteskaber med Leyermaal forseet sig og med hinanden begaaet hoer, da som begges deres Hovedlodder efter de frem lagde Forrettninger befindes saa ringe, nemlig Rasmus Thomesen ey meere at være eyende end 4 mrk 4 s: og Siri Pedersdatter aldeelis indtet, bør de for deres syndige begangne Løsagtighed og i Mangel af deres doble Leyermaals bøders Udreedelse som burde Været for Rasmus Thomesen naar hands Hovedlod 4 mrk 4 s: derfra er decourteret 23 rdr 1 mrk 12 s: og for Siri Pedersdatter 12 rdr, i følge Forordning af 6 Dec: 1743 at udstaae og forsone deres Straff med Arbeyde og fængsel saalænge og paa de Stæder hvor Øvrigheden ved sin Resolution dem henviiser og fastsætter at blive straffet paa Kroppen.

Udi Sagen indstevnt af Peter Greve Contra H/err Hendrich Gertsen er følgende

Dom afsagt!

Ved Stævnemaal af 14 aug: 1758 haver Citanten Peter Greve indkaldet Sogne Præsten H/err Hendrich Gertsen for skyldig værende 42 rdr 1 mrk 8 s: for bekomne Viiner i Aarene 1753 og 1754 efter Speciel derover forfattet Reigning af 26 april 1759 beraabende sig paa andre indgivne Reigninger, hvorimod den indstevnte ey har ført ringeste benægtelse, men sistleeden Som/m/erting ved Indlæg af 1 Maij sistleeden forestillet, det bem/el/te Citantens Fordring i Skiftet efter hands S/a/l/ig/ Hustrue er indgivet, hvorfor da sam/m/e Skifte under geistlig Skifte Rætt behandles, paastaaer hand denne Sags Paadøm/m/e at beroe til bem/el/te Skiftetz endelige Sluttning, Men da den indstevnte H/err Jersin uagtet Rættens ham givne Anstand til dette Ting hvercken har Legitimeret med Skifte Rættens Attest at denne Fordring er i Skiftet indgivet, mindre at sam/m/e enten er benægtet eller af Skifte Rætten som tilstaaet paaskiønnet til Udlæg og betalning af boet,

Kiendes og dømmes her med for Rætt, at den indstevnte som mod Søge Maalet ingen benægtelse har fremført bør den paafor-

drende Reignings Summa 42 rdr 1 mrk 8 s: betale til Citanten Sing/neu/r Pether Greve, ligesom og i henseende til Sagens Omstændigheder at betale i Processens Omkostninger 6 rdr, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Anmeldelse for Skifte forvalterne, i fald Skiftet under deres Forvaltning endnu verserer, bør betales efter lovlig Omgang og Maade efter Loven, samt boeds forefundne beskaffenhed.

Publiceret

Peder Endresen Hamres udgivne bøxelsæddel til Thomas Mathiasen paa 16 1/2 Mark Smør i Gaarden Store Sangolt dat: 4 8ber 1759 med Rev: ej dat

2. Botele Rasmus datter med Laværge Niels Nedre Børnes Michel Jensen Børnes Ole Hum/m/elsund, og Lars Brynildsen deres Skiøde til Michel Wintziensen paa 1/2 Vog fiskes Leye i Gaarden Sæhle dat: 4 8ber 1759 vid: fol: 132.

Fogden Bildsøe efter forrige Tiltale og Rættens forelæggelse Contra Niels Pedersen Biørøen, Fogden fremlagde den erhvervede Undersøgnings Forrettning med høy Øfrigheds approbation under 21 Julij sistleeden hvoraf erfares det hands og Hustrues boe efter Vurderings og Registerings Forrettning beløber 51 rdr 4 mrk 12 s: og at hands hovedlod der af bliver 25 rdr: 5 mrk 6 sk.

Niels Pedersen Biørøen Vilde uden Videre Lov maal betale sine doble Leyer maals bøder med 24 rdr og den overskydende 1/10 part af den fra hands hoved Lod overskydende Summa som beløber 1 mrk 2 s:, som Fogden modtoeg til Indtægts bereigning udi sit allerunderdanigst aflæggende Reegenskab for indeværende Aar, og altsaa ophævede Sagen Videre til Doms at paastaae.

Publiceret

Johannes Rasmusen Tøsøens udgivne bøxelsæddel til Mons Nielsen paa 20 Mark fisk i Gaarden Hisøen dat: 5 8ber 1759 med Rev: ej dat:

Knud Larsen Telle og Johannes Jacobsen Tælles udgivne bøxelsæddel til Niels Olsen paa 2 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Søre-Fielde dat: 4 8ber 1759 med Rev: ej dat.

Kongl: Allernaadigst Privilegium for Peder Michelsen paa et Kroe hold og giestgiverie ved Bratholmen dat: 2 Sep: 1759 vid: fol: 133

Mons/ieu/r Kierulfs paa Doctor Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Christian Gulichsen paa 13 1/2 Mark fisk i Gaarden Tellnes dat: 31 Maij 1759 med Rev:

Peder Knapschougs bøxelsæddel til Niels Olsen paa 14 1/2 Mark fisk i Gaarden Gietanger dat: 5 8ber 1759.

Og som fleere Sager ey for Rætten fremkom blev de sædVanlige Tings Vidner attesterede ligesom forrige Aar untagen af de i examinationen anførte Waager blev følgende taxerede Agotnes 4 rdr Bildøen 3 rdr Foldnes 5 rdr og Waage 2 rdr tilsam/m/en 14 rdr.

1759: 310

Restancen for indeværende Aars skatter beløber 40 rdr 5 mrk 6 s:
Tiende Restancen beløber 2 – 2 – 15 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1. Salemon Hum/m/elsund 2. Lars Tønnevig 3. Lars Lassesen Glesnes 4. Thomas Rasmusen Nipen 5. Johannes Agotnes 6. Jacob Jacobsen Kaabeltvedt 7. Henrich Søre Echerhofde og 8. Ole Mortensen Nore Biørøen.

Guulens Skibbreede

[1759] D/en 9de ejusdem (oktober) blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt med Guulens Skibbreedes Almue paa Ting stædet Schielje havn i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som alle møder

Og blev de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordres kundgiorte for dette Skibb: som for nestforrige Sartors Skibbreede.

Dernæst publiceret

Stifts AmbtMandens Ordre at til Grænse skydtzen efter Repartition skal af dette Fogderie udreedes og betales den Summa 144 rdr 26 s: dat: 3 8ber 1759

Kongl/ig Allernaadigst Privilegium for Gabriel Jeger paa et Kroe hold og Giestgiverie ved Schierjehavn dat: 2 Sep: 1759.

2. Skifte brev forrettet paa Gaarden Dahle d/en 18 april 1759 efter afgangne Kone Marthe Olsdatter vid: fol:

3. Johannes Olsen Sættenesses udgivne Skiøde til sin Sønn Ole Johannesen paa 2 p/un/d Smør i Sættenes dat: 9 8ber 1759 vid: fol:

4. Brynning Ehlerses udgivne bøxelsæddel til Iver Botelsen paa 16 1/2 Mark Smør i Gaarden Aandeland dat: 4 8ber 1759 med Rev: ej dat

5. Abel Lem S/a/l/ig/ á Møinichens udgivne bøxel sæddel til {Anders} Jon Olsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Sællevog dat: 6 8ber 1759

6. H/err biskop Tidemans udgivne bøxelsæddel til Johannes Andbiørnsen {paa 1 Løb Smør}. som befandtes at være urigtig hvad Skylden angaaer hvorfor sam/m/e blev til bage leveret og paateignet at sam/m/e bør være 1/2 Løb Smør 6 Kander Malt 1/2 faar i Gaarden d: 2 8ber 1759

7. Bryning Ehlers sin udgivne bøxelsæddel til Hans Anbiørnsen paa 13 Mark Smør i Gaarden Unneland dat: 26 Sep: 1759

8. H/err Stabels udgivne bøxelsæddel til Truls Pedersen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Indre-Mitthue dat: 1ste Maij 1759 med Rev:

9. Anne Helene S/a/l/ig/ fogden Lems udgivne bøxelsæddel til Mons Aslachsen paa 1 p/un/d Smør i Store Watzøen dat: 6 Sept: 1759 med Rev: ej dat:

10. Kongl/ig Allernaadigst udgivne Reluitions-Skiøde for Lars Stephensen og Med Ejere i Gaarden Lille Matre dat: 17 april 1759

11. Hans Lems udgivne bøxelsæddel til Hans Henrichsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Grimen dat: 20 Sept: 1759

D/en 10de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

12. Truls Hendrichsen Nærdahls udgivne Skiøde til Lars Erichsen Halland paa 18 Mark Smør i Gaarden Halland dat: 9 8ber 1759 vid: fol: 135

13. Orlog Olsdatters Skiøde til Mons Jonsen paa 6 1/2 Mark Smør i Aandeland dat: 9 8ber 1759 vid: fol: 136.

14. Lars Ellingsen Miømnens Skiøde til sin Sønn Hans Larsen paa 18 Mark Smør 1/8 faar i Miømnen dat: 9 8ber 1759 vid: 136 og 137

15. Ole Olsen Myhres Skiøde til sin Sønn Jacob Olsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Myhre dat: 9 8ber 1759 vid: fol: 135 og 136.

1759: 310b

16. Jon Jonsen Nøtøens Skiøde til sin Sønn Joen Jonsen paa 15 Mark Smør 5/24 faar i Gaarden Aandeland dat: 9 8ber 1759 vid: fol: 136

17. Johannes Otthesen Moldes udgivne Skiøde til Lasse Jensen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Molde dat: 9 Dec: 1754. vid: fol: 175

18. H/err Thomas Som/m/ers udgivne bøxelsæddel til Hans Olsen Kielbye paa 1/2 Løb Smørs Leye i Gaarden Vesetvig dat: 25 aug: 1759 med Rev:

D/en 11te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og da ingen Sager fremkom efter paaraab blev de sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab lige som forrige Aar attesterede,

Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 49 rdr. 2 s:

Tiende Restance 1 rdr 5 mrk 11 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1760 opnevnes 1. Truls Olsen Børchnes 2. Lars Larsen Miømnen 3. Bendix Lassesen Brandanger 4. Hans Olsen Tvedten 5. Thore Olsen Nord Guulen 6. Hans Olsen Hatlevig 7. Hans Olsen Store Sleire og 8. Ole Olsen ibidem.

Lindaas Skibb:

[1759] D/en 12te ejusdem blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt med {Guulen} Lindaas Skibbreedes Almue i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 234 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Forordninger og ordres oplæste som ved nest forrige Guulens Skibbreede.

Dernæst publiceret følgende documenter.

1. Kongl/ig bevilning for Ole Lagesen paa et Kroehold og Giest giverie udi Stædet Kiilstrøm/m/en dat: 19 aug: 1758

2. Lige leedis Deres Maj/este/ts givne allernaadigste bevilning for Lieutnant Johan Christopher Steen paa et Kroehold og Giest giverie ved Stædet Brudeknappen dat: 16 Sep: 1758

3. Joachim Danchersens Advarsel at ingen Ved Fediø Land maae bruge Torskegarn men bruge den sædvanlige Maade med Snøre og fiske Liiner dat: 2 8ber 1759

4. Gertrud S/a/l/ig/ Danchertsens udgivne bøxelsæddel til Niels Hansen paa Pladtzen Holmen kaldet skyldende 1/2 Vog fisk dat: 28 Martij 1759

5. Skifte brev forrettet paa Gaarden Fam/m/estad d/en 12 Maij 1759 efter afgangne Niels Olsen vide fol:

6. Justitz Raad Frimans bøxelsæddel til Mons Christophersen paa 1/2 p/un/d Smør 4 Kander Malt 1/6 huud i Soleim dat: 18 Junij 1759 med Rev: ej dat

7. H/err Justitz Raad Bagers udgivne bøxelsæddel til Johan/n/es Nielsen paa 12 Mark Smør 12 Mark fisk i Østreim dat: 4 Maij 1759

8. ditto hands bøxelsæddel til Ole Josepsen paa 22 Mark Smør i ditto Gaard Østreim dat: 12 Sept: 1759 med Rev:

9. Lars Halversen Fielsendes bøxelsæddel til Joen Jacobsen paa 20 12/29 Mark Smør 6/21 huud i Fielanger dat: 12 8ber 1759

10. Ole Tollefsen Kalland og Anders Olsen Leervogs Skiøde til Hans Olsen paa 13 1/2 Mark Smør 9 Kander Malt 5/16 faar dat: 12 8ber 1759 vid: fol: 137

Udi den Sag ind stevnt af H/err Lieutnant Steen Contra Anders Knudsen Qvalvog blev følgende Forliig frem lagt saa lydende af dags dato som med paateigning blev Citanten til bage leveret.

1759: 311

Citanten som med det publicerede forliig og deprecation Var fornøyet declareret Sagen ophævet.

Publiceret

H/err Ludvig Daaes udgivne bøxelsæddel til Ole Josepsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Spielnes dat: 12 Martij 1759 med Rev: ej dat.

Michel Monsen Schodven fremstoed for Rætten til kiende givende at have til dette Ting indstevnt Brithe Anders Datter Hauge til at oprette ham den Koe hand {hænde} havde hensatt til Leye, og som i den tiid sam/m/e Var i hændes Værge er død af Sult og Vanagt, derfor at modtage Vidners forklaring og efter Sagens Omstændigheder at lide Dom; til Vidner om sam/m/e Sag er indstevnt Ysten Brunsland, Beate Brunsland og Ole Hauge da boende paa Løetvedt alle under Lovens fals Maal indkalte at Vidne deres Sandhed

Den indstevnte Brithe Andersdatter sagde det hun for 2de Aar siden i denne høst antoeg en Leye Koe fra Citanten som hand selv henbragte til hænde, med de Ord at Koen var slett og udmelcket og der for seer slet ud, og efter at hun havde havt den til foering Vinteren over og ingen Nøtte havde af den skiøndt den bar ved Kyndels misse tiid, men Vantriftes Tiid efter anden da denne Koe fick lige saa godt foer som de andre hændes Creatuure, og desuden Var meget gam/m/el, af en 16 aars Alder, opsagde hun Citanten Koen og advaret ham det Koen Var saa slett 14 dage førend Koen døde, som Var dagen før Pintze Aften afvigte Aar 1758, og saae Citanten sam/m/e med begier at den maatte gaae i den indstevntes hage siden Koen Var gam/m/el og ringe, men som melt da Koen Var død udi Marken og nedfalden ud for en backe eller brott, bad den indstevnte Østen Brunsland og Anders Haue at de Ville tage og flaae Skindet af Koen som de og giorde, og imidlertiid sændte Encken Brithe Hauge og bud til Ejermanden Citanten Michel Schodven, som ey kom til hænde men allene talte med Østen Brunsland og har saavel Encken strax som siden tilbudet Citanten huuden den \hand/ ey har Vildet modtage eller af hændte, derom kand den indstevnte frem stille Vidner til næste ting om benægtes og paafordres

De indstevnte Vidner mødte og efter at Eeden af Lov bogen for dem alle Var oplæst og betydet at Vogte sig for meen Eed frem stoed

1mo Østen Østensen Brundsland og efter aflagd Eed forklarede at hand boer paa Brunsland som er nermeste Gaard Ved Hauge, Veed ey hvad enten den indstevnte har sultet den til Leye havende Koe eller ikke, siden hand ey har seet hvad foring den har faaet

1759: 311b

Veed ey heller hvor gam/m/el Koen Var, Var med at flaae Koen da den var død som var liggende udi Marken og udi et dige hvor den blev afflaaet, saa ey videre indvendig paa Koen af hvad Syge den kunde være død, veed ey Videre herom at siige uden at Creatuuret Var meget *Vagert (Magert) da den Var flaad.

2det Vidne Beathe Jans dotter, som er Sieur Brunslands Kone efter aflagd Eed forklarede det hun ey veed hvad enten den indstevnte foret Koen i den tiid den stoed til Leye hos hænde Vel eller ilde men saae Koen gaae ude ved Nye Kyndels misse tiid en dag og ey oftere, Veed ey heller hvor gam/m/el Koen Var, og har ey seet den i all den tiid den stoed til Leye hos den indstevnte

3de Vidne Ole Knudsen nu boende paa Haue, efter aflagd Eed forklarede det hand den tiid Koen stoed til Leye hos den indstevnte boede paa Gaarden Løetvedt, som er henimod en fierding Vey fra gaarden Haue, Veed ey hvorleedis den ind stevnte har foret denne paasøgte Koe hvad enten den er sultet eller ikke, har ey Videre seet end at en Koe røe og hvid om hovedet gick ude paa Marcken nye Kyndels misse tiid, da hand kom gaaendes en dag, oftere har Vidnet ey seet bem/el/te Koe, Vidnet blev tilspurdt om hand saa fleere Creatuure den gang ude gaaende, hvortil svarede at hand saae fleere Creatuure sam/m/e tiid udegaaende.

De forrige aflagde Vidner blev tilspurdt om de den om vundne tiid Ved Kyndelsmisse ey saae fleere Creatuure udegaaende den dag, hvortil Vidnet svarede jo de saa andre beester, nemlig 3 Unge beester at gaae tillige med.

Den indstevnte sagde det saavel Anders Hauge som Ingebrict Michelsen da tienende Encken men nu hændes Mand saae Koen da den var død at Hiertet Var bort vissnet tillige med Lever og Lunge efter at de opskaar Koen og saae hvad den feylede, kand og faae til Vidnes byrd sin den tiid i tieniste Værende Pige Kari Knudsdatter som den indstevnte til næste ting forlangede tiid til at indstevne.

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste ting billiges til de navngivne Vidners førelse.

Efter Ole Olsen Langøens beskickelse under 28 Sept: 1759 til Sing/neu/r David Frich, Steenfelt og Claus Warvichs Enckes \og/ deres \.?./ til givne besvarelse af 12te hujus bliver de paa Langøen hæftende Pante Obligationer den 1ste til Claus Warvigh stoer 100 rdr og den 2den til Steenfelt stoer 150 rdr begge daterede 18 Jan: 1749 som d/en 3 Junij sam/m/e Aar er publicerede, nu aflyste og af Pantebogen udslettede vid: protocollen fol: hvor bem/el/te beskickelse og Giensvar findes tilførte.

1759: 312

Publiceret

David Friches som Tilsiuns Mand for Sterboet efter Herman Steenfeldts afgangne hustrue hands Skiøde til Ole Rebnor paa en huuse bygning staaende paa Langøen Lindaas Præsteboels Godtz tilhørende dat: 7 8ber 1757 vid: fol:

D/en 13de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret

Anders Knudsen Qvalvog, Ole Knudsen Haue og Aschild Olsen Gaulens udgivne bøxelsæddel til Ingebrict Michelsen paa 1/4 Løb Smør 1/4 Tønde Malt i Gaarden Haue dat: 13 8ber 1759 med Rev: ej dat

2. Gertrud S/a/l/ig/ Danchersens udgivne bøxelsæddel til Anders Fuusesen paa 13 1/2 Mark Smør i Gaarden Kopper dat: 20 Martij 1759

Og som fleere Sager efter paaraab ey fremkom for Rætten blev de sædvanlige bielager attesterede ligesom forrige Aar

Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 207 rdr 3 mrk

Restancen for Kongens Anpart Korn tiende 12 rdr 5 mrk 12 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1760 opnevnes følgende 1mo Anders Monsen Tveteraas 2. Peer Andersen Fam/m/estad 3. Ysten Erichsen Raasnes 4. Peer Michelsen Riise 5. Thor Andersen Sætre 6. Erich Bastiansen Aaraas 7. Hans Olsen Qvalvog og Rasmus Olsen Hopland.

Radøe Skibbreede

[1759] D/en 15de ejusdem blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Radøe Skibb: paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Over værelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som alle mødte

Og blev de sam/m/e Kongl/ige Rescripter og ordres oplæste som ved nestforrige Lindaas Skibbreede.

Dernæst publiceret følgende

1. Bryning Ehlerses udgivne bøxelsæddel til Mathies Ellingsen paa 32 1/4 Mark Smør i Gaarden Daland dat: 9 April 1759 med Rev: ej dat
2. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Fielsende d/en 31 Martij 1759 efter afdøde Elsebe Olsdatter vid: fol: 139
3. ditto paa Gaarden Yttre Sæbøe d/en 7 Junij 1759 forrettet efter Gregorius Simonsen vid: ej: fol:
4. Ole Simensen og Niels Haaversen Wetaas deres udgivne Odel skiøde til Rasmus Nielsen Yttre Sæbøe paa hands eyende og beboende Jordepart i Gaarden Yttre Sæbøe dat: 15 8ber 1759 vid: fol: 139
5. Værgerne Joen Olsen og Mons Monsen Yttre-Sæbøe loed Conjunctim opbyde inden Tinge af deres Myntling Michel Michelsens d/en 19 Martij 1759 tilfaldne Arve Capital, hvis de af Løsøre Godtz, excipered Jorde gotz, Sølv Kaabber etc: har udbragt, til sam/m/en 41 rdr 4 mrk 3 s: om nogen sam/m/e mod Renters Svarelse og Sufficent Pant Vilde antage, men da ey nogen dertil anmelte sig blev sam/m/e under forseigling Værgerne til bageleveret til Ansvar og Forvaring.
6. Hr: Wilhelm Frimans udgivne bøxelsæddel til Ole Botelsen paa 1 p/un/d 8 Mark Smør 1/2 tønde Malt udi Gaarden Lovervig dat: 9 Maij 1759 med Rev: ej dat:
7. Krigs Raad Kohrns udgivne bøxelsæddel til Lars Ellingsen paa 1/2 p/un/d Smør 4 Kander Malt i Sævdahl dat: 10 Martij 1759 med Rev:

Raadstue Skriver Geelmeyden loed Ved Lehns Manden fremlægge sit skriftlige Indlæg under dags dato tillige underteignet af Kistina Cathrine S/a/l/ig/ W. Gielmeydens imod Mons Endresen og Elling Sletten, som ey endnu ved tinget har indfunden sig thi beroer Sagen at vorde paaraabt til i Morgen.

1759: 312b

Sager efter Paaraab frem kom ey af de til dette ting ind stevnte {Sager} nye Sager.

D/en 16de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt

Da Sagen imod Mons Endresen og Elling Sletten blev paaraabt, og det fra Citantinden frem sænte Indlæg inden Rætten oplæst i de indstevntes Nerværelse som sagde det de formedelst uformuenhed ey kand fremlægge noget skriftlig Indlæg til Sagens Sluttning men vedbliver endnu som før sit Jorde tilbud at betale de Resterende Landskylds pænge uden afkortning for Citantinden, da Mons Endresen som efter Skiøde er Ejer for den heele Ødejord ey allene Vil lade sine prætentioner falde desangaaende, men end og har forsickret sin Naboe Elling Knudsen Sletten det hand hos ham skal nyde Anpart saavel i det omtvistede Enge støcke som Ødejorden, hvor med Elling Knudsen i alt var fornøyet og saaleedis frafalt sin pretention af det omsøgte, og saaleedis under kastede Sagen til doms paa sin Siide siden de ey agter Videre at forlange Udsættelse

Sagen optages til Doms til paa Freedags Morgen d/en 19de hujus til hvilcken tiid de i Sagen medhavte Laugrettes Mænd formodes at blive samlede.

Publiceret

Sivert Pedersen Indsyltes og Simen Østreims bøxel sæddel til Mons Paulsen paa 9 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Indsylte dat: 16 8ber 1759 med Rev:

Og som ey fleere Sager fremkom for Rætten blev de sædvanlige tings Vidner attesterede, og da ey noget i Vaagerne blev angivet til indtægt blev Restancen attesteret som beløber 105 rdr 5 mrk 7 s: Tiende Restancen 7 – 5 mrk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1760 opnevnes 1. Erich Monsen Nore Tiore 2. Steffen Østensen Hole 3. Aamund Nielsen Boge 4. Niels Monsen Øfre Manger 5. Niels Johannesen Midhelle 6. Johannes Paulsen Grindem 7. Christen Pedersen Bøe og 8. Sivert Peersen Indsylte.

Herløe Skibbreede

[1759] D/en 17de ejusdem blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt med Herløe Skibbreede paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten til *nevne Laug Rættes Mænd

Og blev de sam/m/e Forordninger og ordres for dette som nestforrige Skibb: publiceret.

Dernæst fremlagt til publication følgende documenter

1. Frue Justitz Raad Kroghs udgivne Skiøde til Sing/neur David Frich paa de 2de Gaarder Kraagaas og Hetlevig dat: 10 8ber 1759 hvormed fuldte Creditorerne H/err Cancellie Raad Angels som 1ste Prioritets Ejeres tilladelse at bemelte Gaarder af hands Pant maatte sælges under 16 Dec: 1758 og skiødet af hands FuldMægtig byefogd Dass under skrives og oppebærges Kiøbe Summen for som efter hands passerede qvitence d/en 12 hujus er skeed som og de seenere 2den og 3die Prioritets Panthavere

i ditto Gaarder de Herrer Snitlers declaration af 21 aug: 1758 som alt i Pantebogen fol: findes indførte.

2. Aflyst og udslettet Hr: Fogden Bilsøes udgivne Pante Obligation til mig Sorenskriver Garmann dat: 3 Maij 1758 paa Capital 300 rdr som er Vorden af ham betalt d/en 25 Maij 1759 og altsaa af Pante bogen udslettet.

3. Aflyst Michel Hielmens udgivne Pante Obligation til mig Sorenskriver Garmann dat: 23 april 1757 paa Capital 227 rdr som er betalt og altsaa af Pante bogen udslettet

4. Kongl/ig Allernaadigst bevilning for Lieutnant Severin Svanenhielm paa et Kroe hold og Giestgiverie ved stædet Herløesundet dat: 16 Sept: 1758

5. H/err Lieutnant Svanhielms Odels og Pænge Mangels Lysning til endeel Gaarder dat: 1 Sept: 1759 vid: fol:

6. Skifte brev forrettet paa Gaarden Rong d/en 29 Junij 1759 efter afg: Brithe Olsdatter vid: fol:

7. ditto paa Fløxsand efter Arne Simensen dat: 3 april 1759.

8. H/err Consul Fasmers givne bøxelsæddel til Hans Reyersen paa halv deelen i Gaarden Floervog dat: 15 Sep: 1759.

9. David Frichs udgivne bøxelsæddel til Mons Andersen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Øvre-Kleppe dat: 6 Nov: 1758

10. Frue Kroghs givne bøxelsæddel til Mons Halsteensen paa 1 1/2 Løb udi Gaarden Asch. dat: 8 Maij 1759 med Rev:

11. ditto hændes udgivne bøxelsæddel til Jon Peersen paa en huuse grund i Hops havnen, dat: 3 Maij 1759 med Rev:

12. RaadMand Montagnes Enckes udgivne bøxelsæddel til Niels Børgesen Kielstad paa 14 Mark Smør i Gaarden Kielstad dat: 4 Sep: 1759.

13. Knud Tosøens udgivne bøxelsæddel til Anders Olsen Wiig paa 18 Mark fisk i Gaarden Turøen dat: 28 april 1759 med Rev:

14. Frue Kroghs udgivne bøxelsæddel til Paul Peersen paa 9 Mark Smør 1/8 huud og 6 Kander Malt i Gaarden Fromrei dat: 1 8ber 1759 med Rev:

15. Niels Blom Hans Rong og Ole Clementsen Rongs udgivne bøxelsæddel til Mons Olsen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Rong dat: 17 8ber 1759 med Rev: ej dat

16. Skifte brev forrettet paa Gaarden Fløxand efter afg: Christi Tørresdatter dat: 3 april 1759.

17. Krigs Raad Kohrns udgivne bøxelsæddel til Niels Olsen paa 1/2 Løb Smør i Røsland dat: 29 aug: 1759 med Rev:

18. Hans Andersens bøxelsæddel til Niels Michelsen Holme paa 1/2 Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Holme dat: 15 8ber 1759.

H/err Willum Friman efter forrige tiltale Contra Ole Hansen Aasebøe som efter forelæggelse persohnlig mødte.

Hr: Friman mødte og frem lagde et skriftlig Indlæg i Sagen til besvarelse paa det af hands Hustrue første Rættes dag anførte dat: 16 8ber 1759.

Den indstevnte Ole Aasebøe tilstoed at være skyldig sin eyere den paastevnte og Resterende Landskyld som og at have havt lovlig Opsiigelse til frafløttelse fra Gaarden som hand foregiver formedelst Skrøbelighed ey have kundet efterkom/m/e at giøre Gaarden røddig, har ey til stæde de Mænd eller Ejere som hand har

1759: 313b

under Seqvestrations Forrettning har angivet at være {andre} \Leye Koen/ tilhørende, har ey videre til sin Sags forsvar at anføre,

Lars Larsen Lansvig sagde at den Koe som blev anmelt ved Seqvestrations Forrettning at tilhøre sig forholdt sig i all Sandhed og at hand sam/m/e havde udsatt til leye,

Og som ey videre paa Parternes Siide blev til Sagens Sluttning erindret blev Sagen optaget til Doms til i Morgen formiddag

Publiceret

Niels Knudsen Tostensvigs udgivne Skiøde til Niels Aamundsen Dahle paa 6 1/4 Mark Fisk i Gaarden Dahle dat: 17de 8ber 1759 vid: fol:

Lars Monsen Tosvigens paa sin Moders Veigne udgivne bøxelsæddel til Ole Andersen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Indre Bragstad dat: 17 8ber 1759 med Rev: ej dat.

Thomas Knudsen Landsvig fremstoed for Rætten og til kiende gav det hand med mundtlig Varsel til dette ting har indstevnt Pigen Mageli Peders datter for den beskyldning hun har giort at Citantens Hustrue skal have bort taget en Skiorte derom at Vidne indkaldet under Fals Maal Drengen Mons Hansen, Brithe Knuds datter, Zidsele Lars datter, Niels Kaursbøe, og til Vedermæhle indkaldet \hændes Værge/ Jacob Pedersen Lansvig alt inden Rætten at svare til den tillagde beskyldning og efter Sagens Omstændighed at lide dom

Den indstevnte Mageli Peders datter med Værge Jacob Peedersen Lansvig tillige med Vidnerne mødte siigende at have med Contra Stevning indkaldet Thomas Knudsen Lansvig med Hustrue Margrethe Marie at anhøre de sam/m/e Vidner nemlig Brithe *Knusdatter Sidsele Larsdatter og Anne Olsdatter, det hands nemlig Citantens hustrue skal selv have sagt at have taget Mageli Peders datters Klær af Run/n/en og igien hængt sine Klær i stæden igien, ligesom og den indstevnte selv forklarede det hun efter saadanne Ord bem/el/te Mageli Pedersdatter selv har sagt tilspurte hænde hvor hun havde giort af sin Skiorte hun selv sagde at have taget af Runden, hvortil hun ey svarede hænde, ligesom hun ey heller har sigtet eller paastaaet at hun haver taget sam/m/e skiorte eller beskylder hænde der for at hun den har {....} taget

Citanten paastoed Vidnerne førte thi bleve Eeden af Lov bogen for samtlige Vidner oplæst og dem betydet at Vogte sig for Meen Eed.

1ste Vidne Mons Hansen tienende hos g/amme/l Lars Landsvig fremstoed og efter aflagd Eed forklarede det hand i Vinter efter sistleeden Juul hørte at Mageli Peders datter sagde det hun Veed hvem som toeg Skiorten men ey navngav nogens Navn og ey nevnte Margrethe Maries Navn, Videre havde dette Vidne ey at forklare ey heller af Parterne blev tilspurdt om.

1759: 314

2det Vidne Brithe *Knusdatter tienende hos Jacob Landsvig frem stoed og efter aflagd Eed forklarede, det hun en gang i denne forbigangne Vinter hørte at Mageli Peders Datter sagde det Var underligt da hun talte med Citantens Kone Margrethe Marie at du vilde tage min Skiorte af Runden, men ey mindes Videre hvad Mageli sagde, men vel at Thomas sin hustrue sam/m/e tiid bandede Mageli Peders datter kaldende hænde tyve Sintre, siigende der hos jeg kand ey sværge paa jeg jo havde din Skiorte i haanden og saae paa den og at hun toeg Klæder af Runnen og hængde Klæder paa Runnen siden hun ey vidste andet end Runden hørte sig til, og bandede hænde end meere forbandet Være dig til æt og æle til ud og ud igien/n/em til 9 Leed, og Veed altsaa ey Videre herom at forklare.

3de Vidne Zidsele Larsdatter efter behørig formaning Var givet at Vogte sig for [meen] Eed sagde det hun engang i Vinter hørte ude paa Marcken at Mageli Pedersdatter sagde jeg tæncker at Lite Moer har taget Skiorten hvilcket hun sagde til Citantens hustrue, hørte ey Videre hvad Ord der bleve talte imellem Mageli og Margrethe da hun gick i det sam/m/e dem forbie, Vidnet forklarede det hun saae den tiid at den omtalte Skiorte blev savnet at Margrethe Marie Var ved en Rund og havde Klær for sig men hvis det var veed Vidnet ey heller, og var sam/m/e hviide Klær, men ey hvad slag enten Skiorte eller Andet {slag}

4. Vidne Niels Kaursbøe aflagde sin Eed, det hand for en 3 Ugers tiid siden Var med Mageli Pedersdatter hos Præsten og efter hands tilspørsel om hun tæncker at Margrethe Marie toeg hændes Skiorte svarte bemelte Mageli ja, men ey har hørt Videre hvercken før eller siden.

Det ved Contra Stevning indstevnte Vidne Anne Olsdatter fremstoed og efter aflagd Eed forklarede det hun en gang i Vinter hørte at Margrethe Marie sagde til Mageli Pedersdatter jeg kand ey sværge paa jeg toeg din Skiorte i haanden og saa paa den, toeg den af Runden og hængede Klær derpaa igien, da jeg ey veed andet end Runden hørte sig til, hvor paa Margrethe Marie bandede Mageli med sam/m/e Eed som Vidnet Brithe *Knus datter forklaret haver, har ey hørt at Mageli Peders datter har beskyldet Margrethe Marie at have taget hændes Skiorte for at beholde den, men Vel at bem/el/te Margrethe sagde til Mageli du er en tyv men jeg har ikke staalet, hvorpaa Mageli raabte det skal du aldrig kunde beviise.

Vidnet Jacob Pedersen Lansvig efter aflagd Eed forklarede det hand hørte i afvigte Vinter at Mageli sagde at Zidsele Larsdatter sagde for hænde at lite Moer Citantens hustrue skulle have taget et hvidt plag eller Skiorte af runden, men hvor det blev af Viste hvercken Mageli eller Vidnet af at siige, har ey heller sagt at Margrethe haver taget Skiorten for at beholde den eller benøttet sig deraf, Videre har hørt da der om i præstegaarden blev talt om hun Vilde staae Ved de ord hun havde talt som Vidnet ey veed hvad ord det var, svarede Mageli ja, har og hørt af Citantens Hustrue siige det hun ey kunde sværge derpaa hun jo havde havt Mageli sin

1759: 314b

Skiorte i haanden og saae derpaa

Den ind stevnte Margrethe Marie sagde det hun ey kand erindre hvad enten hun toeg eller førte Skiorten af Runden eller ikke, eller at sam/m/e plag Var der eller ikke, men dette veed hun, aldeelis ey at have taget med sig hiem, erindrer ey heller hvad Ord hun har talet til Mageli Peders datter.

Citanten som formeener at den indstevnte har angrebet sin hustrues gode Navn og røgte med beskylning forlangede Dom over den indstevnte til bøders Udreedelse samt Processens Omkostning

Contra Citantinden med Værge forestillede at *Citantindens (Citantens) hustrue burde efter Magelis tilspørsel sagt hænde hvor hun giorde af den Skiorte hun toeg af Runden efter hændes siigelse, og som hun ey Videre Ord har talt end omprovet er Citantens hustrue selv har sagt indstillet hand til Rætten om hun mod saadan Sigtelse ey bør Være aldeelis frie funden, som og Erstattning for paaførte Omkostninger

Og som Citanten ey videre havde at erindre uden om forlanges skulde, at hands hustrue skulle aflægge sin Eed ey at have taget skiorten i sit huus, \da/ sam/m/e at tilbyde, svarede Contra Citanten hand hvercken æskede eller paastoed den, siden hverken hands Myndtling eller hand havde det sagt eller beskylt hænde der for

Sagen optages til Doms til i Morgen.

D/en 18de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og i den Sag indstevnt af H/err Willum Friman Contra Ole Aasebøe følgende

Dom afsagt!

Ved Stevne Maal af 27 Sept: 1758 haver Citanten H/err Willum Friman indkaldet sin da værende Leylænding Ole Hansen Aasebøe for pligtig Gield efter indgivne Reigning henrørende af laandte Pænge Landskyld Tiende og Præste skydtz fra den tiid hand, dog uden bøxels Erlæggelse tiltræde bruget i Gaarden Aasebøe, som for de paafordrende Aar beløb 13 rdr 2 mrk 8 s:, som Citanten er foraarsaget, da den ind stevnte tillige Viiste sig

modstridig at frafløtte bruget efter foregaaende lovlig Opsiigelse Ved Seqvestrations Forrettning af 22 Junij sistleeden Aar at see sig forsickret for, tillige med for at faae Gaarden røddig for den som bemelte brug skulle igien tage til bøxel, Og som den indstevnte ey har benægtet Kravet men med Vidner er over tydet at have bekom/m/et Opsiigelse til Gaardens fra fløttelse det hand Vel havde lovet, men ey til rette Fardag efterkom/m/et, Thi bliver den til Confirmation indstevnte Seqvestrations og Udkastelses Forrettning i alt som lovlig anseet, da Citanten af det udseqvestrerede

1759: 315

Godtz udsøger forsaavidt sam/m/e tilstrække kand, ey allene for de efter Reigning tilkom/m/ende 13 rdr 2 mrk 8 s: med forrettningens og dens forfølgnings bekostning 6 rdr 3 mrk 4 s: som tilsam/m/en er 19 - 5 - 12 s: sin betalning, men end og efter Forrettningens Udviis og den derudi tagne Reservation rætter sig om de Leye Creatuurers udlevering \til de Ejere/ som med lov gyldigt beviis Legitimerer sig sam/m/e at være eyende.

Udi Sagen indstevnt af Thomas Knudsen Lansvig Contra
Pigen Mageli Pedersdatter er følgende
Dom afsagt

Citanten Thomas Knudsen Lansvig har ladet Pigen Mageli Pedersdatter til dette ting indstevne for beskyldning og Ord hun skal have ladet falde mod hands Hustrue Margrethe Marie angaaende en Skiorte, hvilcket hand Ved indstevnte Vidner har paastaaet skulde hænde overtydes, uagtet Mageli Peders Datter med sin anordnede og til Veder mæhle indkaldede Værge inden Rætten har declareret det hun ey har talt andet end hvad Citantens Hustrue selv sagt haver til den indstevnte, nemlig at Margrethe Marie ey kunde sværge eller benægte at hun jo havde seet den omspurte Skiorte og sam/m/e taget i sin haand af Runden, hvilcket og den indstevnte ved sine indstevnte Vidner har beviist at bem/el/te Citantens Hustrue selv har sagt med fleere uanstændige og ugudelige Eeder og Forbandelser at bruge sam/m/e tiid mod den indstevnte, i slig Anleedning har Citantens Hustrue med sin egen tale foraarsaget \sig/ større bemøyelse end hun havde havt nødig, da den indstevnte altsaa ikke Vil bestaae at have giort anden beskyldning imod Citantens Hustrue, enten at hun har bortaget Skiorten til sit Huus eller at hun sam/m/e har beholt til sin Nøtte, kand Rætten ey andet end i følge Lovens 6 bogs 21 Cap: 1 art: finde den indstevnte Mageli Peders datter sagisløs, lige som de Ord der i Vreede af Citantens Hustrue er talte og de usøm/m/elige talemaader bør herved blive Mortificerede, og ey kom/m/e nogen af Parterne til bebreydelse i deres Navn og Rygte, hvorved Sagens Omkostninger paa begge Siider tillige ophæves.

Derefter publiceret

Anders Rasmusen Alveims udgivne bøxelsæddel til Anders Olsen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Refschaar dat: 17de 8ber 1759 med Rev:

2. Niels Michelsen Moldeklevs med fleeres udgivne Skiøde til Anders Andersen paa 24 Mark Smør 16 Kander Malt i Gaarden Yttre-Bragstad dat: 17 8ber 1759 vid: fol: 142.

Niels Olsen Bragstad fremstoed for Rætten og tilkiende gav det hand med mundtlig Varsel til dette Ting har ind stevnt Drengen Niels Jonasen fordi hand haver slaget Citantens hustrue 1 Maaneds tiid for S/anc/te Hans dags tiider inde værende Aar udi hands fraværelse, derom at anhøre følgende Vidner som under fals Maal ere indkalte nemlig Anders Olsen Indre Bragstad Johannes Johannesen Myrtvedt, Johannes Johannesen Bragstad, Anders Andersen Yttre Bragstad, som alle møder, Marithe Olsdatter som er stevnt men er svag og [ey]?

1759: 315b

kand møde, alt til et tingsvidnes Erhvervelse, for der efter at søge Dom over den skyldige.
Den ind stevnte Niels Jonasen blev 3de gange paaraabt men ey møder,
Stevne Vidnerne Helje Johannesen Scharpenes og Stephen Christensen Espetvedt fremstoede og eedelig afhiemlede, det de med lovlig Stevning har indkaldet den indstevnte med 14 dages Varsel og selv talte med ham da hand til Stevne Vidnerne sagde har Niels Olsen Bragstad tilforn faaet et blaadt Øye, skal hun og faae det andet som hand ofte lovede og svoer derpa
Citanten forlangede de nu mødende Vidner afhørte

1. Vidne Anders Olsen Indre Bragstad fremstoed og efter at behørig formaning Var dette og de øvrige Vidner givet aflagde sin Eed og forklarede, det hand en Maanet for S/anc/te Hans dags tiider inde værende Aar blev forlanget af Niels Olsen at gaae tillige med Vidnet Johannes Myhrtvedt til den ind stevnte dreng Niels Jonasen for at tilspørge ham om hand ikke havde slaget Citantens hustrue Brithe Johannesdatter og hvad Aarsag hand der til havde, hvor til hand svarede jo hand havde slaget hænde med en Steen under det eene Øye, og da Vidnet sagde til ham du kunde slaget hænde i hiel svaret hand det passer hand ikke paa, Vidnet tilspurte den indstevnte og om hand havde faaet Skade af den steen som hand sagde Brithe Johannes Datter først skulle have kastet efter ham svarede hand Ney dertil, Veed altsaa ey Videre om den/n/e Sag at forklare, da Vidnet ey saae da Skaden skeede, men Vel saae Brithe Johannesdatter havde et blaadt Øye længe efter, men Veed ey hvor hun det fick uden efter hændes Siigelse at have faaet det med en Steen kastet af den indstevnte.

2det Vidne Johannes Myhrtvedt efter aflagd Eed forklarede det 1 Maaned for S/anc/t Hans dag kom Brithe Johannesdatter til hands paaboende Gaard Myhrtvedt beklagende sig at Niels Jonasen havde slaget hende med en Steen i Øyet holdende hænde med den eene haand i hovedet til et torvald paa Huuset og sloeg hænde med den anden haand med Steenen og da Vidnet med Helge Espetvedt kom ned sam/m/e dag for at omspørge denne gierning Var den ind stevnte ey hiem/m/e, men 8te dage derefter blev hand af Citanten forlanget at gaae til den indstevnte tillige med forrige Vidne hvor hand da tilstoed at hand kastede Citantens hustrue med Steenen, og da Vidnet spurdte hvad Aarsag hand der til havde svaret hand hun skuet og kastet ham først med sam/m/e Steen hvoraf hand sagde ingen Skade at have bekom/m/et i det øvrige var dette Vidnes forklaring eenstemmig med det første,

3de Vidne Johannes Johannesen Bragstad efter aflagd Eed forklarede at den omvundne tiid kom Citantens hustrue ind i Anders Andersen Bragstads Stue blodig og med optrudten Øye, siigende nu skal i Være Vid-

1759: 316

ne hvad Simen Niels som er Niels Jonasen har givet mig, da hand toeg efter hændes Siigelse en Steen og sloeg hænde der med i Øyet, og saae Vidnet at \blodet/ løb over hændes Ansigt ned paa Kinden, Veed altsaa ey Videre herom at siige og ey har seet da denne Gierning blev øvet ey heller har talt med den indstevnte desangaaende.

4de Vidne Anders Andersen Yttre Bragstad efter aflagd Eed forklarede enstem/m/ig som nestforrige Vidne at Brithe Johannesdatter kom den omvundne tiid i hands Stue som var en Søndags Aften og bad ham være Vidne om hvorleedes Niels Jonasen havde tilreedet hænde i Ansigtet da Øyet var blodig og optrutten, og et par draaber blod Var ned faldet paa hændes Klær, som og lidt blodig paa den eene fod, som hun sagde at være skeed af ham med Slag af en steen, Veed altsaa ey Videre herom at forklare da Vidnet ey saae naar Skaden skeede og paa hvad Maade det blev hænde tilføyet.

Citanten frafalt det ude blevne svage Vidne Marithe Olsdatters Vidnes byrd uden Videre forelæggelse for hænde at paastaae, og forlangede det passerede sig beskreven meddeelt.

Fleere Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten.

Publiceret

et Kongl/ig Skiøde for Mons Olsen Tosvig og Med Ejere paa Løsnings Rætten til 1 1/2 Løb Smør 1 tønde Malt i Gaarden Hiertaas dat: 26 april 1759 vid: fol: 142.

Ligeledis et Kongl/ig Skiøde for Lars Monsen og Med Ejere paa Løsnings Rætten til 1 Løb Smør 1 faar og 3 Mehler Malt i Gaarden Indre Bragstad dat: 26 april 1759.

Fogden Bildsøe mødte udi Sagen Contra Jens Weirum og gav tilkiende at hand i denne Som/m/er ved døden er afgaaet, men er uvidende om bem/el/te Weirums Arvinger Vil tage til Forsvar paa den afdødes Siide, desaarsage Comparenten begierede Sagen udsatt til næste Aars Som/m/erting, som bevilget blev

Og som ey Videre Sager for Rætten fremkom blev de sædvanlige documenter til Fogdens Reegenskab attesterede

Restancen paa de Kongl/ige Skatter beløber 369 rdr 1 mrk 5 s:

Restancen paa tienden er 11 rdr 1 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1760 opnevnes 1. Jacob Christiansen Oen 2. Rasmus Thomesen Breivig 3. Mons Andersen Harchestad 4. Niels Rasmusen Kielstad 5. Niels Torgiersen ibidem 6. Marcus Heggernes 7. Johannes Berland og 8. Rasmus Lille Fuschanger.

D/en 19de ejusdem blev udi Sagen indstevnt af forrige Inspecteur Geelmeyden Contra Mons Endresen og Elling Knudsen af de ved Aastæds Sagen opnevnte Meddoms Mænd følgende

Dom afsagt

Under Stevne maal af 24 april 1756 haver forrige Told Inspecteur Willum Geelmeyden til Tinget holdet d/en 15 Maij an: ej: indstevnt sine da værende Leylændinger Mons Endresen og Elling Knudsen Sletten hver for Resterende 3de Aars Landskyld bereignet aarlig til 1 rdr 5 mrk 8 s:, hvilcken de indstevnte ey har benægtet at betale men inde holdet i henseende og formeening ey at have havt saameegen Jord i brug som de havde i bøxel, altsaa ey Veigred

1759: 316b

at betale det paafordrende, naar de til deres bøxlede og brugende Jordeparter fick det tilhørende Engestøcke, samt hver sin Anpart i Ødejorden, som Jordrotterne i forrige og deres tiid har underlagt og ladet bruge under de Jordeparter som ved Forpagtere er bleven styrt, I slig Anleedning for at Viise Aarsagen til bemelte Land skylds Indeholdelse, samt at faae Oplyst den kiendelige Forskiel, der var imellem de indstevntes og Citantens Jordeparter, som i Skadts og Landskylds Svarelse er lige i Udgifter, har de indstevnte ved udferdiget Contra Stevne Maal under 14de April 1757 til Aastæden indstevnt Hoved Citanten deres Jord Ejere til Siun og Grandsknings bivaanelse, saavel angaaende det omtvistede støcke Enge Marck, som den Gaarden tilliggende og saakaldede Øde Jord, hvorudi de har paastaaet at nyde proportioneret Andeel, da enhvers meddeelte bøxel sæddel, som produceret blev, er lydende paa 1 Løb Smør skiønt sam/m/e efter Matricul ey er meere *en (end) 3/4 Løb eller 1/4 Part af den gandske Gaards Skyld, hvoraf de har skattet og skyldet ligesaa meget som Citanten af sine 2 fierde Parter eller halve parten af Gaarden. Og som Rætten Ved Grandskning og Skiøn

samt Anviisning af gamle Merker under den paa Aastæden d/en 14de og 15de Julij passerede Forrettning sam/m/e Aar, befandt og erfarede de indstevntes Paastand ey at Være ulov grundet, og at deres Jorde Parter Vare ringere end Citantens, saavel i bonite Vidde og Jord samt at det omtvistede Enge støcke, der efter befundne Merker og Skiel burde *tillige (tilligge?) de indstevntes istæden det var underlagt til Citantens, til Skade for de første men Nøtte og Fordeel for den siste, som blev af Importance anseet til 1 1/2 s: eller 9 Mark Smørs skyld, tillige at Ødejorden, som afsiides for sig selv laae, og i forrige tiider er bleven brugt til Som/m/erbeite for all Gaardens Creatuure, men nu af Citanten til høeslette lige leedis henlagt til sit brug, at Være af betydning og anseet til 5 Skillings Jord eller 1 p/un/d 6 Mark Smørs skyld, hvilcket de indstevnte havde Væntet Citanten havde jevnet med dem eller decourteret i deres Landskyld alt i proportion af deres brug og derudi tilkom/m/ende Anpart,
Rætten kunde altsaa ikke billige Citantens Paastaaenhed og Nægtelse i saa billig Sag, i hensigt til Lovens 3die bogs 14 Cap: 14 art: forbyder Jordrotten at sætte sin Jord for høyere Land skyld end lovligt og Rætt kand Være, som og paafølgende 27 art: at tage nogen tilliggende Herlighed fra sine Leylændinger med mindre de derudi samtøcker, da Land drotten skal korte det efter billighed og selv udreede hvis tynge der ligger paa det fratagne saavidt det kand beløbe Imod samme de indstevntes Forlangende at vorde Restitueret det paasøgte, har Citanten ved Exceptioner

1759: 317

og Continuations Contra Stevning samt udførte procedur forestillet at det omtvistede har været fra de indstevntes brug i 28 aars tiid og under lagt hands Faders og efter ham hands bortforpagtede brug hvis aarsage hand ey Vilde sam/m/e afstaae uagtet hands Leylændinger ofte derom har giort Anmodning skiøndt ey formeedelst deres Armod førend nu søgt Retter gangs Søgning om, men derudi er ey Viist videre end bem/el/te hands Leylændinger stædse i lige saa lang tiid har der ved tabt som hands S/a/l/ig/ Fader og Citanten derved har profiteret. Men som Citanten under Sagens Drift er ved Døden bortkaldet og de ind stevnte i Stæden for Leylændinger nu ere Ejere for hver sin fierde Part i bemelte Gaard efter deres derpaa fra Citantens Sterboe erhvervede Skiøder, forandres tillige Sagens Omstændigheder at de forhen giorde Irettesettelser ey kand følges ved paastaaende Dom, thi ved det Skiøde, som under Sagens Drift d/en 22 april 1758 er udstædet og af Sterboetz Tilsiunsmand og tillige Enckens Laværge Hr: Raadstue skriver Geelmeyden er forfattet Conditioner til hvor efter sam/m/e \Gaardeparter/ Ved Auction er solte, er Mons Endresen gaaet fra den Part hand forhen som {Forpagter} Leylænding brugte og blevet Kiøber og Ejer for den Part Citanten Ved sin da værende Forpagter loed bruge, med hvilcken sist benevnte Part Selgeren paa Sterboedtz Veigne tillige har soldt den gandske Ødejord og der fra excluderet de 3de øvrige Parter Ejendom eller Anpart derudi at nyde, hvis aarsage Mons Endresen som holder sig til Skiødet og detz hiemlere, agter det ufornøden at Vedblive den Paastand hand forhen har giort, da hand Var Leylænding paa den anden Part, som tillige sam/m/e tiid til en anden blev soldt; men i den stæd som itzige Ejer, tilstaaer af sin nu tilkiøbte og eyende Part for Elling Knudsen at afstaae, ey allene den deel hand har paasøgt af det omtvistede Enge støcke, men og den fierdepart i Ødejorden; hvorom da de indstevnte ere blevne eenige og fornøyede, deres pretentioner imod deres forrige Ejere af sig selv bortfalder, følgelig bliver ey videre til paadøm/m/e end hvad Citanten i sin tiid og hands Encke siden har søgt, nemlig de paastevnte 3de Aars Landskyld, som de indstevnte efter deres giorde tilbud og uden afkortning i henseende til de frafaldne Pretentioner betaler hver for sig med 5 – 4 – 8 s: til Citantinden Madame Geelmeyden, som 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse, i fald mindelig betalning ey skeer forinden, bør erlægges og betales under Adfærd efter Loven

Hvad Sagens Omkostninger angaaer, da bliver samme efter dens forefundne Omstændigheder ophævede paa begge Siider.

Ahlenfit Skibbreede!

[1759] D/en 19de ejusdem blev Rætten til Almindelig Høstetings holdelse satt for Ahlenfit Skibbreede i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd

1759: 317b

paa Ting stædet Alvestrøm/m/en, hvor de sam/m/e Ordres og Rescripter bleve publicerede som for nestforrige Skibbreeder.

Dernæst publiceret følgende documenter

1. Skifte brev forrettet d/en 28 Nov: 1758 efter afg: Lars Joensen og hustrue Marthe Olsdatter paa Gaarden Remme vid: fol:
2. ditto paa Gaarden Titland forrettet d/en 19 Martij efter Michel Olsen
3. ditto paa Gaarden Lechnes d/en 20 Martij 1759 efter Anne Larsdatter
4. ditto paa Yttre Giervig d/en 29 Maij 1759 efter Rasmus Monsen
5. Samson Helgesen Nore Levestads udgivne Pante Obligation til mig Sorenskriver Garmann paa Capital 40 rdr dat: 18 Maij 1759 vid: fol:
6. Rasmus Olsen Lechnes sin Odels og Pænge Mangels Lysning til 2de parter i Gaarden Lechnes dat: 19 8ber 1759 vid: fol:
7. Kong/lig Allernaadigst bevilling for afg: Marcus Jensen Laxes Arvinger paa et Kroehold og Giestgiverie ved Stædet Alvestrøm/m/en dat: 2 Sept: 1758 vid: fol:
8. Kongl/ig Privilegium og bevilling for Lieutnant Johan Christopher Steen paa et Kroehold og Giestgiverie Ved Stædet Brudeknappen dat: 16 Sept: 1758 vid: fol:
9. Kongl/ig Skiøde for Anders Magnusen og MedEjere paa Løsnings Rætten til 2 Løber Smør i Gaarden Nedre Mundahl dat: 20 Martij 1759 vid: fol:
10. Anders Magnusen Mundahl med fleere MedEjeres transport Skiøde at Aasene Capels Kiercke er Lodtagen i det Kongelige Skiøde angaaende Reluitionen til Kierckens eyende Part i Mundahl skyldende 1 Løb Smør dat: 19 8ber 1759.
11. Mons/ieu/r Kierulf paa Doct: Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Hactor Arnesen paa 1 Spand Smør i Gaarden Sættre dat: 17 Sept: 1759 med Rev:
12. Ole Echaas, Hans Mølcheraaen Lars Gausereide og Iver Mølcheraaens udgivne bøxelsæddel til Hans Nielsen paa 27 Mark Sm: 18 Kander Malt i Gaarden Hopland dat: 19 8ber 1759 med Rev:

Lars Nielsen Hopland fremstoed for Rætten og til kiendegav det hand med mundtlig Stevning til dette ting har indstevnt Knud Oxe og Berge fordie de haver indsøgt og taget over 16 rdr i ting hold men hvormeget Veed hand ikke, hand \har/ ey heller stevnet til Doms, men allene til at undersøge Sagen hvormeeget det kand blive.

Den indstevnte mødte siigende de vel Var stevnt paa saadan Maade, men da der fattes Ved Stevne Maalet at dem ey er givet Sag hvormeget de har oppe baaret over det indsøgte ting hold holder de Stevne Maalet af ham ugyldig forinden dem Sag og sigtelse gives, er og villig naar Fogden det forlanger eller den øvrige Almue at aflægge Rigtighed, og forbeholder sig deres tiltale til Citanten igien at tage naar dem lovlig Sag og Sigtelse af ham gives og benægter

1759: 318

de aldeelis \de/ ey har taget meere end hvis udgaaet er, og da Stevne Maalet ey indbefatter hvad Lovens 1ste bogs 4 Cap: 5 art: befaler nemlig Sagen hvorfor hand har stevnt de indstevnte afviises dette Stevne Maal til lovligere behandling og nye indstevning

Publiceret

Jon Larsen Fosse med fleere Selgeres udgivne Skiøde til Peder Stephensen paa Gaarden Sletten skyldende 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt dat: 18 Maij 1759 vid: fol:

2. Ole Michelsen Settres Skiøde til Hactor Arnesen paa 9 Kander Malt i Gaarden Sættre dat: 19 8ber 1759 vid: fol:

3. Min Sorenskriver Garmans udgivne bøxelsæddel til Lars Larsen Gausereide paa 1/2 Løb Smør 1/2 Tønde Malt i Gaarden Totland min Moder Karen Friman tilhørende dat: 19 8ber 1759.

D/en 20de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt

Fogden Bildsøe tilkiende gav det hand paa Justitiens Veigne til dette Ting haver ladet indkaldet Arne Nielsen og Johannes begge paa Gaarden Hielmtvedt til at anhøre efterskrevne Vidner Christian og Niels Echeland og de ind stevntes hustruer Marithe og Siri Hielmtvedt samt Arnes datter Anne Arnes Datter deres eedelige Forklaring at anhøre, samt derefter Dom at lide for forøvede SlagsMaal dette Aars Som/m/er.

De indstevnte tillige med Vidnerne blev paaraabt men ey mødte.

Stevne Vidnerne Knud Storoxe og Berge Qvamme fremstoede og eedelige afhiemlede det de med lovlig Varsel har saa vel indstevnt de sigtede som og under Falsmaal indkaldet de navn givne Vidner.

Fogden begiærede Lavdag for de indstevnte Sagvoldere samt Vidnerne forelagt under falsMaals Straff til anstundende Som/m/erting at møde

Eragtet!

De lovlig ind stevnte og ey mødende Arne Nielsen og Johannes Hielmtvedt forelægges Lavdag til næste ting ligesom og de 3de Vidner Marithe og Siri Hielmtvedt samt Anne Arnes datter forelægges alle under Lovens falsmaal at møde til næste Aar 1760 holdende Som/m/er ting deres Vidnesbyrd at aflægge.

Fleere Sager efter Paaraab frem kom ey for Rætten

Fogden fremlagde til Attestation de sædvanlige Tings Vidner som blev besvaret som ved næst forrige Skibbreede at der aldeelis intet i de i Examinationen anførte Voger er noget fisket.

Restancen for de Kongl/ige Skatter beløber 169 rdr 2 mrk 10 s:

Laug Rettes Mænd for 1760 opnevnes 1. Peder Larsen Alver 2. Gulach Knudsen Hauchaas 3. Christian Nielsen Walle 4. Ole Andersen Fischesetter 5. Christian Joensen Echeland 6. Aschild Totland 7. Lars Klevedahl og 8. Friderich Jonsen Søre Titland

1759: 318b

Arne Skibbreede

1759 d/en 22 8ber blev Rætten til almindelig høstetings holdelse satt med Arne Skibbreede paa Ting stædet Nedre Mielde i Over Værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 256 findes tilførte

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e ordres oplæste som Ved nestforrige Skibbreede saavidt sam/m/e ey tilforn paa Som/m/ertinget og tilforn vare publicerede.

1. Aflyst en af Nicolai Castber Jæger udgivne Pante Obligation til Cancellie Raad Wolert Danchersen paa Capital 300 [rdr] dat: ? 8ber 1748 da sam/m/e er indfriet d/en 4 Maij 1759 og altsaa af Pantebogen udslettet fol: 389.
2. Publiceret Nicolai Jægers udgivne Obligation til Studiosum Harrier Heiberg paa Capital 300 rdr dat: 3 Maij 1759 vid: fol: 145 og 146
3. Aflyst en Pante Obligation udgivet af Hans Susemil til mig Sorenskriver Garman paa Capital 60 rdr dat: 18 Maij 1752 da sam/m/e er indfriet bliver den af Pante bogen udslettet fol: 459.
4. Skifte brev forrettet paa Teigland d/en 5 april 1759 efter Anne Nielsdatter vid: 146
5. ditto paa Søre Mølcheraaen d/en 5 April 1759 efter Marthe Andersdatter
6. Schaftun Hechland Yttre og Midbrudvigs beboeres freedlysning angaaende deres Udmarcker dat: 21 8ber 1759.
7. Jørgen Brøchers udgivne bøxelsæddel til Størch Stephensen paa 1 p/un/d Smør 1/3 huud i Yttre Horvig dat: 6 aug: 1759
8. H/err Sylovs udgivne bøxelsæddel til Anders Michelsen Schulstad paa 18 Mark Smør i Gaarden Trengereide dat: 22 8ber 1759

Fogden Bildsøe tilkiendegav at hand paa Justitiens Veigne ved skriftlig Stævning under 10 Sept: sist leeden haver til dette Ting ladet indkalde Helje Nielsen Weaae fordie at hand udi sit Ægteskab nu anden gang skal have besvangret en ham i 3die lige leed beslægtet Qvinde Menniske Marithe Johannesdatter Stamnes hand nemlig Helje Weaae at anhøre i Rette lagde Attester og beviiser om denne hands forøvede Misgierning og derefter Dom i Sagen at modtage til Vedbørlig Undgieldelse, men Qvinden er ikkun her til Vedermæhle indkaldet og ikke til doms efterdi hun Sorterer under Apostels Jurisdictionen paa Woss, hvor hun for sin Forseelse af Sagefalds Ejeren bliver Actioneret, Og for Processens Skyld er tillige indkaldet Sogne Præsten Velærværdige Hr: Sylov alt efter Stevne Maaletz nermere Formæld som Actor producerede med paateignet Forkyndelse for alle derudi benevnte undtagen Velbemelte H/err Sylov.

1759: 319

Den indstevnte Helje Nielsen Weaae tillige med den til Veder mæhle indkaldte Marithe Johannesdatter Stamnes mødte vedtagende lovlig Varsel.

Stevne Vidnerne afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse som og at have sam/m/e anviist for H/err Sylov.

Den indstevnte Helje Nielsen Weaae fremstoed frie for Rætten og tilstoed det hand som ægtegift Mand atter med Leyermaal anden gang har forseet sig med det sam/m/e Qvinde Menniske som nu møder for Rætten navnlig Marithe Johannesdatter Stamnes som er ham i 3die lige leed beslægtiged, og afled med hænde et pige barn som er fød og kom/m/et til Verden 7 Uger efter S/anc/t Hans dags tiider inde værende Aar beklager altsaa sin Synd og begangne Daarlighed

Qvinde Mennisket Marithe Johannesdatter Vedstoed lige leedis det Helje Weaae som i 3de Leed er hænde beslægtiget er den som anden gang har besvangret hænde, og med hvilcken hun aflet det barn som 7 Uger efter S/anc/te Hans dags tiid {hun} har fød til Verden og endnu er i Live.

Actor sagde at den udi Helje Weaas boe holdte Registations og Vurderings Forrettning er hos hans Excellence H/err Stifts befalings Manden beroende, hvilcken Comparenten i dag havde Væntet sig med paateignet Approbation tilstillet, men som det ikke er skeed nødsages hand at begiere Sagen til Videre udsatt til extra Rætts holdelse samt Defensors beskickelse og fornødne Attester at erholde til Sagens Sluttning, da Actor nermere Ved Continuations Stevning skal lade de paagieldende indvarsle, imidlertiid fandt Actor fornøden til sin Præcaution at ankyndige bem/el/te Helje Nielsen Weaae arrest og hæftelse paa hands Persohn og desaarsage beordrer Lehnsmanden Anders Morvigen han/n/em under sicker Varetægt at modtage.

Eragtet!

Den af Fogden forlangte Udsættelse bliver bevilget til Continuations Stevning i Sagen til extra Tings holdelse bliver forfattet, da Tiiden skal Vorde beram/m/et, naar Extra Tinget igien kand blive her paa ting stædet holdet, saasnart Actor anviiser Stevne maalet, og har af Deres Excellence H/err StiftsbefalingsManden faaet Delinqventen en Defensor beskicket.

1759: 319b

Abraham Marcusen Contra Simon Aamunsen efter forrige tiltale

Procurator Cramer junior producerede Rættens seeniste forelæggelse efter hvis Indhold hand og med mødende principal Abraham Marcusen Vilde forvente hvad der paa Contra partiets Siide frem kom/m/er

Til Rætten blev fremlagt et skriftlig Indlæg af 21 8ber 1759 paa Anna Simon Aamundsens Kones Veigne forfattet som saa leedis lyder.

Proc: Cramer svarede at dette nu frem førte saa Vel som forrige er bleven hiemdreven seeniste Rættes dag og til ydermeere Oplysning frem leVerede en fra nu afdøde Hans Peersen i Vidners Overværelse med paaholden penn underteignede Modsagn af det i Rætten producerede falske og urigtige Skiødetz Underskrift, dog lod være at sam/m/e Skiøde kunde havt sin Rigtighed da var det dog unøttigt henseende til den skiulte Contractes Indhold hvilcken til denne tiid er til bage holdet dog med Vidnesbyrd betydet og bekræftet og kunde denne Contract nu ligesaavel fremkom/m/e som Skiødet der ting fra Ting har lagt i Skiul hand havde altsaa ey meere at erindre end den af Abraham Marcusen uimodsagde Rødnings Rætt Var ham hiem/m/el nok til denne Sags drift, erindrende derhos foruden forrige anførte bekostninger for denne Reyse og tiids spilde samt Kost og tæring med Procuratoris belønning billigst 10 rdr at Vorde tillagt og der med ligesom Vederpartiet indloed Sagen under forvæntelig skyndigst Dom.

Eragtet

Sagen optages til Doms til næstkom/m/ende Onsdag

Publiceret

Baste Jonsen Garnes sin Odels og Pænge mangels Lysning til den part i Gaarden Garnes som hands Stiv fader Jens Olsen Garnes beboer dat: 20 8ber 1759 vid: fol:

Anders Andersen efter forrige tiltale Contra Ole Johan Olsen.

Skafferen Tosten Einersen fremlagde paa Ole Olsen Steens Veigne et skriftlig Stevne maal under 30 Sept: sistleeden under Contra Citantens Navn som Tosten Einersen ey Viste hvad

enten det af Ole Olsen Steen Var skrevet eller underskrevet, hvorefter hand skal have indstevnt Syneve Andersdatter til at anhøre Vidner.
Anders Andersen protesterede imod dette Stevne Maals antagelse, da hvercken Sagsøgeren selv møder i Rette dermed eller nogen authorisered mand har underteigned sam/m/e Stevning, da hand og Veed at Ole Olsen ey selv kand skrive, som og Tosten Einersen og for Rætten tilstoed.

1759: 320

Og altsaa paastoed dette ugrundede Stevne Maal afviist Derimod forlangede Comparenten Anders Andersen paa sin Værmoder Syneve Andersdatter Dom i Sagen efter sin forhen udførte procedur.

Eragtet

Da Ole Olsen Steen ey som Contra Citant møder for at incam/m/inere sit Contra Stevnemaal som hoved Citanten ey for fulde Vil antage, i henseende det ey lovlig er indrettet og skrevet saa Retten deraf kand erfare detz Rigtighed, altsaa bliver sam/m/e hinderlig at Sagen ey kand Videre foretages, men til nyt Stevne maal afviises paa Ole Olsen Steens Siide da Sagen til nestkom/m/ende Aars Som/m/erting gives Anstand og til sam/m/e tiid Ole Olsen Steen paalagt paa sin Sønn Ole Johans Veigne at slutte Sagen til Doms, saafremt hand efter de i Sagen forhen førte Vidner ey Vil vænte den af hoved Citanten paastaaende Dom {at vorde} efter Sagens Omstændigheder at blive afsagt.

D/en 23de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret

1. Inger Monsdatter og MedEjeres Skiøde til Hendrich Erichsen Midbrudvig paa 1 p/un/d Smør 8 Kander Malt i Gaarden Mid Brudvig dat: 21 8ber 1759 vid: fol: 146 og 147.
2. Stephen Anbiørnsen Blindems udgivne bøxelsæddel til Besse Stephensen paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Blindem dat: 23 8ber 1759. med Rev:
3. H/err biskop Tidemans udgivne bøxelsæddel til Johannes Knudsen Kielland paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Tuenes dat: 2 Junij 1759 med Rev:
4. ditto hands udgivne bøxelsæddel til Helje Monsen Waatle paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Tuenes dat: 6 Junij 1759 med Rev:
5. Mons Danielsen Flactvedt med Søskendes udgivne Skiøde til Besse Stephensen paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Blindem dat: 23 8ber 1759
6. Kongl/ig Allernaadigst Skiøde for Ole Halsteensen og Med Ejere paa Løsnings Rætten til 1 Løb Smør 1 halv tønde Korn i Gaarden Almaas dat: 17de april 1759 vid: 147

Udi Sagen indstevnt af Abraham Marcusen Contra Simon Aamundsen blev d/en 24de følgende Dom

afsagt!

Ved Stevne Maal af 14 Nov: 1757 haver Citanten Abraham Marcusen som en Mindre Aaring uden sin Formynder og Curatoris Samtøcke ladet indkalde Simon Aamundsen boende paa bøxlet Grund Sorterende under Gaarden Store-Sandvigen til at afstaae og fravige for sig de Huuser og dens paastaaende og bøxlede Grund som efter Citantens forestillelse hands Fader afgangne Marcus Marcusen

1759: 320b

efter en paaberaabt oprettet Contract for en 13 aars tiid skal have soldt med den Condition, i fald hands Sønn Citanten Abraham Marcusen sam/m/e huuser vilde ved sine myndige Aars Opnaaelse til beboelse antage, da sam/m/e til ham igien at afstaaes imod at Citanten erlagde

de for huuserne til hands S/a/l/ig/ Fader udbetalte Pænge med beviislig derpaa anvænte Forbeedring og Omkostning, sam/m/e hands Paasøgning har Citanten deels ved udferdiget beskickelse af 16 Maij sam/m/e Aar deels ved indstevnte og afhørte Vidner søgt at bestørcke, men da Citanten hvercken in Originali eller in Copia har frem lagt den paaberaabte Contract hvoraf en Gienpart burde have Været i hands eller Værges hiem/m/e, Vidnerne og har Været uviidende hvad enten sam/m/e har været skrevet paa behørig Stemplet Papier eller ikke men derudi overeens stem/m/ende at bem/el/te Skrift i Simon Aamundsens Fraværelse da hand Var ude paa en lang Reyse skal være bleven forfattet, følgelig ey af ham underskrevet til forbindelse paa hands Siide, den indstævntes Hustrue og, da hændes Mand er udcom/m/anderet i Deres Maj/este/ts Søe tieniste, har benægtet saadan Contract anseende sam/m/e i fald den var oprettet af ingen Værdie imod det anviiste og hændes Mand Simon Aamundsen erhvervede Skiøde af 8de Nov: 1745 hvorefter erfares at Divert Jansdatter afg: Abraham Hansens Encke har med sin beskickede Laværge soldt bemelte Huuser til Simon Aamundsen uden ringeste tagne Reservation til huusernes afstaaelse for Citanten naar hand blev fuldMyndig ligesom og at Kiøberen til hænde har betalt den accorderede Kiøbe Summa med 50 rdr hvorudi hændes datters børn bleve Lodtagne udi, end videre er og ved fremlagt bøxel brev under 10 Julij sam/m/e Aar beviist at Huusernes paastaaende Grund med tilliggende Engepladtz er huusetz Kiøbere bem/el/te Simon Aamundsen af Grunde Ejeren tilstaaet

Altsaa kand Rætten ey ansee at Citanten har lovlig Paasøgning indstillet imod den indstevnte Simon Aamundsen til Huusernes og Engepladtzes Afstaaelse for ham, da den indstevnte ey har kiøbt Huuserne af hands afdøde Fader som i beskickelse og Stevning meldes om, men af Selgerinden Divert Jansdatter som har ladet sit udgivne Skiøde til Vitterlighed attestere af 2de Mænd nemlig Hans Pedersen som har Vidnet i Sagen, og Sæbiørn Ellingsen som begge nu ere døde, følgelig bliver deres Attestation til Skiødetz lovgyldighed anseet troeværdig, da Contrarium ey er beviist, eller kand blive svecket ved den Modsagn Hans Peedersen skal paa sin syge Sæng og

1759: 321

noget for hands død have sagt efter den derom fremlagde løse attest.

Thi kiendes og døm/m/es hermed for Rætt at den ind stevnte Simon Aamundsen som efter Skiøde lovlig har kiøbt de paaanckede Huuser samt af Grunde Ejeren fæstet og bøxlet dens Vedhørende Grund bør for Citantens daarlige og ugrundede samt ubeviislige Søgemaal aldeelis frie at være, og af sin tilkiøbte Ejedom fremdeelis benøtte sig som det erhvervede Skiøde og bøxelsæddel omformelder, da tillige Processens Omkostning som Citanten har paaført sig herved ophæves.

Fleere Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten.

Fogden frem lagde til Attestation de sædvanlige bielager til sit Reegenskab som blev besvaret ligesom forrige Aar undtagen at Fogden for at blive Viss paa hvem af Sandvigens beboere der i dette Aar har brugt giestgiverlig Næring har opnevnt de sam/m/estæds boende 2de Mænd, navnlig Baste Eschilsen og Tosten Einersen som efter formening at udsuge Sandhed navngav 9 Persohner navnlig Haaver Tollefsen Nicolai Jæger Ole Hoelmand Jan Seehuus Baste Eschildsen Niels Svendsen Giert Storm Hans Fæster og Hans Jansen, men derhos paa tilspørsel bekræftede at ingen fleere der boende det allerringeste havde handlet, hvoraf skatt bør svares.

Laug Rettet og Almuen sagde at af Kræm/m/erleyer findes ingen herudi Skibb: ey heller priviligerede Giestgiverier uden Salhuus.

End videre blev angivet at der lidet er fisket i Telvigens Laxevog, og der for har Fogden anført brugerne der af at svare 3 mrk
Restancen for inde værende Aars skatter beløber 146 – 3 – 6 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1760 opnevnes 1. Ingebricht Dahle 2. Torbiøn Dahle 3. Johannes Jonsen Fosmarchen 4. Besse Schreyen 5. Niels Aarstvedt 6. Helje Yttre Horvig 7. Mons Gudmunsen Horvig og 8. Elling Espelie

Mielde Skibbreede!

[1759] D/en 25de ejusdem blev Rætten satt til almindelig Høstetings holdelse med Mielde Skibbreedes Almue paa Ting stædet Nedre Mielde i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd

Og blev oplæst de sam/m/e Ordres angaaende Grændse Skydtzen og hospitals Pængene som ved forrige Skibbreede.

Dernæst publiceret

et Skifte brev forrettet d/en 6 Junij 1759 efter afg: Brithe Olsdatter Waatle vid: fol: 147

2. Kongl/ig Aller naadigst bevilning for Johan Harbitz paa et Kroe hold og Giest giverie ved Stædet Haugsvigen dat: 19 aug: 1759

3. Lige leedis for dette Skibb: publiceret den freedlysning Opsidderne paa Schaftun med de fleere Gaarders beboere har giort angaaende Schaftun Dahlen.

4. H/err Consistorial Raad Geelmeydens udgivne bøxelsæddel til Jon Isachsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Nore Veset: dat: 19 Maij 1759 med Rev: ej dat.

1759: 321b

5. Niels Monsen Aalmaas Niels Heldahl og Ole Nore Borges bøxel sæddel paa en liden NøsteGrund ved Lohne Marcken dat: 25 8ber 1759 til Stephen Grove.

6. Mad: Meden S/a/l/ig/ H/err Legangers udgivne bøxelsæddel til Mons Monsen paa 1/2 Løb 1 1/4 Mark Smør 9 1/4 Kande Malt i Gaarden Wæfle dat: 13 Dec: 1758

7. Rasmus Nielsen Hafres udgivne Skiøde til Niels Magnesen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Hafre dat: 25 8ber 1759. vid: fol:

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte

Ole Nielsen Blom fremstoed for Rætten og tilkiendegav det hand med *med mundtlig Varsel har ladet indkalde Lars Hafres Sønn Salemon Larsen tillige med Lars Larsen Wichne Nesses Sønn Lars Larsen begge fordi de haver noget for Michelij en 14 dage afskaaret og afrevet Citantens hæst halen og saaleedis lydt den at den ey kand gaae i den Værd som den ellers kunde og burde komme udi, ligeleedis til Vidner under fals Maal ind kaldet Holjer Blom og Mons Stephensen Hundham/m/er og de indstevnte drengers Fædre Lars Larsen Wichne og Lars Hafre til at anhøre Vidner samt for deres børns Forseelse tillige at blive ansvarlige, end Videre til Vedermæhle og indkaldet Mons Jonsen Hafre hos hvem drengen Lars Larsen tiener, alt efter Sagens Omstændighed til Doms liidelse over de sagskyldige at paastaae.
De indstevnte Mødte alle som og drengen Salemon Larsen som sagde at Være 13 aar gam/m/el, benægtede at have reevet haar eller harg af Ole Bloms hæst men vel at have revet

den af Knud Søre Vesets hæst som hand i Som/m/er afrev, og har hand nogle deraf hiem/m/e og nogle gav hand til Mons Larsen Wimelvig og Magne Monsen Hartvedt som begge mødte og tilstode at de begge en Søndag før end Citanten kom dagen efter med sin hæst og klagede sam/m/e Var dens hale bedervet, fick udi drengens Faders stue hvor drengens Stiv Moder Var inde fick drengen Magne Monsen Hartvedt en Locke, men Mons Larsen Wimelvig fick en anden Lock haar i Svalen uden for,

Den anden indstevnte dreng gam/m/el 13 aar navnlig Lars Larsen Wichnenes, sagde det hand i Som/m/er toeg af Ole Bloms hæst nogle haar af halen, og at Salemon Larsen Var sam/m/e tiid med, og skar hand sam/m/e af med en liden Kniv som Lars Larsen sagde tilhørte sig, og skulle sam/m/e afskaarne haar være dem begge tilhørende, men siden det blev efterspurdt har

1759: 322

de ey skiftet dem, men sam/m/e anviiste hand for Rætten at være en liden Lock, og tilstoed begge drengerne at dette Aar haver de brugt snarer at udsætte efter Kramsfugl der med at fange.

Vidnerne fremstode og efter behørig formaning at udsiige Sandhed forklarede

Mons Stephensen Hundham/m/er sagde at da hand tillige med Holjer Blom blev af Citanten forlanget at gaae med ham til Gaarden Hafre for at erholde efterrettning om hvem der havde afskaaret halen paa Citantens hæst, mødte Vidnerne Lars Hafres Sønn Salemon Larsen, og da Vidnerne tilspurte ham om hand var Giernings Manden sagde hand jeg kand ey sige mig frie jeg jo har Været i fær med hæsten, nemlig at skiere haar af dens hale, da hand og græd og gick ind i sin Faders stue og da Vidnet fulte med saae Vidnet Drengen tage haarene ud under bordet og bar det uden for Dørren og Viiste det for Vidnerne, men ey sagde det hand havde taget det af andens uden Citantens tilhørende hæst, og da Vidnerne fick de af drengen tilbragte Haar saa de at de Var de som af Citantens hæst var afskaarne og lignede Stumpen som Var hvide og sorte, og da Vidnerne tilspurdte drengen Salemon hvem der var med ham at afskiere halen sagde hand at drengen Lars Larsen Var med, som hand og bad vidnerne Vilde tilspørge, og da Vidnerne tiltalte Lars Larsen faldt hand strax i Graad og tilstoed at have skaaret nogle haar af bem/el/te hæst, tilstoed og at have nogle haar som hand og anviiste dem, og sagde det Salemon Larsen og hand Var begge derom, Vidnerne tilspurte og drengen Lars Larsen hvem Kniven tilhørte hvormed de afskar halen hvortil drengen svarede at Salemon Larsen eyede den. Videre forklarede Vidnerne at Salemon Larsens Fader nemlig Lars Hafre kom i deres Nerværelse sam/m/e tiid og med Vreede tiltalte sit barn rivende huen af hovedet og reev ham i haaret, kaldende ham for en Knegt og spørgende hvad hand der havde at bestille, og da Lars Hafre hørte hvad hands Sønn havde sagt blev hand Vreed og talte til Ole Blom først haver vii din hæst i Vores hage gaaende og siden giøre os Fortræd og saaleedis sloeg hand i Veggen og talte mange puckende Ord. Vidnet efter tilspørsel sagde at Citantens hæst som er borcket og med sort Mann er 3 Aar gam/m/el, og er halen gandske afreevet haarene, saa den er lydet, og ey kand ansees af forrige Værd eller gielde i Kiøb og Sahl, hvis Aarsage Citanten Ved

1759: 322b

2de Mænd har ladet den hensætte til Lars Hafres og Lars Larsens Ansvar som ere drengenes Forældre. Vidnet blev tilspurdt at forinden hæsten fick den Lyde kunde den efter første indkiøb og nu værende Markes priis ey ansees ringere *en (end) 13 rdr af Verdie, som Vidnet tillige med Holjer Blom taxerede den for. De indstevntes Forældre havde dette Vidne ey noget at tilspørge

Det 2det Vidne Holjer Blom efter aflagd forklaring under Eed sagde i alt det sam/m/e som forrige Vidne uden ringeste Forandring, og var de og begge eenige at de som Vidner 14 dage for Michelij bleve af Citanten udsænte.

Drengen Lars Larsens Fader sagde det hand ey kunde nægte hand jo hos sin Sønn havde seet nogle hæste haar men ey Veed naar eller hvor hand har taget eller faaet dem, beeder om tilgivelse for sin Sønn i fald Citanten det vil tillade.

Drengen Salemon Larsens Fader havde til sin Sønns Forsvar ey noget at fremføre, benægter at hands Sønn ey har taget haar af Citantens hæst men Vel af en anden hæst, tilstaaer det hvercken hand eller nogen af hands Naboer har hæster paa Gaarden Hafre, tilstaar og at Citantens hæst er lydet som hand og har seet, og at hæsten er satt saavel ham som Lars Larsen til Ansvar, men at ikke deres Leylighed er til sam/m/e at udlægge Pænge der for. og haabede de at Citanten ey æsker sam/m/e til Videre Dom, men forlanger en ringe tiid til derom at foreenes, og altsaa i henseende til deres børns daarlighed og unge Aar afbeeder den Straff dem kunde tilfalde.

De indstevntes Forældre tilbød at Ville betale Citanten for den af deres børn bedervede og lydte hæst 9 rdr tillige med denne Processes Omkostning, hvor med Citanten i henseende til deres Ringe Vilkaar declarerede at være fornøyet, - og beloved begge de indstevntes Forældre i Vidners Paasiun at straffe dem riis og afbeeder den Straff de ellers publiqve burde udstaae,

Fogden frafaldt sin Videre paastand over dem at giøre naar sam/m/e blev af forældrene efter tilbud exceqvered

Fogden Bildsøe anmelte at hand med mundlig Varsel til dette ting haver ladet indkalde Anne Andfins Datter nu opholdende sig hos Aad Nedre Mielde for-

1759: 323

di at hun har ladet sig besvangre af en Persohn som hun navn giver at Være Madtz Andersen som skal opholde sig i Bergen og tiente paa Tydske bryggen, og derfor at lide dom til bøders Udreedelse, eller i Mangel deraf at udstaae straff med Fængsel.

Den indstevnte Anne Andfindsdatter mødte Vedtagende lovlig Varsel, siigende at Være bleven besvangred paa Gaarden Aadland hvor hun da tiente hos Forpagteren Iver sam/m/e stæds boende, af den angivne Persohn Madtz Andersen som kom der op til Gaarden Aadland fra byen, og sagde det hand tiente paa tyske bryggen men hos hvem eller hvilcken hosbonde Viiste hun ikke, sagde det hun ey til denne tiid har staaet aabenbare Skrifte, men har Ved 5 Ugers tiid fra S/anc/te Hands dags tiider fødet og kommed i barselsæng med tvillinger som begge lever og er aldeelis intet eyende til sam/m/e børn at faae opfostred med, og altsaa har aldeelis intet til sine bøders Udreedelse.

Fogden for nermere at undersøge Rigtigheden om den af hænde navngivne barnefader er til og kand findes opspurt i Bergen begieret Sagen til næste Rætt udsatt til hvilcken tiid hand da og skal frem lægge Sognepræstens attest

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste ting bevilges

Og da ey fleere Sager for Rætten fremkom blev de sædvanlige bielagere til Fogdens Reegenskab attesterede som forrige Aar

Restancen for de Kongl/ige Skatter beløber 38 rdr: 2 mrk 1 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1760 opnevnes følgende. 1. Knud Grove 2. Peder Nore Kleppe 3. Michel Søre Kleppe 4. Jacob Niosta 5. Erich Niosta 6. Mons Nore Vefle 7. Anders Johannesen Espevold og Joen Litthue.

Udi Sagen indstevnt af Iver Andersen Møllendahl Contra Jacob Giise er d/en 6 Nov: i Parternes Paakaldelse, da Rætten paa Aastæden Møllendahl var nerværende og i den afdøde Laug Rættes Mand Ole Rasmusen Bratlands Stæd igien Var af Fogden opnevnt Haagen Nielsen Nyegaard følgende af Dom/m/er og Laug Rett

Dømt og afsagt

Ved Stevne maal af 8 Maij sist leeden Aar haver Citanten Iver Andersen Møllendahl til Aastæds Rætt paa Gaarden Møllendahl indstevnt sin Naboe Jacob Giise, som den hand paaklager skal have udviidet den saa kaldede hæste Ager, beliggende for en deel i Citantens bøe, og af Citantens hosliggende bøemarck indtaget nogen Engmarck til samme Ager, samt ved høesletten indtrænget sig

1759: 323b

paa hands brugende Enge marck over de rette Merkeskiel og steene, under sam/m/e Hoved-Continuations og Contra Stevninger som paa sine tiider efter Actens Udviis i Rette ere faldne, er af Citanten indkaldet Vidner deels at forklare, hvorleedis Merkerne i hands formænds tiid tilforn har Været, og hvorleedis sam/m/e nu i hands tiid befindes, hvis Aarsage hand Ved sine giorde I Rette settelser paastaaer Satisfaction samt Erstattning for Sagens bekostning alt efter det i Sagen passerede og producerede Situations chart, og den udførte procedur. Mod bemelte Sigtelse haver indstevnte Jacob Giise lige leedis ved Contra Stevning Vidners førelse og fremlagt Afrisnings chart søgt at beviise sin Uskyldighed, og i slig Anledning paastaaet at Vorde frie funden for Citantens ugrundede og ubeviislige Sigtelse samt for ubillig paaført Sag at nyde Reparation

Thi bliver efter begge Parters førte Vidner og indgivne paa begge Siider de 3de Poster som under denne Sags drift ere ventilerede herved skiønnet og over veyet. 1mo hvad den af Citanten paaklagede Fornermelse som indstevnte Jacob Giise skal have tilføyet Ved den saa kaldede hæste Agers Udviidelse i Citantens bøe, da har Vidnet Niels Pedersen som i Aaret 1756 tiente hos Jacob Giise tilstaaet, at hand i Plovtiiden sam/m/e Aar for at beene og rette Ageren har langs ved den tilgroede Ager Reene spaet nogle Torver af diverse bredde, paa Visse Stæder en spade breed men igien paa visse Stæder ikkun en tver haands breedde, bemelte opspaede Jord har Citanten vel ladet sam/m/e Aar med Vidner oversee, men ey beviist hvor meget eller breed støcke marck det har været, Aaret derefter har den indstevnte fra sin Ager igien udlagt saadan Strim/m/el til Græsmark uspaet som Ved Rættens begrandskning fandtes at Være i Længde 22 alen, i bredde i breedeste Ende En halv Alen og i knappeste Ende 1/2 qvarter

1759: 324

bemelte saaleedis befundne strim/m/el Jord som fra Ageren var udlagt og med Græs begroet blev anseet til 1/2 Vog høes Vægt eller af Verdie til 8 á 10 s: for saavidt det derpaa aflede Græs kunde beløbe, der imod observerede Rætten tillige at som bemelte Ager Var ey ved Reenen lige been afsnøret, mindre med Agerreens steene eller Pæle i kanten afmerket, kunde sam/m/e opspaede Torver, hvor af tretten er exsistered, ansees end mindre af betydning, i henseende Ageren er med Reenen flad liggende, og kand naar den Aar efter andet ey accurat ved reenen afstickes og opspaes lige saa lett groe til Græs bond til Ager Reenens Formeerelse, som at den indstevnte, da ingen Ager reens steene fandtes, kand have forseet sig at lade sin dreng indspade bemelte torver til sin Ager, som noget hand kunde troet eller Været

i tvivl om med rette at have eller burde tilhørt hands Ager, da Veyen uden for Reenen desuden Var breed nok. 2do hvad bøe Merkerne fra bem/el/te hæste Ager til Citantens Løe hiørne angaar, da i stæden sam/m/e efter Vidners forklaring har været med kieppe er sam/m/e efter enstem/m/ige Vidners Forklaring for 10 á 11 aar siden med Parternes Samtøcke og i deres Nerværelse bleven med Steene kiendelige opsatte efter Snoer, og da sam/m/e endnu er tilsiune og fra den tiid uforandrede, saa at begge Parter stædse har \derefter/ rettet sig med deres høe slette burde desangaaende ey Videre Tvistighed Været opkommet. 3tio Af lige beskaffenhed har det sig med Merket neden for blege Volds Ageren, som i en 17 aars tiid saaleedis som det nu befindes nemlig fra Eene Paalen ved Møllendahls Veyen og ned i den Ved Elve backen staaende Merke steen efter hvilcke Mercker Parterne stædse har rettet sig med deres høeslette, og da det ikke er med lovgyldige Vidner beviist at nogen Forandring er skeet Ved sam/m/e Merkes forfløttelse i Citantens tiid, ey heller paaancke nogen sinde i bem/el/te tiid er ført, da sam/m/e imellem Parterne for 10 á 11 aar, da det øvrige blev rettet, kunde tillige bleven afgiort, henfalder Citantens Paastand desangaaende som noget der ey kand kom/m/e den indstevnte til ringeste Over tydning at have tilføyet eller foraarsaget ham nogen fornermelse, da Citanten efter sin meddeelte bøxel sæddel dat: 4 april 1743 har i brug alt det ham Ved hands tiltrædelse er Vorden

1759: 324b

udviist efter de da befindende Mercker,
i slig Anledning og Sagens forefundne Omstændigheder kiendes og døm/m/es hermed for Rætt, at som {den indstevnte} \Citanten/ ey har beviist at den indstevnte har i nogen Maade fornermet ham til skade uden for saavidt at de forommelte Torver langs Ager Reenen i Aaret 1756 er indspadet af Niels Pedersen til hands hosbonde. den ind stevntes Ager, som sam/m/e Aar tillige blev saaet men igien Aaret 1757 igien uspaet og til Reenen henlagt meer om ikke mindre, saa forbliver det fremdeelis derved, at hvad (hvis?) den indstevnte for at undgaaet trette har lagt af Ageren til Citantens hosliggende Ager Reene, som og forlængst er begroet til Græs bond, fremdeelis derved skal forblive, ligesom og at saavel paa Vestre som Søndre Siide af hæste Ageren for at forekom/m/e oftere trette kiendelige Ager Reens hiørne Steene bør i begge Parters og Vidners Nerværelse opsættes og i Kanten af Reenen nedgraves, hvad de øvrige bøe Merker angaar som Citanten Ved adskillige Vidners søgelse har attraaet at beviise hvorleedis sam/m/e i forrige tiider har været i hands og indstevntes Formænds tiider henved 26 á 27 aar siden da uagtet intet oplysligt derom er provet kand saadanne ophidtede inventioner ey tiene Citanten til størcke i sin Paastand om Merkernes forandring i hensigt til Lovens bydende i 5 bogs 2 Cap: 68 [art:] {at} \tilholder/ det en hver skal beholde det hannem er udviist og tilfalden naar paatale inden 3 aar ey er skeed, end sige efter saa lang tiid og 17 aars forløb, da Parterne har med deres høeslette rettet sig, hvorfore bemelte Mercker, som nu er staaende til Skilsmisse imellem begge Parters brugende og bøxlede Jordeparter uden forandring i ringeste Maade bliver som forhen sam/m/e i deres tiid har Været til fellis Efterrettning.
Hvad Sagens bekostninger angaaer som til anseelige Summer efter Parternes indgivne Reigninger er opført da finder Rætten det billigt at som Citanten i rette Tiid i følge Lovens 1 bogs 14 art 1 art

1759: 325

ey har paatalt den efter 2de aars forløb først paaanckede Skade, og med selvforlangte Opsættelser forlænget Sagen til forøgelse tillige i Omkostninger, bør hand til\lige/ {dend} \med/ indstevnte Jacob Giise til nogenleedis Erstattning betale til Processens Omkostninger

Rættens Gebyhr, som for 4re Samlinger tillige med de Vidløftige Tings vidners førelse som af Parterne Rester ubetalte, beløber 16 rdr, som enhver udreeder for en halvepart med 8 rdr, men i det øvrige ophæves enhvers Omkostning paa begge Siider

Udsættelses Ting

[1759] D/en 7 Nov: blev Rætten satt paa Ting stædet Møllendahl hvor det for dette Aar opnevnte Laug Rætt tillige møder.

Og blev udi den af Hr: Borge mæster Fasmer Contra Mad/a/me Wessel Justitz Raad Carbiner og Procurator Reutz tingsVidne Sag følgende

Eragtet

Mod det af Hr: borgemæster Fasmer til Tings vidne under 24 aug: sistleeden Aar 1758 udstædde Stevne maal Contra Mad: Wessel hændes Sviger Sønn Hr: Justitz Raad Carbiner og Procurator Reutz, haver bemelte Reutz paa egne og med Indstevntes Veigne indgivet sin skriftlige exception under 5 8ber sam/m/e Aar, som af Citanten under 7de Aprilis dette Aar 1759 er Repliceret, men da Sagen i Mangel af Stevne maaletz Afhiemling ey kunde foretages førend sam/m/e ved Continuations Stevning for Vedkom/m/ende igien var ankyndiget samt afhiemlet ved dette Aars afholte Høste ting, da begge Parter mødte og Refererede sig til deres forhen giorde exception og derpaa givne Repliqve, blev sam/m/e til Kiendelse optaget til Udsættelse Tinget som i dag d/en 7de Nov: holdes hvor da Rætten af de i Sagen fremlagde documenter har erfaret at de indstevntes giorde Exception ey kand hindre Stevnemaaletz lovlige Fremgang men at de lovlig indkalte Vidner, som under dette Ting Lav og Landetz Jurisdiction Sorterer at blive admitterede til Forklaring og følgelig Stevne maalet svare til de qvestioner, som for dem fremsættes, der efter Citantens declaration hensigter til den verserende Sags Oplysning, hvorved Citanten agter at beviise sin Uskyldighed imod de udi Notarial Protest og beskickelse under 26 og 29 Maij sistleeden Aar tillagde beskyldninger, samt tillige at faae oplyst, hvorleedis hand som Laværge for Mad: Wessel i sin da værende betienings tiid har opført sig, og hvorleedis hun med ham har Været fornøyet.

1759: 325b

Procurator Blechingberg i anleedning af Rættens nu afsagde Kiendelse producerede de af H/err borgemæster Fasmer udi Kiøbenhavn forfattede og af hands Kieriste her i Bergen udskrevne og underskrevne Qvestioner og derefter Vilde fornem/m/e hvormange af de indstevnte Vidner møder.

Vidnerne blev paakalte hvor af ikkun mødte de 2de Sc: Rasmus Forpagter paa Lundgaarden og Erich Bartromsen

Procurator Reutz for H/err Justitz Raad Carbiner nest at forbeholde Paaancke over Rættens ergangne Kiendelse toeg sig Reserveret under Vidnernes fremkaldelse og anhørelse at fremsætte sin nermere formeening og Paastand til exception imod een eller anden qvestion som kunde synes at Være enten inqvisitorisch eller stride imod lovlig Rættergangs Maade uden for Sagen i sig selv, efterdi det Vilde blive baade til Vidløftighed og Ophold om Comparenten i forveyen skulle igiennem gaae de mangfoldige Vidløftige og nu frem lagde qvestioner paa 3 fulde Arck papier, hvorfore Comparenten allene Vilde paahøre examinationen af Vidnerne saa mange som møder, og i fald de fleeste skulle udeblive som det lader sig ansee, Var hand begierende Copie af sam/m/e qvestioner til besvarelse og nermere Paakiendelse naar Sagen igien skulle foretages.

Procurator Blechingberg forestillede at siden Hr: borgemæster Fasmer til sluttning af projecterede qvestioner melder, at dersom der ere fleere Vidner end de i Qvestionerne benevnte skal af de afhørtes Forklaringer udsøges hvad som til Sagens Oplysning for dem bør fremsættes til besvarelse og Comparenten nu fornem/m/er at ingen af de i Qvestionerne benevnte men Vel de 2de ubenevnte nemlig Forpagteren Rasmus Olsen og Erich Bartromsen møder, saa efterdi ingen fleere Vidner til Forklaring møder, Reserverede Comparenten paa Hr: borge Mæster Fasmers Veigne nermere Qvestioner i sin tiid til dem, men ellers for det første forlangede fremsatt, de til Hauchelands og Borge Mændene inrettede 7 qvestioner undtagen den 6te og dernæst de til Peder Hamre Lars Walle og Lars Starre Fossen fremsatte 4 Qvestioner.

For de mødende Vidner blev Eeden oplæst og dem formaning givet at Vogte sig for Meen Eed

1ste Vidne Rasmus Olsen forpagter paa Lundgaar-

1759: 326

den fremstoed og efter aflagd Eed svarede til fremsatte 1. qvestion svarede det hand er uvidende om hvad qvestionen inde holder 2. svarede ligeleedis det ham er ubekiendt, til 3de svarede lige det sam/m/e, til 4de svaret ey at have Været med eller er der om bekiendt, til 5. svaret det ham var ubekient den 6te qvestion blev forbigaaet, til 7de svarede det og var Vidnet ubekiendt. Dernæst blev og de andre 4re qvestioner for Vidnet fremsatt. til 1ste qvestion svaret hand ey Veed hvad Møye borgemæster Fasmer har havt for Mad: Wessel og hvorudi sam/m/e har bestaaet, men vel veed at hand har nogle gange reedet op i smaae Kalve dahlen paa Mad: Wessels Veigne, til 2. qvestion svarede ey derom at være bekiendt til 3de svaret ligeleedis der om at Være uvidende til 4de svaret at for ham er ey noget af det om spurte skrevet ey heller er Vidende om noget for andre af Citanten er skrevet.

Procurator Reutz paa Justitz Raadens Veigne tilspurte dette Vidne om hand Veed eller har hørt \om/ nogen Aftale og Accord imellem borge Mæster Fasmer og S/a/l/ig/ Mad: Wessel om hvad den første skulle have i Laværge Lønn aarlig og om Vidnet Veed at han/n/em i saa fald af Mad: Wessel tiid efter anden kand Være betalt, 2do Om Vidnet har hørt af S/a/l/ig/ Mad: Wessel tilstaae at have betalt borge mæsteren hvad ham hos hænde tilkom eller hvorleedis hændes Ord derom for hændes Død har Været.

Proc: Blechingberg exciperede og protesterede mod de af Sing/neu/r Reutz fremsatte qvestioner siden borge mæster Fasmer ikke er kaldet der om Vidner at anhøre det ogsaa er uden for hoved Citantens Stevne maal.

Reutz Replicerede at Sagen er om LaværgeSkab detz betiening og beløn/n/ing hvorom Processen føres og at qvestionerne directe er Sagen Vedkom/m/ende hvorfor hand til følge Lovens 1 bogs 13 Cap: 7 art: paatrængede Vidnetz Svar.

Eragtet

Vidnet haver at svare til de fremsatte 2 qvestioner

1. Svaret Vidne det ham Var ubekiendt, til 2det svarede hand ey heller noget derom er bekient untagen at hand havde hørt Mad: Wessel havde sagt efter Vidnetz sluttning for 2de Aar siden det hun havde laant borgemæster Fasmer enten 5 eller 600 rdr som Vidnet ey tilfulde Viste, hvoraf Mad: Wessel sagde at det Eene hundrede Rixdaler vilde hun ey fordre ham til bage, men det øvrige Vilde hun have igien.

1759: 326b

3die blev Vidnet af Reutz tilspurdt hvem der fleere Var nerværende Ved disse omprovede Ord og om Vidnet har hørt at Mad: Wessel noget for sin Død har beklaget sig over borgemæsteren angaaende Consul Chesaux afbrente huus Ved Muuren at hun ingen Rigtighed kunde faae med ham derom eller hvorleedis hændes tale egentlig desangaaende falt. Vidnet svarede det hand angaaende de omprovede pænge allene talte med Mad: Wessel, som og seenere hørte hun beklaget sig ikke at kunde faae det klar giort med Chesaux huus, og klaget over borge mæsteren derudi at Være skyld men hvad Ordene ellers Var kunde Vidnet ey erindre.

2det Vidne Erich Bartromsen frem stoed og efter afsagd Eed forklarede, til 1ste qvestion svaret som første Vidne det Var ham ubekiendt til 2det svarede det hand derom er Vidende siden Arbeyderne i hands huus logerede som paa broen arbeydede, til 3de svarede Ney, hand ey var med til 4de svaret og Ney, til 5te lige leedis Ney, til 7de det var ham ubekiendt, til de øvrige 4re qvestioner til 1ste svaret det hand i Aaret 1752 Var Mad: Wessels laværge i en Aastæds Sag angaaende hands paaboende Grund, men ey Videre veed om det omspurte, til 2. qvestion svaret at i Aaret 1752 Var Vidnet hos Mad: Wessel i borgemæster Fasmers Nerværelse da forliget i Aastæds Sagen angaaende Vidnetz Grund skeede, og da hørte Vidnet ey andet end Mad: Wessel med borgemæsteren som Laværge Var fornøyet, til 3de svaret det hand har hørt at Mad: Wessel antog Citanten til Laværge for at forsvare Vidnetz paaboende Grund, som byens 16 Mænd giorde Paatale om til 4de det borge mæsteren har skrevet Vidnetz fæste brev og sam/m/e som Laværge underskrevet, da Vidnet ey derfor har betalt Citanten mindste skilling der for.

Procurator Blechingberg for Citanten begierede forelæggelse for Vidnerne saa mange som stevnte og ude blevne ere og icke he/ller enten Ved Stevne Maaletz forkyndelse eller til tægte dagen have exciperet Forum under Lovens fals Maal til først holdende Som/m/er ting 1760, hvis ikke Citanten imidlertiid paa ansøgning skulle erholde bevilget extrating, da hand derom til Continuations Stevnings Udvirkelse sig hos Dommeren skal addressere.

1759: 327

Procurator Reutz agtede det ikke Møyen Værd at lægge nogen Reflexion denne Sinde til hvad Erich Bartromsen enkel og eenig og ufuldstændig maatte have Vidnet, men forbeholdt sig derom i beleylig tiid sin anmerckning ligesom hand og for sam/m/e Vidnetz Omstændigheds skyld holt det ufornøden noget at Contra Qvestionere ham

Eragtet

De lovlig indstevnte men ude blevne Vidner Mons tienende paa Lundgaarden Anne Bunneman Lars, Michel og Ole Borge Niels Haucheland den unge og gamle, Peder Hamre, Lars i Øfre Nubben, Niels Nedre Starre Fossen og Hans Kalvedahlen forelægges alle under Lovens Fals Maal at møde til først holdende Som/m/erting tilstundende Aar 1760 deres Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Echanger Skibbreede!

1759 d/en 21 Nov: blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Echanger Skibb: paa Ting stædet Bernes Tangen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne forhen er anført untagen i afdøde Knud Aschildsen Farrestvedt er igien antagen Ole Hansen Almelie

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e ordres oplæste som ved Mielde Skib:

Dernæst publiceret følgende

1. Mons/ieu/r Kierulf paa H/err Doctor og Procancellarii Pontoppidans Veigne hands udgivne bøxelsæddel til Ingebrict Olsen paa *paa 10 1/2 Mark Smør 4 Kander Malt i Gaarden Weeland dat: 16 Maij 1759 med Rev:

2. H/err Rector Boallts bøxelsæddel til Knud Johannesen paa 27 Mark Smør 1/4 tønde Korn og 1/4 faar i Gaarden Rødland dat: 25 april 1759

3. Skiftebrev forrettet paa Svindahl d/en 23 Martij efter Anne Gulichsdatter Vid: fol:

4. ditto paa Langedahl d/en 22 Sept: 1759 efter Ole Sølfæstesen

5. ditto paa Indre Eisnes d/en 18 Sep: efter Brithe Olsdatter

6. ditto paa ditto Gaard ditto dato efter Rangele Gudmunsdatter

7. ditto paa Otterstad d/en 1 Junij efter Anne Aschildsdatter

8. Anders Olsen Røes Skiøde til Thomas Andersen paa 9 Mark Sm: 4 1/2 Kande Malt i Gaarden Røe dat: 21 Nov: 1759 vid: fol: 149

9. Thomas Andersens Revers til sin Fader Anders Olsen dat: 21 Nov: 1759 vid: fol: 150

10. Aschild Halversen Sieurseth med fleere selgeres Skiøde til Ole Knudsen Fyllingen paa 18 Mark Smør i Gaarden Hellestvedt dat: 21 Nov: 1759 vid: fol: 149 og 150

11. Niels Andersen Toftes Skiøde til Mons Johannesen paa 6 Mark Smør 1/12 faar i Gaarden Store Settre dat: 21 Nov: 1759 v: 149

12. Kongl/ig allernaadigst Reluitions Skiøde til Lars Andersen og Med Ejere til 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Myhr dat: 17 April 1759 vid: fol: 150

13. ditto Kongl/ig Skiøde paa Løsnings Rætten for Lars Børgesen og Med Ejere til 1 Løb Smør 1 tønde Malt i Gaarden Yttre Eisnes dat: 17 April 1759 vid: fol: 150

14. Ludvig de Fines udgivne Skiøde til Thor Arvesen Qvamme paa 1 p/un/d 7 1/2 Mark Smør i Gaarden Kleif dat: 24 8ber 1758 vid: 150

1759: 327b

15. Anders Aschildsen Reystads bøxelsæddel paa 18 Mark Smør 7 1/2 Kande Malt 1/8 faar i Gaarden Fyllingen dat: 21 Nov: 1759 med Rev: ej dat

16. Hans Halversen Lies bøxelsæddel til Iver Andersen paa 18 Mark Smør 18 Kander Malt i Gaarden Hauge dat: 21 Nov: 1759 med Rev:

17. Mons Yttre Eide og Niels Myhrs bøxelsæddel til Knud Larsen Fyllingen paa 1/2 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden *Hilmaas (Hielmaas) dat: 21 Nov: 1759 med Rev:

18. H/err Olrichs bøxelsæddel til Iver Aschildsen Moe paa 16 5/4 Mark Smør 1 Vog 1 p/un/d 4 2/7 Mark Næver i Gaarden Moe dat: 21 Nov: 1759

19. H/err biskop Tidemans bøxelsæddel til Niels Larsen Totlansdahlen paa 1 p/un/d Smør 1 1/2 Mæle Malt i Heggernes dat: 15 Maij 1759 med Rev: ej dat

20. Sorenskriver Garmans paa Provstinde Legangers Veigne udgivne bøxelsæddel til Arne Andersen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Hagsetter dat: 21 Maij 1759

D/en 22 Nov: blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt.

Publiceret

[21.] Mons Monsen Yttre Eides Skiøde til Ole Hansen Svindahl paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Svindahl dat: 21 Nov: 1759 vid: fol: 150 og 151.

22. Johannes Monsen Store Ourdahls bøxelsæddel til Anders Nielsen Egemoe paa 12 Mark Smør i Egemoe dat: 22 Nov: 1759

23. Johan Frøchens udgivne bøxelsæddel til Halvor Johannesen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Fladeqvaal dat: 29 8ber 1759 med Rev: ej dat.

Fogden Bildsøe haver paa Justitiens Veigne indkaldet Qvinde Mennisket Aase Aamunsdatter Aschevig for begangne Leyermaal med Drengen Ole Hatlesen som ey har Været til Confirmation, men lader sig der til præparere, begge til Doms Lidelse og bøders Udreedelse

De indstevnte mødte begge Vedtagende lovlig Varsel,

Aase Aamundsdatter Aschevig sagde og tilstoed det hun af Drengen Ole Hatlesen Var bleVen besvangret, og at hun afvigte Sommer har fød et dødfød barn, og har allereede staaet for sin Forseelse aabenbare skrift, og agter med tiiden at ægte hinanden.

Drengen Ole Hatlesen siigende at være i sit 18de Aar og gaar nu for Sognetz Præst til at præpareres til Confirmation sagde og tilstoed at have havt Leegemlig Omgiengelse med Qvinde Mennisket Aase Aamundsdatter og hænde besvangret, og er i den Tancke naar hand er bleven Confirmeret at ægte bemelte Aase Aamundsdatter.

Fogden paastoed Dom over Qvinde Mennisket til sine bøders Udreedelse samt straffs lidelse efter Forordningen i henseende hun har ladet sig besvangre af Drengen Ole Hatlesen som ey har Været til Confirmation, i det øvrige forlanget hand Sagen udsatt med Reservation til den perso-

1759: 328

nelle Straff over drengen at paastaae naar hand har Været til Confirmation.

Eragtet

Sagen udsættes til nestkom/m/ende Ting tilstundende Aar 1760 da til den tiid erfares kand om Drengen kom/m/er til Confirmation og Leyermaalsbegiengerne fuldfører deres forsætt at ægte hinanden.

Johannes Hansen Indre Bernes haver paa sin Sønn Ole Johannesens Veigne ladet indstevne Lande Værns Corporal Iver Simensen Aschevig til at anhøre Vidner om det \af ham/ forøvede Slags Maal imod bem/el/te hands Sønn Ole Johannesen sist leeden 29 Junij inde værende Aar, ligesom under fals Maal indkaldet Vidner nemlig Lars Knudsen Schaar Ole Hoshofde, Johannes Sieursen Bernes og Ingebor Johannesdatter Indre Bernes, deres Vidnesbyrd i Sagen at aflægge.

Den indstevnte Iver Simensen Aschevig blev 3de gange paaraabt men mødte icke.

Stevne Vidnerne Gulich Haldorsen Biørndahl og Lars Iversen Echnes frem stode og eedelig afhiemlede det de med meer *en (end) 14 dages Varsel har mundtlig ind stevnt Iver Aschevig for hands egen boepæl, men da hand selv var fraværende forkyndte de Stevningen for Iver Aschevigs Hustrue, i hands Værmoders Paahør, det hand nemlig Iver Aschevig skulle til dette ting tiid og Stæd møde for at anhøre Vidner om det forøvede Slags Maal imod drengen Ole Johannesen, lige leedis har de og ind stevnt Vidnet Lars Knudsen Schaar under Lovens falsMaal.

De 3de øvrige Vidner er af Stevne Vidnerne Ole Olsen Bernes og Ingebrict Olsen Bernes ind kalte.

De ind stevnte Vidner mødte alle Vedtagende lovlig Varsel og efter at Eeden for dem af Lov bogen Var oplæst og behørig Formaning givet at Vogte sig for Meen Eed blev første Vidne

Lars Knudsen Schaar fremkaldet som efter aflagd Eed forklarede, det hand i Som/m/er ved S/anc/te Hans dags tiider Var Ved Sagen staaende i Biørsvig Vogen, hvor Iver Aschevig Var oppe Ved Aaen hvor Vandet kløver sig til Sagen og Qvernen, hvor Vidnet saae at bemelte Iver Aschevig sloeg Drengen Ole Johannesen med en Kiep, men hvor mange Slag om det Var over 6 Slag Veed Vidnet ikke, men 6 Slag sagde Vidnet det vist nok Var, Vidnet forklarede at Aarsagen til dette SlagsMaal kom deraf at Ole Johannesen toeg en fiel og løste

sam/m/e hvormed de stem/m/er Vandet til Sagen, men bemelte Ole Johannesen Vilde have samme til Qvernen, da der Var lidet Vand sam/m/e tiid, saa at Sagen og Qvernen ey kunde den tiid gaae paa engang, og havde Sagen den dag gaaet

1759: 328b

den heele Dag intil mod Middag da Ole Johannesen Vilde mahle paa Qvernen og kom/m/et Kornet paa, som dog ey blev mahlet da Ole Johannesen reyste derfra efter at hand blev slaget af Iver Aschevig, hvorefter Sagen igien gick den ganske Dag, Videre havde dette Vidne ey at forklare ligesom hand af Citanten ey blev videre tilspurt

2det Vidne Ole Johannesen Hoshofde fremstoed og efter aflagd Eed forklarede det hand sam/m/e den omvundne tiid var Ved Sagen for at skiere bord, da hand saae at da Ole Johannesen kom for at tage en fiel op for at løse Vandet til Qvernen, kom Iver Aschevig som skar en Older Kiep med sig og sloeg Ole Johannesen med sam/m/e over Ryggen 6 Slag med smaae Enden og siden med tyck Enden men hvor mange Slag da Veed Vidnet ey at forklare, hvorpaa de skiltes fra hinanden da Iver Aschevig kom paa Sagen igien og skar men Ole Johannesen gick ned til sin baad

3. Vidne Johannes Sieursen Bernes efter aflagd Eed forklarede det hand saae Ole Johannesen afvigte Sommer da hand kom hiem fra Biørsvig Vogen og beklaget sig at Være slagen af Iver Aschevig, det hands Ryg Var blaae men ey blodslagen, Veed og at sam/m/e Ole Johannesen har Været svag derefter og siden gaaet med stock som forhen, da hand tilforn Var en Krøbling og havde ondt i sit høyre Laar.

4. Ingeborg Johannes Datter som er Ole Olsen Bernes hustrue efter aflagd Eed forklarede i alt enstem/m/ig som forrige Vidne Johannes Sieursen det hun den sam/m/e tiid havde seet Ole Johannesens Ryg at Være blaae men ey blodslagen, Veed og at hand derefter Var svag og meere skrøbelig end tilforn, dog har hand og for den tiid Været en Krøbling og havt ondt i sit Laar.

Johannes Hansen Indre Bernes sagde at da hand var forleegen at mahle maatte hand sænde sine 2de Krøblings Sønner til at mahle, hvor til hand havde Lov af Qvernens Ejer, og Veed altsaa at hands Sønn ey har forseet sig med at Vilde faae Vandet til Qvernen, hvorom hand forlangede Sagen udsatt til næste ting for at indkalde Niels Biørsvig Johannes Indre Eide Sieur og Tollef Eide som Ejere af Sagen og Qvernen tillige.

Eragtet

Sagen udsættes til næste Ting tilkom/m/ende Aar 1760 da den indstevnte Iver Aschevig til sam/m/e tiid forelægges at møde i fald hand til sit Forsvar agter noget at svare i Sagen.

1759: 329

Fogden Bildsøe anmelte det hand paa Justitiens Veigne har {ladet} med muntlig Stevne Maal ladet indkalde Qvinde Mennisket Christi Olsdatter for begangne Løsagtig Levnet og Omgang med Soldat Mons Olsen Nore Qvinge ongefähr for 4 Aar passeret forinden hun havde Været til Confirmation, og da hun nu først i dette Aar er bleven Confirmeret samt derefter staaet aabenbare Skrifte hvorom Fogden irette lagde Sogne Præsten Welærværdige H/err Benjamin Olrichs Attest af 6 Nov: sistleeden formedelst hvilcken Aarsag ikke nogen Action til Vedbørlig Afstraffelse har kundet Været foretagen før nu da hun i sin Daabes Naade er bleven Confirmeret, paastoed desaarsage at hun ved dom bliver tilfunden for saadan sin syndige forhold ikke allene at bøde noget efter hændes ringe Evne til Sognetz fattig Casse men end og i følge Forordning at hendøm/m/es til Arbeyde udi Bergens tugthuus udi 1 Aar.

Christi Olsdatter tilstoed det hun for 4 aars tiid siden, da hun tiente paa Gaarden Ourdahl og Mons Olsen paa sam/m/e Gaard tiente tillige, havde hun nogle gange ublue og Leegemlig Omgiengelse med benevnte Mons Olsen, som dertil locket og forleedet hænde, da hun var 16 á 17 aar gam/m/el den tiid, men ey begyndt den tiid at oplæres eller præpareres til Confirmation, førend hun Aaret derefter begynte at gaae til Præsten og af ham nødt Underviisning i 3 aars tiid, indtil hun dette Aar kom til Confirmation, Videre efter tilspørsel sagde hun det hun ey har fødet noget barn eller det er kom/m/et til barne Avling med hænde,

Fogden begierede Sagen til næste Aars Som/m/erting udsatt for at indkalde Mons Olsen Nore Qvinge for at benægte eller tilstaae Sigtelsen og da efter Omstændighederne skal paasøge Dom over ham tillige i følge Allegerede Forordning.

Eragtet

Sagen gives Anstand til nestholdende Som/m/erting

Og som ey fleere Sager efter Paaraab frem kom for Rætten blev de sædvanlige bielagere til Fogdens Reegenskab attesterede, som i alt blev besvaret som forrige Aar, untagen med det tillæg og forandring til den 5te Post at Mons Andersen Echnesvogen dette Aar har brugt et lidet Øhltapperie, hvoraf i det høyeste taxeret hand kand skatte 1 rdr, men Stædet er for de reysende fornøden, lige leedis at her i Skibb: findes en liden Flom Saug paa Gaarden Biørsvig staaende, som Ejerne har indgivet Ansøgning til sam/m/e at bruge til Bøygdens nødvendige brug

Restancen for inde værende Aars Skatter beløber 155 rdr 1 mrk 4 s:

Tiende Restancen 5 rdr 5 mrk 11 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1760 opnevnes følgende 1. Aamund Magnesen Gelvig 2. Henning Monsen Hørland 3. Rasmus Andersen Nedre Echanger 4. Aschild Erichsen Sættre 5. Johannes Erichsen Rom/m/ereim 6. Niels Øfre Herland 7. Ole Sieursen Strøm/m/e og 8. Johannes Olsen Schaar.

Publiceret

Sorenskriver Garmans udgivne bøxelsæddel til Magne Jacobsen Studsedahl paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Sandvigen dat: 22 Nov: 1759.

1759: 329b

Hossanger Skibb:

[1759] D/en 23de ejusdem blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt paa Ting stædet Bernes tangen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd untagen i Johannes Monsen Faugsdahls Stæd som har forfald er igien Lars Monsen Laastad antaget:

Og blev de sam/m/e ordre for dette som Echanger Skibbreede publicerede

1. Schaftun Hechland Yttre og Midbrudvigs beboeres freedlysning om deres UdMarcker for de i Skibbreedet boende dat: 21 8ber 1759.
2. Skiftebrev forrettet d/en 21 Martij 1759 efter afg: Johannes Larsen Hustrulies hustrue Marthe Aschildsdatter
3. ditto paa Aaseim d/en 21 Martij 1759 efter Inger Torchilsdatter
4. ditto paa Fittie d/en 23 Maij 1759 efter Brithe Knusdatter

5. ditto paa Heldahl d/en 23 Maij 1759 efter Joen Erichsen

6. ditto paa Noraas d/en 22 Sep: 1759 efter Johannes Andersen

7. Johannes Knudsen Simeneses udgivne Skiøde til sin Sønn Knud Johannesen paa 1 p/un/d 12 Mark Smør i Simenes dat: 23 Nov: 1759 med Rev: ej dat

8. Knud Johannesen Simeneses Revers og Vilkaars brev til sin Fader Johannes Knudsen dat: 23 Nov: 1759. vid: fol:

9. Kongl/ig Skiøde for Ole Johannesen og Med Ejere paa Løsnings Retten til 1 Løb Smør 3/4 tønde Malt i Gaarden Nore Mielstad dat: 17 April 1759.

10. ditto Kongl/ig Skiøde for Sieur Olsen og Med Ejere paa Løsnings Rætten til 1 Løb Smør 1 tønde Malt i Gaarden Søre Mielstad dat: 17 april 1759.

11. Ingvald Sefresen Fielschaalnesses bøxelsæddel til Niels Olsen paa 19 1/4 Mark Smør 1 Mæle 3 3/4 Kande Malt i Gaarden Heldahl dat: 23 Nov: 1759 med Rev: ej dat

12. Aschild Jonsen Biørchelands udgivne bøxelsæddel til Johannes Nielsen paa 1 p/un/d Smør 18 Kander Malt i Gaarden Aaseim dat: 23 Nov: 1759 med Rev:

13. Knud Ellevsen Rachnes sin udgivne bøxelsæddel til Niels Olsen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Mossevold dat: 23 Nov: 1759 med Rev:

14. Lars Monsen Rachnes med fleere Værgers udgivne Skiøde til Anders Olsen Lavig paa 18 Mark Smør 1/2 t/ønde Malt i Gaarden Tirevold dat: 22 Maij 1759 vid: fol: 152

15. Aschild Tvedten, Magne Schistad Peder Tvedten og Aschild Biørcheland samtlige Creditorers Skiøde til Joseph Olsen Tvedten paa 6 Mark Smør 10 1/2 Kande Malt i Gaarden Tvedten dat: 23 Nov: 1759 vid: fol: 153.

16. Johannes Aamundsen Huustrulies Odelslysning til 2 p/un/d Smør i Gaarden Huustrulie som hands Stivfader er eyende dat: 23 Nov: 1759. vid: fol: 152 og 153.

Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten.

D/en 24 ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt

Publiceret

et Kongl/ig Skiøde for Niels Olsen og Med Ejere paa Løsnings Rætten til 1/2 Løb Smør 1 faar i Gaarden Fugledahl dat: 17 april 1759 vid: fol: 153.

1759: 330

Fogden fremlagde til attestation de sædvanlige bielagere til sit Reegenskab som uden forandring blev besvaret som forrige Aar undtagen at Kleflands Laxe Vog blev taxeret for 64 s: hvorudi noget er fisket.

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 78 rdr 11 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1. Torbiørn Exingdahl 2. Niels Olsen Lavig 3. Johannes Johannesen Lavig 4. Iver Larsen Fladeqval 5. Jens Haldorsen Nesse 6. Weemund Nielsen Tvedten 7. Aschild Nielsen Haugstvedt og 8. Rasmus Andersen Noraas.

(1760: 330)

Extra Ting

1760 d/en 27 Martij blev efter Deres Excellence Høy Welbaarne H/err Stifts befalings Mand Von Cicignons ordre og bevilning under dato 16 febr: inde værende Aar 1760 Extra Ting satt paa det for Arne Skibbreede sædvanlige Ting stæd og Gaarden Nedre-Mielde til den mod Leyermaals begiengerens Helje Nielsen Weaas Action at fremme til paafølgende Doms Afsiigelse, Til den Ende blev Rætten satt med de for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd som fol: 321 findes tilførte og alle som Laug Rættes Mænd har aflagt deres Laug Rættes Mænds Eed, og blev da den fremlagde ordre om dette Extra Tings holdelse oplæst og lyder saaleedes

Hvor da Actor Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bildsøe mødte og i Rette lagde sin udferdigede Continuations Stevning af 23 febr: sist leeden mod Delinqventen Helje Nielsen Weaae; som efter Stevne Vidnernes Paateigning lovlig er bleven forkyndt d/en 6 Martij dernæst, hvis Rigtighed de ellers frem stiller sig for Rætten Ved Eed at bekræfte, dernæst producerede Actor den over Delinqventens boe skeede Undersøgnings og Seqvestrations Forrettning med høy Øvrigheds paateignet approbation hvoraf erfares at hands beholdne Hovedlod til deres Maj/este/ts bøders Afbetalning ikke opløber til meere end 8 rdr 4 mrk 14 s: Ligesaa Vil Actor med fremlagde Verificerede Copie af en d/en 3de Dec: 1755 afsagd Under Rættes Dom beviislig giøre Delinqventens første begangne Leyermaal at Være skeed med den ham i 3die Leed beslægtede og nu anden gang besvangrede Marthe Johannesdatter Stamnes for hvilken Forseelse hand da blev dømt at arbeyde i Bergens Fæstning 2de Aar, samt de manglende bøder end Videre med Arbeyde at forsohne sam/m/estæds, men uagtet at hand efter Allerunderdanigst giorde Ansøgning fandt saadan Kongl/ig Naade til Limitation i Straffen at hand i stæden for 2de Aar

1760: 330b

idømte Fæstnings Arbeyde ved Kongl/ig Allernaadigste Resolution i Aaret 1756 blev modereret til ikkun 1/2 aars Arbeyde og 20 rdrs betalning til Sognetz fattige, haver hand dog nu atter efter hands egen frivillige og utvungne bekiendelse med dette ham beslægtede Qvinde Menniske saaleedis 2den gang udi sit Egteskab begaaet Leyermaal der giør hands Synd meere afskyelig for Gud og for Mennisken forargelig Thi paastoed Actor at Delinqventen bem/el/te Helje Nielsen Weaae sig selv til fortient Straff og andre til Afskye bør i følge Lovens 6 bogs 13 Cap: 13 art: have sit Liv forbrudt, samt hands beholdne Hoved Lod til dobbelte Leyermaals bøders og yderste Formues Afbetalning saa vidt tilstrecke kand at Være hands Maj/este/ts Casse henfalden hvor efter Actor paa sin Siide indlod Sagen til Doms.

Den Ved Continuations Stevning indkalte Helje Nielsen Weaae fremstillede sig uden Tvang for Rætten tillige med sit anordnede Forsvar Lehns Mand Anders Larsen Mordvigen som frem lagde sin efter Deres Excellence H/err StiftsAmbt Mand von Cicignons ordre af Fogden meddeelte Constitution under 20 febr: sistleeden som Defensor at træde for delinqventen udi Rætte for at iagttage hands Rætt bemelte Constitution er saa lydende.

Hvorefter saavel Delinqventen med defensore som og Qvinde Mennisket Marthe Johannes Datter Stamnes alle mødte Vedtagende lovlig Stevning og Varsel til dette Ting tiid og Stæd efter Paateigningens Udviis.

Og som Leyer Maals begiengerne begge for Rætten møder og fremdeelis Vedbliver deres forhen aflagde tilstaaelse at de som i 3de Leed {har} ere {i} hin anden beslægtede har havt ublue Omgiengelse 2den gang til barne Avling med hin anden kunde defensor ey andet end

overlade dem til Rættens Kiendelse hvorvidt deres begangne Forseelse efter Lov bør ansees forestillende at de begge af Vandkundighed om paafølgende Straffs storhed har begaaet atter denne løsagtigheds Synd som de med Fortrydelse angrer og \vil/ afbeede hos Gud og deres Maj/este/ts til forventende Naade og Lindring i Straffen

1760: 331

ligesom og at erindre det Helje Nielsen Weaas Egte Kone som tillige møder for Rætten er en gam/m/el og skrøbelig Kone og endnu som tilforn gierne Vilde tilgive ham sin Mands anden gang begangne forseelse imod sig i Egteskab i fald hand derved kunde vorde befriet, eller forskaanet i Straffen.

De 2de Mødende Leyer Maals begiengere efter Rættens tilspørsel sagde at deres Slægtskab med hinanden i 3de lige leed saaleedis henrørte at hands nemlig Helje Nielsens Morfader Var broder til hændes nemlig Marthe Johannesdatter Stamnes Farfader og altsaa i 3de lige Leed beslægtede.

Defensor havde ey videre at erindre paa Delinqventens Helje Nielsen Weaas Veigne, lige som Delinqventen selv efter tilspørsel havde til Undskyldning ey Videre at frembringe, men beklagede det hand formedelst Qvinde Mennisket som ikkun en fierdings Miil opholdt sig paa Gaarden Stamnes har havt Leylighed at begaae saavel selv denne forseelse, som og at blive begge forførte til denne syndige Gierning underkaster allsaa Sagen til Doms.

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Efter middag, da af Dom/m/er og Med doms Mænd følgende Dom blev afsagt.

Da Helje Nielsen Weaae saavel forrige Gang da Sagen efter hoved Stevne Maalet faldt i Rette paa Høstetinget afvigte Aar, som nu sam/m/e Ved dette bevilgede Extra Ting er Continueret har frivillig tilstaaet, det hand med det sig i 3die lige Leed beslægtede Qvinde Menniske Marthe Johannesdatter Stamnes atter har havt syndig og ublue Omgiengelse og hænde Anden gang besvangret, fra hvilcken syndige og forargelige horeries Synd hand som en ægtegift Mand burde afholdt sig, siden hand for sin {begangne} første begangne Leyermaal efter Kongl/ig Aller naadigst Mitigation (Mitigere = mildne, dempe) paa Dommen imod ham afsagt d/en 3 Decbr: 1755 blev forskaanet for den yderligste Straff, i det hand i stæden for tildømte 2de Aars Fængsel, har mod 20 rdrs Erlæggelse til Sognetz fattige allene udholdet Straff Ved fæstnings Arbeyde Et halvt Aar, altsaa kand Delinqventens foregivne forestillelse af taabelighed om Straffens haardhed for 2den gangs Forseelse i Egteskab med det sam/m/e sig beslægtede Qvinde Menniske Marthe Johannesdatter Stamnes ey fritage ham for den Straff deres Maj/este/ts Lov dicterer og Actor Ved I *Retteselse har over ham paastaaet.

Thi kiendes og dømmes hermed for Rætt, at som den indstevntes begangne

1760: 331b

Forseelse atter er bekiendt og af ham tillige med Qvinde Mennisket tilstaaet hvor nær de hinanden er beslægtede, bør hand nemlig Helje Nielsen Weaae som under denne jurisdiction allene Sorterer og over hvem Actor har giort Paastand til Dom, i følge Deres Kongl/ig Maj/este/ts Allernaadigste Lovs 6te bogs 13 Cap: 13 art: at {miste og} straffes paa hands Liv og efter Forordning af 9 Aug: 1737 at henrettes med Sverd og hands Leegeme uden Ceremonie at begraves i Kierke gaarden, samt hands Hoved Lod, som efter den fremlagde Seqvestrations Forrettning beløber til 8 rdr 4 mrk 14 s: at Være til deres Maj/este/ts Casse

henfalden, som alt Submitteres til deres Majestets høy Kongl/ig Naade, i fald Delinqventen kunde efter allerunderdanigst giørende Ansøgning nyde benaadning til Straffens Forlindring.
Defensor tillige med Delinqventen forlangede Dom/m/en sig beskreven meddeelt, for derved tillige under Allerunderdanigst ansøgning at anholde om Kongl/ig Naade.
Actor i lige Maade Var begierende Dom/m/en beskreven

Besigtelses Forrettning

1760 d/en 25 April indfandt jeg Sorenskriver Johan Garmann mig paa Stædet Aanes eller Phanøe Klocker bolig beliggende i Schiolds Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie for sam/m/estæds i følge Deres Excellence Høy Velbaarne Hr: Stifts befalings Mand Von Cicignons ergangne Ordre under 12 febr: sistleeden udi Vedkom/m/endes tilkaldelse at udføre en lovlig besigtelses og taxations Forrettning over den sam/m/estæds staaende Klocker bolig, som den afgaaende Klocker Sing/neu/r Lerches har beboet og til Successoren skal aflevere, Til bemelte Aabods Forrettnings holdelse haver Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bildsøe paa sine Veigne Comittered Lehns Manden Jan Tveteraas at opnevne det behøvende Laug Rætt, som er Jens Hansen Aadland, Lars Jacobsen Nedre Totland, Niels Arnesen Nedre Totland, Niels Nielsen Nedre Børcheland Ole Olsen Nedre Bratland, og Mons Thorsen Haucheland, som alle til behørig tiid indfandt sig, og som Deigne boligens huuse fandtes at Være Ved Rættens Ankomst til Stædet luckte, maatte mand Ved at obne et Vindue, see at indbringe een som sam/m/e Værelse inden til opluckte, og da altsaa som forbemelt Værelserne Var obne, og den afgaaende Klocker Lerche, som efter indvarsling tilspurt hvor Nøglerne Vare til huuset svaret hand sam/m/e

1760: 332

at have leveret en Kone for at giøre huuset reendt, med begier efter at hand Ved Michelij tiider sistleeden udfløttet, at sam/m/e maatte leveres til en Mand navnlig Rasmus Kismued som er beslægtet med den i hands Stæd Succederende Klocker Lars Larsen. Deres Excellences ordre som bemelte Opnevnelse er saa lydende.
Hr: Cancellie Raad Danchersen, som Kierke Ejer til Phanøe hoved Kierke fremsændte under Skrivelse af 18de hujus sit skriftlige Forsætt med paaberaabte bielagere for at vorde i denne Forrettning indlemmet, og da Rætten ey længere kunde opholde Forrettningen i forvæntning af den nye Klockers Ankomst, blev den paa Deigne boeligen befundne Mangel efterseet, saavel inden som uden til, i den forrige Klocker Lerches Nerværelse
Og da befandtes at denne Klocker bolig, som Phanøe og Birchelands Ejer haver kiøbt og anskaffet til beboelse for Klockerne har Været meeget gam/m/el, dog i henseende tøm/m/eret er endnu brugeligt og til Værelserne tienlige, naar sam/m/e med fornøden bordtag og Videre indvendig tilhørende forsiunes, kunde sam/m/e ey andet end ansees beqvemt til beboelse {saalænge} endnu en anseelig tiid, bemelte Værelser derudi, som er 1 daglig Stue 8 Alen i længde og 8 Alen i bredde der udi befandtes 6 Vinduer som Klocker Lerche sagde i sin tiid i stæden for de gamle at have bekosted hvor udi, udi et hvert Vindue Var 9 ruder, men

af sam/m/e 8 Ruder á 6 s: støcket brusten og borte	3 mrk	
Udi det Vedstaaende Kam/m/er Vindue fattedes 12 ruder á 2 s:	1	8
i SpisKam/m/er Vinduet 3 ruder á 2 s:		6
ditto i Vinduet paa Loftet 2 Ruder á 2 s:		4
Loft og Gulv i Stuen og Kam/m/eret passable men til Kiøcken Gulvet manglede 1 tylt bord og \3/ Gulv Aaser á 3 1/2 Alen á 6 s:	3	2
Arbeyds Lønn til alt at forbedre	2	

Ligeleedis i Spis Kam/m/eret til Gulvet at istandsætte med 3 bord og arbeyd		1	
Skorsteenen indvendig og udvendig at udspecke og til rette hielpe med Kalck og Arbeyde		4	
1 hængsel til Gang dørren			8
	2	3	12

Bielægger Ovnen Var gandske brusten og ubrugelig og ey af Verdie kunde ansees høyere end til 1 rdr: hvorfor en nye faar anskaffes, derimod sagde Klocker

1760: 332b

Lerche det hand i sin tiid har havt Umage med bemelte Ovn at kline og smørge med Leer, men da sam/m/e har Været brusten og gam/m/el og ey faaet Skade i hans tiid formoder hand at den bekostning som til en nye behøves ey kand kom/m/e ham til last men af Kierke Ejeren faaer anskaffes.

Ved Forrettningen indfandt sig den nye Klocker Lars Bahuus, som paa alt giorde Anviisning Bygningen udvændig blev efterseet da til Gangen behøvedes til

bordtag 2 tylter bord á 2 mrk 4 s:		4	8
2 Standere á 4 alen á 8 s:		1	
1 Rende paa Søndre Siide á 16 alen		4	
2 stup Render á 6 s:			12
1 torvald		1	8
til bordtaget over alt at forsee og forbeedre med 2 tylter á 2 mrk 4 s:		4	8
6 Kander tiere á 8 s:		3	
til torvetaget at forbædre med behøves 5 Voger á 24 s:	1	1	8
1 Skot sperre			4
Arbeyds Lønn til taget udvendig at Reparere samt bortaget at i stand sætte tillige med Materialiernes frembringelse i alt taxeret for	2	2	
Summa	6	5	

Sogne Præsten til Phanøe H/err Lyder Fasting loed Ved denne Forrettning anviise en original bøxelsæddel af dato 6 Julij 1664 udgiven af forhen værende Lector og Sogne præst til Phanøe H/err Arnoldus Hansen de Fine til da værende Klocker Maagens Clivesen paa et stycke Pladtz under Phanøe Præstegaard Aanes kaldet under Phanøe Præstegaard beliggende, hvorfor H/err Fasting Reserverer og forbeholder sig sin Rett til sam/m/e stycke pladtz, som det der er ham beneficeret, og i hvorvel Huuserne derpaa staaende kand Være kiøbte til en Deigne bolig, hvorfor hand henseende til deres besigtelse indtet haver at erindre, saa kand hand ikke indrøm/m/e Klockeren nogen Rettighed til pladtzet i sig selv, forinden hand derpaa har faaet lovlig bevilning af Sogne Præsten, hvorfor H/err Fasting Vil have dette til Præcaution, i fald imod Formodning Klockeren skulle Vilde tileigne sig noget, som hand ikke tilkom/m/er.

Den nye Klocker Lars Larsen Bahuus sagde saavel at \vilde/ tale med Sogne Præsten H/err Fasting for at Viide hands Meening hvad dette Vilde siige, som og der efter at under kaste sig Deres Excellences Resolution, hvorleedis det dermed skal forholdes

1760: 333

De tilstædeværende Klockere blev tilspurdte om de videre havde at erindre ved denne Forrettning, hvortil de svarede Ney,

Udi den forfaldne og gamle Ovns stæd blev en nye taxeret som i det ringeste Vil koste 13 rdr til at opsætte og forsvarlig kand ansees.

Thi blev, da ey Videre blev erindret, denne Forrettnings bekostning taxeret.

Sorenskriverens Skydtz og diet Pænge	1	2	
Forrettningen med dens beskrivelse	3	5	4
de 6 Laug Rættes Mænd med Lehns Mand	1	2	
	6	3	4 s

Dømt og afsagt!

Da det Kongl/ig allernaadigste Rescript af 7de Junij 1743 tilholder Deignen, at holde den Deigne bolig Ved lige og forbedre, som Kirke Ejeren har ham anskaffet og bekostet, altsaa da Mangel derpaa efter tagen Siun er funden som efter Vurdering er opløben til 9 rdr 2 mrk 12 bør den fratrædende Klocker Lerche sam/m/e Aabod, som i hands tiid og indtil nu er tilfalden deigne boligen, betale tillige med forrettningens bekostning i alt med 16 rdr 0 mrk 0 s: til sin Successor den i Phanøe Kald beskickede Klocker Lars Bahuus, 15ten dage efter denne Doms lovlige forkyndelse, derimod bliver bemelte afgaaende Klocker Lerche, forskaanet for at anskaffe den nye behøvende bielægger Ovn, da hands Efter Mand faaer til Kierke Ejerne at addressere sig om dessens anskaffelse, siden den gamle Ovn, da deigne boligen fra dem blev overleveret til den da værende Klocker, fandtes at Være brusten og forfalden.

Som/m/er tingene for Aar 1760

[Sartor Skibbreede]

1760 d/en 28 April blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Sartors Skibbreedes Almue paa Tingstædet Tosøen i overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnævnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 310 findes anførte, undtagen udi afdøde Hendrich Anbiørnsen Nore Echerhofdes Stæd er i stæden opnevnt og i Eedtaget Niels Jacobsen Snechevig, lige som i den svage Ole Mortensen Nore Biørøens Stæd mødte Halver Nielsen Tosøen som forhen har Været i Eed tagen.

Og blev for dette Skibbreede de Kongl/ige Forordninger som blev til publication fremlagt bekiendt giorde

1. Forordning angaaende det oprettede Vestindische og Guinesische Rente samt General Told Kam/m/er dat: 7 Jan: 1760
2. Forordning angaaende en Kongl/ig almindelig pensions Casse paa livs tiid dat: 5 Martij 1760.

1760: 333b

3tio Kam/m/er Collegii Skrivelse til Fogden Bildsøe angaaende Pensions Cassen at modtage Indskudderne af hvem som lyster derudi at indsætte indtil Videre dat: 5 april 1760.

4to Hr: Stiftsbefalings Mands ordre til Fogden at have nøye indseende med at Forordningen af 8de Martij 1757 om Forbud paa brændeviins brenden udi Norge stricte skal efterleVes dat: 26 feb: 1760

Dernæst publiceret følgende documenter

1. Hans Ravels udgivne Pante Obligation til Fogden Christopher Garmann paa Capital 200 rdr: dat: 15 Dec: 1759 med 2de prioritets Rætt i Giestgiveriet Lochøen vid: fol:

2. Elisabeth S/a/l/ig/ Lars Jacobsens udgivne Skiøde paa Gaarden Snechevig med underliggende Bratholmen til sin Svoger H/err Fendrick Johan Nicolay Møllerop, dat: 9 Jan: 1760 vid: fol:

3. H/err Fendrick Johan Nicolay Møllerops udgivne Pante Obligation til H/err Kam/m/er Assessor Jørgen Brøcher paa Capital 300 rdr: dat: 10 Jan: 1760 vid: fol:

4. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Gietanger d/en 6 Nov: 1759 efter afg: Brithe Jacobs Datter vid: fol:

Procurator Cramer paa Sing/neu/r Hans Ravels Veigne fremlagde en under 29 Martij 1760 udstæd skriftlig Stevning imod Mons Monsen Hans Hansen Michel Michelsen, Iver Monsen, Hans og Ole Thomesen og Niels Hansen Algerøen for Sagen Stevnemaalet indeholder. under sam/m/e Stevnemaal er og indkaldet Vidner Daniel Klengenberg Rasmus Thomesen Arne og Knudt som alle blev paaraabt og mødte Vedtagende lovlig stevne maal,

Procurator Cramer paa Citantens Veigne fremlagde bekræftet Udskrift af Contracten og foreviiste Originalet til Confrontation og paaskrift, som blev oplæst

Samtlige de indstevnte Algerøens Mænd sagde det de paa sin Siide Vil holde den oplæste Contract naar Citanten Sing/neu/r Ravel opfylder lige leedis sam/m/e paa sin Siide og hvad Skade ved Misleverance for forbigangne tiid som og denne Processes Omkostning anbelanger derom belovede Mændene at forliges med Citanten i Kierlighed.

Citant Ravel i forventning at Mændene af Algerøen efterdags stricte holder Contracten, eftergav dem baade Skaden og denne Rættergangs bekostning men det paastoed hand derhos at Mændene selv villig bør udlægge noget til Sognetz fattige, og i sær indstillede hand og paastoed at Contracten bør Vorde bekræftet ved dom til Efterlevelse paa begge Parter uden mindste Indsiigelse til bestandighed for samtlige selv Ejere og Opsiddere paa Algerøen.

Citanten Ravel Var uden Videre Dom at forlange fornøyet med Comparenternes tilbud at opfylde Contracten, som og de samtlige belovede.

Berthe Marie S/a/l/ig/ Brinchmands efter forrige tiltale Contra Niels Olsen
Den indstevnte og forelagde Niels Olsen blev paaraabt da i Rætte kom et paa hands Veigne forfattet skriftlig

1760: 334

Indlæg under 26 april 1760 som blev oplæst, hvorefter hand forlangede Udsættelse til næste ting

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ved indlæg mødende Niels Olsen gives Anstand til næste ting for den forlangte Udskrift at erholde.

Publiceret

Deres Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigst udgivne Skiøde til Ole Pedersen og MedEjere paa Løsnings Rætten til 2 Voger fisk i Gaarden Lochøen dat: 22 Sept: 1759 vid: fol:

2. Anders Andersen Søre Echerhofdes udgivne bøxelsæddel til Iver Monsen paa 6 Mark Smør i Gaarden Søre Lie dat: 28 april 1760 med Revers.

Fogden mødte og udi Sagen efter forrige tiltale Contra Leyer Maals begiengeren Niels Pedersen Telnes for begangne Leyermaal med Pigen Giertrud Torchildsdatter, i Rette lagde den over hands boe skeede Seqvestrations Forrettning med høy Øvrigheds paateignet

approbation, og da Pigen bem/el/te Gertrud Torchilsdatter haver til Comparenten betalt sine bøder frafalt hand sin Paastand over hænde til doms men derimod forlangte at Niels Pedersen Telnes ved dom bliver tilfunden sine dobbelte Leyermaals bøder af yderste Formue at betale som efter Forrettningens Udviis ikkun bliver 11 rdr 2 mrk 4 1/2 s: og for det manglende at lide paa Kroppen.

Den forelagde Niels Pedersen Telnes mødte og tilstoed Leyermaalet i hands Egteskab at Være begangen med Pigen Giertrud Torchildsdatter og til sin Undskyldning ey kunde noget forebringe, hvorfor hand Submitterede Sagen til doms

Sagen optages til Doms til i Morgen!

Fogden i Anledning af Anteignelsernes 3die Postes 3 art: udi hands allerunderdanigst aflagde Reegenskab pro 1758 tilspurte Laug Rettet og Almuen, Om her i Skibbreedet er beneficerede og Kirke Skove, og om der i sam/m/e Skove er hugget noget tøm/m/er og hvormeget det haver Voren, hvoraf da i følge *i følge* den Kongl/ig Skatteforordning af 13 Dec: 1746 bør erlægges om det haver Været Sauge tøm/m/er á tylten 12 s:, og om det haver været anden Last Sorter da 1/10 deel i Recognition af detz rette Verdie, hvorpaa LehnsManden Laug Rett og den samtlige Almue eenstem/m/ig svarede at her i Skibbreedet aldeelis ingen af dislige Skove findes følgelig ey heller noget derudi hugget

Ligeleedis tilspurdt Almuen i Anledning af hans Anteignelsers 19 Postes 1 art: i hands aflagde Extra Skats Regenskab pro 1758 er paalagt med attesteret Tings Vidne at beviise, hvor vidt Peder Michelsen i Bratholmen uden sin Ruin formaaer at betale den for ham i den Kongl/ig Forordning af 31 8ber 1757 om Extra paabuddet ansatte Extra Skat 4 rdr af sin der brugende giestgiver Næring. hvilcket Spørsmaal Fogden begierer Almuens Svar og forklaring paa, dertil blev svaret det bem/el/te Peder Michelsen er for et Aar siden fløttet fra Bratholmen og er i meeget fattige Omstændigheder, saa hand trænger til sine Naboers og andre gott folckes hielp hos dem at nyde Ophold for sig og 4re børn, og sænge liggende Kone, og altsaa ikke kand svare den fordrende Extra Skatt.

3tio blev til de øvrige 3de fremsatte qvestioner om her i Skibbreede fantes Civile Caractiristicerede bergvercks forvalter eller betientere, Proprietariers forvalter Ride fog[d]

1760: 334b

eller fuldMægtiger i Aaret 1757 og 58 som til Extra Skatt burde ansees Resp: her i Skibb: hvercken er eller har opholdt sig nogen af de omspurte Persohner.

D/en 29de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Og udi Sagen Contra Niels Pedersen Telnes følgende
Dom afsagt!

Da Niels Pedersen Telnes efter egen Tilstaaelse i sit Egteskab har forseet sig og besvangret Pigen Gertrud Torchils Datter, bliver hand for saadan LeyerMaals begaaelse i følge Lov og udgangne Forordning tilfunden at udreede sine doble Leyer Maals bøder med 24 rdr hvortil hands boeds Lod og Formue kom/m/er til Afdrag som efter den frem lagde Seqvestrations og Registerings Forretning ey beløber høyere end til 11 rdr 2 mrk 4 s:, da hand for de øvrige af bøderne som er 12 rdr 3 mrk 12 s: i Mangel af betalning med Pænge bør sam/m/e i følge Forordning af 6 Dec: 1743 med Straff paa Kroppen forsohne paa det Stæd og saalænge det Ved Høy Øvrigheds Resolution vorder determineret.

Derefter publiceret

Hans Andersen Bildøens Skiøde til sin broder Ole Andersen Bildøen paa 1 p/un/d fisk i Bildøen dat: 5 8ber 1760 vid: 155

2. Lars Thorsen Schoges Skiøde og declaration til Malene Michelsdatter med tilkom/m/ende Mand Casten Rasmusen Bielcherøen paa 11 1/4 Mark Smør i Leerøen dat: 28 april 1760 vid: fol: 155.

3. Hans Stephensen og Erich Stephensen Agotnes deres udgivne bøxelsæddel til Michel Jacobsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Agotnes, dat: 29 april 1760. med Rev: ej dat:

Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten

Restancen for indeværende Aars 1ste og 2den termins Skatter beløber 259 – 1 – 14 s:

Schiolds Skibbreede

[1760] D/en 30te ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Schiolds Skibbreedes Almue paa Tingstædet Møllendahl i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 307 findes tilførte,

Og blev de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordre lige leedis som for Sartor dette Skibbreede bekiendt giorde.

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte

Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bildsøe gav til kiende at hand Ved skriftlig Stevning af 18 Martij sistleeden haver paa Justitiens Veigne til dette Ting indkaldet Matz Unneland som ikke allene efter Sogne præsten Welærværdige H/err Sylovs anmeldelse under foregaaende 3de Jan: haver udi sit Egteskab besvangred en paa Gaarden Unneland tienende Pige navnlig Anne Anfindsdatter, men end og efter bem/el/te qvinde Menniskes egen frivillige bekiendelse inden Rætten som holdtes for Mielde Skibbreedes sist avigte Aars høsteting, alt til følge Doms Liidelse og bøders Udreedelse

1760: 335

Den indstevnte Madtz Andersen Unneland tillige med Pigen Anne Anfindsdatter blev paaraabt men mødte ikke

Stevne Vidnerne Jan Andersen Tveteraas og Michel Michelsen Sædahl fremstoede og eedelig afhiemlede Stevnemaaletz forkyndelse efter deres paateignings Udviis, og at være skeed i deres eget paahør.

Fogden forlangte Lavdag for de udeblevne til næste Rætt da hand belover at i rette lægge den over ind stevnte Madtz Andersens boe passerede Seqvestrations Forrettning.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Matz Andersen Unneland tillige med den til Vedermæhle indkalte Pige Anne Anfindsdatter forelægges Lavdag til næst holdende Høste ting.

Fogden Bildsøe anmelte at hand ved ordre til Lehns Manden Jan Andersen Tveteraas haver Ved mundtlig Varsel til Justitiens Vedbørlige Pleye ladet indkalde Johannes Johannesen da

tienende hos Hans Andersen Kalvedahlen at lide Dom til bøders Udreedelse og anden Vilkaarlig Straffs Lidelse fordie at hand nu anden gang har begaaet Leyer Maal med Tøsen Berthe Gregoriusdatter, samt desuden i anledning at hand i nogle Aar til deels aldrig har søgt Guds huus, og det som endnu Verre er i nogle Aar ikke har gaaet til herrens boer. Lige saa er for benevnte Qvinde Berthe Gregorius Datter her til dette ting Varslet at lide Dom til bøders betalning og Videre Afstraffelse efter Omstændighederne.

Den indstevnte Johannes Johannesen mødte, men ey tøsen Berthe Gregoriusdatter hvorfor Stevne Maalet blev af Lehns Manden og Michel Sædahl afhiemlet det Stevne Maalet lovlig for hænde d/en 9 april blev forkyndt i hændes Logemente, i hændes Værtes Paahør navnlig Ole boende i Sandvigen.

Den indstevnte Johannes Johannesen tilstoed 2de gange at have besvangret den indstevnte pige Berthe Gregorius Datter, og i 5 aars tiid Været fra Sacramentet, er fød i Sundfiords Fogderie, og for nerværende tiid tiener hos Hans Andersen Kalvedahlen, tilbyder til Afdrag paa sine bøder Ved sin hosbonds beviis af dags dato at vil for ham betale 6 á 7 rdr i det høyeste

Fogden Replicerede i Anledning af Leyer Maals begiengerens paaberaabte hosbonds beviis til Afdrag paa den indstevntes bøders betalning Vil antage sam/m/e beviis for benevnte Summa gyldig, imod at hand nu her paa tinget sam/me betalning erlægger, for Ræsten maatte Comparenten forlange Sagen udsatt, til forestaaende Høsteting baade for at i Rette lægge Sogne præstens Velærværdige H/err Jørgen Hattings Attest om den indstevnte Johannes Johannesens Liv og forhold, som og Lav dag for den indstevnte men ey *mødendende Birthe Gregoriusdatter.

1760: 335b

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste ting gives, som og til samme tiid Pigen Birthe Gregorius Datter forelægges Lav dag

Publiceret

Danchert D: Krohns udgivne bøxelsæddel til Johannes Peersen paa 1 1/2 s: eller 1/2 spand Smør i Gaarden Hetlevig dat: 13 Dec: 1759 med Rev: ej dat

Uldrich Diedrichsen haver ladet ved muntlig Stevning ind kaldet Lars Nedre Totland for skyldig Resterende 4 rdr paa en Qvern som Citanten haver soldt til den indstevnte derfor at lide Dom til sam/m/e Pængers betalning

Den indstevnte blev paaraabt men ey mødte

Stevne Vidnerne Jan Tveteraas og Michel Sædahl fremstode og eedelig afhiemlede det de d/en 11 hujus har forkyndt denne Stevning i hands eget paahør og for hands boepæl.

Citanten forlangte Lavdag til næste Ting

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Lars Nedre Totland forelægges Lavdag til næstholdende høsteting

Lehns Manden Jan Tveteraas fremlagde efter Hr: Lyder Fastings begier en af ham forfattet skriftlig Stevning under 15 april sistleeden imod huus Manden Evind Tostensen sam/m/e med forkyndelsens Paateigning er saa lydende.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men ey mødte.

Stevne Vidnerne Jan Andersen Tveteraas og Michel Sædahl afhiemlede Stevnemaaletz lovlige forkyndelse efter paateigningens Udviis

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Evind Tostensen forelægges Lav dag til næst holdende høsteting

Publiceret

Karen Friman S/a/l/ig/ Garmans udgivne bøxelsæddel til Hav Andersen Gaule paa 1 Løb Smør Skatte skyld og 43 1/5 Mark Sm: 38 2/5 Kande Malt i Gaarden Rødland dat: 30 april 1760

Peter Voet efter forrige tiltale og forelæggelse Contra Salemon Monsen.

Procurator Ole Brose fremlagde forelæggelsen for Salemon Monsen med Kalmændenes Paateigning om dessens forkyndelse; ligesom Kals Manden Ole Torbiørnsen paa den indstevntes Veigne fremlagde et indlæg dog uden dato som Kals Manden sagde Var ham leveret til fremlæggelse i Sagen.

Procurator Brose næst at benægte hvad den indstevnte ubeviist maatte foregive producerede den i Stevne Maalet benevnte Seqvestrations Forrettning, og paatrengede Dom til betalning af den paastevnte Sum/m/a og forrettningens Confirmation samt til Omkostningerne billigst 6 rdr:

1760: 336

Eragtet

At den indstevnte ey skal klage for overiilelse af Rætten bliver ham til næste ting forundet anstand,

Publiceret

Hr: Lieutnant Philip Julius Bornemands paa egne og broder H/err Krigs Raad Wilhelm Bornemands Odels Lysning til adskillige saavel i dette Skibbreede som andre i Fogderiet beliggende Gaarder som forrige Assessor Hansen har eyet dat: 30 april 1760 som Ordlydende i publications protocollen er indført fol:

Wordeman efter forrige tiltale Contra Anders Nielsen Øfre Natland

Procurator Cramer Junior fremlagde Forelæggelsen for ind stevnte Anders Nielsen Øfre Natland med Stevne Vidnernes paateigning om dessens forkyndelse

Procurator Brose for den indstevnte benægtede hvad uden beviis er fremført eller maatte fremføres og naar Citanten frem kom/m/er med hands Videre forbeholdt Contra Stevning og hvad ellers kunde agtes fornøden

Cramer Junior mødte tillige med Citant Wordeman protesterede paa Dom efter udførte Procedur og fremleverede samt uimodsagde beviislighed indloed ellers til denne Respective Rættes Anmerckning at Sagen er af betydning og afkiøbte Ejendom, for hvilcken betalning paasøges er adskillige Farligheder undergivne.

Proc: Brose under forrige benægtelse af Reservation begierede Sagens Anstand til næste Ting.

Imod hvilcken Anstands bevilning Cramer efter beskrevne Omstændigheder protesterede, og havde indkalte Anders Nielsen havt nogen grundig Rætt til udsvæckede Kiøbs Modstridelse, da haver hand havt tiid nok fra Sagens incam/m/ination sam/m/e paa Lov forsvarlig Maade at besørge, paastoed dernæst i følge Stevne maalet Rente af accorderede Kiøbe Summa fra forfalds tiid tilkiendt samt skadesløs bekostning 10 rdr:

Proc: Brose under protest mod Overiilelse vedblev sit forrige.

Cramer til Sluttning under forrige Reservation efter Sing/neu/r Wordemans tilsagn bekiendtgiorde at den indstevnte ligesom en frie Ejendom uden ringeste skillings betalning af Kiøbesummen bruger og benøtter sig af tilkiøbte Ejedom

Brose inhererede i alt sit forrige

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste ting bevilges i Sagen efter den indstevntes begier og paastand

ditto Wordeman Contra Lars Øfre-Natland

Cramer Junior fremlagde forelæggelsen for ind stevnte Lars Øfre Natland med Varsels Mændenes paateigning om dessens forkyndelse

Proc: Brose for den indstevnte mødte og benægtede alt hvad Citanten ubeviislig og ubeviist er fremkommed med eller herefter maatte fremføre, og begierede Sagens Anstand til næste ting til hvilcket hand Reserverede Contra Stevning

Cramer junior paa Wordemans Veigne udbad og protesterede paa Dom i denne reene Gields Sag som deels

1760: 336b

dependerer af Forpagtnings Restance og deels lov beskrevne Kiøb, forvæntede derfor uopholdelig Dom til paastevntes Udbetalning med lovlige Renter og bekostning samt Tiids spilde med 10 rdr erstattet. skulde mod Formodning Anstand blive bevilget, da henseende til det afsolte adskillige Farligheder er undergiven saa Reserverede Wordeman i paakom/m/ende manglende tilfelde sin tiltale til denne Rættes Respective Dom/m/er.

Proc: Brose Vedblev sit forrige

Eragtet.

Den forlangte Anstand til paaberaabte Contra Stevnings Udtagelse gives den indstevnte til næste ting

Aflyst Hans Wordemans udgivne Pante Obligation til Frue bespinde Maria Hansen Borneman paa Capital 800 rdr dat: 26 april 1753 efter den qvittence H/err Assessor Jørgen Brøcher d/en 15 Dec: 1759 har efter anviist transport af Wilhelm Borneman af 25 Sept: 1756 Været berettiget til, hvorfor sam/m/e af Pante bogen bliver udslettet vid: fol:

Søren Rasmusen Contra ditto Wordeman

Procurator Cramer Junior fremlagde paa \C:/ Citanten Wordemans Veigne en af ham under dato 14 hujus forfattet Contra Stevning imod Hoved Citanten Søren Rasmusen med Varsels Mændenes Paateigning om dessens forkyndelse. og er saa lydende.

Procurator Reutz mødte for Hoved Citanten som Refererede sig til sin udførte Procedur og Recom/m/anderede den fattige Hoved Citant under Rættens protection til skyndig og lov mæssig Doms Erholdelse for hands nu for 2 aar siden paasøgte og legitimerede KravsMaal, med paastand om 2 rdrs tillæg udi Omkostninger for Procurator Sallario denne Rættes Dag, benægtende for det øvrige Contra Citantens urigtige og ubeviislige Forebringende udi hands udstædde Contra Stevning, som Comparenten ikkun anseer til Unøtte og til Skiun for Sagens uforsvarlige Udhall

Cramer Junior for Wordeman i Relation til incam/m/inerede Contra Stevning Refererede sig i lige maade til hvad paa Contra Citantens siide uden Udhall forlængst er i Rette ført, bad dernæst ydmygst at denne Respective Rætt vilde tage udi Eftertragtning det efter Berthe Daniels Datter passerede og udi den/n/e Rætt producerede Skifte brev, hvor pag: 14 findes at Søren Rasmusen blev pligtig til Contra Citant for huuse Kiøb 66 rdr at udbetale, hvorpaa efter

pag: 15 hands fordring til boet 30 rdr. og udbetalte Grundeleye 4 rdr 3 mrk, samt samtlige Arvingers ArveMidler 23 rdr 5 mrk 9 s:, men ey Videre Ved Afreigning blev kortet, saa at Wordeman endnu Rester 7 rdr 4 mrk 7 s: tillige med 2 rdr for det hand sig paa Auction tilkiøbte, for hvilcke sam/m/en reignede 9 rdr 4 mrk 7 s: tillige med 24 rdrs Oprettning for tilføyet tort og blame samt afnødde bekostning 10 rdr.

Cramer paa Wordemans Veigne som selv ved Rætten Var nerværende paastoed Dom.

1760: 337

Proc: Reutz næst at producere det originale Auctions Skiøde til beviis at Wordeman har faaet betalt det hand ubluelig igien opkræver, og lige saa at producere den forhen anviiste qvittence for de betalte og paastevnte Grundeleyer holdt unødig at svare Videre til det fremførte, uden allene af det producerede Skifte brev at Remarqvere dette til beviis imod Wordeman om hands Vrange Sag, nemlig at 9 aars Grundeleyer for det til hoved Citanten bortsolte huus, er ført Sterboet til Last og hvilcket hand dog alligevel ey har betalt, som var Aarsagen til at Hoved Citanten selv maatte betale sam/m/e for at faae sit Ejendom frie hiemlet, saa at paafølgelig Wordeman indesidder med sam/m/e pænge, som er den største deel af det paastevnte, thi igientoeg Comparenten sit forrige med igientagne benægtelse imod all det ubeviislige fremførte uden for hoved Sagen, da Hoved Citanten ey erkiender sig mindste Skilling til Wordeman pligtig

Cramer svarede at Vrang Fortolckning og luft springende Forklaring over usvæckede documenter finder ingen Stæd Ved en lovlig Rætter gang. Skifte breevet Viiser tydeligheden og den efter sam/m/e skeede Liqvidation er i rette ført, hvorunder det forstaaes at kiøbe Sum/m/en for Huuset havde en Rest, og at Wordeman godtgiorde Rasmusen Grunde Leyen saavel som Arve Midlerne for hvilcke Rasmusen med megen Møye blev Værge

Reutz under Forbeholdenhed af Separat tiltale imod Wordemand for hvad Hoved Citanten efter Skifte brev er pligtig at fra sig levere Refererede sig til sit forrige og bad allene at Rætten Vilde overveye at Kiøbe Sum/m/en for huuset er betalt og at Wordemans der imod opgivne ikkun er ubeviislig Snack der ey imod benægtelse kand kom/m/e i mindste betragtning imod det reene og puure Auctions Skiøde og detz Indhold

Cramer Refererede sig til sit forrige og indstillede proceduren til Lov forsvarlig Dom.

Sagen optages til Doms til i Morgen.

Procurator Reutz fremstoed for Rætten og producerede en skriftlig udstæd Stevning paa H/err Justitz Raad Carbiners Veigne imod Friderich Erichsen Hoff dat: 16 april sistleeden og fremstillede Kals Mændene Ole Bringmand og Johan Bartol Schrøder til Stevningen efter deres paateigning at afhiemle.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men ey mødte

Reutz erindrede om Lav dag til næste ting

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Friderich Erichsen Hof forelægges Lavdag til næstholdende høsteting

Christian Friele efter forrige tiltale Contra Johannes Torgiersen Sehlen.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men ey mødte.

1760: 337b

Cramer for H/err Stadtz haupt Mand Friele i henseende til den indstevntes udeblivelse da hand dette ting belovede at føre Reel tilsvar men der med udebleven Urgerede paa dom efter Stevne Maalet, siden indstevntes seeniste Rættes dag fremførte er aldeelis urigtig men den {indstevntes} \Citantens/ reedelige Opførsel bekiendt, erindrede der hos at den største Anfordring er om Resterende forpagtnings pænge og paa Jorden og Creatuurerne tilføyede Skade lige saa og forventede hand dom foruden i hoved Sagen tillige med skadesløse bekostningers Erstattning med 10 rdr:

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Morgen.

Udi Tings Vidne Sagen indstevnt af H/err borge Mæster Fasmer Contra Mad: Wessel med Sviger Sønn Justitz Raad Carbiner blev den Ved Udsættelses tinget d/en 7 Nov: 1759 afsagde Laugdags Forelæggelse for de udeblevne og forelagde Vidner frem lagt af Procurator Blechingberg som for det første paastoed Kals Mændenes Declaration under Eed at forelæggelsen efter paateigning lovlig er Vorden forkyndet og dernæst paastoed at de forelagde og mødende Vidner uden nogen injection af den indstevntes fuldMægtig Vorder tilholdte først directe at besvare Citantens qvestioner for ikke at Confundere Vidnerne i deres Udsiigende, da det herefter ey kand blive formeent Citantens FuldMægtig til Vidnerne at fremsætte hvad Contraqvestioner hand til et eller andet Vidne kunde fremsætte

Stevne Vidnerne fremstode og eedelig afhiemlede Laugdags forelæggelsens Forkyndelse lige efter deres paateigning.

Af Vidnerne Var nerværende Niels Monsen Haucheland, Lars Olsen Øfre Nobben, Mons paa Lundgaarden.

Procurator Reutz som for H/err Justitz Raad Carbiner Var nerværende forbeholdt sig under Vidnernes Examination at erindre hvad hand imod een eller anden qvestion kunde agte fornøden, efterdi hand ikke om qvestionerne er bekiendt førend de nu af Citantens fuldMægtig Væntelig i Rette lægges

Vidnet Niels Monsen Haucheland fremstoed og efter behørig formaning givet at Vogte sig for MeenEed aflagde sin Eed og forklarede til de fremsatte Qvestioner 1mo Resp: Citanten haver ordineret og antaget Vidnet med de fleere Arbeydere paa Starrefossen ved Kalvedahlen og var næsten hver dag til stæde for at Viise hvorleedis Gierderne skulle sættes, som og at have givet dem noget til Øhl eller brendeviin et par skillings til Mands om dagen, men Arbeyds Lønnen blev af Mad: Wessel i Citantens Nerværelse betalt naar Arbeydet var forrettet.

1760: 338

Reutz begierede dette Vidne tilspurt hvor lang tiid Vidnet arbeydede og hvormeget borge mæsteren gav dem i dricke pænge daglig uden for lønnen som Mad: Wessel betalte. Vidnet svarede deels til opsætte floren og gierdet arbeydet hand Vist en Maanet, men ey erindret hvormange dricke pængene kunde beløbe da de stædse Var 5 Mand i arbeydet, og fick 2 s: til Mands hver dag, som de fick deels hos borgemæsteren og deels hos Mad: Wessels dreng som dermed opkom til dem. til 2den qvestion svaret det hand med 2de Mænd arbeydede paa broen ved Nobes Kroe udi en Uges tiid, og at borgemæsteren havde ligeledis indseende dermed 3. Svarede ney hand ey var den omspurte tiid med 4. Resp: Jo hand Var en dag med paa det

omspurdte Stæd og fick derfor sin betalning af Mad: Wessel 5. Qvestion er under 3de og 4de besvaret 6. Respondit jo hand 4re med ham som arbeydet paa steen arbeydet fick sin Spiise om Søndagen i Citantens huus 7. svarede jo at det forholdt sig efter qvestionen. Reutz tilspurte dette Vidne om hand arbeydede for borge Mæster Fasmer selv i eller under den omvundne tiid før eller efter og om Vidnet Vist veed at det Var for Mad: Wessels Arbeyde eller borgemæsterens Arbeyde Vidnet fick Mad hos ham de omvundne Sønndage

Procurator Blechingberg herunder erindrede at Rætten Vilde betyde Vidnet om der ikke Var tiid imellem at de arbeydede for borgemæster Fasmer paa bleegen og Mad: Wessels Arbeyde, og at de under den tiid de arbeydede for Mad: Wessel paa Starrefossen intet particulair Arbeyde havde for borgem: Fasmer Vidnet svarede at i den tiid hand med de øvrige arbeyde for Mad/a/me Wessel spiiste de Søndagene hos borge mæster Fasmer, og Var Fasmers arbeyde paa bleegen ferdig førend Vidnet begynte Mad: Wessels Arbeyde paa Starre fossen.

Reutz erindrede til dette Vidnetz forklaring at Vidnet har modsagt det betydeligste af qvestionerne som fornem/m/elig synes at gaae ud paa at Citanten skulle have betalt Vidnet og de andre Arbeydere deres Lønn, da Vidnet derimod har forklaret at saadant skeede af Mad: Wessel selv.

Blechingberg i anleedning af Reutzes forestillelse som Concernerer Vidnetz Svar til 1ste qvestion paa Borge mæster Fasmers Veigne tilstoed Vidnetz forklaring at den fortiente Lønn er betalt af Mad: Wessels Pænge men tilspurte Vidnet om ikke Fasmer fulte Vidnet og de andre MedArbeydere til Mad: Wessel hver gang de pænge skulle an/n/am/m/e og havde Umage med at bereigne og tiltelge enhver sine pænge der til svaret Vidne at borge mæsteren Var med naar Mad: Wessel betalte og tiltaalte dem deres dags lønn, som Fasmer sagde hænde hvor mange dage de

1760: 338b

havde arbeydet for hænde.

Dette Vidne blev ey videre tilspurdt.

2det Vidne Niels Haucheland fremstoed og aflagde sin Eed og forklarede ligesom forrige Vidne, untagen at hand benevnet tiiden arbeydet for Mad: Wessel Varede paa Starre fossen til 7 á 8 Uger, til 2den qvestion svared ligesom forrige undtagen forskiel i tiiden at arbeydet varede 10 á 11 dage, til 3die qvestion svaret Ney hand ey var med paa det omspurte Stæd, ligeleedis til 4de svaret Ney hand ey Var med, til 5te svaret og Ney til 6te svaret jo det saaleedis som omspurt forholdt sig til 7de svaret jo og at de hos borgemæsteren fick til laands hvad Arbeyds Reedskab de behøvede og til ham igien leverte det laandte, og havde de selv noget Arbeyds tøy, men fick naar de manglede noget sam/m/e til laands hos borgemæsteren, til Citantens siste tilførsel Var dette Vidnes udsiigende eenstem/m/ig med det første Vidne.

3de Vidne Ole Einersen Borge nu boende Ved Lund Gaarden aflagde sin Eed og svaret til 1ste qvestion lige som det 2det forrige Vidne ligesom og til 2den qvestion til 3die svaret Ney, ey at have Været den gang med til 4de svaret jo hand var med paa fieldet for at besee digerne, til 5te svaret Vidnet hand ingen betalning fick for at gaae paa fieldet at besee digerne hvercken hos Citanten eller borgemæsteren. til 6. svaret jo det saa forholdt sig, til 7de svarede i alt som 2det Vidne udsagt haver, i øvrigt sagde dette Vidne lige som forrige Vidne at have faaet sin Arbeyds Lønn hos Mad: Wessel

4de Vidne Lars Olsen i Øfre Nobben som tilforn har boet paa Walle blev frem kaldet og de *forham (forhen?) fremsatte qvestioner tilspurte efter at hand tilforn havde aflagd sin Eed at udsige Sandhed. til 1ste qvestion svaret, det hand ey veed hvad Møye Citanten har havt for Mad/a/me Wessel med andre, men med Vidnet accorderet {Mad: Wessel paa hæn} Citanten paa Mad: Wessels Veigne hvad hand skulle give i Afgift for Pladtzet hand endnu beboer som er Øfre Nobben, Til 2den qvestion svaret Ney hand aldeelis ey har hørt eller Veed noget om det omspurte, til 3de svaret Ney hand ey Veed noget derom, til 4de svaret at Citanten har skrevet den Contract eller fæste sæddel Vidnet bekom paa Pladtzet Øfre Nobben, som og at borge mæsteren vilde gierne faae høyeste accord træffet med Vidnet paa Mad: Wessels Veigne, har ey heller givet Citanten nogen pænge for fæste eller Forpagtnings Contractens indrettning undtagen til Papier og skrivning leveret ham 2 rdr:

Reutz tilspurte dette Vidne med hvem hand accorderede om forpagtnings Pængene og hvad hand skulde

1760: 339

give, om det var med afgangne Mad: Wessel selv eller borgemæsteren item om hand Veed eller haver anden forstaaelse Ved de ord at borgemæsteren skulle være paa Mad: Wessels bæste end allene Vidnet bekiendt saavidt accorden angaar, Vidnet svarede at have med Citanten Accorderet om Afgiften, og til Mad: Wessel i hændes tiid og ligeleedis til Efterkom/m/ere betaler hvad hand accorderede som de har været fornøyet med, Veed altsaa ey videre end Citanten hvad accorden angaaer giorde sit bæste for Mad: Wessel.

5te Vidne Niels Willumsen Starrefossen som Citantens fuldMægtig i Qvestionerne at være feilskreven i stæden for Lars declarerede, men i stevning og forelæggelse ret anført, thi bliver de sam/m/e qvestioner for dette Vidne som forrige Vidne fremsatte, og efter Vidnet var i Eed tagen svaret til 1ste qvestion svaret Vidnet det hand med Citanten accordered om det af ham endnu beboede Pladtz Nedre Starrefossen, og skrev hands Contract. 2den svaret hand ey hørt noget om det omspurdte lige som til 3die qvestion svaret hand ey veed noget deraf til 4de svaret det Citanten har skrevet hands Contract og Vidnet ey at have givet Citanten noget for at være paa hands bæste Ved Accordens Indrettning, men paa Mad: Wessels bæste accorderet det høyeste hand kunde hvilcken accorderet afgift hand siden og har svaret

Reutz begierede dette Vidne tilspurdt hvad hand gav borge Mæsteren for Vidnetz forpagtnings Contract at skrive med Stemplet papier og om hand in Specie at navngive anden Omhyggelighed af borge Mæsteren end omprovet er, dertil svarede at have givet borgemæsteren 3 mrk til en qvitterings bog og ey Videre veed om det omspurte.

6te Vidne Mons Nielsen mødte og som for dette Vidne Var fremlagt saa mange qvestioner til besvarelse og tiiden henløbet til Klocken 6 ud paa Aftenen Vedtoeg Vidnet til i Morgen tiilig at ind finde sig da og faaer erfares om de øvrige Vidner indstiller sig

Halver Nielsen Smøraas haver Ved skriftlig Stevne Maal under 12 april sistleeden indstevnt sin naboe Ole Nielsen til Vidners anhørelse og Doms Lidelse for tillagde beskyldninger efter Stevne maaletz Indhold imod Citanten, som og under 30te hujus fremlagt sit skriftlige Indlæg

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men ey møder,

Stevne Vidnerne Jan Andersen Tveteraas og Michel Sædahlen fremstoed og afhiemlede Stevne Maaletz forkyndelse efter deres giorde paateigning.

De indstevnte Vidner mødte Vedtagende lovlig Varsel og da Eeden af Lov bogen for samtlige Vidner Var oplæst blev første Vidne

Svend Sandven frem kaldet som efter behørig formaning Var ham givet at Vogte sig for Meen Eed aflagde sin Eed at Vilde udsiige sin Sandhed, og forklarede det Vidnet var paa Gaarden Smøraas af en hændelse og da

1760: 339b

en dag for Michelij sistleeden Aar hørte hand Ole Nielsen Smøraas sagde til Halver Nielsen om en steen som Var satt i \mellem/ Niels Smøraas og imellem den indstevntes bøe, har du satt Steenen jeg Veed nok {dertil}, du Var god nok dertil, og i det sam/m/e gick Ole Nielsen til steenen siigende her staaer den, men ey saae eller erindrer om hand rørte paa den, Veed altsaa ey Videre herom at forklare,

2. Vidne Arne Kaland aflagde sin Eed og forklarede det hand tillige med forrige Vidne Var om beedet af Niels Smøraas at eftersee Merkerne imellem ham og den indstevnte nogle dage for Michelij sistleeden, hvor da Niels forlangte Steene nedsatte imellem sin og Ole Nielsens bøeMarck udi et lidet Udgierde, da Ole Nielsen \svarede/ jeg Veed de har nedsatt Steene, og da Niels svarede Ney, sagde Ole jo Vist Var her en steen nedsatt, og gick til den og viiste sam/m/e steen, hvortil Halver svarede hand har ikke satt den ned, hvortil Ole svarede har hand ey satt den ned nemlig Niels, saa har du satt den ned og du Var god nok dertil uden Videre at kalde ham Ved Navn, men dog talte hand disse Ord i lidt harme hvorpaa Halver skiød Vidnet til provs, Videre havde dette Vidne ey at forklare

3. Vidne Niels Nøtvedt aflagde sin Eed og forklarede enstem/m/ig som forrige Vidne det hand af Niels var til kaldet at eftersee Merkerne og da hørte dislige Ord blev talte som omprovet er af Ole Nielsen til Citanten uden at navngive ham, siigende har Niels ey satt dem har du været god nok

4. Vidne Rasmus Monsen Fieltvedt aflagde sin Eed og forklarede det hand af Niels Smøraas blev til kaldet som den der havde tient hos Niels SmørAas sin formand at Viise Skifte steenerne imellem Niels og Oles bøe den omvundne tiid, hvor da Niels begierede afsteening, hvortil Ole svarede jeg meener de tager op og sætter ned som de Vil og derpaa gick hen hvor steenen stoed siigende hvem har satt den, hvortil Citanten Halver sagde Niels har ikke satt hand nemlig Steenen hvortil Ole svarede Halver har du satt den du Var god nok dertil, og kand ey erindre sig Videre at have hørt.

Citanten havde Vidnerne ey Videre at tilspørge

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Ole Nielsen forelægges Lav dag til næste ting.

Ditto Citant Halver Nielsen Smøraas fremlagde en skriftlig Stevning imod Ole Nielsen Smøraas for beskadigelse paa sin Skov af den indstevntes Geeder derfor at lide Dom følgelig Stevne Maaletz Indhold dat: 12 april sistleeden hvorun-

1760: 340

der tillige er indkaldet Vidne og blev tillige fremlagt hands forfattede Indlæg af dags dato i Sagen.

Den indstevnte blev paaraabt men ey møder

Eragtet

Da denne Tvistighed Citanten paasøger henrører af beskadigelse og forurettelse af den indstevntes Gieder skal Være Citantens Skov tilføyet, hvorom Vidner ey kand uden paa Aastæden føres hvor fornøden Syn og grandskning tillige maae tages til Skadens besigtelse og taxation, altsaa i følge Lovens 1 bogs 16 Cap: bliver Sagen henviist til Aastæden hvor Vidner bør forhøres og efter beskaffenhed paadøm/m/es hvorvidt Citantens Paastand Ved Inlæg er grundet.

D/en 1 Maij blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Og i Sagen indstevnt af Søren Rasmusen Contra Hans Wordeman følgende

Dom afsagt!

Citanten Søren Rasmusen haver \med/ den i rette producerede Qvittering fra Manufactuur huusetz da værende Forstander Hans Both beviist, det \hand/ d/en 6 Maij 1755 har erlagt de paasøgte 9 aars Grundeleye som Restede fra Aaret 1743 til 1752 inclusive beløbende 4 rdr 3 mrk, hvilcke pænge den indstevnte som beskicket tilsiuns Mand i skiftet efter afdøde Berthe Daniels datter efter det fremlagde Skifte brevs Udviis har faaet Udlæg for, samt efter de Auctions Conditioner Sterboetz huus blev solt for burde af ham som Sælger Være bleVet afbetalt og ey kom/m/et Kiøberen til last. end Videre er paa Citantens Siide oplyst ved det af dato 24 Jan: 1753 frem lagde Auctions Skiøde det Citanten som Kiøber af Sterboetz huus haver til den indstevnte Wordeman erlagt den udlovede Kiøbe Summa 66 rdr: for hvilcke bemelte Wordeman paa ermelte Skiøde haver underskrevet og forseiglet at have bekom/m/et ermelte Pænge Huuset er solt for, Thi kand den indstevntes paaberaab under Contra Stevning og udførte procedur at Reste paa Kiøbe Summen hos Citanten 9 rdr 4 mrk 7 s: ey ansees lov gyldig imod Citantens benægtelse som fragaar at Være skyldig den indstevnte noget.

Thi kiendes efter saadan Sagens beskaffenhed at da Skiødet er seenere udstæd og af den indstevnte Wordeman under skrevet end Skifte brevetz dato udviiser, men der imod ey paa Contra Citantens Siide beviist at den Resterende Grunde Leye er af ham Vorden betalt bør den ind stevnte Hans Wordeman til Citanten Søren Rasmusen udbetale de paasøgte 9 aars Resterende Grunde Leye med 4 rdr 3 mrk, som og til Erstattning for ibragte Processes Omkostninger betale 4 rdr som alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven.

1760: 340b

Udi Sagen indstevnt af H/err Stadtz haupt Mand Friel Contra Johannes Torgiersen Sæhlen er følgende

Dom afsagt!

Citanten H/err Stadtz haupt Mand Christian Friele haver Ved udstæd Stevning paasøgt det hands forhen værende Forpagter Johannes Torgiersen Sæhlen ey allene tilkom at betale den paasøgte Resterende forpagtnings Afgift med 14 rdr, men end og for skiødesløs Omgang med en hæst og 2de faar som i Mangel af føde er Creperede at erstatte sam/m/e tab med 10 rdr hvorimod den indstevnte har giort Indsiigelse og benægtelse, det hand paa Afgiften intet Var pligtig, og uvedkom/m/ende at oprette Skaden for den bortdøde hæst og paasøgte 2de faar ihenseende hand foregiver Ved sin Fratrædelse fra Forpagtningen paa Gaarden Sæhlen som varede 1 aar, afbetalte Afgiften, og fra sig leverte hvad Creatuure og Inventarium ham Var til Ansvar og brug bleven overleveret, i slig Anleedning da Citantens Søge Maal med Vidnesbyrd af de indstevnte Vidner ey er Vorden i alt legitimeret, giver dog den indstevntes Ude blivelse, at fremlægge qvittering eller beviis for den paasøgte Afgifts betalning, formodning, at sam/m/e endnu ikke er Vorden af ham erlagt,

thi kiendes hermed for Rætt at den indstevnte Johannes Torgiersen Sæhlen bør betale den paasøgte Resterende Afgift med 14 rdr siden hand for det betalte og endnu Resterende og paafordrede ey har frem viist nogen qvittering, som Citanten ey havde eller kunde nægtet ham i fald betalning havde været presteret som og at erstatte Citanten denne processes Omkostning med 4 rdr, derimod bliver den indstevnte som ey er Overtydet at Være skyldig i den øvrige Sigtelse her med frie kiendt, det idømte for Afgift og i processes Omkostning betaler den indstevnte 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Publiceret

Mons Larsens udgivne bøxelsæddel til Rasmus Nielsen paa 18 Mark Smør 1/8 huud i Gaarden Søevigen dat: 30 april 1760 med Rev: ej dat.

Fogden fremsatte de 3de for Sartor Skibbreedes Almue Specificerede Spørs Maale som af Lehns Mand og Almue blev besvaret 1 Post svaret Ney lige som Ved Sartor Skibbreede 2 Post at ey fleere characterede Persohner end H/err Cancellie Raad Danchersen Assessor von der Lippe og Capitain Nicoll alle paa deres Gaarder boende ey heller i Aarene 1757 og 1758 haver Været fleere eller andre til 3 Post R: Ney

Til de andre af fogden fremsatte Qvestion angaaende de beneficerede Skove svaret ligesom for Sartor at her ey dislige Skove findes og altsaa ey noget derudi

hugget hvoraf noget kand svares.

De i tingsVidne Sagen indstevnte af borgemæster Fasmer Vidner blev efterspurdte hvormange af sam/m/e sig ind fandt, da Rætten til Klocken 10 efter sam/m/e havde opholdt sig, da og Citantens fuldMægtig indfandt sig

Af de forelagde Vidner mødte Lars og Michel Borge Anne Bunnemand og Mons forhen tienende paa Lund Gaarden men nu boende i Nobben, og blev efter Citantens fuldMægtiges begier de 2de Vidner fra Borge fremkalte,

6. Vidne Lars Borge efter aflagd Eed forklarede til de fremsatte qvestioner til 1ste svaret ligesom forrige Vidne til 2det svaret dette Vidne ey at have været med at arbeyde paa broen, til 3de svaret Ney, ey heller der at have været, og ey heller efter 4de qvestion paa fieldet til 5te svaret Ney ey have noget bekom/m/et, til 6. svaret Jo, til 7de svarede ligesom 3die Vidne, med tillæg at saalænge Vidnet arbeydede for Mad: Wessel havde hand intet Arbeyde for borgemæsteren da hands Arbeyde tilforn Var ferdigt.

7. Vidne Michel Borge efter aflagd Eed svarede til de fremsatte 7 Qvestioner enstem/m/ig som nestforrige Vidne Lars Borge svaret haver, med tillæg at Citanten accorderede 8 s: Pr: dag mindre for Mad: Wessels Arbeyde end for sit eget Arbeyde, uagtet at det Var næsten en tiid paa Aaret.

Citantens fulmægtig Proc: Blechingberg tilstoed at Være Vidende at Hans i Kalvedahlen for Svagheds Forfald ikke kand møde, men begierede Peder Hamre paaraabt og i fald ikke møder i fals Maal at udreede 20 Lod Sølv efter Forordning af 3de Martij 1741. Vilde ellers indlade til Rætten hvorvidt det kunde blive mueligt efter qvestionernes Vidløftighed at examinere de 2de mødende Vidner Mons Nielsen og Anne Bunneman til dette ting

Eragtet

Da tiiden til de efter staaende og nu mødende 2de Vidners Examination er for kort, siden det er seeniste Tingdag og tillige beededags Aften, bliVer det til næste ting beroende med deres Forklarings Aflæg til de Vidløftige qvestioner og Subqvestioner aller helst tillige den ind stevntes FuldMægtig ey møder eller indfinder sig, men i fald Citanten forinden behøver bemelte uafhørte Vidners forklaring haver hand at ansøge der til et bevilget extra Ting eller bekoste Udsættelse tinget desaarsage, til bemelte tiid bliver det udeblevne Vidne Peder Hamre atter under Lovens Fals Maal forelagt at møde, og for Citantens I Rettesettelse af fals Maals bøder siden hand nu ey mødte forskaanet.

1760: 341b

Fogden fremlagde til Attestation den forfattede Restance over 1ste og 2den termins Skatter der beløb 980 – 1 – 13 s:

Fleere Sager efter paaraab fremkom ey for Rætten

Guulens Skibbreede!

[1760] D/en 5te ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Guulens Skibbreede paa Tingstædet Schieljehavn i overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 310 tilførte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger som ved Sartor Skibbreede her publicerede

1. Lieutnant Bornemands Odels Lysning til endeel Gaarder i dette Skibbreede dat: 30 April 1760 vid: fol:

2. Skifte brev forrettet paa Gaarden Nærdahl d/en 14 Sep: 1759 efter afg: Anna Simonsdatter vid: fol:

3. Endeel af Lindaas Præstegields indgaaede Foreening med Sognepræsten H/err Ludvig Daae at Ville svare i hands Stæd den pention H/err Grøgaard af Kaldet bør nyde med 200 rdr dat: 23 Maij 1759 som af De Mænd som underteignet er bleven forseiglet vid: fol:

4. Kongl/ig Allernaadigst udgivne Relutions Skiøde paa 1 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Furrenes til Friderich Monsen dat: 17 april 1759 vid: fol:

5. H/err Sommers bøxelsæddel til Berthel Corneliusen Fonnevig paa 1/2 Løb Smør i Fonden dat: 9 april 1760, med Rev:

6. ditto hands bøxelsæddel til Ole Larsen Eye paa 1/2 Løb Smør i Vestervig dat: 25 febr: 1760 med Rev:

7. Truls Pedersen Indre Mitthuens bøxelsæddel som Værge for Lasse Jensen til Joen Andersen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Molde dat: 5 Maij 1760 med Rev:

Værgen Elling Jacobsen Weddevig loed opbyde af sin Myntling Kari Monsdatter Weddevigs tilhørende Arve Capitaler den Summa 75 rdr 5 mrk 6 s: om nogen mod Sufficent Pantz Stillelse og lovlig Renters svarelse sam/m/e Capital Vil antage, men da ey nogen dertil anmelte sig blev Pængerne under forseigling Værgen tilbage leveret, som herved testeres.

D/en 6te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og da ey Sager eller Videre for Rætten efter Paaraab fremkom blev til attestation af Fogden fremlagt de sam/m/e qvestioner som Ved Sartor Skibbreede som og paa lige Maade blev besvaret af dette Skibbreede at der ey findes dislige betientere eller omspurte Persohner som til Extra Skatt burde ansees. angaaende de beneficerede Skove blev som ved Sartor svaret at dislige Skove ey findes og altsaa ey noget der udi hugget

Fogden gav til kiende at hand ved Anteignelsens 10de Post udi hands allerunderdanigst aflagde Reegenskab for 1758 er paalagt med attesteret Tings Vidne at beviise hvor meeget enhver Opsidder paa de aftagne Gaarder nemlig Store Matre, Lille Mattre, og Indre Haugdahl af deres Ejere aarlig udi Pænge bliver godtgiort udi Landskyld og da disse Gaarders Opsiddere er givne lovlig Varsel her til tinge at møde for at give den Reqvirerede Oplysning men maaskee formeedelst lovlig forfald er ude blevne saa fandt Comparenten at Rætten Vilde fremsætte qvestionen til besvarelse af Laug Rætten og nerværende Almue med det tillæg om ikke Gaardernes benevnte Opsiddere

ere selv eyende for hver deres paaboende Jordepart, som desuden af 1759 aars Odels Mandtal er at erfare.

Laug Rætten og de til stædeværende svarede at de omspurte Gaarders beboere ere alle selv Ejere af deres brug og Jorde parter altsaa ey svarer Landskyld til nogen.

Restancen for inde værende Aars 1ste og 2den termins Skatter beløber 515 rdr 3 mrk 12 s:

Lindaas Skibbreede

1760 d/en 8 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Lindaas Skibbreedes Almue paa Tingstædet Brudeknappen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 312 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Forordninger oplæste som ved nestforrige tingstæd

Ligeleedis publiceret

Lieutnant Bornemans Odels Lysning til en deel Gaarder i dette Skibbreede dat: 30 april 1760

2. Ligeleedis publiceret Almuens foreening med Hr: Daae at svare pensionen af Kaldet til H/err Grøgaard dat: 23 Maij 1759 vid: fol:

3. Skifte brev forrettet paa Gaarden Sieurseth d/en 13 Nov: 1759 efter afg: Ole Kaaresen vid: fol:

4. ditto paa Gaarden Waage d/en 10 Sept: efter Baste Monsen Waage vid: fol:

5. ditto paa sam/m/e gaard og ditto dato forrettet efter Pigen Eli Olsadtter vid: fol:

6. Aflyst Ole Lagesens til Hendrich Paasche udgivne Pante Obligation dat: 13 febr: 1737 efter Gerhard Greves derpaa teignede qvittence af 5 Maij 1760 og altsaa af Pante bogen udslettet Vide fol: 79

7. Publiceret Ole Lagesens udgivne Pante Obligation til Gerhard Greve paa 130 rdr dat: 5 Maij 1760 vid: fol: 157 og 158

8. Magne Magnesen Sættres udgivne Skiøde til sin broder Michel Magnesen Lechvold paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt og 18 Mark fisk i Gaarden Lechvold dat: 8 Maij 1760 vid: fol:

9. Hans Michelsen Konglevolds Skiøde til hands Sønn Ole Hansen paa 2 p/un/d Smør 1/2 tønde Malt i Konglevold dat: 8 Maij 1760 vid: fol:

10. Anne S/a/l/ig/ Fogden Lems udgivne bøxelsæddel til Joseph Knudsen Grinde paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Dyrnes dat: 25 febr: 1760 med Rev:

11. H/err Ludvig Daaes udgivne bøxelsæddel til Magne Magnesen paa \Smør/ 13 1/2 Mark fisk 6 1/2 Mark og Malt 3/4 Mæle i Gaarden Sættre dat: 6 Martij 1760 med Rev: ej dat:

12. H/err biskop Tidemans udgivne bøxelsæddel til Niels Larsen Syslach paa 2 p/un/d Smør i Gaarden Brundtland dat: 28 febr: 1760 med Rev: ej dat

13. H/err Ludvig Daaes udgivne bøxelsæddel til Mons Hansen paa 18 Mark Smør 1 1/2 Mæle Korn i Gaarden Schaarnes dat: 7 Martij 1760

14. ditto hands bøxelsæddel til Niels Sieursen Berge paa 1/2 Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Tvedten dat: 3 Jan: 1760 med Rev:

15. ditto hands bøxelsæddel til Erich Michelsen paa 18 Mark Sm: 1 1/2 Mæler Korn dat: 14 Jan: 1760 med Rev:

16. ditto hands bøxelsæddel til Iver Olsen paa 18 Mark Smør udi Gaarden Hellistvedt dat: 4 febr: 1760. med Rev:

17. Mons/ieu/r Kiærulfs paa Doctor Pontoppidans Veigne udstædde bøxelsæddel til Jacob Ditlevsen paa 18 Mark *Marcker Smør 8 1/4 Kande Malt 1/4 faar i Gaarden Fonnes dat: 19 Jan: 1760 med rev:

1760: 342b

18. Ole Nielsen Hagsetter og Joen Nielsen med Curator Magne Hindeneses udgivne Skiøde til Erich Nielsen paa den part Kiøberen tillige er eyende 1/3 part i alt 19 2/7 Mark Smør 8 4/7 deel Kande Malt 5/28 faar i Gaarden Fam/m/estad dat: 8 Maij 1760 vid: fol:

19. Rasmus Jonsen Wiigs udgivne Skiøde til Sieur Aadsen Berge paa 1/2 Løb Smør 6 Kander Malt i Gaarden Wiig dat: 8 Maij 1760 vid: fol:

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Christian Monsen Hopland fremstoed for Rætten og til kiendegav det hand med mundtlig Varsel til dette ting tiid og Stæd har ladet indkalde Rasmus, Erich og Johannes Førland fordie de sistleeden Aars høst har indsatt Citantens Øg i deres Gaard Førland i en 24 tiimers tiid uden at til kiende give Citanten derom, og da bem/el/te Øg siden er fundet død liggende i Marcken en 8te dags tiid derefter, har hand indstevnt bem/el/te Forlands Mænd at oprette sig Skaden og betale den bortdøde Øgs Verdie tillige med Processens bekostning, tillige og indstevnt desangaaende Vidner Thomas Forland med hustrue Marithe Førland, Jetmund Hopland og Rasmus Nielsen Hopland alle under fals Maal at udsiige hvad de har hørt og Veed om denne Sag.

De indstevnte 3de Førlands Opsiddere som og de 2de Vidner Thomas Forland med hustrue blev paaraabt men mødte ikke

Stevne Vidnerne Jacob Erichsen Wiige og Halver Johannesen ibidem fremstode og eedelig afhiemlede det de over 3 Ugers tiid siden har forkyndt Stevnemaalet i Erich og Rasmus eget paahør samt {i} Johannes som ey var tilstæde i hands hustrues paahør alle til at anhøre Vidner og lide Dom lige som og sam/m/e tiid indstevnt de udeblevne Vidner Thomas Forland med hustrue i deres eget paahør og under lovens falsMaal.

Af de indstevnte og mødende Vidner fremstoede

1. Jetmund Hopland og efter behørig formaning var Vidnerne givet at Vogte sig for Meen Eed aflagde sin Eed og forklarede følgende det hand af Citanten Mandagen efter den 19de trinitatis Søndag sistleeden Aar blev anmodet tillige med Rasmus Nielsen Hopland at gaae til Førlands Mændene for at spørge sam/m/e om de ey havde indsatt eller taget Citantens Øg fatt, og da Vidnerne tilspurte Erich og Johannes Førland derom, svarede de dem Vii seer Øged nok, Vidnerne sagde der siiges at der ligger en Øg død her inde Ved Eders nemlig Førlands Gierde eller gar, hvortil Johannes Førland i Erichs Nerværelse ja vii hører de siiger det, Vidnet sagde det skal jo være en sort Øg, Johannes svarede det kand være Otthe Sættre har havt en sort Øg gaaende *har gaaende, Vidnet sagde Citanten har sagt hands Øg er død og den Var sort, Vidnet sagde Vii faar gaae ind og see Øgen, men Veed ey hvor den ligger, hvortil af Erich eller

1760: 343

Johannes blev svaret den ligger inde ved høye runde haug hvor Vahren staar, men ey gick med dem, og da Vidnerne Var til Stæden kom/m/et fandt de Øgen liggende død paa slet Mark og næsten opædt undtagen halsen som var sort paa Skindet, som og paa den side som snuede til Marken frem ved bogen fandtes en hviid fleck som Citanten sagde Var et Merke paa hæsten at den Var ham tilhørende som Vidnet og erfarede at fandtes paa hæsten, og laae der tillige en Stock om den døde Øgs fod som Citanten sagde ey tilhørte sig, efter at Vidnet kom til bage sagde de indstevnte at for 8te dage toeg de Citantens Øg som Var indkom/m/en paa bøen og satt fast tiilig Søndags Morgen og Mandags Morgen tiilig derefter loed de den uden for Garen og laae paa sam/m/e Øg en stock, og da Vidnerne spurte dem naar de havde sist seet Øgen i UdMarken svarede {de} \Johannes/ først torsdagen, siden sagde hand naar jeg skal siige Sandhed saae jeg den sist tiisdags Aften. Vidnet efter tilspørsel svarede det hand Veed at Citanten havde en sort Øg som sam/m/e tiid bort kom og at detz føll gick med en anden Øg, og var den Øg Citanten savnet tem/m/elig god og i det ringeste af verdie for 4 rdr, men ingenlunde Vilde de indstevnte tilstaae at de havde tilføyet Øgen nogen skade, men vel at Erich og Johannes sagde at have lagt deres Stock paa Citantens Øg.

Det 2det Vidne Rasmus Nielsen Hopland aflagde sin Eed og forklarede i alt enstem/m/ig som første Vidne udsagt haver, med tillæg at Erich sagde jeg og Rasmus Var begge om at lægge Stocken paa Øgen og Johannes Forland at have Været med da de indsatt hæsten men ey [da]? de loed den ud igien

Videre havde Citanten Vidnerne ey at tilspørge

Eragtet

De indstevnte Rasmus, Erich og Johannes Forland forelægges Lav dag til næste ting lige som og de indstevnte Vidner Thomas og Hustrue til sam/m/e tiid under Fals Maal forelægges Lavdag.

D/en 9de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

H/err Justice Raad og Laug Mand Bagers udgivne bøxelsæddel til Niels Johannesen paa 6 Mark Smør i Gaarden Østreim dat: 11 april 1760 med Rev: ej dat

Og som ey fleere Sager efter paaraab frem kom for Rætten blev de af Fogden som ved Guulens Skibbreede fremlagde tings Vidner attesterede paa sam/m/e Maade og med lige Giensvar som Ved Guulens Skibbreede, angaaende de beneficerede Skove, at ingen findes, ey heller Civile Embeds Mænd og caracterede anden de Militaire er her boende.

Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 585 rdr 4 s:

Ahlenfit Skibbreede

[1760] D/en 10de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Ahlenfit Skibbreedes Almue paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 318 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordres oplæste som ved nestforrige ting stæd.

Ligeleedis publiceret

Lindaas Præstegields Almues foreening med H/err Daae ligesom for Lindaas Skibbreede bekiendtgiort

Dernæst publiceret

Karen Frimans S/a/l/ig/ Garmans udgivne bøxelsæddel til Jon Gudmunsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør i Gaarden Berrefiord dat: 10 Maij 1760

1760: 343b

2. Ole Monsen Spurchelands udgivne bøxelsæddel til Arve Arvesen paa 18 Mark Smør 1/2 Mæhle Malt i Gaarden Yttre Giervig dat: 10 Maij 1760 Rev:

3. Skifte brev forrettet paa Gaarden Øfre Sieurseth d/en 17 Sept: 1759 efter afg: Brithe Ellevsdatter vid: fol:

4. ditto paa Nesse efter afg: Anders Thomesen Nesse dat: 17 Sept: 1759

5. ditto paa Sellevold efter Mons Jensen og Brithe Larsdatters begier forrettet d/en 15 Nov: 1759 vid: fol:

6. ditto paa Sellevold efter afg: Marthe Olsdatter dat: 14 Nov: 1759

7. H/err Hans Morsins udgivne bøxelsæddel til Lars Helgesen paa 1/4 part i Gaarden Øfstegaard dat: 23 febr: 1760

8. Mons/ieu/r Kierulfs paa Procancellarii H/err Doctor Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Ole Michelsen Sieurseth paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Midgaard dat: 14 Nov: 1759 Rev:

9. Rasmus Olsen Lechneses bøxelsæddel til Ole Børgesen paa 15 Mark Smør i Gaarden Lechnes dat: 10 Maij 1760 med Rev: ej dat.

10. {Christian} Rasmus Christiansen Nore-Titlands udgivne Skiøde til Joen Aadsen paa 1/2 Løb Smør 6 Kander Malt i Nore Titland dat: 10 Maij 1760. vid: fol:

Fogden frafaldt at æske den opsatte Sag i Rette.

De sam/m/e 2de tings Vidner blev attesterede Og besvarede som ved Sartor Skibbreede.

Restancen for inde værende Aars Skatters 1ste og 2den termin beløber 401 rdr 3 mrk 1 s:

Radøe Skibbreede

[1760] D/en 13de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt som sist leeden høsteting blev opnevnt satt til almindelig Som/m/er tings holdelse med Radøe Skibbreede i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de mødende Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 312 findes tilførte,

De sam/m/e Kongl/ige Forordninger som og videre Ordre blev lige som for forrige Skibbreede bekiendtgiort som og H/err Daaes foreening med Lindaas Almue.

H/err Justitz Raad Gartners bøxelsæddel til Michel Andersen paa 6 Mark Smør 4 Kander Malt i Gaarden Hauland dat: 23 april 1760.

2. ditto hands udgivne bøxelsæddel til Rasmus Halversen paa 5 3/4 Mark Smør 4 1/2 Kande Malt i Gaarden Nedre Qvaleim dat: 7 Dec: 1759

3. Aflyst og udslettet Niels Olsen Instebøes udgivne Pante Obligation til Ole Nielsen Indre Sæbøe og Lars Olsen Olsvold paa Capital 46 rdr: dat: 25 Maij 1758 med Creditorernes paateignede Qvitence af 13 Maij 1760 vid: fol:

Jacob Rasmusen Sæbøe som anordnet Værge og Curator for Myntlingen Sieur Simensen nu opholdende sig i Bergens Hospital loed opbyde af den Arv ham er tilfalden d/en 7 Junij 1759 efter sin Forfader Gregorius Simensen Yttre Sæbøe den Capital 50 rdr 5 mrk 10 s: om nogen sam/m/e Arv mod Pant og Renters Svarelse Vilde antage, men da ingen der til anmelte sig blev sam/m/e tagen under forseigling og Værgen til forvaring overleveret.

Lars Olsen Olsvold Værge for Lars Larsen opbød lige leedis \af/ bem/el/te Myndtlings pænge 29 rdr 8 s: som er ham

1760: 344

tilfalden i Arv efter Faderen Lars Knudsen Olsvold, men da ingen anmelte sig bemelte Arve Capital at modtage for pandt eller Renters svarelse, blev Capitalen Værgen til forvaring under Forseigling tilbage leveret.

4. H/err biskop Tidemans udgivne bøxelsæddel til Ole Clausen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Waagstaule dat: 6 Maij 1760 med Rev: ej dat

5. Niels Olsen Instebøes udgivne Skiøde til Iver Erichsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Instebøe dat: 13 Maij 1760 vid: 160

6. Iver Erichsen Instebøes Skiøde til Niels Erichsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Instebøe dat: 13 Maij 1760 v: 160

7. Mons Monsen Yttre Sæbøes Skiøde til Joen Olsen Yttre Sæbøe paa 3 5/9 Mark Smør 1 1/9 Kande 1/6 Potte Malt og 2/3 s: i pænge.

Og som ey Sager efter Paaraab var indstevnt blev de sam/m/e Tings Vidner som for Ahlenfit attesterede og paa lige Maade besvarede.

Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 418 – 1 – 5 s:

Herløe Skibbreede!

[1760] D/en 16de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Herløe Skibbreedes Almue satt paa Ting stædet Alvestrømmen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 316 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og Videre oplæste som ved nestforrige Radøe Skibbreede.

Dernæst publiceret følgende fremlagde documenter

1. Lieutnant Bornemans Odels Lysning til Gaarden Strushavn dat: 30 April 1760 vid: fol:

2. Jacob Mathiesen Reis Odels Lysning til Gaarden Strømsnes paateignet en Gam/m/el Odels Lysning som Herman Strangesen d/en 28 8ber 1712 og d/en 27 Nov: 1722 har igientaget

3. Aflyst Hans Jensen Rylands udgivne Pante Obligation til Hans Schultz paa Capital 400 rdr: efter Creditors qvittence af 14 Maij 1760. vide fol: hvorved tillige blev anviist en byetingsdom angaaende det sam/m/e med qvittence af sam/m/e dato.

4. Hans Jensen Rylands udgivne Skiøde til Mons Nielsen Fluxand paa 1/4 Løb Smør og 1 1/2 Skieppe Malt i Gaarden Flyxand dat: 14de Junij 1754 og udi Skiøde bogen fol: indført

5. ditto Hans Jensen Rylands Skiøde til Anders Mathiesen Wolde paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Ryland dat: 14 Maij 1760. vid: fol:

6. Aflyst og udslettet Paul Tonder og Marthe Maria S/a/l/ig/ Thor Martinesens Enckes udgivne Pante Obligation til Anne S/a/l/ig/ Henrich Paasches Encke paa Summa 500 rdr: dat: 4 Junij 1750 efter Creditor Dirich Nielsens qvittence af 6 Maij 1760 vid: fol:

7. Paul Tønder og Marthe Marie S/a/l/ig/ Rognild Jansens Enckes udgivne Skiøde til Ole Aamundsen Dugstad paa Gaarden Iden dat: 3 Martij 1760 vid: fol:

8. Ole Aamundsens udgivne Pante Obligation til H/err Stifts praust Jens Rennord paa Capital 340 rdr dat: 6 Maij 1760 vid:

1760: 344b

*8. Kongl/ig Skiøde for Gunder Jonasen og Med Ejere paa Løsnings Rætten til 1 1/2 Løb Smør 2 faar 1 tønde Malt 1 Vog fisk i Gaarden Toschen dat: 22 Sept: 1759 vid: fol:

9. ditto Kongl/ig Allernaadigst Skiøde for Mons Monsen og Med Ejere til 1 1/2 Løb Smør 1 1/2 tønde Malt i Gaarden Yttre Bragstad dat: 26 april 1759 vid: fol:

10. Skifte brev forrettet paa Torstensvig d/en 30 Junij 1759 efter afg: Mons Olsen vid: fol:

11. Aflyst Baste Tvedtens udgivne Pante Obligation til Ole Halversen Frechaue dat: 27 Sept: 1755 paa Capital 50 rdr efter Creditors paateignede qvittence af 20 april 1759 vid: fol:

12. Michel Halversen Hielmens bøxelsæddel til Niels Monsen paa 15 Mark fisk i Notenes dat: 16 Maij 1760 med Rev:

13. ditto hands bøxelsæddel til Johannes Nielsen paa 15 Mark fisk i Notenes dat: 16 Maij 1760 med Rev:

14. Hans Jansen Rongs bøxelsæddel til Ole Nielsen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Røesetter dat: 16 Maij 1760 med Rev:

15. Hans Stephensen Agotnes sin bøxelsæddel til Johannes Nielsen paa 15 3/4 Mark fisk i Gaarden Wig dat: 29 april 1760

16. Krigs Raad Korns udgivne bøxelsæddel til Ole Johannesen Bratzhaug paa 18 Mark Smør i Gaarden Bratzhaug dat: 2 Jan: 1759 med Rev:

17. David Frichs bøxelsæddel til Ole Olsen paa 3 Skilling og 1 qvit i Gaarden Nedre Kleppe dat: 13de Dec: 1759

18. Claus Lampes bøxelsæddel til Ole Hansen paa en under liggende Pladtz Gaarden Strudshavn tilhørende Stølen kaldet hvoraf skal svares aarlig 4 rdr i pænge foruden 3de dagsverck til hovedgaarden dat: 12 Maij 1760.

19. David Frichs bøxelsæddel til Hans Johannesen paa 1 p/un/d Smør 1/3 huud i Gaarden Kraagaas dat: 5 april 1760

20. Anders Nielsen Søre Aadlands Skiøde til Johannes Andersen paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Søre Aadland dat: 16 Maij 1760 vid: fol:

21. Sorenskriver Garmans paa sin Moders Veigne udstædde bøxelseddel til Ole Olsen Gaustad paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 2 Mæler Malt i Gaarden Gaustad dat: 16 Maij 1760

22. Paul Meyer Seniors udgivne bøxelsæddel til Torchild Johannesen paa 12 Mark Smør i Gaarden Herlevehr dat: 6 Maij 1760.

23. Christian Fløxand, Mathias Wolle og Mons Nielsen Fløxands bøxelsæddel til Lars Nielsen Grasdahl paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Wolle dat: 16 Maij 1760 med Rev:

24. Simon Andersen Øfre Dahle Friderich Dahle Anders Hopland og Berge Qvam/m/es bøxelsæddel til Lars Andersen Refschaar paa 2 p/un/d Smør 3 Kander Malt i Gaarden Øfre-Dahle dat: 16 Maij 1760 med Rev:

25. Gunder Michelsen Boge og Johannes Johannesen *Follishaugs Skiøde paa deres Myndtlings Anne Ols datters Veigne paa 1 117/288 Mark Smør 5/8 Kande Malt 15/576 faar og 135/144 deel Mark fisk i Gaarden Taasche dat: 16 Maij 1760 vid: fol:

1760: 345

Procurator Sønderborg frem lagde en under 28 april sist leeden paa Siri Jacobsdatter og hændes Stiffaders Veigne udferdiget skriftlig Continuations Stevning til dette Ting udi Sagen som hun forhen mod Eli Rafnang er Vorden anhængig giort, tillige med de udi sam/m/e Sag forhen passerede Lavdage og begierede Stevne Vidnerne antagne til Continuations Stevnemaaletz Afhiemling, sagde ellers at det bem/el/te Continuations Stevne maal exsisterede af den Aarsag at Lavdagerne ikke havde nødt forkyndelse til den tiid sam/m/e Lov medholdig burde skee formedelst indfaldende Forhindringer.

Stevne Vidnerne Baste Tvedten og Anders Peersen Sagstad fremstode og eedelig afhiemlede det de med 14 dages Varsel har indkaldet Eli Rafnang med hosbonde Jacob Stephensen, og forkyndt Stevnemaalet for Eli Rafnang i eget paahør, men ey fandt Jacob Stephensen som Var fraværende og ude paa Søen.

De indstevnte blev 3de gange paaraabte men mødte ikke ey heller nogen paa deres Veigne

Procurator Sønderborg paastoed Eli Rafnang med hændes hosbonde Jacob Stephensen Lavdaget til næste ting at møde endskiøndt de begge har havt meer end lovlig tiid og Varsel nok, baade ved de forkyndte Lavdage og Continuations Stevne maal, og altsaa Vel kunde have mødt dersom ikke ond Samvittighed paa en Siide og Løst til at Chicanere og fortrædige den fattige Citantinde paa den anden Siide havde Været Aarsage til deres Udeblivelse, hvilcket Comparenten haabede kom den indstevnte selv til Undgieldelse.

Eragtet

Den lovlig indstevnte Eli Rafnang tillige med sin hosbonde Jacob Stephensen forelægges begge Lavdag til næstholdende Høsteting.

Fleere Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten

Publiceret

Hans Jacobsen Myrtvedts bøxelsæddel til Ingebrict Gulichsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Myhrtvedt dat: 16 Maij 1760 med Rev:

D/en 17de ejusdem blev Rætten igien satt og da ingen Sager Videre frem kom blev til attestation de 2de tingsVidner som ved forrige ting stæder fremlagde angaaende Skovene, og at ingen Civiles eller Caracterede fantes til Extra Skatz svarelse i dette Skibb: boende i Aaret 1758, end Frue Justitz Raad Kroghs paa Hoph og nu afg: Frue Heiberg paa Struds havn.

End videre blev efter fogdens tilspørsel til Almuen svaret at Liet: Svanhielm stædse har beboed sin Gaard Herløe siden hand kiøbte den, og der holdt dug og disk 2. At hand Sc: Svanhielm selv med egne tienere har drevet Gaardens Avling i Aaret 1758, uden at have bort leyet noget deraf til andre 3tio Almuen er ey bekiendt andet end Lieutnanten er Ejere for Herløe gaard siden hand der paa har erhverhvet Skiøde allene paa ham lydende, hvoraf bem/el/te H/err Lieutnant Ved Lehns Manden har fremsændt en vidimered Copie af dat: 15 Maij 1751 som til Fogden blev overleveret.

Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 508 rdr: 4 mrk 14 s:

1760: 345b

Extra Ting

1760 d/en 19de Maij indfandt Rætten sig i Store Sandvigen Sorterende under Arne Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie for sam/m/estæds i følge deres Excellence Høy Welbaarne Hr: Stiftsbefalings Mand Von Cicignons Ordre under 16 febr: sistleeden i Anledning af Fogdens Forestillelse at søge Oplysning om hvor mange Handlere og Kroe holdere her befinder sig som til Skatz svarelse kand ansees med Videre efter den af Fogden til et tings Vidnes erholdelse udstædde Stevnings nermere Indhold. Det for dette Aar opnevnte LaugRætt mødte alle undtagen i Besse Schreyens Stæd som er svag mødte Jens Hauchedahl. for Mons Gudmunsen Horvig som havde forfald mødte Lars Indre Horvig, og efter at Rætten saa leedis Var satt, blev den af Deres Excellence H/err Stiftsbefalings Manden udstædde ordre til dette Extra Tings holdelse som Deres Kongl/ig Maj/estets Foged Oluf Lund Bildsøe fremlagte og lyder saaleedis

Da fremstoed Fogden Bildsøe og i rette lagde den af ham udferdigede Stevning dat: 30 april sistleeden som findes paateignet for enhver Vedkom/m/ende at Være lovlig forkyndt, efter hvilcken \hand/ til dette af høy Øvrighed bevilgede Extra Ting som efter beram/m/else foretages paa denne tiid og Stæd i Sing/neu/r Nicolay Jægers huus betreffende enhvers Giestgiverlig Næring og brug som skeer i anledning af Anteignelsernes 2den Postes 2 Art: samt 25 Post udi Comparentens allerunderdanigst aflagde Reegenskab pro 1758 der fordrer for enhver udi aarlig Nærings skatt 2 rdr: og efter Forordningen af 31 8ber 1757 ligesaa Extra

Skatt 4 rdr. hvilcke og saa leedis til Indtægt i bemelte Reegenskab{er} er bereignet paa Grund af den Ved \Comparenten/ holdte examination d/en 26 julij 1758 alt til tings Vidnes Erhvervelse og Vilde Comparenten om de indstevnte møder for til de i Stevningen benevnte qvestioner at give sin forklaring, forlange sam/m/e indstevnte Persohner paaraabte,

af de indstevnte mødte Nicolai Jæger, Jan Christian Seehus, Baste Eschildsen, som hver for sig tillige med Ole Holman som sig og indfandt, og i anledning af de i Stevningen anførte 3de qvestioner svarede,

1mo Nicolay Jeeger som anviiste sin bøxelsæddel at være til Grunden og i boende Huuse kom/m/et d/en 10de febr: 1749 og at have Været i Deres Maj/este/ts tieniste som Told betient og endnu nyder pention siden Tolden er

1760: 346

forpagtet, har ey brugt nogen Næring af Giestgiverie eller Kroehold, undtagen at naar nogen fra byen om Som/m/eren har udkom/m/et og har havt Thee eller Viin \med sig/ har hand laandt dem sine Værelser at fortære sam/m/e udi, og undertiiden ladet dem for betalning faae naar de har sam/m/e behøvet lidt thee eller Viin som hand fra byen for dem har ladet hændte, og da saadan ringe brug aldrig tilforn har Været paatalt af da værende Foget eller af ham fordret Skatt for, declarered hand at det aldeelis ey har importeret ham saa meget at noget deraf kand skattes, og ey heller for eftertiiden Vil befatte sig dermed at have noget til falds for nogen.

2. Jan Christian Seehuus anviiste sin bøxelsæddel af 19 aug: 1755 sagde at have brugt i sit Huus for udkom/m/ende Folck af byen et lidet Vershuus samt soldt til omkring boende lidt Specerier og dislige smaae Sager, hvor af hand til Fogden Bildsøe har betalt den paafordrende Skatt og Extra Skatt for 1758, men ey noget tilforn til forrige nu afdøde Foget, og erbyder sig sam/m/e at svare saalænge hand af sam/m/e Næring agter at benøtte sig.

3. Baste Eschildsen anviiste sin bøxelsæddel under 19 april 1749 sagde det hand fra den tiid hand har beboet Stæden har havt en liden handel med bønder som undertiiden har kiøbt en potte Øhl naar de har reyst til og fra byen, har ey været krævet eller fordret Skatt førend for Aaret 1758 som hand har betalt, og fremdeelis agter at erlægge saa længe hand sam/m/e ringe Næring bruger.

4. Ole Holman fremlagde sin bøxelsæddel af 15 Martij 1752 sagde at have brugt lidt næring, og udsoldt lidt Øhl undertiiden som hand hos bryggere i byen selv har kiøbt, af hvilcket brug ey tilforn er skattet til nogen førend hand af Fogden Bildsøe derom er erindret, og vil erklære det hand aldeelis ey Vil befatte sig med dislige Handel af Øhl eller dislige Udsahl i eller uden for sit huus.

5. Haaver Tollefsen er for 8te dage siden død.

6. Jan Bager har Været i 5 á 6 aar ude paa Reyse, hvis Kone Rangele Ludvigsdatter mødte siigende hændes Mand ey har bøxelseddel bekom/m/et da huuset tilhører ey ham men hændes Moder, har ey befattet sig med noget Udsahl af Øhl eller brendeviin, har aldrig Været fordret Skatt og har saasnart hun blev vidende at være urettelig angivet til Skatt for 1758 da hun udsolte 1/2 tønde tyndt Øhl af gangen og i det høyeste 8 halv tønder det gandske Aar, som hun toeg hos en brygger i byen og fick for Umage at udselge 8 s: \per tønde/ i det høyeste saa hun aldeelis intet kand deraf skatte men har strax sam/m/e nedlagt og ey har det ringeste brugt

7. Rasmus Nielsen har i 2de Aar beboet Stæden sagde aldeelis ey at have soldt noget enten Øhl eller brendeviin eller befattet sig med nogen handel

1760: 346b

8. Svend Svensen har beboet stæden i en 4 aars tiid, har havt ey videre Udsahl end kiøbet i byen Øhlet, og for bryggeren sam/m/e udsolt for at nyde 20 ...(?) tønde for sin Umage frit og har hand ey noget Aar for bryggeren udsoldt meer end 19 \ha..v/ tønder, men ey har saasnart Fogden fordred Skatt befattet sig for Aaret 1759 i det ringeste dermed og ey noget holdet fahl i sit huus.

9. Jan Schiot (Schiøt) er allene til huuse men ey har bøxlet loed ved sin Kone anviise et af Magistraten i Bergen ham meddeelte borger brev af 3 aug: 1756 hvorefter hand er anteignet som høcker i Bergen at ernære sig, og ey har fahlholdet eller soldt noget herude i Sandvigen, agter ey heller for eftertiiden at sælge Nogen slags Vahre her i Sandvigen, men forbliver Ved den Næring hændes Mand har havt og bruger i byen.

10. Ole Johannesen har beboet sit huus 7 aars tiid har og fra brygger i byen faatt Øhl at udselge som i det høyeste kunde Være 2 tønder om Aaret har og saasnart hand merket at være for saa ringe brug angivet til Skatz svarelse for 1758 nedlagt bemelte Øhlsahl og tillige med fleere derom ingaaet med Memorial til StiftambtManden som sagde de skulle Være frie naar de frasagde sig og nedlagde saadant brug, som hand og strax har efterlevet, og ey siden noget havt i sit huus til Udsahl.

11. Jan Nielsen Com/m/edør anviiste sin Lodtz bog tillige og at have beboet sit huus efter anviist bøxelsæddel af 13 Nov: 1736, sagde at have undertiiden havt en tønde Øhl at udselge til Skibsfolck som kunde ligge ved holmen, naar de med Skibe udgick, har saasnart Skatt for saadan Næring som ey var af betydning \blev fordret/ sam/m/e nedlagt og aldeelis ey der med siden befattet sig.

12. Baar Nielsen er fraværende og har for 2de dage som en gield bunden Mand opsagt sin boe og declarered sig falit.

13. Niels Svendsen Matros er ude paa Reyse til Engeland har beboet sit huus i 3 aars tiid, paa hvis Veigne hands broder svarede det hand nemlig Niels Svensen har havt Næring og brug med Øhl og brød at udselge i sit huus, og har af sam/m/e svaret til Fogden Bildsøe næring skatten for 1758 som Extra Skatten for ditto aar, lige som og Skatten for 1759 og vedbliver sam/m/e brug.

14. Torgier *Jørgiersen (seinare: Jørgensen) Var ude paa Reise som Matros og ey mødte nogen paa hands Veigne.

15. Giert Storm mødte ikke har henved 30 aars tiid beboet huuser i Sandvigen, har for Aaret 1758 betalt Næring og Extra Skatt som og for 1759, og kand fremdeelis af sin Næring sam/m/e svare

1760: 347

16. Hans Fæster er Skipper og ude paa Reyse har beboet sine huuser i 3 aars tiid, har betalt Næring og Extra Skatt for 1758 og kand fremdeelis af sit brug skatte.

17. Diedrich Hagelsteen mødte siigende at Være Møller og af Mølle bruget har skattet og aarlig skatter 2 rdr 3 mrk, har ey havt andet brug, end naar fløttmænd har kom/m/et med Godtz at mahle i hands Mølle har hand mod betalning naar de har Været trængende overladt dem en læske drick, men ey holdet Videre Giestgiverie eller udsahl, har altsaa ey Været fordret kand og ikke noget for eftertiiden betale deraf Skatt da hand intet i ringeste Maader der ved har havt eller haver nogen fordeel.

18. Hans Jansen er Lodtz og fraværende har ey bøxlet men beboet et huus 1 aars tiid, har efter hands Fader Jan Nielsens tilstaaelse fahlholdet lidt Øhl og brende viin afvigte Aar.

Af de i Stevningen benevnte Vidner mødte Niels Jacobsen tienende i Bahnen, 2. Niels Rasmusen Fløttmand 3. Johannes Jacobsen 4. Christence Christophersdatter 5. Ole Knudsen Fløttmand, 6. Jens Johannesen i Heyen og 7. Tosten Einersen, for de udeblevne Vidner Sc: 1. Mons Olsen i Uhren blev forfald lyst det hand er Lodtz og ude med Skib 2. Rachel Wynsch er gam/m/el og svag Appelone Knud Nielsens Kone ligeledis svag.

For de udeblevne paastoed Fogden Stevne maalet afhiemlet som og skeede af de 2de Stevne Vidner Tosten Einersen og Diedrich Conradt Lindeman, da sam/m/e forklarede at have sam/m/e for alle i Stevningen benevnte Persohner lovlig forkyndt.

Fogden begierede at de nu mødende Vidner af Rætten maatte antages til Vidnesbyrds Aflæg og under aflagd Eed give sit Svar til efter følgende qvestioner om enhver af de indstevnte paagieldendes giorde Forklaring i et og alt sig rigtig forholder, og om ikke Viides fleere at angive som haver brugt forhen giestgiverlig brug samt ellers at forklare hvorlænge de ude blivende har brugt saadan Næring som i Stevningen omspurdt er. Af Vidnerne blev fremkalte

1. Niels Rasmusen som efter aflagd eed svarede det hand ey Veed noget om de anførte og angivne Persohners handel og brug \hvad sam/m/e / kand have været, Veed ey heller at angive andre eller fleere, har ey mod de ind stevntes tilstaaelse noget at modsiige, da hand er en gam/m/el Mand og ey Veed om noget Videre at give forklaring

2. Johannes Jacobsen sagde det hand ey er Vidende om andres handel end om Baste Eschildsen og Sven Svendsens handel og havdte brug, som hand efter deres egen giorde tilstaaelse ey havde noget at erindre imod, men sagde det saaleedis forholdt sig som de selv

1760: 347b

forklaret havde, Veed ey heller at angive fleere som bruger handling end \de/ af Fogden indstevnt ere

Fogden frafalt Christence Christophers Datters Vidnesbyrd siden hun skal Være af et mismodig Sind

4de Vidne Ole Knudsen det hand om de indstevntes handel hvor stor eller ringe sam/m/e har Været ey er Vidende undtagen om Gert Storms handel som i nogle Aar, men hvor mange til fulde ey Veed at forklare, har havt en saadan Næring hvor af hand kand leve, og ey uden med Kiøbmandskab ernærer sig veed altsaa ikke at angive andre eller fleere end de som ere indstevnte og selv har svaret for sig

5. Jens Johansen Heyen efter aflagd Eed sagde det hand mod de indstevntes egen inden Rætten giorde Angivelse og forklaring ey havde noget at erindre eller Veed at sam/m/e er urigtig, og at ey fleere end indstevnte ere har brugt Øhl og brendeviins Sahl saavidt ham er bekient untagen Claus Bischop som i dette Aar har begyndt lidt. Fogden tilspurdte dette Vidne i hvor lang tiid nu afdøde Haaver Tollefsen, Baar Nielsen har brugt den angivne Giest

giver Næring, og om der af noget er tilforn skattet. Dertil svaret hvad afdøde Haaver angaar da holder Vidnet det derfor at sam/m/e handel har Varet i 3 aar {med Haaver}, og at ikkun næring skatten for 1758 er betalt, men at Baar Nielsen har havt lidt Øhl at selge tilforn indtil Aaret 1758 da hand sam/m/e ned lagde det \er/ og Vidnet bekiendt.

6. Tosten Einersens forklaring Var i alt eenstem/m/ig uden forandring med Vidnet Jens Johannesen Heyen

Den indstevnte Torgier Jørgensens hustrue Siri Iversdatter sagde det hændes Mand Vel brugte lidt Øhl sahl indtil Aaret 1758 men da der blev fordret Skatt derfor, nedlagde hændes Mand sam/m/e, og siden den tiid ey heller noget har brugt eller Vil bruge, da det tilforn Var saa ringe at deraf ey noget kunde svares. Mod denne siste forklaring havde ey heller de 2de siste Vidner efter tilspørsel {ey} noget at erindre men sagde den saa rigtig forholt sig.

Fogden frafalt de øvrige indstevnte Vidners forklaring og begierede dette tings Vidne sluttet og sig beskreven meddeelt.

Som bevilget blev og under Rættens forseigling udstædes.

1760: 348

Hossanger Skibbreede

1760 d/en 30 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Hossanger Skibbreedes Almue paa Tingstædet Bernes tangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 330 findes tilførte,

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Kongl/ige Forordninger og ordres oplæste som Ved de øvrige afholdte Skibbreeder.

Lige leedis publiceret

en Kongl/ig Forordning angaaende Elsdyr i Norge at freede dat: Fredens borg Slott d/en 28 April 1760

Dernæst publiceret

H/err Lieutnant Bornemans Odelslysning til endeel Gaarder her i Skibbreedet dat: 30 april 1760 vid: fol:

2. Skifte brev forrettet paa Klæveland d/en 22 Nov: 1760 efter afg: Niels Jacobsen Kleveland vid: fol:

3. Rector Boals udgivne bøxelsæddel til Magne Olsen paa 1/2 Løb Smør i Gaarden Grønaas dat: 18 Martij 1760 med Rev: ej dat

4. H/err Rennords udgivne bøxelsæddel til H/err Capitaine Oluf Brygger paa 1/2 Løb Mindre 1/2 Skillings Smørs Leye i Gaarden Bircheland dat: 23 Maij 1760 med Rev: ej dat

5. Jan Frøchens udgivne bøxelsæddel til Jacob Larsen Fieldanger paa 1 p/un/d Smør i Gaarden *Fillanger (Fiellanger) dat: 21 april 1760 med Rev: ej dat

6. Ole Nielsen Klevelands udgivne Skiøde til Sieur Bergesen Kleveland paa 23 3/4 Mark Smør 10 1/2 Kande Malt i Gaarden Øfre-Rachnes dat: 10 Dec: 1759 vid: fol:

7. Knud Nielsen Møxters udgivne Skiøde til Joen Knudsen paa 1 pund Smør 8te Kander Malt i Gaarden Møxter dat: 30 Maij 1760. vid: fol:

8. Joen Knudsen Møxters Revers og Vilkaars brev til selgeren sin Fader Knud Nielsen Møxter ej dat: et fol:

9. Mons Iversen Qvam/m/es Skiøde til Anders Andersen paa 1 p/un/d Smør 1/2 Faar i Gaarden Qvamme dat: 30 Maij 1760 vid: fol: 165

10. Sieur Bergesen og Knud Ellevsen Øfre Rachnes deres bøxel sæddel til Karen Christensdatters Myhr paa en huuse grund paa Øfre Rachnes mod 2 mrks Grunde Leyes svarelse dat: 30 Maij 1760.

11. Kongl/ig Skiøde for Ingvold Sævresen og Med Ejere paa Løsnings Retten til 1 1/2 Løb Smør 2 Faar i Gaarden Tellevig dat: 17de April 1759 vid: fol:

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Fogden Bildsøe paa Justitiens Veigne haver ladet til dette Ting indstevne Jacob Bergesen Rachnes som førend sin Confirmation har besvangret Pigen Thuri Olsdatter Tirevold begge for deres begangne Forseelse og Leyer maal at lide Dom.

Begge de indstevnte mødte for Rætten som Vedtoeg lovlig Varsel.

Thuri Olsdatter efter tilspørsel sagde det hun af den nu mødende Jacob Bergesen Rachnes er bleven be-

1760: 348b

svangret med det Foster som hun endnu ey er forløst med men Venter med det første at føde og kom/m/e i barselsæng med, og ey Veed af anden barne fader at siige.

Jacob Bergesen Rachnes efter tilspørsel sagde det hand ey kand nægte jo at have havt Leegemlig Omgiengelse med den nu mødende Turi Olsdatter og det under sin præparations tiid førend hand kom til Confirmationen som nu sistleeden Paaske skeede, har til sin Undskyldning ey noget at anføre Videre, men tilstoed hvercken under Løfte at Ville egte hænde eller fremdeelis at blive Ved hænde at have hænde besvangret 14 dage for Juulen,

Turi Olsdatter benægtede tiiden men i et og alt Vedblev det den sigtede og ingen anden er hændes barnefader, og har hun efter siigelse allereede ved Paaske tiider staaet skrift og giort sam/m/e bekiendelse om bemelte sin Barne fader Jacob Bergesen Rachnes.

Fogden begierte Sagen udsatt til nestanstundende høste ting for med Sogne præstens attest at beviise det Turi Olsdatter haver staaet aabenbare skrift og hvad tiid samt naar den sigtede Jacob Bergesen er admitteret til Confirmation og aabenbare Skrift.

Eragtet

Sagen udsættes efter Citantens forlangende til næstholdende Høste ting.

Under Sagens procedur fremkom Anders Knudsen \Bernes/ med tumult og purken imod Rættens givne adVarsel hvorfor hand til Justitz Cassen blev mulcteret at bøde 1 rdr.

D/en 31 Maij blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt

Publiceret

Børge Andersen Litlands udgivne bøxelsæddel til Anders Sieursen paa 18 Mark Smør 15 Kander Malt i Gaarden Nordaas dat: 31 Maij 1760 med Rev: ej dat.

2. Afgangne Niels Jacobsen Klævelands Arvingers Skiøde til Johannes Nielsen Store Settre paa 1/2 pund Smør 1/2 Tønde Malt i Gaarden Kleveland dat: 31 Maij 1760 vid: 166

3. Johannes Nielsen Store Sættres udgivne Pante Obligation til Johannes Gudmundsen Herland paa Capital 60 rdr dat: 31 Maij 1760 vid: 166.

Og som ey fleere Sager fremkom blev de sædvanlige bielagere til Fogdens Reegenskab attesterede 1mo det angaaende hvad Landskyld der af aftags Gaarderne svares 2do at ingen Civile eller Caracterede Persohner her i Skibbreedet opholder sig, 3tio at ey i de beneficerede Skove dislige tøm/m/er eller Last Sorter er hugget hvoraf noget bør svares 4. Restancen for indeværende Aars Skatters 1ste og 2den termin beløber 355 rdr 13 s:

1760: 349

Echanger Skibb:

[1760] D/en 2 Junij 1760 blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Echangers Skibb: paa Tingstædet Bernestangen i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 329 findes anførte

Og blev de sam/m/e Forordninger og ordres oplæste som Ved næstforrige Hossanger Skibb:

Lige leedis publiceret

Lindaas Præstegields Almues med deres Sogne Præst H/err Daaes indgangne foreening.

2. H/err Lieutnant Bornemans Odels Lysning til endeel Gaarder her i Skibbreedet.

3. Skiftebrev paa Gaarden Høeland efter afg: Mageli Stephens Datter dat: 21 Nov: 1759. vid: fol:

4. Knud Monsen Myhre og børns udgivne Skiøde til Ole Olsen Lavig paa 12 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Haugs Myhr dat: 2 Junij 1760 vid: fol:

5. H/err Benjamin Olrichs udgivne bøxelsæddel til Anders Halversen Fischeset paa 10 Mark Smør 1 Vog 2 p/un/d Næver i Gaarden Farrestvet dat: 12 Martij 1760 med Rev: ej dat:

6. ditto hands bøxelsæddel til Ole Simensen Grøsvig paa 9 Mark Smør 3 Voger Næver i Gaarden Moestrøm/m/en dat: 24 april 1760 med Rev: ej dat.

7. Mons Olsen Grøtvedt, Aschild Andersen *Nipien og Erich Haldorsen Øfstegaards som Værger deres udgivne bøxelsæddel til Johannes Gudmundsen paa 23 1/25 deel Mark Smør 15 1/25 Kande Malt i Gaarden Indre Eisnes dat: 23 Nov: 1759 med Rev:

8. H/err Benjamin Olrichs udgivne bøxelsæddel til Wemund Knudsen Herland paa 15 Mark Smør 2 1/2 Vog Næver i Gaarden Farrestvedt dat: 12 Martij 1760 med Rev:

9. Ole Erichsen Elvig paa den umyndige Iver Olsen Hopes Veigne giorde Odels Lysning til den Part i Hope som Niels Monsen Hope beboer og eyer skyldende 21 Mark Smør 3 Kander Malt dat: 2 Junij 1760. vid: fol:

10. Sorenskriver Garmanns paa Provstinde Legangers Veigne udstædde bøxelsæddel til Ole Nielsen Fam/m/estad paa 1/2 Løb Smør 2 Mæler Malt i Gaarden Hagsetter dat: 2 Junij 1760.

11. Joen Johan/n/esen Eisnes Lars Bergesen Ytre Eisnes Johannes Gudmundsen Indre Eisnes og Ole Olsen Echnes paa egne og fleeres Veigne deres udgivne bøxelsæddel til Sieur Rasmusen paa et HuusMandspladtz under Gaarden Yttre Eisnes dat: 2 Junij 1760.

Udi TingsVidne Sagen indstevnt af Johannes Hansen Indre Bernes Contra Corporal Iver Aschevig, mødte Citanten og tilkiendegav at have ved de 2de Mænd Ole Tufte og Niels huusMand paa Heltvedt indvarslet efter forelæggelse den indstevnte Iver Aschevig, og tillige indvarslet Niels Biørsvig, Johannes, Sieur og Tollev Eide til deres Forklarings Aflæg. Af hvilcke ey fleere mødte end Niels Biørsvig og Sieur Eide paa egne og de 2de øvrige nemlig Johannes og Tollev Eides Veigne.

Varsels Manden Ole Tufte afhiemlede Forelæggelsens forkyndelse for indstevnte Iver Aschevig, sagde derhos at

1760: 349b

den anden Varsels Mand er svag og fraværende.

De indvarslede Mænd Niels Biørsvig og Sieur Eide svarede paa Citantens Spørs Maal at de som Ejere af Saugen har indgaaet saadan foreening indbyrdes at naar der er fattelse paa Vand, da skal Qvernen gaae og Sagen staae dog skal naar de enten maler paa Qvernen eller Sager paa Sagen advare hinanden om Vandetz Stemming, thi i stort Vand kand saavel Sagen som Qvernen gaae og begge af et Vand fahl betiene sig men hvorleedis Vandfaldet Var da det paaklagede Slags Maal skeede enten det Var stort eller lidet derom kunde Comparenterne ey noget forklare da de samme tiid ved Sagen ey vare til stæde eller nerværende

Citanten Reservered sig paa behørig Stæd og tiid at indgive sin Reigning saavel over de hidtil medgaaende Omkostninger som Satisfactions Søgelse for den hands Sønn tilføyede

Skade, og for denne tiid begierede dette Tings Vidne sluttet, og sig beskreVen meddeelt som ham blev af Rætten tilstaaet

Fogden Bildsøe forlangte Sagen indstevnt paa Justitiens Veigne Contra Leyer Maals begiengerne Aase Aamundsdatter Aschevig og Ole Hatlesen udsatt til næste ting.

Lige leedis forlangte Sagen udsatt mod Qvinde Mennisket Christi Olsdatter som er angivet at have havt ublue Omgiengelse med Soldaten Mons Olsen Qvinge

Eragte

Udsættelse til næst holdende høste ting bevilges i begge Sager

Fleere Sager efter Paaraab fremkom ey for Rætten

Publiceret

Helje Nielsen Wadsels udgivne Skiøde til sin Sønn Johannes Heljesen paa 18 Mark Smør 15 Kander Malt i Gaarden Wadsel dat: 2 Junij 1760. vid: fol:

D/en 3die Junij blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og publiceret

Aase Jonsdatter med Laværge Stephen Iversen Høylands udgivne Skiøde til Jon Larsen Echanger i alt paa 1 Løb Smør i Skatte skyld i Gaarden Nedre Echanger dat: 3 Junij 1760 vid: 167.

2. Iver Andersen, Magne Hindenes Ole Langhelle, Aamund Wasel Simon Honnisdahl og Johannes Schierping deres som Værgers udgivne Skiøde til Joen Nielsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Muulen dat: 2 Junij 1760. vid: fol: 167.

Og som ey fleere Sager blev efter Paaraab frembragt for Rætten blev de sam/m/e tings Vidner angaaende de aftagne Gaarders Landskyld, med det om Skovene og de Caracterede Persohner attesterede ligesom for Hossanger Skibbreede.

Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 385 rdr 2 s:

Arne Skibbreede

[1760] D/en 4de Junij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Arne Skibbreede i overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug

Rættes Mænd hvis Navne fol: 321 findes tilførte undtagen udi den svage Besse Schreyens Stæd er Iver Knudsen Dahle antagen

Og blev for dette Skibb: de sam/m/e Forordninger og ordre oplæste som Ved nestforrige Ting stæd.

Dernæst Publiceret følgende documenter

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Hane d/en 8 Sept: 1759 efter afg: Thomas Hane vid: fol:

2. ditto paa Gaarden Morvigen efter afg: Ole Nielsen Morvigen dat: 8 Nov: 1759 vid: fol:

3. Ole Olsen i Sandvigens udgivne Pante Obligation til SorenskriVer Johan Garmann paa Capital 20 rdr dat: 15 Nov: 1759 vid:

Fogden Bildsøe anmelte at hand til dette Ting Tiid og Stæd ved mundtlig Varsel haver paa Justitiens Veigne indkaldet gift Manden Johannes Monsen Blindem for begangne Leyer maal udi sit Egteskab med sin tieniste Pige Marthe Halsteens datter derfor at anhøre Actors Paastand til doms med bøders Udreedelse.

Johannes Monsen Blindem mødte Vedtagende lovlig Varsel og tilstoed Sigtelsen i alt, samt at have i Egteskab med Leyermaal forseet sig med tieniste Pigen Marthe Halsteensdatter, som allereede har fød det barn som hand er barnefader til.

Actor sagde at hand vel allereede til hands Maj/este/ts Intresses i agt tagelse har ladet Leyermaals begiengerens boe, beskrive og Seqvestrere, men sam/m/e Forrettning er endnu ikke af høy Øvrighed bleven approbered hvorfor hand begierede Sagen udsatt til nestanstundende Høsteting og til sam/m/e tiid forlangede Lavdag for den indstevnte og nu mødende til Videre Paastands anhørelse.

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste ting gives lige som og Johannes Monsen til sam/m/e tiid forelægges at møde

Aflyst Jens Garnes udgivne Pante Obligation til Ole Olsen Waatle paa Capital 54 rdr dat: 18 april 1738 efter Creditors qvitence

Publiceret Jens Garnes og Johannes Søre Aschelands udgivne Skiøde til Baste Jonsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 huud og 6 Kander Malt udi Gaarden Garnes dat: 31 Dec: *1760 vid: fol: 169 31 Dec: 1759 vid:

Sager efter paaraab frem kom ey for Rætten og da Fogden saavel havde forfattet Restancen over Skatterne som Rætten opholdt sig til Klocken 8 om Aftenen, frem kom Ole Taqvam skiøndt hand efter Laug Rættes siigelse har Været her i Formiddag og efter Sagernes Paaraab siden i Eftermiddag Klocken 1 slætt ey har anmeldet sig, og angav det hand har ladet indstevne Haldor Jensen Indre Taqvam fordie hand har beskyldet hands Kone Elen

Axelsdatter fordie hun skal have fraraadet Guttorm Monsen Hole Giftermaalet med den Pige hand friet til.

1760: 350b

Ligesom derom indstevnt Vidner i sam/m/e Sag nemlig Simen Olsen Indre Taqvam Niels Einersen Wichne Mons Nielsen Indre Taqvam som efter Citantens siigelse ey har gaaet til Alters.

Den indstevnte Haldor Jensen efter Paaraab mødte ikke,

Stevne Vidnerne Johannes Seim og Iver Aaseim fremstode og eedelig afhiemlede det de med mundtlig Varsel har indstevnt Haldor Jensen at svare Citanten til de Ord hand har talt om hands Hustrue angaaende Guttorms Monsen Holes Gigter Maal at giøre til intet med Pigen Kari Olsdatter samt derom at anhøre Vidner som angivne ere og nu møder.

Eragtet

Sagen i henseende Citanten har forsømt at anmelde sig førend nu tiiden er at slutte Tinget, beroer til næste ting, da Haldor Jensen til sam/m/e tiid forelægges Lavdag.

Da udi den af Encken Syneve Andersdatter mod drengen Ole Johan Olsen udsatte Sag ingen af Parterne mødte, blev efter Rættens seeniste ergangne Kiendelse, paa sistleeden høste ting følgende

Dom afsagt!

Ved Stevnemaal af 29 aug: 1758 haver Encken Syneve Andersdatter ladet indstevne Drengen Ole Johan Olsen fordie hand hænde skal have skuet over et Gierde, og slaget hænde sam/m/e tiid Ørefigen, sam/m/e forøvede Slags maal haver den indstevnte selv tilstaaet, som og med de 2de afhørte Vidner Marthe Andersdatter og Karen Halsteensdatter aflagde Forklaring er overeensstem/m/ende, men da saa Vel den indstevnte selv, som og Vidnet den ind stevntes Moder {Syneve Andersd} Sophie Johannes Datter undskylder denne Gierning der med, at Citantinden skal have først revet ham i haaret og skieldet ham, hvilcket ey er Ved Vidner overtydet Citantinden, uagtet den indstevnte tillige med hands Fader, dertil er givet tiid end og til dette ting, altsaa kand Rætten ey andet end andsee, at i stæden Citantinden Ved søm/m/elig afbigt kunde blevet tilfreds stillet, har den indstevnte eller hands Forsvar Ved forlangte Udsættelser og ophidtede inventioner forøget Sagens bekostninger,

thi kiendes og døm/m/es her med for Rætt, at indstevnte Ole Johan Olsen, som her paa saa usøm/m/elig Maade opførte sig mod Citantinden, som en gam/m/el Kone,

1760: 351

og hende slaget, samt skuet til Jorden, bør i følge Lovens 6 bogs 7 Cap: 8 art: bøde til deres Maj/este/ts Casse 9 rdr og til Citantinden for foraarsagede Processes Omkostninger 4 rdr, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse bør udreedes, under Adfær efter Loven.

De fremlagde Tings Vidner blev attesterede saavel angaaende de aftagne Gaarder Dahle og Sædahlens Land skyld som de 2de øvrige at her ey findes beneficerede Skove hvor dislige omspurte sorter er hugne og at ingen til Extra Skatts svarelse for 1758 fandtes

Restancen for Skatterne beløber 501 rdr 4 mrk 9 s:

Mielde Skibbreede

[1760] D/en 6te ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Mielde Skibbreedes Almue paa Tingstædet Nedre Mielde i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 323 findes tilførte og blev for dette Skibb: de sam/m/e Forordninger og Videre Ordres oplæste som Ved nestforrige Skibbreede.

Publiceret

Lieutnant Bornemans Odels Lysning til de 2de Gaarder Nedre Kleppe og Røscheland dat: 30 april 1760 vid: fol:

2. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Søre Wefle d/en 11 Sept: 1759 efter Brithe Olsdatter og Niels Monsen vid: fol:

3. ditto paa Gaarden Nore Borge efter Mons Johannesen Nore Borge dat: 19 Sept: 1759. vid: fol:

4. Helje Monsen Waatle og Ole Johannesen Sundlands udgivne Skiøde til Jens Olsen Garnes paa 2 p/un/d 6 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Waatle dat: 31 Dec: 1759 vid: fol:

5. Efter H/err bye fogd Dasses begier er publiceret Hans Wordemans udgivne Pante Obligation til H/err Cancellie Raad Hendrich Angel i Trondhiem for Capital 600 rdr dat: 15 Dec: 1759 for dette Skibbreede uagtet sam/m/e tillige for rette Værneting og Schiolds Skibbreede skal Vorde publiceret til næst stundende Høsteting vid: fol:

6. Sorenskriver Garmans udgivne bøxelsæddel til Niels Olsen Romsloe paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Blom dat: 12 Maij 1760.

Udi de 2de Laug Rættes Mænds Stæd nemlig Jacob og Erich Nøstad som ere stevnte, blev opnevnt Anders Olsen Reistad og Anders Johansen Eide at sidde Rætten.

Procurator Cramer Senior paa Citanterne Jacob Haldorsen og Joen Ellingsen Nordre Byseims Veigne frem lagde den af Comparenten under 6 Maij sist leeden forfattede skriftlige Stevning Contra Jacob og Erich Monsen Niostad for Sagen stevnemaalet inde holder, som saaleedes er lydende.

De ind stevnte mødte Vedtagende lovlig Varsel og sagde af Stevningen at have faaet Copie

Procurator Cramer paa Citanternes Veigne til Processens Kortelse bad Rætten at opgive til de indstevntes besvarelse efter meldende Spørsmaale. 1mo hvers Alder og Jorde brugs tiid, 2do om de ikke selv er bekiendt at Citanterne til Som/m/er støel for deres Creatuure uformeente brugte Fieldstølen, 3tio Om de alligevel den første gang for 5 aars tiid toeg deres nemlig Citanternes Creatuure fra den sam/m/e Støle beite og satte dem ind, samt nægtede at frie slippe dem forinden dem Var betalt Pænge efter paastand. 4de Om de ogsaa dermed ydermeere fortfarede og sist nestforløbne Aar giorde det sam/m/e 5. Om saaleedis fratagne Pænge bliver udi alt 12 rdr 6. hvad Adkomst de indstevnte Vil paaskyde eller ogsaa besidder til at hiemle fieldstølen til eget brug allene og derfra at udslutte Citanterne med andre deres Naboer.

Til 1ste Qvestion svarede Erich at Være 39 aar og 11 aar brugt sin Gaard hvor hand er fød paa og deels har arvet og kiøbt. den indstevnte Jacob sagde at Være 32 aar, og fød paa sam/m/e Gaard og brugt sit brug i 5 aar hvilcket brug er beneficeret til Haugs Præsteboel til 2den qvestion svarede de begge ey at formeene Citanterne deres egen Sætter og fieldstøel, men ey kand taale at Citanternes Creatuure kom/m/er i deres Enge og have og bliver melcket der, Til 3de svarede det de for 5 aars tiid siden indsatt Citanternes Creatuure udi deres egen nemlig de indstevntes Geil, og ey fick den \tiid/ pænge, men et Aar eller noget derefter fick pænge, men ey ret erindrer hvor mange dog meener det beløb til 2 rdr 2 mrk, foruden hvad 2de Mænd \fick/ som de brugte at advare Citanterne om at holde deres Creatuure fra de indstevntes Mark.

Paa Citanternes Erindring at Creatuurerne blev fast holdne indtil 2de Mænd Ved Navn Knud Johannesen Søre Byseim og Ole Olsen ibidem gick i borgen for dem, item at Jacob Haldorsen betalte for sine Creatuure 2 rdr 2 mrk og Jon Ellingsen for sine Creatuure 1 rdr 8 s: de indstevnte tilstoed det omspurte og sagde det de {ey} Vilde uden betalning slippet Creatuurerne hvis Citanterne Vilde lovet at Creatuurerne ey oftere skulle kom/m/e i deres have og der blive melkede.

Til 4de svarede de indstevnte at de ey har indtaget Creatuurer{ne} fleere end 2de Oxer Aaret derefter men ey vilde tilstaae at have bekom/m/et løsnings pænge derfor, men for deres Umage at advare dem og medbringe de bem/el/te 2de Oxer til

1760: 352

Citanternes egen Støel at have bekom/m/et 12 á 16 s:

Men Citant Jacob Halvorsen tilbød at Værge med Eed at hand den tiid maatte betale dem Sc: de indstevnte 1 rdr 1 mrk:

De indstevnte paastoed at den Sag bør dem overbeviises med Vidner, da de ey fick [meere]? for de 2de ommelte Oxer at bringe til Citanternes Sætterstøel end 16 eller 20 s: som de ey rettere kand erindre

Citant Jacob Haldorsen tilbød ved sin Eed at bekræfte at hand virkelig i forbemelte begivenhed betalte til Jacob Monsen 7 mrk.

Til 4de svarede det de sist forløbne Aar fandt Citanternes Creatuure i deres hage udMarck noget fra de ind stevntes bøe gierder, og af alle Citanternes Creatuure insatt Et beest, som Jacob Haldorsen betalte de ind stevnte 2 rdr for, ligerviis betalte Joen Ellingsen dem 2 mrk for Varskuelsen, som Citanterne leverte dem med fri Villie, og nægtede at Ville modtage

siigende Citanterne først kunde spørge sig for om de burde sam/m/e betale eller ikke. til 5te svarede det de ey har faaet meere end som ovenmelt der beløber henved 6 rdr: til 6te svarede de det de ey hindrer Citanterne at bruge den saa kaldede Nore Byseims Støel, men formeener dem at bruge deres Gaard Niaastads tilhørende have og Udmarck som strecker sig til deres paaboende Gaards bøe Gierder, hvor de ey Vil at Citanterne maae Melcke deres Creatuure eller der stædse at holde dem, men om Citanternes Creatuurer af en hændelse og i en hast kom i deres UdMark, da naar de drev dem derfra igien og ey melcket dem der Vilde de lade det Være upaatalt.

Procurator Cramer paa Citanternes Veigne fordi Stevnemaaletz befattede Sigtelse Ved de indstevnte saavidt som de selv vilde, er tilstaaet her for Rætten, hvor udover Lovens 1 bogs 15 Cap: 1 art: bliver i betragtning, indstillede at de indstevnte er Convincered det de paa egen haand haver indsatt Citanternes beitende Creatuure og for sam/m/e taget Løsnings Pænge, men ey er god for at beviise at Citanternes Creatuure giorde nogen Skade eller beitede uden for Citanternes egen fieldstøel, thi indloed Comparenten til Doms at de indstevnte for saadan Lovstridig Gierning bør straffes tilstreckelig dem til Erindring og andre lige saa sindede til Afhold, lige saa og at betale Citanterne dobbelt tilbage hvad de selv kientes Ved at have udtrænget fra Citanterne og sluttelig at oprette dem denne Processes Omkostning billigst med 16 rdr:

De indstevnte {Citanterne} sagde det de har optaget Creatuurerne Citanterne tilhørende paa deres egen Udmark, det de kand altiid beviise, og altsaa

1760: 352b

bør forsvare deres Ejendom, og altsaa forlanger Sagen udsatt til at overlægge, hvad fornøden kand eragtes til næste ting.

Eragtet

Sagen efter de indstevntes forlangende bevilges til næste ting Anstand udi.

Publiceret

Anders Nielsen Helles udgivne bøxelsæddel til Mons Gudmundsen paa 1/2 Løb Smør 8 Kander Malt \2 s: i pænge/ i Gaarden Øfstemielde d/en 30 Nov: 1759.

2. Einer Ascheland og Einer Riveneses som Værger for Lars og Mons Nielsen deres bøxel sæddel til Ole Nielsen paa 1/2 Løb Smør 3 Kander Malt i Gaarden Søre Wefle dat: 6 Junij 1760 med Rev:

3. Lars Andersen Haucheland Ole Andersen Indre Arne og Erich Nielsen Yttre Arnes Skiøde til Ole Larsen Laasta paa 1/2 Løb Smør 18 Kander Malt i Gaarden Søre Kleppe dat: 6 Junij 1760 vid: fol: 170

Fleere Sager efter paaraab frem kom ey for Rætten

Fogden i Andleedning af sine Anteignelsers 19 Postes 1 art: i sit for Extra Skatten pro 1758 aflagde Reegenskab tilspurte Almuen hvorvidt Sergient Harbis i Haugsvigen uden sin Ruin formaaer at betale den ansatte Extra Skatt 4 rdr af sit brugende Giest giverie, der til svarede

den nerværende Almue at bem/el/te Harbitzes tilstand og Formue er saare ringe da hands Huus og ringe Ejendeele er pandtsatte og hands Giestgiver Næring saa slætt og ringe, det hand ey formaaer noget der af at skatte, og altsaa ey har anden indkom/m/e, end den gage hand som Under Officer nyder.

Fogden efter forrige tiltale Contra Anne Andfindsdatter nødsagedes til at begiere Sagen udsatt til andstundende høsteting for at indkalde den af hænde siden efter for Sogne præsten Ved Skrifte staaelsen navngivne barnefader gift Manden Madtz Andersen Aandeland at anhøre hændes Sigtelse

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste ting bevilges

Det Tings Vidne om her i Skibbreedet andre er boende af Civile betientere end jeg Sorenskriver Garman som til Extra Skatt for 1757 kand Vorde ansatt hvor til blev svaret Ney, ligeleedis at ey dislige beneficerede Skove findes hvorudi det omspurte tøm/m/er eller Last Sorter er hugne hvoraf bør skattes.

Restancen for indeværende Aars 1ste og 2den termins Skatter beløber 335 rdr 3 mrk 14 s:

Publiceret

Niels Jonsen Grimstads udgivne Skiøde til Mons Bastesen paa 15 Mark Smør i Skatteskyld i Gaarden Grove dat: 30 Maij 1760 vid: fol: 171.

Aastæds Sag

1760 d/en 30 Junij blev Aastæds Rætt satt paa Gaarden Nore Aadland eller Ødejord beliggende i Herløe Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie,

1760: 353

for sammestæds efter Citanterne Lars Olsen Thomas Knudsen Jacob Pedersen Lars Hansen Peder Monsen og Willum Olsen Lansvigs under 22 Maij sistleeden udstædde skriftlige Stevnemaal Contra Yttre Sæbøes Opsiddere og Ejere at kiende og døm/m/e udi den Sag de hinanden har søgt for alt efter Stevnemaaletz Videre Indhold som med Rættens beram/m/else er saa lydende til Rættens betiening haver Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bildsøe Ved skriftlige ordre under 21 Maij sistleeden til den Constituerede Lehns Mand ladet opnevne følgende 6 Laug Rættes Mænd Sc: 1. Mons Magnesen Bragstad 2. Ole Jonsen Hiertaas 3. Johannes Halversen Moldeklev 4. Hans Andersen Hesdahl 5. Aschild Nielsen Søre Hauland og 6. Hans Olsen Søre Hauland som ingen af Parterne ere beslægtigede,

Og efter at Rætten saaleedis Var satt blev Parterne og de indstevnte Vidner paaraabte som alle mødte untagen Rasmus Nielsen som er svag og sængeliggende paa hvis Veigne Niels Knudsen Indre Sæbøe indfandt sig til at svare for ham i Sagen.

De ind stevnte Søbøes Opsiddere og Ejere mødte alle siigende de ey har brugt deres Gaards tilliggende Herlighed ved at sættre og fiske paa Gaarden Nore Aadland anderleedis end deres Formænd fra umindelige Tiider, og at de dertil har *har havt og haver Friehed formeener de at beviise ved den i Aaret 1680 passerede Aastæds Forrettning hvorved allereede den tiid er oplyst og Ved Dom bekræftet forliig fastsatt og afgiort det Yttre Sæbøes Sæter bør Være her paa Gaarden Ødejord eller Aalandsteig samt at nyde halveparten af all den Lands Lod som kand falde af hvis Velsignelse Gud giver, enten det fanges af frem/m/ede eller af dennem tillige hvilcket de skal skifte halvnet (helvnet) fornevnte tvende Gaarder oprigteligen imellem og den eene ikke den anden nogen Uret eller Undersleb enten de er fraværende eller tilstæde at giøre, men om det skeer anderleedis, da skal den som giør Urætt derfor straffes og all Omkostning betale skadesløs de indstevnte sagde det de og deres Formænd stedse har brugt deres Sæter og fiskerie ligesom den producerede Dom og forrettning indeholder, og fremdeelis behøver og paastaaer sam/m/e brug og herlighed fremdeelis at nyde.

Ligeleedis frem lagde de indstevnte et under 11te Maij 1754 skriftlig forfattet forlig udgivet af da værende Nore Aadland eller Ødejords Ejer Elling Nielsen til dem som Ejere for Gaarden

1760: 353b

Yttre Sæbøe publiceret for Værnetinget d/en 18 8ber sam/m/e aar som de tillige i Acten forlangte maatte indrages til beViis at de med Rette til kom/m/er den Rettighed at nyde og bruge her i Ødejorden saavel til Lands som Vands som deres Gaard Yttre Sæbøe af gam/m/el tiid har Været tillagt.

Citanterne fremlagde paa sin Siide en lige lydende Gienpart af den Laugtingsdom eller Raadstue Dom i Aaret 1622 d/en 12 Junij som i Aaret 1680 ligeleedis ved dom er bekræftet under da værende Ejere af Ødejor og Yttre Sæbøes inden Rætten giorde Forliig og i alt lige som den af de ind stevnte frem lagde Forrettning \er/ Ordlydende.

Citanterne fremlagde deres af forrige Ejer Elling Nielsen meddeelte Skiøde under 13 Julij 1754 som d/en 18 8ber sam/m/e Aar er publiceret, hvorefter de legitimerer sig at Være Ejere for Gaarden Nore Aadland og altsaa paastoed at Sæbøe Gaards Ejere gandske skal fraholde sig at have brug paa deres Gaard saavel til Lands som Vands, da de ey Vil rette sig efter de gamle Domme, eller Forliige

De indstevnte sagde de i alt her og Vil rette sig efter de gamle og i Retten frem lagde domme til deres Gaards Herligheders beviis og beskiermelse, og har de og Formænd i all sin tiid der af benøttet sig og fremdeelis agter at Vedblive sam/m/e, ligesom de samtlige tilstode at have brugt Ødejords udMarck til at sættre deres Creatuure om Som/m/eren udi samt baade selv fisket og faaet Landslod af frem/m/ede af hvad der fisket i Hafrevogen som de stædse har deelt med Ødejors Ejer for en halvepart, har og slaget Græs paa Hafreøen saaleedis nemlig \de/ det 1 aar og Ødejords Leylænding og Opsidder det andet {.....} aar og saaleedis hvad UdMarken og fiskeriet betreffer havt fellisskab og andeel med dem Ødejors Ejere for en halve deel.

Citanterne forlangte de indstevnte Vidner afhørte, hvoraf fremstoed

1mo Anders Iversen Morchen sagde at Være 78 aar gam/m/el og at have hørt det af sin Fader i sin Undgom at Sæbøe Gaards Ejere for en 80 ja længere tiid siden ey skulle have hugget i Aalandsteigen, men i Vidnetz Levetiid Veed hand at Sæbøs Ejere har stædse brugt sin Sæter og fædrift og

1760: 354

andeel i fiskeriet tillige med Ødejor eller Nore Aadlands Ejere, kand ey giøre Anviisning paa noget som især er uddeelt eller adskilt fra Ødejors Marck til Sæbøe gaard men altiid har hørt og Veed at det har Været til fellis brug imellem begge Gaarder, hvilcken aflagde forklaring Vidnet med Eed befæstede.

2do Aschild Iversen Gripen sagde at Være henved 90 aar gammel sagde at have boet herpaa Gaarden i 44 aar og for 16 aar siden fløttet herfra, sagde i all Vidnetz tiid at have hørt og seet at Sæbøe Gaards Ejere og Opsiddere har brugt Ødejors UdMarck til Som/m/erbeite og Sæter for deres Gaard, samt havt fiskeriet i Hafrevogen og andre stæder Ved Landet til fellis kand aldeelis ey giøre nogen anviisning paa Ødejors UdMarck nogensinde at have *Være afskilt eller deelt imellem bemelte Gaarder, da alt har Været til fellis indtil denne tiid, hvilcken forklaring dette Vidne og med Eed stadfæstede.

De 2de øvrige Vidners Niels Aadland og Mons Refschaar forklaring Var i alt eenstem/m/ig med de 2de afhørte Vidner at Sæbøe Gaards Ejere har til fædrift og fiskerie stædse havt fellis brug og Nøtte med Ødejors Ejere og beboere, hvilcket de og begge med Eed bekræftede.

Parterne paa begge Siider havde ey Videre at indgive eller svare udi Sagen, men Submitteret sam/m/e under Dom.

Thi blev af Dom/m/er og Meddoms Mænd følgende

Dømt og afsagt!

Da det saavel af de indstevntes, som Citanternes frem lagde lige lydende Aastæds Forrettning i Aaret d/en 30 Junij 1680 passeret, hvorudi er indraget en ældre for Bergens Raadstue d/en 12te junij 1622 afsagd Dom, erfares at de indstevnte Yttre Sæbøes beboere og Ejere har stædse havt deres Sæter og fellis fiskebrug udi Ødejords eller Nore Aadlands UdMark og Ved dens tilhørende Kaste eller silde Vog havt sin halve Landslod af hvad der af dem eller frem/m/ede bliver kastet, det og saavel af da værende Ejere som seenere Forliig skriftlig udgivet af Elling Nielsen d/en 11 Maij 1754 førend hand Ødejorden eller Gaarden Nore Aadland den 13 Julij sam/m/e Aar til Citanterne og Ejerene paa Gaarden Landsvig afstoed, er afgiort og tilstaaet det Yttre Sæbøes Opsiddere og Ejere skulle fremdeelis som tilforn have fellis brug i Aadlands Marck og fiske brug alt i følge de gamle og usveckede Domme for begge forbenevnte Gaarder, hvor til og kom/m/er

1760: 354b

at de afhørte Vidner enstem/m/ig forklarer at bemelte Sæbøe Gaards Ejere stædse i en 80 aars tiid og indtil nu har havt fellis brug i Nore Aadlands UdMark samt halve Landslod af det derved faldende Fiskerie, thi kand Citanterne ey Vænte at deres for faae Aar tilkiøbte Gaard

Nore Aadland bør tillægges Videre end den med rette tilhører, som er fællis Fædrift med Yttre Sæbøe og halve Lands Lod af fiskeriet udi Nore Aadlands UdMarck og Kaste Voger,

Thi kiendes og døm/m/es hermed for Rætt at Yttre Sæbøes Ejere fremdeelis nyder den herlighed bemelte deres Gaard af Alders tiid har Været tillagt og de langt over hævds tiid indtil nu har hiemlet til brug og Nøtte, saa de ubehindret af Citanterne som itzige Ejere eller \deres/ efter kom/m/ere maae af deres Sæter og Fædrift i Nore Aadlands Udmark som dessens underliggende \Voger/ benøtte sig som tilforn, til fellis Fæbeite og halve Lands Lods Nydelse. I den henseende bliver den gamle og usveckede Dom samt de i Ejere af begge Gaarder deres NerVærelse sluttede Forliige Ved denne Dom i alt stadfæstet til følge og Efterlevelse for begge Parter, som i mindste Maade ey bør fornerme hinanden men lade sig nøye med det fellisskab de stædse har havt saafremt de efter Sagens beskaffenhed ey der for Vil undgielde efter Loven,

Citanterne som denne Sag uden Nødvendighed har reyst betaler denne Processes Omkostning efter nedenstaaende bereigning 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Aastæds Sag!

1760 d/en 29 Julij indfandt jeg Sorenskriver Johan Garmann mig paa Aastæden Aanneland i Schiolds Skibbreede for sam/m/estæds efter foregaaende berammelse og udstædde Stevne Maal af Citanten Sing/neu/r Knud Zachariasen at foretage den Sag hand mod de indstevnte Opsiddere paa Gaarden Romsloe har anlagt, efter det producerede Stevnemaals Videre indhold som er dat: d/en 30 april indeværende Aar, til sam/m/e Forrettnings holdelse haver deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bilsøe paa Citantens Reqvisition opnevnt følgende Laug Rættes Mænd: Sc: Niels Nielsen Espeland, Jens Han-

sen Aadland, Niels Nielsen Biørcheland, Niels Nielsen Dyngeland, Ole Nielsen Heldahl og Niels Larsen Setterdahl som alle mødte.

Hvorefter da Rætten Var satt Parterne blev paaraabte, bemelte Stevning som Citantens FuldMægtig Procurator Johan Simon Cramer fremlagde tillige med Fogdens Opnevnelse til dette Laug Rætt er saa lydende.

De indstevnte 11ve Opsiddere paa Gaarden Romsloe møtte alle Vedtagende lovlige Varsel, af Vidnerne mødte Niels Monsen og Sieur Haucheland, Johannes Erichsen Næsse nu boende paa Tongeland og Chrispinus Erichsen Hope og Mons Scholdahl, lige leedis mødte og Stevne Vidnerne Jan Andersen Tveteraas og Michel Michelsen Sædahl som afhiemlede Stevne maaletz afhiemling lige efter deres Paateigning for alle de udi bemelte Stevning anførte Persohner

Lehns Mand Wintziens Engelsen Haue af Lyse Closter Godtz indleverede et forseiglet brev til Dom/m/eren som hand forlangede inden Rætten obnet og oplæst og dertil fremlagde 6 s: til det stemplet Papier som sam/m/e burde belægges med.

Procurator Cramer dertil svarede at ey fleere uden rette Giernings Mænd kunde kaldes til denne Sag, men er Sing/neu/r Foerman deres hosbond og har hand samtøckt Factum samt desaarsage Vil forsvare da har hand ogsaa Været Videndes om denne Rætter gangs Søgning og Var det ham ubetaget selve Sag at forfægte om hand kunde, i den Anleedning og som Citanten ingen lunde attraaer noget at fravinde Sing/neu/r Foermand men allene sit, eget at beskierme imod Forurettelse, saa Var heller ikke noget lovligt at Concipere til denne Rættergangs Søgnings Hinder men den maatte fornødentlig nyde sin lovlige fremgang, aller helst det Vorder Sing/neu/r Foermand uformeent sig selv som angivet Hosbonde at indlemme udi denne Sag, eller ogsaa in posterum at paaskadige om hand qvo modo siuntes at blive fornermet, paa saadan lovlig Grund fortfarede Comparenten med sin Procedur saaleedis, hand frem lagde 1mo Den passerede beskickelses Forrettning til de indstevnte og mødende Giernings Mænd dat: 8 aug: sistleeden, hvoraf bemerkes Citantens freedelige og kierlige hensigt, som blev foragtet, hvorfor Proces maatte existere, derom begierede hand Mændene qvestioneret om ey sam/m/e beskickelse d/en 3de Sept: nest efter blev dem insinueret og Udskrift

1760: 355b

overgivet, 2do hvad tiid Gierdet Ved dem blev oprettet og hvem det tillod eller beskickede, 3tio Om sam/m/estæds Var frie og oben Mark tilforn, hvor Aandelands Creatuure beite, og Aandelands Ejere forløvede (forlovede) frem/m/ede at beite sam/m/estæds 4de hvad Adkomst de har til denne Gierning samt des formedelst at tileigne sig den indgierdede Mark

De indstevnte Romsloe Mænd svarede til 1ste qvestion at de havde modtaget beskickelsen d/en 3 Sept: sistleeden Aar og deraf faaet Copie, til 2den qvestion svarede de at de havde oprettet for 2de aar dette Gierde i deres egen Mark af deres egen drift og deres hosbonde H/err Fogden Foerman uafvidende som de af nød giorde for at de frem/m/ede Creatuure som gick i Marcken trenget sig ind paa deres bøe Marck Ager og Eng, lige som og de frem/m/edes Creatuure og Oxer har giort Skade paa deres Kiør, til 3die svarede de at tilforn Var oben Mark, men Aandelands Creatuure har aldrig beitet der, men frem/m/ede som foregav at have havt Lov dertil af Aandelands Ejere at beite der sam/m/estæds hvor de indstevntes Creatuure har stædse beitet og har havt i deres forfædres tiid deres Sæter som end nu skal findes Lignelse til, bemelte Stæd kaldes Kindahlen, som de indstevnte reigner at høre Romsloe Gaard til og gaaer mit af Guld Fieldet ned i Svarte Vatnen og efter Elven som kaldes Marck Elven, saa de indstevnte reigner sig til Ejendom paa den Nordre og Ostre siide saameeget bemelte Elv indhægner ned til Vandet, til 4de qvestion svarede de indstevnte at det har Været deres Kan, som de kand med Vidner beviise at de og Formænd sam/m/e har brugt, og har de om alt givet sin Ejere Efterrettning, saa de har gierdet langt inden for de anførte Merker og paa deres egen Mark

Cramer bemerkede af det ovenstaaende at Gierdet er opsatt i UdMarken hvor den Var frie og oben tilforn, men at den sam/m/e er deres paaboende Gaard Vindiceret allene, det er ubeviist og heller aldrig kand blive beviist hvor for uden det er Citanten uvedkom/m/ende, hvis saa var at frem/m/ede beester havde giort Skade de indstevnte paa Marck eller Creatuure

1760: 356

men det Var dem Vedkom/m/ende og deres Pligt at gierde forsvarlig, thi Var nu Comparenten fremdeelis paatrængendis, at de mødende Vidner maatte Vorde indfordret for Rætten til forklarings Aflæg paa qvestioner, dernæst til Anviisning og omsiider til Eedfæstelse. til saadan Ende producerede hand den forhen passerede begrandsknings Forrettning som Var begyndt d/en 26 Junij 1742 med begier at deraf til denne Act maatte uddrages og tilføres følgende, nemlig 4de og 5te Spørs maal Pag: 70 og hvad Vidnerne dertil provede intil Pag: 74 inclusive.

Ellers blev de indstevnte endnu qvestioneret om ikke deres opsatte Gierde er af birketræer som Var hugget i Aandelands Skoven, til qvestionen svarede de indstevnte at Gierdet er af birketræer som de har hugget i sin egen Mark, og er tæt Ved Gierdet paa begge Siider,

Eragtet af Rætten

Da det erfares af det fra Fogden *Torman (Forman) i Rette fremlagde Indlæg og Exceptions Skrift, det hand imod Vidners Førelse Markeskiels Grandskning \samt Doms afsiigelse/ mellem Citantens Unnelands, og hands tilhørende Gaard Romsloe protesterer, i henseende hand som Ejere af bemelte Gaard Romsloe ey til denne Sag er bleven lovlig stævnt og kaldet som Lovens 3 bogs 14 Cap: 29 art: befaler, da som det af Stevningen ey heller ud findes at saadan Varsel er bemelte Fogden Foermand som Ejere af Gaarden Romsloe givet, men hand Ved sin udi Indlæg giorde declaration; at det omtvistede Stæd Kindahlen skal tilhøre hands Ejendoms Gaard, agter at indtræde i Sagen paa sine Leylændingers Veigne til sin Sags Tarv og Ejendoms Forsvar, bliver det fornøden for Citanten Ved Continuations Stevning at indkalde de indstevntes Ejere til Sagen, forinden samme til Vidners førelse eller Marke skiels begrandskning imellem ermelte Ejeres Gaarde kand nyde Fremgang, da Lovens 1 bogs 4 Cap: 1 art: befaler at Rætter gang til Vidnes byrds førelse Syn eller Grandskning ey maa stædis mod den hvis Godtz det paagielder, som ey haver faaet lovlig Kald og Varsel, altsaa udsættes Sagen til en beleylig tiid, da paa den udtagne Continuations Stevning tiiden skal Vorde beram/m/et, naar samme igien herpaa Aastæden kand Vorde foretaget.

1760: 356b

Extra Ting

1760 d/en 29de Aug: blev i Følge Deres Excellence HøyVelbaarne Hr: Stiftsbefalings Mand Von Cicignons ordre saavel af 15 Julij som seenere af 1ste aug: sistleeden Extra Ting satt over Delinqventinden Karen Rasmusdatter udi Sandvigen Sorterende under Arne Skibbreedes Tinglav og Nordhorlehns Fogderie, hvor da til Rættens betiening Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Oluf Lund Bildsøe haver opnevnt følgende Laug Rættes og Med doms Mænd Sc: 1. Ole Monsen Aarstvedt 2. Ole Olsen Toppe 3. Ole Jonsen Morvigen 4. Rasmus Nielsen Myhrdahl 5. Helje Hansen Horvigen 6. Mons Gudmundsen Horvigen 7. Elling Nielsen Espelie og 8. Niels Michelsen Aarstvedt, som alle mødte, og blev da bemelte Ordres Om dette Extra Tings holdelse oplæst og et efter andet saa lydende, med Vedkom/m/endes Paateigninger

Da Fogden Bildsøe mødte og i Rette lagde hands udfærdigede Stævning dat: 13de aug: sistleeden, hvorved Delinqventinden Karen Rasmusdatter lovlig er bleven indkaldet at møde Ved denne anbefahlede Extra Rætt for der yder meere at tilstaae og giøre Forklaring om

denne hændes forøvede Misgierning samt ellers at anhøre hvad Vidner og beviisligheder Comparenten desangaaende til paafølgende Doms Lidelse over hænde agter at i Rette føre, hvilcken Stevning som for alle indbenevnte er ankyndiget lyder saaleedis.

Den indstevnte Delinqventinde Karen Rasmus Datter tillige med de indkaldede Vidner mødte alle Vedtagende lovlig Varsel

Den af Fogden beskickede Defensor Lehns Mand for Arne Skibbreede Anders Morvigen mødte og fremlagde sin af Fogden givne Constitution af 25 aug: sistleeden for Delinqventinden at i agt tage hvis til hændes fornødne Forsvar kunde eragtes fornøden

1760: 357

Dernæst producerede Fogden de over Delinqventinden d/en 7de og 8de Julij sistleeden Ved hændes Paagribelse holdte Examinations Forrettninger hvorudi hun haver tilstaaet factum, hvilcke hand udbad sig at Rætten for hænde Vilde oplæse, for deraf at erfare om hun endnu ikke tilstaaer og uden Forandring Vedbliver hændes engang aflagde utvungne bekiendelse, da Actor ellers i Vidrig fall Reservered sig Misgierningen hænde Ved Vidner at overtyde

For Delinqventinden Karen Rasmusdatter som uden baand og tvang tillige med hændes Defensor mødte for Rætten blev de 2de fremlagde Examinations Forrettninger oplæste, som hun uden mindste Forandring tilstoed og Vedblev at have udsagt og her for Rætten igientoeg, det hun er fød paa Jølster i Sundfiords Fogderie paa Gaarden Størvensdahlen 1 aar efter 10 aars Krigen og altsaa forklarer at Være henimod 40 aar, er kom/m/ed af sin \tieniste/ hun havde paa Jølster hos Hr: Ole Hanning 14 dage for Paaske sistleeden og kom her til Sandvigen i Huuse hos sin Søster Guri Rasmusdatter som er gift med Johannes Monsen, Vedbliver og sin forhen aflagde forklaring at Være blevet besvangret 8te Dage efter Michelij sistleeden Aar af en ung Karl navnlig Moses Tollevsen Aalhuus som Var uvidende om hun Var bleven svanger eller ey, da hand Var ung og blev præparered til sin Confirmation, altsaa gandske Været ubekiendt og uvidende om den syndige Gierning at føde barnet i dølsMaal da hand ey har Været i byen eller talt med hænde siden hun reyste fra Jølster Delinqventen Vedblev lige leedis sine forhen aflagde forklaringer det hun for ingen frem/m/et eller paarørende har tilkiende givet at Være bleven besvangret, førend efter at hun havde fød Fosteret paa det Stæd Ren hauen og i en tyck Older skauv som er langt fra andre Huuser hvor Folck er boende, og ey formedelst den forbie løbende Elve Suus kand høres Lyd af folck til de neden for boende, hvor Delinqventinden som paa Veyen fick barsel ondt gick op og fødde Fosteret om formiddagen Klocken henimod 10 slætt, og da ingen

1760: 357b

sam/m/e tiid Var tilstæde falt hun i besvimelse, men da hun noget igien Var kom/m/et sig Var Fosteret rullet fra hændes Knæe som Delinqventinden ey saae Liv udi hvilcket døde barn bemelte Delinqventinde da ind svøbte i et forklæde og henlagde under lidt gruus smaae steen og Muld strax Ved det Stæd hun havde fødet sam/m/e foster, hvorpaa hun gick hiem til sin Søsters huus, hvor hun ankom henved Klocken 2 om Efter Middagen som Var Løverdag men ey gav sin Søster eller andre Kiendskab at have fød i Døls Maal sit foster førend paafølgende Søndags Aften Klocken 8te som Var d/en 6te Julij, da hændes Søster og Vidnet Elen tilspurdte hænde om hun ey var Moder til det i Søen fundne barn i Sandvigen, da

Delinqventinden benægtede det at Være sit barn indtil hun blev fristet saa længe af Konen og Vidnet Elen Nielsdatter samt sin Søster og Moster som nu er til stæde at hun for dem oppedagede at have fød et barn og angav Stæden hvor sam/m/e Var henlagt, da hun tillige med Vidnerne hengick og forefandt det døde barn liggende og sam/m/e medbragte til hændes Søster Guri Rasmusdatters huus hvor de sam/m/e Søndags Aften ankom Klocken 10 slætt.

Pa tilspørsel af Rætten om hun da hun forloed sin Søsters huus Løverdags formiddag som Var d/en 5 Julij og fick barselondt ey gick til det Stæd som er afsiides fra alle folck i den tanke at føde sit Foster i dølsMaal, hvortil Delinqventinden svarede jo jeg gick alt for meeget i den tancke, havde og det forsætt efter at hun havde fød fosteret, at Vilde see at skiule sin Misgierning, hvis ikke de ommelte havde tilspurdt hænde derom, end Videre efter tilspørsel svarede Delinqventinden det hun formeedelst paakomne besvimelse ey Veed hvad enten barnet blev levendes eller dødt fød til Verden, men da hun kom sig lidt og 1 time derefter blev hun først skilt med Efterbyrden som hun toeg med sig hiem og skiulte paa Loftet i en trøye indtil det Søndags Aften blev af hænde tilstaaet at have fød Fosteret.

Videre fremlagde Fogden de 2de Stadtz Cirurgene Eberhard Schillings og Hendrich Sinchs Obductions Forrettning under 9de Julij som nermere Viiser i hvad tilstand dette døde

1760: 358

barn forefandtes og er saa lydende

Ligeleedis forlangede Actor de tilkaldede Vidner eedelig afhørte om hvad de betreffende Delinqventindens bekiendelse for dem om hændes \barne/ fødsel er Vidende.

Det 1ste Vidne Elen Nielsdatter afg: Sieur Olsens Encke som i Sandvigen er boende fremstoed og efter behørig formaning Var hænde givet at Vogte sig for Meen Eed aflagde sin Eed og forklarede følgende. Det hun ey har Vist om Delinqventindens besvangrelse forinden Vidnet Søndags Aften d/en 6 Julij blev af Delinqventindens Søster Guri Rasmusdatter ombeedet at kom/m/e i hændes Huus for at eftersee og forfare hændes Søster Karen Rasmusdatter som blev omtalet at have det barn fød som i Søen i Sandvigen d/en 3 Julij var fundet, hvorpaa Vidnet indfandt sig i Nerværelse af Delinqventindens Søster Guri Rasmusdatter og Moster Syneve Andersdatter, og tilspurdte Delinqventinden om hun Var Moder til det i Søen død fundne barn, hvortil Delinqventinden svarede Ney det Var ey hændes barn, hvortil Vidnet svarede hænde, som blev rød i Ansigtet saa har du ey at frøgte for, sætt dig ned lad mig see dig over, og da Vidnet bad hænde kneppe op sin Klær, erfaret Vidnet da hun saae hændes brøster at der var Melk i sam/m/e, hvorpaa Vidnet spurdte hænde ud, hvor længe er det siden du laae i barsel, hvortil Delinqventinden sagde det er paa 8de aar siden da jeg laae med dette Pige barn som var sam/m/e tiid tilstæde, og da Vidnet end Videre som en Kyndig Kone besigtiget hænde blev hun altereret da Vidnet sagde jeg finder du nemlig Delinqventinden at have fød i disse dage et barn hvortil Delinqventinden svarede Ney jeg ikke, men da Vidnet sagde jo du har fød et barn som du skal fremviise mig førend jeg gaaer herfra i Aften, hvor paa Delinqventindens Søster og Moster sagde og formaaede Delinqventinden at udsige og tilstaae det som Var Sandhed, hvortil Delinqventinden endnu benægtede at have fød noget foster, men da Vidnet vedblev og overtydet hænde det, {tænck} siigende tænck her er en alviidende Gud som har

1760: 358b

seet til denne Sag, svarede Delinqventinden til Vidnet, nu Gud Velsigne Eder vær mig troe, saa skal i faae Viide hvor mit barn er, ja svaret Vidnet i all den Omstændighed mig anstaaer skal jeg Være dig troe, Vidnet spurdte *Delinqventen Videre hvor er dit barn er det levende eller dødt, hvortil Delinqventinden svarede det er dødt, Vidnet spurdte om det Var i huuset, der til svaret Ney, Videre hvor er det, hun svarede det er inde i Sandvigen, langt inde spurdte Vidnet, ja svared hun det er inde i Older Skauen med Rein hauen Og da Vidnet spurdte Videre, Var dit barn født levende eller dødt, dertil svarede hun det er dødt fød, og da Vidnet spurdte har du ey giort dit barn Skade, svaret hun Ney som og skal udviises, Paa hændes Videre tilspørsel svaret Delinqventinden Vidnet at hun faldt i besvimelse da barnet begynte at fødes over Skuldrene, og da Vidnet sagde til hænde naar du ey har giort barnet noget ondt skal Vii strax gaae efter det hvorpaa Vidnet sagde saa vil jeg din Søster og Moster følge dig til stæden hvor barnet ligger, og da Vidnet bad en Mand Jens Johan/n/esen at følge med, bad Delinqventinden at ingen Mandfolck maatte kom/m/e med, hvorpaa Vidnet med hænde og hændes Søster og Moster gick, og sagde Delinqventinden da de endnu Var i huuset i skal ey frøgte for at jeg skal løbe fra Eder, og da Vidnet sagde hvad skulle du frøgte for, naar du ey har giort dit barn noget, at undløbe, og da Vidnet sagde saa Vil Vii nu gaae, svarede Delinqventinden Vidnet, Ney i bliver Vaad, jeg og min Søster skal allene gaae, Vidnet svarede jeg følger med det hindrer ey om jeg bliver lidt Vaad, hvorpaa Vidnet i følge med Delinqventindens og hændes Søster og Moster begav sig paa Veyen fra huuset og til Older skoven liige over den inderste Mølle Ved en hauv som kaldes Reen hauen, og da de sam/m/estæds kom spurdte Vidnet Delinqventinden hvor barnet laae, hvorpaa Delinqventinden gick ind i Skoven, og da sam/m/estæds Var en brat Klippe

1760: 359

sagde Delinqventinden til Vidnet her kand i ikke kom/m/e frem men toeg sin Søster med sig, hvorefter Vidnet tillige med *Delinqventens Moster blev staaende, men raabte til hændes Søster Guri Rasmusdatter, see Eder om, hvilket Vidnet sagde i den Meening at hun ey skulle lade Delinqventinden kom/m/e bort fra sig, hvortil bemelte Guri svarede ja jeg skal saa og da Delinqventinden gick saa frem og tilbage Ved Klippen, spurdte Vidnet endnu hænde om det Var der hændes barn laae kand du ey finde det, hvor til hun svarede jo, men da hun anviiste endnu ikke stæden, sagde Delinqventindens Moster ack Gud bædre mig, vil i staae her skal jeg gaae neden om hauen at møde hende nemlig Delinqventinden ey skal kom/m/e fra os, men da Vidnet svaret Mosteren Ney bliv i her jeg skal gaae omkring, og da Vidnet kom derved ned om hauen, saae hun Delinqventinden have taget det døde barn paa Armen, og da Vidnet raabte til hænde kom denne Vey, leverte Delinqventinden Vidnet sit døde barn som Var indsvøbt udi et gam/m/elt strye lerretz forklæde, og da Vidnet saae barnet og sagde dette barn maae Være levendes født, svaret Delinqventinden ja det Veed jeg ikke af, og da Vidnet tilspurdte hænde om hun Vilde bære sit barn hiem, svaret hun Ney jeg er ey god derfor, hvorpaa hændes Søster bar det hiem, da Vidnet tillige med de øvrige fuldte Delinqventinden til Søsterens huus hvor barnet blev lagt paa et bord, og da Delinqventinden gick ud med Vidnet og hændes Søster i Kiøckenet sagde hun til Vidnet, Gud Velsigne Eder Vil i ikke siige at i nu har taget barnet som jeg har fød, fra mig nu, hvor ved Delinqventinden meente at Vidnet skulle siige at hun den tiid havde som Jorde Moder hielpet hende i barsel Nød sam/m/e tiid, hvor til Vidnet svarede hænde Ney det kunde Vidnet ey giøre og der om maatte hun ey beede Og da Vidnet bad Delinqventinden gaae i Stuen, giorde hun det og, da Vidnet sagde i Morgen skal jeg Videre tale med dig, og saa derpaa om Søndags Aften

Klocken 10 forloed hænde, da hun til Varetægt overloed hænde til hændes Søster Svogers og Mosters Varetægt indtil Vagten kom og bevogtet hænde Videre. Og som dette Vidne Var

1760: 359b

ligeleedis til stæde, da den af 7 Julij holdte examination skeede Vedblev dette Vidne sin da giorde forklaring og til sam/m/e i alt Refererd sig.

Det 2det Vidne Guri Rasmusdatter som er Delinqventindens Søster og Johannes Monsens Hustrue efter aflagd Eed forklarede det hændes Søster Kari Rasmusdatter har Været i hændes og Mands huus 14 dage for Paaske sistleeden og indtil den tiid hun har begaaet den Misgierning og for sam/m/e blev paagreben, men Vidnet ey at Være Vidende om hun nemlig Delinqventinden Var frugtsom/m/elig eller ikke, thi naar Vidnet tilspurte hænde svaret hun det høye liv jeg har, har jeg faaet den første gang jeg laae i barselsæng, og har hun aldeelis ikke for hænde aabenbaret at Være frugtsom/m/elig, mindre den dag som Var en Løverdag d/en 5 Julij givet hænde tilkiende at Ville begaae saa ugudelig Gierning, men sagde om formiddagen Klocken 7 at hun Vilde gaae ind til byen for at tale med en Kone fra Jølster, men da Vidnet svarede jeg staaer nu med Arbeyde og kand ey undVære dig, svarede hun naar jeg beeder mig forlov hos en Vild frem/m/et kunde jeg faae det og du Vil nægte mig det, og da hun omsiider fick hændes lov, fick hun hændes frokost, og toeg med sig et gam/m/elt klæde, som Vidnet ingen tancke kunde giøre sig om, uden at hun i sam/m/e kunde fra den Kone hun sagde at Ville tale med i byen faaet nogen Mad at forvare udi, siden Viste Vidnet ey af hænde indtil hun Klocken 2 om Efter middagen kom tilbage, og satte sig Ved sit Arbeyde at bage Fladbrød, og da Røgtet opkom Ved det barn som Var fundet torsdagen tilforn i Søen her i Sandvigen, at hun dertil maatte Være Moder, Vilde Vidnet for at see sin Søster befriet fra saadant slet røgte til kalde Elen Nielsdatter som en kyndig Kone at eftersee og forfare sam/m/e, som og skeede Søndags Aften Klocken 8te da alt hvad forrige Vidne Elen Nielsdatter forklaret og udsagt haver af dette Vidne uden mindste forandring blev bekræftet i alt at forholde sig rigtig, og i hændes Paahør af forrige Vidne spurt og af hændes

1760: 360

Søster svaret, ligesom og at hun tillige Var med den sam/m/e Aften det døde barn blev fundet paa det omvundne Stæd, og har bemelte hændes Søster Karen Rasmusdatter ey tilstaaet det ringeste Videre for dette Vidne end som forhen af 1ste Vidne forklaret er, som i alt Var ligesaa talt og passeret som forhen forklaret er, saavel Ved den 1ste Examination som og denne Rættes dag hvortil hun i alt sig Refererede efter at alt for dette Vidne Var oplæst,

Det 3die Vidne Syneve Andersdatter fremstoed og eedelig forklarede, det hun aldeelis ey meer er Vidende om denne sin Søster Datter Karen Rasmusdatters Forseelse og Misgierning, end fra den tiid hun Søndags Aften blev tilkaldet d/en *5 (6?) Julij at Være nerværende da hun af Vidnet Elen Nielsdatter blev examineret og tilspurdt da alt ligesom af hænde er forklaret af dette Vidne blev bekræftet saaleedis at Være passeret, og at Delinqventinden lige til den tiid ey har aabenbaret enten at Være bleven besvangret eller at have fød i døls Maal, Refererer sig lige leedis til sin under 7de julij aflagde forklaring.

4de Vidne Johannes Monsen boende i Sandvigen aflagde sin forklaring under Eed, det hand har i den tiid hands Værsøster Karen Rasmusdatter 14 dage for Paaske sistleeden

tilspurt hænde om hun ey laved barsel, hvortil hun svaret ham ney, men at have det høye liv efter sin seeniste barselsæng, den Løverdag som Var d/en 5te julij Var Vidnet ey hiem/m/e men i byen og fløttede paa Vogen, om Søndags Aften loed hand med hustrue Guri Rasmusdatter sænde bud efter Vidnet Elen Nielsdatter, men ey Var nerværende da hun blev af hænde forfaret og examineret, Var ey heller med da barnet blev fundet, men da barnet blev hiem bragt i hands huus bem/el/te Søndags Aften Var hand hiem/m/e, og tillige med fleere saae det døde barn, men dagen der efter da examinationen holdtes Var hand tilstæde og da hørte Delinqventindens tilstaaelse alt efter Forrettningens Indhold.

1760: 360b

Actor og defensor havde Vidnerne ey Videre at tilspørge, hvorfor sam/m/e blev fra Rætten dimitterede.

Sluttelig fremlagde Actor en af ham i 2de Mænds Over værelse d/en 21 aug: sistleeden tagne Undersøgnings Forrettning over hvad Delinqventinden fandtes at Være tilhørende der ikkun opløb efter Vurderingen til 1 rdr 3 mrk 6 s: hvilcken med høy Øvrigheds paateignede Approbation er af følgende Indhold.

Og da det saavel af Delinqventindens egen bekiendelse som de her for Rætten førte Vidners Forklaring er beviist at hun haver fød sit barn i dølsMaal uden at have forlanget beskickede Middel til hændes Hielp Ved Fødselen, saa paastoed Fogden at Delinqventinden Ved Dom bliver tilfunden at lide og undgielde efter Lovens 6 bogs 6 Capituls 7 og 8de Articuler og det paa den Maade som Forordningen af 9de Aug: 1737 allernaadigst dicterer, samt have sin hovedlod til deres Maj/este/ts Casse forbrudt, og saaleedis indloed Actor Sagen til Doms paa sin Siide, I det øvrige beloVed Actor for Vedkom/m/ende Øvrighed at anmelde den bekiendelse Delinqventinden har giort over drengen Moses Tollevsen Aalhuus i Sundfiords Fogderie til hands Vedbørlige Afstraffelse for sit Værneting som den der under hands preparation til Confirmation Delinqventinden skal have besvangret, men i henseende til at naar bemelte Moses Tollevsen til denne extra Rætt tillige burde Været indkaldet Vilde have med gaaet en lang tiid forinden Stevningen for ham paa hands tilhold stæd kunde have blevet forkyndt og her igien tilbage kommet, desaarsage Actor for at faae dis skyndigere Endskab paa denne Sag ikke har holdt det nødig siden hand kand præsum/m/eres som fraværende at hand til hændes Misgiernings forsætt og fuldbringelse \ey/ kand Være Vidende, deels Vilde og blive hands Maj/este/ts Casse til stor besvær naar Sagen derefter skulle Være opholdt, thi Vedblev Actor sin forrige Paastand og Sagen under dom indstillede.

Defensor Anders Morvigen som har anhørt saavel Delinqventindens egen bekiendelse som Vidners Forklaring over hændes begangne Misgierning og forseelse Ved at have fød sit Foster i Dølsmaal, havde til hændes Forsvar og formeente befrielse ey Videre at forestille

1760: 361

uden paa hændes Veigne at beede Gud og Deres Kongl/ig Majestet Om Naade og Lindring i den Straff hun for saadan Forseelse og Misgierning burde udstaae og altsaa paa hændes Siide og Vilde indlade Sagen til Doms.

Sagen optages til Doms til i Aften.

Og blev da af Dom/m/eren og Meddoms Mænd følgende Dom i Parternes Nerværelse

Afsagt!

Da Delinqventinden Karen Rasmusdatter, saa vel Ved den under 7de julij i hændes tilhold Stæd og Logemente holdte Examinations Forrettning, som og Ved det inden Bergens byeting d/en 8de ejusdem, som og Omsiider i Dag for denne bevilgede Extra Rætt har tilstaaet hvilcket og med de afhørte Vidners Forklaringer er stadfæstet, at den indstevnte Karen Rasmusdatter under paaskud af anden Svaghed har i all den tiid hun sig nemlig 14 dage for Paaske sistleeden har opholdet sig i sin Søster og Svogers Huus her i Sandvigen, dølget for dem og andre at Være frugtsom/m/elig, men sam/m/e dagen efter at hun havde i døls Maal fødet sit barn først aabenbaret det, da hun en Søndags Aften \d: 6 Julij/ i sin Søster og Mosters Nerværelse og efter deres forlangende blev af Vidnet Elen Nielsdatter, som en kyndig Kone examineret og Visitered, da hun for Vidnerne tilstoed at have dagen tilforn fød barnet og efter lang Efterspørsel af bemelte Vidne sagde hvor Stæden Var hun havde født og bortlagt sit døde foster hvilcket og saaleedis ved Geleyde af Delinqventinden blev af Vidnerne befunden rigtig at forholde sig, da Vidnet Guri Rasmusdatter hiembragte sam/m/e barn til sit huus, og da Delinqventinden selv har tilstaaet at den dag hun blev svag og gick fra sin Søsters huus om Morgenen d/en 5te Julij søgte hun til saadant stæd, hvor hun uden Hielp eller Nerværelse af folck kunde føde sit foster, og da hun paa saadant Stæd Var kom/m/et og fødsels Smerten Var hende overkommet, blev det hænde ubekiendt hvad enten hændes barn levende eller dødt kom til Verden, men som den af de 2de Stadtz Chirurgie holdte Obductions Forrettning giver Viss formodning om barnetz liv Ved detz fødsel men Aarsager til detz død har Været, at

1760: 361b

barnet efter Fødselen ey er bleven paa Men/n/iskelig Maade medhandlet men af Moderen henlagt under Steen og gruus, ja da Delinqventinden da barnet Var fundet og hiem bragt Vilde formaae Vidnet Elen Nielsdatter at siige sam/m/e barn den Aften først Var fød, og saaleedis fra først til sist søgt at betiene sig af usøm/m/elig Nægtelse og Løgn for at skiule sin Misgierning, hvorved hun har giort sig end meere Mistancke med sin barnefødsel i døls Maal

Thi kiendes og døm/m/es hermed for Rætt, at siden Delinqventinden Karen Rasmusdatter som et tilkom/m/et aldrig Qvinde Menniske, der forhen har Været besvangret af sin paarørende Slægt, og nu atter med en ung dreng forseet sig, ey har imens hun Var frugtsom/m/elig yttret sig for noget Menniske, ey heller da hun blev svag Vilde bruge de ordentlige beskickede Midler, som hænde og fosteret kunde betiene, men i den stæd søgt hen paa et saalangt af siide liggende Stæd og Skov og sam/m/estæds med sin barnefødsel i døls Maal omgaaet, bliver hun i følge Lovens 6 bogs 6 Cap: 8 art: agtet som hun sit Foster med Villie haver ombragt og des Aarsage efter Allegerede bogs og Capituls 7 art: samt forordning af 9 aug: 1737 bør miste sin Hals med Øxe og hændes Hoved at sættes paa en Stage, samt hændes Leegeme at nedgraves paa Rætter stæden af Nat Manden, og have sin efterladte boes lod til Deres Kongl/ig Maj/este/ts Casse forbrudt.

Actor som og Defensor begierede Acten sig beskreVen meddeelt for at see sam/m/e til Videre Indstevning befordret,

{Sommertingene} Høstetingene [1760]

for Schiolds Skibb:

1760 d/en 30te Sept: blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Schiolds Skibbreedes Almue paa Tingstædet Møllendahl i overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne findes tilførte forhen under fol: 307,

Og da ingen Kongl/ig forordning eller ordre blev fremlagt til Publication blev de af Almuen frem lagde documenter publicerede

1. Hans Wordemans udgivne Pante Obligation til Hr: Byefogd Albert Christian Dass paa Creditor Hr: Cancellie Raad Hendrich Angel i Trundhiem paa Capital 600 rdr dat: 15 Decbr: 1759 og for Mielde Skibbreede d/en 6 Junij 1760 publiceret og i Skiøde protocollen fol: 169 ordlydende indført.

1760: 362

2. ditto Hans Wordemans udgivne Pante Obligation til Hr: Provsten Morten Ruus paa sin Myndtling Margrethe á Møinichens Veigne paa Capital 103 rdr 3 mrk 10 s: dat: 17 Dec: 1759 vid: fol:

3. Aflyst og udslettet Friderich Erichsen Hofs udgivne Pante Obligation til afg: Mad: Wessel stoer 100 rdr dat: 30 Sept: 1754 efter Hr: Justitz Raad Carbiners paateignede qvittence af 19 aug: 1760 og saaleedis af Pantebogen fol: 499 udslettet.

4. Friderich Hofs udgivne Skiøde til Svend Asbiørnsen paa et huus staaende Ved Nobiskroe uden Grund dat: 27 Sep: 1760 vid: fol:

5. Skifte brev forrettet paa Gaarden Yttre Hope begyndt d/en 7 Jan: 1760 efter afdøde Salemon Nielsen Yttre-Hope vid: fol:

6. ditto forrettet paa Gaarden Schioldahl d/en 11 Junij 1760 efter Sidsele Nielsdatter vid: fol:

7. Danchert Krohns udgivne bøxelsæddel til Ole Fabiansen paa 1 Løb 21 Mark Smør i Gaarden Rødland dat: 13 Dec: 1759 med Rev: ej dat

8. Johannes Johannesen Næsses udgivne Pante Obligation til Mons Nielsen Nedre Bratland paa Capital 100 rdr dat: 30 Sept: 1760 vid: fol:

9. Knud Zachariasens udgivne bøxelsæddel til Lars Monsen paa 1/2 Løb 1 p/un/d 6 Mark Sm: udi Gaarden Øfre Aadneland dat: 3 Maij 1760.

Halvor Nielsen Lille Landaas lader af sin Myndtling Hans Andersens Arve Midler opbyde den Summa 28 rdr 3 s: om nogen sam/m/e mod Sufficent Pant og Rentes svarelse til laands Vil modtage men da ingen anmelte sig blev sam/m/e Værgen til bage leveret under Rættens forseigling

Hr: Justitz Raad Carbiner Contra *Friderichsen Hof efter givne forelæggelse som Citantens FuldMægtig Procurator Reutz producerede og tillige declarerede Sagens Ophævelse.

Procurator Reutz indfandt sig for Rætten for Mad: Gertrud S/a/l/ig/ Danchersens Veigne som Ejere for Gaarden Haucheland og det derunderliggende Kongl/ig allernaadigst priviligerede Giestgiverie og producerede en skriftlig Stevning af dato 6te hujus hvorved hun til dette ting har ladet indstevne 4re af beboerne oven og neden for sam/m/e hændes Giestgiverie og tæt i Nerheden deraf, nemlig Niels Sandahlsbreken Anders Chrispinusen Tvedt, Peder Hamre og Aschild i Fløen fordie de uagtet Kongens Fogeds Ved Lehns Mand og Mænd d: 1 Martij sistleeden giorde Forbud og Advarsel har fordristet sig imod den Kongl/ig forordning af 8 Martij 1757 som uberettigede at fahl holde Øhl og brendeviin til præjudice for Citantinden og hændes Forpagter, lige som og til Vidne Var indstevnt adskillige Persohner følgelig Stevningens formeld, hvorefter hand begierede de indstevnte paaraabte og afhiemling i fald de ey møder maatte skee.

Eragtet

Da dette Stevne Maal er imod 4re diverses Persohner indstevnt til Doms, og over alle tillige indført

1760: 362b

adskillige Vidner over enhvers behandling, da som det Kongl/ig Rescript \af 3 Jan: 1755/ forbyder under et Stevne Maal at antage meer *en (end) en Sag til Vidners førelse og Doms afsiigelse, bliver dette Stevne Maal til enhver sagskyldigs Indkaldelse til Vidners anhørelse og doms lidelse afviist til lovlig indstevning

Procurator Reutz forbeholdt lovlig Ancke Maal over denne uventelige Kiendelse, og som Comparenten ikke andet begriber end at Sagen bør tracteres under et imod alle de 4re indstevnte i henseende til det giorde forbuds forfølning men Retten ikke dismindre har fundet det anderleedis saa begierede Comparenten under sin forrige forbeholdenhed at Sagen denne sinde maatte nyde sin fremgang allene imod en af de indstevnte, nemlig Niels Sandahlsbrecken og at de indstevnte Vidner Anders Tollevsen Landaas og Ole Østensen Haucheland til forklaring om ham følgelig Stevne Maalet maatte frem kaldes,

Og som Citanten har Separet Sagerne blev den indstevnte Niels Sandahls brecken som mødte frem kaldet, Vedtagende lovlig Varsel, sagde ey at have soldt Øhl eller brendeviin, undtagen til dem som Vare høytrængende, da hand er boende 1 Miil fra byen og 3 fierdings Vey fra Haucheland, og har hand Ved Sandah[l]sbrecken som Huus Mand beboet Stæden 1 aars tiid 4 Uger for Juulen, og har hand ey brygget meer af Gangen end 1/2 tynde Malt hver Maanet, eller hver 5 eller 6te Uge, som hand deels til sig og sine Arbeyds folck til det nye opbygte huus har tillige forbrugt,

Procurator Reutz gav Videre tilkiende at Lehns Manden Jan Andersen Tveteraas Michel Michelsen Sædahlen tillige Var indstevnt til Vidnesbyrd over indstevnte Niels Sandahls brecken saavel angaaende hands Øhl og brende Viins Sahl som og det skeede forbud derimod efter Fogdens ordre af 1ste Martij sistleeden, thi Var Comparenten begierende at sistbemelte Vidner efter aflagd Eed maatte giøre forklaring til følgende Spørsmaale

1mo Om de ikke som melt lovlig forkyndte forbudet efter Fogdens ordre d/en 1 Martij dette Aar, saavel for de indstevnte som for mange beboere neden og oven for Haucheland imod ulovlig Øhl og brende Viins Sahl til 16 á 17 Persohner i alt.

2do Om de ikke Veed at den indstevnte desuagtet baade før og siden har holdt Øhl og brendeviin

til fahls for betalning for enhver som det har forlanget.

3tio Om Vidnerne Veed hvor ofte og til hvem sam/m/e er soldt.

4. Om ikke Sandahlsbrecken hvor den indstevnte boer ligger et kort støcke Vey fra Haucheland i det høyeste 1/2 Miil

til de andre 2de første Vidner begieres deres Svar paa de 3de siste qvestioner.

Lehns Mand Anders Tveteraas svarede til 1ste qvestion i alt jo til 2det svarede hand ey veed at den indstevnte har taget Pænge af nogen frem/m/et for Øhl eller brende viin, men af andre vel hørt det at hand har til en og vel fleere solt 1 potte Øhl efter forbudet skeede til 3die Resp: hand ey veed hvor ofte eller til hvor mange til 4de svarede at det er over en halv Miil Sandahls brecken ligger fra Haucheland. 5to Om ikke Vidnet har hørt af Niels Sandahlsbreckens egen Mund at have solt Øhl og brendeviin til andre og frem/m/ede reysende og udladt sig med at ingen skulle eller kunde forbyde ham saadant, Resp: hand har hørt den indstevnte sige at have soldt til de 2de Vidner som i denne Sag er indstevnt Øhl og brendeviin som blev af hands Kone dem soldt i hændes Mands fraværelse, som og at have hørt af ham at have soldt Øhl til andre reysende som har beklaget at have været tørst og *modig (mødig)

Michel Michelsen Sædahlen fremstoed lige leedis og efter aflagd Eed svarede til 1ste qvestion lige som forrige Vidne til 2det Resp: hand Veed den indstevnte har fahl holdet Øhl til dem som sam/m/e har forlanget, men brendeviin har hand ey seet i den indstevntes huus, til 3die svaret Ney hand ey veed hvor ofte eller til hvem hand har solt, til 4de svarede at hand slutter det er 3 fierdings Vey i mellem de omspurdte Stæder. til 5te svaret jo hand har hørt den indstevnte tilstaae det omspurdte, men ey at have hørt ham det siste i Qvestionen at have sagt

3die Vidne Anders Tollefsen Landaas efter aflagd Eed forklarede til 2den qvestion svarede Vidnet at hand for 4 á 5 Uger siden kiøbte i den indstevntes huus for 4 s: i Øhl og 4 s: i brende viin som ham blev leveret af den indstevntes Kone, da hændes Mand ey Var hiem/m/e og tilstode da det andet Vidne Ole Østensen sam/m/e tiid Var med og fick sin part af sam/m/e kiøbte drickende Vahre. til 3die Viste Vidnet ey noget at forklare.

De øvrige qvestioner frafalt Citantindens fuldMægtig

Det 4de Vidne Ole Østensen tienende paa Haucheland efter aflagd Eed, forklarede til 3de qvestion i alt som forrige Vidne uden forandring, til

Procurator Reutz som frafaldt de øvrige qvestioner til dette Vidne Refererede sig til Stevne Maalet og den Kongl/ig forordnings 3die Post af 8 Martij 1757, der alvorlig forbyder allslags dricke Vahre at fahl holde under hvad Navn eller Skindet være kunde for dennem som ikke dertil efter sam/m/e Articuls formeld er anordnet, og i Relation af sam/m/e og det giorde

forbud indstillede Sagen under Rættens Dom med paastand at den indstevnte som med fuldstændige Vidner er over beviist at have handlet imod Aller høyst

1760: 363b

bemelte Kongl/ig forordning Vorder tilfunden at udreede de dicterede bøder som for første gang 20 rdr endskiøndt forseelsen er begaaet oftere og mangen gange, samt tillige Vorder tilfunden at betale Citantinden denne processes bekostning billigst med 4 rdr. og at bøderne tilfølge forordningens 2den Post bliver deelet imellem Kongens fiscum og Angiverne der i sær er fornermet udi den hænde Allernaadigst forundte friehed af dato Fredensborg Slott d/en 30 Sept: 1758 hvoraf Comparenten til Actens følge fremlagde Verificered Gienpart, da Originalen Dom/m/eren bekiendt forlængst for den/n/e Rætt er publiceret

Den indstevnte sagde det hand til Fogden har tilbudet at svare Nærings Skatt af denne ringe Handel for tilkommende Aaringer, som Fogden sagde at forholdt sig rigtig men for dette Aar sagde hand at hands ringe Udsahl for dette Aar ey har indbragt ham saa meget at Nærings skatt deraf kunde svares.

Procurator Reutz svarede at den anbudne eller omtalte Nærings Skatt Var Sagen aldeelis uvedkommende og at sam/m/e ikke kunde befrie den indstevnte i nogen Maade, thi om Skatt skulle betales og sam/m/e i denne Sag havde Stæd, burde den indstevnte i forVeyen Været forsiunet med lige saa Aller naadigst bevilning som Citantinden følgelig den allegerede Forordnings formeld, thi indloed Comparenten uden Videre Giensvar Sagen Dom efter sit forrige

Fogden Bildsøe som af de i denne Sag førte Vidners Udsiigende bemerker at den indstevnte Niels Sandahls brechen i dette Aar skal have brugt et lidet Øhl Sahl Reservered desangaaende den deraf paabudne Skatt 2 rdr, i det øvrige sagde Comparenten at hand for Kam/m/er Collegio skulle giøre aller underdanigst forespørsel om den indstevnte og andre som kunde befindes at bruge nogen saadan Sahl dertil maae bevilges imod at erlægge de deraf gaaende Skatter, samt om ellers dette paa Haucheland allernaadigst meddeelte privilegium skal forbyde andre fra saadanne Vahrers fahl holdelse, siden det ey indbefatter nogen Viss district eller distence, til den Ende Var Comparenten Anstand i Sagen begierende indtil hand herom kand producere Høy øvrigheds nermere ordres og explication.

Procurator Reutz erindrede at Sagen Var H/err Fogden Bildsøe som ustevnt aldeelis uvedkom/m/ende, og at hand ikke havde Væntet saadan declaration til formeendtlig Hielp og størke for den indstevnte efter hands saa kiendelige forbrydelse imod Kongens reene Forordning, hvilken declaration desuden er stridig imod den

1760: 364

ordre Fogden selv havde givet til forbud ved Lehns Mand og Mænd thi protesterede Comparenten kraftigst imod Sagens Udhahl og den begierte Anstand, thi om end den indstevnte imod forhaabning for Eftertiiden skulle erholde lige friehed med Citantinden saa kunde hand dog alligevel aldrig befries fra at undgielde for det som er existered forinden saadan frihed kunde indkom/m/e eller kom/m/er, og saaleedis paatrængede Comparenten Dom efter sit forrige

Eragtet!

Sagen gives Anstand til næste ting efter Fogdens forlangende.

Peter Voet efter forrige tiltale Contra Salomon Monsen.

Procurator Heitmand mødte paa Citantens Veigne og holdt for det mæste den indstevntes siste Som/m/erting i Rette komne skrift som Snack uden beviis da \og/ i et og alt som en Galgen frist og Udflugt for at trenere tiiden til Sagens Ophold derudover Comparenten allene denne sinde i Relation til Stevne Maalet /: nest at begiere den siste Som/m/erting producerede Seqvestrations Forrettning, forventende Doms Act in originali Vedhæftet :/ Refererede sig til udførte Procedur med ydermeere Paastand at indstevnte Salemon Vorder tilpligtet at betale de paastevnte skyldige 9 rdr 2 mrk 14 s: Med Vexel Obligations Rente deraf fra Seqvestrationens dato 24 Julij 1759 til betalning skeer, samt at oprette Citanten denne forvolte Processes Omkostning skades Løs med 8 rdr: hvilcket Comparenten lovmæssig til Dom Submitterede.

Den indstevnte Salemon Monsen blev lydelig paaraabt men ey mødte.

Heitmand Referered sig til sin udførte Procedur og Paastand

Eragtet

Sagen optages til Doms til sluttning af dette ting d/en 2den 8ber førstkom/m/ende.

Procurator Reutz for Mad: Gertrud S/a/l/ig/ Danchert Danchersens Veigne producerede et skriftlig Stevne Maal imod Anders Chrispinusen Tvedt hvorved Var indkaldet til Vidne Jan Andersen Tvedteraas og Michel Sædahl Anders Tollefsen Landaas og Ole Østensen Haucheland for Sagen stævne maalet indeholder. dat: 8de hujus

Den indstevnte blev paaraabt men mødte ikke

Stevne Vidnerne og Vidnerne mødte, lige som og Stevne Maalet blev afhiemlet lovlig at Være forkyndt.

Procurator Reutz for Citantinden da hand fornam at her til i dag er adskillige andre nye Sager ind stevnede der alle i dag maae incam/m/ineres i henseende til Varselen at ey fleere end en tægte dag udi Stevnemaalerne er benevnt indstillede des aarsage til Rætten om ikke denne Sag med Vidnernes Anhørelse maatte udsættes til i Morgen

1760: 364b

Denne Sag udsættes til i Morgen da Vidnerne haver her at møde.

Procurator Reutz for Mad: Gertrud Danchert Danchersen fremstoed og i Rette lagde et skriftlig StevneMaal imod Peder Hamre til Vidne LehnsMand Jan Tvedteraas Michel Sædahlen Anthonius Zachariasen Nordaas, og Niels Bærentsen Mithue samt Jacob Hamre alt efter stævningens Videre formeld dat: 8de hujus.

Den indstevnte mødte [ey]? Stevne Vidnerne afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse, Vidnerne mødte alle untagen Jacob Hamre

Denne Sag udsættes ligeleedis til i Morgen da Vidnerne haver at møde.

Procurator Reutz for Mad: Gertrud Danchert Danchersen i rette lagde skriftlig Stevning imod Aschild i Fløen til Vidne Lehns Mand Jan Tvedteraas Michel Sædahlen Rasmus i Øfretreet Jens Andersen Hauchelan, og Uldrich Rasmusen Aarestad alt efter Stevne Maal af 8de hujus

Den indstevnte med Vidnerne mødte Vedtagende lovlig Varsel,

Denne Sag beroer ligeledis til i Morgen da Vedkom/m/ende Parter og Vidner møder.

Publiceret

Jens Møllers udgivne bøxelsæddel til Knud Christophersen paa 1 p/un/d 18 Mark Smør i Gaarden Brevig dat: 4 Martij 1760

2. H/err Lyder Fastings bøxelsæddel til Lars Nielsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 huud og 1/2 qvarter Malt i Gaarden Kirke Bircheland dat: 30 Sept: 1760 med Rev: ej dat:

Sing/neu/r Wordemand efter forrige tiltale Contra Anders Nielsen Øfre-Natland

Procurator Reutz mødte for den indstevnte med benægtelse imod Sigtelsen.

Cramer Junior for Wordeman anmerkede for det første at en daarlig Modsiigelse bliver fremført, thi en ærlig og retsindig Procurator den hand anseer Procurator Reutz for, bør ikke henlede folck til pængespilde men da det nu egentlig skal gielde paa at Viise Spidtzen saa producerede hand en udstyred Contra Continuations Stevning lovlig ankyndiget, hvilken saa fremt ey Modsiigelse skeer, Varselen Vedkom/m/ende hand udbad afhiemlet, ellers Var hand tilstæde som et tilstevnt Vidne henseende til Kiøbetz rigtige besluttning eller Vedstaaelse at indstevnte Anders Nielsen Øfre Natland for det brug hand havde herudi Schiolds Skibbreede i Gaarden Øfre-Natland som bøxelMand skulde

betale Wordeman 300 rdr, og forpagtnings Manden Lars Øfre Natland som forpagtnings Mand for sit havte brug 200 rdr denne hands declaration Var hand Villig Ved Corporlig Eed at stadfæste, og den sam/m/e udbad hand i en anden Sag anlagt imod Lars Øfre Natland maatte tilføres ellers Var Citanten Sing/neu/r Wordeman selv ved Rætten nerværende og paastoed de tilstevnte Vidner førte.

Procurator Reutz Vilde for denne sinde hiem/m/e at besvare Procurator Cramers hæftige expressioner hvorudi Comparenten ingen mindste deel tager, da hand anseer det som en skrøbelig Overiilelse af ham uden for Hoved Sagen og hvad sam/m/e nemlig hoved Sagen og Sigtelsen angaaer, da Var hand forvisset at det aldrig paa nogen lovlig Maade skal blive den indstevnte overbeviist, at noget lovligt Reelt og fuldkom/m/en Kiøb imellem den indstevnte og Wordeman er bleven sluttet, thi Vel er derom for langt over et Aar siden bleven omtalt men aldrig til nogen fuldkom/m/enhed saasom den indstevnte da Wordeman noget derefter udi Marken Viiste ham Marken og Skoven aldeelis der med fandt sig brøst holden og bort gick uden Videre Kiøbs Sluttning, hvilket de indstevnte Vidner om de med lov kunde føres til fulde kunde forklare, men da Lovens 1ste bogs 13 Cap: 22 og 23 articuler samt 14 Cap: 1 art: aldeelis forbyder Vidner om Ord efter Aars forløb, saa protesterede Comparenten

paa Grund deraf imod de ind stevnte Vidners førelse, hvilcke Wordeman tilforn og i tiide baade kunde og burde have stevnt, sær da hand med Uvidenhed ey sig kand undskylde, hvilket Comparenten under forbeholdenhed af all videre Forsvar for den indstevnte indloed til lovmæssig behandling og Afviisnings Kiendelse.

Wordeman der selv ved Rætten Var ner værende anbød sin Corporlige Eed efter Lovens forskrift, saaleedis hand havde aldrig Væntet et fastsatt og besluttet Kiøb fra den indstevntes Siide skulle blevet benægtet, den udi hands Stevning anførte Sandhed maae finde sin Rigtighed ja til Overflød bekræfter hand under sam/m/e Eed at Anders Nielsen overleverede ham 1 rdr udi haand pænge, skulle Eed fornødiges Var Wordeman villig dertil, hvorved tilstevnte Vidnes Eed kunde spares, men bliver Wordemans Eed antagen, paastoed hand tilstevnte Vidner førte efter Stevne Maal, den juridische Erindring Proc: Reutz har behaget paa Vederpartens Siide at fremsætte, da kand hand læse af Niels Klims Kaage bog hvor ingen Klager er ingen Sager, og kunde Citanten Wordeman ikke tilstevne Vidner forinden Vederparten med en urigtig benægtelse førde tilsvar, hvilcket hand af prima

1760: 365b

in Hantia uden paaFias at forhale Sagen kunde have fremført

Procurator Reutz som levede gandske betrygget at Wordemand aldrig naaer det Maal hand søger, svarede til hands fuldMægtiges anbudne Eed, at sam/m/e henhører under den Classe af Sigtelses eller benægtelsens Eed følgelig Loven og at Dom altsaa skal foregaae forinden een af deelerne kand antages, hvorfore sam/m/e anbudne Eed som unøttig henfalder af sig selv, hvad det Videre tilførte af Procurator Cramers Muntre og Løstige Geist angaaer holdt Comparenten uverdig at besvare, for det øvrige igientoeg hand sin exception og protest med benægtelse imod Sigtelsen.

Cramer svarede hands Geist er Løstig men hands tilførte Procedur skal Viise at Procurator Reutz løber hen i drømme bogen, thi Kongens Lov er tydelig og hands Indfald uduelig derfor urgerede hand paa at fremsatte Paastand Ved Rættens Kiendelse i følge IndVarslingen bliver fuldt.

Reutz henholdt sig til Lovens tydelig Ord og forskrift som allerunderdanigst bliver til følge, aller helst da Wordeman ikke har kundet frøgte for at jo Vidnerne intenderes de{res} førte langt over aars forløb.

Eragtet

De indstevnte Vidner, i henseende der et Kiøb skal Være sluttet, efter Citantens Paastand og Sigtelse bliver til Forklaring desangaaende admittered da Ved Sagens Paadøm/m/e Vil {..}sees, hvor vidt sam/m/e ansees gyldige eller ikke.

Procurator Cramer Junior indfandt sig og aflagde sin Corporlige Eed Sandhed at Vidne. Vidnet talede med indstevnte Anders Nielsen da sam/m/e Anders Nielsen Vedstoed med Citanten Wordeman for hands tilbøxlede brug udi Gaarden Øfre Natland at være Kiøbere og derfor til ditto Wordemann 300 rdr at skulle udreede, men paa hvis bekostning Skiødetz og detz Publication skulle anskaffes erindrer Vidnet ikke til Sickerhed at give forklaring om, dog Veed hand dette til Vished at indstevnte Anders Nielsen da der i andre Venners Overværelse blev talt om Kiøbet, at hand da beklagede sig over det hand skulle give 300 rdr men forpagteren Lars for sin andeel ikke meer end 250 rdr, over dette har Vidnet foreholdet

Citanten Wordeman hvor det kunde kom/m/e sig at Anders skulle btale meere end Lars, og de dog skulle have lige brug, blev af Wordeman svaret Lars sine huuser har Været holdet i slettere

1760: 366

hævd end Anders som bøxelMand.

Procurator Reutz forbeholdt Paaancke over Rættens Kiendelse og benægtede dette enkelte Vidnes forklaring efter saa lang tiids forløb, ligesom hand og forbeholdt sin Videre Vedbørlige Anmerkning om sam/m/e Vidnesbyrd i sin tiid, og desaarsage ey Vilde befatte sig med hannem til nogen qvestioners fremsættelse. ellers bad Comparenten at for de øvrige Vidner præliminair maatte fremsættes denne Qvestion om det ikke er over Aar og dag siden de kand have hørt det hvorom de skal prove, thi naar denne qvestion med Ja er besvaret holdt Comparenten det gandske imod Lov at antage forklaring derom og i saadan Anleedning inhererede sit forrige.

Cramer for Wordeman Referered sig til Rættens Kiendelse og forhaabet Vidnerne saavidt fornøden giøres der efter førte, Reserverede og Ancke over Procurators Reutzes Opførsel, og erindrede at hans Maj/este/ts forordning af 3die Martij 1741 burde Være en af Kongen beskicket Procurator til allerunderdanigst Efter levelse, men da hand Væntelig har glemt dens Indhold saa udbad og paastoed Cramer hand efter sam/m/es tydelige forskrift med bøders Udreedelse maatte til Rette sættes.

Procurator Reutz fandt Cramers sist tilførte som noget Utøy og fylde kalck hen i Veggen hvorfor hand heller kunde yncke ham og hands extravagance end værdige det med Giensvar til Vidløftighed i Sagen.

Procurator Cramer Reserverede sin Paaancke mod Reutz for Vedhørende Værneting

Stevne Vidnerne afhiemlede Stevne Maaletz forkyndelse for de indstevnte Vidner, hvoraf det eene stevne Vidne Jan Andersen Tvedteraas eedelig afhiemlede at have forkyndt tillige med Michel *Michel Sandahl alle de i Stevningen benevnte Vidner lige efter deres Paateignings Udviis, Af Vidnerne mødte Iver Tos hauen Lars Monsen Solem men ey de øvrige

1ste Vidne Jan Tvedteraas hvilcket blev tilspurdt tillige med de fleere Vidner om de ikke haver i bekiendtskab Sickerhed og under Aflæggende Eed med Fastighed kand forklare at indstevnte Anders Nielsen Virkelig har Vedstaaet og Vedtaget for den halve deel udi Gaarden Øfre Natland 300 rdr at udbetale.

Lehns Mand Jan Tveteraas efter aflagd Eed svarede til Citantens fuldMægtiges fremsatte qvestion, det hand har hørt af Anders Øfre Natland det hand var Accordered at give for sit brug 300 rdr naar hand fick med UdMarck og Videre som bruget tilhørte rigtig Udviisning, hvilcke Ord den indstevnte begge gange Vidnet har stevnet ham har sagt, ligesom og hand nemlig af Vidnet har hørt den første gang

1760: 366b

hand stevnede sagde at have udgivet i haandpænge 1 rdr,

Cramer tilspurte dette Vidne om hand ikke efter Natlands Opsidderes forlangende som bøygde Lehns Mand her i Skibbreedet med 1 Mand udi Wordemands Overværelse og de nu paa Øfre Natland besiddende Mænd indstevnte Anders og Lars haver Været udi Øfre Natlands Mark og bleven foreviist eller udviist hvad de kiøbende skulle nyde til Ejendom. Vidnet svarede at hand blev af Anders Natland tilkaldet at skulle Være tilstæde som Vidner til den Udviisning og Skifte som Wordeman og bemelte Natlands Mænd Vilde giøre imellem sig i UdMarcken imellem Natland og Slettebachen, men da de ey blev eenig om Merkerne skiltes de ad, da ingen Skielsteene eller Merker blev nedsatte, da Natlands Mændene paastoed meer af UdMarcken end Wordemann Vilde udviise dem.

Cramer tilspurte Vidnet om hand drister sig at nægte at Anders Nielsen som Kiøber til halve deelen i Øfre Natland Vedstaaet at hand for sam/m/e halvedeel 300 rdr skulle udreede, ligesaa og om hand ikke er bekiendt at Anders Nielsen ikke havde giort nogen Erindring imod Kiøbet, saafremt hand kunde have skaffet Pænge til Veye. Vidnet svarede at den tiid de Var i UdMarken hørte hand ey hvad enten de 300 rdr blev nevnt eller ey som for Jorde bruget skulle gives, men vel efter den tiid da Vidnet som melt forkyndte Stevningen, men dette Veed Vidnet til fulde at begge Natlands Mændene klagede paa at de fick for lidet af Udmarken udviist af Wordemann, hvis Aarsage ey heller Videre afdeeling skeede

Procurator Reutz tilspurdte dette Vidne 1mo Om hand Var nerværende og har hørt noget Kiøb slutte for liden eller stor Summa imellem Wordeman og den indstevnte

Cramer anmerkede at Vidnet allereede har givet igien svar til den nu fremsatte qvestion thi Vidnet har tydelig forklaret at indstevnte Anders Nielsen af egen Mund havde hørt det hand skulde betale Wordeman for tilkiøbte halvedeel i Øfre-Natland 300 rdr bad derfor Rætten ydmygst at tilholde Procurator Reutz hand ikke søger Udflugt til at Confundere et Vidne blev ellers Ved sin forhen tagne Reservation.

Reutz paastoed qvestionen besvaret og for-

1760: 367

beholdt i sin tiid Anckemaal og Paastand over Cramers dristige og urigtige beskyldning mod Comparenten at hand skulde Confundere Vidnet, da qvestionen derimod som hører til Sagen klar og tydelig er fremsatt.

Til Reutzes 1ste qvestion svaret Vidnet hand ey har Været tilstæde eller overværende Ved Kiøbetz Sluttning i mellem Wordeman og indstevnte Anders Nielsen Øfre Natland ey heller seet paa at noget er i haandpænge udgivet af den indstevnte 2do tilspurte Reutz Vidnet om hand ikke hørte da de som omprovet er Var ude i Marken og Wordeman ikke Vilde giøre den rette Anviisning eller lade den indstevnte faae af Skov og Mark hvad som paa bruget med Rette kunde og burde kom/m/e, om ikke da den indstevnte udloed sig med disse Ord, ja saa har jeg her ikke at bestille og saa bliver der ey noget af med det som er talt og om ikke Anders Nielsen da gick bort. Vidnet svarede jo det omspurdte forholdt sig saaleedis rigtig 3tio Om ikke Vidnet kiendelig ude i Marken saae og fornam at Wordeman giorde en alt for liden og ubillig Anviisning i henseende til Gaarden Øfre Natland og Slettebachens Skyldsættning, da den første skylder 2 Løber og den siste ikkun en halv Løb, og om ikke Wordeman Vilde have een anseelig deel af Skov og Mark fra Øfre Natland og til sin egen paaboende Gaard Slettebachen.

Cramer som merkede at der ikke skal andet tracteres end en Sagen uvedkom/m/ende unøttig procedur fra Veder partiets Siide fandt sig gandske Velholden dermed at Procurator Reutz

paa Anders Nielsens Veigne ikke har benægtet paastevnte Kiøbe Summa at udreede thi frafalt Citanten fleere Vidners førelse, men allene paastoed Dom, hvorefter indstevnte Anders Nielsen bør pligtig findes accorderede Kiøbe Summa 300 rdr med Renter fra forfalds tiid at udreede og bekostningerne skadesløs at erstatte.

Reutz begierede Vidnetz Svar til Qvestionen da det øvrige af Cramers tilførsel skal besvares i sin tiid. Vidnet svarede det hand tillige med Vidnet Iver Taus hauen som Var i UdMarcken ansaae og siuntes at Wordeman udViiste og andviiste Øfre Natlands Mændene for lidt af UdMarck og Skov til bemelte deres Gaard, og bemelte Wordeman at beholde for sin Gaard Slettebachen for meget

1760: 367b

af ermelte UdMarck og Skov, i henseende til Gaardernes Skyldsættning 4to Om ikke Vidnet Veed og er bekiendt at Gaarden Slettebachen er for forMaals tiider opryddet af Gaarden Natlands UdMarck, og at der i mange Aar og lange tiider har Været ikkun en Ejer til Natland og Slettebachen og at Skov og Mark imellem dem har Været tilfellis uden Uddeeling til denne tiid, saa at en lovlig Uddeeling efter Skyld billigst er fornøden om, og i fald der skulle blive en Ejere til hver Gaard Vidnet svarede det hand har hørt det af andre at Slettebachen skal være opryddet af Øfre Natlands Mark men om sam/m/e for lang tiid siden har været under en Ejer derom Vidste Vidnet som for 3 aar siden er i bøygden ankom/m/et ey noget vist at forklare Veed ey heller om der har Været nogen Merker imellem bemelte Gaarder da ingen Merke er blevet ham anviist, da Vidnet og anseer det fornøden at lovlig Merker imellem begge Gaarders Ejendom burde sættes, naar Gaarderne til Separates Ejere adskilles. 5to Om Proc: Cramer som aflagt Vidne Var nerværende den tiid den indstevnte efter Vidnetz forklaring skulle have tilstaaet Kiøbet med Wordeman for de ommelte 300 rdr: Resp: Ney den tiid var Cramer ey tilstæde.

Cramer formerkede atter igien at Proc: Reutz nyder biefald i unøttige projecter men dette bekymrede Cramer sig ikke om, dog toeg hand som forhen Ancke Reserveret fra faldt fleere Vidners førelse, men efter hands Principals ordre i denne betydelige Sag protesterede paa uopholdelig Doms Vinding, thi hvad hand haver soldt bør hand hiemle, og bliver det den indstevntes Sag at paasee det hand bekom/m/er hvad hannem er tilsagt uden paa dette Stæd at afhandle hvad hand kand Vænte eller nyde, aller helst da først Pænge maae fremtones forinden Kiøberen noget lov formelig Skiøde efter accord kand vorde meddeelt og derom haver Kiøberen faaet Concept i hænde leveret hvilcket og til denne Actes følge er bleven produceret, dog uden at vænte i en ret sindig Meening at fastsatte Kiøb skulle briste.

Proc: Reutz paastoed det 2det og nu mødende Vidne Knud Tus hauen til forklaring antagen

1760: 368

paa de for nestforrige Vidne fremsatte qvestioner til Sagens og Sandheds Oplysning.

Wordeman forventede Dom uden Videre Vidners Afhørelse efterdi hands Søge Maal er opklaret og afbeviist, og dermed Cramer tillige med Principal absenterede sig fra Rætten.

Og forbeholdt der efter Reutz som Urgerede paa det sam/m/e sin Videre Procedur.

Eragtet!

Da Citanten haver frafaldet det Vidne Knud Tøshauen som den indstevntes fuldMægtig paastaaer at føres skiøndt dette Vidne ey er af ham Ved Contra Stevning indkaldet, bliver det for den indstevnte fornøden ved Stevning at indkalde ham til forklarings Aflæg, siden Citanten derimod har excipered.

Reutz i saadan Anleedning deels for at faae Udskrift af det i dag passerede til nøyagtig Overveyelse i denne betydelige Sag, og deels for Ved Contra Stevning at faae indkaldet dette nu afslagne med fleere fornødne Vidner begierede desaarsage Sagen udsatt til førstkom/m/ende Som/m/erting, siden den Contra Stevning som Comparenten til dette Ting ellers havde ladet forkynde, ikke blev saa fuld stændig som Sagen behøvede, formedelst at den ind stevnte ikke havde underrettet Comparenten ret.

Cramer sagde at den fremsatte Undskyldning burde ikke fra en lov klog Mand vorde anført men hand protesterede endnu som forhen paa uopholdelig dom overladende det paa Dom/m/erens Ansvar om noget i sin tiid uformodendes skulle briste.

Reutz sagde at hand i sin tiid skulle anmerke Cramers Gluffer og Gloser til Affindelse.

Eragtet

Sagen gives Anstand til næste ting.

Ditto Wordeman Contra Lars Øfre-Natland

Cramer fremlagde paa Wordemans Veigne en udtagen skriftlig Continuations Stevning dat: 13 Sept: sistleeden med paateigning om dessens forkyndelse for Vedkom/m/ende som Stevne Vidnerne efter paateigningens Udviis afhiemlede.

Wordeman Var selv ved Rætten nerværende begierede Vidner afhørte og de indstevnte paaraabte.

Procurator Reutz Var til stæde for den indstevnte for at observere hands tarv, benægtende saavel hoved som Continuations Stevningens indbefattende Sigtelse og alt hvad enkelte og utilstreckelige Vidnes byrd skulle Ville forklare om den indstevntes

1760: 368b

Ord efter Aars forløb.

Proc: Cramer Junior Vidnede under Corporlig Eed efter Stevne maalet, hand Var i følge med 2de Mænd fra Slettebache til Øfre Natland, da treffede hand den indstevnte tilspurte ham om hand endnu ikke Vilde tage Pænge med sig omtrent saaleedis Ordene falt for hands afkiøbte halve deel udi Øfre Natland og derfor betale udlovede Kiøbe Summa 250 rdr. Da svarede den indstevnte jeg skal kom/m/e til Manden, og da Vidnet spurte ham, er i ey accorderet for 250 rdr svaret hand ja, Vidnet sagde da til ham i faaer ikke andet eller meer end det i som forpagter har brugt.

Reutz Vedblev sin benægtelse, og for siun Visse Aarsager holdt sig fra at qvestioner Vidnet.

Citanten fremstillede Vidnet Lars Hansen Solem som efter aflagd Eed forklarede

Wordeman bad Vidnet tilspurdt om hand ikke Veed haver hørt og spurdt at indstevnte Lars Øfre Natland tilkiøbte sig af Wordeman den halve deel af Gaarden Øfre Natland for 250 rdr.

og om Vidnet ikke derefter har formerket at den anden Grande som havde tilkiøbt sig den anden halve part for 300 rdr klagede der over, men af Wordeman blev givet til Giensvar den Mand haver havt stoer bekostning paa Reparationen hvorfor det ikke er at undres over at hand nyder 50 rdr bedre kiøb og hand betalte i Afstaaelse til forpagteren eller rettere bøxelManden som afstoed Gaarden for ham 32 rdr. Vidnet svarede hand ey var med da Kiøb blev sluttet med Wordeman og Lars Øfre Natland, men Var med Procurator Cramer for et Aars tiid siden om høstens tiid da Lars Øfre Natland vedstoed at skulle betale for sin kiøbte Jorde part 250 rdr, da sam/m/e tiid Vidnet og merkede at den anden Grande beklagede sig at skulle give for sin part 300 rdr, ligesom at have hørt de Ord af Wordeman som qvestionen indeholder.

Reutz nest at benægte Vidnetz Udsagn for den indstevnte, tilspurte Vidnet, 1. om disse omprovede Ord blev talt nogle Uger for høstetinget afvigte Aar paa disse tiider og hvor helst hand sam/m/e hørte. Resp: det Var afvigte Aar efter Kornskurren men hvormange Uger for Michelij Viste Vidnet ey vist at siige og blev disse Ord den tiid talte paa Øfre Natland. 2do hvad indstevnte Lars Natland svarede

1760: 369

Procurator Cramer da hand tilspurte ham om de 250 rdrs betalning om hand da ikke blandt andet indloed sig med at Wordeman ey vilde lade ham faae saameget i Skov og Mark som hand burde have efter Skyld Setning om *om ikke Lars ankede over sam/m/e. Vidnet svarede at Lars sagde naar jeg faaer saa meget som jeg bør have af Skov og Mark skal jeg betale 3tio hos hvem Vidnet tiener og tiente forgangne Aar da det om vundne skulle Være passeret item hvem det var som formaaede Vidnet som beskickelses Mand at følge med Proc: Cramer hen til Lars Natland. Resp: afvigte Aar indtil dette Aars Vaar var hand Forpagter paa Slettebache hos Wordeman, men nu huusMand boende paa Cronstad Nessed, og at det Var Wordemand som bad Vidnet følge med Cramer for at høre paa deres Samtale

Wordeman tilspurte Vidnet om hand ikke forhen efter Wordemans begier Vilde forføye sig til Kiøberne paa Øfre-Natland og af dennem æske mindelig betalning, og hvad af dennem til han/n/em blev svaret. Vidnet svarede at Øfre Natlands Mændene svarede de skulle betale efter sin tale, og Var hand den gang tillige med Knud Fantoft udsændt af Wordeman som Var en 8te dages tiid førend hand igien Var med Cramer som forhen omvundet er.

Reutz saavel for ustevnte Anders Natland i denne Sag som og for Lars Natland modsagde Vidnetz forklaring aldeelis og ellers siden det nu er saa silde ud paa Aftenen og adskillige andre Sager i Morgen er for haanden begierede Udskrift af det i dag passerede og Sagen udsatt til næste ting for at frem/m/e den indstevntes forsvar.

Wordeman til sluttning udbad sig at Skafferen tillige med Lehns Manden efterdi Cramer havde excipered sig fra Vidnernes førelse, følgende qvestioner at tilsvare. Om bemelte Lehns Mand ikke haver Været hos Wordeman for \at/ udæske Skatter af den halve deel i Øfre Natland som Lars som forpagter og til sist som Kiøber har brugt og derefter af Wordeman blev afviist til bem/el/te Lars sam/m/e at indfordre

Reutz tilstoed for Lars Natland at hand til Lehns Manden under trudsel af execution har betalt Lehns Manden det Ene Aars Skatter for igien at decourtere sam/m/e i den Resterende Afgift som Wordeman ikke til dato har Vildet modtage, hvor for Vidnes byrd om den Post ikke er nødig men meener Wordeman at denne Klyckt

1760: 369b

skal hielpe noget paa hands slette Sag, da griber hand merkelig feyl, thi hand maatte vel efter LehnsMandens ordre grundet paa Fogdens betale sam/m/e for at redde sit boe fra medtruende exsecution.

Wordeman sagde at det allereede er 1 1/2 aar sidan at Lars tilkiøbte sig den halve deel i Gaarden Øfre Natland alt saa Viste hand sin Rigtighed at betale de Kongl/ige Skatter som Kiøber, thi hand skal aldrig kunde gotgiøre at hand forbemelte halve Aars forløb ikke har ind fundet sig som forpagter at aflægge hands Afgift

Wordeman frafalt de øvrige Vidner og paastoed dom

Eragtet

Sagen gives Anstand til næste ting

D/en 1ste 8ber blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt.

Halver Nielsen Smøraas efter forrige tiltale Contra Ole Nielsen Smøraas, frem lagde tillige en under dato 13 Sept: 1760 skriftlig forfattet Continuations Stevning mod bem/el/te Ole Nielsen Smøraas for Sagen Stevne Maalet Videre indeholder hvorunder tillige Vidnerne Lars Bircheland og Niels Tistad Var ind kaldede som begge mødte, ligesom og paa den ind stevnte Veigne mødte hands Sønn Niels Olsen som Vedtoeg lovlig Stevnings forkyndelse for bem/el/te hands Fader.

Citanten forlanget de indstevnte Vidner afhørte

1. Vidne Lars Bircheland fremstoed og efter aflagd Eed forklarede det hand Ved Pintze tiider dette Aar hørte at Ole Smøraas sagde til Halver, de har taget Veye støtten og hugget paa, dog blev ey nogen derfor ved Navn angivet af Ole Smøraas, men Halver skiød Vidnet derom til Prov, derefter gick Vidnet tillige med Niels Pedersen Tistad efter den indstevntes begier for at besee Citantens paaklagede træer som af den indstevntes Gieder Var afgnaget barcken, og da forefandt Vidnerne 28 støcker smaae og store træer af Selie Hæg Rogn og Vier at være noget ovenfor roden lidt afgnaget som af Gieder, men en busk rundt om kring afflecket barken lige op til qvisterne som Var det siste træe Vidnerne besaae, og da Halver sagde til Vidnerne hvad synes Eder om dette træe, svarede Ole, jeg Veed du skal ey have giort det selv, men Vidnet Veed ey tilfulde til hvem Oles Ord sigtede, da Halver og hands Sønn Var sam/m/e tiid til stæde, lige som og Ole sagde du har giort saameget som det kunde Være tilforn, hvortil Halver atter skiød Vidnerne til Prov, og saaleedis gick de fra

1760: 370

hinanden hiem, og da der blev talet om en Grind som Ole forlanget Vidnerne skulle eftersee, sagde Ole staaer den til brude rie skal jeg tage den bort,

det 2det Vidne Niels Pedersen Tistad efter aflagd Eed forklarede i alt eenstem/m/ig med første Vidne untagen til sluttningen at hand ey hørte eller kand erindre om Ole sagde eller talte noget om den omprovede Grind.

Niels Olsen Smøraas paa den indstevntes Veigne forlanget Copie af den første hoved stevning lige som og anstand til næste ting

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste ting bliver bevilget til hvilcken Tiid den lovlig indstevnte og ey mødende Ole Nielsen Smøraas forelægges Lav dag til at indkom/m/e med sin besvarelse saavel til hoved som Continuations Stevningen i denne Sag.

Fogden Bildsøe udi Sagen Contra Matz Aandeland efter forrige tiltale anmelte at hand har fundet sig beføyet ved Continuations Stevning at indkalde ham til forestaaende Mielde Skibbreedes høsteting for der at anhøre Anne Anfindsdatters Udsagn og bekiendelse det hand og ingen anden er hændes barne fader, hvilcket hun og Ved aabenbahre Skriftestaaelse har ud lagt ham for og da Rættens seeniste forelæggelse for ind stevnte Matz Unneland her til dette Ting at møde ey ved Lehns Manden er ham blevet ankyndiget, her ey heller denne sinde Sagen mod ham til besluttning kand proseqveres forinden Qvinde Menniskets offentlige Sigtelse inden Rætten for hændes Værneting er paafuldt, som her behøves at fremlægges begierede Fogden til den Ende Sagen mod ham udsatt til anstundende Aars Som/m/erting.

Fra den indstevnte Madtz Unneland blev fremlagt et skriftlig Indlæg i denne Sag dat: 30 Sept: sistleeden som saa lyder

Fogden til det indkomne Indlæg Reservered sin besvarelse i beleylig tiid

Eragtet

Den forlangte Anstand til næste Ting bliver herved bevilget

Mad/a/me Danchersen Contra Anders Chrispinusen Tvedt æskede den fra i Gaard incam/m/inerede Sag udi Retten

den indstevnte efter Paaraab mødte ikke

Procurator Reutz forlanget de sam/m/e qvestioner for Lehns Mand Jan Tveteraas og Michel Sædahlen fremsatte som i Sagen af Citantindens fuldMægtig blev fremsatt mod Niels Sandahlsbrecken

LehnsManden efter aflagd Eed svarede til 1ste qvestion det sam/m/e som i bemelte forrige Sag, til 2det Resp: Jo hand har hørt at denne indstevnte har soldt lidt Øhl, til 3de svaret hvor ofte Veed hand ikke, men Vidnet Veed at hand engang i Som/m/er for 6 á 7 Uger var hos ham og da blev der solt til Vidnet og Rasmus Hope et par Potter Øhl, til 4de svaret at fra Haucheland til Tvedt er en god fierding Vey.

2det Vidne Michel Sædahlen efter aflagd Eed forklarede til 1ste qvestion det sam/m/e som forrige Vidne

1760: 370b

til 2det svarede hand har hørt det at den indstevnte har soldt Øhl, men ey været der naar noget er bleven soldt, til 3de Viste hand ey heller noget at forklare, til 4de svaret det sam/m/e som Lehns Manden forklaret om Stædernes distance, dog strecker begge Gaarders UdMarcker sig til hinanden. 5. blev dette Vidne tilspurt om hand nogen sinde har hørt den indstevnte at

have fragaaet at have solt Øhl og brendeviin men om hand ikke meget meere har tilstaaet sam/m/e baade da forbudet skeede som og for og efter, Resp: da hand giorde forbudet nægtet den indstevnte det, ikke, men ey tilstaaet det videre for ham siden, da hand ey har drucket eller kiøbt noget hos ham.

3. Vidne Anders Tollefsen Landaas efter aflagd Eed forklarede det hand for 4 Ugers tiid Var hos den indstevnte og kiøbte hos ham for 4 s: i Øhl, men ey efter begier fick noget brendeviin til kiøbs har ey heller seet eller hørt at hand har havt noget brendeviin til fals, har og tilforn sistleeden 4de Pintzedag Været sam/m/estæds og ligeleedis kiøbt for 2 s: i Øhl, da der sam/m/e tiid til en Kone blev solt en potte Øhl, som hun udbragte til en anden derpaa Gaarden

4. Ole Østensen tienende paa Haucheland hos Zacharias forpagter sam/m/e stæds efter aflagd Eed forklarede det hand med forrige Vidne Var sam/m/e tiid nerværende hos den indstevnte paa Tvedt, og da drack af sam/m/e Øhl som bemelte Vidne kiøbte, men ey fick eller begierte noget brendeviin til kiøbs, har og i Fastens tiider kiøbt 2 potter Øhl sam/m/estæds, som hand henbragte i UdMarken, har hørt det af andre hand har solt Øhl men ey brende viin.

Procurator Reutz begierede at hands Procedur og Paastand udi den første Sag imod Niels Sandahls brecken her i denne Act maatte indføres da den er af en og sam/m/e beskaffenhed.

Men da Comparenten fornam at den indstevnte hverken i Gaard eller dag efter Paaraabelse møder maatte Comparenten begiere Lavdag for ham til næste Rætt.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Anders Chrispinusen forelægges Lavdag til næste ting

Ditto Citantinde Contra Peder Hamre

Procurator Reutz forlanget de indstevnte Vidner i Sagen afhørte efter de sam/m/e i Sagen mod Anders Chrispinusen indgivne qvestioner til 1ste qvestion svaret det sam/m/e som i Sagen mod Anders Chrispinusen forklaret er, til 2den qvestion svaret før forbudet skeede Viste Vidnet den indstevnte solte Øhl men ey brende Viin, men efter forbudet veed hand ikke, men vel af løs Snack kand have hørt det, derunder er og 3de qvestion besvaret, til 4de svaret at det er nermere byen end Haucheland hvor den indstevnte er boende nemlig paa Nobiskrøes under liggende Grund

1760: 371

5. tilspurte Reutz dette Vidne om ikke Peder Hamre Ved forbudetz forkyndelse tilstoed det paastevnte Sahl og udloed sig med disse Ord at hand baade har soldt og skal selge, 6. Om ikke Stædet Nobben hvor Peder Hamre boer ligger faae bøsse skuds længde fra Haucheland og i Alfare Veyen til byen Til 5te svaret Vidnet jo det saa forholdt sig som omspurdt er at hand Vilde selge Øhl. til 6te svaret at det er fra Haucheland en kort halv fierding eller 1/4 fierding Vey, og i alfar Vey beliggende.

Michel Sedahlens Aflagde forklaring til de 6 fremsatte qvestioner Var i alt eenstem/m/ig med Lehns Manden, untagen med den foranding at førend forbudet skeede har Vidnet kiøbt en potte Øhl men siden ikke.

3. Vidne Anthonius Zachariasen boende paa Nordaas efter aflagd Eed sagde at være Sønn til forpagteren paa Haucheland, sagde det hand 3de gange dette Aar har kiøbt enhver gang En Potte Øhl hos den indstevnte, naar Vidnet har reyst fra byen til sin paaboende Gaard Nordaas som er en Miil liggende fra byen, og at Haucheland er og i sam/m/e Vey hvor Vidnet passerer forbie, har og hørt det af andre at den indstevnte har soldt Øhl til andre, men til hvormange eller hvormeget ubekiendt.

4. Niels Bærentzen tienende paa Mitthue efter aflagd Eed, sagde det hand med forrige Vidne Var de 3de gange med og drack af det Øhl de kiøbte hos Peder Hamre, og ellers angaaende til Veyens passage forklaret det sam/m/e som forrige Vidne.

5. Jacob Hamre efter aflagd Eed forklaret, det hand sistleeden Pintze Aften kiøbte 1 potte Øhl hos den indstevnte, da 3de Mænd sam/m/e tiid og da var tilstæde som ligeleedis kiøbte hver sin Potte Øhl, og var Veyen for de alle 4re lige forbie Haucheland

Reutz tilspurte dette Vidne om ikke de sam/m/e benevnte 4re Mænd kunde faae lige saa Vel Øhl paa Haucheland som det rette Giestgiver Stæd som hos den indstevnte, Vidnet svarede at naar hand med andre forlanget det kunde hand og faae det.

Procurator Reutz giorde den sam/m/e paastand mod den indstevnte som i første Sag, imod Niels Sandahls brechen hvilcken hand Ord for Ord begierede i denne Act tilført, og som den indstevnte i Gaard mødte holdt Comparenten Lav dagen for ham ufornøden men indstillede Sagen til Doms efter bemelte sin procedur.

Fogden forlangede hands declaration ligeleedis til Sagens Anstand maatte indføres i denne Act

Eragtet

Sagen gives Anstand til næste ting.

Ditto Citantinde Contra Aschild i Fløen

Den indstevnte mødte og Vidnerne bleve paaraabte

Da den indstevnte tilstoed førend forbudet skeede vel at have soldt lidt Øhl men aldeelis intet brende Viin, men efter forbudet har hand ey soldt noget

1760: 371b

saavidt hand erindrer uden til en som meget har beedet derom er og i fald det tillades kand \i tancke at/ ansøge om friehed mod Nærings Skats Erlæggelse.

Reutz frafalt Lehns Manden og Michel Sædahlens Vidnes byrd i denne Sag siden den indstevnte har tilstaaet at have solt Øhl til reysende førend forbud i Aar skeede men paastoed allene de 3de øvrige Vidner afhørte.

1ste Vidne Jens Andersen tienende hos forpagteren sam/m/estæds efter aflagd Eed forklarede det hand S/anc/te Hans dags tiider kiøbte i den indstevntes huus 1 potte Øhl som den indstevntes Hustrue leverte ham, og den anden gang ligeleedis for 4 Uger siden kiøbte 1 potte Øhl, men ey har seet nogen kiøbt brendeviin der paa Stædet men Vel at andre Undertiiden har kiøbt Øhl

2det Vidne Uldrich Rasmusen er ved Møllendahls Elv hos Jonas paa broen, forklarede efter Eeds Aflæg det hand imellem Pintze og S/anc/te Hansdags tiider kiøbte 1 Kande Øhl og for 4 s: i brende Viin udi den indstevntes huus men ey har selv kiøbt eller veed andre at have kiøbt noget videre.

Reutz tilspurte Vidnet, om hand aldrig har hørt at den indstevnte har soldt Øhl eller brendevin til andre Vidnet svarede lige leedis Ney.

Reutz anmerkede af dette Vidnes forklaring at Johannes paa broen som Vidnet kiøbte det omvundne Øhl og brendeviin for hos den indstevnte boer nest Ved Haucheland og at der er kortere Vey til Haucheland hvor det baade burde og kunde kiøbes som der er til Fløen.

Det 3die Vidne Rasmus Øfre-Tvedt mødte ikke.

Procurator Reutz erindrede om Lav dag for Vidnet

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Rasmus Øfre Tvedt forelægges under fals Maal Lavdag til næste ting.

Publiceret

Erich Nielsens udgivne Afkald til sin hustrues Curator Paul Holm for den Arv Anne Malene i Arv og hiem/m/e gifte er tilfalden paa Summa 176 rdr 5 3/4 s: dat: 27 April 1760 vid: fol:

2. Aflyst og udslettet Johan Nicolay Møllerops udgivne Pante Obligation til Paul Holm som Værge for sine Søskende dat: 27 April 1753 og qvitteret d/en 30 Sept: 1760 hvorfor sam/m/e af Pante bogen udslettes

3. Johan Nicolay Møllerops udgivne Pante Obligation til Erich Nielsen Søreide paa Capital 176 rdr dat: 28 April 1760 vide fol:

Uldrich Diedrichsen som er svag loed indlevere Rettens Kiendelse og forelæggelse for Lars Nedre Totland og som ingen af Parterne mødte blev paa Citantens Veigne forlanget nye forelæggelse for

den indstevnte til næste ting.

Eragtet

Lars Nedre Totland forelægges Lavdag til næstholdende Som/m/erting tilkom/m/ende Aar 1761.

Udi Tings Vidne Sagen indstevnt af H/err borgemæster Fasmer Contra nu afg: Mad: Wessel og H/err Justitz Raad Carbiner efter forrige tiltale

Hvorefter det forelagde Vidne Peder Hamre efter Citantens Sønns forlangende blev paaraabt tillige med de øvrige uafhørte Vidner i sam/m/e Sag

Paa Citantens Veigne mødte hands Sønn Peter Hendrich Fasmer og Procurator Reutz paa de indstevntes Veigne.

Peder Hamre som tilkaldet og forelagt Vidne mødte og efter aflagd Eed svarede til de fremsatte skriftlige Qvestioner til 1ste Qvestion svared Vidnet han/n/em Var det omspurte ubekient til 2den qvestion svaret det er ham ligeleedis ubekiendt til 3de svaret hand ey har hørt af S/a/l/ig/ Mad: Wessel hvorfor hun antoeg ham til Lauværge, ey heller er vidende om det øvrige i qvestionen omspurte. til 4de Resp: Jo borgemæsteren skrev Vidnetz Contract; for hvilcket hand ey gav borge mæsteren mindste Skilling for at indrette eller skrive sam/m/e, merket og at borge Mæsteren Var paa Mad: Wessels bæste Ved Accorden da hand i stæden for at Mad: Wessel sagde at skulle give 30 rdr bragte borgemæsteren det der hen at hand maatte svare 32 rdr som hand og siden den tiid aarlig har svaret

Vidnet Hans Andersen i Kalvedahlen fremstoed og efter aflagd Eed svarede til 1ste qvestion, jo det er Vidnet bekiendt at Citanten antoeg Arbeydere til Pladtzet Lille Starrefossen som blev indhægnet og bebygt, og med dem havde indseende, og som Vidnet var selv ved at kiøre steen til Gierderne fick hand den accorderede betalning for Kiørselen af Steenen 10 s: Pr: naar den i Gierdet blev opsatt, hvilcken betalning Ved Citanten blev Vidnet leveret og betalt, og Var Citanten hos Arbeydet nogle gange men hvor mange eller faae gange erindrer Vidnet ey til Visse, Vidnet fick ey heller af Citanten nogen drickepænge men Vel i hans huus blev skiencket til 2den qvestion svaret Vidnet hand ey Var med det Arbeyde Ved broen til 3de svared hand ey heller Var med ved den besigtelse paa \ St/o/re / Starrefossen lige leedis til 4de svaret Ney hand ey var med, den 5te qvestion er under den 4de og 3de besvaret med Ney. Den 6te qvestion forbigaaes for dette Vidne til 7de svarede hand ey havde nogen Materialier eller dislige Arbeyds Reedskab til laans, men Vel hørte at de andre Steenarbeydere havde dislige til laans.

Mons Nielsen blev dernæst fremkaldet som efter behørig formaning Var ham givet at Vogte sig for Meen Eed, aflagde sin Eed og forklarede til de

1760: 372b

frem lagde skriftlige qvestioner følgende.

til 1ste qvestion svaret ja hand har hørt det nogle gange af Mad: Wessel at hun begierte Citanten til sin Laværge

til 2den qv: Resp: at formedelst misforstaaelse imellem Mad: Wessel og Carbiner udvalte hun borgemæsteren til sin Laværge men i det øvrige Veed hand ey noget at ditto Mad: Wessel blev ilde begiegnet af sin Svoger Carbiner

til 3de Res: svaret jo hand hørte det omspurte af Mad: Wessel forholdt sig saa

til 4de svaret hand Veed at Mad: Wessel gierne Vilde have borgemæsteren til sin Laværge og mundtlig begierte det, men om sam/m/e skriftlig skeede Veed Vidnet ikke ey heller saae hænde med graad at begiere det.

5. tilsvaret hand ey har hørt det omspurdte hvormeget hand som Laværge skulle faae for sin Umage.

6. Resp: Vidnet Viste ey heller noget derom at forklare ey heller har henbaaret eller henbragt de om/m/elte 50 rdr

7. Resp: derom Veed Vidnet ey noget at svare som noget han/n/em er aldeelis ubekiendt

8. Resp: Citanten Var altiid ferdig enten det \var/ dag eller Aften at forrette hvad hun forlangede.

9. Resp: hand ey merket noget saadant af det omspurte i qvestionen

10. Resp: Vidnet har hørt af Mad: Wessel det hændes børn ey vilde at Citanten skulle være hændes Laværge, men ey kand erindre Videre om det i qvestionen omspurte er passeret

til 11te qvestion og under sam/m/e til 1ste qv: Resp: hand Veed Citanten henreyste for Mad: Wessel nemlig fra Hope som er borgemæsterens Gaard til Søreide som er 1/2 Miil der fra hvor Vidnet Var med tillige med 2de af Citantens folck, men ey veed Videre om den ommelte Reyse til Sunds Kierker

til 2den qvestion svarede jo det er ham bekiendt Citanten ofte reed op til Nedre Starrefossen saalænge Arbeydet et Aars tiid Varede der

til 3die svarede det omspurte forholdt sig rigtig da et steen faare huus blev sam/m/estæds opbygt

til 4de svarede hand fra Starrefossen 2de gange Var paa fieldet ved Skomager diget som er en 1/2 fierding fra Starrefossen og en god fierding fra byen

til 5te svaret Vidne ey noget derom at være bekient

til 6te svaret hand om det omspurte er vidende at Citanten paasaae Mad: Wessels Sag i den omspurte Post

til 7de lige leedis Vidnet bekiendt at Citanten udsaae 2de stæder til beboelse for huus Mænd nemlig begge stæder ved Nobiskroe beliggende ner Ved byen

8de Ja engang Veed hand det skeede her til Møllendahl tingstæd

til 9de og 10de qvestion Vidste Vidnet ey noget at svare til som ham er ubekiendt

til Subqvestion Lit: a, svaret Ney, til Lit: b, ligeleedis Ney

1760: 373

til L: C: D, E, F, G: H Viste Vidnet aldeelis ingen Efterrettning eller Giensvar at give til som ting hand sagde ey minste beskeed eller Kiendskab at kunde give om.

til 12te qvestion svaret Vidnet hand ey kundskab derom haver

til 13de svaret det og er ham ubekiendt

til 14de Resp: hand Veed nok Citantens hæst stoed paa Lundgaarden 1 Aars tiid og at Citanten skaffet selv Foer til sam/m/e, men Videre om det i qvestionen omspurte Viste Vidnet ey noget at forklare

til 15de svaret det er Vidnet bekient at Mad: Wessel bad Citanten sørge for at Brushavers og Chesauxs huus maatte blive soldt og kom/m/e til Pænge

til 16. svaret Vidnet det omspurte er ham ubekiendt

til 17de Resp: Ney hand veed ey noget derom

til 18de Resp: lige leedis Ney hand ey veed noget derom

til 19de svaret hand ey der om noget er bekiendt

Ligeleedis til 20de qvestion svaret Ney hand ey veed der om nogen forklaring at give

til 21de Resp: Ney hand Veed ey det mindste derom at forklare

til 22de svaret hand ey har hørt Mad: Wessel har klaget noget over Citantens Opførsel, men Vidnet ey at have Været med Pænges ind og Udtælning

Om 23de qvestion havde Vidnet ey heller noget at forklare

24de Qvestion derom Viste Vidnet ey heller noget Giensvar at give til

25. qvestion derom Viste Vidnet efter bæste Erindring ey noget at svare til

26. qv: lige leedis svaret om det omspurte aldeelis at være ubekiendt.

27. qv: Derom Var Vidnet og uvidende og ey har hørt det omspurte.

Comparenten Fasmer leverte under sin Moder Anne Danchert Fasmers Underskrift følgende indlæg af dags dato

Da jeg er Vidende om at Anne Bunnemand som et indstevnt Vidne udi denne Sag, er svag og desaarsage denne gang ey kand møde, da er jeg fornøyet med uden at forlange Videre Forelæggelse for hænde at frafalde for denne Rætt hendes aflæggende Vidnesbyrd, men Reserverer mig sam/m/e for Bergens byeting at erholde i fald fornødenhed det udfordrer

Denne min givne declaration forlanges i Acten indraget, og forlanget bem/el/te Fasmer tillige efter sin Moders begier dette TingsVidne sluttet

Procurator Reutz for H/err Justitz Raad Carbiner som havde paahørt Vidnernes forklaringer forbeholdt Justitz Raaden i beleylig tiid og paa rette stæd, sine Anmerkninger, Indsiigelser, og fore-

1760: 373b

stillelser imod Vidnernes forklaringer efter fornødenhed tillige med alle andre lovlige forbeholdenheder til Paaancke og Satisfactions Indtale hos Citanten, for de (deres) allehaande nergaaende beskyldninger som endeel af Qvestionerne indbefatter, og for det øvrige Vilde forVente hvad Citanten vil fange an med dette sit tings Vidne.

Og saaleedis bliver dette tingsVidne sluttet.

Fogden Bildsøe anmelte at hand Ved Lehns Manden for Schiolds Skibbreede haver ladet indkalde Ole Nielsen nu opholdende sig i Byen for at anhøre indkalte Vidner Peder Winzensen Nobben og Svend Asbiørnsens eedelige forklaring om at hand skal have besvangret Pigen Birthe Mons Datter der efter hændes barnefødsel Ved døden er af gaaet men forinden i sit yderste udlagt den ind stevnte at være hændes rette og eeniste barnefader Og da Vidnerne nu er tilstæde bad Fogden dem afhørte.

Stevne Vidnerne Michel Sædahl og Lars Monsen Unneland fremstode og eedelig afhiemlede det de for en 3 Ugers tiid siden har forkyndt denne Stevning paa Gaarden Unneland i hands Husbonds huus udi Matz Unnelands \hustrue/ og hands Slotte Mands Paahør, dog var den indstevnte ey da tilstæde

Den indstevnte blev paaraabt men ey mødte

1. Vidne Peder Nobben efter aflagd Eed forklarede det Qvinde Men/n/isket Birthe Monsdatter kom i Vidnets Huus af sin siste tieniste i Kalvedahlen hvor hun nogle Uger havde Været, men formedelst Svaghed maatte forlade tieniste og som melt lidt for Pintze dagene dette Aar kom til Vidnet frugtsom/m/elig og falt i barselsæng for en Maaneds tiid siden, og fødde et i live værende Pigebarn men efter 8te dages forløb efter hun nedkom i barselsæng er hun nemlig Moderen Ved døden afgaaet Vidnet forklaret at den afdøde saavel i sin barsel Nød som og kort for hændes Død sagde og udlagde at Ole Nielsen og ingen anden Var hændes barnefader bemelte afdøde Pige tiente paa Gaarden Lie afvigte Aar lige som og Ole Nielsen sam/m/e tiid til Arbeyde paa Gaarden Aandeland og Lie loed sig leye, da \de/ med hinanden har havt leegemlig Omgiengelse

2. Vidne Svend Asbiørnsen efter aflagd Eed forklarede i alt enstem/m/ig som første Vidne om dette QvindeMenniskes Udsagn og bekiendelse førend hændes Død, som og hands forklaring om det øvrige Var i alt eenstem/m/ig.

Fogden forlanget det passerede sig beskreven meddeelt.

Fogden i Continuation af den mod Johannes Johansen hidintil tienende hos Hans Andersen Kalvedahlen

1760: 374

anlagde Sag for leyermaal med Qvinde Men/n/isket Birthe Gregorij datter anmelte at hand til dette ting er forkyndt Rættens forelæggelse til beviis om den indstevntes forseelse i dette fald samt at hand endeel Aaringer har holdt sig fra aldeelis at søge Guds huus samt ellers forhen har gaaet i Slaverie paa Bergens fæstning for Leyermaal udi sit Egteskab fremlagde Sogne Præsten H/err Jørgen Hattings Attest af 30 Sept: sistleeden. Disaarsage fogden over ham satt i Rette ey allene at betale sine Leyer Maals bøder og for hvad hos ham deraf maatte briste at blive straffet paa Kroppen, men end og til Afstraffelse for sit ugudelige Levnet at inddøm/m/es nogle Aar paa Bergens Tugthuus

Den forelagde Johannes Johannesen blev paaraabt men mødte ikke.

Stevne Vidnerne Jan Tvedteraas og Michel Sædahl afhiemlede forelæggelsens forkyndelse at Være skeed for ham i hands eget Paahør.

Udi Sagen indstevnt af Peter Voet Contra Salemon Olsen.

Da Salemon Olsen efter sin udstædde Vexel Obligation dat: 3 Maij 1759 til Citanten Pether Voet er bleven skyldig den Summa 12 rdr som hand Ved forfalds tiiden ey har betalt eller indfriet hvorudover Citanten efter den passerede Seqvestrations forrettning af 9de Aug: sist leeden Aar har fundet sig beføyet at lade Seqvestrere af hands Effecter, hvis dertil Afdrag paa Capital og Omkostninger kunde findes, og da sam/m/e ey til høyere Summa end 7 rdr 3 mrk 12 s: kunde blive tilstreckelig, er den Resterende Summa 9 rdr 2 mrk 14 s: som Ved Dom paastaaes af Citanten tillige med rente og Omkostning.

I slig henseende, da Debitor hverken ved ovenmelte Seqvestrations Forrettning, eller for denne Rætt har mod Søgemaalet giort nogen benægtelse, ey heller Ved paaberaabte Contra Stevning fremkom/m/et med Afbeviisning til hands formeente befrielse, følger det af sig selv at den passerede Seqvestration i hands ringe Ejendeele bliver af Rætten approbered, lige som

og for Rett kiendes og dømmes, at den indstevnte Salemon Monsen bør til Citanten betale den paasøgte Summa 9 rdr 2 mrk 14 s: med Intresse til betalning skeer, tillige med Processens Omkostning 3 rdr, som alt bør udreedes 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Udi Justitz Sagen Contra Johannes Johannesen

Da Johannes Johannesen selv har tilstaaet for Rætten at have 2den gang besvangret Qvinde Mennisket Birthe Gregorii Datter, og saavel i sit Egteskab da hands Hustrue levede som og nu hand er Encke Mand med bem/el/te Qvinde Menniske begaaet Leyer maal, desuden og tilstaaet at have fraholdet sig

1760: 374b

fra Sacramentets brug \i 5 aar/ som alt Ved den fremlagde Sognepræstes Attest tillige er afbeviist, I slig henseende er det den indstevnte Johannes *Monsen ey allene for sit sist begangne Leyer Maal her ved døm/m/es i følge Lovens 6 bogs 13 Cap: 1 art: at bøde 12 rdr men end og for sit forargelige Levnet at lide straff med at arbeyde i Bergens Manufactuur huus et Aar, hvor og hands Straff i Mangel af bøders udreedelse bør afsones, som alt 15 dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse bør udreedes og efterkommes under Adfærd efter Loven.

D/en 2den 8ber blev Rætten igien satt, og som ey fleere Sager efter Paaraab frem kom blev fremlagt de af Fogden forfattede Attester til hands Reegenskabs belæg.

1mo angaaende Laxe og Silde vaager item huusMands Pladtzer Qværner og Engesletter, at her i Skibbreedet intet er fisket i bem/el/te Vaager hvoraf noget kunde skattes og at Hope Qverner er i ubrugelig stand saa intet derpaa bliver eller kand males.

2do at i Aaret 1759 intet er hugget i de beneficerede Skove i dette Skibbreede.

3tio Intet privilegered Stæd som for Skatt er befriet findes fleer end Kongshavn som Fendrick Møllerop beboer

4to Om Aftags Gaarden Unneland.

5to Om Lehns Mændenes brug.

6to Om Miiletallet til tingstæderne

7mo Af de forrige Giestgivere er svaret skatt af Damsgaard Haucheland, Møllendahl Calfare, Nyegaard.

8do Odels Mantallet blev attesteret

9no Restancen over de Kongl/ige Skatter beløber 486 rdr 2 mrk 11 s:

10mo tiende Restancen 9 rdr: 4 mrk 4 s:

11te Et tingsVidne indbefattende 12 qvestioner i følge skatte forordningen som blev besvaret lige som forrige Aar untagen at til den 5te qvestion blev angivet og anført Niels Sandalsbrecken Anders Chrispinusen Tvedt Aschild Larsen Fløen, Peder Vintzensen Nobben Willum Schaalevignesset, Hans Andersen Kalvedahlen og Claus Aarestad. som skal have solt Øhl.

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1761 opnevnes 1. Lars Olsen Henne, 2. Niels Grimen 3. Halvor Pedersen Store Mitthue 4. Lars Nielsen Raae 5. Ole Ham/m/ersland 6. Jonas Rasmusen Møllendahl 7. Lars Gregoriusen Hetlevig og Salemon \Joensen/ {Olsen} ibidem.

Sartor Skibbreede

1760 d/en 4de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt paa Ting stædet Tøsøen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne 310 og 333 findes tilførte, untagen udi Johannes Olsen Hagenes Stæd som er svag mødte Johannes Rasmusen Tøsøen,

og da ingen Kongl/ige Forordninger eller ordres blev fremlagt til publication, blev følgende Almuens documenter tinglyste.

1. Skiftebrev dat: 27de Martij 1760 efter afg: Johannes Wintzensen Store Sangolt

1760: 375

2. Skiftebrev dat: 31 Martij 1760 efter afg: Anne Olsdatter Knapschog.
3. ditto dat: 28 Martij a: ej: efter Niels Hansen Hidsøen
4. ditto dat: 29 Martij efter Anne Monsdatter Schaalevig
5. ditto dat: 31 Martij efter Kari Olsdatter Knapschog
6. ditto dat: 26 april efter Anders Olsen Nore Tuft,
7. ditto dat: 26 april efter Jens Ulvsen Øfre Børnes
8. ditto dat: 19 Junij efter afdøde Endre Nielsen Lerøen.

De indstevnte Sager blev paaraabt Contra H/err Hendrich og David Gertzen

Paa Procurator Reutzes Veigne mødte hands Sønn Osmund Reutz som frem lagde en paa Professor Haberdorfs Veigne har udstædet en under 22 Aug: 1760 skriftlig Stevning, som af den ind stevnte efter hands Paateigning af 9 Sept: sistleeden findes paateignet at være ham forkyndt paa egne og Sønns Veigne

De indstevnte blev 3de gange paaraabt men ey mødte.

Osmund Reutz paa sin Fader Procurator Reutzes Veigne i hands lovlige forfald mødte og producerede et af ham selv forfattet og underskrevne Indlæg af 3de hujus med de derudi Allegerede documenter nemlig No: 1. Copie af den paastevnte Obligation med sine Paateigninger No: 2 Originale Opsiigelsen, No: 3 Copie af FuldMagten og No: 4 Originale Extracten af Skiftebreevet, samt anviiste Originalerne til bielagerne No: 1 og 3 med begier at sam/m/e af Rætten som anviist maatte paateignes, og dernæst erindrede om Lavdag

for de indstevnte til næste Rætt. ellers producerede Comparenten til Actens følge H/err Stifts praust Rennords Attest af 27de passato in originali at Sagen til følge Loven er ham anmelt, hvilcken hand i Acten begierede indragen

Eragtet!

Da den indstevnte Hendrich Gertzen med Sønn \Hr:/ David Gertzen ey møder forelægges dem Lavdag til næste ting tilkom/m/ende Aar 1761. hvilcken forelæggelse i rette tiid besørges forkyndt og i sin tiid afhiemlet.

Christian Daniel Orning paa sin Curator Christen Milbachs Veigne fremlagde en under 15de Sept: sistleeden ankyndiget skriftlig Stevning Contra H/err Hendrich Gertzen som tillige med den indstevntes Paateigning saaleedis er lydende.

Den indstevnte blev paaraabt men mødte ikke

Comparenten fremlagde 3de bielagere nemlig 1mo en vidimered Copie af Citantens skrivelse til den indstevnte af 17 8ber 1759 2. dito Copie til indstevnte af 26 april 1760 3tio Reigning af 12 Sep: 1760, 4to Citantens Indlæg i Sagen af 3de hujus.

Comparenten erindrede om Lavdag for den indstevnte

Eragtet

Den lovlig indstevnte H/err Hendrich Gertzen forelægges Lavdag til næste ting førstkom/m/ende Aar 1761 som Citanten i rette tiid besørger forkyndt og i sin tiid afhiemlet.

1760: 375b

Publiceret

Carsten Ingebrictsen Bielcherøens udgivne bøxelsæddel til Ingebrict Carstensen paa 16 Mark Smør i Gaarden Bielcherøen dat: 4 8ber 1760 med Rev: ej dat.

2. Niels Olsen Børnes Mons Thomesen Eide Mons Olsen Søre Toft, og Wintzens Andfinsen Trengereides Skiøde til Wermund Olsen Midtvedt paa 18 Mark fisk i Midtvedt dat: 4 8ber 1760 vid: fol: 173 og 174

3. Lars Monsen Søre Echerhofdes Skiøde til Clemet Nielsen paa 6 Mark Smør 3 Mark fisk i Gaarden Søre Echerhofde dat: 4 8ber 1760 vid: fol: 174

4. Anders Søre Echerhofdes udgivne bøxelsæddel til Ahrent Thomesen paa 6 Mark Smør 3 Mark fisk i Søre Echerhofde dat: 4 8ber 1760

5. Albert Hendrich Meejers bøxelsæddel til Ole Monsen paa 7 1/2 Mark Smør i Gaarden Glesnes dat: 2 8ber 1760 med Rev:

Niels Hansen Schoge haver Ved mundtlig Varsel til dette Ting tiid og Stæd indstevnt Jan Olsen Lille Sangolt hands Hustrue Malene Pedersdatter for Skiels Ord brugt imod Citantens Hustrue Guri Andersdatter derfor at lide Dom samt at anhøre Vidner Christen Pedersen Dom/m/edahl, Jacob Jansen Lille Sangolt som under Lovens falsMaal er indkalte ligesom og indstevnt Jan Olsen Lille Sangolt til Vedermæhle i sam/m/e Sag

Den indstevnte tillige med Vidnerne blev paaraabte men mødte ikke

Stevne Vidnerne blev frem kaldte LehnsManden Knud Tøsøen og Lars Arentzen som og Ole Pedersen Hagenes {d...} forkyndte Stevne Maaletz afhiemling til Vedkom/m/ende at Være skeed i de indstevntes Paahør hvilcket de afhiemlede.

Eragtet

De{n} lovlig indstevnte Jan Olsen Lille Sangolt med hustrue Malene Peders datter forelægges Lavdag til næste ting til hvilcken tiid Vidnerne Christen Pedersen Dom/m/edahl og Jacob Jansen Lille Sangolt under Lovens falsMaal forelægges Lavdag.

LehnsMand Knud Tøsøen anmelte det hand paa Citanten Hans Ravels Veigne og efter hands dertil givne skriftlig fuldMagt og begier til dette ting tiid og stæd mundtlig har ladet indstevne Anders Nielsen nu tienende paa Hidzøen for pligtige Gield til Citanten tiid efter anden 44 rdr 4 mrk 9 s: derfor at lide Dom til den paasøgte Gields betalning.

Anders Nielsen Hidzøen mødte Vedtagende lovlig Varsel, siigende det hand Vel har Været ham endeel Pænge skyldig for lang tiid siden, men at Citanten og har tiid efter anden deels i fiske Vahre, Creatuure Arbeyde og Roer at føre Lax til byen for ham

afdraget og betalt anseelig Summer, som ey er bleven ham got giort, da den indstevnte beklager sig ey at have faaet noget rigtig afreignings beviis, da Citanten sam/m/e har i sit hiem/m/e har og til Citanten overladt ham den saakaldede bog for 7 aars tiid siden, bemelte Ravel har og saasnart {Skiftet} den ind stevntes Kone for 4 aars tiid siden \døde/ taget 4 af hands Creatuure som og et Sviin førend skiftet blev holdet, saa den indstevnte ey Veed hvad hand er ham pligtig, eller Citanten hos ham med rette tilkom/m/er, da Reigningen er begyndt for en 12 á 14 Aars tiid, og ingen aarlig Reigning med ham giort.

Den i Stevning paaberaabte Citantens Reigning under 2den 8ber 1760 blev af Lehns Manden frem lagt,

Den indstevnte paastoed en Special Reigning overeens stem/m/ende med Citantens hovedbog, hvorudi maatte got giøres hvis hand til Afdrag derpaa kunde have betalt. og saaleedis indrettet at sam/m/e kunde beædiges og alt saa forlanget Anstand til næste ting,

Eragtet

Den af den indstevnte forlangte Anstand til næste ting forundes, til hvilcken tiid Citanten haver at besvare hvis af den indstevnte er tilført imod Søgemaaletz Rigtighed

Publiceret

Hans Daniel Ornings paa egne og søskendes Veigne udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen paa 1/4 Vog fisk i Gaarden Laachøen dat: 4 8ber 1760 med Rev: ej dat.

Fleere Sager efter Paaraab frem kom ey for Rætten

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnt 1. Haagen Michelsen Schage, 2. Arne Sælle 3. Anders Johannesen Øfre Golten 4. Jens Michelsen Øfre Tvedt 5. Michel Hansen Kallestad 6. Michel Erichsen Windenes 7. Mons Nielsen Mitfielde og 8. Ole Engelsen Bildøen.

Derefter publiceret

Hans Olsen Landeraaes med fleeres udgivne bøxelsæddel til Michel Johannesen paa 18 M/ark Smørs Skatteskyld, i Gaarden Nore Tuft dat: 4de octobr: 1760. med Revers ej: dat:

Dittos udstædde bøxelsæddel til Peder Andersen Nore Tuft paa 6 Mark Smør udi Gaarden Nore-Tuft, dat: 4de Octobr: 1760. med Rev: ej d.

Fogden fremlagde til Attestation de sædvanlige Tingsvidner, som blev besvaret som forrige Aar, undtagen af de i examinationen anførte Vaager, blev følgende taxerede, Kourlands halve Laxevog Slumpen kaldet, der udi er fisket lidet, hvoraf i det høyeste kand Skattes 3 mrk. Øvre Goltens 2de Laxe vaager Liitle (Lutte?)-Tungen 3 mrk og Naulen 2 mrk. Algerøens 2de Laxe voger 3 mrk. I Nordeides Sildevoger fiskes noget Sild, hvor af kand Skattes 1 rdr 5 mrk tilsammen 2 rdr 5 mrk. udi de øvrige Laxe og Silde voger, som udi Examinationen findes benævnt, forklarede LænsManden, Laugrætted og den tilstædeværende Almue, at aldeelis intet har været fisket, samt at de nu taxerede Vaager, ey høyere end skeed er, kunde ansees.

Restancen over den 3die og sidste Termins Kongl/ige Skatter beløber 97 – 15 s:

Tiende Restancen opløber til 5 rdr 1 mrk 4 s:

Guulens Skibbreede

1760 d/en 9de 8ber blev Rætten til almindelig høstetings holdelse satt paa Ting stædet Schieljehavn i over værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevn-

te Laug Rættes Mænd hvis Navne forhen er anførte

og blev for dette Skibbreede de frem lagde documenter oplæste, da ey Kongl/ige Forordninger eller Ordres blev fremlagt til publication

1. Søren Ludvig Lems udgivne Skiøde til Sing/neu/r Hans Lem paa følgende Gaarder Sande 1 Løb Smør 2 p/un/d 6 Mark fisk 1 faar Kiettelsvig 9 Mark Smør Midtbøe 1/2 Løb Smør, Grimen med Grim holmen 1 1/2 Vog fisk i Unneland 18 Mark Smør samt andeel i Frønningens Saug brug dat: Kiøbenhavn d/en 15de April 1760 vid: fol: 174.

2. Christen Juelsen Hagensteens udgivne Skiøde til Peder Paulsen Høyer paa 1 p/un/d Smør i Gaarden NordGuulen dat: 28 aug: 1758 vid: fol:

3. Skifte brev forrettet d/en 21 Maij 1760 efter afdøde Marthe Parelius vid: fol: 174.

4. Hans Jansen Dahles udgivne Afkald til H/err Thomas Som/m/er for Myndtlingen Anne Monsdatters Arv beløbende med Intresse i alt 85 rdr 10 s: dat: 5 Maij 1760 vid: fol:

5. Mons/ieu/r Kierulfs paa Doctor Pontoppidans Veigne udgivne bøxelsæddel til Jon Lassesen paa 1/2 Løb Smør 1/2 faar i Gaarden Hannetvedt dat: 22 Maij 1760 med Rev:

6. H/err Thomas Som/m/ers bøxelsæddel til Johannes Jørgensen Wasvig paa 27 Mark Smør 9 Mark fisk i Gaarden Vasvig dat: 8 8ber 1760 med Rev:

7. Anne Helene S/a/l/ig/ Lems udgivne bøxelsæddel til John Olsen Norland paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Dusen dat: 3 Maij 1760 med Rev:

8. Kongl/ig Allernaadigst Skiøde til Ole Stephensen paa Løsnings retten til 1 Løb Smør i Gaarden Haugsvehr dat: 22 Sep: 1759. vid: fol:

Fogden Bildsøe tilkiendegav det hand paa Justitiens Veigne med mundtlig Varsel til dette ting haver indkaldet Martinus Eliasen Børholmen og Ingebor Pedersdatter ibidem begge at anhøre Paastand til bøders Udreedelse og anden Vilkaarlig Straff, formedelst de med hinanden har begaaet Leyer maal og avlet barn, hvorfor Qvinde Men/n/isket efter Sogne Præstens Velærværdige H/err Tomas Som/m/ers her fremlagde attest af 8de hujus publice er bleven Absolveret men drengen Martinus Eliasen endnu ikke er kom/m/et til Confirmation og da bem/el/te Ingebor Peders datter haver fornøyet Fogden for hændes Andeel Leyer maals

bøder saa fra faldt hand Dom over hænde i den deel at paasøge, men derimod da det befindes at dette Leyer Maal er begaaet med drengen som endnu ikke er kommed til Confirmation i sin Daabes Naade, saa paastoed Fogden paa Grund af den Kongl/ig Forordning af 2 Sept: 1745 at de begge paa en hvis tiid bliver henfunden at arbeyde udi Bergens tugthuus, samt Martinus Eliasen at blive tilfunden sine Leyer Maals bøder med 12 rdr at betale, og for det paa bøderne manglende lige saa at forsohne sam/m/e med Straff paa Kroppen.

Qvinde Mennisket Ingebor Pedersdatter som for nogle Aar 6 á 7 aar siden sagde at have Været til Confirmation sagde at Være blevet besvangret af den nu her tillige mødende dreng Martinus Eliasen, og med ham avlet det drenge barn som hun 14 dage for Pintze dagene dette Aar har fød og endnu er i live.

Drengen Martinus Eliasen sagde at Være 16 aar gam/m/el, og ey Været teignet til Confirmation, tilstoed at have havt leegamlig Omgiengelse med det for Rætten mødende Qvinde Men/n/iske Ingebor Pedersdatter og hænde besvangret, siigende derhos at hand aldeelis intet er eyende til bøders betalning, men Submitterer begge deres Sag til Doms, da de begge declarerer ey at Være sindede at ægte hinanden.

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Morgen

Publiceret

H/err Thomas Som/m/ers udgivne bøxelsæddel til Østen Østensen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Lille Nordahl dat: 30 Sept: 1760 med Rev: ej dat

2. Otthe Joensen Brandangers bøxelsæddel til Lorentz Jacobsen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Svardahlen dat: 9 8ber 1760 med Rev: ej dat.

Gregus Østensen som er kom/m/et til myndige Aar loed igien tage sin under 5 Nov: 1750 giorde Odels og Penge mangels Lysning til den Jordepart i Gaarden Unneland som for nerværende tiid beboes og eyes af Sieur Jørgensen, siden det nu er det 10de Aar siden den første Odels og Pænge Mangels Lysning derpaa skeede,

D/en 10de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Da udi Justitz Sagen Contra Leyer Maals begiengerne Ingebor Pedersdatter og Martinus Eliasen følgende

1760: 377b

blev

Dømt og afsagt

Saavel efter de indstevnte Leyer Maals begiengeres egen tilstaaelse som Stædes SognePræst H/err Sommers Attest er det til fulde tilstaaet og bekiendt, at Qvinde Mennisket Ingebor Peders datter har ladet sig besvangre af Martinus Eliasen der efter siigende er 16 aar gam/m/el, men ey været under præparation eller til Confirmation, og som ermelte Qvinde Menniske allereede til Citanten har erlagt sine bøder, og publice efter Præstens Attest bleven Absolveret, er det hun i følge Forordning af 2den Sept: 1745, som den der har forført den indstevnte dreng, bliver herved hendømt til Arbeyde i Bergens Manufactuur huus 1/2 Aars tiid, hvor ligeleedis drengen Martinus Eliasen, som for sin Confirmation har besmittet sig, i lige tiid af et halvt aar bør Ved Arbeyde tem/m/es, som og sam/m/estæds i Mangel af sine bøders betalning, som er 12 rdr, i følge forordning af 6 Dec: 1743 bemelte bøder afsone med saa lang tiids arbeyde, som Høy Øvrighed befaler \alt/ i følge høyst bemelte allernaadigste Forordning, da det og paa Øvrigheds Foranstaltning beroer hvad enten Straffen for den indstevnte dreng for eller efter hands Confirmations tiid skal exceqveres eller opsættes.

Publiceret

Peder Paulsen Nordguulens Skiøde til Peder Paulsen Høyer paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Nordguulen dat: 10 8ber 1760 v: 175

2. Mons Monsen Haugsdahls udgivne Afkald til sin broder Iver Monsen Haugsdahl paa Capital 12 – 4 – 9 1/6 dat: Kiøbenhavn d/en 5 Julij 1760 vid: fol: 176

3. H/err biskop Tidemans udgivne bøxel sæddel til Arne Bendixen Brevig paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Steene dat: 29 Nov: 1759 med Rev: at svare til sin formand 1 tønde Korn og foster til en Koe aarlig.

4. Joseph Johannesens Olderkalvs udgivne bøxelsæddel til Anders Andersen paa 18 Mark Smør i Store Sleire dat: 13 Maij 1760, uden Rev:

5. Anne S/a/l/ig/ Justitz Raad Frimans udgivne bøxelsæddel til Jetmund Larsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Risnes dat: 6 Maij 1760 med Rev:

Værgen Tord Olsen Nordguulen loed af sin Myndtling Dordi Ols datters Arve Midler hænde d/en 28 Martij 1749 tilfalden efter sin afdøde Fader Ole Olsen SteVnebøe opbyde den Capital af 18 rdr om nogen sam/m/e mod Sufficent Pant og Intresses Svarelse til laans Vilde modtage, men da ingen dertil anmelte sig blev sam/m/e Værgen igien under Rættens forseigling tilbage leveret.

1760: 378

De af fogden fremlagde bielagere bleve alle ligesom nestforrige Aar uden forandring besvarede.

Restancen for dette Aars Skatter beløber 30 rdr 4 mrk 7 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1761 blev opnevnt følgende 1. Hans Aamundsen Lie 2. Jon Jetmundsen Sande 3. Hans Olsen Børchnes 4. Jon Jensen Nordgulen 5. Lars Trulsen Hanestvedt 6. Hans Sieursen Rafneberg 7. Iver Hognesen Sleire og 8. Anders Olsen Sleire.

Lindaas Skibb:

[1760] D/en 13de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Lindaas Skibbreedes Almue paa Tingstædet Brudeknappen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 312 findes tilførte,

Og da ingen Kongl/ig Ordre blev frem lagt til Publication blev Almuens fremlagde documenter publicerede.

1. Skifte brev forrettet paa Garden Fielsende d/en 23 Maij 1760 efter Lars Halvorsen Fielsende vid: fol: 176.

2. ditto paa Gaarden Kaardahl d/en 19 Maij efter Albrict Ellingsen vid: 176.

3. Lars Olsen Hetlehovdes Skiøde til sin Sønn Ole Larsen paa 1/2 Løb Smør Udi Gaarden Hetlehofde dat: 12 8ber 1760 vid: fol: 176

4. Marthe Andersdatter afg: Lars Fielsendes med Laværges udgivne Skiøde til Lars Larsen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Fielsende dat: 13de 8ber 1760 vid: fol: 176.

5. Niels Larsen Fielsende og Arne Larsen Toftes udgivne bøxel sæddel til Lars Larsen Fielsende paa 18 Mark Smør 12 K: Malt i Gaarden Fielsende dat: 12 8ber 1760 med Rev:

6. Ole Hansen Knarvigens udgivne Skiøde til Niels Olsen paa 15 Mark Smør i Knarvigen men efter Matricul 9 Mark Smør 6 Kander Malt dat: 9 Maij 1759 vid: fol:

7. Østen Erichsen Rosnes og Erich Olsen Sunsbye paa sin datter Syneve Erichsdatters Veigne deres Skiøde til Ole Erichsen paa 12 Mark Smør 10 Kander Malt i Gaarden Sunsbye dat: 13de 8ber 1760 vid: fol:

8. H/err Ludvig Daaes udgivne bøxelsæddel til Einer Larsen Norland paa 1 Spand Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Møching dat: 31 8ber 1759 med Rev: ej dat

9. Frue S/a/l/ig/ Justitz Raad Frimands udgivne bøxelsæddel til Gudmund Hopland paa 19 1/2 Mark Smør 19 1/2 K: Malt i Gaarden Hopland dat: 18 Julij 1760 med Rev:

10. ditto hændes bøxelsæddel til Iver Jonsen Anvigen paa 1/2 Løb Smør 1/2 huud og 1 Mæle Korn i Gaarden Waage dat: 19de 8ber 1759 med Rev: ej dat

11. H/err Justitz Raad Bagers udgivne bøxelsæddel til Anders Olsen paa 1/3 {die} Part udi Simen Monsens brug i Østreim som er 1/2 Løb Smør 1/4 tønde Malt 1/2 Vog fisk dat: 13 Maij 1760 med Rev:

1760: 378b

Udi den af Christian Monsen Hopland Contra Forlands Mændene efter forrige tiltale blev Sagen declarered ophæved, da de indstevnte belovede at op rette Citanten halv skade for Øgen med 9 mrk og halv deelen i Omkostningerne, hvorved Sagen blev ophævet.

Ole Monsen IndLyhren Michel Rasmusen Ole Knudsen og Aamund Larsen haver alle Ved mundtlig Varsel til dette ting Tiid og stæd ladet indstevne Michel Michelsen Bragøen fordie hand tillige med Iver Finnesbøe og Magne i Risøen haver afvigte Som/m/er dette Aar slaaet Græs i Dafvøen, som Citanterne har bøxlet men de indstevnte har bortført, derom at anhøre Vidner Rasmus Olsen IndLyren, \og/ Aamund Iversen IndLyren som under Lovens falsMaal er indkaldede, for derefter at lide Dom efter Sagens beskaffenhed tillige med at oprette Sagens Omkostning.

De indstevnte blev 3de gange paaraabte men ey mødte

Stevne Vidnerne Hans Michelsen UdLyhren og Jon Gudmunsen ibidem blev paaraabte hvor af Hans Michelsen allene mødte, og afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse, formedelst det udeblevne Vidne kunde Stevne Maalet ey Videre blive afhiemlet og altsaa til i Efter middag faaer beroe.

Omsiider indfandt sig og Stevne Vidnet Jon Gudmunsen som afhiemlede Stevne Maaletz forkyndelse lovlig at Være skeed

Citanterne declarerede Sagen ophævet imod indstevnte Iver Finnesbøe som mødte da de med hinanden er Vorden foreenede her ved tinget.

Citanterne forlangte Vidnerne afhørte i den Sag anlagt mod Michel Michelsen Bragøen.

1ste Vidne Rasmus Olsen IndLyhren fremstoed og efter behørig formaning Var ham givet at Vogte sig for Meen Eed sagde det hand i Slottens tiid dette Aar efter Citanternes begier tillige med Aamund Iversen IndLyhren henreyste til Michel Michelsen Bragøen for at tilspørge ham hvem der havde slaget Høe eller Græs i Daføen dette Aar, hvortil *dem (den) indstevnte Michel Bragøen svarede dem min Kone var der i Gaard og sloeg dette Græs som hand Viiste dem stoed i 3die saatter, som ey Var til fulde tørt, af bem/el/te saatter Var en noget større end de andre 2de og i alt kunde blive naar det Var tørt 2de Maadelige børrer høe,

det 2det Vidne Aamund IndLyhren Var med første Vidne i alt enstem/m/ig

1760: 379

bemelte Vidner udi Sagen indstevnt mod Magne HuusMand i Risøen sagde under forrige aflagd Eed det de ligeleedis efter Citanternes begier at Være udsænte til den indstevnte Magne huusMand i Risøen og da de erfarede hand ey Var hiem/m/e men i Dragøen forføyed de sig til Dragøen hvor saavel Magne som hands Kone Var sam/m/e tiid og sloeg Græs, og saa Vidnerne at der laae hvor de bemelte sloeg Græsset at der laae til 2 børrer fersk Græs adspreed paa Marcken og 2 børrer lagt paa Tauv for at bort føres, som de ey nægtede jo at have slaget i Daføen, sam/m/e tiid tilstoed og Magnes Kone det hun tiiligere paa Som/m/eren havde paa et andet stæd og i andre tøer slaget noget høe men hvormeeget vidste Vidnerne ey at forklare.

Citanterne forlanget for de ude blevne forelæggelse til næste ting, da de vilde sam/m/e tiid producere deris bøxelsæddel.

Eragtet

Den lovlig indstevnte og ey mødende Michel Michelsen Bragøen forelægges Lavdag til næste ting Lige leedis forelægges Magne huusMand i Risøen \Lavdags/ forelæggelse til næste ting.

Publiceret

Mons/ieu/r Jens Mariagers udgivne Skiøde til Iver Bendixen paa 1/2 Løb Smør 1 Mælag, eller 2 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Finnesbøe dat: 24 Maij 1760 vid: fol: 177.

2. Gertrud S/a/l/ig/ Danchersens udgivne bøxelsæddel til Rasmus Mathiasen paa 1/2 Vog fisk i Gaarden Muhren dat: 29 Martij 1760

3. Sorenskriver Garman paa Provstinde Legangers Veigne udgivne bøxelsæddel til Bendix Michelsen paa 12 Mark Smør i Gaarden Riise dat: 13 8ber 1760 med Rev: ej dat

4. Anders Olsen Nore Reistad paa egne og broder Rasmus Olsen Grøtvedts Veigne deres udstædde bøxelsæddel til Hans Olsen paa 1/2 Løb Smør 1 1/2 Mæle Malt i Gaarden Grimstad dat: 21 april 1760 med Rev:

D/en 14de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt

Og da ey fleere Sager efter Paaraab frem kom for Rætten blev de sædvanlige bielager til Fogdens Reegenskab attesterede ligesom forrige Aar untagen til den 5te Post at Ole Rebnor som boer paa Langøen bruger lidt Øhl tapperie samt ernærer sig ved Salterie, og altsaa ansees at kunde svare Nærings Skatt.

1760: 379b

Restancen for indeværende Aars skatter beløber 297 – 5 mrk 14 s:

Tiende Restance for sam/m/e Aar 19 rdr 4 mrk 12 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1761 opnevnes følgende 1. Michel Rasmusen IndLyhren 2. Knud Andersen Solen, 3. Joen Rasmusen Rebnor 4. Niels Ingebrictsen Bersvig 5. Erich Nielsen Maanstad 6. Michel Aamundsen Kiilen 7. Mons Endresen Wabones og 8. Johannes Olsen Haandeqvam.

Herløe Skibbreede!

[1760] D/en 20de 8ber blev Rætten til almindelig høste tings holdelse satt med Herløe Skibbreedes Almue paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 316 findes tilførte,

og blev følgende Ordres som Fogden frem lagde Almuen bekiendtgiort.

1mo Hans Excellence H/err Stiftsbefalings Mand von Cicignons ordre under 11te 8ber sistleeden at til de svage Hospitalets Lem/m/er skal for 1ste og 2den termins bekostning paa Ambtet Reparteres 500 rdr, og paa dette fogderie at Være lignet den Summa 119 rdr:

2. ditto hands ordre af sam/m/e dato at til Delinqvents bekostninger af dette fogderie skal udreedes 60 rdr 4 mrk 1 s:

3. ditto hands ordre af 14de 8ber at Grændse skydtz bekostningen skal af Norhor og Wosse fogderie for dette Aar ligesom for forrige udreedes.

Dernæst publiceret følgende documenter

1. Monsieur Severin og Harrier Heibergs tillige med H/err Christen Selmers udgivne Skiøde til Sing/neu/r Claus Lampe paa Gaarden Strushavn med underliggende Huus Mands Pladtzer og til hørende inventario dat: 31 Martij 1759 vid: fol.

2. Aflyst forrige Assessor Johan Lausens udstædde Pante Obligation til Margrethe S/a/l/ig/ Storms og Arvinger dat: 26 april 1748, da sam/m/e af Hr: Krigs Raad Korn til H/err Capitain Philip Nicoll er betalt d/en 12 Maij 1759 efter hands qvitterings Udviis saavel for

Capitalen 352 rdr 3 mrk som paaløbende Renter thi bliver sam/m/e af Pante bogen udslettet v: 358

3. Karen S/a/l/ig/ Raad Mand Montagnes Kiøbe Contract sluttet paa Frøchen Berthe Lillienschiolds Veigne med Krigs Raad Korn paa følgende Gaarder Øfre og Nedre Tielstad Harchestad, Stæchen eller Eide med Jordholmen og andre Underliggende Øer og Herligheder dat: 17 Martij 1760 med annecterede Frøchen Lillienschiolds brev af 24 april 1759. vid: fol:

4. Aflyst Christian Dreyers udstædde Pante Obligation til Assessor Jørgen Brøcher paa Capital 600 rdr dat: 30 Nov: 1752 efter Creditors Paateigning og qvittence af 30 Sept: 1760 at hand efter Opbuds boes Skifteforvalteres decision har hos tilsiuns Manden Helmich Jansen nødt betalning vid: fol: 540.

5. Sorenskriver Garmans udstædde auctions Skiøde til Peter Christian Dreyer paa Kræm/m/erleyed Jordholmen for hvilcket blev givet Kiøbesumma 961 rdr, dat: 9 april 1760 Vid: fol:

1760: 380

6. Peter Christian Dreyer med Curator Helmich Jansens udgivne Pante Obligation til H/err Assessor Jørgen Brøcher paa Capital 600 rdr dat: 30 Septembr: 1760 vid: fol:

7. Skifte brev forrettet paa Gaarden Tosche d/en 12 Maij 1760 efter Johannes Christiansen

8. ditto paa Herlevehr d/en 10 Julij efter Johannes Jonsen

9. ditto paa Herlevehr d/en 9de Julij efter Christie Olsdatter

10. Frue Kroghs udgivne bøxelsæddel til Ole Larsen paa et huus Mands Pladtz imellem Hop og Asch kaldet Kalvetræet. dat: 20 Sept: 1760

11. Hans Jensen Ryelands udstædde {bøxels} Skiøde til Anders Johannesen Eichelands paa 1 pund Smør og 1/6 tønde Malt i Gaarden Echeland dat: 25de Junij 1760. vid: fol:

12. Anders Johannesen Echelands udstædde Pante Obligation til H/err Jens Bergendahl paa Capital 80 rdr: dat: 30 Junij 1760 Vid: fol:

13. Paul Sørensen Møllers udgivne Skiøde til Mons Halsteensen Asch paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Røesetter dat: 7de 8ber 1760 med Rev:

14. Frue Kroghs udgivne bøxelsæddel til Halsten Hansen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Asch. dat: 16 8ber 1760 med Rev:

Værgen Jacob Nielsen Kaursbøe opbød af sin Myndtling Ole Erichsen Sæbøes Arve Midler den Summa 33 rdr: 1 mrk 8 s: lige som og Værgen Niels Monsen Kaursbøe opbød af sin Myndtling Niels Erichsen Sæbøes Arve Midler den Summa 32 rdr 2 mrk 4 s: men da ingen mod Pant og Rentes svarelse vilde til laans modtage blev sam/m/e under forseigling Værgerne til forvaring tilbageleveret

Publiceret

Lars Nielsen Wolles udgivne bøxelsæddel til Anders Pedersen paa 1 p/un/d 9 Mark Smør i Gaarden Øfre-Tvedt dat: 20 8ber 1760 med rev:

Opsidderne paa Gaarden Wolle udi Herløe Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie under Matriculens No: 15 beliggende navnlig Anders Michelsen Wolle der bruger i Skatte skyld 1 p/un/d 21 Mark Smør Lars Nielsen 22 1/2 Mark Smør og Mathies Michelsen der ligeleedis bruger 22 1/2 Mark Smør i ditto Gaard Wolle, frem stode, og tilkiendegav det alle deres brugs tilhørende Vaanings og brugs Huuser Ved en uløckelig opkom/m/en Ildebrand den 20de juni sistleeden Var lagde udi Aske og deraf ey det ringeste Huus bierget, men desuden og for dem tillige opbrendt deres Indboe og Ejen deele, saa de desaarsage i Armod er geraadne, og nødes hos Naboer og andre Medlidende Mennisker at søge Assistence til endeel huusers Opbyggelse, hvorudi de til forestaaende Vinter kunde faae lidt Høe og Korn indsamlet til føde for sig og Creatuure, for alle blev opbrendt saavel lader som fæe og faare huuse Stuer og boer Ild huuse som Veedhuuser, saa de ey havde ringeste Huus eller tilhold stæd derpaa Gaarden, men til nermeste Gaarders beboere maatte hen søge til Huusværelse at nyde indtil de kand ved hielp af

1760: 380b

*af medlidende Mennisker faae sig Hielp til et og andet huuses Opbyggelse med tiiden,

herom til Vidne blev frembragt Mons Bragstad og Ole Hiertaas som begge eedelig forklarede at Comparenternes Forklaring og Udsagn i et og alt forholdt sig rigtig, hvorom og den gandske Almue tillige med Laug Retten enstem/m/ig sagde at det er dem alle bekiendt denne uløckelige Ilde brand at være over gaaet bem/el/te Gaar\d/s Huuser og at af sam/m/e ey det ringeste Var bleven i behold

Comparenterne forlanget dette Tings Vidne sig beskreven meddeelt for derefter allerunderdanigst at ansøge deres Kongl/ig Maj/este/ts om Skatte frieheds nydelse i 2de Aar af deres brugende Jordeparter, da de af yderste formue belover at Vedblive bruget og detz fornødne Huuser at see efter haanden opbygde.

Peder Christensen Helle *Helle haver ved mundtlig Varsel indkaldet Niels Kaursbøe fordie hand formeendt ham at fiske Sild i Kaursbøe Vogen og da Citanten desuagtet kastede Sild i Vogen, sagde bemelte Niels Kaursbøe til Citanten og hands Nodelag de giorde som Kieltringer, og naar hand og de andre saa leedis kastede i deres Vog Var det ligesom de toeg det af hands Huuse, derom at anhøre Vidner Michel Olsen Helle og Arne Johannesen Helle og derefter at lide Dom.

Erich Knudsen Helle Ole Rasmusen Helle Lars Olsen Helle, Rasmus Gundersen Helle, Knud Olsen Helle Knud Johannesen Helle, declarerede at de alle Vare i et Lav og Citantere tillige imod den indstevnte Niels Kaursbøe

Stevne Vidnerne Knud Olsvold og Johannes Knudsen Tolleshauv fremstode og eedelig forklarede det de har indstevnt Niels Kaursbøe og Ole Kaursbøe for ulovlig Skiensmaal mod Citanterne og fordie sam/m/e Mænd havde forbudet og formeent dem at kaste i Kaursbøe Vogen.

Niels Kaursbøe og Ole Olsen Kaursbøe mødte siigende at de havde givet Citanten Erich Knudsen Helle med sit Lav lov at fiske udi en anden Vog Gire Vogen kaldet hvorudi

Kaursbøe Mændene har halveparten men af sam/m/e tilladelse Vilde de ey betiene sig, men Søndags Natten kom bemelte Erich Knudsen Helle i Mørcke og tyckt Veyr indroende i Kaursbøe Vogen og hilsede dem uden at tale Videre, Mandags Morgenen reyste de indstevnte ud og kastede deres Nod ud i deres egen tillugte Vog Kaurs-

1760: 381

bøe Vogen, og førend bem/el/te de indstevnte Var kom/m/en til lands med noden, kastede Citanterne baade første og anden \og 3die/ gang med deres Nod som de havde mange folck med \16 i tallet/ og i en hast kunde bringe til land, men de indstevnte som var kun 5 i tallet ey kunde faae sin Nod i land, derimod kastede Citanterne alt hvad de kunde og gandske nær Ved deres Nod hvorved deres fiske kast blev spilt deels Ved deres Roer deels ved at kaste saa iidelig imens de indstevnte brugte deres fiskerie, og som Vogen er liden kand fiskeriet af saa mange ey andet end være til Skade, desuden har Citanterne ey betalt af den fangne fisk eller Sild nogen Lands Lod enten i Pænge eller Sild til denne tiid. Hvorudover de indstevnte maatte holde op med deres fiskebrug, siden Citanterne med sit Lav var talriig og de ey havde saa stor hielp, og da sagde den indstevnte til Citanterne nu giør i Volds gierning paa os, og med eders fiskerietz brug fornermer mig, ligesom i ville tage Supe Mehl i fra mig, hvorved hand meente at naar Citanterne betager dem det fiskerie i deres Vog og med deres Nøst er det til deres Nærings spilde;

Citanterne protesterede imod de indstevnte Vidners førelse paa dette Stæd, da Landetz og Vogens beskaffenhed faaer begrandskes hvorleedis Citanterne har kastet dem til fornermelse,

de indstevnte Vidner Michel Olsen Helle og Arne Johannesen Helle efter tilspørsel sagde at de Vare med Citanterne og som Lotte Mænd fick sin Andeel af hvad der i Kaursbøe Vogen blev kastet, kand forklare paa hvad Stæd i Vogen Citanterne kastede sam/m/e tiid de indstevnte Var tilstæde og selv brugte deres fiskerie i Kaursbøe Vogen.

Eragtet

Da denne Sag Concernerer et fiskerietz brug som er øvet af Citanterne i de indstevntes lugte Vog Kaursbøe Vogen kaldet, hvor de indstevnte holder sig frem for nogen anden berettiget at kaste og bruge deres fiskerie, naar de selv kand og Vil, altsaa da Vidnerne om Stædetz Situation hvor Citanterne har kastet de indstevnte til fornermelse i deres Næring og brug, ey kand førend Vidnerne paa stæden \kom/m/er/ giør\e/ Anviisning, \og/ af Rætten skiønnes, bliver Sagen henviist til Aastæden, hvor Citanterne efter lovlig indstevning saa vel til de indstevnte som Vidnerne kand forvente Dom i Sagen efter Sagens beskaffenhed.

D/en 21de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt, og publiceret

Lars Pedersen Ulvattens Skiøde til Ole Monsen paa 13 1/2 Mark Smør 1 1/2 Skieppe Malt i Yttre Bragstad dat: 21 8ber 1760 v: 182.

1760: 381b

2. Anne Christine S/a/l/ig/ Hans Andersens Encke og Lars Monsen Holmes udgivne bøxelsæddel til Sivert Nielsen Hanevig at opsætte huus Mands huuser paa Gaarden Holme mod Grundeleyes svarelse aarlig 3 mrk dat: 20 8ber 1760.

Mons Tørresen Kaalstad og Mons Stephensen Qvam/m/e som anordnede Curatores opbød Conjunctim af Myndtlingen Johannes Rasmusen Tosches Arve Capital den Sum/m/a 47 rdr 3 mrk 14 s: om nogen sam/m/e mod Sufficent Pant og Intresses svarelse til Laans Vilde modtage, men da ingen dertil indfandt sig blev sam/m/e Pænge under Rættens Forseigling Mons Tørresen Kaalstad til forvaring til bage leveret.

Fleere Sager efter Paaraab fremkom [ey]? for Rætten

Aflyst og af Pante bogen udslettet afg: Mad: Karhlheims udstædde Pante Obligation stoer 400 rdr til Sing/neu/r Peter Lexau dat: 12 aug: 1751 efter Creditors paateignede qvittence vid: fol: 449

De sædvanlige documenter til Fogdens Reegenskabs belæg blev ligesom forrige atter attesterede untagen med den forandring i Søre Hauglands Vog 2 mrk i Wiigs og Toftes fiske Vog 8 rdr i Nesses Vog 3 rdr: i Kaursbøe 1 rdr og Lansvigs 1 rdr til sam/m/en 13 rdr 2 mrk

Restancen for de Kongl/ige Skatter beløber 417 rdr 5 mrk 1 s:

Restancen for Tienden beløber 10 rdr 4 mrk 12 s:

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1761 opnevnes 1. Ole Olsen Brevig 2. Niels Johansen Herlevehr 3. Mons Paulsen Harchestad 4. Ole Hatten 5. Thomas Christiansen Hiertaas 6. Ole Nielsen Hiertaas 7. Knud Haaversen Tveten og 8. Christian Knudsen Erstad.

Radøe Skibbreede!

[1760] D/en 22de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Radøe Skibbreede paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Fogdens Nerværelse og de Rætten tilnevnte Laug Rættens Mænd hvis Navne forhen findes tilførte

og blev de sam/m/e Hr: Stiftsbefalings Mands ordre angaaende Grentze Skydsen, Delinqvent og hospitals Pænge publicerede lige som for Herløe Skibb:

Dernæst publiceret følgende documenter

1. Skifte brev forrettet d/en 17 Martij 1760 efter afg: Ole Knudsen Yttre Sæbøe vid: fol:

2. ditto forrettet d/en 18 Martij 1760 paa Gaarden Indre Taugle efter afg: Botele Christiansdatter vid: fol:

3. Hr: Jens Rennords udgivne bøxelsæddel til Mons Olsen Sættre paa 9 Mark Smør 4 1/2 Kande Malt udi Gaarden Settre dat: 21 8ber 1760 med Rev:

4. H/err Justitz Raad Gartners udgivne bøxelsæddel til Johan/n/es Hansen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Hauland dat: 23 april 1760

5. Ole Nielsen Indre Sæbøes paa egne og MedEjeres Veigne udgivne bøxelsæddel til Niels Erichsen paa 1/2 Løb Smør 1/2 tønde Malt i Gaarden Hole dat: 22 8ber 1760 Rev:

6. H/err Willum Frimands bøxelsæddel til Omund Andersen Kidsetter paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Halland dat: 3 8ber 1760

1760: 382

7. Anders Johannesen Borchelands udgivne bøxelsæddel til Niels Johannesen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Grindem dat: 22 8ber 1760 Rev:

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Sieur Østensen Nore Taule fremstoed og tilkiendegav det hand med muntlig Varsel til dette ting har indstevnt Peder Kartvedt som er Fader til Gregus Pedersen og Jens Kartvedt Fader til Aamund Jensen for At anhøre Vidner om bemelte deres Sønners Adfærd at have jaget Citantens hæst fra Morchens have og til 3de LeyeMaal i Kaalstad hvor bemelte hæst sam/m/e dag ned over et field ned falt og sloeg sig til døde, derom at Vidne er indkaldet Niels Olsen Nore Morchen, Marithe Michelsdatter som er Jens Morchens hustrue, Anne Halversdatter som er Rasmus Nielsen Kaalstads hustrue, Ingebor Nielsdatter Halver Bergesen Kaalstads hustrue, alle under falsMaal at møde

De indstevnte børn og deres fædre tillige med Vidnerne mødte alle Vedtagende lovlig Varsel

De indstevnte drenge sagde enstem/m/ig det de en dag i Sommer om Morgenen skulle drive Faarene ud i Marcken og Morche Marcken saa for sig en sort hæst, som havde stock om foden, sam/m/e gick i lav med Smalen et par favne Vey da de forloed bemelte hæst og de drev Smalerne længere bort til Kartvedts hagen, men siden ey saae eller fornam hæsten den dag meere, da de gick hiem til Kartvedt og indloed Smalerne i det saakaldede træe, uden at kom/m/e til bem/el/te Faar førend om Aftenen, da de fandt dem i Kartvedt træet hvor de om Morgenen havde drevet dem hen, Veed altsaa ikke hvorleedis den omtvistede hæst er henkom/m/et i Kaalstad Marken eller naar og hvorleedis hand er faldet ud for fieldet, da de den dag ey Var i Kaalstad Marken.

1ste Vidne Niels Olsen Nore Morchen efter aflagd Eed forklarede at i Aar 1ste dag da Slotten dette Aar begyntes saae hand Citantens hæst som Var sort af farve at gaae i Vidnetz egen Marck, hvor til Citanten af Vidnet havde faaet forlov siden hand sam/m/e hos ham havde kiøbt, og der for bekom/m/et 5 rdr 1 mrk, sam/m/e dags Morgen Klocken 8 saae Vidnet saavel hæsten gaae i stock, som og at de 2de indstevnte drenger kom derforbie igien/n/em breckerne, dog Vidnet uvidende i hvad Erinde de gick, siden hand ey talte dem til, ey heller saae at de gick til hæsten eller toeg fatt paa den, Veed

1760: 382b

altsaa ey Videre herom.

Det 2det Vidne Marthe Michelsdatter efter aflagd Eed forklarede at den sam/m/e dag saae Vidnet om Morgenen Klocken 8te ongefær, 2de smaae drenge drev en sort hæst for sig som gick i stock Men saae ey uden et lidet støcke hvor de drev den hen nemlig i *Kaalaas Marken, da Vidnet Var sam/m/e tiid paa Stølen i Morche Marken og derfra kunde see det, dog Var Vidnet disse mødende børn \ey/ saa ner at hun kunde siige om det Var de sam/m/e men lige størrelse havde de hun saae, og Var det et lidet støcke hun saae drengerne drev hæsten, da der siden kom hauer som betoeg hænde længere at see efter dem ligesom hun og gick hiem til sit huus paa Morcken Vidnet forklarede ligeleedis det hun havde raabt til bem/el/te drenge de ey skulle jage hæsten til fields, hvortil de ey svarede hænde Drengen Aamund sagde det forholdt sig saa at *hun (han) hørte Vidnetz Raab, og saa forloed hæsten Vidnet sagde det hun ey saae drengene havde den tiid nogen Smaler med sig da hun raabte til dem, ey at jage hæsten. Drengen Gregus sagde hand ey hørte Vidnetz Raab Vidnet efter tilspørsel sagde det hun hverken saae hæsten eller drengene den dag Videre men forklarede at fra det stæd hun saae drengene Være i lav med hæsten som Var i *Kaalaas Marken og til det Stæd fra Fieldet i Kaalsta Marcken Var ikkun 2 á 3 børse skud eller distance imellem.

3. Vidne Anne Halversdatter efter aflagd Eed forklarede det hun om Morgenen Klocken 8te i Kaalstad Marcken Vilde gaae paa Stølen men først see efter sine faar, og da hørte hun i fieldet et stor brag da hun under sam/m/e gick for at leede efter faarene, og i det sam/m/e raabte det følgende Vidne Ingebor der falt et beest ud for fieldet, og da Vidnet spurde hvor helst sagde Ingebor lidt Synden for dig, og da begge Vidnerne gick der hen saae de at det Var en sort hæst som Var nedfaldet og slaget sig nær død, men i mens Vidnerne Var der døde den, ligeleedis blev de Var at stocken laae strax Ved den døde hæst, som de formeener i faldet at Være kom/m/et løs af hæstens fod

1760: 383

Det 4de Vidne Ingebor Nielsdatters forklaring efter aflagd Eed Var i alt enstem/m/ig med nest forrige Vidne saavel om tiiden, som og at hun blev Var først at hæsten faldt ud for fieldet.

De indstevnte børns forældre havde ey til børnenes forsvar noget at fremføre

Citanten forlanget Sagen til næste ting udsatt for Videre til Doms at indkalde Vedkom/m/ende til Skadens Erstattning som bevilget blev.

Klockeren til Mangers Gield Gert Hendrich Schriver anmelte det hand med muntlig Stevne Maal til dette ting tiid og Stæd har indkaldet drengen Arne Olsen for undvigelse af hands tieniste den 17 Maij indeværende Aar efter at hand var kom/m/et i hands tieniste og der ikkun i 12 dage havde Været, der om at anhøre Vidner Niels Haaland, Magdeli Haaland og Abigael Snering og efter Sagens beskaffenhed at lide Dom, samt at erstatte Processens Omkostning, lige leedis og under sam/m/e stevne Maal indkaldet drengens Fader Ole Arnesen Waagenes, som der har antaget sam/m/e sin Sønn i tieniste

Den indstevnte Arne Olsen tillige med Vidnerne mødte, ligesom Simon Olsen paa sin fader Ole Arnesen Waagenes Veigne mødte og gav hands forfald tilkiende ey at kunde møde.

Arne Olsen tilstoed det hand havde hyrdt sig i tieniste hos Citanten og derpaa faaet i hyre Pænge 26 s:, samt indgaaet i hands huus til tieniste i Vaar d/en 5 Maij og forblev der i 12 dage, men formedelst Svaghed gick af tienisten til sine forældre, hvor hand endnu er, og har Været i Midlertiid til præparation og Confirmation sistleeden Søndag efter Michelij dette Aar har ey budet sig siden til tieniste efter at hand blev frisk, Vil ey heller {ey} gaae i tieniste hos Citanten, kunde ey klage over sin husbond Citanten den tiid hand i 12 dage Var hos ham at hand jo fick sin Mad og dricke til Nødtørft, men ey kunde udstaae det Arbeyde, som der falt fore. Omsiider bad den indstevnte dreng Arne Olsen Citanten om forladelse og lovede straxen at indtræde udi sin tieniste og der skicke sig skickelig, samt efter sin formue at udrette alt hvis ham af sin hosbonde blev befahlet,

1760: 383b

Citanten Var der med fornøyet og eftergav ham for denne gang sin forseelse under Løfte at naar hand skicket sig Vel skulle hand faae sin Lønn efter fortieniste og altsaa frafalt Videre Dom over ham at paastaae.

Erich Midhelle Lars Olsen og Niels Johannesen ibidem har ladet indstevne Christen Knudsen Søre Waagenes fordie hand har skaaret Torv i Citanternes UdMark og for Lands Lod som hand har an/n/am/m/et af Bøe Mendene, til Vidne om Gaarden Helles UdMarck er Johannes Udhelle og Marie Udhelle indkaldet under fals Maal, alt til Doms Erholdelse med Sagens Omkostninger at erstatte.

Ligeleedis med Contra Stevning haver Christen Knudsen Søre Waagenes tillige med sine Naboer Ole Knudsen Niels Knudsen Knud Christiansen Knud Stephensen og Ole Olsen indstevnt hoved Citanterne for beskyldning at de har skaaret torv i Helles Marck da Contra Citanterne paastaaer at de har skaaret torven i deres egen UdMarck. Ligesom og at Erich Knudsen Indhelle har modtaget Lands Lodden som Waagenes Mændene tilkom/m/er

Saavel hoved Citanterne som Contracitanterne mødte og hver paastoed, at den stæd den paastevnte Torv er skaaret, hører til deres Gaarder saa at Citanterne siger det hører til Helle men Contracitanterne at det hører til Waagenes, ligesom og de omtvister begge Parter hvoe der skal tilhøre den paastevnte Lands Lod, i henseende enhver tilreigner sig Landet hvor ved fiskeriet er falden,

og som denne Sag ey her kand paaskiønnes eller paadøm/m/es førinden Siun og Grandskning er skeed, samt Vidner paa begge Parters Siide ere førte og haVer giort Anviisning paa Merke skiel og Skifter bliver Sagen paa Citanternes Siide at faae Oplyst, hvor Contra Citanterne og haVer med sit til og forsvar at inkom/m/e henViist til Aastæden, da Tiiden naar sam/m/e til en beqvem Aaretz tiid tilkom/m/ende Aar \skal foretages/ kand af Dom/m/eren blive beram/m/et, saa snart Stevning til Aastæden bliver anviist.

1760: 384

Denne Bog som indeholder 384 numererede giennemtrockne og forseiglede Blade og med behørig stemplet Papier findes forsynet autoriseres hermed for Kongl/ig May/este/ts Soren skriver udi Nordhord-Lehn Johan Garman til en Justits Protocoll hvorudi udføres det som Lov og Forordning i saa fald til holder. Bergen d/en 9de Octbr: 1753.

V Cicignon